

Liber ad Almansorem / Contenta in hoc volumine. Liber Rasis ad Almansorem [and others].

Contributors

Rāzī, Abū Bakr Muḥammad ibn Zakarīyā, 865?-925?

Hippocrates.

Maimonides, Moses, 1135-1204.

Publication/Creation

Venice : Per Bonetum Locatellum Bergomensen for O. Scotus, 7 October 1497.

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/pynm4ak7>

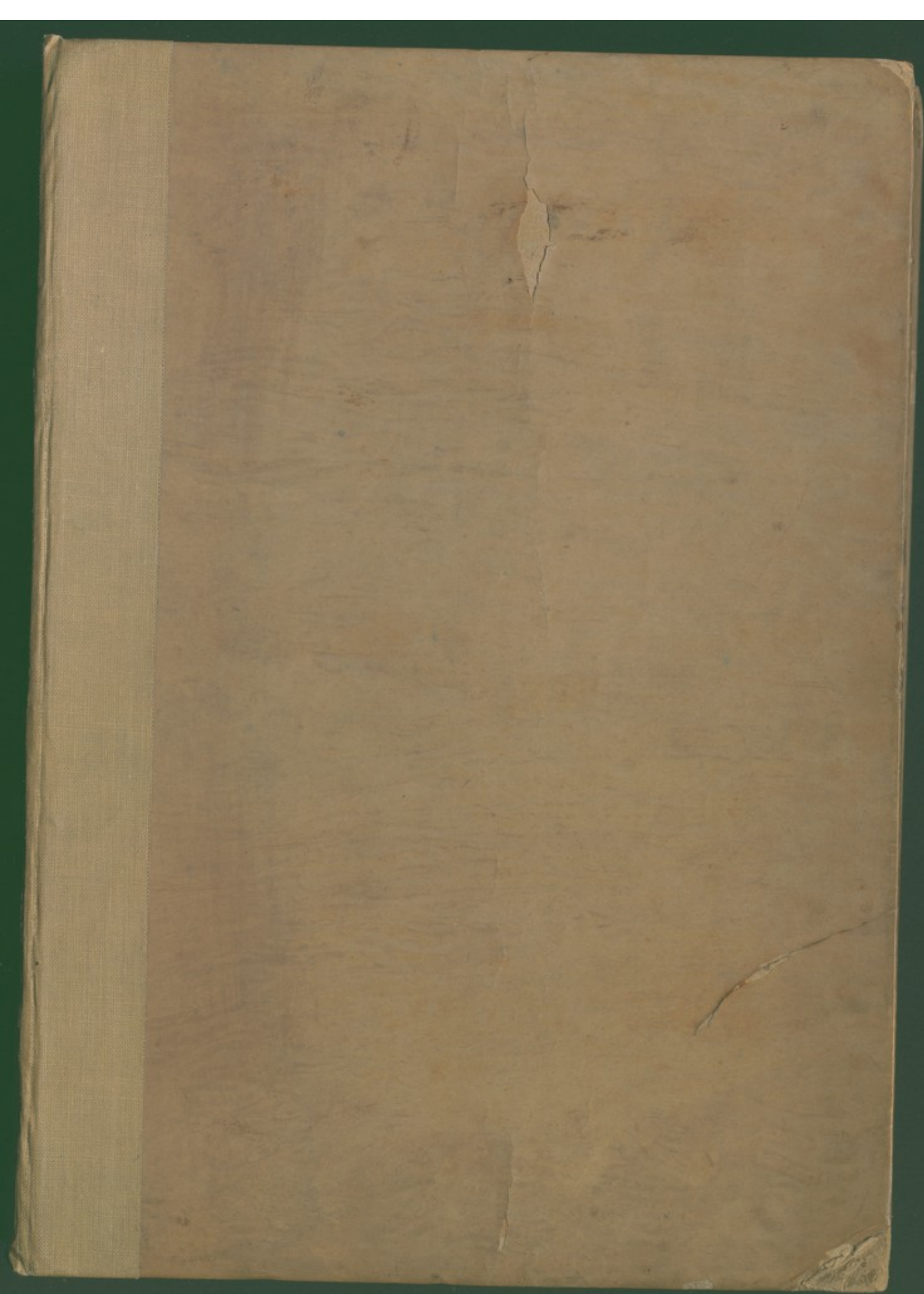
License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

Case ~~4. e. 19. a~~
4. e. 18. a
L207-1-

J. CAMPBELL BROWN,
ABERCROMBY SQUARE,
LIVERPOOL.

Purchased Feb. 1934
Hatchards
Cat. 107
No. 10.
f18

Phages

2.11.11

283743

300,250

Rasis viri mirandi dei gratia in experimentis medicinis maxime experimentator. Cum nationes
 arabes, grecos, indicos hunc inde transisset, de phylologia liberos quos
 glubiosos cum quingentis annis latere, prope operante talibus vires et gentilibus
 i me meo diuinitas esse quoniam volumus complere magis fuisse elaboratum
 et quicquid appellauit vidit et profert et mandato regi aduersus sub iuris
 sui iusto ac Epilogo p[ro]fatum vni u[er]o breuiter transiit. Cum agere pro aliis
 dum sine grecis, sine arabes, sine indicos, sine liberos emittit. hoc merito
 laudat et suis p[ro]fatum e.

Contenta in hoc volumine.

CLiber Rasis ad almanforem.
 CDivisiones eiusdem.
 CLiber de iustitiarum egritudinibus eiusdem.
 CLiber de egritudinibus puerorum eiusdem.
 CAphorismi ipsius.
 CAntidotorium quoddam ipsius.
 CTractatus de preseruatiōe ab egritudi-
 ne lapidis eiusdem.
 CIntroductorium medicine eiusdem.
 CLiber de sectionibus. et cauterijs et v[er]-
 tosis eiusdem.
 CLasus qdā qui ad manus eius puenit
 CSinonima eiusdem.
 CTabula omnium antidotorum in operi-
 bus rasis contentorum.
 CDe proprietatibus inuamentis et nocu-
 mentis sexaginta animalium.

CAfforismi Rabi Aboysi.
 CAfforismi damasceni.
 CLiber secretorum. y.
 CLiber pronosticationis s[ecundum] lunam in
 signis et aspectu planetarum. y.
 CLiber qui dicitur Capsula eburnea. y.
 CLiber de elementis siue de humana
 natura hypocratis.
 CLiber de aere et aqua et regionibus. y.
 CLiber de farmacijs. y.
 CLiber de somnijs. y.
 CLibellus zoar de cura lapidis.

Anatomia Cordis. Cor e[st] organum in medio pectoris, et e[st] ad modum vni[us] p[ar]tis s[ecundum] latitudinem et vna
 p[ar]te et alia ex alia: quia p[ar]te ante a vno d[ic]to vno q[uod] si tangeret ab alioq[ue] vno in e[ss]e ledere.
 et ex p[ar]te latera sunt plures vili latitudinales et longitudinales p[ar]te dilatatio et p[ar]te p[ar]te, et p[ar]te vili dyago-
 nales p[ar]te quicquid e[st] q[uod] p[ar]te e[st] illi quodam pellula que de cap[itu]la et vno magis p[ar]te in p[ar]te i[n]duit
 et d[ic]t[ur] ibi ad defensor ipsius: et quia p[ar]te ibi quodam aquositas et p[ar]te p[ar]te, et q[uod] p[ar]te
 vno ad cor et p[ar]te p[ar]te moro: adhuc corde p[ar]te in p[ar]te furcula, duo p[ar]te dexte, et duo a p[ar]te
 sinistre, et in medio ipsius cordis sunt duo ventriculi, vni[us] p[ar]te dexte, alig[ue] a p[ar]te sinistre, et
 in medio illor[um] e[st] q[uod] vna p[ar]te quodam sanguis tra[ns]it de ventriculo dextro ad p[ar]te p[ar]te, quod dextro accipit
 alig[ue] dexte, et in sinistre p[ar]te sanguis accipit a p[ar]te p[ar]te. Noto i[n] facibus q[uod] p[ar]te p[ar]te dexte in
 vno p[ar]te q[uod] p[ar]te vna p[ar]te quodam vno p[ar]te ab epate ad quod cor: et p[ar]te ibi t[ri]a additamenta
 que p[ar]te p[ar]te cor de sanguis intret, et claudunt p[ar]te vna ne p[ar]te rediret et p[ar]te
 et ibi q[uod] carnis p[ar]te que de auricula cordis et dilatatur et p[ar]te p[ar]te, et ad p[ar]te illig[ue] p[ar]te
 et p[ar]te illa t[ri]a additamenta. Ab alio aut[em] p[ar]te e[st] quodam alia vna p[ar]te quod vno
 p[ar]te subtilis ad intersticia p[ar]te, et p[ar]te in illo, et p[ar]te p[ar]te alia t[ri]a additamenta.
 et p[ar]te p[ar]te p[ar]te, et claudunt p[ar]te cor, ne p[ar]te p[ar]te ediret. Sicut de illis q[uod] p[ar]te a
 p[ar]te sinistre, qui ab vno nascit quodam azurina p[ar]te p[ar]te vno p[ar]te p[ar]te et p[ar]te p[ar]te
 p[ar]te cor p[ar]te et p[ar]te p[ar]te alia t[ri]a additamenta, et p[ar]te et claudunt p[ar]te p[ar]te, et
 alio aut[em] p[ar]te p[ar]te quodam vna azurina p[ar]te p[ar]te vno p[ar]te p[ar]te et p[ar]te p[ar]te
 et ibi p[ar]te vno additamenta, et illud claudet et p[ar]te p[ar]te p[ar]te p[ar]te et ibi quodam
 carnis p[ar]te, que auricula cordis d[ic]t[ur] et p[ar]te p[ar]te p[ar]te.

[Faint, mostly illegible handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text appears to be organized into several paragraphs.]

Tractatus

¶ Alubettri arazi filij Zacharie Liber incipit: qui ab eo
Almanzor vocatus est: eo q̄ regis mansoris Isaac filij p̄
cepto editus est. ¶ Verba abubetri.

Aboc meo li

Libro regi cuius vitas plo-
get de? aggregabo sum-
mas: et aggregatōes: et flo-
res doctrine medicinalis:
et hoc faciam cōpēdlose.
Dicam quoq; in eo d cō-
seruatōe sanitatū: et cura-
tiōe egritudinū: et ea q̄
sequitur ista: et q̄ sine in-
termissiōe fiunt. nec non
ea ad que sciēda necessi-
tas pducit: et p que ē pos-
sibile acutū hūitibus ingentiū: et cōsiliū equipari medicis:
ea vō q̄ raro solēt accidere postponā: et dimittā ea q̄b? est
nimia doctrine pfunditas in arte. Hūc autē librum in decem
distingua tractatus: et in vnoquoq; tractatu ipsius ponā
capitula litteris alphaberi scdm numeri ipsaz ordinē si-
gnata: vt qd querit cito iueniri possit. Ut hoc autē decem-
ter explere valeā: diuinū pīlozo ducatū et auxiliū: vt ipsi
pus: deinde regi placeā: eiq; incessanter adherere possis.
tractatum huius libri.

Intentiones

Tractatus primus de figura et forma membrorum.
 Tractatus secundus de notificatione complexionum corporum et
 humorum dominantium in ipsis et significationum malorum parti-
 cularum perisonomie collectarum et prophetarum breuiter.
 Tractatus tertius de virtutibus ciborum et medicinarum simplicium.
 Tractatus quartus de conseruatione sanitatis.
 Tractatus quintus de decoratione.
 Tractatus sextus de regimine iter agentium.
 Tractatus septimus de aggregatiombus et sumis artis
 chirurgie et vulnerum et apostematum.
 Tractatus octauus de sanatione venenatorum et de mor-
 sibus venenosorum animalium.
 Tractatus nonus de curatiōe egritudinum que accidunt
 a capite vsq; ad pedes.

¶ Tractat^r decim^o de febrib^{us}: et de his q^{ue} sequunt^{ur} eas: ex illis q^{ue} sunt necessaria ad sciendū: ad pfectā curatiōem ipsarum.

Tractatus primus de figura et forma membrorum
qui. 26. continet capitula.

Capitulū p̄mū. De aggregatōib⁹ sūmis iuuamēti mē
hōr q̄a nōa p̄mittere q̄a p̄ncipio hui⁹ tractatus.

- 2 De forma osium capitis.
3 De forma musculorum.
4 De forma nervorum.
5 De forma venarū q̄ pcedūt ab epate et n̄ sūt p̄sartiles
6 De forma artiarum.
7 De forma cerebri.
8 De forma oculi.
9 De forma narium.
10 De forma auris et tucini eius.
11 De forma lingue.
12 De forma galee et oris.
13 De forma pectoris et pulmonis.
14 De forma cordis.
15 De forma meri et stomachi.
16 De forma intestinorum.
17 De forma epatis.
18 De forma splenis.
19 De forma chistis fellis.
20 De forma renum.

Primus

- zi De forma vesice.
 zz De dicēdis summis ⁊ collectōibus ytilitatis instru-
 mentorum nutricaois.
 z3 De forma mirach.
 z4 De forma testiculorum ⁊ virge.
 z5 De forma mamillarum.
 z6 De forma matricis.

Tractatus. I. De aggregationibus & sumis itua
menti membrorum. CAP. I

Reator oius de ossa addidit: vt p ea
corp^s sustentare^r & rectifi
care^r. Q: vō vnā corp^s p^re sū alia aliqñ
moueri necesse fuit: nō vnū tñ oī i toto
corp^e fecit: s; mltā qb^o diuersas tribuit fi
guras: vt ad id apta foret q^o p ea fieri est
necesse: Qm̄ aut^{em} necesse fuit vt qdaz corp^s

qñq; cōiuncti: qñq; sigillatiz mouerēt: ea cuidā substantie
copulauit: quā ex vna vnus ossis extremitate pcreauit.
et cū alteri extremitate ossis coniunxit. Est. n. inferius ex
tremitati cōtinua. Dec aut substantia ligamētū vocat: qd
est corp⁹ albi: ouz nō habēs sensus. In vnus ē ossis ex
tremitate additamētū rotūdū fecit. In alteri aut ossis
extremitate cōcāuitate pdicti additamētū capax pdidit:
vt i ea collocaret: et ex butis inōi dispōne ossiū pueritū
iūcture ex qbus apta fuerūt mēbra moueri qñq; simul.
qñq; separat. Ossū. n. ligamēta nō pbibuerūt: qñ mēbra
in simul ac si vnū trū esset mēbrū mouerēt. Nā cū totā
manū mouere volumus: eam cū iūctura humeri ac si in
ea vnū trū esset os: motu vno mouebim⁹: ita q in eo a cō
iūctura cubiti nō pbibebimur: neq; rascet: neq; digito:
rū. Unde aut ipsi partē si absq; alia aliqñ mouere volue
rimus: cū iūctura illi p p p p illud faciem⁹. Ob B igit
duos motiōis modos alibi habuit: plicarē. v3. et vlem: se
cūq; vnūquēq; quoz put ei esset necessariū moueretur

Sed q2 ossa ex sua essentia nō mouētur: sed p motu
res ⁊ ad modū patiētiē cōtinue fuerūt esse a
pncipio sensus ⁊ motus: ⁊ ipsoꝝ origie. i. cerebro cōcau-
tates qdā q̄ sunt nerui. Nerui vero isti nō p se vt simpli-
ces sunt ossib⁹ cōiungunt: nisi prius cū carne cartilagine
⁊ ligamētis misceātur. Neru⁹. n. si p se grādi mēbro con-
iūgeret. vel nullo mō vel debilitet ipsum neruū moue-
ret. Quāobrem neruū anteq̄ ad mēbrum perueniat
quod per ipsum moueri debeat diuiditur: ⁊ subtiles ⁊ mi-
nime partes carnis ⁊ ligamēti in ipsis diuisiōib⁹ prexi-
tur: qd ex toto prouenit musculus vocatur. Et est huius
corporis magnitudo fm mēsurā mēbri qd per ipsum mo-
ueri dē: sicut ei⁹ ē i parte vsus quā mot⁹ ipsi mēbri fuerūt

Postea vero ex vna duarum musculi extremitati-
netur: quod scilicet est versus partē mēbrī qđ mo-
uetur: quedā nascitur substātia qđ chorda vocat: ipsa autē
est corpus cōpositū ex nervo qui ad mēbrū dirigitur: et li-
gamēto quod ex osse ortū fuit que est separata a carne qđ
in musculo erat. Chorda vero protēditur quousq; infērio-
ri extremitati mēbrī quod per ipsam dō moueri cōiungit-
tur. Ex qua dispositōe attingit vt ex parua retractōe qua
musculus versus partēz vtriusq; radicis trahit: chorda forti-
ter trahatur: et mēbrū cū sua totalitate moueat. Est. n. infē-
riori extremitati cōtīnua.

Cerebrū quoq; fecit deus vt sensū origo eēt: et motus voluntarij: et ab eo pduxit nervos et n̄bris p̄tinuāt: et dāt ei sensū: et motū modos. Nos vō oīdem⁹ vñ oīant̄ necuicūq; de eoz tractabim⁹ anathomia. Et q̄ partes corporis inferiores et que a cerebro valde remote sūt: et sensū et motū idigēt: motū autē et sensū absq; nervis bēre nō possūt: merui quoq; si a cerebro recta p̄tēdes rez vācū lōgitudie defectus debilitarent: vñ eoz p̄tē-

Sensu & sapie: idcirco
necesse multu molles
fuit ei nervi: motus
vero nullo est: quare
necesse dicitur ei p nervi:
ut inter q magna
p nervis indigent
multu dures: quos
proprie & pphoe:
idcirco molles hnt
nervos sensibiles
p p: ei motus p
molles vero q sensu
indigent et ut motus:
nervos hnt tantu
sensibiles: parva
ad inter qd p p
ad multu pphoe e:
casi hnt nervos
sensibiles & motus

Notandum est modum premixisse dentis quod dicitur. Insuper quo per publico dixerunt ab uno sensu in alio, ut in
lingua har sensus sunt qd et inel et dixerunt et har sensus qd et in lingua alio et in lingua. Insuper dixerunt super
omne in et per mixtum alio bona hz vate. Insuper in oibz oibz propriis qd vate et lingua proprii debz. har mix
mixtibile est. ipse omne ipse sensus in una cellula locatur. Dentis formatio et premixtio qd sensus est. Insuper
per premixtum post eam mediam dicitur. Notandum est quod dicitur et alii oblati cum sunt in ore offit perit et dicitur sensus vate
et vate est ut ipse har dicitur ut non essent nisi dixerunt et alii oblati cum sunt in ore offit perit et dicitur sensus vate
sunt qd cum Gal. vate et Chyurgica ossa et har mix. Capite l. vii. Spendit ossa in hys qd supponit vate et in
xxx. ossa qd vate sunt: et totum. xxi. Manu. et ossa qd sunt hys vate ad exteri. l. vii. vate ossa et formatio duo.
vate ossa qd sunt ad vate ossa ad vate exteri. l. vii. Coxam et ossa qd duo: Cuius vate. l. vii. Genia duo. Calcareus duo.
et qd vate alii duo: Nam dicitur duo. Ligament. vii. Ossis gradum. l. vii. peritum dicitur: digitus. 28. et sic dicitur.

Tractatus

fit nec firma foret nec fortis: fecit de sub craneo foramē p qd parte cerebri pduxit: q nucha vocat: Que qz mollis erat: ad ipsi custodiā dorſi spondiles et ſusenta oſſa fecit: quēadmodū ad cerebri custodiā cranei cōdidit oſſa: quā talr munitā scdm corpis lōgitudinē plōgavit: ex q ēt cūz in alicui mēbri directo est qd ei appropinquat neruoz pduxit: q p spōdiliū foramiā exeūtes: ipsi mēbro cōtinuātur: sensum ei dātes et motū. Cerebro igit si graue supuerit acciō: toti corpis sensus aufereſ et motus. Nuche vō si acciderit mēbris qb nerui ab illa pte nuche pcedētes cōiungūtur: et que sub eis sunt: motus aufereſ et sensus. ¶ Cerebrū. n. q si fons sensuū est: et motus volūtarij. Nucha vō sic fluit magnā ab eo manans. Nerui aut q ab ea pdeūt sicut riuuli ex flumio exeūtes. Eōi vō cū aliqd acciderit impedimentū: erit cōmune. Et si riuulis euenerit nocumētū: erit pprū locoꝝ ad q ipsi dirigit riuuli. Jōq scire vñ qsqz oriāt neruoz: et ad qd mēbri dirigit in arte medicie est putile: qd et Hal. in libro de interior mēbro: rū passiōib⁹ testat: sic inquit. Quidā in itinere roman⁹ de mulo lapsus sup lapidē cecidit: a quo vna ex spōdilib⁹ leſa fuit ex cui⁹ leſiōe digitus auricular⁹ et medi⁹ duriter ad tēpus mouebant: qb⁹ medici empla et alia medicamina supponebāt: ex qb⁹ eger nullū sentiebat iuuamen: qd Hal. cernēs eadē medicamina spōdilib⁹ a qb⁹ nerui q ad pdictos digitos ptedūnt et pcedunt suppositi: sic breni eū restituit sanitati: Nerui qdē in pncipio sui exitis a cerebro vel nucha molles multū sunt: et ipsi cerebro vel nuche siles. Cū aut magi elōgari icipiūt indurātur: donec pfectā neruoz formā suscipiūt. Iuuamēti igit neruoz summa est: q ipsi sunt inſtra et vte q sensus et mot⁹ oib⁹ tribuit mēbris et trāsfundit: vñ si ex trāsfuerſo icidant: aut sensus: aut motus mēbris: aut vtrūqz destruit: ad qd ipsi dirigitur. Nucha vō si cōstrigat aut ex trāsfuerſo icidat: sensus et motus oīz mēbroꝝ quoz nerui a locis pdeūt q sub illa sūt icissiōe auferunt: et lōgitudie aut lz ipsa icidatur: nō multū tū impediet. Sili qz mō neruoz icisso in lōgitudie si acciderit nō magnā faciet leſiōē: Ex trāsfuerſo aut si euenerit actio illa destruet scdm mēsurā q incisio penetravit: et pte vsus ad quā penetravit. ¶ Cerebr⁹ aut pter B qd ipm est origo sensus et motus volūtarij: est etiā scdm Galieni sniaz: imaginatiōis: cogitatiōis: et memorie fundamētū. Imaginatio qdē i duob⁹ vētriculis anteriorib⁹ pficitur: cogitatio vō in medio explet: memoria aut posteriorē possidet vētriculum.

Cor vō fecit de vt esset fons et origo inati calozis: et vt ab eo totū corp⁹ caleſceret p arterias q ab ipso ad oīa mēbra pcedūt. Vñ si aliqd mēbrū artarias amiserit q ad ipm venire cōfluenerat cōgelat: et motus et sensus indurant: pue: deide destruit: et postremo q si mortuū reddidit. ¶ Musculi. n. et nerui necnō ipm cerebri: vt in sua cōseruent nā: et vt suas pficiāt actiōes qdam inati calozis idigēt mēsurā: quāobz arterie eis trāsmisse sūt: Et qd aial supra vegetabilia bz: ē pmi iuuamē qd a corde pbit: Qd aut a cerebro recipit est scdm: p qd ē pfectio: et ad qd tota actiōis intētiō et voluntas pna fuit: Qd vō ab epate suscipit iuuamētū: est ei cū vegetabilib⁹ cōe: nō. n. recipit ab eo nisi nutrimētū et icrementū: sed qz cordi vt in sua cōseruaret nā: aeris attractio eo supioris necessaria fuit: et aeris in suis cōcauitatib⁹ nimis calefacti expulſio: facta sūt ei aerē attrahēdi inſtra: pect⁹. vñ. et pulmō: et iter ipsa et cor cōcauitates et foramiā posita sunt: p q aer attractus trāſire possit: quēadmodū cū de bui⁹ dispoſitione tractabimus dicturi sumus.

Epate aut ad sanguis gñationē atqz ipsius depurationē factū est: et vt vne ab ipso manantes ad oīa mēbra dirigat: et ad ipsoꝝ humectatiōem: et san-

guinis diuisionē: put eniqz necessariū est: Quāobz nutritiō mētū et eoz cōseruatio que sicut fuerat remanēt puenit: et eoz incrementū fit q crescant. Nulla. n. remanēt vt fuerat: nisi ex qb⁹ nihil dissoluūt: sicut ē dispoſitio i lapidib⁹: vt iacinto: auro: et vitro: vñ qz qd dissolutū ē i eis restaturat: sicut aq maris: q lz qd die magnā patiat dissolutiōē: tū ab itroitu fluminū singul⁹ dieb⁹ restauratiōē suscipit: vñ semp eadē fere forma remanet bene custodita: tanta quāta fuerat: qz pp puitatē sui sensibile nō est. Corpa igit aialia: qz ex eis q dissoluūt cōposita sunt: nō sunt possibiles vt augmētari vel in suo statu pmanere possent: absqz nutrimēti bñficio: sed qz nutritiō cū dissolutis non sunt spēi vni⁹: mēbrū in corpe adesse oportuit: qd ipsa i dissolutoz similitudinē pmutaret. Nutritiō vō q si totalr cōuertit: sed qdā eoz pars cōuertit et assimilat: pars aut alia remanet q si humor supfluit nō suscipiēs ouersionē neqz assimilationē eoz q dissoluta sunt: q si in corpe remaneret: graui⁹ egritudinū mās gñaret pparata sunt ei⁹ expulſioni inſtra apta et canales. Et qz nutritiōis opatio i trib⁹ locis pficit tria supfluitatū sunt gñā. ¶ Una qdē ē pme digōnis supfluitas q. in stōacho fit et intestinis: et vocatur stercus: siue egestio. ¶ Alia vō scdm digōnis ē supfluitas: q in epate pficit qñ sanguis gñat. et ipsa qdē est colera rubra: et nigra: et yrina: Nec aut tria a sanguine separta: ppa a qb⁹ suscipiūt receptacula bñt: sicut fel coleraz rubra: melacoliā splen⁹: et yrinā renes suscipiūt: quēadmodū dicturi sum⁹ in manifestiore tractatu: cū de boꝝ mēbroꝝ formis loquemur. ¶ Digōnis vō tertie supfluitas q i oib⁹ sit mēbris cū illis assimilat sanguis q vnicuiqz illoꝝ delegat: est sudor et sorditio: et qd ex superfluitatib⁹ a mēbris exeūtib⁹ eis assimilat: vt mucilagines et lippitidines et his silia. ¶ Preterea modi mēbroꝝ in corpe qtuor existūt: Quoz tres sunt pncipaliū q in vite cōseruatione valde sunt necessaria: qz qdā nutritiōis sunt inſtra vt stōus: et epate: et eoz canales: et vne: et vie: q ad ipa pueniūt: vt os: et meri: et reliqz vie q ab eis exeūt: vt intestina. Et inſtra calozis inati: pseruatiōis ipsius: quoz pna sūt cor: et arterie: scdm vō pulmō: et pect⁹: et qdūqz alia valēt ad aeris attractiōē: quēadmodū in suo loco dicturi sumus. Alia vō eoz sunt inſtra sensus: et motus: et intellectualiū actionū: q sūt cerebrū: et nucha: et nerui: et musculi: et chorde: et q sūt silia his necessaria: et valētia ad cōplēdā actiōnez et passiōē. In vnoquoqz aut mō istoz inſtroꝝ: vñ ē pncipale et operās. Alia vt fuit et ipm in suis actiōibus adiunātia. Inſtroꝝ vō nutritiōis pncipale est epate. Sed inati calozis inſtroꝝ pncipale est cor: Et inſtroꝝ sensus et motus: et intellectualiū actionū pncipale est cerebrū: Vñ qdūqz aut istoz alijs duob⁹ cōnexū est et eis indiget: Epate enim nisi alijs mēbris nutrimētū trāsmitteret dissoluerent. Ipam qz nisi a corde calozē hēret: et nō cōseruaret suba: q sua pplet actio. Cerebrū et si nō ab arterijs caleſceret: nec a venis q ab epate pcedūt nutrirer: ei⁹ nō cōseruaret nā q suas aptus ē pficere actiōes. Musculi qz pectoris nisi a cerebro mouerent: acce attrahi foret imposibile neqz cordis cōseruaret suba q calor inatus qd in corde enētat. ¶ Quartū vō mēbroꝝ modi pncipalia sūt inſtra gñatiōis: q sūt matrix: et vīrga: et testicli: et vasa ſgmatia. hec aut inſtra nō sūt necessaria vt vñ pduret singlare: lz vt spēs pmaneat et cōseruet. Qz. n. de q sit bñdict⁹: corp⁹ hois ex corpib⁹ fecit dissolubilib⁹: nō durabilibus neqz stabilib⁹: vñ cū si sit possibile vt vñ singlare spēs maneret: fecit gñatiōis inſtra: p q saltem spēs durare posset. Ita aut q pmissū sūme sūt: et aggregatiōes de mēbroꝝ dispōnib⁹ et ipoz iuuamētis. Qd totū nos clari⁹ dicim⁹: et scdm plures diuisiōes. Sumas tū colligere nō dimitte mus: bui⁹. n. libri itētiō nō fuit postrema oīa colligere.

duos exatores in qñ nūdis spēs atqz hē de qz quom dūqz et gñatōis mēbris. alia de mōis filioꝝ
Ipso nō mēbris alijs qd et debilis nāc ut ex quo
alia mēbris debet mēbris pnt hē filios.

omniq; esse q; admodum dicitur: idcirco potius fuerit
et aliquod magis est completum propter illud q; magis
potius est: unde ad hoc q; dicitur ut per se
fuerit a seipso
ne hancm. xpi pte filio pte pte: 3m aliqd obicit
pendezin.

尖

Tractatus

nit ducēta: x. lviij. erūt. excepto offe qđ ē in epiglotti: qđ
laude grece lfc os simile nuncupat. cuius hec est figura.
Qs quoq; qđ est in corde. qđ a gbusdā chirurgicis car-
tilago dicitur: ossa parua a gbus vacuitates que sunt in
iuncturis replētur et vocantur sifauiaebel expiuntur.
De musculis. CAP. III.

¶ De masculis.

CAP. III.

Musculi q in toto repliunt corpe eius sicut
Sal. numerati fuerit et diuisi gn-
gēti. xxxix. Iuenient: de qb? put nō dperit tra-
ctatū loqmur. Musculus itaq; ex carne et ner-
uo et ligamēto cōponi dicim?. Ipsi q; volūta-
rioꝝ motū sūt iſtra: quoz figur scōs suoz diuersitates
locoꝝ put eis necesse ē diuersificā. plures āt ex eis ita
vt carne sūt circūuoluti pte dūt: vsq; ad suas iſeriores
pueniat extremitates. Ex q; extremitatib? qdā exorūt
corp: qd chorda vocāt. Que qusq; illi? mēbro qd p ipsa
moueri d; iſerioꝝ cōiūgāt extremitati ppozigit. Mēbz
vō p illā mouēt sic. Colligūt. n. et ad sue radiciꝝ pte retra-
hiunt. Nam tantum mēbz ad illam retrahitur ptem
ad qnā colligūt musculus. Si aut membrum quod mo-
uet magnū sit musculus q; ipz mouēs magn? erit et gros-
sus. A q aut vna grossa aut plures oriūt chordē: q mēbro
qd d; moueri cōtinuāt. plerūq; ēt in vni? mēbru motu
mlti musclī sibi inuicē auxiliū pbēt. Musculus aut q par-
uiz mouet mēbru: pūis ē et subtil. Musculus nāq; q ē i
coxa et totū mouet crus: valde ē magn?. Musclī vō supio-
res mouēt palpebras: mltū qū sunt et subtiles et gbus
chorda nō hū. De igit mēbz qd volūtario mouēt motu
musculū hū? q mouēt. Qd si aut ptes moueret trias: i situ
trio musculos h; ab vnoq; q; ad suā trabiſ pte qū ta-
liter mouēt. Musculus vō ei tri? a sua trā gescit actōe.
Cū aut q; q; musculus i situ tri? possit suā siml? pfeceri
actōes: mēbz tū erectū erit i neutru duaz declinās pte
Vbi grā. Man? cū a musculo q ē in domestica brachy
pte trabiſ iſeri? curuat: si vō a musclo q ponit i siluestri
brachy pte trabiſ: exteri? flectit. Cū vō ab vtroq; sil tra-
biſ eqū iter illos duos manebit et erecta. Motus aut vo-
lūtarij q i corpe sūt bi sunt. Motus. s. q ē in cute frōtis: et
oculoꝝ mot? et mot? maxillar: et ſumitāt nariū motus: et
labioꝝ: et liget? epiglōt: et mot? mādinale iſerioꝝ
et capiti mot?: et colli: et mot? bumeri: et iuncture spatule: et
adiutorij mot?: et mot? iūcture q fit a ſumitate adiutorij
et brachy: et mot? iūcture faciliū: et rascete: et mot? digitoꝝ
et vniuersulq; suaz iūctura: et mot? mēbroꝝ q sūt i gut-
ture: et alij duo mot? q iſeri? labiū mouēt iſeri?: et super-
ius mouēt supi?: et motus pectoris q fit in attractōe aeris
et virge mot?: et mot? vesice qū pro retinēda yrina claudu-
tur? ſumitatis recti iſtestini mot? q fit vt sterqus exire p-
bibeat: et motus mirach vētris: et motus iūcture q fit ab
ancha et coxa: et mot? genu: et mot? iūcture pedis cū crure:
et mot? digitoꝝ pedis. Quoz vniuersulq; musculos h; figu-
ras dōctri? et expreſſioni aptas hñtes: qb? mot? pfici possint
pdicti. Quos oēs si inſtigare et diſſiguere iceperim? aug-
mētātib? libet et puenim? ad id qd non magna puenit
utilitas. Nō ē. n. poſſibile vt musculoꝝ forma ita alioꝝ
mērib? nñs iſigat? fmonib?: quēadmodū in oſſib?: et ner-
uis: et venis: et arterijs. In his. n. muscul? frequēs necesſa-
rius est viſus: et ſtificatione: et ſtudiū multū. Jōq; musculoꝝ
et i mēbris ſunt: numer? tātmōdo pphendemus.

Dicemus itaq; qđ in facie sunt musculi. xlv. ex q; b' ad oculos; 2 sup; palpebras; motus: sunt. xliiij. Ad mādibile vo' mot' duodeci. Et faciei pri- b' q' volūtarie motiē nouē. Quoz; vnus ē sub extremitate cuius frōtis: cui' auripilo fit vt magna fiat oculi aptio 2 alij duo a qđ' nariū motiē extremitatis: 2 alij duo q' sup; perī labiū mouēt sursum; 2 alij duo q' labiū iferī' deorsus;

mouët. Præter hos vò sùt duo musclī q mouët maxillas.

Musculi vo a gb^o caput mouet & colli: sunt. xxiij.
Quorū qdā solūmō caput mouet ad ptes
in q̄ est musculus. Alij vo ēr cū capite mouet colli. Et sūt
ali q ips mouet sursum: & qdā eorū mouet ips antrū: qdā vo
posterī: & ali de pterorū sum: & ali sinistrosū sum. Linguam
vero mouentes notem sunt. Qui autē gulam & epiglottim
mouent: sunt trigintaduo.

In cuiusq aut spatule motōe in oī latere sunt se-
ptē q oēs ip̄i? p̄ficiūt mor? Ab vnaq
q̄ ē pre sūt. xiiij q adiutorij mouēt. Adiuoq q̄ ab
vnaq̄q̄ pte supponit q̄ttuor: q̄ū duo q sūt iteri? b̄a
b̄iū trahit iteri? ⁊ duo q in siluestri sunt pte. ip̄m exten-
dūt. Sūt ē in vnoq̄q̄ bzachio decē ⁊ septē q̄ū decē i pre
siluestri: ⁊ septē in pre locant domestica: a gb? man? int?
⁊ eē ⁊ ad ptem polici⁹ ⁊ ad ptem auricularis mouetur: ⁊
cōtrahuntur diuiti ⁊ extenduntur.

In vnaquaq3 vo manu ab vnaq3q3 pte sunt de
cem ⁊ octo a quibus digiti vsus
pollicem ⁊ versus auricularē mouentur.

Ad pectoris vo motem: centus et septē muscoli sunt constituti: q̄z qdaz dilatant: alij vo ipm cōstringunt. Qui vo oēs docti efficiunt mor̄. xl. et octo sunt. Et sūt alij octo q̄z vtr̄e ab inferiorē pte tota: cis locati vsqz ad femur ptēdūt: q̄z l̄ lōgitudie qdā sunt qdā vo l̄ obliquū extēdūt. Ab q̄ oēs ventris motus qui cōstringendo fiunt vel cōprimendo perficiuntur. Dorzū etiam auxilio alij sunt motus.

In masculoz q̄q̄ testicul' q̄ttuoz iueniunt' ma
sculi. p̄ter q̄s sunt alij q̄ttuoz mo
uētes virgā. Est vn' q̄ vesice collū p̄strigit: ne inuolūtari
vrina egrediaf. In lōgāde s̄lfr sūt q̄ttuoz q̄ ipsi' oñficijs
tenēne sterē' inuolūtari epeat. In natib' ē sūt. xxvi. a
qb' coxe mouēf. Coxis ē sūt. xxvi. a qb' coxe mouēf q̄
sūt ē supior. Coxis vō. xx. supponūt q̄ crura moueret. Ad
pedis aut mortem ⁊ quorūdā suozū digitoruz suppositi
sunt crurib'. xxviij. Et aut reliq̄ pedis digiti moucantur
sunt pedes. xxiij. sūt locati. ¶ De neruis. CAP. III.

Neruoꝝ orꝝ aut a cerebro ē aut a nucha.
Nucha aut a posteriori cerebri
pte egreditꝛ qꝫ pāniculꝛ iuolūiꝛ cerebri qꝫ de
cerebri tractabimꝛ anathomia notabimꝛ. Spō
dilibꝛ qꝫ coopiꝛ vꝛsqꝫ puenit ad os qđ vꝛ ol
ximꝛ alobofos vocatꝛ. Ab hac aut nucha p ynāquāqꝫ dū
rū spōdillū iūcturā: vnū neruoꝝ par exorūꝛ: quoꝝ vnus
dextrosus: alter finistrosus tēdit. Qđ tādū fit quousqꝫ
puēit ad finē alobofos: a qꝫ neruꝛ pari carēs egreditꝛ: quā
obzē impar pꝛ. Neruꝛ filtr a cerebro egredietes pares iue
niūꝛ: qꝫ vnꝛ dextrosus: aliꝛ pꝛ pꝛdictū ē finistrosus diri
gīꝛ. Pꝛmū vobꝫ septē pariū neruoꝝ qꝫ a cerebro pde
unt: duos hꝫ neruos: qꝫ in anteriori cerebri pte exorūꝛ: ꝛ
oculꝛ directꝛ sensus vꝛsus eis tribuunt. Quoꝝ vnusqꝫ qꝫ
cauꝛ ē: qꝫ aliquidatibꝛ vnā pꝛ eo elōgati fuerit iūgiuntꝛ: ꝛ ex
vtrorūqꝫ cōcauitatibꝛ vna puenit cōcauitatē. An tamē qꝫ
egrediatꝛ ex craneo separantꝛ. Quorū vnusqꝫ a craneo
epicē: oculo i pte sua exīstēti dirigitꝛ. Par āꝛ scōꝝ: pꝛ pꝛmū
orūꝛ par: qđ p foramiā qꝫ i sinu oculi fit exit a crāeo: ꝛ p ocu
lorū mꝛculos spꝛgīꝛ dās eis suos motꝛ. Tertius vꝛ par pꝛ
scōi parꝛ orūꝛ exorūꝛ: vbi pꝛmꝛ cerebri vēter ad scōꝝ puēit
vētrē. Dos āꝛ vētres postea dicā. Quartor qꝫ pari qđ ē
pꝛ ipsꝫ admisceꝛ: a qꝫ postea separātū ē qꝫtuor diuiditꝛ ptes.
Quarū vna ad vētrē sub diāfragmate descēdit. Aliarū
vꝛ qđā: p loca faciei: ꝛ aurūꝛ: ꝛ nariū spꝛgīꝛ. Quedā autꝛ pa
ri qđ seqꝛ: ꝛ par cōtinuatꝛ. Par qꝫ qꝫ qꝫ tertiū exorūꝛ
par: ꝛ palatū spꝛgīꝛ dās sēsus eiꝫ pꝛpꝛius. Quidū āꝛ par ē pꝛ
qꝫ vna pꝛē audiēdi fit sēsus: ꝛ palā mouētꝛ mꝛculꝛ qꝫ fa

Commodo p
q p p c
in p m d
f f f c
bur d l o r q
p p p l o r m
q l o p p p
c o p p p p
f i p p p p
c o p p p p
g n p p p

paria regum p^{er} 3 S; et vni imp^{er} quod d^{icitur} 8. a
talia omnia 30 p^{er} et vni p^{er} att^{estatio} et
vni imp^{er} omnia.

transit paniculū. Dic aut paniculus a chirurgicis tunica vocatur sclerotica. Subsequenter q̄s a p̄dco neruo paniculus sepat subtilis: q̄ sub sclerotica in aliud transit vestimentū qd̄ secundina vocat̄: eo q̄ secundine mulierū filis existit. **C** Di latat p̄terea neru' ip̄e: et sub p̄dcis duob' fit ex eo paniculus qd̄ a retina vocat̄ tunica. In h' at tunice medio: qd̄ dā p̄terea molle gnāf corp' hūidū: qd̄ in colore vitro asilū milatū vitre' appellat̄ humor. In c' filr medio aliud procreat corp' cū rotunditate qd̄as: p̄cipās latitudine: qd̄ qz in sua radiatione grādini filē ē grādine' vocat̄ hūor. Cui' medietas p̄dco vitreo circūdat humore: alia at ip̄i' me: dietas qd̄a circūdat tunica. q̄ multū luminosa cū aranei tele sit similita aranea noīaf tela. Sup hāc at qd̄as lig: dū locat̄ corp': qd̄ qz albugini oui asilaf: albugine' dicit̄ ē humor: cui corp' supponit̄ subtile: iterū. v3. a pte hūorl albuginei rugosus: exteri' vo tensus: qd̄ colore in corpi: bus diuersificat̄. Aliqñ. n. ē mltus niger: qñs min': qñs et ē vari'. In h' at medio: in loco. s. vbi grādico opponit̄ humori ē forame: qd̄ qñs dilatat̄: qñs p̄strigif: pur grādico humori cā luminis neciū fuerit: cōstringif. n. cū lumē est multū: et dilatat̄ cū ē in obscuro. Hoc at forame ē pupilla. **P**redict' vo paniculus: yuca noīaf tunica. Vnic vo tunice aliud qd̄a supponit̄ corp' cā coopie: sp̄suz: durū: lumi niq̄ puiū albi cōnu frustulo filē: qd̄ cornea noīaf tūica: q̄ f3 tunice sibi supposite colore: coloreat̄ q̄ yuca noīaf: quē admodū cū vitro in anulo icluso aliqd supponit̄ a q̄ colore suscipit: et sup istud sic vestitū: nō tū sup totū: f3 vsq̄ ad migredinē oculi ptingēs: aliud locat̄ corp' qd̄ ē durū et albi coloris: et p̄iunctua vocat̄ tunica: q̄ ē id qd̄ in oculo albū ap paret. Tunica at ista ex cute q̄ exteriū supponit̄ craneo nascit̄. Cornea vo a sclerotica ouī tunica. Quē aut nasci tur a secundina. Et aranea tela: ex retina p̄creatur.

C De figura nariū. **CAP. IX.**

Narium foramina ascēdēdo in duas sepan tur ptes. Quoz vnu interius ad ozis tēdit extremitatē: aliud vo supius vsq̄ ad os qd̄ asilaf colatorio porrigit̄. Qd̄ an duo ce rebz additamēta mamillaz filia additamētis positū est: p̄huc trāstū fit odorat'. S3 p̄ p̄mū forame qd̄ ozis p̄iugi tur extremitati solita aerl puenit attractio: nō illa q̄ qñq̄ solet fieri ore. **C** De forma buccinū auri. **CAP. X.**

Auris forame in osse duro qd̄ vocat̄ petrosū iuenit̄. Doc at os valde tortuosus ē: et mltas h3 reuolutōes. Et talr p̄dēf vsq̄ ad ner uū gnti paris qd̄ a cerebro exorīt̄: p̄ quē fit audi tus. **C** De figura lingue. **CAP. XI.**

Lingua at ē caro mollis et alba q̄ mlti par uis circūdat venis in qb' existit sanguis. Cōbrē ei' color in rubrū mutat̄. Sub pte vo ei' inferiori vene sūt et artarie mltē: et ner ui mlti: q̄z oīuz magnitudo ligue supat mensu rā. Sūt et sub ea orificia duo a qb' egrediū salina: q̄ vsq̄ ad carnē glādosa et mollē ppe ligue radicē positā p̄dēu tur. Dec at caro salina: gnāns noīaf: et duo filr p̄dcā orifi cia salina emittētia vocant̄. Per ip̄a. n. duo hūor nātis in lingua et in eis q̄ sūt circa ip̄as remanet.

C De formis gutturis et ozis. **CAP. XII.**

Ris extremitas ad duo tēdit foramina. q̄rū vnu qd̄ qd̄ anīr' locat̄: trachea ē arte ria: qd̄ a chirurgicis plimōis dī canalis. Alter vo poster' ad pte colli sup ei'. v3. sp̄diles positū: meri vocat̄: p̄ qd̄ cib' trāstū et pot'. Per tracheā vo arteriā nō trāstū nisi aer q̄ attrahit̄ et emittit̄ p̄ anbelli tū. Cui cooptozū ip̄i p̄neq̄ scā ē qd̄ cā cū cib' traq̄it co opit. Qd̄ iō scā ēne aliqd eoz q̄ traq̄itū ip̄az igrediat̄. Nā cū ip̄az aliqd igredit̄: boi cōstatio accit̄: et nocia dispō

sis dispōni q̄ accit̄ alicui cū i narib' aliqd pōit̄: vsq̄ ster nutatio icipiat. Eodē q̄q̄ mō estuat plimo: et fit in eo tussis fortis: qusq̄ illd̄ qd̄ i trachea ē arteria p̄iectū fuerit. Ista at mēbroz dispō: valde bñ scā ē. qz p̄ h' forame ad plimo: nē fit trāstū: cūq̄ plimo nutritatōis istz nō sit: f3 attrabē di aerē: nec iferi' p̄forat̄: vñ si i ip̄s aliqd caderet: aerl at tractio angustaret: necē fuit vt custodiret̄. Sūt itaq̄ satl p̄grue p̄munit̄: ne istud accidere possz nisi raro. Qd̄ tē. si accit̄ cū hō aut tussit: aut clamat: aut loq̄: et traq̄it cibū: et fil attrahit aerē. Qd̄ cū accit̄: nō q̄scit tussiedo: dōec totū illd̄ expellat̄. In h' q̄s loco: vocis istz scā fuit. Uox. n. ex aere gnāf attracto q̄ ē ei' mā. In h' itaq̄ loco: ista ad vo cis gnātione apta scā fuerit: nō ad vni' solū vocis gnātio nē: f3 ad oēs ei' gnāndos modos. Quoz vnu ē istz qd̄ epi glotis vocat̄: q̄ ex trib' talr p̄ponit̄ cartilaginib' vt ad vo cis gnātioez sit apta. Alio vo ē corp' qd̄a qd̄ ligue asilaf fistule: qd̄ oib' alqs vocis istz nobili' existit. Alia at sunt museli mlti ad gnāndos mor' apti: q̄ i h' loco sūt neciū: p̄ q̄ rū diuersitate figuraz: diuersi vocl pueniūt modi. Dia at mēbra h. trachea arteria: et canales plimōis: et tot' ē pul mo: p̄ct' q̄s totū cū oib' suis musclis suisq̄ paniclis: et dia fragma: p̄ acris attractioez scā sunt. Postea vo ab attra ctioe aeris p̄ epiglotti: et corp' ligue fistule asilaf: puenit vox. Post h' at toni: et loq̄ia auxilio ligue: et labioz: et den tiuz: et omniuz eozū que sunt in ore perficiuntur.

C De figura pectoris et pulmonis. **CAP. XIII.**

Pectoris et pulmonis totū vētrū q̄ a furelis vsq̄ ad duo ancaz ossa iuenit̄: i duas magnas sepat ptes: q̄rū vna q̄ supior ē: plimōez p̄iet et cor. Altera vo q̄ ē inferior: illd̄ cō tinet̄: et testiat̄ epar: et splenē: et felē: et renes: et ve sicā: et mīcē. Das at p̄cauitates: qd̄as sepat corp' qd̄ dia fragma nūcupat̄. Diafragma qd̄ icipit a capite torac: et ex trāstū tēdit iferi': ad vtrūq̄ lat': dōec duodecie spō dili p̄tinuat̄ dorfi: sepans ea q̄ supra ip̄s sunt: ab his q̄ sunt sub ipo. Supior q̄s p̄cauitas i duas itez distribuitur ptes q̄s ali' paniclus distiguit diafragmati filis: tēdēs p̄medi um eoz: qusq̄ dorfi p̄tinuat̄ spōdilib'. Et fit hāz triū p̄ca uitatū figura tal. **C** Tota vo supior p̄cauitas p̄ct' voca tur: et supior termin' sūt fureles: inferior vo diafragma vē trē i latitudine vidēs. Et h' quā dixim': ē pectoris figura. Plimōis at canalis ab ozis: vt dixim' extremitate icipit. Qui cū ad locū q̄ ē sub furelis puenit: in duas vidit̄ ptes. Quaz vna q̄q̄ itez i mltas sepat ptes: iter q̄s caro q̄ ē in plimōe tēp̄t et solidat̄. Et ex istis canalib' q̄ sic didunt̄: et ex venis et q̄ ad eas veniūt necnō ex cāne q̄ eas circūdat: corp' gnātur pulmonis. Cui' vna medietas i p̄cauitate pe ctoris dextra: altera vo i sinistra locat̄. Altera at trachea: ex cartilagib' duas ip̄fecti circuli hūitibus ptes p̄ponitur: q̄z extremitates paniclus mollis f3 rectā icedēs lineam p̄tinuat̄: vt in hac appet figura. **C** Inter istos vo anulos: molles p̄tinuat̄ panicli: ip̄i vo anuli duri sūt et cartilagi nosi. Pars at anuloz gibbosa exteri' i pte corpis manife sta ponitur: q̄ ē manu tāgi pōt. Paniculus vo f3 rectā li neā icedēs: meri p̄iugitur. Et si tu imaginat̄ fueris duas canulas parū longas: ex vna quarum locum pergamenō clau das: cui in longitudine cannā aliam integram adq̄cias: perficietur visio: qua trachee arterie et meri p̄iunctionis forma intelligi potest. Tota autē superior concanitas nō ob aliud est: nisi vt aer attrahatur. Pectus enī cū dilatāt dilatatur et pulmo. Et cum pulmo dilatatur: exteriore at trahit aerē: et fit vna duaz p̄tiū anbellit̄: q̄ ē aerl attractio. Postea vo p̄strigif p̄ct' cū q̄ p̄strigif et pulmo: et fit p̄stric tione ei' aeris expulsiō: q̄ ē anbellit̄ p̄s scōa. Exterioz at aeris attractio: et ip̄i' expulsiō: ad cordis euēctationez fuit

In hoc q̄ loco vocis
istū hūc fuit
vox. n. ex aere gnāf
attrahit̄: q̄ ex dīa.

Neus attractio hūc est
māgnā op̄atō illa
q̄ fit in p̄tato et p̄p̄o
et de p̄tato m̄ h' lōq̄
et p̄p̄o et p̄tato m̄ h' lōq̄
et p̄p̄o et p̄tato m̄ h' lōq̄

Personā p̄tato
et p̄p̄o

Repetit B. in quibuslibet de ammittis mltis: quodammodo est fructu
fuisse: ut tamen ab ipso ore pñi elongaret: et nec in fructu
ibi d. minor veritas multiplicando: q. si tamen in fructu ora pñi
ghimaretur: sic inle ducitque lam illi nullo augmētatur.
dicit q. B. tamen mltis hz ducitque, q. et odo tamen
in aliqd ut amittitizay. Erant go rap in dicit tamen
nate certa in legidur corpus.

ueniunt rectus. Et ista qd dicitur officia q nolanim? p q nutri
mentu epi attrahit. q i suo trāitu nō cessat ire dōec ex stri
ctiori ad locū aptiorē: dōec aggreget i canali q est epatis.
porta. Predictus autē canalis in iteriori epis pte: in ptes
ad modum capillozum subtile diuiditur: in quibus nu
trimētū qd fuit tractū ad epar dispartit: a cāne epis tā
diu cogit: dōec sūguis fuit. A gibbo vō epis quedā magna
exoritur vena: q oēs toti corpis vene origine sumit: que
admodū i vena: dixim⁹ anathōia. Dui qz vne radix in
ptes ad modū capilloz subtile segregat: q pti b⁹ a forami
ne qd vocat⁹ porta segregat: ptiūgunt. Et sic fit vt sūguis a
distib⁹ porte ascēdēs ad ptes vene q a gibbo ori⁹ trāseat:
q postqz i pti b⁹ a gibbo veniētib⁹ fuerit: tādū de gracilio
ri pte ad ampliorē trāseūdo eleuat⁹: donec tot⁹ sanguis in
vena q de gibbo egredit⁹ epis congregetur.

De figura splenis. CAP. XVIII
Splen sūa figurā long⁹ ē. Qui i sinistra
posi⁹ pte gubnat necti ligamētū: q
pāniclo q ē sup eū ptiūat. Et ab vna pte adhe
ret stō: ab altera vō colitis dōsi ptiūat. A quo
duo exoritur pti: qz vñ ad os stō: alter ad epis tēdit pca
uitatē. **De figura felis. CA. XIX**

Fel sup epar locat⁹: duos sūtr bz poros. Quo
rū vñ ad epis vadit pcauitatē: alter vō
i ptes sepat q ad supiora tēdit itestia: et ad fun
dū stōi. **De figura renū. CA. XX**

Renes circa epar ab vtraqz pte spondiliū
dorsi positi sūt. Quoz dexter altior
re t3 locū. Unusqz aut eoz duo bz colla: qz
vñ a latere i q ē ad magnā q ē i gibbo epis ve
nā tēdit. Alter vō iferi⁹ descēdit: dōec vesice mirabilr cō
tinuet. Ista at q ad vesicā dōcēdūt: pti vritides sūt: et vo
cant⁹ emūctoria. **De figura vesice. CAP. XXI**

Vesica vrie ē vas: et ipi⁹ receptaculū q iter
semur locata: tanū ex duab⁹ ptiōi
tunicis. Sup os vō ei⁹: qdā sūt musculi q ipz cō
strigūt: et phibēt ne vria vesica inuoluntarie
egrediat⁹: dōec volūtas eā dimittat. Ad vesicā
vō a renib⁹ p duo colla pfluūt vria q emūctoria vocari di
xim⁹. Que cū ad vesicā pueniūt vñā pforāt tunicap: et po
stea iter duas ipi⁹ trāseūt tūcas: dōec ad collū pueiāt ve
sice: vbi aliā pforātia tūcā: ad vesicē descēdūt pcauitatē.

**De dōcēdis sūmis et collectionibus vtilitatis instrumen
toz nutritionis. CAP. XXII**

Supra sū tact⁹ q oib⁹ mēbris ē cōis:
gustādū sū hūit ppiūz. Qd iō
fuit: vt iter ea q suauitatē et dēlectatiōez afferūt
et ea q horribilitatē discernat. Res. n. dēlecta
tione afferētes pti alyz nutriūt et pficiūt. Ligna qz pter
magnū inuamētū qd i loqle formatōe t3: cibū cū mastica
tur i ore reuoluit: put ē necē dōec eqz mola. In q molē
diarynman⁹ silitudinē t3: q ea q molitōi sūt necia reuol
uit. **De tēs qz triplr sūt. Eoz. n. qdā sūt ad icidēdū apti
de qb⁹ qdā dñr duales: et dñr icifozes aly qdrupli. Aly vō
fci sūt vt ad aliq pfrigēda apti eēt: et ipi sūt canini. Aly at
vt apti fierēt ad molēdū: sūt molaes. Est pteca in dēti
b⁹ qdā qd mirabili ē ascribēdū sapie dei. s. qd icifozes et
qdrupli sibi aduicē obuiādo cū necē fuerit se rāgūt. Qd
tē ptiqz cū aliqd fuerit mōdēdū vñ molēdū: qd nullo: fie
ri possz: nisi iferioz mādibla tādū pcederet anrius: dōec
dētes iferiozes supiozib⁹ obuiare possint vt i rectitudine
iūgan⁹. **Cū at cib⁹ mastica⁹ vñ molēd⁹ fuerit: mādibu
la iferioz ad locū suū redit: et icifozes et qdrupli iferiozes: i
teri⁹ trahūt: et supiozib⁹ vt p⁹ nō occurrūt. Et accidit cū b⁹
vt molaes supiozes sūt iferiozes cadāt cū necē fuerit. Qd
tē accidit cū mastica⁹ fuerit. Impos. n. erat vt duales et q
drupli supiozes suis occurrēdo iferiozib⁹ iūgerent: ita q****

molaes sibi sūicē obuiarēt: qd eis accidit cū aliqd frāgī.
Molariū pteca radices: alioz dētiū radicib⁹ ptes sūt: qz
ipoz actio mla ē et lōga. Molaes et q sūt sup: ptes bñt
radices: qz pēdēt. **De Maxia qz adhibita ē cautela ne ali
qd eoz q cōedunt: tracheā igrediat⁹ arteria: sic sup⁹ fuit
oñsuz. In hora trāsglutiedū meri descēdit iferi⁹: et epiglo
tis eleuat⁹ sup⁹. et tē trachee artarie sūi optie adberet co
optozū: et talr qd ē trāsglutiedū sup pdei dōisuz trāst co
optozū: dōec puenit ad meri. **De postqz ad stōz descēn
dit qd cōedit: stōus ipz circūdat et portuariū claudif. Qd
et sic māet: dōec digō ppleat. Ipe et stōus a pte dextra ab
epē: et a sinistra a splene anri⁹ vō a girbo: et posteri⁹ a carni
b⁹ dōsi circūdat. Que oia iecirco sūt circūposita: vt cald
retineat⁹: et vt ipz stōz mltuz calefaciāt. **Lib⁹ at i stō talr
mōas tādū digerit: donec succo assilet: q p pdcā officia
q ad epar tēdūt: ad epar trāfire fit apt⁹. Que iō mla fue
rūt: qz si vñ tñ eēt: et ad vñ solū iret locū: dñceret ei qd
ex cibo descēdit a loco: et egredere ptiū vñ magnū seq
ret nocumētū. Quāobz pdcā officia mla fuerūt: q ma
iori pcauitatū itestioz pti ptiūant: vt qd p vñ de pti
ctis officijs pterierit: ab alio trahat. **In itestis qz fue
rūt mltre renouitōes: vt qd cōedit tādū teneri possit do
nec tota succositas q ē i ipo abstrahat⁹: et cib⁹ nō cito elaba
tur. Actio vō h. s. attrahēdū in itestio ppe ppleat: qd mono
culū vocat⁹. Qd. n. ab isto egredit⁹ itestio: nūl in se retinet
qd ad nutriēdū valeat. Nā putredo mltuz in eo pualet.********

**Et qz qd ad epar trahit⁹: ipi⁹ carne tādū cogit dōec i san
guine trāst. Et necē fuit vt qd attrahit tādū dispartiat: do
nec pua ei⁹ qstas a mla epis carne circūdet: qtin⁹ ei⁹
puerio veloz sit et faciliō canalis q porta vocat⁹ epis: cui
geqd trahit ad nutriēdū adiūgit: et i ptes minutas i epis
pcauitate sepat. Qd sūtr fciū ē: vt qd attrahit in sanguine
velociter et facile puerat. Et qz membra nutrirī et augeri
absqz sūguie mūdo et pueniēte nō pti: cūz sūguie at sūl
gnāt supfluitates: qz nō gnāt: et ipse ē eo q in oib⁹ co
ctōib⁹ et digōib⁹ sic fieri puenit: qz vna feci assilat⁹: alte
ra spume filis iuenit⁹: necē fuit vt sūguis ab illis mūdaret
Quapp fciū fuit fel: bñs collū tādū ptiēdit dōec epis in
gredit⁹ pcauitatē: p qd cola trahit rubra: q sil cū sūguie ge
nerat. **Splen qz creat⁹ fuit: bñs sūtr colluz ad epar tē
dēs: q alia attrahat supfluitas: ex q cola gnāt nigra. Re
manet q sūguis tē mūd⁹ nūl i se de cola rubra vel nigra
bñs nisi qd ē necē: subtilior tñ est: qz necē sit. **De igr vt
aqua supfluitas q i eo remāst: ab ipo expellat⁹ qd tādū fa
ciēdū ē: dōec sūstineat q ad carnē gnāda apt⁹ fiat. Qd
obz fci fuerūt renes ab vno qz qz collū lōgū ptiēstuz fue
rit: tēdēs ad venā q ē i gibbo epis. A q loco aqz qd ē in
sūguie aqz sūguis eleuat⁹ et libat mēbra: p pdcū trahit
collū. Cū vō sūguis a trib⁹ pdcis purgat⁹ fuerit supfluitas
tib⁹: sua tē ppleta erit mūdificatio: et erit apt⁹ nutrire mē
bra et augmētare ea put eis pueniēs fuerit. Et tu scies ma
gnitudinē inuamētū qd b⁹ ex purgatōe sūguis ab istis sup
fluitatib⁹: cū accha q isti⁹ euenerūt istis ptiēderunt. **Sel
. n. cū colaz nō trahit rubra: s3 cūz sūguie tādū dimittit: do
nec ad mēbra vadat nutriēda: mltē q ex cola rubra sunt
egritudies accidunt: sic yctericia. et pustule rubre que et for
mica et rubedo q accit cū ptiūtur: et tūore et febres acute: et
bis filia. **Splē qz cū colaz nig. nō trahit: colē ni. egritudies
accidunt: sic yctericia nig. et mōphea ni. et lētigies: et lepra et
melia: et bis filia. **Aqz vō supfluitas si nō trāst ad re
nes: vna duap spēz ydropis: ascites. v3. vñ ypoarca gnā
bit. Nisi igr tria pdcā fuerit infra: pdcē assidue acciderēt
egritudines. Qd aut collum felis et collum splenis ad epa
tis concauitatē veniētia: que expellenda erant ab eo tra
hunt: mirabiliter est actum ac sapienter.************

**De renibus autē ad venā que est in gibbo epatis descēn
dēt: duo dirigunt colla: que inde aquosaz trahunt iux**

in corpore possit

hanc defecit vñ
illud asperum pti: cib
et dēlectat pti co
f ostiū: et in mō m
uenerit ad asperum pti
qd trāst ad epa
tan ptiēderet: et mltaz
vñ tē rāpi mferet:
et pti ptiēderet.

N

ideo fit istud. vt
sanguis ad gibbū epar pfora mla ad mltos ptiēderet
vcheretur. qd fieri nō potuit nisi in pti ptiēderet
oportuit qd vñ sua nquositas in eo dñaret: q auxilio p ptiēderet
foramina cito mltre possi: quapp ptiēderet ralla dñi: nō ad gnuat
epati ptiēderet. s. ad mltos ptiēderet p vñā: ptiēderet ptiēderet
foramina sūguis ad eum ptiēderet q dñi gibbo epar vbi
sanguis nō ptiēderet s. ptiēderet et mltre ptiēderet.

Tractatus

Unitatē. Qd est ppter ea qz sanguini fuit neccū vt ad hūc eleuaret locū in meatibus in subtilitate capilloz minuit: tunc oportuit vt hec aquositas in ipso relinquere quatinus sua sublimitas sibi remaneret adituas ipsz super velocitatem ascensionis sue in istis meatibus. Quāobrem instrumentū trabens ipsam non illic trinuatū fuit. s; post qd ascendit et in istis subtilibus vix penetravit: et peruenit ad viam amplam: excutus est a sua subtilitate: et indiguit grossitudine sua: et iunctū est ei illic. Et qñ ascendit ad istas venas sanguis mundus p totū diuiditur corpus: vt omnia corporis imbibat membra et suaz vniculqz deleget particulā: que fm ipsius qñtate ipsuz iuste cōtingit: quē admodū in venarū diximus diuisione. Sanguis autē q mēbris sic diuisus est in vnoquoqz ipsoz in ipsius conuertitur nām: et sic nutrit et auget ipsuz: si corpus adhuc indiget incremento. Sin autē ea que ab eo sunt dissoluta restaurat: si non minuit corpus. Si autē iaz minui icipit: min⁹ eo restauratur qd dissolutū est. Actio autē quā modo dixim⁹ finalis existit cā: quare oibus nutritiōis instris idiguit animal. Et ne predictae supfluitates a gbus sanguis purgatur oīno inutiles viderent: fecit eas deus: qui sit benedictus: alijs magnis vtilis iuuamentis. Seleni vno suo collo sanguinē a colera rubra purgat: vt predictū est. Alio vero collo ipsaz dirigit intestinis: vbi ipa colera acuitate et punctione suā: itestina ad stercoreis expulsiōe cōmoneri facit. Et hec est causa qua corpus a stercore purgatur: et securatur a stercoreis induratione: et ipsius retentione.

¶ Splen quoqz feculentā trahit supfluitatē: a qua sanguinē purgās auertit eā adhuc donec ipsa acetositate sit adepta et ponticitatez. Postea vero ori stomaci ex ea aliquid quotidiē mandat: vt sua acedine et ponticitate appetitū in eo excitet et moueat: q postea sil cū stercore cycif.

¶ Rēnes autē vt pdictū ē aquosaz trahūt supfluitatē sanguinis et ex pte que eis uenit in predicta supfluitate repa nutriunt. Reliq vo ei⁹ pars p duo foramina q notantur ad vesicā trāsmittit. ¶ Vesica vo ampla fuit vt nō sit nece aīal trāsmittē ad mingēdū surgere. Sup cui⁹ os musculū qdā positus fuit: q ipsaz adeo cōstringit: ne aliquid ab ea exeat: nisi pua plena fuerit et estuare icipiat pte multitudine vrīe et ei⁹ acuitate: et tūc volūtariē soluat et vrina extra expellat. ¶ Duoz autē foraminū renū trāsmittit mirabiliter et sapiēter fact⁹ est. Vides enī q cū vesica inflatur venit tū nō ab ea egredit: qz in ea duo sint foramina p que radius igredit: p q et sanguis aquositas q est vrina a renib⁹ ad vesicā dilabit. Qd iō fit qz duo colla p dca vna vesice pforat tunicā: et pforando iter duas ipsius tunicas trāseūt donec collo adiungant vesice: vbi etiā alias pforat tunicā: iōqz oīa vesice pcauitatē irantia ei⁹ iteriorē distēdūt tunicā et exteriori appropinquare faciūt: vñ ē qto magis implet tāto magis ei⁹ tunice cōiungunt. Quāobrem foramen predictūz adeo coartatur vt nihil ex vrina post qd in vesica fuerit: retro redire possit. Urina quoqz facile emulget: et nō cessat vrina emulgēdo ad vesicā fluere: donec ab ea grauet. Que postqz estuationē istā pscntit: laxatur musculū os vesice pstringēs: et pstringit vesicā et elabitur vrina. ¶ A stercore autē ipso postqz illd q aliqd nutritiū pōt abstractū fuerit: qd relictū fuerit ad rectū mittitur intestinū: qd amplā hz pcauitatē: vt qd ibi cōgregat ex stercore: colligere et retinere possit: ne sp ad egerēdū surgere sit nece. De postqz ab eo qd ibi retētū ē aggrauari vlt pūgi icipit sentit estuationē istā: et aīal musculū volūtariē laxat q ipsuz claudēbat et egredit stercore. Et ad hunc modū nutritiōis pcedit regimē: ex q aliqd nutritiōis igreditur corp⁹: donec ipm corpus ex eo qd ipsuz nutrire d; nutritiā: et supfluitas ab eo diuisa expellatur.

¶ De forma mirach ventris. CAP. XXXIII.

Ab cute q vter exteri⁹ coopit: iterius octo iueniunt musculi qd nota uimus. Post qd in interiorib⁹ est pāniculus q dā rugosus q vocat siphac: post quē ē gīrb⁹ p gīrbū vo sunt itestia. Ruptura vo q in mirach accidit: est quādo rumpit hoc siphac.

¶ De forma testiculoz et virge. CAP. XXXIII.

Testis scilicet qdā corp⁹ ligamēto sile exoriz multa ampla hīs foramina sub q multe ample existūt artarie: supra id qd ei⁹ meret mēsurā et venē: corp⁹ vo pdictū virile ē mēbrū. A siphac pte rea duo descendūt canales: q eis qdā renib⁹ ad gibbū epīs in suis pte dunt foraminib⁹ in sui nā siles pspiciunt. Ex qd⁹ postā dilatatis iteriores folliculi testiculoz tunice gnāt: in qd⁹ ipsi cōtinent testiculū. Veniūt quoqz ad ptes testiculoz a ptribus iteriorz venarū rami qdā: q multiplex circūuolūtā carne glādola et alba pprehēdunt: q qdā sanguis in eis ē adeo imutāt: q albi fit: et fit tūc aliq pua vinctuositate spmatl. Postea vo ab hac carne ad testiculos transmittit: vbi sua pplet pueris: et in suā trāsiēs spēm pfectū fit spma. Ibiqz duo gnāt foramina q ad virgā vadūt: cui⁹ erectio fit: cui⁹ ipsa q in vga sūt foramina grossa replent vctositatē: et eius vene sanguie sūt replete fuerint. Et nō gescit erectio sua qñ extēdit: et ppanit vasa ex qd⁹ spma: et pmoūet ad expellēdū qd ē i eis: p multitudine et mordicatōez suā. Que qd i eis ē expellere appetit: vlt qz spma qd ē i eis ē multū: vlt qz ē acutū. Una at ex cāis ex qd⁹ p ptegit est cū caput vge aliqd corp⁹ sibi obuiū hūerit ips se pfricādo vlt scalpēdo. Ex B.n. spmatl vasa tēdunt: et vt euomāt qd i eis ē nitunt.

¶ De for⁹ mamillarū. CAP. XXXV.

Mamille ex artarijs: venis: et nervis: p dō iueniunt iter qd carnis glādose et albe spēs solidari et spissari iueit. Et qz ei⁹ nā lacti assimilāt nāe: creant eā dō: q sit bñdū: vt ad lacti cōuersionē et gnātōz apta foret. Uene at iste artarie i mamillā subitū didunt: et reuolūtū et iuolūtū iuolūtōib⁹ mltis: et pphēdūt illā carnez lacti gnātū: et auertit qdā ē i pcauitate sua de sanguie p suā assimilatōez cū nā sua: quē admodū caro epīs p assilatōez illi qd secū a stō trahit et ab itestia: tādū auertit donec fit

(sanguis. ¶ De for⁹ mīcis. CA. XXXVI.

Atrix iter vesicā et rectū posita ē itestinū. Supior ē tñ qz vesica. Que i vginib⁹ et qd nōdū peperūt pua ei⁹ eis at qz pgnātes fuerūt vlt peperūt mag iuenit. Que ligamēti qbusdā ligat nō valde strict: et i se ipa nervosa existit: vt ex tēdi possit cū nece fuerit et apliā: et colligi et pstringi: cū aplificatio neccia n fuerit. pp aliū ē nervosa fuit: vt i pte mlti pstr aplificari qat: et ligamēta n mltū stricta s; apla fuerūt. Que duos hz vetriclos q ad vñū pueniūt ozificiū. Duo pte rea hz additamēta: q ipsi⁹ cornua vocant. p at ista duo additamēta mlier locat testicls: q viroz testicls miores s; et latiores: a qd mliebre spma ad pcauitatē dscēdit mīcis. ¶ Mīcis pte rea collū ad mlier porrigit vuluā: qd i mlier ē sic i viro vga. ¶ Vulue at ozificiū: in vgie pstringit et rugosū. In rugis at ipi⁹ colli vgiat. s; vne pte pūf vtriles: q qñ corripit vgo abrupit: et pde dilatant ruge. Cū at mlier ipgnat: os mīcl itñ pstringit: vt et acus ipz i gredi neqat. Cū vo piēdi hōa euenerit: vlt nocuistū aliqd fetui acciderit ex q corripat: p dch os adeo dilatat vt infant corp⁹ p ips trāsire possit. Infās at s; sniaz. Sa. ex spmate gnātur: s; crescit et auget ex sanguie mēstruo. Cuius forma si mascul⁹ fuerit pua pplet quā femie. Fetui etiā qdā ptiuant vne: qd matricē veniētes ips fetū tādū

natriūt donec pletat. Qui postq̃ ppletus fuerit ab eo qđ ipsi dirigit: sufficēter foueri nō p̃t. Quāobzē duriter mouet et fortiter et abrupunt retinacula qđ m̃fici alligat erat et consequitur partus.

Tractatus. II. de cognitione p̃plonū corpis qui 58. continet capitula.

p̃. De sūmis colligentibus	28 De signatiōib⁹ oculi.
sciaz cōgscēdi p̃plones	29 De signatiōib⁹ supcily.
z De signis corpis eq̃lis.	30 De signatiōib⁹ nariū.
3 De signis p̃plonis casti.	31 De signatiōib⁹ frontis.
4 De signis p̃plonis fride.	32 De significationib⁹ oris
5 De signis p̃plonis hūi.	et labioz et dentiū.
6 De signis p̃plonis sicce.	33 De significationibus fa
7 De signis p̃plonis. c. r. f.	cici et forme.
8 De signis p̃plonis. f. z. h.	34 De signatiōib⁹ auris.
9 De signis complexiōis	35 De signatiōib⁹ vocis.
cerebri et eius forma.	36 De signatiōib⁹ carniū.
10 De sig⁹ p̃plonis cordis.	37 De signatiōibus risus.
11 De signis p̃plonis epis.	38 De signatiōib⁹ motuū.
12 De signis p̃nis plūis.	39 De signatiōib⁹ colli.
13 De signis p̃plonis scōi.	40 De signatiōib⁹ costarū.
14 De sig⁹ p̃nis testiculoz.	41 De signatiōib⁹ dorſi.
15 De notandis sūmis exi	42 De signatiōib⁹ spatulaz.
mys et necys q̃rū auri	43 De signatiōib⁹ brachij.
lio aliq̃ cōplexiōes co	44 De signatiōib⁹ plā
gnoscerē pōt.	tariū manūz.
16 De notatiōe signatiōnū	45 De signatiōib⁹ p̃ixidis et
p̃ticulariū q̃ alias q̃s	corz et cruris et pedis.
inuāt signatiōes in	46 De signatiōib⁹ passuū.
cōgscēdis p̃plonib⁹.	47 De signatiōib⁹ audacie.
17 De sig. d̃bilitat̃ neruoz.	48 De signatiōib⁹ timorū.
18 De cognitione p̃plonis	49 De signatiōib⁹ hois ve
membroz et humoz.	locū igēy: et subtil̃ nāe.
19 De cognitione replonis.	50 De signatiōib⁹ corporis
20 De cōgscēdo q̃s q̃tuoz	eq̃lis et bonē nāe.
hūoz supabūdet.	51 De signis hois p̃hi.
21 De signatiōib⁹ colz ru.	52 De signis hois habētis
22 De significationis cole	bebetem nām.
lere nigre.	53 De signis inuerecundi.
23 De significationibus su	54 De signis iracundi.
perabundātie flatis.	55 De signis luxuriosi.
24 De signatiōib⁹ sōnior.	56 De moribus feminei.
25 De cognitione emptiōis	57 De moribus eunuchi.
captiuozum.	58 De agregatiōe quā necē
26 De signatiōib⁹ capilloz.	ē obſuā i iudicis et s̃bti
27 De signatiōib⁹ coloris.	li q̃s itōe p̃bisonomie.

De sūmis colligentib⁹ sciaz cōgscēdi p̃plones. CAP. I.

Corporis p̃plo: ex colore et corporis habitu: et ex tactu et ex opōnib⁹: et ab exētib⁹ a corpore cognoscit. Color nāq̃ alb⁹: et fusc⁹: et ex albedie et glaucēdie mixt⁹: et gipse⁹: et plūbe⁹ fridā inuunt p̃plonē. Rube⁹ vō et subrubens et rufus: et iopos oēs isti p̃plonis d̃mōstrāt calitatē. Et si claritas et subtilitas coloris iūgat: hūoz claritas declarat: et subtilitas. Turbulētia vō si ei amī sceat: et grossities: hūoz signat grossitudinē. Alb⁹ p̃terea color cui cū subtilitate et claritate rubedo amī sceat: p̃plo nis d̃mōstrat eq̃litate. Et si rubedo supauerit: et claritas fuerit mior: sanguis signabit d̃niū. Rubedo aut si adeo fuerit diminuta: vt coloris appropinquet eboris: sanguis inuit paucitatem. Que et si adhuc magis diminuta fuerit: ita. f. vt ex ea fere nihil appeat: pueniat color g gipse⁹ a medicis appellari solet. Qui vtriusq̃ colz ac sanguinis paucitatem et flatis d̃niū in corpore portēdit. Dic aut si albedini cui viriditas sit amī xta appropinquet: color segitur

qui a medicis plūbin⁹ appellat. Qui sanguis ac colz rub. diminutionē ostendit: et colz nig. ac flatis idicat d̃niū. Et si scus si rubedini vicinet: vel ei amī sceat: sanguine grossius d̃niari d̃mōstrat. Fm q̃titate q̃ ei appropinquet: vel q̃ ei amī sceat rubedo. Color aut pure fusc⁹: q̃ viriditati appropinquet colz nig. ostendit d̃niū. Corpa vō ru ffo colore colorata: q̃. salbedini magi iuenit. p̃p̃iqu⁹: fridioris sunt p̃plonis. Viriditati aut vel glaucēdini si magi appropinquet: calioris erūt p̃plonis ad hūc modū. Litria vero alia sūt q̃ albedini p̃p̃inq̃ subtilitate p̃cipiat: q̃ color i cō ualefcētib⁹ vel a q̃b⁹ sanguis mltitudo p̃fluxit iuenit. Et fit hec citrini coloris spēs: q̃ sanguis diminit⁹ ē: nō p̃pter colz d̃niū. Et corpa ista nō sunt citria: nisi accētalr. Alia vō vere citrina sūt: et parū clara q̃ oī tpe talia p̃seuerant: et ista sūt corpa colica. Sūt p̃terea corz q̃dā q̃ cū citrinitate viriditati et fusco appropinquet color: p̃ua p̃cipiantia pulchritudine: q̃b⁹ vrraq̃ d̃niat colz: q̃rū p̃plo: oib⁹ alyz dete rior p̃probat. Epar q̃z et splen h̃b h̃itium p̃plonē: plerūq̃ sūt egra. Et horū corpoz sanitas nec ē firma nec p̃manēs Corpa vō colorē inopoz h̃itia q̃ citrinitati magi sunt propinq̃: calioris sunt p̃plonis et colz rub. vicina. Que autem viriditatem habent ammixtas: minus sunt calida et colz re attinent nigre.

Ex formis quoq̃ corporis: cōplonū cognitio habetur. Grossius nāq̃ et crassius: complones significat humidā. Fracile et macrus si fuerit corp⁹: cōplō monstratur sicca. Verūtāmē quādo grossitudo est ex carne solida dura: et est rubedo et sanguitas apparēs in colore complo sū cū humiditate calitatē obtinebit ad hūc modū. Et si grossitudo ex piguedie fuerit: et corp⁹ fuerit molle et in sanguine diminutū cōplō frida simul erit et hūida. Mēbroz etiā eq̃litas et p̃portionū obseruantia in suis mensuris: q̃n vñ aly cōparatū fuerit suarū p̃p̃inquitatē cōplonū ostendit. Que si in hoc diuersificantur: innuitur q̃ eozum complexio nec vna est nec p̃p̃inqua. Largitas itidē foraminū que sunt in mēbris et suoz calialium: calidam ostendit complonem. Eoz autem angustia et paruitas frigidaz significant complonem.

Ex tactu quoq̃ dignoscitur complo. Nam corp⁹ qđ semper tactu calidum inuenitur calidam videtur habere complones. Qđ vero semp sentitur frigidum: complonem habet fridam. Si aut corpus cum tangitur lene sentiat: complonis erit humide: asperum vero sicce. Si aut calitas tact⁹ ipsi lenitati ammixta fuerit complonem calidam d̃mōstrabit et humidam: asperitatem vero si adiungatur: complonē calidam significat et sicca: friditatis quoq̃ tact⁹ lenitati ammixta: fridā et humidaz declarat p̃plonē. Que itidē cū aspirati amī sceat: fridaz et sicca portendit cōplonē. In plurib⁹ tamē corporib⁹ tact⁹ friditas lenitati amī sceat: q̃ asperitati. Vix enī corp⁹ rep̃ri pōt: qđ fride sit p̃plonis et asperū. Laxus aut et molle si fuerit corpus: humida monstratur complo. Solidum vō et durum: sicce perhibetur esse complonis.

Opationes q̃q̃ nāles sic appetit: digō: et augmentū: et pulsus cū fortes fuerit: et veloces calaz signabūt p̃plonē: debiles vō et tarde si fuerit: fridaz d̃mōstrabūt p̃plonē. Et atales sū opōnes: vt igeny acuitas. et loq̃ndi velocitas: et veloz mor⁹ atq̃ audacia: caliam signant p̃plonē. Dis vō zia p̃plonē d̃mōstrant fridaz.

Supfluitates q̃z q̃ a corpore solēt egredi: vt sterc⁹ et vria: et sudor capilli: et alia mltā: p̃plonū sūt d̃claratiō. Vloz nāq̃ capilloz ort⁹: et spissitudō: et nigredo: et crispitudo et grossitudo atq̃ aspitae: oia h̃ p̃plonē signant calaz. zia vō his fridā inuūt p̃plonē. Sudor et ferō: et mal⁹ i corpore odor: calitatē d̃clarat p̃plonis. Sudor q̃z mltitudo p̃plonis signat hūiditatem. q̃ vō his cō

qđ hūc p̃plonē fūc mlti
et hūc p̃plonē fūc mlti

Tractatus

¶ De signis corporis equalis.

САР. II.

¶ De significationib⁹ corporū caloz

CAP. III

¶ De signatiōib⁹ corpoꝝ fridoꝝ.

CAP. III

¶ Significações corpoꝝ hũidoꝝ

CAP. V

¶ De significatōib⁹ c

ficcop. CA.V

 (siccoz.

CAP. VI

[illegible]

¶ Et ultimo

tangētibus mollia sentiū,
cur, & a pilis denudata & ca

Corporis autem frigidi et sicci et calidi et humidi dispositiones ex simplicium dispositionibus mixte sunt. ex quibus compositae fuerunt. quoadmodum. s. vni earum appropinquant. aut inter eas medie existunt.

De significatione complexionis cerebri et sue forme et
primae complexionis calidae cerebri. CAP. 120

Quma cerebri formam sequitur crani-
-darum nāq: si fuerit craneū: cere-

Complexio autem cerebri que calida est capitis et faciei tactu superflue calidior reddit. In oculis quoque rubor et venie eis apparet manifestiores, et capilli eorum in capite cito nascuntur, sunt spissiores et fortes et nigri et asperi et somni eorum parui et leuius. Quod preterea habentes complexionem a calidis et ledunt odoribus. Eorum capita cito grauantur et replentur. In cogitationibus quoque veloces sunt et instabiles, et multae mutationis. Superflue etiam sunt acuti, et veloces in operationibus animalibus.

¶ Frigida autem cōplexio his oībus cōtraria operatur.
Est nāq; somnolentus. & hebes. & tardi intellectus. capil-
loq; capitis eius lencs & parū nigri. velociter catarru
patiē. cui detegere caput est nocuū. eius etiā palpe-
bre. tarde mouentur & pigre.

T Sed siccum cerebrum si fuerit. capilli in capite cito
scuntur. & cito calui fiunt. & vigilantes erunt. ex naribus
quoq; nihil defluet nisi parum. & capitis reumatismus n
eis accidit neq; coriza.

¶ Humidum autem huic contrarium est. Quis namque
pilli subtilis sunt. et tarde nascuntur. neque calui fiunt. T
mor quoque ex naribus semper defluit. et reumatismus
dicitur. et est somnolentus: et eius sensus non sunt clari.

Validam autē & siccam habens cōplexionem: capillos
capite habz in vltimo fortitudinis. & velocia citissimā
& vltime nigredinis. & crispitudinis. & calui natiuitas su
sunt in vltimo gradu paucitatis somni & in eo parum
fundi. Animalium quoq; operationū velocitatem hab

et velocēs cogitatōes et sensuum clarorū. Superfluit
et paucē ab eis descēdūt. Frigidū autē et humidū huic
spōsitōi strarium est. Est nāq; multum habēs somnū
ger. tard⁹ et hebes. Qui nullo mō accidit caluiti⁹. cor

Calsa vo p[ro]p[ri]o & humida: & frida: & sicca s[un]t hoc q[uo]d ali
ex suis simplicib[us] appropinquat. suas ostendit signifi-
cationes. Si enim simplices equales fuerint, significatio
quoq[ue] erunt equales.

De signis copionis cordis. CAP.
 Quidia 2plo si calida fuerit: pulsus ve

Constituitur et frequenter in anhelu perit. Et super peccati pilli multi sunt et spissi: qui tactu calidi sentiuntur. Huiusmodi cordis profluvium habet et est: obstitit et multae iracundie. Habitudine sereae corporis in magnitudine et puritate sua considerata

pulsu d' d' d' qm tps motus e' d' breue f
qm tps q'st e' d' breue: et qm int' el mlt' / c
atq' nō p' r' mōm / vñ tps quicq' f
et puls' f' f' f' f'

nē demonstrat cordis. **Pect.** n. si magnū fuerit: cordis caliditate et magnitudine ppe manifestabit. Qd adhuc manifestū erit. si cū B caput puū fuerit: aut ē non fuerit magnū: B. n. si ita fuerit: alia nō oportebit attendere signa. Si mili qz mō si pect. puū fuerit: et caput magnū aut mediocriter: ppe cordis puitas et sue pphonis friditas demābif. Et si pectoris magnitudo: capitis magnitudini: aut pectoris puitas: capitis puitati pportionaliter: alia attendere debes signa. **Frída** at cordis ppho: puū facit pullū: cū anbelit. sūta iuenit. **Pect.** qz paucos habebit pilos: et subtile. Et pect. tāgetib. frūi occurret. Qui hō cordis cōplonē hūerit timid. et piger erit. **Cōplō** at sicca si fuerit pullus erit dur. et totū corp. iueniet musculōsū et fuscū: pect. qz paucos habebit pilos: et fortes: et spissos: et i femore filr. Anbelit. qz ex ea magn. puenit et frequē. Totū preterea corp. tactu calm sentit: et musculōsū: atqz māifestas hūs venas: hō pphonē cordis hūs irascibilis erit et obstinatus. **Frída** aut et hūida ppho: hūs dīa opatur.

De signis pphonis epatis. **CAP. XI.**

Simplonis epis calitas ex venaz amplitudine et magnitudine et ex stercoreis siccitate lepi. repta cognoscit. Preterea appetit. et fortis: et i corpore multa cola rub. generat. **Uria** qz et egestio sicte sunt: et sitis multa. Et cala cibaria ei nocina sūt. Et sub ppho dūrys piloz inenit multitudine. **Epis** vō friditas: ex oib. signis qz pdcis sūt dīa cognoscunt. **Sz** ei. siccitas: ex sanguis paucitate et ex B. qz corp. ē macri: et vter gracilis: et qz color pauca precipat pulchritudine: cognoscit. **Hūiditas** vō ei: ex oib. signis qz hīs pdcis dīa existunt: ppendi pōt. **Et** si calitas cū siccitate ei dīa: cognoscit eo qz signa calē cōplonis sunt manifestata: et in vltio existit fortia. **Et** qz hūiditas cū friditate cognoscit: ex B. qz signatiōes fride cōplonis fortes existunt et in vltimo sunt manifeste.

De signis pphonis pulmonis. **CAP. XII.**

Am pulmo calis fuerit: vox erit grossa: et anbelit. magn. et pect. aplū et magnū. Cui minuit nocumētū a fridit aeris attractio: et magnificat iph. nocumētū aeris calis attractio. Si aut pulmonis ppho frida fuerit: oia hīs dīa euient. Cum autē sicca fuerit vox erit clara: et p os pauce pycientur supfluitates. **Hūida** aut si fuerit: dīa hīs euient. **Signatiōes** vō pphonū ppositas: ex simpliciu cognitiōib. hīs possunt.

De signis pphonis stōi. **CAP. XIII.**

Am stomaci ppho cala fuerit: digō fortior erit appetit: et subtilia cibaria vt volatiliū caro et edulia i ipo corūpen. Grossa vō cibaria vt vacca caro: et frumētū coctus hīs i ipso digerunt: et sitit multus: famē ē tolerare nō pōt. Accidit. n. hō hūitib. stōz ex ea capitis dolor: et vigo. Irascibilis qz ē et acur. **Frída** vō cū fuerit: hīs oib. dīa euient. **Appetit.** n. maior ē digōne: cibaria qz grossa in eo corūpūt. Quāobrem apō ipsoz corūptiōez acida segf eructuario: quēadmodū apō ipsoz corūptiōez nē i stō calōe fumosa. Liboz pterea fridoz appetit. erit. Et qm multa comestioe lesio pueniet. **Cū** aut stōi cōplō hūida fuerit: sitis minuit: et saluē multitudo ab ore pfluat: nausea qz cito patiet: et vomit. cito pueniet. **Scoto** miā qz et viginē cito patiet. cū aut ppho ē sicca: oib. hīs dīa opat. **Sitis** nāqz est multa: et egestio ē sicca. **Preterea** cū cibaria in stō morā fecerit et nō cito ab eo descēde:

rint: s. cū qdaz duritie: et appetit. fortis nō fuerit: nec puitas: stomac. debilis erit. **Cōtraria** vō hīs cū stō dīata fuerint stōi fortitudo signabif. **Ex** multa qz comestioe sef sca cū alio grauatus fuerit: nō aut ex multa comestione in diuersis horis facta ledit: sed facile et bā digerit: significatur qz illius stomacus est fortis: et parus sit.

De signis pphonis testiculor. **CAP. XIII.**

Testiculi cū cali fuerit: viciē ptes multis et spissis vestient pilis. **Uirga** qz eoz fortiter eriget. **Spma** erit grossus. **Coitus** qz velociter explebit: et tepestiue: an. et pubertatis tpa. **Ad** coitū seruēs erit: vne pterea qz sunt in vge supficie: grosse sūt et māifeste. **Ipse** qz chorde fortes reperit et grosse. **Lutis** aut ipsa et testiculos circū dāe: grossa et spissa et aspa spicif. **Frída** aut cū fuerit cōplō: oia hīs dīa apparebūt. **Cū** aut ppho sicca erit: spma in qstitate paucū iueniet: et spissus: vga vō nō solū nō eriget. verū et debilis erit. **Cū** aut ppho hūida fuerit: spma in qstitate multū et in qstitate subtile erit: vga vō nō eriget. **Est** enī laxa et si fortis: chorde ē et si siles ei iueniet. **Ipse** vō cutis lenis ē: cū loc. a pilis nudus existit. **Et** cū cōplō cala fuerit et hūida: multa erit vge erectio: et spma multū: et erit venereus: et multū in venerē potēs. **Frída** aut et sicca cū fuerit: omnia hīs accidēt dīa.

De noianis sumis eximys et neqz: qz auxilio aliquis pphonis cognoscere potest. **CAP. XV.**

Drus corpis ppho: mēbroz pncipalius: et ppe cordis et epis: et cerebri et testiculor pphonib. sillis iuenit. **Corpa** qz in qz istoz mēbroz pphonis diuerse inueniunt alys sūt dteriora corpib. **Dec** nāqz corpa icessanter ifirman. **Etates** quoqz et regiōes: nō mima in pplexionib. opari vident. **Etas** nāqz pucillis oib. etatib. hūmidior iuenit. **Sēilis** at oib. ē fridior. **Hō. n.** a natuitate vgs ad senū desiccari nō cessat vōc nūc fiat. **Senū** nāqz nō ē aliō: nisi magnus in corpore siccitat. **Senū** pfluatū at multū qz a senib. cūz tūst et emunctiōib. pfluunt cā ē qz foramina suoz mēbroz supfluitatib. et humorib. crudis plena sunt. **Ipaz** qz venaz et suoz mēbroz corp. in vltio siccitatis existit. **Et** siccitas et fusc. color: et pulchritudo: ac teneritatis: et humiditatis mioratio: in eis manifesta sunt. **Pueror** vō calitas s. qstitate maior ē: iueniunt at in qstitate fortior vlt acutior. **Senū** pterea ppho: respectu eoz qz in senio sunt pstituit: cala ē et hū. **Iuueniunt** vō ppatioe: frida vō et sicca. **Ex** regiōib. vō qz calē sunt: pphonē reddūt sicciorē: et corpis supficie adurendo itēdunt. **Intestia** vō et mēbra iteriora frida efficiunt. **Regiōes** at qz sūt sunt: humores in corpore pfluat. **Corpis** qz supficie: in lenitate et nuditate corporez sclauoz dispositioni similē reddunt. **Sz** itestina et alia interiora mēbra supflue cala pstitunt. **Cū** in nigris capillorū crispitudo: et in arabiel color rube. fuscus hīs ammixtus: nō absolute significat qz eoz cōplō sit cala. **Lenitas** quoqz cutis piboz: et ei. a pilis nuditas atqz albedo si significat eozum complexionis frigiditate: immo parborum interiora. nigrozum interioribus multum sunt calidiora: atqz omnia nigrozum corpora: parborum corporibus valde sunt sicciora. **In** regionibus autē que inter caliditatem et frigiditatem temperate existunt significatio ex qua superficiei habetur noticia super ipsius interiora vera est et firma. **Consuetudo** etiam in complexionibus diuerfa operatur. **Comedendi** enim et bibendi et dormiendi largitas complexionez facit hūmidam. **hīs** vō contraria sicciam reddunt complōez. **Quapropter** cum hominē grossus et carnosus viderimus: cū pterea ample sint yene: intelligere obtemus hui. corpis magnitudinē nō

Tractatus

De noiație și semnificație a termenilor care au același nume
 De noiație și semnificație a termenilor care au același nume

¶ Nafi acuitas: et collū longus et epiglottis foris prominens
et nax acuta et pulchra cōplonis demonstrāt siccitatē.

Capilloꝝ crispitudo qui sursum eleuatur:comptonis ca-

Setor copozis calaz demōstrat opfonē. Lolor citrinita

corporis imbecillitate: et vite breuitate significat.

Edan² pedes cū pulchri fuerit ⁊ qui toti⁹ corpis oplo
nā cōdebile⁹ ⁊ inf⁹ calitatē fore paucā demōstrant.

Fluca laboris tolerancia, carnis infirmitas, timor tremor & debilitas in coitum ex aq̃ fride potu laxatio: & iuncturaz paruitas

De signis pſionis mēbroꝝ humidꝝ. CAP. XVII
De omnibus corporis mēbris calidioribus. CAP. XVIII

origo inuenit. C. Epar vō post cor: in caliditate
2^m existit. C. Post epar vō sunt carnes. Adeq;
friditas est. C. Cerebri cōplo frida est & bum

lagia vero et ligamēta: ac chorde: et corpora venarū: ac
panniculi: oīa hec complonem habent frigidā et sicca: m
tūm santon 22 ca. ¶ Cutis complō temperata est: ppe t

Cervicis complo differenciatur. Nam qui ex toto
scuntur: humidiores sunt. Qui vero a nucha oriuntur:
sua complexionis cutis complexionis vicinantur.

in membris diuersa inuenitur:que in vnoquoq; membra
rum propriam tenet complexionem. Carnis enim pulm

De humiditatibus autē et humoribus sciendū est qd co-
ra rubea omnibus alijs humoribus est calidior: et cū b-

dius. ¶ Colera quoq; nigra: respectu sanguis est frigida
alioz vero humoru comparatione est sicca. ¶ Preterea
respectu siccitatis colera nigra calid⁹. vtriusq;

De significatione repletionis. CAP. XIX.
in venarum foraminibus inueni

mina vel ex totalitibus vocat. Et quando quod
in eis est eius ex quo corp⁹ nutriri debet mensuraz adeo
excedit q^d natura aliquid ex eo vt in corporis nutriment⁹

neq; ei dominari valet. pueri inde disponentes q; a iudicis fm virtutem repletio nominat. De autem vitreg dispositiones egritudinū sunt generatiue. ¶ Repletiois

q: 7 ofitationum multitudo: 7 formus multus: 7 vcnarius
repletio cuz ipſarum tenſione. ſanguis ſimilr ex naribus

ny atq; sensus turbulentia: & pulsus magnitudo: cui' etiā
dispositio sit similis sue dispositioni cū lapsus est: & quod

virtutem contingit: significatioes iste sunt. Appetitus ca-
sus et ad motiones grauitas: et pigritia et dissolutio: et laxi-
tudo. Item hoc est fine coloris rubedine: et membra

pletionem. Pulsus quoq; in hac repletionis specie non est
magnus: vrina quoq; non est tincta neq; cocta.

onidut. paurit pterea loci ex q sanguis solet m
nui: oris dcedo pter solitu: t pue i ore vesti

neq; cibaria qđ i pcedeti tpe vsus fuit: sanguis gnātiū
fuerūt: pculdubio sanguis abundare signatur.

Dio 218 multa i ore siccitas ⁊ sitis multa:
appetit⁹ obilitas: ⁊ nauſeas: atq; vōit⁹ citri. ⁊ v

paruerit: si cū B tps estiuū fuerit: etas iuuēit: et cibaria

ñio. De signatiõe cole nigre. CAP. III
 Rdo? stõ: mltitudo canini appetit? a fu
 colõe sãmia nigredo ac spissitud

Atati appropinquas corp' pterea tale sit i q' nig
gnari solet colari corpib' . n. albis & crassiss: & r
dia & pilis: colar nig. v' rar v' nullo: gnaf. ¶ In corpib

qñ multū laborāt vel male regunt: et si cū β cibaria gb
ōna vsua fuit cole nigre qñtiua fuerūt et ipi regimē si

amplius dubitandū colerā nigrā dominari.

De significatione vniuersalis. CAP. XXIII.

Altitudo viscositate salinis. et sitit paucitas. et vrina alba. et pigritia. et ebetudo. et victoria soni. atque corporis mollescentia. et digestionis tarditas. et preterea si cum hoc complectio fuerit frida. et tempus hyemale. Domo quoque si beccus paruo fuerit visus motu. et paucio exercitio. et multa comestio. cibaria et quibus visus fuit in maiore parte flatu generatiua fuerit. atque aqua dulcis balneo visus fuit. tunc significationes fortiores erunt et firmiores in flatu vniuersalis significatione.

De sonorum significationibus. CAP. XXIII.

Sonorum significationes predictas multoties amiseri solent. Cum enim aliquis sonum pluias multoties videt. et mare. et fluuios. multa in eis corporum humiditas adesse significat. Et ignes vero et fulgura. ac lites cum aliis frequenter in sonis aspiciunt. colera rubra in ipso abundare monstrat. Colores autem ruberos. et tinctos. ac nuptias et cibaria dulcia. et vetulas atque fluxum sanguinis. et florotomiam si aliquis sonauerit. et sanguis multitudine sit declaratur. Cumque multa fusco colore tincta. atque nigredine. et timores ac pauores in sonis aliquis aspiciunt. colere nigre opatio significat. Et cum aliquis sonum videt se manere quasi in loco niuis. vel frido a quo ledit. frigoris se significat victoria. Vis autem oraria si visa fuerit. Dile erit significationes. Et si aliquis videt se quasi in balneo. vel in sole. vel quasi canicularibus exponatur diebus. vel in ligne excessus significat caliditatem. Et cum aliquis sonauerit se quasi volare. et inuadere sicut accipiter et inuadere et cape. siccitatem de monstrabit excessus. atque humor. lenitas et subtilitas. Si quis et se quasi ab aliquo grauari sonat. repletionem laborare ostendit. Quicumque et se per loca quasi cenofoa incedere videt. se tidus habetia odoribus putridos in corpore demonstrat habere humores. Vis vero sona. contraria habet significationes. Qui autem in sonis videt se quasi incedat portos bonum habet odoribus suorum significat equitatem humorum. et quod a putredine valde sunt remoti. Per loca vero quasi angusta et per foramina si quis se abulare conspiciat instrumenta anhelit. grauem patitur egritudine demonstrant. que ipsi tantas aeris quantitates atrahere vetat. quanta ei est necessaria.

De paratiōe vltimae captiuorum. CAP. XXV.

In primis captiuus color cum summa intueri diligenter oportet. Color enim in rubedine minuit. et si firmitas vel splenis vel stomachi significat. vel quod emoroydas patiat a quibus sanguis effluit multitudo. Post hec vero totius corporis superficies in ipso fuerit vel impetiginis initium occultari possunt. Morphea enim in suo initio valde est occulta. Ipsa namque non est tunc nisi albedo. vel nigredo subtilis. quod paulatim procedendo cum sui additione complectitur. Impetigo quoque non est aliud in sui initio. nisi crispitudo quod loco accides cum additione semper de die in diem crescit. Preterea si in aliquo loco corporis nervi. vel cocture similitudinem vel signum aliquod habuerit cum summo studio considerandum est ne in hoc loco forsitan habuerit baras. propter quam combustus sit. vel excoxiat. vel tict. vel occultari possit. Que cum sensuerit vel logi fuerit teporis. tictura quasi debile amittit et applicabilis albaras ultra locum cocture et excoxiationis. Cumque nervi dubitatio occurrit. ipse in balneo ponatur et cum aqua calida fortiter per fricetur. et cum semine alusuen. et baurac atque aceto. deinde consideretur et si in loco in quo coctura vel excoxiatio fieri non solet. fuerit coctus vel excoxiatus suspectior haberi debet. Ideoque magis fricari debet. Preterea sumitas et extremitas cocture cum magna inquisitione considerari debet. In his enim locis. euidenti apparet.

Postea vero quatenus quod querendum est. quod dicitur scias. Deinde vero capitis pilis atque toti cutis considerandi sunt. an sit in ea furfur. vel rubor. Audiri quoque acuitas perquirenda est. et verba ipsius et sensus attendenda sunt. Pupille etiam attendende sunt. an sint in magnitudine equales. eiusque visio acuitas. et albedinis quod in oculis est claritas considerande sunt. Cum enim in eis est fuscus color turbiditate precipas lepram designat. Et quando in eis est citrinitas. egritudo epatis significat. Et quando vene rubee multe et manifeste sunt in eis patitur sebel. Palpebre quoque eius considerande sunt si multe sint et cito mobiles. Crosse autem si sunt plerumque sunt scabiose. vel sunt ad scabiem parate. Que vero grauius mouentur et difficile sunt male. Oportet enim illi cuius talis est dispositio. suas quando a sono concitatur tadium fricare palpebras. donec aperiantur. Lacrimale quoque quod a parte naris est exprimendum est. decurret enim forsitan humor ab eo occasione fistule si ibi est. Pili preterea palpebrarum et ciliarum oculorum perquirendi sunt. Si enim fuerit rarior alius significabit. et proprie si cum hoc rancus fuerit. et facie habuerit ruborem. Deinde cum magna diligentia anhelit per os et nares attendatur. ne malus sit ibi odor. Narius quoque figura consideretur. Magne enim et forte si fuerint. fistula in se continebunt. Ideoque in sole conspici debet. Itaque anhelit attendendum est. si sit facilis. Denti preterea modum obseruandus est. videlicet si sunt recti. et fortes. et mundi. et si aliqui eorum mouentur. vel corroduntur. Dentes enim fortes diu permant. Minuti vero vel debiles cito cadunt. Preterea quoque totius corporis debilitatem pronosticant. Deinceps et colorum consideretur si est equalis. et comprimatur. et videatur si est ibi aliquis locus tumidus. vel cicatrice habens. Scissis enim glandule ibi erunt. ex quibus scrofule cito generabuntur. Preterea attendatur si est amplius et multas habens carnes. Parum enim si fuerit et macrum. et spatule foris permuerit. prius significabit. Post hec vero supinus iacens statuatur. et totus ei veteris pergratur. attendendo si tumor vel dolor inuenerit. et os stomachi. Deinceps percipiat et vi incedat. cuius gressum attendatur virtus. Deinceps aliquid stringere iubeatur. et sue contractionis fortitudo consideretur. debilis enim si fuerit omnium nervorum debilitatem demonstrabit. Postea vero percipiat ut currat. et attendatur an post cursum affina ipsi inuadat vel tussis. Manus preterea ipsius et pedes adiuncte comparando respiciantur. Una enim forsitan altera maior inuenietur. Iuncturarum quoque dispositio consideranda est si ad motiones scilicet parate sunt. Deinde crura sunt inspicienda. an in eis vene magne. et crosse. et ample inuentur. Ex his enim varices. et elephantia sepe accidunt. Alia et oia quod in complexionum cognitione attendenda fore diximus. ad has res adiungant cognoscendas.

Significationum capillorum. CAP. XXVI.

Pilli lenes timoris sunt significationum. Crispi autem audacia significant. In ventre et pilorum multitudo reperta. luxuriosus demonstrat. Supra dorsum vero si multi fuerint pilis. audacia iudicabit. Sed si super spatulas et collum multitudo fuerit pilorum. dementia et obstinatio significabunt. In ventre quoque et pectore pilorum multitudo reperta. sapientie innuit paucitatem. Pili in capite vel in toto corpore stantes reperti timore significant.

Significationum colorum. CAP. XXVII.

Color rufus vel rubens. sanguinis et caloris innuit multitudinem. Color vero inter rubrum et album medius equalis significat complexionem. si cum hoc cutis a pilis nuda fuerit. Cuius autem color evelut flama ignis instabilis est et maniacus. Cui et color rubens et clarus conspiciatur.

Tractatus

verecundus. Cuius pterea color viridis apparet vel niger irascibilis est.

Significationū oculorū. CAP. XXXVIII.

Oculi sūt magni piger ē. Cuius q̄q̄ oculi i p̄fundo sūt positi: calidus est & deceptor. Cui oculi foris p̄minēt. iuere: cūdius ē & loquax ac stolidus. Quādo aut̄ oculi i corporis longitudine positi fuerit. calm & deceptorē demonstrābūt. Cuius vō pupille multa p̄ci: p̄at nigredie: timidus ē. Cui oculi i color capraz oculis similes existūt stolidus ē. Cui oculi cito mobiles sūt & acute cernētes: deceptor ē & calidus: atq; latro. Cui oculi adeo sūt immobiles vt q̄si lapides sint. calidus ē. Cui vō ituit mulieris ituitu assimilatur: luxuriosus est: & inuerecundus.

Quando autem ita ac si puer esset intuetur: atq; tota eius facies & oculi q̄si ridere vidēt let̄ ē: & diuturna potietur vita. Cui oculi magni sūt & tremuli: homo piger ē & spatiofus: & amator mulierū. Cui oculi parui sūt & tremuli: ac vāy valde ē iuerecundus: & mulier amator. Cui oculi i rubore prune assimilant: homo pessimus est & obstiar. Cui pupilla si ē nigra. pigriū portēdit & ebere.

Oculi vāy sūo color citrinitatez habentes amixtam: q̄si croco ticti esse vident: pessimos significant mores. Cui macule multe circa pupillā i oculo apparētes malū significāt boiez. Q̄ si cū oculi ēt fuerit vari: erit deterius.

Oculi si parui fuerint: & foras p̄minētes vt oculi cācri stultitiaz significābūt & stoliditate: & suas sequētē cupiditates. Cui oculi fuerit pui: & multū mobiles: palpebre q̄q; frequēter palpitātes boiez significābūt pessimū.

Pupille i quarū circuitu margarite apparēt silitudo. boiem demonstrant iuidus. & v̄bōsus & timidū & pessimū. Cui pupilla si vacat oculis sileo: amētiā portēdunt.

Cui pupilla nigra existēs talē bz citrinitate: ex q̄ q̄si deaurata appz: boiez malū. hōicidā sāguinē fūdētē declarat.

Oculi sursū tendētes sicut oculi bouū q̄ cū B rubei vidēt & maximi boiem pessimū stolidū. atq; stultū & ebriusū significant.

Oculi aut̄ meliores eē dñr. q̄ iter nigrū & variūz medij sūt. si cum hoc nec multum sint radiosi. neq; rubedo vel citrinitas appz. Cui n. isti bonā demonstrāt naturam.

Oculi vāy cūz citrinitate radiantes: aut vt color lapidis fūret virides hominem significant malum.

Pterea homines cum hoc habētes i oculis maculas rubeas aut sanguis: aut albas: oib; hominibus sūt deteriores. & magis deceptores.

Qui autem pupillaz foris p̄minēt cum totius oculi substantie latitudine habet. est amens.

Cum oculi profundi fuerint & parui: calidus & deceptor & inuidum indicābūt.

Et q̄i pili palpebrarū curuāz iferi: vel ad vnā nāliter partē torquent. mendacē significant & calidū & stultū.

Homo habēs oculos valde tremulos: malus est.

Cum oculi fuerint parui: homo erit malus & stultus.

Oculi vō si fuerint magni: minor erit malitia: & stulticia maior. Cui oculos bz varios & virides: malus ē & latro.

Oculi quoz palpebre cū magna palpitāt frequētia: hominē timorofū & maniacum declarant.

De significationib; supciliorum. CAP. XXXVIII.

Supcilij piloz bz multitudinem. multarū ē cogitationū & multe tristitie: atq; ei loquela feda ē & croffa. Cui supcilia lōga sūt. arrogas ē & iuerecundus. Cui supcilia inferi decedūt a pte naris & superi eleuantur a parte tiporis. inuerecundus est & bebes.

Significationum narium. CAP. XXXIX.

Cuius narium extremitas ē subtilis hō est diligēs lites. Cui nares magne sūt & croffe pauce sapiētie hō ē. Cui nariū extremitas lōga ē. & subtilis festin⁹ ē & stultus atq; leuis. Cui nares late sūt: luxuriosus ē.

Cui narium foramina valde sūt apta irascibilis est. **Significationis frontis. CAP. XXXXI.**

Cuius frons plana ē rugas nō habens. litigiosus ē: & mouēs rixas. Cui frōs ē rugosa ad mediū sui declinās irascibilis est. Cui quā bz frōtē. stolid⁹ ē. Cui vō magna bz frōtē ē piger. Cui frons vehemēter est rugosa inuerecundus est.

Significatiōis oris & labiorū & dētū. CAP. XXXXII.

Cuius labia sūt labia stultus itelligit & bebes. Cuius labia nō bene sūt ticta: grotas est. Cui dētes debiles sūt & rari & minuti: totū ei⁹ corp⁹ est debile. Cui canini longi sūt & firmi: gulosus est & malus.

Significatiōis faciei & forme. CAP. XXXXIII.

Cuius facies hominis ebriosis faciei assimilat: ebriosus est. Fracido vō cū assimilat: irascibilis est. Cui aut̄ verecūdo inuenitur sili: verecūdos ē. Cui facies carnosā est: piger est & stult⁹. Cui maxillaz caro croffa ē. croffe ē nāc. Cui subtilē bz faciem: multaz ē cogitationū. Cuius facies vehemēter rotūda ē: stult⁹ existit. Cuius facies est permaxima: piger est. Cuius facies ē valde parua malus est & calidus & adulator. Cuius facies est deformis: mores bēre bonos nō pōt: nisi raro. Cuius facies est lōga inuerecūdos est. Cui tempora bz inflata. & venas arteriatas croffas: irascibilis est.

Significa. aurū. CAP. XXXXIII.

Cuius aures magne sūt. stolidus est & lōge vite.

Significationis vocis & anbelitus & loquēle. CAP. XXXV.

Cuius vox ē valde croffa & alta audax ē. Cuius loquela ē veloz: festin⁹ est. & parui itellect⁹. Cuius loquela cū quadā festinatione veloz ē festin⁹ ē. irascibilis: & maloz morū. Cui anbelit⁹ lōgus ē: vilis ē. Cui voces bz graue sui ventri seruies ē. Cui vox ē aspera iuid⁹ ē: & malū i corde tenet occultatū. Bonitas vocis stulticia & paucam demonstrat sapientiam.

Significationū carnū. CAP. XXXVI.

Cuius carnes multe & dure: croffas declarāt sē sū itellectū. Carnes vō lenes bonā nām significant: & intelligentiam.

Significationū risus. CAP. XXXVII.

Cuius risus ridēs ē benignus & oib; est pueniēs. n̄z p reb⁹ aliqb⁹ sollicit⁹ ē. Cui vō par ridet: huic diuis est. Displect̄ eni ei oia hominū facta. Cui alta ridet voce. inuerecūdos est. Cui aut̄ cū ridet tussit: aut ispiran (di difficultatē patit. iuerecūdos ē & tyrannus.

Significa. motū. CAP. XXXVIII.

Cuius tard⁹. significat bebetudinē: Motus festinus. leuitatē designat.

Significationū colli. CAP. XXXIX.

Cuius collū habet curtum calidus est & ingeniosus. Cuius collum est longum & gracile: stolidus est: & garulus atq; timidus. Cui croffum habet collum durum ac forte iracundus est & festinus.

C Significationum costarum. CAP. XL.
Ostarū fortitudo: et sup ipsas carnum multitud. soliditate declarat. Corporis subtilitas. multa significat astutias. Uteris magnitudo. libidinis declarat nimietate. Costarum gracilitas: ac carumdez subtilitas. cordis inuit debilitate. CAP. XLI.

Dorsi aptitudo. fortitudinē declarat et arrogantia: atq; ire uehementia. Dorsi uo curuitas mox inuuit malitias. Equitas dorsi. bonum est signum. CAP. XLII.

Spatula subtilis. sensus ostendit paucitatem. Spatula lata bonū indicat intellectū. Capitis spatule eleuatio ualde elōgata stulticiam significat. CAP. XLIII.

C Significa. brachiorum. CAP. XLIII.
Brachia adeo fuerit elōgata: ut manū ad genua attigat subtilitate aie: et arrogantiā: ac regēdi designat cupiditatez. Cum brachia multū curta sunt. hominem timidum: et malitie amatozem significant. CAP. XLIII.

Manus lenes et subriles sapietia multa: et bonū designat intellectū. Manus ualde curte stulticiā significat. Manū graciles et multū lōge: tyrannidem declarant atq; stulticiam. CAP. XLV.

Pedes in quib; carnis ē multitudo atq; ipsi durities: mali intellectus hoies portendūt. Pedes qui et pulcri: hoies fornicatores et iocūdū inuuit. Cū calcaneū ē gracile: timorem significat. Crosse uo et forte cū fuerit: fortitudine ē idicabit. Cū cauille utriq; atq; crura crosse fuerint. hebetē et inuerecūdū demonstrabūt. Cū ex teri multas habet carnes: fortitudinis ibecillitate atq; laxitate declarat. Quādo coram ossa foris pminuerit audaciā significabūt. Ancharum quoq; ossa cū exteri tēdūt: fortitudinis demonstrat multitudinē et uirilitatē. Ancharum gracilitas: mulier significat amatores et corporis debilitatem: atq; timorem. CAP. XLVI.

C Significationis passiuū. CAP. XLVI.
Passus apti sūt et tardi spatiosus est. Cuius passus ueloces sunt et breues festinus est: p reb; qbuslibet ualde sollicitus: quas tamen disponere ignorat. CAP. XLVII.

Audar est cui capilli sūt fortes et asperi: et statura ipsi erecta: ossa q; fortia: et extrema: atq; costę nec nō iucture fortitudines habet: et magne. Pectus pterea magnus et uenter magnus: ac spatule magne. Collū quoq; forte et grossus i quo carnis nō sit multitudo. Est etiā torax latus: et corpe abscondite: atq; lacertus q in pulpis cruris ab iterio si inuenit iferi? descendit. Cū utis ē cū et carnes: siccitas sūt additio: frōs quoq; ei? uenas habet et rugis carnes: nec ē sine pilis. Sunt pterea audacie signa carniū eq; litas et stature erectio: ac iucturaz et digitorum fortitudo: et uetris gracilitas et qd ei? nates parue uel oino uidē delecte: et qd utrasq; spatulas magnū distiguit spatii: et quod supcilia sunt erecta: et frōs nō ē rugosa. Ipse quoq; ē ualō arciū: et semp ira pseruās. Est etiā i pectore pilosus: et spatulis. CAP. XLVIII.

Imidus timidi. CAP. XLVIII.
est. cui capilli sunt plani: et sta

tura curua: et musculi cruris iteriores sursum ascendunt. Color citrinus et oculi debiles: et frequēter palpitantes. Manū quoq; et pedes subtiles: et macri: Intuitus uo cūosius tuitui tristis similis est. CAP. XLIX.

C Significa. hois bōi intellectus et bōe nāc. CAP. XLIX.
Huius signa sunt. q; carnes sunt lenes: et molles et pauce: medi? iter crassum existēs et macrū: nō multas habēs i facie carnes: et ipsi spatule sunt eleuate: cui? dorsi carnes nō hz: et ei? color iter rubeū et albū ē medi? et tener et lucidus atq; clarus. Cutis pterea est subtilis. Capilli ē nō sūt multi: et durit: nec multū nigri. Cuius oculi sunt iter uarios et nigros medij: sunt et molles. CAP. L.

C Significa. corporis habētis bonā nāc. CAP. L.
Huius signa sūt: q; iter lōgū et curuū: crassus atq; macrū: mediū iuenit: et est albus paucas habēs amixtā rubedinez. Manū quoq; et pedes: iter magnos et puos: atq; inter multas habētes carnes et paucas. medij existūt. Caput pterea corporis magnitudinē ē pportionale. In cui? collo pauca extat crosse. Capilli quoq; eius iter lenes medij et asperos: rubedini parūp uicinantur. Faciesq; ei? rotunda: et nates erecte et ppulcre: et i magnitudine eq; les. Oculi ē sūt iter nigros et uarios medij: in quibus humiditas existit: et claritas. CAP. LI.

C Significa. hois philosophi. CAP. LI.
Huius signa sūt. q; ei? statura est erecta. Carnis quoq; tenet eq; litatē: et est albus parua habēs rubedine amixtam. Capilli ei? iter multos et paucos: et planos et crispas sūt medij: et nigros et rubeos. Manū quoq; sūt plane digitos habētes diuissos. Frōs ē ē magna: et oculi iter uarios: et nigros sūt medij: molles quoq; sunt. Et q; eius intuitus: ridet et uel gaudetū similis inuenitur. CAP. LII.

C Significa. hois q est crosse nāc. CAP. LII.
Huius signa sūt uel q; ē multū albus: uel multū brunus: uel fuscus: uel ceter q; est magnus: et digitus curti: et facies ualde rotunda: atq; i maxillis carnis multitudo. De suis pterea significatiōib; est: q; i collo et pedib; et in eo qd ē iter ea multa existit carnositas. Uenter quoq; cū rotunditate foris pminet. Et q; ei? spatule sursum sunt eleuate: et frōs i rotunditate pile silitudinē: ac si cēt gibbosa tenet: multas habēs carnes. Mādibule ē ei? magne et crura longa. Est etiam longa facies et collum crosse. CAP. LIII.

C Significatiōis hois inuerecūdi. CAP. LIII.
Inuerecūdius est: cui? oculi multus sunt aperti: et foris pminētes: et acute itūetes: ei? q; palpebre crosse. Statura autem ei? nō multū lōga. Cū uo incedit: pectus parūper anteri? tēdit. Cui? pterea spatule eleuate sūt: mor? festinus. Color uo rufus multus habēs sanguinē: facies rotunda: torax parūp gibbosus. De suis insup significatiōibus ē: q; oculi multū aperti: et sunt acute intuentes. Est etiā multus loquax. CAP. LIV.

C Significa. hois malo p morum. CAP. LIV.
Huius signa sūt: facies feda: colorē cū quidaz obscuritate rubeū habēs: cutis faciei sicca: toti? corporis macies. rugosa facies ac capilloz nigredo et lenitas. CAP. LV.

C Significa. hois luxuriosi. CAP. LV.
Huius signa sunt: albedo coloris et rubedine habēs amixtā: capilloz et multitudo: et crosse: lenitas: atq; nigredo. Pterea q; sup tempora multos hz capillos: et q; eius oculi sūt crosse. CAP. LVI.

Tractatus

In omnibus aliis generibus femine
magis mortui sunt alius
minusque sunt patientes: et citius uerti possunt: citius
que irascuntur: et velocius sedantur: maioresque sunt ca-
liditatis. Sunt percreta precipites: et inrecunde.
Caput et habet parui: et faciem et collum subtilia. Pectus quoque
et spatula habet magis angusta: atque costas minores. Lo-
pas vero utriusque habet crosseas: et nates similiter. Eque in super-
cra: gracilia sunt. Manu autem et pedes tenues. Que si oibus
aliis ut predictis est gravior masculis: et timidiore et deter-
ius inueniuntur morigerate.

Anucis inuenerunt monerare. CAP. LVII.
Significationes eunuchi. maloz emoz. Est eni stultus
et cupidus et phumpeuosis. Qui
aut castratus no fuit: s sine testicu⁹ natus: vl
paruissimos hinc: eunuch⁹ apparet: cui uidelz
barba nunquam nascitur: deterior est:
etiam si economie sit necessaria.

C De sūma eorū q̄ i cōsideratiōe filosofie int̄ necessitatē
CAP. LVIII.
Morte vt cū iudicare volueris: nō vñ
trā attēdas itētiōē s̄ iquātūz
vales ad ipsaz itēdas aggregationē. Et si qñ
significatiōnū accidērit cōtrarietas: ipsarū
virtutes ⁊ testimonia metiarī. Deinde ad fortiores ipsaz
declina: ⁊ earū iudica testimonio: ⁊ s̄lter q̄ plures sunt.
Præterea scire debes: q̄ faciei significatio ⁊ p̄cipue ocu-
lorū: oib⁹ alijs signifiatiōib⁹ i fortitudine ⁊ firmitudine
inducatur.

Tractatus. III. 28. continens capitula. de me-
te auctoris: quoz vltimū est in plura capitula
cilioz simpliciu inuentionē diuifum est in plura capitula
vifā ad numerum. 32. 29. de fructibus odoriferis.

visq; ad numerum. 32.	zz De spēbus odoriferis.
1 ^a C Dictio vliis p quā fit	zz De oleis.
innamētū ad vtiū suū	z4 De vestimentis.
trīnētū 1 medicinarū.	z5 De ventis 1 aere.
2 De consideratib ⁹ virtuti	z6 De cūitatibus.
bus seminū domesticorū	z7 De murababat.
ex quibus solet fieri panis.	z8 De medicinis vītatīs.
3 De his q̄ fūit ex tritico 1	Bīntrū.
ordeo.	a Acatia.
4 De virtute aque.	Asfarum.
5 De virtute vini.	Abel.
6 De potib ⁹ si febrizantib ⁹ .	Antimonium.
7 De vinis falsis.	Ammoniacum.
8 De robub.	Aniuden.
9 De carnib ⁹ 1 eaz spēbus.	Astigar.
10 De carnibus volatiliū.	Amirberis.
11 De vītib ⁹ membrorum	Azedarach.
animalium.	Almeizara.
12 De vītib ⁹ q̄s acgrunt	Asnarcus.
cibaria ex artificio.	Asellana.
13 De vītib ⁹ sīsamorū.	Argentum vīum.
14 De ouis.	Astrimentum.
15 De lacte 1 his q̄ ex eo fūit	Arsenicum.
16 De virtutib ⁹ piscium.	Aristologia.
17 De feminib ⁹ 1 spēb ⁹ cog-	Alcanna.
ne necessarys.	Amomum.
18 De olerib ⁹ 1 q̄ admistrā-	Acetosa.
tur ex eis in decoctiōe.	Apium.
19 De canguami 1 magna-	Amigdale.
dbiz: 1 subaguar. i. ci-	Aqua ca.
bis sale conditis.	Amcos.
20 De fructibus 1 pomis.	Ambra.
21 De redolentibus.	Argentum.

Anisum.
 Aloe. 43.
 Alumen.
 Anctum.
 Alileum.
 Altea.
 Acetum.
 Aurum.
 Agaricum.
 Abenil.
 Asparagi.
 Azegl.
 Asarai.
 Affur.
 Ataro.
 Andachod.
 Alco:sof.
 Atriplex.
 Aqua rosa.
 Acorns.
 Aqua etti.
 Agaricu.
 Arsef.
 Aer.
 Anaabad.
 Alanetu.
 Aludum.
 Azubel.
 Anetu co.
 Aloes in.
 Agaricu.
 Aqua ca.
 Balsam.
 Baurac.
 Bulbus.
 Belliri.
 Bedar.
 Balau.
 Butyr.
 Bdeliu.
 Baitia.
 Bugle.
 Brucia.
 Buash.
 Blitia.
 Bunc.
 Basil.
 Bace.
 Loza.
 Laste.
 Laste.
 Lina.
 Croc.
 Colla.
 Cice.
 Can.
 Can.
 Can.
 Cub.
 Cul.

28.	Liminum.	17.		
lib.8.53.	Lani.	17.		
48.	Lapparis.	19.		
18.	Laulis.	18.		
18.	Loridrum.	17.		
51.	Laro.	cap.9.		
12	Lbyfomila.	20.		
52.	Laly.	41.		
54.	Liperum	22. 42.		
lib.8.53.	Lupexsus.	42.		
18.	Lancer flumialis.	42.		
34.	Laffia.	42.		
43.	Lydonium.	20.		
43.	Lordumet.	45.		
53.	Lalamus aromaticus.	46.		
18.	Lentaurea.	46.		
18.	Lortamus.	46.		
18.	Lbitran.	46.		
22.	Lofus.	22.		
33.	Lrocoma.	43.		
is ferri.	Lambil.	46.		
lib.8.53.	Llimia auri.	46.		
18.	Llimia argenti.	46.		
25.	Lalcantum.	46.		
cap.13.	Lanabes.	20.		
19.	Lucurbita.	18.		
19.	Linia.	47.		
15.	Lapillus algul.	29.		
ale.	Lafia fifula.	51.		
ini.cap.14.2.	Lauda equi.	52.		
ini.cap.14.2.	Lantaris.	52.		
ini.cap.14.2.	Lelidonia.	40.		
antie.	Lurib.4.	lib.8.53.		
	29.	Linamum.	17.	
d.	29.	Lorigiola.	18.	
23.	28.	Litroli cū aceto.	19.	
	29.	Lanamelis.	20.	
	29.	Laflanca.	20.	
	29.	Londiff.	38.	
	29.	Lentaurea.	lib.8.cap.53.	
	29.	Lernuffia.	cap.6.	
15.	23.	Lofectio ex fifamo.	cap.13.	
	40.	Lataif.	cap.codem.	
	18.	Loclea marina.	45.	
	39.	Lauthar.	18.	
	19.	Loloquindita.vini.cap.14.2.		
	33.	Arfeifcaban.	13.	
	18.	o Dulb.	31.	
	22.	Deindar.	31.	
emonis.	33.	Dragantum.	38.	
	47.	Datill.	20.	
lum.	28.	Dauranech.	31.	
m.	21.	Draguntea.	39.	
	18.	19.	Oblicus.	28.
	29.	e Epitbimum.	lib.8.53.	
	30.	Eruca.	18.	
	15.	Endinia.	18.	
um.	17.	Elacterium.	lib.8.53.	
	22.	Es abzam.	20.	
tida.	35.	Euforbium.44.	lib.8.53.	
	cap.2.	Enula.	18.	
	22.	Elleborus.	51.	
eco.	38.	Elleborus albus.	51.	
os	38.	Ebul.	29.	
	38.	Es vltum.	46.	
	18.	Elarium de mira.	27.	

Tertius

Alba. ca. z.	Jadae.	30.	Mafal.	15.	Ribes.	20.	Scel.	42.	Tereniabin.	20.	
1 Glos cbi.	Jilboe.	32.	Mirabolani citri	15.	Rebithe.	19.	Seebzan.	48. li.	Turbis.	49. libro	
les. zi.	Juniperus.	43.	nilib? s?	53.	Robellie.	z.	bro octauo.	53.	octauo.	53.	
Fenugrecū.	is.	Junibe.	20. 43.	Mel.	20.	Rotab.	20.	Suchaba.	48.	Teil.	50.
Faseoli.	z.	Julep.	6.	Mozum.	20.	Quilla. z. s.	48.	Sacculus fundi	48.	Theffie.	50.
Fel.	44. 40.	Jdromel.	6.	Mirabolani diui.	cap.	1 Stic?	42.	rion.	42.	Testiculus vul	pis.
Fuligo.	40.	Jpogstidos.	32.	cap.	142.	Sal.	17.	Sekebinegi.	42.	29.	
Feludez.	13.	Arabe.	38.	Ux.	20.	Squinatū.	28.	Secacur.	42.	Triticum.	2.
Felégemisch. zi.	k kefflec.	38.	n Nil.	41.	Sarcocolla.	28.	Subedugi.	42.	Talca.	18.	
Firfir.	is.	kefte.	38.	Nemen. zi.		Sticados. zi. z. s.	28.	Sidrie.	42.	Taro.	20.
Fesich.	is.	karnecik.	38.	Nux muscata.	30.	Spinachia.	18.	Sandaros.	42.	Trifera mior.	27.
Fassassa.	20.	kebikégi.	38.	Nux indica.	20.	Saguio dra.	30.	Serabza.	21.	Tiregi.	49.
Fer acet.	31.	kildary.	38.	Nux methel.	30.	Spuia marl.	34.	Sambuc? dome	42.	Tulup vel tub	bab.
Folium.	42.	keffim.	17.	Nasturtiu.	is. 34.	Sempuina.	35.	stica.	21.	36.	
Fu.	44.	kerfe.	46.	Narciscus.	21.	Spodiū.	36.	Sabuc? filue.	21.	Titimalus.	37.
Fufel.	44.	kana vl' kiria.	46.	Nenufar.	21.	Sabuchus.	21.	Salegha.	42.	Tbus.	38.
Fágékést.	29.	kerri.	21.	Neremisch.	41.	Sulphur.	38.	Seroragi.	48.	Turbis diui.	142.
Felenge.	44.	kerua.	51.	Nitrum.	41.	Stafisagria.	40.	Sabar.	is.	Snee.	28.
Fulfulmic.	44.	keneiuri.	18.	Nabac.	20.	Sal ammonia.	41.	Sumechbit.	19.	v Uubé. zi.	
Fefire.	44.	kakile.	46.	Napi.	is. 19.	cus.	41.	Salmuria capa.	19.	Uiné.	22.
Fefrestiz.	44.	Jciū.	35.	Neregil.	20.	Scordeon.	48.	Salmuria.	19.	Urtica.	28.
Felugebara	gi.	1 Lacca.	39.	Nisa.	62. 20.	Sedeguarā.	42.	Salsa.	19.	Viola.	21.
gi.	44.	Lac.	15.	Napta vel na	fra.	Sileleos.	42.	Sedine.	48.	Uiscus.	31.
Fungi.	is.	Lutu absolute.	36.	Ua.	41.	Scamonea.	42.	Serum.	15.	Uitrum.	34.
Fisticum.	20.	Lutu armenū.	36.	o Ueū.	23.	libro s?	53.	Sigia.	22.	Uitis.	38.
Fefefisā.	47.	Lutum quod co	36.	Oliua.	19.	Semach.	42.	Sepum.	48.	Uua.	20.
Feniculū.	47.	meditur.	36.	Oleander.	31.	Sicla.	18.	Suniz.	48.	Uestimētus.	23.
Ficus.	20.	Leofinegi.	13.	Oliganuz.	17.	Seuestē.	42.	Sqma ferri.	35.	Uinum.	5.
Fex vini.	31.	Lutu lene.	39.	Opoponacu.	30.	Spica.	42.	Sicadis lib? octa	53.	Uinu falsis.	7.
Fermētum.	51.	Largia.	39.	Oridetum.	z.	Sisamum.	20.	uo cap?	53.	Uentus.	25.
Lans.	20.	Lingua autis.	39.	Oximet.	6.	Solatrum.	43.	Sorbe.	20.	Uatiranoch.	31.
8 Hēriana.	30.	Ligua arietis.	39.	Rutna.	20.	Sandalus.	22.	Silique.	20.	Floalo.	
Sipfuz.	30.	Liquiritia.	42.	p Psiliū.	29.	Sapo.	45.	Scamonea diui.	142.	es.	22.
Silbeuce.	30.	Lens.	z.	Pira.	20.	Sene libro octa	uo.	caplo	53.	Edoaria.	31.
Suafit.	54.	Lupinus.	z.	Portulaca.	18.	Sakik.	48.	Arcon.	is.	3 Ziniar.	34.
Granū afele.	20.	Lactuca.	18.	Polipodiu.	29.	Scitaragi.	48.	t Tuba.	18.	Zigib.	34.
Granum alki	20.	Lentiscus.	53.	Polii mai?	30.	Scittem.	48.	Tutia.	49.	Zarūbet.	34.
kil.	20.	Laurus.	54.	Pelles.	24.	Seneschic.	48.	Tamariscus.	36.	Zincib? ditū.	27.
Granū virid.	20.	Ellorū.	28.	Porum.	18.	Sinapis.	19. 51.	Taratbit.	36.	Zarnabuz.	34.
Gembut.	32.	m Myrt?	21.	Petroleum.	41.	Secaculcondi	tum.	Talifafar.	36.	Zuccarū.	20.
Gluten.	54.	Mu.	40.	Piscis.	16.	27.		Tamarindi.	39.	Zuccap? rosa.	27.
Gūmiarabi.	45.	Melōgēna.	18.	Pumer.	46.	42.		Tuder.	49.	Zulenig.	13.
Gar.	54.	Myrobalani.	32.	panici.	z.					Zuccap? vio?	27.
Gofie.	18.	Muscum.	22.	panis.	3.						
Grana ipingua	20.	Mādragoza.	37.	pietbiopiciū.	20.						
tiua.	20.	Maltix.	40.	plātago.	39.						
Gufermin.	21.	Megerton.	40.	piretrum.	43.						
Garus.	19.	Mugath.	40.	penidy.	20.						
Gariofilus.	22.	Merdesfengi.	40.	piper.	27.						
Granatus.	20.	Mefcatrame.	40.	prafuz.	44.						
Galanga.	17.	scir.	40.	peonia.	44.						
Gubera.	20.	Marchasita.	40.	pinus.	20.						
Gūmi pini.	47.	Maiozana.	21.	poma.	20.						
b Asce.	35.	Mumia.	40.	persica.	20.						
b Asce.	35.	Myrrha.	40.	penidy d mele.	13.						
Darm.	35.	Nemithe.	40.	pipalbi.	17.						
Dorf vl' hora.	35.	Mabaleb.	22.	polipodius diui.	caplo						
Darar.	43.	Muluchia.	18.	32.							
Dabenil.	35.	Mēbia afaliū.	11.	Jciū. ca. z.							
Daelcalibit.	43.	Mozipfia.	17.	1 Rob.	8.						
Umeiz.	20.	Meicabara.	40.	Ruta.	18.						
i Jpicon.	32.	Mēubedbeā.	40.	Rubea tincto							
Jabzol.	21.	Meloni.	20.	rum.	44.						
Jusquamū.	29.	Melissa.	18.	Raphanus.	18.						
Jop? sicca.	34.	Mēthastrū.	44.	Reubarbap.	47.						
Jopus hu.	34.	Mitiū solis.	46.								

¶ Dicitio vltis ad sciē^m vtutes nutriētū r mediciaz. C. I.

Caliditas est violentia non sit caliditas. Cuius caliditatis fortitudo non apparet nisi tu aliquo eo frequenter vti cepit: vltimū eo vtēs caliditatis aptus fuerit sic febri. et q caliditas habet hanc. Et q dicitur vltis fuerit: multa colā ru. i eo gñabit: et sang. multitudo: et egritudines ex vtriusq scās pmonet. opifones qz gñat et apa i epe: et splene: et pcpue si h mbrā: ad hoc fuerit pparata. Vtēris itidē flux? ex eo segf: et mollificat stōz. Pectōi vō eplmōi ofert: cōp? itidē ipiguar: et aug^m spmatl tribuit. ¶ Acidū frū ēlz vebemētis n sit friditāt colāz ru. et sang. repmit: atqz vtrē strigit: si stō? et itestia mūda fuerit. Si at flatis i eis fuerit multitudo: vtrē effie fluxū: et cōp? ifridat: vtutē qz obilitat digestiūā pprā in epe. Nervis vō et nervosis mēbris nocumētū affert: atqz corpus deficcāt: virtutem autem appetitiuā excitat.

¶ Vntuofū vō stōz mollificat: et vtrē fluere facit. Ac fatietatē affert ante qz hō cibi gñitātē sibi neā aſſumat: et calefac: maxie tū febricitātes: vel hñtes epar vel stōm calida: corp? pteera hūctat atqz lenit. Et vō auger: et cogitationē reddit bebetē: et augmētāt sōnū. ¶ Stipticū at cor

dule volubis

*dule eplaz et
vltis epar et pplem*

dule frut. Angu

Quinta fit per: Talem in obliquum & positum
in pro. hancet pax capis in mola et
Vocat in simla dramatica qm in suble
Tota sunt pax & dramatica

Tractatus

pus isridat & ossicat: carniū quoq; ac sanguis miorationes
facit: siq; eo multoties utat: stōm quoq; pfortat: ac vētrē f3
plēn constringit: & sanguinē generat melācolicū.

plm contrit. ⁊ sanguis generat. ⁊ ⁊
Amarū calefac ⁊ dūcat foriter: sanguisq; cito ad adu-
 ſtione pduē ⁊ malitiā. Colaz q; ru. in ſanguine augetur.
Acritū mltō plō calefac q; amay. Un ⁊ calozē auget:
 corpus velociter iſſāmat: ac ſan. adurit: ipm q; pus i cole-
 ra mutat ru. poſtea in nig. **I**nſipidū aliō ē qd magi nu-
 erit: qd cōſitati viciniū ē. aliud vō qd tēpate calefacit: ⁊ ali-
 tid eſt qd tēpate iſſridat: cu3 quo ſi multa fuerit būditas
 būcctabit. cū at fuerit ſiccū: deſiccabit. Cū at pdcōz ſapo-
 riz vn⁹ alicui rei adeo fuerit oñat⁹: vt alteri⁹ n poſſit dñi-
 u3 percipiat: ſi ſentiſ: pap: tñ ⁊ occulte ſetiſ: erit tē ei⁹ i cor-
 pore opatio ſ3 q; dixim⁹. Duo autē ſapores ſi cōſt: oñati
 fuerint qdāto qd poſſit cōſtiter cōſtiter erit ſm boc.

De virtutibus granoꝝ & seminuꝝ vſitatoꝝ ex quibus ſo-
let fieri panis. CAP. II.

Triticū tepamēto ē viciniū: l3 calitati pa-
rū attineat. Qd aut pōderoſi in-
ueniēz z ſolidi maioris ē nutrimenti. hoib⁹ q3
oib⁹ alys gnis magl ducēis z magis ppuz lue-
niē. Sāguis ē ex eo gnār: oi ſanguie q ex alys gñis
tepatioz exiſtit. Q dēdē cqlitati ē ppinqui: l3 friditati
attineat. Cui⁹ nutrimentū tritici ppatiōe ē puū. Eſt. n. iſtati
uū: z iſfridatiū. Solitoz aut vctōſitate ac egritudies fri-
das: z colicā pati ipedit. caleſcis vō z q carniū volūt adipi-
ſcitiō dēdē fert. Sāguie vō coſe nigre viciniū gnār.

Cicimozatione perit. Saguięz vō colē mīre vēmāq;
 Rēi tēperiei que ēst iter alitarē r frag. viciniū exiſtit: a
 vētrē ſtrigūt. Soliū āt colicā pati nocet. Qd l3 mltū nutri
 at. de vētrē tñ nō facile deſcēdit: niſi coq̃ cū aliquo mul
 tū vinctuofitū hāte. Qd qñ cū lacte cogi: r cū cic. come
 diſ: pl3 nutrit: atq3 ſanguinē augmētāt. (C Sabe tēpamē
 to p̃rie exiſtūt: l3 friditat i parūp attincāt. Que mltū iſa
 tes ſcōthomiā gñāt. Caput p̃terea granāt: corpꝫq3 totū
 diſſoluūt efficiūt. Huī vō leniūt: qñ eaz apoēia bibiſ: i
 fine ſale comedunt. Cū aceto ſi cū comelle fuerit ventres
 ſtrigūt. Soliū vō pati vētroſitatē ex colica: ṽ ex ruptura
 male ſūt. Uirides autē ſabe hūiores gñāt crudos: i ſcō
 ac iſteſtis augmētāt flā: i i ipſo vētroſitatē excitāt. (C Cice
 calē iſtat: r vīnā ac mēſtrua puocat: r aug3 ſpma. U
 ride p̃terea cicer ſi i ſcō r iſteſtis multas gñāt ſupfluitates
 ſabe ſi i cicer ſi aſſent i mioris ſūt vētroſitatē. (C Lēticiū
 fri. ſc. i ſic. r ſang. gñāt mēlicū: r corpꝫ dſiccāt. Spma q̃
 deſtruit: atq3 ſaguięz ſedāt: cui⁹ extinguit calitatē. Infri
 dāt. n. atq3 octoz tenebroſitatē: r mēlicas efficiūt egru
 dines: cū alijs i comelle dē eis frequētē vtiſ. Que āt e
 eis aſſent min⁹ iſtat: i magis deſiccāt. (C Mes fri. ſūt
 ſic. Qui fabis i lēticiū leniores: min⁹ illis ſi iſtatiū. Ip
 ſus quoz nutritiō ſi fabaz ac lētii nutritiō min⁹ i
 niſ. (C Lupini groſſi ſūt: r ad digerēdiū puri. Cū āt dulce
 r comedunt nō caleſciūt corpꝫ: dū vō amari ſūt: n
 ad nutritiōē: ſed ad medicinā ſūt apti. diſſoluūt. n. c̃ron
 las r abſtergūt fortiter: qñ admiſtrant: nō mltū dēcozant
 Urinā q3 ac mēſtrua puocat. Aborū p̃terea faciūt: r li
 bricos atq3 vīmes dē vētrē expellēdo educūt. Emoroyd
 rū iſup ora apiūt. (C Saeoli iſtat: r ipignāt corpꝫ. Urin
 q3 ac mēſtrua puocat. Vētrē et reddūt mollē: qd illi p̃
 efficiūt q̃ ruber ſi. Corpꝫ caleſciūt: capiti efficiūt ſcōth
 miā: ac mala ſōnia videre faciūt. (C Robelie fri. ſi r ſi
 q̃ paz nutritēs malū gñāt ſang. neruſq3 ipedimētū
 ſtāt. (C Panicu atq3 miliū fri. ſi. r ſic. q3 paz nutrit v
 trē tñ ſtrigūt. (C Dora ſic. q3 paz nutrit: r vētrē ſtrig

Anis q ex tritico fit plib⁹ holuz puenie
tior ē. Qui ē melior reddit⁹ qm m
tū salia hūa & mltū fermēri: bñ fermētā & c

quis: vñ ⁊ citi⁹ digerit: ⁊ magis tenuis ac subtilior iuenit. Aqum⁹ at p̄is dure digerit: tardeq; de s̄o d̄scēdit. Qui in vētre dolore efficiē: i epe opilationē: atq; i renib⁹ lapidē creat. ¶ Simula ex q̄ sit darnacha: ⁊ ipa darnacha maioris si nutritiē: tarde tñ d̄scēdit. ¶ Lōis at faria citi⁹ d̄scēdit: min⁹ nutrit. Sāguis vō ex ca gnār melie parūp attinet. ¶ Panis p̄reca q̄ i patella cogi: oisq; p̄is nō be ne coct⁹ ad digerēdū iuenit dur⁹: ⁊ vētre dolere facit. Lui⁹ frequētē comestū pati nequnt: nisi q̄ mltō viunt labore ⁊ exercitio. ¶ Tri vō atq; p̄is diefcar negit: atq; cipule ⁊ ardooleoi: ⁊ crustula. oia bec sūt vt panis aqum⁹. Uerū q̄dcūq; boz cū oleo vl lacte d̄fectū fuerit sp̄giosus erit: atq; magi vtilimū: maioris tñ erit nutritiū. ¶ Vndeaci⁹ at panis tritici p̄is p̄atioē frigidus repit. Qui p̄i exis nutritiē vētositate ⁊ colicā atq; egritudine facit fridas: vētreq; strigit. ¶ Panis vō nā q̄ ex alyo fit ḡnis: est vt ḡni nā ex quo ip̄e fit. ¶ In amilo at viscositas q̄ mēbra excoriata plana fiūt atq; lenia: iuenit q̄ epigloti: ac pecc⁹ lenit: cū pulres ex eo cū ꝑuc. ⁊ oleo amigd. fiūt. Sepe. n. comestū in epe opilationē creat. ¶ Ex aq̄ et fur furis fiūt q̄si pulres: q̄ quadā bñtes: tēfione pulmonem mūdificat. ¶ Aq̄ vō ordē acute febricitātib⁹ d̄fert ⁊ lenit pecc⁹: atq; sit fedat ⁊ ardorē. ¶ Simula triticea ⁊ calozē ⁊ sitis extinguit. epar q̄q; hñtib⁹ calz d̄fert: si cū aq̄ p̄us bñ abluta: deide cū mltā aq̄ calā ac tadē cū ꝑuc. mixta bibat. Ordeacea vō simula magis infriat. Uerū tñ bec magis nutrit: ⁊ magis lenit: ac tepatior est.

Qua nāles in corpore pseruat hūiores: q̄ ci
bū subtiliāz penetrare facit. Itā q̄
calore repmēdo: calefactis calidāq̄ hūitibus
pplone pluriq̄ vinū pueniens ē. Aq̄ itup que r
pōdere leuior est: calozēq̄ r fri. veloci⁹ suscipit sapore r
retinēs meliorē: q̄. Ad dulcedinē parūp inclinet: melior iudi
cat. Aqua p̄crea malū hūis saporez aut odorē mala ē: nec
ē bibēda. Quāq̄ tñ qdā cā medicie: bibūt aq̄at. Turbi
da at aq̄ i epe opilatōez: r i renib⁹ lapide gnat. Salia
ēt aq̄ p̄us vētre soluit. postea vō ostrigit: figs cā sūcte bi
berit: corpūq̄ desiccāt: i q̄ scabiē atq̄ ragadias generat.
Aq̄ vō stās r putrida splenē augmēt: ac p̄lonez corū
pit: r generat febres. Aqua vō cum niue infrigidata vel
ex se vt dec frigida inuenitur: stomachum percutit si a
ieiuniis bibatur: sed epar multum ifridat. Quā nllī ieiū
ni bibere p̄sumāt: nisi calefacti⁹ p̄fert. n. eis B mō. Su
p cibū at accepta. stōz corrobōzat: r appetitū auget ex
qua sufficit q̄stias. Aq̄ vō q̄ ex friditate sui nō puenit
ad B vt delectet: vētrē iflat: r siti nō minuit: s̄ appetitū d
struit: r corp⁹ dissoluit: r ad vltimū n ē zgnia. Aq̄ p̄te
rea cocta q̄usq̄ mitior reddat cū subamīa: ē iflatua: ci
tiusq̄ descendit. Pluuialis at aq̄ hīs q̄ cito icurrūt febres
ē mala: r maxie si lōgi ē t̄pis. Que tñ in suis alia dispōnī
b⁹ ē bōa. Aq̄ ē tepida nauseā fac. Aq̄ at cala quā qdā
ieiuni bibūt: stōz a pcedēt nutritimē supfluitat⁹ lauat
q̄ vētrē fortasse soluit. Dec at si frequētē bibat stōz cor
rūpit r debilitat. Aq̄ ē i q̄ balneat⁹: nō ē bonū multū ee
calaz vlm̄ltū fridū. s̄ puenit vt iter hec duo tēperie te
neat. Dec. n. tēpat⁹ corrip⁹ magi p̄fert: Aq̄ vō frida corpa
pignia corrobōzat ac calioza reddīt q̄ p̄us erāt: senibulq̄
nocet: r corpa hūitib⁹ debilia. Calā at aq̄: fatigatōez fmo
uet: r dolores minuit: atq̄ apata mollificat. Corpisq̄ au
get pulchritudinē: r ipsi⁹ carnes: atq̄ vinā puocat: corp⁹
tū dissoluit: ac sāguinē a qb⁹ exire p̄uenit: cito fluere fac
vtutē q̄z deq̄cit. De ags p̄crea nālī calis q̄ sūt sulphu
ree r bituminose: neruos calefaciēdo: fridīs neruo⁹ egri
tudinib⁹ p̄ferūt: q̄ eis agredīūtur patēdes. Scabiei q̄z r
pustul⁹ pficiūt. Intestia vō fortiter calefaciunt: r p̄cipue

Gal. in libro d'ibony
 quere recipiunt
 p' d'ibony n' e' p' d'ibony
 n' e' in melius
 Curandant q' d'ibony
 et ind' p' d'ibony et suppl
 tandq' + d'ibony v' d'ibony
 d'ibony.

11165. gressu p. p. p. p.
 11166. p. p. p. p. p. p.
 11167. p. p. p. p. p. p.
 11168. p. p. p. p. p. p.
 11169. p. p. p. p. p. p.

malabarica

Ther...

epar. Aq̄ vō sale armōiaco salite: ac malū hñtes sapozēve-
tre laxat cū bibunt: vel cū in eis sedēt: aut cū clistericant.
Aque autē cale q̄ sup alimē currūt: emortuōis: atq; multi-
erib' mēstruoz nūmētate patiētib': et emortuōib' cōse-
runt. Febres tñ in calidis gnāt corpib'. Aque vō nālī ca-
lide q̄ bulliūt et adurūt colicā dissoluit: atq; grossas vērō-
sitate mēbris ifusaz: et spasmū expellūt humidū. Aq̄ itidē
q̄ sup terrā currit: ex qua ēbīt ferrū magnū hñtib' sple-
nem cōfert. Que vō sup terrā: ex qua fit es trāsīt cōplonē
habētibus corrūptā: perutilis comprobatur.

De virtute vini.

CAP. V.

Vinū multis modis diuersificari et muta-
ri inueniē fin sui subaz ac suū tēp.
Vinū quoq; oē qd̄ iebriat corp' calefacit. Vi-
nū autē albū et claz. qd̄ nō multo tolerat aque
amixtionē: mioris est calefactiois: s; vrine est
magis puocatiuū. In colore vō igneū et amaz: qd̄ maiore
pōt amixtionē recipit: maiore ē calefactiois. Nigrū itidē
et grossū atq; dulce in quo ē pōticitas: grossioris est nāe.
Vinū pteera nouū sanguinē magis gnāt: ac venas velo-
cius implet. huic autē vetus vinū iuenit. Vinū pteera gnāt
stom et epar semp calefacit atq; nutrimentū penetrare fa-
cit: sanguinē quoq; ac carnes: et innatū calozē augmentat.
Ipas et nās in suis ppuis actioib' adiunat. iōq; et dige-
stina fit fortior. Et p illō supfluitatū expulsio et eaz egres-
sio fit facilis. Et hec est cā qre sanitas et grossitudo: et forti-
tudo pdurat: et sentit tardat. Vinū pteera aius letificat. s;
si supflue in potū sumat: epar et cerebro: ac neruis ipedi-
mentū facit: tremore quoq; atq; spasmū: nec nō paralys;
et apoplexiā: ac morte gnāt subitanā. Tēpate autē si biba-
tur mltē bonitatis cā in corpe existit: et in senib' q̄maxie.
Vinū itidē purū cui pauca amixtionē aq; bis q grossas in vē-
tre soliti sūt vērōsitate pati: et quoz stōus et epar sūt frida
cōfert. Vinū vō depuratū multā aq hñs amixtionē: bis
q ex vino doloze paritunt capitis: vel ex eo inebriant: auxi-
liū pstat: s; vērō islet. Vinū grossū et dulce et nouū: inte-
rior hñtib' opilationē vel grossitudinē nociuū est. Lito
aut volētib' ipignari ē bonū. Pot' q de vuis passis nude
fit: vūs ē vt vūs vini nigri et grossi: s; minoz eo hēat ca-
liditātē. Qui aut mellis amixtionē grossū vino est cali-
dior: s; mellis multitudinē: vel ei' paucitātē in ipo exstet.
C Pot' de melle fact' vebemētē et calidus. Qui et colē ru-
bee est gnātū: et calidā hñtib' pplonē nō ē zgruus. Frigi-
das tñ patiētib' egritudines pferit. **C** Pot' q fit de dacti-
lis et ficub' ē grossus. iōq; et stō malus ē: et sanguinē melli-
cū: atq; in interiorib' opilationē gnāt: et ppe si non et dul-
cis fuerit. Corp' tñ ipinguat: et in ipo sanguinē augmētāt.

De virtutibus potuū nō inebriantium.

CAP. VI.

Ceruisia de ordeo facta: neruos ipedit:
caput dolere facit et islat. Urinā
tamen puocat: ac calozē ex ebrietate repmit.
Que vero de riso fit ceruisia: pdicte in suis
actionib' ē vicina: min' tñ islat. **C** Que autē
de pane simulagino pfcit: mēthā et apitū hñs amixta oi-
bus melior iudicat. Verūtū solis calefactio: et in dispōsi-
bus et tēp' calidis nō ē bona. **C** Oximel ē ffz: qd̄ calo-
rez repmit: et colaz rubeā ac sang. **C** Sedat sitiz: cū nō mltā
picipat dulcedie: flā quoq; icidit: et subtiliat: et abstergit:
et opilationē aperit: vrinā pteera puocat. Hñt tñ et pect'
et aspat: qd̄ ppe operat cū multā hēat acedidē. Neruos
aut hñtib' debiles: vel in eis aligd patiētib' mali: atq; ab-
rafiōe laborātibus: et acide ructātib' nocumētū pbet. eos
etiā ledit: qui stomachus et epar frigida habent.

Syrupus iulep est tēpat: s; friditati attineat. Extinguit
enī sitim: et guttur lenit: ac stō inflamato pferit: et febre acu-
tam cum nūe potatus repmit.

Idem simplex ea lūm est et lenitiuū: fridas patiētibus
egritudines: remediū affert. In cui' aut pfectiōe spēs ap-
ponunt: magis vltimū ē in illo: et calidi' est. Uti et calefa-
ctis nocet: et stō pferit ipz a flate mūdādo: ac calefacit. Ner-
uis pteera calozē inducit: et colerā cōmouet rubeā.

De vinis falsis.

CAP. VII.

Sta que falso vina dicunt de passis vel
succaro vel melle facta: si loco
vini pus qd̄ bulliāt et resideāt bibant: iflationē
generāt et siti: ac fastidiū et vērō fluxū faciūt:
sanguinē quoq; cōmouēt: ac colerā rubeaz. qd̄
vero fit de melle: cū hñ coctū est minus inflat.

De robur.

CAP. VIII.

Rob violarū fridū ē. Epigloti quoq;
et gutturi ac pectori con-
fert. Stō at malū ē: vērō vō soluit. **C** Rob qd̄
fit de aq̄ rosata: in qua bulliēt recētes rose mē-
toties posite fuerūt: et quaz vice fuerūt renouate nausēā
facit. vērō vō soluit. **C** Rob de citony acetosis simplex
vērō stringit: ac stōm corroborat: et aufert sitim. **C** Rob
de malis granatis acetosis simplex vomitū retinet: et vē-
tres stringit atq; crapulatis: et nausēā ac dolori capitis ex
crapula veniētib' pferit. **C** Rob de malis acetosis sim-
plex pulsui cordis: et ardori stōis: atq; nausēā remediū af-
fert. **C** Rob de succo vūe acerbe colam repmit ru. et san-
guinē vebemētē: ac stōi ardore. et sitiz q ex calitate pec-
dit sedat: vērō quoq; atq; vomitū stringit. **C** Rob de
ribes ē sicut rob de succo vūe acerbe: et pax opatur.
C Rob de succo pomi citrini: opat vt pdicta: ventrē tñ
vt ipa stringit: s; calozē fortius istis repmit et extinguit.
Dia pteera robur que dicta sunt ei: in cui' pectore ē aspi-
tas: nocet. **C** Rob de pūnis sanguis et colē rubeā calozē
extinguit: ac vērō laxat: gutturi et nō multū nocet.

De virtute carniū et suis speciebus.

CAP. IX.

Aro oibus nutriētib' vebementi' nutrit.
Corp' pteera ipinguat et corroborat.
Qui aut ea vti multā hz repletionē. Jōq; fre-
quēti indiget stōmia: et picipue sigs cū ea vinū
bibit. Alaliū vō decrepitoz et ipinguoze caro:
et coz que de vērō alaliū an partū exbunt mala est: nec
est in ei' comestioe vtilitas. Que aut iter istas duas me-
dia recipit: mediocris existit. Que cuz fuerit alalis multo
magis q̄ alia iuenis existit erit hūidior. Et qñ fuerit alis
multū in senectute puecti erit siccior. Uti aut ois ca-
ro calefacit: q̄ febricitatib' ac repletionē patiētib' incon-
grua iudicat. Caro pteera rubea sine pinguedie maioris
est nutrimentū: q̄ est cū pinguedie: et pauciores gnāt su-
perfluitates: et stōm plus corroborat. Caro aut crosse: mltū
laborātib' pueniēs est. Subtilis autē bis q pdictis sunt
duz puenit. **C** Bedulina caro ē tēpata: nullā i se hñs ma-
litie amixtionē: q̄ lēpatū generet sanguinē. Laborātib'
tñ nō zgruit. et nō oz vt sup ea eligat: eis quoq; dispō hñc
dispōni ē pzia. Nō est. n. adeo debilis: vt ex ea vt' de strua-
tur: neq; ei' nutrimentū adeo multū est et grossū: vt ex eo
in corpe pueniat repletio: et grossus generet sanguis. Sā
guis quoq; q ex ea gnāt iter subtile et grossū: ac iter calz
et fri. existit. **C** Arietina autē caro: edulina carne grossior ē
viresq; plus augmētāt: et ples efficit supfluitates: q̄ in bo-
nitate bedulina segt carnē. **C** Caprina vō caro: arietina
carne fridior ē: paucas faciēs supfluitates: atq; vires mi-
nus accrescere faciēs et min' nutriēs: q̄ fridā hñtib' ppo-
nem: atq; bis qbus fride accidūt egritudines scōgrua exi-
st: qd̄ arietina plus cōfert. Calidā vō hñtib' pplonē: et
bis qbus calide ex repletiōe solent accrescere egritudines
plus pferit capna. **C** Caro vaccina grossa est: multūq; nu-
trit: sanguinē qd̄ ipisus ac grossus generat: neq; zgruit

Robur puri
fuerit ad mellē
pignū de melle
et pignū ex aq̄
et melle hñt
melle et vō
vel melle.

de alib' ples et rubez
ut de opul dūz

hñd

Azius

capz

Vnat

Tractatus

De diversitate membrorum aialiu i nutrimento. CAP. XXI.

De virtutib⁹ q³ acciut cibi ex artificio. CAP. XII.

phylacten fit quod mel totius coquet et in sup. mado
 pto indunda phylacten inducat. et pper mado fructu
 Canbu et tabus fit in mite pome aduam in m. olo
 fixe at melle aspinato posse puen pper: pper x
 sup. setatin pome: et mel p forma exendo sepe
 ad vis et se gmedat. tabus: de pome

exa. p. hoi

Tractatus

Ipsius insup neqz in lacub: neqz in paludib: neqz in locis
sordes hñtib: sint capri n3 in luto malū hñte odorē: neqz i
aq malas hñte herbas sint nutriti: neqz maximi sint. Dñ
eni pisces oib: sñ meliores: qd vobis sñ dñy sñ deteriores.
Saliti aut pisces nullo mō sūt comedēdi: nisi in die in q
aliqui se medicare voluerit: sñ tñ eos aliq appetit pua ex
eis sumat quātitas. Qui cū reb: vinctuositatē hñtib: et sa
tietatē faciētib: sint pparati. Ipsū qz si ita vñ sūt vl i aq sa
lita positi comedant appetitū parū corroborat. Locū at
saliti pisces et ifridati destructionē duoz pñctoz in se re
tinēt. Neqz n. ifridat: neqz calidoz gnāt extinctionē: n3
etiā icisionē: neqz subtiliationē efficiūt. Qui in stomacho
lōgaz faciētes morā sitim generant.

De semib: et spēb: et alijs cogne neqz: qñ cū cibis mi
scenē cōdimētū pstant.

CAP. XVII.

Calidus est et sic. Qui cibis auferēs fasti
diendi nocumētū subtiliat: atqz appeti
tus excitat et acuit. Eoz pteera sanguinē q mē
tas ex eo sumūt quātitatē adurit: vñsuz quoqz
debilitat atqz spma minuit: et purituz gnāt et

Acetū fri. ē et sic. qd et maciē effici: et vñtē destru
it: spma quoqz minuit: colerāqz corroborat nigrā: rub. vñ
colerā ac sanguinē obilitat: cibosqz qb: amiscet subtiliat.

Moripia totū qd sal opaf: lz fortior sit eo et subtilior: q
et ventrē laxat: et viscositatē incidit: cibosqz subtiliat gros
sos: sitim quoqz facit: atqz stomachū: et epar calefacit.

Pip cibū digerit ac vñtositatē dissoluit vebemēter ca
lidū exñs et sic. qd sñd3 calefac atqz epar: cui calitas cū vt
dcm ē fortī existat: cōpa hñtib: cala: et pcpue i estare nocu

Coriadrū fri. ē et sic. cui nā vt qd nutrire dz mētū pñs.
in sñō tādm morari faciat: quoad eius cōpleat digō. Jōqz
oportet ne de eo in cibis grosse nāe multū ponatur.

Liminū ca. et sic. qd digōni auxi: pñs: iflatioz dissoluit
et limi i calitate et sic. sic ciminū existit: (min) tñ qz pip.
habillior tñ sñō ē atqz puenictioz: ventrē quoqz stringit.

Reifz ca. et sic. qd digestiū adimās: vñtositatē dissolu
it: morādo: inflationē nō dissoluit: luxuriā tñ smouet.

Organū calm est et sic. qd valde exñs habile: multuz a
sñō diligit. Excitat. n. appetitū atqz vñtositatē expellit.

Cynamomū calm ē et sic. qd sñm et epar corroborādo dige
stiuam adiuuat: atqz ventositatē expellit.

Balāge calz ē et sic. qd vñtositatē dissoluit: ac digestiūaz
et cynamū cynamo. vici: existit: lz eo sit obili: adiuuat.

Mabarat cala est et sic. qd sñd3 corroborat atqz epar.
De colib: et q mīstrā ex eis i decoctioe. CAP. XVIII.

Actuca fra ē: qd cali sñōi ardorē repmit:
atqz spma minuit: sñnūqz facit.

Endiuia fra exñs: extinctionē male gignit
calitatis: q stomachi ac epatis ardoribus cō
fert: opilationem quoqz dissoluit.

Pozrū calz est et sic. qd lz appetitū auxiliū tribuat: ca
put tñ dolere facit: sñnūqz mala demōstrat: atqz bis q ce
phaleā pati soliti sūt: et qui a calore ledunt malū existit.

Coriadrū recēs fridiū ē: de quo nō multa sumēda ē qñ
tas: foris: n. moris ex eo sequeret: cui: pua qñtitas eadez
que et lactuca opaf. Uerūti ipsuz nō humectat.

Eruca cala ē: q iflatina exñs: capiti creat dolorē: tardqz
digerit: lz vñā erigere fac. Nasturtiū ca. ē et sic. appeti
tū adiuuat: lz iflationē et capitis efficiat dolorē: digestiūaz
pteera retardat.

Senugrecū calz ē et iflationē nō fac.
Andacoca dolorē fac capiti: q cala existit et iflatina.

Tarobon cala ē et grossa: q iflat ac digestiūaz tardat.
Ruta ca. ē et sic. q et subtiliat atqz vñtositatē et iflationē

Melissa cala ē: q subtiliatia exñs: cordis pa
cietib: tremorē pgruit: atqz iflationē faciēs: virgā erigit:

desideriū pteera comedēdi tribuit: vñtūqz aufert et sñ
Albetarogi calz ē. qd et dolorē efficiat capitis et gultū.

Culū nutrit. Cui comestio vñtū vñsuz turbat: qñ eo mē
tū vñtū: spma quoqz ac lac desiccāt: ori tñ sñōi pñert: corro
borat. n. ipz: atqz cordi ipz auxiliat.

Apiū ē calz: qd opi
lationē apicis iflat luxuriā cōmonet: atqz malo ozis odo
ri rēmediū tribuit. Neqz ē comedēdū vbi scorpionū tñc

Apiū romanū ē sñ pñcti: lz subtili: sit: atqz pñctura
forti opere. Allia cala sūt et sic. bec sitiz auferūt: li
bidinē efficiūt: atqz vñtositatē expellūt: et cōp: calefaciūt.

Regidib: vñ ac tñpib: nec nō corpib: calis nocumētū pñt.
puenictia in eis q illis sūt dñia. Lepe cale ff et sic. q si
tim faciūt: atqz appetitū adiuuat: libidinēqz augmētū pñ
bent: dolorē pteera capitis faciunt si crude comedant: in
stomacho quoqz humores gnāt supfluos: atqz flegma.

Troximel agreffe domestica silis existit: subtilior tñ est
atqz forti opaf. Arsef. calm ē et sic. et sñō cōgruit.

Caulis roman: et caulis de syria: q ipialis dñ calus est et
sic. q colaz gnāns nigrā: sñnia mala videre facit. Uerūti
gurt ac per lenit: vñtē qz fluere facit: atqz ebrietatē au
fert. Impialis itidē eade opaf: lz mioris sit calitatis. Alij
pteera iueniunt caules q mosali et amedeni vocati: fridio
res existūt: quoz opatiōca vapo: opatiōib: sñes sūt: sp
ma quoqz augmētāt.

Melōgia cala ē et mltū sic. q et
colaz gnāt nigrā: et sang. adurit: atqz in ore pustulas
facit: figs ea vñs fuerit. Si vñ cū aceto cōqutur in ore pustulas
nō facit: lz colaz fortiter repmit rubeat: epio ac splenis apit
opilationē: cui comestiois modus deterior est qñ cruda
comedit: post quē est modus ipaz comedēdi asatū. Post
hūc vñ ille modus quo in patella cogf.

Napi cali sūt
et bu. q inflationē ac crudū gnāt flā: spma quoqz acuit:
atqz gutturi et pectoris lenitatē efficiūt: renes et et dorsū

Bautie cale sūt et iflatiue: q dure dige. Calefaciūt.
runt: ac spmati acuitatē tribuūt: vñnā quoqz expellunt.

Asparagi cali sūt et bu. q spmati augmētū tribuēt: re
nes calefaciūt: sñō tñ nī f pgruit: imo nauseā aliqñ efficiūt.

Tubera frida sūt et grossa flā quoqz gnāt crudū: q aut
ex eis ruborē hñt mala existūt. quoz multa comestio co
lica gnāt. Nec ē abiqz calidis sūt edēda pñmētis.

Sagi tuberib: valde sunt deteriores. quoz qdā boiem
stragulat: atqz occidūt. q at ex illis boni existunt in corpe
viscosuz gnāt flā.

Alcorf cala sūt: q appetitū ad
iuuatia spmati aug: tribuūt: atqz vñe puocatia siue expt
siua existūt: sudoris qz fetore auferūt: cū ex eis mltā su
mif qñtitas: ac reno calefaciūt.

Hosie ff fri. et bu. q tu
berib: pñnqz exñtia min: sūt frida: atqz eis meliora.

Sesich est fri. et bu. quod gosie vicinū existit.

Lautar ca. ē et ifla: qd spma augēs: dolorē capiti et nau
Sabar ca. ē et sic. sñd3 qz ac epar desiccāt. (scā fac.

Luscute calz tpate et sic. exñs sñd3: atqz epar robusta red
Talea fri. ē et sic. qd sñd3 faciēdo robustū desiccāt: dit.
atqz sanguis ebullitionē repmit.

Sicle cale sūt: sñō qz
male existentes vñtēz fluere faciūt: atqz flegma icidunt.

Sirfir frigidus existens: sitim aufert. et pñ pñctū
Portulaca fri. est: q sitim et adustionē extinguit vñtēz
stringit: ac dētiū auferit et gelationē: et cole ru. sñ fluitatē hñ
tib: et bis q ex cola ru. fluxū patiūt vñtēz pñert: spma qz

Atriplices fri. sūt et bu. q vñtēz mollificātes hñ (minimē
tribuūt: bictericl qz atqz calz hñtib: epar bñficiū pñt.

Litri siue bliti atriplicib: vicinānt: calidiores tñ atqz
minus humidi existunt.

Malua atriplicib: vicina existit: sñ eis lenior.
Spinacia sūt tēpata: q gutturi atqz pulmōni: nec nō sñō
et pñ pñctū: vñtēz leniūt: qz nutri: bo: existit et opti.

Corrigiola calida est: que stomacho mala existēs: vñtē
tris facit fluxum ac nauseam effici et angustiam.

*Cimminū albidū tollit
et facit gressu po
sibilem, et pñctus
et dolz et pñctus
et pñctus et pñctus
et pñctus et pñctus
et pñctus et pñctus
et pñctus et pñctus*

Ad evertūz

*B. in lūco d. vñs et malis
hñtib: sñtib: hñtib: qñqz
caput meliora pñctus
pñctus dñctus: q pñctus
pñctus caput: pñctus qñ
pñctus dñctus.*

et hñtib: de q fñ pñctus et dñctus dñctus hñtib:

Cucurbita & si dixerit bonum d. qm
no dixerit in hunc modum quod ad
malu qd ego ipse diffinire nescio.
et dicitur: Cucurbita in dicitur nescio
que ramos hinc longos et folia longa: et

Tertius

Acetosa frie & sic qd & vetre strigit: stom exaspat: cole
ra q ru. & sitis extinguit. **C**ucurbita frig. est & bu. q sto
mala exis appetitu destruit: sitis quoq sedat: & epis ac sto
ardore extinguit: qm i eis abundat calor. **C** Anetu calz e: qd
sto icouenies nausca facit. Lac quoq augmetat atq ven
tre lenit. **C** Rafan calis e & grossius: q in sto loga faci
ens mora: fla icidit atq cib ad os eleuat sto: vomitu qd
comouet: cui folia cib digerit: & appetitu adiuuat: qm
ex eis pap sumit. **C** Kenciuri fluxu fac vetris: epis qd
ac splenis opilatione apit. **C** Enula cala e & sic q sto mlt
tis repleto huiusmodi bda exis: epis ac splenis apit opilatio
nez. Qui at ex ea multa comedit quantitate sanguis patie
tur corruptione: ac spmatis currer minozatione.
C De virtutibus que ex condimento auferunt fastidium
de cibaryo & salsamentis.

CAP. XIX.

Arus calidus est & sic. sitis fac. Uerit
sto a flate purgat: maloq orl odo
ri bnficiu pstat. **C** Alnetu ca. & sic. q sit fa
ciendo stom qm abradedo a grosso purgat fla
te. Eo aut vtetis sanguis corripit: atq ex ei
esu scabies & cis filcs gnant egredidico. **C** Rebite cali
sunt appetitu comededi facietes sitis pcreat: sto quoq
mudat: atq ad spmatis emissionem stimulat.
C Sumekit cali sit: q sto buore abradetes sitim facit.
C Lappari salmuria pdita ca: est & sic q sto mala exis sit
idue atq corp macrescere fac. **C** Audé sale pditu ve
hemeter e calz: doloris fac capitis: sto quoq multis re
pleto huiusmodi: atq cu digestiua valde existit diuersa: au
piliu pstat. **C** Anetu sale pditu calz e. qd vomire volent
pgruit: qm post cib comedid obest. Uir vo oiu istoz sa
le pditoz vt e: vt eoz ex gb sunt vtutes existit. Que p
terea ex sale & putrefactioe scdaz adipiscunt naz: in q su
pflue siccitas: atq calitas & acuitas existit. **C** Dia vo q
aceto pdiunt multam ex ipo acquirunt subtilitate. Epar
quoq infrigidant.
C Lappari que cu acetio codif: minus calida est ea que in
salmuria ponit: opilationi quoq epis ac splenis congruit.
C Lepe aceto pdite: neqz calefacit: neqz ifridat: neqz siti
facit: s; adiuuat appetitu. **C** Litroli & cucu. aceto pdi
ti vebementer ifridat: atq cu hoc subtile existit. Dia at
aceto vt salmuria pdita i gutture aspirate huiusmodi noxia
C Salmuria pterea pdita eis: gb scabies & pui. existit.
rit atq zabafati accidit noxia iueniunt: atq gb egri
tudines pdictis filcs euenire solent: q ex sanguis aduisione
atq ipi gnant corruptione. **C** Sinapi calz fortiter exi
sit & acutus: qd & fla abradit: atq stom & epar calefacit.
Ipni pterea sepe comededu no e. Ei nags calor fort exi
sit: neqz dz comedi nisi grossis amiscat nutrientibus.
C Napi cu aceto pditi fridi existit. Qui lz iflatione no fa
ciat: collaz tn extingit rubea. **C** Olue de aq ca. sit & sic.
qd an cib comedant vetre mouet: & os sto robustu red
C Olue at de olo callores sit: q & os sto min corro dnt.
borant: vetre min fluere facit. **C** Stingar aceto pdi
ta calefac: ac digestiua adiuuat. **C** Brucali g saliti no ff
pariuz calefacit: & iflatini exites spma augmetat. Sali
ti vo plus calefacit: ac sitis efficiunt: & sut mali nutrimeti.
sanguine quoq adurunt. **C** Salsa q ex aceto fit & carui
cibu digerit: & no multu calefac. Que vo ex allio fit vt
sinapi in qua no ponit acetu calidissima e. Illa vo in q la
ctis acetosi se: ponit: eoz repmit caloz.
C Phcepipheregei calida est: humor quoq q ex ea fit ma
lus est: q & neruos impedit atq iflatione facit.

C De vntib fructu & pomoz. C A. XX.

Actili calidi sut & grossi: multiqz dan nu
trimetu. Qui si in comestioe mltro
accipiant vsu sanguine in iteriozib generant

grossus: dentesqz corrumpit: sanguine quoqz ac flegma
acrescere faciunt. **C** Rotab minus calidi sunt qz dacti
li. Qui lenitui exites sto rectificat. **C** Une mltu dul
ces calide sut: minozis tn sut calitatis qz dactili: neqz opi
latione vt ipsi faciunt. Inflatine vo sut & vetre mouet: atq
corpus velociter impingunt. Virge quoqz erectione aug
metat. q aut ex eis cortice hnt subtile citi descendit: mi
nusqz inflat. Dis aut pterarie zila operant. Sed ille in q
bus existit acetositas no calefacit: imo cu aq frigida ab
lute: atq ante cib comeste: caloz qd extinguit. Acerbe
vero yue frigide sunt: que & vetre stringunt: & colera rube
az repmit ac sanguine. **C** Une at passe in caloze sunt re
perate. Que bn nutriere opilatione vt dactili no faciunt
lz ipsi forti & pls nutriat. **C** Sic calide sut: q cu sunt re
centes vetrem inflat: & leniunt: humor creatos no maluz.
Sicce vo multuz nutriunt & calefaciunt. Quarum mult vus
pruritus & pediculos creat. vetre quoqz leniunt qm ante
cibu comedunt. **C** Jumez calidi sunt: q sto mali exis
tes nausca faciunt: atq subtilioris nae sut qz ficus citiusqz
descendit. **C** Mufa calida est: que cu sto sit mala: fastidi
um facit: citoqz in colera conuertit rubea: appetitu quoqz
aufert: atq ventre lenit: & gutturis remouet asperitate.
C Lana mellis teperate est calida: que & guttur lenit: & vi
naz puocat ardore pterea q in mictu sentit aufert: ac tuf
si auxilium prebet.
C Mala granata dulcia no ifridat: s; iflatione & sitis
faciunt: atq guttur leniunt. Acetosa vero pectoris aspira
te faciunt: sto & epar ifrigidat. Epar tn ppe: que colere ac
sanguinis caloz extinguit: febze repmit & vomitu.
C Litonia dulcia & acetosa sto efficiunt robustuz: lz aceto
sa ad h sunt fortiora: appetitu insup excitant. Quoz ppe
tas e vetre strigere. Dec aut si post cib comedant ster
cus cito descendere faciunt: atq a vetre expellunt. Ante
cibuz aut si comedant: totuz istud phibet. Illa aut que
acetosiora sentiuntur: in ventris pstrictione sunt fortiora.
C Pira qu e multu sunt dulcia no infrigidat. Dia tn ven
tre strigit: si vero post cib comedant. Sic eni comesta
stercus cito expellunt: post cuius expulsionem eoz est finis
ventre stringere. **C** Pira aut senu: lz minoris sit nu
trimeti: in ventris tn pstrictione fortiora existunt: ac sitim se
C Sorbe frigide sunt: q & ventre stringunt: & dat plus
colera repmunt rubea.
C Nabach frigide sunt & sicce: q & vetre stringunt: & colera
repmit rubea. q vo ex eis sut dulces ad h sut debiliores.
C Mora que sunt dulcia in caliditate sunt temperata: &
in stomacho fastidius faciunt. Acetosa vero frigida sunt.
que & ventre comouet: & sanguine fortiter repmit.
C Poma frigidiora sunt acetosiora & magis stringentia: q
lz ori congruant stomachi: ipsuz tn viscositatibus replent.
C Puma frigida sunt: que lz ventre moueat: coleram tn
rubea repmunt: atq appetitu aufert.
C Persica frigida sunt & grossa: que lz ardenti coferat sto
macho: dure tn descendit: atq in sanguine dure conuertit
tur. Qui aut eoz esu vus fuerit: febzi flegmaticaru in
curret gnatione. **C** Lisomila frigida sunt: que vetre co
mouet: atq inflant: & colera repmit rubea. Stomachuz
pterea debilitat: eius extingendo caloz. Quibus q fre
queter vus fuerit: in cosequeti tepore febres patitur.
C Ribes frigida est: que & ventre cstringit: ac colera ru
bea & sanguine extinguit.
C Melones dulces velociter in coleram vertunt rubea.
Alij vero sitim sedant & humectant: atqz vrinaz puocant.
Melonib aut figs in comestioe multu vus fuerit: cole
ricam patietur passionem.
C Cucumeres & citroli frigidi sut: qui & sitis auferunt & sto
machuz infrigidant: atqz vrinaz puocant.

ficus ab acetis
immoderate.

Sut siccomoz fenus:
et p pnt furus
ngos pnt. acetoso
dnt. & pnt fenus
vt i papue fenus.

volens
postina

for mltu. flegmaticos

et ego dno q felices
fuit malis ad
pmdm dntas
p ego ex pnt su
fipig.

Oculi sunt hndip qui nst stati quod dntur
dissolunt et sunt q mel. et no hnt ossa.

B. ois fenus q fenus pnt. melior est ut
tardus pntescit. qui vo ex mltis no potest.
pntescit apte.

Traxo in terra heropolitana plantatus in octes suis:
et tunc eis acuitas et supflua caliditas auferuntur:
vnt ad quod dntur bnt supflua dntur: cuius gna
reputatissimo fuitur sunt: quibz balsamum pntis fuit.
et em eis hnt balsamum ligo fuit. et alio olo.

Tractatus

Clades frigide sūt. a sic. Que vētrē strīgūt: atq; yrīnā.
Castaneē melioris glandibus sunt nutrimentū: minusq;
Cruces calide sunt. Que in ore vesicās faci- (stringūt.
 unt: a calefaciūt: ac capitis generant dolorem.
Camigdale dulces in calore sūt tēpate. Que l3 lenitates
 gutturī faciūt: graues tñ existūt: diuq; i stō morant. Uez
 ipe nō solū opilationē nō faciūt: vep: ē opilationē apiūt:
 atq; vrie sedāt ardorē: t cū gucca. cōeste spma augmētāt.
Cistici caliores existūt amigdalīs: atq; epīs apiūt opila-
 tionē. **C**uellane nucib' min' sūt cale: grauioreq; ipsis
 existūt. Que a scorpiōe pūcti bñficiū pber. **C**laragī ca-
 lide sūt: q; i spma augmētāt: r meo calefaciūt: t ea q; t i cir-
 cuitu ipaz. **C**aro bōitūlana cala ē. Qd spmat i tribuit
 augm' r renes calefac: r ipiguat eos: atq; i mstrua puocat
Cassafā gna cala sūt. Que r spma augēt: r corp' ipiguat.
Cini fruct' mstrū calefacit corp'. Qui in aliq' mēbris
 tremorē patiētib' atq; asmaticis pfer: spma q; augēt.
Cilicū cala sūt. Que r spma augēt: r dolorē faciūt capiti.
Cbrana gelē cala sūt r spma augēt. **C**anapis semē calz
 est. Qd dolorē ac fastidiū fac. **C**isami semē calz ē. Qd
 r fastidiū fac: r malū i ore gnāt odorē. stōm quozq; molli-
 cat: ac vētrē lenit. **C**papauer' al. semē fridū ē. Qd gut-
 turi a pectori bonū exis sōnū augēt.
Chibora frida sūt r sic. q; vētrē strīgūt: r vomitū abstinēt.
Ciuibe i calitate sūt tēpate: r s' bone gutturi r pectori
 sanguis q; acuitatē parūp extinguit. **C**siliq' q; i terra
 nascunt ierosolimitana. tēpatū hñt calorē. vētrēq; strin-
 gūt. Que vō i alijs nascunt terris i vētris strictionē for-
 oes existūt: neq; ē i cis calitas. **C**lurū comedēdū fridū
 ē. Qd os stōi robustū faciēs: fastidiū qd post comestio-
 nē fit: aufert atq; in ore bonū efficit odorē. Qui aut ex eo
 maximā iclū' comedit q; titatē epīs opilationē: atq; sue
 pponis patiet corruptionē. **C**lurū lene calū ē. Qd in
 epe opilatōē gnāt: atq; splenē i grossat: r dstruit appetitū
 r sordidat stōm. **C**penidū calidū sūt. Qui guttur r ven-
 trē ac vesicā leniēs ea q; in circuitu renū sūt calefaciūt.
Cmel calz ē: citoq; in colaz vertit rubeat: atq; flegma q;
 si labēdo destruit. Qd senib' fridū hñtib' pponēz pfer.
 In estate aut: r q; calidā hñt pponē malū existit.
Cuccaz gutt' r vētrē lenit: neq; calefacit nisi parū.
Czuranabin calida ē: vētrēq; soluit: atq; guttur lenit.
Cde berbīs recētib' r bñ redolētibus. CAP. XXXI.
Erabz caliditā attinet. Que qñ sup
 ipiaz aqua rosar' rosata: in frigi-
 dat r somnū puocat. **C**Maiozana cala ē r
 subtil' oib' fridū passioib' q; i cereb' sūt pfi.
Clēmē calidū est r subtile. (ciens.
Crosa frida ē: capitisq; dolerē ex calitate pūciētē remo-
 ueratq; crapulā aufert. **C**Reumatisū tamē r sternuta-
 tionē iducit. **C**Uiole fride sūt: ac iōnifere. Que capitis
 dolorē a calore factū sedāt. **C**Mirtus frida ē r sicca.
 Que debilia mēbra reddit robusta: qñ sup ea epibimaf.
Cpoma citrīa cortices hñt calidos: atq; ibriles. Quoz ca-
 ro l3 sit tēpata: ad digerēdū tñ ē grossa. **C**acetū vō corp' fri-
 gidū ē r sic. colamq; repmit ru. Semia at corp' oib' vene-
 nis vilia existūt. **C**Madragore poma frida sūt. Que q;
 dē in capite gūedine atq; subet efficiūt. Comesta vō nau-
 sea ac vomitū iducūt: r faciūt subet atq; forsitā iterficiūt
Cpenusfar fridū ē atq; sōnifex: dolorē q; capiti sedat.
Ccbuē ē cala: grauedinē faciēs capiti: r facit subet.
Csea flos ca. ē r sic. Qui nares hñtib' opilatas reme' af-
 fusissiz ca. ē r sic. Que opilatōē ac dolori capi (fert.
 tis ex friditate: vel grossa vētositate accidētibus profici-
 ens cerebrū robustū efficit. **C**nesrim ca. est r sic. Que
 qdē calidā hñtib' pponē capiti veleriter affert dolorē.
CNarciscus calus ē r subtile: cereb' quoq; auxiliū pber.

Cselēgemisk calidū ē r subtile: tērosiq; cordis: r alqua-
 la remediū pstat.
Celos lules frius ē atq; cerebz corroborat: fumūq; rep
Ckeiri calū sūt r subtile: r citrini ppe bñt. (mit calz.
Coēs ptecea herbe in q; odore sentit acuitas r acritas
 r stimulator: vt flos sticados arabici: r mēbastrū calide
 sunt. Quaz vō delicat' est odor: r quo aia sedat: vt nenu-
 far: r flos salicis: atq; rosa oēs frigide existunt.

Cde spēb' bñ redolētib' r cap' vtitib'. CAP. XXXII.

Ascus calidus ē r sic. Qui calidus nā ca-
 pitis dolorē veleriter iferēs oib'
 passioib' q; in capite ex friditate sūt valde
 gruit nauticq; bon' existit: atq; appetitū ca-
 ritib' pfer. **C**ambia cala ē: cerebz quoq;
 atq; cor robusta efficit. **C**apbora fri. est r bu. atq; sub-
 tilla. Que dolori capitis: nec nō oib' ei' calidus sūt egri-
 tudib'. Qd ē in toto opat corp'e. S; q; ei' odore multum
 vsus fuerit vigiliari sentit detrimētū. Bibentis ea pte-
 rea renes ifridant atq; testiculi: eiusq; spma cōgelatur.
 atq; frigide egritudines in istis pcreabunt locis.

Cilooloes ca. ē r sic. būidūq; stō acyisofitate ipleto cō

Czafarā ca. ē r sic. Qd stō incognū exis (gruit existit.
 nausēa: capitisq; dolorē r grauedinē fac: sōnūq; puocat.

Csādali fridi sūt r sic. Qui acutis egritudib' qñ
 patiētes eos odorāt: vel cū eis epibimant. Totū ptecea
 corp' si cū eis i balneo epibiatū fuerit libabit a puritu.

Cbunc calidū est r sic. Qd stomaco pgruit existēs ma-
 li sudoris odorē atq; pslotri incidit r aufert.

Chabaleb calidū sūt: neruos grossitiē hñtes mollican-
 tes: quoz egritudo diuturna sūt r cronica.

Cq; rosata frida ē r subtil'. Que dolorē capiti ex calitate
 remouēs: crapulā atq; nausēa soluit. mltū tñ ea vētrē ci-
 to canescere facit. **C**hariofoli calidi sūt r sic. stōm q; q;
 atq; cor robusta faciūt. **C**sigia cala est: capitis gūita-
 tē faciēs: ac dolorē. **C**blacte biq; tie calide sūt. Que in
 capite grauedinē atq; dolorem creant. **C**lostus cali-
 dus exis r sic. opilationē apit r purgat: carnēq; corrodit
 supflūā. Qui reumatismū ex friditate patiētē si nares cū
 eo suffumigenē adiunat. **C**lipo calidi exites r sic. ma-
 lo ozis odorāt: atq; būido stō r viscositatē repleto pgruit.

Clūnez ca. ē r sic. Que purgat r apit opilationē: carnēq;
 corrodit supflūā. Ut at oīs istaz herbaz bonū hñtib'
 odorē q; ples calide sunt: nisi ille ex q; sentit illd qd di-
 rim: sicut sentit in aqua rosata r capbora: atq; sandalis.

Cde nominandis liquoribus ynetuositatē habentib'.
 bus. CAP. XXXIII.

Letum calidū ē. In quo aut maior mou-
 sus: atq; fortior odor sentimr.

calidus existit. Ipiaz ptecea neq; fastidiū vt
 alia ynetuositatē hñtia fac: nec eoz bz grossi-
 tudinū existit. **C**oleū qd fit de neridē r cipis calū exis
 calefacit renes. **C**oleū resz calidū ē: neruosq; a visco-
 sitate que eis adherēdo inuiscatur purgat.

Colm amigdalīnū tēpatū ē. Qd pectori atq; plmōi: nec
 si vesice r rēb' auxiū pstat: fastidiū tñ fac tardq; dīcedit.

Coleū feritūm stomachū laxum facit. Qd si mul-
 tis dieb' bibitū fuerit ragadys medelā pbebit. ac totius
 corpis aspirati auxiliabit. **C**oleū raphaninū calidū est
 r subtile: atq; dissoluitiū. dolori auris ex frigiditate: vel
 crosse vētositate medelā tribuēs. **C**oleū d ben calz ē:
 r mollificatiū. **C**oleū de lilio calū ē r subtile. neruos
 leniēs doloriq; matricis pfiēciēs. **C**oleū de narciscōē
 sicut illud qd fit de lilio. **C**oleū violatū fridū ē r sōni-
 ferū. **C**oleū de nenusare sile ē būic: forit' tñ operatur.

Coleū de semine cucurbitē illis duobus sile indicatur.

12

fructus i guma pgruit

fructus i guma pgruit

Coma bis sūm in pte
 mala ē l. ex pte pte
 mltos sōnū pte
 q; gūit pte pte pte

i semē albi hñt saporē
 mltū.

De sabad' ē gūm r
 et mltaz q; mltaz
 ipiaz: r ipia ē hñt
 licet originale hñt
 fuba pte pte pte
 in qua vñ nā pte
 pte: quoz caloz
 vt caloz violaz).

i flos mltū hñt

fructus arabiz

i fructus arabiz

Nesrim i rēb' sūt
 fructus pte pte

De lilio amigdalīnū hñt flos
 r pte: et i pte pte pte
 pte pte.

Blanc byzancio ē spm in qua mltā ex pte pte pte:
 epilep' atq; mltaz epilep' ex mltā pte pte pte.

Cipoci herba ē vñ palmi parū pte pte hñt
 pte in acutitate.

Alguasa ē spm mltū: pte in quo
 ē pte pte pte: r pte pte
 mltū.

Tertius

Qd est calori atq; vigilijs agnū existit. **C** Butir oibus vinctuositatē hñtib; pl' nutrit crosuūq; existit. **C** Oleū rosati fridū ē dolori capitis ac reliq; ei' egritudinib; ex calore eueniētib; remediū tribuit. Ad vltimū vō: oia vinctuositatē habētia: eo; ex qb' sūt similitudinē retinēt. **C** Oleū costinū calz ē: nēruosq; calefacit: tremulosos ac paraliticos auxiliū pbeo. Qd sū frido si cū eo epithimēz fert: atq; si emplis mixtū fuerit: auxiliabilē. **C** Oleum mirtinū fridū ē: capillosq; efficit robustos. **C** Oleū de keiri calz ē ē subtile lenitiū rēsolutiū: rē ppe qd ex citrino pficiē. **C** Balsamū vebemēter existit calin. Qd r lapidē frāgit r pessariatum ad impregnandum valet. **C** Oleū nardinū calidū est: qd sū frido cū eo epithimēz mat agnū. **C** Oleū masticinū sūr emplō amittit: atq; sū frido suppositū: vel ē in emplis positū bñficiū pstat. **C** De Vestimentis. **CAP. XXXIII.**

Vestimentū lene r tersū: minorē cor porz affert calozē. Qd ad vestitiū i estate: meli' existit. Cui sile indicat vestimē: tū qd cū textū rap remanet. Qd aut pilosus ē: neq; radiosū r spissū inuenit: corp' magis calefacit: quo in hyme ē vtdū: lineū vō oib' vestimētis frigidū: corpori existit: ei; min' adheret: vñ r min' calefacere indicat. Vestimētū aut de coto factū lineo calidū ē atq; corpori magis adheret. Sed vestimentū de seta factū: lineo calidū ē: de coto vō facto frigidū: existit: carnē quoq; auget. Qd pēra vestimētū aspiciat hñs: carnem macrescere ac durā sentiri facit. Qd aut hñc pteritiū epi sit: pteritiā opat. Vestimēta itidē de lana vñ pilis scā calida sunt r aspa corp' debilitatā r ppe in estate. Que aut de pilis camelo; vel capaz sūt calidissima sūt cor porz multū adherētia ac vebemēter calefaciētia. Sals dia itaq; tñ calefacit: quātū vestimēta de lana vel pilis texta: s; neq; exasperet neq; carnib' noceat. Pellis quoq; asperet: oib' pellib' pilos habētib' min' cala existit. Vulpina aut oib' ē calidior: q; calz hñtib' cōplexiones: nullo mō pfert. Postquā liberis pell' i caliditate scōa exi sit. **C** Pbanec at r kbabakim atq; agnasit: tepate cale faciūt leuesq; existit: corpora tepataq; hñtib' conferūt. Alie vō pelles atq; pili quoq; nō fecim' mētoez: cū in quā titate sint supflua: nullis nisi corpa hñtib' crosia r aspe ra conferunt. **CAP. XXXV.**

C De Ventis r aere.

Ventus a polo veniēs septētrionalis a pte videlicet minoris vñ ac maioris: fridus ē r sic. Qui corpa efficiēs dura reddit robusta: sēsus qz atq; caput lenia facit. Ipse ē oib' ventis melior existēs putrefactio nē plus remouet tussim tñ facit: Egritudines qz q in pul mone ac gutture sūt: nec nō reumatismū sine corzā ad ducit. Utrē insup stringit: sed vñā puocat. **C** Uē at a polo veniēs meridionalis: a parte subel: corpa dissoluit sensus turbat: atq; dolorē capitis r oculoz egritudinē fa cit: epilepsia quoq; ante consueta tpa accelerare facit: fe bres itidē parit pp suā putredinē. Surturi tñ r pectori r pulmōni exasparationē nō attribuit. Est ē plus oibus vñ tis egritudinē inferre paratus: r quāmaxime si in estate flauerit vel in fine veris. Ventus aut qui ab extremitate ort' vernalis vsq; ad extremitatē ort' byemalis pstat atq; ille q ab extremitate occasus vernal: vsq; ad extre mitatē occasus bycinal venit i calitate r friditate oio tē pati existit. Qui aut ab oriēte ad nos tēdit melior ē. S; q ab occidēte deterior: r crosius magl existit. **C** Aer pte rea oib' melior clar' ē r subtili' q; neq; mlti existit vapo res: n; get' neq; pfocat' inuenit: s; vñ veniētes ad cū cō mouet ipz: atq; cū attrahit: delicat' sentit: q; velociter p

solis occasū ifridat. Aer vō oia q dixim' hñs pteritiā: oib' b' deterior indicat. Qui at ori sū atq; cordi qñ cōpissio nē inferre sēti: atq; ex multa sua calitate r crositie anhe litū suū retiet. Atq; ille i q mlti sequit' vapores crosii p vicitate lacūaz r stagnoz: i qb' aque inueniūt stātes: vel i qb' fetozes ex reb' putridis vñ cadaverib' existit: aut i qb' calor vebemēter ardēs: vñ q pstric' a vñ nō mo uet: oēs isti gñalr pestilētiales existit. Aer qdē pfocat' i locis q iter mltas sita sūt fauces: inuenit: vñ quē mōtes al tissimi r lacune circūdant: ad quas multi nō veniūt vñti.

CAP. XXXVI.

Sciendū ē q maior mutatio i ciuita tib' ē a pte suaz latitudinū. Ciuitates. n. q sūt septētrionales: fridiores sūt: Meridiales vō exites: calidiores sūt: fride at ciuitates: saniores sūt. Vñ q i eis morat' corpore maiores sūt r fortiores: atq; meli' digerētes: r colore pul chriores: ac leuioza hñt corpa. Cate at hñs oib' sūt sunt. Ciuitates itidē qz septētrionales coopiūt mōtes: qz obrez septētrionales vñti ad eas min' veniūt: vñtates qz septē triales eiavēti erāt pbituri amittūt. Quapp si cū b me ridiales vñti ad eas trāseūt: sūt corz cōpissio cala r būda: s; citatū septētrionalū pñio frida existit r sicca: paucas febres atq; paucas efficiēs putrefactōes. Ciuitates at me liores sūt r tepatiores: q cū ab oriēte sint discoopre: ab oc cidēte coopre inueniūt. Quib' sūt deteriorē indicant. Ciuitates pterea q a pte septētrialis hñt mare: septētrio les sūt. Que vō a septētrialis pte hñt mōtes: r a meridialē si sūt discoopre: meridiales vñt. Ciuitates itidē qz vñ diqz mōtes circūdāt: q. i pñicti existit faucib': egritudi nū oculoz valde gñatiue existit. Ciuitatū aut i alto sita rū q a multū pñat vñt: aer bñ fdoles ac subtil' existit. Vñ le sūt ciuitates i qb' aq; multitudo ac mltie inueniūt ar bores: būdiores sūt: i qb' oculoz egritudines sepi' gñari solēt. Ciuitates at i plano sita: q sūt abraze: vñ a pñicti nu de existit: i qb' aq; ē paucitas: sicce sūt. Que si sūt lapidē sint sita: sicciiores indicat. Ciuitates sūt qz luti rubeū bz colorē iter būditatē r sic. mediocres existit. Quaz at lu tū nigz r cenosū existit atq; istaue bz odorē male sūt ac putride. Terra pterea paludestris q cū acre existit calor: deterior ē. Que qñ ē frida: miorē bz malitiā. **C** Ad vñti mū vō citas cala: colorē atq; corp' citritate afficit vel ni gredie. Que carnū r sūguis mioratōez faciēs corp' debi litat atq; vñtē dissoluit. Sria at exis citas: capillos lōgos: r cor p' lene ac pigre: nēruosq; efficit laxos. Sicca vō existēs ciuitas: buic reddit sria. **C** De vñtib' eliozū ad come dedū suauitū q de fructib' r florib' sūt r vocat' arabice mirambabat. **CAP. XXXVII.**

Zacharū rosatū sū būoib' repleto si a ieunio sumat' r bñ masticē: pfert qñ p' ipsaq; bibif ca. Qd bi q calozē pa tiūt r ardore nullo mō comedere debet: r ma xie si estas fuerit. Calefacit. n. r siti affert. Qd si ips pp il lud qd dixim' comedere necē fuerit: cū sirupo acetoso d zucharo scō accipiat. **C** Zuchaz viol. gutt lenit: r tussis mitigat: faciliq; reddit sreatū: atq; vñtē lenit. Sdōs tñ dissoluit r appetitū destruit. **C** Elm d mirobalanis idis cū zucharo: sñs corroboret r ppar. A q būoz supfluita tes ex cibo pterito remanētes expmēdo educit. Quo si qz sepe vñt colorē acgrit bonū: ac cācies tardabit. Tri faria tñ mior i istis actōib' fortior existit: s; sēma miuat. **C** Zinziber pñitū cū melle vebemēter calin est. Qd sñs atq; epar calefaciendo: cibi adiuvat digestiōē: virgā qz erigere facit. **C** Secacul condituz fastidium faciens ap petitū destruit: sperma tamen vebemēter augmentat.

on ym dūmē
gñm ex pñit
ad pñm sūt
Zuchaz viol.

basil. Contra quatuor ppe in fine febrem
et dimittit deus. id est qd dicitur fuit mlt
p. v. h. et dicitur dicitur qd p. v. h. et dicitur
mlt. c. v. dicitur.

Tertius

16

pro qd n. p. v. h. et dicitur p. v. h. et dicitur

Celindar vehemeter est calidus. Quod fridus egritudinis ce
rebra et nervorum pferens: sed ac epati fridus bonum existit. Cu
ius est proprietates apoplexie atque paralysi remedium pberere.

Cex vini cala exis: dura dissolvit apostematata.
Cex acetum non calefacit: immo apostematatum calorem su
per ipsa epithimata reprimunt.

CDebe. CAP. XXXII.

MGrabolani citrini colera rubea ex cor
pore educit. Nigri vero sto
macum pparando corroborat emoroidisq; pferunt.
CYiboc cala est et sicca atque subtilis: sed et epati
auxilium prebens.

Cypericon calida est et subtilis. Que et opilationis est ape
ritiva: et dolori corporum confert.

Cypogstidos que herba vocat yrcina: frida est et potica.
Qua vtunt ybi necessaria est retentio et stipticitas.

CDe gau. CAP. XXXIII.

ACorus calis est et sicca. Qui crosse vetosita
ti: ac spleni duro: necno grauedini
lingue confert.

CQuasima cala est: et potica: cui qd capilloz fit
tinctura. CAP. XXXIII.

Inziber calidum est et humidum. Quod et cibis
digerit: et ventrem mouet: sed et qd
atque epati fridus pferunt. Obcuritatem itidem oculo
rum ex humiditate oculi positi vel coestu auxiliat.

CDes aristologie spes cale sunt: opilonem ape
rietes: et scorpionis pincture conferentes. Que et menstrua
promocant: et abortire faciunt.

CYop que vegeta cala est et sicca. Que vt oziganum valens:
pectus ac pulmonem purgat. Asinatum pterea atque vetuste tussi
et antiq; pferunt. Slegma itidem et vermes et corpore educit.

CYop aut humidum que et cerotes dicitur: que ex lane for
dibus fit: dura maturat et mollificat apostematata: et pprie
ea que in vesica fiunt et matrice.

CZurubet cala est et sicca. Que vetositate dissolvens: vene
nosorum aialium morbo valde pficit: atque impinguat.

CArgentum viuum quando extinguitur: ardens est. Quod
scabiei et pediculis auxilium affert.

CAsegi calidum exis et sicca scabiei ex humiditate desiccant:
atque sabafati ex humiditate factas emendat: sanguinemq;
ex naribus fluentem naribus insufflat: et sanguinis flu
xum ex percussione: suppositum stringit.

CArsenici oes species calide sunt: et incedentes conferunt
scabiei: et putredini: et sabafati humide. Verpeti pterea
estio meno atque pediculis remedium affert. Asinatum pter
rea si cum eo suffumigatio vel epithima fiat: pferunt. Macula
insup qd ex sanguine mortuo accidit pp percussione: remouet.

CSpuma maris plures habet spes. Que oes calide existetes
et sicce: scabiei et morfee atque alopitie auxiliantur.

CUtri proprietates est: lapides qui in vesica generatur: fra
gere: furfures pterea aufert: si cum eo caput lauetur.

CZarnab calidum existet et sicca: stomacho atque epati fri
gidis confert: ventremq; strigit. **C**Ziniar calidum est et coroz
dit carnem. De ba. CAP. XXXV.

Adomum calidum est et sicca. Quod opi
lationi epatis ex frigidityte
proficiens: dolorem aufert matricis. In capite
tn grauedinem: et dolorem atque scotthomia gnar.

CAlchanna: pustulis que sunt in ore et adustu
oni ignis remedium affert.

CLitium inter caliditate et frigiditytem temperatum exi
stens: calidis oculorum apostematibus confert: si cum eo
epithimetur. Quod mollibus atque solutis apatibus cofert:
et panu faciei epithimatum: necno i gutture trasglutiedi du
ritiem gargariatum aufert: orisq; pustulis auxiliatur.

CDois calidissimum existens: stomachus et par calefacit:
ventremq; mollificat: ac vermes et vetre educit: coeudi pre
terea stimulat desiderium: et pulmonem mudat. Asinatum quo
q; et crositici splenis prodest abortum itidem facit.

CDasse cala est. Que in oculo posita vel cornesta: visus de
bilitati pferunt: asinatumq; prodest: atque vermes expellens fa
cit abortus. Ad digerendum insuper cibum adiutorium prebet.

CDarmel calidum existens: iebriat et dolorem capitis facit: vo
mitumq; comouet: vrinam quoque et menstrua promoucat.

CDasech frida est. Cui apozima bibitu lapide fragit et sp
ma auget: atque vrinam soluit strictioez.

CDabenil flegma expellit: morfee albe atque albaras auxiliat. Conturbatio
ne tn et nauseam facit. **C**Collogntida calida existens et sicca
crosu expellit flegma: ac caput mundat: et nervorum dolori
atque sciaticae passioni: necno podagre fride: et elefatic bnfici
ciu parat. **C**Serri squama: stomachum corroborat: et emor
roydaz strigit sanguinem. **C**Aqua vero in qua ferz extin
guitur coeudi stimulat desiderium: crosuq; cofert spleni.

CSepiuna frigida est. Que calidis apostematibus ac adu
stis ignis: et oculorum egritudinibus: epithimata zgrua existit.

CDe ta. CAP. XXXVI.

Amariscus frida est et sicca: ex cui fo
lys emplastrum sup molle
apostema positu auxiliatur. Eius at apozima
in ore tetu: dolorem dentium sedat. Vinu quod
q folia ei cocta fuerit bibitu spleni subtiliat.

CIdem qd facit vinu vel sirupus acetosus cum quo scipho
ex eius radice fecit si diu bibat. **C**Zhubab frida apati
bus calis cui ex ea emplastrum desup ponit: conferens.

CZarathit frida est et sicca. Que et vetre strigit: et sangui
nem exire phibet. **C**Spodiū fridu est et siccu. Quod febribus
acutis: ac siti et nimio ventris fluxui: et vomitui cofert: pu
stulis quoque que in ore et lingua nascunt: atque tremori cor
dis auxiliatur. **C**Zerra sigillata: et armena vireq; san
guinem spuentibus atque emorroydas patientibus: nec
non omni loco ex quo sanguis fluit congruunt.

CAlia vero terra q a quibusdam consue te comeditur: in
epate creat opilationez: et colectione destruit: et pcipue eo
rum qui ad hoc parati sunt: os tamen stomachi rigidu red
dit fastidiu ex cibis fastidiosis sem: atque nauseam remouet.

CAlisafar cala est et sicca. Que fluxu vetricis: atque ylcera i
testinorum et emorroydas remouet.

CDe ge. CAP. XXXVII.

Andragora frida est facies stupore.
Que si i vino mittat: val
de iebriat. Medicis at amixta: dolorem aufert
de q si maxia bibat quantitas pniciez inducit.

CTitimalli multe sunt spes: q oes calide exi
stetes: adurit ac soluit vetre et nauseam efficiunt. Corpus
quoque vlcera. **C**Hebut frigidu est et siccu: fluxu phibens
vetricis succusq; eius bibitus ictericie medetur.

CDe k. CAP. XXXVIII.

Iris de q sit vinu folia vel ppuria trita: et
more eplatri sup cala apata posita:
atque dolenti capiti: bnficiu pber. Succus pterea
ipsoz: si bibat vetre ac vomitu strigit. Humi
at ei lapide fragit: et scabiei remouet. **C**Zbus
calidum exis et siccu carne i vulnerib creat: vetre qz ac vo
mitu areet: et intellectu acuit: quo tn si mltia sumat qua
ntitas: adurit sanguinem et efficit alguesegues: tremori itidez
coeus auxiliat. **C**Kamepitheos calis est: strictio vrie: atque
peteritie: et sciaticae passioni pferens. **C**Lodifi calidum est. Quod
vehemeter vomitu ac vetricis solutioez pnotat: sternuta
tionem q comouet. **C**Karmeich frigidu est et siccu: qd et ve
tre retinet et fluentem sistit sanguinem: dentibus pterea
qui frangi incipiunt atque moueri: auxiliatur.

z. p. v. h. et dicitur.

sp. v. h. et dicitur
h. v. h. et dicitur.

z. p. v. h. et dicitur
h. v. h. et dicitur.

z. p. v. h. et dicitur
h. v. h. et dicitur.

z. p. v. h. et dicitur
h. v. h. et dicitur.

z. p. v. h. et dicitur
h. v. h. et dicitur.

z. p. v. h. et dicitur
h. v. h. et dicitur.

fit de q m q
et mo aduozus bebez.
f. h. h. v. h. et dicitur
h. v. h. et dicitur
p. v. h. et dicitur
h. v. h. et dicitur
h. v. h. et dicitur

Solatri frigidum est: ardenti epati remediū tribuens.

Curcuma calida est. Que euz sit abradens: visum acuit: atq; albulam delet.

Inube in calore sunt tempate que et guttur leniūt: et sanguines licet parum clarificant: graues tñ sunt et fastidium facientes: tardeq; descendunt.

De fe. CAP. XLIII.

R calida existens: prouocat vrinam.

Selenge est calidū et siccus.

Sel calidum est: dolori neruorū proficiens.

Sesire calida ē. Que cū sit detergens et abradens: pānum et lentigines magnas delet.

Sefarastin vel sefiresin bzonie similis ē: mēstrua et vrinam prouocans: atq; epilepsie proficiens.

Argentum frigidum est: cordisq; proficit tremori.

Sulfelentine cala sunt: colice atq; vētositati congruentia.

Sanfel frigidū ē: Qd apatib⁹ calis epithimatus bñ facit.

Euforbii vebemēter ē calidū. Qd et aquā expellit fortiter: atq; paralisi: et siliib⁹ egritudinib⁹ confert. In oculis vō positum iniantia aque cataracta: auxiliatur.

Selucabaragi: capillos facit rigidos.

Marubium calidum est: vīnū proficiens: et difficultati anhelitus: atq; icteritie.

Mentastri calidū est et siccus. Qd et veteri asmāt: atq; difficultati mictus auxiliū prebet.

Peonie pueris epilepsiam patientib⁹ confert: si sup eos appensa fuerint vel ex ea suffumigentur.

Rubea cala existens: vrinā atq; mēstrua prouocat.

Morphee iridē albe atq; albaras epithimata confert.

De sath. CAP. XLV.

Ocle marine aduste: abradēdo purgant dētes. Ex nō adustis vō et tritis: emulm factū: et adustioi ignis suppositū sana euz.

Sapo calidus existit. Qui vicerans corpus: in ipso fortē efficit abstersionem.

Aloes calidū est: coleram rubē expellēs: et caput ac stomachum purgans carnemq; creat.

Sumi arabicu frigidum existens ventremq; stringens: intestinozum excoziationi confert.

Cordumēni calidū ē. Qd epilepsie atq; asmāt et paralisi conferens expellit ascarides: atq; scorpionis puncture remedium affert.

De capb. CAP. XLVI.

Alamus aromaticus calidus existēs stomacho atq; epati modo emplatri superpositus auxiliatur.

Cartamū calidū ē. Qd et vētrē soluit: et spmā anget. Stomacho tamen nocet.

Katram vebemēter existit calidū. Qd mēstrua puocat ac fetū expellit. Aquā vō in oculū descēdere phibet. Scabiei preterea pficiēs: spmā ita imutat quod ex eo embziō generari nō potest.

Lentaurea crudū flegma e corpore educens neruorum dolori ac colice confert.

Curth frigidus est ventrē quoq; stringit.

Cambil calidum existens expellit ascarides.

Kerfe calidū est: stomachūq; calefacit et nauisā repmit.

Miliū solis calidū ē. Qd vrinā puocat et lapidē frāgit.

Kana calida exis puocat mēstrua: ac vētositatē dissoluit: carnē preterea i vulnerib⁹ creat: atq; scrofulas dissoluit.

Cathinia argēti: scabiei que in corpore orit ac pustulis q sunt in oculis congrua existit.

Cathinia auri ea subtilior est. Que etiā albulā que est in oculo remouet.

Calcanthum corrosiuum et calidum est: ponticumq; existens: pollipum a naribus remouet.

Pumex frigida existēs: in medicinis ponitur oclorū:

Dentiumq; mundificat concuitates.

Lacule aquam repellens: lac prouocat et vrinam.

Es vīstū capillos tigit: vulneraq; solidat: et aquā expellit.

De re. CAP. XLVII.

Bace lauri existēs calide: pūcturis cō-

Serūt scorpionū. qñ cū vīno bl-

Sumi pini calidū existens: carnē in vulnerib⁹ creat: ideoq; ponitur in emplastris.

Saffasa calida ē: carnēq; crescere facit: vrinā puocat et ius semē spmāt ac lacti incrementum prebet.

Renbarba: calidū est. Qd sō ac epati conferens: casū atq; percussioni bibitum remedium tribuit.

Linis calidus est et siccus. Qui et adustionem facit: et mollia dissoluit apostemata.

Seniculū calidū ē: et vrinē puocatiui: ac antiquis cōferens febribus. Qd cū recens est: lac generat. Lius succus in oculo positus: acuit visum.

De sin. CA. XLVIII.

Silen est calidū et dissoluit apostemata.

Sertaragi: calidus ē et acut⁹

Morphee quoq; albe atq; lepre euz aceto epithimatus confert.

Sencar ē calidus. Qui morphee cum aceto epithimatus: atque hictētie et crositudine splenis: bibitus confert.

Secbra calida ē. Que colerā rubē et aquas atq; flegma vebemēter purgans: epati existit nocua.

Sepum omne dissolutiuū est atq; mollificatiuum.

Scordion calidum existens: crosso spleni confert.

Seteregi calidus est: scabiei atq; puritui valens vētrifq; efficit solutionem.

Sedine frida ē et stiptica atq; i puluerib⁹ ponit oclorū.

Alumen vebemēter existit stipticum: dentes quoq; mortos confirmat.

Sebenic vel senescibila calida ē. Que fluori ab ore ifantiū decurrēt: atq; epilepsie remedium affert.

Sacabic calidus existens tenebrositatez visus atq; oculorum albulam remouet.

Suchaba calida existens: antiquis confert febribus.

Sunis calida ē et acuta: q flegma quasi lambēdo destruens: aufert reumatismū: atq; ventositatem expellit.

De re. CAP. XLIX.

Aderi ē calidū et augmentat spmā ac puerorū lapidib⁹ remediū affert.

Tamarindi frigidū existens: vētrē soluit ac colerā rubē et sanguinem reprimunt.

Teraniabim temperata ē: vētrēq; soluit.

Tuthia vtilis existit ad oculi rigiditatem faciendā: ascelarūq; remouet fetorem.

Tiregi calidū est: atq; apostemati congruum existit.

Turbis calidum existens expellit flegma.

De che. CAP. L.

Befisie calida ē multū atq; adustione faciens. Que alopitia patientib⁹ pilos renasci facit: Mollificationi preterea si ex ea fricez corpus auxiliū prebet.

Cbil puocat vrinam et frangit lapidem.

De cha. CAP. LI.

Beruba cala existens: colice atq; paleficon fert: durities qz mollificat: si ex ea fiat emplastrum.

Sinapi calidū ē. Qd in palato positū sīa icidit: vīnes preterea expellit: atq; apata maturat.

Maluauiscus in calore repata ē. Que apata mollificat.

De re. CAP. LII.

Beruba cala existens: colice atq; paleficon fert: durities qz mollificat: si ex ea fiat emplastrum.

Sinapi calidū ē. Qd in palato positū sīa icidit: vīnes preterea expellit: atq; apata maturat.

Maluauiscus in calore repata ē. Que apata mollificat.

De re. CAP. LIII.

Beruba cala existens: colice atq; paleficon fert: durities qz mollificat: si ex ea fiat emplastrum.

Sinapi calidū ē. Qd in palato positū sīa icidit: vīnes preterea expellit: atq; apata maturat.

Maluauiscus in calore repata ē. Que apata mollificat.

De re. CAP. LIV.

Beruba cala existens: colice atq; paleficon fert: durities qz mollificat: si ex ea fiat emplastrum.

Sinapi calidū ē. Qd in palato positū sīa icidit: vīnes preterea expellit: atq; apata maturat.

Maluauiscus in calore repata ē. Que apata mollificat.

De re. CAP. LV.

Beruba cala existens: colice atq; paleficon fert: durities qz mollificat: si ex ea fiat emplastrum.

Sinapi calidū ē. Qd in palato positū sīa icidit: vīnes preterea expellit: atq; apata maturat.

Maluauiscus in calore repata ē. Que apata mollificat.

De re. CAP. LVI.

Beruba cala existens: colice atq; paleficon fert: durities qz mollificat: si ex ea fiat emplastrum.

Sinapi calidū ē. Qd in palato positū sīa icidit: vīnes preterea expellit: atq; apata maturat.

Maluauiscus in calore repata ē. Que apata mollificat.

De re. CAP. LVII.

Beruba cala existens: colice atq; paleficon fert: durities qz mollificat: si ex ea fiat emplastrum.

Sinapi calidū ē. Qd in palato positū sīa icidit: vīnes preterea expellit: atq; apata maturat.

Maluauiscus in calore repata ē. Que apata mollificat.

De re. CAP. LVIII.

Beruba cala existens: colice atq; paleficon fert: durities qz mollificat: si ex ea fiat emplastrum.

Sinapi calidū ē. Qd in palato positū sīa icidit: vīnes preterea expellit: atq; apata maturat.

Maluauiscus in calore repata ē. Que apata mollificat.

Tractatus

dolorē sedat. Cui semē morpheā remouet: si cū eo acetō
in sole epithima fiat: atq; ardozi mictus auxiliatur.

Elleborus niger colerā expellit nigrā. Albus vō vomitū
vehemēter prouocans: multū vomere facit. Ipsū tamē
bibere nō est securum.

Cassia fistula ventrē soluit: & apatibus interiorū confert.

Sermētū de farina triticea: dolorib; q sunt i plātis pedū
si ex eo fiat emplastrū auxiliat: & apostemata maturat.

De thel. CAP. LI.

Antarides calide sūt & acutissime. que
i scabiei pferat: vesicat tñ

si ex eis mltā sumat quātitas: vulnerat ac san-
guinē mingere faciūt & iterficiūt. Ex qbus pua
accepta qstas: vrinā vehemēter prouocat: atq;

albaras albe cū acetō epithimate remediū affert. Cau-
da egnā ē frida: q vētris fluxus patiētib; & emoptoicis: ac
calidis auxiliat apatib;.

Aurū tremorū cordis & melā-
colie adiutorium prebet.

De tarb. CAP. LIII.

Baro solutioni: & vesicis oris: atque in
testinorum: maximum affert re-
mediū.

De gain. CA. LIII.

Ar apostemat matricis cōfert: at-
q; pūcture scorio /

nis: & dolori neruorū auxiliat. Ad totū semē &
oleū opant. Nauseaz tñ atq; vomitū faciunt.

Blutē de corpū antigā faciei pustulis q cūz
cūis duritie & rubore cōsistunt: confert: atq; ramici inie-
anti: & emoptoicis auxiliat. Agaricū calidū epistē: epa-
tis apit opilationē. Asinatū qz atq; epilepsie: necnō vetu-
stis febrib; remediū affert. Vmores pterea crosfos a ca-
pite expellit. Sāsīt epatis opilationē aperit: ac vetustis
febris auxiliū prebet.

Expletus est tractatus tertius.

Tractatus. III. 32. continens capitula.

De agregationibus cōseruandi sanitates: & eius summis.

De mēsuratiōe mor: & di-
spōib; ipsi: & tps eius. 16

De mēsuratiōe sōni & hora-
rū suarū: & inuamēti ipsi-
us & lesionis. 17

De regimine comestionis. 18

De regimine bibitionis. 19

De purgationibus corpis
a superfluis humoribus. 20

De tempanāis vomib; &
hospitijs. 21

De pnosticatiōe malorū
accidentū ante q; pēua-
leant & augeantur. 22

De actionibus animalū
cogitationum. 23

De custodiendis cōsuetu-
dinibus. 24

De auferenda malitia ci-
borū inconuenientius. 25

De nocumēto vini auge-
rendo. 26

De alijs potibus q pōtin-
tur loco vini. 27

De inuamēto sōmie & ei-
us nocumēto & quō deat fieri. 28

De inuamēto purgatiōis:
& eius nocumēto & quō-
deat fieri. 29

De facilitatē partus &
regimine ipsius. 30

De regimine infantis. 31

De eligenda nutrice: &
de dicendis aggregationibus cōseruandi sanitatem &
eius summis. 32

regimine ipsius. 33

De regimine oīz etatū. 34

De pbatione medici. 35

De dicendis aggregationibus cōseruandi sanitatem &
eius summis. 36

CA. I.

Anitas cōseruat bonitate mēsurā-
tiōis mor: & geris. atq; come-
stionis & pot: necnō expulsiōis supfluitatū
ac vomorū: & ceterorū locorū in qbus boīca
manere debēt: malorūq; accidentū ante q;
augmētū recipiāt succursus: atq; aialium
cogitationū sibi cōueniētū. & sūetudinū

custodie. Nos autē in vniūscuiusq; istorū tractatū: quātū
nostro cōpetit tractatū si deus voluerit loquēmur.

De mēsurā motus & suarū dispositionū ac suarū
horarū. CA. II.

Anitatem cōseruare volenti: aī come-
stionē moueri nec ē. Mo-
tu autē qzq; vti d; sibi cōsuetū: qd vīq; aliq; nō
excedat. Sit etiā mor: deambulatiōis vī vecta-
tionis. Quo nemo tādiū vī psumat: donec fa-
tigationē & multā sentiat grauedinē. S; cū vī motu ex-
quo lassari se senserit: dimisso motu statim aīq; aliq; tē
psequat lesione gestat. De nā. n. mor: ē q; qñ aī comestio-
nē fit calorē accrescere facit innatū. Quāobz & cib: calorē
inuenit accēsus: & corp: inde cōstitudinē & tolerabilitatē
& vīres acgrit. Sūmopere pterea obseruādū ē: vt q; for-
tib; & grauib; vti vult motib; gradatim i eis pcedat: neq;
de gete ad grauē motū subito trāseat. Uēter qz eius si
grauis fuerit & magnus: lata stringēdo ē fascia. Post co-
mestionē vō: a forti motu ac longi tps: oīo ē cauendū. Sic
n. mor: aī comestionē facit: sanitatis ē pseruatiū: ita post
comestionē cōgritudinis inuenitur generatiū.

De mēsurā sōni & sue horz: atq; sui inuamēti. CA. III.

Portet vt tādiū post comestionēz aliq;
se a sōno abstineat donec cib: ab-
ore sōi dēscēdit: atq; inflatio & gnedo minui:
atq; inferius mergi sentiant. De si tardē nō
incōgruū ē vt pua inuē deambulatōe donec
dēscēdat. Est etē obseruādū ne de vno latere ad aliū: se-
pe voluat. Tardat. n. inde digē: atq; inflatio & rugit: sen-
titur. Qz itidē vt puluinar sit altū: & pēpue si cib: nodū ab-
ore sōi dēscēderit. Sōni at vtilitas: aīe auferit laborē: & qz
reddat subtiliorē: atq; cogitationē & rōnē q; ebetec erant
& qsi fesse subtiliat & acuit: corpisq; fatigatōez mitigat: & di-
gestiūā mellorē efficit: ac corp: ipinguat. Multū autē do-
mire corp: dēscēcat ac tenerū efficit: flātis qz multitudine
nē in co creat: ipm qz infridat. Qd i corpib; c. ossis & pin-
guib; pēpue operat. Vigiliē vō multe calorē itēdū ac for-
mā corrūpūt: corpisq; dēscēcat atq; colerā rubeā i ipō aug-
mentat. Qd pēpue operant: cū corpa sunt macra. Qz ita
qz vt aīa vigilare nō cogat cū dissoluta & stupida fuerit: ne
qz ad dormiēdū incitet: euz excitata atq; subtilis & acuta
fuerit: motusq; leues & sensus fortes.

De regimine cibi. CAP. III.

Medere postq; cibi pteriti sex inferi-
us dēscēderit & ps ventris
inferior leuis efficit: in q; nulla remāsit tēstōr:
mor: pcessit cōueniēs: appetitiua qz pēualet
mell: indicat. Et pterea cauendū ne comestio
postq; appetitus affuerit: tardē nisi appetit: fuerit inēdo-
sus: sicut ebrius: ac fastiditis accidere solet. S; postq; bō q;
ebrius nō ē appetere inceperit: cib: q; pcessit neq; mult:
neq; crosfus fuit: ipa hora comedere v; sine dilatiōe aliq;
B nāq; mell: ē. Si. n. comestio adeo tardē qd appetitiua
dēstruat q; pus intēsa erat: abruptis iulep vel acetosum vel

Quartus

aqua calida sumere dicitur: aut comestione una hora tardare donec vomat vel affellet: aut appetitua excites et redeat. Quibus rite peractis: comestio subsequitur. ¶ Valde quod cauendum censemus ne cibo adeo impleat homo: ut stomachus tendat vel multum grauetur: aut anhelitus angustetur. Quapp si ali- quid acciderit: cibum sumptus antequam descendat euomere dicitur. Et si euomere non poterit: somnus et motus incrementum recipere debet: atque ea quae ventri soluantur: sumenda sunt. Libet procrea quod vti consueuerat in sequenti die minuendus erit. ¶ Et est sumopere obseruandum: ut cibos sibi consuetos quosque accipiat: et toties edat quoties consueuit: nisi consuetudo peruersa fuerit: a quo punitari gradatim dicitur. Quia tamen non repetere sed ordinate paulatim videlicet de illa ad bonam tractandam deferere dicitur. Quid quoque in comestione iste obseruari dicitur: ut sani iter die et nocte ad minus felle maius aut ut bis in die: et quod temperatus est iter duos dies ter reficiant. Semel autem in die comedere: corpora habentibus macra et sicca nocet. Bis vero in die refici: corpora habentes crosse et pigra ledit. ¶ Multo procrea veteres mor- tuarum multum laboriosos: maiori et crosse indiget cibo. Bis autem per raris contraria iueniunt. Quapp cuiusque hominis quenda est consuetudo: quosque ei cibos conueniens sit interrogandum. Sepe enim contingit: ut cibaria aliqua quae mala sunt aliquibus conuenientia reperiantur: quibus ipsi sicut alii sunt cauere non debent. Et fortassis cibaria aliquid existant bona: aliquibus incogrua inueniuntur: a quibus penitus sibi cauere debet. Si autem sint aliquid cibaria aliquibus conuenientia quae ipsi appetant: et minus bona sint: appetitui tamen tribuenda sunt nisi oio pessima fuerint. Non tamen malis semper vitandus est cibus. Quare si aliquis Begerit: soluti- nis medicis malos humores ex tali cibo generatos mouere solitarius dicitur. In hora et qua tale comedit cibum: aliquid cum eo comedere: vel post ipsam cibum dicitur: quod temperat et minus malum faciat: sicut si deus voluerit dicitur sumere. ¶ Quod autem digito sit mala: et corruptum: inde est quod cibi multi et diuersi in una sumuntur hora: et quod cibum crosse aut subtile comedit: et quod multa cibaria cum iure habere micas panis accipiant: atque quod iter principii praedicti et fine multa sit hora. ¶ Quod pre- terea ut in hieme sit cibum actualiter calidus in estate actualiter frigidus. Est et abstinentia a cibis calidissimis: quales sunt nuc- cum ab igne remouens: et ab illis qui sunt vehemens frigoris: sicut quod super niuem refrigerant: quibus nullus vti dicitur. Libet enim super niuem in fridato: nullo modo vitandum: nisi in tempore magni caloris: corpe quasi inflammatum exiit. ¶ Meliores quod hore ad sumen- dum cibum hore sunt fridae: et hore fridae esse non possunt: ma- fiones saltem fridae sunt. Sint itidem hore comestionis: post quas dormire et quiescere possint. ¶ Fructus etiam si in pan- dio sumendi sunt: ante oem edendi sunt cibum nisi sint de his qui in stomacho faciunt moram: atque tardant in quibus est ponticitas et acetositas: ut citronia et poma et mala granata. Si autem de his cum medicina sumere parum voluerit: comedat. Melius tamen in conservanda sanitate iudicat: ut oes recetes fructus di- mittant vel parum ex eis sumat quantitas. Ex quibus si multum co- mederit cum medicis solutivis et motu eis succedendum est. Est etiam diligenter obseruandum: ne recetibus vitas fructibus: nisi in die quo multo vti fuerit exercitio atque in stomacho ardor sentit. Est enim: queniens vti bac disponere fructus comedat recetes: sic sunt ficus: et vna: et pira: et mora: et crisomila: in fridata in aqua. Postquam autem praedictos comederit fructus: aliquid interposito spa- tio: cibum quem debet sumere edat. ¶ A fastidio procrea sum- mopere est cauendum. Quod si quis fastidium passus fuerit: in cades die minore cibum: atque in sequenti sibi alleuet cibum. Sed si multis diebus et continuus fastiditus fuerit: medicinam bibere dicitur non multum solutiuam qualem est ea quae steruus expellere: ac stom- achum et istamina: et epatis foamina mendificare solet: sicut trifera minor quod pigra recipit et turbidum. ¶ Vel pillule quae spes reci- piunt redolentes: vel pillule de mastice et aloec confectae: vel dia- citonit solutiuum. Vel elarium laxatiuum de oactilis: vel tbe-

ri cibem et bis filia. ¶ Sunt etiam homines in quibus crosse bsi di- gerunt cibaria: et corruptum in eorum stomacho cibaria subtilia. Istis ergo ea quae non in stomacho corruptum tribuenda sunt: et quae dige- runt. Huic autem disponi habentibus contraria contraria danda sunt. Et expedit ut plus nutritum illius in quod alium humo- ris generatio corruptibilis multiplicari solet sibi iferens nocumtum: sit huic triu humo: quibus generari phibeat. ¶ De regimine potus. CAP. V.

Potationis regimine obseruanda est regula ne aqua ieiuni vel super mensam nisi postquam comederit: et ventris su- periora alleuiata fuerit: sumere presumat. Si tamen ea causa repemidi sitis vti voluerit: non ad satietate sed parum ex ea sumat. Postquam vero ventris superiora vti prius dictum est alleuiata fuerit: cibumque ab eo descenderit: satiari ex ea vel vino debet. Sumopere autem cauendum est ne aqua niuis aliquid bibat: neque aqua in mensa accipiat: nisi frida. Frida enim cum fuerit: parum ex ea sufficit quantitas. Ab aqua praeterea niuis: nervos habentes debiles: quorum stomachus et par frida sunt: atque quod in digestione sua inuenit diuersitate: et cuius aqua debet ac quod si supra cernit: sibi cauere debet. Qui autem carnosus fue- rit: et sanguinem multum atque colore rubeum habuerit: quorum appetitua fortis existit: nihil ab aqua timere debet. ¶ Nullus etiam ieiunus aqua bibere dicitur: nisi quod magnus habet ardor: vel quod est ebrius: dicitur in super quosque ieiunus vel post balneum vel post coitum: vel post forte motum quod homines anhelitu frequenter facit ca- uere ne multum aqua fride subito bibat. Sz parum ex ea paula- tim sumere dicitur. Quod eorumque facere dicitur: donec illud remouea- tur accedens: atque eius extinguat impetum. Aqua etiam noctu bibenda non est: si sitis mediosa fuerit. Signum vero huius est: quod siti- ens ebrius est: vel quod iam bibit aqua sibi sufficiens antequam dormi- ret: sicut consueuerat. Quod si contringat aliquem aqua multa bibe- re: et sitim augmentari a potu ipsi abstineret dicitur: atque sitim multum tolerare. Lito enim remouebit sitis. Quod autem fameli- cus et vacuus vinum bibere non dicitur. Neque post cibum acutum: nec post balneum. Neque post forte motum. Neque post cibum satu- ritatem: nisi postquam descenderit cibi. Neque post crapulas neque vini tanta sumenda est quantitas: ut ex ea grauetur stomachus et teda- tur: nisi aliquis post eius potum sibi medicare velit. Debet et quicquid vinum eligere: quod sibi conuenientius est secundum quod diximus. Diuersificat enim vinum in suis speciebus multipliciter. Frequen- tius ebrietate nullo modo vitandum. Malas enim generat egri- tudines. ¶ Una autem ebrietas vel one in mensa acutum phet si non sint continue. Sitque cuiusque hominis inclinatio ad ipsam vel ab ipsa: secundum quod sibi conuenientius est. Sunt enim quod cibum sine vi- no digerere nullo modo possunt: et sunt alii quod a vino grauantur: tur: et in quibus cibum cum vino corruptum quod calorem atque reple- tionem facit febremque cito inducit.

¶ De mendificatione corporum a superfluitatibus. CAP. VI. **C**orpus a superfluitatibus mundum pma- neat valde studere conuenit. Quod ventris solone ac vrine puocatione necno mo- tu et exercitio fieri potest. Unumquodque enim istorum aliquid superfluitatum specie a corpore expellit. Quapp si egestionem copatione ciborum assumptorum pauca inuenimus: at- que minorem esse consueuerat: ventrem cum aliquid re tepata B faci- ente: soluere debemus. Urina quod si minuat: sicut tepate puo- care debemus. Quod vinum subtile et sirup acetosus atque melo- nus: et citrulorum semina necno ipsa apium: et feniculi: et cucume- res: et citruli: et melones et bis filia faciet. Quia autem quod sudor re expelli solet: minuit atque longum iam perit tempus: ex quo ma- gno non vti suum exercitio: neque aer circundans est calidus: cum exercitio atque balneis sudores puocare debemus. ¶ Et si contingat ut cibis colere rubec generatiuis vitamur: rem- ipas tepate expellent sumere debemus. sicut sunt mira- bolani citrini: et prua: et tamarindi: et seru: et succis granato- rum.

*Thymus
et zely
ph. li. xx.*

*solus et non
labat*

ad m. m.

*eb. m.
t. m. m.*

*120
120
120*

*120
120
120*

*120
120
120*

*120
120
120*

*120
120
120*

*120
120
120*

*120
120
120*

*120
120
120*

*120
120
120*

*120
120
120*

aut aliq dispositionu corpis sani pter solitu pmutata fuerit: vt. f. appetitua fortior vel debilior existat: vl' exentia a corpore plura sint vel pauciora: vel form' longior sit aut breuior: vel agitatio vl' etiā infonietas adfir: vl' sudor pter solitu ex corpore decurrat: vl' ea q a corpore manare solita erat retineat: vt emoroidaz: z mēstruoz: sanguis atqz sanguis vomit' q statutis dieb' euenire solit' erat: vel sanguis q ex narib' fluere cōsueuit: vl' si totius corpis dissolutio fiat: vl' ingeny pigritia: aut i ore extrane' sentiat' sapor: aut ea que nō cōsueuerūt delectationē afferat: aut ecōtrario: aut cōcundi desideriu aliq augmētari sentiat: vl' diminui: vl' in somno occurrat somniū qd nō cōsueuit euenire: vl' corpis color cōuertat' z mutet': aut tact' pter solitu: z vltimū cūz aliq nō assuetū acciderit z pmaserit: ac augmētari cepit egriēdinē pnotificabit futurū. Quāobz cūz libet predictoz cā subtiliter ē inestigāda: z ad eius sanatiōez festinādu. ¶ In corpore qz si qñ repletōis significatio visa fuerit in ipius flōmia elaborandū erit: ac comestio minuēda. Et si qñ alicui' humoris dominiū significatio apparuerit: succurrēdū erit cū solone eius: cū medicis qb' d' humor ex corpore duci cōsueuit. ¶ Pterea si infirmitas alicui cū periodo nota supuenire cōsueuit: anqz poxissimi hora accedat flōmari d'z: vel qd assellare faciat tribuēdū: oia quoqz alia que post egriētū aduētū sunt exerceri debēt: quēadmodū in suis si deus voluerit capitulis dicturi sumus.

De cogitationibus anime.

CAP. IX.

Aecunqz ex illis animam gaudere atqz letari facit: robur viribus tribuit z nām excitat: z in suis adiūuat actiōibus oibzqz sanis confert: nisi his q carnis minoratione: eo q supflua sit indigent. Qui tñ sani nō existūt ecōtrario. Que vō tristari facit: oib' sanis nocumētū infert: exceptis his q carnis indigent minoratione.

De cōseruatione consuetudinū.

CAP. X.

Consuetudines cōseruare: z secundū eas icedere regulas nisi sint pessime o. Quā ergo sunt sic ab eis paulatim ac ordinate ē recedēdū. Quapp qsqz cauere d'z ne alicui' rei sibi cōsuetudinē faciat: quā ipz obseruare oporteat: ex cui' obseruatōe pstrictōez patiat'. Ut si qz vno cibo cōsueat: semp vtaf: vel aliq potu vel oio ab eis abstineat: vl' dormire vel moueri: vel egere: re vel coire cōsueat: z ex aliq istoz grauior cōstringat: maximū incurret nocumētū si ab eis abstinerit. Quapp quisqz corp' suū sic disponere d'z: vt caloriz z frigoris patiēns ēē possit: z ad moriōez z cibaria sibi necessaria aptum reddat: z vt sōni z vigiliāz horas: atqz māfiones z domos sine lesione permutare possit. Fortassis eniz ex necessitate hoc agere cogetur.

De his qui a cibis inconuenientibus nocumentum expellunt.

CAP. XI.

Saluus existit a ciborum malitia: q nō eis vti. Qz si aliqñ eis vti cōingat: sibi subuenire d'z: katarticoz humorē ex eis generatus expellēs sumēdo. Multoties tñ aliqz eoz cuadet nocumētū si ea tepauerit. Tempe rari aut possunt si ante ea vel post ipa aliqd qd eoz reprimat malitiaz: ac digerēdo ducat ad repiem edaf. Ut si qz dulcia diligat a qb' tñ ledat: post ipa sirupuz valde acetosum bibat: vl' acētū cū aq vl' comedat post ipa mala grana ta acetosa: z ad sumū qlibet sumat acetosa: z flōmia vti incipiat: z catartico colere rubee solutiuo. S'z q cibaria diligit acetosa: sic ē caro cū aceto cocta: z alcharis: z almosos. z his filia: ex qz esu ptabat nocumētū: post ipa comedat mel: z vinū vetus z forte bibat. ¶ Quib' vō vinctuosa nocent cibaria: post ipa pontica z stiptica atqz amara z salsa

z acia comedere debēt sicut sunt lētes: z glādes z almuri z garus: z caugamich q sale cōdiunt: z cepe z allia. Quibus aut ista nociua existūt: ipoz refrenare malitiā debēt cū vinctuosis z humidis ac solutis. ¶ S'z qb' crosso incongrua existūt cibaria: vt triticū cū aq simplici coctū: vl' cū lacte: z his filia: z tñ ex eis edūt an ea vl' post ipa de almuri pap' sumere in potu debēt: motū quoqz z exercitiū augere cōuenit: atqz diaciminū: z diatrion pipereō sumere z ueniēns ē. Qui si ex eis multū comederit: vētrez forti medicia flā expellēte soluere debēt. ¶ Si qz aut in epate grauedi nē atqz puncturas pp crossoz ciboz comestione pati solitus ē: sirupū acetosum cum multis radicibus z feminibus factū assidue bibat. ¶ Si qz pterea ex recētib' fructibus multū comederit: sirupū acetosum post esuz dulciū sūat: vt sunt rotab z musa z melōes dulcissimi z ficus. post acetosoz vō z stipticoz comestione bibat ydromel: nisi iō comederit vt sibi medicaret: post quos si iflationē fecerit diaciminū sumere cōuenit: z vinū vetus z forte bibere: z aquēz seminū z his filia. ¶ Post fruct' aut siccos z quoz tñ ite riora comedunt: q comedētes calefacere cōsueuerūt: sirupū valde acetosum z apocimata q fiūt ex succis fructuū acetosoz ad spissitudinē decoctis bibere z ueniēs ē z cibaria edere acetosa. ¶ Post fruct' aut q iflare z appetitū auferre ac disturbare cōsueuerūt mīua sumēda ē. Postea aut comedat diaciminū: z diatriō pipereō: z cingiber cōditum. ¶ Aqua vō crosso q tarde descēdit neqz aqz abiqz vino ē bibēda. ¶ Si qz pterea aquā nūis sepe i potu supserit: o. vt adeo sepe intret balneū: quoad sudet: z incipiat sumere medicinas vētris solutiuas: quas cū de neruoz tractabim' egriētudinibus nominabimus.

De illis q nocumētū a vino illatū auferūt.

CA. XII.

Si vinū epatis ac totius corpis calefactiuū existat: multe aq ammixtionē habēs bibēdū ē: post qd granata acetosa sūt edēda z acetositas citri sumēda: z his filia. Ipsum qz tūc erit bibēdū qñ cibaria comederit acetosa: sic ea qz vne acerbe succuz habēt ammixtū: z eis filia. Qz si qz ex vino graue capitis incurrit dolorē: vinū nō bibat nisi clarū. qd multe aq habeat ammixtionē. Et oū ipz bibere appetit citonia z his filia stipticitates habētia edat. Deinde vō post ipa potū: cibarys vtaf leuib' qb' stipticitas sit z vaporis extinctio: sicut sunt cibaria ifridata: vne acerbē succū habētia: z his filia. Si qz vētris iflationē vl' dolore patiāt: vinū purū bibat: aut pap' ammixtū: cū quo nihil crosititē habēs comedat: neqz post ei' haustū comedat.

De illis q vice vini in potu sumunt.

CAP. XIII.

Vinum flōm z epar calefacit: in iflationem quoqz dissoluit: cibūqz digerit atqz vrinā puocat z vētrē soluit: z pp Baiam letificat: z gaudere facit. Dūc aut postremū bonitatis vini modū nōdū iuenim' aliqd: qd vice vini cōpleat. In alijs aut modis qñqz repiri pnt qdā vini vice supplētia: lz in his opationib' vino debiliora existāt. ¶ Sirup' calefaciēs flōm: z epar z remouēs iflationē: z cū bi adiūas digonē z nutrimentū penetrare faciēs. R. mell apū lib. i. aq lib. vi. Dec mixta tādiū coquant' z spumēt donec inlept teneat' silitudinē. Deide i vna lib. hui' ydromel' lis qd remāsit: puluis subtilissim' in pāno lineo subtili ligatus: q. R. cingibis piperis nigri z longi: cinamomi mastice gariofiloz spice añ. 3. i. manib' exprimat: dū adhuc bñ calet: z in ipso manere dimittat. z sic postea bibat. ¶ Sirupus ventris solutiu' R. sic' albas: qb' aq decuplū sup fundat: z tādiū coquant' donec dissolui incipiat: z p noctē vna dimittat: postea vō colent: z i colatura illa mel ad sic medietatis mēsurā ponat: z bulire dimittat: donec ad inlept redeat silitudinē z reponat. Sūt aut qdā q vinctuoz libere

1497

Tractatus

bulus sirupi. 3. y. lactificy ficulnee admiscet vt ventris solutius magis existat.

De iuuamentis et nouementis flobotomie et quomodo debeat fieri. CAP. XIII.

Sanguis extractioe complexionis malignitas: et ydropis ac festia senect: ac appetitue destructio. Pulsusque puitas. et stoli ac epatis et cordis debilitas: tremor quoque et paralisis: necnon apoplexia: et postremo omnis virtutis naliu imbecillitas: sepiissime euenire solent. Et negligetia aut extractioe eius cum aliquo ea in diget: accidit denemul: et apata: et exiture: et febres coeluse: ac frenesis: et pleures: et variole: et morbillus: et passio emoptoica: et mors subitanea: et pestilentia: atque apoplexia sanguinea: de qua facies viridis appet: vel nigra et sinanchia: et lepra. Et omnia preterea magna existit medicina: in sanitate conseruanda valde pficienda: et ad egritudinu curatione congruene: si vt oz fiat. Qui vo flomia plus alijs tolerare possunt sunt hi in quoz corpib' vene manifeste cernunt et ample. Et quoz corpora pilosa et bruna. vel rubra vel recetia et carnosia cospiciunt: nisi pingua fuerit. Sint etiam qui flobotomantur: iuuenes vel senes. In fantes enim vel decrepiti flomandi non sunt: nisi magna iminere necessitate. Qui vo ea multu indiget: hi sunt qb' pustule: et maxia apata: atque a denemul accidit: et febres. His quoque necessaria est flomia qui multa carne et vino ac dulcib' vti consueuerit. Illi vo a flomia abstinere debet: qui stom et epas hnt debilitat: atque q' fride accidere solent egritudines. Non enis isti absqz magna flomadi sunt necessitate. Alia vo q' de flomia scienda sunt: iaz in suo dicem' caplo. Est et sumope in flomia ca uenduz: ne in tpe calidissimo multa sanguis fiat extractio neqz in tempore frigidissimo.

De iuuamento purgationis et eius nouemento et quomodo debeat fieri. CAP. XV.

Solutioe vetricis vti put oz: suma est medicina ad sanitatis conseruatione: magnu prebēs adiutoriu. Est. n. possibile vt hui' opationis ca corpus ab humore q' pp ciboz erroze: vel ex diete negligetia: vel q' ex corpore interperatia solet generari: mudi fice. Ob hoc igit esse pot: vt corp' semp mundu existat: et neqz i eo supfluitates ad egritudinu generatione apte remaneat. Quapp medicina vetricis solutina glqz vti oz: q' humore q' ei nocere solz vel q' in eo ex sui corpis dispo ne generari consueuit: vt ea errozis sui regimis expellere consueuit. Oz et vt a medicina q' humore p'dicto humori contrariuz: educere solita est: sibi caueat. Vnius. n. actiois nouemetu: maximu existit. Sz que humore ynaqueqz spēs vetricis solutina educat: iam in suo caplo noiaui. Qui aut vetricis solutione plus indiget: est q' corp' bz magnu et pigre: et q' gulosus: atqz q' multos comedēs cibos: et fruct: pap: mouet et exercitat. Qui aut ventre bz leniter solubile: et cuius veter sepe solutione incurrit: atqz cui disinteria cito accidit et p'cipue si fortis fuerit: vetricis solutioe abstinere oz. Medicinas quoque vetricis solutinas sepe sumere corp' debilitat: et ad etbica atqz p'fissim adducit: p'cipue si fuerit hns corpus siccu. Est et sumopere obseruadu ne quis medicina vetricis sumat solutina: nisi prius ventre cu iurib' mollificauerit vinctuosus: et balneu p' duos dies ante acceptione ingressus fuerit: et corpus in balneo multa aq' infuderit: et ipsa sederit: et sirupū acetosus biberit. Doc qz est intuedu: ne medicinas vetricis vchementer soluētes in dieb' calidissimis: vel frigidissimis sumat. A fono qz oio postqz solui leperit: est abstinendu: n3 cibo aliquo quadu medicie eructuado sapore seferit vtendu erit: et du solutio no debilitat neqz minuit: donec eius coplesat opatio. Si vt decet purgadu solutus fue-

rit: leui taseada cibari oz: ex qua no aude sz mediocriter sumere oz. Nemo enis in die qua soluit: saturari debet: sz mediocriter est reficiendus. Si aut cotingat aliquē sup/ flue solui: cibaria cu sumach: vel cu succo maloz granatoz acetosoz: vel cu succo vne acerbe facta sumere oz: p' multu tñ ipus an q' comedat: puluerē de seminib' factu: in potu sumere oz. Sz si alicui' corp' ex medicine haustu fortiter calefactu fuerit: vel medicina colere rubee purgatinaz sumperit: vt eius potus sit ulepe necessariu: enis vebemēter sit purgat. Qui si fortiter fuerit solut: rob pomoz vel citioz: vel maloz granatoz: et filiu bibere oz. Et est necesse vt q' multuz solutus est: abstineat a intep: et sirupo acetoso: et ydromelle. Si vo accidat vt ex medicina corpus no calefeat: neqz ex corpe aliud q' aqua pter flā vel colera nigram educat: aqua vino temperata: in potu est sumenda. Oz si fuerit impossibile: cu melle erit teperada. Oz si cotingat medicina solutina multu plus operari q' debeat: q' ea assumpt: in balneo ponendus erit. Qui si hoc modo strictus no fuerit: puluere de malis granatis facto vti debz. Qui si sit fecerit: quiescedu erit. Sin at puluis hic dādu erit: q' B. totellaz de sceni. 3. c. turis boli armeniz: gummi arabici: gladiu pilocaractaz de romanis arilloz: se minū granatoz: omz vt turtia tritoz: an. 3. x. seminis iusgami albi. 3. v. De hoc vo puluere tantu sumere oz trib' vicibus: quantu p'igno teneri poterit. Oz si istud no ptulerit: troscicos de balustys: et his filia q' in capitulo de ventris solutione nominantur: dabis. Si aut infirmu cotingat debilitari: et ad imobilitate et sincopis deuenire: ei subueniendu erit: sicut in capitulo de colerica passione dictu sumus.

De iuuamento vomitus et eius nouemento et quomodo debeat fieri. CAP. XVI.

Vomitibus si vti debet teperate fiat: stom purgat: et digestina effice melior rez corpusqz renouat et mundat: caput quoque et sensus alleuiat visumqz acuit. Qui si multu fuerit: corpus desiccabit: et epati ac pectori: necnon oculis et pulmone nocebit. Venas quoque q'qz findit: atqz rumpit: ex quo etiā passio accidit emoptoica. In cuius aut stō multu adunat flatis: sanitas vomitu conseruanda erit: cuius signa tā nominauim'. Et istis qdē necesse est semel i mē se vel bis vomitu vti. Oz etiā post cibi saturitatem fieri oz Vomere enis sine stōi repletione: duru ē neqz absqz magno labore et studio fieri pot. Vomere preterea no frequēter fieri oz: corrūpit enis stōus: et ipsius destruit vtus. Et etiā obseruadu vt cu aliqs vomere voluerit: duos paniculos prius in rotunditate circūuoluat: et sup oculos ponat: et cu pāno alio: optime liget: neqz inde auferat: donec vomitus sit explet. Post vomitū aut pfectione: facies rososomate ē abluenda: et os ydromelle: vel sirupo acetoso ē colluendu. Qui vo collu habet longu: et epiglottim foris pminere pectusqz strictu: et a carne nudu: a vomitu omnino abstinere debent.

De iuuamento coitus et eius nouemento et quomodo debeat fieri. CAP. XVII.

Coitus corpus repletu alleuiat: et aiaz ylarē et lectā efficit: eiusqz auget lenitatem. irā quoque sedat: ac cogitatione remouet. Oz adeo q'qz fit: donec melia ei occasioe q'qz sanes. Si q' etiā amore mulieris i tñ coartat vt q' ad mortē deneniat: coitu multoties vti: sz ea quā dūligit non portat: sedat tñ eius furiosus amor. Coitus preterea caput alleuiat atqz f'us. Ad vltimu vo si q' in scovius fuerit coitu: repletiōis malū cūando euadet. Est etiam valde obseruandu: ne q' coitu sepe vti: q' ex eo velociter debilitat incurrit: ac appetitine cōsequit destructione. oculoru quoque bz cōcauitatē. A coitu etiā corpora habentes

Ante assp'ioz
me ne balneadu.

Tractatus

erit. In quo stilus intingi dicitur: et sic in oculis poni. Est. n. mirabile in oculis: absterfide. Collirium quoque oculis: cōferuat sanitatē: et ipso ne cito suscipiat nocumētā: phibet. B. antimonij multoties aq̄ abluti: et postea p̄ hebdomadā vñā aq̄ pluviali lauet: necnō turbie: filis fiat ablutio. Cuius anti-
mōij sit preparati. 3. xx. turbie: et carbinie ablutoz: vt dixim⁹
an. 3. xy. margaritarū. 3. vii. margaritarū. p̄uaz nō p̄
foratari: coralli. an. 3. y. folij indi: croci orientalis. an. 3. i. cā-
phore. 3. tertia pars musci. 3. sexta pars lapides isrl p̄ tres dies:
cū aq̄ pluviali terant: deinde oīa misceant: et recodant: et in
palpebris mane: et circa noctē ponantur.

De p̄seruatōe sanitatis aurium. CAP. XXXIII.

Veritas que sunt in auribus mūdificen-
tur: sumo studio insidēdū ē sic
in caplo de auris sanatiōe. dicturi sumus: atq̄
ne cibaria crosse edant obseruādū. Quaz etiā
hebdomada p̄ olei amigdalaz amaraz au-
rib⁹ ē inyciēdū. Et aut aures custodit ne doleat: et frido vē-
to longo tpe nō opponi. Est etiā sumopere cauēdū: ne
aliquid eas igrediat: et ne pustula in eis nascat acuta. Et cu-
stodiri poterit: cū eius timet aduent⁹: si postq̄ in facie acu-
tas pustulas nasci videbis: aut in aure doloris p̄cipiū sen-
seris: cū capitis ardore: ac pustulis acutis in facie et circa fa-
ciē sit: soluas p̄z sief memithe i aceto: et in aure p̄onas. Et
si aure sana quaz hebdomada fiat: ipaz phibet reumatismū
icurrere. A fastidio quoq̄ valde custodiri debet: et ne
stomacho pleno dormiant.

De cautela egritudinum ab vno ad alium transun-
tium. CAP. XXXIII.

Erra in qua antrax et pestilētia sunt fugiē-
da ē: quā si q̄s fugere nō poterit: et fue-
rit māsio vel exercit⁹ in q̄b⁹ ista sunt: in loco al-
tiori morari dicitur: locūq̄ q̄ vto supest in firmi eli-
gere. Egritudines vō q̄ de vno trāseunt ad
aliū: sūt lepra: et scabies: et priso: et febri pestilētiālis. Que
tūc accidit: cū alig in māsioib⁹ angustis cū hoib⁹ ista pa-
tiētib⁹ vñ sub vento fedet. Egritudo ē et oculo: de vno ad
aliū: si cū intuit⁹ fuerit: trāsit. Pustule q̄q̄ male et multē:
de vno q̄q̄ ad aliū trāseūt. Est insup sumopere obser-
uādū: vt ab oib⁹ egritudinib⁹ malū habētib⁹ odorē sani elō
gentur: ac supra ventum sedcant.

De pestilētia et eius cautela. CAP. XXXV.

Estilentia plerūq̄ in fine estatis et au-
tūno accidere solet. Quapp
si in estate multe venerit pluuie: nubes quoq̄
et pluuiaz multitudo nocte et die p̄manerit: ac
meridiales venti multi p̄flauerit: vñ aer etiā
ita getus sit vt nō moueat: et cū B. etiā meridionalis vētus
turbidus existat: a carne et vino et cōfectioib⁹ de melle fa-
ctis: et a fructib⁹ recētib⁹: et dulcib⁹: atq̄ a balneo et lauacro
aque calide: oīo abstinentū erit. In oī aut comestione:
aceto vtēdū erit: et ola in gbus acetuz ponitur comedēda.
Rob quoq̄ fructū valde acetosoz et stipicorū: sicut
rob de succo vñe acerbe: et succo ribes: et granatorū aceto-
soz: et maloz acetosoz: atq̄ de succo sumach: et acetositas
citri sumēda erit. Sirupi p̄terea acetosi: multa quat-
tas sepe bibenda erit. Et si maxia neccitas carnē come-
dere cogat galline: et starnes: et p̄dices masculini sex⁹: edus
quoq̄ atq̄ vitulus cū aceto et vñe acerbe succo: et sumach
et his filib⁹ cōditi: necnō chario: et bules: et mosos edi debet.
Si aut in corpe sāguis aliq̄ appareat motio: flōmia abs-
q̄ moza insidēdū. Māsiones quoq̄ in q̄b⁹ ē fedēdū: frigi-
de ēē debet: quaz porte et forania a parte septētridis sint
aperta. Est. n. possibile vt hocvītes regimie a pestiferi ac-
ris dispositiōe: et variolis atq̄ morbillo: necnō antraxe et
malapostematib⁹: ac febre sinocha: deo auxiliante euadāt.

Preterea cū tal fuerit tpsis dīspō infātes et iuuenes ac
corpa habētes crosse: et colore ruberū: plus alijs custodiēdi
erūt. Qñ aut in fine estatis multus fuerit calor: autumnus
quoq̄ valde siccus et multū puluerulētus extiterit: ac fri-
gus et pluuia venire tardauerit: māsiones tūc infridande
et humectāde p̄anis crosse aq̄ aspsie: atq̄ appensis et aq̄ in
pauimēto dom⁹ rozatōe erūt. Laborē q̄q̄ et coitū ab-
stinēdū erit. Loz p̄terea aq̄ frida lauanduz et aq̄ niuis in
potu sumēda. Sautich etiā coctū i mane cū multa aq̄: et
pauco cūcharo bibēdū erit: et aq̄ in niue infridata potāda
A cibis vō calefaciētib⁹: et a vino: nisi multa frida: tēpa-
tū fuerit aq̄ cauēdū. De cucumerib⁹ aut et citrulis: atq̄
cucurbita et portulaca: et his filib⁹ multū erit edēdū. Sū-
mopere q̄q̄ cauēdū erit: ne in sole fiat festio: neq̄ ieiunē
alig: neq̄ comestio tardet: sitis ētrullo mō ē tolerāda.
Si q̄s vō in meridie dormire voluerit: locis gescat fri-
gidis. Cibaria q̄q̄ edāt q̄ dixim⁹. Pisces aut si comedere
voluerit: sup carbonēs asstos edāt. Quas quoq̄ in gbus
ad huc ē acetositas: sumāt. In tali vō tpe singul dieb⁹ aquā
bibere ordet multuz p̄fert: et p̄cipue corpa calida habētib⁹
et sicca. Di. n. B. regimie plus oib⁹ alijs indigent. Et p̄ B. ē
possibile: a febrib⁹ acutis pestimis et calidis in tali tpe euā-
dere. Qñ aut in nocte mltē aeris apparēt appetitōes cor-
ruscationib⁹ filis: et aeris color hictericus filis ē. Uēti quoq̄
stāt post q̄ aduētū multi boies et aialia egrotāt: in nocte
quoq̄ in aere radij vident et splendor: atq̄ egrotātes cito
mortē incurrūt. Aer etiā difficulter attrahit: et egrotātū
ora fetidū emittūt odorē ipsi quoq̄ ifirmi multū angustū
ant: ardorēq̄ magnū habēt: et sitim patiunt vebemētē:
ac ipsoz in frigidantur extrema: et vomūt: et egrūt bño-
res fedos et diuersos: quando talia ad sunt fructus et ole-
ra que in tali nascunt tempore: sunt dimittenda: et aqua q̄
in superficie terre ē manifestā: bibēda ē. In manifestib⁹
quoq̄ ē morādū: et aer calidus fugiēd⁹. Dom⁹ p̄terea q̄q̄
die aq̄ et aceto mixtis ē rozāda. Et si cū B. i aere odoris pu-
tridi ac fetētis similitudo fuerit: boies cū sādalis et cāpho-
ra sint suffumigandi: atq̄ aqua rosata rozandi. Dom⁹ aut
cū costo et thure et storace: et bunch: et sandalis: et cāphora suf-
fumigari debet. Cibaria vero sint: acetū et lētes: et sumach:
et bulem: et succus vñe acerbe. Acetū quoq̄ cū aqua tēpe-
ratum bibēdū est: et vinū dimittēdū. In hac quoq̄ disposi-
tione sumere in potu oī die vñū de troscis cāphore: con-
fert. Est etiā aqua cū niue bibēda: et aque frigidē ablutiōe
vtēdū. Un⁹ p̄terea antiquoz physicoz dixit: q̄ si due
pres aloes sumant: et croci orientales: ac mirre vñiufcui⁹
q̄ an. pars vna. et de eis in principio pestilētie cuiq̄ pōdus
xy. alchilat singulis dieb⁹ cū vñcia vini tempati: maximū
affert remediū. Dixit. n. hic se neminē vidisse hāc medi-
cinā in principio mortalitatis bibentem: qui non euā-
sisset. Galienus quoque dixit: q̄ bolus armenus cum
aceto et aqua bibitus: huic dispositioni conueniens est: at-
que tiriaca diacignes eidem valde congruit. Confert
preterap̄dictē dispositioni: si i tempore aeris putrefacti
suffumigatio cū costo: thure et storace: et xilaloos: et bunch
atque sandalis: et cāphora: et mirra: fiat. Accidit quo-
que vt in aliquibus annis in vere: squantia sepe multos
inuadat: que mala et etiam perniciofa existat. Oportet ita-
que in hoc tempore egritudinem percutire cum floboto-
mia: et sanguinis extractione: ventosis in cruribus posi-
tis: et ventris solutione: ac gargarismis qui singulis diebus
ac noctibus: cum aqua rosata fieri debent in qua sumach
madefactum fuerit: et cum rob morarum et nucum. Et lo-
tingit etiam vt in aliqua byeme multotiens apoplexia: vñ
paralisis: et egritudines istis similes euēniāt. Est igitur ne-
cesse vt cum talis fuerit annus: frequenter euacuetur cor-
pus cum pillulis: quas in barum egritudinuz capitulis no-

Lary de p̄fesse.
tūc māsio p̄z
que? dēty māsio
ad ifirmū.

Un⁹ p̄terea
physicoz dixit:
q̄ si due
pres aloes sumant:
et croci orientales:
ac mirre vñiufcui⁹
q̄ an. pars vna.
et de eis in principio
pestilētie cuiq̄ pōdus
xy. alchilat
singulis dieb⁹
cū vñcia vini
tempati: maximū
affert remediū.

minabimus: et gargarismis: atque sternutationibus et vni-
ctonibus totius corporis ex oleis que ibi nominabimus.
Cibus quoque erit minucendus: ac subtiliendus.

De regimine corporis finit tempora. CAP. XXXVI.

Portet vt i vere flōmia et vētris solo-
ne pueniēdo succurrat: anteq̃
calor irriter: min⁹ q̃z i ipso vinū ē bibēdū: ca-
ro comedēda. Quiaq̃ dulcia min⁹ sumēda. et p̃-
cipue b̃ obfuarē d̃bēt: q̃b̃ egritudines ex ipse
tiōib⁹ acciderē p̃uenerūt. decet ē vt cibus subtilib⁹ et ifri-
dātib⁹ eo cibent: q̃b̃ i estate vti p̃uenerūt. Cū autē ve-
nerit estas mot⁹ minuat⁹ et labor: soli q̃z min⁹ opponēdum
erit: et cibaria calida et grossa relinquēda. Venter ē nō sel-
cibo repleri d̃z: sed multis vicib⁹ diuisus sumend⁹ erit. Et
aqua frigida ē bibēda: et ablutiōe vtrēda. Sauiū q̃z cum
aq̃ coctū: cū cūcharo ē potādū. In potu p̃terea i mane su-
mi d̃z n̄p̃ cū cūcharo: et sirup⁹ acetosus: et iulep⁹: et rob⁹ d̃ fructi-
b⁹ acetosis. Res autē fride et cibi cū aceto et sumach
cōpositi et charie: et bulem et res acetose comedi debent. Si
dulcib⁹ aut et vinctuosus atq̃ acutis et salsis ē abstinedū: s̃z
acetosis et ispidis ad tēperie p̃seruādā est vtendū. Vio
q̃z tāta ē admiscēda aq̃: vt q̃si aq̃ sentiat: vt⁹ vō et forte di-
mittat. In autūno vō fructuū comestio minuēda ē q̃
toplus possibile est: et obseruādū ne i meridie soli aliqui se
opponat. Caput q̃z i nocte et mane a frigore custodire de-
bēt. Laueat ē ne aqua bibat frigida: vel lauet cū ea. et
a labore s̃it et coitu abstinerē debēt. Aq̃ vō tepida se lauet
et obseruet ne i locis dormiat in q̃b⁹ corp⁹ orripilationē pa-
tias: neq̃ post cibi dormiat repletio: Aq̃ et frigida nō la-
uent: ex q̃ corpus orripile. Et nō õz vt vomit⁹ p̃uoce-
tur: q̃z in eadē hora febrire facit. Laueat p̃terea ne fames
vel sitim patiant⁹: vel cibo vna hora releat⁹ vel aqua. Vi-
num aut talē tepatū bibat: vt aliam delectari faciat. Nō vō
neq̃ tensionē neq̃ grauedinē afferat. In ipso q̃z corp⁹ finit
ples res sine intermissiōe custodiat et regatur: sicut i estate
gubernari p̃suevit vsq̃ ad pluuialū aduentū. Que postq̃
aduenerit: multo malo nōcūmēto securos reddunt. Si
autē xtingat autūnū longū et estingales fore: custodia maior
erit obseruāda. Tota aut intētiō i custodia autūni: esse d̃z
in humore p̃p̃siōe et tēpamento maior: q̃z in ipso: eūone
cū vētris solone ac flōia. Q̃z si in autūno aliq̃ cōtingat
egritudo: cito ei cū medicina aq̃z augmētē: subueniēdū
est. Pulus. n. t̃p̃is egritudines male sūt et pessime. Ad vl-
timū aut tota intētiō sit i corp⁹ bumectatiōe. In b. n. t̃p̃e
hoc plus existit necessariū q̃z ē in estate. Hoc nāq̃ t̃p̃o p̃
sue p̃plexiōis malignitate errorē si tolerat regiminis. ne-
q̃ largis p̃mittit vti cibus neq̃ dicta d̃spicere. Hyems
aut regiminis errorē atq̃ ciborū largitatē tolerat. Et po-
stremo hyems p̃seruat sanitatē. vñ i ea egritudinē nō icur-
rūt absq̃ magni erroris cā. In q̃ a multa vētris solone ca-
ueri d̃z. Q̃z quoq̃ vt si q̃n febres i hyeme cōmoueant
cito eis cū medicina subueniat: et p̃pe cūz eūone. Dec nā-
q̃ febres plerūq̃ ex repletione accidunt. Ideoq̃ et crescunt et
fortiores fiūt si nō in p̃ncipio euent. Qui aut frigide ē cō-
plexiōis: calidus poterit nutrirī cibis: sicut sūt allia: et ce-
pe: et alia calida q̃ cibus cā p̃diēdi et sapore tribuēdi amiscē-
tur: vt pip̃ ciminū sinapi cruce et bis filia. Sed q̃ iuueis
fuerit et calide p̃plonis: pueniēt⁹ est: vt ex eis min⁹ accipi-
at: vel oio ea dimittat. Ista. n. si i hyeme egrotare eum nō
fecerint egritudinē acutā. in veris p̃ncipio vel i eius fine
facient: nisi ei cum flōmia aut ventris solutiōe subueniat.
Ille p̃terea q̃ in tempore hyemis multa auide et sit in
stomacho recipit: atq̃ q̃ bonorum cibarioz multitudinez
cum vino suscipit: sibi cito cum s̃obotomia subuenire de-
bet. Qui autē cibus grossus ṽitur et malie: ventris solutiōe
sibi succurrere cogitur.

De regimine infantis et p̃regnatis. CAP. XXXVII.

Regnans ab oib⁹ cibis i q̃b⁹ est acuitas
amaritudo abstinere d̃z: vt
sunt cappares et lupini atq̃z oliue imature et bis-
silia. Dia ē q̃ vrinā et mēstrua puocat: vita-
re d̃z: sicut sūt cicer et faseoliz p̃cipue ruta. Cū
saltu q̃z atq̃z p̃cussio: et casu custodiri d̃z: et p̃cipue in p̃e-
gnatiōis p̃ncipio et i fine: et a coitu oio remoueri d̃z. Nāq̃ b̃
totū multoties aborsus cā existit. Nutrirī itidez d̃z ci-
bis subtilib⁹: h̃ioz bonoz q̃tiatius ac nausce repletiōis: et
os stōi corroborantib⁹: sicut ē caro galline et p̃dicis ac edi:
de vino ē boni odoris pap̃ bibat: q̃d tempore sit aquatū.
Ieiuna q̃z in potu sumat rob⁹ de fructib⁹ acetosis et s̃ipti-
cis: cū q̃b⁹ pap̃ de trociscis pilaloos accipiat: vt nauscam
atq̃z alguaa rep̃mat: motu et exercitio vtrā tēpato et caue-
at sibi ne i balneo vel i sole lōgā faciat morā. Lātīleas vō
et iocos atq̃z ea q̃ delectationē afferūt: necnō s̃onū augere
d̃z: reb⁹ q̃z odoriferis circa caput et facie: ac suffumigatiōi-
bus vti d̃z. Libū q̃z alleuiet atq̃z i die multoties come-
dat: neq̃ cibo sel̃ ipse. Si aut appetit⁹ multū destruat
de reb⁹ acrib⁹ pap̃ et ei tribuēdū: vt sūt cepe et sinapi et bis-
silia: q̃z disgregādo appetitū p̃mouēt. Masticeas ē atq̃z
olibanū masticare puenit atq̃z citonia et granata: necnon
mala maciana et citra comedat. A malis autē cibus sibi
caueat: et ne mala cibaria et diuersa i stō mīscat custodiri
d̃z. Est. n. possibile vt cū b̃ regimie i p̃regnatiōe egritudi-
nem euadat. Q̃z si ipsam infirmari cōtingat: oportet vt si-
ne s̃obotomia seu ventris solutione medicetur: vel ma-
ximo timore ac multa diligētia fiat: ad hoc vt fetus rema-
neat: et partus sit facilis.

De allenatiōe p̃t̃ et regimie p̃turiētis. CAP. XXXVIII.

Am hora p̃tus appropinquerit paritū
ra i balneo mitti d̃z: ac i tina
singulis dieb⁹ sedere: et vētrē atq̃z dorsū cū oio
iungere: cibaria q̃z bonū h̃itia sapore ac leniē-
tia: ei sūt tribuēda: sicut isfidabegi et aluia factū
de cūcharo: ac oleū de amigdalīs recens. Cum autem
partus aduenerit hora: dorsum iungi d̃z cum oleo de kel-
ri et oleo sambacio calefactis. Cui ē femur et ylia atq̃z ypo-
cundria iungi debent: et ex eis in vultū erit mittendū.
Ipsa q̃z paulatim incedere d̃z: que postq̃z pap̃ ambula-
uerit sedeat: et pedes equaliter tendat. Deinde vero super
vtrōsq̃ se simul eleuet. Dolor aut partus si fortis fuerit:
nares et os apprehendēdo se p̃mat. Obstetriz quoq̃ dor-
sum eius eleuet: atq̃z ylia et mirach eius inferius premat.
Et si diu taliter se habuerit isfidabegi vinctuosum de pul-
lis factum in quo adeps pinguis galline ac anatis pona-
tur: in potu sumat et vinū boni odoris bibat. Q̃z si par-
tus fuerit durus: et ne parturiens moriatur timeatur: de-
tur ei aque in qua fenugrecum et dactili cocta fuerint li-
bza vna. in qua anteq̃z detur: parum olei amigdalariū dul-
cium ponatur. Que non vna vice sed duabus vel tribus
bibenda erit ne euomat⁹. Post hanc autem aquam tro-
ciscos de mirra accipiat. Et si adhuc etiam multum con-
stringatur: succum rute sumat vel altich: geusir: galbani:
omnium ana equaliter accipiat. de quibus due dande
sunt dragma. Q̃z si delicata sit mulier que harum me-
dicinarum odorem non multum ferre valeat: pōdus vni-
us aurei de algalia in vino bene redolente dissoluendū
erit: et in potu ei dandū. Ipsa quoq̃z cum succo carnis ac
bono vino est corroboranda. Secundina vero si remā-
serit: sternutatio cum conditi nares apprehendendo est
prouocanda. Q̃z si hoc modo non exierit secundina: ad me-
dicinas quas nominabimus erit reuertendū dando eas.
Suffumigatio quoq̃z cum myrrha et kina et geusir et sulfu-
re faciēda est.

Suppositoꝝ eductus no embaz dūm ut moriamur per mīzū: etter nigri
opporē: pulles thauiz m 3: i: reseruit et p̃nt suppositoꝝ
tr̃ suffumigatue panēis ex mīzū et sup̃p̃is multū et p̃nt mīzū
et galbano et p̃nt educte p̃nt.

Tabegul: pps q nlio admi frut
 p ppare et p dmo vt p p:
 Almozgeth: dny acetosi te hntky cu dntedo
 vt mala grauat miza

Tractatus

Ex istis aut cu felle vaccino mixtis sunt pillule: quarum una post alia in igne mittat: qui ignis sit in foculari: quod magna scutella de terra forame in medio hite coopiat. Foramini aut huic vulua supponat vt fumum recipiat. Hoc n. fumigiu fetu expellit mortuu. Qd tuc fieri dz: cu fetus mortuus fuerit et no mouet vel no mouet fortiter. **Q**u si post partu sanguis fluat multitudo vñ vires derstruant: subueniendu est ei cu bis que in caplo de mstruo rum retetione noiabimus. Corroboreari quoq dz cum aq carnis: et vino bono: et atibu. **S**anguis vo si non sequat partu vel paru fluat suffumigada est parturiciis fumigys suprascriptis: de qbus etiā in vuluam mitti dz: et medicari dz cum medicinis quas in caplo de mstruo p uocatio ne dicturi sumus. Hoc aut non est dimittendu nec vilipe pendu nisi macra fuerit et debilis. Ex B. n. generant mul totiens egritudines dure et male.

exibit dny adu foz
 infriendo eis pñe
 aut se suffragando

De regimine infantis.

CAP. XXXIX.

Infantis aures statim post partus pñede sunt. Qd etiā postea multoties est faciendu. **E**st pteca obseruandum: ne lac aures igrediat cu lactat: vt pallatu cu melle tangat et nares cu aqua cala et oleo semp mun dificent: atqz mucillagies emugant. Ipse quoqz pñe sem per fricandus postea iungendus est. **E**t mebra sñr ei sñt in vnāquāqz partē tendēda: et fascia cingēda. **S**unt et re ctificanda eius mebra: caput. vñ. et nares ac frons. Hoc n. regimie si custodiat: multas euadet egritudines. **M**ā millas quoqz talr fugat: ne ei vter redat: neqz multa ex eo egrediat vterofitas: et vt nō accidat ei dissolo et pigritia: neqz somn lōgus neqz de latere ad lat renouat: et nō plo ret neqz vomat. **Q**u si istaz significationū aliqua appeat diutius solito a māmilla p suctione abstinere cogat: et tps dormitionis augeat. **P**ostea vo in aqua cala balneetur: et māmilla p suctione minus solito vtat: deinde vo ad suā reducat pñetudines: cui de medicis somniferis pñe est danduz: vt diu dormiat. **L**una itidē eius equalr est mouēda. Qd gde fieri pñet post māmilla p suctionem. **O**culi quoqz ei in pñis natiuitatis diebus: pñe sunt operiēdi. **E**t est sumope cauēdū: ne in loco sit multū lumi noso et radiofora: cum tñ vitree margarite: t pñi diuer soa hñtes colores appēdi debēt. **C**atilenis qz que voci bus pferunt extēsis: et getis delectationē faciētibz an eis est vidēdū: nō asperis neqz raucis. **P**ostqz vo loquendi hora appropinquerit: nutrix ei liguā frēnter fricat. **S**u periorē tñ lingue partē cu salgēma et melle fricare dz. **E**t hoc pñe est faciēdū cu loquela tardat. **A**n ipm qz frequēter est loquēdum et vba facilia: et leuia est docēdus. **C**u aut natiuitatis dentiu tps appropinquauerit: gingi ue singulis diebz cu butyro et adipe galline sepe sunt frica de: ac ordeū sup eas trabendū. **H**utur quoqz et spondiles colli: frequēter cu oleo iungi debēt. **Q**u si ei vter solu t fuit: vteri supponat epbz qd de cimino et rosis cu modi co acetis et aqz mādēfactis fiat: lacti qz gñmi arabicus et bor lus armenus sunt ammiscēda et dāda ei. **V**enter vo si strigat suppositoriū de melle cocto: et baurach vel de mel le cocto et stercore murl pfectū ano est supponēdū. **C**u aut ad tps puenerit in quo comedere icipiat: fiat de simu lar: lacte ac zucharo magdaliones glātibz sñles: et infanti manu tenēda denf: vt cu eis ludat ac eos fugat: et gradati disponat ad aliqd ex eis traniciēdū. **L**aro quoqz q est i pectore teneri pulli vel pdicis: est ei tribuēda. **P**ostqz aut hoc bñ sape cepit: atqz ex eo comedere et appetere ice perit: fuctio māmilla paulatim minui icipiat. **I**n nocte qz eas fugere nō pñittat: deñ gradatis pducat ad hoc vt in die non lactet. **E**t etiam valde obseruandum: ne in tē pore calido ablactetur.

De electōe nutricis et regimie. CA. XXX.

Nutricem os esse iuuenē colorē hñtem claz. **Q**ue cu sit alba: rubedi nez beat ammixta: neqz sit pñi pñiqz: nec ab eo multū remota: neqz lesione beat: neqz ifir mitati sit pparata. **M**āmillas qz beat ma gnas: et pect amplū ac pinguedis corpis: mediocritate te neat. **I**psa pteca neqz falsa cōdat: neqz acuta: et ace tosa: neqz stiptica: neqz tabegul vtat: in qbz est fortis cali ditas: et porris: et cepis: allia qz atqz erucā: et pñe apio oio dimittat. **N**ō n. pñet nutrici: vt ei appropinquet oio. **N**utricēda vo est cibarys de tritico et rizi factis: et carni bus iuuenibz et bonis: et coctura bñ pñitis. **A** coitu gutē et mstruo pñocatōe sibi caueat. **Q**u si ei minuat lac: pulres de farina fabaz vel risi vel panis de simula sñci: et lacte et zucharo facte ad sorbēdū tribuant: qbz pñe semis feniculi sit amixtū. **A**t si lac ei valde crossum fuerit: ei bus erit subtiliādu. **I**psa qz pñe laborare cogēda est. **C**ui isup syrup acetosus et vini subtile dari debēt. **M**ultū aut subtile si eius lac fuerit: cibaria fortia et crosia cu aug mento ei dāda sunt: somnūqz augmentādus. **Q**u si in fantis vter solutus fuerit: nutrici de his que ventrē strin gant dandū erit. **C**ui neqz dulcia: neqz vinctuosa: sunt tri buenda. **Q**u si in corpore infantis bothor apparuerit: nutrici aqua ordeī det: que neqz dulcia: neqz cala come dena: cu almeseset nutria et flobotomef. **I**n fans qz si iā quatuor pñet mēse ventosef. **L**ac autem qd meli iudicat est cuius vna gutta sup vnguē distillata: neqz mul tum subtilis et curres: neqz crosia spicif: et gelata: bonū his odore et sapore et dulce. **S**aluz aut lac: vel male olēs: nullo modonutrimēto infantis est conueniēs.

Sūma de regimine aliarum etatiū. CA. XXXI.

Pueri cum flōmia: vel forti vteris solo ne nequaqz sunt medicandi. **C**u vterofis aut et vteris ex aq fructuū solone: eis erit subueniēdū. **Q**ui ex necessitate cu nodiēdi sunt: ne multū de pfectōibz mellis: vt fructibz comedere pñittant: ne multas icurrat egritudi nes. **A** lacte qz atqz caseo necnō cibis crosiis: abstinē di sunt: ne in eoz vesicia lapis generet. **Q**uibz semia me lonū excoctata cu zucharo sunt tribuēda: vt vñe infra mūdificēt ne lapidis ibi generatio fieri icipiat. **I**psa quoqz cibis multū repleri: nō est pñittēdū: neqz cibos su mere pñittant: donec pñi cibis sit digestus: et ex stoma cho exierit. **Q**d ideo faciēdū est: vt a scrofulis sint securi. **A**dolēscētes aut et iuuenes: ab acutis infirmitatibus sunt custodiēdi: eos flobotomandū: et ipsoz ventres soluē do. **Q**uibz fortiter repñmētia statim ex quo acutarum egritudinū i ipsis apparuerit significatio: dāda erūt ante qz egritudines perficiant: et augmentēf. **S**enes vo sic conseruandi sunt: vt ad eoz corpōz euacuationē cu me dicinis magis intēdāt qz cu flobotomia. **Q**uoqz corpōz ne ad malū deueniāt: sunt conseruanda ipsoz minuendo laborem: ac coitum: vt ipsoz corpōz vires diu pdurent: et non balneent spatio longo. **Q**ui aut sunt in senio: la boze atqz coitu: necnon flobotomia: nisi magna imminen te necessitate sunt remouēdi. **Q**ui cibis bonis suauē habē tibus saporem: ac facile digestibilibus sunt alendi. **D**e pe quoqz balneis vñ debent: ac multum dormire. **R**eb etiam odoriferis faciem et caput inficere: atqz suffumiga tionibus vñ: et quiete pñet: itea quoqz exerceat: que mul tum delectari faciunt. **V**inum pteca sepe nature subtile atqz claz bibāt. **Q**d et aqz mediocriter beat amix tā: ac tpe ab eis sumat. **P**ñe si B regie tali mō custodiā tur: pole est vt ad decrepitā tpe lōgo deueniāt atqz ad pñi sim: et vt eoz corpōz neqz deiciant: neqz desquiant.

Seny

De pbatione medici.

CAP. XXXII.

Alde considerari

De q^o illud q^o de suo pterit tpe exercuit: atq; de q^o stado solus cogitat. Si n. sue vite spacium medicor: ac pphicor libros pscrutando pte-
ryt: eiusq; studiū ē q^o solus stat: eos diligēter iteneri bona de co haberi potest suspitio. Q^o si vite sue spacium in alijs q^o in his quoz fecim^o mentionē studēdo pteritū ac solus stado in cātienis r instis musicis delectat: inebriari q^o atq; his similia concupiscit: suspitio mala de co hēri pōt.
Postq; aut scitū fuerit q^o ipse frequēter libros iticeat p^o siderādū erit: qualis sit ei^o astutia atq; igeniū r an cū lo-
quacib^o: r oppositorib^o sit puerfat: r si in eo sit potētia p-
scrutadi r medicadi vel nō. Et est ēt pquirendū si cū p^o di-
ctis hoib^o q^o p^o dixerimus diu sociatē habuerit: r si ab eis sit adept^o pscrutadi r medicadi tūtē. (O^o bseruari etiā
o^o si ea que legit itelligit vel nō. (Postq; aut eū libros legere ac itelligere notū fuerit: an in sfirmoz cura labo-
raverit: eis medicū est vt operadi magisteriū ei desit: ita
tū q^o nō penit^o ei^o expers existat: sed operadi nouerit pte-
quā vt ea que in antiquoz libris p^o tinent sapiētiā p^o s-
ignozet. Qui n. q^o in libro est nouit: atq; imaginat cū pau-
ca opatiōis notitia pueniet ad id: ad q^o multi eoz qui ea
que in libris p^o tinent nō nouerūt: neq; imaginati sunt: nul-
lo modo puenire poterūt. Qui ēt nōn scit nisi q^o ab his
qui lōgā sociatē hntes: cū eis qui bec in ciuitatib^o famo-
sis vbi multi medici sunt: ac multi firmi didicerunt: edo-
cti fuerunt. (Si q^o aut bñius doctrine nomē sit adept^o
qui lras nō nouit: vel si lras nouit: yba tū nō itelligit: nec
etiā cū sapientib^o morat^o fuerit nō est p^o fidēdū in eo: neq;
sue sapiētie est credēdū. Immo sciēdū est eū nullo modo
posse pficere. Impossibile est. n. vnū hominē: etiā si longo
tpe viuat huius doctrine per se maximam p^o q partē: nisi
fm pceditū icesserit regulā. Vnius. n. doctrine quāritas
vite hois mēsurā multū excedit. Q^o non in hac tantū do-
ctrina: verū etiā in plurib^o iuenit doctrinis. (Qui autē
de hac doctrina vsq; nūc aliqd sunt psecuti: nō pauci fue-
runt: neq; in breui bec psecuti fuerūt: sed fuerūt mille r i
mille annis hoc adepti fuerūt. Quoz libros siq; frequen-
ter pscrutat^o fuerit: in breui oēs videre videbit^o: ac si illis
mille annis vixissent. r illoz laborē mille annis ptulisset.
Sed si eoz negligant libri: homo in vita sua quantū per-
scrutari poterit: aut eius expimēta vel iūta quā mēsurā
hēbūt ēt si oib^o hoib^o sit doctior: atq; acutior. Quapropter
si q^o libros nō pscrutat ac egritudinū formas nō itelligit
anteq; eas videat: quāuis ipsas multoties videat: dimi-
tat eas. q^o eas non cognoscit: r absolute pertrāsīt eas: nul-
lo modo aliquid ex eis itelligendo.

Expletus est tractatus quartus.

Tractatus. V. 77. continens capitula.

- Capitulū primū de furfurib^o.
2 De casu capillorum. 8 De nigricadīs capill.
3 De generatiōe capilloz in 9 De regie ei^o q vult ne
locis i quibus illō volit. canicis ad ipm ppe-
4 De pseruatione capillorū 10 De rubificatiōe capilloz
qui cadūt r de medicati- r faciēdis eis glaucis.
one iniry caluy. 11 De albificadīs capillis.
5 De scissuris extremitatū 12 De rebz q capillos ra-
capillorum. dicitur radunt.
6 De crispadīs capillis. 13 De ill^o q capillos destrū

unt semel.

- 14 De illis que destrunt 15 De illis que prohibent
odorez p^o lotri. adustionem p^o lotri a
corpore r sanatiōe ei^o
q^o iam adussit. 16 De sabasa.
17 De albificanda facie et
cute subtilianda: r ela-
rificanda. 18 De rubificagda facie.
19 De illis que colorem ci-
trinant. 20 De illis que denigrant.
colorem. 21 De illis que delectpan-
num. 22 De medicandis lentigi-
nib^o magnis r paruis.
23 De illis que auferūt ci-
atricem vlcetum. 24 De illis que auferūt ru-
bores in facie existen-
tem. 25 De illis que auferūt vi-
riditatez ex percussio-
ne factam quādo in lo-
co neq; nocumentum
remāet: neq; color ne-
q; pus: r est necesse vt
viriditas illa resoluat^o
26 De illis que auferūt al-
guasen. 27 De illis que delect ve-
stigia variolarum et
vlcetum. 28 De puritu et scabie et
magnis pustulis.
29 De sare. 30 De albasas.
31 De impetigine. 32 De morfea alba.
33 De morfea nigra
34 De albaras. 35 De lepra.
36 De ficibus vel celsis.
37 De natiuitate palpebra-
rum. 38 De pediculis in palpe-
bris existentibus.
39 De ordeolo. 40 De gesse exite i oculū.
41 De eminentia oculorū.
42 De fetore narium. 43 De fetore oris.
44 De illis que occultant
odorem vini: r frāgūt
ex ipso. 45 De illis que occultant
odorem allioz: r cepa-
rum r porrorum. 46 De illis que phibēt flu-
rum currentez ab ore
apud fornū. 47 De illis que abstergūt

dentes r destrunt al-
basa.

- 48 De illis que phibēt cor-
rosionem dentium. 49 De illis que phibēt de-
tes motos cadere. 50 De supfluitate aurum
purganda. 51 De illis que auferūt fe-
torem ascellarum. 52 De illis que phibent su-
dorem pedum. 53 De illis que sudorem to-
tus corporis bene re-
dolere faciunt. 54 De diminutiōe fetoris
vine r egestionis. 55 De custodia corporis
mortui ne feteat: r ne
cito putrefiat. 56 De illis que phibent ne
puerorum testiculis r
puellarum mammi-
lis pperet magnitudo
57 De eis que accidunt in
vnguibus de sciditate
58 De scissuris faciei r la-
biorum r manūz. 59 De timore r puritu q
accidunt digitis in au-
tumno r hyeme. 60 De his que incrostant
corpus. 61 De his que macrum fa-
ciunt corpus. 62 De his que augēt sper-
ma: r que valēt ad ere-
ctionem virge. 63 De illis que cale faciūt
vuluam. 64 De illis que addunt in-
desiderio. 65 De sanatione illi^o qui i
fine coitus ilico egerit
66 De sanatione illius qui
ex nimio coitu debili-
tatur. 67 De illis que diminuūt
sperma r virge erectio-
nem. 68 De illis que ingrossant
virgam. 69 De his que cōstringūt
vuluam. 70 De illis que auferūt hu-
miditatem in vulua.
71 De his que calefaciunt
vuluam. 72 De his que valent ad
impregnandum. 73 De his que phibēt im-
pregnari: r que abortū
faciunt. 74 De his que multum fa-
ciunt bibere. 75 De his que cito iebriāt.

Tractatus

76 De his que alleuiant ebrietatē: et ex qb^o ipa cito auferi.

77 De curatione ebrietatis.

De furfuribus.

CAP. I.

Furfures remouent cōtinue abradēdo caput et singul^o iungēdo noctib^o: et postea in mane cu^o multa cala aqua abluēdo i balneo vel in domo. Que si nō suffecerit: cū farina kiceris: et seie altee: et aceto trib^o laue^o dieb^o. Si milt^o q^o cū aq^o i q^o sicla cocta fuit et baurac panico: caput ē abluēdū. Ablutio fortis in ablutōe fursur^o B. farie ciceris. 3. 100. farie fenugreci: fursur^o tritice: baurac panis nitri albi et triti: sinapis: osum. añ. 3. i. 5. althee. 3. x. misceat oia cū pauco aceto et aq^o: et vnaqua^o bebdoma da laue^o caput ex ea. Et si post p̄dictor^o adhibitionem fursures p̄māserint: oleo roseo cu^o pauco aceto mixto: caput quaq^o nocte est infundendum. Venter quoq^o suauiter est semper soluendus.

De alopecia.

CAP. II.

Ampili capitis vel barbe cadūt: loc^o cū pāno aspo est fricandus donec fiat rube^o. Postea vō cu^o cepis fortiter fricet donec paties in loco illo icēsiōne sentiat: et ardore. Qui die illa ac nocte sic manere p̄mittat. In mane aut^o silt^o regat. Et si in loco ampulle appuerit: cū adipe anatis vel galline iungat et fricatio aliquot reliq^o dieb^o: donec gescat. Et si tūc pili nasci ceperint: loc^o multoties abradat: et cū pāno singul^o fricet dieb^o: et oleo in q^o keisiz et capillus ve. et camomilla fuerit cocta: iungat. Qd hoc mō fiat. Lini^oq^o istoz. 3. i. sumat: et in aq^o posita: suauiter vsq^o ad dissolones coq^ont. Quib^o discortis: aq^o colet: ex q^o libra vna cū vna libra olei de ben misceat: que suauiter vsq^o ad aq^o sumptionē coquat. Qd aut^o remanet: ab igne oponat: et vsui cū op^o fuerit reseruet. Si aut^o pili ex h^o me dicinis nō nascant: egroti regimē est ingredū: quo i pcedēti^o fuit tpe ac cōpis dispo^o q^olis i ea hora sit iuestigādū: quēadmodū in caplo de cognitōe humoris in corpe osiantis: et in caplo de vutib^o ciboz p̄tinet. Et si cognitū fuerit ipm cibaria flatis gñatiua frequenter comedisse: color q^o cutis a qua pili cadūt albedini attinere videat: pille dāde sunt quaz descriptio. B. turbit albi pulueris pigre. ana. 3. x. colloqntide. 3. iij. et tertiam. Ex his tritis et eribellatis ac oleo iunctis: isformēt pille ex qb^o. 3. y. vel triū pōdus: ter in mēse vel q̄ter tribuat. C. Paties q^o nutriēdus est cu^o cibis bonoz: humorz gñatiuis. Postea vō reuertēdus est ad medicas cū qb^o idem locus edificari solet. Et si patiens cibos colere rubee gñatiuos edere cōsueuerat: et color atq^o et corpi^o dispo^o hoc idē significauerit: pille iste q^o notabimus multoties erūt dāde: ipsiusq^o regimē ad ea q^o humorē generāt fridū reducēdū erit. C. Pillaz p̄fectio. B. mirab. citrinor^o: rosaz. rubeaz. añ. 3. 5. aloes scotressis. 3. i. scamonee. 3. q̄ta ps: ex his oib^o fiat pille: et pro vna portione denf. C. Et si paties cibis colera gñantib^o nigrā vti p̄sueuerat: et color atq^o loci obfuscatio: et ei^o aspitās hoc idē mōstrauerit: locusq^o vehemēter siccus extiterit: apozima de epithimo: et epithimū cu^o sero: et bis silia que colera nigram expellere p̄sueuerūt sic in caplo de melia dicturi sumus: dāda sunt: paties quoq^o bonis vtaf cibis: et postea ad medicādū eūdē locū redeundū erit. C. Epithima pilos i ifirmitate alopiecie renasci faciēs. B. spume maris. 3. x. baurach fursuris euforby. añ. 3. y. stafisagrie: cataridaz. añ. 3. i. oia cū oleo veteri misceant: et postq^o locus cum cepis fricatus fuerit: epithimetur. Et si in loco apparuerint ampulle: per aliquot dies dimittant: et cum anatis adipe: et vnguento de cerusa curent donec sedent. Postea vō B idem reiterandū erit si necesse fuerit.

De generatione piloz in locis denudatis. CA. III.

S barbe vel cilioz pili exiles ac molles fuerit: loc^o fricandus ex spuma maris: et cinere keison: cu^o oleo veteri mixtis singulisq^o noctib^o ex eis iungēdus. Patiens q^o vinū forte bibat. Cui^o regimē ad ea que ipate calefaciūt reducēdū ē. C. Ad idē alia p̄fectio: q^o et fortior existit. B. olei de ben. 3. i. cantaridaz alas et capita abscesa bñtiū. 3. iij. p̄ficiat sic: catarides trite in oleo mittunt: de cū oleū cū ipsis in olla parua positi sup lentū ignē: cū ligno frequenter cōmiscēdo coquat: donec ipm ispiset: postea ab igne depositum reponatur: cui parum musci: vel ambre: est ammiscendum vt bene redoleat. De quo si locus fricatus fuerit donec vesicas habeat apparebit citissima pilorum natiuitas.

De p̄seruatione piloz ne cadāt: et ipoz elōgatione et curatione inity caluitu. CA. IIII.

Ablutio faciēs capillos lōgos: folia azeda ragi: sumant: et capillus veneris viridis: et mirba: et mirabol. emblici: et ponant in ablutōe: et cooperiat caput ex ea: postq^o aq^o madefactū fuerit in qua emblici fuerit positi. C. Alia ablutio capillos faciēs longos. Aqua in qua sicla cocta fuerit: sumat in qua parum sinapis ponat: et cum ea capilli lauent: postea vō inungant oleo et augmentabunt. C. De his autem que capillos cadere prohibēt: oleum est mirtinū cum frequenter capilli eo inungunt. C. Eos etiaz cōfirmat: si laudani in vino resolutū equali mētura cū oleo mirtino sit ammixtū cum frequenter eo vtunt. i. vt capilloz radices eo in nocte fricent: et post i mane balneū igressus qui patif: cum aqua calida eos lauet. C. Oleum capillos cadētes retinēs. Emblici: et folia mirti sumat: et i aqua coquant vsq^o quo aqua turbida fiat. Postea hui^o aq^o libra. i. olei onfancini. lib. i. accipiant: et mixta ad aque consumptionē coquant. Postea vō ei^o qd ex decoctione remā sit. 3. i. laudani in vino resoluti addat: et capilloz radices: ex hoc oleo fricent. C. Oleū capillos faciēs rigidos: et nigros: si eo inungant. B. folioz mirti: folioz papaueris ruffi: capill. veneris spice nard: ciperi semis sicle: seminis apy emblicor^o. añ. quantū vna manu capi pōt. Dec autez omnia in tribus libris aque donec ad vnam redeant libram coquendi sunt: et postea colanda: deide colatura bec cum vna libra olei alkeiri est miscenda: et vsq^o ad aque cōsumptionem coquenda. Cui^o postea admiscenda sunt. 3. 5. acacie: et tātū de cieris corticis pini: deiceps vō reponēdū singulis dieb^o: et ex eo iunctio est faciēda. C. Medicamē prohibens caluitiū et curans quod ex eo iam incepit. B. capillorum veneris: foliorum mirti corticum pini thuris. añ. partes equales. Que assari debent donec teri possunt: postea vō ammiscent eis laudani et mirba. añ. quantū de vnoquoq^o supradictor^o ex quibus cum vino veteri et oleo de semine rassani mixtis caput in nocte epithimetur: et in die lauetur. Et assiduet: hoc enim caluitiū sanat iceptū.

De scissuris extremitatū capilloz. CA. V.

S capillis hoc cūenerit accidens: aqua et oleo conēssis donec bene cōmiscantur: frequenter erūt inungendi. Cū mucillaginib^o quoq^o viscosis: eos lauare oportebit: sicut est ea que fit de semine lini et psily: et foliorum sisami: et que istis simulantur. C. Et si ista nō suffecerint: quies: et comestio: et balnei vsus et potus augmentari debent. Si autem contingat vt cum hoc in corpore sit pinquedo: et sit eius figura pulchra: et h accidēs parū existat: a medicinis desistendum erit. Si autem magnus fiat: frequenter ventris solutione vtendū erit: et flōmia faciēda: cibaria quoq^o ac vinum sunt minuēda.

CAP. V

A De his q̄ efficiūt capillos planos. VII.
 In hac medicatiōe eis ē vtēdū q̄b capil-
 loꝝ curāf figurez: in iūctiō ex oleo
 sisamino tepido est faciēda. Super capillos q̄s
 aqua calida sepe est fundēda.

¶ Tercia ps vni^a lib. gallaz et iungat
elegg fricent donec nigrefiant et

bozis fermētari pmittat: et caput et barba p̄us abluta cum
aq̄ cala et postea exicata: manib⁹ pficiādo liniat ex p̄dca
medicia: et folia desup ponat ne medicamē desiccet. Que
postq̄ p̄ se⁹ bozas sic pmāferit: cū aq̄ tepida lauari debet.

p coopiāt. Et postq̃ p tres horas talr māserit: cū aliqb⁹ la
uent mucilagib⁹: pūiet. n. ex B nigredo pulchra. ¶ Tin
ctura alia. merdāfēgi ⁊ caly sumāf: ⁊ sup ea sextupliū aque

daſengi ⁊ calcis vt prius itez ponat: ⁊ manere pmittat: Lo-
tādiu fieri puenit donec lana imiſſa tingat. Poſtea vō al-
chāna cū aq̄ p̄dca p̄pſa fermētari pmittat: de q̄ tinctura
fieri dē iſtū vīnū ⁊ p̄fectū valet ad anuſiſ: ſi ex lana i-

Epe in aſci ſolēt: alijs autē tardari ſue cōplo-
nis cā. ¶ De his autē q̄ canitiē tardare faciūt ē
hoc. ſ. vt de triſera minoꝝ i mane frequēter ſu-

cis magnitudinē sumi d3. **¶** Maior aut ps eoz qb⁹ nutrime-
tum fit sit kalagie et affature. **¶** Abstinere aut puenit a la-
cte et a cibis hūrib⁹ micas panis amittas: et a pultib⁹ q⁹ sumi-

diut & sūt salſa ededa ſut: & panis i almurī nabari ē iting-
dus: & de eo pax a ieiunio ē potādū. Sicla p̄trea cū ſina
pi comedaſ. Qz ſi B v̄tēs reginie calore iſteſt: cū aceto

Et li qñ B in m fuerit mudeare videret. Et si qñ
q3 vtēdū ē in qñ spēs calē et odorifere ac stiptice ponim
sicut est oleū qd dixim. Et si qñ ad B multū anbelauerit
ordinariū ad electuariū de anacardis accipiendū tenda

Amant alopati. i. flo. salicis fecis vi
siccate ⁊ affate. añ. 3. iij. deñ cinis farmetoz a
cipiaf: ⁊ aq sup cū fundat. ⁊ p noctē vnā sic o

Missum colet. et ex hac aq̄ p̄dce p̄ficiat medic

¶ De albificandis capillis. CAP. XI.

Sicut necesse est et nos carissimi nescitis: et ex his
omnibus cum felle vaccino et aceto collectis inungantur
capilli. postquam cum sulfure fuerit suffumigati: et non
dimittantur sic: et postea suffumigantur cum sulfure: omnes

¶ De his q̄ auferūt capillos ⁊ q̄ subriliant ⁊ que euellūt ⁊

Coclearu maris pres lumanit edles
arsenici citrini triti yt alcohol octaua yni⁹ pris
supradictop. Dec oia cū aq in mortario trita: p
pura bona sic manere pimitat. Ex ob⁹ sic p

cutis sepe ē fricāda. Que post p̄silotri ablutionē cū orde
farina vel fabarū vel melonū seminis est fricanda.

c stea vo in hac eadē aqua sexta pars calcis ponatur: et sic per tres dies regatur. Dis gestis sexta pars

mine intincti fricetur: si uero in eis abasit pilos: por-
 hec uero oleo roseo locus inungendus erit. ¶ De his au-
 tem que capillos hoc modo destruiunt est ut euellantur p-
 lig inungatur locus et pilio: et aceto multis vicibus: et o-

pilatus oleo i quo stellio coctus fuit: vsq; ad omnimoda
dissolutionem: aut oleo in quo eritius coctus fuit: aut iur
gatur ex castoreo ⁊ melle: multis vicibus pilis quaq; vi

leo.aluminis vnius partis medietas: et misceantur cu luc
co insquiami viridis: vel cum aqua aceto mixta i qua iul
quiami semen coctus fuit: et liniantur ex eis loca. Qd mu
li. Si in melle trinitus. Et illud quic. et quic. ex hoc m

Ducus cu ci ortulani: et cu alchana et ro
sis et ciperis: et cuz bime siue separatim siue co
posite fricari debet.

Propter multū cū eo fricet corp⁹ ⁊ cito l
uet: ⁊ corp⁹ aīq; ex eo linia: oleo roseo sit inū
ctū. Qd̄ aut̄ ip̄s i corpore pustulas facere n̄ pmi

sci solent: et adustio fieri. ¶ Si autem adustio fiat: lente
excoctate et trite mixte cum aceto et aqua rosea: et loci adusti

animi fac. qm oportet uidere pilam
albe et extrinsecus nigre, qz intus uidet^r
nigriti: florif pil^o fortiores intus².

Tractatus

epithimare pāno desupposito liget. Sz si qñq; ampulle
nascant & caro aduratur vnguetu de cerula: & vnguetus
qđ sit ex merdāfengi & oleo rosco & albumine oui curetur.
Doc qđ pustulas i corpe fieri pbiher. v. pr post pillosi re
motione qđ aceto & oleo rosco fortis fiat fricatio.

De sabafa: & ſūt vlcera cruſtas hñtia: q̄ i capite naſcunt̃
vel faciē que multotiēs ſicciffime exiſtūt rufoſe & albe: &
qñq; hūore abūdātes & vīrus ex ſe fūdūt. CAP. XVI.

Hec autē curatur vĕtosiss i nocra postiss: & aptōe alicui vĕnarū q̄ est in cute capitis vel post aures. Et q̄ illarū maior fuerit lapias. A reb⁹ q̄s acutis & falsis ac dulcib⁹ abstineat. Et alaf cibis ispidis & bonis. & si patiēns tolerare poterit vĕter cū apocimate de mirabolāis & aloē & scamonea solueditis erit. postea vō epithimib⁹ epithimib⁹ dūo erit. ¶ Epithima ad sabasa cū recēs ē et i corpe fit i fantis. Uenē de curcuma alchana aristologia merdasēgi: cortices granato: sumāf: & ex his oib⁹ tritis & cuꝝ aceto & oleo roseo mixtis epithief loc⁹. ¶ Cū autē sabasa vetusta fuerint: sumāf sal & calcātū adusta: sulfur & terra argēti vili: gallice vne de curcuma merdasēgi aristologia. oia bec tria cū aceto & oleo roseo misceat⁹ & epithimēf. Sꝫ cū sabasa sicca fuerit & alba frēgret fricāda erit cū oleo & cera & adipe anatis: ac aq̄ cala lauāda & mucillagib⁹. patiēs vō cibis būccatiulis sp̄ alend⁹ erit. ¶ Caput purgūz q̄s p̄ nares inuci debet ex oleo de seie acurbita: vel ex oleo de amigdalīs dulc. vel violato. & his filib⁹. Et si egritudo ad curandū grauis fuerit: loc⁹ icalpellād⁹ erit: vt signis effluat: cui medicaminis acuti pulnis suspargēd⁹ erit: dōcē rā dicit⁹ enelaf. postea vō cū vnguentō rubeo q̄d⁹ officat⁹ ex merdasēgi & aceto & oleo: & venis de curcuma medicetur. De his autē q̄ sabasa mollē remouēt p̄it⁹ ē fricatio cū aceto & sale & vsnē viridi multotiens facta. Pec enim eaz re mouet & venitus destruit.

De his q̄ faciē albificāt ⁊ cutē subtiliant ⁊ faciē claram
⁊ lucidam efficiunt. CAP. XVII.

Amat farina ciceris et fabarum et ordei et
amili et dragagani et seminis raphani et
cum lacte aspergatur: et ex eis facies in nocte epithi-
mici: et aqua calida in quo visce cocte fuerit et fur-
fur in mane lauetur. Hoc decem noctibus fieri debet.

¶ Summa alia pueris et fortis. Summa amigdale exco-
rticate et amili et dragaga. et misceat oia cum aq croci ortu-
lani: et ex eis epithimif facies in nocte et lauef in die cum aq in
q yrole sicce et camoilla cocto fuerit. ¶ Aut summa amili
et drag. et amigdale dulces excoarticate: et cu lacte asperga
et epithimif ex eis facies: et cu cepit ficcari renouet epitimi-
ma. Qd postea p hebdomadā vna fici fuerit: aq cala loc-
et abluet. ¶ De his q colore efficiūt rubeū. XVIII.

Sumera q̄ colorē uehemētē rubeū facit
tes cōles. Dec trita cū lacte p̄uerq̄: ⁊ ex eis
p̄ hebdomadā vnaz facies epithimē: ⁊ sit epi
thima leue ⁊ subtilis. ¶ Sumera alia. ⁊. croci
oziētalis rubeū cū q̄ tinctores tingūt: buris myrrhe ma
sticis pres cōles: succi cepe q̄ vocat̄ bulb⁹ tantus vt ex co
possint cōfici. Et ex hac p̄fectioe facies i nocte liniat̄ ⁊ i die
lauet̄. ¶ De his vō q̄ colorē faciei rubeū efficiūt est cicer:
⁊ ficus: ⁊ mala granata dulcia. ⁊ carnē comedere ⁊ vinum
rubeū ⁊ grossū potare: ⁊ eis q̄ ex melle fiūt vitē: cū aq̄ cali
da bulci sepe lauari: ⁊ onoz vitellos edere ⁊ assam. Est. n.
s̄altr̄ colorē faciēdi rubeū p̄parat̄: q̄s ē i alyo inuēit̄ filtr̄.
¶ Medicamē colorē faciei rubeū. ⁊. yfopi sicce. 3. x. cro
ci oziētalis. 3. iij. cūchari. 3. iij. ex his fiat puluis. d̄ quo sin
gulis diebus due sumantur. 3.

¶ De his que colorem citrinant.

CAP. IX.

E bis q̄ colore efficiūt citrinū sūt in locis
 morari calidis: et aq̄s bibere q̄ non
 mouet: et acceto in comestio frequēt vti facie q̄
 cum cinio sinapismare. Guardach q̄ facie red
 dit citrinā et comestio luti: et vigilie multe: et tri
 stari. et cibo i q̄ de cinio multū sit amigrit vti: vel frequen
 ter ipm odorare colore efficiūt citrinū: et in domo i qua
 multū ē cinimū iacet citrinū statē incurret facie.

multū ē cimini iacet eliminatē inani et inani.
De hisque colorem denigrant. CAP. xxx.

Dponi soli: et comedere ex cibis salis: et dimittere balneatione. Et si his q̄ superficie nigredie afficiū: est ut cū pilatro et merda fegi ep̄thimef. *Sc̄ziter. n. ei⁹ denigrabitur color: aut remoueri nisi diuiter nō poterit.*

Quē si remouere fuerit necesse: cū aceto i q̄ vñe recēs de
coctū fuerit: loꝝ laucei ac lacte acetosoꝝ: cū citi acetosi
tate: 3 farina ciceris ⁊ aceto multis friceꝝ viciꝝ. Sumere
q̄ 5 multis diebꝝ sunt faciedē: donec ad suā reuertat locū
disponē. Eoꝝ p̄terea q̄ colorē demigrātē oziganꝝ frequen
ter comedere: ⁊ mirabolanis vti conditis.

De illis que velent pannū. CAP. CCCI.

Cod pānu remouet est facie cū seie rassa-
ni epithimare: vel cū seie eruce: vl cū
sece croci ortulani decocta: dōec igrofier: costo
et ciamomo tritū: et ex ea spissis epithia faciēda
vel sinapi sumat et cū sicubus terat: et ex eis locū
cū aq̄ cala epithiet: aut pānu aq̄ cala infusus faciei suppoat
dōec rubefcat: et postea medicamē ipsū adhibeat. ¶ Et de
obseruādū ne facies vulnere: et cū dolere icipit medica-
mē ē auferēdū: et locū gescere pmitte: et postea ad medi-
camē ē redeūdū. ¶ Medicamē qd pānu remouet. Ma-
chael et amigdale et seia melonū sumat et excoctice: oia et
terra argēti viui cōli mēsurā: et ex eis fiat epithia: vel ma-
chael seia et amigdale et bdellū malle terat cū aceto: et ri-
at ex eis epithia. ¶ Medicamē alio frōuēs pānu. R. li-
pioz. se. rasan. se. eruce. costi. amigdal. amaray. baurach.
pipis. et bdellū. cōliā pōdera. ofice sic. bdellū in aqua ac-
dech dissolut. ex q̄ alie medicie spgāt. ex qb̄ fiat epithi-
ma. ¶ De medicis lētiq̄ nigri et pūis. CCC.

Eis q̄ lētigies auferūt siue sint pue siue
magne cū sūt accētes: sūt flōmare

L et colas nigra a corpe frequenter expeller: seruq;
et epithio: et epithimi apocima bibere. Qd fit
fieri quærit: cū pān^o epithiati^o remoueri a pte
postea ad epithia redeūdi. ¶ Epithia ad lētigies magis
puas: faria lupioz: et amigdal. amaf excoctate: et baurat
et semē rasiū sumat: et ex eis cū mucillagie feugre. fecit
facies sinapismet. q̄ trī pus cū pāno aq̄ calia ifuso madesi
at: aut medicamēti vti volēs de balneo egrediat. ¶ Alii
epithia. faria lupioz: et amig. amare et semē caul sumat
et ex his oib⁹ cū lacte siculense collecti epithia fiat. ¶ Alii
fiat empl⁹ ex sapōe: et cū pūgere cepit laue⁹ loc⁹: et iungat
ex olo amigdalio: postea vti itez vt p⁹ sapo appoat: vlt
amigdalio dissoluto epithia fiat. aut mabadach: dissoluat
cū mucill⁹. fenugre. et epithie. Qd āt epithia qd ad neruos fi
cit: et ad lētigies magnas et puas et ad pānū postq̄ patien
balneū extierit: aut loc⁹ cū pāno aq̄ calia ifuso multoties bi
mectat⁹ fuerit: donec rubens fiat et subtilis faciedū cri.

¶ De illis q̄ auferūt cicatrices vulnē. CAP. XXXIII

Valnerū
atq; anatis adipe p epithiari i. s.
per q̄s ē emplin diaglō: vel de fermēto ponē
dum est. Etis quoq; emplin de pane similagī
cum dactilis mixto factum: superponi debet.

De illis q̄ auferūt ruborē in facie existētē. XXXIII

[illegible]

huc nota qd ea q' requirit talis p' m'lt' alia em't
tande requirit' et zardus, alia int' et flores
alia mediorum et fenu, id eaz zardus d'm
requirit' p' flores i' f'u' p'ponit' f'm' i' meo.

Tractatus

De impetigine.

CAP. XXXI.

Simpetigo

quasi incipiens fuerit: neq; in carnis profundo fuerit fixa: sanari poterit si cum adipe galline: vel anatis: vel cum cera: et oleo: aut diaga: vel pumoz: gummi aut oleo de frumento: vel cu butiro cocto vel crudo friceat. et cum hoc et dulcis aqua tepida sup ea fundat: atq; a cibis qui coleras generat nigrum abstinat qui patit. Et si iam carnis pfunditate occurrat: et in ea asperitas et cortex apparent. Corp cum floia et apocimate de epithimo: ac sero cum epithimo: necno ex bis oib que iam in scabiei caplo dixim: et i melle caplo dicturi sumus: euacuari puenit. Sanguisuga pterea loco tui superponede. Qui post ipsaz suctiones aqua cala lauandus est et premendus. Sanguisuga aut multis vicib pdicto mo sunt adhibende: qd eo vsq fiat: donec qcquid ibi est supfluitatis: sugendo penit remoueat. Et post hec epithimata de sabapba locis iponan. Que si non suffecerint: locus tadiu fortiter friceat: donec sanguis ab eo fluat. Et deinde acuti medicamie puluis desup spargat. Quod eo vsq fiat: donec caro sana et rubea appeat. Postea vero curet cu vnguento dōec sanet. De his aut que impetiginem auferunt: est fricatio que fit cu citri acetositate: et amoniaco et aceto: vel cu masbacumia mixta cu aceto: et epithimata: aut cu mugad et aceto. Oleu aut de tritico icipiēti valet impetigini. Qd hoc modo fit: tritici midu sumat et in pixide vitrea vndiq; ex argilla inuoluta ponat. Cui os cuz pila ex filis eris facta opileat: que in pdicto pixidis collo stringat: ne fru metu ex pixide exire pmittat cu ei caput inferius versum fuerit. Postea sumat testa in qua igne hoies tenere cosueuerunt: in cuius medio sit foramen per qd pixidis pdictae caput inferius versum trasducat. Et postea circa ipz ac sup steret vaccinu siccū ponat: i q ignis paulatim accedat. Sub foramine vo qd ē in testa: aliquod vas mittat in quo qd ex tritico fluit: recipiat. Ex quo impetigo epithimari puenit. Est. n. hoc mirabile i ipi curatione.

De morphea alba.

CAP. XXXII.

Morphee

albe pferit ex seitaragi indi et semine raffani: et rubea ac codisi: et sinapi: tritico: et cu forti aceto mixtis ad solem fricari. Aut cepa que vocat bulbis sumat et ad solē multoties quotidie ex ea friceat. Que si nō suffecerint trisere minoris due sumant. 3. atq; turbit pulueris pigre. añ. 3. i. collogntide pars quarta. 3. i. hoc singulis mēib: ter vel quater in potu est sumēdu. Alijs aut diebus qb non vtef hoc medicamie: pondus triu. 3. trisere folius pino sumat. Et eo vtaf regimie qd in caplo eorum que canitiem tardant nominauimus.

De morphea nigra.

CAP. XXXIII.

Mi morphea

est: eiusq; venter cu epithimo multoties soluendus. Post hec aut ex semine raffani: et codisi: et semine crucet aceto locis epithimef. Ipse vo qui patit: balneu ingreditur frequenter: et cibis humectatiuis vtaf: et custodiatur cum regimine melancoliam patientium.

De albaras.

CAP. XXXIII.

Albaras

curatione eode vtendus regimine: quo et in morphee albe cura vti quis. Vomitus pterea frequenter dādus est: atq; cibaria deficcantia tribuenda: et eo est vtēdu regimie qd canities tardat. Et ordinatim pparef ad electuariū de anacardis sumēdu: et isto vtaf epithimate. Beitaragi indi: kedike: gi stasifagrie: vtriu cataridaz: añ. ptes equales. Oia hec cum aqua in qua rubea sit cocta misceat: et ex bis postq

locus cu bulbo fortiter fricatus fuerit: fiat sup euz epithima. Huic pterea egritudine: pferit epithimari et nigri serpentis sanguie. Est. n. nigri serpentis ppietas hoc opari. Et si locus in quo hec appet egritudo pnis fuerit: igne erit pburedu. Postea tadiu medicandus: donec adustio remoueat. Aut cum succo anacardi eo vsq fricandus: quoad ibi vesica fiat: et caro vbi est albaras corrodaf: deinde vo curādus erit locus: donec sanet. Vel tingēdu erit locus cum bis que rubeum efficiunt colorem aut nigrum. Tinctura que locū albaras ad corporis reducat colorem Aloxatibus: mirba: fer: vini: niacra rubea: alumen sumatur: et ex istis tadiu multis friceat vicib: donec patiens angustiet. Hoc. n. locū tingit: et eius tinctura viginti pmanet diebus. Et si hec egritudo loca in qb vterose solēt mitti inaserit: sanguis pus ex eis cu vterose erit extrahēdu: et post ipsaruz remotionem locus ex merdasengi albificato epithimandus: Aut ex rubea et aceto epithimef. Aut post sanguis extractionē ventosa amarici hīs succuz apponaf loco et diu ibi stare pmittat: vel loco post vterofaz ablationem: epithima ex rubea: et seitaragi indi mixtis cum aqua in qua brazil fuerit coctū apponaf. Si aut buius egritudinis maxima quatitas locū occupauerit vterofarum ventosis postpositis frequens facienda est fistibotomia.

De lepra.

CA. XXXV.

Shuic

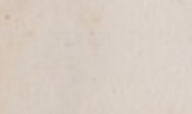
egritudini statim subueniatur ex quo icipit: vt sanet vel repmatur possibile est. Sed postq mēbra vulnererit: ac eoz corruptit figuras: fortasse non sanabit. Cum igit oculoz albedo obfufcari visa fuerit: voxq rancescere iceperit: sudor quoq fuerit fetidissim: et facies vt vter inflata apparuerit cum forti rubedine: et nō di qdā in ea fieri ceperint pili quoq supcilioz subtilianf succurrēdu ei erit. Erit igit egro i principio subueniēdu: cuz sanguis extractione ex vena purpurea dextri brachy postea p aliquot dies quiescere pmittat: atq; in bis quib quiescit diebus cu carne arietina vtedina nutrat. Vnu quoq clarū et bene redolēs ac multū tēperatū bibat: et in balneo quotidie ponat. Post hec autē de brachio sinistro flōmet: et per aliquot dies quiescere dimittat: et vt diximus nutrat. Deiceps vo apozima de epithimo multoties ei tribuat. Inter quas lz vna aliā sequat: quiescēdu tamē est. Paties pterea cibis alaf humectatiuis: atq; in balneo quotidie ponat. Et a labore et vigiliis necno ab omnib cibis a quib melancolia patietes abstinere precipimus custodiatur. Serum quoq cu zucchero: frequenter est dandū. Ipse etiā talit regēdu: vt ille qui sui corporis humectationē adipisci desiderat. Est et i balneo cu farina ciceris et sabaz: atq; cum baurach et yfmen fricad: et aqua tepida frequenter infundendus. Post hec autē ex oleo de semine cucurbitaz: et violato intingendus: et sic egrediat balneu. Cu at hec egritudo alicui fortiter adhaerit: et in eo qd si fixa maserit cu viperaz carne medicand erit. Eius vero corp qui hac vti medicina inflat: atq; p aliquot dies absq sensu manet. Sed ei postea excoziatur corp et egredit de sub loco excoziato caro tenera: et sic ab infirmitate patiens curat: sicut ex antiquoz nouim recti: tatiō: quā verā esse credimus: ac sicut et i hoc nro tpe nō pcul ptingit. Retulit. n. mibi quidā se quādā curasse mulierē cum istis medicinis: quā lepra iā vehementer inuaserat: et sanata est. Curatio lepre cum viperis. Vipere sumant montane de locis in quibus neq; palus est: neq; lutū: et eaz capita atq; caude abscindant: et quicqd in ven tribus est exciat: et lauent: deinde i olla noua ponant: i q sal et anetū et galanga et piper et aqua: et parū olei mittenda sunt. Que tadiu sunt coquēde: donec tota caro dissoluat. Dis aut gestis paties ius illud bibat: et carnem comedat.

co q vinctus vnti

N. modis famulo
et de fructo
ad ppetigine.

De morphea nigra.

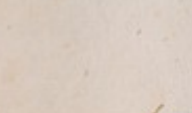
CAP. XXXIII.

Mi morphea

est: eiusq; venter cu epithimo multoties soluendus. Post hec aut ex semine raffani: et codisi: et semine crucet aceto locis epithimef. Ipse vo qui patit: balneu ingreditur frequenter: et cibis humectatiuis vtaf: et custodiatur cum regimine melancoliam patientium.

De albaras.

CAP. XXXIII.

Albaras

curatione eode vtendus regimine: quo et in morphee albe cura vti quis. Vomitus pterea frequenter dādus est: atq; cibaria deficcantia tribuenda: et eo est vtēdu regimie qd canities tardat. Et ordinatim pparef ad electuariū de anacardis sumēdu: et isto vtaf epithimate. Beitaragi indi: kedike: gi stasifagrie: vtriu cataridaz: añ. ptes equales. Oia hec cum aqua in qua rubea sit cocta misceat: et ex bis postq

De morphea alba et albaras in qbz diffinit et q in
pauo fuerit rubeo rubet et in aui pueri fagru mēz
emittit et quo mēz nō pstat et pnt ad pueritū.
Cuius vo albaras pphz detritioz ex pnt in q mēz
sup pntis amittit et ex q mēz pntis mēz fluit
pntis et in pauo fuerit nō fit rubet.

Limatura mēz pū dyabolo mēz oia diffinit
ad lepra vō mēz.

Et si scotomiam passus fuerit: et ceciderit: iam sufficit ei. Qd si non acciderit: idē iterum ei dādū erit qd taz diu faciendū est: donec isferit. Cū. n. inflari ceperit ac scotomiaz patiam tunc sufficit ei. ¶ Ego qz adoleſcētī medicatus fui in cui? facie nodi iam fieri incipiebāt. Cui succurrere incepti cū floboromia: et vētris solutōe ex apozimate epi- thimi: et ex pillulis q̄ colerā expellūt nigrā: euz quoqz bal- neū atqz tinam frequēter ingredi feci: et cibaria humecta tidem faciētia dedi. Postea vō getem per aliquot dies ei adhibui nutriēdo eū cibis bonū p̄stātibus nutritū m. Post getē vō ad vētrē solutū redy. Qd toties feci: do- nec plūsqz quadragesies in gñqz mēsiū: et paucorū dieruz spatio ventrē solui. Quib? peractis pili q̄ ceciderāt rena- sci ceperūt: facies et color meliorari: oculiqz clarescere: et fuit integre sanitati propinquus. Ex hinc aut qz a nobis recessit regimē quo eū cōseruabam: p̄termisus fuit. ¶ p̄ sex vō mēses: inueni eū iā penit? sanū. Qui mihi retulit se eovlū fuisse regimine dum foras erat quo a me regi? sue uerat: hoc excepto qd medicinā ventris solutiuas p̄ter- ferū nō sumpsit. ¶ De Scicibus. CAP. XXXVI.

Verruce remouent si ex folys miri mul- toties fortiter fricent. ¶ Aut si cū folys capparis viridib? vel aceto fricate su- crint. ¶ Vel si ex emplō qd extirpas apit: ut i suo dicem? caplo: epithimē: aut scarificent et cum defregil cali? fricent: que qdē sunt medicamīa acuta: fricatio quoqz ex sale et aceto in die multoties p̄fert. ¶ Aut fiat epithima cū carne sicb et aceto: aut fri- cent multoties cū aceto. Ip̄suz cñz eas radicitus euellit. ¶ Vel fricentur ex pilocaractis recētibus de romanīa. ¶ Verruce at multas habētes radices: scarificari puenit totas radices: et ea q̄ circa ipsas sunt loca: et sup scarificati- onis loca puluerē acuti medicaminis spargere: qd tā diu faciendū est: donec tota corrodāt et denigretur. Post hec aut butir? desuper ponat: donec qd denigratū ē auferat. Quib? ita peractis: ad idē multoties est reuertēdū: vna vice ponēdo butir?: et alia medicamē acutū. Postquā at penitus corrosa fuerint: loc? cū his que carnē creant: erit medicadus: Si aut verrucarū multitudo in corpore exor- ta fuerit: patientē frequēter flobotomia: et eius ventrem cū his que in caplo de melācolia noiabim? solue. Ip̄sum qz cū cibis et balneo interi dū ista agis: humecta. Et iei? curatōe vtēre eis qd in lepre sanarōe vni consueuisti.

¶ De his q̄ palpebras gñat pilos. CAP. XXXVII. **O**llurium qd palpebrarū gñat pilos et spissos facit. R. ossiū miro balanorū cōbustorū. 3. 5. sumi thuris. 3. iij. spice inde: carpobalsami. ana. 3. iij. lapidis azuli. 3. r. Ex his oibus fac colliriū in quo radi? immis- sis: quotidie inter palpebras trahat. ¶ Palpebris p̄- rea qñqz accidit alopitia: q̄ hoc mō ē curāda: radius mul- toties in die in succo cepe intinct? p̄ palpebras trahatur: et subsequēter colliriū imittat: et ex aliquo epithimatum: que nominauimus ibi epithima fiat.

¶ De pediculis in palpebris exstitib? CA. XXXVIII. **P**alpebre in primis ab eis mūdificetur: deinde cū aqua et sale lauent. Postea vō alumē iam eni teratur: ex quo cum radio palpebris imittatur. Et si in palpebris pediculorum fuerit multitudo: facies super aquam calidā sepe ponatur: et palpebre a pediculis mūdi- ficetur: atqz ipsis de istis sifef imittatur. R. terre argē- ti vini: arfenici rubi: cassiagrie. ana. partes equales: gu- mi quartā vnius partis: fiat ex eis sifef. Ex quibus cū ne- cesse fuerit in aqua aliqd resoluatur: in qua radius ma- defactus per extremitatem palpebrarū: et pilorum radi-

ces trahatur: cum subtilitate et cautela maxima. Quo fa- cto palpebre diu sunt tenēde: ne oculum tīgāt.

¶ De Oideolo CAP. XXXIX.

Etando in oculo fuerit ordeolus. i. apo- stema longum ordeo simile: v? panico: p̄cipe patiēti vt in mane frequēter balneet: et vt abstineat a cena: et ne dormiat vē- tre repleto. Que si nō suffecerint: superpone ei parum de ynguēto qd vocatur di aquilon: qd in caplo de scrofulis noiabimus. Aut cerā solue: et radium in ipsa ca- lida intinctū: sup ipm trabe: vel micas panis cū aqua mi- sce donec fiat massa: et desuper pone: vel cū sigia inunge. Patiens quoqz vt predictū est: balneū frequēter igredi- atur: et super aquam calidam faciem teneat.

¶ De Hesse existente i oculo. CAP. XL.

Portet aliquem post dormitōem ocu- los aperire nō valēt: frequen- ter balneū ingredi: et aquā calz cū oleo super caput fundere: faciēqz vaporū aque calē suppo- nere: atqz oculos cū pāno aqua calida infuso embrocare. Quū p̄terea ac oleū roseū mixta cū adipe galine resoluta: et colata simul cōquassentur: et palpebris in hora dormiendi supponantur: aut scariola cōtusa cū oleo violato desuper mittatur.

¶ De Oculis foras preminētib? CAP. XLI.

Ex vomitu p̄cedēti aut ex mīto conami- ne: aut ex clamore: vel ex p̄cussione: vel ex his similibus oculi foras p̄minuerint: statim in eadē hora fiat flobotomia: et venter fortiter soluat: atqz oculi ex aloē: et litio: et acar- tia: et succo tarataib? epithimē ac reprimat: et in loco re- pressionis rotula parua de colla ponat: et stringat desup: et paties supinus iaceat: et a stremitatione et a vomitu sibi caueat. In ore quoqz teneat aliquid qd flegma cyciat: et gargarismū faciat: ac cibaria mīuat et vinū nllō mō bibat.

¶ De Fetore narium. CAP. XLII.

In narib? mal? fuerit odor aluminis mir- re: calcantib? gallie ptes sumā ēqls. Dec oia terātur: quibus ita pactis patiens vi- nū p̄ nares fugat multis vicibus odoriferū: ac deinde de p̄dicto medicamine i nares insuffle- tur: vel liciniū in co intinctum ponatur in nares.

¶ Aliud medicamē. R. calami aromatici: semini vesfrin: seminis rose. gariofil. ana. 3. i. galaruz mirre. ana. 3. 5. mu- sci quātū p̄derat vñū granum ordeī: terantur omnia et medicentur cum eis nares.

¶ Medicamen aliud. Spice inde: gallie: gariofil. ana. 3. i. coquantur oia in tribus libris vini bene olētis. Qd per nares fugatur: et ex eo gargarismus fiat: liciniūqz in co po- situm naribus immittatur.

¶ De Fetore oris. CAP. XLIII.

Ens si in ore corruptus fuerit: aut in gin- givis putrefactio a qbus malus estimat odor: p̄cedere ex trabe dētē. Siginas at corruptas cura cū calidicō. i. trocisco de ar- senico scō ad p̄cauitatē et nos iaz noiabimus.

¶ Et si a palato i os humor malū hīs sapore descendit ipm qz eger sensu p̄ceperit: egrū quotidie gargarizare fa- cias sirupū acetosū cū sinapi. ¶ Postea vō in eadem die fac gargarismū ex vino in q̄ gariofilī et gallia: et spica inda et cipi cocti fuerint. ¶ Si aut cū fetore oris: nullū fuerit p̄dictorū q̄ noiauim? fac patiētē vomere: postquā res sal- sas: et sinapiz: et siclas comederit: et bibere idromel. Et da ei de pigra doses multas: frequētes: et custodi euz a cibis vinctuos et crossis: et si comedat nisi frixa: et ea q̄ i patella coquūt. Panē qz i almuri de romanīa itinctū edat: et ex

non quod post dormitōem
oculos aperit neqz

flumē thuris sit sit. R. thuris in lampade
oleo plena. in fū ignis. cui supponit p̄tella
ut eam: et p̄tella sup ea p̄pē nq̄ fū. ne
flumē et flama thuris dissoluat eiqz ad hōres
dormiat: p̄tella p̄tella accipit. et qd in ea
abundat: q̄ vocat flumē thuris.

Tractatus

eo ieiunus bibat. Ante etiam q̄ comedat: ex rebite ⁊ senethu aliquatū comedat. Vinū ē quoytutur ciperi: ⁊ spicā: ac gariofil. parū habeat amixtos. Atq; de pillul. istis sumat: q̄rum descriptio. R. gallic. gariofil. cinami: nucis muscate: cipi: spicē: corticū citri: xilaloes. ana. par. tes eq̄les: musci: vicefima vni⁹ partis. Ex his oibus cū vi no bñ redolēte mixtū fiāt pillule ad ciceri magnitudinē: ex q̄b⁹ q̄tidie i mane: tres sumant. ⁊ q̄s eger parū masti cet ac traxiat succū. C. Medicamē pbatū ad malum oris odorē valde pferēs: qd ē oibus alijs meli⁹ existit: opū frequēter comedere. Est. n. medicamē hoc: ad h for tiffimū. C. Aliud viridis miri sūmitas accipiat ⁊ sicz passulis eiusdē quātitatē cū ipsa ē a q̄b⁹ semina sint cie eta terat: ex q̄bus i nucis silitudinē magdaleones formē tur: quoq; vni⁹ in mane: ⁊ alius in hora dormiēdi sumat. C. Dentifriciū qd os bñ redolere facit. R. spicē ciperi: ro se: folij gallic: corticū citri: gariofil. amoni: corticū xilaloes: mastice salis cōbustū: mellis. ana. partes eq̄les: misceantur ⁊ ex eis dentes fricentur.

C. De his q̄ occidit odorē vini ac repmūt. C. XLIII

Ciperi post vinū mastice tur: ei⁹ repmūt odorē. Et si cubebe cum eis fuerint amixte: forti⁹ opabūt. C. Alio me dicamē: cipi: cubebe: zedoaria: mastice: ⁊ cūz eis dētes fricent. De his quoq; que vini rep mūt odorē ē post ei⁹ baulū edere: ⁊ pprie res acetosās: vt sūt sinapi: ⁊ cepe aceto cōditū: acetum bibere: ⁊ masti care coriandrum.

C. De his qui occultant fetorem alliorum ⁊ ceparum ⁊ pororum. CAP. XLV.

Aseus in parua frustra incisus i oleo fri gat onfacino: qui gariofil pulue rē hñs aspū p⁹ supradictorū cū cōdat. Aut coriandru sine recēs sit: siue sicū: post ipsi forti ter mastice: ac de ei⁹ succo: pap traxiat. Aut fabe vel lētes assate comedantur. C. Aut mastice tur ru tar: ex ea parū edatur. Est. n. eius pprietas hñ odorē for titer remouere. C. Aut zedoaria mastice: ⁊ ex ea parum traxiat. C. Aut sūmitas alaulaich mastice. Post cui⁹ mastice rōes pap vini odoriferi i potu sumat. C. Aut mē ta mastice tur: siue mētastrū: ⁊ post ipsa pap aceti sumat. C. De illis que prohibent fluxum saline currentes ab ore apud somnum. CAP. XLVI.

Ei hoc infestatur: scariolā recentem cū sale ieiun⁹ multis comedat die bus: ⁊ zuech quoq; ac gargarismū frequenter faciat. Et triferā minozē quotidie bibat: fre quētiq; vtat vomitu. Dic. n. eo pēt remouē C. Huic pterea egritudine: aquā calāz i mane bibere: ⁊ al muri de romania: ⁊ vinū coctū i potu sume: ⁊ triticū fra ctū: ⁊ assatū sine liquore aliquo comedere cōfert: circa no ctē quoq; edere torcellas cum almuri nabati confert. C. De his que abstergunt dentes ⁊ destruunt albafā vel cōcanitates. CAP. XLVII.

Dentifricium qd dentes abstergit: ⁊ pcanitatem remouet. Sal gēma: ⁊ spuma maris terant: ⁊ ex eis dē tes fricentur. Cōgruūt. n. C. Aliud cipi: alkali: salis gēma: spume marie: partes sumā equa les: ⁊ ex eis tritis dentes fricentur.

C. Aliud testarum vicecorum viridium: vitri de siria alka li partes acceptē equales: optime terātur ⁊ ex eis soli fri centur dentes: sed gingiuarum caro ab eis bene custodia tur. Dentes quoq; concanari prohibentur: si singulis die bus cum oleo inungantur.

C. De his q̄ phibēt corosionē dētū fieri. C. XLVIII

Oca dentium corrosa: mastice repleantur ⁊ alumine: vel dentes qui iam corro di inceperūt: eodē muniant medicamē atq; cū pipe ⁊ cipis tritis fricēt: vt gallic cipi: ⁊ te ste: ⁊ fruct⁹ tamarisci sumant: ⁊ terāt: ⁊ fiat ex eis dētifriciū. C. Si corosio magna fuerit: multosq; ina serit dētes: vter a colera rubea multoties ē purgādu: ⁊ cibaria q̄ humectāt tribuēda: atq; ab acrimoys ⁊ falsis abstinēdū: ac eo est vtēdū regimie: quo qui corporis vult adipisci cōstitiem: vt consuevit.

C. De illis q̄ phibēt dētes cōmotos cadere. C. XLIX.

Alaustie. aluminē: gallia: acathia: ppoq stidos terāt: ⁊ ex eis dētium motorū radices fricent. C. Adirobalanor qz citrinor: gallaz: emblico: aluminis ptes su mant eq̄les ⁊ trite cū aceto misceat: ⁊ fiat ex eis troisci: ⁊ cū necesse fuerit: motorū dentiu radices ex eis fricēt. C. Si fortiter moueant: moti cū sanis aurea ca tenula ligentur.

C. De Superfluitate aurū purganda. CAP. L.

Am hora affuerit dormiēdi: olēu te pidū auri ifundat: ⁊ i mae q̄ patif: balneū igrediat ⁊ sup lat⁹ in q̄ ē auris mūdāda iaceat: ⁊ aurē solio balnei ppinquaz faciat: eāq; ibi teneat: dōcē ab ea egrediat ge qd exire poterit: ⁊ postea qd remāsit cū radio cotū uolū tū hñte expellat. C. Aliud acetū ⁊ baurach auri inqciāt ibiq; postquā pap remāserint: expellat. C. Postea i bal neo multoties fieri puenit: atq; auris i aliq̄ hora sū aque cale vaporē ē tēnēda. Post h auris cū radio inuoluto ex coto: iteri⁹ ē abstergēda. C. Est ēt obseruādū: vt balneuz sepe igrediat: ⁊ prohibeatur ne istud multum fiat.

C. De Illis q̄ auferūt fetorē ascelaz. CAP. LI.

Ithargiz albi ficatū sumat: ⁊ cū aqua ro. i q̄ sit cāphora ppgat: ex q̄b⁹ troisci sei sup⁹ ⁊ iferi⁹ rosif tegat: ⁊ sic maneāt donec deficcēt postea reponant: ⁊ ex eis cū necesse fuerit medicamen fiat. C. Aut tuthia cū aq ⁊ sale lanata: cūz aq ro. ⁊ cāphora pficiat: ⁊ vtat ea cū necesse fuerit. C. Aut rosaz rub. libra. i. gallic: spicē: cipi: mirre aluminis ana. ⁊ i. sumat ⁊ ex eis cū aqua ro. troisci iformēt: ex q̄b⁹ cū necē fuerit: epithima fiat.

C. De Illis q̄ phibēt sudorē pedū. CAP. LII.

Pedes cum alumine in aqua re soluto fricentur: aut cum folijs cipressi: vel cum folijs tamari aut cum aqua miri: expresse remouebitur sudor. C. De Illis que sudorem toti⁹ corporis be ne redolere faciunt. CA. LIII.

Ardorum capita cōdāt ⁊ iunipi sem q̄tidie in potu sumat: aut cassia lignea. Corp⁹ qz cū troiscis de rosif qz i caplo d ascellaz fetore noiaimus atq; cum bñch fricef. Vinū ēt bibat aq̄tū. ips. n. bonuz facit odorē. Et de apio comedat. C. De Diminutione fetoris vine ⁊ egestionis. CA. LIII.

Inū bñ redolēs ē bibēdū: ⁊ iunipi semē i horis fridis cōdēdū ac cassia lignea edēda. Cib⁹ qz q̄vrit cinamomi: ac galāge m tū i se bēat. Genugrecū vō vī asā siue āiūdē: ⁊ ona atq; erucā: nec non allia: ⁊ cepas: ⁊ poros: ⁊ sinapi: ac ifirgar: nullo mō comedat: ⁊ caueat sibi a fastidio.

C. De Lustodia corporis mortui ne feteat: ⁊ ne cito putrefiat. CA. LV.

Ex collogntida ⁊ baurach rubeo fiat suppo sitoriū: ⁊ i ipsi⁹ ano ponat capite iferius

*Summa edere: mētastrū
miltōnā mētastrū
mētastrū has
q̄z ne opatur.*

*bucellatū pū p⁹ p⁹ p⁹
vt bñc fortis*

*2 pilla
p⁹ p⁹ p⁹
p⁹ p⁹ p⁹
p⁹ p⁹ p⁹*

exite: et fortiter moueat: postea ipz statuant rectu eiusq
vetre pinat: donec suppositoriu egrediat. postea o eode
alind itez suppositoriu fiat. Et tadiu faciendū ē: donec
totū steret: qd ē i vetre egrediat. Et bis gestis: aloes: et
mirra: et achatia: et ramich: et capbora sumā: et ex his oib
i aq ro. resolutis suppositoriu factū panū imittat: deide
an? coto i hac inolutio medicia opile: et postquā i aceto et
aq ro. fuerit resoluta oēs ei? iūcture inūgāt: postquā pa
rū salis eis fuerit amixtū. Et narib? qz ei? argētū vinnz
puz inyciat. Et deinceps oia ei? foramina: cū b qd dixim?
pstringāt: et adiat ipz cū aloes: mirra: et gallia: et alumine: et
sale eqli mēsurā susceptis. Et oia pteca mortu? q super
suā facit facie vetre nō hēbit islatū. Et cū i ei? narib? ar
gētū pone: vinnz cerebz ipsi? nō desinet. Et de bis qz q
cadauer putrefieri nō pmittit: est vt cū alkistrā liniatur.
Et de illis que pbibēt ne pueror testiculos et puellarum
mamillis pperet magnitudo. CAP. LXI.

Iminu terat: et ex eo aqua ppsa empla
strū fiat qd desup cū pāno lineo
i aceto et aq ifuso strigat: neqz vsq ad dies tres
dissoluat. Quib? trāsactis cepe albilily terat
et ex eiscū aceto et aq mxtis: fiat emplm desu
p: et liget: et tres sic manēs dies nō dissoluat. Et aliqb
vicib? i mēse fieri punit. Et duos pteca lapides deme
sen isit cū aq et aceto fricari puenit: et ex eo qd ab eis resol
uit: testiculi ac mamille epitimē: hoc nāq eos cōseruat.
Et aut alumē cū oleo roseo terat: et mamille ex eo qd itide
inungant: durabit. n. eaz puitas diu: pp hoc medicamē.
Et aut sumā boli: gallaz viridiū tritaz: ana. ptes eqls
ex qb? cū melle ppsis epithima fiat. Qd postquā p diez
vnn sic māsferit: cū aq lancē frida. Et isto i mēse plurib?
fiat vicib? puitas. n. lōgo pdurabit tpe. Et de bis ē q te
sticulos pferuat: neqz crescere pmittit: et vt sumant? chi
mollee et ceruse ptes eqls: ex qb? cū succo iusgami et oleo
mirtino ppsis: epithima fiat. Hoc. n. neqz testiculos cre
scere: nec pilos i femore nasci permittit.

Et de illis q accidit i vnguib? de feditate. CAP. LVII.

Ungues si iteri? curuati fuerit p tres di
es ex adipe emplm sup se hēre
debet: deinde soluant. Qui si postquā ab eis
emplz solutū fuerit ac sepatū: molles iuenian
tur: fricadi erūt donec sint eqls. Et si necesse
fuerit: ad hoc idē erit redeudū donec eqls fiat. Et si
i vnguib? cū pib? q vt i tinea excoctat? gibbositas fue
rit cū aceto: et asragi: et sale: et fece aceti: epithima fiat: vt si
at emplm ex sqlla: et oleo sisamino. Et Ungues aut q fin
diū: et ptes scissas ex se emittūt bñtiū ex vtrib? colera ni
gra ē educēda: atqz corpa humectāda: unguēs ē cū cera
et oleo ac adipe et medulla mollificādi. Et pro citrinita
te vō q vnguib? accidit epithima ex semie eruce: et aceto
multoties est faciendū. Et si pūcta alba i eis apparue
rit cū pice ligda epithimādi multoties erūt. Ungues pte
rea gvalde turpes sūt: cū sūmo studio et labore sūt curā
di cū bis q i cura cuiusq supioris egreditinis dixim?: do
nec mollescat et cadāt. Et postquā hoc factū fuerit: quod
nasci scipiet māu nllō mō tāgāt: ne aliq ei accidat tortio
Et de scissuris faciei labioz et manū. CAP. LVIII.

Amatur cera citrina: oleū roseū yfop?
cerotes adeps anatis colat:
amilum dragg. mucillago seminis citonioz: et
ex eis b mō vnguētū pficiat: cera: oleū: adeps
dissoluat: qb? alia addat: et in mortario tadiu
moueatur: donec i vnn trāseāt corp? Et fiat ex eis frica
tio post quā fricatōz paties balneū igrediat. Et postquā
loc? fissus mollificat? fuerit: dragg. tritū i moduz colliri
sup eū spargat: et deinde lauet. Et medicamē ad labioz

fissuras. Si fissure magne fuerit: terant? galle cū melle: et
fiat ex eis epithima: vel ex fecib? olei et terbentina et adi
pe anatis simul cōmixtis: epithima fiat. Et aut galle vt
colliriū trite terbentine in oleo dissolute ammiscant: et
fiat ex eis epithima: Et vel fiat epithima ex terbentina: et
mastice: et yfopo ceroto: et melle. Si aut fissurā habuerint
labia q cū ab aliq re tāgāt lesionē afferit: pāniculus ovi i
terior ei annectat. Et de tumore et puritu q accidit i
digitis i autūno et i hyeme. CAP. LIX.

Aper digitos aqua salsa calefacta: fūde
da ē. Et ipsi qz i aq in qua sicla co
cta fuerit: mittēdi sunt: vel sunt inungendi ex
oleo de ben vel ex alijs oleis bis similibus.
Et si istud magnum fuerit: emplm ex sale: et
ex ficibus tritis et oleo: vel ex cepis: vel ex vino fiat.

Et de bis q igrossat corp? vt ipiguat. CAP. LX.

Ai corporis crositie adipisci desiderat ei
bis vinctuosus ac dulcis: et q multū nu
triuū frequēter vtat: sicut ē triticū coctū: pul
tes sorbiles et dure et ab acetosis: et salis et acu
tis nisi p sapore cibi: et vt appetit? meliorē oi
no abstineat. Et dormitiōe qz et gere in domib? fridis et
humidis frequēter vtat. Et Lōuenit pteca post cibum
balneari: et oleo pus inūgāt: ac postea aquā tepidā sup cor
pus pycere. Est et ei picipiēdū: vt an cibū subtili vtendo
deambulatōe: diu moueat: atqz a motu veloci abstineat.
lect? pteca ei? sit mollis: et loct: atqz gaudia semp corā eo
assistat. Et corp? et an cibū donec aliquātulū incipiat
rubere: fricet: ac i die bis comedat: et post pma comestio
nē: balneū igrediat. Et vinn qz q vtat: rubeū sit et crosiū
et nouū ac dulce. Et ex granis et q ipinguat: sūt triticū: et
rizi ac fabe. Triticū et coctū cū lacte nutritiū generat
multū et spissū. Jus pteca ex micis panis simillagine sic
ci: et farina fabaz: et rizi: et lac: et babathaz: qn cū zucharo co
medit. et caseus recēs: et fruct? quoz nuclei tñ comedū
tur cū zucharo: vt amigdale: et auellāe: et fistici: et lac: et yue
recēs dulces oia hec corp? ipinguat. Et de bis itidez q
corp? crosiū faciunt: sūt caro arietia: et gallie: et oua assata:
et iudeb et meliche: et frani: et taphea de paucis taguebil:
et vino semp vti ac iocis et gaudys semp assistere: et floboto
miā ac vtris solutōes raro facere: et nō frequēter balnea
ri: nec coire: neqz laborare nec sub sole morari: nec vigila
re. Sumē qz atqz sitim pax pati: corp? icrossare faciunt.

Et medicamē ad ipinguādū bonū. Semina cucurbitaz
excoctata optime terant: et cū lacte vaccio psgāt: et si
ant ex eis trocisci subtiles: ex qb? dscicat? i mane vna su
maā vnciat: trita cū lacte et zucharo traiciat. Et sorbi
t iucule et ex simila et cicere et fabis: et rizi: et lacte: et butiro
et ex tortell fiat et bibat. Et sorbitiūcula q ipinguat. Sa
rina rizi: et fabaz: et ciceris: ac tortellaz: et amigdale exco
ctate sumāt. Et qb? sorbitiūcula cū lacte et zucharo fiat:
et postquā ex eis qttidle sumpserit: balneū ingrediat: a q
cū exierit: nutritiū alaf sibi pprio. Et impiguas pgru
um. Amigdale excoctate: et auellane: et albi papauer? se
mē: et gñū viride: et butiz vacciniū. et zuchaz sumāt. Oia
vō hec butiro puncta: cū zucharo dissoluto psgāt ex q
bus i mane et circa noctē aliqd edat. Et suppositoriū i
piguatiū. Caput arietinū pingue: et bñ mūdificatū suma
tur: ac bñ terat: cui media libra caude: et due libe lactis:
et tritici ac rizi et ciceris vniūscuiusq: ana qrtā ps vni? li
bre addat: qb? tñ aque amisceat: vt ex ea coopiri possit:
et sic coquat vsq ad oīz dissolutōes: et postea ex aq cola
ta tres vincte: et piguedinis due vncie: et olei ro. atqz olei d
nucib? ana. et i. sumāt ex qb? in nocte postqz assellauerit:
suppositoriū fiat: qd i vetre tota nocte tenēdo dormiat:
b qz p gñqz noctes i mēse fiat. Qd et meli? erit: si pl? fiat

Tractatus

De his qz q corp^o ipiguar^o est res comedere humiditas.
Quod etiā squama ferri operat^o nos in sequētibz i ca
pitulo de stomacho nominabimus hoc.

De his que macz efficiūt corp^o. CAP. LXI.

Squis corp^o macz efficere voluerit ci
baria multū nutritia dimittat
carnē qz atqz vinū t lacnec nō ola dulcia ne
gligat. p^olimū at i sui nutritio: bolerib^o vta
tur: maxie comedat salsa: t acuta: t acetosa
t larga vētris vtaf solutōe: vzinā qz atqz sudorē puocet:
t labore ac multo motu vtaf t veloci anqz comedat.

In balneo ēt diu moref nec statim post balneū comedat
sz aliqñ diu an comestione moref: t ēt dormiat sic: t dis
ponat se ad comedendum semel in die multūqz vigilet.

Unū qz ver^o t subtile bibat. Et ad vltimū regimie vta
tur. Dico ei qd p^odicim^o. **De his qz q corp^o macrescere**
faciūt: ēt tri ferā minore sepe sumet t electuaria cala vrie

puocatiua: sicut diatrion pipeon: t diaciminū: atqz post
eoz receptōez tādū anteqz comedat morari donec ap
petit^o q irritat^o fuerat repmāf: t extinguat^o. **Samē p^o**
terea atqz sitim pati: t i balneo sudare t medicas macie

faciētes sumere: t dormire i lecto duro: t morari sub sole
atqz i māfionib^o calis. **Medicamē macz efficiēs cor**
pus. B. ameos: seminis apy semis feniculi: rute: cimini oi

um ana ptes eqles: sūfuci fici: baurach: ana qrtā vni^o p^otf
blacte ptes duas. puluerizētur: de qum puluere trayci
at qtidie eo vtes pōd^o aurei vni^o: hoc. n. medicamē vbe

mēter desiccāt corp^o. **De his qz q fortiter desiccāt: est**
sumere calcātū. Qd tū timorōsū ē. **Medicamē cor**
pus desiccās. B. trifere minoris. 3. ij. pulueris pigretur:

bit ana. 3. i. sumat^o medicina b quaqz hebdomada semel.
De his que augent sperma t que valent ad erectionē
virge. CAP. LXII.

Lectuarium d nucleis fructuū. B.
amigdalaz quellanaz

rū nucis indice: pineaz enucleataz: granorū
kilkil: granorū zcilē: graniviridis: oius ptes cā

les. zinziberis pipis lōgl: seminis peonie: ana tertia ptes:
penitb. ex sucharo tñ ex q tēpari possint. Sumat^o ex eo i

mane qtidie: ad omi magnitudinē t i sero tātūdē. **Ele**
ctuaria de seminib^o qd augent spma. B. seminis bancia: se

minis napoz cepaz: ac rafani: t spargiatqz seminis alfas
fafa: t eruce seminis pineaz: medulle iterioris: granorū

kilkil: granorū zcilē: tuder i lingue auis: secacul: beben al
bi: t rubei: satirion: costi dulcis: zinziberis macro piperis:

nasturty oius ana terat^o: t cū melle officiat^o. Ex q trius. 3.
pōd^o. cū. 3. i. lactis statim mulcti t penitb sumat^o. **Pul**
mētū qz ex carne arietina cū cicere fracto ac cepis factū

bñs subtile puluerē cinamiz: t galāge comedat. Anqz ēt
pdictū electuariū cū vino nouo t calo ē sumendum.

Medicamē calefactis ac corpa hñtib^o sicca pferēs. B.
lactis vaccini statim mulcti lib. ij. i. q. 3. y. tereniabin gra

nati ponat^o: t coquat^o vsqz ad mellis spissitudinē: atqz qti
die ex eo i ieiunio. 3. 3. sumant^o qñ forbēdo: post cui^o au

stū pisces recētes i veru vl sup puinas assati comedant^o
Qui t cali cū cepis sūt edēdi: atqz vinū crossuz t medio

eriter agtū: post eos ē bibēdū. **Ungētū virgā erigēs**
Sumat^o oleū de lilio: t ponat^o i eo euforby pipis sinapis

nitri: oius ana. 3. i. musci: sexta ps. 3. i. Et ex B vngueto re
nes t dorū: t spondiles: t sumē: t semur: ac virga: t oia q

sūt i circuitu ipñ^o inūgāt. **Cortex etiā pinee t cipi: atqz**
anetū i vino coquēda sūt: t pān^o in eo infusus: in anum ē

mittendus. **Medicamen ex quo virga cito erigitur.**
Ex asa cum melle mixta: vniū aurei pondus cū. 3. i. vini

per duas horas anteqz comedat edatur. CAP. LXIII.

De his q calefaciūt yulūā.

Amatur cordumeni: t exteri^o abrafuz
terat^o. De puluere cui^o i oleo

sambacino tñ mittatur: ex q ipissari possit: t
mittat^o i yulūā. **Medicamē pferēs ad fri**
ditatē yulue t humiditatē: cordumeni: t pip

t cipi: t bellirici: in vino coquat^o in quo pānus madesa
ctus yulue subyciatur.

De illis que augēt delectationē i coitu. CA. LXIII.

Aliboc asseq desiderat cubebē ieiunus
masticer: aut piretz: aut cūz ase

3. i. olei sabbacini. 3. x. misceat t paliquot dies
sic manere pmittat. Et postea ex B vngueto

virgā inūgat: t mulieris crura vebemēter ele
uet: t sup ipsā crura sua fringat. Sic. n. opando: vterqz val

de delectabit^o. **Aliud.** B. pirceri: zinziberis: cinamomi
ptes eqles: B trita cū aq q papz gumi dissolutū fuerit cō

spgat^o: t fiat ex eis troscifi purg in oze teneant^o: t post q
resoluti fuerint cū salina: coedūm est cū muliere.

De sanatoē illi^o q i fine coit^o ilico egerit. CA. LXV.

Portet eos an qz coeant egerere. Ea
yo eis vada sūt: q vētrē pstrin

gūt. Acathie pterea atqz aramich: t thuris: ac
balaustie: t gumi arabici: oius ptes sumat^o cā

les: ex qb^o ossis dactili similitudo scā ano i bo
ra coeūdi subyciat^o. In alijs vō horis oleū de neridē sup

ponatur: t ex eo inungatur. **De ill^o sanatoē q ex nimio coitu obilitat^o.** C. LXVI.

Aqua frida sūt lauadi: t ex aq carnis
nutriedi papz ēt vini bñ odorise

ri t clari bibāt: barbā pterea ac facie: t totum
caput ex eis liniāt: q bñ redolēt. Pānosqz t to

tū corp^o: cū odoriferis suffumigēt. Quiescāt: t
in lecto iaceant valde molli. **De illis q diminuit**
sperma t virge erectionē. CAP. LXVII.

De his q spma t virge erectōez minuūt ē
acetosa: t stiprica comedere: vt est

acetū t yue acerbe succ^o t ribes t bis similia:
t olera frida: vt lactuca t portulaca: t bis filia.

De his qz q erectōz minuūt: sūt ea q vētrōf
tat^o sūt dissolutina sic ruita: ag^o cast^o: mēstaz: cimini t

ameos. **Medicamē virge erectōez minuēs.** B. semi
nis agni casti. 3. x. folioz mentastri: rute sicce: cimini cipi:

balaustie: ana. 3. ij. Ex boz puluere i mane: t circa noctez
trayciat^o. **Medicamen aliud qñ calitas fuerit cā.** B.

seminis lactuce semis portulacae: ana. 3. x. psily: semis co
riādri sicci: ana. 3. ij. balaustie: nemufare: ana. 3. ij. Ex bis

oib^o simul cōmixtis. 3. ij. cū quātā. 3. i. cāphore: paliqt di
es sumant^o: t cibus vtantur stipricis: t acetosis.

De ill^o q igrossāt virgā. CAP. LXVIII.

Alotiēns in die tādū fricanda ē do
nec rubea fiat: t postea aq

cala supēā fūdēda: t ex ide cū cera in oleo vio
lato resoluta epitbimāda. **Aut fricef:** t cū

lacte onino i die decies yngat^o. **Aut epitbi**
mēf ex lūbricis terrestrib^o desiccatis: t cū oleo sambac

*puluis virens quere
in melle d. 6. p. p.*

De his q̄ stringunt vuluā.

CAP. LXXIX.

Allie .3. ly. gariofilo .3. i. musci .3. sexta po: sumat: et trita oia i ynā vini .3. mittat: tur: i q̄ pān⁹ madefact⁹ i vuluā mittat. **A**liis qd̄ corrupta q̄ si virginē reddit. **R.** gallaz alu: minio: squinati folioz: lily cipi: ana pres c̄gles bec oia i aq̄ coquāt: de q̄ mulier i vuluā multoties mit: tat. Cū autē vulua multū stricta fuerit: atq; vir vt coeat ad mulierē accesserit: parua ps itestini sanguie colube i: pleat: et vulue atq; vir ad eaz accedat imittat. Postquā eni ad eā accesserit: cū ea coire cepit: findet intestinum et sanguis fluere incipiet.

De illis q̄ auferūt humiditatē i vulua. CAP. LXXX.

Aluminis iamēni: pres su: mātur c̄gles: et trite tritoni zenē: et sic subyciat. **A**ut salgēma: et alumē trita subyciant: et lauet mulieris vulua cū aq̄ i qua galle et glandiū cupule: et balaustie: cocte fuerint. **A**ut pineaz cortices: et alumē: et cipi i vino co: quāt i q̄ pān⁹ madefact⁹ vulue imittat: et ibi teneatur.

De his q̄ calefaciūt vuluā. CAP. LXXXI.

Ordumeni excorticatum sumat: et terat: et pyciat ex co i oleo sabbacino tādiū donec inspissetur: et supponatur.

De his q̄ valēt ad ipregnādū. CAP. LXXXII.

A hoc valēt vt vir et mulier nō coeat ni si post lōgū tps: et vt nō sint ebru: et vt vir cū muliere ludat tādiū: donec eā vide at desiderare coitū: qd̄ in oculis mulieris atq; anhelitu cognosci pōt. Et sit coit⁹ post mēstru op purgatoz. Qui postq̄ cū ea coire cepit: ipsius vebu: demeter eleuet crura: et sit tūc mulieris caput iferi⁹ mer: sum: atq; vir a spmatis emissionē absteineat: donec sciat mulierē suū iplēse desideriu. Et tūc ipe semē fūdat. Mu: lier vō post diu iaceat: hoc aut statiz post balneū fieri cō: uenit. Opz tñ vt ante q̄ hoc fiat: mulier medicinas sibi subyciat calas. **P**essariū ad ipregnādū valēs. **R.** sigiā castoreū galbanū: oppoponacū: carpopalsamū: semē bē: costū: spicā indamēdellū. Ex his oib⁹ tritis et cū vino cō: mixtis: glādis fiat siltitudo: q̄ in vuluā missa: p multas no: ctes añ q̄ coeat: quatuor teneatur horis.

De illis q̄ phibēt ipregnari. CAP. LXXXIII.

S mulier post coitū statiz paz alkitrā sibi subyciat: aut cū vir coire vult virge caput ex eo inūgat: nō fiet p̄gna: tio. Qd̄ et rute succ⁹ silt opat: aut pig: si ex ali: quo eoz mulier sibi supponat: post q̄ coierit

Mulier q̄ si pedes his aptos post coitū fortiter retro salierit: spina qd̄ p̄tinet i ea cadet. Uir et si coitū priusq̄ mulier expleuerit: nō ipregnabit mulier. **De** his autē q̄ abortire faciūt: sūt medicīne quas in caplo de partu fa: cili notabim⁹: et pessariū ex alkitrā: aut succo rute: vel ex pulpa collogntide: vel arthanita: facere: aut succū rute bi: bere. **De** his etiā que ferū vebemeter expellūt: est q̄ ti die p̄gnati tribuere. **3. ly.** de semine saune decē dieb⁹ con: tinuis: nisi pus febrē passa fuerit. Que si acciderit dimittē: da est. Sana vō hoc frequēter sumat: donec in ei⁹ vri: na atq; sudore: seminis hebel odor sentiat. **His** preterea oibus q̄ in caplo de mēstruoz: puocatōe: ac de facili par: tu dixim⁹ vtēdū ē: aut electuariū de assa ei detur.

Electuariū qd̄ in aborsū faciēdo validū existit. **R.** semi: his hebel. **3. c.** mentastri sicci: folioz rute: ana. **3. xx.** rubee cordumeni: pulegy: certuini: ana. **3. x.** bec oia puluerizata cū lacte sicuiz: in modū electuarij pficiant: ex quo i ma: ne et circa noctē ad magnitudinē ynius nabache sumat.

De illis q̄ multū faciūt bibere. CAP. LXXXIII.

S quis in potu multo vult vti vino: opz vt ea die nō multo repleat cibo: neq; dulcia comedat. Taseā aut vinctuosam sorbeat: et micās i iure molles et vinctuosas co: medat: carneq; pinguedinē amixtā hūitē tēpe: rate edat: neq; ea die ante comestione laboret. **Sz** statiz postq̄ expergefactus fuerit: bibere incipiat: in stoma: cho ex precedētis diei cibo nō grauedinē habens.

De his p̄terea q̄ ad potādū valde adiunāt: est caro cuz: caulibus: et cum canabit: et cum lentibus. **Post** vinum quoq; citri acetositatem: aut ribes: aut citonia: aut grana: ta acetosa: vl res acetosas: aut salas sumere: maxime au: xiliat. **Medicāmē** qd̄ ebrietatem detardat. **R.** caulū: um nabati semina: ciminū: amigdalas excorticatas: men: tastrum salem: absinthium: rutam: siccam: amicos ex his omnibus simul tritis. **3. y.** pondus cum aqua frigida i ac: iunio sumat: si ille qui sumere vō calorem non bz. Qui si calozē patiat: dimittat. **Ad** hoc p̄terea iunamētum p̄stat: vt qui vult bibere amigdalas salitas: aut lētes sa: litas: aut oliuas sale p̄ditas: aut capares comedat.

De his que cito inebriāt. CAP. LXXXV.

M Andragore opy: seminis iusquiami nigri: oium ana. **3. l.** sumat: nucis muscate. **3. 5.** gallie: xilaloes: ana. **3.** tertia pars. Ex his oibus tritis: trofici infoz: mētur. Quoq; vnus cum in vino dissolut⁹ fue: rit: vebementer inebriabit. **De** his quoq; que inebri: ant est: vt iusgamū nigrū: et cortices mādragore in aqua donec rubea fiat coquātur: que postea vino commisceri vō. **Medicāmē** aliud lenius p̄mo. Aqua in qua selles cogit sumat: et cū vino misceatur: vel aqua in qua vinee: aut res mucillaginē habēs madefacta fuit: def. **A**ut vinū in quo xilaloes madefactum fuit: tribuatur.

Medicāmē aliud qd̄ valde est forte. **R.** mirre: sigie: opy: iusquiami oium ana. sextam partem. **3. i.** gallie gario: fili ana tertiā. **3. i.** bec trita cum vino mixta tribuantur.

De his que cito alieniant ebrietatem et ex quibus cito auferitur. CAP. LXXXVI.

Aqua et acetū multoties dāda sunt ei: aut aqua mixta cū lacte multum aceto: so: vel cū sero acetoso tribuēda sunt. Acetum quoq; et oleum roseum: super caput sunt sum: denda: atq; cāphora et aqua rosata: narib⁹ ap: plicāde sunt: vt eas odoret. In stomacho quoq; si aliqua pars vini remāserit: vt ipsam euomat est cogēdus. **Ma:** nus p̄terea eius atq; pedes: in aquā frigidā sunt mittēdi: et cū sale fricandi: ac bucelle panis in succo vue acerbe in fufe sunt tribuēde: cum lentibus coctis. **Laules** etiā co: eti atq; cananit dandi sunt.

De curatione ebrietatis. CAP. LXXXVII.

Porret crapulatū diu dormire: ac post q̄ euigilauerit balneum ingre: di: vbi in loco sedeat temperato. Et post q̄ su: p ipsū caput aque tepide multitudo fusa fue: rit: exeat: et pullū cū succo vue acerbe: nec nō charis et hilem: atq; his similia comedat: deinde alia vi: ce dormiat. **Q** si capitis habuerit dolorē caput ex aceto cū oleo roseo mixto infundat. Et sint acetū et oleū roseū super nūem ifrigidata. Quib⁹ ita gestis: iterū dormiat. **S**i at post bec crapule sanitas tardauerit parū vini cum multa aqua bibat. **De** his quoq; q̄ crapulā remouent sunt multū loqui. et lōgā suauiter incedere viā: et oleū vio: latū: ac flores salicis: nec nō rosas: et cāphorā et aquam rosatā olfacere: atq; aqua tepida caput infundere.

Aliud. seminis scariole seminis caulis: verberio: mun:

Tractatus

dati a suis granis sumach: lentium excoctatarum: rosa
ru: spody: ana. 3. x. sumatur ex qbus. 3. iij. cū sexta. 3. l. de
caphora 2 cū. 3. l. acetositate citri decocte ad spissitudi
nē: aut cū succo mali granati acetosi: vel cū ribes sunt po
tāde. ¶ Aliud de semine coriandri sicci trito mixto cū su
charo albo eiusdē quātītatis: cui⁹ ips⁹ ē quātū pōt tribus
traiciat vicib⁹. Robur autē qd ad crapule valent remo
tionē sūt rob de succo vūe acerbe 2 rob de acetositate ci
tri: 2 rob de ribes. ¶ Aliud aq in q sumach: 2 tamarindi:
atq; pruna fuerint infusa: sumat: 2 cū succo acetositate ci
tri eiusdē quātītatis misceat: qbus tñi zuchari quātū to
tū est addat. Que oīa vsq; ad spissitudinē sunt coquēda.
Ex quibus postea qsi sorbēdo aliquid est sumēdum.
¶ Cōpletus est tractatus quintus cum dei misericordia.

Tractatus. VI.

19. continens capitula.

- p^o De cautela iter agētis a ca
loze: 2 auferēdo nocumē
to qd accidit ei ab ipso
2 De cautela diez calcu
lariū 2 succursu eoz que
ex eis accidunt.
3 De sedāda siti 2 expulsio
ne nocumētū eius.
4 De regimie eoz q pger vo
lūt: oū magnū ē frigus.
5 De sanatiōe cōgelati a fri
gore.
6 De sincopi q sit ex fame 2
eius sanatione.
7 De regimie extremitatū
digitoz pedū 2 manūū
ne a frigore corūpani:
2 succursu si lepta fue
rit corruptio: 2 sanatiōe
ei⁹ qd fuerit corruptus.
8 De imobilitate oculi ex niue
9 De adustione 2 dolore q
accidit oculo ex frigo
re vel vento.
- De sanatione debilitatis.
2 labore magni.
11 De preparatiōe corporis
ad ambulādū 2 regimi
ne cibi in itineribus.
12 De ablatione nocumētū 2
diuersitate aquaz.
13 De mansionibus expedi
tionum.
14 De regimine mare intrā
tium.
15 De phibitione generatio
nis pediculoz 2 destru
ctione eoz qui genera
ti sunt.
16 De illis q prohibēt foob.
17 De illis que phibēt fissu
ras q fiūt i calcaneis.
18 De excoziatōibus q acci
dūt ex egrotōe vel cal
ciamentis.
19 De casu 2 percussioe q fiūt
in capite: vel in alia par
te corporis.

De cautela iter agētis a calore 2 auferēdo nocumēto
qd accidit ei ab ipso.

Portet

ut g^o magne calitatis tpe
iter agit: cibo nō sit plet⁹
n3 sit ebri⁹ n3 ē ea bozavinū biberit. Nō
tñ sit inanit⁹: neq; a cibo vl⁹ vino oino va
cu⁹ nisi fastidiū patiat. Qd si passus fue
rit: oino ab itinere abstinere meli⁹ ē: atq;
gescere: 2 tādū dormire: donec fastidiū
remoueat. Qui si nō fuerit fastidit⁹: imo appetitus i ipo
aliq⁹ tūlū viguerit: mediocriter cibo fficiat: q tñ pauca
ti attineat. ¶ Libaria vō gbus vti⁹: frigida sint: atq; exti
guētia: nec nō sitis repmētia: vt sunt alkalis: 2 albulm: 2
vūe acerbe succ⁹: 2 acetū cū oleo: 2 bis filia. De bis q sunt
frida. Qd si nullo mō comedere desiderauerit: calozēq;
supfluit: atq; sitis senserit: triticū fractū cū multa aqua
coctū cum zucharo 2 aqua frigida bibat. Post cui⁹ austu
nō statiz eat: sed parūp moxet: 2 precipue si multū aque
biberit. Si. n. statim mortuus fuerit: cibis in stomacho exi
stēs de vno latere ad altez trāsflens stomachū inflat: ac
male digeritur. Si autē ipsū ire necessitas coegerit: parū
per bibat: 2 numq; i aliqua boza fortiter icedat: oīaq; mē
bra sua a sole custodiat: 2 pcipue caput: 2 quas maxime si
diū ambulare desiderauerit. Diū. n. cū fortis fuerit calor
incedere: 2 ieiunare: corporib⁹ macris plus: crosiss vō mi
nus nocet. Quedā tñ crosia reperiunt corpora: gbus pdi

cia pferunt. Nos autē iam dixim⁹ in hoc nostro libro nō
esse intētionem nostrā: oīa ista distinguere ac determina
re. Qz. n. nos: hanc profundius tractare docerim⁹. Unde
ea que sepius accidere solent pōderamus. Vti pterea i
hoc: magnā cōtinet partē. Corpora nāq; calozē aut labo
rē vel famē: siue alia pñeta fere assueta: in his fortiora:
atq; magis tolerātia: inueniūt: a gbus etiā min⁹ ledunt⁹
q; ea que is assueta non sunt. ¶ Post qd autē is qui iter
agere inceperit: suū perfecterit iter: aliquantulū prius ge
scere: 2 deinde in aqua tepida 2 dulci balneari o3: postq;
fructus ac cibaria in frigidātia 2 humectantia comede
re 2 i loco vētis expōsito dormire vtile ei existit: coitū ē
pōdermittat. ¶ Capitis autē dolorē si senserit: cū aqua ro.
2 rodoleon ac aceto curet: atq; balneo aque sepius vtiat.
Libaria ē oīa gbus vti⁹: frigiditati 2 humiditati maxie
attineant. Oleū pterea violatū: aut de cucurbita semini
bus: aut de florib⁹ salicis factū olfaciat. Si autē nihil ma
li senserit: suū peragat iter. ¶ Qz si egritudo ei acciderit
ab itinere tādū suspēdatur donec qd accidit sublatū ere
dat. Si autē morari non poterit: paulatim icedat se quā
maxime a sole custodiendo. ¶ Ante ē quā icedere inci
piat: ea q vebemēter extiguūt bibat: sicut ordeū fractū
2 coctū: mixtū cum zucharo 2 aqua ro. ac mucillaginē
psily: aut iulep cū aqua ordeū. Cū autē geuerit cibo 2 fru
ctibus ifrigidatibus 2 lacte si nōdū febris cū inuasit nu
triat. Quia si lesus fuerit: nec lac: neq; butirū: neq; aliqd
ex lacte factū attingere psumat: nisi multū acetosū fue
rit. Lac. n. acetosū: 2 feres simplex: 2 masal: buic nō no
cēt dispositioni. ¶ Febris vō si perdurauerit maiori i ea
indigebit sermone: q; ille quē in hoc libro explicare vo
lumus. Est. n. in his necessari⁹ medic⁹ in talibus vñtatus
q cū regat. Nos quoq; de febrū curis quātū buic nostro
pertinet libro: in suo si de⁹ voluerit dicemus loco.

De cautela dierum canicularum 2 succursu eoz que
ex eis accidunt.

CAP. II.

Am in diebus canicularibus ali
q3 icedere cogitur
mediocriter cibis ffici ex re vñctiosa o3: post
quoz acceptōem a potu multe aque abstine
re o3. ¶ Caput q3 ac facie pāno lineo subtili
coopiat: quē patiēter ferat. Qd si ipm aliquo modo mo
lestauerit: facie a solis obuiatione vel vñt auertat atq;
aliā declinet partē si potuerit: aut quātū plus poterit eis
se occultet. ¶ Qz q3 aqua semp abluat. quā non trayci
at: nisi cū fuerit frigida. ¶ Caloz at si ei multū nocuerit
caput semp sub pānis teneat. Oleūq; de cucurbit⁹ aut d
vulcib⁹ amigdalīs semp odorēt: 2 ex eo pap⁹ trayciat. pe
ctus quoq; atq; vētem ante itinēris incepiōem: ex pñ
ly mucillaginē: aut ex succo portulace cū oleo de cucur
bitis 2 albumine oui mixtis epithimet. Ramos etiā por
tulace si semper superit remediabitur: 2 quāmaxime
si ex eis cū lacte valde acetoso: 2 butiro coctis: an q3 eat
comederit. Qd si lac acetosū iueniri nō poterit: masal cū
butiro vtatur: bīc. n. cibis canicularium remouet nocu
mētū atq; sitim. Et si q3 anteq; iter icipiat de oleo cucur
bitaz: magnā sumpserit quātītate: caniculariuz ab eo re
mouebit nocumētum. ¶ De his etiam que ipsoz in vl
timo nocumētū remouent: ē vt cepe incise in lacte aceto
so pōiē vnam vel plus iacere permittantur. De quibus
anteq; incedat comedat post quārum etiam acceptionē
de lacte illo bibat. Qui postq; geuerit: si statū aquā bibat
sed ex ea os semper colluat: 2 ex frigida parumper tray
ciat. Post hec autem de his que in frigidant: quan
tum voluerit comedat: post quozum comētionem aquā
paulatim bibat. Hoc enim regimine si quis vsus fuerit a
fici pferuabitur permissio si ocus voluerit.

Quidam dicit qd sit de uenis qd astra
apparent in celo pnt exire rores
fundo abluo sunt apparetur uirginitas

Almagor dicit qd quibz caput in pectore uisus est
vel in loquente mouet qm aut facit incipit
ut qd loqr: et se pferit eis uisus: nec sit qd dicit
vel qd aliquod facit qd exen uider

Sextus

28

De sedanda siti et repulsione nocumeti ei. CA. III.

Porter quolibet sitis in itinere timen-
tes a cibi saturitate ante qd eat
abstinere. Ex oleribus tñ infrigidantibz ac fri-
gidis et acetosis parū comedat. Aut ex saui-
bus cucurbita et multa aqua frigidissima bibat.

Erei uo salis vel dulcis: uel acris comestione abstine-
at. et ppe a piscibus tā recetibz qd falsis: atqz salmuriā con-
ditis: et oīno ab oibz hōz spēb. Ipsi. n. sitis sunt effectiui.
Et canguamich: et gnā lactis q salita uel acetosa cōdiunt
dimittat: et cappares ppe et oliuas: qm sūt siti faciētes. Le-
pe uo in aceto missis: et que eis assimilant sitis sedāt. Ipsius
etiā obseruare oīs: ne uelociter cedat: s; suauiter et cū mo-
ra trā. Ueloz. n. incessus bolem frequēter anbelare: ac ve-
hemēter facit. Qd in sitis puocatioe oibz deteri existit.

A multa etiā locutio abstinere oīs. Multa. n. locutio
sitim creat. Si aut ipsius loqui necesse fuerit: sumissa vo-
ce quanto plus posse est loquā. Clamor. n. calozē ac sitim
multā afferre cōsueuit. De his ptecia que sitim sedāt
et diu remouēt sunt lac ualde acetosus: et portulaca: ac lactu-
ca: cucurbita et citroli: et melones nō dulces: et pira ualde
humorosa: et paru; stiptica: nō multū dulcia. poma quoqz
ac mala granata: et que de fructibus acetosis sunt eis silia
et acetositas citri atqz uue acerbe succus: et ribes et puina.

Sigs. n. ante qd eat comederit nō sitim patiet. De his
quoqz que in ore tentat: in hora eūdi tēperie adducit in si-
tis ablatioe: sūt pira sicca acetosa: cū vñ post vñ sumit
et thamaridi: et granati acetosi grana: aut ex masal assidue
paripar sumere: et in ore donec dissoluat tenere. In hoc
tñ nō cōfert rekis: neqz sumach: neqz bis silia. Duic au-
tem lz parit: cōfert fructū cristalli in ore tenere: et sadaffa
aut argētū merū tersus. Labia ptecia fortiter stringe-
re: atqz acere nullo mō per os attrahere cōfert: s; maxi-
me poterit hoc agere studuerit.

Aliquam qz de rebz
frigidis odorē reddentibus: vna hora post aliā horā odo-
ret: atqz olea ifrigidāta olfaciat. Uētri quoqz ex herbis
frigidis emplast: et inperponat: aut ipsum ex epithimati-
bus que in canicularibz nominata sūt: epithimet. Quod
si aque habuerit paucitatē acetū ei cōmisceat. Parua. n.
quantitas eius tūc sumpta: uehemēter sitim sedabit. Ea
qz qd sitis exinguit edat: et ea que ipsam afferit derelin-
qte.

Trocisci qui calozē exinguit: et sitim sedāt: febribusqz
acutis: ignitis in ultimo pferit si uoluerit de: ex qbz an-
te qd eat: et etiā i hora eūdi: aliquid in ore teneat. Ipsi. n. et
sitim remouēt: et ardorē exinguit. R. citroli cucurbitre:
seminū exorcicatoz partes equales: seminis lactuce se-
minis portulace: cuiusqz ana partē mediam. succi liquiri-
tie puri: quartā vnius partis: terant bec oia: et cum succo
portulace aut psily mucillagine cōficiantur: ex gbus tro-
cisci parui ad lupinoz similitudinē informentur: ex qui-
bus dū incedit: vnum post vñ in ore teneat quē nō ma-
sticet: sed sinat donec paulatim dissoluatur. et qd ex eo dis-
soluitur trapiat. Ante uo qd eat: vel cum per eos febrēs
acutam sedare uoluerit pondus. 3. ij. ex eis bibat cū rob
alicuius fructz acetosi quos nominauimus. Si autē in
pectore aliqua fuerit asperitas: ipsos cū iulep vel sirupo
violato bibat. Di ptecia trocisci ardori vīne in ultimo:
cōferunt.

Cum autem aliquis in itinere sitim patitur
uehementem: oportet ne statim aqua satietur cum eam
inuenerit: s; os ex ea lōgo colluat spacio: et ex ea parū tra-
giat: in quam etiam suas mittat extremitates: faciemqz
suam ex ea lauet: atqz in eam si uoluerit ingreditur neqz
ex ea bibat nisi parum: de qua etiam minus qd poterit
paulatim sorbendo vna vice post aliam sumat. Post
hec autem ex cibis quos nominauimus comedat et paula-
tim in potu cum augumēto ex aqua sumat: de qua tamē

non satietur. Et quāto plus sitim diminutam esse sense-
rit: potum si uoluerit augmentet donec satietur. Cum
hoc. n. regimine a siti pntiosa: atqz a malis accidētibz ipaz
comitantibus preseruari poterit.

De regimine illorum qui uolunt iter agere dum ma-
gnū est frigus. CAP. III.

Aemadmodū ex longo itinere in
tpe mlti calozis: sic
citas corporis: et ptisis: ac dolor capitis: necnō fe-
bres et bis silia accidunt: ita ex itinere in tem-
pore multe frigiditatis: alie eueniunt egritu-
dines. Ex gbus sunt pgelatio: et famēs: et sincopsis: atque
apoplexia: et stupor ac exolutio: et alcuzege: et extremitatū
putrefactio: et hōz silia. De tñ egritudines illis propere
accidunt: qui ad eas naturaliter dispositi sunt: sicut illis
fortitan quozum cōplexiones his repugnant egritudinibz:
atqz quozū corpora frigori uehementi exponi consue-
ta sūt: bulusimō nō accidit egritudines nisi raro: et cū cā. i.
frigoris uehementissima. Nos qz in illo dicemz simile
eius: quod in precedentibus diximus. Dicemus igit
q si quem in uehementis frigoris tēpore incedere opor-
tuerit cibis prius replet: atqz vini magnam bibere opor-
tuitatem debet. Post quoz acceptionē ab itinere aliquā-
tisper abstineat odec cibis calefiat: et morio que i corpo-
re facta fuit: sedet. Libaria aut quibus vti: actuali-
ter ac potentialiter simul calida sint. Q si frigus for-
tissimum fuerit: atqz ipm statim post comestione iter lei-
pere necesse fuerit: vinum purum tepesfactum bibat: aut
vinum cui tantū aq calide ammixtum est: ut ex ea tepe-
fieri possit. Vinum uero sit forte: et subtile stipticitate ca-
rens et acetositate. Faciē etiā subtili fortiter coopiat pan-
no: et pēpne si sue faciei cōtrarius pfluauerit ventz frigidz

Ab his aut ille precipue custodiendus ē: qui in pectore
aspiratē sentit: vel tussim patiatur: vel cui pulmo aut pe-
ctus debile ē. Dic enim si aerem attraxerit frigidum: ad
tussim uel ad sanguinē spuendum uelociter perueniet.

Ex cis uo que in tempore uehementis frigoris ante in-
cessum sumunt: sunt cibaria cū nucibus et alijs facta: et ce-
pis: et buriro. Et alijs quidē et nucibus uehementē pfici-
endi ad hoc inest ppietas. Totū nāqz calefaciunt corp
calozēqz adeo augmentant innatū: donec p totū diffun-
datur corpus: et etiam multiplicetur in extremitatibus:
nedū in corporis medietate. Alia quoqz similiter opa-
tur: si vna 3. ex ea cum fortis vini libra. i. uel cū idromel-
le sumpta fuerit: pip itidē si ex eo in cibo multum ponat
uel cum idromelle bibatur: eiusdē est inuamenti. Lepe p-
tecia crude atqz porri: et tasea alba in qua multū ponitur
de taguebil: ad idē pferūt. Dic aut nō statim post itie-
ris perfectionē et dimissionem ei: ad ignē se calefacere
nec balneum ingredi: neqz dormire oīs. S; p horam vñā
locū calidū i q sit ignis a lōge circueat: deinde uo igni se-
cūdū gradus paulatim appropiare incipiat ordinē ob-
seruādo. Post bec aut si i itinere magnū tetigit eū fri-
gus: balneū ingreditur: in quo diu morādo fricetur. Q
si balneū inuenire nō poterit: in domo igne calefacta tam
diu friceat: donec corpus ipsius rubere incipiat: deinde i
molli lecto diu dormiat: possibile est. n. ut q hoc vñus fue-
rit regimine: a febre preseruatur si placuerit deo.

De sanatione a frigore congelati. CAP. V.

Si congelatio ex frigore accidit
quo nōdum sit des-
perādū pēpa rad ē ei locus igne calefactus
q vñtis nō sit exposit: in quo cū fuerit: forti-
ter et uelociter calidissimis fricandus est mani-
bus. Quod ideo fieri conuenit: ut totū corpus simul ca-
lefiat capite excepto: qd calefacti pānis calefieri opz.

Si congelatio ex frigore accidit
quo nōdum sit des-
perādū pēpa rad ē ei locus igne calefactus
q vñtis nō sit exposit: in quo cū fuerit: forti-
ter et uelociter calidissimis fricandus est mani-
bus. Quod ideo fieri conuenit: ut totū corpus simul ca-
lefiat capite excepto: qd calefacti pānis calefieri opz.

Si congelatio ex frigore accidit
quo nōdum sit des-
perādū pēpa rad ē ei locus igne calefactus
q vñtis nō sit exposit: in quo cū fuerit: forti-
ter et uelociter calidissimis fricandus est mani-
bus. Quod ideo fieri conuenit: ut totū corpus simul ca-
lefiat capite excepto: qd calefacti pānis calefieri opz.

Si congelatio ex frigore accidit
quo nōdum sit des-
perādū pēpa rad ē ei locus igne calefactus
q vñtis nō sit exposit: in quo cū fuerit: forti-
ter et uelociter calidissimis fricandus est mani-
bus. Quod ideo fieri conuenit: ut totū corpus simul ca-
lefiat capite excepto: qd calefacti pānis calefieri opz.

Si congelatio ex frigore accidit
quo nōdum sit des-
perādū pēpa rad ē ei locus igne calefactus
q vñtis nō sit exposit: in quo cū fuerit: forti-
ter et uelociter calidissimis fricandus est mani-
bus. Quod ideo fieri conuenit: ut totū corpus simul ca-
lefiat capite excepto: qd calefacti pānis calefieri opz.

Si congelatio ex frigore accidit
quo nōdum sit des-
perādū pēpa rad ē ei locus igne calefactus
q vñtis nō sit exposit: in quo cū fuerit: forti-
ter et uelociter calidissimis fricandus est mani-
bus. Quod ideo fieri conuenit: ut totū corpus simul ca-
lefiat capite excepto: qd calefacti pānis calefieri opz.

Congelatio
ex frigore
accidit
quo nōdum
sit desperādū

de pte
alligat
Aurea p. m. 1
ypit 20 am
vif h. m. 15

Tractatus

Cum autem totum corpus fricatum fuerit: homines corpora calida et lenia hñtes: cū eo in lecto iacere debēt. Quoz corpora ipsius corpus tāgere. et quāmaxime ventrē et dorsum atq; pectus puenit. Cui post hoc parum asferre: et mirre: atq; piperis cum vino forti: nec non aqua carnis dari o3. Postq; aut eius anbelit? aliquantulū reuerfus fuerit: ex tasea alba nutriatur. vinum quoq; nō in magna quātitate ei tribuatur: lectusq; mollis ei pparet: in quo multis cooperiat pñis: vt diu dormiat precipiat. Postq; autē expergefact? fuerit: et ualefcere inceperit: balneum ingreditur calidum: in quo longā faciens morā multū fricatur: et ex oleo liliaco vel narciscino vel cui co3st? et castoreū ac musc? et euforbū amixta fuerint inūgat. De sincopi q; fit ex fame et ei? sanatioe. CAP. VI.

Liquando

iter agētibus in tpe vehe-
mētis frigoris: fames ac-
cidit valida: deinde vō nō moratur: vt sedet
fames illa: et supuenit eis sincopis et extasise ve-
hemēs. Qui fortasse moriunt inde. Cū hec g
fames inceperit: velociter et subito sunt cibadi ex pane i
vino forti madefacto: ius q; a tasseaz vinctuosaz vt for-
beant eis est dādum. vinozq; forti calefacto: in q; parū sit
positum piperis: sunt potadi. Qui si curati nō fuerint: nisi
prius eos inaserit sincopis: aqua rosata sunt rozandi: na-
resq; ipsoz ex musco et calamo aromatico sūt insufflat
de: labia quoq; atq; grinones ex algallia inūgi debēt.

Os pterea stōi ac extremitates tā diu fortiter sunt fri-
cāda: donec rubere incipiāt: deinde vō extrema ita liga-
turis sunt constringenda: vt doleāt. Postq; autem a pñi-
cta euaserint sincopi: vt pñi dñximus sunt regēdi. Si vō si
euaserint: vinuz et aqua carnis per guttur sunt inyciēda.
Qui manibus diu sunt fricandi: et aqua ro. rozadi: atq; vo-
ciferādo vel manibus tangendo excitādi. De si exta-
sim passi fuerint ex hoc: prohibe illos ab eo quanto plus
possibile fuerit. ita vt manus atq; pedes ita liges vt dole-
ant et da eis ad forbēdum ponēdo in ora cois vna vice
post aliā: et moue eos. et vocifera super eos. Cū vñ pte-
rea cū pipe calefactum. eis ad bibēdum tribuendum ē.
Eis itidē de sagnea parū: aut de electuario ex assa fctō
dādū ē. Quos pter hec igni applicabis: corporaq; co3
oleo de casto. aut oleo de euforbio inunges.

De regimine extremitatū digitoz pedum et manuum
ne a frigore corrumpan? et succursu si incepta fuerit cor-
ruptio et sanatione ei? qd corruptū ē. CAP. VII.

Edum

deicepo vō ex o3o veteri inūgēdo fricatio faci-
ēda ē postq; pñis coopiedī iter ipos: ac sub
ipis et si ipos iterponēdo pños. S3 pectie et
toto ac sup ipz lana moll? mittēda. deñ vō caligis subtili-
bus et mollibus calciadi. De si frigidis sutularibus se-
calciauerit: sumopere cauere o3 ne sutulares madefiant
aut ex aliqua re sibi accidere bumectentur. De his q;
qbus extremitates fricate nocumētū ex frigore adueni-
ens repellūt: sunt olea cala sicut sambacīnuz. et araziki: et
oleū de ben: et liliacū atq; laurinum. Alitran vō vebemē-
tius in hoc operatur: q; supradictoz aliqd. Ipsum. n. non
solū frigus extremitates corripere nō finit: verū etiā ne
id qd ceperit corripī putrefiat probibz. Cū vñ pte-
rea sibi canere o3 ne sitim pati nitatur: aut frigus: ex quo
extrema ledant? fortassis. n. ex hoc velociter corripent.
Pui? autē signū ē: qd frigus qd ei nocebat: tā allenari se-
tis: q; co3 operimētum nō sit. atatum nec augmenta-
tum: neq; ab aere frigus sit remotum: hoc enī tūc nō cue-
nit nisi ex sensus minoratione. Cū vñ o3 vt cū frigus
nocere cepit: pedū operimētū statim mutetur multaq; i

eis fiat fricatio: postq; operiant? ac in tressu moueant.

Nil. n. ē deterius ad velociter afferendū frigoris nocti
mētū: q; vt pedes sint suspēsi. Si aut cōtigerit eos apa-
ri: eozq; sensus minui: ad hoc curari poterūt nisi virides
aut nigri fiāt: si in aqua mittant? in qua tritici palea cocta
fuerit: aut in qua napi vel caules bulierūt. Aut anctum
aut camomilla: aut sticados arabic? aut sisimber. aut sa-
suc? aut mēlilotum: sine lini semen aut fenugrecū. unū
quodq; sepatim: aut oia sūt. Et si cū aliq; ex oleis q; noiani
m? et iūf ignē. et sepe fricati fuerit. Cū vñ nigris at vt nigri
si fiāt: o3 vt statū ad eos scalpellādos festinet? et velociter
sūt scalpellādi: et adeo pfūde: vt ad carnē pueniāt: et sāguis
ab eis fluet pmitat? dōce p se restrigat. Ipi q; iteri i aq;
stēt cala: qd id sit ne i ore venaz: aut i vñerib? sāguis cō-
gelet? et exis phibeat. Postq; at sāguis i strict? fuerit:
et ei? minū flux? epithia ex bolo armo i aq; et pauco ace-
to dissoluto: supponēdū ē: et ibi p die vñā et nocte dimittē-
dū: deñ ex vīo tepefctō: aut ex aq; et aceto lauādū. P3 h q;
sūt bis aut ter: epithiā dū. Et ad vltimū pñicto epithi-
mate tā diu vtrēdū. dōce loca dñigrata videas iā ēē fctā du-
ra: et retēta. De si an scalpellatōes ad p pñctū fuerit:
vt locoz soluat duritiē: et malū fctat odorē: atq; i putre-
dinē vñā fuerit: scalpellatio iā ēē nllō pficiet. Nā nec ē
oia q; sūt i ill? loc? cadet. Quapp auxiliū vt cadāt pñctū ē
qd velociter fieri pñctū: ne vñq; ad sanā carnē illi locovi-
cinā: lesio pueniat. Cū vñ tā medici min? asluti a pñi-
cti loc? cutē remouēt: et qd in eis putrefctū ē cū ferro au-
ferūt: q; nō ibi magna replat? cōcauitas: s3 sit loc? tenuis.
Quapp mltoties nernos et chordas multū timozosos ta-
liter opādo ex hñt: et distēdūt et icidūt. Vñ faciunt malas
gnari egritudines. Caro nāq; putrida cū ferro a mēbro re-
mouēda nō est: immo emplz ex folys stele aut caulis co-
ctis: et calido butiro ammixtis et in modū panis cōfectio
fieri conuenit: et calidum superponendum est. Qd in die
multoties erit mutandū. Postq; autē quod putri-
dū erat ab eo ceciderit: et nigredovel viriditas nullo mo-
do remāserit: pñiderādū erit an putrefactio os igressa sit
vt si fuerit: q; si ips? igressa si fuerit ex bis q; carnē creat: lo-
c? erit medicādus. Sin at ipsa os ingressa fuerit: tūc erit
necesse aut ipsum radere: aut aliquam eius partē ferran-
do auferre: aut totum os a iunctura remouere. Sermo
autem de hoc: est egrediens ab intentione nostri tracta-
tus: quonā est pertransiens illuz: qd ille facere pōt q nō
est huius artis: indigens medicante sciente pio.

De immobilitate oculi ex nūe et q pte nimia nūis albe-
dine vi dere nō pōt. CAP. VIII.

Uti hanc

egritudinem suis pertimescit
oculis accidere: nigris vestiaf
idumentis: atq; caput pāno coopiat nigro oca-
lisq; sūt pānū supponat nigrz. Qd ideo fieri cō-
uenit: vt pānū oculis semp intueat. Aut i ma-
nu pānū teneat nigrū. quē sepe aspiciat. Qēs quoq; circa
ipm incedentes nigris sint cooperti vestimentis.
De his pterea que ad hoc in vltimo conferunt ē super
oculos ligare rem qua parti in suis vti pfuerunt itino-
ribus. Que. s. ex pilis teritur nigris qui de caudis animā-
lium euelluntur. De adustione et dolore qui acci-
dūt in oculo ex frigore vel vento. CAP. IX.

Quandoq'

in hac dispositiōe oculo ac-
cidit ardo3 et dolor fortis: ac
motio palpebray difficultas: et ipsay cros-
situd. Vñ oculus fortassis sit rubens: et fov-
tasse obtalmia fortis et mala excitatur ex ea.
Quapp sumopere ab his erit cauendū. Unde oculus
quantū plus possibile fuerit: erit operiendus: et circa ipm
pānus subtilis inuoluēdus: vt ex eo nihil sit discoopertū

nisi qđ est valde necessarium. ¶ Faciem preterea ab vti oppositione quanto plus poterit remoueat. Qui etiam si super oculum aliquid ligauerit in quo ante pupillaz sit foramen: magnū sentiet remediū. Si autem adeo magnū fuerit vt totam circūdet faciem: erit melius et maior vtilitatis. ¶ Vnum quoq; bibere: hoc remouet malū semper. Vaporare autem oculos omni hora i hac dispositio: ne magnus est error. Oculi nāq; cum ex embrocatione calefit impedimentum a frigore magis vltimum erit.

¶ Quilo autem si quandoq; acciderit hoc qđ diximus: confert: vt vaporem aque in qua frumenti pallea bullierit i facie recipiat: aut faciem super sanfuci cocti vapores aut anetici: aut camomille: vniuscuiusq; separatim: aut oīz simul ponat. ¶ De his quoq; que ad predicta valde valent: est vt lapides donec rubei fiant ignant: et in vinum verus mittant: et nouum est magis vltimum. Aut vinus super lapides roretur: super cuius vapores facies erit tenenda. ¶ Sternutatio etiam ad hoc remedium affert. Rubor autē si oculo acciderit: properandum est vt de vna cephalica velociter sanguis minuatur. Post hec autē in sequenti die balneum ingreditur. Qui ad comedēdū aliquid erit tribuendum et vinum forte et purus ad potandum dandum. Post quorum acceptionem: diu erit dormiendum. Et si aliquid remanserit: tunc iteret embrocationem plus et magis vltime qđ fecit: et reliquo regimine plus et excepta sola slobotomia: erit vtendum. Venter quoq; fortiter erit soluendus.

¶ De sanatione debilitatis et laboris magni. CAP. X. **Adnis cui** fortis labor ac fatigatio acciderint: cum ad oculū puerit: per horam vnam quiescat: deinde balneum ingreditur. Si autem balneum nō inuenierit: aquam calidā hora vna ingreditur.

¶ Qđ et faciat donec caro lenis fiat et rubea: cuius totū corpus post hec leniter fricetur: et iuncture cum pollice quasi comprimēdo palpent. Postq; si hypems fuerit: ex oleo in quo anetum coctum fuit: aut camomilla: inungendus erit: et precipue ipsius iuncture. ¶ Estas vero si fuerit: cū oleo violato idē fiat: deinde vero quiescat et dormiat diu lectisq; augmentet mollietē: et plura super se ponat operimenta. Cum autem a somno expergefactus fuerit: ad sui redeat fricationem: et ad balneandi vsu: atq; vngendi deinde vero ad suum reuertatur vsu.

¶ De preparatione corporis ad ambulandum et regimie cibi in itineribus. CAP. XI.

Si longum vult peragere iter: ante ipsius inceptionem slobotomari: ac medicinas ventris solutiuam sumere debet. Et precipue si longus fuerit tempus ex quo neutrum eorum peregit. Qui enī iter agere corpore non mundificato voluerit: vix febres euadere poterit. Quia si eas aliquando euaserit: quia eius corpus dissolutum est atq; cutis rara: non euadet exituras: neq; pustulas: neq; alias apostematū species: neq; catarrus. ¶ Si quoq; studēdū est vt cōsuetudinē suā in eas transmutet consuetudinē: qua in itinere cū vt oportet i cibo: aut in sono: aut in motu. Si enī in itinere ipsius vigilare necesse fuerit: et ante itineris inceptionē vt vigilet nō ti debet. ¶ Similiter comestioneis horā: ad horā in qua i itinere se posse gescere scierit: mutare oz. ¶ Exercitio quoq; atq; motu plus solito vti cōuenit. Et niti vt absq; balnei vsu esse possit. ¶ Cū autē ire inceperit: de medicis quibus vt consueuerat secū deferre debet. Usus autē cibi quē in terra sua habuit: dimittat: vt ex eis gbus vesci solitus erat: nullo modo comedat. Qui cibo multi nutri-

meti: et paucē quātitatē vtatur. Neq; anteq; hospitetur et quiescat: comedat. ¶ Si autē comestione multū idiguerit: licet parū sumat: non tamē totū cibū sibi necessarium: neq; totū potū nisi postq; quiescerit: accipere psumat.

¶ Olera vero precipue atq; fructus nullo modo accipiat. Dec. n. vñtres absq; magno replent nutrimento: et in corpore humores crudos generant et malos. Si autem in tempore calido eis indiguerit: comedat ex eis sicut ias cōstituiamus. Quia si in nocte necesse fuerit ipsum incedere: non erit ei cenandū: sed sue comestioneis integritatē vsq; i tempus in quo se diu posse quiescere scierit: intermittat.

¶ A fastidio quoq; atq; motu: vñtre pleno omnino abstinerere debet. Dec. nāq; apostematata generant et exituras. Balneo quoq; vt cū poterit: conueniet.

¶ De ablatoe nociuitate ex diuersitate aqz. CAP. XII.

De his que simplices bibant: sed vt cuiuslibet mansionis aqua cū aqua pcedentis tempetur mansionis ipsaz ei amiscendo. Ad hoc quoq; valet aquas diuersas vino aut aceto mixtas que secū deferat bibere. ¶ Impedimētū preterea diuersitatis aquaz remouet: ceptas: aut allia: aut lactucas cū aceto comedere. ¶ Vtiator itidē ad hoc cōfert: lutum sue terre secū deferre: de quo cū generit parū accipiat: et cū aq misceat quā sic dimittat donec lutū descēdat: et aq clarificet ex qua postea bibat. ¶ Aquae autē male in quib; manifeste cognoscuntur qualitates tēperari debēt sicut dicemus. Aqua crossa et turbulenta clarificanda ē: ipsaz multoties de vno vase in aliū mutādo. Quia si fieri nō poterit p colatoriū qđ ex farina tortellaz madefacta sit cooptū coles. ¶ De his ē que aquas colant: et vt bulliat prius: et postea in frigidet et coles.

¶ Ex his etiam que ipsam colant ē vt in ipsaz pap. aluminis iamenti triti prociat. hoc. n. eam cito clarificat: atq; colat. ¶ Salsa autē si fuerit aqua: cū aceto erit bibēda: et xilocaracte nabatie in ipsā mittēde crūt: aut semē mirri: aut sorbe: aut lutū chorascenti. Aut q ea vt voluit: citonia comedant. Citonia. n. ab aqua salsa nociuitatē remouet.

¶ Quia si aqua valde fuerit insipida: et oportuerit viatorē ea vt ipsaz in ollā mundā vitreatā: vel in vas lapideū pōat. Cuius officio ligna ex trāsuerfo supponat: super q vellus lane aut lanā carminatā mundā mittat. Quib; ita pactis ignē sub olla accendat: et qđ in illa lana colligit: expimēdo colligat: et qđ ab ea manauerit: bibat. ¶ Acetū quoq; aq; falsē sapore repmit: atq; syrup acetosus ad B vtilis exstir. ¶ Aqua vero si fuerit stans putrefactionē in se hñs admixtā: cū rob de fructib; acetosis misceat: sicut ē rob qui fit de succo vñe acerbe: et granatorū et maloz. Cum autem aquam illam in potu sumit: omnes calidos cibos dimittat: vinumq; nullo modo bibat: nisi fuerit cauba. Dec. n. aqua stans: est id qđ veloci generare pōt febres q; res alia aliq. ¶ Quia si in aqua fuerit amaritudo ei dūz bibitur inlept admisceatur: aut zucharus: et comedat dulcia. ¶ Aqua autē si vñtre soluerit: ea que vñtris sunt cōstrictiua comedat: et econuerso. Et si in aqua fuerint res minute: aut herbe in quibus est acuitas et malitia cibos vinctuosos semper comedat: et ad ipsam colandas sit sollicitus aquam quoq; non bibat nisi paralifen: et precipue si in ea fuerint sanguifuge. ¶ Urina vero si ex aqua restringatur: vinum habens aquam admixtā in qua semē feniculi: aut apy coctum fuerit: erit bibendum. Aqua q; si fastidium fecerit cum rob granatorū erit bibēda. Et vt omnia compēdenda in considerandum erit qđ et accidat et ex eius contrario erit regendus.

¶ De mansionibus expeditionum vel eorum qui sunt in

aliqua qđam
vñtre qđ
sic os opulāt
vñtre: vt p
ipm pūpt
exire vñtre
vñtre qđ

Tractatus

castris.

CAP.

XIII.

Lis qui sunt in castris si estas fuerit i altis locis atq; in collib' manere debent. Tentoziorum quoq; hostia ad ventum septentrionalis vertere oportet: atq; vnu inter tentozia: & aliud: magnum est inter mittendū spatium. Bestie quoq; quanto plus possibile est. elogande sunt. In hyeme autem sit ipsoz regimen huic contrarium. i. in locis maneant profundis: & ad montium ac collū radices tendant: & tentozia etiam hostia ad meridiem & orientem vertant: & tentozia adinuices contigant. Si vero aer austrinus & humidus fuerit: die ta minuatur ac vinū penitus dimittat: sed exercitiū ad incrementū perueniat. Et si aer siccus fuerit. Huic contrarium fiat. Et si multi boies ibi egrotent: a castris se parati longe maneant: ita vt nō super ventum sed sub eo stantur. Et si in locis castrorū mala fuerit reptilia: quāto plus possibile fuerit: inde erūt eycieda: deinde vero medicamina erunt faciēda: que ea a locis illis expellant & iterficiat: que dicturi sumus. Verbe quoq; aut arbores male si ibi fuerint ex quib' odores acuti: aut nocui perueniant: comburi debent: aut a parte earum super ventum erit sedendū. Cibus preterea aut cā ppter quā multi in castris egrotāt: summo pere est consideranda: & que eis contraria esse possunt adhibenda: aut ipsa penit' admittenda.

De regimine mare intrantium. CAP. XIII.

Portet vt qui per mare vult incedere. rob' d' fructibus: atq; d' medicinis quibus vti consuevit secū deferat aut anteq; mare ingrediatur: p aliquot dies comestione qua vti solent minuire debet q' tempore cibo vtatur: qui sit ex his q' stomachum confortant. Ea quoq; die qua primum mare igreditur: aquā non intueatur: sed ea odorare atq; comedere paulatim incipiat que nauseam sedant: que in suo loco nominabimus. Quibus ita gestis: si nausea acciderit: atq; vomitus aliquoties vomere permittend' erit. Hoc nāq; ei nō nocet. Si autem illud multiplicat: de rob' fructuum quasi forbēdo ac quasi labendo bibat: & sumach ac granatorum grana: & his similia ei tribuantur. Et si superflueus grauit' inuaserit vomitus: cum medicinis colirice passionis curetur.

De prohibitione generationis pediculorū & de destructione eorū qui generati sunt. CAP. XV.

Liquando ex mutatione aque: & ex multo labore: & ex sudore: atq; ex sorditie: & paucitate balneādi: & mutandi pannos: cōtingit corpus & pannos pediculis repleri. Nec quoq; sunt res q' viatori necessario accidūt. De illis vō que ista prohibent: est vt studeat in vsu balnei & lanacri: vt pannos mutet quanto plus pōt: & proprie vt pannus qui carni adheret: sit lineus: tarde enim replet pediculis. De illis autē q' eos qui sunt generati interficiunt: est argentum viuū extrinsecū quādo oleo admiscetur: & ex eo cingulum ex filis lanceis inūgitur qd super se aliquis appēdit: aut q' cingitur: aut folia azedaract: vel oleandri in oleū mittantur ex quo paties inūgat: aut corpus singulis decem diebus ex arsenico rubeo: & stasifragia: atq; condist: & baurach: cū aceto epithimetur. Qd postq; quasi per bozā vnam sic dimissus fuerit cū aqua calida lauet. Panni preterea cū condist: aut lupinis: vel folijs zadaract: aut artanitha: suffumigent. Paties quoq; ex oleo in quo terra argenti vini posita fuerit: aut in quo condist missum fuerit: inun-

gendus erit.

De illis que probibent soob idest mutationem que fit in facie a sole vel vento. CAP. XVI.

Eborum numero est: vmbraz facere & faciem ex panno operire. Et si fieri nō poterit: dragg. & amiluz: atq; gūmi arabicū: & psilly mucilago: ac seminis citoniorum mucilago sumantur: & cum albugine oui: aut cū succo portulacae misceant: & facies in itinere epithimetur. Cum autem generit laues. Et si hoc fiat aut ex vnoquoq; p se: aut ex oibus simul. Ad hoc valebit. Ad hoc etiam confert tortellas in aquā infundere donec dissoluantur: ex quibus facies epithimet: aut epithimetur ex albumine oui & dragg. Si autem facies color mutatus fuerit: cōfert ei vt in nocte epithimetur ex ce roto qd sit ex cera & oleo que ad solē p omnes dies caniculares morantur: & cū adipe galine & farina cicicis.

De si mutatio coloris faciei fuerit multa: ex sinapismatibus que in tractatu de decoratiōe noiaum curada erit.

De illis q' probibent fissuras calcanei. CAP. XVII.

Fissure i calcaneo atq; i inferiorib' pedis partib' fieri probibent: si pes i aq' vehēmenter cala teneat donec moleseat: & post quā de aq' extract' fuerit dragg. tritū vt alcohol d' sup puluerizet: deinde fortiter fricetur.

Remouebitur enis: & phibebit calcaneū findi: & ex pice liquida epithimet: aut pannus oleo infusus pedi superponat & semp sit calciatus: & a pulnere sibi caueat. Et ē multū confert: vt sepius caprinus sumat: & liq' fiat: cui paruz gallaruz tritaruz vt alcohol d' sup puluerizetur. Qd postea dum liquidum fuerit vel molle: in antiquis ponatur fissuris. Malis quoq; fissuris que in carnes penetrant: confert vt merdasengi triti. 5. sumat. 3. q' cuius olei. 3. xx. mixte in cocleari ferreo coquantur: & tunc frequenter moueantur: donec fiat vt alchitrā cui postq; tale fuerit. 3. iij. pondus de galbano qd vocat' besart addat: & coquat donec spissus fiat. Lūz autē in frigidatū fuerit: fiet vt pice liquida d' quo calido & ligdo sup fissuras cadēdo distilletur. Antiq' etiā fissure vsq; ad carnē penetranti auxiliatur: vt sandaraca & oleus de seminibus lini sumantur & mixta coquantur donec inspissent: & guttatiz d' sup fundant. Aut adeps pedum sumatur: cui parum galbani addat: & deiceps parum coquat donec incroset: postea administret. Oportet etiā vt anteq; fissure sanari incipiant in aquam mittatur calidā donec mollescat: & mundificetur: postea vero abstergant & desiccetur: & sic cū medicis curetur: deinde pes post medicationē calcietur.

De excoziationib' que accidunt ex equitatione vel calciamentis. CAP. XVIII.

Um aliquis corporis loc' ex vectatione vel ex alia cā excoziaz: exigit vt statiz postq; generit: ex mltā frida aq' tā diu roret: donec ei calor sedetur. Quo facto discooperiat loc' & flabellet.

Et si possibile nō fuerit. Panni linei in aqua rosata in frigidata infusa d' sup ponantur: atq; deinde cū locus tepere inciperit: iterū panni madefacti supponantur. Postq; autem qd ex caliditate & acuitate existit i eo generit ex litargio trito cum aqua rosata mixto epithima fiat. Ardor autē & dolor si remanserint: cum vnguento de cerula curent.

Uesice vero que ex strictura calciamenti sunt: prius sunt scindende: & postea in aqua rosea rozande. Deinde ex licio & achatis epithimande: aut ex bolo armeno: aut ex gallis cum aqua fricatis: aut balaustie bene trite d' super ponantur.

De casu & percussione que fiunt in capite vlti alia parte corporis.

CAP.

CXX.

Sex casu de animalis dorso aut ex alio casu capiti: aut alij parti corporis euenerit percussio: optimus est vt patiens ex parte contraria statim flobotometur: & a carne abstineatur: & precipue a vino. Loc' quoq; epithimet: aut emplastrus ex cōfō: tantib' ei superponat. Qd si ex casu i capite fuerit lesio: ex vena que vocat cephalica flobotometur. Post flobotomiā vero capiti acetuz mixtus cum oleo roseo q' acetum sit triplum superponat: pannus q' q' in aqua rosata infusus desuper mittatur. Patiens vero aqua ozdei in mane & iuxta noctem est potandus. Qui p tres dies nihil aliud sumat: donec sit securitas: q' apostema calidū in parte cerebri nō oriatur. C Signuz aut qd loca ista atq; cerebri sint sana: est q' intellect' non turbat. Qui si post casum turbat: fuerit: oportet vt sanguinis tūc maior fiat extractio: & caput ex aqua rosata: & oleo roseo cum aceto vini infundatur. Post hec etiā folijs mirri: & balauistys: & cortici granatoruz i aqua & aceto vsq; quo dissoluant coctis: parum mulci: & gallie: & pilos: loes ac calamus aromatic' admisceant: ex quibus oibus cū aceto & aqua & vino veteri ac stiptico cōiunctis: quidaz quasi emplastruz cōficiendo fiat: & capiti vt emplastrum supponatur. Venter quoq; ex succo fructuū: aut leui enemate soluat. Eiusq; extrema fricent. C De his preterea que moto cerebro valde cōferūt: est vt patiens gallinaruz cerebella edat. De gbus post diē tertium quātuz sumere poterit: ei tribuatur. Ante eniz sola ozdei aqua i potu vtaur: cui parz succi granati musci sit admixtū. Hoc eniz ad hoc qd hic volum' meli' existit. C Lesio autē que ex casu accidit: si i pectore & in illis pibus fuerit: ex vena basilica flobotomia faciēda erit: eiusq; regimē subtilianduz. Qd si sanguis sputū: aut vomit': aut mict': aut ei' cū egestio ne erit' acciderit: ex medicinis q's modo nominabimus aliq' in potu detur. Si aut ista diu pseuerauerit: eoz curatio nō pfectionē sume ex locis in qb' has nominabimus egritudines. Signū vero an fortis lesio ex casu sit i capite: est intellectus turbatio. Istō eni erit mensura fortis lesionis in capite: aut debilis. C Lesionis autē pectoris: aut vtrius ex casu: mediā angustatōis attrahēdi aerē: & exitus sanguis signū. C Medicamē qd ad bibēdū dāt: cui casus aut fortis accidit percussio. R. reubarbari seni partē ā. Rubee laccē mundatē: boli armeni: aut terre sigillatē: rium: ana ptes mediā. Dosis huius medicine: sit a duab' .3. vsq; ad quattuor: cū aqua i qua cicer infusus fuit. Huic aut ad comedendū tribuant: mes: & rizi: & lentes & cicer. C Medicamē ad fortē casum: & ad vehemens sanguinis sputuz. Mumiā & bolum armenū: aut terra sigillatā cuz parua vini stiptici quātitate: ad potandum dent. C Epithima ad percussione: & ad remotionē carnis de loco suo. R. mugath. mes ex corticatorū: partes equales: boli armeni partē mediā: achathie: aloes. ana quartā vnius partis. Cōspergan' oia ex aqua mirri: ex quib' loc' debilis epithimari conueniet. C Aliud epithima ad casuz quādo cū eo febris: & apostema calidū fuerit. R. rosaz rubee rum: lentiū ex corticatorū: boli armeni: sicf memisbe: sandali. faufel: ex his oibus cū aqua rosata collectis: epithima fiat. C Medicamē q' ei dāt ad potādū: a quo sanguinis multitudo: aut ex percussio: aut ex casu fluit. Recipe chababe: boli armeni: balauistie: sanguinis draconis: laccē ptes cōles. Ex his aut collectis. 3. iij. ad potādū tribuatur cū vna vncia aq' i q' sumach fuit infusus: & opy recētis sexta pte. 3. i. istud eniz ilico sistit sanguinē. Patiens quoq; stiptica comedat. C Medicamē ad leuē carnis motū & debilitatē: qd pfortat & dolorē sedat: loc' ex oleo roseo inūgat

cui desup puluis mirri spargat: & mediocriter liget. Ue stigia aut viridia q' post percussione aut casuz pmanet: curetur ex medicis q' sūt i tractatu vbi dēcoratiōez noiaum'.

Completo est tractatus sextus gratia dei.

Tractatus. VII. 27. continens capitula.

1 ^a De collectiōib' & aggregatiōib' doctrine chirurgie.	12 De apostemate calido.
2 De mollificatiōe durici ei que remāsit i mēbz post chirurgiam.	13 De apostemate molli.
3 De collectiōib' & aggregatiōib' sanatiōis vulerum & apostematū.	14 De apostemate duro.
4 De medicinis generantibus carnem.	15 De glādulis magnis.
5 De medicinis minuētib' carnē sit supflua.	16 De nodis glandulosis.
6 De his q' consolidat vulnēra.	17 De fornicia.
7 De his q' apiunt magna apostemata & ne cum ferro apian' excusāt.	18 De igne persico.
8 De scrofulis.	19 De adustiōe ignis & aq' & olei bulientis.
9 De cancro.	20 De panaritys.
10 De carbunculis.	21 De exitu sanguinis a vulnere.
	22 De flobotomia.
	23 De ventosis.
	24 De sanguisugis.
	25 De extractiōe telorum & spinarum.
	26 De plagis capitis & fractura cranei.
	27 De deceptoribus.

De collectionibus & aggregatiōib' doctrine chirurgie. CAP.

Perisq; eorum q' hanc exercēt artēz & piciū restauratores: si bene eā exercēt: neq; sapiēt: neq; sub certa radice ad quā redditio fiat: imo maior eoz p casuali opatur: & sicut ab alio edocti fuerūt. Raroq; luenies eozuz aliquid q' hui' artis libros legerit: aut q' eā a magro q' nouit lrasdidicerit. Imo q' maxie eā exercēt: sūt idiotē: & rustici & stolidi. 3o q' p sue stoliditatē cām: egritudines pessime i hominib' gnanf. C Nos vō hui' arti sumas atq; aggregatiōes tales iferrim': q's cū aliq's astut' meditat' fuerit: poterit fm hāc artē q'quid voluerit optie operari. In pimis quoq; de regimine dicte: & post de extēsiōe: & rectificatione: ac ligaturis: & de fracturis rūpentib' in qb' tenuis es ossiuz ptes: & acutē nec nō diuisa frustula spiciūtur. C Et postremo de dislocatiōe tractabim'. C Voies stolidi piciūt: vt q'cuq; fracturā aut dislocatiōez aut carnis cōtusione ppressus fuerit cū alacribat: nutria: & asaphith: & ex carne asata i veru aut i prunis: & bibat vinum. Nihil aut est q' apostematis calidi generationē veloci' afferat: q' regimen hoc. C Oportet aut ex quo infirmo fractura: aut dislocatio: aut carnis cōtussio acciderit: regimē p aliquot dies subtiliari. Cuius ē venter si ipse fortis fuerit: erit soluēdus: & ipse filr flobotomād' quemadmodum dicturi sumus. Qd ideo fieri cōuenit: vt sit securus q' materia ad locum non fluat que magna apostemata atq; putrefactionem generare possit. C Postq; autem dies aliquot preterierit: & securus fuerit q' apostema calidū nō accidat egro pcepte vt ad regimen quo consueuerat vti fuerat si ei' egritudo dislocatio fuerit: aut carnis cōtussio. Qui autem fracturaz patitur viscositas atq; crossties ei' sanguini sunt addende: vt natura mām habeat paratam: ex qua porus fracturā ligās generetur. Ex his at q' b' opant ē frumētū adeo coctū: vt q'si pl' videat: & etherith. Capita q's ac pedes aialij: neci edo p: agnoz & vitloz coniat: & vacca p vtrēs: atq; oia: & rizi: ac pilces recētes: & boz nutriētū silia i qb' it crosstudo & viscositas

*q' fuit collo et p. la
et st. apell. i. j. m. g. g. g.*

*quidam res opatur opiat
aut fuit p. m. m. m. m. m.*

*hic dicitur a nuncio solute
p. m. m. m. m. m. m. m.*

ponit dicitur vtriusq.

*si pulvis vtriusq' p. m. m.
et aq' & facit:
et dicitur quodam inflammati.*

*post dicitur quodam fieri
et p. m. m. m. m. m. m.*

ponit dicitur in fractura.

*et dicitur a nuncio solute
et m. m. m. m. m. m. m. m.*

Tractatus

De qbus in hoc tempore comedere debet. Et post coruz
 acceptionem vinum bibere cossim. Ex hoc eni regimie
 fractura meli⁹ et velocius ligari poterit. In principio tamē
 olera frida et musaguarat tantum comedere debet: et car
 nem autum: et edinam. ¶ Unus autem nullo modo ap
 propinquare presumat. ¶ Cum vero distendere: ac recti
 ficare necesse fuerit: oportebit vt ita in vltimo leniter fi
 at: quatin⁹ dolor quāto min⁹ possibile est sentiat. Nihil
 enim plus affert apostema q̄ dolor. ¶ Porum autem
 stolidorum pleriq; loca debilia distendunt: et rectificant:
 vbi etiaz magnum nituntur facere sonitū: quatin⁹ vulg⁹
 eos bene operari putet. At vero non oportet vt cum iun
 ctura in q̄ nō est dislocatio dolet: p̄matur ac distendatur
 aliquo modo: imo emplm quod dicturi sumus: ei super
 ponēdum est: atq; ligatura adeo suavis faciēda: vt ex ea
 nullus sentiat dolor. ¶ Istoz preterea medicor: ple
 rig decipiunt vulgus: cum enī in membro fuerit dolor:
 q̄ fractura aut dislocatio in eo sit dicere presumūt. Sz
 fractura et dislocatio adeo est causa manifesta: q̄ oculis
 tari nō pōt. Ex hoc enī sequitur: q̄ figura membri cum
 torquet: et cutis ex vna parte fit gibbosa. et ab alia conca
 ua. Quapropter si quis diligenter cōsiderauerit: impossibi
 le est vt occultet ipsi qui illud cōsiderat: nisi in iunctura
 adiutorij cū humero: aut anche cū corā fuerit disloca
 tio. Caput nāq; adiutorij quādo dislocatur: cōcauitatem
 que est sub ascella ingredit⁹. ¶ Caput itidez corā carnes
 glandosaz que est in inguine a pte anche intrat. ¶ Unō
 cum multa ibi sit caro: cōtorzio nō est ibi valde manifesta.
 ¶ Signū tñ qd iūcture humeri dislocationem semp cō
 mittatur: est rotūda eminentia: q̄ sub ascella accidit: et cū
 tangit⁹ digitis sentit⁹. ¶ Dislocationis similiter q̄ anche
 accidit: signū est eminentia exterior: et lignine: et qd egro si
 pparatur vt expadat iūcturā que est iter crus et corā: ne
 duz iūcturaz dislocatam. ¶ Fractura autem nisi mini
 ma fuerit: cum eaz manu diligenter inuestigaueris gibbo
 sitas ab vna parte: et cōcauitas ab alia nō occultabit⁹: cre
 pitantisq; ossis sonū p̄cipies euz ipsam manu attractane
 ris. Cū autē in loco nō manifesta cōtorzio: neq; gibbosita
 tas: neq; cōcauitas fuerit: neq; cū loc⁹ manu inuestigatur
 ossis crepitatio p̄cipietur: si dislocatio neq; ossis fractura
 q̄ extensione aut forti idigēt cōpressionē ibi erit. Nō est
 enī ibi nisi aut carnis trusio: aut fractura minima. Qua
 propter distēdēdo nullo modo ē motio faciēda. Extensio
 namq; loco maiore gnat angustia: vñ i hoc maior cōtin
 git error. Quapropter si aliq; stolidor: in his locis exten
 sione aut cōpressionē vti voluerit: p̄hibēdus erit ab hoc.
 Sz p̄cipiendum est vt locus leniter palpādo yngantur et
 post suauiter liget⁹ ne inde dolor seq̄tur. Nihil enī apli⁹
 hoc est faciendū. ¶ Ego vero vñ istozum deceptoruz
 stoliditatē vidi ex qua vehemēter mirat⁹ fui. ¶ Quidā
 nāq; forte sup locū q̄ est i medio adiutorij cecidit: et dole
 re cepit: vnde paruus ibi cepit oziri apostema. Qd cū pre
 dict⁹ vidisset stolidus: ipsius adiutorij esse dislocatum
 dixit. In quo etiā hoc tantillum sapientie nō erat: vt dis
 locationē sciret nō posse accidere nisi iūcture: et nō i ossis
 medietate. Quāobrez se preparauit ad os ex vtraz par
 te fortiter extēdendū. Qd ipsū facere nō p̄misi: imo locū
 ex oleo roseo punctū trita mirto puluerizauit: atq; post B
 suauiter ligauit: et ex alteri⁹ partis brachio floboromauit.
 ¶ Postq; vero dies aduenit tertia: ligaturaz remouit: et q̄
 nō ampliori idigeret cura cognoui. ¶ Verū autem de
 hoc quod vñ quodq; corporis mēbz de extēsiōne et re
 ctificatiōe atq; ligandō: necnō ex reliq; idiget curatiōe:
 donec ei⁹ cōpleatur sanitas: extra hui⁹ nostri libri men
 suraz: et ipsius intentionē reperit. In huius nāq; ingitio
 ne isti⁹ nostri tractat⁹: multiplicib⁹ multis idigeremus:

atq; postea eēt necessariū vt quomodo opus fiat oculis
 videre ē. Nos quoq; i hoc nro libro nō itēdim⁹ nisi ea q̄
 cū homines boni igeny legerit: et i ipsis meditati fuerint
 licet medici nō sint: bonis tñ medicis eqperari poterūt.
 ¶ Ligatura aut cū sit oz vt locus fracture trib⁹ aut q̄trū
 oz cigat⁹ sarcis. Quaz p̄ma ad p̄tē tēdat superiores: que
 sit fortior: cicatura sup locuz infirmuz existens: a quo cum
 separari ceperit: suauiter relaxari icipiat. Et quanto ma
 gis ab infirmo elongatur loco: tāto mag⁹ lenta fiat. Dec
 autē ligatura taliter p̄tēdēda est: donec sane partis ma
 ximā occupet quātitatē. ¶ Post hoc aut alia sumat⁹ fa
 scia q̄ p̄us loco supponat infirmo: et deinde descendendo ad
 p̄tē tendat inferiōrē. Cū stricture aut relaxatio vt i p̄ne
 fascie obuolutiōe dixim⁹: fieri cōuenit. ¶ Inter has vo
 ligaturas astelle sunt locāde: q̄rinus mēbz per eas recti
 ficet⁹. Ne gibbositas aut cōcauitas i ipso remaneat. De
 de vero totū istū alia intolendū ē fasciā: ipsū suauiter
 cigente. Cū i uoluntiones vbiq; eales eē puenit. Super
 quaz etiā astelle sunt ponēde: et cū alia fasciā sunt ligā
 de. Cuius stricture in omnib⁹ locis aliaruz equet stricu
 ris: bec aut oia desuper filis ligentur: ligature hic modus
 esse debet. ¶ Deceptores autē ligature p̄ncipiū in sanis
 faciūt locis: vbi ligādo vehemēter strigūt. Qui ligature mod⁹
 pessim⁹ ē et oib⁹ deterior. Sāguis nāq; a duab⁹ cōpressioni
 ptibus: ad locos transmittit infirmos: i gbus apostemata
 et vulnera generat⁹: vnde herpes estiomē⁹ et herisipila
 atq; putrefactio eis multoties accidūt. ¶ Ligatiōis at
 mēsurā talis eē oz: que infirmo nullū iferat dolorē: nisi p
 uissimū: nec ē adeo sit relaxata vt eger nullo mō eā sen
 tiat. ¶ Oz si ex ligatura apostematatis initū: aut fori acci
 derit dolor: ita vt viride fiat ex ea qd ē extra ligaturā: at
 q; sanguine ipleat⁹: ilico erit solūda: et ei⁹ cōstrictio minu
 enda. ¶ Et si infirm⁹ i loco ligature forte sentiat purituz
 atq; nocibilem: soluiatur: et locus ex aqua infundat⁹: q̄ ita
 calida sit: vt ex ea delectetur: qd fieri cōuenit donec puri
 ritus sedetur. Postq; autem locus p̄ vnaz fere boraz sic
 permanferit cum suis ligetur fascis: que aceto et aqua ro
 sata: ac oleo rosato simul mixtis: optime motis sint in
 fufe. ¶ Temporis vero ligature mēsurā bec est. Opor
 tet enim vt i p̄ncipio singulis soluiatur diebus: et p̄cipue
 si apostema: aut dolor ibi fuerit. Oz si istoz neutruz ibi cō
 sistat: nō erit solutio faciēda: nisi duob⁹ aut trib⁹ intermis
 sis dieb⁹: excepto si res aliq̄ euenerit: pro qua solutio ne
 cessario fiat: vt ē dolor aut prurit⁹. ¶ Si aut aliquātū di
 es preterierit in quib⁹ ligatura nō soluat⁹: et si apparuerit
 ibi apostema: neq; calor: neq; ardor: non soluat⁹ nisi post
 quatuor aut gñq; dies. Et quāto plus tardi⁹ soluet⁹: tāto
 plus ad cōsolidandū aptior erit. Oportet p̄terea vt cum
 pus accidit egritudo ligatura sit relaxata: ne dolorē faci
 at nocumentum inferentem. Postq; autem dies gñq; vt
 paulo plures p̄terierit: et ab apostemate loc⁹ secur⁹ fuerit:
 ligatura paulatim strictior eē icipiat. Cū vero multi trāsie
 rit dies: et fractura consolidata fuerit: et fuerit necesse vt
 caro fracture superposita coaguletur: oportebit etiā tūc
 vt ligatura paulatim relaxetur: et diēta augmentetur si
 cut diximus. ¶ Oportet autem vt astelle super aliquod
 qd mollitiē deat ponātur: et vt eaz extremitates nihil at
 tigāt: vbi nō sit res mollis: atq; vt maior ex eis et crosior
 i parte locet⁹: ad quam os declinauerit. ¶ Cū aut in fra
 ctura frustra ossis carne vulnerauerit: oportet vt fascia
 prima non super ipsum vulnus: sed iuxta ipsius os ponā
 tur: atq; duris fascis iūcturatur. Cū i uolutio: ascendēdo
 ad partem tendat superiores. Alia quoq; fascia iuxta os
 vulneris a parte inferiori est ponēda: q̄ descendendo infe
 rius tendat. Os vero vulneris: discoopertū diuinitatur.

post ductu in p̄o
 p̄matur

salas cibaria que
 p̄matur in carere

post coctio

post coctio

post coctio

post gñalia signa distēsiōis
 et fracturaz

post gñalia signa distēsiōis

post gñalia signa distēsiōis

Casus

Exempte sine chyma ad
 doloz ex gñalio

Exempte sine chyma

liqua i p̄matur sedendo nō sit p̄matur
 et cōplatiua go in p̄matur nō sit p̄matur
 bona aut vñ nō in q̄ exsistat malis

Ligatura etiam tota mollior sit et parit plus relaxata. Que quotidie est solueda: aut duobus intermissis diebus. Ozi autem vulneris cotus superponat donec cum virus minui incipiet: et locus ab apostemate fuerit securus: calorque remotus fuerit: vnguentum carnis generatiuum quod dictum sumus: vulnere superponatur. **F**racture vero in quibus sunt ossis partes astellis siles que cute non fregerunt nisi vehementer stimuletur: rectificande erunt et strigende: quanto magis possibile fuerit palpando eas et leuiter ligando. Et si stimulauerint atque vehementer intulerint dolores: ligande non erunt. **G**enerabunt enim apostemata: ac putrefactionem in toto osse. Verus locus tunc scindendus erit: et si astelle ab osse separate fuerint extrahende erunt. Quare si sepe non fuerint extremas acuta que stimulat cum terra erit secunda. Et deinde cum medicinis fracturatum rumpentium erunt curade. **O**portet etiam ut dislocationes cum acciderint: ilico ad locum reducantur proprium ante quam apostema ibi fieri incipiat. Si enim dislocatio in principio sui dimissa tamdiu sic permanserit donec apostema ibi fieri incipiat: non erit ingeniandus ut in toto hoc tempore ad suum reducat locum. Nam si dum taliter fuerit extendat: egrotus plerumque accidet spasimus. Ex his autem intentionibus atque summis quas diximus: cum non congrue observatur: simpliciter accidit infortunium: cui nemo succurrere potest. Quapropter si chirurgicus qui nihil sciunt preceperis: ut ab omnibus istis sibi caveat: ab eorum liberaberis malor: eorum opera tibi erunt profutura. **D**e mollificatione duricie que remansit in membris post chirurgiam vel restaurationem. **CAP. II.**

Post fracture rectificationem aut dislocationis ad suum locum reductione durities atque costrictio in membris remanere consuevit: que multoties nocine existunt membris motui prohibentes. Hoc quoque proprie accidit cum predicta res iuxta iunctura fuerit: has autem oleum et aqua calida cum locis multoties manibus fricatur: atque aqua calida ab alto per fistulam defluens loco superfusa fuerit et adipem ac medullam quam ex eis sit emplastrum molliciat. **E**st etiam cum ex predictis medicinis medicamentum coepit: cuius effectus simpliciter opatione fortior existit. **M**edicamentum strictura et durities que est ut corda: et testone lenies. **R**ecere citrine: adipis anatis resoluti et colati. ana. 3. i. olei de lilio. 3. vi. medulle vaccini truris. 3. ij. **E**x his comixti fiat medicamentum. **A**liud medicamentum fortius membris que costrictio sunt propinque conferens. **R**ecere olei de lilio fecis olei de semine lini: bdely. an. 3. i. storacis galbani: opoponacis: amomi: ozi. an. 3. 5. adipis vrsini. 3. ij. **E**x his adeps vrsi non iueniat loco et adeps anatis: aut galline ponatur. **E**t etiam in hac intentione melius est: ut adeps porci loco superdictorum adipum mittatur: deinde gumme in mortario cum pauculo vino dissolvantur. Quibus valde mollificatis: alia admisceantur: et in mortario decoquuntur fiat agitur. **A**liud bonum habens odorem: delicatis congruens. **R**ecere citrine. 3. i. olei de ben. 3. vi. mastice nigri storacis an. 3. 5. **E**x his comixtis fiat medicamentum.

De collectionibus et aggregatiombus sanationis vulnerum et apostematum. **CAP. III.**

Dispositio scriptoribus huic arti propinque est dispositio restauratorum: quam notauimus in paucitate scilicet radicis et canonis: quibus curatiobus rectificatio competens redditur. Quare de his principibus hic nos dicere illud quo a magno errore et ex eorum contingit curatioe seruatio fiat. Dicimus igitur quod cum vulnus paruum fuerit: possibile est ut quando ligatura ipsius capit: occurrat sibi adinuicem partes: et continetur ei coactitas tota. **N**on alia indiget curatio: nisi

si ut duarum astellarum auxilio sustentetur atque ligetur ligatura que a duobus incipiat capitibus. **E**ger quoque a repletionem et vino oino custodiat: ne pilam aut vnguentum inter labia illius cadat canendum est. **D**ec namque solidationem fieri non permittunt. **I**storum autem solidorum plerumque bis que diximus tria operantur. **P**rimum. n. i. vulnere oleum: si firmum carmem et pulres crassas et duras comedere percipiunt. **U**bi egrotus apostema malum atque virus in vulnere accipit: quod longo durabit tempore ex quo fortassis membris ad putrefactionem deueniet: et percipue estate: 13 vulnera que diximus sola ligatura sanari possent: ab uno die usque ad tres: nulla alia indiget medicina. **U**lna autem cum magnus est atque profundus: indiget tunc ut cum medicinis que notabimus que sunt carnis glutine sanetur: et vulnus ab apostemate custodiat: ita ut loco cui accidit panis aceto et aqua infusus supponatur: et epithimatis fridis epithimatis: et singulis horis fridetur: et percipue si calor ac dolor ibi fuerint et sanguis pauca ex eo manauerit. **N**am in hac dispositione oportet: ut infirmus ex parte contraria slobotome: totumque corpus: necnon totus ipsius regimine ifrigidanda erunt. **E**t si vulnus profundum et non apertum fuerit: cauendum erit ne vnguentum quod ipsi continetur os: supponatur. **O**s namque vulneris profunditate nodum consolidata si continetur: multum in eo adinabit virus. **Q**uare ut ipsius iteque opus oportebit: et membris fortasse iteris putrefierat: ac vulnus malum et pessimum ibi fiet. **Q**uare in huiusmodi vulneris ore cotus erit ponendus. **S**i autem vulneris coconsolidationem perperare videris: butiro aut oleo ipsum infunde. **E**t ex hinc quod predicti errauerit solidi: quando oleus in vulnere: quorum ozi incarnatio erat possibile: posuerunt. **O**portet propterea ut oia medicamina que huiusmodi inistis vulneribus aut tectis adhibeantur: aut paululum cum iniungatur. **C**um autem vulnus profundum fuerit: et ipsius os apertum observandus erit ut si vulneris os non vehementer coartat ligatura sua: tunc oportebit. **E**t contingit illud plurimum cum vulnus in corpore tedit latitudine. **L**igature vero vehementiores inolutionis et retentio sunt apud vulnus profundum: et eaque lenior sit apud ipsius os. **M**embrum quoque tali est figurandus figura: ut vulnus sit inferius: quatinus virus ab ipso fluere possit. **E**t si illud impossibile fuerit: oportebit tunc ut vulnus in die secundo aut tertio consideret. **C**um profunditas sit minui ceperit: et neque virus neque putredo multa ibi trineri iueniat: curatio non erit mutanda. **S**i autem virus ab inferiori ad superiorem viceris pread ipsius videlicet os: cum ipse feris manare conspexeris: iuenietur est ut in inferiori loco ibi existere ipsius inferius pfozes: apud finem profunditatis viceris: **Q**uod ideo fit ut virus iter vni possit manare beat. **I**nfirmi quoque regimine in cibo: prout in capitulo de algebris diximus ordinat: atque subtiliter: et a principio vulneris cum accidit: aliquot dies fridetur. **I**psa quoque si replet fuerit erit slobotomandus: et soluedus si longum fuerit tempus ex quo non fuerit solut: id est ut reddat securus: ne apostema accidat. **D**einde vero ipsius regimine paulatim finem diebus processit: erit icrossandus: ideo ut carnis naturalitas augmentetur. **O**portet etiam ut cum exiture mature fuerit: et apertione indigerint: perforetur in inferiori loco quod in ipsis iuenietur: et in tenuiori et magis gibboso: si possibile fuerit. **A**perto tamen in corpore longitudinem: et non ipsius latitudinem: cum in membris sit extensus que non curuatur et dilatantur: tedit. **I**n his vero locis que curuatur et extendunt: incisio finem ipsius loci curuationem et extensionem tendere debet. **O**portet etiam ut cum exitura in loco ubi venarum multitudo fuerit: aut circa iuncturas: incisio prope fiat. **S**i enim in huiusmodi locis in ciso cum tarditate et non velociter fiat: os quadoque exteri eminebit: et iuncture ligamentum discooperiet. **C**arnosa autem loca bonum est ut sic dimittatur: donec bene sint maturata. **S**i enim anteque bene sint matura perforetur: virus ab eis diu manabit atque vlcus multa sorditie ac putredie abundabit

in uno die
in uno die
in uno die

in uno die
in uno die

in uno die
in uno die

in uno die
in uno die

in uno die
in uno die

in uno die
in uno die

in uno die
in uno die

in uno die
in uno die

in uno die
in uno die

in uno die
in uno die

in uno die
in uno die

in uno die
in uno die

in uno die
in uno die

in uno die
in uno die

in uno die
in uno die

[illegible]

Tractatus

Labia quoque ei? quādoq; atq; ipsius profundū: dura si-
ent: ipsius que vulnus pus & virus continuo emittit. Qd si
exitura maxia fuerit: totū ei? virus nō subito ē retrahen-
dū ne egro supēriet sincopis: s; paulatī erit exēdū: & p-
cipue si eger fuerit debili. ¶ **U**lneri autē sanitas tardat
aut pp sanguinis penuriā q̄ ē in corpore: aut pp ei? mali-
tiā: aut q; itus vel sup ipsi? labia caro dura existit: cui? cā
caro nō nascit: aut q; ibi est caro mala: aut q; os vel mul-
ta putredo ē itus: aut medicamē quo curat: nō ē ei ueni-
ens: aut q; vulnus ī seipso est pfundū: & saniosus & malū.
¶ **Cū** igit vlcēris aut eoz q̄ in ipsius circuitu sūstūt: ru-
bor paru? fuerit: ipsa quoq; ab apostemate secūra atq; sic-
ca: & aliquātulū dura fuerit: corp? quoq; macrū ac pauci
sanguinis: cā q̄re ipsius tardei sanitas: nō est nisi sanguis
penuria. Loc? igit q̄tidie multoties pāno aq; cala made-
facto ē īfundē? donec rube? fiat: & egri regimē īcrosan-
dū: ipsūq; cū yngtō nigro ē curādus ac in ipsi? circuitu
ex ipso fricef. ¶ **L**olo: vō corporis si mal? fuerit: atq; ei?
forma mala cā ī hoc sanguis est malitia. Slobotomia igit
tur atq; ventris solutione est pus subueniēdū: deide ad
vulneris curationē ē redeūdū. Sup labia quoq; vlcēris
si caro dura fuerit: fricatio ibi ē faciēda: donec sanguinis
inde fluat. Si autē crassa fuerit: pus ē icidēda & postea cu-
radā. ¶ **E**t si B ī vlcēris fūdo fuerit ei? ore sicco & fusco:
aligū in ipsūz ē mittēdū: & fricandūz: dōec sanguis ab eo
manare incipiat: deide erit curādū. Aut in fūdo vlcēri p-
foratio fiat: postea fricef: & cū butiro medicēf: donec ma-
la caro penit? corodat. Deide cū his q; ex pte curationis
remāserit: curef. ¶ **U**lc? aut si pus claudat & postea ape-
riat virusq; subtile ac eo fluat: & lōgo tpe sic difpositum
maneat: os corruptū est ī ei? fundo. Tenta igit īpromissa
tētēf: & cū iuentū fuerit: pforēf vlc? donec ad os pūciat
qd erit fricādū aut ferrādū donec abscedat fm quod ex
ipsi? corruptiōis multitudie videris: postq; cū pulueris
carnis gñatiui curef. Qd si ipsūz pforari fuerit iposibi-
le: cū medicamine corrosiuo & butiro subueniēdum erit:
dōec os discooperiat. post hec cū his q; dicturi sum? cure-
tur. ¶ **U**lcus aut si fuerit pfidū & ei? caro mollis: & ma-
la: medicamē corrosiuū desup erit ponēdū: donec caro il-
la desiccef. Deide ī vulnere butirū mittat: dōec tota mū-
des: atq; rādū cū butiro medicēf: dōec escara ī vulnere
exorta cadat: & postea curef. ¶ **U**lcēri vero si varices su-
peruenierit eger slobotomef: ipsiusq; vēter mltoties solu-
tur ex apozimatis epitimi: fuoq; nutriti cibo: deide vlc?
curef. ¶ **M**edicamē quoq; si vlcēri fuerit īconueniē? qz
fortassis ipsūz plusq; deberet calefacit: cui? ē signū: qz ru-
borē atq; calorē & apostematis pncipiū ei cū augmēto ad-
ducit: tūc cū yngtō frigido qd dicturi sum? erit curādus.
¶ **A**ut fortassis plus īfrigidat qd deberet: cui? est signūz
qd vlcus tūc ē viride aut nigrū & durū & fridū: vnde tunc
cū yngtō nigro ē medicādus. Aut fortassis min? desiccāt
qd deberet: cui? ē signū qd ipsum est molle & laxū: multūz
habēs virus: vñ tūc euz yngtō vebemēter desiccatiuo ē
curādus: vt ē illō qd cutē supinducit: qd fit ex balaustis
& gallis. ¶ **A**ut fortassis min? mūdāt & abstergit qd debe-
ret: cui? ē signū qd putredinis multitudo carnesq; male &
molles ei adbeferūt: ideoz cū medicinis vebemēter mū-
dificātib? ē curādus: vt ē yngtū viride. ¶ **A**ut qnq; mō-
dicat: ipsi? sūmit carnē: cui? ē signūz dolor: & calor: & ar-
dor: & apostematis pncipiūz: & qd vlcus q̄tidie dilatatur.
¶ **U**it tunc ad yngtū qd eo fit suau? ē faciēda pmutatio.
¶ **H**oc quoq; plerūq; euenit: qz curādī cōplexio: ad vñz
declinat extremitatūz. Quare tūc reb? sibi pūciētib? cu-
ratio ē faciēda. Siccissima nāq; corpora expūgāt vt yngtā
qbus medicant: cū caro ī ipsoz vlcērib? ē gñanda species
vehemēter desiccatiuas bēant amixtas. Diuida vō co-

pora: vnguētis idigēt mollib⁹ humidis. ¶ **Vulnerib⁹**: aut vētri accidētib⁹: atq; ipsuz disrūpentib⁹: medic⁹ sapiens ac suauiter operās necessari⁹ ē. Nos tñ bui⁹ curatiōis collectiōes: z vñ in ipsa timef⁹ error dicem⁹. ¶ **Uti** testina ac zirbus z vuln⁹ exierit: z inflata itromitti nō poterūt pānus vino veteri calefacto ifusus desup⁹ ponat⁹ donec ipso rūz remoueat⁹ inflatiō: q̄ remota itromittant⁹. Et si locus aut tps friduz fuerit: eger in balneū itroducat⁹: z p⁹ man⁹ z pedes ita suspēdat⁹ quatin⁹ ipsi⁹ curuet⁹ dorzuz: z vēter arcuet⁹. Ex humilimōi enī dispositiōe: itestina leu⁹ intro mittuntur. ¶ **Zirbum** vero si velociter añ q̄ viride fiat aut nigz ēi succurra: i vētrē est reducēdum. q̄ si ei non subueniat⁹ donec viride fiat: q̄qd ex eo viride factū est īcidat⁹: deide oēs vene q̄ sunt ī ipso cū subtili filo ligentur postea itromittant⁹: z vēter suat⁹. ¶ Et si testina ppter pāni madafacti ifusiōe itromitti nō poterūt: fissura amplificet⁹: z sic itromittant⁹. Quib⁹ itromissis vēter suatur pti⁹: post pulnis cōsolidatiū⁹ desup⁹ ponat⁹: atq; v⁹ eger sup⁹ pin⁹ iaceat taliter vt dorzuz aliquatulus gibbosū existat p̄cipiat⁹. Cui⁹ regimē est subtiliaduz neq; cib⁹ inflatus vllō modo est ei tribuēdus. ¶ **Uln⁹** pterea si iuxta neruūz vel in neruo fuerit strictūq; extiterit: nō cōsolidetur dōcc aliquot pterierit dies: ab apostemate fuerit secūruz imo medicamina apitiua desup⁹ ponat⁹: z loc⁹ tot⁹ ex oleo inūgat⁹ tepido. ¶ postquā aut duos dies aut tres pterierit ac dolor sedat⁹ fuerit: loc⁹ ab apostemate secūruz cōsolidatiūz vtrō tūc vuln⁹ cura. ¶ Si aut spasmus ex vulnere qd est ī neruo alicui accidat egro: cito ei succurre: z chordā qd strabi icipit ī latitudine icide: ipōdi lesq; egri ex oleo palpatō z cōpōmēo inūge. Oleū āt sit mollificatiūū z tepidū. Si āt aliqñ videris vlc⁹ qd panibulet mēbz: de vino ad aliū trāsīdēdo locū: z corrodāt carnē: cito succurre icidēdo: aut cōbūrēdo: z destrūēdo carnem ibi existētem ante q̄ multuz dilatetur: deide ipsū cura cum medicinis quibz reliqua cōstenuisti vlcera sanare. De sunt summe z intentiones quas cuz homines non obseruant: egro vehemens inferunt nocuentum. Quando vero eas intente meditantur: z eis innituntur maximum prebent iuuamē cum deus annuit.

¶ De medicinis generantibus carnē. CAP. III.
¶ Ed. canon. quod carnes generat: et re

Medicamen quod carnes generat. et
centia continuat vulnera
mirabile existens. & olivani aloes: sarcocol-
le: sanguinis draconis partes equales: teran-
t et vulneri supponantur: et super ligetur. hoc
enim valde existit mirabile. ¶ Unguentum in carnis ge-
neratione mirabile. & lithargiri triti ut alcohol. 3. i. cui
amifcantur olei. 3. ii. coquantur agitando donec resolu-
antur: postea olivani: sarcocolle: sanguinis draconis: gal-
bani: colofonie: omnium ana. 3. ii. sumantur: que predictae
decoctioni annexa coquantur donec icrossentur: et me-
dicentur ex eo vlcera cum sanguinolenta non fuerint.
¶ Unguentum carnis generativum: quo in estate et cum
in vulnere calor et ardor fuerint: et tempus fuerit calidus
in vulnere cum curio est vitendum. Lithargiri triti donec
sit ut alcohol. 3. 5. sumantur quod cum aceto donec resolu-
atur et molefcat teratur: et deinde oleum roseum desig-
fundatur: et teratur donec incrossetur. Dim autem sic teri
tur semel ex aceto: alia vice ex oleo roseo est infunden-
dum: donec infusetur: et ad magnitudinem decuriae fiat
unguentum. Cui postea ceruse. 3. 5. et camphore parum
addere convenit: et teri cum eis: et eo in curatione uti.
¶ Unguentum nigrum quo vitendum est cum vulnus est
siccum et fuscum: cere olei viscipecis: partes sumantur e-
quales et resoluantur: et quod ex eis fit: est unguentum nigrum
¶ De medicaminibus que carnem minuunt superfluum

Cuz samosto niuier
tadit

Sigum si ex saguibus
peruenit basidat fimo

Causa n^a dicitur
indefinita / si
aliter sit.

Geßze malen singt

Dieß empfing ofdis.
 von püder in erdlich
 vns söhle + feldern.

Laures p^{re} q^{ue} bene que
sunt apleu nro figue

ratio e facienda. Sicilissima namq; corpora erigut vt vng-
gibus medicant: cu caro i ipsoꝝ vlciribꝫ e gñada specie
vibemeter desiccantibus beant amixtas. Dauid fo co
Hic de corpꝝ vltis. bꝫ
qꝫt suis spꝫ corpora
vltis. corpꝝ sunt: hinc nũt adoleſcentia i infanciam.
Quo xoo corpꝝ in anuluatꝫ / ſim debent adhiberi
in edumenda ſi ſoli nũles ibi fuerit hinc xoo ſi xoo nũles
ibi fuerit hinc. Ita adhibenda ſi mediant xoo q in
libris ſpꝫt. p ſolis illis ſi adinvenit que nec ſi
puea nec ſunt. ou in pueis vel ſimibꝫ medendi
erit: aliqꝫ e adendum aut minimum. Omne ſit. mteb
ibi ſim fuerit mteb: et ſoli nũles i ipſo adinvenit hinc xoo:
ſim erit vltis qz nũ hor vltis: ſi ad nũles vltis
ſim: qz ſupſibꝫ ſi et inde eritendi: et ſi i aliqꝫ.

Tractatus

¶ De carbunculis.

CAP.

Er bunculi

Dea

CAP. XI.

mithe: faufel: cerufe: boli armeni: ptes eqles: corticu mā
 dragoze: opy: abozū quātū est medietas vni? fupradicti
 rus. Ex his oibus cū aq collectis: forme anclanis files fi
 ant: ex gbus cū necesse fuerit aliquid fumptū teraf: 2 ex eo
 cū aq rofea: 2 pauco aceto madefactū: epithima fiat: 2 de
 fup mitta: cui deinde pānus i aq nini infufus: fupponat
 Qui poftq̃ tepefactus fuerit remoueat: 2 ali? recenter i
 fufus loco cini fupponat. Doc enim bonus 2 maximum
 offensa iumentum exiftit.

De apostemate molli. CAP.

• Sistema

¶ De apostemate duro. CAP.

Em in aliquo
fuerit

De gládulis magnis. CAP. XIII.

Am in aliq

si ibi affuerit: vitelli oues
 sup sunt ponedi. C. S. si
 in his glorio et p. m. a.
 bi quoniam: Si illi off. p.
 m. a. et tunc debet
 epistolarum, paginis epistolarum.

Les plus vives fougues exhalent et ont de
 fer en unant à main: et extirpées
 fougues, plus on fougues main. Les
 brachy et vives et extirpées de fougues
 exhalent vives: et vives fougues.

X Cythos pz q bapthos d. b. p. d.
a rubio xps manu
xps abimotia pte a. p. d.

locum est fortiter ligaueris. Quid id fieri puenit vt sanguis restringat & refrenetur: qd postq hoc feceris: qd volueris agere poteris. Cum autem dies affuerit tertia: locus suauiter soluet: & si videris medicamen ei adberere: nō ab eo remoueas: sed in eius circuitu de p̄dicto medicamine pone: & ad ligādū itez redi. Qd si ex medicamine aliqd separatū videris: digitū tuum loco licinū velociter suppone: & qd separatū est suauiter remoue: & deide de medicamine su perpone: & vt p̄us fecisti liga. Stringet enī sanguis arterie hoc modo: & arteria a disruptione q̄ ibi talis solet accide re vt in berniosis tuebitur: & sanabit iussu dei. ¶ Si at ex basilice flobotomia eminetia que tactu mollis sentiat acciderit: & quādo sup̄ eaz premis descendit: erit mala: qz est arterie eminetia. ¶ Unde talis patiēti timeat: & caueat ne aliquid qd ipsam disrumpat: tangat. Sanguis enim continuo ex artaria manabit. S; ex reb; stipticis emplastrū semp supponatur: qd ideo fit: vt locus induret: & sic erit ei a ruptura securitatis. ¶ In arteria vō que sunt in timporibus cū flobotomia fit nō segtur tumor: qz si astelle suppo site fuerint & ligate: restringet sanguis.

Cum autem de sapheua vena & ea que in iterio ri poplitis curuatura flōmādū erit ligatura cū chorda in supiori loco vt in brachio: erit faciē da: deinde pes sup frustum lacertali aut sup mortariū ma nicam: erit ponendus: & stringendus: & sic flobotomia erit faciēda.

In sciatica vō quicquid ab ancha ē vsq; ad pres que supra calcaneū p̄ spaciū latitudinis vnus manus exi stunt: ligari d; . Alr nāq; non manifestabitur. Qd si cū hoc nō apparuerit: in balneum mittat eger: & multū aque ca lide sup pedem fundat: donec manifestet. ¶ Si aut ne q; sic apparuerit: loco eius aliq; ex ramis q p̄ pedis cra tem p̄tendunt: in pte siluestri flōma. Illis tamen melior est: q iter minimū digitū & 2^a ab eo reperitur.

Saluatelle aut flobotomia: sic est faciēda: vt ma nus in aqua teneat calida: donec locus flobotomādus inflet: & igrōssetur: & valde fiat manifest: deinde flobotomet & in aquā calidā iterū mittat donec ifletur. Ideo ne sanguis in ore vene flobotomate coagule tur: & exire p̄bibeat. Cū aut ex ea manauerit qd volueri: parū olei & salis desup pone: deo. s. ne vllus cito cōsolu detur. ¶ Qd etiā in oī debili ramo ac flobotomia stricta te facere oportebit. Si aut secūdatio fuerit faciēda opor tebit vt in forti citius: & in debili tardius fiat. Et nō opor tet qñ difficilis sit sanguis exitus in fecundatione: vt p̄xi mat & flectat violēter locus: s; vt aut sic dimittat cū nul lum ex hoc sequat malū: aut qd ex sanguie sup os vulne ris coagulatus fuerit: cū latere lanceole remoneat. Hoc nāq; melius existit: q̄ ipm contorquēdo: aut vngue feriē do mouere: vt stolidi facere p̄suerūt. ¶ Locus quoq; percussiois si apostematus fuerit flobotomia ex loco q est supior eo si sanguis extractio necessaria fuerit: fieri cō ueniet. Qd si possibile fuerit flobotomia per vnū aut per duos dimittere dies: a flōmia interim cessandū erit: & pos tea flobotomia vtendū. ¶ Obseruandū est etiā: ne post flōmiaz locus stricte liget: hoc nāq; apostema asferre cō suet. ¶ Neq; multi pāni supponant: neq; sup euz locū aliqd eoz liniaf qbus cā redolēdi qdam se pungere cō suerūt. ¶ Loc; quoq; si ignitus fuerit: nulla hora sit li gatus: donec alleniet est dimittēdus: s; vt ifridef aq̄ ros. aut aqua dulci sup niuem ifridata est rozādus. ¶ Minu tus ē nullo mō balneū igrēdi d; : & p̄cipue si loc; fuerit ignitus: donec vuln; cōsolidef: & color atq; apostema ipsi us sedent. ¶ Cū ūn ē q talis se habuerit: nullo mō bibere p̄sumat: neq; memb; in quo ē flōmia moueat: neq; aliqd opus eo p̄ficiat. ¶ Flōmatus p̄terea neq; in die flobotomie: n; in die scōo multo repleat cibo: imo se moderāa cibo leui: colerā rubeā rep̄mente & extingūte nutrit: sic est fuchabegi fortis acetositatis: si nō in pectore aspitare habuerit: que p̄bibeat. Quā si patiat: cibabegi ex cari ne agnina factū comedat: atq; oua mollia. ¶ Est et obser uandū ne ebrius aut fastiditus flōmet: donec ista ab eis oīo sint remota: nisi ex flobotomie retardatiōe: magnus imineat timor. Sicut cū aeris attractio est angustissima: aut tremor cordis ē fortis & spissus qui cum facie & oculo rū rubedie accidit: aut apoplexia in q̄ facies rubescit: aut nigrescit: aut sināchia: aut sanguis fluxus vehemens & re pentinus. Talia nāq; cū affuerint: flōmia q̄libz hora diei vel noctis ē faciēda. Cū aut nulla icubuerit necessitas vt in supradictis: bonū ē vt flobotomia fiat postq̄ due aut tres hore diei p̄terierint: atq; postq̄ digestiua suam exple uerit opationes: & fecum supfluitas fuerit expulsa. ¶ Si vero alicui ex flōmia cōsueuit sincopis accidere d; vt ante flōmiam parū panis succo granati: mucicifusum come dat aut in succo vne acerbe: aut in hōz similibus madesa ctū. Sanguis quoq; quē ipm minucere oportet: nō semel s; tribus vicibus aut quattuor extrahatur. Sincopis enim plurimum fit ex supflua minutione in hora qua egredif ex eo sanguis multus in tēpore paruo. Nec nāq; tunc cū ex forti flobotomia. i. cum post flobotomiam paruo inter misso spacio multus extrahitur sanguis: plerūq; accidit. Qd si illud fuerit: oportebit vt ei exitus prohibeatur ho ra post horam. Nos quoq; nominabimus nunc: curatiōes sincopis: que ex flobotomia accidit. ¶ Et caueatur ne ali quis vllō modo flobotometur post passionē colericam: & vomitum: & ventris fluxum: & post multum coitus: & post laborem & vigilias & postremo post omnia que corpus dis soluiunt aut fortiter calefaciunt. ¶ Sanguinis autēz mē sura qui est extrahendus: oportet vt sit fm vsum: & s; dis positionem cuius causa flobotomia exercetur: atq; scdm virtutem. ¶ Qui autēz calidū apostema patitur vt pleu resim aut ei similes egritudines cum flobotomatur: mu tationes coloris sanguinis a propria dispositione attēde re d; . Apostemate autem carens cum flobotomatur: nō d; hoc in suo sanguine obseruare: cum totus eius sanguis sit equalis. In habentibus quoq; apostema calidum cūz flobotomantur si sanguinis tardauerit mutatio: & timor destructionis virtutis affuerit: sanguis est restringendus: nec est expectandum: donec sanguis mutetur. ¶ Qd si ali quis in die flobotomie bibat: donec inebrietur: ipsius bra chium duabus cingatur ligaturis: cui sup̄ vigiles qui ipsū custodiant adhibeantur. In plerisq; enim eorum sanguis adeo decurrit: donec quidāz moriantur: & quidāz morti appropinquant. Quapropter cūz huiusmodi aliquid acciderit: & postremo cum sanguinis vndecunq; fluxerit multitudo: donec virtutē prosternat: aqua carnis & vinūz subtile ac bene redolēs: in quo sit fortitudo: infirmo subi to tribuantur: & res bñ redolētes ei tribuant. Qd si ad hec iam puenitū fuerit vt iam nihil traggere possit dētes egri apiant: & aqua carnis cū pauca mūdā muscata: & vino be ne redolēte: in ipsius os mittat: totiq; corpori res bonūz reddētes odore: & p̄cipue pectori & vētri adhibeāt. Na res quoq; interius ex algalia iungant. Eger ēt hora post horāz suffumigef: corā cuius facie pulli discerpanf assati atq; ipsius naribus cibi redolētes: qui appetitūz excitare cōsueuerūt: applicēt: vt sunt tuceta & eis similia. ¶ Et sincopis qdē q sil apud flobotomia accidit cēntia: ea q̄ di ximus fm plurimū p̄bibeat. ¶ Sed si cūz flōmia nausea euenerit: pēna in os infirmi vromat ē mittēda deide aq̄ rosata: aut aq̄ frida sup ipm ē rozāda atq; fundenda: & in ipsam ē mittēdus: est etiā clamore vocādus atq; mouēdus. Qui si cū hoc ad memoriā nō fuerit reduct; muscus

Cibabegi ex
carne rorta et
ouis ptuixit

hōz talis sup̄ p̄s accidet
p̄p̄ colerā q̄ vomit
ad os flōis & vsum
mordēt p̄bibeat
hōz har.

p̄bibeat ab ipm aut
flobotomādu.

q̄ d; d; q̄ p̄tine
fugiet ad hōm
p̄tineat ante
latū p̄tineat

q̄ d; d; q̄ p̄tine

q̄ d; d; q̄ p̄tine
fugiet ad hōm
p̄tineat ante
latū p̄tineat

cuius naribus est insufflāduz: et in ipsius os galia mittenda
vinūq; cum pauca aqua temperatuz: fundēduz. Os quoq;
stomaci fricāduz: et reliquum corpus eius. Deinde ad
pēne in os immissionem: atq; ad totum ipsius regimē re-
deundum. ¶ Sincopis vero cum qua non adest nauſea:
mala crāſſit. Quapropter tūc vromitus ſequatur nō eſt
ſigeniāduz: ſed in ipſius cura valde eſt ſtudēduz: atq; ſu-
mopere laborāduz: vt ſuccus carnis et vinum ſubito ei
tribuātuz: et atib ei adhibeātuz. Ipſe q; fortiter moueat
et clametur: et aqua ſuper eum roſet. ¶ Plerūq; etiā q
ſincopim patitur: ex ſono timpanoz: et ſiſtulis: atq; ex liti-
gus necnō ex clamoribus ad memoriā redit.

De ventosia.

CAP. XXXII.

Ventose sanguinem nō nisi ex paruis ve
nis ⁊ in carne dispersis trahunt.
Ideo q̃s sicut florotomia virtutem non debili
tant: licet corporis minuat repletionem. ¶ Lo
ca vero in quibus ventose solent poni: sunt isti
scilicet locus qui est iter duo cornua occipit: ipsiusq; oc
cipit duo cornua: ⁊ locus qui est sub mento: ⁊ alius locus
qui iter duas inuenitur spatulas ⁊ loca que in cruribus pul
pis interioribus inueniuntur. ¶ Ventosa autem que in lo
co qui est iter predicta cornua ponitur: grauedini atq; va
nitati que in capite existunt: confert. ¶ Sed sanguis qui
cum ventosis que in duobus ponuntur cornibus extrahi
tur: faciem atq; caput: necnō oculos alleviat: grauitatisq;
que est in capite: ⁊ doloribus qui in dentium radicibus fi
unt: auxiliatur: ⁊ fortasse predictas actiones quantum flo
rotomia adiuvat. ¶ Ventosa vero que sub mento poni
tur: paruis pustulis que sunt in ore: ⁊ dentibus nocumen
tum prebet: remedium affert: atq; gigiturum corruptioni
necnon bis similibus quecumq; in ore fiunt: remediatur.
Illa autem que iter spatulas locatur: tremori cordis qui
est cum repletionem ⁊ calore valet. ¶ Sed illa que in cru
ris pulpa ponitur: repletionem vehementer minuit: ⁊ an
tiquis doloribus qui in matrice aut renibus aut vesica fi
unt: confert: ⁊ prouocat menstrua. Corpus tamen pleru
q; macrescere facit: sincopisq; ex ea accidere Auenit. Qui
bus aut pustule ⁊ cardiaculi accidere solēt auxiliū prebēt.
CAP. XXXIII.
De sanauisugio.

CAP. CCCIII

Sanguis cum in locis ponitur ubi
vulnus malum ⁊ antiquum: corpore prius flo-
botomia inanita auxilium prebent. Postq̃ ve-
ro ceciderint. Locus adhuc si vt ibi ponantur
fuerit possibile: ventosis erit sugendus: ⁊ multa aqua cali-
da lanandus: ⁊ fricandus ⁊ cōprimendus quādo quod dixi-
mus possibile fuerit. Et melius est vt post ventosarum ē-
positionem fm q̃ diximus lauetur. Et si post ipsarum ca-
sus sanguis resudare ceperit: pāni linei aceto infusi super-
ponendi erūt. Et si taliter perseuerauerit: terra figulorū:
aut tegule recētes trite: vt alcohol: ⁊ balaustie combuste
⁊ contrite desuper erūt ponēde. ¶ Est etiam obseruādū
vt cum sanguisuge capiūtur: per diem mediam sic dimit-
tantur: deinde in membro postq̃ conficratū aut aqua cali-
da fuerit superfusum donec rubeum fiat sunt ponēde. Et
si adherere noluerit locus ex sanguine recēti liniatur. Et
si volueris vt a corpore cadant: tūc pulueri q̃a super locuz
in quo fuerit suscipe salem aut cinerem.

De vena mederne siue civili.

CAP. XXXIII.

Ec egritudo corporibus calidis et squalidis et membris in quibus est pauca humiditas accidit. Que licet in cruribus plerumque egrediatur quandoque tamen etiam in alijs apparet locis. Ante vero apparet incipit membro accidit feruor: post que

aliquis eius locus vesicatur a quo post hec vena exire incipit. ¶ Ex his autem que hanc prohibent egritudine accidere est corpus cum dicta & balneo humectare: & ne olea & fructus in regionibus in quibus hec egritudo accidere consuevit comedantur prohibere. Nec enim quomodo nominauimus predictam generant egritudinem. ¶ Sed cum locus ampulari incipit & vena ad exundum festinat: cōfert vt eger in die prima. 3. 5. de aloec: in secūda. 3. i. & in tertia. 3. y. bibat: & locus etia & aloec epibimetur: destruat enim ipsam omnino. ¶ Postq̃ vero exierit: quod ex ea foris apparet super arundinem paruam ex plumbo factam cuius pondus sit. 3. vnus est inuoluendum: & cū pre dicta crāta ligidum & vt pendeat dimittēdum. Ex ipsius nāq; grauitate: incipiet descēdere & plōgari & citius egredi. Et cum ex ea aliqua pars exierit: circa plumbum inuoluiatur & ligetur. Si autem quod iam egressum est longius fuerit: incidatur & quod remansit inuoluiatur: ne tamē radicis auferatur est obseruandum. Q̃ si sic factum fuerit: cōtrahetur. & in trabit carnem & apostema putridum & vlcus malignū generabit. Quapropter huic egritudini blādiendo est subueniēdum: & paulatim vena est extrahēda: donec omnino egrediatur: & nihil ex ea in corpore remaneat. Si autem ipsam radicem incidi cōtingat: in ipsius forāme ponatur radiu: & in lōgum fundatur: & bene aperiat: donec quicquid ex sua materia continetur euacuetur. Butyrum quoq; per aliquot dies supponatur: donec putrescat: & eius consumatur materia: deinde cū his que carnem generant curetur.

De exēctiōe sagittarū ⁊ astularū ⁊ spinarū. CA. XXXV.

Um sagitta

fortiter agitata: quia timeret ne rumpatur. Si
autem possibile fuerit ut instrumentum quo sagi-
tarum vocatur forceps mittat in vulnus donec
in pueriam mittendum est. Si si fuerit impossi-
bile prius dilatandum erit: deinde instrumentum in
sedu: adeo impingendum donec astuta mordeat:
cuius gestu fuerit: instrumentum in suis extremitatibus
exteriori erit stringendum: deinde aliquibus vicibus agi-
per hoc probetur fixationis gratia: postea extraha-
bitur nactus instrumentum: postquam sagitta in memore erit:
separabitur: quia eius os est ut lima. Ideoque ex pau-
cissime: in eius extremis facta: fortiter cōstringitur.
Sagitta quocumque si in lacertum penetraverit adeo
ut quae intravit ad eum exitum sit durus: alteri par-
ti ad ipsius extractionem sit facilis: findatur alia
de extrahatur. Spine vero a talle: et ceteris:
alia ab illis que corpus intrant: ex emplo de rebus
bus facto superposito sunt extrahende. Cum enim
pollicifatus fuerit: id quod corpus fuit ingressum: ad eum
f. Unde et quidam sunt quibus medicinas extracti-
cū. Et his autem que predicto modo operantur:
cū quicquid ex eo cum melle mixto emplastrum loco super-
ponitur: ex cepis narcisci cum melle tritis fit emplastrum:
addece arundinis cum melle trite superponuntur: aut
melle istis similes coniunctis: fit emplastrum: quod tunc co-
modo validior erit:

De plagis capitis & fractura cranei. CAP. XXXVI.

Am ex capitis

C alore: ⁊ mirra ⁊ sanguis draconis: ⁊ olibanon: ⁊ corallii: desuper spargendus. Et hoc enī velociter sanabit. **S**z si os ita fractū fuerit: ut yfer⁹ dei scendat: ⁊ abscindat cranium: nō est hoc negligendus. **Q**ui hoc intellectus turbatio ⁊ spasmus accidit: ⁊ postea mors festina cōsequitur. **Q**ui igit illud velociter est extrahen-

dū ē ne pāniculus qui est sub offe rumpat̃ obseruandū ē. Ad hoc aut̃ operadū medicus sapiēs: et suauissime operās est necessari⁹. Qu aut̃ de hoc mentionē in hoc loco facim⁹: nō ob aliud facimus: nisi vt ostēdamus q̃ magnus ex hac egritudine sit timor: et vt subito in offis extractiōe studiū ipendat: anteq̃ predicta ptingāt accētia: que mala sunt et vitari nō possunt. Et medic⁹ qdē caueat oib⁹ modis qbus pōt: ne pāniculus q est sub offe rumpat̃.

De deceptoribus.

CAP. XXVII.

Deceptorum fraudes tot sūt: quot hic noster liber totus eas cōprehendere non possit. Eoz quoq; audacia: ac inuercūdia: necnō p̃cessio qua cognoscūt se pro nibilo affligere hoīes: in vltimo finis: post quē alius nō reperit̃: existūt. Sūt nāq; ex eis qdam qui epilepsiam sanare se p̃fiteant̃: et ideo capitis initiū in posteriorib⁹ in modū crucis findunt: et quedā que in suis tenēt manibus ex vulnere extrahūt: hominibus tamē fides faciunt: qd ex predicta icisione ea extrahāt. Alij q̃q; sunt qui faciūt vt credat̃: qd ex naribus parū extrahāt laceratam: naribus infirmi tentat̃ acutaz aut ferrū imitētes acutuz: cū quo radere incipiunt donec sanguis exeat: deinde agūt vt rē q̃ in manu tenēt lacerate similē a narib⁹ extrahere videant̃: quā ex venis epatis faciūt. Sūt etiā alij q faciūt vt credat̃: qd albuginē oculo auferāt. Qui cū ferrū in oculū miserint: pus cū ipso fricare incipiunt: deinde in oculū subtilē mittūt pāniculū: quē cū ferro extrahentes: qd ex oculo extraxerit dicit̃. Sūt p̃terea alij q dicūt se aquā ex aure sugendo extrahere: qui aquā in ore tenentes: vnaz arundinis extremitatē in suo ore: et aliaz in aure infirmi ponunt et sugunt: deinde per arundinē aquaz quā tenebant in ore expellūt: dicentes se ex aure exisse. Alij itides sunt: qui vermes in aures: et in dentū radices oculi mittant: et dicūt qd ex locis illis extrahūt. Sūt etiā qdā q faciūt vt credat̃: qd ranula de subius linguā extrahant. Jōq; ibi icidēdo figurā faciūt: in q glandulā q adhibet ponūt: deinde extrahūt eas. Cur aut̃ noīem illos qui vulnerib⁹ et ylcērib⁹ ossa mittunt: et postq̃ p aliquot dies ibi stare p̃miserit̃: extrahūt: cū frequēt̃ B faciāt. Sūt etiā qdā q cūz de vesica q̃q; lapidē extraxerint: alius ad huc ibi eē lapidē dicit̃: deoq; faciūt vt credat̃ q inde alius extrahūt lapidē. Q̃q; ē tangūt vesicaz: nō pro certo sciētes q in ea sit lapis: incidūt tamē. Et si nō inueniūt ibi lapidē: mittūt et extrahūt. Quid at̃ attiet dicere de his q carnē ani incidūt emoroydas in ipso cē dicētes cūz hoc sepiissime faciāt: et ad emoroydas et vulnera pessima que nō pus aderāt perducant. Et sunt nōnulli qui flegma vitreū ex coxa aut virili membro: aut ex quocūq; loco corporis voluerint: se extrahere affirmēt. Ideoq; locū scarificādo scindūt: et cū embuba quā illi loco supponunt aut sup caput virge multoties sugendo humore aliquem quē in ore absconditū tenēt p embubā in ciminile fundūt. Sūt etiā qdāz q p̃sentē se omnes egritudines q sunt in corpore in vno cōgregaturos loco: et inde extracturos: bi aut̃ locuz cum kekengi fricare incipiūt: vnde ibi prurit⁹ et vehemēs ardor fuit. Qui postq̃ hoc egerit̃: se remuuerari expectat vt a predicto loco egritudines remoneāt. Remunerati vero: locuz oleo iungūt: et sedat̃ pruritus ei⁹. Sūt aut̃ alij q hoīes suspicari faciūt q aut pili aut vitru ei data fuerit. Qui pēnā accipiētes in os ipsi mittunt et vomere faciūt: cū pēnā tamē illud in guttur ei⁹ mittūt. Deinde extrahūt res multas hui⁹ generis quas ipsi faciūt. Vnā et hoībus maxia iserf nocumēta et fortassis q̃q; eos iterficiūt. De aut̃ oīa nō ob aliud sunt sapiētib⁹ ocula: nisi q se committūt eis: nō existimantes q in eis sit malū: neq; ide dubitantes. S; quādo eoz cordib⁹ aliqua ade

rit suspicatio: et eoz ceperit facta perscrutari: oclis multis idē suspicantib⁹: eoz p̃palabunt mendacia. Quapropter sapiētes eoz manibus se cōmittere nō debent: neq; aliqd ex medicinis quas ipsi dant sumere: quia multos iam interfecerunt.

Completus est tractatus septimus dei bonitate.

Tractatus. VIII. quinquagintaq; continēs capitula.

p De collectionibus et aggregationibus sanationis venenorum et moris venenosorum aialium et cautela
2 De moribus tirie.
3 De moribus scorpionum.
4 De moribus akatarer.
5 De moribus rutele et subteranei.
6 De moribus vesparum et apum et formicarum volatiliū.
7 De moribus lacerte et lacerte facetiue.
8 De illis que fugāt serpentes et venenosa aialia et lupos et iterficiūt ea.
9 De moribus canis nō rabiosi et lupi et hoīs.
10 De moribus canis rabiosi.
11 De his qui in potu acciperunt napellos.
12 De his qui in potu sumpserunt cornua spice.
13 De his qui in potu sumpserunt fel leopardi.
14 De his qui in potu acciperunt fel tirie.
15 De his qui in potu sumpserunt summitatem caudæ ceruine.
16 De his qui in potu sumpserunt sudore aialis.
17 De his qui in potu sumpserunt cantarides et stasigram motanam.
18 De his qui in potu sumpserunt opium.
19 De his qui in potu sumpserunt iusquamū.
20 De his qui in potu sumpserunt mādrazoram.
21 De his qui in potu sumpserunt nuce methe.
22 De his qui in potu sumpserunt semē bengi.
23 De his qui in potu sumpserunt succū coriādi viridis.
24 De his qui in potu sumpserunt psilium.
25 De fungis et tuberibus perniciosis.
26 De coagulatione lactis vel sanguis in stō.
27 De assaturis qui cooptum ne sum⁹ ab eis exeat.
28 De piscibus frigidis.
29 De lacte putrefacto.
30 De nucleis fructuum et ole

is qui sunt rācida et qui sunt eis similia.
31 De his qui in potu sumpserunt ranas fluuiales vel morant in stagnis.
32 De his qui in potu sumpserunt leporem marinum.
33 De his qui in potu sumpserunt malū castorei.
34 De his qui in potu sumpserunt gumā siluestris ruthe.
35 De his qui in potu sumpserunt siluestres anacardos.
36 De his qui in potu sumpserunt oleādum.
37 De his qui ledū ex comestione squille.
38 De his qui nocuit sensu vrtice.
39 De his qui aqua frigida nocuit.
40 De his qui in potu sumpserunt gipsum.
41 De his qui in potu sumpserunt litargirum.
42 De his qui in potu sumpserunt argētū viuum: vel in quoz aure fixū fuit: vel qui sumpserunt vrsur.
43 De his qui in potu sumpserunt cerusam.
44 De his qui in potu sumpserunt calce et auripigmentū sil: et arsenicū sublimatū vel cursū de qua sit sapo vel qui ore mlti sum⁹ arsenici trauit.
45 De his qui nocuit squama ferri vel qui eius limaturā sumpserunt.
46 De his qui in potu sumpserunt florē eris.
47 De his qui in potu sumpserunt calcārū aut alurū et multuz de eo in potu sumpserunt.
48 De his qui in potu sumpserunt citimalum ex quo multum soluti fuerunt.
49 De his qui in potu sumpserunt elleboz albū: nucē vōicā adisi et artanitā.
50 De his qui in potu sumpserunt elleboz nigrū.
51 De his qui in potu sumpserunt dend.
52 De his qui in potu sumpserunt enforbiū.

Tractatus

33 De his q in potu sumpse-
runt meo recon.

34 De vitiis medicinarum la-
xativarum et de rectificati-

35 De collectionibus et aggregationibus sanationis venenorum
et morbis venenosorum aialium et cautela.

55 De exemplo compositionis
medicinarum laxati-
varum.

CAP. I.

Sanime

et aggregationes medicandi
venena: et morbus venenoso-
rum aialium: et custodiendi se ab eis. Qui cibum
aut nutriendum aliquod suspectum habuerit: os ut
in quo est superfluum dulcedo aut supabundans
acetositas: et ad ultimum quod saporis habet super
abundantem et fortiter nequaquam comedat. Per-
niciose enim medicine nullo modo misceri possunt: nisi talibus
nutrientibus. Malum quoque si habuerit cibum odoris dimi-
tendus erit. Si quis percaet timet ne venenum ei tribuatur
aliqua ex medicinis que venenorum operatione removere aut
debilitare consueverunt assidue sumere debet: si eas hauriendo
in potu venenum pervenire poterit: quas in fine huius tractatus
nominabimus. Et si quis contingat ipsum ante eam potum ve-
nenum sumere oportet ut ea hora qua mutatione et estuatione
sentire cepit: aqua tepida et oleum sissimum ei in potu tribuat
tur. De quo tamen sumat donec venter repleatur: deinde ut vo-
mitum persuadendum. Si autem vomitum tardari et pigritari conspe-
xerit: in aqua coque anetum cui in predicta aqua mel et baurach et
sales amisce. Cumque eum multoties vomere feceris: attende
an in inferioribus ventris estuatione sentiat. Et si ita fuerit:
collirium ano suppone aut cum clisteri ventrem solue. In stoma-
cho aut si predicta senserit accitua: medicamentum est ei tribuen-
dum: quod cum biberit soluat. Est etiam melius ut vtrumque simi-
plicias. Et si post hec eger ab omnibus que sentiebat geue-
rit: vitale erit. Si autem non: considera que accidit illi ipsum
contantur. Vbi si est stimulatior et incisior: et in aliquo loco ventris
corrosio: aut si est feruor et sudor et faciei rubor: et venarum
tumor: atque angustia et sitis: et fetor oris: ac oculorum citrini-
tas aut congelatio: et eleus egi et stupor: atque subeth: aut si nullus
predictorum in ipso appetit: ipse tamen deteriorari incipit: cui et
sincopis: aut si vultus dissolutus frequenter accidit. Accide-
tia namque que pus nominamus: venenorum calidiorum et corrosi-
uorum sunt. Secunda autem que modo retulimus sunt accide-
tia venenorum que cum tota sua suba hominum corporibus con-
traria iuveniunt. Et si prima inueneris accitua: lac et bu-
tyrum: et oleum amigdalorum ad potandum egro tribue: que et co-
fectioes ex succaro calas et subtiliatis cum oleo amigda-
larum dulcium sumere facias: hoc namque veneni acuitatem fran-
git: et eius repmit mordicationem. Secunda autem cum intellexe-
ris accidit aqua cum niue: et sauech cum aqua et niue et succaro.
atque aqua ro. ad bibendum tribue. Trosciscos quoque de can-
phora cum sumere facias: oleumque roscum infundat ut bibat
suade. Preterea attende in quo loco corporis vehementi-
ore sentiat inflammationem cui ex lenticula aqua in niue infusa
ta emplastrum suppone: quod tandem mutando renouabis: donec
locus ex frigoris nimietate stupidus fiat: deinde psillium: atque
lac vaccinum de quo butyrum extractum fuerit: necnon frigidior
rum fructuum succum ei tribue. In quo si reponis apparuerit
signum ipsum floma. Uterque quoque si strictus fuerit: cum medi-
cina solue: deinde ciba cum extractione et infundatione. Ter-
tias autem significantes si sperperis: allia et sinapi: et ex medi-
camine de asa egro: tribue: vinumque vetus et forte ac purum:
eum potare facias. Ipsum tamen dormire non permittas: sed fac eum su-
tare: corpusque eius frica atque caput et pectus cum pano calefacto
calefacias. Significationes autem quarte cum apparuerint ci-
to succurre. De enim venenorum significantibus omnibus sunt dete-
riora: utpote necesse velocius inferetes. Triacas quoque de vi-
peris: aut metridatum ei statim tribuas: vinumque ei ad potan-
dum da: et ex rebis odoriferis ei adbibitis: atque succo carnis

ipsum conforta. Eum quoque in loco ventoso: ac frigido sede-
re facias: quem subtilissimis camisis in aqua rosata sanda-
lum habere rubeum infusus vestire debet: locumque qui est in
ore stomachi ipsius fricare puenit. Eum quoque aliquibus ho-
ris sternutare et vomere facias. Vnde si multum debi-
lis extiterit in ipsius os ventum suffla aut flabellando iterare
coge. Cui si frequenter acciderit sincopis que fortis existat
et occulte pupilla: pulsus quoque atque anhelitus ad ultimum
perueniat debilitatio: et supuenerit sudor paruum et fridus
perculdubio moris. Venenosorum autem aialium pictura et
morbus: si cuius fuit ignoras: illico ex quo morbum senserit
paties: ea pars que loco morbus superest liganda est: locumque su-
gendum. Vtrosa quoque vehementer ignita aut vetosa cum sca-
rificatione loco supponenda est: atque ex pullis in medio scissis
calidis extrinsecus emplastrum super locum patientem est imponendum.
Postquam vero eger calorem iam tenuerit: bonitatis spes aderit. Et
si non hoc modo fuerit: emplastrum ex fumo colubino et metastro
aut ex sulfure et urina: aut ex isto emplastro supponat: quod Be-
castorei: serapini: asse: sulfuris: fimi colubini: metastri: pu-
legi: ceruini: cuius partes equales: picis: et olei veteris quantum ad
eorum compositionem sufficere possit: ex his omnibus in mortario
eo visum coquantur donec uniantur fiat emplastrum. Infirmum
autem si cum pus in membro friditate patere ex huiusmodi emplastro su-
perpone remedium senserit: ex rebis calidis ipsum curare stude
et contrario. Si autem ad hoc peruenit fuerit: ut infirmum in lo-
co morbus aliquod vnum de accitis: que nominamus: presenserit:
et ex medicinis quas ibi retulimus sanetur. Ideoque oportet ut
nemo cum aiali ludat quod ignorat: neque rem quam nescit in os
suum mittat: neque corpus suum ex ipsa fricare faciat. In manibus
nibus quoque ubi habet aialium timor: existit fenestre clauda-
tur: et se ut postea dicemus si deo placuerit: custodiat.
Descriptio medicamentorum de asa que ad fravenena facit: et ad
scorpionum et rutele morbus: necnon egritudinibus fridus
cofert. Rubus folio: rubus sicce: costus: mentastri sicci: piretri:
cordumen: cuius partes equales: asse quantum est omnium pars quarta
mellis quod sufficit: dosis eius que in potu sumit a magnitudine
incipiens auellane: visum ad nucis pretenditur magnitudine 3.
Medicamen ex nucis et ficubus quod omnes venenosorum
aialium modos nocere prohibet. Nucum a duabus cortici-
bus excoctis: preterea salis gradiosi: folio: rubus aboz.
an: sexta vnius partis ficum albam quantum ad predictum suffi-
cit: compositionem. Ex quo cum mixta fuerit nucis fiat sicutudo
et comedat. Quibus uti incipiat quicquid ne veneno pima-
met: et sumat ex ea et ante cibum suum: hoc namque est medi-
camentum: quod venena expellit. Triaca de terra sigillata: que
est expta. Nam si ex ea aliquis potauerit et venenum sumpsit vo-
mere non cessabit donec totum vomat venenum. Terre sigil-
late: bacarum lauri: vtrumque partes equales terantur: et cum butyro
vaccio iungantur: et cum melle perficiantur et recodantur medicamentum
de quo antea cibum in quo mala habet suspitio: aut post eum aliquid su-
mat: aut et cum malum supuenerit accitio. Nam si ea vterque vene-
num sumpserit: illico eum vomere faciet. Et si venenum non acce-
perit: nequeque vomitum aduenire faciet. Quapp donec vomitum affue-
rit: ipsa in potu data erit. Postquam autem signatorem que appert sunt
attendit: et ex medicis que diximus cura adhibenda.
Metridatum quod est medicamentum nobile: que si quis assidue vti-
tur: postea spes tribuat perniciosa: non enim nocebit: cum si quis cibi ap-
petitum confortat: coitumque commouet: et colorem reddit plethoricum: atque
malas cogitationes ex collo nigro et phabulationes aie puenie-
tes reouet. Vnde quod difficultate soluit: et antiqum ventris fluxum
auxiliatur visumque necnon oes alios acuit sensus. B. mirre cro-
ci orientalis: aga: cin. cinamomum: cuius ana. 3. x. thuris: macis:
nardi nasturtii: ignati: elii: xilobal: ficados: fiseleos: costi
dulcis: galbani: terberie: macropipis: castorei: ypopistidos
storacis ligde: oppoponacis folij: omniun. ana. 3. yij. castie

ligne: melanopipis: leucopipis melliloti: poly: scordeon: dauci: opobalsamici: opobalsami: medicamis d' fusio: bdell: li iudaici ois: ana. 3. vii. spice celtice: amonaci: mastice: gumi arabici: seminis feniculi: rosaz: siccaruz: olizatri: cor dument: gentiane romane: pulegy cernui: ois: an. 3. 5. an. si met: acatbie: faufel: ypericon: iquinis stici: oium. ana. 3. iij. assari: serapini: amboz. ana. 3. iij. opy. 3. 5. folioz: ru: tbe. 3. 4. 2. 5. Coficetur sic: gume vio funduntur veteri in mortario donec mollescant: cu pistello agitantur: deinde cum melle dispumato qd sufficit coficiuntur. De hoc aut medicamine qdum est auellana aut paruz plus aut paru min' e' dadi. Cu aut aliqd supuenerit accis: et fuerit nece hanc medicinam loco tyriace sumere: bibatur ex ea quantum est nux vna.

Tyriaca de fusio que in metridato recipit. B. passaruz mundataru. 3. iij. terbetine. 3. xxiij. mirre: ignanti: amborum. ana. x. cinamomi: bdell: blacte bigatie: spice celtice: xilocassie: melliloti: ciperi: bacaruz: lauri: ois: ana. 3. iij. calami aromatici. 3. ix. croci ozietalis: asfalti: amboz. ana. 3. 4. 2. 5. Coficif sic: ea que mollicari possunt: in vino veteri posita resoluant: donec liquida fiat. Alia aut omnia tria et cribellata cu eis coingantur: et cu melle dispumato cofecta et mixta reponant. Nec naq: est summa curatiois venenoz: quoz no habet noticia. Cu aut q sint ex eoz: signis q dicturi sum' sciri pot: cu cura q eis e' ppa sanent.

De moribus viperaruz. CAP. II.

Am vipera

aliqum morozderit: loc' qui est sup mortum vipe re fortissime est ligandus. De si mortus in membris fuerit paruo: fueritq: mortus generis viperaruz que pessime esse cognoscunt: de qbus non sperat vt ab eis moris euadere possint: membru ilico sub ligatura abscindat. Si aut vipera talis no fuerit: patienti ilico de tyriaca de viperis facta. No eni vsq: ad hoc nrm tempus iuenimus qd a viperaz morib' magis hac medicina liberare possit: ppe q reces est. Qu si hec tyriaca no e' presens tyriaca metridatis et troscifi de herbo denf.

Troscifoz vo de herbo hec e' descriptio. B. seminis andacoke aristo. rotude: pigami: farine herbi: oium ptes eq: les: ex istis tritis et cu aceto comixtis fiat troscifi: de qbus pondus vni' aurei cu vicia vini veteris in potu tribuat. Qui naq: medicie vtus opationi maioris tyriace in hoc cap: vicina existit. Aut et de patienti pondus duoz: aureorum de asa cu vicia vna vini. Buty: quoq: vacula et mel multoties: atq: cibos vnicuosos et allia multa et nuces comedat: et vini vel' in potu sumat. Libarius et ex nucib' et allis ei pparet: post cui' comestione vinuz vel' fortissimu bibat. Loco pterea i quo e' mortus veta: tosa cu scarificatode supponat: emplm et qd in cap: de vicerib' dixim' adhibeat. Et loca q sunt i circuitu putrefactionis: ex bolo ar. et lerbis excoctatis: et aceto vini epithimenf. Eger qz flomel: deide q baru duaz: rez: maior e' i ferat timore osidera. v3. an accntia q loco mortus accidit: aut ea q tota accidit corpori. Naz si sincopis et casus et sudor fridus ei acciderit: tuc tua sollicitudo sit magis ad resistendu istis: qz eis q in loco mortus sunt. Quapp loc' q mortus e' no est curandus nisi cu eis soluz q trabunt. Postq vo ia dicta accntia oia geuerint: et remota fuerint: et egro no timef nisi ex loco mortus: ne. s. in eo vlcera mala et putrefactio fiat: tyriaca tuc egro non appropinet: neq: vinu: neq: medicie cale sunt ei tribuende: veru ipse e' minuendus: et ipsi regim' est ifrigidand: et loc' cuz medicinie viceru pessimoz e' sanand: et e' coburedus: et oio abscindendus cu hoc necesse fuerit. v3. si videris putrefactione cito de loco ad locuz transire.

De bis aut q ad viperaz mortus ppe facit est: vt can

cri assati egro multoties denf. Et ecce hic tyriaca vltima p qua magna secta bonoz physicoz iam testificata e' qd ad morsus viperaz qtu tyriaca maior valet. Qui e' descriptio. B. anisi. 3. x. pipis. 3. iij. aristo. rotun. castorei: amboz ana. 3. 4. 2. 5. conficiantur cum careno. De qua qtu est nunc magnitudo in potu tribuat. Qui vo a vipera mortus e' aut q napellos i potu supferit: ne ea die domiat phibed' e'. **Tyriaca de viperis.** et ipsa est tyriaca magna. B. troscif: viperaruz: podus. xxiij. aur. troscifoz: squilliticoz: podus. xlvij. aur. troscifoz: andaracharon. aur. xxiij. melanopiperis: macropipis: amboz. aur. xxiij. opy: cinamomi: rosaru rub. trita: seminis napi siluestris: scordeon: yreos: agarici: succi ligritie: balsami puri: oium. an. podus. x. aureo: vi. aur. storacis liquide: seminis apy: si seleos: nasturtii babilonici: ameos: camedreos: camepitheos: ypogstidos: spice celtice: folij indi gentiane romane: scis maratri: terre sigillate: colcothar: amomi: nasturtii albi: acori: carpopalsami: ypericon: fu. gumi ara. cordument: anisi: acatbie: serapini: ois: an. iij. aur. dauci: galbani: asfalti: oppoponacis: e' tauree mioris: et aristo. rotun. castorei: oium. ana. 4. aur. mel liis dispumati lib. x. vini bene redolentis et clari ac puri lib. iij. Opiu: et mirra: et ipogstidos et serapinu: et succus ligritie et storaz: liquida: et acatbia: et oppocu sumant: et oia hec in mortario posita cu pauco melle dispumato moueat: donec mollescant. Deide ex vino ifundant: et p tres dies in vase vitreato manere pmittant. Postea spica: et cinamomu: et ciber: et cassia lignea: et nasturtiu: atq: castoreu: et foliu: et terra sigillata: et colcothar: et asfaltu: ac amomu: oia hec trita in mortario comisceant: et ex vino aspergant: donec vniant: deiu mel et gumi arab. et terbetina: et galbanuz: et balsamu sumant: et in caçola posita doce mixta sint agitentur: que talr pparata alijs medicinis que in mortario sunt adiungatur: et cu oia sil fuerit: teratur et agitentur: doce bñ sit mixta: deide qd ex eis sit in pside argetea aut stannea que medicame hoc in duabus partib' sui capere possit reponat. Vias aut b no sit plenu: os cu corio optime ligeat: et trita in discoopiatur: ac p vna hora manere pmittat. Ex hac quoq: medicina no nisi post sex menses aliqd sumatur. **Troscifi de viperis:** sumant vipe semie q in hoc discerunt: q plures duob' habet dentes: masculini vo sex: duos trñ habet dentes. Ex qb' eligatur ille trñ q russo vicina tur coloriz: et sunt cito nobiles: caput frequenter agitates: et q sunt bone habitudis: et pigues oculos habetes rubeos: et capita lata: qruzanus iuxta caudas iuenit. Que in tpe veris colligatur in eius. s. medio. Ille trñ que in littorib' maris moratur: aut in lacubus. vel in locis q aq false vicina existit: neq: accipiat. Cum aut collecte fuerit: ilico ex eaz capitib' et candis: qtu e' qtuor digitoz: mētura abscindat. Et si post abscisione moueant et agitent: sanguisq: ab eis fluxerit: multitudo: domesticce sunt et agrie. Qu si hui' drium ptigat: nullo mo in medicinie ponede erit. Deinde eaz coria detrahatur et abiciatur: et qd in eaz vetrib' e' extractu expellat: qd aut reliquu e' cu aq dulci lauef et mudef: et p frusta incisum in caldaria mūda cu aq et sale et aneto donec dissoluat: et caro separef ab ossib' coquat: deinde pycianf ossa et ius a carne coletur. Ignis vero cum quo coquitur sit fortis: qui de carbonibus ilicis vel quercinis fiat. Caro quoq: prematur vt buoz qui est in ea egrediat: deinde de ea in pondere sumatur: qui qtu est ei' quarta pars de tortellis admisceatur: que parum ferment habentes acimo pani sint vicine nihil acetositatis in se habentes. Et optime desiccate terantur donec sint vt al

Tractatus

Robol deinceps cū carne simul terant et ex parua quantitate iuris infundatur. Ex quibus postquam multoties trite fuerint et comixte troscisci formantur subiles. Qui vō eos conficit: manus et digitos ex balsamo iungat. Quos in umbra de- siccat: singulis horis reuoluendo. Qui cum desiccatur in va- se sicco nihil humorositatis habere esse debent. Postquam aut bene desiccati fuerint in vase vitreo recedantur.

Troscisci squillitici: cepe quod squille vocant in tempore quo metit triticum sumant: que neque sunt maxime neque parui sunt: et ex pasta coopte in furno super laterem posite assari per- mittant. Cū aut pasta qua cooperte sunt assata fuerit: ex- trahant: et pyciant pasta et quod ei adhaeret: et quod itus est acci- piatur: cui quantum est ei medietas de farina herbi trita: et cū subtilissimo panis cribellata admisceatur. Que postquam sic fuerit terant et misceant aliquoties: et ex vīo donec bene sint mixta imbibant: et formant troscisci. Qui aut eos in- format: ex oleo roseo inungat manus suas et trosciscos isor- mado eos sic diximus faciat: et in vase vitreo recedat.

Troscisci andarachozon. Radice fabaz: calami aroma- tic: costi: xiloballami: asari: poly: amomi: mastici: floris co- tulae albe: fū. oīum. ana. pondus. vi. aureo: floris ignanti: pōdus. xx. aureo: raudeseni: xilocassie: cinamo. oīum. an. aur. xx. spice idice: folij amboz. an. aur. xvi. mirre. aureos. xxiij. croci orientalis aur. xij. terant oīa et cribellent: et cū vīo redolente perficiant: ex quo formet trosc. et sic cū vīa.

Probatio tyriace: pullo aut canis parū de napeis datur aut vipera super eū icitur quod ipsum mordeat: in cui ore par- de tyriaca illico ponat: et obseruabit ille si de voluerit. Aut scamonea ad bibendum ei tribuat: cui postquam veter fluere ceperit: tyriaca tribuat ad auellane magnitudinē: et restringet veter. Patiēti quoque vomitū multū et ve- hemētē sūit facit. de maiorib' itidē ei' vtilitatib' est: quia moribus viperarū et a venenis perniciem inferentibus que quibusdā dant ille si cōseruat: et quod lepie cōfert. Ad multa preterea alia remediū affert exceptis istis.

De moribus scorpionū.

His que scorpionū pferunt pūcturis ē bibere pōdus vni aurei cūz aq aut vīo ex radicib' collogitidarum sicis.

Aut vni aurei pōdus ex medicamine de asa: cū vna. 3. vini. Aut locū quod ē sup pūcturā stri- gere et ex oleo de ben et aq calida embrocare et cūz sambu- cinoin quo castoreū et euforbiū conficata fuerit: inunge- re: atq cūz eo locū fortissime fricare.

Tyriaca quod valde scorpionū pūcturis pficit. Radicib' corici capparoz absinthij: nabati: arist. lon. gētiane: oīuz ptes eqles. Dosis hui' in potu. 3. iij. sit. est enī cōgrua.

Tyriaca diateseron: quod pūcturis scorpionū et alioz repti- liū et pniciosis venenis pfert: et magne tyriace in bonitate vicina existit. Radice gētiane arist. bacarū lauri. mirre: oīum ptes eqles: hec cū melle pfecta in vase reponant: et ex hac medicina cū necesse fuerit: in potu ab vīo aureo vīq ad duos et dimidiū cū. 3. vna veteris vini sumatur.

Tyriaca quod scorpionū pūcturis vehemētē auxiliat. Radice gentiane arist. mirre: costi: castorei: ruthe: metastri sicci. piretri: ciberis: piperis: nigelle: oīum ptes eqles cōficiā: tur cū melle de ex ea ad nucis magnitudinē cum vīo. Quod si de pōdictis medicinis nullā habueris: vinū vetus et allia ad comedendū: tribue atq ex eis loco emplm sup- pone. Locū quoque assidue cū igne cale facias: et cū medi- cis calis quas hīe poteris. Cū aut tyriacā dederis: et dolo- sedat' fuerit si febris supueniat: sequenti die sūmo mane egrū flōma et aquaz ordeat cibaria vltime hūiditatis ei tribue et in ipsi cautela ne egritudine icurrat acutā stude. Omnes preterea abstīnēdos ab apy comestib' et i locis sūt vbi scorpionū multitudo: aut iaret habet iubeo.

De puncturis akatareti.

CAP. III.

Sunt scorpiōes parui valde caudas post se trahētes: et sunt in terra cobz: cuius habitatores tyriacā optimā iuenerūt: quod ex- ercitalis dicit tyriacā: cui' hec est descriptio.

Tyriaca exercitalis. Radice corticis radic. cap- paris: radicū collogitide: absinthij romanij: arist. rotum. herba quod vocat lingua caldeo: hage: troximel siluestris sicce: ex his oīb' bñ puluerificatis. 3. ij. tribuant. Illud p- terea quo medici vtunt in hui' egritudine cura est: quod ei quod pūct' est de troximel siluestri sicca: quantum ter manu vna p- tineri pōt tribuat: et quod poma acetosa dant ad comedendū: et quod de sauih pomoz cū aq frida donant: aut cum iu- lep. Quod si mult' ei supuenerit calor: aq ordei ad potan- dū tribue. Et si vētris dolorē cū icisione fenerit: da ei ad potandū oleū rosatū cū aq ordei: et citrulos ac cucurbitas et lac acetosum ei tribue. In loco quoque puncture vento- sa ponat: et illico sugat: loc' p- terea cōbatur et medicine ca- lidissime desup ponant. Negligētia itidē in hāz punctu- rap: cura: 3. dolor quod in eis sentit sit debilis: habēda nō est. Ex istis nāq puncturis in pncipio fortis nō accidit dolor. Post vni aut aut duos dies pessima psequunt acētia: li- gua nāq sit vt apostematibus plena: accidit etiam ei san- guinis mictus et sincopis: ac cordis tremor. Si aut ven- ter eius quod punctus est sit strictus: iniectione ex succo sicie et baurach: et oleo viola. ei p- clistere fiat. Cui si forte inueni- rit angustiam: succus maloz acetosorum et granatoz ace- tosum: et oleū rosatū: atq aqua ordei: et lac statim mul- ctus tribuant. Si vero infirmus sanguinē mingere cō- tingat: ipsū pus slobotoma: deinde de medicinis ad hoc nominatis ei in potu aliqua tribue: ius quoque pinguiū pul- lorum cum potare facias. Ligna quoque si quasi aposte- matibus plena fuerit vena que est sub ea incidatur: atq gargarism' de succo endiuie et syrupo acetoso ei fiat. Tre- mor aut cordis vehemēs si acciderit: sauih de pomis cū syrupo de pomis: atq lac acetosus cū trosciscis de capbō: patiēti donent. Istis. n. medicis et eaz silib' vtunt medi- ci: cū mōsus iaretur curare volunt. Tyriaca tñ exercitua- lis nō ob aliud hic ponit: nisi ppter famaz que apud vul- gus est. quod scorpionū puncturis pficiat.

Tyriaca quod moribus cōgruit iaretur. Radice troximel silue- stris sicce: folij maloz acetosoz coriandri sicci: oīum partes equales bibat: ex ea quantum trib' vici' ore capi po- test. Quod si corrosio in loco morbus acciderit: cū medicami- ne acuto curet: et ea quod sunt in ipsi circuitu ex bolo ar. et for- ti aceto epithimen: et cū alio medicaminib' quod in cura pes- simoz vicerū et corrodentū noīauimus sanentur.

De morib' rutele et sibth et aranei.

CAP. V.

Rutela est aial paruo araneo assimilati- q vocat phibit muscas venari solit'. Sibth vō magno araneo longos hñti pe- des assilat. Rutela at mltē sē spēs: quod egyptia ea deterior iudicat. Ex eis aut sūt qdā quod par- no- cet. Ex morfu at ei' quod ē rubea: sequunt ista: fort. v3. do- lor: et egerēdi durities. Sed ex morfu eius quod est viridis accidit parū dolor et purit' quod velociter sedant. Et ex morfu eius quod depicta apparet accētia ista sequunt: fortis dolo et in corpe friditas et tremor. Ex albe aut rutele mor- fu: parū dolor et purit': atq vētris fluxus accidit. Ex stellata: parū dolor et purit': atq stupor: et corpis relaxa- tio: psequunt. Ex morfu quod ei' quod ē citrina sup se villos hñs: accidit dolor vehemētissim': et tremor: ac sudor: vē- tris inflatio: et fortasse mors idē sequit. Quis vō curatio cōis ē: vt patiētes i aq calā tādū stare pmittant: donec do- lor ab eis reuocet. Nā cū i ea pborā. i. fēderit: gescit bōa.

Lum aut exierint de aqua: dolor reuertitur. **C**u igitur dolor postq̄ de aqua exierint sedari conspexeris: lo cum ex aqua in qua multu salis resolutum fuerit line. **C**orpora q̄z eoz calefac cosq̄ ea die balneuz ingredi fac: eos sudare fac: et diebus postea aliquot loco etiam emplm ex cinere q̄ fit de ligno fici: et calce: et calice: aqua calida cōspersis suppone. patienti quoq̄z quātitate dua rum. 3. nigelle tribue. **C**ille etiam que sibi momorde rit: cū tali medicamēte q̄le ē illud curat. **C**ariaca alia ad morbus rutele: vtil: et pbata. **B**nigelle. 3. et dauici cimi ni amboz. añ. 3. 5. semis habet: gallaz: cipili: amboz. añ. 3. iij. spice inde: bacaz: lauri: aristologie rotūde carpobal sami: cinamomi: gentiane semis andacobe: semis apy: oīum. añ. 3. ij. cōficiant cum melle: de f ex ea ad nucis ma gnitudinem cū vino veteri. **A**d h̄ p̄terea confert: aut me dicine scorpionum dentur. **C**Arancarz vō gdam sunt ex quoz postum adeo sceua cōsequūtur accētia vt extre mitates infrigidētur: et cutis oripile: atq̄z vga erigat: et tēdāf: et vter vter iplēat. **I**stis vō ruta sicca: et cipi: cū vi no dari dōt: et i balneo sedeat elaborādū: vinū q̄z p̄p̄ toto illo die 13 paulatī i potu ē tribuēdū. **C**De p̄ctu ris vespaz: formicaz: et apum volatiliū. **CAP. VI.**

A hoc confert locū ex aceto et luto viciū sum linire: p̄nūq̄z aceto infusum et sup nūe infridatū de sup ponē. **C**Bene ficiū q̄z prestat: emplm ex lenticiula de sta gnis ex aceto imbibita suppositū. **C**Et aqua niuis eo vsq̄ de sup fundere: donec locus reddatur stupi dus multū aniliat. **P**ost hec aut locus ex cāphora et aq̄ rosata liniat: q̄d non semel sed multotiens fieri debet. **C**Pāni q̄z in aqua rosata infusi et nūe: de sup sunt ponē dī: atq̄z de glacie ano aliqd est imitredū. **C**De aq̄ etiā cūz nūe multa tācū i potu sumat: donec satiet. **Q**ui post hec cū folys basiliconis: aut cum muscis est fricādus. **Q**z si fortis in corpe calor acciderit: rob de succo vne acerbe: et psilium in potu sumat. **C**Eger p̄terea multuz ex ci troliis: et endiuys: ac lactucis: edat: et aquā et acetū: nec non syrupū vehemētis acetositatis: cū succo granatoz: et psi lio bibat. **C**Locus etiam moy multotiens fugatur. **Q**ui etiā cōferūt vt citroli: aut portulaca: aut solatriū: aut sem perniua: aut his similia supponātur. **A**d hoc itidem valet vt coriādi sicci et puluerizati quātum ter manu capi pōt cum zucharo et aqua frigida ad bibēdum tribuat: et vt lo cus cum folys scribubz fricetur.

CDe moribus stellionis et lacerte. **CAP. VII.**

Am hec aialia aliq̄e mordent dentes in loco morbus dimittunt iōq̄ dolor p̄durat: donec dentes inde euellant. **D**e his vō que eos exire faciūt: ē vt locus cū oleo et cinē fricetur: donec egrediātur. **D**einde ex cinere cūz oleo cōmixto emplm loco supponat. **Q**z si do lor perseverauerit: locus erit fugendus: postea infirmus in aquam calidā mittēdus et de tiriaca ad rutele morbus facta: erit ei tribuendū.

CDe his que fugant venenosa animalia et lupos et inter ficiunt. **CAP. VIII.**

Atti et furones ac pauones: necnō ac grūes et aq̄tica vo latilia: et his similia: quoz natura est venenosa capere aialia: i turribus sunt nutrieda et tenē da. **I**n locis valde timorosis: et putridis alendi sunt cerui: et furones: ac smaragdus melior que pōt habe ri tenēda est. **L**āpas q̄z valde luminosa: lōge a lecto re mota ibi est ponēda: et iuxta quā sint boies q̄ vicissim dor miāt sup lectos iacētes. **Q**ui legant et loquātur vocibus tñ mediocritatē nō egredientibus: venenosa nāq̄ aialia

ad eos ibūt. **C**De his aut q̄ p̄cipie serpētes expellūt est vt dom⁹ cū cornib⁹ cerui: aut vngulis capre: et sulphure: et cū capillis humāis suffumiget. **C**Basseth q̄z si in serpē tium foraminibus mittat: et si domus cū galbano suffumi gata fuerit serpētes fugiēt. **C**Domus ē si ex aq̄ in q̄ sal amoniacus fuerit dissolutus rores serpētes nullo modo ei appropinquabit. **E**t si de aq̄ hac in eoz fundat forami nib⁹: moriūtur. **C**Si quis ēt salem amoniacū in ore te nuerit donec dissoluat: et postea in os spuerit serpētes: mo rietur. **C**Domus p̄terea si ex pice aut bdellio suffumiga ta fuerit: fugabūtur serpētes. **S**ilt etiam fugiūt: si ex se rapino fiat suffumigatio. **C**Ex pānis q̄z ex alkitrā inū ctis et in ipoz foraminibus missis: expellūtur. **C**Locus ite dem si ex abrotano strictus fuerit: fugient ab eo spēntes. **I**deoz si in orto ex eo multū fuerit fugient ab eo. **C**Su mus q̄z q̄ fit de lignis granatoz: expellūt serpētes: et vne noz aialia plurima. **C**Sinapi itidem tritū et in ipoz foraminib⁹ positū: fugat serpētes. **C**Dicitur ēt q̄ si vi pera bonā intucat smaragdū: moy ei oculi eliquātur: et ex fluūt a capite. **C**Si aut scorpiones multi capiātur: et ex eis domus suffumiget: oēs aly fugiēt. **C**Domus p̄terea si cū sulphure et vngula asini et galbano fuerit suffumiga ta fugabuntur. **C**Oleum q̄z in ipoz foraminib⁹ si fu sum fuerit: nō inde vltius exibunt imo fugiēt. **C**Sor ge p̄terea comedūt scorpiones: et p̄p̄ie eos q̄ vocātur ge raret. **C**Ala q̄z si in aq̄ dissoluat: et ex ea locus rores: nō ibi appropinquabit. **C**Et si pene liniātur ex alkitrā: aut ex asa resoluta: et in ipoz foramia ex eis iungēdo circum dent: nō exibunt inde vltius. **C**Q̄n aut herba que vo catur cancar i lecto posita fuerit: stupefiūt pulices et ine briātur: et neq̄ salire neq̄ se mouē p̄t: imo facile capiūt. **C**Dom⁹ q̄z si ex aq̄ i q̄ absinthiū: et colognide et nigella cocta fuerit rosata fuerit: iterficiēt. **C**Quidā q̄z dicūt q̄ si in medio dom⁹ cauādo fiat fovea in quā p̄p̄ sangui nis fundat oēs in illa cōgregabūtur. **C**Domus etiam si ex aq̄ i qua basseth cocta fuerit rores: pulices oleo dīstruē tur. **C**Aqua silr i q̄ ruta cogtur aut oleader: eo mō iter ficiet. **C**Limices vō atq̄ scarabei ex fumo palce: et ex fu mo stercozis vaccini: et q̄maxime ex fumo acēgi et nigel le fugiāt. **E**t si facies ex p̄dictis suffumiget 13 postea mor deant nō multū tñ iserūt nocumētū. **C**Saphea q̄z erea oleo inūcta et iuxta lectū posita valet ad h̄. **C**Quidā p̄e terea dicunt fumum ex folys dulp scarabecos fugare. **C**Muscas q̄z aq̄ in qua niger cogtur elleborus iterfici: et arsenici citrini odor ac suffumigatio cum olibano eas necāt. **C**Mures aut iterficiūtur si ex merdāfengi: et ex squama ferri: et gallia metalia: et ex elleboro: quolibz isto rum accepto: et cum farina simul cōsperso et p̄iecto come derit: et finiet eos oīo. **C**Sed si dom⁹ cū azegi suffumiga ta fuerit: fugiūt. **C**Quidā ēt refert q̄ si yn⁹ ex murib⁹ castrei: et dimittat oēs alios iterficiet mures: et finiet eos oīo. **C**Et q̄ si yn⁹ ex murib⁹ capiat: et s̄tilli corda i medio dom⁹ liget: aly ab eo fugiēt: neq̄ d suis egrediēt forami b⁹. **C**Dicit ēt q̄ si q̄s ynū cepit murē et ei excozauerit facie: et dimiserit eū oēs aly fugabūt. **C**Formice itidē fu gāt ex alkitrā: et ex sulphure: et ex asa. **E**t si ex istis i eoz fo ramib⁹ aliqd mittat: moriēt. **E**t si ex eo circa forame epi thia fiat: nō exibūt. **C**De beluis at dicūt: q̄ leo pp galli albū et pp murē fugit: et adib n̄ appropiat loco vbi ē sglla. **C**Dicit q̄z q̄ leopard⁹ terref pp arborē q̄ vocat leop di arbor: et q̄d leo tict pp lignuz q̄d vocat sindan. **C**Latī at siluestr. et valac ex succo ru. et amig. ama. fugiūt. **C**Le pe q̄z q̄ vocat sglla et ellebo. p̄cos et cāes atq̄z leōes: necn̄ ex beluis p̄limas iterficiūt: herba q̄ ē leopardū strangu lās vocat: leopardū cito iterficiet. **C**De morib⁹ canis nō rabidi et beluaz boiuz et luporum. **CAP. IX.**

abrotanum

Smaragdus

Formice

pulices

Cimices

Mures

Mures

Formice

Canis

de sglla et elleboro

Tractatus

de Vagatio nigro anatis

Morsus tunc est deterior: cum sunt famelici. Quorum morsus confert: cepas et sale et mel per diem unam et noctem supponere: deinde cum vnguento nigro curen: quod sit ex cera nigra et sepo et pice: atque galbano: hoc enim vnguentum plus omnibus aliis vnguentis: morsibus et perforationibus que ex vnguibus aut sunt confert atque omnibus vulneribus cum quibus accidit attritio aut sepatio magis auxiliatur. Et est etiam utile ut morsus canis et bovis a principio cum isto curetur vnguento. Morsibus vero leonis atque leopardi: et phoberi in principio sunt ea adhibenda que attrahant. Deinde loca cum aceto et sale lauada: et ad ultimum cum isto vnguento medicanda si deus voluerit. De morsu canis rabiosi. C. A. X.

Documentum quod huius canis morsus sequitur: vehementissime malignus iudicatur: ideoque nos omnes in notandis signis quibus canis dignosci queat amplificare verba: quatenus ab eo fugiatur: aut cito interficiatur.

Dicimus itaque quod canis iste plerumque incurrit rabie in diebus canicularibus: et quique in hyeme. Qui postquam incurret: et a comestione prohibetur: aquas quoque si viderit ab ea fugit: atque quique morsus cum aqua intuitus fuerit. Quod si suum aperit: et linguam foras extrahit: ac ab eius ore spuma fluit: et ex naribus suis humiditas. Oculi preterea ei rubent ut sanguis caputque suum ad terram inclinat: et caudam relapat: et iter coxas demittit. Diversis quoque et ebrius vacillat motibus: et ad omnes vadit quos videt: et eos vult mordere.

Quos insuper suos non agnoscit. Alii itidem canes ab eo fugiunt. Ipse quoque non latrat nisi paucis: et cum latrare incipit: vox ei rauca auditur. Ista sunt signa cum in cane visus fuerint: aut aliquid ex eis mori iterficiendus est: et ab eo fugiendum.

Ille vero quod canis iste mordet: non extimat in principio quod ipsius morsus multum ei ledat. Sed mala accidentia paucis post ei eveniunt. Ex aqua namque terrefacta: neque eas bibit: imo eam videns tremat et anxius et fortasse spasmat ac moritur. Ex omni preterea re humida et liquefacta terrefacta fugit ab ea donec siti moriatur. Ipse itidem quique incurrit rabie et strigendo tenet boves et mordet eos. Ex cuius morsu accidit idem quod ex canis rabiosi morsu evenire solet.

Cum ergo canis quod bovem momordit cognoveris: et quod in eo aliquid istorum signorum sit preperis cito succurre: et ventositas morsui suppone: et diutissime ac multum sugas: scarifices quoque ac sanguis exeat multitudine. Deinde super locum morsus medicamina quod ipsum dilaret et consolidari prohibeat pone: ut sunt sicca: et eruca: atque cepe: cum butiro confecte. Unguentum quoque quod locum vicerat est adhibendum: quod sit ex liquore anacardi: et pice: sicut est in suo capitulo notatum. Si autem in principio ex quo morsus fuerit locum cocturas multum confert: ventositas tamen atque coctionem usque ad tres tamen dies exercere debes.

Postquam vero tres transierit dies: egrum non fatiges quod iam venenum in corpus totum diffusum est. sed vulnus nullo modo consolidari penitus permittas: ita ut emplastrum ex eruca et butiro et ex aliquo eorum quod diximus supponas. Deinde redi ad curatores perfectam antequam ab aqua terreri incipiat: quod postquam ab aqua terreri cepit: euades non poterit: hoc vero quod sunt quod post hebdomadam unam ab aqua terreni: et sunt alij quod post duas hebdomadas: alij autem quod post sex dies terreni: quique et reperiunt quidam qui non nisi post sex menses: aut annum unum terreni. Et isti quidem sunt complexionibus habentes humidi diffinas.

In principio itaque cure eorum ventre cum pillulis et medicinis notatis in capitulo melie: solvere icipe. Eosque eodem cibo: ac balnei regimine pserua. Lac quoque atque vinum cum aqua multum temperatum eis ad bibendum tribue. Et stude ut eorum corpora in crassitie augmententur: put in capitulo de melancolia dicturi sumus. Dietam quoque cum carne et perfectionibus ex melle et vino amplifica: eis insuper icipe ut mul-

tum dormiant: et letent: atque gescant: et ad ultimum regimie melancolicam habent eos cōserua. Medicamentum quoque galieni eis ad bibendum tribue. Descriptio medicamentis galieni. Causas fluuiales sume: et olla positos in furno donec terantur cocture: et ne multum terantur caue. De quibus postquam triueris. partes. x. et olivani parte. i. accipe: et coacta simul tere: deinde recode: et cum opus fuerit egro quotidie. 3. 4. i. mane: et alias duas circa noctem cum aqua bibendum tribue: hoc vero multis diebus facere debes. Galienus namque refert se nunquam vidisse aliquem a cane rabioso morsum ab aqua terrefactum: postquam ex hoc medicamentis aliquid ei datum fuerit. Postquam autem eger ab aqua terrefacta fuerit: vix vnguibus liberabitur. In ipso tamen quod dicitur spei 13. partem habemus. Item itaque in loco frido statue: et igenia quater in os eius longa mittas embubam: per cuius locum occultum ne ea videre possit aqua imittas. Et laqueum locum occultum ne ea videre possit corpus ex oleo rosco infunde. Deinde aqua ordeum et oleum roseum: ac succum psilly: et portulacae: et his silium per clistere inque: id est. 3. 4. ut deus sit aliquid mitiget.

Nos quoque in hospitali quendam quod canis momordit rabiosus habuimus: qui in nocte latrabat. Et vidi quod ab aqua quod ei dabatur: non terrefacta: imo ea petebat: et ex forti siti coqueretur. Cum autem aqua ei daretur: ipsas abhominabatur: et dicebat quod sordes in ea erant. Et cum querebam quod sordes in ipsa essent dicebat intestina canum: et catuorum: ea esse: et rogabat nos ut aliam ei aquam daretur. Cumque alias ei afferremus aquam: dicebat ut pus: et litigabat nobiscum: et irascebatur: atque rogabat et adiurabat nos per deum ut aquam mundam et bonam ei darem. Medici quoque vni secte dixerunt: quod si canis aliquid momordit: et ignorauerit utrum sit rabiosus an non accipiat unum frustum panis: et intingat in sanguine quod exiit ex morsu: et alij per canem si comederit: sciat canem quod eum momordit rabiosum non fuisse. Quod si non comederit: canis proculdubio rabiosus fuit. Aut ex nucibus coctis emplastrum loco suppositum per noctem unam dimittas. Deinde galbano aut galline multum famelico pycias. Nam si canis rabiosus fuit: non inde comedit: aut si comederit in mane morietur. Ista ergo signa cum apparuerint: vulnus illico cum medicamentis quod nominauimus erit ampliandum. Si autem non apparuerint: vulnus tantum claudendum erit.

De his qui in potu acceperunt napellos. CAP. XL.

Scui napelli dant vertiginem incurrit et epilepsias: ac deinde sine opibus cum frequenter inuadit. Cuius lingua apostemat: et oculi foras prominunt. Multoties igitur hic vomere cogendus est: postquam quotidie sumperit aquam in qua semel napi coctum fuerit cum butiro vaccino veteri. Postquam autem multum vomuerit vicibus: ex gladiis in vino coctis. 3. cum podere. 3. et lary muscati: cui sexta pars vini. 3. de musco bono fuerit admixta det. De his vero quod ad multum valent: sunt butyr vaccinum et lapis qui vocatur bezabar citrinus: vel rubeus purpureus: et pbar: et triaca et vipis: et metridatum. Quod itaque ut si vna ex istis. 3. medicis beat cito succurrat aliquid in potu de ea tribuendo. Quod si istas nulla habeat: hoc quod diximus multum fiat vicibus. Una preterea atque secta dixerit quod radix cappari talis in napellum opat: ut bezabar. Nam pellis naris venenum forte ideoque ipsum pauci euades possunt.

De his qui in potu supererunt cornua spice. CA. XII.

Scui si datum fuerit sanguinem mingit atque ipsi lingua nigra. Plimaque pleuresis accitit cum comitatur. Vicigis talis est curatio: podum vini aurei caphorum: cum. 3. i. aqua rosae et tribuendum. Epatici quoque plini ex capphora cum aqua rosae trita est supponendum: deinde sauib de ordeo cum multa aqua nituis et iulep ei dandum. In cibo autem ei granata acetosa multiplicanda sunt. Lac etiam acetosum: atque aqua ordeum

necno solatri succus in potu sunt banda.

De illis q̄ sup̄serūt i potu fel leopardi. CA. XIII.

Scui leopardi fel dat colera viride subi
to vomit atq; in suo ore saporem
aloes sentit. Si q̄ etiā ois ei? flatus odorat?

fuerit: h̄ idē sentiet: oculi itidē ei? citrini fiunt.
Cui ergo de h̄ medicamine dādum est. qd
sic fit. Recipe boli armeni bacarum lauri ambarum ana
partē vnā: coaguli gazel: partes. iij. folioꝝ rute miri am
borum ana partē mediā pficiant cū melle: et def de ea ad
nucis magnitudinē. Et quādiu vomitus eū tenuerit: d̄ h̄
medicamine ei def. Qui in aqua ponat in q̄ herbe bene
olētes cocte fuerit: sedet in ea cū est calida. Quēz si p̄
tres horas diei viperit: possibile est euadere. Curandus
tūc igitur erit cū medicinis colerice passionis.

De illis q̄ sup̄serūt in potu fel vipe. CA. XIII.

Scui hoc datum fuerit vix euadere pote
rit nisi virtus diuina ei auxiliata fue
rit. Si tamen est aliquid quod ad hoc valeat:
ipm est tiriaca de viperis: et metridatū: si tñ ei
cito succurrat. Cui de his p̄terea que ad h̄ ma
gis conferunt: est bezabar: si inueniri potest. Si vero in
uentus nō fuerit: butir calefactū vicissim ad bibedū de
tur: aut eger cū eo vomere cogat. Et si sincopis ei fre
quēter acciderit in ipsius os vinū et ius de carne pulloꝝ
pyciā: cū pua quātitate electuāꝝ muscati: et musci ipsi.

De his qui sup̄serunt in potu summitatem caude

cervine. CA. XV.

Scui caude cervine sum̄itas data fuerit
multotiēs vomere cū butiro vete
ri multo et melle tepēfacto et aqua rosata ē co
gendus. Ad qd exercēdū multotiēs est rededū
dum: deinde auellane: et fistici et bezabar: sumā
tur: et ex oibus istis simul mixtis ad auellane magnitudi
nem quotidie quater in die donetur.

De illis q̄ sup̄serūt i potu sudorē bestie. CA. XVI.

Ius cui ex hoc aliqd in potu datūz fue
rit: apostemā facies: et viridis
fit. Sinanchia quoq; ipm inuadit atq; ex eius
corpore sudor multus et fetidus decurrit. Eūz
igitur vomere fac cū aqua et melle multotiēs.

Ac deinde rob de musco: et oleū roseum sepe sunt tribuen
da: cui etiam aristol. pondus medie. 3. et salis gēme tantū
dem cum aqua tepida propinetur: ac de tiriaca terre si
gillate detur.

De illis qui sup̄serunt in potu

cantarides et stasifragiam. CA. XVII.

Am cui ista in potu data fuerint femo
ris dolor et punctio atq; incisio
necno vrine ardor inuadit. Sanguine quoq;
cum vehemēti dolore mingit: eiusq; vrine exi
tus quandoq; intercluditur: deinde egreditur

cum sanguine: et mortura: et ardore vehemēti. Cui ergo
quoq; atq; femur necno ea q̄ sunt in eoꝝ circuitu aposte
mantur. Cui p̄terea ac gutturis ardor: et inflamatio
fortis atq; febris ei accidit: eiusq; turbatur intellectus.

Oportet igitur vt vomitus cum aqua calida et oleo si
lamino: atq; aqua in qua ficus cocte fuerunt: multotiēs
puocetur. Deinde lactis multitudo multis vicibus ei ad
bibedū tribuatur: et psily inucilago cum iulep: aut suc
cus portulacē ei tribuat. Cui de butiro quoq; recēti mul
tum comedat: et clisterizetur ex aqua ordeī: et maluanisci
et albumine oui. Virge quoq; inuiciatur per strigam oleū
rosatum: eiꝝ in potu detur ius de pullis pinguibus: et ole
um amigdalaz. Et in tina sedeat: ac ficus comedat: et
aquam in qua ficus cocte fuerit cum syrupo violato bi
bat. Lac quoq; frequenter bibat quādiu puncturam

senferit: et incisionem. Qd si in partibus femoris maximā
senferit grauedinem: aut si est diu ex quo floborhoma
non fuit ex basilica floborhometur vena. Qd vō dixi
mus virge esse immitendū: nō p̄ iniectionū sed per instru
mentum qd sum̄itati parue rose vbi semē existit simile ē
postq̄ flores ablati sunt: et fit factū ex cera penam pfora
tam interius habēs est imittendū.

De his q̄ sup̄serūt in potu opii. CAP. XVIII.

Aius due 3. et qd vltra est sumpte: ne
cem inferūt. Ipsi vō bibēti
accidunt alciufagi: et subeth: atq; i eius corpore
plerūq; multus sentit pruritus. Cui ipsius
quoq; ore odor sentit opy: ac a toto corpore cū
fricatur qnq; opy odor percipitur. Oculi etiam quan
doq; pfundantur: et lingua retinet: vnguūq; color fit fu
scus et sudor frigidus ab eo emanat. Ad vltimū quoq;
cum appropinat morti: spasmā: huius vero egritudinis
pprium signū ē subeth: ac odor opy a corpore pcedens.

In eius igitur curatione incipe vomitū cū idromelle
puocare et aneto: et sale indi: sicut diximus. Deinde cū
clisteri in capitulo colice passionis nominato clisterizet:
vinūq; vetus et pur in quo cinamomū puluerizatū fue
rit positū: ad potandū ei frequēter tribuat: et sternuta
tio cum cōditi et castoreo puocet: ac ipsius caput cū ebri
catione calefiat. Ipseq; dormire phibeat. Cui de hac ti
riaca ab auellane vsq; ad nucis magnitudinem: fm hoc
3. q̄ accitā fortiora aut debiliora fuerint i die ter dent.

Tiriaca valens ei cui in potu opium datum fuerit. 3.
castorei: ase piperis: seminis iuniperi: omnium partes
equalis: cōficiatur cum melle apum: aut detur ei sagge
lea ad comedendū. p̄terea dabis nuceas et allia: ex qui
bus pulmentum fiat cū butiro crudo cōditū. Vinū etiāz
et forte et pur: i quo positū sit cinamomū: tribues. Corpus
itidem eius totum ex oleo costino et liliaco calefactis in
tinges: castoreū quoq; semp bibere dabis. Qd si pruritus
magnus fuerit: eū in aquā calidam mitte. Ad hoc quoq;
valde cōfert acetū acerrimū et calidissimum bibere.

De his q̄ sup̄serūt i potu iusgamū nigrū. CAP. XIX.

Ai hoc sum̄perit accidunt vifus obfu
scatio et stragulatio: atq; exte
mitatū friditas: et alices. Is igit vomere cogē
dus ē. Deinde ex his q̄ dixim? clisterizādus: po
stea vinū forte singul' horis est ei tribuendūz:

ex tiriaca q̄z de carne viperaz facta: aut ex tiriaca que fit
cōtra opium: multotiēs est ei dandū. Cui itidem pōdus
3. i. piperis: cū 3. vna vini datū confert.

De illis q̄ sup̄serūt i potu mādrazorā. CA. XX.

Ai hoc sum̄perit in p̄mis: ex potu eius
accidet v̄tigo: deinde leuatio:
et oculi ei? rubei fiēt: postreō subeth fortī acvi
cēs ipm ei accidunt. Is igit v̄dere cogendus ē: et
clisterizādus eiusq; capiti oxirodinū supponē
dū: cui acetū acerrimū i q̄ aloes et absinthiū posita fuerit i
potu tribuat. Cui postq̄ vō faciei ac oculoꝝ rubō generit:
et subeth remāserit def ei ad bibedū tiriaca 3 opii cū vio.
Ea q̄z oia q̄ i ca? d̄ opio dixim? ei adhibeat: et cū eis curet.

De illis q̄ sup̄serūt i potu nucis meibel. CA. XXI.

Scui istis nucib? a. iij. 3. vsq; ad vni? 3.
medicatē datū fuerit: tñmō forti
ter febrilif. Si at mltā ex eis data fuerit q̄
titas: mortē ifert. Is igit ei dē curādus est
medicis: qd? et ille q̄ mādrazorā sup̄sit. Verū
tñ oportet vt butir calefactū coctum aut crudum traq;
clat: eiusq; extremitates in aquā calidam sunt mittēdē: et
vt vomat multotiēs est elaborādum: deinde cum his
que diximus est curādus.

Tractatus

De illis q sumpserunt in potu semē begi. CAP. XXXII.

Si istud in potu datum fuerit fortis ebrietas ac mēbroz relaxatio accidunt: spuma quoq; ab eius ore defluit: oculiq; rubent: huic igitur cū vomitu ex idromelle & aqua in qua ficus & baurach cocta fuerint: in principio est succurrēdum. Deinde lac recenter multum multoties est ei tribuendus. Et si hoc suffecerit ge- scēdū. Si aut nō suffecerit: ex medicis opy curādus erit. De his qui sumpserunt in potu succum coriandri viridis. CAP. XXXIII.

Si ex isto fm quātitatem medie libze datum fuerit: aut ex ipso re- centi multum comederit: fortis vertigo ac in- tellectus turbatio & postea subeth accidit. Pre- terea in toto eius corpore: coriandri odor senti- tur: eiusq; vox fit rauca. In primis ergo vt euomat ē elabozandum. Deinde ouoz vitelli molles cū pipere & sale sunt dandi. Ius etiam de gallinis pinguibus est tribuēdū. Post cuius acceptōem vinū forte & claz paulatim in po- tu est dandum. Et si hoc nō suffecerit vinum cum cina- momo: aut pipere ei donetur.

De illis q in potu sumpserunt psiliū. CAP. XXXIII.

Am psiliū teritur & ex ei succo mul- tum bibetur: angustia: & meror atq; anhelitus angustia & virtutis ac pul- sus castus: necnō sincopis accidunt. Is quoq; q ipsum bibit: plerūq; moritur. Huic igitur suc- currendum est: vt euomat cū idromelle calido ac ane- to & baurach: & sale indo: est elaborādum: deinde ouoz vitelli molles cū sale & pipere sunt dandi. Asa quoq; est tribuenda: & vinū puz ac forte paulatim in potu dādū.

De fungis & tuberib; pnciosis. CAP. XXXV.

Horum quedam species male re- peritur: & pncio- sue fungoz. Ab eis igitur oīo cauēdum est: nī si in locis collecti fuerint notis. Ipsi nāq; fere nihil nocumēti inferunt. Ex eis etiā si sint boni: nō multum est comedendū: ab illis autem in qui- bus est nigredo & viriditas aut color pauonis aut a gbus malus pcedit odor: aut qui iuxta venenosoz animaliz foramina nascūtur: & vtrum boni sint an mali ignoratur: aut iuxta arbores pessimas qualitates habētes abstine- re conuenit. Ex multoz preterea fungoz comestione quānis sint boni: accidunt sināchia & colica passio. Ex ma- lis aut cum comeduntur: accidunt anhelitus angustia: & sincopis: ac sudor frigidus quādoq; etiam subito interfi- ciunt. Cum istud igitur acciderit: oportet vt patietī al- muri cum sale qui in pane ponitur aut sale indo: ilico in potu detur. Aut succus rafani cum baurach: aut men- tastro succus cum syrupo acetoso: & baurach tribuatur. Aut syrups acetosus ex melle factus cū pauco bau- rach donec. Aut lignū fici cōburat: & i eius cinere aq mittat: deinde colet ex q def aligd postq vomitus cum idromelle ei puocatus fuerit cū electuariū diatrion pi- percon: & diaciminū & his similia dāda sunt. Vinū quoq; vetus & forte paulatim est sumēdum.

De lacte & sanguie in sō coagulatis. CAP. XXXVI.

Lac recenter multum cum bibitur multoties in stomacho coagulari solet: & precipue si spissitudo & crossi- ties in eo fuerit. Ex quo cum coagulatum fue- rit: i sō: sincopis & sudor fridus: & rigor accidunt plerūq; etiam interficiēti succurratur. Ex his quoq; que ad hec valent: est vt succurratur: & detur de coagu- lo leporis pōdus ynius aurei: cum fortissimi aceti yncia

yna. Aut vt donec ei ex asa ad fabe magnitudinem. Aut vt de lacte fici siccato quantitas. & ynius & cum pauco nasturtio & aqua calida bibat: aut succus mē- tastro ei tribuatur: vel syrups acetosus ex melle factus qui multū acer sit ei donetur. Postq aut lac vomitu aut egestione expulsū fuerit: da ei idromel cū aqua in qua apii coctū fuerit ad bibēdū. Aqua quoq; calida multoties danda est. In istis preterea accidentib; s plerūq; cōtingit: sanguinē in stomacho coagulari qd cū istis curis medicādū erit. S; si sanguis in vesica coagula- tus fuerit ex medicis gbus lapis purgat curandus erit.

De assaturis que cooperiuntur ne fumus ab eis exeat. CAP. XXXVII.

Si quod assatur & mox cum remouetur ab igne suffocatur & multis ob- uolutionibus anteq per bozam expiret vapo- rem eius exire prohibentibus inuoluatur: co- mestum fuerit: proueniet ex ipsius comestioe fluxus vētris ac vomitus: necnō accētia colirice passio- nis: & nausea consequetur: & fortassis plerūq; interficet: in- tellectus qd qd p ynu diē aut duos inde deficit. Dein de hoc totū p se remouet: cui igit ex comestioe assatura- rum tristitia & vigo acciderit: & interrogaueris p eo & quod istud acciderit tibi relatū fuerit: succurre cito & fac cum multis yicib; vomere. Et postq eū purgaueris da ei minū & mēlos: & vinū bene odorifex cū succo citonior: & malo- rū. Et si vomitus aut multus vētris fluxus acciderit: ex medicinis colirice passionis ipm cura.

De comestioe pisciū frigidoz. CAP. XXXVIII.

Am pisces assant: & ifridari i loco ste- terit humoroso: & sequēti die comesti fuerit: secua accētia q ex malozū fūgoz comestioe solēt eūire accidunt. Is igit cū talia euenerit accētia vomit cogēdus ē. Deinde vinū cū pipere ei dādū. Et ad vltimū ex medica- minib; eoz q fungos pnciosos: sumpserit curādus.

De comestione lactis corrupti. CAP. XXXIX.

Lac qd in malā uertit qūitate: atq; ab acetositate i quā sep; mu- tari solet: ad putrefactōis ac malignitatē dispo- sitōez trāsmutat. Ex cui qd comestioe coliri- ca fortit accidit passio. Si quē aut ex comestio- ne lacti malū habētis odorē: nausea & vertigo: ac oris sto- machi cōpressio inaserint: cū idromelle vomit ilico ei puocet. Deinde vinū puz cū diatriō pipereon tribuat: stomachus qd cū oleo de neridem embroceat.

De nucleis fructuū Musatis & corrupti: & oleis ispi- tis & q sūt rācida: & q sūt eis filia. CAP. XXXX.

Si quis ex istis nucleis musa corrupti fue- rit: oīo malus erit: vt sūt nuces: & nux idica: & eis filia: sic oleū d granis keruba: & d crisomil: & pficis. Dia hec. n. penit mala sūt & quazmaxie figs ex eis mltū cōderit. Et si eis ytes curatōe eguerit: vōit puocatōe medice: deīn yne acerbe rob: & maloz maciāoz: atq; ribez: & boz silii i potu tribuat: cibarys qz lenib; ac appetitū irritatib; nu- t

De illis q sumpserunt in potu ranas flumiales trias- vel lacumales. CAP. XXXXI.

Si quibus huiusmōi rane date fuerit corpis mollicies: & mollifi- catio atq; coloris tenebrositas: necnō spmas egressio eis accidunt. Et si ingrosset res: & ven- tes atque pilli cadant: tunc patientes multo- tiens vomere sunt cogendi donec. s. mudificentur. Post vomitum autem & ventris fluxum: balneum ingrediam- tur: in quo tantum faciant moram vt bene in sudores cor

pūs resoluī possit: deinde electuaria diacurcuma maius
et dialacca: dentur. Et si illud perducit eos ad corruptio-
nem cōplexionis: ex eis que i suo caplo scripta sūt curet.

De illis q̄ sūpererūt lep^m marinū i potu. CA. XXXII.

Ei hoc in potu datum fuerit: sto-
machi grauis do-
lor ac ventris solutio et vrine constrictio: et an-
helitus angustia: atq; asina et sanguinis spūū:
et fetens sudor: et multus vomitus: accidunt.

Et nisi cito morte pōcupatus fuerit: incidet in prīfz si
non competentī medicamine ei subueniatur: et si non lac
et vinum aut mixta aut vñquodq; per se multotiens da-
ta fuerint: ante tamē istud dari cōuenit. s. citroloz succū
et maluauisci viridis folioz succū in potu sumant. Et in
die aut secunda postq; accidentia quiesuerint: pillule ex
scamonee: et ellebori nigri: et agari: succi ligritie dragagā-
ti equalibus partibus cōfecte: dentur pondere. 3. i. cū iu-
lep. Si autem illud perduxerit ad tussim: ac asina super-
uenerit: earum cura ex suo sumatur capitulo. prius tamē
flobothometur: et ex medicinis apostema in pulmone pa-
tientium curetur.

De ill q̄ sūpererūt malū castoreū i potu. CA. XXXIII.

Si qui ex malo castoreo multuz co-
mederint: et ex pessi-
mo rem malaz sumpserint calide frenesis ac-
cidentia incurrunt et fortasse cito moriuntur.

Postq; igitur vomitus eis puocatus fue-
rit: succū acetose herbe: aut acetum yini: aut lac vaccini
acetosum: aut maloz acetosoz succū sumere debent. Est
nāq; acetosoz pomoz succi proprietas eis q̄ castoreū
datū fuerit conferendi: lac etiam asinum ad idē pdest.

De his q̄ sūpererūt gūmi rute siluestri. CA. XXXIII.

Acidit ex hoc in gutture: et stoma-
cho ardor: intolera-
bilis: oculi quoq; foras egrediuntur: et facies ru-
ber: atq; sare in corpore nascuntur. Dic igitur
prius vomere cogendus est: deinde lac et butir
multotiens in potu sunt tribuēda. Aqua quoq; ordeī do-
nec accidentia sedentur: sumere conuenit. Deinde garga-
rifmus ex lacte et oleo rosco fieri conueniens est.

De his q̄ sūpererūt anacardū mōtanū. CA. XXXV.

Ex huius bibitione acute accidit egri-
tudies et fortassis alguesgues
accidit ex eo. In principio igitur butir coctus
et crudum: et oleū sisaminū: donec succio et mor-
dicatio si ex eis aliquid i ventre sentit ac gut-
ture: sedentur: sunt danda. Postea vero aqua ordeī et lac
vaccinum acetosum in potu sumant: et oleum violaceū
olfaciant. Caput quoq; ex medicinis que in capitulo de
alguesgues nominātur: epithimetur. Sed et psily muci-
lago cum iulep et succo granatorum in potu sumatur. Ea
quoq; quibus cōseruantur: semper infrigidanda: et hūme-
cranda sunt. Et ex eis autem que cum proprietate in eis
existēte contra anacarduz valent: sunt nūces que ad hoc
valde sunt vtilēs.

De his q̄ sūpererūt oleādri. CA. XXXVI.

Huius pprietas ē interficiēdi as-
nos et dōestica aīa
lia et ex siluestribus: quaz plurima et homines.
nocumento vero ipsius affert remediū vt post
vomitus dactilo: et fenugreci apozima suma-
tur. Semen quoq; agni casti ex pprietate et virtute que
est in eo: si in comestione aut in potu tribuatur: remediū
affert: nō solum hominibus sed etiam animalibus. Dani-
feste enim remouet nocumētum quod fit ab oleādri: ex
pprietate que inest ei. Et ex comestione autem oleandri

accidit ventris inflatio et tristitia: et inflāmatio. Si autē
ilico post eius haustus vomitū prouocato: succus herba-
rum mucilaginosus: sicut maluauisci: et sisami tribuaf
remedium affert: quod etiam operatur re: vtinctuosa et
dosis: vt butiri crudi et cocti. Ad hoc similiter confert
elisterizari prius cū idromelle et baurach: et postea cū mu-
cilagibus et oleis. Sic quoq; comedere et mel ac zucha-
ruz et arob de musto: et omnia dulcia et vinctuosa auxiliat.
Ab aqua vero in qua nascitur: omnino cauendū: neq;
vilo modo est bibenda: nisi aquaz multitudo in ea con-
gregetur: que tamē si ex necessitate iminēte sumēda sit:
rei dulci vt iulep et similibus admiscēda erit.

De illis q̄ ledunt ex comestione sgle. CA. XXXVII.

Am quis maximā squille quātitatez
sumpsit: sunt in intestinis
ac epate vlcera. Cum igitur ex eius haustu pu-
ctio et incisio acciderint: oportet vt lac cū fru-
stis ferri igniti coctum detur. Puluis quoq;
de seminibus ad sorbendum tribuēdus est. Nutrien-
dus aut est cum vitellis ouoz: et medicādus ex reliquis
medicinis que in capitulo de cura vlcērum intestinorū
nominantur.

De his q̄ nocuit semē vrtice. CA. XXXVIII.

Ei hoc biberit semen. fortasse incurrer
accidens quod squillam biben-
tibus accidit: curandus est igitur ex corūz cu-
ris. Et fortassis tussis ledens accidet ex hoc.
Unde curā adhiberi cōuenit ex prīfana cum
iulep: et ex medicinis tussim leniētibus.

De his q̄ nocuit pot^o aq̄ fride. CA. XXXIX.

Ex potu aque nimis frigide cum ex ea
post egressionez de balneo: aut
post exercitiū aut a ieiuno sine precedētī cra-
pula sumitur accidet fortitan subitus in epa-
te dolor: ex quo ad cōplexionis malitiā atq;
idropisim peruenitur. Cui hoc igitur quod nominau-
mus acciderit vinū forte bibere debet et a frigidis: pali-
quot dies abstinere cibis: bibendo quoq; diuersa debet
vina tempore. Super epar aut emplastrū calidum q̄ i
suo nominabimus capitulo est ponēdum.

De his q̄ sumpserunt gipsū. CA. XL.

Ex potu gipsi fortasse: accidunt colica
valde fortis: et strangulatio gut-
turis: et oris siccitas. Et patienti itaq; aq̄ mel-
lis ac res mucilaginosae dande sunt prius: deīn
de psily. 3. iij. scamonee: tertia. 3. i. cū iulep tri-
buantur. Et cum ex hoc patiens motus fuerit: attenden-
dū est an accidentia que patiebatur sint sedata: erit nāq;
vtile. Sin autem sedata non fuerint iterum est mouen-
dus. Et si dissinteria inde exorta fuerit ex curis dissinte-
rie medicetur.

De his q̄ sumpserūt in potu litargiz. CA. XLI.

Ex eo sequitur vrine et stercois re-
tentio: et lingue gra-
uitas et corporis apostema. Est ergo vandū
apozima dactilo: et aneti: et nitri. Et si leuiter
vomitus prouocatus fuerit: itez fiat. Et si vo-
mitus paruus fuerit: et sinthomata fiant fortiora: scam-
onea sicut p̄diximus in potu est tribuenda. Cum er-
go mouentis op̄ra steterit de hoc medicamine quod su-
mus dicturi dari conuenit. Eius cōfectio. R. seminis
apy absinthij: equales partes: detur ex eo pondus. ij. au-
reoz cum. 3. vini. et 3. apozimatis apy. Et postq; vrina p̄-
uocata fuerit et venter solutus restituta erit sanitas.

De his q̄ in potu sumpserūt argētū vinū vel in quorūz
aure fluxū fuerit: vel q̄ sūpererūt yzifur. CA. XLII.

Tractatus

Non quidem estimo ex argēto viuo
cuz sanū bibitur: aliq̄
magnū seg nocumētū nisi in uentre ⁊ in testi-
nis dolor fortis. Qd postq̄ egredit sicut est: ⁊
precipue si homo q̄ sup̄st ipm se moueat. Ego
quoq; simie quā habebā ip̄s i potu ddi: nec vidi ip̄s aliū
icurrere acc̄s: nisi qd dixi qd qdē pcept: ex h̄ q̄ torque-
bat: ⁊ vētrez sepe ore mordebat: māibzq; suis trahabat.
¶ Quidā tñ antiquoz dixerūt q̄ ex eo idē segf qd acci-
dit ex lithargiro: ⁊ qd paties ex h̄ eisdē curandus ē medi-
cinis. ¶ Lū aut fūdis i aurē secūū gñat nocumētū. Exi-
ctū vō ac sublimatū ppe pnciosū ē ac valde malū. cōmo-
uēt. n. ex eo fortis in vētre dolor: ⁊ pūctio: ac sanguinolē-
ta egestio. ¶ Curet ergo idromel multotiēns tribuēdo:
⁊ ex eo cū baurach clisterizādo donec vēter aliquotiēns
euacuet. ¶ Medicine quoq; dissinterie conferentes in
potu dentur: sicut ficus coctē: ⁊ semina leuia ⁊ mucilagi-
nes: ac sepū ircinū: clistere quoq; ex his ⁊ hōz similibus.
que in capitulo de dissinteria nominabimus fiat. ¶ Ex
eo aut qd in aurem funditur dolor accidit vebemētissi-
mus: ⁊ intellectus perturbatio: ⁊ spasmus: ac pūctio: cum
grauedine fortissima partis in qua fūsum est. ¶ Debet
igif q̄ hoc patif ad partem illam inclinare caput: ac mul-
totiens alicui rei innisus super vnū pedem salire: sternu-
tatio quoq; cū condiss ei prouocanda est: de quo aliquid
in ore tenere debet. Auri vero oleū valde calidū: qd tñ
tolerare queat: infundendū erit. Qd cū fuerit infrigida-
tum: eyciendū erit: ⁊ aliud loco eius inyciendū. Patiens
vero super ipsum latus iacere debet: caput tamen nō in
puluinari: sed vltra ipm teneat. ¶ Sit etiam quandoq;
radius de plūbo: q̄ cū in aures mittit ⁊ mouet in eius cir-
citu exctus inuenit cuz argēto viuo qd sibi adhesit. Qui
postq̄ absterfus fuerit atq; id qd d argēto viuo sibi adhe-
serat ab eo fuerit separatū itēz erit imitēdū: qd etiā ml-
totiens fieri conuenit. Et fortasse ex argenti viui ingres-
su in aurem non malū segtur accidēs: quonā ilico egre-
ditur. Qñq; vero moraf intus: ⁊ peruenit ex eo aliqd ad
bucinū auris ⁊ adheret ibi: ⁊ pessima ex ipso pueniūt ac-
cidentia. ¶ Quidā nāq; mibi retulit medicus: se vidisse
quendam epilepsiam. deinde apoplexiam ex eo incurrif
se. ¶ Ex vsifur aut ⁊ tincar acceptione accidunt ea q̄ ex
argento viuo extincto: tñcar tamē deterior existit. Quā-
plures etiam dicūt: q̄ ex eo nemo euadit: cuius tñ cura
est: vt argenti viui atq; arsenici.

De illis q̄ in potu cerusam sup̄serūt. CAP. XLIII.

Cerūsam in potu sumit: ligua ei⁹
albescit: cui ⁊ mult⁹ ac-
cidit singultus ⁊ tussis. Membra quoq; ipsi⁹
mollificāt. ¶ Sicut ergo apozima: aut idro-
mel cum oleo ei tribuat: vomitusq; puocet:
ad bibendū quoq; succi absinthij cum idromelle multo-
tiens vnus aurei pondus tribuat. Qd tādū fiat: donec
vrina puocetur. Hoc tñ fieri conuenit: postq̄ de scamo-
nea quantū est quarta vnus. ⁊ sumptū cū idromelle fue-
rit. Postq̄ vero vrina puocata fuerit: sedabūtur accide-
tia. Si aut vrina constricta fuerit: vrinam puocātia sunt
danda: q̄ in suo nominanda sunt capitulo.

De his q̄ in potu sup̄serūt calce⁹ ⁊ aurū pigmētū siml
⁊ arsenicū sublimatū vel cerusiaz de q̄ fit sapo vel in q̄z
ore multus fumus arsenici intrauit. CA. XLIII.

Ex istis punctio fortis ⁊ mala i intestinis
vlcera accidunt. Est igif aqua ca-
lida cū iulep multotiēns danda: donec ab eis
q̄ plurimū lauetur: deinde aqua rizi aut ordei
aut bis similia que intestinorū conferunt vlce-
ribus tribuant. Ex q̄bus etiam clisterizari conuenit. Lū

aut acciderit tussis noctua: ex reb⁹ lenib⁹ erit medicāda.
De illis quibus nocuit squama ferri: vel g eius limatu-
ram sumpserūt. CA. XLV.

Accidit in ventre fortis dolor: ⁊ in ore si-
citas: ⁊ inflāmatio: atq; in capite
fortis dolor. Quibus lac cum aliquibus vebē-
menter laxantibus dari conuenit. deinde bu-
tūrum crudū ⁊ coctum ad bibēdum tribuatur
donec sinthomata sedentur. Caput vero ex oxirodino
cum rodostomate infundendum est. Conferunt enim eis si
deus voluerit.

De illis q̄ in potu sup̄serūt florē eris. CA. XLVI.

Stris accidunt fortis dolor: ⁊ vomit⁹:
⁊ in intestinis vlcera ⁊
in ore siccitas: ⁊ excoctatio. Vigitur medican-
di sunt vt qui arsenicū biberunt.

De his qui in potu sumpserunt calcātū aut
alumen ⁊ multum. CA. XLVII.

Ex his duobus tussis sicca adeo
ducit ad ptisim. Lac igitur cuz zucchero ⁊ bu-
tiro crudo patienti est dandū: hoc nāq; oibus
medicinis magis est cōueniens.

De illis q̄ titimalū sumpserūt. CA. XLVIII.

Titimalus est omnis herba habens
lac calidum qd corpus vl-
cerat sicut scamonea: ⁊ sebram ⁊ asro: ⁊ le-
gia ⁊ bis similia. Ex istis enim si multum bibe-
tur necem afferet. Qd si ex eis moderate suma-
tur: sit medicina conferens. Ex eorum autem nocumē-
tum cōmuniter remouent lac ⁊ butir: crudum ⁊ coctum.
hec enim eoz fortitudinem debilitant ⁊ actionem. Dis-
autem datis accidentia que ex eis euenerunt: consequen-
ter sunt curanda. Sunt enim quedam ex eis ex quibus
vehemens ventris fluxus ⁊ multus conseqtur. Et sunt
alia ex quibus sanguinis mictus prouenit: aut vomitus
sanguinis. Porus inde sanatio ex eis fieri cōuenit: q̄ in ca-
pitulis de curationibus egritudinū singulatim posuim⁹.
De illis qui in potu sumpserūt elleboz albu ⁊ nucē vo-
micaz condiss ⁊ arthanitam. CA. XLIX.

Am ex aliquo istorum multa su-
mitur quātitas: for-

titer prouocat vomitum ⁊ fortasse ex multitu-
dine humorū quos ad isofagum trahunt: cum
subito egredi volūt: sequitur suffocatio: ⁊ for-
tasse prouenit ex eis sincopis fortis. Et cum vomitus nō
prouocatur: cadunt ex predicta sincopi virtus ⁊ pulsus.
¶ Sincopis quoq; frequēter accidit ⁊ sudor frigidus exi-
re incipit: atq; nisi cito succurratur segtur mors. Aliquā-
do autem fortasse sequetur ex eis sincopis: ⁊ vomitus lō-
gi temporis ⁊ multe quantitatis: ⁊ corporis inanitio do-
nec spasmus proueniat. ¶ Cum ergo primuz sinthoma
acciderit: infirmus ex colloquintida: baurach: clisterizā-
dus erit ⁊ quidem humores ad inferiora inclinabuntur.
¶ Qd si vomitus grauitur euenerit: paulatim cum for-
ti labore ⁊ nocito: aqua tepida frequenter est tribuenda:
⁊ elaborandū vt ex ea multum sumatur: donec vom-
itus suauiter prouocetur. ¶ Cum autem vomuerit: itē-
rum danda erit: quia tunc leuiter prouocabitur vomit⁹:
⁊ sepe: tristitia quoq; leuior fiet ⁊ nausea. Post hec autēz
curabitur ex medicinis colirice passionis. ¶ Qd si spā-
mus superuenerit butirum coctum: ⁊ lac sepe ad bibe-
dum sunt tribuenda. Collum quoq; ac pectus ⁊ crura: ⁊
coxe: atq; brachia fricanda sunt: ⁊ ex oleo tepido inūgen-
da. ¶ Vinum pecterea multaz aque habens admixtio-
nem in potu sumendum.

C De si cepit spasm⁹ eger i semicupiu aq⁹ calide ponendus erit: et ex oleo tepido qd non sit calide virtutis inungendus. Et yngendo ac fricando necnon mollificando dirigatur operatio ad nervos me⁹bi spasmati et ad ipm me⁹bi que admodu in capitulo de spasmis nominabimus.

C De bis qui sumpserunt elleboru nigrū. CAP. I.

I quis ex elleboro nigro multu in potu sumpserit: fortissimu ventris incurret fluxu. Vniu⁹ ergo virtus debilitari conuenit ex datione lactis et ex introitu patientis in aquam frigidam et ex effusione eius super caput egri plongu tempus. Ea quoq⁹ que fiut ex rob fructu acetos⁹ ad v⁹tris constrictiōem dāda sunt.

C De bis qui in potu sumpserunt dēd. CAP. II.

E hoc prouenit fluxus ventris fortissimus. Eius autem actio: reprimenda est ex datione lactis. Ea quoq⁹ que ventrem stringunt: danda sunt.

C De bis qui in potu sumpserunt euforbiū. CAP. III.

E c species est acris: et mouet ventres cu inflammatiōe et estuatiōe. Cuius vis cu butiro crudo et cocto debilitanda est. Deide oleu roseu dandū. Cū autē sint hōmata leuio⁹ fieri ceperit: triticū fractū cū m⁹ta aq⁹ coctū: cū inlepe: et cū aq⁹ et niue in potu tribuēdū est.

C Eger quoq⁹ in aqua frida sedeat et sorbeat ex aqua rosata et frequēter bibat succū malorū grabatorū: et maciōrum: que mizu habent sporem.

C De bis qui in potu sumpserunt mezereō et nimis. CAP. IIII.

E hoc segit vomitus et ventris fluxus fortissimus. Est igit hui⁹ nocumēti virtus debilitāda ex butiro et lacte recenter mulcto: et inlepe in potu ea frequēter dando. Cuius quoq⁹ virtus reprimi⁹ ex aceto cum frequēter in potu datū fuerit. Postq⁹ autē diebus aliquot vomitus: et ventris fluxus cessauerint syrupus acetosus et endiuie succus dandi erunt.

C De virtutibus medicinarum laxatiuarum et de earum rectificatione. CAP. IIIII.

C amonea coleram rubeā vehementer expellit. Vniu⁹ autē quod ex ea datur: est sexta pars. 3. i. plus vero quātitas duap⁹ tertiap⁹. 3. i. Et cum eius timuerimus nocumētum et remouere voluerimus: tūc ipsam cū succo citony acetosū: aut mali maciani aut cū aqua rosata cui sit admixtū sumach tante quātitatis: ex qua possit cōfici: miscere debemus. Ex qua sic mixta et malaxata fiant frusta rotunda subtilia: et parua ad modū troiscop⁹ et siccentur in vmbra. Et sciatur quantū ponderis fuerit: ante q⁹ conficere: et detur ex ea a quarta parte. 3. i. vsq⁹ ad mediam. 3.

C Collogntide pulpa: vehementer expellit flegma. Que si alicui disinteriam patienti: aut q⁹ eam cito solet incurere danda fuerit admiscēda erit dragaganto. eiusdē quātitatis cuius ipsa est: et in mortario ytrag⁹ miscbimus: reterendo donec vnita sint: et fiant ex eis troiscisci subtile: et i vmbra siccentur. Ex qbus de⁹ a quarta. 3. i. ad mediam. 3.

C Turbit⁹ expellit humiditates que sunt in ore stomachi et in intestinis. Et non indiget emendatione alia: nisi excozietur et illud eligat ex eo qd bonū est et frangit. Ex quo sumendū est ab vna. 3. ad duas. Et si in decoctionibus sit mittendū sit a. 3. tribus vsq⁹ ad quattuor. Et cum queris eius rectificatio: cū oleo amigdalaz dulciū qd sit bonū in boza sui vsus misceri conuenit.

C Agaricu diuersos expellit humores: ex quo d⁹ dari a duabus partib⁹. 3. i. vsq⁹ ad. 4. nec est necesse ipz emēdare: nisi

si qd ex eo eligendū est bonū albū. f. et recēs. Si q⁹ tamē sibi ab eo cauere voluerit: cū sirupo acetoso ipz dispergat.

C Aloes colerā rubeā et humores expellit. Ex quo ab vno aureo vsq⁹ ad duos ē sumēdū. Si q⁹ at in ano paties nisi cale fuerit p⁹lonis ipz sumere voluerit cū bdellio misceat ipz. Qui si cale fuerit p⁹lonis dragagantu admiscebit ei. Qui at i stō: aut epe egritudinem patit cum mastice: et rosio mixtum aloem sumat.

C Siccidis actio colloquintidarum actioni atq⁹ quātitate tamen emendationi vicina existit.

C Centaurea in suo effectu et emendatione bis similis inuenitur. Ex ea tamē plus est sumendū.

C Sebram: et mezereon calide sunt: quaz acumen reprimunt acetum: cū in eo infuse fuerint et ex eis mensurate sumitur. Est enim ex eis sumendū a media. 3. ad. 3. i. De titi mallis quoq⁹ que eis simulant⁹ similiter fiat.

C De lacte sebrā non aliud dicemus nisi q⁹ de scamonea diximus. Ip⁹ enim et alij titimalis: aquaz et coleram rubeam fortiter expellunt.

C Euforbiū est calidū: et expellit aquam et spissos humores ex quo sumendū est a sexta. 3. i. ad ipsius tertiam. Cuius reprimitur acuitas cū oleo amigdalino et dragagato cum spargitur.

C Abenil flegma adustū expellit: quod cū sumit tristitia et nauseam vehemēter generat. De quo a trib⁹. 3. ad vna sumendū est post q⁹ fuerit excozicatu.

C Elacterides aquam et coleram rubeam educit: que titimalis similes existunt.

C Almeizara de titimalis est vnus: q⁹ tamen articuloz cōfert dolori: et humorib⁹ spissis ac frigidis.

C Sticados coleram nigrā: leuiter educit: de qua a duabus. 3. ad. 4. sumendū est: nec indiget emendatione. Que tamē si cum sirupo acetoso sumpta fuerit melior erit.

C Epitimiū colerā euacuat nigrā: de quo a. 4. 3. ad. 6. sumere conueniens est: et non indiget emendatione. Si quis tamen emendare voluerit: cum oleo amigdalorum dulcium misceat.

C Sene et fumus terre humores expellunt adustos: scabici quoq⁹ atq⁹ puritui conferunt: de quibus a. 4. 3. ad. 7. dari conuenit.

C Diobalani citrini coleram rubeam et humores educit: ex qbus quandoq⁹ datur. a. 3. ad. 10.

C De tereniabin autem et cassia fistula atq⁹ violis siccis: et prunis siccis: non est nobis necesse loq⁹. parz emiz inquit tant: et omnia coleram rubeā suauiter expellūt. ea quoq⁹ q⁹ in stomacho sit ad intestina descendere faciūt. Sufficiant ea que in isto nominauimus capitulo. In hoc enim libro nominaturi sumus omniū loco⁹ solutiones in qb⁹ eorum indiguerimus nominatione. Qd taliter faciemus ne nos in eis aliqd renouare oporteat.

C De exēplo cōpositiōis mediciaz laxatiuaz. CA. I.V.

E vnaqua⁹ specie de quibus medicia componēda est: triū sumat: quātū vni dosi semel ad expletōez sufficiat. Postea vero si totū qd conficitur ex quattuor componatur herbis quarta sumat

pars: et si de quinq⁹ quinta. Et si medicinam laxatiuā ex scamonea et aloē atq⁹ agarico: et colloquintida: componere voluerimus: sumemus aloes. 3. 4. et colloquintidarū 3. mediam: et scamonee sextam. 3. i. et agarici. 3. i. et tertiā. 3. i. deinde euz necesse fuerit: sumet ex hoc cōposito. 3. i. et quarta vnus. Si autē alicui graue est decoctionem in potu sumere sumat ex pillulis et cōfectiōib⁹ q⁹ illū humorē quē vult expellere: educere conficiūt illa decoctio.

C Expletus est tractatus octauus: et deo qui nos adiunxit grates sint insignite.

De cephalica et emigranea. De cephalica et emigranea. De cephalica et emigranea.

De cephalica et emigranea. De cephalica et emigranea. De cephalica et emigranea.

De cephalica et emigranea. De cephalica et emigranea. De cephalica et emigranea.

Tractatus

De cephalica et emigranea. De cephalica et emigranea. De cephalica et emigranea.

CAP. I.

Tractatus IX. nonagintaquinque continens capitula.

- 1° De cephalica et emigranea.
- 2° De scotomia.
- 3° De frenesi.
- 4° De apoplexia.
- 5° De graui dormitatioe.
- 6° De stupidis q semper habent oculos apertos.
- 7° De paralysi graui.
- 8° De stupore et tremore.
- 9° De tortura oris.
- 10° De spasmo.
- 11° De epilepsia.
- 12° De incubo.
- 13° De melancolia.
- 14° De catharro.
- 15° De oculor obtalmia.
- 16° De vulneribus que fiunt in oculis.
- 17° De his que extrinsecus cadunt in oculis.
- 18° De macula oculor.
- 19° De scabie et sebel.
- 20° De puritu q fit in interiore angulo oculi.
- 21° De yngula oculi.
- 22° De rubedine oculor.
- 23° De lachrymis.
- 24° De debilitate visus.
- 25° De tremore palpebrar.
- 26° De pilis palpebrar qui curuati ingrediuntur oculum.
- 27° De aqua descendente in oculum.
- 28° De his q post occasum solis nihil vident.
- 29° De dilatatione pupille.
- 30° De fistul que fiunt in interioribus angulis oculorum.
- 31° De dolore auris.
- 32° De vulnere auris.
- 33° De sonitu et tinnitu aurium.
- 34° De grauedine auditus.
- 35° De vermibus auri vel animalibus intrantibus aures.
- 36° De his q in aure extrinsecus cadunt vel que eas impediunt.
- 37° De sanguine fluente ex naribus.
- 38° De vulneribus q fiunt in interioribus partibus narium.
- 39° De polipo narium et emoroidibus ipsarum.
- 40° De amissione olfactus.
- 41° De dolore dentium.
- 42° De extractione dentium et ipsor confractioe.
- 43° De stupore dentium.
- 44° De dolore dentis extrinsecus et in capite frigide.
- 45° De cola.
- 46° De fluxu sanguinis ex gingiuis.
- 47° De casu vniue.
- 48° De sanguisugis q bibunt.
- 49° De his que intrant gulam.
- 50° De grauedine lingue.
- 51° De magnitudine lingue.
- 52° De nodo qui sub lingua nascitur et vocatur ranula.
- 53° De apertis q fiunt in lingua.
- 54° De sinantia.
- 55° De tussi.
- 56° De asmate.
- 57° De pleuresi.
- 58° De peripleumonia.
- 59° De spuro sanguinis cum tussi vel vomitu vel rascatione.
- 60° De ptili.
- 61° De pulsu cordis.
- 62° De colica passione.
- 63° De pfortibus stom.
- 64° De doloribus et nascen-
tibus stomachi.
- 65° De singultu.
- 66° De canino appetitu.
- 67° De dolore epatis.
- 68° De hystericia.
- 69° De ydropisi.
- 70° De dolore splenis.
- 71° De colica.
- 72° De fluxu ventris.
- 73° De difficultate migesti.
- 74° De lapide.
- 75° De nascen-
tibus renum vel vesice.
- 76° De ardore q fit in mictu.
- 77° De mictu sanguisugis.
- 78° De his qui non possunt retinere urinam.
- 79° De lumbicis et vermibus q nascuntur in ventre et ano.
- 80° De emoroidibus et fistul et ragadibus q fiunt in ano.
- 81° De exitu mictis et ani.
- 82° De strictioe mestrup.
- 83° De prouocatione menstruum.
- 84° De fistul q fiunt in mictu.
- 85° De plaga et cancro q fiunt in matrice.
- 86° De nascen-
tibus que fiunt in mictu vel vulua.
- 87° De pfocatioe matricis.
- 88° De mola.
- 89° De ruptura inguinis.
- 90° De podagra et sciatica.
- 91° De gibbositate.
- 92° De varicibus.
- 93° De elephantia.
- 94° De vulneribus lumbor.
- 95° De doloribus exterioribus membrorum.

De cephalica et emigranea.

Quando rubedo

Quando rubedo in facie et oculis cum istis affuerint: et tactus calidus sentitur et pulsus fuerit magnus ex cephalica facienda est flebotomia in parte in qua est dolor: vel in qua dolor magis infestatur. Deinde aqua rosata et oleum rosatum: et acetum sumatur: et simul mixta agitentur donec ipsi sentiantur: et super nuem in frigidata super caput fundantur. Eger vero a carne abstineat et a vino: et comedat adesiam citrinam et tapfil: et olera frigida ac fructus frigidos. Uter autem soluat ex microbalanis citrinis et prunis ac tamaridiis: et sucharo albisimo. Et si ista non sufficiunt: semina maluaui in aceto posita agitentur capiti superponatur. ex pilulo quoque et aceto emplastrum fieri vult. Si autem cum istis fuerit in pulsu velocitas: et in tactu sentitur caliditas. sed neque in facie neque in oculis fuerit rubedo neque tressio: in principio soluat venter. Deinde fiat ea que diximus. Naribus autem inque oleum viol. aut oleum eucurbite dulcis: aut nenufaris oleum: aut oleum de floribus salicis: quorum quodlibet super nuem in frigidata capiti superfundatur: et nutria ut diximus. Eger vero odorat camphoram: et aqua rosatam et salices et violas: et his similia. Et si egritudo multum infestatur: sumatur opus: et capite re vniuersum: quatum poterant duo grana ordi: que dissoluta in oleo de salicibus: mittantur in nares et aures. Et si cum sorda non fuerit aliquid eorum que diximus de rubedine in facie: fuerit egritudo antiqua: in principio venter cum pillulis cochys soluat: quas ego feci. Pillule cochie. Pulueris pigre. 3. r. collogitide. 3. ii. r. ter tiam: scamonee. 3. ij. r. turbitic: sicados. an. 3. v. fiat pillule ex istis: et sunt doses. x. Postquam vero venter solutus fuerit: infundat caput ex oleo sambacio: et oleo de ben: et mittatur in aures. Eger quoque odorat algariam et insuffletur muscus in naribus. Et si egritudo multum infestauerit: sumatur euforby et castorei: amboz ana. sexta pars 3. i. Et dissoluta in pauco sambacino mittantur in nares: et aures. In cephalica vero calida: emplastrum hoc fronti et temporibus est imponendum. Emplastrum in cephalica calida. R. seminis lactucar. sief memite: sandali rubrum et albu: faufel: rosas: opium fiat ex eis emplastrum postquam aceto et aqua rosata conspersa fuerit: et fronti imponat: super quod mittat panis aceto et aqua rosata infusus. Qui cum tepidus fuerit: itez infundat et desuper ponatur. Lini mentum vero cephalice frigide. R. castorei: euforby: piper: sinap. storacem. ruta marubiu: que siccata et puluerizata et triconizata misceatur: et conspergatur vino veteri: et gbus fiant troisci: et desiccetur. Lu que necesse fuerit: ex vino in vino veteri: aut oleo costino vel camomeli: no dissoluto frons multoties liniatur. Hoc enim linimentum omni antique cephalice cofert non solum suppositum: sed etiam auri iniectione: que segit illud tempus postquam aliquo de predictis oleis resolutus fuerit. Egero vero vinum vetus: et forte vadium est. Cum autem cephalica per hebdomadam vna penerauerit: eger in balneum mittendum est atque super caput ipsius aqua in qua camomilla et sanfucus: et sicados arabicus: et nemem cocta fuerit simul aut sigillatim: fudenda est. Et si cephalica cotidie ante comestionem inuadat et post comestionem recedat succurrendum est infirmo ante horam: qua venire consuevit: dando ei bucellas panis in succo granati aut vne acerbe aut boru silium infusas. Si autem cephalica contingat propter multam in sole moram sufficenter ex oleo rosato et aceto infusidatis curari poterit. Que tamen si ex hoc non gesserit: ex

De cephalica et emigranea. De cephalica et emigranea. De cephalica et emigranea.

De cephalica et emigranea. De cephalica et emigranea. De cephalica et emigranea.

De cephalica et emigranea. De cephalica et emigranea. De cephalica et emigranea.

fuit ex repta fuerunt rsumit corda longe ex qua
patens se non integritate fletu corda fugiat
adipet d. n. ppeus oten i opte su
Ossa hmanu adugn lubea miantte ad opte su

ambulus est: ipas quoq; precedit. Eger ergo si i colore ru-
bens fuerit ⁊ venas habuerit plenas ex saphēa erit minu-
endus: ⁊ vētoſe in carnoſitate tibiaꝝ ponēde ſūt. ¶ Eger
preterea a potu vini: ⁊ rez: dulciꝝ comestione abstinēdus
erit: ⁊ ꝑcipue ab oī re que multū generat sanguinez. ¶ Qd
si huic cōtrariꝝ acciderit vētē ex pillulis cochyis multo-
ticiis erit ſoluendus: ⁊ eius regimen ſubtiliōdē: exercitio
quoq; vētūdū erit: ⁊ mēbra inferiora erūt fricanda.

¶ De melancholia.

CAP. XIII

[illegible]

principio matris vena dextri brachij aperienda erit: & sanguis erit considerandus: & vt prediximus faciendum: & regendum vt dixim⁹. ¶ Et postq̃ hoc regimen in firmo adhibueris: per aliquot dies quiescere dimittendus est: deinde vt prius in cura eius incipiendum: donec sanitatis fiat restitutio. ¶ Studium vero totum quod erga melancolicos est obseruandum: est vt ipinguent ⁊ carnosos fiant. Ex quo enis pingues ⁊ carnosos fuerint: illico sani erunt. ¶ Libi autē qui illis congruunt sunt caro: arictina: ⁊ edina: ⁊ gallina: cea ⁊ panis de simula. Spiritus autem panis: nullo modo ē eis congruus. Vinum quoq; subtile: ⁊ clarum eis cōueniens est. Vinum vero crassum: nō est eis bonū neq; nigrus. ¶ Lac autem recenter ab vberibus extractum dūz adhuc calet: eis confert: ⁊ plūces recētes ⁊ filami de cūcharo facti ⁊ oleum amigdalinum. ¶ Præterea audire cantilenas ⁊ gaudere ⁊ habere an̄ se res deliciasas ⁊ dormire plurimum: confert eis. Contrario vero cogitare: ⁊ solus morari: ⁊ vigilare maxime nocet eis.

C Pillule que colicam nigram expellunt ex quibus daf-
 his qui decoctionem sumere nequeunt. **R.** epitimi crete-
 sis. **3. xx.** polipody. agarici. **amoz. 3. ii.** ellebozi nigri sa-
 lis. **ind. amoz. 3. ii.** **S.** sticados. **3. vi.** pulueris yerepigre
3. xv. bibat ex eis. **3. ii.** **In** diebus vero quibus quiescit
 eger debet sumere ex electuario quod vocatur letificans:
 quod. **R.** mellis: corticis citri gariofiloz gallie muscate:
 mastichis: croci orientalis cinamomi nucleis muscate: carda-
 momine: berberis: beeen albi: rubei: cadoarie: dozonici:
 seminis oçimi maioris feminis oçimi gariofilati: oium añ.
 partes equales: musci q̄tus est decima partis vnus. **De**
 inde sumantur chebuli. **xx.** **cimbl. xx.** **terantur:** **et** in tri-
 bus libris aque coquantur donec ad vnā redeant: **et** colent.
In colatura vero mittatur mellis lib. **ii.** **Deinde** bulliāt **do-**
 nec aqua consumpta sit. **Post** ex hoc melle conficiant præ-
 dictæ species: quod tamen in pondere sic triplūz ad spec̄i-
 es: de quo cum necesse fuerit ad magnitudinem auellane
 sumendum est. **Doc** enim medicamen letitiam: **et** coloris
 pulcritudinem **et** digestionis bonitatem operatur: **et** retar-
 dat canos.

De catarro.

CAP. XIII.

Cum caput alicuius in egressu balnei
discooperit fuerit. Aut post
exercitium: aut post aliquid: fuerit: aer frigidus
et ventus septentrionalis: et acciderit inde naribus
et palato pruritus et commotio: et sternutatio: pan-
nus tunc calefaciendus erit: et capiti supponendus: in quo
tandiu moxetur donec eger calorem in capitis profunditate
penetrasse sentiat. ¶ Deinde nigellam odore incipiat: et
promoveatur sternutatio: et caueat ne supinus iaceat: et come-
dat parum. ¶ Vino quoque omnino abstineat. Quod si passio et
appositio panni calidi allevata non fuerit: necque minui-
per ipsum fiat flobotomia ex cephalica: et solviatur natu-
ra ex rebus que non exasperant: sicut hec decoctio quas in
potu sumere debet qui tussim patitur: et in pectore asperita-
tatem habet: et indiget ventris solutione que. Balsibab.
xx. sebesten. xxx. passularum enucleatarum. s. x. violarum
sic. iij. radicie liquoritie fricate. s. ficus citrinas. x. coqun-
tur in tribus libris aque donec redeant ad vinum et coler-
tur et in colatura dissolvantur cassie fistule. s. viij. terentia
bin. s. x. ¶ Quod si neque flobotomia profuerit neque ventris so-
lutio et materia ad pectus descenderit: et commoveatur tussis
et febris illico fiat flobotomia: et patiens a carne absti-
neat et vino: et in potu sumat aquam ordeii et muraba viola-
tum: quoadiu calor fixus perseverauerit: et tussis fuerit sic-
ca et aspera. ¶ Sed postquam calor quieverit et tussis mollis-
cata fuerit: et sciree inceperit. Hec decoctio quas die cum
muraba violata danda erit: donec pectus mundificetur et

f 2

In p^{ri}o. q^{ue}st^{io}ne Can^on^oni: fiat suffragatio in laudare:
in medio in m^ultis. In f^o in p^{ri}mo: Et at gl^oria
in d^o d^o f° 4. oct^o d^o g^o g^o t^o p^{ri}mo
in d^o d^o m^ultis.

Tractatus

missio sedet: et vox clara reddatur: que. R. ficus citrinas. v. iunbas. x. sebestē. xx. passularis albarum et nuculeataris. 3. x. liquiritie excoctate. 3. 5. coquantur vsq; ad dissolutionem et colentur: et dentur ex hoc omni die. 3. iij. in potu cum muraba violato. 3. 5. ¶ Si vero tussis iuenerit ac diu permanferit: tunc ostendimus qualiter curanda sit: cum de tussis cura tractabimus. ¶ Et si curus in naribus diu perseverauerit: et non fuerit calor: fluxus erit restringendus suffumigando nares per traiectorius. ¶ Et si quod pnares effluit subtile: et acutum ac citrinum fuerit: suffumigatio fiat ex sulphure infuso prius in aceto et postea siccat: aut ex fabis: aut ordeo excoctatis: et in aceto prius infusis et post siccatis: aut ex cicharo albo: et sandalo albo. ¶ Et si neq; calor neq; rubedo in facie fuerint: suffumigatio fiat ex costis: aut thure. De nāq; suffumigatio fluxu restringit. CAP. XV.

Am ea que in oculis alba sunt: in rubedinem mutata fuerint: superintq; lacrimae: et in angulis oculorum lacrimilib; lipitudo collecta fuerit. Dicimus tunc egrū pati obthalmiam: et quanto plus sint hominum veementia: aut ipsorum affuerit minoratio: tāto erit obthalmie fortitudo aut eius debilitas. ¶ Deterior autē obthalmia est: cum alba oculorum videtur inflata et adeo elenata ut oculorum cooperiant nigredinem et palpebre inersentur. ¶ In principio vero curationis obthalmie: cephalica ē sōmā: da: ex manu vel brachio ptis dicitur in q̄ ē oculi infirm; nisi levis fuerit obthalmia. ¶ Et q̄to fortior fuerit obthalmia: tāto plus ē minuendū ex sanguine. Deinde vter ex mirabolanis citrinis: et tereniabim: et succo fructu solvendus est. ¶ Et eger a carne et vino: et a rebus dulcibus abstinere et cibum minuire. Et si ista non suffecerint sief album in late puellas lactentis: fricandum et in oculo distillandum.

¶ Et si lippitudinis multitudo in oculo collecta fuerit: et superponendo oculis aliquid suaviter sustentetur: et ligetur: et eger in domum tenebrosam mittatur: et ingeniandū est quantum possibile est ut somnus prouocetur. Caveat tamen ne super oculum infirmum dormiat et ne caput de pressum sit: sed superius eleuatum: neq; vestimentorum capitis sint stricta: neq; in faciem se diu proyiciat. ¶ Si aut oculi lenior fiat: et dolor sedetur ac lacrimae minuas: flo botomia iam facta et ventre soluto balneum multoties et frequenter ingrediatur. Ex hoc enim passionis reliquie dissolventur. ¶ Et si in oculo humorositas et grauedo remanserit: pulvis citrinus erit immittendus. ¶ Ex his autem que habenti obthalmiam multum conferunt: est: ut frons et palpebre: ex hoc liniantur epithimate: quod. R. sief metherosarum aloes licy: sandali rubei: faufel: croci orietalis: olus añ. partes equales: fiant ex his pille. Cumq; necesse fuerit resoluatur vna ex eis in succo coriandri aut in succo endiuie aut cum aqua rosata: et linias cum eo si deus voluerit.

¶ Sief album. R. ceruse ablute. 3. x. sarcocolle crosse. 3. iij. dragaganti. 3. i. opy. 3. 5. fiant ex his forme lenti similes. ¶ Pulvis citrinus. R. sarcocolle. 3. x. aloes. 3. ij. croci. 3. ij. mirre. 3. i. licy. 3. ij. ex eis optime tritis imittatur pulvis cum opus fuerit.

¶ Pulvis albus. R. sarcocollam albam et pingue que mittatur in lac mulieris: quod melius erit cum alicuius iuuenile fuerit: et dimittatur in ymbra donec siccetur: et teratur optime: et omnibus. 3. x. ipsius addantur de sief memi tbe. 3. ij. que iterum optime trita reponantur: et cum opus fuerit in oculum mittantur.

¶ De viceribus oculorum. CAP. XVI.

Am in oculo fortis dolor: et punctio nociva ac pulsus sentiuntur: et lacrima ruz fluit multitudo: cum palpebre eleuantur et oculi aperiuntur: Loca que sunt in albis ipsorum inueniuntur rubea: et si totum fuerit rubrum: et vnus locus magis rubere inuenitur. Aut in nigredine locus aliquis albus apparer: pustula iam in oculo exorta est.

¶ Ad hanc vero curandum passionem necessarius est medicus in curis oculorum valde instructus. Nos tamen curationis ipsius summas et aggregaciones dicemus.

¶ Dicimus itaque q; vlcera que in coniunctiua nascuntur hoc est in albis oculorum: non adeo sunt timenda ut ea que in cornea hoc est in oculi nigredine fiunt. Deterius vero vlcerym: est illud quod in nigredine sub pupilla existit. Eminentia nāq; ad istud est velocior.

¶ Vtrum autem vlcerym curam cum flobotomia incipere debemus: et sanguinis extrahere multitudinem: secundum q; possibile fuerit. Consequenter autem venter soluendus: et eger si bi cauere debet a carne et vino dulci: et esse contentus herbis frigidis: et i potu sola aqua vti.

¶ In oculo vero initio sief album cum lacte mulieris mittendum: et si pulsus iaz allenari: sedari videntur: sperandū est q; egritudo solueretur sine saniei collectione. ¶ Et si pulsus post sanguinis extractionem et ventris solutionem: ac sief albi immisiones quiescere non videtur: parua fiducia in hoc quod diximus est habenda. Et itaq; tunc sief de olibano mittendum in oculum: et pila aliqua oculo superponenda: et cum ligatura stringenda: ante vero q; hoc eueniat: oculus suauiter est ligandus: et sine superpositione pile: et non cesses in oculum de sief de thure sepe distillare. donec sanies in pupilla videatur.

¶ Ex quo enim hoc visus fuerit: sief de plūbo vti necesse erit vsq; quo profunditas fiat plana: et tota caro generetur. ¶ Ea tamen que diximus: tunc sunt facienda: cum pustula non est magna. Quoniam cum magna fuerit: fueritque iuxta pupillam: aut inferius ea: erit tunc necesse ut cum eliescir medicetur: ne oculus emineat. Ad pile quoq; superpositionem: et ligaturam erit redeundū.

¶ Eger preterea semp supinus iacere debet: et a forti motu abstinere. Cum autem caro in loco vlcerys perfecte generata fuerit vlcus apostematū carne repletus fuerit: remanebit ibi in oculo albedo.

¶ Et si vlcus fuerit profundus: albedo erit crosse: et si in superficie tantum corneae fuerit erit subtilis. ¶ Vlcus quoque si a pupilla fuerit remotum: et steterit separatim per se: vestigiū illud quod remanet: nihil mali faciet. Si autem iuxta pupillam fuerit quandoq; post vlcerys curationem: vestigiū remanens prohibebit visionem. Quapropter tunc est vtendum medicinis qbus vestigiū qd diximus abstergi et deleri possit.

¶ Sief de thure. R. armoniaci: sarcocolle amborum añ. 3. v. thuris. 3. x. croci. 3. ij. conficiantur ex mucillagine fenu greci: et fiant ex eis sief.

¶ Sief de plūbo. R. plumbi adusti: antimony: thutie ablute: calceumen: gummi arabici dragaganti: osium. añ. 3. viij. opy. 3. 5. terantur et cum panno sericino qui sit subtilissim; cribellent et cōspergant ex plūbali: et fiant ex eis sief.

¶ Sief ex quo caro i viceribus oculorum generatur: et vices egressio prohibetur et vestigiū subtiliatur. R. climie ablute: thutie: ablute ceruse: antimony: thuris: omnium añ. 3. ij. mirre. 3. i. sarcocolle crosse. 3. i. et 5. sanguinis dracois: aloes: opy: omnium añ. 3. i. fiant ex eis sief.

¶ Eliescir quo est vtendum cum timetur ne ex vlcere vices sequatur egressio. R. antimony: ematit: amborum añ. 3. x. achathie. 3. ij. aloes. 3. i. terantur: et fiant ex eis sief. et admixtentur apud necessitatem.

¶ De his que in oculis cadunt siue sit pilus siue palea siue aliud. CAP. XVII.

[illegible]

CAP. XXXV.
de epithimate qđ in ca
pitulo de obtalmia no

Sichimetur

Clandoq3 alio
beg

consideranda est: neq; p

et nec omnia que hunc
ter solvendus est ex pill

fest in fester 7 d. 1797

De dilatatione

De fistula

tamen iam
fuerit ipse
sanus vide
ris sarcoc

Some of the most important

ex mamili
ter preter
bemente

[illegible]

obscura hanc deam qz polyptis sine emendatione post reuersionem et
fluxum huius ex uariis oritur. Cuius pro puz bz factu ac
gravi multa praei / deinde incipit augeri; nec unq fit
nisi mtrig iuxta palat. No n. nigratur + formidat
natu: et in sanguine sentitur calidg.

Tractatus

preterea passio quādoq; cum ferro curatur radicitus om-
nino incidendo. ¶ Medici tamē quandoq; in hoc errāt:
nam ex eorum cura eger maximum incurrit nocuentū
In hoc namq; loco cancer plerumq; exoritur. Verū can-
cer quando in hoc nascitur loco: neq; acutitas tolerat me-
dicinas neq; incisionem que fit eus ferro. Immo indiget
vt suauiter tractetur et medicaminibus lenientibus: et flo-
botomia et ventris solutione curetur. ¶ Cognoscit autē
illud accidens sit cancer quia est durus pertingens quan-
doq; vsq; ad palatum. Sed cum nares sicce sint et dure:
nec sit in eis humiditas aliqua: summo opere cauendum ē
ne hec egritudo aut ei similis ferro aut acuto medicami-
ne tangatur. Sin autem qd in naribus exoritur caro mol-
lis est fluxerintq; ex eis humores: et cum nares stringun-
tur inueniuntur molles: et cum tanguntur tactus nō senti-
tur solidus: non est timendus quin ex medicaminib; acutis
et ferro mederi possint.

De amissione odoratus.

CAP. XL.

Am sensus

quo odoranda precipiuntur amissus fuerit neq; in
naribus caro superflua creuerit: et acris ita leui-
ter vt prius attrahitur: et oculi ac sensus natu-
raliter existunt naribus erit insufflandus pul-
uis adeo subtilis vt alcohol: qui fiat ex conditi et arhani-
ta: et sale armoniaco. ¶ Eger quoq; precipiatur vt nares
vapori ex aceto calido procedenti multotiens apponat.
¶ Si autem hoc nō suffecerit: qd notabimus naribus in-
suffletur. Cuius descriptio hec est. B. nigelle fellis gruis:
colloquintide ellebori albi omnium ana partes equales.
puluerigentur et ponantur in vrine cameli arabici quan-
titate tanta que ea cooperire possit: et ponantur ad solem
donec siccentur. Deinde fiant ex eis sief. Cumq; necesse
fuerit: vnum ex eis lentis habens magnitudinem in oleo
sanfucino intinctum naribus immittatur. Optimus enī
ad hoc existit. ¶ Si autem ex hoc qd naribus immittit
fortis sequatur dolor: oleum de semine cucurbitae eis in-
mittatur: et aqua calida super caput fundatur: et sorbeat ea
lida ea que humectant: vt prifana: et qd sit de aqua fursu-
ris: et de farina et similia. Et hoc quidem est medicamē ad
amissionem odoratus probatissimum: qd sic conficitur.
nigella puluerigetur: donec fiat vt puluis: et misceatur eus
oleo veteri. Deinde eger implens os suum aqua reclinet
caput retro quanto plus poterit: et tunc ex predicto medi-
camine aliquante gutte naribus distilletur. ¶ Eger quo-
q; precipiatur vt quantum ei possibile est aciem extrinse
cum interius attrahere nitatur. Et in tribus diebus tri-
bus vicibus fieri conuenit. Si autē mordicatio superue-
nerit: fiat hoc qd nominauimus.

De dolore dentium.

CAP. XLI.

S

gingiua

sa: rubea fueritq; apostematio cum pulsatio-
ne extrahatur sanguis eus ventosis fibotomia
ex cephalica prius facta. ¶ Deinde hora aliqua
vini acetum et oleum roseū teneat: qd postq; eiecerit: idē
iterum faciat. ¶ Post hoc oleum roseum in ore teneat:
et si ex hoc non euaserit. fueritq; pulsatio uehemens et eus
inflammatione: campbora et piperitum terantur: et in radi-
cibus dentium ponantur. Cumq; dissoluta fuerint iterum
mittantur. Eorum quoq; oleo roseo illinitum desuper po-
natur. ¶ Et si dolor aliquando augmentatur et ueheme-
tis: fiat: opy sexta pars. i. in oleo roseo dissoluatur. Ex q
eorum illinitus radici dolentis dentis adhibeatur. ¶ Si
autem nec diu sedetur: locus scalpellandus est: et sangui-

suge superponende sunt. ¶ Singula vero si nō fuerit san-
guinolenta neq; apostemosa neq; dolor est cum pulsatio-
ne: neq; in facie fuerit inflammatio aut dolor acciderit post
fastidium et satietatem et post cenam comeditque ex cibo
frigido multus: venter egri ex pillulis coctis solvendus
erit: et dolentium dentium radices ex hoc medicamine fri-
cande: qd sic fit. Sumatur piperitum sinap. secitaragi indi-
baurac piper. gingiber: et ex eis puluerigatis dentium fri-
centur radices. Eorum quoq; eis illinitum super dentium
radices ponatur. Postq; eger os ex aceto in quo piperitum
et mentastrum atq; origanum cocta fuerit colluerit. ¶ A
foris preterea panicum siue milium in sartagine torrefa-
ctum: super maxillam est ponendū. ¶ Aut ex piperis pul-
uere melli commixto dens et eius radix fricetur. ¶ Et si
hoc non suffecerit: in dentium radicibus hec tyriaca ponat-
ur. que. B. castorei: asse piperis: gingiberis storacis: opy:
oium: partes equales. Adficiatur et admistretur. ¶ Eger
preterea per aliquantulum temporis a comestione absti-
neat mane atq; famelicus ingrediatur balneum: et viatur
motu. ¶ Si autem nec sic quiescat: ferrum ignitum radi-
ci dentis multotiens apponatur: aut eradicetur. Si vero
dens corrosus fuerit: repleatur ex medicaminibus qd no-
minabimus: et que sunt corrosiua: aut extrahatur.

De extrahendis dentes et fringentibus. CAP. XLII.

M

edicamen

qđ in dente corrosio ponit-
ipsum sedat doloem: ac
trita ex alcatrāno: spargatur et ipleat ex eo.
¶ Medicamen qđ dentes debiles ac dolētes
qui sunt extrahendi eradicat. ¶ Cortices radicū mori:
et radicū capparis: et piperitum: et lac titimali: atq; lac as-
bulle: et arsenicum rubeum: et radicū colloquintide suman-
tur: et trita ex tanto aceto qđ eis sufficiat conspergant. Ace-
tum quoq; per bebbomada: vnam semel in die vt prius
addatur. Post hoc dentes in circuitu scalpellent: et ex pre-
dictis decies in die epithimentur: donec ad mouendum
sint faciles: et sic extrahantur. ¶ Aut fiat epithima ex se-
ce aceti acutissimi per multos dies: et postea extrahantur.
¶ Aut rane finiales in oleo coquantur donec dissoluan-
tur. Cumq; necesse fuerit: dentium radices scalpellentur:
et ex oleo multotiens inungantur: donec facile moueri pos-
sint: postea cū instrumento extrahendi dentes euellantur.

De dentū cōgelatiōe et stupore.

CAP. XLIII.

P

ortulaca

amigdale amare mastice
tur. Aut his similia. Aut
fiat fricatio cū sale et mastice tur.
¶ De dentibus qui dolent cum a re frigida
tanguntur.

CAP. XLIII.

Q

leum calefactum

in panno de
super est po-
nendum. ¶ Aut vitellus oui assatus calidus
multotiens mastice tur. ¶ Aut calidum panē
multotiens mordeat. ¶ Aut fiat fricatio ex bal-
samo. ¶ Aut ex oleo de lilio siluestri.

CAP. XLV.

De cola.

S

pustule fuerint

rubee: humani.
Antere amili:
spody lentium ex corticatarum seminis portu-
lace: coriandri sicci seminis sene de mechazom-
nii añ. partes equales campbore parū. Ex his
puluerigatis fiat fricatio et cum aceto mixta: et oleo roseo
et aqua rosata in ore teneantur: et sanguis minutio eus ve-
rosi fiat. ¶ Albe vero si fuerint pustule: cum sale et mel-
le fricentur: et sirupus acetosus in ore teneat. Aut alimuri.

*Ad sanguisugam expellendam. Cum magna melle
quod huius folia ampla. quicquid melleis amplis
albas insufflat. super ora. Et aut sanguisugat
et huius flores venetis.*

Nonus

45

De gingivis sanguinolentis. CAP. XLVI.

Am ex gingivis sanguis subtilis
assidue manare
rit: ytriusque arsenici. s. rubel et citrini: calcis: gal-
larum. Aluminis omnium partes sumantur equa-
les: ex quibus pulverificatis et cum aceto mixtis
parvi formentur troisci. Cumque necesse fuerit ex eis pul-
verificatis sumantur quantum est sexta pars. 3. i. et fricentur
gingivae ex eo optime: et permaneat sic parum. Deinde te-
neat oleum roscum in ore. Est enim hoc mirabile ad hanc
egritudinem curandam et putredinem: et herpetem estio-
menum qui est in ore.

De casu vulture. CAP. XLVII.

Am eger senserit aliquid radice lingue
sue infillere. aut gutturi: et
cum lubet aperire os et extrahere linguam vi-
vula eius iam esse fluxa et elongata: raiuech et
sal armoniacus sumantur: et bene pulverificata
cum instrumento insufflandi super vulvam insufflentur:
et ex eis in sumitate predicti instrumenti aliquid ponatur
et radice vulture cum eo dirigatur: et ipsa cum instrumento
parum exterius extrahatur. Aut granatum acetosum eius
pulpa sua teratur: et fiat ex eo gargarismus. **De si diu p-**
manferit taliter et elongata fuerit. Eiusque pars superior sub-
tiliata et caput eius rotundum fuerit: tunc radicibus erit
incidenda. Lavendum tamen est ne antequam ita ut diximus
sit disposita incidatur. Et hoc enim sequitur quandoque san-
guinis fluxus qui constringi non potest.

De sanguisugis quae ingrediuntur guttur. CAP. XLVIII.

Am aliquis in gutture suo titillatio-
nem senserit: et sanguis
subtilis inde manaverit: extimandum est tunc
sanguisugam in ore esse: et precipue si aquam lo-
ci quo sanguisuga fuerit biberit. **De si igitur**
eger est aperiendum: et lingua extrahenda et inferius pre-
menda et guttur in sole est inspiciendum: et si sanguisuga i
loco propinquo pendere visa fuerit cum forficibus qui-
bus sagitte educuntur extrahenda erit. Quod hoc modo fi-
et caput a quo pendet est stringendum: et sic extrahatur.

De si non fuerit manifesta eger multotiens gargarizet

sinapim cum aceto: quia de loco in quo est movebitur.
Aut fiat gargarismus ex aceto et assa: aut ex aceto et sale.
Nigella praeerea et sinapis trita insufflentur gutturi: fi-
at etiam gargarismus ex succo cepe. **Si autem post eius**
casum remanserit egro sanguinis residuo: fiat gargaris-
mus ex apocimate in quo cortices granati et balaustie: et
sumach cocta fuerint: et gutturi insuffletur pulvis de ba-
lanstus et thure et sanguine draconis et amido. **Si autem**
sanguisuga stomacho anixa fuerit: medicamina quibus
vermes expelluntur sumantur in potu. **Ex his etiam quae**
sanguisugam exire faciunt: est ut eger balneum ingredia-
tur et morietur in eo donec magnam patiatur sitim: et tunc
aquam in nive in frigidatam frigidissimam scilicet in ore ali-
quandiu teneat. Cumque ceperit tepescere: eam expellat: et ali-
am sumat. Sanguisuga enim quandoque venit ad os frigi-
ditatem querendo.

De his quae guttur ingrediuntur siue sint spine siue os. XLIX.

Am illud quod guttur ingreditur et i-
figitur in eo aut meri: fuerit
bolus magnus aut eius simile. De his que non
habent frusta scissa contenta in eis aut acuta
confert plerumque percutere egrum in collo. Po-
sterius multotiens: et aquam sepe trahere. Fortasse enim
descender inferius. Eger quoque balneum ingreditur et
oleum multotiens trahat. quod postquam factum fuerit: ma-
gnos deglutiat bolos. **De si non descenderit instrumē-**

tum quo huic simile inferius vici consuevit: in os mitra-
tur. Est autem instrumentum illud de plumbo: quod cuius sit
reti simile: est longum gibbositate in se habens.

De grauedine lingue. CAP. L.

Am lingua absque aliis membris gra-
uedinem passa fuerit: et e-
ger neque febrem neque acutas incurrerit egrit-
tudinem: sal armoniacus: et piper: et cingiber: et si-
napi alba: ac piperis et staphisagria: et baurach:
atque origanum: et sal indum: et nigella: et sansucus siccus:
sumantur et in aqua coquantur: et fiat ex eis gargarismus.
Laveat tamen patiens ne ex eo aliquid trahat: aut eger
seimus multis diebus gargarizet almuri nabati: aut fiat
gargarismus ex aceto et piperis. **Postquam vero gargari-**
care cessauerit sumantur salis armoniaci: piperis: piperis:
sinapis: omnium partes aequales: et ex eis bene pulverifica-
tis: lingua diutius fricetur. **De si cum lingue grauedi-**
ne: auditus ac reliquorum sensuum grauitas fortis affue-
rit: fiat egrum curatio secundum doctrinam qua paralisis curatur.
Si autem loquela in acutis febribus aggregata fue-
rit: et videris ipsam cum grauitate in loquela extenuatam:
et abbreviatam et spasmatam: aqua calida ab alto super spon-
diles colli: et auris principia fundatur: et cum oleo fricen-
tur. Eger quoque oleum tepidum in ore tenere debet et si
diu est ex quo loquela minui non cessauerit: vel etiam sem-
per considerandum est an ligamentum quo inferius lin-
gua connectitur maius sit quam debeat. **De si ita fuerit ex eo**
parum est incidendum: et egeri puluerisatum mittendum.

De lingua quae adeo tumescit ut os egrediat. CAP. LI.

Am contingit linguam adeo infla-
ri ut pre magnitudi-
ne os egrediat: fricanda est ex cepis: aut ex ci-
tri acetositate. **Aut cum ribes: aut ex grana-**
to acetoso donec salina multa ab ea profluat.
Hoc namque modo detumescet: et ad primam redibit men-
suram. Si autem non sufficit: fiat fricatio ex sale et aceto.
Et si necdum sufficit: fiat minutio ex ytriusque cephalicis
prius: et postea ex venis que sunt sub lingua.

De glandula quae sub lingua nodat et vocat ranula. LII.

Am sub lingua glandula nociva
fuerit in principio
ex sale armoniaco et gallis fricanda est. Si au-
tem vetusta fiat: ex medicamine gingivae san-
guinolente fricanda est: quod est medicamen acu-
tum. Eger autem acetum et salem in ore teneat.

**De apostematibus accidentibus in lin-
gua. CAP. LIII.**

Sta eisdem sunt curanda: ex quibus
cola quas supra nomina-
uimus: et sinantia sanantur.

De sinantia. CAP. LIIII.

Am in glutiendo sentitur angus-
tia adest pas-
sio que sinantia vocatur. Cuius grauitas vel le-
uitas secundum angustie quantitatem deprehendi po-
test. **Cumque cum trahendi angustia fue-**
rit in facie et oculis rubedo et repletio: i principio curatio
nis cephalica robotome et gargarismus ex succo granati
muci cum carnositate sua fiat. **Aut ex rob mori d senis: post**
hoc fiat gargarismus cum aqua rosata in qua sumach fuerit
infusum. Quod postquam per tres dies sic factum fuerit: et venter
ex succo fructuum sicut prunorum: tamarindi: cassie fistule:
et terebinthin solutus fuerit: fiat gargarismus ex apocima-
te sicut citrinarum et passularum. **Aut ex medulla cassie si**
stule cum idromelle. **De si passio inueterauerit: ex gar-**
garismo et insufflatione fortium medicaminum que dicta

*medulla cassie fistule. viij p. dim. medio fructu interig
ambos an. 3. 5. sum. ligna. q. m. p. 3. 7. sumatur.
et ex eis in lacte uia calido vel ab uberibus exibat
dissolutis. fiat gargarismus et cum melle mirabile.*

*Supplicatio
ex omibz
p. m. d. 3
fig. sig. 4. 9.*

Tractatus

¶ De tussi,

১৫৭৭

1874

¶ Suffragatio Aſcenſi na offert in altariſ arcto: nec gſt
niſi in aſmati: aut in elevatibz pſonaz putatio: et ſc

¶ De pleuresi.

¶ De peripleumonia.

¶ An homini superuenerit febris et
exultet eam, non est periculosa.

Hor et modum amittit appt qd est in unius
nisi fm appt, aut pfr, aut ex appt calid
excentu mltitudo: et calor pntas, vchm
lig. Caut ad m apma, plop est p i eos
figura ex etate, ex pphye, ex etate et p
ambituy amptos, qd sine excentu et
paulat nnt, et sine calor ex m pnt
ex dcmaly calid mpt ex pphye pnt
in gme pnt m et dnt et pnt mpt q
malt pnt pnt

De sanguinis projectione cum sputo sine vomitu & sine rascatione per os. CAP. LIX.

Cum sanguis cum rascatione aut paruo sonitu q fit sine tus, si egreditur: nō est egro inde timendus. Pote rit enim sanari gargarizando ea que in capitu lo de sinanchia nominauimus: & regimen subti liando. Cum vomitu quoq; si exierit sanguis non ma gnum affert timorē. Curat namq; hoc flobotomando egr & si comederit siptica sicut sumach & succus vne acerbē. In potu pterea sumat ex boliarmēi gūmi arabici balau stie sanguinis dracois thuris oīum partibus eq̄libus den tur ex eo. 3. iij. x. alumis. 3. ij. r. 5. balau stie. 3. iij. opy 3. ij. rauet fenī. 3. ij. ex his oībus fiant trocisci. x. de quibus quotidie vnus in potu sumat cū succo oīmi maioris aut portulacē. Et si egritudo vehemens fuerit: alius circa noctē dandus est. Cum Robitiorū quoq; ac coraz partes superiores sunt ligande & extremitates fricande. C. pe ctus ē p̄cipue si in eo fuerit locus dolens ex trociscis p̄ dictis cum aceto & aqua epithimetur.

Eius pterea cibaria succus vne acerbē & sumach & eis similia admixta habeant: & patiens supinus iacēs: de ter ra sigillata aliquid post aliquid paulatim comedat.

De p̄tissi. CAP. LX.

Cum aliquis carnū diminutionē pa ti videtur post tussim ex cronica passiōe & sputo sanguinis aut saniei p cedente lac asininū in potu tribuatur. Qd si siue niri nō poterit: caprinū cum pauco cūcharo dā dum est. Cum quo etiam panes sepe comedat: ipsūq; quā to plus potest: loco aque in potu sumat. Vinum tamē sub tile & temperatum aliqñ est tribuendum. C. Nutrimen tum autē egrī sit ex carnibus auilum & edina. C. Eger pterea ante comestione & post balneum ingrediatur qd nō sit calidum sed tepidum: & in semicupio moram faciat. C. Si nūpore vero cauendum est ne venter soluat. Cui tamen si solutus fuerit: ex huius pulueris bibitiōe succur rendus est: que. B. gūmi arabici: spody: boliarmeni: semi nis mirtini: oīniū añ. 3. i. fiat ex eis puluis: de quo i die. 3. iij. cum sirupo de papauere albo aut rob mirtino dentur: huius quoq; pulueris bibitiō: oīniū ventris constrictio ne indigentibus qui tussim patiuntur remediū affert. Cui plerūq; additur pilocaracte de siria: & bdelliū de mecha. C. Si si lac egro febrem generauerit: auferendū est ei lac & p̄tiana quousq; febris recedit danda. Deinde lac ei de nuo tribuendum. Et si febris iterum redierit: remoto la cte: p̄tiana est danda. Post cuius recessionem: vt prius ad lac est redeundum. Voc autē semper est faciendū cūz ne cessitas vrget & venter sūmopere custodiendus ne soluat.

De tremore cordis. CAP. LXI.

Cum cordis tremore fuerit pulsus ve locitas & febris: eger ex basilica ē minuendus: & trocisci camphorati cū succo ma lozum acetosorum in potu sunt tribuendi: que B. spody: seminis cucumeris: citroli enditue: la ctuce: portulacē: rosarum: sandali albi: oīum partes equa les: & p̄o vnoquoq; pondere aurei vnius ex eis sumatur

camphore trium granorum ordeī pondus: ex quibus cūz succo mactanorum confectis fiant trocisci: de quibus i po tu quotidie vnius aurei pondus: quaq; die tribuatur. qd per duas hebdomadas fieri conuenit. C. Si autē bec nō suffecerint lac de quo butyrum sit extractus: ad bibendū detur. Ipse vero nutriatur ex pullis cūz aceto & succo vne acerbē: & ex acetoso. Sirupū pterea acetosum de cūcha ro factum bibat.

Si autē cū cordis tremore non fuerit febris trocisci mu scati in potu sumantur: qui. B. mastice: spice: xiloloes: ci namomi: gariofilo: gallie muscate: nucis muscate: cube be: cardamomi maioris & ibelobe: corticis citri: oīniū añ. pondus vni: aurei: musci sexta. 3. i. ex his oīnibus cū vino redolente conspersis: fiant trocisci. Di autem troci sci conferunt sincopi: & tremori cordis.

Electuariū diamuscum preciosum qd ad sincopim & tri stitiam: & cordis tremores: & tediū faciēs. B. mastice ci namomi: seminis oīmi maioris: seminis oīmi gariofila ti: seminis melisse: seminis sūmbu: seminis sūstuci: macro piperis: oīniū partes equales: ex quibus oīnibus pul tericatis. 3. x. sumantur: margaritarum minutarum cora li rubei: charabe: sete crude: been albi & rubei: folij: oīniū ana. 3. x. musci tubapirici corconij puri. 3. 5. conficiantur cū melle de muraba chebulorū. Voc enim electuariū ad fri giditātē stomachi: & digestiue egritudinē: optimū existit.

De passione colerica. CAP. LXII.

Cum paruos dolor punctio & tristitia alicui supuenerit affue rint: cum ea vel post ipsam vomitus & vētris solutio: aqua calida multotiens continue in po tu tribuatur: & si adhuc perseverauerint: vomitus & vētris fluxus aqua calida iterum detur. sedabitur enim passio. Cum aut egritudo quieterit eger balneū ingrediatur: in quo per vnius hore spaciū moretur. Egres sus autem de balneo: leui alatur nutrimento: deinde doz miat. C. Sed licet vomitus & vētris fluxus vehemētēs fuerint: & sint homata terrefacientia supuenerint: nō ta men est timendum. imo cum medicaminibus que ego no minabo succurrendū. C. In principio itaq; toracici de oli bano cum aqua & niue: & rob granatoz dentur semel: qui item ē sunt dandi si vomitus nō cessauerit. Duoq; adiu tozia & coxe i sup̄emis partib; ligent: & aqua in niue ifrigi data sup crura & pedes fundat: & in ipsam etiā mittantur. C. Venter qz ex sādalis: ros: cāphora: gallia: aqua rosata spersis epithime: & pānus aqua rosata in niue in frigida ta infusus desup ponat: q postq; tepefactus fuerit: est re mouendus: & alius vt prius desup mittendus. C. Ad potā dum aut paulatim tribuat vinū vet̄ temperatū cum rob granatoz: & qñ vomuerit itez tribuatur. C. Panē quoq; in succo granatoz infusū cogendus est sumere cū vino et comedere. Quē si vomuerit: itez dandus est donec quiescat. C. Si sincopis supuenerit muscus cū vino dare cō uenies ē: vim inferēdo & succus carnis edine & pulline: cūz pauco citonio: succo i vino mixtus: i potu est tribuendus. C. Pulli pterea sunt assandi: & ante nares ipsi oīscerpē dictus ē: dandū est vt ipz mastice & paulatim traiciat. C. Et postremo bolū corascenū cū camphora conditū tri buat. C. Quicquid autē de huius passionis cura nunc vsq; diximus: donec vomitus sedet: & stōus cibū recipiat: fieri conuenit. Postq; vō stōus ipsius recipere cibum poterit. Nutriendus est eger: & parum vini veteris bene redolen tis in potu sumat: & dormire incipiat.

Trocisci de olibano ad vomitum dicti. B. boli cora scenti: thuris. ambozū ana. 3. x. cucube: cardamomi ambo rum ana. 3. ij. r. 5. camphore gallie gariofilo. oīniū ana

Ovis abezaz sepe p̄bani yfector mello emblyp valde esse imatū in malua igne: et debetate igni e hgi p̄ puluis emblyp 3. ij. et in dūthy labatū nq dōce ad dand redend rognit. et coletur. Cui libt. i. p̄mū mirtinoz aretofoz. et alia p̄mū granatoz et p̄mū nitoniz th. ij. Cui mirt. th. i. melloz hōi dūpnat. th. vij. Cuius vne acerbē th. i. admixtentur & rognit. & dōce ex eis f̄p̄z q̄ fiat. q̄ melioz est si m̄p̄mū habuit admixtū: Et in alia p̄p̄mū q̄ p̄p̄sit in dūth vt rognit emblyp & th. ij. p̄mū vne acerbē. dōce ex co zūmant th. i. et m̄ch q̄ vt f̄no.

B. Vot et fraz oidei, mta sdat appta.
7dcog en' ^{expiat} m appt adbur dnu ppo
color: medumiv mledi appt ppo² ut
dnu appt medumiv.

Causa appetitus emitti 32. f. aut pro mala et per in oleo potu
aut acetosa supplantat ad omni de pectore quod dicitur
fluxus verus aut venter intus et effertur ex ore dicitur per
et in ore spicis et ex fatis et pectore et effertur ex ore dicitur
et effertur ex ore dicitur et effertur ex ore dicitur

Florus

Raphanus posuit violas in q. intellexit in eo ph
finitur: et ex his ordinat medicinis habundare
exegant
foliis
p. no. 16
si 2. 10. 12
et q. 2. 10. 12
B. in 10
p. 2. 10. 12
si 2. 10. 12

Nutritum vo eius non sit nisi sola orde aqua et au
stodiat a carne et vino et pfectionibus q. de melle sunt: et bi
bat succu granatoru muoru et rob de fructibus frigidis.
Cumq. caloris vehementia sedata fuerit: ergo cassia fi
stula in succo endiuie dissoluta et bulita ac dissipata: ad
bibendum detur. Cum autem egritudine dies elon
gati fuerint: et calor omnino quiescit si remaserit aposte
ma cum duritie. Et hoc emplastro epithimetur locus. qd
B. violaru siccatu. 3. x. rosarum rubeorum. 3. 5. spice odo
riferi masticis: amboru ana. 3. ij. ciperi squinanti: calami
aromatici: omniu ana. 3. ij. farine fenugreci. 3. x. floru ca
momille. seminis maluanici albi. farine orde. omniu an.
3. x. conspergantur omnia ex mucillagine seminis lini. De
inde locus ex oleo de neriden tepesfacto inunctus empla
stratur ex predictis per quattuor horas anteq. comedat:
et postq. cibis fuerit digestus: et stomachus fuerit enacua
tus: ex oleo de neride cum lana vt diximus vaporetur.
Confectio olei nardini simplicis. B. olei de ben lib. i. spi
ce. 3. 5. masticis costi ciperi squinanti: calami aromatici: oi
um ana octaniam. 3. vnus: omnia hec puluerificata in pie
dicto oleo posita ad solem per hebdomada 3. vnam vasis
ore clauso dimitatur. Deinde colentur et exprimantur se
ces et scopbe que in manibus remanserint emplastris ad
miscantur. Optime enim erunt. Cum autem apostema
in stomacho inueterauerit. trocisci de spica erunt dandi:
qui. B. florum squinanti xilocastrerueteni: calami aro
matici: spice omniu ana. 3. ij. croci mirrhe anisi costi pi
peris: omniu ana. 3. i. bdellii vary. 3. ij. masticis. 3. ij. amo
niaci. 3. i. informantur trocisci: quoru vnusquisq. vnu pon
deret auru. ex quibus vnus quotidie cum vino cocto def.
Cum emplastrum quoq. istud fiat: quod. B. bdellii mollis. 3.
x. armoniaci. 3. v. seminis ben: seminis apy: amborum ana.
3. x. spice: masticis nigri: amborum ana. 3. v. cere: olei d. ne
ridem. 3. xv. gume in vino dissoluantur. Deinde omnia co
iungantur: et fiat ex eis emplastrum. Ad dolores tamē
stomachi et epatis curandum medicus valde eruditus ē
necessarius: qui ipsum diligenter attendat dispositiōes.
Nos tamen aggregationes et summas ad hoc cōferentes
iam diximus: in quantu potuimus in hoc abbreviaue
rimus sermonem.

C De singultu. **CAP. LXXV.**
Singultus post grossi cibi come
stionem: aut viniyal
de temperati bibitiones superuenerit aqua ca
lida in qua cininum et menta et mentastrum: et
parum thuris bullierint: multoties in potu erit
sumenda: et ergo vt dormiat est precipiendum: et vter va
porandus et ieiunandum est ei. Cum autem per multos
dies a comestione abstinerit iubendus est balneus sepe
ingredi. Deinde paucis cibis: desiccantibus tamen est alē
dus: sicut sunt calagie: et mutagenae cum seminibus: et vini
pari parum in potu tribuendum. Et si hec non suffice
rint: trocisci isti dandi sunt: qui dicuntur trocisci de thure:
et B. thuris. 3. 5. enule. 3. ij. mentastri: foliorum ruthe sic
ce: amborum ana. 3. ij. seminis nemen. 3. ij. et 5. informetur
ex his trocisci pondere vnus aurei: ex quibus vnus die
cum apocimate cimini tribuatur. Et si singultus post
febrem acciderit: fueritq. cum eo tribulatio: aut nausea:
aut sitis: aut in ore siccitas: aqua calida ergo multoties
danda erit: non tamen repente sed paulatim. Et si seda
tus non fuerit: aqua orde cum oleo de amigdalibus dulcib.
detur. Spondiles quoq. colli et dorsu ex oleo repido inun
gantur et fricentur: et mucillago psilly cu inlepe: succo gra
nati in potu tribuatur. Singultui preterea et sternuta
tioni confert retinere anbelitum.

C De canino appetitu. **CAP. LXXVI.**
Singultus dicitur. B. q.
in ore epate sunt
mala signa exoptat.

Am aliquis famem assidue patitur:
et cibis post comestione
adeo grauat eum: vt aut vomere aut per infe
riorum regionem ipsum eicere cogatur: rici dā
dum est ei: qd dum coquitur ex liquore qui flu
it ab agno qui in furno affatur: impingatur: et cauda et ei
similia: ex omni cibo qui vinctuosus est et vinum vetus pu
rum dandum est: de quo quantum poterit bibat. Deinde
precipiendum ei est vt euomat: et hoc regimine conseruan
dus est: donec sanetur. Et si neq. cibis euz grauat ne
q. ipsum enomit: neque per fecesum expellit: carnes vac
cine sunt dande: et frumentum coctum vt puls: et rici cum
lacte: et aquam frigidā in potu sumat: et in acre frigidu mo
retur. Hac autem egritudine laborans nil acetosum et
stipicam neque acutum comedat: sed dulcibus: et vinctuo
sis solum vtatur.

C De dolore epatis. **CAP. LXXVII.**

Am quis male fuerit coloratus: et euz
hoc malaz habuerit formā.
Habueritq. dolorem in dextro latere apud co
stas postrioriores: et fuerit eius malus color citri
nus: et fuerit cum hoc in ore siccitas: et sitis ve
hemens: aqua orde: et succi berbaruz: vt endiuie et solatri
et cuscuthae: cum sirupo acetoso ex sucharo albo facto i po
tu tribuantur.

C Emplastrum quoq. ex duobus sandalis: et rosis: et cam
phora: et aqua rosata: cum panno lino loco superponatur.
Ad hoc modo fiat: pannus in predictis inuolutus super
ponatur. Cuiusque tepere ceperit: remoueat: et alius lo
co eius apponatur.

C In potu preterea sumat granatorum succum: et robuz
infrigidare consueuerunt. Dic quoque a vino et a con
fectionibus que de melle sunt: sibi caueat: et a cibis cale
facientibus: et sumat trociscos de berberis: g. B. succi ber
beris. 3. x. seminis endiuie: citroli seminis: portulace semi
nis omniu ana. 3. ij. rosarum. 3. ij. raueri. 3. i. spice. 3. 5.
Informantur trocisci pondere aurei vnus: ex quibus de
tur vnus cum sirupo acetoso de sucharo: aut cu succo gra
nati. Venter quoq. si necesse fuerit cum succo fructu
um soluiatur: vt sunt pruna et tamarindi: et sucharo albo.

C Et si malus color qui est cum dolore epatis fuerit alb
medius videlicet inter euz qui est cum fluxibilitate: et eū
qui est cum tumore: fueritq. euz eo ventris solutio et pal
pebrarum atq. extremitatum tumor: trocisci de rauerse
ni cum sirupo acetoso de melle in potu dandi sunt: qui B.
masticis: succi eupatory: succi absintby: seminis feniculi:
anisi omniu ana. 3. ij. rauer. 3. x. informantur trocisci po
dere aurei vnus: ex quibus vnus in potu oi die tribuat.

C Sumantur preterea spica: mastic: ciperum squinantuz:
calamus aromaticus: crocus: mirrha. Deinde mirrha et
mastic i vino dissoluta cu alijs misceat: et ex eis emplastr
epati superponat. Eger vo a cibis grossis et frigidis ab
stineat. Si autem hec non suffecerint: trocisci de lacca cu
apocimate de radicib. sunt dadi. Trocisci aut de lacca sunt
qui B. lacce: raueri: amboz an. 3. ij. spice: seis apy: ame
os: masticis: squinanti: seminis iuniperi: amigdalaz ama
raruz: costi amari: rubee succi eupatory: affari: aristologie
rotunde: gentiane: omniu ana. 3. i. et 5. Informantur ex his
trocisci pondere vnus aurei.

C Apocima radicib. B. corticis radicis apy: feniculi am
boz an. 3. x. seis apy: semis feniculi: floris squinanti: amcos
olium an. 3. 5. rosaz rubeaz: spice odorifere: amboru an. 3.
ij. coquat in lib. laque donec ad tertiā redeat: et detur in
potu cu pdictis trociscis. Si aut apata in epate fiat co
ru cura erit vt apatu que in stomacho generantur.

C De ycteritia. que fit aut **CAP. LXXVIII.**

No e. p. p. d. e. p. 20
et clamat: nisi tu
supplantat fuerit
acetosa. Cu. n. sola
fragilitas ibi sunt
no. 83. p. p. i.

Ab. p. p. p. e. p. 20
nisi p. d. e. p. 20
et clamat: nisi tu
supplantat fuerit
acetosa. Cu. n. sola
fragilitas ibi sunt
no. 83. p. p. i.

Ab. p. d. e. p. 20
et clamat: nisi tu
supplantat fuerit
acetosa. Cu. n. sola
fragilitas ibi sunt
no. 83. p. p. i.

Singultus dicitur. B. q.
in ore epate sunt
mala signa exoptat.

Egritudine h. oritur ex supplantat et autem ad os p. p. d. e. p. 20
et clamat: nisi tu
supplantat fuerit
acetosa. Cu. n. sola
fragilitas ibi sunt
no. 83. p. p. i.

Tractatus

S cum ycteritia fuerit febris succus en-
diuine & solatri & aqua oxidei ego i
potu tribuatur. Ipse quoque ex cucurbita & cri-
so locanna & citrolis: & his similibus herbis fr-
giditatis attinentibus nutriendus est. & sirupum
acetosum ex fortissimum aceto in potu sumat. **E**spati pre-
terea emplastrum ex duobus sandalis est superponendus
& venter ex succo prunorum & capharo soltendus. Que si
non suffecerint: troscisci de camphora cum succo granato-
rum dandi sunt.

Trocisci de camphora. ꝑ. cucubari spody rosarū rubea-
rum omniū añ. ʒ. iij. seminis endiuie. feminis citrulozum
cucurbitace lactuce portulacae feminum ex omnibus sanda-
li rubei omniū añ. ʒ. i. Infoumentur ex his trocisci ponde-
re. ʒ. ij. ex quibus quotidie vnus cū sexta. ʒ. vnus de cam-
phora detur. ¶ Si autē eger venas habuerit plenas fue-
ritq; diu ex quo minutus non fuit flbotometur. ¶ Et si
ycteritia fuerit fine febre: venter ex his pillulis soluiatur
que. ꝑ. aloes. ʒ. i. scamōee quarta. ʒ. i. agarici partes duas.
ʒ. vnus. succi eupatorijs tertia. ʒ. i. Ex his cum succo endi-
uie confectio: fiant pillule sufficient ad dosim vñā. Dein-
de dentur trocisci de lacca cum apocime de radicibus
acetū paulatim osfaciat: et balneū ingrediať. ¶ Eiusque
ꝑ oculis qui ycteritiā cum febre patitur: aqua rosata im-
mittenda est. ¶ Ycteritie preterea valde confert: vt ego
nec res hebdomadades: seru bibat.

per tres hebdo
De ydropisi.

CAP. LXXIX.

Am venter

Quo est ab ymbilico vsq; ad femur exterius p-
minuerit: et cutis que ibi est subtiliari: et albere
visafuerit: et cū venter mouetur audis somnus
quasi aque in vase non pleno mote. Et si cū bis vrina fue-
rit rubea parua habenda est fiducia: et proprie si virtutis
non affuerit fortitudo. His tamen si virtus fuerit fortis:
et venter vehemēter siccus pillule de rauet que recipiunt
meccerion sunt dande.

C Pillule autē de rauer sunt que. ꝑ. rauer seni. succi eupatōꝝ. seminis endiuie. omniū añ. ʒ. iij. agarici. ʒ. v. megerion ʒ. x. fiant ex his pillule. quarum dosifit. ʒ. ij. q̄ quibus quaq; bedomada dosif yna sumatur. ¶ Qd si virginitatis fuerit. troscifi de megerion sunt dandē qui. ꝑ. semi- nis endiuie. ʒ. x. megerion ʒ. i. ⁊ duas tertias. agarici succi eupatōꝝ. similiter tantūde rosarū. feminis citrolozū am- borū añ. ʒ. ij. ⁊. ʒ. Ex his omnibus fiant troscifi. x. de qui- bus vnus in die cū sirupo acetoso de ꝑ. charo dandus est. ¶ Si autē venter fuerit solutus. dentur troscifi de berbe- ris cum sirupo acetoso. ¶ Eger quoq; nutriatur ex cibre- gi. ⁊ bibat sirupū acetosū de citronys. Et si ventris solutio vehemens fuerit. citoniorū rob solum danduz est. ¶ Si autē cum hac passione non fuerit yrina rubea neq; calor pillule iste dande sunt que. ꝑ. megerion serapini ambo- rum añ. ʒ. ʒ. salis indi. fimi columbinii. ambozū añ. sextan- ʒ. i. Pillule enīz iste aquam vehementer expellunt. ⁊ de- scendere faciunt. troscifi pterea de lacca cum apoſima- te de radicibz dandi sunt.

te de radicibus dandi sunt.

¶ Emplastrū aflicti ueniens. R. farine ordei ciperis ster-
coris ouini veteris: baurach boli armeni omnium partes
equales. Ex his omnibus tritis fiat epithima super ven-
trem. Quis nāq; proprietates est: aque magnā partem ex-
trem. ¶ Cō si in palpebris et extremitatibus fuerit apo-
stema molle: et testiculi apostemant faciesq; ad totū cor-
pus mollicie quadā teneantur: erit tunc ydropisus species
que yposarcha nominatur. Ergo itaq; hac laboranti: troci-
sci de lacca cum apogimate de radicibus sunt tribuendi:

7 venter quatuor hebdomada ex pillulis de reubarbaro est
 soluendus: 7 patiens in arena calida sepeliendus . Si pre-
 terea est precipiendum vt exercitio vtatur: 7 famez ac sitis
 sepe patiat. ¶ Si vo venter in flatu ac tenus fuerit: cu
 peccatur sonu reddit vt tympanu: ydropisis species a des-
 se significabitur: que tympanites dicitur. Quam qui pati-
 tur a comestione olerum abstinere debet: atqz eoz om-
 nium que ventositatis sunt generatiua. Venter quoqz oi-
 die ex panico est vapozandus: 7 ventose super ventre po-
 nende: medicamina tumorem dissoluentia danda sunt: vt
 diaciminu: electuarium de bacis lauri qd in capitulo de
 yliaci nominabimus. ¶ Eger pteora exercitio vti assue-
 scat: 7 fame pati: ex colliris que ventositate dissolunt:
 quozum faciemus mentione sibi subiciat. Venter quo-
 qz cum mandili donec incipiat rubere: fricetur: 7 ex oleo
 rutaceo clistericetur.

CAP. LXXX.

Cum dolore splenis fuerit calor: et virie
rubedo: et febris: eger ex his troci-
scis sumat. Troscisci de agno casto. ℞. Is agni
casti: tamariisci feis amborum añ. ʒ. x. Ex his endiuie
seminis portulacae: amborum añ. ʒ. v. Ex his fias
poculum: cuius singulis q. s. sirupo aceto

troscisci: de quibus quotidie datur vñus cū vino p^o acet^o.
 so de quicharo: cuius p^oodus est. 3. ij. ¶ Eger vero si reple-
 tus fuerit ex saluarella que sit in sinistra manu flobotho-
 metur. Splen quoq; ex frusto filtri aceto calido ifusi em-
 brocetur ⁊ obseruetur a rebz dulcibz ⁊ cibis grossis.
 ¶ Si cū predicta egritudine non fuerit calor: egro tro-
 scisci de capparis dandi sunt: qui. Bz corticis radicū cappa-
 ris: feminis agni casti. ambozū añ. 3. x. scolopendrie. 3. vj.
 aristologie longe foliozū rute. feminis nasturtij. acori. ni-
 gelle. omniū añ. 3. ij. armoniaci. 3. ij. Armoniacū in aceto
 dissoluatur: ex quo cetera conficiant: ⁊ in formetur ex eis
 troscisci ponderantes. 3. ij. ex quibus vñus cum sirupo ace-
 toso de melle: ⁊ apogimate de radicibus in potu sumatur.
 ¶ Si autē splen tensus fuerit: ⁊ cū premitur auditur sub
 eo rugitus. ex predictis trosciscis cū apogimate de radici-
 bus est dandus: ⁊ vinū vetus bibendū: ⁊ potus aque mi-
 noretur quantum plus possibile fuerit.

nozetur quantum plus possitne fieri.
Emplastrū ad duriciē & ventositatē que est sub splene.
 Be. folioꝝ rute. ʒ. x. baurach. mentastri sicci. amboꝝ ana.
 ʒ. iij. armoniaci. ʒ. viij. armoniacū in veteri vino dissolua.
 tur ex quo cetera conficiantur: fiat ex eis emplastrū qđ
 loco superponatur. **E**de colica. **CAP. LXXX.**

S cum dolore ventris fuerit ipi. Anis
nausea: sed neq; febris neq; ca
lor affuerit: ea ergo danda sūt que ventrē sine
vomēdi desiderio soluat: vt est elariū d gallia
qd̄ B. masticis gariofil. 33. melanopiperis: ma
cropipe ruscinami. nucis musca. gallie. acmii añ. 3. x. fca /
monce. 3. x. postea expriman̄ citonia acetosa ⁊ recentia: ⁊
succus eoz cum eiusdē quantiratis melle misceat ⁊ coq̄
tur vsq; ad spissitudinem paulatim: ⁊ conficiat ex eo me
dicamen: qd̄ tamē eiusdē sit quantiratis cui⁹ species sunt.
cui⁹ dosis sit a duab⁹ 3. vsq; ad. ij. ⁊. 5. ¶ Et si nausea ve
hemētia nō fuerit: neca caet medicinas vomerit.

¶ Pillule ylarice sūt vander: que & colloquintide: serapi-
ni: amboꝝ añ. 3. x. scamonee. 3. ij. z. tertiā. Informent pil-
lule. de quibus vnus aurei pondus est vandum. Veloci-
ter enis passionem dissoluit yllacā. ¶ Si aut passio yla-
ca difficilis fuerit neq; medicamia vetricis solutius ei p-
uerit. Hoc suppe coliriū. qd. & falsis panis. 3. x. colloqnti-
de interioꝝis scamonee: amboꝝ añ. 3. y. z. 5. fiant ex eis
colliria longa z supponantur. ¶ Et si non contulerit ex
enemate leui clistericetur: quod. & ficus citrinas quin-
q; fursurus quantum manu vna capi potest. maluauid

patte p hynia

Confilium

B. m. p. l. h. v. j. de
nunt et m. 260: Tunc
panites fit per nomen
dicitur pe. exultet xov
ob fide dicit nomen
fit typofecta gigit ob
tunc dicit nomen
ego in proprio hoc
no posse nisi ex char

Endivia e fen lachra.

Arede p^ria y po sacre
e eis leuor, aponte
too vity alys defecem

Ne poznajmo radiću

Megezion e le sette nyphs de
l'invecta Soci anabuta

...et sepe audit p[ro]p[ri]um s[on]u[m] q[ui] fit
...et sepe audit p[ro]p[ri]um s[on]u[m] q[ui] fit
...et sepe audit p[ro]p[ri]um s[on]u[m] q[ui] fit

Tractatus

Fluxus b[ile]s. her p[ro]p[ri]e
...et sepe audit p[ro]p[ri]um s[on]u[m] q[ui] fit
...et sepe audit p[ro]p[ri]um s[on]u[m] q[ui] fit

Hoc p[ro]p[ri]e ex p[ro]p[ri]e
...et sepe audit p[ro]p[ri]um s[on]u[m] q[ui] fit
...et sepe audit p[ro]p[ri]um s[on]u[m] q[ui] fit

Quia ex p[ro]p[ri]e
...et sepe audit p[ro]p[ri]um s[on]u[m] q[ui] fit
...et sepe audit p[ro]p[ri]um s[on]u[m] q[ui] fit

Quia ex p[ro]p[ri]e
...et sepe audit p[ro]p[ri]um s[on]u[m] q[ui] fit
...et sepe audit p[ro]p[ri]um s[on]u[m] q[ui] fit

Alud q[ui] ab p[ro]p[ri]e
...et sepe audit p[ro]p[ri]um s[on]u[m] q[ui] fit
...et sepe audit p[ro]p[ri]um s[on]u[m] q[ui] fit

Medicamina de fluxu
...et sepe audit p[ro]p[ri]um s[on]u[m] q[ui] fit
...et sepe audit p[ro]p[ri]um s[on]u[m] q[ui] fit

Be. oliban. 3. x. piperis ameos spice keisim nisi nigelle: o:
uz an. 3. y. balaustie. 3. x. mellis dispumari qd sufficit ad co
ficiendū: de f. ex hoc in potu: q. stomachum calefacit et ve
hementer desiccatur. ¶ Apocima quocq. de senib. qd in ca
pitulo colice passiois noiauius de f. et affuscat i potu sur
mere vinū puz. ¶ Si vobis cib. nō egredis sed res subtilis
et alba et aquosa: cū qua sūt ea que epatis significant debi
litate: egro tribuant id qd fit de scoria: et dialibanuz: et
troscifi calefaciētes epas qd nominauimus: et electuariuz
diacalamētuz. quod Be. folioz rute folioz calamēti seco
rum: ameos carui leuistici cingiberis. ciamomi macropi
peris: oium ptes egles: cōficiant cum melle cocto: et denē
alia medicamina q nominauim. in capitulo epatis: ex his
que ipm calefaciūt et fortāt. ¶ Si aut cum p[ro]p[ri]a egrit
tudine nō fuerit significatio debilitatis epatis: immo qd
egredis cum fluxu subtile est et albu et fiat in stō grauitas:
pulsus de granatis ad transglutiendū dandus ē: qui Be. of
sium granatoz acetosoz affatoz tritoz vt alcohol. 3. c.
carui. se. coriandria: amboz aceto accerrimo infusoz: et po
stea affatoz. an. 3. x. xilocaracte. sumach. balaustie. oium
an. 3. x. puluericent optie et p[ro]miscuant: et de f. ex eis puluis
ad trasglutiendū. ¶ Elariū quoq. qd dē cāci: detur. qd. Be.
arilloz passaz tritoz vt alcohol lib. 5. mirtilloz siccoz
puluericatoz vt alcohol lib. 5. xilocaracte nabati balau
stie. se. tamarisci ameos oium an. 3. x. officiant cū melle de
cana mellis aut cū melle apū optime dispumato: et ex el
ario sumat. ¶ Si aut qd egredis citrinū fuerit: et anū mor
dicat: et eger sitim patiat et febre: troscifi strictiui de spo
dio: et aqua saule ordei denē. ¶ Troscifi cōstrictiui dē spo
dio. Be. rosaz rubeaz: spody: amboz an. 3. x. feminis ace
tose: sumach: balaustie: gūmi arabici: oium an. 3. v. Infor
ment troscifi pondere. 3. y. quoz vnus cuz. 3. de rob cito
nioz simplici sumat: aqua vō saulich ordei quā dixim ita
fit: ordeū fractū in aqua ipm cooperiēte buliat donec aq
in pisset. deinde colet et bibant ex ea. 3. iij. cum tribus. 3.
spody: et gūmi arabici eadē quātitate. ¶ Si ex fluxu vē
tris euenerit excoziatio puluis de bolo ad trasglutiendū
detur: qui Be. psily. 3. x. se. plantaginis. 3. x. gūmi arabici
boli armeni amboz an. 3. iij. psilly affet et gūmi: et bolum
puluericet et p[ro]miscuat: et sumat in potu ex eo in mane. 3.
ij. cuz rob de citonyz et circa noctē tantidē. ¶ Tibus vō
eius sit pulmētū factū cum granis granatoz et passis cum
aqua et aceto: et cib. factus cū succo vne acerbe et sumachia
et rasea admisceat succo sumach thibis siliā cibaria.
¶ Troscifi de balaustys q p[ro]p[ri]e p[ro]ferit diarie dandi sūt:
cum fluxus fuerit superfluis: siue hēat sanguine admix
tum siue nō. ¶ Be. gallaz siliquaz nabati: se. tamarisci:
oliban: balaustie: oium partes equales: opy gūmi arabici
amboz an. parte mediā. Informentur troscifi pōdere. 3.
ij. ex quib. vnus cum vino sumat. Si neq. calor affuerit
neq. febris. Si si febris affuerit cū rob de citonyz acetos
sumat: q tūc dandi sunt: cū vētris fluxus superfluis fuerit.
¶ Troscifi ad tenasmon: qui dandi sunt cum calor ab
sentia fuerit: et ventositas erit nociua: et sonitus. Be. semi
nis iusquiami albi: se. aneti: se. feniculi. oium. 3. 5. ameo
s. 3. ij. et 5. opy. 3. ij. se. apy. 3. x. siāt troscifi de quib. pon
dus vnus aurei in potu sumat. ¶ Confectio de stozace q
antiquo ventris fluxui p[ro]ferens ac tenasmon: cū neq. fe
bris neq. calor affuerit: sed erit ventositas nociua danda
est. Be. castorei: opy: affari: stozace liquide: myrrbe. se. ius
quiami nigri thuris oium partes equales: mellis qd suffi
cit ad specie: cōfectionē. cuius dosis sit. 3. y. vsq. ad tres.
¶ Si aut postq. tenasmon decē trasficerit dies nō visa fue
rint medicamina cōferre: et eger supra pectinē sentit dolo
rem: redendū est ad clistere.

Clistere strictiui Be. paniel ex cortici: lentii exorti

catap. rosaz seccaz: balaustie coplaz gladiū oium an. 3. 3.
tur. deinde sumantur ceruse: cineris papiri babilonici: aut
cineris papiri: amboz an. 3. i. boli armeni. 3. 5. vitellus oui
vni affati durus: olei rosei. 3. 5. Ex his oib. in p[ro]p[ri]o apoci
mate fricadō dissolutio clistere: eger sel aut bis. ¶ Si
si tenasmon fuerit longi t[em]p[or]is in quo nō egredis sanguis: et
rasura alba mucillagini similis. Medicamē putredis qd
in caplo de cura gingiuaz putridaz nominauim. dādū est
ex quo in apocimate coz qd noiauius fricadō dissolu
to clistere semel aut bis fiat. ¶ Et si ex ventris fluxu in
ventre vebemēs mordicatio secuta fuerit: clistere fiat ex
oleo roseo tepido. Si aut nullo modo mordicat: clistere fi
at ex illo medicamine. multotiens addatur donec sanet.
¶ Epithima de quo venter cum fluxus supfluit et virtus
est debilitata liniēd. est. Be. gallie acatie ciperi mirre gal
larum cipressi thuris oium partes equales. Ex his oibus
vino veteri aut succo citonioz conspersis liniatur vēter.
¶ Vnic quoq. q[ui]q. additur panis biscoc. de furia. ¶ Si
autē cum hac egritudine fuerit calor: epithima mirre cōue
nit ex duob. sandalis: et rosio: et bolo armēo: et faule: et gall
et pane biscocito cuz succo macianoz et citonioz et mirrio.
¶ Si eger vebemēter patiat tenasmon: et sepe vadat ad
sellā: et tñ nihil egrediat: colliriū istud superbiatur. Est
eniz mirabile ad sedandū tenasmon: qd. Be. thuris: lity: cro
ci: gūmi arabici: oium ana. 3. i. opy. 3. y. informentur collu
ria et supponatur.

De difficultate mingendi. CAP. LXXXIII.

Am vrina minuit aut ex toto retinet
neq. in femore apparet tu
mor: neq. grauitas neq. dolor in renib. sentit:
succurrendū est ex medicaminib. vrine. p[ro]p[ri]o
catius que noiauius. ¶ Vni quoq. est hoc
qd. Be. feminis apy: mitri: rubez tinctoz: olixatri feminis
iuniperi: feminis affari: ameos: feminis feniculi: spice am. 3.
dalaz: feminis melonis: oium an. 3. x. cantaridaz quaruz
capita et ale absca fuerunt. 3. i. armoniaci. 3. ij. armonia
Ex quibus fiat forme auellanis similes de quibus sumat
tur ab vna. 3. ad. ij. 3. hoc enim medicamē valde confert
corpori cum dissolutionē patitur: et laxitate: et yposarhe: et
ad expellendū oia accidentia: cā quoum corp. desiccari
os. Si p[ro]ngat mingendi difficultas ex casu aut p[ro]p[ri]o
ne in femore: aut in ano: aut in eoz circuitu. eger ex basi
lica minuat. deinde aqua calida loco sepe superfundatur.
et vsq. ad spaciū medij diei ex oleis friceat. Egro quoq. p[ro]
cipiat vt vrinā expellere nitat. ¶ Si aut mingendi diffi
cultas cōtingat vesica existente plena et extensa: et sit hoc
post sanguinis aut saniei mictuz: medicamina que trom
bos sanguinis aut saniei que i vesica sit dissoluit. Be. cordume
ni mirre rubez. de qua tingit. feminis iuniperi armoniaci
asse oium partes equales. Armoniacū dissoluat: et ifomē
tur pillule ex alijs speciebus ex eo confectis. de quibus q[ui]
ter in die sumat. cum apocimate de feminib. qd nomina
uimus. ¶ Sīrupus ē acetosus ex forti aceto factus mul
totiens detur. ¶ Per siringam pretereā imitatur in ve
sicam aqua in qua dissolut. fuit sal: aut aqua cineris: et ista
est confectio aque que fit de cinere. ¶ Be. cinerez de ilice
cinerem de vitib. cali. calcem. Dis omnib. admisceat tā
tum aque vt ex ea cooperiri possint: et dimittant sic p[ro] tres
dies. deinde colentur et per siringam in vesicā inuiciatur.
¶ Verba quoq. croci ozulani et esula cocta superponat.
¶ Linā pretereā assidue igrediat: in qua sit aqua in qua
cocta sint camomilla sticados arabicus salsucus sinibziū

Calci de uis cluallaz et fat de q. h[er]ba
falsa q. h[er]bae v[er]itatis.

¶ De nascentis renū et vesice. CAP. LXXXV.

Systema qđ fit in renib⁹ & i uesica cō

¶ De ardore q fit in mictu. CAP. LXXXVI

Im eger dum mingit sentit ardorem

De mictu sanguinis et puris. CAP. LXXXVII

troici de charabe in potu tributului.

¶ Quia vero si mingit eger trocisci isti dandi sunt: qui, 8

feminis melonis citruli: cucurbitae: omnium absq; cornu

Rapis in hoc generis entis habet potestatem, et species habent
 naturas et sunt, et habet potestatem, et habet potestatem
 de se habet potestatem, et de se habet potestatem, et de se habet
 et sunt nec de se habet potestatem, et de se habet potestatem
 et habet potestatem, et habet potestatem, et habet potestatem
 nam si habet potestatem in se habet potestatem, et de se habet
 in se habet potestatem, et de se habet potestatem, et de se habet
 habet potestatem, et de se habet potestatem, et de se habet
 habet potestatem, et de se habet potestatem, et de se habet

Tractatus

cibus. aff. 3. r. bolliarmenti: gummi arabici: thuris pignis:
 sanguinis draconis: omnium. ana. 3. r. opy. 3. iij. feminis
 opy. 3. iij. infunditur troscifi pondere. 3. 4. ex quib' omni
 pie vna cum syrupi de papauere. 3. i. in potu tribuatur.

¶ 7 Urge quoq3 ex isto collirio immittat.

Colliriū de ceruſa. B. ceruſe. ſarcoſcolle. olibani. gummi arabici. opy. ſanguinis draconis. oīz partes equalē. Siant ex eis colliriū: ꝑ ſiringaz fiat prius injectio ꝑ dro mellis: ꝑ mingat eger: ꝑ poſt eius egreſſionē fiat injectio iſtꝝ colliriꝝ diſſolūti in lacte aſine.

De his q nō pūt retinere yrīnā. CAP. LXXXVIII.

Um eger multum urine emittit & in
emissione ardorem non sen-
tit: aut mingit in somno neq3 patitur sitim: ne-
q3 corporis extenuationem incurrit. Ea que
urinam constringunt danda sunt.

Medicamen retines vīnaz. Bz. glandiuz. s. i. oliban-
3. xxx. feminis coziandi siccī gūmi arabicī boliarmenī
omniūz ana. s. i. fiat ex puluis de quo in mane. s. iij. i.
circa noctē totidiē ad transigendiuz denf. ¶ Et si cū
hac egritudine sitis fuerit validissima clamosa ⁊ aqua
bibit cū egreditur: aqua ordeī cū psīlo detur: nutrit
cū succo yue acerbe: ⁊ simach ⁊ similib⁹ horum nu-
trienti yue: ⁊ cū cibo q̄ sit de simula ordeī: ⁊ malsal: ⁊ rais
acetosum da ei in potu: ⁊ prohibeatur laborare ⁊ cū mu-
liere concubere.

C Misi q̄q̄ trofici i poti sumāt q̄. Bz. spody. 3. x. lactuce. f. minis portulace semis abozū ana. 3. xv. coriandri sicci: rosarii rubearuz: boli armeni: omniuz ana. 3. 5. balauisti. 3. y. cāphoze. 3. 5. sumātūr i poti cūz succo granati acetosi.

C Verbe etias fride terantur: et super reneo ponantur. Et caueat sibi a cibis calis et vino: ab omnibus que vrina prouocant. Illud autē q̄ ex magno stolidozuz errore prouenit est: quia oāt in bac paffide egro medicas calas. vtilico deducunt ipsū ad p̄stīm.

De lumbricis & vermibus qui nascuntur in ano & in v
fre. CAP. LXXXIX

Eti hoc nocumento solitus est ledi: a
bis crosis et vinctuosis sibi cau
debet: et quotidie ante q̃ comedat sumat b
cellas aliq̃s cum sinapi. Hoc enī ipsos gen
rari prohibet. Si ṽo eos generari contingar
conuenit aliud nisi vt expellant. ¶ Medicamen alca
des expellit: buringi excoctici cuius valde famelicus
ger et vi. sumantur.

C Medicamen magnos expellēs lumbricos. Si. burū
excoctat: turbit: seminis nigelle omnium partes equ
les: lupi: nozumi: nasturcy: canibil: omnium ana. partē in
diam: sumantur: ex eo in potu. 3. vi. ¶ Prins tamē bib
eger lac mox vi multum fucit per tres dies: et deinde
q3 die quarta dietet se: et de predicto medicamine in lac
adbut calido vi multum est dissoluto et aceto duz val
famelicus est: bibat. Vermes vero minuti qui in anno
tunt pro quibus generatur puritis in cor: ideo cū fr
ant expelluntur cum cotuz ex oleo abluto inuolutu
inmittitur: aut inuolutu oleo de crisomillis: aut succo m
tostri. ¶ Aut inuolutu ex parua quantitate aloes: et fel
saccino: et supponatur.

De emoroidibus & fistulis & ragadijs que in ano fiunt. CAP. LXXX.

Aum sanguis recens sine dolo
inferiores fluit reg
nem interpolare tamen non est constringen
nisi paties ex eo debilitetur. A multis eni p
sionibus exinde liberatur. ¶ Si autem debilitetur an
get conscriptione: troscifi de charabe cum succo summa

denf. In comestione quoq; sumat sumachia: et cibis qui cum succo vine acerbæ fit: familia his de illis que nutritia sunt. ¶ Si vero multas debilitetur: nutriatur cum succo carnis: cum pleriq; ammiscentur succus citonior; et vinum. Uniq; quoq; bibat spiritibus: et super epar ponatur camelinum de frica qd in capitulo de eate nominatur.

C Et si ista non suffecerint confectio de scoria ferri dicitur
que Recipe microbalan. nigr. belliricozū : emblicozum
omnium ana. ʒ. ʒ. spice squinantici periz. ʒijiberis piperis
ameos. oliban. omnium ana. ʒ. ij. scorie in fute in aceto per
hebdomadā vnam : et postea torefacte. ʒ. iij. conficiatur
omnia cum melle dispumato qđ fuit coctus cū apozima
te emblicozum sicut in capitulo de melancolia nomina
uiuis. de quo quotidie ad nucis magnitudinem sumat
Doc nāq̃ emoroy daruz sanguinem et mēstruouꝝ cōstri
git fluxui quocq̃ ventris longi temporis remediū offert.

¶ Si autem in ano occurrat aliquid promines extraxat qd mag-
nus prouenient dolor: nec fluit ab eo aliquid: fliccus cepe
cū pauca lana: aut fel vaccinum supponatur. ¶ Suppo-
sitorū quoq; longus de ciclamine subiciat: qd patiens p-
totas teneat noctē: si contingat egredi: remittat: donec
scindat: et egredietur sanguis. ¶ Cū autē dolor uehemē-
tissimus fuerit: r apostema magnū in ano: si bobotome-
ger: et emplm hoc superponat. Sedat enīz emotoyda:
dolozez cū adest apostema cū eis: qd. B. mellilotum: ca-
momilla: que tādū in aqua coquatur: donec dissoluat:
deinde fumanē ex aqua decoctionis ear: quantū manu
vna teneri potest: vitellus oui asari vnus croci: .i. opop-
y. feminis lini tritis: fenugreci: malua uisci: omniūz ail. ma-
nipuluz. i. Conficiatur oīa ex rob in quo bdelz. s. iij. dis-
soluti fuerūt: r folia superposita postq; eorum supficie
ex oleo sisamino in quo adeps gallinaceus fuit r solut
aut anatis iuncta fuerit: more emplastri superponat: di-
adbuē tepida sunt. ¶ Alia cōfectio dolozez: r apostem-
sedans. Cepe albū optime coctū terat: r cū butiro vac-
no misceat vt mollescat: r tepefactū ano in quo ē apost-
ma superponatur: rog enīz dolozez uehemētem sedat.
¶ Cū vero in ano bacagias habuerit patiens que euz li-
dūt cum iustus venter sicus est.

pillulis de bellido ſepe vſat: que. ꝑ. d. mirobalanis
griſ: chebulis amboꝝ ana. ꝑ. ſcrapini. ꝑ. naſturi
bi. ꝑ. bdellii molliſ ꝑ. pinguiſ. ꝑ. diſſoluat bellidi
ſucco porozꝝ: ꝛ ex eo confiatiꝝ alia: inſormetur
eis pillule: ꝛ ſumantꝝ ex eis frequenter ab vna. ꝑ.
iii. locus vero ſi aduſionem patiatꝝ ex vnguento
ceruſa inunantꝝ.

¶ Si autem non fentitur in eo aduftio yngatur ex yngu-
to qd fit ex adipe qui in gibbo camelli inuenitur ⁊ bdelii
qd sic fit: uidelicet ynguentu de fene. B.cire citrine: ol-
fiſimanti: adipis anaris: medulle cruris vaccini adipis
in gibbo camelli: bdely: oinz partes equales: bdelyus p-
us in mucilagine ſeminis lini diſſoluatur: deide oia m-
ſceantur: hoc eniz optimu exiſtit. ¶ Si autez eger rag-
dias i ano habuerit profundas a qbus ſcetus virus ſ-
perit medicame acutu qd i capitulo de vlceribus deſe-
pſimus: eis ſuperponat: qd eger p duos patiaſ dies. Et
in eis aliquid remaneat qd reſudet medicame iteru a-
ponat: qd eo vſq fiat donec locus ſiccetur: ⁊ no reſudet
ſi fuerit profundu. ¶ De ſi ea q ibi ſunt eminentia ex-
pendeſia fuerint itez vt areſcat ⁊ nigreſcat: butirus
pidu multoties ſuperponatur: donec nigredo ab eo rem-
ueatur. ¶ Si autz reſudatio reuerſa fuerit: medicam
acutu itez ibi apponat. Et ſi no reſudauerit: ex yngu-
de ceruſa curet. ¶ Eſt etiā quando emittentes emor-
des extra curant cauterizando cu ferro. loq tamē de
plus eſt qd huius noſtri liber modus regrat.

mas al leer esto se me
 quitó el sueño.

Dein gi semel wizen
sute pri 9° post
miseria

Cum bil p^{re}z^{en}ti
 m^uta, et a^ute
 f^uit de m^uta et
 f^uit p^{re}z^{en}ti
 v^uit et a^ute
 v^uit et a^ute
 v^uit et a^ute

778 agista in by gressu pinguis qd fit ex spolio spirit et coctis radum rappa ad et bellio et sepo. et in dntio ex de
de andeis p puzia et pinguis qd fit ex marmaris. in xk in adipe gallinaceo sepius fida. et semel puzia et puzia
cameli et andis colloquunt et pinguis in puzia mizti. p. xl. dies
Cum de pinguis deus fluere. spirit qd melleus qd dicitur in aptis dicitur. et in melleus emozzida. nec fit
et de pinguis et niger et schilicet. Cum hoc substat lipotumini gnat. de qd puzia dicit qd na e pinguis et
hinc melleus puzia
Emozzida melleus tunc puzia in eadem se longe et apud puzia. et puzia dicitur. alie puzia de puzia dicitur
puzia. alie hoc melleus puzia puzia. qd in puzia melleus ex puzia. que hoc in melleus puzia puzia puzia
puzia melleus. qd si ad puzia puzia. dicitur dicitur opulabit. Et si necesse fit dicitur melleus. et
ex eadem in puzia. que hoc melleus in melleus puzia dicitur puzia. Cum et de puzia melleus. et radum puzia
puzia melleus puzia. et in gnat emozzida. et melleus qd ipse in adhibet puzia. puzia qd
puzia et herba qd de puzia melleus

Fistula vero graui in ano velociter: quoniam figura ei facit illud esse necessarium quod aut penetrantes sunt: aut non penetrantes vtrique. ¶ Cum autem perforata sunt vtrique: stercore egreditur ex eis et venter ostendit. ¶ Si autem si egreditur neque stercore: neque venter ostendit: non penetrantes ab vtraque parte: sed de eius cura profectus: plus est quam hic noster liber expectat. Sed quod fere homines omnes semper maximam incurrit errorem in cura huius egritudinis: vnde maximam sequitur nocumen tum: nos excitabimus eos ad hoc quod huius egritudinis agnitionem erit: et ostendemus qualiter a predicto errore se custodiant: et dicemus quod fistula vtrique perforata cum ab ano remota fuerit: nullo modo ferro est agenda. Ex incisione enim ferri contingit stercore involuntarie egredi. ¶ Est etiam aliud quod fistula ab vtraque parte perforata ferro tangi non debet. Quia toto tempore vite eger sit permanere poterit: non magnum facies nocumetur: nec pueniet ex ea aliquid nisi refudatio et fluxus. ¶ Si autem illud quod ab ea fluxerit: fuerit acutum et mordacitum: et fetidum habuerit odorem. Cuius etiam quantitas quotidie augeat: erit fistula purida et cum berpete estioniore cui ex medicamine acuto: ex eo quod coplet omnia succurrendum est: ante quam dilatur: et magnificetur.

¶ Cum autem non resistat nisi parum neque ei quantitas
quotidie augetur neque malus odor ibi augmentatus fuerit
non est in ea aliquid quod sit timendum nisi residuo fluxus.
Que medicari potest donec siccat et detumescat et non re-
sudet per longum tempus. ¶ Si autem residuo redierit
medicamen predictum adhibeat et hoc modo poterit bla-
diri per totum tempus vite egrum et non nocebit. ¶ Modus ad-
hibendi medicamen huic egritudini. Ex collirio quod in ca-
pitulo de fistula oculi nominatum sumatur et optime te-
neat et fistula premitur donec aliquid in ea continet egre-
diatur. ¶ Et si radii ea ingredi poterit inoluat coto de
de expedito medicamine postquam mollicatum fuerit inun-
ctus in fistulas mittat. ¶ Si vero minime ingredi in ea
radius poterit dissoluat medicamen in aqua et subleuetur
coxa egrum supposito puluinarum et eo supino iacente pre-
dictum medicamen distillando super fistulam fundat et fiat hoc
in mane circa noctes per tres dies et sedeat in aqua de
curcuma et lauetur ex ea.

De exitu matricis et ani. CAP. LXXXI.

Anus extra egreditur: apostemate carens: et ita disponitur quod si impellatur ingreditur: ceruse: balaustice: gallarum: aluminis: antimony: omnium partes sumantur equales. Et redigantur in puluerem: et super anum ex oleo roseo calefacto inunctus puluerizentur: et anus itromittatur: et stringatur: quod tamen fieri puenit: postquam eger a sella reuersus fuerit ne eius cito surgere ad sellam sit necesse.

Sumantur etiam galle: balaustice: cupule: glandium: folia miri: et coquantur in aqua donec rubea fiat: et sedeant in ea et lauatur ex ea. Quod si anum quod apostemosus est ingreditur minime poterit eger aqua calida frequenter ingrediatur: et in ea sedeat: et vngat anum ex cera et oleo camomillino. Aut ante tino: donec ingrediatur. Cumque itromissus fuerit: ex his quod nominauimus curetur.

Uulua preterea si egressa fuerit: similiter erit medicanda. Est tamen necesse ut fortiter lauetur et per cara semper supina iaceat: et coram sursum eleuetur.

De constrictione mēstruor. CAP. LXXXCII.

Pro supfluis menstruis cōstrigēdis.
trofici de ebarabe pe
hebdomadā vnam sunt vādī. Qui si nō cōtū
lerint cōfectio de scotia def: fiat minutio ex
basilica. ¶ Uentose quoq; ad mamillas ap
ponant: et i comestione stipricis vraf abis. et hoc medica
men egra sibi subyciat: qđ. B. olibani: balaustie: gallarū:
antimonij: acatij: aluminis: olijum partes cōste. Puluis bo

ru3 optime trito ꝑ: cū pauca lana subijciat: femur vero e
doꝛu3 ex epibimatis ꝑ in capitulo de fluxu ventris no
minauimꝑ: epibimenf: a sedear in aq de curcuma. Qd si
ista nō cōtulerint: ex alio pessario acuto fiat emissio: r ma
neat in vulua.

¶ De prouocatione menſtruoz. CAP. LXXXIII.

Cum ex retentione mēstruoz magna se-
quitur passio: trocisci de mirra dēf.
¶ Trocisci de mirra. ℞. mirre. ʒ. iij. lupinoru
optime tritoz. ʒ. v. folioz rute: mētalst: pule-
gy: cimini: rubee: de q̄ tingit: asse: serapint: opo-
ponacis: omniū ana. ʒ. iij. infornētur trocisci ponderantes
ʒ. ij. ex qbus dēf. vñs in die cū aqua in qua semē iunipe-
ri cocū fuerit. Hoc nāq̄ medicamen adeo vebemēs exi-
stet in prouocandis mēstruis: vt etiā fetum excutiat si
qua eo sepe vratur. Ventosē quoq; sub curuatura popli-
tis sunt ponende: et flobotomia ex sapheña faciendā est.
Postremo quoq; ventosē femoz: sunt superponēde.

De fissuris q̄ fiūt ī mīrice vī yulua. CA. LXXXIII.

Recurande sunt ex medicatiōe raga-
diar ani. pessariū quoq;
ex adipe anatis ⁊ ysoopo ceroto ⁊ medulla cru-
ris ceruini: mixtis cū cera dissoluta in oleo de
lilio: aut narcisino subyctia: si neq; febris ne-
q; acuitas affuerit. ¶ Si illud fuerit cū calore ⁊ acuita-
te: oleus roseus adhibeat. Ex vnguento quoq; de cerisa
similiter fiat pessariū. ¶ Si autem calor fuerit yebemē-
tior fumatur succus portulacae: aut lactuce: aut mucilago
psily: ⁊ fiat tabula de plumbo similis marmori: quo te-
runtur colores habēs in circuitu labium parius ⁊ ponat-
ur in ea aliquis de predictis succis: ⁊ cum pistello plum-
beo adeo super ipsam moueat: donec de plumbo multus
predicto liquori miscetur ⁊ inspissatur succus: ex quo fit
at pessarium: postq; oleum roseus ei admixtum fuerit: ⁊
supponat. Doc. n. medicamē cancro vulnerato qui est in
matrone optimus existit: ⁊ alius ei silibus. ¶ De plagis
⁊ cancro q̄ fuit in matrice vel vulua. CA. LXXXV.

S cum apostematibus istis adest calor et febris: nobis omnia ex basillica fiat: et patiens ex aqua ordei nutriatur: et liniatur renes: et femur et ylia et fume ex: epithima te apostematis calidi: et infrigidef locus quantum possibile est. Si vero postquam febres et acuitas quieuerint: ex apostemate aliquid remanserint: ex injectionibus liquidis curetur: et mulier in butirofodi liquidis se deat donec mollescat et maturetur.

¶ **P**essariū mollificā dura apostematā matricis: et con
ferēs dolorib⁹ in ea factis et paulatim eos quiescere faci
ens. Recipe adipis anati: medulle cruris ceruini vl' vac
cini: bdellij mollis: croci: vitelli oui affati: facis olei de se
minibus lini: facis olei de lili: omnium ana partes eqles:
dissoluātur in vino aut rob: et fiat ex his pessariū. Est enī
optimū ad fedandū dolorē: et mollificandā duriciēz ma
tricis. ¶ **P**atiēs p̄terea sedat in aqua in qua cocta sint
fugurecū: et semē lini: et camomilla: et mellilotū et caulū
extrematē singulatim: aut omnia simul.

[De nascētys q̄ fiūt i m̄rice v̄l vulua. LXXXVI.

Cum a vulua fluxerit sanies spissa :
 aut virus tenue: si ex p
 pinquo manat loco: neq; fuerit ibi profundu
 tas fetida neq; putrida: fumenda sunt aloes:
 ⁊ mirra: ⁊ sanguis draconis: ⁊ sarcocolla: atq;
 olibanum: ⁊ loco superponenda: donec consolidef.

Si aut ex loco manuerit remoto: ex pessario qđ nominatumus in capitulo d sanguine et sanie fiat pelixma.
Si aut qđ fluxerit est fetidū: odorem habens malum:

Quia tñ excedendo plerūq; ex sola fugiēte intine d. idco
pōit mūuere ex hūpūm. et qd antea fuit ex fissurā
venarū qd sit in vūlva rā dñi partē, aut eis fuit.
dñs pōit dare tioripos de cruce et qd fuit de pōm
et pessariū adhibet. Quia hō plerūq; nōd ex emor
roidib; qd in vūlva nascūt. aut ex malis ulcēib;
ca idco pōit pessariū autē fieri.

h faciens curatio fit
in pugna et est curatio
pugnae. plene. n.
et hoc est. quod est
pugnae. et est. et
et non alia nisi ut
ut sit curatio. et
et. quod est pugnae
et. plene. et
et est. et est. et
et est. et est. et

Tractatus

ex pſſario ſecūdo acuto fiat infectio: poſtq̃ loc⁹ mundi-
ficatus fuerit: ex aqua ⁊ melle infectis p̃ instrumentū añ eā
¶ Si vero cū hoc q̃ fluui affuerit pūctio ⁊ dolor ⁊ apoſte-
ma duz: qđ tactu diſcernit ſummpore cauēdū ē ne ex
oliquo acuto medicamine tangat. Sed fiat infectio ex cō-
fricatioe plūbi quā dixim⁹: aut ex vnguento de ceruſa:
flobotomeſ ex baſilica. Et cuſtodiat ab omnib⁹ que co-
leram gignunt nigram: ⁊ ſeminibus ⁊ ſpeciebus que pro
condimento admiſcentur cibis.

De pſocatione mīſcio. CAP. LXXXVII.

¶ De pfocatione mīricis.

CAP. LXXXCVII.
in locis temporis spa

[illegible]

E De mola.

CAP.

occidit passio ex

Mulieribus peruenit ut cum parum est
pregnantia dispositio sit
multitudine incurrit. Venter naq; crescit: et di
scolozate fiut: et retinet mēstrua. Ad q; tamē
qui est in hac egritudine nō est vt motus infā
tis: imo quādoq; de suo mouet loco cū duriter tangitur.
Ad vltimū vero cū angustia et dolore frustum carnis in
forme ac si pareret: emittit. Plerūq; vero solummodo
ventositas et humorum multitudinem emittit: et deinde mi
nuitur vter: et remouens accidētia. Et postq; ergo tps
preterierit i quo facit puez obere moueri si adiescit tro
cisci de mira dadi sunt: et apozima de seminib: et oleum
de cheffim adhibēdus: pessarij ex ruta: et metallis: et alia
pessaria pdicta in capitulo de allicuatione partus: sunt i
mittēda. Doses quoq; de pillulis fetidis frequenter tri
buēde sunt: cum hoc enim cito euadent.

De ruptura inguinis.

CAP.

h yêtris babue

Cum aliquis rit eminentiaz que cum
supin^o iacuerit: et loc^o digitis cōpessus fuerit
remouet: et cū sederit redibit: passio adest que
ruptura dicitur. ¶ Qui hoc itaq; patitur: sibi
cauere debet: ne post comestione mōteat: neq; comedat
fabas: et hoc precipue neq; fuscolos: neq; lentes: neq; ole-
ra: neq; alique cibū in flatuū. ¶ Studere etiā debet: vt
ei⁹ vter semper mollis sit: hoc nāq; regimine: possibile
est ipsius euadere doloze. ¶ Loco pterea aliquod super

ponendum est obstaculū & stringendū & proprie cū se mo-
uere voluerit. ¶ Crostus quoq; si fuerit & ventrē habue-
rit grauē: nō debet vti motui nisi vēter pū sub vmblico
ampla cingatur fascia.

Cemplum ad rupturas. Recipe gallaz ciperi partes. u. mirre ciperi sanfuci gallaz acacie olibant gummi arabici omniu ana partem vna. gummi prius in vino resoluatur. 2 aggregentur cum eis reliqua. 3 super rupturas egro supino iacente ponant. 4 stringat locus. 5 no soluat. 6 vna aut sex aut septes dies. 7 postea egro supino iacente soluat. 8 illo reiecto de eo emplastro supponat. Ex hoc eni prohibet ampliari. ¶ In ruptura aut testiculorum pelis augmentatur qd fit aut ppter ventositate. aut ppter aqua que ibi congregant. aut qz intestina descendunt ad locu illum. Si vero propter descensum intestinorum cotingat. erit gravis 2 dolorosus. 7 sentiet dolore in euz tangitur. ¶ Taliter itaqz partes sicut pcedixim regendus 2 emplum predictum superponedus. 7 locus euz ligatur assidue 8 stringendus. Ruptura enim euz no stringitur dilata. 7 augmentatur fumpit. ¶ Si aut causa a qua fia locus appareat lucidus. 7 terius 7 tentus. Huic itaqz confert epithimari ex epithimate qd in capitulo d ydropi nominauimus. Aqua quoqz i hac egritudine pleruqz pstit inferiora 7 fluit inde. vni ergo per aliquot tepus sanu efficitur. sed preterea redit egritudo. postqz ergo aq fluerit. curadus est eger ex cauterio. 7 medicamine. Ex enim prius curabit. nec egritudo redibit. De hoc tan loqui plus est qd hic noster exigit liber. Cuz aut hec egritudo. ventositatis ca cotingit loc. 7 fricandus est. 7 ex ol sambacino in quo castoreo 7 enufioz dissoluta fuerit inungendus. ex eodem int in virgas guttati distilla.

¶ De podagra & sciatica.

CAP.
ris fuer

...:7 aposter

Calidus: et color rubeus: eger si dolet i dextro pede ex dextra manu: si i sinistro ex sinistra est sloboto: mādus: locus ex hoc medicamine liniendus. ¶ Epithima. B. rosaruz rubeaz: sandali fau fel: si ef memite: boli armeni: opy: omniū partes equales: Ex istis in aceto: r aqua dissolutis fiat epithima. ¶ Psi liuz quozq acetio infusum in carta mistis superponantur cū tepuerit mutet: et loco eius aliō superponat. ¶ Uē ter preterea ex apozimate mirobalanoz: r hermodacti lis: soluat. ¶ Apozima mirobalanoz cū hermodactilis: Recipe mirobalanoz citrinoz .3. xv. pulueris turbit fri cati: polipody: ambozū ana. 3. iij. sene: feminis sumiter ambozū ana. 3. iij. hermodactilis albi: feminis endiuie: se minis apy: rosaruz: omniū ana. 3. y. coquantur in trib' li bzis aque donec ad ynā redeāt: deinde manibus fricu tur: et colētur: r bibat cūz suchari tabarzet. 3. x. ¶ Sigo apozima fastidiu: pillulas istas sumatque nō valen tes incedere sur: er facili: r pedibus ambulare.

Pillule que nō valētes incedere surgere faciūt. **R**eci-
pe aloes .3. i. scamonee q̄rtas .3. ynius. rosarūz rubearūz
tritatz. ex. i. i. hermodactiloz alboloz .3. 5. in formētūz
ex. i. pillule que erunt dosis vna. ¶ **E**ger vero nutriti-
ex cibis frigidis: 7 stipticis: 7 abstineat a vino: 7 confectio-
nibus que ex melle sūt: 7 carne.

Cum autem apostematis calor quieuerit: & eius innatatio: ex his q̄ calidioris apostematum reliquias resoluunt curetur. Quodrum vnum. Recipe ceram in oleo de lino resolutam: cui admisceatur mucilago fenugreci: & seminis lini: deinde terantur simul donec vniatur: & fiat ex eis epithima. ¶ In tempore autem fe in columbitatis: & prope circa tempus in quo egritudo cum inuadere consuevit: & quaz maxime in vere. Affuescat sibi obotomia vti

et venter solutione: ex his q̄ coleram expellunt rubeas et a potu vini abstineant: et a comestione eorum que ex mel le conficiunt: et a carne. sint eius cibaria acetosa: et stiptica et his similia ex his que in frigidant. ¶ Debra autē que hanc consueuerūt incurrere passionē: min⁹ solito labore pati assuescant: et precipue cum tēpus intusationis timeat et cum corpus fuerit plenum et venter plene: et fuit diu ex quo neq; minutus: neq; solutus fuerit.

Lum autem cū dolore in iuncturaz: neq; calor: neq; rubor: i colore affuerit: fueritq; eger fride cōplexionis et locus tactu sentitur frigidus in principio curationis eius pillule maiores de hermodactilis dande sunt.

¶ Pillule maiores de hermodactilis. R. hermodactiloꝝ satiriō: meizabara: omniū ana. 3. v. yere pigre. 3. x. collogn tide: centauree minoris: amboꝝ ana. 3. v. cuforby. 3. y. tur bit. 3. x. scitaragi indi. 3. in ziberis: sinapis: piperis: castorei omniū ana. 3. i. Informentur ex eis pillule: ex quib⁹ a oua bus. 3. x. 5. ad tres sumant. De nāq; pillule valde pferūt: quia non valentes surgere incedere faciunt.

¶ Epithima ad podagram fridaz. Recipe storacis liqui de: castorei: euforby: mirre: aloes: acatie: oīum partes eq̄ les. Ex his omnibus vino veteri admixtis fiat epithima. Cumq; iste dolor quieuerit succurratur patienti ex distil latione multe aq̄ calide ab alto: et in iunctio fiat ex oleo de li lio: et emplastruz ex bdellio molli: et storace: ac fenugreco et semine lini: et armoniaci: superponatur: qd̄ hoc modo cō ficiatur: armoniacū bdellii in vino veteri resoluantur et alia omnia eis admisceantur: ex quibus fiat emplastrū et superponat: hec nāq; egritudinis species est que in lapi dis duritieꝝ transit: et reddit membra et iuncturas fungis similia. ¶ Quapropter hanc habēs passionem a fastidio et ab aqua frigida: et a cibis crosiss: et a frequenti ebrietate custodiatur eiꝝ precipiendus vt dum sanus ē motu vta tur: et a coitu abstinat: et precipue cum satur fuerit: neq; balneum ingreditur neq; exercitetur post comestione.

¶ Vinum preterea vetus et purum bibat: et quoq; dum sanus est vtaꝝ que vrinaz pꝛouocare cōsueuerunt.

Dolor vero qui sciatic⁹ vocatur est qui ab ancha p coram totam vsq; ad genu in longitudine p tenditur. ¶ Quandoq; etiam in longitudine ad virge si militudinem extensus per crura vsq; ad pedes descendit: et tunc si in complexione fuerit caloris dominium et vrie tinctura ex basilica manus eiusq; partis pꝛi⁹ minutio fa cienda est: deinde ex sciatica.

¶ Si autem egri complexio frigida fuerit: et color fuscus sepe pꝛouocandus est vomitus: ex apozimate rasani cuz syrupo acetoso. Loxa quoq; ac pes et crus: ex oleo in quo castoreum euforbyum: et storax sint resoluta inungantur assidue. ¶ Et si dolor in cora mansimus fiat: eger ex al muri nabati: et baurach clisterizetur: et ex enemate acuto qd̄ in capitulo de apoplexia nominauim⁹. ¶ Collirium quoq; ex ciclamine et colloquintida factum supponatur. Que eo vsq; fieri conuenit donec eger excoꝛiationeꝝ in currat. Ex ea enim duꝝ accidit: plerumq; cōsequitur sani tas. ¶ Si autē passio inueterauerit sinapis sumat: et cuz fimo columbino eiusdeꝝ quantitatis teratur: et ex apozimate sicuiꝝ conficiantur ex gbus coꝛpe emplastrum sup ponatur. Qd̄ tādū dimittatur donec in loco vesice aq̄ fi ant: et findant: et effluat aqua q̄ in eis est: et vaporetur loc⁹ cum aqua calida: deinde eger per aliquot dies gescere di mittatur: et si nondū sanitati restitutus fuerit: ad hanc eandem curam redeundū. ¶ Et si egritudo valde man sua fiat et longi temporis et timeat ne vertebꝝz proflia t ant egressus fuerit locus ex instrumēto qd̄ rote assimilaf cauterizandus ē: et incendaꝝ cū coctura caput anche apō

caput coꝛpe. ¶ Dū tāmē rei sermocinatio istius nostri ope ris metas transcendit. ¶ Taliter pꝛerea patietes in tem pore sospitatis vomere cōsueuerunt: et soluere vētrem: et regimē subtiliare: et a cibis crosiss et frequēti ebrietate ab stinere.

¶ De gibbositate. CAP. LXXXXI.

Am gibbositas fieri incipit. Pil lule maiores ber modactiloꝝ dāde sunt et oleum de cheiss cuz apozimate de seminibus sepe sumendū. Lo cus quoq; ex oleo sambacino in quo storax li quida: et castorei: et euforbyū resoluta sint frequēter inun genduz: et a cibis frigidis et crosiss abstinen dūz. ¶ Aqua etiā calida in qua cocta sint mentastruz et sansuc: et stica dos arabicus: ab alto sup locū distillanda est: deinde fre quens fricatio et inunctio ex oleis calidis facienda est.

¶ Et si is qui hanc patitur egritudinem puer fuerit bal neum solummodo et inunctiones ex his que pꝛediximus sufficiunt. ¶ Si autē cū gibbositas incipit affuerit febꝛis a pꝛedicto regimine omnino abstinen dū: sed apozima ex berberis factū cuz cassia fistula in potu tribuendū: fobo tomia quoq; ex basilica facienda ē: et emplastrā yebemē tia loco superponenda.

¶ De varicib⁹. CAP. XCII.

Am vene crosse et plene et diuerso mo do curate et virides in cru re apparuerit egritudo q̄ vitia vocaf adesse si gnificat: hec autē egritudo frequēti⁹ accidit his qui multū pedibus laborare cōsueuerunt et qui cibaria colera nigrā generatā frequēter sumunt.

¶ In principio itaq; curationis huius passionis: basilicam minuere conuenit: et ventrem ex his q̄ colera educūt ni gram soluere. Quoniz mētionē fecim⁹ in capitulo d̄ me lancolia: hec autē sepe faciēda sunt. Et ab omnib⁹ a quib⁹ bus melancoliaꝝ patietes custodiuntur: in hac egritudine abstinen da sunt. ¶ Postq̄ vero hoc regimen diu adhi bituz fuerit: ex venis quas in crure apparuisse diximus: minutio fiat a quibus sanguis tam diu fluere dimittatur donec qeꝝd in eis est euacuetur: deinde huiusmodi pati ens coleraꝝ nigram expellentibus vtatur: et minuat ex basilica: et caueat sibi ab omnibus que coleraꝝ generant nigram.

De elephantia. CAP. XCIII.

Ec passio postq̄ mansua fit: incurabi lis est. Lum autē incipit: si es subnecia: et vt debet medicata fuerit: aut sa natur: aut manet sic nihil addens. Lum ergo pedis crosicis augeri videtur: et color obfu scari: vene quoq; que vitas vocantur apparere ceperint: eger assidue cogendus est vomere: et custodiēd⁹ a deam bulatione nimia: et statione et vēter vomitu pꝛecedēte ex pillulis maioribus de hermodactilis soluenduz: deinde ad vomitum redeundū post illō. Hoc quoq; multoties fi eri oportet. ¶ Eger preterea a cibis crosiss est abstinen dūz et tibia a calcaneo incipiēdo sursum vsq; ad genu stri genda: ante tamen constrictionē: epithimāda est: ex alo e et mirra: et acatia: et ypoquistidos: et alumie cum aceto for ti: dissolutus. ¶ Ex basilica quoq; manus contrarie par tis minutio faciēda est. Neq; erectus stet nisi pes pꝛi⁹ stricte ligatus fuerit neq; epithima illo modo dimittat. Vomitu quoq; frequenter vtatur. Et si parū interces sit spaciū a pꝛecedenti vomitu: et appetit gescere vapo ra ipsū cum seminibus callium sticados arabico cine re de vitibus et lupinis et nitro: et stercore caprino: et fari na fenugreci: et liniatur etiam ex aqua cineris per spaciū vnius diei: aut duorum. Ipsa enim huius egritudinis ma gnam resoluūt partem aut leuiorem reddit.

¶ De vulneribus lumborum. CAP. XCIII.

Tractatus

Am aliquis

longo tempore supin⁹
super dorsum iacet: lo-
ca renum plerūq; rubent & mala ibi sunt vl-
cera. Cum ergo loca ista rubere cū augmēto
visa fuerint: milium siue panicū: aut folia salicis
sub eo sternēda sunt & ipse in die multoties est solvendus:
loca quoq; que rubēt aqua rosata sup niuez infrigidata
rosada sunt: & flabellanda sunt ipsa. Et si calor persevera-
uerit: imponatur epithima de albuginati qd in capitulo d
apostematibus nominavimus. Et si vesice & vlcera ibi
exorta fuerint: ex vnguento de cerusa curentur.

De doloribus exteriorum mēbroz. CAP. XXV.

Am dolor

in māu aut pede sitiger
interrogandus ē si ex per-
cussione hoc ei accidit. Aut si aliqd sup ipsum
membz cecidit. Aut si super ipsum diu ia-
cuit: aut si contingit ex causa extrinseca. Si
autē ab exteriori causa non contigerit: locus dolens con-
siderandus est. An sit magis rubens: q̄ reliquum cor-
pus: aut non. Si enim toto corpore rubicundior fuerit: ex
calidi apostematis medicamine curandus erit. Et si
membrum neq; fuerit calidum neq; rubens: sed iā quo
tidie obfuscat: & siccatur: aq̄ calida ab alto est sup ipsum di-
stillanda: & ex oleo & cera resoluta inungendum: & dimit-
tendum sic donec dolor sedetur. Et si hoc quasi cros-
sior videatur: & tactu etiam frigidus sentiat frequēter
erit fricandus: & aqua calida in qua sanfucus & camomil-
la: & sticados arabicus: cocta fuerit: ab alto vt dixim⁹ su-
per ipsum erit distillanda & ex oleo de cheiri citrino inu-
gendus. Regimen quoq; eius subtiliandum erit. Ipse
vero multo vtatur exercitio: & balneo sūdet. Si aut
ista non suffecerint venter ex his solvatur que humidita-
tem educunt. Membz p̄terea si tactu sentitur frigi-
dum fricetur prius: & deinde inūgatur & ex oleo costino
& sambacino & oleo de ben tepidis & ex his similibus. Et
si ista non suffecerint ex vnguentis que in capitulo de pa-
ralisi nominavimus inungendum erit donec sanetur.

Tractatus. X.

- 1 De prologo tractatus.
- 2 De febre ephimera.
- 3 De ebica.
- 4 De tertiana.
- 5 De caufonide.
- 6 De sinocho.
- 7 De quotidiana q̄ vocat⁹
flegmatica.
- 8 De quartana.
- 9 De febribus trinitis.
- 10 De febribus cōmixtis vel
erraticis que accidunt
de quinto in quintum
diem vel de sexto i sex-
tu vel per amplius spa-
tium.
- 11 De febribus ex quibus
accidit calor & frigus
simul.
- 12 De frigoribus febricenti-
bus ex quib⁹ non cale-
fit patiens.
- 13 De febre sincopali q̄ fit
de malitia humoruz &
eorum acuitate.
- 14 De febre sincopali que
fit ex multitudine hu-

- 15 De febrib⁹ que comitā-
tur apostemata.
- 16 De febribus q̄ fiunt ex
pestilentia.
- 17 De febrib⁹ cōpositis.
- 18 De variol⁹ & morbillo.
- 19 De his quoz sciētia est
necessaria ad regimen
patientū egritudines
acutas.
- 20 De signis bonia.
- 21 De signis malis.
- 22 De cognoscēdo more fe-
bris.
- 23 De cognitione temporū
febris.
- 24 De cognitione digestiōis.
- 25 De crisi.
- 26 De significationibus p̄-
gnosticantibus crisin.
- 27 De cognitione sp̄ei ena-
uationis per quam fi-
et crisis.
- 28 De significationibus p̄-
gnosticantibus bonita-
tem crisis vel malitia

vel perfectionem ipsi⁹
vel diminutionem.
29 De diebus criticis.
30 De vrinis.
31 De egestionibus.
32 De pulsibus.
33 De prologo tractatus.

De generibus pulsuum
que sunt decem.
34 De regimine patientiuz
egritudines acutas.
35 De regimine conuale-
scentium.
CAP.

Ebricitantes

est vt medicus sepe videat: sed etiam vt
eis semp assistat. Nos tamen in hac par-
te ponemus sumas & aggregatiōes vicē
punctozum & extremitatum continētes
que viles erunt prudenti & vigilantī licz
in hac doctrina non studuerit: nec sit fm eam operatus.
In pluribus enim medicorū consilio nō indigebit: atq;
errantium per eas cognoscat errorem: & perfectionem:
necnon diminuti diminutionē: hec tam paucis compre-
hendemus verbis & distincte ac compendiose: quēadmo-
dum in alys partibus huius libri peregrin⁹: & dimittem⁹
valde subtilia & profunda: huius doctrine pericrurari.
Hoc enim indiget: qui multa vult inuestigare. Ad B ve-
ro perficiendum diuino iuuabimur auxilio.

De febre ephimera.

Ec febris

nō habet periodos: s; ē vni-
us periodus tantum. Cuius
propria significatio est q̄ neq; cū rigore neq;
oripilatione incipit: & quod anteq; accedat
precedat eas causa diuersa ab eo fm q̄ cur-
rit consuetudo: sicut superfluis labor: aut ira: aut angus-
tia: aut sollicitudo: aut vini puri vel multi portatio: aut qz
diu stetit ad solem: aut sub aere frigido: aut in aqua frigi-
dissima: aut quia calidum apostema quod accidit ppter
casum vel percussionez in corpore precessit: aut sit ppter
dolorē qui in aliquibus contingit membris: aut ppter
repletionem cibozum multi nutriti: aut crosiorū op̄i-
lantium: aut vehementis caliditatis: aut propter forte fa-
stidium vel propter frequentem ventris fluxum & vbe-
mentem: aut propter multam morā in balneo: aut quia
balneauit se in aqua inconueniēti: vt sunt aque naturali-
ter calide: aut quia non balneauit se vt consueuerat: aut
qz medicinas calidas sumpsit: vel qz multum comedit:
aut propter corizām & reumatismū: aut quia diu a come-
stione abstinit. Urina quoq; in hac egritudine: neq;
in colore: neq; fm substantiam: neq; fm odorem multuz
mutatur ab hoc quod consueuerat. Calor etiā cū cor-
pus egri tangitur: neq; superfluis: neq; moridicatur⁹ sen-
titur. Cū autem egritudo minui incipit sudoris pro-
uenit multitudo: aut si non aliud cutis saltē humectatio
aut resudatio: deinde sedatur perfecte. In hac p̄terea
febre: neq; multus est timor: neq; est mala. Quandoq; ta-
men in alias malas transit febre: cū & ipsius regimine &
curatione error contingit. Cum ergo aliquis hanc fe-
brem causa laboris incurrit: oportet vt cūz minui febris
eius ceperit eger balneuz ingrediat⁹: & in domo media
sedeat iuxta portas: per quam rediatur ad domum p̄mā
que ante faciem ipsius aperienda est. Ad vltimū quoq;
locus sit talis in quo delectetur: neq; estuet: neq; cogat⁹ an-
delare vehementer. Sit autem locus talis in quo ipsum
diu morari sit possibile vbi & semicupium tepidaz conti-
nens aquam in qua delectetur ingrediat⁹. Corpori
vero ipsius aque tepide multitudo superfundatur: & p̄-
matur molliter. Deinde corp⁹ ipsius absterget⁹: & ex oleo
violato reperfato inungatur: & maxima sollicitudo adhi-
beat p̄cipue circa iūcturas & colli spondiles & dorsū.

febris ex humorib⁹ q̄ quādam in acutis egritudo: s; est. Et aut ex alijs hys febrib⁹ dignis acute fuit
in causis: q̄ quādam egritudo p̄ se: quādam autem qd sup̄uenit. Febris q̄ p̄mā: sive
sit grama: sive no grama: ut acutis māt: et duo modi p̄mā p̄mā: p̄mā hāc q̄ fuit ex
flegmā: et calora nigra: et calora ruba. no p̄mā: no māt ut acutis. nlla. n. q̄ dō q̄ p̄ dō
amat acuta d. Causon n. no t̄stet. vñ. dū. Omnia q̄ nō d̄ p̄mā p̄mā: Tertia p̄mā p̄mā
Omnia q̄ p̄mā no t̄stet xij. dō. p̄mā p̄mā p̄mā p̄mā p̄mā p̄mā p̄mā p̄mā p̄mā p̄mā
no vñ māt. & q̄ p̄mā p̄mā. Tertia no p̄mā p̄mā p̄mā p̄mā p̄mā p̄mā p̄mā p̄mā p̄mā p̄mā

Postq̃ autem hoc aliquibus horis factum fuerit: itez in aquam tepidam mittendus est: ex ea sup̃ ipsuz aliq̃ bora fundendus: deinde redeundum est ad inungendum. Longitudo quoq; fundendi aqua super eum ⁊ inungendi ex oleo ⁊ breuitas sint sū laboris uehemētia ac ipsi debilitatez. **Post** hoc vero egrediatur balneū: ⁊ nutriat ex oleribus ⁊ fructib⁹ recentibus ⁊ carne pullina ⁊ edina ⁊ piscib⁹ q̃ uocantur ezie ⁊ ipsi sunt bolle: ⁊ abstineat a cibis calefacientibus. **Et** si nō consueuit vinum bibere sumat in potu inlep factuz d̃ zucharo taberzet ⁊ aqua rosata. Si aut̃ solitus fuerit bibere uinū: sumat ex eo min⁹ solito: qd̃ tamē pl⁹ solito sit mixtū aqua. **Lect⁹** quoq; eius mollior sit q̃ prius: ⁊ plus solito dormiat. Et si post aliquid de vestigijs laboris ⁊ lassitudinis super fuerit: ad balneū vt diximus ⁊ totuz regimē redeundum est: donec se habet vt solebat.

Si autem hec febris causa uigiliarū aut multe sollicitudinis contingat eger postq̃ ipsa minui inceperit balneū ingrediatur: sit in loco balnei: scilicet quales supra diximus: nec cibetur omnino: sed aq̃ tepida proprie sup̃ dorsū ipsius fundatur: ⁊ nutriatur ex cibis similibus his quos predixim⁹ vt vinum si bibere cōsueuit: mensurate sumat: ⁊ remoueat ab huiusmodi sollicitudine interpositione uerborū ⁊ alicui⁹ iocunditatis: atq; alicui⁹ ludicri. Oleum quoq; violatuz olfaciat: ⁊ dormiat in locis suauiter redolentibus ⁊ i strato molli.

Quod si febris balneū cū minui ceperit igrediat: ⁊ intret semicupiū aquam continens calidam in qua delectetur: ⁊ aqua etia sup̃ ipsuz in domo balnei existet copiose fundatur. **Ipse** preterea in loco balnei moretur: ubi neq; a uēto: neq; a frigore tangatur. Aut moretur in prima domo balnei in qua tamdiu sit donec cutis mollescat ⁊ rubeat paruz: deinde aquam frigidaz subito ingrediatur: ⁊ ab ea citissime egrediatur. Cūq; egressus fuerit: aqua rosata ipsius capiti superfundat: ⁊ pectus ex sandalis ⁊ aqua rosata ⁊ camphora liniatur: ⁊ in potu granati muzzi succū sumat ⁊ ei similes potus: aut rob qd̃ sit d̃ ribes: ⁊ macianoz: acetofoz ⁊ acetositaris citri: ⁊ nutriatur ex oleribus frigidis ⁊ acetoz: ex oleo confecto cū zucharo: ⁊ ex oleo amigdolino. A uino autē omnino abstineat: nisi maximū inde consequatur nocumētū. **Et** si inde consequat̃ cum succo granati misceatur ⁊ sup̃ ninez in frigidetur: ⁊ ex aqua frigida multuz bibat: cum biberit uinū: granata acetosa i aqua frigida abluta comedat: deinde aqua rosata super ipsuz rosez: ⁊ ingeniet̃ qualiter eius ira quantumcumq; possibile fuerit sedet̃.

Cum autem hec febris ex multi uini potatione superuenerit: aut fort⁹ ⁊ puri: Egro aliquid de potibus quos nominauim⁹ simplices scilicet absq; alterius rei commixtione dandi sunt cum aq̃ frigida mixti ex quibus nō ipetuose sed paulatim bibat. Cūq; febris sedata fuerit balneū ingrediatur in quo moram faciat in domo tēperata stando sicut ostendimus: ⁊ multa aqua super ipsius caput fūdatur. **Et** nutriatur ex capsil adesia citrina in frigidatis ⁊ his similibus ex rebus frigidis mixtis cū succo granatorū: ⁊ succo ribes: ⁊ uue acerbe succo: ⁊ ex piscibus qui uocant̃ azie coctis cū aceto ⁊ olfaciat oleū violatuz: ⁊ dormiat diu. Cumq; expergefactus fuerit: balneū iterum ingrediatur: ⁊ ad p̃dictū redeat regimē. A uino autē omnino abstineat: ⁊ in potu rob de fructib⁹ sumat. Si autē in capite fuerit granitas: ⁊ in oculis rubedo ⁊ extēsiō: sanguis extrahat̃ cū flobotomia ⁊ uetosis. Eiusq; regimen totuz sit vt dixim⁹. Uter quoq; ex succo fructuum soluatur.

Cum vero aliquis hanc febrē incurrit ex multo

motu: aut deambulatione nimia sub sole: aq̃ rosate pars una sumat: ⁊ olei rosei pars media: ⁊ aceti partis vni⁹ q̃rta: ⁊ i ampullā vitreā mittant: ⁊ cōcutiantur donec inspissent: ⁊ ex eis in niue in frigidatis super ipsi⁹ sinciput paulatim fundat. Panis quoq; eis infusus in niue in frigidetur: ⁊ a principio accessionis vsq; ad quietez capiti superponatur. **Postq̃** vero quieuerit febris eger balneum ingrediatur: ⁊ sit in loco temperato vt dixim⁹: ubi aq̃ tepida super totuz corpus ipsius: ⁊ precipue super caput fūdatur. In potu autem sumat frumentū fractū coctum in aqua: qd̃ tamen prius sit multoties ablutum cū aqua calida: cui postq̃ coctus fuerit multa aqua in niue in frigidata admisceat̃ ex qua eger vsq; ad satietatem sumat. cūq; febris cessauerit: ex cibis quos predixim⁹ nutriatur.

Cum autem aliquis hanc patitur febrē eo q̃ sub frigido aere longā fecit morā: totū corp⁹ eius a p̃ncipio febris vsq; quo sedet̃ sepe fricandus est: nō tamen duriter. Cumq; febris cessat domus calida balnei ingrediatur in qua morā faciat dōec sudor egrediat̃. **Postq̃** aut̃ sudor egressus fuerit: corpus ex oleo tepido cū fricatione inungatur: donec sudoris multitudo egrediat̃: deinde ex aqua calida loc⁹ abstergetur: ⁊ indutus egrediat̃: ⁊ eo vsq; dormiat donec iterū sudet. **Post** hec i comestione cibos sumat subriles ex q̃bus qd̃ leue est. i. parū comedat: cum mensura sumat. Uinuz vero forte bibat: ⁊ si ex febre ⁊ fractione aliquid redierit ad balneū ⁊ ad totū regimen qd̃ predixim⁹ redeūdū est.

Si quis vero hanc febrē propter aquas natura liter calidas patiat̃: si fuerint aq̃ ille tales ex admixtione azegit̃ aut salis: aut ferri: aut alia rerū que corporis superficiem exasperare ⁊ contrahēdo rugare cōsueuerit: eodem est regendus regimine quo is qui hanc incurrit ex frigore. Oportet tamen vt locus balnei in quo hic in domo calida morat̃ sit temperat⁹: ante portas suas: ⁊ sit porta scdē dom⁹ coras facie ipsi⁹ aperta: ⁊ aqua calida super ipsum fūdatur: ⁊ in eam ingrediatur ⁊ inungatur cū oleo: ⁊ iteretur effusio aque calide ⁊ introitus in eam: ⁊ fricetur multū uicissim donec pori aperiantur: ⁊ corpus tumescat ⁊ febris sedet̃: ⁊ corp⁹ rubecum fiat. **Postq̃** factus fuerit egrediatur: ⁊ indumentis suis indut⁹ dormiat: deinde ex his que p̃dixim⁹ nutriat̃.

Cum autem aliquis hanc febrē incurrit ex comestione calidorum ciboz: oportet vt postq̃ febris quieuerit: ex aqua ordeī multū bibat. **Cuius** nutrictio sit post febris sedationez cibis cum aceto condit⁹ in quo nō est caro. Et est ingeniandus qualiter eius uenter solui possit ex prunis ⁊ tamaridib⁹: ⁊ zucharo tabarzet: ⁊ syrupū quoq; acetosuz simplicē de zucharo bibat: ⁊ comedat granata muza ⁊ acetosa: ⁊ oīa alia poma his similia. Ab oīb⁹ vero cibis q̃ corpus calefaciunt abstineat febris enī hec proprie: illa que ex fortis uini potatione accidit vtreq; in putridā cito mutat̃ febrē.

Cum vero aliquis hac febre laborat: eo q̃ plus solito comedit: aut cibū multū nutriente: aut crosioris nutrimenti sumpsit: q̃ hec species effimere plerūq; adeo p̃ multos dies sit mansua vt sinoch⁹ eē uidet̃: nō est expectandū donec febris a corpore recedat: imo uenter egri illico ex succo fructuū sicut noiauin⁹ ē soluendus ⁊ syrup⁹ acetosus ē sumēd⁹: ⁊ ex ptisana tātmōdo nutriendus. **Sed** postq̃ febris alleuari uidet̃ aliquantuluz eger in balneū ē mittendus: in quo nō lōgam faciat morā: ⁊ sit in aqua tepida ⁊ ex ea sup̃ ipsum fūdatur: cui⁹ corpus ex sulphure diu fricari cōuenit: deinde ex aqua lotus egrediat̃. ⁊ sic ad suuz redeat regimē ad uētris. scilicet solutionem ex succo fructuū ⁊ ad syrupuz acetosuz in potu sumēdū: ⁊ ad nutrictiū ex aqua ordeī: cumq; febris

Tractatus

Cum flobotomād⁹ elz paruu a pcedēti minutiōe

Cum febris tribus diebus aut amplius
serenitas se mouerit: n3
loz ei: n3 inflamatio uehemens fuerit: n3 acci
tia q febres acutas comitari pfuerit
affuerit: vt e pulsus magnitudo: et caliditas: et igne
uehemetia: et arietas: et lingue siccitas: atq3 ei nigre
ipa tñ sic vno mo pfuerauerit: n3 pot i ea opbedi diu
sio aliqñ paroxysm: pter bec ei ipa iuenit: qñ
pida: tñc ethica adesse credit. ¶ Est itaq3 ipi vta
expēda. Ego vt i diuersis comedat botis: e pēpiēdu
Et si iuet fuerit semp post comestione a febre magis
stari: ethica proculdubio eē pncipiāduz e. Et si cū
facies ei iā extenuata eē videat: et oculi cōcaui: et caro
minuata: atq3 cuti desiccata fuerit: ethica iā nō ē in co
cipio: imo i ipso cōfirmata ē: et opata: et diu ē ex quo ip
inafit: bec aut febris i pncipio sui cū nodū: scilicet au
ditare pñit curabil ē. Pñtis itaq3 signa cognoscēda
vt dñ aliquis d egri sanitate pfidat cā curadā ppe

Etiam non e' p se immo p aliud q' longinqu
existit natura simplicia iam dubit' tale fore
et hincres in per exist' natura.

C Dicemus igitur quod cuius quidem ethlea in p̄tissim tran-
sit: timpora vehementer plana sunt: et oculi concuantur:
et nares subtilian: et sunt tornatiles: et aures minorantur:
et cap: corpus subtilia: faciei quoque ac frōtis tenditur cu-
tis: ac si esset coriū qđ super ossa faciei desiccatus foret: et
totum corpus similiter a carne nudum existit.

C Collū preterea tenue sit: et epiglōtis foris p̄minet. Cūq;
pectoris ossa tactu aut visu p̄siderata fuerint: vñ quod-
q; eorū cum suis extremitatibus notari poterit: et postre-
mo corpus non videtur nisi coriū et ossa.

C Eiusq; vox ex illis auditur et debilis: et virt^o oīno destru-
cta videt: et pulsus subtilis: et debilis: et cū hoc etiam dur^o.

C Corde qđ manifeste apparet qđ caro dissoluta est: et ve-
ne sūt: et cū hoc a sanguine vacue neq; earum concantitas
magna rei capax existit.

C Pulchritudo quoque atq; claritas ab ipsius corpore oīo
recesserūt: et cutis desiccata est: et cutis existentis in senio si
milla vis est. **C** Venter et eius attenuat^o et debilitatur
donec videat^o ac si costis adhaereat: et qđ nihil in se p̄treat.

C Mirach preterea vētris in tantū subtilia: vt non vide-
atur esse nisi solū mō coriū: et p̄ter h̄ spasmat^o et desiccatur.

C Ossa quoque rascibet: et pectinis manū plerūque appa-
rent: et vngues curuantur.

C Cū vō capilli cadūt alicui: vtēter solui: mōs ei p̄pinq̄ ē.

C Cūq; corpus ad hunc diminutionis et debilitatis deue-
nerit terminū nunq; sanari poterit: neq; meliorari. Sed
dū carnis et sanguinis pulchritudinis ac virtutis reliquie
in eo inueniūtur: qđ ex predictis significatiōibus appa-
ruit: neq; vehemens ē neq; confirmatus: sanari pōt: et ad
suā redire dispositionem si ei vt opz subueniatur.

C Cū autem non fuerit multa debilitas neq; multa maci-
es: neq; longum intercesserit spaciū ex quo pati cepit:
nec etiam ex signis ethice aliud apparuit: nisi qđ febris lē-
ta adest que iam p̄ aliquos perseverauerit dies: et postea
paz seccitas et maciei inceptit: huiusmodi patiens leui-
ter et cito sanitati restituet^o: si deus voluerit.

C Hāc igitur febris laboranti: in primis aqua ordeī danda
est: et postq; ipsa de stomacho descēderit: ex piscib^o q̄ egi-
vocant^o: sup̄ primas affatus aut in veru nutritiōis ē: et ex
oleribus frigidis et bu: et portulaca: et moluebia: et lactuca:
et cucurbita: et cucumeres: et citrullib^o qđ quotidiē aī qđ
comedit balneū ingredi dō: vbi in loco mores i quo a ca-
loze ledi non possit et in aqua tepida: per aliquod spaciū
sistē mittēdus ē: deinde ex oleo vīo inungendus.

C Dom^o vō in qua morat^o talis sit. Cū aer frigid^o sit et bu-
midus: ipsiusq; pauimentus ex rebus viridibus que fri-
gide sint et humide sit stratum.

C Pāni qđ aqua ro: infusi in niue in frigidata in qđ cāpho-
ra et sandali dissoluti sint: pectori superponant^o. Qđ tamē
fieri puenit cū stomach^o alleviat^o fuerit: et cib^o ab eo de-
scēderit: et ē aī qđ comedit. Cūq; p̄dicti tepesfacti fuerint:
pāni mutādī sūt. Qđ tādū fieri puenit: donec friditatez
sentiat eger iā ad multā sui corporis p̄funditatē puenis-
se. Et si p̄p huiusmōi curā supueniat ei pus orzopilatio: et
postea accidat ei calitas: tepesfiat paz: et postea pectori su-
perponantur: neq; remoueantur: nisi cum desiccati fue-
rint aut multum calefacti.

C Oleum preterea viol: et oleum de seminibus cucurbi-
ta: et potu dāda sūt: et lect^o solito mollior fiat: et quātū pl^o
poterit: lōgo tpe dormiat. A vigilis aut atq; cogitatiōe et
a motu et coitu et a statōe i locis calis et sic: et fame abstineat.
Si āt cū hac febre fuerit nocumētū: et acuitas atq; calor:
troscisci de cāphora q̄tidie i matutinalib^o horis i potu tri-
buat^o. Cū autem sol ortus fuerit: aqua ordeī bibat.

C Aquae vō quā i nocte bibitur: ē iulep cū mucillagine p̄si-
ly admisceat^o: neq; cessādū ē iūmo iportune istādū i pecto-

ris in frigidatione. Unde ex frigidis epibimantibus: et ex
oleribus instanter epibimandum.

C Libaria vō non semel sunt tribuenda: sed ad multas vi-
ces partiēda: et p̄cipue si estas fuerit. Ex qđ eger nō trā se
p̄sumere dō: quātū ē ei necessariū: et sibi caueat ne semel
tātum comedat quantum est id quo eger.

C Ex aqua qđ frida paulatim in potu sumat: neq; famē aut
siti villo mō patiat^o: et ab oib^o q̄ calefaciūt et d̄sic: oīo sepef.

C Cū aut ethica iā meliōdata fuerit: et obfuscatio ac carnis
diminutio manifeste appuerint: verūtū ad terminū fm
quē ipsa dixim^o ē sanabile nōdū puenit: ea laboras eo:
dē idiget regimie q̄ et p̄dict^o. Dō trā vt sup̄ eū fiat assidua:
tio: et p̄seueratio et frequētatio et p̄uēiat cū eo ad vltimū:
mittat^o i balneū et i tinā bis. aut ter i die: nisi in tali dispo-
nat manere loco i quo calitas nullo mō eū ledere possit:
neq; orzopilatio inuadere. Nos. n. nequaquā volum^o ips^o in-
trare balneū: nisi cū semicupiu inuenire nō possum^o neq;
aqua sup̄ eū fūdere vbi orzopilatio eū inuadat. Sudare āt
et aerē attrahere calidū: omni re ei p̄terior existit.

C Hāc itaq; patiens febrē i balneū mittat^o et semicupiu
postq; duaz horaz spaciū p̄terierit: ex quo aqua ordeī i
potu sup̄sit: et cū d semicupio egrediat^o ex oleo vīo iungat^o.

C Cūq; vēter ab aqua ordeī alleviat^o fuerit: neq; i ructu
sapor vllus fmāserit: itē ad balneū duca^o. ita trā vt i cū-
do minime laboret: deinde mittat^o in semicupiu: et de aq;
tepidā tādū sup̄ eū fūdat^o donec ipsi^o corp^o icrosset: et pa-
rū rubere incipiat. Postea vō in aqua fri. semel submer-
gat^o. A cuius tamen frigiditate non ledatur: deinde ipsi^o
us corpus ex oleo vīo. et i similibus oleis inungatur.

C Vltus preterea regēdi ipm in balneū: icremētū recipiat.
Cūq; ab eo egressus fuerit: ex eis que diximus: et h̄ mē-
suram quam diximus: cibet^o: et iaceat in domibus tranql-
lis humidis bene olentibus: in quibus sit aeris paucitas.
Ante ipsum vō pāni frigida i fusi aqua: et parapsides ma-
gne ex ea plene ponantur: aut lacune sint coram eo.

C Solia quoque vitis et salicis: atq; rosarum: et violarum: et
sussibium et his similia coram eo sternantur. In tempo-
re vō hiemis: non sit in eius mansione ignis: neq; fumus
sed frigidū attrahat aerē. h̄c. n. maior ei^o existit cura. Qz
p̄p h̄ ita p̄seuat^o: qđ nō oz eū empla et epibimata frida q̄
p̄diximus exterius ad cordis confortatiōem apponere.

C Ex panis qđ calidis et in pōdere leuibus coopiat^o corp^o
et p̄cipue caput ne coriza: aut catharrus ei supueniat: et ex-
tremitates leuiter comprimāt^o: paties qđ oleū de cucur-
bitis cū oleo nenufarino conditū: olfaciat^o et dormiat diu.

C Si magnū vici supfuerit spaciū: volueritq; itē ante
qđ cenet tinā ingredi faciat: qđ p̄ferret ei. Et si nō comedat
et aī comestione nō igrediat^o balneū: et dormiat diu.

C Si āt seccitas et macies iā vehementer eū occupauerit: lac
capinū sup̄ ipsi^o corp^o mulgeat^o: et ex eo linat^o. Atq; aque
qđ ē i seicupio ex ipso aliqd admisceat^o. Cūq; d semicupio
egressus fuerit: ex oleo vīo. aut de cucurbita: aut de nenu-
fare inūgat^o. Si vō neq; calitas: nō acuitas fortiter fuerit:
vinū albū et subtile: qđ tā aque fri. h̄eat admixtū: vt sapor
vini abscondat^o: bibat. **C** S; si acuitas fuerit māifeste: iu-
lep de zucharo cū aqua fri. in potu ei tribuat^o: et ne venter
eius soluat^o: summopere est cauendum: ad cuius constri-
ctionem si solui cepit: est festinandum.

C Hūc preterea plerūq; si calor fuerit fort^o: p̄fert lac vac-
cap iunenilis etatis de quo butiz vehemēter extractus
ē si fuerit acetosū et aqua ordeī i potu ē tribuēda. Et si vē-
ter solut^o fuerit: ipsam eūz tortellis sumat. Et est necesse
cum hoc quod diximus: vt ad in frigidationem et caloris
extinctionem studium impendatur.

C Cū āt bul^o vīna fuerit oleagina: aut i ei^o supficie petar-
la appuerit vinctuosa: aut frusta carnis filis filia aut ali-

Veritas
est

Tractatus

quid fite fuffuri in vltimo in huius regimine eiffistēdus
Sed si quis hac laboras egritudine corpus habuerit ve
bementer siccum et ebementer macrum: neqz fortis calor
in eo fuerit: lac calidū ita vt ab yberibus extractum fue
rit si in potu sumat: aut cū eo micas panis comederit: cō
ferret ei. ¶ Si vō lacte ad hoc asininū melius existit. Et
post ipsum est caprinum. In lacte vō recente duo sunt ob
seruanda: ne. si in caseitate trāseat: et ne puerat. Lac autēz
qđ pđixim⁹ cum in stomacho fuerit: non transit in casei
tatem: nisi raro. Qđ ēt nunq̃ in caseitate mutabit: si pap
zuchari ei misceat. ¶ Cum autem a lactis conuersione
quis egrum custodire voluerit: eius dispositōes in calidi
tate quotidie tangendo p̃sideret: et qualiter aerem attra
bat: attēdat: eiusqz pulsū inspiciat: et vinam: atqz stis ipsi
us quantitatem. Si. n. inuenierit hec oia maiora qđ prius
essent: anteqz lac biberet: et ebementer augmētata fore:
a lacte p̃dicto erit abstinendū: et lac acetosum absqz buti
ro: aut aqua ordeī in potu erūt tribuēda: et troisci de spo
dio: et his filia. ¶ Venter qđ si strict⁹ fuerit: cū apozima
te aqua pumoz et teraniabin erit soluendus. Et eo vsqz
fieri conuenit: donec p̃dicta remoueāt accidētia. Post
quoz remōtōes: ad lac redire est ei p̃cipiēdū: hec est eoz
summa qđ ethica patientibus adhiberi conueniūt.

Cū aut aliqui ethica laborantes ad hoc deuenerint: ut
ossa rasece et pectinis manifesta appareant: et pulsus defi
ciat: et mirach vētris costis adherat: oiaqz eoz ossa ma
nifesta videant et subtilia: nō est in eis laborādū vt ad sa
nitatē perueniant: sed vt qđ mō sustēnt. Qđ fit ex nu
trientib⁹ que velociter penetrāt: et ex bonis odoribus.

Caro qđ pullina sumēda est: et in parua frustra incidēda
et succ⁹ ab ea paucū salem habente extrahēdus: quemad
modū ab alia carne succ⁹ extrahi consueuit: aut fiat hoc
ex carne rubea qđ in collo edi repit. Deīn huius succo pap
z de succo pomoz: aut citonoz: et papz vini admisceantur
aut tortella bñ trita ei admisceat: et sic bibat: aut sorbeat.

Lamifias p̃terea tinctas induant qđ ex sandalis: aut mu
sco: si non capitis dolorē fecerint: sint infecte: sumigū qđ
aī eos fiat ex xilaloe: et nere et aī eos: et eoz circuitu po
nāt odorifera et confectōes odorifere. et aqua ro. sup eos
rozet et olfaciant cibos odores habentes desiderabiles: si
cut est cibus qui fit de carne epatis et pulmonis minutis
incisat: postea in frixorio cum ouis et croco et aceto cocta
et intestina ex carne frustatis incisa plena et cusabegi: pul
li quoqz assandi sunt: et corā ipsoz facie scindendi: ex quo
rum pectore carnez mastigando succum solum trahat et
carnem aut pyciat si multū fuerint debiles.

Qđ si qđ ex his aliquatū fortior fuerit: pulli eoz aqua
et sale coquat: quorum pectora postea trusa cū iure exp
mant: quoz succus cū coriandro et paucis cinamomo cō
dit⁹ et vinū atqz tortellas habēs admixta i potu tribuat.

Vnus at ex veteri bus medicis rettulit: se vidisse vnū
virum: et multos pucros: qui postqz ad ethicam ad hanc
deuenerant dispositionē: sanati fuerant. Ego tamen nun
qđ hoc vidi: neqz credo vepz fore et p̃cipue postqz pueri
lem transierit etatem.

Trocisci de capbora qui cū sint cordis: epatis ac pector
is infrigidati ethice qđ est cū ardore p̃ferunt. R. rosaz
rubeaz. 3. x. spody albi qđ sit magnū frustū: feminis cu
cumeris: amboz ana. 3. v. feminis lactucap. 3. viij. femi
nis portulace. 3. vi. feminis endiuie. 3. ij. feminis dulcis cu
cubite. 3. vi. tereniabim. 3. x. capbore. 3. 5. Ex his oib⁹ eoz
mucillagine psily p̃fectis iformēt trocisci: quoz qsqz du
as pōderet. 3. ¶ Qđ si vēter solut⁹ fuerit: ex istis alys tro
cisci de spodio qđ sunt cōstricti de f. R. puluis rosaz ru
beaz spody: amboz ana. 3. v. boliarment: gūmi arabici
amboz ana. 3. ij. succi berberis: succi sumach: aboz ana.

3. ij. balaustie. 3. i. 2. 5. seminis coriandri in aceto infusi et
postea torrefacti. 3. ij. seminis acetose ex corticati. 3. ij. fiat
trocisci: quorum quisqz duas ponderet. 3. ex quibus vnus
in mane: et alius post solis occasum cum rob simplici de
citony: aut de granatis: aut de ribes sumatur.

De febre que duobus diebus inuadit et vnū intermitte
et vocatur tertiana. CAP. III.

Huius febris principium eoz fortis ac
cidit rigore et paucis fri
gore sicut est dispositio pedis cū obstupescit:
sed nō prolongatur diu sicut frigoris spatium
prolongatur: sed corpus cito calefacit adeo ve
hemēter: vt si corpus egri tangatur: man⁹ mordicationē
sentiat caloris: accidit autem plerūqz vt eger in tempore
vehementie caloris huius febris et in eius finc: inaniter
loquatur et p̃cipue si calide fuerit complexionis. Plerūqz
etiam ex ea accidit nausēa: et estuatio: et vomitus co
lere rubeo. ¶ Venter quoqz quandoqz soluitur: et egredi
tur colera citrina. ¶ Pulsus vō in statu huius febris in
uenitur magnus et velocis: et frequens: sed tamen equalis.

Urina quoqz in colore est ignea: sed fm substantias nō
est spissa: hz tamē fetorem et odorē malū ex putrefactōe.

Hec autem febris sepius euenit complexionem habē
tibus calidam et siccam: et qui multuz perpeffi fuerint la
borem et vigiliis et ieiuniis: et ex cibus calidis nutrimentū
sumpserunt: et vinum forte et vetus biberūt: in regionib⁹
et temporibus in caliditate distemperatis.

Hec p̃terea febris nō infestat egrum: vltra horas. xij.
quinimo sepe in horis paucioribus istis ipsius remone
paroxysmus vsqz ad octo videlicet horas. Quqz hora re
cessionis aduenerit: cum sudore remouetur: et quando se
paratur a corpore: pulsus ab ea mundificatur. Cum igit
hec accidentia eoz febre inueniuntur: aut ex eis plura sci
endum est febre esse tertianam. Et si eoz p̃dictis ac
cidentibus aut pluribus ex eis contingat: tertianam i il
la hora multi euenire absqz oī dubitationē sciēdū ē ipsa cē
tertianā: ac si vidisset eā vna die ifestasse et alia geuisse.

Cū igitur eger taliter dispositus fortis inuenitur: fuerit
qđ diu ex quo non fuit solut⁹ de mirobalanis citrinis. 3. x.
i aqua seruente die et nocte infusā deinde manibus fri
catus coletur: cui. 3. xx. ex tereniabim misceantur: et i ma
ne in potu tribuatur. Scamonee quoqz recentis anthio
chene et bone quartaz. 3. vnus in tanta quantitate inlep
aque que semel sorberi possit dissoluatur: et ad bibendū
tribuatur: donec vehemēter soluatur. Cum enī hoc fa
ctum fuerit: aut febris nullo modo accedet: aut parump
alleuiabitur: deinde ex toto regimine qđ narro regēd⁹ ē.

Si autem eger fuerit deliciosus: aut debilis: et tempus
fuerit estas: circa vñāquamqz noctem pondus. 3. x. tama
rindorum: et pruna sicca: et crosta. 3. x. sumantur: et in dua
bus libris aque vsquequo sint dissoluta coquantur: dein
de manibus fricata coletur et misceantur huic colature
zuchari tarbarzet. 3. x. et in potu anteqz dormiat sumatur
Lumqz mane factum fuerit: et sol eleuari ceperit: ex aqua
ordei fm magnam quantitatem bibat: et in loco bene ge
to vel olente moretur: donec cibus digeratur: deinde ex
oleribus frigidis: et musaguarat in quibus non est amari
tudo nutriatur.

Et a cibus in quibus est caro abstineat: et comedat me
dullam cucumeris: et citrullū: et de succo cucurbite in tem
pore suo bibat: et de succo cucumeris saraceni: et sumat in
potu aquam cum inlep et sirupum acetosum ex zucchero
aqua bene temperatum.

Modus quoqz infrigidandi et extinguendi secundum
febris calorem obseruetur.

Venter p̃terea si p̃ se sel aut bis aut ter q̃tidie soluatur

Arborea in huius

Trocisci de Capbora

Trocisci de spodio et psily

Signi sunt qđ febris tertiana ne p̃ter p̃nosit. R. vna ē at nēcessitas p̃ter p̃nosit. 2. Quatuor p̃ter
3. qđ nēcessitas p̃ter p̃nosit. 4. qđ p̃ter p̃nosit. 5. qđ p̃ter p̃nosit. 6. qđ p̃ter p̃nosit. 7. qđ p̃ter p̃nosit. 8. qđ p̃ter p̃nosit. 9. qđ p̃ter p̃nosit. 10. qđ p̃ter p̃nosit. 11. qđ p̃ter p̃nosit. 12. qđ p̃ter p̃nosit. 13. qđ p̃ter p̃nosit. 14. qđ p̃ter p̃nosit. 15. qđ p̃ter p̃nosit. 16. qđ p̃ter p̃nosit. 17. qđ p̃ter p̃nosit. 18. qđ p̃ter p̃nosit. 19. qđ p̃ter p̃nosit. 20. qđ p̃ter p̃nosit. 21. qđ p̃ter p̃nosit. 22. qđ p̃ter p̃nosit. 23. qđ p̃ter p̃nosit. 24. qđ p̃ter p̃nosit. 25. qđ p̃ter p̃nosit. 26. qđ p̃ter p̃nosit. 27. qđ p̃ter p̃nosit. 28. qđ p̃ter p̃nosit. 29. qđ p̃ter p̃nosit. 30. qđ p̃ter p̃nosit. 31. qđ p̃ter p̃nosit. 32. qđ p̃ter p̃nosit. 33. qđ p̃ter p̃nosit. 34. qđ p̃ter p̃nosit. 35. qđ p̃ter p̃nosit. 36. qđ p̃ter p̃nosit. 37. qđ p̃ter p̃nosit. 38. qđ p̃ter p̃nosit. 39. qđ p̃ter p̃nosit. 40. qđ p̃ter p̃nosit. 41. qđ p̃ter p̃nosit. 42. qđ p̃ter p̃nosit. 43. qđ p̃ter p̃nosit. 44. qđ p̃ter p̃nosit. 45. qđ p̃ter p̃nosit. 46. qđ p̃ter p̃nosit. 47. qđ p̃ter p̃nosit. 48. qđ p̃ter p̃nosit. 49. qđ p̃ter p̃nosit. 50. qđ p̃ter p̃nosit. 51. qđ p̃ter p̃nosit. 52. qđ p̃ter p̃nosit. 53. qđ p̃ter p̃nosit. 54. qđ p̃ter p̃nosit. 55. qđ p̃ter p̃nosit. 56. qđ p̃ter p̃nosit. 57. qđ p̃ter p̃nosit. 58. qđ p̃ter p̃nosit. 59. qđ p̃ter p̃nosit. 60. qđ p̃ter p̃nosit. 61. qđ p̃ter p̃nosit. 62. qđ p̃ter p̃nosit. 63. qđ p̃ter p̃nosit. 64. qđ p̃ter p̃nosit. 65. qđ p̃ter p̃nosit. 66. qđ p̃ter p̃nosit. 67. qđ p̃ter p̃nosit. 68. qđ p̃ter p̃nosit. 69. qđ p̃ter p̃nosit. 70. qđ p̃ter p̃nosit. 71. qđ p̃ter p̃nosit. 72. qđ p̃ter p̃nosit. 73. qđ p̃ter p̃nosit. 74. qđ p̃ter p̃nosit. 75. qđ p̃ter p̃nosit. 76. qđ p̃ter p̃nosit. 77. qđ p̃ter p̃nosit. 78. qđ p̃ter p̃nosit. 79. qđ p̃ter p̃nosit. 80. qđ p̃ter p̃nosit. 81. qđ p̃ter p̃nosit. 82. qđ p̃ter p̃nosit. 83. qđ p̃ter p̃nosit. 84. qđ p̃ter p̃nosit. 85. qđ p̃ter p̃nosit. 86. qđ p̃ter p̃nosit. 87. qđ p̃ter p̃nosit. 88. qđ p̃ter p̃nosit. 89. qđ p̃ter p̃nosit. 90. qđ p̃ter p̃nosit. 91. qđ p̃ter p̃nosit. 92. qđ p̃ter p̃nosit. 93. qđ p̃ter p̃nosit. 94. qđ p̃ter p̃nosit. 95. qđ p̃ter p̃nosit. 96. qđ p̃ter p̃nosit. 97. qđ p̃ter p̃nosit. 98. qđ p̃ter p̃nosit. 99. qđ p̃ter p̃nosit. 100. qđ p̃ter p̃nosit. 101. qđ p̃ter p̃nosit. 102. qđ p̃ter p̃nosit. 103. qđ p̃ter p̃nosit. 104. qđ p̃ter p̃nosit. 105. qđ p̃ter p̃nosit. 106. qđ p̃ter p̃nosit. 107. qđ p̃ter p̃nosit. 108. qđ p̃ter p̃nosit. 109. qđ p̃ter p̃nosit. 110. qđ p̃ter p̃nosit. 111. qđ p̃ter p̃nosit. 112. qđ p̃ter p̃nosit. 113. qđ p̃ter p̃nosit. 114. qđ p̃ter p̃nosit. 115. qđ p̃ter p̃nosit. 116. qđ p̃ter p̃nosit. 117. qđ p̃ter p̃nosit. 118. qđ p̃ter p̃nosit. 119. qđ p̃ter p̃nosit. 120. qđ p̃ter p̃nosit. 121. qđ p̃ter p̃nosit. 122. qđ p̃ter p̃nosit. 123. qđ p̃ter p̃nosit. 124. qđ p̃ter p̃nosit. 125. qđ p̃ter p̃nosit. 126. qđ p̃ter p̃nosit. 127. qđ p̃ter p̃nosit. 128. qđ p̃ter p̃nosit. 129. qđ p̃ter p̃nosit. 130. qđ p̃ter p̃nosit. 131. qđ p̃ter p̃nosit. 132. qđ p̃ter p̃nosit. 133. qđ p̃ter p̃nosit. 134. qđ p̃ter p̃nosit. 135. qđ p̃ter p̃nosit. 136. qđ p̃ter p̃nosit. 137. qđ p̃ter p̃nosit. 138. qđ p̃ter p̃nosit. 139. qđ p̃ter p̃nosit. 140. qđ p̃ter p̃nosit. 141. qđ p̃ter p̃nosit. 142. qđ p̃ter p̃nosit. 143. qđ p̃ter p̃nosit. 144. qđ p̃ter p̃nosit. 145. qđ p̃ter p̃nosit. 146. qđ p̃ter p̃nosit. 147. qđ p̃ter p̃nosit. 148. qđ p̃ter p̃nosit. 149. qđ p̃ter p̃nosit. 150. qđ p̃ter p̃nosit. 151. qđ p̃ter p̃nosit. 152. qđ p̃ter p̃nosit. 153. qđ p̃ter p̃nosit. 154. qđ p̃ter p̃nosit. 155. qđ p̃ter p̃nosit. 156. qđ p̃ter p̃nosit. 157. qđ p̃ter p̃nosit. 158. qđ p̃ter p̃nosit. 159. qđ p̃ter p̃nosit. 160. qđ p̃ter p̃nosit. 161. qđ p̃ter p̃nosit. 162. qđ p̃ter p̃nosit. 163. qđ p̃ter p̃nosit. 164. qđ p̃ter p̃nosit. 165. qđ p̃ter p̃nosit. 166. qđ p̃ter p̃nosit. 167. qđ p̃ter p̃nosit. 168. qđ p̃ter p̃nosit. 169. qđ p̃ter p̃nosit. 170. qđ p̃ter p̃nosit. 171. qđ p̃ter p̃nosit. 172. qđ p̃ter p̃nosit. 173. qđ p̃ter p̃nosit. 174. qđ p̃ter p̃nosit. 175. qđ p̃ter p̃nosit. 176. qđ p̃ter p̃nosit. 177. qđ p̃ter p̃nosit. 178. qđ p̃ter p̃nosit. 179. qđ p̃ter p̃nosit. 180. qđ p̃ter p̃nosit. 181. qđ p̃ter p̃nosit. 182. qđ p̃ter p̃nosit. 183. qđ p̃ter p̃nosit. 184. qđ p̃ter p̃nosit. 185. qđ p̃ter p̃nosit. 186. qđ p̃ter p̃nosit. 187. qđ p̃ter p̃nosit. 188. qđ p̃ter p̃nosit. 189. qđ p̃ter p̃nosit. 190. qđ p̃ter p̃nosit. 191. qđ p̃ter p̃nosit. 192. qđ p̃ter p̃nosit. 193. qđ p̃ter p̃nosit. 194. qđ p̃ter p̃nosit. 195. qđ p̃ter p̃nosit. 196. qđ p̃ter p̃nosit. 197. qđ p̃ter p̃nosit. 198. qđ p̃ter p̃nosit. 199. qđ p̃ter p̃nosit. 200. qđ p̃ter p̃nosit. 201. qđ p̃ter p̃nosit. 202. qđ p̃ter p̃nosit. 203. qđ p̃ter p̃nosit. 204. qđ p̃ter p̃nosit. 205. qđ p̃ter p̃nosit. 206. qđ p̃ter p̃nosit. 207. qđ p̃ter p̃nosit. 208. qđ p̃ter p̃nosit. 209. qđ p̃ter p̃nosit. 210. qđ p̃ter p̃nosit. 211. qđ p̃ter p̃nosit. 212. qđ p̃ter p̃nosit. 213. qđ p̃ter p̃nosit. 214. qđ p̃ter p̃nosit. 215. qđ p̃ter p̃nosit. 216. qđ p̃ter p̃nosit. 217. qđ p̃ter p̃nosit. 218. qđ p̃ter p̃nosit. 219. qđ p̃ter p̃nosit. 220. qđ p̃ter p̃nosit. 221. qđ p̃ter p̃nosit. 222. qđ p̃ter p̃nosit. 223. qđ p̃ter p̃nosit. 224. qđ p̃ter p̃nosit. 225. qđ p̃ter p̃nosit. 226. qđ p̃ter p̃nosit. 227. qđ p̃ter p̃nosit. 228. qđ p̃ter p̃nosit. 229. qđ p̃ter p̃nosit. 230. qđ p̃ter p̃nosit. 231. qđ p̃ter p̃nosit. 232. qđ p̃ter p̃nosit. 233. qđ p̃ter p̃nosit. 234. qđ p̃ter p̃nosit. 235. qđ p̃ter p̃nosit. 236. qđ p̃ter p̃nosit. 237. qđ p̃ter p̃nosit. 238. qđ p̃ter p̃nosit. 239. qđ p̃ter p̃nosit. 240. qđ p̃ter p̃nosit. 241. qđ p̃ter p̃nosit. 242. qđ p̃ter p̃nosit. 243. qđ p̃ter p̃nosit. 244. qđ p̃ter p̃nosit. 245. qđ p̃ter p̃nosit. 246. qđ p̃ter p̃nosit. 247. qđ p̃ter p̃nosit. 248. qđ p̃ter p̃nosit. 249. qđ p̃ter p̃nosit. 250. qđ p̃ter p̃nosit. 251. qđ p̃ter p̃nosit. 252. qđ p̃ter p̃nosit. 253. qđ p̃ter p̃nosit. 254. qđ p̃ter p̃nosit. 255. qđ p̃ter p̃nosit. 256. qđ p̃ter p̃nosit. 257. qđ p̃ter p̃nosit. 258. qđ p̃ter p̃nosit. 259. qđ p̃ter p̃nosit. 260. qđ p̃ter p̃nosit. 261. qđ p̃ter p̃nosit. 262. qđ p̃ter p̃nosit. 263. qđ p̃ter p̃nosit. 264. qđ p̃ter p̃nosit. 265. qđ p̃ter p̃nosit. 266. qđ p̃ter p̃nosit. 267. qđ p̃ter p̃nosit. 268. qđ p̃ter p̃nosit. 269. qđ p̃ter p̃nosit. 270. qđ p̃ter p̃nosit. 271. qđ p̃ter p̃nosit. 272. qđ p̃ter p̃nosit. 273. qđ p̃ter p̃nosit. 274. qđ p̃ter p̃nosit. 275. qđ p̃ter p̃nosit. 276. qđ p̃ter p̃nosit. 277. qđ p̃ter p̃nosit. 278. qđ p̃ter p̃nosit. 279. qđ p̃ter p̃nosit. 280. qđ p̃ter p̃nosit. 281. qđ p̃ter p̃nosit. 282. qđ p̃ter p̃nosit. 283. qđ p̃ter p̃nosit. 284. qđ p̃ter p̃nosit. 285. qđ p̃ter p̃nosit. 286. qđ p̃ter p̃nosit. 287. qđ p̃ter p̃nosit. 288. qđ p̃ter p̃nosit. 289. qđ p̃ter p̃nosit. 290. qđ p̃ter p̃nosit. 291. qđ p̃ter p̃nosit. 292. qđ p̃ter p̃nosit. 293. qđ p̃ter p̃nosit. 294. qđ p̃ter p̃nosit. 295. qđ p̃ter p̃nosit. 296. qđ p̃ter p̃nosit. 297. qđ p̃ter p̃nosit. 298. qđ p̃ter p̃nosit. 299. qđ p̃ter p̃nosit. 300. qđ p̃ter p̃nosit. 301. qđ p̃ter p̃nosit. 302. qđ p̃ter p̃nosit. 303. qđ p̃ter p̃nosit. 304. qđ p̃ter p̃nosit. 305. qđ p̃ter p̃nosit. 306. qđ p̃ter p̃nosit. 307. qđ p̃ter p̃nosit. 308. qđ p̃ter p̃nosit. 309. qđ p̃ter p̃nosit. 310. qđ p̃ter p̃nosit. 311. qđ p̃ter p̃nosit. 312. qđ p̃ter p̃nosit. 313. qđ p̃ter p̃nosit. 314. qđ p̃ter p̃nosit. 315. qđ p̃ter p̃nosit. 316. qđ p̃ter p̃nosit. 317. qđ p̃ter p̃nosit. 318. qđ p̃ter p̃nosit. 319. qđ p̃ter p̃nosit. 320. qđ p̃ter p̃nosit. 321. qđ p̃ter p̃nosit. 322. qđ p̃ter p̃nosit. 323. qđ p̃ter p̃nosit. 324. qđ p̃ter p̃nosit. 325. qđ p̃ter p̃nosit. 326. qđ p̃ter p̃nosit. 327. qđ p̃ter p̃nosit. 328. qđ p̃ter p̃nosit. 329. qđ p̃ter p̃nosit. 330. qđ p̃ter p̃nosit. 331. qđ p̃ter p̃nosit. 332. qđ p̃ter p̃nosit. 333. qđ p̃ter p̃nosit. 334. qđ p̃ter p̃nosit. 335. qđ p̃ter p̃nosit. 336. qđ p̃ter p̃nosit. 337. qđ p̃ter p̃nosit. 338. qđ p̃ter p̃nosit. 339. qđ p̃ter p̃nosit. 340. qđ p̃ter p̃nosit. 341. qđ p̃ter p̃nosit. 342. qđ p̃ter p̃nosit. 343. qđ p̃ter p̃nosit. 344. qđ p̃ter p̃nosit. 345. qđ p̃ter p̃nosit. 346. qđ p̃ter p̃nosit. 347. qđ p̃ter p̃nosit. 348. qđ p̃ter p̃nosit. 349. qđ p̃ter p̃nosit. 350. qđ p̃ter p̃nosit. 351. qđ p̃ter p̃nosit. 352. qđ p̃ter p̃nosit. 353. qđ p̃ter p̃nosit. 354. qđ p̃ter p̃nosit. 355. qđ p̃ter p̃nosit. 356. qđ p̃ter p̃nosit. 357. qđ p̃ter p̃nosit. 358. qđ p̃ter p̃nosit. 359. qđ p̃ter p̃nosit. 360. qđ p̃ter p̃nosit. 361. qđ p̃ter p̃nosit. 362. qđ p̃ter p̃nosit. 363. qđ p̃ter p̃nosit. 364. qđ p̃ter p̃nosit. 365. qđ p̃ter p̃nosit. 366. qđ p̃ter p̃nosit. 367. qđ p̃ter p̃nosit. 368. qđ p̃ter p̃nosit. 369. qđ p̃ter p̃nosit. 370. qđ p̃ter p̃nosit. 371. qđ p̃ter p̃nosit. 372. qđ p̃ter p̃nosit. 373. qđ p̃ter p̃nosit. 374. qđ p̃ter p̃nosit. 375. qđ p̃ter p̃nosit. 376. qđ p̃ter p̃nosit. 377. qđ p̃ter p̃nosit. 378. qđ p̃ter p̃nosit. 379. qđ p̃ter p̃nosit. 380. qđ p̃ter p̃nosit. 381. qđ p̃ter p̃nosit. 382. qđ p̃ter p̃nosit. 383. qđ p̃ter p̃nosit. 384. qđ p̃ter p̃nosit. 385. qđ p̃ter p̃nosit. 386. qđ p̃ter p̃nosit. 387. qđ p̃ter p̃nosit. 388. qđ p̃ter p̃nosit. 389. qđ p̃ter p̃nosit. 390. qđ p̃ter p̃nosit. 391. qđ p̃ter p̃nosit. 392. qđ p̃ter p̃nosit. 393. qđ p̃ter p̃nosit. 394. qđ p̃ter p̃nosit. 395. qđ p̃ter p̃nosit. 396. qđ p̃ter p̃nosit. 397. qđ p̃ter p̃nosit. 398. qđ p̃ter p̃nosit. 399. qđ p̃ter p̃nosit. 400. qđ p̃ter p̃nosit. 401. qđ p̃ter p̃nosit. 402. qđ p̃ter p̃nosit. 403. qđ p̃ter p̃nosit. 404. qđ p̃ter p̃nosit. 405. qđ p̃ter p̃nosit. 406. qđ p̃ter p̃nosit. 407. qđ p̃ter p̃nosit. 408. qđ p̃ter p̃nosit. 409. qđ p̃ter p̃nosit. 410. qđ p̃ter p̃nosit. 411. qđ p̃ter p̃nosit. 412. qđ p̃ter p̃nosit. 413. qđ p̃ter p̃nosit. 414. qđ p̃ter p̃nosit. 415. qđ p̃ter p̃nosit. 416. qđ p̃ter p̃nosit. 417. qđ p̃ter p̃nosit. 418. qđ p̃ter p̃nosit. 419. qđ p̃ter p̃nosit. 420. qđ p̃ter p̃nosit. 421. qđ p̃ter p̃nosit. 422. qđ p̃ter p̃nosit. 423. qđ p̃ter p̃nosit. 424. qđ p̃ter p̃nosit. 425. qđ p̃ter p̃nosit. 426. qđ p̃ter p̃nosit. 427. qđ p̃ter p̃nosit. 428. qđ p̃ter p̃nosit. 429. qđ p̃ter p̃nosit. 430. qđ p̃ter p̃nosit. 431. qđ p̃ter p̃nosit. 432. qđ p̃ter p̃nosit. 433. qđ p̃ter p̃nosit. 434. qđ p̃ter p̃nosit. 435. qđ p̃ter p̃nosit. 436. qđ p̃ter p̃nosit. 437. qđ p̃ter p̃nosit. 438. qđ p̃ter p̃nosit. 439. qđ p̃ter p̃nosit. 440. qđ p̃ter p̃nosit. 441. qđ p̃ter p̃nosit. 442. qđ p̃ter p̃nosit. 443. qđ p̃ter p̃nosit. 444. qđ p̃ter p̃nosit. 445. qđ p̃ter p̃nosit. 446. qđ p̃ter p̃nosit. 447. qđ p̃ter p̃nosit. 448. qđ p̃ter p̃nosit. 449. qđ p̃ter p̃nosit. 450. qđ p̃ter p̃nosit. 451. qđ p̃ter p̃nosit. 452. qđ p̃ter p̃nosit. 453. qđ p̃ter p̃nosit. 454. qđ p̃ter p̃nosit. 455. qđ p̃ter p̃nosit. 456. qđ p̃ter p̃nosit. 457. qđ p̃ter p̃nosit. 458. qđ p̃ter p̃nosit. 459. qđ p̃ter p̃nosit. 460. qđ p̃ter p̃nosit. 461. qđ p̃ter p̃nosit. 462. qđ p̃ter p̃nosit. 463. qđ p̃ter p̃nosit. 464. qđ p̃ter p̃nosit. 465. qđ p̃ter p̃nosit. 466. qđ p̃ter p̃nosit. 467. qđ p̃ter p̃nosit. 468. qđ p̃ter p̃nosit. 469. qđ p̃ter p̃nosit. 470. qđ p̃ter p̃nosit. 471. qđ p̃ter p̃nosit. 472. qđ p̃ter p̃nosit. 473. qđ p̃ter p̃nosit. 474. qđ p̃ter p̃nosit. 475. qđ p̃ter p̃nosit. 476. qđ p̃ter p̃nosit. 477. qđ p̃ter p̃nosit. 478. qđ p̃ter p̃nosit. 479. qđ p̃ter p̃nosit. 480. qđ p̃ter p̃nosit. 481. qđ p̃ter p̃nosit. 482. qđ p̃ter p̃nosit. 483. qđ p̃ter p̃nosit. 484. qđ p̃ter p̃nosit. 485. qđ p̃ter p̃nosit. 486. qđ p̃ter p̃nosit. 487. qđ p̃ter p̃nosit. 488. qđ p̃ter p̃nosit. 489. qđ p̃ter p̃nosit. 490. qđ p̃ter p̃nosit. 491. qđ p̃ter p̃nosit. 492. qđ p̃ter p̃nosit. 493. qđ p̃ter p̃nosit. 494. qđ p̃ter p̃nosit. 495. qđ p̃ter p̃nosit. 496. qđ p̃ter p̃nosit. 497. qđ p̃ter p̃nosit. 498. qđ p̃ter p̃nosit. 499. qđ p̃ter p̃nosit. 500. qđ p̃ter p̃nosit. 501. qđ p̃ter p̃nosit. 502. qđ p̃ter p̃nosit. 503. qđ p̃ter p̃nosit. 504. qđ p̃ter p̃nosit. 505. qđ p̃ter p̃nosit. 506. qđ p̃ter p̃nosit. 507. qđ p̃ter p̃nosit. 508. qđ p̃ter p̃nosit. 509. qđ p̃ter p̃nosit. 510. qđ p̃ter p̃nosit. 511. qđ p̃ter p̃nosit. 512. qđ p̃ter p̃nosit. 513. qđ p̃ter p̃nosit. 514. qđ p̃ter p̃nosit. 515. qđ p̃ter p̃nosit. 516. qđ p̃ter p̃nosit. 517. qđ p̃ter p̃nosit. 518. qđ p̃ter p̃nosit. 519. qđ p̃ter p̃nosit. 520. qđ p̃ter p̃nosit. 521. qđ p̃ter p̃nosit. 522. qđ p̃ter p̃nosit. 523. qđ p̃ter p̃nosit. 524. qđ p̃ter

Decimus

Aposima prunorum non est danda: sed ex alijs regenda. In loco quo aposima prunorum succo granati muzzi cum mucillagine psilly est tribuendus.

Epasit preterea in nocte in horis. scilicet cum venter a cibovacuis sit: prunus sandalis et aqua rosae infusus est superponendus. Sit quoque inter comestionem: et inuasionis principium longum tempus: videlicet nutriatur tribus horis vel duabus ante quam febris accedat aut postquam recesserit.

Hic autem eger ab omnibus calidis est abstinendus: et in loco frigidus sit semper eius mora.

Quod si febris cum magno ardore et calore esse videatur: ex succo cucumeris saracenici aut cucurbite aut citrulli: et ex mucillagine psilly cum malis granatis aut iulep plus erit dandum: et de aqua ordei plus bibendum. Si vero diu plixus fuerit: aut eius cibum non cito digeritur: non cominit tibi ut ex aqua ordei iterum ei tribuas post solis occasum. Troscisci quoque de capphora quidam cum sirupo acetoso de zuccharo in potu dandi mane antequam aqua ordei sumat per duas horas: aut ad minimum per vna hora. Cuius se eger dimiserit: Adhuc eodem regimine quod per febre per tres dies erit regenda. Quibus transactis pullina caro: aut edina est danda. Interim tamen a balneo sole et vino est abstinendus: deinde ad consueta reducendus.

De causis et de. CAP. V.

Ec febris de genere est tertiane: ea tamen fortior existit: et maioris caloris. Que quidem vna die sit validior. Alia vero minus calida. A corpore tamen non separatur: neque oripilatio cum ea accedit neque sudor nisi cum recesserit. Alia autem tertiane accidentia sunt cum ea: vehementiora tamen et firmiora. Lingua preterea ac labia citrina fiunt: aut denigrantur: aut absque dubio exasperantur si febris non valde fuerit fortis.

In huiusmodi febris curatione: tali indigemus regimine quale in tertiana predictimus. Est tamen in ea plus studendum: diligentior cura est ei adhibenda: firmior est fortior illa et maioris incendi. Ego igitur in nocte ex aposima prunorum et tamarindorum quod predictimus est tribuendum: visque quo veteri quotidie bis aut amplius soluat: troscisci quoque de camphora: aut succus citrullorum: aut cucumeris saracenici: aut pitana semper in mane dentur. In die vero omni hora assidue cucurbite: aut citrullorum succus: ei tribuat: ex mica panis abluta lacti quod butyrum sit sublatum cum zuccharo admixta regat. Quod si papam comederit: aqua ordei iterum sumat: sicut ostendimus: aqua autem que illi in potu ministratur parum psilly admisceatur: et ex ipsius mucillagine cum iulep: aut succo granati in potu sumat.

Asperitas vero lingue cum pano lenco frice: deinde psilly mucillagine cum zuccharo labendo bauriat.

Nucleus quoque pruni papam ad hoc carnositate retinens: in ore retinendus octidie: et panis aqua rosae infusus epati ac cordi in pluribus superponantur horis.

Et si eger in interioribus apanon habuerit: neque stons neque par debilia erant dum esset incolumis: ex aqua frigida super nuem in frigidata multum in potu sumat cum calor valde accessus fuerit de qua adeo visque bibat: donec facies eius viridis fiat et tremat. Calor nam febrilis ex hoc ilico extinguitur: deinde sudabit: et euadet aut fere liberatus erit. Venter autem si vehementer soluat: ordeum contractum et ablutum: et aqua coctum: cum trosciscis constrictis de spodio: dandum est. Sirupum vero acetosum: et iulep: et zuccharum vitet. Rob autem simplex de granatis acetosis: et malis: et citonyis acetosis: dandum est: et ex oibus quod in capso de veteris pstricte digim: est regendum.

Quod si a vigilis et capitis dolore ledat: sicut in eap egritudine capitulis continetur: medicandus erit. Nos nam in h

nostro libro non ponimus curas egritudinum: nisi simplicium. Ideoque cum egritudines posite fuerint: ex propriis capitulis sunt earum curationes sumende.

Sit preterea in hac febre et in omnibus continuis febribus nutriendi tempus: tunc cum eger aliquas sentit alleviationem: aut si alleviationem non sentit: sit in hora qua solitus erat comedere dum esset sanus: aut in hora qua dies in frigidatur et temperatur.

Interpolatis vero oportet ut sit hora comedendi longe ante earum accessionem quanto plus possibile fuerit: aut post earum recessionem. Nos tamen ostendimus quomodo sue nutritionis regimen observari debeat cum de acutis tractabimus egritudinibus si deus voluerit.

De sincho. CAP. VI.

Ec febris cum incipit sine tremore ac oripilatio accedit: imo cum calore incipit: et est cum ea in facie: et in oculis et auribus: et naribus rubedo: et tristitia et ingreditur: et inflamatio foris et inspiratio magis et frequens.

Hanc preterea febre antequam accedat: hec signa precedunt. Ego namque adest in corpore gravitas et extensio: et pigritia et dispositio que lassitudini similatur: et in somno superfluitas: et amentia: et in capite gravitas et precipue in fronte et temporibus.

Venarum quoque exuberantia: et guidegi videtur: et purpur in naribus: et in locis ubi vetositas apponere consuevit sentit.

Hec quoque febris accedit adolescentibus corpora bone habitudinis habentibus: et eis qui ex carne et confectionibus de melle multum comedere: et multum vinum bibere consueverunt. Attingit autem sepius in hyeme et vere.

Cuius corpus hanc egritudinem patiens tangitur simile corpori de balneo ex euntis sentitur. Aut qui super corpus suum multum ex aqua calida fudit.

Pulsus in hac febre magnus sentitur et frequens: et vena rubea et crossa. Cum ergo in hac febre signa ista apparuerint: aut plura ex eis festinandum est ad egritudinem faciendam: in qua ex sanguine multum est extrahendum. Ex hoc enim extinguitur hec febris.

Si autem non prius subueniatur quam lingua nigra fiat: et supervenerint accidentia causon: eger ut diximus regatur. In hac tamen febre ea que sanguinem reprimant magis sunt danda: sicut rob quod fit de succo vite acerbe et de acetositate citri: et ribes: et acetum: et malum granatum preterea ad regimen egritudinis subtiliandum est divertendum: et ad multum ipsius comestionem minuendam.

Si quis etiam egrum in sue egritudinis principio inuenit et stomari fecerit hanc quod diximus cibis ipsi admisceat.

In potu preterea aqua frigida tribuatur: et troscisci de camphora. Et si necesse fuerit venter ex aposima prunorum et tamarindorum et zuccharo solvatur: aut ex succo granatorum acetosorum cum pulpa sua et zuccharo trito.

Postquam vero febris recesserit: a carne et confectionibus que ex melle fiunt: abstineat: et vino: donec ipsius sanitas sit confirmata. Hec quoque febris est continua et non interpolata: neque vocatur tertiana: neque cum ea est aliquid ex igne et inflammatione et acuitate que cum causon sentitur sepe nisi in principio extinguitur.

Hec preterea tres habet species: vna est in qua a suo principio non cessat augmentari malicia: visque quo veniat crisi: aut eger moriatur. Alia vero est que semper in vna moratur dispositione. Tertia quoque est que quotidie a suo principio minuitur. Illa autem que semper augetur: plus indiget minutione quam alie. Postquam ea que vnius est tenorio: secundo eget licet etiam tertia ea non sit prima da. Ille tamen due plus indigent et precipue ea que est cum augmento semper.

De morbo dicitur hanc species vna est in qua a suo principio non cessat augmentari malicia: visque quo veniat crisi: aut eger moriatur. Alia vero est que semper in vna moratur dispositione. Tertia quoque est que quotidie a suo principio minuitur. Illa autem que semper augetur: plus indiget minutione quam alie. Postquam ea que vnius est tenorio: secundo eget licet etiam tertia ea non sit prima da. Ille tamen due plus indigent et precipue ea que est cum augmento semper.

In egritudine quod ex frigore non gignit: dicitur de causis medicum et danda in potu. Dicitur quoque hanc febre dicitur non idcirco. Alia quod si motus non fuerit hanc febre in augmento fortis aut in statu primum infortis. Et si medicum dicitur phibere eo quod in motu sit aliquid proprium. In statu vero dicitur non phibere: si quiescit: ne magis impediatur.

Nulla febris quod in tremore incipit: et prima. Cum febris incipit in magno tremore fuerit postquam corpus cito et calore mittit: extinguitur et quod sit tertiana.

matric. 3. vni^a sextā. Efficaciant cu sirupo acetoso mellito

Cum pater noster fecit pater noster die noster afflictus in
militia et deinde querens est in se ali
quid et deinde querens est in se ali
quid et deinde querens est in se ali

Cum prima fiat paties: duo missis afflicto in
 mithridato, et vespe querentia, et msa ali
 an 3. 5: et de caproco, qm tua bulat: bon
 et sic subat paties: et pthen punit de ipse
 et caproco et vespe an sup ymnas: et pat
 rocto sumu p ob dripiat: et sic punit
 arresing ul teibz: ita duo supio tali po
 fiat suffragatio: et siquid pui poter pui

ordinarij: et mali ponderis. Et si h' augmentu' carni fuit augmentu' d'nsu'. Si abijt q' ipse erat longu', et si in die
tercia ma' fuisset v'ga fuisset et mouisset se. nec in v'ra nec in cythra aliq' d'ntu' signa apparuerit
fuisse e'gan debet no' curari in d'v' v'ga. Sente si in die p'ta. fuisse v'ga repit: et d'nto n'la appert:
h' videas febri' ac si e'ff' ortu' alto' m'nfest' f'abit febri' longissim' fore. et p'pue' p' f'ores in ma-
rescit. et t'acuit fit: p'fectus ille ex. Regnat d'no. et rolera m'gn' v'nde p'p'ia. 55

Decimus

T In balneum quoq; mittendus est. In quo tamē non su-
det. Laborem p̄terea atq; vigilias min⁹ solito patiat̄ur.
Sōni vō ⁊ quietis augmento assuecat: ⁊ vinus subtile ⁊
valde temperatum bibat.

¶ Solutio q̄s v̄tr̄is affiduc p̄ vñū diē anteq̄ accessio ve
niat: c̄ adhibēda ē. S̄z vomitus in die accessiois: ē dan
dus. Alijs v̄o diebus q̄liter nutriatur: q̄ corpus ipsius bu
metet: ē p̄s̄andus. ¶ Et est c̄siderādū an feb̄ris ē ī su
is accidētib̄: q̄ sue accessiois longitudine minuat̄: q̄
currūt in ea: quia hoc bonum crit.

¶ Si aut non multū iuuenis minorati eger uehemētē est euacuādus. ¶ Qd si inuitimo factū fuerit: nō pmanebit febris. ¶ Qd si vltra .xl. dies plōgata fuerit: ego cō religis isti medicatōis q̄ diximus ad magnitudinē nūci: de dia triō pipcon q̄tidie in mane ē tribuēdus: ⁊ ex medicamine qd fit ex asa. ¶ Ad auelane magnitudinē: dādū. qd. Be. asse: folioꝝ rute sicce: pipris ois equalr: mellis qd sufficit: ad p̄ficiēdū. Sumat ex hoc medicamine quātum est auellana i hora dormiēdi: ⁊ eger post ipsū dormiat.

¶ Balneū ptericera igrediat̃ ⁊ fudet i eorū nō t̃ i die accessiōis. ¶ Unū q̃s vetus ⁊ purz bibat: ⁊ si fuerit t̃ps esta-
tis ⁊ corp⁹ macz ⁊ calū meli⁹ erit ne aliq̃ ex calidis me-
dicinis def. S̃s serū cū sucharo tabarzer ei sepe tribuat̃.
Apozima q̃s de epirbino ⁊ mirobalanis idis iterdū def:
⁊ ex cibis nutritiis humectatiuis. Uomit̃ ē i pncipio ac-
cessiōis in die q̃ eti in festat febris: cum sirupo acetofo ⁊
aqua tepida prouocetur.

¶ De febribus continuis.

CAP. 130

Tertiana quartana: et quotidiana: plerū
q̄ fortasse nō remouētur: sed
p̄manet semp. In hora accessiōis fiunt fortio-
res: postea reprimūt: non tñ separant: ita vt
corp⁹ ab eis oīno sit liberū: deinde iterū vt p̄
in hora accessiōis inualescūt. Accidētia vō hāz febriuz:
eadē sūt q̄ t̄ p̄dictaz: excepto q̄ cū tremore nō īcipiūt: n̄
sūdōz in toto corpore ē cū istis: nisi cū recedūt. Mā. n. li.
lax: istaz etiā est materia. S; est in quātitate maior: et in
quātitate deterior: et pl⁹ timorosa. Eadē igit cura istis sub-
ueniendū est et illis. Medicus tñ in hāz curatōe magi stu-
diosus: et frequētius dō ēē sollicit⁹ q̄ in p̄dictis.

¶ De febrib⁹ cōmixtis q̄ accidunt de q̄nto ī q̄ntū diē v^o de
sexto ī sextū vel amplius. CAP. X

CAP. x.

Is febribus laborātes in singulis
diez ante sūt soluēdi. ⁊ in die accessiōis vt euo
mā laborādus: ⁊ pter ista regimē qđ in capto
de febre flegmatica nominatū ē circa eos ob
seruandū ē si eger fuerit crosus: ⁊ comedēdi auid: ⁊ gu
losus. Si aut fuerit fice: ⁊ macer: ex eis qđ colerā purgāt
nigrā: sūt soluendus. Et pter hoc regimē: qđ in quartana
dictum est: circa eum obseruandum.

Certe qđ certos nō obſuāt paroxiſmos ſiūt aut pp
apa qđ in aliquibus membroꝝ ſit: ꝛ precipue i renibꝰ: aut
qꝛ in quartana tráſitura eſt. Differentia tñ inter eas eſt: qđ
cū pma eſt dolor in aliq̃ eꝝ mebris: aut inferiꝰ ſub doſo.
Aut i ſuis opatōibus eſt leſio. Cū alia vō nīhil horꝝ iueniē.

Eprieqde curatio emēbz: ifirmū sanare: qđ fiet obfua-
do ea qđ clarantur? i loci vbi d' his tractauim'. Scđa aũt
curabit ſet euacuādo: t alia vice calore repmēdo. Qđ iō
fieri puenit ne humores omnino integre adurant.

¶ De febrib⁹ ex qb⁹ accidit frig⁹ ⁊ calor fil. CAP. XI.

Cum febre causon in lingua: fuerit nigredo: et inspiratio magna: et sitis multitudo: et estuatio: fueritque corporis superficies frigida: erit significatio mala.

C Si r q3 si extremitates 2 corporis suffici

ea fuerint frigidissime: et febris fuerit p[ro]p[ri]a apostema quod
est in interioribus. Ego t[ame]n n[on] in hoc fermor de hac t[ri]n[ite] sp[eci]e
loqui volo: imo de o[mn]i febre in q[ua]q[ue] corp[or]is sup[er]ficies fue-
rit frida. Cū qua eger fatigationē et fractioē et febrē et ali-
ces et ostatioē fēit: et pulsus ē veloc[us] et inspiratio s[er]u[us]: et ca-
lor cōtinu[us] s[er]u[us] inter: nec interpolatus ex regimine fe-
bris flegmatici erit reuendus.

Quod si in superficie corporis fuerit calor vt calor febrientis in pulsu tamen non sit velocitas neque inspiratio sit spiritus nec magna neque eger ex calore febri aliquid magnus senserit interius immo totum calorem et incendium et fractionem in corporis superficie senserit: fueritque hoc cum interpolatione: siturpus acetosus: et geleniabini de zucharo egro dentur: et ex aceto et oleo amigdalino nutriatur: balneum quoque quotidie ingrediatur in quo parum fidei et multum ex aqua calida super eum fundatur. Que si suffecerit bene erit. Et si non: venter ex apozimate mirabolis erit soluendus: et ad regimem erit redeundum.

¶ **E**t si eger orzippilationem cum inflammatione mi-
xtam senserit: et inspirat preter hoc inspirationem calidā
et passus fuerit alices: et senserit calores prius: et illico post
frigus: aut prius frigus: post statim calores: ex apozima
te mirobalanorum citrinorum: indorum: et turbit: et su-
chabo est solvendus. ¶ **T**rocisci quoque diarodon parui:
et trocisci de spodio quotidie pondere duorum aureorum
cum sirupo acetoso de zucharo: et succo granator: oadi sunt.
¶ **D**escriptio autem trociscorum de rosis qui parui dicū-
tur ista est: Recipe pulueris rofarum rubearum. ʒ. x. spi-
ce nardi succi liquiritie ambozum ana. ʒ. i. seminis citru-
lorum: feminis cndiue: ambozum ana. ʒ. ij. Et his cum su-
ley confectis informet trocisci: et sumantur in potu.

¶ Descriptio troscifconum de spodio. Recipe spodio. 3. x. rosarum rubearum. 3. iij. seminis citroli: seminis lactu-
ce: seminis cucurbitae: omniū ana. 3. 5. succi liquoricie tere-
niabini ambozum ana. 3. v. ex mucillagine pfilly confper-
gantur: fiant ex eis troscifi: 2 bibantur.

¶ De frigoribus ex quibus non calefit patiens. CAP. XII

CAP. XII

Cum consue- alicui tremor cum i
uenerit: neq; calefit immo corpus ad prima
redibit dispositiones post aliquot tempus: ab
inchoatione sua ad dispositionem suam pre
ter qd non sequatur ipsum febris eger ex eis que predi
mus in capitulo de febre flegmatica est euacuad: et ipsi
us regimen subtilandum: et omnia que flegmatis sunt
generatua sunt prohibenda.

¶ Sic preterea eger parum dormiat & in hora ipsius tremoris deambulatione utatur.

¶ Et si egritudo diu perseverauerit ex medicamine de a
sa ad auellane magnitudinem ante horam tremoris dā
dum est: deinde pannis cooperiendus ⁊ precipitendus
ei vt vehementer mozeatur cooperatus: neq; sepe elua
tur. Qd̄ ideo fieri uenit vt sudet ⁊ tremor renouetur

¶ Ex oleo quoque de costo ē inūgēdus: et aqua calida in potu multotiens ē ei tribuenda. Eger q̄s cooptus dorsus et caput ēq̄ aliquo crosto pāno facie sup̄ aqua calāz ponatur: cuius vaporē in facie recipiat: vt sudor puocet: et tremor remoueat. Vinum itidē forte et purū cum pipere in potu tribuatur: et tremor remouebitur.

De febre sincopali que fit ex malicia humorum et eorum acuitate. CAP. XIII

САР. XIII

Candoq3 febris alicui superuenit
secundum maiorem partem
in die tertia paroxysmus facit cum qua facies
egri cito fit tormalio: et corpus macrescit.
Virtus quoq3 que in pulsu attenditur cadit

hæc febres epurales vocantur quæ ex fluxu ventris et pressu gigni: Cuiusmodi præ præteritis. Aliæ quoque præ ædco
loco putrefactæ dicuntur et quæ nondum potuit calescere: tunc hæc et rationem habet et dicitur: quæ non rationem
et fluxum soluit. hæc autem non et fluxum præteritum dicitur ventris. Est et alia febris quæ de hepatis
et fit ex humore colore rubro adæque. mixta ventris fluxu. aut multo spissiore: et caliditate præteritis
quæ colore rubra loquuntur per præteritum ad præteritum. Interiora autem infunduntur: et fluxum
aut colore nigra ex sua præteritis: nec dissolui: nec corrigi possunt.

N. de Balmeo

Thonisi et Rosis

Hic se habet ex parte
 intereo qd no qd
 trant qd. In
 xte vna et
 qd. danda trant
 p. m. gulos. qd
 eos solm f. i. g. ledet.

Tractatus

CAP. XIII

De febrib⁹ q̄ p̄comitātur ap̄ata. CAP. XV

magis magnitudinem; et ipius quatuordecim.

¶ De febribus q̄ ex pestilētia accidūt. CAP. XV

manfiones ex folijs falicio: ꝛ vitis: ꝛ malozum: ꝛ om
alium rerum in quibus est frigiditas: ꝛ ſcripticitas:
ne. Et ex ſandalis ꝛ camphora ſuffumigentur. ꝛ ex a
roſata multotiens in die rorentur.

*grosiffi fuz
muri mto paze
aliqui et fl
xoo cos d. fol
et fuma phib*

to possu
-e fruit:
ni y haly

De febribus cōpositis. CAP. XVII.
Lerūq; supueniunt ego due aut tres febres: q̄ quandoq; sunt vni generis vt tertiana: quandoq; diuerso: vt cū ego supuenit q̄rtana cū tertiana: aut flegmatica cū ethica. Sepe etiam vna ex eis est cōstia: et alia interpolata: et sepe accessionū p̄ncipiū vicinā: vt in vna sint hora et sepe elōgantur. Quapp̄ ordo periodorū ipsarū corripit: et accidētia ita cōmīscēt: vt cognosci minime q̄ant nisi ab eo qui cognoscēdi species simplicium p̄tā adeptus ē. Ideoq; genus febris nō solum ex interpolatione sua sciri d̄: sed ex accidentibus ipsam comitātibus q̄ sunt eius propria. Contingit enim duas habenti tertianas: quotidie interpolationem pati. Unde si hec nō cognoscatur nisi ex interpolatione iudicabitur esse flegmatica. Lūi si secundū hoc regimen adhibitū fuerit eger interficiet. Quapp̄ spēs ex accidentibus que sunt ei p̄pria cognoscēda est: et nō ex circuitu ei. Sitq; cura q̄ huiusmodi adhiberi febri cōmīscētūz fortitudine et debilitate: et eorum simplicitate: ac permixtionē. Neque attēdatur interpolationis ordo: cum accidentium testimonium ab interpolatione diuersum fuerit: et enim cū aliquis duabus infestatur tertianis quotidie a febre ledatur: nō tamen curatione quotidiane ei subueniendum est: sed tertiane. Adhuc etiam p̄ter supradicta oīno nitendum est: et in cura eius studiose elaborandum. Si autēz febris vna die accidat et alia non: accidentia tamē que tertiane sunt propria: nō sint fortia: neq; pura: immo debilia: et commixta: non est medicanda cum sola tertiane cura: immo ipsius curatio temperanda est: sūm accidentiū declinatōem. Uniūuersalī autē dicimus febrium cōpositarū curatio nē cōpositam debere esse: ex curis simplicium: et q̄ duarū curationū cōmixtio: secundū duarū febrium cōmixtionē fieri d̄: plerūq; tamē oīz nos studere: vt ad vnā febriē curandā intendamus: cum ipsa fuerit magis timēda. Lūi exēplū est: q̄ si aliquis febriēmpatere quartanā et supueniret ei alia febris p̄ apostema in epate: aut stō: aut ali quo ex mēbris in instrumentis anhelitus: dico q̄ hoc loco cum hoc accideret: studiose esset attendēdū ad febriē curandam que taliter accideret p̄pter timorē ipsius magnū: et in medicinis aliquid contineret q̄d aliaz febriē faceret validiorem. Et si contingeret febriē vna die infestare et alia non: sed accidentia huius tertiane nō apparerent pura neq; fortia: neq; tremor eius esset pūgitiuus neq; calor cito post ipsum accensus foret: neq; sitis multa: neq; estuatio: neq; calor febris: neq; dolor capitis: neq; inanis locutio: neq; sudor: sed forent oīa hec debilia cum cōpararentur eis q̄ in pura tertiana videri solēt. Et ponamus ēt q̄ p̄ter hec febriē ista plōgare: donec ad. xiiij. horas ptingeret: diceremus q̄ hec febris nō eēt curāda pure tertiane medicatione: sed huius curatio ex flegmatica febris cura cōmīscēda foret: et deberem⁹ dirigere intētionē nostrā ad id q̄ flegma atq; colerā ab ego educere posset. Huiusq; nutritio ac totū regimen: scōz hoc eēt ordināda. Nos qdē oēs p̄positas febres noīare nō possumus: neq; cuiuslibet illarū p̄pria subycere curam. Qz at vt huius discipline inspector simplicium febriū formas et earūz curas optime cognoscat et post cōpositarū cognitionē bñ mēsurare. et earum curam ex duarum simplicium curis temperare sciat.

De variolis et morbillo. CAP. XVIII.
Am febriē acuta et clusa pueris p̄cipue: aut iuuenib⁹ euenire cepit. fueritq; cū ea dōxi dolor et narium purit⁹: et i sōno timō ac capitis granitas: et oculorū rubedor et corpe sēns pūctio: sciēdūz ē q̄

egro aut variole: aut morbillis citissime supuenient.
 Quapp̄ si anteq̄ apparere incipiāt: medic⁹ egrum inueniat minuire eū faciat aut cū vētosis sanguis extrahat. Minuat egdē sanguinis multitudo. Cōsequēter vō troscisci de spodio cum succo granati acetosi in potu tribuat.
 Eger qz nō nutriet nisi ex p̄tisana: et hoc i mane et ppe nocte fiat. Qz si ipse largiore appetierit nutritioē: fueritq; ipsi virt⁹ debilis: alia nō denī nisi lētes absq; corticibus cū pauco aceto d̄dite. Aut sorbitōes q̄ sunt ex amilo et zucharo et oleo amigdalino: et epulū qd ex olcrib⁹ frigidis que haberi possunt preparatur.
 Rob qz qd sit ex fructib⁹ acetosis aut stipticis ad bibēdū detur. Venter at si strict⁹ fuerit: infusiones q̄tidie i potu sumat. Ex B.n. aut oīno p̄hibebit pustulaz egressio aut si quid egressum fuerit: paruum erit.
 Si vō eger a medico non p̄us fuerit inuentus qz passio egredi incipiat: nō erit tūc minuēdus neq; troscisci de spodio erūt d̄diti. sed corp⁹ ipsi⁹ erit bñ coopiēdū: vt sudor p̄uocef. Ex hoc. n. leuis fiet mā ad exeundum.
 Si autē videat passio dura eē ad egrediēdū: et eger videatur eē vehemētis naufec: et cū multa estuatio: et accidit ei leuitas i aliquib⁹ horis: apozima de ficub⁹ et vuis passis lētib⁹ absq; corticib⁹ et semie feniculi et fustib⁹ de lacca i potu sumat: qd hoc mō fit. Cuiusq; p̄dictorū pugillus vn⁹ sumat: deinde oīa i aq̄ coquāt: et colentur: quorum apozima multotiens in die sumatur.
 Aqua p̄terea ro. i. q̄ sumac infusus fuerit. Aut succ⁹ q ex carnositate granati exp̄mis: oculi ignatizet. Aqua et frigidā cū pauco aceto mixta: in potu tribuat: et gargarism⁹ sūr ex ea fiat. Qd iō fieri puenit ne i oculis: aut narib⁹ aut gutture ex ea aliqd egrediat. Antimonii qz cū succo coriādrī fricet et i oculis multotiens in die mittatur.
 Lūq; tota passio egressa fuerit et matura eger sup folia salicis ponend⁹ est ad dormiēdū: aut lect⁹ ei ex rosīs tritis est puluerizand⁹. Si qd at ex p̄dicta egritudine nō cito siccat qd sit magnū: et cū multo humore ex aqua salsa cū coto ibibatur. Et si fuerit hyemis tps ligna tamarisci ante egr⁹ sunt cōburēda. Si vō estati tps fuerit: ex sandalis ex folijs rosarū: et mirri suffumigatio faciēda ē. Hec qz oīa cū aqua coquēda sunt: i qua eger si sic citas predictarum tardata fuerit: mittendus est.
 Lūq; illud qd p̄dixim⁹ bñ siccātū fuerit et remāserit de super cortex fedus et habens efcaras: ex oleo tepido cum coto multotiens in die inūgat. Lūq; oēs cortices occiderint: et eger ex toto sanus fuerit: et signa que remāserit remouēda fuerint ex eis que in caplo de remotione signorum p̄diximus liniantur sepe.
 Balneo qz et regimine qd ad huius curā valet: vtatur. Qz si variole et morbilli egrediāt: nō miuto sāguis: sicut duorū gnatōz cū troscisci de spodio d̄t: et ex oī regimīne qd pōt ifridare regat. Pullos p̄terea nō comedat nisi postq̄ oēs cortices q̄ sūt sup loca va riolarū remoti fuerint: et febris a corpe: atq; oīs calor separāt⁹ fuerit. Sūmo ope ēt eāuēdū: ne aliqd qd vētrē soluat ego postq̄ variole aut morbilli appere cepit tribuat. Qz si vēter multū solut⁹ fuerit: p̄tisana cū spodio et gūmi arabico: et bolo armeno: atq; rosīs sicut i caplo de fluxu vētris p̄dixim⁹: i potu tribuat. Oib⁹ vō variol ille qz colores sūt violacei: et q̄ sūt parue et dure: et nō maturā: et deteriores existūt.
 Morbilli qz cui⁹ color ē vt violē color sūr ē malus. Si at variola et morbilli duriter egredi et maturari vident⁹: et febris et estuatio sedāt: et alleniat⁹ et supuenit p̄ter h̄ sincopis et cordis tremor: eger p̄culdubio moritur⁹ ē. Qz si variolarū egressio veloc⁹ fuerit et maturitas veloc⁹: febris qz atq; calor sedant: nō erit ego timēdum. Quianihil mali inde parietur.

Tractatus

De his que necessario scita sunt ad regimen acutarum egritudinum. CAP. XIX.

Quicūq; acutas egritudines congrue regere voluerit: prius cognoscere debet an sint salutifere an perniciose: et si sint breues aut longę: et si finis earum erit cum crasi aut non: et in qua die fiet crisis: et cuius species erit. Quo modo et egerante crasi et tpe crisis: et post crasi: et usque ad finem huius: et que ipsam sequuntur: regendus sit: precipere debet. Nos quoque in hoc nostro libro de his tractabimus: ut consueuimus aggregationes bonarum et summam ponendo.

De signis bonitatis significatibus. CAP. XX.

Alchritudo coloris egrorum et motus sui leuitas: et quod facile egritudine tolerat: et pulsus fortitudo: et anhelitus bonitas: et intellectus stabilitas: et virtus appetitiva sibi manens: et somnus ut bene dormientis: et in lecto decenter iacere. Hec omnia signa bona sunt et laudabilia. Naturitas quoque manifesta et perfecta est annuntiatio egrorum bonitatis perfectam et salutem.

De signis malis. CAP. XXI.

Ec signa multa sunt. Quorum ordines sex sunt. Hoc quod significat diuersificationem. Quapropter cum signo cuiusque illo proponemus verbum quod quantitate fortitudinis signorum demonstrat. Vocabimus. n. signum quod est debilius: signum non bonum. Quod autem fortius est: signum malum. Et quod est fortissimum: signum mortale. Aut multum mortale. Hoc. n. modum pronosticum ex eo assumptum verius erit et firmitus. Diuersitas coloris in corpore febricitantis repta: ut. s. vnu ex membris sit calidum et precipue si fuerit in parte ventris: et alia membra sint frigida: signum est non bonum.

Facies que multum remouet a dispositione quam debet i facie: et sit macra et mala: et rostrata et sicca: signum est malum. Si si eger prius multas passus fuerit vigilias et diu. Aut laborauerit: aut ventris constrictionem. Aut vebementer ventris solutionem passus fuerit. Aut alium euacuationis modum ipsi malitia est minor. Et si eger facies repletioni appropinquare visa fuerit: neque intercesserit spaciolum nisi paruum: ex quo eger graui fuerit oppressus crapula. Aut multus fuerit repletio cibis: malicia sibi erit minor. Quod si facies in colorem extraneum versa fuerit: fueritque hoc propter aerem qui est talis ad quem paulatim mutata fuerit: et quod prius solitus erat comedere cibos humoris generatiuos: qui huiusmodi est coloris: signum minus malum erit. Urina preterea nigra: atque spurca nigra et stercus quod inferius egreditur sibi nigrum: huiusmodi ex signis existunt mortalibus. Si autem cum predictis febris magni fuerit incedens: signa valde sunt mortalia.

Sector anhelitus et oris in acutis egritudinibus: signum existit mortale. Frequens in lecto reuolutio: et ex aliqua figura in alia diuersam mutatio: et alia accidentia ex quibus homines verecundari consueuerunt: ut cum aliquis verecundatur ut discooperiatur. Aut cum ventositas inferius cum sono egreditur: significatio est non bona. Significant enim egrum inquietudinem: et mentis eius perturbatorem. Cum facies egrum fiet extenuata et oculi videbuntur concaui et tempora dilatantur: et aures fuerint frigide: et in citrinitatem mutata: quarum etiam extremitates que inferius pender fuerint contracta: et cutis faciei tesa apparebit: et preter hoc color apparuerit citrinus et viridis. Aut niger: neque eger multam prius fuerit euacuationem passus: omnia hec signa sunt mortalia. Quod si cum predictis eger neque audiat: neque videat. Aut aliquod ex signis affuerit quod in morte demonstrat: sunt vebementiora: mors iam imminere significantur. Paruitas vnius oculorum

aut oris contortio aut alborum que videtur in oculis et claudunt manifestatio preter solitam: dormire ita quod non claudatur: omnia hec signa sunt valde perniciose.

Stridere dentibus preter solitum: malum est signum: si cum acutis acciderit egritudinibus. Eger quoque cum acutis patitur egritudinem: facie a lumine remouerit: et ad tenebras fugerit: et oculi inuoluntarie lachrymati fuerint: et fluxus sanguis ex naribus: et secutus fuerit huiusmodi signa sunt non bona.

Rubedo in albis oculorum et vene rubeculae: aut nigri et ciliis apparet: sunt duo signa mala. Oculi congelati qui non mouentur: et tremuli qui non gescunt: si fere ex multo tremore circū videtur. De signis existit mortis. Oculorum egressio ad exteriora. Aut ipsorum profunditas in acutis egritudinibus et lippitudo in eis existens signa sunt non bona. Quando eger super aliquod ex lateribus non quiescit: sed supinus iacere se per appetierit: et preter hoc ad partem pedum descenderit: hoc signum est mortale.

Spa magni in ventre et calidum cum febre vebementi et acuta: signum est malum: et si virtus fuerit debilitata: calore apostematis et febris ad huc perseuerante: signum est valde perniciosum. Cum in acutis egritudinibus extremitatum adest frigiditas: signum est non bonum. Quod si earum frigiditas augmentatur: et fiat fortior: est malum: et si cum hoc magnus calor fuerit in ventre et sit mortale: et si si supfluerit multus: fueritque anhelitus spissus et pulsus sibi cum debilitate et paruitate: mors est propinqua.

Cum extremitates et ungues in fuscum mutantur colorem. Aut manus et pedes: ex toto illius fuerit coloris: virtus tamen nodum occiderit: imo cum hoc augmentata fuerit hoc in die critico: hoc non est signum malum: imo bonum: quod eger significat euasione. Quod si loca ista vicerantur: et corripantur: ac putrefiant: medicamina confortantia non sunt superponenda. Hoc. n. si factus fuerit egritudo interius ad egrum redibit: et eum interficiet.

Similiter quoque si de radice auris conqueritur aut rubedo ibi apparuerit: fueritque hoc in passioe que frenesis vocatur: aut oculi in sinanchia rubere fuerit visus: aut alius quis locus pectoris in pleuresia: aut apostema fuerit sub ascellis: aut in mamillis: non erit locus infrigidatus: neque que ipsum confortent erunt apponenda: sed emplastrum erit supponendum: et aqua calida ab alto super ipsius erit distillanda: et ventose superponende si materia ad digestiones ad modum stupidi visa fuerit peruenire. Cum hoc enim liberabitur eger. Testiculus et virge contra: et in acutis egritudinibus: est malum.

Signa que cum crisi venire consueuerunt si ante digestionem et in die non critico apparuerint: neque crisis secuta fuerit: mala sunt significatiua.

Cum eger nocte vigilat et in die dormit laboriose tamē et non continet. signum est non bonum. Et si quando a somno excitatur: ipsius debilitas ac sue dispositionis malicia augentur: est perniciosum. Priuatio digestionis cum inuentione virtutis egritudinis: significat plixitatem. Cum casu vero eius: est perniciosum. Egritudines calide et fortes in senibus: et in complexionibus habetibus frigidas et in regionibus ac tepibus frigidis deteriores sunt: que in horum contrariis. Sinanchia cum febre fortis calor perniciosissima est. Cum causon patienti superuenit tremor semel atque iterum: neque sudauerit: et egritudo non fuerit alleniata: sed debilitas et dispositionis malitia augumentata fuerint: signum est perniciosum. Cum labia torquentur: aut nare: aut palpebre: aut supercilia acutis egritudinibus post multam debilitatem: et postquam eger se sum auxit: iam mors imminere significat. Tremor: cotidis assiduus in acuta egritudine: signum est malum: de singulis quod similiter dicemus. Et preterea si cum hoc anhelitus fuerit restrictus: et calor febris augmentatur: signum est perniciosum.

Morsalia

quarumvis

Ubi signa dant vnde: quodlibet in quibuslibet

Tractatus

ocultū tēpus pncipij existit. **C** Et q̄ aut digōnis signūz apparere icipit donec digestio cōpleat: tēpus est augmēt: finis aut tēpis augmētū est egritudinis status. Post hōz vō oīum apparitōem tēpus seq̄ declinatōis. Qd̄ aut ad egritudinē acutāz curationē: ad sciēdū ad qd̄ egri dīspōsitio sit vētura: plus est necessariū: ē egritudinis statum cognoscere. Nō est. n. terror nisi vsq̄ ad B tēpus neq̄ nutritio mēsurat: nisi scdm B tēpus. Eger ē nullo modo moris post statū nisi alia ei supueniat egritudo post statū q̄ necem inferat. Quapp̄ pncipiū cognoscendi ad quid q̄ dīspōsitio sit vētura: absq̄ dubio r̄ exq̄site: cūz statū egritudinis suspēsum ē. Egritudinis aut statū. p̄det cum apparitōe cōplete digōnis. **C** Signa aut tēporū iterpolataz p̄lerūq̄ habētur ēt ex suis accessiōibz. Accessio. n. secūda cū hōz anticipauerit aut plus p̄ma pmanerit: r̄ eius accidētia fuerint fortiora: febrius augmētūz declinatōis significat. **C** Ad B t̄ nō sufficit hōz accessiōis augmētū: aut eaz postpositio sola. Sūt. n. qd̄ febres q̄ r̄ū porisimū ex suo genere semp̄ hōz anticipāt. Et sunt alie quaz accessiōes ex genere suo hōz illius hnt. Verū in istis ēt cū anticipatōis quātitatē aut postpositiōis cognoscitur aliq̄: ad quā eaz tēdit ordo: r̄ deide p̄cepit i ordie p̄dicto augmentū plus solito abundare significabit egritudo ad augmentū tēdere: r̄ cōrio. In febri q̄z accessiōes hnt cū retardatōe: filis ē dīspōsitio. **C** Prolixitas at tēporis accessiōis r̄ hōz accitū dīspō: due existūt significatōes. q̄ vehemētē valēt ad cognitōem tēporū febrius: r̄ p̄cipue accitū dīspōsitio. Postq̄. n. hōz pncipij accessiōis retardata fuerit: r̄ ip̄s mora fuerit breuius: r̄ cum hoc ē accitū fuerit fortiora: r̄ vehemētiora firma erit significatio: r̄ vāz egritudo adhuc tēdit ad augmentū. Sed postq̄ oīa hec cōiuncta fuerint dubietas laz erit remota. **C** Egritudinis p̄terea accessiōes cū fuerit eq̄les: egritudo erit in statu. Egritudinis q̄z lōge: tpa sūt lōga. Et breuius egritudinis tpa breuius sunt. In q̄rtana nāq̄ r̄ flegmatica: p̄lerūq̄ mltē iucniunt accessiōes eq̄les. In vā aut tertia: nāq̄ p̄lerūq̄ augmētū signa i vna apparēt accessiōe: r̄ diminitūōis signa i paroxismo q̄ ipsaz seq̄: vident manifestā. **C** Febriū aut cōclusaz tpa r̄ accitū augmētō: r̄ eoz diminitūōe: cognoscēda sūt. Signa t̄ digōnis plus ē creddūz. **C** S̄z in cognitiōe tēporū febriū plus ē studēdūz: r̄ elaborādū cū fuerit acutiores r̄ breuiiores. Febrius enī tpa minozant r̄ abbreviant scōz ipsius acuitatē: febres vō secure in q̄ttuoz t̄pibz sunt equales: p̄ntiōse aut q̄nq̄ inferūt necē in augmētū etiā inaccessiōe.

C De conditione digestionis. **CAP. XXXIII.**

Am febris

absq̄ apate fuerit digō nō ē attēdēda nisi in sola vri na: bec t̄ in singulari caplo notaturū sumus. **C** Cū aut febris p̄ apostēa molestauerit: cūz vrine inspectōe necessariū est ēt supfluitates q̄ de mēbro: vbi est egritudo egrediūt attēdere. **C** Cōside rabim⁹ q̄ i egritudie pectoris r̄ pulmōis mās quā expuit egeritū. n. eger nihil expuerit: neq̄ febrius vllō mō allentia ta fuerit: nulla digestio adhuc ibi erit. Cū aut eger modū cū qd̄ r̄ subtile expuere icipit: q̄ cū labore egredif l̄z parū: digestio t̄ iam icipit: cū vō aliqd̄ grossum r̄ multū r̄ facile excreare cepit digestio iā ē cōpleta. **C** Ex sp̄ibus aut excreatibz malis: q̄ nō scdm digōis viā incedit ē sicut spūtū emittere pure rubrū qd̄ ē deterius eo qd̄ ē pure cl̄trinū. Nigrū vō oībus alijs est malignū: bec. n. l̄z cito apparet: nihil t̄ p̄ter malū portēdūt: significāt. n. humorē de genere rep̄ q̄ ad maturitatē deueniūt nō existere: sed ex illis q̄ putrescēdo malitiā inferūt: q̄ vrine nigre similia existūt: r̄ vrine q̄ felli assimilāt. **C** Spūtū vō qd̄ ad ma-

turitatē vēturū sperat est albu: aut est illud in quo t̄si rubedis aut citrinitatē cōtinet: ex quo spūtū neq̄ separi neq̄ vndiq̄ coopiri possit: spūz q̄z qd̄ est p̄fecte maturū albu existit: aut illud i quo maior pars alba cernit: cū de subtilitate in spissitudinē mutat: r̄ de laborioso exitu i facilem mutatur egressionem.

C De crisi.

CAP. XXXV.

S Anari aut mori multis p̄tingit modis: ē enī q̄n egri dīspō paulatim tēdit ad melius donec sanet: ē etiā cū egro dīspōsitio acciderit subito q̄ ip̄m ad interitū ducit: r̄ est cū subito accidit ei cūo q̄ sanitatem r̄ p̄fectōem bonitatis in eo p̄ficat. Est q̄z q̄n cum cūone subito accidit ei dīspōsitio q̄ ad sanitatē p̄fectōem ip̄m pducit. Et est q̄n cū cūone accidit ei alia dīspōsitio q̄ ip̄m ad melioratōem pducit. Et est q̄n cum cūone subito accidit ei alia dīspōsitio q̄ ip̄m ducit ad mortē. **C** Dīspōnes vō ex q̄b⁹ egro subito cūo r̄ magna supuenit mutatio nosamus crisim. Dīspōnes t̄n q̄ egri ad p̄fectionem pducit sanitatis vocamus crisiz bonā r̄ iuuatiuā r̄ d̄ nā bui⁹ mutatiōis q̄ subito contigit est vr̄ i acutis eueniat egritudibus: r̄ quāto egritudo plus sit acutior: tanto magi bui⁹ mutatiōis i ea plus fuit r̄ fortiores. **C** Dīspōnes aut q̄ in plixis attēdūt egritudibus paulatiz attēdunt ad sanitatē aut ad mortem. **C** De signis indicatibus crisim. **CAP. XXXVI.**

Risum

anteq̄ fiat p̄cedit fortī ingetudo r̄ frequēs resolutio r̄ alie dīspōsitōes vehemētē terrefaciētes: vnde vulgus r̄ medici diminuti terrētur tunc: r̄ de egro dīspōdūt: r̄ si fuerit fe. de eis q̄ faciūt paroxisimū ante accessiōis hōz in q̄ venire cōsueuerat: aut in q̄ graui⁹ ifestauerat p̄uenit: r̄ accitū ante crisim fiant deteriora r̄ fortiora. **C** De signis aut q̄ crisim p̄cedūt r̄ eam indicāt ē intellectus p̄turbatio: r̄ scotomia r̄ v̄tigo r̄ egri ingetudo: r̄ p̄uersio ei⁹ i figuris r̄ i locis: r̄ anbelit⁹ cōstrictio r̄ capiti dolor r̄ colli fortī: r̄ tristitia r̄ nausea r̄ rubedo faciei ad sunt: r̄ imagies ante oculos apparēt: r̄ lachrye iuoluntarie fluit r̄ labioz curtatio r̄ i stōacho dolor: r̄ in iferioribus v̄tris r̄ dorfi rigor: r̄ vrine ac egestiōis duritia r̄ sitis vehemētissima r̄ timor r̄ sc̄tio pell̄ ypocōdrioz ad supiora bec. n. oīa crisim p̄cedūt. **C** Qd̄ si cū istis accitūb⁹ terrefaciētibz r̄ exneis egritudo fuerit acuta r̄ aliqd̄ ex signis qd̄ iā appuerit v̄tūz fuerit r̄ pulsus cū B in fortitudie augmētū digōne iā p̄cedēte absq̄ oī dubitatōe r̄ secure indicari pōt q̄ cūo sit p̄secutura: aut cū s̄guis fluxu ex narib⁹ aut v̄tris fluxu: aut vomitu: aut his s̄tib⁹: r̄ q̄ egri dīspōsitio mutabit aut ad bōitatem aut ad melioratōez: r̄ p̄cipue si bec agitatio fiat i die r̄ nocte q̄ diei cretico cōtinuat: si vō bec significatio an digōne appuerit r̄ pulsus cū ea ceciderit: sciēdū ē q̄ dīspōsitio ad deteriorē mutabit.

C De cognoscēdis speciebus euacuationis p̄ quam fiet crisim. **CAP. XXXVII.**

Risus

erit ante p̄mutatōem p̄ quā m̄a de vno ad aliū mutat mēbrū. sic exira q̄ iuxta auris ḡnāf radice: cū crebz qd̄ i cōp̄tinet ad illā expellit p̄tē: istud qd̄ fit i collo cū sinanchia soluit: r̄ sic apa qd̄ i manu aut p̄de ḡnāf aut nigredo ibi orta i aliq̄ acutaz egritudinū: cū m̄a ad illā expellit loca: aut fit p̄ cūone m̄aifestā: aut fluxu s̄guis ex narib⁹: aut fluxu v̄tris: aut sudore: r̄ vr̄ie p̄uocatōe: p̄exituras q̄z sepe fit cris febriū q̄ nō valde sūt acute plurimū: r̄ p̄rigit cris egritudinū q̄ i cerebro ḡnāntur p̄ apata q̄ iuxta aur̄ p̄ncipiū oriūt cū n̄ mltū fuerit caloris: neq̄ mltē acuitatē: febriū q̄z cris q̄ iterioz comitat apata fit p̄ apata mala r̄ tiorosa: cum qd̄ ligua sit nigra r̄

stip

inaccessiōis

signis augmētū p̄ hōz accitū

absq̄ apate fuerit

albu

2. quas. 1. 1. 1.

In p̄terea ex pulmōis spūis r̄ spūis

Tractatus

enim virtus est maxima.

De yrina.

CAP. XXX.

Rina attēdūtur

In fundo residet aut qđ in medio pēdet: aut qđ i superficie apparet. Color n. alb. i subtili sub-
stantia qđ aq assimilaf. color i sepi apparet in dia-
bete qđ ē egritudo pp quā paties multā potat aquā: neq;
tñ eius sedaf sitis: qđ ilico cū yrina egredif: apparet ergo
yrina cū huius colore post multā comestione r multam
aque potationē anq digerat. Cū aut hui' color i egrit-
tudib' apparet: diabete nō ibi existēte neq; cū multa po-
tatione cū largo cibo pcedēte vltimā potēdit cruditatez
r digōnis pnatōem r epatis friditate. Color aut secu-
dus est i quo pāz cōtinet glaucēdia sic i aq apparet que
cū palea cocta est qđ digōnis leuitatē vel paucitatē signifi-
cat r debilitatē. Cū terti' qđ ē color citrin' qđ calorē tē-
perie in epate demōstrat: neq; maior est qđ debeat: neq;
minor. Color aut qrtus est igneus: significat calorē
augmētātū r inflamātū. Quintus qđ color ē color cro-
ci qđ nō plus demōstrat calorē qđ igne: significat tñ cor-
pus sanguine multū abūdarē: r ex eo aliqd yrinefore ad-
mixtū. Sextus vō color est rubicundus non valde cla-
rus qđ colera rubea significat r sanguine: qđ si in superficie
yrine habētis hui' colorem spuma fuerit citrina signifi-
cat yctericiā. Cū septim' qđ color est niger: r si yrina hu-
ius colore habeat: r p' flauū r rubeū apparuerit vltimāz
significat inflāmātōem r icenstionē: qđ ē in febrib' acutis
oī yrina deterior existit: r precipue si valde fuerit grossa:
pauci qđ iueniūt qđ cū talē faciūt yrinā quadāt. Urina
qđ nigra qñq; apparet p' mēstruoz fluxū: aut p' eoz re-
tēdēm: aut i fine egritudinū qđ ex colera gñant nigra appa-
ret: yrina p'terea nī. qñq; appet p' albā yrinā. r viridē: r tē-
vltimā epati friditatē r calorē inati exictōez significat
neq; ē i malitia minor p'ma: s; ē cū ei' fortitudie. Urina
qđ qñq; tigit p' albane linimētū r fit valde rubea:
qñq; ex potu cassie fuit. r aloca r croci r ex multo rebus
qđ ē tinctura. Uriditas aut qñq; apparet i ea ex co-
mestione olez. Et nigredo qñq; apparet ex comestione al-
muri: r ex potu vini nigri quēadmodū diximus. Cū urie
p'terea pua accidit tictura p' multā aq potatōez: r qđ pa-
ru ante qđ yrina egredif comedit r bibit: prius qđ bec oīa
attēdēda sunt: r sic postea iudicādū. Tigitur ē yrina
qñq; p' dolore vebemētē l; eoz mā qñq; sit humor fri-
dus quēadmodū i colica r dētis dolore auri cōtigit. te-
stifica qđ p' ea in alijs suis significatōibus sicut cūz istis si-
gnificatōibus. Cū uria ē fetēs r pmutata apparet qñq;
p' vlcus qđ in istis ozif yrinālib' verūtū cū suo fetore
pmutat ei' substantia pmutata cū sanie r viru: neq; erit tē-
cū ea febris acuta r icenstia: ardor tñ yrine egredif cū
ea sentit. Jōq; eius fetor nō assimilaf fetoz i yrina sen-
titur cū putrefactio est in venis. Substantia aut subtili-
cū' subtilitas assimilaf aq subtilitati: digestiue inuit de-
bilitatē spissa qđ cū spissitudo spissitudini rob assimilaf:
aut crositici liquoris qđ cōtinet in felle supfluitatē inuit
digestiue: r cōsumptōez humiditatē in corpe abundare: r
ipius p'funditatē significat: r p'cipue si cū B fuerit pauca.
Inter bec vō medioeris existēs bonitatē significat di-
gestiue: r qđ epati dispositio r humor qđ i venis cōtinet ē
epata. Turbata qđ humor qđ i venis cruditatē r i-
digestiōne cū caliditate qđ i eis opat p'urbatōem signifi-
cat. Urina turbida cū cito diuidit r grossities qđ ē i ea
qđ fundū descendit magis p'pinq ad maturitatis signū

ficatōem existit: scđm tñ sue descensionis velocitatem.

Color aut qđ ab yrina pcedit similis ei qui a re acuta r
siccissima dissoluit maturitatē idicat supfluitatē: qđ qñq;
i febrib' sentit r i apatibus epatis: r ea potēdit futura r
qñq; cōrigit cum vlcēribus i istis yrinālib' sicut p'diri-
mus: nos tñ iam diuissim' iter illā r hāc dispōnē. Urina
aut qđ oīo caret odore i vltio existit cruditatē r demis-
sioe digōnis: qđ i medio stat digōnis significat eqūlitatē.
Ea vō qđ i ferius descendit r qđ supius eleuat r qđ in me-
dio pendēt sunt modi ex qbus sumunt significatōes di-
gōnis qđ fit i venis: r ad illud itendūt i cognitōe matura-
tis febrū: r B est illud cui initimur. Dec aut i substan-
tia sua distillatōe que fit i aqua ro. assimilaf. eis qđ que in
ferius descendit melius iudicat id qđ est albū r leue r in
fundo vasis residēs: cuius qđ dispositio pmanet tal' die-
bus egritudis cōtinuē: bec aut laudabil' ypostasis cū me-
liori ex coloribus qđ est citrinus: r meliori ex substantijs qđ
iter subtilitatē r spissitudinē medioeris existit apparet: r
cū laudabiliori ex odorib' qđ neq; i fetozib' ē supflū: neq;
odore oīo pnat: bec igit yrina oīb' alijs yrinis laudabi-
lior iudicat: cū etiaz significatio pfecta est: significat n.
digōnis pfectōem r a malitia egritudis r ipf' negtia nos
securus reddat. Illas aut ypostasis i bonitate seguit
enorema: cūz scđm hūc reperit modū. Post bec aut
nefilis cōsistit: bec aut duo cadētia nō sunt: imo i eis cūz
i acutis apparet egritudib' magna iuenit significatio qđ
significatōi pfecte maturitatē r securitatē a malitia egrit-
tudis p'p'ua existit: cum enorema apparuerit: r egrit-
malū nō supuenerit accis: post parū temp' descendit i
ferius: nefilis quoq; cum ita se habuerit consequēter ad
locū descendet enoremat: postea ad ypostasis. Color
aut qđ i ypostasi attendit meliori existit albus cum longi-
tudine forme i eo existens post quē est rubeus. significat
enī rube' saltem cum egritudinis plicitate: Glancus vō se-
dimē quāto maiori participat citrinitate tāto ē dētri: qđ
aut pure citrinū est eis prius est. Viridē qđ est isto deterio-
rius: postea nigru: hoc namq; sedimē significat qđ mā egrit-
tudinē a maturitatē meta egreditur: quādo ad putrefa-
ctōis r corruptōis semitam tendere incipit. Dispositio
qđ sedimē nigri secūdum locū dispōni albi sedimēis cō-
traria iuenit. Sedimēis n. nigri malitia cum est i loco
nefilis minor est qđ cū est enorema: r deterior est cum
est ypostasis: quēadmodū aut sedimē nigru est deterio-
rius: albū melius: sic liuidū est mediū iter bonitatē r malitiā:
cuius quoq; dispositio mutat scđm qđ vni ex eis appro-
piat. Sedimē quoq; crinoydes est malū: qđ si cum
se fuerit acuta significat mortē: hoc aut sedimē magnis
triticis fracti frustul' assimilaf. Cū yrina subtili r alba: qñ-
q; ex ignea qñq; ex crocea qñq; ex rubicūda: qñq; ex spif-
sa r turbida. Cū vero maturitatis significatio habet
ex alba r subtili p'p'us glaucēdinez acgrit: postea grossitiē
deide paulatī incipit sic augeri donec color sit citrinus r
substantia equalis. In hac aut yrina bonus apparet sedū
mēsi iuenis mltā ē supfluitas aut egritudo ē ex repletio-
ne: aut corpus egrī est crassum. Si vero B non fuerit erit
illud idem ad pfecte maturitatis significatōez sufficiens.
Colores aut qđ sunt extra tempamentū paulatim de-
nudent a substantia in qua sunt: que paulatī tendit ad sub-
tilitatem donec color sit citrinus r substantia sit medio-
eris. Cum aut yrina in febre a maturitate diminuta
vel abbreviata fuerit: aut eam transferit: sed postea quo-
tidie ad eam reuertit febris est salutifera: r humor nō ē
difficil' digestiōis neq; fraudulentē putrefactōis. Cū
scilicet dispositio p'ma semp eadem māsērit contrarium
eius qđ diximus significabit: r erit egritudo terrefactōis.

in diabete

Alba subiles

Crimina

Tigures

Crocea

Rubea obscur

Nigra

nigra p'p' alba r viridē

Subiles

Spissa / pauc

Medioeris

Turbata

Exhibet qđ p'p'p'p'p'p'

et si cum hoc virtus fuerit cadens mories significabit. Sed si virtus fuerit fortis egritudinis demonstrabit. plixita- tem. **C** Doy p'mus in febril' apparet flegmaticis et q' ex colera q' fuerit nigra: et q' in febril' iuenit acut' q' sunt multe malitie et iniquitatis. **C** Si aut' signu' pueniendi ad maturitatem sumit ab yrina turbida et spissa quotidie augetur ei claritas et ei' ypostasis. si in bonitate augmen- tat' donec ypostasis ei' fiat laudabil' sicut dixim' si deus voluerit: tunc igit' virtus quantitas consideranda e. Lu. n. ad- huc pmanens fuerit virtus de morte egri no e timendu': et sic bec yrina cito fiet clara: sanitas cito pueniet. q' si vt' de- bilis fuerit egro timendu' est ne moriat'. **C** Et si cu' B yria tarde puenierit ad claritatem et pmanet diu ita q' nihil cla- ritate i ea videt': aut apparet in ea ex claritate aliqd: sed est modicu': morte significat. **C** Si aut' i b' yrina simul apparet maturitas: sed post itez turbidata fuerit crudi- tatis signa portedit: accidit B multoties: et videat' se. p' misericordiam dei est m'm ex mult' costare humoribus. Est itaq' tuc p'fidendu' qd egri sanitas sit futura fm ipsius t'n fortitudine. **C** De ergo s'm sume: et aggregationes ei' qd est necessario sciendu' de reb' ad yrina p'tinentib' q' fe. adhuc t'n de ipsius significationibus alia dicemus: non t'n fm ordinem: neq' fm continuat' dem.

Urina

foetida q' est pax pulchra: et cui' color e color musti aut aq' ciceris cu' multu' cogitur e habet' t'n a'pata antiq' et no acuta in viscerib'. **C** Uria sero aut albe ceruse filia significat sanie in ea existeret: et egruz in aliq' ex foetib' yrine vlcus b're. **C** Uria q' aque q' a car- ne recete fluit: cu' lauatur filis iuenit: pax sanguis yrine admixtu' fore significat: epatis q' debilitate q'q' porten- dit. **C** Lu eger puz mixerit sanguinez significat q' aliq' ex venis q' sunt i renib' sit fixa. **C** Lu i yria fuerit arena apparuerit: cu' hoc turbida: si b' faciet yrina pus eue- nerit i rebus dolor lapidis i renib' significat. Si aut' i yri- na pus apparuerit arena: et postea ea remota yrina valde visa fuerit clara: lapis i vesica ia gnatus e. **C** Uria tur- bida que yrine asini assimilatur: dolor e capiti et intellectus significat p'turbat' dem. **C** Lu p' fe. remot' dem yrine re- m'aserit tictura epati erit ignitu' apa. **C** Uria fm colo- re aut odore aut subaz fedu' q'q' seg' p' calida iterioru' apa. v'n i eger ex ea alienat' et ipi' meliorat' dispositio- ne hie salut' ea existit. **C** Uria fm subaz oleo filis: aut in cuius superficie apparet pignedo vt oleu' erit cum ethica. **C** Uria i cui' superficie pignedis multitudo oleo filis ap- pareat significat q' renu' adeps liq'tur. **C** Si yria tenuis et alba in fe. acuta apparet: et i tali dispo'ne mltis p'seuerat' dieb': am'etia egro supuentura significabit: q' si euz despietia tal' diu apparuerit mote anu' ciabit futur' abec p'terea yrina q'q' in fe. apparet acuta cu' i aliq' mebro ca- lidu' fuerit apa. **C** Lu yrina conalescet' no cito ad dispo- ne qua bebat cu' eet san' redibit: timendu' e ne egritudo re- uertat'. **C** Uria lacti aut spmati filis si pauca fuerit pa- ralysim' et apoplexia demonstrat futura. Si at in his egrit- tudibus mltia appuerit ipsaz portendit solone. **C** Uria in q' sanguis coagulati frusta apparer' in febre acuta vi- sa est mala. **C** Uria lacti acetoso filis i febre apparens acuta aut veloc' portedit mote: qd e cu' calor fe. no gescit et lenis fit: aut qn fit leuior: egri ad ethica pueniunt signi- ficabit. **C** Uria cui' calor spmat' apper' neq' mutat' i fe- bril' significat yrine difficultate. **C** Ex reb' aut q' i yri- na multoties iueniuntur ex sedimib' et cox filibus yna est ypostasis i q' claritas et radiositas ac pulchritudo ap- pareat: cui' similitudo est vt eius qd in ampull' aq' ro. natat. q'q' t'n radiositas ipsius est maior: adeoq' vt ex frustis glaci: cu' vnu' aly coungit' copacta videatur. **C** In hu- ius aut ypostasis colore q' l'itercu'q' fuerit vident' radiofi-

tas et puitas et raritas et claritas que in alia no inueniunt': cu'q' mouet tota cu' yrina miscet': a q' t'n yrina no turba- et in ipsa velociter no descendit iseri: plm et no descendit: et e supfluitas digonis exitis i venis: qua an noiaminus. **C** Scda vo est humor turbidus: et si color eius est alb' i quo neq' raritas: neq' radiositas iuenit' et est sepo lique- facto filis. **C** Tertia est q'z sanies q' q'q' est diuulsa: ex q' cu' mouet yrina turba: q'z sursum eleuatur frustula: et dei de descendit iseri: cu' q' in exitu yrie ardoz sentit': et e cu' ea q'q' odor multus et fetidus. **C** Quarta q'z est arenosa cuius sut due sp'es: q'ru yna limature auri assimilatur: lz sit minutior q' ex renib' egredit': alia q'z est in q' nulla oio in- uenit' glaucedo: sed eius color est vt terre: et q'q' etia est vt color luti: q' a vesica egredit'. **C** Alia vo pil' assimilatur i ipsa est ex gne eo p'q' pil' no pure alb' filia sunt: cuius lon- gitud' vsq' ad palmi m'etura augmetari iuenit': q' cu' a re- nib' egredit' nullu' aliud portedit mal'u: nisi humores cru- dos i corpe abundare cui medicamina coferat' diuretica. **C** Sexta egdem e in q' frustuloz carnis filies apparent: que ex renibus egrediuntur: si cum hoc dolor i renibus fuerit: sed si cum febris fuerit adurente significat febris corpi magnum p'etare nocumetum. Si vo cum ethica fuerit: solidoz significat liq'factioez et caloz ad mebroz carneia puenisse. **C** Septia q'z est q' lentius excoctata ru frustul' assimilatur: et calozis supfluitatem i epate signifi- cas. **C** Octaua at fursuri assimilatur q' sepi' pp vesice egri tudine contigit: cu' bac at si fuerit sic fetet ardoz diu p' seueras: neq' appebit i ea color e'ne: neq' valde e remo- ta a maturitate: q'q' vo cotingit pp venas q' cu' sic fuerit erit cum fe. adurente fortius cuius etia caloz a maturita- te: valde remotus et morte portedit sicut mostrauimus.

C De signis egestionis.

CAP. XXXI.

Bestio aut melior alys est q' e moll' co- tinua videt': cui' tinctura a citri- nitate fit: no t'n mltaz: q' i hora egredit' solita. **C** Egestio at valde tincta: et q' mordicat et exurit anu' significat colere ru. d'niim. **C** Sicca q'z pauca significat humiditate et multu' caloz. **C** Que aut no iuenit' eqliq' digestiua non pfecte cibo fuisse onata si- gnificat. **C** Stercus q'z q' multu' fetet digestiua debiles fuisse portedit. **C** Viride at stercus putrefact' dem i cor- pore significat. **C** Stercus q'z cu' q' mltaz egredit' vinctuo sitas: calozis et humoris inuit' eminetia. **C** Sterc' at qd e sicut fer: malu' est et mortu'. **C** Sterc' q'z puatu' tictura significat ex poro fell' nihil ad itestia tr'asmitti. **C** Et ster- cus vinctuosus mebroz significat liq'fact' dem et ethicam. **C** Oz at quantitatez assumptoz excedit' corp' debilitari et macrescere significat. **C** Sterc' at qd est i quantitate mltu' et diuersos retinet i se colores malos i corpe signifi- cat humores. **C** Qd at spumosu' e et viscosu' malu' e ytru: q'z vnu' naq' e pp victoria calozis: et aliud ex liq'factoe cor- poris. **C** Mltaz vetositas iseri egrediens cu' cib' non fue- rit islatu' debilitate inuit' digestiue. q'z sillo mo egredit' vetositas calozis paucitate et friditate supfluitate signifi- cat. **C** Si vo cu' B affuerit sit' aut siccitas humor' ad ite- riora corpi penetrasse demonstrat. **C** Cu' ea q' comedu' vt pus fuerat no mutata egrediunt' friditate supfluitas portendit. **C** Facilitas expulsiouis ventositatis et pauci- tas expulsiouis eius cum ipedimento vel debilitate istru- mentoz nutritionis vel ipedim'et' ostedit.

C De pulsu.

CAP. XXXII.

Portet vt g i pulsu scia instructus esse desiderat et vult ei' significatio- nes cogitare sepe du aliq' san' e artaria tagat et firmiter cu sumo studio ispicat ipm: id .i. vt ipi' souna aie firmiter impmat' qtenus cum

Tractatus

fuerit necessariū inter eas pportioem iuenit sciat: phisici
qz vntūqueqz modū pulsus pmo appellat nomine: eiusqz
cas ostendunt et significatōes. Ego aut ex p qd hui mei li
bri intentōi simile iuenit et pueniēs ostēdā si de voluerit.
Cū pulsus in brachy lōgitudie tactui manifestior oc
currit qz in tpe sanitatis a phisicis longus vocat pulsus.
Cū scdm latitudinē maiore digitorū tāgenti quātitatē
comphēdit latus ab eis notat. Cū aut digiti tāgentis
carnē ipulerit et fm magnā quātitatē i ipm penetraverit
dē ab eis altus: sed qn scōz h minor apper qz cōsuevit vo
cat depressus. Cū vō in lōgitudie et latitudie augmētā
magi qz cōsuevit vocat magnus: sed cū in his oibus fue
rit minoratus dē pūis. Cūqz spaciū tps qz inter duas
tendit motōes minus solito iuenit: velocis dē. Et cū digi
tū vebemēter et ytuosa ipulsioe pcesserit et cūz strigit ei
motus nō destruit fortis vocat. Cū vō huic fuerit hui
debilis dē. Cūqz fuerit illud qd ex corpore artarie tāgēdo
digito occurrit sile ei qd ex p gne aie ē impfius: neqz ple
nū fuerit: sed sctum et nō extēsum: nō vocat plenū sed va
cūus: et dē fm h p forma bec i eo vīsa fuerit. Cū autēz
illud qd digito ex ipso pcutiēdo occurrit sile fuerit filo et
choide extēse cū ipm pcutit vocat durus. Cū cū illō
qd occurrit ex istis nō valde exstēsum vocat ab eis la
xus. Cūqz vna qz hāz pcessiōnū sue cōpari in magni
tudie et fortitudine et velocitate: et in alijs qz sunt pter ista
sillis iuenit dē cūlis: et cū ita non fuerit vocatur diuersus.
Cū vō diuersitas qzqz i vna iuenit pcessiōe: qd ē cū
iter pncipiū vnt pcessiōis et ei finē dissimilitudo pci
piū vnt digiti tactu aut duoz aut pluriū. Cū Medici qz
hui diuersitatē mltas notāt spēs nobis: qz i suis dicem
locis. Cū n. fm motū euenerit circulū neqz se ab eo re
mouerit. vbi gfa. vt p tres equales pcessiōes vna diuersa
iuenit: aut iter oēs qz tuoz: aut iter oēs qz que: aut cū iter
qzlibet cūles due notātur pcessiōes diuersē qz deide cir
culariter fm h exēplū iueniunt pulsus notat ordinatus.
Cū vō diuersitas scdm motū nō iuenit circulū inordi
natus vocat. Cū artarie qz motio qz fit ab iterioribz cor
dis ad exteriora vocat diastoles: motus aut h quem oēs
hoies tactu sentiūt artarie motus et p pcessiō qz pcutit
manū exstēsum. Cū Medici tū in h cōsueti aliqd plus isto
pceptū: et motio artarie qz fit ab exterioribz ad iteriora vo
cat systoles. de hac vō motōe inter medicos diuersitas
repiit. Sūt. n. qdā qz ea sentiū dicunt: et sunt alijs nō. No
bis tū de h log in hoc loco nō cōuenit. Si qz igit discipu
lus in hac arte ad vltimū finē hui itentōis: h puenit nō
cupiat: scire tū dē qz systoles nō sentiū: et qz pulsus hz tps
motōis qz est ex qz motio artarie sensui apper: donec quie
scat et occultet: et qz pulsus hz tēpus getis qd est ex qz illa
motio occultat donec itez manifestare se inceperit. Cū In
ter vntū aut istoz duoz tēpoz et aliud iuenit pportio p
pria in vnaquaqz etate. Cū Cōpositio. n. istoz duoz i eta
te puerili nō siltat cōpositioni eoz repte i etate adolesce
te neqz iuuetutis neqz senectutis neqz senis. bec aut com
positio pōdus vocat: quapp cū pulsus in aliqz etate ppiā
cōpositōez ipm etatis suauerit diceit pulsus hīs pōdus:
et diceit boni et iusti pōderi: et nomibus hōz similibus ap
pellabif: cūqz hoc non seruauerit sed ad pondus alterius
etatis pgressus fuerit: sed dūz est in etate puerili si ad pō
dus qd iuuetutis est ppiūz mutatus fuerit dicetur pul
sus diuersi pōderis: qd si ad pondus senectutis aut senij
mutatus fuerit dicetur pulsus mali ponderis: et vocabif
nō ponderatus: et nomibus hōz similibus nominat: et qz
corporis locū in quo est artaria qzqz sensu pceptū calidior
alijs locis: idēqz qdam medici p sniam tenuerūt qz bec
vna sit ex speciebus pulsus.

De spēbus pulsū que sunt. x. CAP. XXXIII.

Atriqui gna pulsus cōposita nobis pro
pys noiauerūt: ex qz ē pulsus
cū artaria semel atqz itez pcutit digiti: ita tū
qz nō sentiū iferi vel iterius redisse neqz sisto
lem fecisse neqz geuisse: in qz ē scda pcessiō pma maior i
uenit. Cū Bis pulsans vō pulsus est cū artaria pcutiēdo
occurrit digito nō sentiū qz qz sistoles dici debeat: sē
su pceptū alia pcessiō qz prima exstēsum debili
qz diuerse pcessiōes indicant cum diastol pncipiū debili
ter iuenit: et est finis fortis aut eūrio: qd est vt ei pncipiū
sit suo fine mai et velocius. Cū Pulsus qz qz talis ē diuer
sus in vna tali pcessiōe fortis dē. Cū Pulsus qz qz cauda
vocat foricina duoz exstēsum spērū: quaz ē vt vna pcessiō
aliquātulū sit maior: et alia qz illā sequit minor: et alia itez
minor et pcedat odo sic donec ad vna ex tribus pueniat
rebus. s. qz in aliqz ster pcessiōe et nō tēdat ad minore ea:
aut nō gescat qz minuat donec occultet: et nullo mō sen
su pceptū. Cū cū ad aliquā puitatis puenit mēsuraz
redire icipiat et augeri. Cūqz augeri et redire cepit aut ad
sui pma redibit mēsuraz: aut ad minore ea. Cū Primū aut
modus vocat cauda pmanēs: et secūdus cauda minuenis:
et tertius cauda rediēs. Ille qz qz ad primā sui redibit men
surā cauda reuersionis complete vocat: et redire cepit aut ad
da redictionis diminuit. Cū Est et alia eius spēs cūz dimi
nutionis multitudinē in artarie longitudine pus repiri
contingit: ex qua in vno loco subito aliqua sentiū magni
tudo qz alia qz ipsam segtur paz minor iuenit: cuius tact
nō subito abscindit: sed tū nō gescit qz scdm pportioem
paulatim minuat donec occultet. hoc aut qzqz cōtigit a
duobus lateribz et vocat tunc pulsus curuus: et qzqz fit ab
vna pte: et vocat ad vna ptem inclinat: qz ē pulsus i vna
pcessiōe diuersus dē. Cū Formicās vero est pulsus cum
in tempore qd inter duas exstēsum pcessiōes talis fm rari
tatem iuenitur diuersitas vt alijs puter iter eas pcessiō
nes iteruenisse: cum non tū iteruenit: huic tū augmen
tans huius iuenit: pmanēs aut pulsus subtilis est et durus
qz in vna semp psequerās dispositiōe fere nunquā remo
uet ab ea. Cū Andosus vō est qz scdm latitudinē magnū
digiti occupat locū cum lenitate et repletionē: cum eo tū
nō est magna eleuatio neqz subita: sed videt quod eleua
tionum eius vna post aliam cōtingit donec fit vt vndis
assimilatis: quaz vna aliā segtur. Cū Ex bis pteea est ver
miculosus. cuius forma est vt forma vndosi in eleuatiōe
que scdm diastolem eadē iuenit: nō tū est latus neqz ple
nus cuius inuadiō exstēsum debil et vntibus p foramē ar
tarie discurrētibz assimilat: formicās vero pulsus adeo
iuenitur i vltimo paruitatē et spissitudinē cōsistere: vt pul
sui pueri nati assimilef. Cū Pulsus autē qz ferre assimilat
et ferratilis dē durus est: i cuius depressiōe et eleuatiōe iue
nitur diuersitas ex qua qz pcutit aliqz ex digitis cū ab
alijs descendit. Cū Tremulus aut pulsus dē cum in arta
ria tumoris sistitudo sentiū. Cū Contortus vero dē cū arta
ria sentiū: vt linea que cōtorqueri et iuolui incipit.

Preterea

dicemus qz pulsus viroz plin iuenit
maior et fortior et tardior et rarior pulsu
muliez: supfluitas tū magnitudinis et fortitudinis maxima
est ipsius et multum manifesta. Cū Tarditatis autem su
perfluitas parua est. Cū Raritatis autem multa supflui
tas reperitur. Cū Infantium aut qui lac sugunt pulsus in
vltimo spissitudinis et velocitatis et paruitatis iuenitur.
Cū Puerorū vero et adolescentium pulsus maior est pul
su infantium. Cū Iuuenū vero pulsus eo fortior: et etiam
oium etatum pulsū iuenitur: precipue eoz pulsus qui i
fine exstēsum iuuentutis. Cū Senū aut pulsus est tardior
pulsu iuuenū et debilior et paz minor. Cū Eoz autem qui

sunt in senio constituti pulsus in ultimo raritatis ac debilitatis et paruitatis et tarditatis existunt. **Pulsus** quoque calidam habentibus complexionem maior et velocior et durior est pulsus habentibus complexionem frigidam: in fortitudine vero fortis superfluit ei et fortis ab eo minuitur. **Pulsus** preterea grossum corpus habentibus macro pulsu minor existit. Et si grossities fuerit ex cānositate pulsus erit velocior et fortior. **Si** vero ex adipe fuerit erit isto minor. **Pulsus** preterea complexiones habentibus humiditas est leuior et magis laxus: pulsus quoque qui in medietate veris existit maior est et fortior quam in omnibus alijs temporibus.

In medietate vero estatis velocior et spissior quam in omnibus alijs temporibus: et propter hoc et est parvus et debilis.

In autumno autem minuitur eius velocitas et spissitudo ab eo quod erat in estate: et non augmetur eius fortitudo.

In hyeme vero existit pulsus in ultimo paruitatis et tarditatis et raritatis: non tamen est debilis: sed in temporibus extremitatibus inuenitur compositus ex eis quod iter duo sunt tempora.

Pregnantis item pulsus minor et spissior est quam eiusdem cum non est pregnantis.

De sono vero surgenti pulsus illico cum surgit magnus est et fortis et spissus ac tremulus: quod tamen cito postea ad suam redit dispositionem. **Motio** preterea ex qua aliquis non laxatur magnitudinem et velocitatem ac spissitudinem in pulsu augmetur secundum velocitatem sui et fortitudinem: que si parui sit tempore ex ea accidit artarie: cito quiescit. Si vero fuerit longi temporis tarde quiescit.

Ex motione autem per quam aliquis ad ultimum latitudinis pervenit et laboriosus fit parvus pulsus et debilis et spissus secundum ipsam quantitatem. **Balneum** quoque magnitudinem pulsus atque eius lenitatem et velocitatem et spissitudinem augmetur propter in quo si quis moras fecerit fiet parvus et debilis: eius tamen velocitas remanet. **Cibum** item ex quo aliquid sumitur quod nullum affert nocumētum neque estuatōem pulsus fortitudinem vehementem auget et ipsius spissitudinem ac magnitudinem: quod tamen post longum contingit tempus: non enim illico cum sumptus fuerit operatur. **Ille** vero ex quo ad nocumētum pervenit et estuatōem propter multitudinem suam pulsus facit diversum.

Unum si pulsus in fortitudine et debilitate et velocitate et spissitudine augmetur propter hoc tamen augmetatio citius pervenit secundum tempus quam ea que fit per cibum et cinā ab eo et remouetur.

Ex nutritibus preterea et medicinis que calefaciunt aut in frigidum mutant pulsus. que enim ex eis calida existunt sunt sue caliditatis quantitatem pulsus in velocitate sui ac spissitudine atque magnitudinem augmetur propter et estrio. Ita quoque pulsus efficit elevatum et forte et veloce et spissum.

Mulieres autem timor pulsus facit diversum et veloce et tremulum. **Et** tristitia pulsus debile et tardum et rari reddit.

Sanctum vero pulsus reddit tardum et rari cum magnitudine et lenitate et plenitudine.

Dicimus etiam quod pulsus longus augmetur caloris aut carnis segitur et laxus comitatur humiditatis augmetum: elevatus quoque caloris et fortitudinis sequitur augmentum. **Et** pulsus magis velox et spissus caloris augmetum segitur. **Et** si huius caloris causa fuerit aliquid quod accidat ut motus et balneum et ira et horum filia pulsus cito ad suam redibit dispositionem. Sed si eius causa fuerit mansuetudo et fixa permanebit dum causa perseveraverit.

Paruitas autem et tarditas et raritas res sequuntur frigiditatem.

Pulsus preterea fortis virtutis bonitatis segitur augmentum: aut a re nociva getem: et debilis inuenitur cum virtute dissolutus aut cum magni in corpore habet nocumētum.

Diversus quoque erit cum non rem perirgat nocivam et erit diversitas multa aut parva secundum nocumētum quantitatem. Cuius non re nociva fortior fuerit numerus percussionum fortium et magnus erit maior secundum hoc et estrio. Pulsus tamen diversus or-

dinatus melior est non ordinato: et precipue si numerus percussionum fortium et magnus secundum hoc fuerit maior.

Pulsus autem plenus sanguis et vaporis humidus abundantiam in corpore significat.

Vacuus vero huius inuenit contrarium.

Durus quoque corporis siccitatem et ariditatem portendit.

Sed mollis vel lenis huius denumerat contrarium.

Pulsus quoque extra pondus inuenit mutatōem quod contingit secundum etatem nam in quibus illud pondus proprie inuenit ad quod fuit facta mutatio significat. Quia si pulsus mutatur fuerit ad pondus cuius etas est longinquus ab eo magnus demonstrat mutatōem et estrio: quoniam si mutatio facta fuit ad pondus quod est vicinum parva significat mutationem.

In artaria cum tangitur si calor superfluit et manifestus maior quam in alijs sentit locis quod eis vicinans cordis complexionem iam calefactam esse significat: quod in habentibus etibicam aut ptisim contingit et fortassis portendit syncopim.

Pulsus autem quod de bis pulsans inuenit cum febris calor est superabundans et cum multa necessitas incubit pulsui et in acri attractione: et hoc est cum calor inatus in ultimo inflama et virtus cum hoc est sana et precipue si per percussio maior fuerit.

Pulsus quoque in quo diastoles a sistole diversa reperitur fit propter pugnam nature: et finis diastoles si fuerit fortior quam eius principium et maior erit melius et estrio. Sed si finis diastoles fuerit velocior superfluit putrefactio significabit calorem.

Pulsus autem quod continue minuitur et debilitatur: que et cauda vocamus foriciaz fit cum virtus incipit debilitari et cadit: idque eius malicia erit secundum debilitatem et paritatem: quod si ad fortitudinem reuersus fuerit et magnitudinem virtutem iam reddisse significabit. Et si secundum unam remanserit mensuras et inde neque ad magnitudinem pulsationis redierit: neque ab eo in quo steterit aliquid modo fuerit diminutum: quod admodum erit eo melior quod minuitur usque occulte et non appareat sensui. iste enim nam superatam fore et succubuisse demonstrat.

Pulsus autem curus et in unam partem declinat in habentibus etibicam et ptisim inuenitur.

Sed formicans virtutis significat casum: unde cum necessitatis vehementia multa acri indiget attractione.

Addens quoque fortitudinem eius necessitatis vehementia significat: et tertius inuenit postquam etibicam et ptisim confirmata est. **Undosus** autem inuenit cum aliquis balneatur aut bibit vinum aut contingit ex omnibus quod corpus humectant pauca quod vicibus letis et ydropis et subeth et pleuresis et periplemonia et asinate et paralisi et apoplexia in febribus autem significat sudorem.

Uermiculosis vero pulsus fit cum fortitudo succubibit sed non omnino. Sed formicans inuenit cum virtus omnino cadit et morbus est propinqua.

Pulsus quoque si ferre assimilatur et serratilis dicitur quod fit cum magnus apostema est in corpore et precipue si in membro fuerit nobili et nervoso: sicut cum dispositio pleurestis quod fit in latere et diafragmate.

Tremulus item ultimam significat caliditatem et quod virtus humoribus sit onerata: aut quod apostema sit ibi: aut opilatio quod diastoles prohibeat. Tertius autem inuenit pulsus apud pugnam virtutis et sue sanitatis adversum egritudinem in ultimo magnitudinis quod cordi et suis partibus vicina existit.

De regimine acutae egritudinis. CAP. XXXIII.

Am in principio huius egritudinis repletio manifesta et fortis apparuerit fuerintque humores pessimi: quod ex accidentibus fortitudine cognoscitur: succurrendum erit antequam virtus cadat: egrum cumque cum sloborhomia: aut ven. solutione: deinde eius nutritio secundum status vicinitatem aut longitudinem erit mensuranda et secundum egritutes aut secundum quod in tempore sue salutis famis patiens

Liber

erat aut non. ¶ Status enim si fuerit vicinus et eger fortis ex aqua ordeii erit nutriendus. Sed si status fuerit remotus et eger debilius aliquid modicum erit et hoc nutrimentum addendum. ¶ Nutriendi quibus hora que sit conueniens est eligenda secundum egeri alienationem et visum quem in tempore sue famitatis habebat et secundum febrium accessionem et interpolationem. Si vero interpolata non est hora diei frigidior et magis temperata eligenda est. ¶ Cumque crisis signa visa fuerint et status appropinquerit eger a nutritione est abstinentus et dieta ad ultimum tenuitatis est ducenda usque fiat crisis aut postquam facta fuerit postquam vero perfecta fuerit ex regimine conualescentis erit gubernandus. Et si non predicto est insistendum regimini donec sanitas compleatur si voluerit deus.

De regimine conualescentium. CAP. XXXV.

Uter morbis confurgit acutis custodiendus est ne ad nutrientia redeat quibus sani regitur sed ex eis quibus regebat in egritudine moderetur aut parum fortioribus deinde vero ordinatim et paulatim ad cibos producat saniorum. ¶ Interis tamen a balneo custodiat et labore et vigiliis et coitu et vino et caueat ne fame et sitim patiat et ne alia sollicitetur curis et ne sub sole icedat et in locis laeet calefactio et precipue si ex egritudine acutis confurgens absque crisi euasit ab omnibus preterea separet quod corpus calefaciunt. Ille vero in quibus stigilia egritudinis significat reliquas remanserunt ut est calor supfluit in tactu sentit aut anhelit spissitudo et sitis aut capitis dolor aut tictura in vrina aut confectio quod corpori accidit et in ore sapor extraneus et si sono pemptio et alie natio et horum similia precipue ad egros regimine redeundus est donec omnia signa beccosumant et corpus ipsi omnino sanitati restituant. ¶ Conualescens sibi quibus cauere debet ne sitim aut fame patiat et ne semel cibo repleatur quoniam vni istorum ipsum disleperat et calefacit et alius ei corripit complones comedat aut multoties parum tamen et paulatim. ¶ Ex aqua frigida paulatim sumat neque bibat ex ea semel in multa quantitate precipue in tempore autumni. Ex ea etiam quod non est frigida nullo modo bibat. ¶ Si autem ipsi appetitum fortis fuerit et digestio debilis et fatigata non attendat in comestione quantum appetit sed quantum digestio attinet quod etiam custodiat donec digestio melior et tunc quantum voluerit comedat. ¶ Postquam autem ad motus et alia opera quibus dum erat sanus vti consueuerat ordinatim reducat. Quod si ex malis acciditibus aliquid remanserit venter ipsi soluat aut minuat aut extinguet ei tribuat. Ex quibus omnibus illud erit eligendum quod medico videtur melius et egeri disponi magis apparens conueniens hunc quibus non est permittendum ad ea quibus vtebatur dum esset sanus reuerti quoad hoc accidit et eo perseuerat. Cum alitius conualescentis appetitum opposita inuenitur sciendum est reliquas egritudinis in corpore remansisse quod expellere necesse est et precipue si sapor oris fuerit corruptus aut sitis sit in corpore multa. ¶ Si autem comedendi audis fuerit et ex comestione corpus non resumat vires sed venter solutus fiat ex quantitate nutritionis et ex bibitione aqua post ipsam id est minuendum et si acetosus quod sit de succo citronio est datus et epi emplum supponendum ex quo fortis fiat et confortetur. ¶ Conualescens preterea sepandus est a comestione ne nutrientia grosse nate et dure digestibilia usque ipsi compleat virtus. Interi vero nutriat ex eis quod cito digeruntur. Et si ei nutritio absque vino digerere non potest vinum al. aut clarificatum ei tribuat et a forti sibi caueat. ¶ Sy. acetos. succo citiorum. Be. succi citiorum acetosorum pre. i. zuchari tabarset. p. i. aceti quanta pars vni. deinde hoc omnia coquant et diligenter dispumet. Et bibat ex hoc conualescentis quibus multa datur caliditas et indigent eis que sunt confortant. ¶ Ille vero in quo parum inuenit caliditatis vniuz si hic indigerit sy

rupo proynaquaque libra ex eo sumat mastice. gariofi. spiram. i. que trita et in panno ligata in syrupo dum cogitur ponant. Et postquam omnes partes et capitula conuenienter exposuimus que in huius libri principio notauimus. totum igitur perfectum. quapp deo cuius beneficio hec ad finem perduximus gratie sint infinite. ¶ Tractatus decimi finis.

Rubrice libri diuisionum ra. fa.

Capitulum primum de alopitia.	53	De spuro et vomitu sanguinis.
De casu capillorum.	54	De pleuresi.
De dolore capitis.	55	De prisi.
De emigranea.	56	De peripleumonia.
De vertigine.	57	De disinia.
De birsena. litargia et frenefi.	58	De egritudibus cordis.
De epilepsia.	59	De egritudinibus stomachi.
De incubo.	60	De colirica passione.
De melancolia.	61	De eructatione.
De cucubur.	62	De singultu.
De amore.	63	De egritudinibus epatis.
De apoplexia.	64	De ptericia.
De paralisi.	65	De pdropisi.
De tortura.	66	De egritudinibus splenis.
De stupore.	67	De fluxu ventris.
De tremore.	68	De excoiatione tenafmon et similibus.
De spasmo.	69	De colica.
De coriza.	70	De egritudinibus renu.
De obtalmia.	71	De retentione vrine.
De vlcerebus in oculo.	72	De fluxu vrine in uuluntario.
De albugine in oculo.	73	De distillatione vrine.
De scabie oculorum.	74	De adustione vrine.
De sebel. i. rubore.	75	De lapide in vesica.
De silac. i. rubore in palpebra.	76	De scabie vesice.
De ungula.	77	De apostemate vesice.
De resudatione.	78	De vlcerebus in vesica et intra virgam et renea.
De casu palpebrarum.	79	De diminutione coitus.
De tarsati.	80	De nocumeto ex multitudine coitus.
De debilitate visus.	81	De erectione assidua.
De pilis inuersis.	82	De egritudinibus matricis.
De aqua descendente in oculo.	83	De fluxu menstruum.
De panno.	84	De vlcerebus matricis virge vesice et testiculorum.
De alintisar.	85	De apostemate mfcis.
De garab in oculo.	86	De cancro matricis.
De pediculis in oculo.	87	De mola matricis.
De ordeolo.	88	De pfocatioe matricis.
De dolore in aure.	89	De difficultate impregnationis.
De sonitu et timitu.	90	De sterilitate.
De taras. i. surditate.	91	De his que phibent impregnationem.
De fluxu sanguis nariu.	92	De his que faciem partum efficiunt educunt secundinaz et egredi faciunt fetum.
De vlcerebus in naso.	93	De exitu matricis ani et vmbilici.
De fistula polipi nafi.	94	De signis impregnatiois.
De alcafeni. i. amissione odoratus.	95	De signis masculi feti.
De fetore in naso.		
De dolore in dentibus.		
De concanatione et corrosione gingiue.		
De fetore oris.		
De alcola. i. borbor et paruis pustulis in ore.		
De casu vue.		
De egritudinibus lingue.		
De financhia.		
De tussi.		

- et femine.
96 De egritudinibus ani.
97 De fistulis in ano et oibus locis q̄ effundunt sanguinem.
98 De eruptione venarum in ano.
99 De mollificatione ani.
100 De vermibus ani.
101 De hernia et ruptura et apostematibus q̄ fiunt in testiculis.
102 De podagra et doloribus iuncturarum.
103 De sciatica et dolore iuncture anche.
104 De dolore dorso.
105 De gibbositate et ventositatibus.
106 De varicibus.
107 De elephantia.
108 De decoratione corporis.
109 De furfure in capite.
110 De pūs pustulis in capite.
111 De rectificatione coloris.
112 De panno faciei.
113 De lentiginibus et barag.
114 De vestigijs variolarum.
115 De vestigijs pūsionis.
116 De algosis.
117 De impetigine.
118 De morphea.
119 De baras.
120 De lepra.
121 De puritū et scabie.
122 De sare.
123 De asafi.
124 De verruca.
125 De ragadys in facie labijs pedibus et palmis.
126 De apatibus calidis.
127 De apatibus frigidis.
128 De cancro.
129 De scrophulis.
130 De nodis.
131 De adememil.
132 De exiuris.
133 De vesicis formica milia et igne persico.
134 De herpete estiomeno.
135 De antrace.
136 De adustione ignis.
137 De panaritio.
138 De cura vlcis et vulnorum recentium putridorum et antiquorum.
139 De fluxu sanguis ex vulnere.
140 De cura algebre dislocationis et fracture.
141 De alalib' pūgētibus et mōdētibus et de venenis.
142 De accitibus malis ex latius et vōitibus et qd habeat purgare et quibus sit vitendum.
143 De alo.
144 De turbit.
145 De febribus effimeris.
146 De febre putrida.
147 De signis pūis tertiæ.
148 De signis iseparabilibus tertiane.
149 De sinoco.
150 De signis necessitatē dādi i potu aq̄ fridam.
151 De febribus feb. piodica.
152 De signis flatice ptiue.
153 De q̄rtana piodica.
154 De signis q̄rtæ ptiue.
155 De febrib' que paroxis māt in .5. et .6. die.
156 De febribus ppositis.
157 De horripilone sine fe.
158 De febre ex pestilētia.
159 De variolis et morbillis.

Liber diuisionū translatus in tilero a magistro Herardo cremonensi de arabico in latinum.

Verba abubecri filij Zacharie arabi.

Entilata fuit in p̄sentia cuiusdā p̄bi viri rememoratio diuisionis egritudinū: curatiōis earundez: q̄ re visus est mihi: vt cōponere librum de hac intētiōe cui' vtilitas eēt cōis et multiplicaretur excusatio omnium cōsiderantiū in ipso et vtentius eo. Et p̄pterea: q̄ vidi in ipso in

uamē maximū et cōmoditatē: deū itaq̄ p̄sco p̄cessorē ad rectificationē finonis et operis et auxilium: s̄z q̄ sibi placet et q̄ sit ei approximatio: cui ipse sit nostri gubernator. Et nos quidez scripsimus illud s̄m capla signata litteris: sic fecimus in Almafōre: q̄ sunt .159. capla vsq̄ in fine lib.

De alopitia.

CAP. I.

Primum ex eis itaq̄ est caplin de alopitia que est casus capillorum et tinca. Et fit p̄pter flegma saluz adustuz. Et signa eius sunt: vt sit h̄is cā albi coloris: delicati corporis cutis nude: mollis: et sūt ex illis q̄ laz multū sunt vsi cibis fridis et humidis et n̄iue um eis. Et aut cōmunicat ei albedo coloris cutis cum ca

su capilloz ab ea. Et ei' curatio est vt soluiatur habēs eam cuz yerarufini: aut yerapigra. cuius dosis sit .3. iij. aut sumat colloquintide iterio: is tertia .3. i. et aloco et turbitib amboz .3. i. bdelly: q̄nq̄b. masticis. ana. vi. 3. i. fiat solutio cū eo aliquoties: et euomat post repletionē cibi cū syrupo aceto. et aqua cala: postq̄ coquit in ea raphanus: et sinapis et sicla et anetuz. Et aut sumatur aneti. M. i. bulliat in .ij. lib. aque: donec dissoluatur anetuz et rubeat aqua: et colect aqua ex eo et ponatur in oī lib. 3. i. mellis cū ē calida et moueatur donec dissoluatur: et bibat ex ea cuz est calida lib. 5. Si q̄ vomuerit ex ea: bonus: et si non: bibat iteruz aliam lib. 5. Et si nec sic: sumat condistiburis. an. 3. i. baurac. 3. iij. dissoluantur oīa in lib. 5. huius aque cum quarta .3. i. salis nigri: et bibatur. Et fit etiam ex sanguine in quo multiplicata est colera citrina. Et signa ei' sunt citrinitas coloris: extenuatio corporis: et q̄ isfirmus est assidue vsus cibis calidis. Et cura ei' est comedere cibos frigidos et balneatio assidua cum aqua dulci tepida absq̄ longitudine sessionis in ea: et potare aquā casei cū scamo. aut scamo nec quarta .3. i. in sex sextarijs et q̄rtā lactis acetosi. Et fit ex colera nigra et signa eius sunt nigredo corporis et attenuatio eius: siccitas ipsius: et qd habēs eā vsus est eozuz que generāt melias: sicut lentib': carne salita: sale: et q̄ plurimo vsus est laboze. Et cura eius est vt sumat in potu decoctionē epithimi aliquoties: et de his pillis. R. epithi mīpolipo. an. 3. x. agarici. 3. v. iterio: is colloquintide. 3. i. 7. 5. salis naptici. 3. i. 3. i. 3. i. et formēt pillule: quaz dosis. sit .3. ij. 7. 5. Significatiōes p̄ colore vō cutis in his duabus sp̄ibus sunt debiles et p̄pe in colerica: q̄si in his duabus sp̄ibus eas precedit yctericia: et oēs quidem species alopitie idigent post purgationem et equationem corporis cum cibo contrario humori generanti egritudine: eis q̄ bus locus curetur. Et loci qdē curatio est duaruz sp̄eruz: q̄rū vna est h̄itūz leuia corpora: sicut infantes et eunuchi et mlieres et illi quoz cutes sunt albe: nude. Et curet q̄ fricatiōe facta cū pāno aspero donec rubeat cutis: postq̄ pili abrafi fuerit: et si rubet fricatiōe pua: tē ē facilis curatio: nis: et si nō nisi post fricationē plimā: tunc ē difficilis sanatio. Et cōsidera medicamē qd ponis sup cap ei': et si vide ris ipm calefacere plusq̄ oporteat: stringe acuitatē eius et pmuta ipm cū aliq̄. Et curatio h' egritudinis q̄ ē icipiens: et facilis ē cū medicamē debili. Et q̄ atiq̄ ē cū medicamē forti. De his frices cū cepa q̄ comedis: aut cū cepa naci sci: et liniat desup medicamē c' descriptio. R. cinerē corti cū auellana: amigō. amaras adustas cū corticib' suis frixent i sartagie dōec adurant et terant: deinde aggregent cū oīo et liniat cū eis. Et alia ē h̄itūz corpora ni. aspe cuti fortitū pilloz ad q̄ curada misceat cū istis sic 4. eoz sulfuris: et 6. ipoz gūmi rute: et vtriscq̄ sp̄eb' q̄ vlcera: aut p̄xi me fuerit: vt vlcere fiat desup vinctio cū yng' de cerusa: dōec fedet: dñi itere. De casu capilloz. CA. II.

E casus eozuz fit ex diminutione nutriti: aut ex corruptione hūorum aut ex dilatatione poroz. Et signa ei' sunt quoniā corpus est siccu extenuatū. Et cura eius est dilatatio in cibo: et additio in somno et balneo: et portio vini ru. grossi. Et fit ex spissitudine cutis. Et signa eius sunt: quoniā sunt pilos radices cuz tenduntur fortes et si egredientes velociter: et sunt pili vehementis grossitudinis et nigredinis declinantes ad crispitudinē. Et curatio eius est balneum assiduū et inunctio cuz oleo camōil. et liniari ex epithimatis alopitie sicut amigda. amaris et scbea adustis cum spuma maris aggregentur cum oleo et liniatur ex eo caput.

Et fit ex mollitie cutis capitis. Et signa ei' sunt paruitas capillorum et subtilitas eorum et velo

tinguētib⁹ sāguinē: sic lētib⁹ et aq̄ agreste et alcaris et ad
militatio p̄sily cū cūca. Et fit ex colā: et sig⁹ eius ē qd̄
mouet an ipsa nāusea. Et cura ei⁹ ē vt vomat cū sy. ace.
et aq̄ cal. et bibat decoctionē mirab. citri. aut aq̄ casei: et vīa
tur aq̄ granator⁹ acetos⁹. et aq̄ agreste: et oī in q̄ ē acetositas
et stipticitas. Et fit ex flate: et sig⁹ ei⁹ sunt pturbatio sen
suū et albedo coloris et multitudo sōni et sputi. Et cura ei⁹
ē id qd̄ dixim⁹ in dolore capitis ex flate. Et fit ex colā. ni.
Et cura ei⁹ ē id qd̄ dixim⁹ in dolore capitis ex melia.

De birsen. i. litargia et frenesi. CAP. VI.
Birsen aq̄ vebemēs i cerebro aut calz aut fri.
illd̄ qd̄ qd̄ calz ē accit aut ex colā: aut ex
sāguie: et frz aut ex hūorib⁹ flatel aut melic⁹ et si
gna birsen calz ex sāguie sūt se. p̄tinua cū rube
die faciei et oclor⁹ et magnitudo p̄sily et reproyēaz: et fit in
corpe ḡsio plimi sāguis: et qd̄ assidue vsus fuit carne et vio
et his q̄ ex melle fiūt. Et cura ei⁹ ē flōia: dūi positio ace
ti et aq̄ ro. et oī ro. q̄sīlatoz et cap: et lēficatio cū enemate
leni: et pot⁹ aq̄ ord. et abstine ab oī cibo ḡsio et potare aq̄ lē
tiū ex corticataz: et aq̄ agreste et ifusioz iuinbap: et p̄muo
rū: et siliū. Et fit ex colā citr. et sig⁹ ei⁹ sūt qd̄ ē se. p̄tinua
vebementior calitatis: et sūt cū ea salt⁹ et alieatio vebemēs et
lenitas i capite: et ē rubedo i facie et oclor⁹ mior: et fit i cōpe
extenuatio: cui iaz accit cibari ex reb⁹ calis: sic alio: pipe: si
napi: melle: p̄sily: puis salit⁹ et siliū et accipe medicinas ca
lidas: sic mel et siliū. Et cura ei⁹ ē potare aq̄ p̄muo: de
coctionis oī die an aq̄ ord. et p̄ bozā. et aq̄ ord. et aq̄ cu
curbite: et aq̄ citruli i capite et mucillaginē p̄sily cū vespē et
et si pole ē vt cibet cū aliq̄tē cū sauc et que. et pane torrefec
et si p̄bibeat oī ab aq̄ fri. istinz illi q̄ hnt birsen sāguinē.

Birsen at frz qd̄ noīat litargia: et fit ex flatico apate
accite i occipitio: sig⁹ ei⁹ subeth cū se. p̄tinua
n fortis calitatis et albedo ligue et diffictas aplēdi palpe
bras: et q̄ q̄n apunt i dispōne redeūt velociter et claudūf.
Et cura ei⁹ ē vt sumat collogn. iteriori et cartami abo
rū pugill. i. et se. vitice pugill. i. calamiti. ad. i. et cōtē. rad.
cappa. pugill. i. et coq̄n cū ay. lib. aq̄ vsq̄ rēaneat lib. i. et 5.
et colet: et fiat enema cū lib. 5. b. aq̄ cū. 3. i. murinabari. et 4.
3. i. oī. Et pōat i p̄n: et i a p̄ die vsq̄ ad 3. die sup cap ipoz
accit et oī ro. et aq̄ ro. et p̄ 4. ponat cū eis aliqd̄ castorei:
dūi pōat et capite eoz siliū bīz et calamitū et itra ifusa in
vio et puocet ei sternutatio cū pipe et castoreo. Et fit ex
cola ni. et sig⁹ ei⁹ ē q̄ rēanēt ocl ap̄i n palpitātes: sic ocl
itūētes i vnu locū sine motu. Et cura ei⁹ ē vt sumat epi
thimi ru. pugill. i. et collogn. iterioz et polipo. an. pugill.
i. et calamiti. m. i. decoq̄n. et fiat clistere cū aq̄ eoz p̄ decoct.
cū oī camoil. et effūdā et cap oī narciscinū: et oī de lilio
tepid⁹: et fiat caputpurg. cū abob⁹: sumat i potu aq̄ mēl
loco aq̄ ord. et siliū in illo qd̄ ē ex flate.

De epilepsia. CAP. VII.
It ex flate: et sig⁹ ei⁹ sūt: molities corpis al
bedo coloris cōplo f̄ra multitudo vsus
froz ciboz et multitudo sputi et mucillagis: et tur
batio sēsuū et multitudo spūe cū fit epilīa: et fit epilīa s̄z plz
in aug⁹ lune et cōple⁹ lumis ei⁹: et fit et cū diminiūf luna.
Et cura ei⁹ ē purgatio cū yeraruf. et pill. coebys et pillis. g.
et gargarism⁹ cū sy. ace. et fina. et sternutatio cū pipe et adisi
et castoreo: et assiduatio olfat⁹ ruse et minoratio cibi et addi
tio in labore: et sint sūma cibi eius aqua ciceris: et friza in
caçolis. Et fit ex multitudine colē ni. in corpe: et sig⁹ ei⁹ sūt
tenebrositas cū extēnatio: et multitudo comestiois. p̄sily
cordis et tremor ei⁹ et acetositas v̄etositatis spūe: et acetosi
tas eructuatiois et nigredo spūe. Et cura ei⁹ ē vt solua
tur aliq̄tēs cū deco. epi. aut pill. g. deīn cibet cibis boni
chymē: vt sūt pulli: arietes: et vitella ouoz. vinū mltē cōe
stiois cū aq̄: et p̄fortet cap olfatū musci et gallie: et multitu
dine balneatiois: p̄ter qd̄ sudet in eo mltū. Et fit ex v̄eto

state f̄ra eleuata ex aliq̄ mēbro: et sig⁹ ei⁹ ē q̄ infirm⁹ sen
tit illā eleuari ex manu aut crure: pede: cora et puenit vsq̄
ad cap: et fac epilīaz: et cā ei⁹ ē ab hūore malo valde iaz f̄co
venenū retēto in mēbro aliq̄: ex q̄ eleuat v̄etositas ad ce
rebz. Et cura ei⁹ ē vt liget et illd̄ mēbz in hora q̄ icip
v̄etositas eleuari ab eo: et p̄ illd̄ liniaf loc⁹ cū melle anacā
dio: et oī et sinapi aut pipe deco. vesicef loc⁹ et vlceref et cur
rat qd̄ in eo ē et ponat et ipz v̄etose cū icisioe. Et fit q̄n
ex multitudine sāguis: et sig⁹ ei⁹ sūt: q̄ iplen⁹ alquidegi et fa
cies rubet: dūi fit epilīa: et q̄n p̄cedit sāguis ex narib⁹ ei⁹.
Et cura ei⁹ ē flōia sapbene: et v̄etositatio cruris et minoratio
cibi. Et de incubo. CAP. VIII.

Am buic n succurref q̄n assidu⁹ fit et mlti
plicaf. p̄duc ad epilīā et fit ab assidua
tioe multitudine sāguis in cōpe: et sig⁹ ei⁹ sūt rube
do oclor⁹ et diminutio sōni. Et cura ei⁹ ē v̄etosa
tio cruris assidua p̄ flōia sapbene: et mioratio cibi et dimi
fio vini. Et fit ex dūio flatis: et sig⁹ ei⁹ sūt tarditas sēsuū et
multitudo sputi et mucillagines: pigritia corpis et mollifica
tio ei⁹. Et cura ei⁹ ē cura epilīe flatice.

De melancolia. CAP. IX.
Striū mod⁹ p̄m⁹ q̄ fit ex adustioe sāgu
nis q̄ ē in capite: et signa ei⁹ sūt p̄fundatio
oclor⁹ et tenebrositas cutis: et q̄ mltaz morā fe
cerit in sole: et acceptio mediciaz calaz mltaz et vini pu
ri. Et cura ei⁹ ē effusio mltitudo aq̄ tepid⁹ et cap et potat
vinū plime aq̄: et facere caputpurg. cū olis fris et logitudo
sōni: et dilatatio i cib⁹ bōis hūidiz: et p̄dere et cap violas hu.
et cortices citruli et rasuras cucur. et medulas ei⁹ et cauere a
sole. Et fit mod⁹ sedo ex adustioe sāguis et supfluitate
ei⁹: ita vt redeat et fiat mā melie et oīet mā melie et corp⁹
totū: et sig⁹ ei⁹ sūt q̄ corp⁹ totū ē nigrū et extenuat⁹: cui iā
acciderit exercitiū et labor plim⁹ et assiduatio ciboz: ḡnā
tiū melia: sic lētiū: cauliū et siliū. Et cura ei⁹ ē flōia medie
et solo cū decoct. epi. vna vice p̄ aliā vice et dilatari et cā:
p̄ in cibo bono sic carnib⁹ pulloz et arietū: et sūamis facti
cū cucaro et oleo amigō. et potare vinū al. subtile et lap cū
aq̄ plima. Et fit mod⁹ tert⁹ pueniēs ex splene et mesa
raica: et sig⁹ eius sūt multitudo appetit⁹ cibi et paucitas oī
gōnis et iflatio v̄etris et lenitas ei⁹ cū multitudine v̄etosita
tis in v̄etre et ypocūdryis. Et cura eius ē vt sumat i po
tu. 3. ay. epi. bimi et rici cū. 3. i. sy. ace. in hebdomada sem l.
deīn denf medicie q̄ exiccat splenē et ex his q̄ dicemus: et
elaria tēpata: sic elariū de xiloloe: et p̄fectio noiata leti
ficās et elariū de mal. et elariū d̄ scoria ferri cū vino et al.

De cucubut. CAP. X.
Str spēs vna q̄ fit ex adustioe sāguis: et signa
eius sūt vebementia submissionis faciet et
tristitia assidua et taciturnitas et alleuatio in
nocte. Et cura eius est cura melancolie que est
ex dominio melancolie in toto corpe: et multitudo admi
nistratiois olei et balneiz et medicine somnū facientes
ex eis que effundunt sup caput: sic decoctio seīs lactuc. et
cortic. papauē. et viol. siccaz et emulgere lac sup caput: et
cibi sel ex lactuca et cucur. cū oleo amigdalio.

De amore. CAP. XI.
Ara eius est assiduatio coitus: et iciumium
et ocābulatio et ebrietas plurima assi
due. Et de apoplexia. CAP. XII.

It ex sanguine. et sig⁹ sūt rubedo maxilla
rū et facie ita vt sit q̄ si suffocatus et
exuberatio alquidegi et venarū. Et cura eius ē
flobotomia ambarum cephalicarum simul in
hora vna: et assiduatio ventosariū positariū sup
crus: et mioratio cibi et oimissio vini et lacti et assiduatio
balnei. Et fit ex hūorib⁹ crudis flatel. et sig⁹ sūt mollifi
catio corpis: albedo coloris et multitudo mucillagis et spu

ti: quædam modū dixim. Et cura ei⁹ ē vera diaccologn. et cochie: et peraruf. et enemata cal. et acuta: et olfat. plāta: calidap. et odoriferaz. et musci et gallie: odorare rutā et castoreū et gargarifm. cū snapi et syr. ace. et yerap. et sternutatio cū pipe et castoreo et dīstī et sīlibus.

De paralisi. CAP. XIII.

Et duaz spēs qz vna fit ex dñio flatis si caput: et sig⁹ ei⁹ sunt sig⁹ apople. flatic. Et cura ei⁹ ē sic cura illi. Et spēs ei⁹ scda fit succissio pūssiois aut casus: et sig⁹ ei⁹ sūt qz mollificat totū corpus. aut aliq mēbra ei⁹ pūssio: cū gremāet mollificatio f3 suā dispōnē et n3 minuit ē n3 ei cura oio: et qū minuit et n3 remāet f3 dispōnē suā: et curatio ei⁹ ē vt ēplēf sup locū vbi fuit pūssio cū ēplis calis: et iungat pūssio cū olis calidis: sic olz d oluis i c. 3. i. sint dissolute castorei. 3. y. et eu. forby. 3. i. et sic ēplz. B. cere. 3. v. et oli d lilio et de narcisco an. 3. y. et mirre et oppopōa. an. 3. v. castor. 3. y. eu. forb. pōdus. 3. y. aggregēt oia et fiat ēplz ex eis in latere altero.

De tortura. CAP. XIII.

Et ex duab⁹ reb⁹ ex spāmo qd ē vna dua rū ptiū trahēte lat⁹ alterz ad se et sig⁹ sūt stricatura cutis frōtī i vno latere: et tēsiō eius i latē altero: et paucitas saluē et spuri: et qz eger tēsuū pcurbatōz n3 bz. Et cura ei⁹ ē vt vaporēf cū aceto i q bullitū ē calāmītū et yngat pūssio cū olo nāciscino aut de lilio tepidis et tēdāf aut frōtī ad iferiora: et liget cū istia. Et fit ex mollificatiōe: et sig⁹ sūt mollificatio pti et debilitas mor⁹ ei⁹ et paucitas tēsiōis cuti et attractio palpebre ad iferiora. Et cura ei⁹ ē sic cura palis cū garga: et masticatiōe thuris et administratiōe nucis mus. et retentio ei⁹ in ore suo in hac egritudine ē magis cōueniēs.

De stupore. CAP. XV.

Et qd ē ex replōne sūguis: et sig⁹ sūt vebemens rubedo coloris q trahit ad nigredinē. Et cura ei⁹ ē flōmia et mioratio cibi. Et fit ex hūore crudo et ffo: et sig⁹ sunt mollities corporis totū: albedo coloris: et grauitas sēniū. Et ei⁹ cura est sicut cura palis que ē ex frigore.

De tremore. CA. XVI.

Et qd ē ex casu et tūl p egritudine. Et cura ei⁹ ē additio i cibo et sōno et i re b⁹ additio. Et fit ex assiduatiōe vini. Et cura ei⁹ ē abolere vinū: et assiduatio sudoris i balneo. Et fit ex dñio flati et debilitate neruoz. Et cura ei⁹ ē cura palis q ē ex frigore.

De spāmo. CA. XVII.

Et ex siccitate: et sig⁹ ei⁹ q accit p vōitū et solonē et laborē supflui: et febrē vebemēt calor. Et cura ei⁹ ē difficil: verūtm fm dispōnē curat cū itroitu i aq tepidā assidue et iunctiōe pūssiuā spōdiliū et iucturaz cū olo tepidū qz fit vt sedeat ifirm⁹ i olo tepido et bibat lac dulce et def i potu vinū cū aq mltā. Et fit ex hūiditate gūla: et sig⁹ ei⁹ sūt qz accidit paulatī et cū replōne cōpis et appitio: ne signoz replōnis ex flate. Et cura ei⁹ ē cura palis ex flate: et fert istis ppe fricatio eoz corpōz assidue: et vt se peliāf i arēa cal. vsq ad gūlas eoz: aut i cūre calo: aut in furno i q ē aliq tūlū calitat: aut i domo in q ē aliq calefactio. De coriza. CA. XVIII.

De coriza. CA. XVIII.

Et ex frigate adueniēte capiti: et cura ei⁹ est vt vaporēf cū milio calefcō: aut pan no calefcō et itroir balnei i q n3 madefiat caput suū cū aq: et pyciat ff corp⁹ suū et pedes aq calidā plz: et yngat pedes suos cū sūbucio et dimissio vini et abscissio cursus ex naso p suffumigatiōz cū carti d pāno: aut cū pāno aut cū thure aut cū xilaloos. Et fit ex calefactiōe adueniēte capiti ex sole: aut aere austrio: et sig⁹ ei⁹ sūt puris et mōdicatio et rubedo i oculis. Et cura ei⁹ est bal

neatio i aq tepida mūda dulci: et suctio oli viol. cū narib⁹ et olfat capphore et aq ro. et abscissio cursus q fit ex naso cū sulfure ifuso i aceto ex q fiat suffumigatio: et suffūget cūz capphora ff vitreatū: et picipiā ifirmo vt attrahat hūorosi tātē veniēte ad nares: vt si descēdat ad pect⁹ aut ad plimō nē aut ad gutt cū emūctiōe: qz i b ē ex pūssio nocuūti catarri: ab istis mēbrī: et vaporēf cap cū aq cal. et attrahat p nares vaporēf ei⁹: et mltiplicet emūctiōnē et n3 dormiat ff ceruicē et dimittat vti lōgo sōno. Caplin de catarro.

De febre. aut absq febr. Et cura ei⁹ ē q cū

Itaur cū viol. et dīstī et olo amigdal. Et cura ei⁹ ē q ē sū feb. et cū decoctiōe yfopi mior: et aliētiōe ab eis q sūt salita et pōtica et falsa. De obtalmia. CA. XIX.

De obtalmia. CA. XIX.

Et ex mltitudine sūguis: et sig⁹ ei⁹ sunt vebemētia rubedis oclor et magnitudo i flatiōis et mltitudo tēsiōis. Et cura ei⁹ ē flō cephal. ex manu opposita oculo ifirmi: et collūz al. et distillatio i eo cū lacte: et si fuerit mltitudo lippitudis: et pūssio alb⁹. Et fit ex cola: et sig⁹ ei⁹ sūt qz sapa: iflatiō: tēsiō: et lippitudo et cursus lachrymaz miora et adustio i oculis et pūctura sic pūctio ac⁹ et spicē. Et cura ei⁹ ē solo vētrī cū aq fructuū et cū decoctōe mirab. et assiduatiōe emūctiōis lacti i eo et effusiōis ei⁹ i eū: et distillēf i eo mūcillago pūly: et mucil. se. citōioz: et collūz capphoraz et opia tū: et si dōlō sit fori: et pūmāf pedes ei⁹ et fricēf et liget mē ei⁹ et pedes cū ligatura forti. Et fit ex flate: et sig⁹ ei⁹ sūt magnitudo iflatiōis cū paucitate rubedis et mltitudine lippitudis et lachrymaz. Et cura ei⁹ ē fumere i potu verā diaccologn. et vt stillef i oclūz mucillago fenug. ablin: et pluericēf pluer citrio p. y. dīco aut. i. y. liniaf sup palpebras aloes et mirre: et acarie et croci ptes eqles. Et fit ex melia: et sig⁹ ei⁹ ē nigredo coloris cōpis et ei⁹ extenuatio i flatio pua i oculo et paucitas rubedis et lippitudis. Et cura ei⁹ ē potat medicīnā solutē melia: et itroir balnei et icellatio capiti ff vaporēf aq cale. Et fit a sole et fumo et pluer. Et cura ei⁹ ē trāglitras et ges et vt si videat lūm. Et oib⁹ qd spē b⁹ obtalmie pfert balneū i finib⁹ ipaz et vt si itueat lūm.

De vlcibus in oculo. CA. XX.

Ecidit ex obtalmia mltitudo: et signa ei⁹ sūt qz dōlō et pūctiō sūt vebementes valde: et vt i albedie oculi pūctū rub. et augmētū ff ruborē oculi aut i nigredinē ei⁹ pūctū al. Et cura ei⁹ ē flōia et solo vētrī cū aq fructuū: et quccari. et collūz al. qd distillef i eo cū lacte mīso vsq ad. i. y. dīco: si at dōlō n3 sedet vsq ad. i. y. dīco: distillef i eo mūc. fenu. et mūcilla. se. lūm: qz si dōlō sedet et fuerit ff pupillā sanies: distillef i eo collūz alubati: cū ergo replēf curēf cū medicamē penetratio alefir: et p⁹ expicatiōez vlcēz et pōsolidatiōez eoz rū fiat curatio cū eis q eradīcat albuginez: et ex vlcibus oculi ē qd noīat grādo: et accit in palpebris. Et cura ei⁹ ē vt dcoqnt folia ficī: aut ficī ipe et terat et fiat cū eis ēplz: solue tur. n. si dōs voluerit. De albugie i oculo. CA. XXI.

De albugie i oculo. CA. XXI.

Lia ē sūtilicipis et i cōpib⁹ tenere carnis Et cura ei⁹ ē alafur: et vt pluericēf sarcocol. i oculo et quc. tabarçet et spūa marl. Et alia ē gūla et i corpibus oculi. Et cura ei⁹ ē vt igredia tur balneū et icliet cap ff vaporēf aq ca. dū pluericēf spūe marl et baurac tritoz et sarcocol. et quc. tabarçet et stercori mūf. ptes eqles et cū assiduatiōe alafu et balnei.

De scabie oculor. CAP. XXII.

Ededā ē icipies sūtil: et sig⁹ ei⁹ sūt qz ē itri. seca po palpebre i ipa rubea et aspī tatis parue: et accidit post obtalmiā et vlcera. Et cura eius est collūz rubeum: lene et viride lene et flōbotomia et vtrōfatio et solutio nature et assiduatio balnei. Et ē scabies cronica gūla: et sig⁹ ei⁹ sūt qz interior

po palpebre cu iuerfat e filio ficui q scissa e palpebra est
gila valde. Et cura ei e p flosiaz fricatio cu succaro tabar
gete cu istro qd noiaf rosa: t e flom bns caput: qd e sic de
nari? cu q fricef donec reoueaf illa aspitas t currat ex ea
sanguis plim? dein abluaf cu aq q mixta sit cuz aceto pau
co: t distillet ciminu i eo masticat in pano t in mane pul
uericef puluere citri. dein curef collio rub. leni t viridi si
remaserit ex ea relige: t yraf fricatioe: aut curef cu colli
rio viridi t rub. acut: t fricef scabies cu succaro: t si mlti
plicet cu sale armidiaco t emplicef in hyeme cu ciminu t
amigdal amaris: t in estate cu vitello oui t oleo viol.

De febel. CAP. XXXIII.

Et qda ex ea q e subtili n croica t sig ei
sunt q n phibet visu plz: t vides
ea cu apif oculos pphedete pupilla q si tela ara
nea cu venis rub. puis. Et cura ei e colluz ru.
t viride t basilicu t roseu t oe alcohol acutu: t flomia t so
lutio vtri t assiduatio balnei cu vacuitas adest: t dimissio
vini. Et ex ea qda croica t gila: t sig ei sunt: q vides
illas venas maioris qtitatis t phibz visu phibitioe ma
ioris qtitat. Et cura ei e collectio. s. suspensio cu filio t
cu vncino t icidaf cuz icisio: dein curef cuz aq cimini
t cuz puluere citrino fin q dixim: t si n colligatur: cure
tur collurio rubeo t viridi acutis.

De silaci. rubedie i palpeb. CA. XXXIII.

Eda e incipies lenis: t sig ei e purit in
palpebris t in lachrymalib. Et
cura ei e vt ponaf in nocte desup albugo oui: t
olin ro. cu aceto: aut amigda. amare strite cu lacte: t igre
diaf in mane balneu: aut iclinet caput sup aq calaz t fiat
caput purg. cu olo amigb. aut eplicef cu portul. t endi. cuz
olo ro. Et e qda croica gila: t sig ei sunt rubedo palpe
bray t istatio eaz cu puritu. Et cura ei e flomia: vtro
satio i crure t leificatio nae cu decoctioe mirab. t pcre si
letes excocticas t adipe gnatu tritu cu rob t assiduatio
balnei.

De yngula. CAP. XXXV.

Eda est lenis subtilis no plm phibes vi
suz. Et cura eius est vt curetur cum
collio viridi t basilico. Et qda q e grossa t phi
bes visu. Et cura ei e cu denudatioe. s. suspen
dedo cu vncinis t incidedo.

De resudatioe CAP. XXXVI.

Et qda mltitudo cursu lachrymar: t fit aut pp
icisioe yngle. Et cura ei e pluis citrin
aut fit abs q icisioe ex cursu maei q effundit ad oculos: aut
ex cerebro aut ex venis q appent in tiporib. Et cura ei
e cu medicis excoctis q pfortat cerebrum qd epz fiat ex
teri p euone. Et filr eplent vene appentes in tiporibus:
aut ex cursu maei effuse ad oculos ex venis t artarijs t ner
tis: aut ex vno eoz ex craneu capiti. Et cura eius e ele
uatio vene aut artarie t icisio ei t sectio sepans eoz. Et si
fuerit effusio ei itra craneu capitis n e curatio ei: t pap sa
nat yez t n curaf fz dispone de foris. Et cura ei e vt suma
tur tutbie. 3. x. aloes. 3. y. t fricatiois mirab. citrini. 3. y. pi
peris lo. 3. y. fiat cu eis alcohol.

De casu palpebray. CAP. XXXVII.

Et aut cu rubedie t corosioe. Et cura ei e
cura silach. Et aut fit sine rubedi
ne t sine puritu. Et cura ei e vt recipiat nuclei
da ciloz adusti ps. i. sumi thui. 4. ps vni. spice roane: la
pid laguli. an. 3. pti vni: t fiat ex eis alcohol: t trasat sup
palpebras. De tarsati. CAP. XXXVIII.

De penillioe adueniente i oculis t remane

Et ex te in albedie illoz vestigio rubedis.
Et cura ei e in pntia cephal. t leificatio
nae cu pill. o vera: aut cu clisteri bono ad solone: t e melio
q medicia: aut cu medicis n cal. sic e decoctio fructu: t sca

mdea t inlept: n e mchies vera in hac hora: nec pille in q
b? sut gume t spes cale: dein distillet in eo sp lac mulsum:
aut sanguis pulli colubini cu dcollat. t si egro istd suffic bit:
si n: distillet in eo arsenicu citrinu fricatu cu aq coriadr:
t oz vt sit arsenicu sublimatu ablutu.

De debilitate visus. CAP. XXXIX.

Et qda ex buiditate: t sig ei sunt qd addi
tur p coestione t sonuz t satieta
te nauicatioa ppe. Et cura ei e cu pill. o y
rapi. t distillet i oculis aq feni. t aq albedarogi: aut sel ca
prinu aut colliu de fellib. t arsenicu acutu t basilicu: aut
fiat ei colliu de sapino aut cu acoro: aut cu celididia de fe
nu. Et fit ex siccitate: t sig ei sunt q sit fort: cu fames
adest t in meridie t alleuiat soni hora t coestiois. Et
cura ei e cu vinctioe capiti t caput purgio t suctioe oli ali
cui narib? sca: t potet vinu cu aq plima t assiduatio bal
nei sine sudore: t effudaf in oculo t olo amigb. vnl. t mul
geaf i ipo lac ex mamilla in mae t igrediaf in aq clara: t
apiat oculos suos in ea magna hora. Et fit ex lesioe stoi
absq egritudine in oculo: t signa ei sunt q no e temp:
mo fit fortis cu e satietas nauicatioa: t destrui oio in tpe
famis. Et cura ei e studiū adhibitu: t tribuendo in potu
yera: deinde triferā minoz t succarū ro. cu mastice.

De pilis inuersis. CAP. XXXX.

Et istd q curatio fit si e pilis vni: aut pill
duo vt icidant t cautericef loc
eoz cu cauterio subtili: aut acu ignita. aut inui
sect cu alys pilis cu sputo aut mastice: t si fue
rint ples curent cu icisioe palpebre aut suctioe ei: t cau
tericef loc cu acu ignita: ita vt igrediaf ac i aq sal armo
niaci.

De aq descēdēte in oculo. CA. XXXXI.

Eda e incipies: t sig iceptiois ei e q pa
ties videt filia cimicib? puis t pul
ueri puo t muscis corā oculo cu aspice t fit file il
li a stō: yez si e in oculo vno t alleuiat sp no e a
stō. si aut e in vtrisq oculis fil: t alleuiat tpe ali
quo t aggranaf alio fz dispone stō: i alleuiatioe sua t gra
uedie e a stō: t si pupilla e turbata: q si fit in ea fum? aut
nubes: t e no ex stō. Et cura iceptiois aq est potare co
chias t dimittere oēs cibos gilos t vinu t vtrōsa t pices
ppe: t facere alcohol cu collio d fellib? aut cu felle capre:
aut aq rute cu sapio. Et fit ex egritudine in oculo qd file
e aq descēdēti in oculo: t d aleumari: t e pus natū in tuni
cis oculi gilos. Et cura ei e vt ifirm? sedeat sup sedē sessio
ne recta t moueat caput suū motioe forti: d oec manife
ste videat pus ad iferora descēdere. Et ofia qd ez iter
hac egritudine t aq descēdēti i oculuz e qd cu aq descēdit
cu istro eleuat vīqz descēdit ad iferōa mltioies: t pus si
eleuat oio pp gilitudine suā. Et qda e q e confirmata: t si
gna ei sunt qd phibz visu t vt pupilla cu aspiciē opilata: t
bz spes ples t illa q ex ea curat cu istro e q cu aspiciunt vt
clara: t cu pms ea pollice tuo dilataf: deinde redit t aggre
gat: nigra aut t illa q n mouet t q icidit cu premittur: t nō
e facilis aggregatio ei: nō curat cu istro.

De panno. CA. XXXXII.

Et ex buiditate gila t turbate oculuz: t pur
gatio cu yerapi e ei? cura: t gargaris
m? t sternutatio: dein fiat alcohol cu collio de
fellib? t cu aliq eoz q dixim? i ca: descēdēti aq. Et co
fert ei ppe vt. B. pipis lo. melao pipis. an. fiat cu eis alco
hol: aut fiat alcohol cu eo qd currit ex epe yreio alato.

De alintisar. CA. XXXXIII.

Et alintisar e dispio lumis pp vila
tatioez pupille t fit aut ex buid
tate: aut ex siccitate: t illa que e ex siccitate: fit
paulatim. Et que est ex humiditate fit in yelori
ciori tempore q illa. Et fit ex percussione superue

niēte in oculo: et tu nō timeas eā: qm̄ redit: et signū ei⁹ ē di-
latatio pupille. ¶ Et cura ei⁹ ē vt sumas fabe cū aq̄ folio
rū salicis et teras: et fiat ex eis emplm̄. ¶ Et fit pp̄ dolorē ca-
pitis vebemētē. et signū ei⁹ ē qd̄ pupilla v̄ dilatata vltra
q̄ritatē quā hēbat et i curatōe ei⁹ oz̄ q̄ succurrať cū eleua-
tiōe artarie lachrymalis: et si non completur alciar: et cūz
completur non est ei cura.

De garab in oculo. i. fistula accidente in lachrymali.

CA. XXXIII.

It ex būiditate currēte ex lachrymali. Et
cura ei⁹ ē vt expmas et distillat i ea d̄
collisio aliquid dco i Almas. et in Antido. et dixi
ipsi lib. quē medic⁹ si p̄bēdit: tres gutte in la-
chrymali: et ponat iter vnā distillationē et alia tps bonū et
domiat silt trib⁹ horis: deīn abluat lachrymale i mae: et
iteret sup̄ ipsa cura p̄ hebdomadā vnā vsq̄ fiat: ita vt ex
primat et nō egrediat ex ea aliquid remanet. n. sicca p̄ men-
ses aliq̄s: et si sufficit illd̄ bñ ē si nō: curet cū cauterio.

De pediculis in oculo. CAP. XXXV.

Era cor ē solo cū coctis et gāgarismis cū
fr. ace. et sinapi et mundificatio palpe-
brarū p̄ illd̄ ex eis: et ablutio p̄ illd̄ cūz aq̄ salis:
aut cū aq̄ aluminis. Cōfectio epibiat ad pedicu-
los. B. staphisagrie terat et pficiat cū melle et liniat ex eo et
Cesaniū. De ordeolo. CA. XXXVI.

St ap̄a lōgū egrediēs in palpebris. Et
curatio ei⁹ ē vt liniatur in p̄ncipio
sui cū aloē et licio: deīn vapores supponēdo post
illud cūz cera calida et alba.

De dolore in aure. CAP. XXXVII.

It ex rep̄lone et mltitudine sāguis: et sig⁹ ei⁹
sūt rubedo faciei et grauitas capitis
et frōtis cū p̄ciet se sup̄ facie suā: et vebementia
pulsatiōis. Et cura ei⁹ ē flōmia cephalice: et sumas p̄
illd̄. 3. i. olei ro. et acetū. 3. 5. et buliat dōcē minuat acetū et di-
stillet ex eo tepidū in aurē aliq̄tiēs: et minuat ex cibo: et di-
mittat vinū: et liniat nā cū aq̄ fructuū. Et fit ab effusio-
ne māci mordicātis ab iteriori p̄te auris: aut exteri⁹: aut
ex aq̄ itrate i ea: ex aq̄ balneo q̄ vt ē vt medicinarū.
Et cura ei⁹ ē distillatio olei tādin dōcē impleat eā: et albu-
ginis oui et lactis mlier: oia ista sūt inuatiā cū sumūf tepi-
da. Et fit ex bothor: aut apate egredietē sili furtiō in
p̄uitate: et vebemētior dolor auris et maioris timoris: et
ē cū eo febris: et signa ei⁹ sūt vebemētia p̄fatiōis et iflāma-
tio faciei. Et cura ei⁹ ē flōmia cephalice et mltitudo ex-
ctiōis sāguis: et vt effundat i ea illd̄ qd̄ dixim⁹ vsq̄ ad tres
dies. Et si dolor fortior fiat et pueniat eger ad alienationē
oz̄ vt dissoluat kerat opy i lacte mulso et distillet in ea cū
aliq̄ oleo tepido: et qñz cōfert ei et religa dolorib⁹ auris: vt
mulgeat i ea lac et effundat i ea vici⁹ p̄lib⁹ et p̄teritiū diē
distillet in ea mucillago fenug. et mucillago seīs linē: et mu-
cillago se. almarū. q̄ iā sint ifuse i lacte: dōcē sedet dolor et
currat sanies. Et fit ex frigore et v̄eto fro adueniente au-
ri. Et ei⁹ cura ē balneū et vaporatio cū milgē: aut cūz p̄ano
calefctō: et vt distillet i ea olī i q̄ bulita sūt ruta: aut cepa:
aut aliq̄d olōz calōz: sic olī amigd. amara: et olz nardi
nū: anetini: camōillini: aut aristol. aut ellus nig. et ebzocē
cale. Et fit ex v̄etositatē ḡsa: et signa ei⁹ sūt vebemētia
tēfūōis et mltitudo sonit⁹ cū leuitate capitis. Et cura ei⁹ ē vt
distillet i ea olī i q̄ decocta sūt ruta: aut sumas. 3. i. olei et
distrupā i ea castor. 3. y. euforb. 3. i. et distillet i ea olz tepid⁹
aliq̄tiēs: et miorē cib⁹ et miorē nausētia satietas et caro.
Et fit ex p̄uis aialib⁹ igrediētib⁹ i ea et sig⁹ ei⁹ ē qd̄ sen-
tit ifirm⁹ deabulationē q̄ qñz comouet: qñz sedat. Et cura
ei⁹ ē vt distillet i ea aq̄ i q̄ dissoluta sūt aloes: et succ⁹ folio-
rū cappari: aut succ⁹ abfinr. aut acetū forte: et sit totū cale-

fciū. Lū q̄ sedat dolo et remanet grauitas: fac cū sternuta-
re cū p̄diti et retie ābas nares et iā ifusu sit an̄ illd̄ olīn tepi-
dū. Et silt ē cura v̄mis i aure: et sig⁹ v̄mis ē qd̄ sentit ābū-
latio lenis silis comotō. Et fit ex cāu granitaur lapidis
i aure. Et cura ei⁹ ē vt silt tēta et inoluat ff cā lana: aut co-
tū et inoluat gūma boti. i. terbe. aut visco et imittat i aure
et exbat res q̄ cecidit: cūq̄ n̄ egrediat fiat sternutatio cū cō-
diti et teneat ābe nares et os. Et fit ex aq̄ ca. itrate i ea: et
sig⁹ ei⁹ ē qd̄ comouet p̄ itroitu balnei. Et cura ei⁹ ē vt ifu-
dat i ea lac. Et fit ex aq̄ itrate i ea: et signū ei⁹ ē qd̄ com-
uet p̄ narationē aut itroitu balnei duob⁹ v̄l trib⁹ dieb⁹: et
cura ei⁹ ē vt effundat in ea aq̄ dōcē impleat: deīn cōuertat
velociter ad lat⁹ aliq̄ fiat illd̄ mltitōis: deīn distilletur in
ea olī ro. calli due gutte aut tres: et si sedet dolor bñ: et si nō:
sumas cānula d̄ aneto et inoluat ff ipsa corū: et accedat i
ea ignis et ponat iferior p̄ cānule in aure et impleat circuit⁹
ei⁹ coto vebemētē: et fiat illd̄ in ea toties dōcē sentiat ifir-
mus qd̄ nō remāsit in ea aliq̄d qd̄ egrediat: deīn distillet
in ea aliq̄d olz tepid⁹. et p̄fert in p̄lib⁹ dolorib⁹ auri in p̄lib⁹
disponib⁹ vt sumas flos vio. sicce p̄trir et camōilla et faria
oz̄. altea et pficiat cū aq̄ et olō sisamio et p̄p̄et cū eo p̄ do-
loris tota facie et capitis et sit calm: et p̄mutetur qñ infrigi-
datur. Et cōfert ei oīno: vt distilletur in ea adeps gali-
ne aliq̄tiēs tepēfact⁹ et minoretur cib⁹ et dimittatur vinū.
Et fit a p̄cussioe aut casu q̄ fit cū obuiatōe: et egreditur
ex aure sanguis. Et cura ei⁹ ē vt sumatur renes thauri
et aliq̄d ex adipē eoz et saliat et assentur aliq̄tulum: et di-
stilletur id qd̄ egreditur ex aq̄ dū ē tepidū in aure: aut te-
ratur opū et ferueat cū oleo ro. et distilletur in ea: q̄ si do-
lor exteri⁹ fuerit a p̄cussioe dissoluatur minutū thbus cum
lacte post p̄tritionē suā et distilletur i aure. Et fit ex v̄l-
cerib⁹ in aure: et cōfert ei cū nō ē cronicū vt subtilietur ali-
qd̄ ex ynguēto albo cū oleo ro. et mittatur in ea sup̄ tētas.
Lū aut ē cronicū: sumatur aloes et mirre et sarcocolle et
sanguis v̄ra. et olībani p̄tes eq̄les et imittatur liciniū i mel-
le et inoluatur in hoc medicamine et mittatur in aurē: q̄
si fuerit lōginquū p̄fundū: dissoluatur hoc medicamē cū
aq̄ mellis et effundatur in ea. Si at antiquū fuerit valde
scoria ferri infundat in aceto vno v̄se aut p̄lo et est meli⁹
et distilletur in aurē ex ea de q̄ currit humor antiqu⁹ mltū
Et qñz fit ex humectatiōe in aure absq̄ pus. Et cura
ei⁹ est vt distilletur in ea acetū in quo bulita sūt folia mir-
ti: aut decoctio absinthij tepida. Et qñz egreditur san-
guis ex aure absq̄ p̄cussioe et vlcere. p̄pter qd̄ nā expellit
ipm̄: et qñz cōgelatur et opilat locū audit⁹. Et cura eius
ē vt distilletur in ea succ⁹ porri p̄mixt⁹ cū aceto: aut succ⁹
granati elixat cū aceto: et si fuerit lōginqu⁹ p̄fundus: dis-
soluat hui⁹ medicamē aq̄ mellis in q̄ sūt mel et sarcocol-
le et fundat in ea: et si fuerit antiquū valde: sume scoria fer-
ri: et infunde eā in aceto mēse vno aut plus: qñ erit meli⁹:
et sit acetū apud te: et effundat ex eo in aurē ex q̄ egreditur
būiditas: et qñz fernet scoria ferri in aceto et admistraf.

De sonitu et tinnitu. CAP. XXXVIII.

It ex rep̄lone capitis: et signa ei⁹ sūt q̄ ac-
cidit post satietatē nausētiā et mul-
titudine vini et somnū post cibū. Et cura ei⁹
est pot⁹ rere diacollognidos et balneus in icu-
nio et vt distillet in aurē qdā q̄ dixim⁹ in dolore auris fro
et sumatur calamētū et sansuc⁹ et camomilla et sicla singul⁹
aut p̄uctiz et bulliat in cucuma et ponat auris sup̄ eaz: ita
vt igrediat vapor ei⁹ in ea. Et fit ex debilitate audit⁹.
Et cura ei⁹ ē vt distillet in aurē acetū in q̄ bullitū ē ab-
sinthiū. Et fit ex leuitate capitis et subtilitate p̄lus audit⁹:
et sig⁹ ē q̄ sit fort⁹ sz vacuitatē et famē. Et cura ei⁹ ē vt di-
stillet in ea oleus ro. decoctū forti vno et si sufficit bñ est:
si nō: distillet in ea succ⁹ opy: et sunt duo ḡna. et 5. opy: aut

tertia pars. 3. aque in fgam. al. olei.

De taras. i. furditate.

CA. XXXIX.

Quando cu ea nascit no ei cura: et fit p bifen: et illa q ex ea alleniat pau lati curat. Et cura ei e vt soluat eger cu co chys et yerap. et distillet in aurem oleu amigb. amarus et oleu costinu: aut oleu i q disruptus e castorei: et fiat vaporatio ei cu vapore calameti et reliquu rex: qd di rim. Illa at q no alleniat ex q accit curationes no bz. Et fit ex carne addita nata in aure. Et cura eius e vt sumat sex vini et cabe pfecta cu aq cler: ita vt fiat sic mel et linia: ex ea lana et itromittat sup ea cuz lana.

Et fit aut ex apate frido: aut forde: aut ventositate gros sa frida aut supfluitate ffa gssa: et oz vt aspiciat i sole: disti. e fba: fordes aut cu istro: aut teta aut effundat oleu tepi du in nocte et igrediat in mane balneus: et ponat aure sua i mane sup sartagine calaz doce currat sodes cu olo. Et pfer ei vt effundat i ea acetu vini: et baurac: et dimittat in mane hora vna: deide effundat et iteret mltoties. Deide effundat in ea oleu calefcti et dormiat sup ips bda vna aut horis. y. deide pda aq cal. in aq amili et pda auris si fistula aq almaru: ita vt ad ipaz ingrediat vapor: et currat fordes. Et fit ataras ex frigore adueniente auri. Et cura ei e olea calefca cu bis q dixim. Et fit ex siccitate i aure: qre oz vt distilletur in ea oleu tepidu aliquoties: de inde igrediat balneus et sternutet cum condisi et teneat nasum: egredietur enim si deus voluerit.

De fluxu sanguinis narium.

CAP. XL.

It ppter criss: et signa ei sunt. q fit p aliq febrili acuraz: et no opz vt restigat nisi supfluat. Et cura ei e cu su perfuit positio vtrozqz sup vetre cum succide vebemeti sine iciside sup lat dextru si flux est ex dextro: aut sup sinistru: si flux sanguis est ex sinistro: et effusio aq fride valde sup caput: et strictio vtrozqz adiu torioz: et aboz testicloz: et igitu aboz: et sumere in potu aqua valde ifridata. Et fit sine feb. pp acuitate sangui nis q egredit ex eis i signa ei sunt: q aduenit paulatiz et e vebemeti subtilitat. Et cura ei e flosmia ex latere ex q egredit sanguis ex narib: et si no pbibeat aliq aliqd ap ponat vetrose sine iciside sub ypocudrys lateris ex q egre dit sanguis ex narib: et si suffic bñ e. et si no: strigat extrema et vranf potu aq fre cu niue: et lacti acetosi ifridati: et distil let i naso aliqd capore dissolute i aq albedarogi: aut in sufflent i eo galle et pluis moladini: et olibanu: et aloes: et sa guis ora. et alumē pucti aut singuli: et ifundat liciniuz in albumic out: et iuoluat in B medicamie et itromittat i na: suz: et sumat in potu aqua ord. et mucillaginē psily et aquaz coriadi bñdi: papz tñ ex ea. f. qtitate. 3. et oia q pgelat san guine si supfluit et ifridat eu: et pfer ei itroit i aqua fram et mltoties fit bz flux sang. post variolas. Et fit pp mlti tudine sanguis in corpe: qre rupunt vene et artarie que sub cerebro sunt: et e difficil forsit in q no valz cura: et sig ei sunt: qd fit post dolore capitis vebemete et rubedo in fa cie et oculis dñano: et pcipue q mltu viit vio: et miorat extra ctione sanguis: et venit cu ipetu vebemeti: et qñz pfer in co vt distillet i naso aq niuis: et qñz fit caputpurgiu cu aceto i q dissolut e flos cri: et abscidit postqz de eo egredit plm et supuenit sincopis ifirmo: an illd vo no: et extimo q ille in q beccura valz e ex ruptura venaz no artariaru.

De vlcibus in naso.

CA. XLI.

Lurimu qd i naso accit ex vlcibus sit cotices: et pfer eis iungere bo tbor et assiduatio cere cu olo ros. aut oli ros. tñ aut oli amigb. cu cera et adipis galliaz: et vt odo ret vaporē aque: q si illd si valeat adhibeat yng de ce rusa. De fistula et polippo i naso. CAP. XLII.

Quandoq nascit i naso caro mala opi

las locu anhelit et iples ca/ nā nati ita vt videat i ipso gssitres exteriuz. Et cura ei e vt itromittat liciniū iuolutu i yng viridi fco cu flore cris tadiu doce sumat ea: aut euellat cu filo: si fuerit res ei gssa. Et e vt sumat filu de pilis: et si ant sup ipz nodi duo aut tres et itromittat i naso cu radio de plubo ppato ad id et e fba: ex palato: deini moueat mo tu ferre tadiu donec euect illa caro tota: deini cu yng viri di curet tadiu donec dilatef anhelit: et sumat illa caro: deini curet cu yng de cerusa. Et ex eis q pferut fistul: est vt. Be mirre ru. et alumis. an. 3. i. cortic. collogn. 3. an. 3. bau rac ru. 6. 3. et ifudat cotu i aceto forti et iuoluat in medica mie et itromittat i nasu: aut sumat mirre et yfnen fullonu. an. et pparat bz arte pma. De alcasez. CA. XLIII.

It ppter opilonē i meatib nascit ei: si gnū e phibitio anhelit: et illd fit aut pp carne nata: aut pp vctositatē grossa: et nos qd ia dixim curā carnis nate. Sig vo vcto sitat gsse e qñ nares apiut et egredit vctositas ex eis ipetuose et vebemeter ex latere vno. Et cura ei e solo vctris cu cochys et yera diacollognridos: et icliatio ca pitis sup vaporē camoille et salfuci et scebar: et sternutatio cu castoreo et pipe et disti et assiduatio odoradi salfuci et sifim briu et calamitu. Et fit ex opilone colatoru: et signū ei e q meat sunt opilati et no egrediut ex narib supfluitates. Et cura ei e vt terat nigella donec fiat sic pluis et dis soluat i olo atiq et sternutet cu eo ifirm cu distillatiob. ex eo fctis ore ei pleno aq: et picipat vt attrahat anhelit valde cu reclinat caput suu ad posteriōa qto pso poterit faciat id trib dieb et si scerit adustioez fugat narib post illd olin ro. et pfer p illd vt narib fugat pulpā collognti. aut elluz: aut fiat ei caputpurgiu cu yria cameli singulr et pucti. Et fit pp alterationē pphonis fre et male i meatib cerebroz q veniut ad nasu: et alca sen va: et alcasef cronica et orta cu ea curationē n bz: et sig atigatatis sūt q oculis cu ea e pcurbat: et qñz olfaē d odorib qdā absqz alqz: et et qdā eoz q sentiut fetore et si sentiut bonu odore: et sunt qdā q eoz. Illi at q n e orta cu eo: n3 atiq cura e solo cu for titudie et assiduatio odoradi ruta et filia: et fiat caputpurg. ei q n sctit fetore cu ipa ruta: et cu castoreo ei q n sctit odo rem bonu et cu sapino et silibus.

De fetore in naso. CAP. XLIII.

It ex pustul aut vlcibus: et ia dixim curaz ei. Et fit qñz ex vapoē putr. i supmo palato. Et cura ei e vt narib fugat vinu i meatib fep et sufflet i naso calam arda. et rosa nestrin et cipi et spica nar. singulr: aut pucti et ex eis q pferut ad illd mirabilr e vt sumat ex troc. adarachitō g ponut i tyriaca et dissoluat ex eis aliqd cu vio boni odor: et distillet i naso mltoties: qñ sanat: et oz vt pcedat exiccatio capitis et pfortatio eius postqz euat corp totu et caput.

De dolore in dentibus. CAP. XLV.

It aut cu apate gigie: aut sine apate gigi ue: et ille q fit cu apate gigie fit pp acuitates sanguis et dolore ei cui codicat dētes: et sig ei e rubedo et iflatio et reges ab aq ffa. Et cura ei est flos cephal. et vctosatio et icisio aliebeut et retetio aq fre in ore et aceti vno die et aq ro. vna die: et qñ illd ptrafit duob dieb aut trib oz qd teneat i ore olz ro. i. oi. 3. c. ia dissoluta e. 3. i. mastiē. Et si e sin apate tē ipe fit ex fritate aut ex bu morib fctis gssis. Et ei cura e vt teneat i radice tyriaca d 4. spēb: aut pip pfectu cu alkitrā: et teneat i ore suo acetu i q decocta e plpa collogn. aut decoqē folioz mirti. M. i. et cortic. ligni pini. M. i. et san. ora. et sumac. et iy. gr. ally. et bu llat in aceto et teneant i ore du e calin: aut buliat in aceto cortex radiē cappar: aut spoliū ppetris: q si dolor fortior

fiat suffumigat dens tralectorio cu semie iusgami nigri r
 flozace: de qb⁹ facte sint similitudines auellana: filis cice-
 ri: r teneat in ore oleu calefactu in q decocte sint radices
 altee r camomilla: aut pficiat pdisitritu cu vino r pona-
 tur sup dentē: qm est vltimu in remouedo dolore cu est a
 frigore r vapores de foris cu aq calefacta in q decocta ē
 camomilla: r stringat dēte rē calām multotiens donec ca-
 lesiat r rubeat caro r emplen madibule r distille in au-
 rem illius lateris oleu amigdal. tepidu: aut sambucinum
 aut heiri: aut oleu de oliuis: aut oleu in quo decocta est ce-
 pa: aut oleu in quo disruptu est castor. aut euforb. aut opiu
 cu vebemētia est doloris r timorofus. Si g sedat bñ est.
 si nō: distille in aure q ē in vllō latere qntas lētis opy: et
 ouay lētuz castor. Si aut nō sedat igniat ferru subtri-
 le r itromittat in dēte in pcauitate fistule enee: q si dens
 fuerit corrosus ipleat in eo pdisitritu cu aq alchib-
 trā: aut hoc medicamē: qm ē vltimū. R. castor. asaz fetidā
 flozace: opiu: pip. puccarū: se. iusgami r mirraz terant r cō-
 ficiant cu melle: aut alchibtrā cedri r admistref: ita vt fri-
 cet cu eo radix dentis r ipleat corrosus: r melior cura cor-
 rosi eradiciō ē: aut sumant pipis pres tres: euforb. pars
 vna. r impleat cu eis: aut ipleatur cu asa fetida r pipe pti
 b⁹ eqlib⁹: r dētes nigri curat cu eis cu qb⁹ curat corrosus.
 Medicamē eradicas dentes r cōstringēs: sumat farina
 frumeti cōficiat cu lacte lacticiny r inuiscent ei: r ponat
 in circuitu eius folia volubilis: confringat. n. ipsuz.
 Medicamē eradicas dētes. R. cortices mori: piretruz:
 cortic. radices capparis: cortices asebra: arsenicu citrinu:
 terant in aceto vltime fortitudinis trib⁹ diebus oi die bo-
 ra vna p residuū diei dimittat infusa in ipso: deinde incida-
 tur in circuitu dētis: r liniat cu eo in die aliquoties dōc
 inueniat mollificat: deinde eradicef. Et ex eis q stare fa-
 ciūt corrosione dētiū est: vt impleat galla r mastice.
 Medicine stringentes commotos. R. balaustie ro. gal-
 lie: ciperi: sumach. ana partem vnam: aluminis pars. 5. r li-
 niat sup gingiuam vt adhercat.
 Medicamē astringēs dētes. R. sal gēma: spumā maris
 testā catinop viridiū: cali r alumē: r alafur: oia p trita ag-
 gregent r fricent cu eis dētes: r caueat a carne r nausca-
 tina satietate. De pgelatōe masticef portulaca: r amig-
 dale scorticate. aut cera: r pferit dēti q dōlet cu aduenit ei
 res frida vt stringat sup panē calm: aut sup vitellū oui eli-
 pati calidi multoties donec lachrymetur oculus ex vebē-
 mētia calitatis ei: aut teneat in ore oleuz calefactuz.
 De pcauitide r corrosiōe gingiue. CAP. XLVI.

It ex supfluitate putrefcā descendente ex
 capite r corrupēte gingiuas.
 Cōfectio medicaminis valētis ad illud. R.
 arsenici ru. r citri. gallaz: calcis: aluminis: iamēni
 ana. terant cu aceto vini p aliquot dies r infor-
 ment troscice: cu nece fuerit terat vnus r sumatur de co-
 sexta. 3. i. r fricef cum eo gingiuā: r dimittat vna hora: r te-
 neat post illud in ore oleu ro. fiat istud tādū donec remo-
 neat putredo: r puluericef desup post illud id qd facit na-
 sci carnē r idurat eā: r illud est vt. R. oliban: aloes: sarco-
 colle: r sang. dra. añ. terantur r puluericent in eis.
 De fetore ozis. CAP. XLVII.

Purimum fit ex calitate stōi: r signū
 eius ē q alleuiat cu sumi-
 tur cib⁹. Et cura eius est vt bibat infusionē cri-
 somiloz: siccorū in matutinis: aut comedat ex
 vuis: aut ex pficiō: r bibat sancū cu succaro: aut
 comedat citrulos: aut cucumeres in ieiunio r festinet suc-
 currere cu comestione. Et fit ex fle corrupto in stoma-
 co: r signū eius ē qd ē semp r nō sedat cu comestione nisi
 pap. Et cura ei⁹ ē potare ycrā multoties r vomit⁹: de

inde acceptio cingib. cōditi r assiduatio trisere minoria:
 Et fit a dēte in ore r fit ex putrefactiōe in cute ozis r me-
 ri r pibus eius: r cōferunt ei pille iste. R. corti. citri. spice
 nardi: gariof. gallie: siloaloes: crudi. añ. 3. i. musci: kerate. i.
 isomēt pille cu aqua maloz r vino aromatico r tene-
 antur in ore. Et istud elariū valde valz fetori ozis q ē
 ex flate r humozib⁹ putridis. R. extrematū mirti buni
 de pres. iy. emblicoz: r ciperi spice: corti. citri: signati ma-
 sticis: gallie mus. gariof. añ. pte. i. conficiant cu passis enu-
 cleatis: r fiat ex eis pille filis auellane aut nucibus.

De alcola. i. borhō r puis pustu i ore. CAP. XLVIII.

It cum fert ei stōmia r vctofatio sū mē-
 to: r curatur hoc medicamine. R. spodiū ro. co-
 riādrū sicciū: sumach. lētes ex corticatas: se. por-
 tula. sene de mecha: alcāā pteraf r teneat cu
 pauca cāphora in ore r colluat post id cū aq ro. r aceto.
 Et ex flate putrefacto fit: r ei⁹ signū ē albedo in ore r cō-
 fert ei vt fricetur cu melle: r attramto: aut fricetur cu que
 caro tabargeth r colluatur cu iulep: r teneatur in ore me-
 mite r mirabo. citrini. r pectrum.

Et fit ex putredine r corruptione: r confert ei hoc medi-
 camen. R. arsenici: calcis: aluminis: gallaz: flozis cris. añ.
 terant g cu aceto forti hebdomada vna: r fiat ex eis tro-
 scice r cum necessitas fuerit fricef loc⁹ putridus cu sexta
 3. i. r dimittat hora vna mag: deinde iungat cū oleo ro.
 De casu vne. CAP. XLIX.

It quādoq cu vebemētia rubedinis
 r caliditatis r pferit ei flo-
 botomia r gargarisinus cu aceto r aq ros. r vt
 palato apponant rose r sanda. r balaust. r cam-
 phore parū: r appromet vne cū coleari r cō-
 prima sup eas ppressiōe subtili r iclinef ad supiora oris.
 Et qñ nō ē cū ea rubor: r ē declinūs ad albedine confert ei
 gargarisim⁹ cū muri r syr. ace. r sinapi: r cōfert ei sal armo-
 niacus r fricef cū galla r sale armoniaco r sale r alumic: r
 qñ subtiliat radix eius r nō est vebemētia rubedinis inci-
 datur: r gargaricet post incisionē eius cu aceto r aqua ros.
 aut cū aqua in q decocta sunt folia rose.

De egritudinebus lingue. CAP. L.

Egritudines lingue sunt aut apo-
 stema accis ei aut
 spasm⁹ aut fissura: aut vlcera: aut grauitas: aut
 ranula: aut abbreviatio ligamēti: aut magnitu-
 do lingue: aut rubedo r inflatio. apati qdē calo cō-
 fert stōmia cephal. deinde vctofatio sub mēto r gargari-
 tio cū aq r aceto: deinde oia q pferūt alcola r sināchie que
 est cū calitate fm q dicemus. Sz illi q est sine calitate cū
 multitudine cursu saline pferūt que dixim⁹ in alcola cū
 q nō ē rubor r calitas: r q dicem⁹ in sināchia flatia.

Ad fissuras aut pferit psiliū cu succaro: r potare
 aquā ordci r cibari pedib⁹ coctis r fri-
 care ipsam cu spuma que egreditur ex maluis cū icidun-
 tur r fricantur adinuicē r tenere drag. in ore. Et vlcē-
 rum cura silis est curationi alcola.

Spasmi aut q est in radice eius signū ē q abbrevia-
 tur lingua r igrossat. Cura ē gargariatio
 cū oleo de aneto r oleo camomillino: r linire ceruicē cum
 aq cal. r yngere caput cū oleo aliquo. Et grauitas qdē
 lingue est ex eis q accidūt post birien: et si fuerit antiq nō
 sanat: r nō antique pferit vt fricef sub⁹ cū salgēma r sale
 armōiaco: r oia que faciūt currere salinā ex ea: r si fuerit
 incipiēs fieri cronica r fuerit sensus cōturbati r inot⁹ gra-
 ues cū ea pferit ei cura palis frigide. Et fit pp abbrevi-
 atione ligamēti: r opz vt icidat illud ligamētuz r pona-
 tur sup ips attramētū tritū: r signū eius est q ē adherē

cum extremitate lingue equalr. Et fit pp ranulaz sub
ear: qre oz vt findat r ebat si fuerit magna: r si fuerit pua
fricef cu medicamine acuto qd e ad gingiua sanguiolita.

Magnitudo

aut lingue vt no capiatur lingua in
ore: fit ex multitudine humiditatu
que imbibut eam: r signa eius sunt pectio eius extra r te
tentio sputi in ea. Oz vt fricef cu cepe: aut cu acetositate
citri: aut silib' amboz adeo donec currat salina ex ea qm
ipsa flectet. Si ergo sufficit bene e: r si no: fricef cum sale
armoniacor: r. B. qd dixit q magnitudo lingue fit ex ve
tositate vaporosa implete ipaz r inflare. Et cura eius e
euacuatio cu medicia solutua sic sunt pillule cochie: r po
tio re: r refrigeratiu sup ipaz lingua: r gargariado cu aquis
infrigidantib' e: r differetia inter apa molle flaticu r iter
inflatione a vetositate vaporosa e q in flatio no flectit cu
premit sup ipsam digitis r flegmaticu flectitur.

De sinanchia.

CAP.

LI.

It ex multitudine sanguinis sine malicia
in ipso r signa eius sunt rubor faciei
r oculor: r tensio corpis totu: r ancessio cibor
generatiu sanguine: r multa repleo eoz: sic sunt
lac: dactili: vini: caro: r cura eius est flomia ce
phal: deide gargariatio cu aceto r aqua r sir. aceto. de cu
charo r rob pomor: acetosor: rob de moris r aqua grana
tor: acetosor: r infusio sumach r solutio nre cuz aq fru
ctiu vt puinoz r tamarind: r cassie. f. terebinabin: r garga
rismus cu rob de nucib' r aq coziadri humidisqz ad tres
dies: r post tres dies gargariet cu lacte dulci in quo disso
luta sunt medulla cass. f. r si iuuat p hoc bene: r si no: pona
tur i ol lib. aq ficu decoctaz. z. i. baurach r mirte. z. y. dis
solute cuz decoctione: fenugreci: r dactilor: r emplastre
guttur ex terius: sicut e eius circuitu: cu reb' trahetib' vt ad
trahat ma. ad exteriora r affiduet id qm dilatat guttur: r
si fortior sit res r costringat guttur valde tuc insufflet in
guttur ex hoc medicamie. B. se. albarmel: se. raphani: asse
fetide baurach: armeni: mirre salis armoniaci an. singula
riter si vis aut coiunctis r tere sicut alcohol: r suffla i gut
tur: r si locus deglutiedi stringit: pone sup ceruice vetosaz
maxima: qm deglutiet r aperiet ou pmanebit ventosa su
per ipm: r da ei ad potandu aqua ozdei. deide reitara ven
tosaz: r si due vene q sunt sub lingua fuerit plene: floboto
mabis eas post flomia cephalice. siuo appareat apa in gut
ture interi: r calpella ipsum post flobotomiam.

Et fit ex colera ni. r signus ei e: q no e cu cade veheme
tia pfocatiōis r incendio r calore q e cuz sanguinea r sunt
sitia r inflatio r dolor fortior. Cura eius e post flobot
tomiam gargariatio cuz eis que dixim: r sumes in potu
aquam ozdei cum mucillagie psily r aqua melonis indi: r
assiduatio gargariandi.

Et ex flate fit: r signa eius sunt multitudo cursus saline
r paucitas doloris cu costrictione loci deglutendi: r pau
citas rubedis faciei. Et cura eius e si infirm' fuerit stri
ctus: vt cito succurras soluendo ipm cu cochys r clisterica
do ipm clisterib' calis dictis in apoplexia: r fac eu garga
ricare cu incipit egritudo cu sirupo ace. mellino: aut cum
muri nabati: aut cu aq mell' i cuius lib posita e z. i. sinapis
aut cu sirupo ace. r aqua rasan' expressi: r cuz decoctione
ficiuz r baurach r suffletur in guttur baurac r assa fetida
r sal armoniacus.

Et qnqz accidit post punctione in collo. Et cura eius est
flomia: r reliqua q dixim' in sinanchia sanguinea. Oz si co
primant spondiles colli r costringat guttur vehemeter:
tuc cura eius e vt fiat ei infirm' file lingue freni itromitta
tur guttur: r subleuet cu eo locus coartat. Et qnqz ac
cidit bec coartatio in initio: pprerea q apa attrahit spon
diles: r no cofert tuc bec cura: r cofert ad constrictionem

gutturis r sinanchia cu ppritate: stercus yrudinis cu teri
tur cu sale armoniacor: r filr stercus canis albi q comedit
ossa: cu exiccat r terit r coficif cuz melle r lenicf cum eo
guttur. De tussi. CAP. LII.

It propter aliquid qd est in pulmone r e
necesse vt egrediat qd est:
aut sanies: aut sanguis aut humor grossus: aut
pp rez subtilē acutā descēdētē ex capite semp
comouentē canā ipsi pulmonis: aut pp humi
ditatē sui ipsius: aut pp ei' siccitatē: aut pp caliditatē eius
filr: aut pp vlcus: aut pp apa in ipo: aut apa sanguineu: aut
apa colericu calidu: aut flaticu frigidu: aut ouz: aut pp ae
refrigidu adueniētē canē pulmonis. Et illa q fit pp rez in
pulmone quā necesse ē exire. r ē aut sanies cui' signū ē qd
fit post pleuresim: r dicā curaz eius in caplo suo: aut ē hu
mor grossus: cui' signū ē qd fit post coziqā. Cura ē eius
cu decoctōe yfopi ex eis q dixim': r oz vt sumas decoctio
nē yfopi si yeter ē siccus ita q misceas cu ea cass. f. r si fue
rit lenis nō misceas cu ea oio.

Et eius q fit ex re descēdētē ex capite r comouente pul
monē: signū ē tussis sicca sine spūto r fit fortis ppxie in no
cte r post somnu. Cura eius ē vt de f in potu sirup' pa
paueris: r gargariet ante somnu aqua i qua decocta sint
folia ro. sicca: r balaustie: pilocaracte de scemi: aut naba
tie r teneat in ore suo has pill. B. amili: oragagā. amigda.
dulciū excoctitaz: r fabaz excoctitaz: se. papaueris r
corticē ei' gūmi ara. r boli arme. an. pficiant cu mucilla
gine psily r mucillagine granor: citonioz: r fiat ex eis q
sint sicut lupini r teneant in ore. Si ergo sufficit bene.
r si nō. B. thuris mas. ps. i. mirre: opy: croci an. tertia pris
i. succi liquiritie. ps. i. fiat pillule pōdere septe. z. i. r sumat
ex eis in nocte a trib' pillulis vsqz ad. iij. r fricef caput in
balneo postqz abradit cu pāno vehemeter aspo tādū do
nec rubeat: r pnoce f sternutatio oī die. Si ergo sufficit
bñ: si nō: rada f caput r linia f cu sinapi pfecta cu decoctio
ne ficuū r dimittat tādū donec vesicef locus r aperiant
vesice r cosolident spatio longo: r cauteriqz locus comis
suraz: r ppxie sup illā q ē in medio capitis r nō cosolidet
tpe logo r nō negligat bec tussis: qm ipsa multoties pdu
cit ad pñsim. Et bec qd cura cofert oī ex cui' capite descē
dit ad pect' ei' catarrus semp aut ad flōm: r fit cā ad solo
nē: aut ad oculos eius r fit cā doloris aut vlce: in eis.

Et fit ex humiditate pulmonis ipsi' in flaticis r fenib': r
signa eius sunt multitudo spūti r abūdātia ei' ppxie r post
somnu r viscositas flatis in gutture r comotio hois cu eo
in plib' dispōnib' eius. Et cura eius ē vt in potu sumat
decoctionē yfopi: r si sufficit bñ: r si nō: vomat r soluat cu
yeraruf. r q dixim' ex illis q scripta sunt cuz ea r de f post
id in potu de hoc medicamie. B. se. feniculi. se. apy radiē.
lily: yfopi sicce: capillueneris: se. raffani. an. z. i. ficuū sic
caz. x. numero r dactilor: tantū de decoquant cuz duab'
lib. aq quousqz remaneat vna libra r de f in potu ex ea oī
die lib. s. tuc si sufficit bñ. r si nō: sumat in potu de hac cofe
ctione. B. succi ligri. z. y. yfopi sicce. capillueneris se. yrti
ce: yreos: cordumeni. pipis aristol. ro. amigda. amararuz
nasturty. an. z. y. conficif cu melle dispūmato r de f de ea
sicut nux. Et bec qd medicia educit sanie ex pectore
r ex flō r oēs humores grossos: r teneat ex eis pill. in ore.
B. succi ligri. z. y. pipis: mirre: cordumeni: amigda. amar.
an. z. y. asse fetide. z. i. coficif cu melle: r fiant inde pillu
le r teneant in ore. Oz si tussis in nocte phibeat sonū r fa
ciat vomere: curef cu eis q educūt humiditatē ex pulmo
ne: r sumat post id de istis pillulis: r teneat eas in ore suo i
nocte. B. mirre. storac. ligde: thuris mas. an. opy: qrtā ps
i. r fiat pillule in vnaquaqz quaz sit pondus septe. z. i. r su
matur sicut diximus.

Liber

Et fit ex siccitate pulmōis: et signa eius sūt qd̄ sine spu to et allenat cū sorbitione amilē: et apud introitū balnei: et apud sonū et comestione et potū vini plūme cōmigtōis: et fit fortis cū ē fames et sitis: et ppe cū labor adest: et cū ea semp aliqd̄ pstrictōis anhelitus aut pax aut plimū: et id secūdū quātitate siccitatis pulmōis: et extenuationē corpis et frequētiā in pulsu et cū puitate et velocitate. Et cura eius ē vt in potu de f aq̄ ordeis: res iā puenit in eo ad h̄y feb: et at bis in die in mane lib. 5. et post. iij. horas et itromittat in tina secundū. vi. horas diei: deide cibet post illud ex kiscy et cucurbita et sil' ex olerib' cū oleo amigdal' et de' ei in potu in tpe soni mucillago p̄sily et aq̄ citroli i tpe suo et aq̄ cucurbita et alteret ei aq̄ cū inlep et teneat in ore ex bis pill. B. succi ligriē. 3. r. semē cucurbita dulcis semen citrolisē / men portulace añ. 3. v. oficiant cū mucillagine p̄sily et albu mine oui. Et si nō ē feb. cura ē sumere i potu lac et come dere panē cū eo et potare ipm cū ē sitis: et fit lac caprā p̄a scētū humidū ordeū et silia ex herbis.

Et fit ex calore pulmōis: cuius signa sūt vehemētia sitis et magnitudo anhelitus et pulsus et rubedo faciei cū anhelitu ascēdētū vna vice post aliā. Et cura eius ē aq̄ ordeis et mucillago p̄sily: et facere emplm pectori cum cera et oleo violato ibibito in mucillagine p̄sily: aut aq̄ portulace: aut aq̄ lactuce: aut aq̄ citroli: et silia: et tenere in ore pill. quas di xim': et cibari pedib' et pullis cū cucurbita et alkiseke et oleū amigdalini: et bibat sanie de tritico cū gucharo et aquā v̄e frigidā et assiduet emplare pectus cū bis q̄ in frigidant.

Et fit ex apate in pulmōe: et si ē calidū ei' signa sunt feb. et pstrictio anhelitus supflua: et frequētia pulsus magna: et vehemētia rubedis maxilla. Et cura eius ē s̄dōmia: deide reliqua cura quā dixim' in tussi ex caliditate et siccitate pulmōis. Aut ē apā s̄dōmici frigidū molle: et signa eius sunt vehemētia cōstrictionis anhelitus absq̄ plima caliditate et neq̄ ē rubedo in facie et multitudo saluē et spūti. Et cura eius in pncipio ē cura apatis calidi dū cū eo feb. p̄m̄et: cumq̄ ptendunt dies et sedat feb. et caliditas. tunc cura eius ē vomit' et solutio vētris et pductio spūti cū eis q̄ dixim' in caplo tussis antiq̄ ex humiditate pulmōis. Et fit pp̄ apā dūx in pulmōe: et signa eius sūt pstrictio anhelitus secūdū dies: et tussis sicca sine sputo et neq̄ ē caliditas in pectore si tangat: et ē difficultas attrahēdi vētū et q̄ infirm' sentit pstrictiones anhelitus: deide debilitat paulatim secūdū dies: trāsitū: et nō ē ei sanitas: et q̄q̄ alle uiat pax et ptendunt dies cū habente eā si sumat in potu aquā mellis subtilē et teneat in ore suo semp oleū amigda lini: et trayciat ipm paulatim et bibat lac recenter mulctū et fiat ex ipo sorbitio cū farina ciccris: et iungat semp pect' cū cera et oleo ibibito mucillagie fenugreci: et mucillagie se. lini: et ofert ei adeps gallie: et adeps anatis cū cōedit eū.

Et fit ex pulmōis vlcere: cuius signū est egressio sanguiinis aut saniei aut cortices egredientes cūz tussi: aut fit p̄sputū sanguis: aut post pleuresis: aut p̄catarrū calidū a capite et extenuat in ea corp' et comitat eā febrib' et bica. Et cura eius ē si nō ē antiqua et vlcus ē recens ad huc et sanguis egredit cū tussi vt sumat in potu aquā ordeis cum cancris fluminalib': et sirupo de papauere cū lacte dū nō cō strigit anhelitus eius. et denf isti troscisci de papauere. B. se papaueris albi: medulle se. cucurbita: se. citroli. añ. 3. r. amili ozagagatis: gūmi ara. succi ligri. añ. 3. v. thuris maf. boli ar. sanguis dza. carabe. añ. 3. y. mirre cinamomi: opy. añ. 3. i. siāt troscisci: et sumat in potu cū sirupo de papauere aut cū rob mirti. Et si fuerit antiqua et currit sanies cū sonitu et pstringit anhelitus q̄ retinet: tūc de' i potu de coctio p̄sopi et q̄ dixim' ex illis q̄ educunt hāc sanie donec vilatef ex h̄y rebus: et q̄n cōstringit anhelitus cū istis re bus denf in potu ea q̄ educūt sanie: cū ergo vilataf: redea

tur ad ista: et admistret dū pstringit anhelitus: et admini stref aliqd̄ regimē eius q̄ ē pp̄ siccitate pulmōis: ex tina et cibatoe: et si fuerit putrefactio et fuerit id qd̄ venit ex eo fe tidū cū expuit et fuerit plurimū: abūdās et in pectore et in gutture ore gnon. oportebit vt cū eo qd̄ educit sanie lam b̄at eger oī hebdōda sel. 3. i. mirre rubee cū trib'. 3. mel lis. et suffumiget guttur suū in traiectorio cū istis pillulis. B. aristologie mirre storac. thuris: añ. arfenici rubei quā tū oia aggregent cūz butiro vaccino: et siāt inde pillule vt anellane et suffumiget cū eis pōdere aurei vni'. et hec qd̄ suffumigatio ofert tussi plurime humiditatis sine vlcere. Et fit vlcus sicū: et signū ei' ē qd̄ fit post spūti sangui nis et saniei: deide abscondit spūti et remanet tussis sicca sine sputo et corp' ligit cūz ea. Et cura eius ē sumere in potu lac et oia q̄ dixim' i cura siccitatis pulmōis. Et fit tussis sicca ex friditate aeris: et signū eius ē qd̄ excitat cūz violētia frigoris eius et fortitudo in hyeme: et ē dura et sic ca. Et cura ei' ē sorbitio calida et p̄hibitio ab attractio ne aeris frigidi et introitus balnei.

De sputo et vomitu sanguinis. CAP. LIII.

Sanguinis exitus ab ore aut fit cū vomitu et ē exitus eius a s̄dō et par tibus eius cū sonitu rascationi sili: aut cū tussi et eius exitus ē a pulmōe aut a pectore et finib' ei' aut cū rascatione et descendit ex capite et ex vula ex palato et finib' eo. Et in curatōe qd̄ eius q̄ egredi tur cū rascatione et sonitu sibi sili facili: et puo si ē p̄uē quā titatis sufficit gargarisim' ex reb' stipricis sicut q̄ fit ex aq̄ ro. in qua infusus ē sumac aut rob agreste: aut aq̄ citonio rū et silib'. Si ē plurime quātitatis: tunc oz vt s̄dōmē cephal. deide gargaret cum istis reb'. Si aut in loco oris fuerit vlcus recens: inuiscent sup ipm thbus et sanguis dza. et teneat in ore aquā ro. in qua bulierit capule gladiū aut camersich qd̄ ē semen tamarisci. Et si fuerit vlcus malū putridū: curet curatōe coles putride: et ofideret san guis q̄ egredit in vomitu: et si fuerit plurim' aut assiduet plurib' dieb': s̄dōmē basilica: deinde cōdat res stipricas et glutinatōes faciētes paulatiz vna vice post aliā: et pro p̄uē si eger inuenerit dolorē inter vtrasq̄ scapulas: tūc oz vt trayciat aquā citonioz acetosoz i qua dissolutū sit al qd̄ thuris vicib' plurib': et comedat ex glātib' et piloca ractis et passis cū suis iteriozib' et agresta et sumach. et bi bat de B medicamie. B. boli armeni gūmi arabici balau stie: san. dza. thuris añ. de' in potu cū aq̄ citonioz: aut cūz aq̄ malo: et ponat cibis agresta et silia ex eis q̄ stipricita tē faciūt: et denitet oē calidū et acutū. Et fit qd̄ egressio sanguis ex pectore et pulmōe cū tussi: et ille q̄ ē ex pulmo ne ē multoties cū tussi pua. Et ille q̄ ē ex pectore ē pax cū tussi plurima. Sit ergo plurimū studij tui in hac tussi: ē. n. tumorosa p̄duces in plurib' dispositioib' ad p̄simum.

Incipe g a s̄dōia basilice: deide da in potu B medicamen B. thuris san. dza. añ. p̄rē. i. endiuie carabe añ. p̄rē. 3. emat itis: terre sigill. añ. p̄rē. i. et. 5. aluminis balaustie duas ter tias partis. i. denf ex eo i potu. 3. iij. cū pōdere eberat vni' opy: et cherate se. iusgami: et cinamōi tertia. 3. i. aut spice aut costi aut mirre: et gargaret cū aceto: et aq̄ ro. in ma tutinis et vesperis: et meli' ē vt des ex eis in potu B medi camē cū aq̄ albedarogit: aut cū aq̄ portulace: si fuerit cum eo caliditas: et si inueneris in pectore dolorē cū sputo san guinis: tūc line locū doloris B medicamie cui' narratio p̄ cessit: et da ei ex ipo in potu postq̄ ofeceris ipm cūz vino.

De pleuresi. CAP. LIII.

It ex sanguine: cuius signa sunt rubedo co loz: repletio pulsus et vehemētia cō strictionis anhelitus post multa repletionē vini et si spūti iāz inceperit erit rubedo in co plus.

C Et cura eius est flōmia basilice ex latere opposito: deide iteratio flōmie ex latere doloris in die tertia: et da i potu aqua orde: et viol. cōditas: si nā fuerit stricta: humectetur cū aqua fructuū sicut aq̄ pūnoy: viol. sicca: et cass. f. terraniabin. Et si fuerit dolor: et punctura uehemens: fiat emplz cū violis siccis: et camomilla et farina orde: et altee: de vnoquoq; quoy sumat pugillus vnus pficiat cū aq̄ et oleo sisamino et emplastre: cū eo locus dū ē tepidū. **C** Et si tussis fuerit sicca et difficultas spuēdi uehemēter valde: tūc da ei in potu oī die añ aqua orde: et boza vna hāc decoctionē. R. ficus albe. xx. numero passularū enucleatarū. 3. radicio ligritie puluerisate. 3. v. iulube. xx. numero sebene totide: bulliat in trib. lib. aq̄ quousq; redeat ad lib. i. et 5. coler. et detur de ea in potu lib. 5. cū 3. v. viol. cōditas. 3. iq. olei amigdal. dulciū. Si aut mūdificat infirm⁹ et sanat bñ: et si remaneret ex ea reliquie iā diximus curā eius.

C Et fit pleuresis ex colera: et signa sunt eius pūctura et dolor in latere et caliditas fortior q̄ eius que fit ex sanguie: et pulsus minor et durior et febris acutior. **C** Et cura eius est flōmia: sed ex latere doloris de basilica et emplastre loc⁹ vñ pectus cū eis q̄ dixim⁹: et leniat nā cū eis q̄ dixim⁹: nisi fuerit solutio ventris: et sñ fiat vt reliqua cura: pter q̄ in hac specie necessariū ē vt extinguat inflamatio colere superflua extinctioe cū frigidis q̄ sunt sicut mucillago pñly et aq̄ citroli et aq̄ cucurbitē et aqua melonis indi: quecūq; ē presens et p additionē cū aq̄ orde: et sit cibus ex kisk: et cucurbita et spinachia: et q̄ fit ex maluis cū oleo amigdal.

C Et fit ex sanguie adusto nigro: et signa eius sunt uehemētia punctura cum siccitate oris et fortitudine feb. et aspitas lingue: et post positio spūti et tarditas eius et difficultas ipsius et nigredo coloris ipsi et plurimū ē mortale. **C** Et cura eius est flōmia et oia q̄ diximus: verūtñ oz vt potet eger in hac egritudine ex extinguitib⁹ rē plimā: et traiciat semp in lep: et potet aqua orde: et trib. vici⁹ et ingrediat ter in die tina: et plonget sessionē in ea: et locus doloris embroce: cū aqua calida et assidue desup emplastrum.

C Et fit pleuresis ex sanguie in quo dominat flegma et est magis geta et leuior: et febris nō hz magnū dominū: et nō ē punctura in latere: et ē spūti in hac egritudine albi: et in ipso ē rubedo parua. Et cura eius est flōmia etiā: deinde de coctio pñopi: et viol. cōdite et reliqua q̄ dixim⁹: verūtñ extinctio et humectatio oz vt sint minores.

C De pñsi. CAP. LV.

Pñsis fit aut post pleuresim: aut post spūti sanguis: aut post coricā et catarrū plimū ex capite: aut post tussim longaz: et nos qdē iā dixim⁹ signa et curā ipsi cura tussis.

C De periplemonia. CAP. LVI.

Periplemonia est flātica secūdū plurimū: et qñq; ē sanguinea et etiaz colerica: sed raro: et accidit ab apate qdē in pulmone: et iā dixim⁹ curā et signa i cura tussis.

C De dñia. CA. LVII.

Dñia plimū fit ex flāte grosso iplēte cānā pulmōis: et sūt cū ea ozegmō magn⁹ in pectore et pñctio anhelitus: et id qd faciunt canes i anhelitu qñ currūt et ppe apō motū. Et cura ei⁹ ē id qd educit illos hūiores grossos ex pectore: et iā dixim⁹ id i tussi humida. **C** Et fit qñq; ex siccitate pulmōis: et signa eius sunt sitis et subtilitas nocet. Et cura eius est sumere lac in potu.

C De egritudib⁹ cordis. CAP. LVIII.

Egritudines cordis quas curari possibile ē sūt alteratio pñplexionis añq; cōfirmet: et tremor cordis: et sincopis et dolor q nō cōfirmat: et debilitas. apā vero

disruptio aut corruptio pñplexionis cōfirmate nō sunt faciles ad curādū et signa dolor mortē inferretū sunt casus pulsus post uehemētia diuersitatis et magnitudinis et citrinitas coloris subito: post uehemētia rubedis eius et sincopis difficil⁹ tarde euasiois et sudor frigidus. **C** Et aut ex eis curat ē caliditas cordis: nō cōfirmata: cuius signa sunt uehemētia caliditatis pectoris: et magnitudo pulsus et velocitas ipsius et frequētia ipsius et febris inseparabilis. **C** Et cura eius est sumere in potu lac acetosus extracto butiro: et rob: acetositas citri: et rob maloy et rob acetose: et aquas citroli: et troiscos de cāphora et emplastre pectus cū sanda lis et aq̄ ro. et cāphora ifrigidatis sup nūc et alteret emplastrū cū sit tepidū: et deē in potu aq̄ frida et habitet in locis frigidis. **C** Et ē cū frigore pñplexiois cūz nō ē cōfirmata: et signa eius sūt raritas pulsus et anhelitus et pigris et destructio letitie faciei. **C** Et cura eius ē dare in potu vinū forte odorifer⁹ pur⁹ pauce quātitate: et odorare odorifer⁹ re calidat inungere pectus cū oleo nardino et emplastrare ipsi cū spica et costo et sania et eiperis et cinamomo et garofil. et folys mirti: fiat emplastrū cū vino et aq̄ citonioy et aq̄ maloy et emplastre cū eo cor et cōdat pullos columbar et vitella ouoy de puis aūb⁹ et frictis habentib⁹ plures species qb⁹ cōdunt cibaria. **C** Et ē ex pñplexione sicca si nōdū cōfirmata ē: et signa eius sunt q̄ corp⁹ iā extenuatū ē: et nō totū: et pulsus durus puus frequēs. **C** Et cura eius ē aq̄ orde si ē febris quātitate habeo: et si nō potus lactis et itroitus tinc: et balneatio cū aq̄ dulci: sicut diximus in tussi sicca et positio cere et olei sup pectus: et inter scapulas et potare oleū amigdal sup vinū pauc⁹ hoc modo. media. 3. olei amigdal. fundat sup. 3. v. vini et bibatur i maturis: deide bibat sorbitionē factā ex aq̄ orde et oleo amigdalio: et euchar: deide egrediat tina: post egrediat et emplastre pectus cū eis q̄ dixim⁹: et vires laborē. **C** Et humiditate vō nō sūt fortasse in corde egritudines: nā si dominat in dispositioe corpis adeo donec necesse sit vt cordi dominet: interficit velociter et nō expectat curationē: et si fuerit apoplexia et paralisis pp actionē domini humiditatis sup cor.

Debitatis aut cordis sūt treor cordis sine caliditate: et nō ē velocitas i pulsu et cōstrictio anhelitus: et dispositio sūta sincopi adeo donec sit perueniat ei fortasse sincopis: ista accidūt infirmo etiam cū cōmouet. et cura eius ē diamusculū qd reponit et metridati: et cōfert ei B medicamē. R. mastic. cinamomi: piperis lon. sūmib⁹ fetegemisk. bedarogi: mellisse folij indi: coriā dri sicci: spice nardi. añ. 3. i. coralli carabe māgaritay puay: spody. 3. 5. musci sexta. 3. i. pficiat cū melle extracto a mirabol. kebul. cōditis. **C** Aut sumat emblicoy mirabol. nigroy et kebul. añ. pugillus vn⁹ et bulliat in aq̄ bñ et effundant de illa aq̄ ptes. iij. sup duas ptes mellis distillat et coquat donec mediet aq̄: deide cōficiatur cū eo.

C Et iungat pectus cū eis q̄ dixim⁹ de odoriferis calidis et cū gallia: et vñ suffumigatōib⁹ et vñ odorifero: et cibi eius sint pulli et edi et vitella ouoy sorbiliū: et vñ ludis et angmēto in sōno et idumēto muscatis semp et dormiat in eis et veniet coitū et laborem.

C Et tremor cordis secūdū plurimū fit cū calore. **C** Et cura eius est flōmia cephal. ex latere sinistro: et dare in potu lac acetosum et troiscos de cāphora secūdū q̄ diximus. Et fit tremor cordis raro: et ex multitudine melācolie in sanguine. et hec species tremoris cordis est nocibilior specie tremoris cordis: et signa eius sunt corruptio cogitatiois et etioz et siluestreitas et dispositio proxia melācolie que est ex dominio colere nī. i sanguie. **C** Et cura ei⁹ est id quod diximus in melācolia que ē ex dominio colere nī. in sanguinem.

Et fit sincopsis qd pp dispositione q accidit cordi cu cō-
tate cerebri. Et cura ei e i hora potissimi roatio aq fri-
gide i infusio ipsius i infusio musci in nasus i fricatio
extremitatu i pedu ppresso i odorare vinu i odorifera
i odorare odores cibary odoriferi: i sumere diamuscu cu
aq maloru i tortellas tritas cu vino odorifero. In di-
spostioe aut q e preter potissimu cōsideret: an ex debili-
tate cordis: aut ex frigiditate: aut ex caliditate i curetur
cum sua cura.

De egritudinibus stōi.

CAP. LVIII.

Britudines stōi sunt debilitas dige-
stiois i malitia istimbre
paruitas appetitus i supfluitas eius: i dolor: q
cōmouet in eo sine comestioe: i dolor q cōme-
uet post comestione i vomitus eius qd come-
ditur i apostema i vlcera.

Et debilitas qd e digestiois fit ex frigore stōi: i signa ei
sunt eructuatio acetosa: i lenitas vētrici: i inflatio i mul-
titudine vērositatis: i lōgitudine more cibi in stō. Et cura
eius e cingiber cōditu i diapipereon: i alcandicon i dia-
calamētū i ferūt ei semina calida sicut sunt amicos cimi-
num: carui: grana nigra: origanum. alaniudem i filia sin-
gulariter aut cōiunctis. Et fit ex hūiditate stōi: i signa
eius sunt multitudine spū i assiduatio nauſe i paucitas si-
tis i velocitas deſeſionis cibi absq plima alteratione in
eo. Et cura eius e vomitus: i de trisera minor i scoria
ferri: deinde medicie q epiceat: sicut thus i cimini i embli-
ci cōditu i balauſtie ciperi i filia. Et fit ex hūiditate
stōi i friditate eius: i illud qd e plurimu: i signa eius sūt
eructuatio acetosa: i inflamatio vētris i paucitas sitis: i ve-
locitas deſeſionis cibi. Et cura eius sunt elia cōposita
ex medicis calidis i stipticis: sicut illud diaolibanū i illō
de agno casto i homozusie i trisera minor cōponit in ea
piper i cingiber. i diacitonitē nō solutiū: i administret
qd eū: fuerit presens post vomitū i sit cibis friga plima
būtia semina i spēs qd cibaria cōiūnt: i vinū sit forte an-
tiquū. Et fit pp caliditate stōi cu hūiditate: i signa ei
sunt paucitas appetit: i multitudo saline: nauſea. Et cura
eius e vomitus: i sumere i potu yerap. deinde elaria de-
ſiccata sine multa calefactioe sicut mirab. nigr. i kebu-
li i emblicis: q cōficiunt cū passulis tritis cū suis iteriori-
bus i eleicesciabim de ſucharo: qd cōficiūt cū eo rose cō-
trite i spodiū. Et fit debilitas digestiois ex ſiccitate stōi: i
signa eius sunt extenuatio corpis i dispositio ſilis eibice
i vehemētia sitis. Et cura eius e balneatio cū aq tepl-
da vulci absq mora in tina i sumere in potu lac i aqua oz
dei sicut dixim i caplo ſiccitatis pulmonis. Et debilitas
digestiois fit ex debilitate corpis stōi: i signa eius sunt qd
fit post vomitū plimū i digerit paucū cibū i grauat illū q
e sup ipm. Et cura eius e trisera magna: i scoria i inun-
ctio cū oleo nardio aut emplastre cū spica i cipis i squi-
nanto: mastice i thure i aq citonio: i vino stiptico: deſ
electuariū de xilaloos i diacitonidē nō solutiū i mlti-
plicet masticationē mastice i acceptionē eius cū roſis i ci-
peris i thure i sumat puluerē eoz quoz vniuscuiq eqlr
ſint. 3. y. i bibat vinū stipticu: i comedat ex cibis i fructi-
bus stipticis.

Et fit ex malitia digestiois aut ex caliditate pplonis stōi
aut ex colera in ipso: aut ex melācolia: i signa eius que ex
caliditate sine mā sunt sitis i eructuatio fetida cū ſiccita-
te ozis. Et cura eius sunt cibi acetosi grossi sicut illi q ifri-
gidati sunt i acetosi cū vaccina carne: i illi q ſiūt cū agre-
ſta i cū ſumach i potu aq veri frigoris: i emplastratio ei
cū herbis frigidis. Et fit cū mā qd ex colera rubea i cō-
canitate eius: i signa eius sunt nauſea i vomitus colere i
eructuatio fetida post comestione i corruptio ciboz leui-

um in ipso sicut carniū autū: et bonitas digestiois ciboz
grossoz: vt carniū vaccina. Et cura eius e vomitus cū
ſirupo acetoso: i solō cū yerap. deinde cibi quos dixim an-
bac. Et fit ex melācolia: i signa eius sunt incēdiū ante
comestione qd ſedat comestio: aut de quo comestio dimi-
nuit: magnitudo ſplenis: i vomitus acetosus faciēs cōge-
lationez in dentib: i dolor stōi pprie ante comestionem.
Et cura eius e solutio cū decoctione epibimi multoti-
ens: i stōmia baſilice: i cibi frigidi cū ſucharo i oleo ami-
gdal. i vinum dulce.

Et fit itez debilitas appetitus pp caliditate stōi: i mul-
titudine colere in eo: i a dixim signa eius i cura ei. Aut
pperea qd corp nō ſollicitat p cibo: i signa eius sunt re-
pletio i longitudo quietis. Et cura eius e minoratio ci-
bi i motus i exercitiū. Et fit etiaz debilitas appetitus:
qñ nō reſoluit ex corpe aliqd: i signa ei sunt durities cu-
tis corpis longitudo tolerātia famis. Et cura eius est
balneu: i fricatio i exercitiū i sudas plimuz i assiduatio balnei.
Et fit qñ epar nō attrahit a stō re plurimā: i signū ei
e q egestio e alba i viridis. Et cura eius sunt oia q fa-
ciunt penetrare cibū i nutritiū: sicut vinū vetus amaz
forte: de quo modicū deſ in potu in ieiunio: i balneu ante
cibū i exercitiū i oia q calefaciūt epar i aperit opilatio-
nē ei: sicut diacalamētū: i diapipereon i elaria calida ſubti-
lia. Et fit pp retētiōe eius qd diſtillat de melācolia in
os stōi: i signa eius sunt vt nō patiat ſamē: qd ſi comedat
in qbusdā ozis comestione ynā i digerit bū: tunc e ſames
puata i digestio tempata. Et cura eius e assiduatio ci-
boz acetoz: i aggregantiū acetositatē i stipticitatē sicut
acetosa i agreſta i ſumach i ribes: i cibi ifridati i alkeel
i infrigidata cū eis facta i administratio alkali kaulgamic
i oleoz i cōdimētoz in qbus e caliditas sicut cepe: alia:
porri: pip altir i ſinapiū i filia d illis q exercit appetitū cū
mordicatione panca pueniētia in B. Et fit pp egritudi-
nē in nerno veniēte ad os stōi: i signa eius sunt: vt nō veni-
at p istas medicias i cibos acutos ſentuz aut plim ſentum
i neq accidat ei nauſea. Et cura eius est difficilis: attē
curat ſecūdiū dispositionē cū cōfortatiōe cerebri i cū em-
plastris calefactiōe de illis q ponunt sup os stōi.

Et fit dolor in stō aut an comestione: aut post comestio-
nē: i dolor q fit in stō ante comestione: aut fit pp apā: aut
pp vlcera: aut ppter vērositātē grossaz extēdentes ipm: i
ille qui fit post comestione alius e cū vomitū i alius sine
vomitū. i signa doloris q fit ex apate calido in stō sunt fe-
bris i apparitio apatis i stō: i casus appetitus oio: vomitū
i sitis. Et cura eius e stōmia. deinde vomitus: i trosci
de spodio cū rob agreſte i rob de citonio i filia: i oz esse
cōtentus p cibo aqua ozdei cū granatis: faciat illud vſq:
quo alleniet febris i caliditas: i post illud sumat in potu
aquā endiue in qua diſſoluta sunt medulla caſſ. f. i troci-
ſci roſati: i qñ antiquaſ sumat i potu trociscos de bdellio
i emplastre in principio rei cū ſanda. et roſa. et cāphora: i
ſi ſedat caliditas et fortior fit res: emplastre euz cōra et
oleo nardino in quo ſā plecti ſunt p oi. 3. ei duo auri alo-
es et duo auri mastice. et duo auri squinati et duo auri
ciperi: et auri tres bdellii diſſoluti cū vino: et hoc apā qd
accidit in stō: plurimū accidit in ore eius. et permutat ad
apostema duz aut collectōez ſaniei et fit dubellati: et ego
dicā signa et curā eius in vlcereb stōi. Et fit ppter apa-
ſlegmaticū. et o quā pāz accidit in coiet signa eius sunt fe-
bris lenis: et multitudo ſputi cū caſtu appetitus et inflatio
ſtomachi absq duritie in tactu. Et cura eius est vt de-
tur in potu infusio de aloe et allenietur cibuz i abbotreat
vomitū: i emplastre cū ciere arboris vitis et ciperis et
ſquinanto et spica confectis cū aceto. Et fit apostema

cap. in stō et pax accidit incipiens et nō accidit nisi post apā calidā: et nos diximus curā eius. Et si at iduret in dispo-
sitiōe sua valde emplastrē cū fortiter dissoluētib: sicut hoc emplastrū. B. semen caul. amigdal. amaf. excoctica /
cap. stōraē. liquide bdellū mirre spice: mastiē. ciperi. sgnā /
et resoluant gūme cū vino: et aggregent cū eis reliqua et si
at emplastrū. Et fit dolor pp vlcera in stō: et signa ei sūt
q fortior fit dolor: cū comedit res acetosas et acutas et ap-
paret in vomitu aut in egestione sanguinis aut sanies cū
dolore aut inter vtrascq scapulas aut sub collo aut super
vmbilico. Et cura eius ē vt detur in potu aqua ordei si
fuerit caliditas deinde post duas horas detur in potu hoc
medicamen. B. thuris sanguinis draconis. añ. 3. v. rosaz.
balaustie karabe añ. 3. y. boli armeni. 3. iy. dent in potu cū
aliquibus robub stipticis. Et fit pppter dubellati in stō et
signū dubellati in stō est q sedatur febris et dolor pppter
apostema calidū magnū sensu pceptū velociter. Et si er-
go remāserit inflatio: scias q apostema iaz collectionē fe-
cit saniei: et idiget eo qd di rupert ipsuz: detur ergo in potu
lac dulce et aqua calida vna vice post aliā: et premat. desu-
per et moueat. Et si ergo cōmouet tremor et egestio san-
guinis et saniei et drumescit apostema scias q iā disruptū
est: et si aliud nō valet: tunc ciba infirmus sinapi: et da ei in
potu aquā mellinā. donec disruptatur: qd si disruptatur tūc
da ei in potu aquā mell vice vna: et hoc medicamen vice
vna: donec mundificet ipsū aqua mell: et p solidet ipsū B me-
dicamen. Et fit dolor ex ventositatē tendēte ipm et signa
sunt q p mouet post digestionē cibi in latere sinistro sup
splene: et rugit cū premit desuper. Et cura eius est sta-
re rectus et deābulatio et aduocare eructationē cū ma-
sticatione thuris et cimini et deuitare herbas et cibos in-
flatuos. Et fit dolor q p mouet post comestione psumā
et corruptū cū eo digestio. et non cōmouet post cōestione
parū: et nō corruptū digō. Et cura eius ē vt comedat in
die multoties et pax. Et fit dolor qui nō p mouetur
post comestione: nec sedat nisi vomitu et ē vehementior
dolor stōi. Et cura eius ē potare infusiones aloes. deinde
trosciscos stelle et trosciscos yreos et dispartire cibū in plu-
ribus vicibus: et premittere ante cibū lambitionē mellis
et cōfert ei vt sumat vitella triū ouoz affatoz: et 3. i. coriā
dri sicci triti cōficiat cū melle dispartiat: et comedat añ
cibū oī die: et cōfert ei vt cauterizet caput sup cōmissurā
mediā cauterio lōgo. Et fit augmētū appetitus aut pp
vehementiā laboris adueniētis homini in ambulatione sua:
aut pp multitudinem eius qd effundit de colera ni. ad os
stōi: aut pp frigus stomachi: aut pp vehementiā raritatis
corpis. Et si at ē pp multitudinē effusiois colere ni. signa
sunt q est cū multitudie comestiois multitudo egestio-
nis: et in infirmo si nō comedat excitat mordicatio vehe-
mens in stō et nō tolerat quin comedat. Et cura eius
est cibus pinguis et vinū dulce: et slobotomia basilice et
decoctio epithimi: et cauteriū et vērōse sup splenē. Et
fit ex frigore stōi: et signū eius est multitudo comestionis
cū multitudie singultus sine mordicatione. Et cura eius
est illud qd diximus in frigido stomacho: et vero oz vt cō-
fortetur et assiduet curationē. Et fit ex raritate corporis:
et signū est vt nō sit cū eo egestio secundū quantitatem
comestionis. Et cura eius est sessio in aqua frigida et in lo-
cis frigidis et inungere corpus cū oleo mirtino et cera: et
cibi grossi humidi tarde penetratiōis sicut sumac et agre-
sta et carnes vaccie et arietine et cibi viscosi et opilatiui si-
cut pbelud egiet caseus recens et panis acimus. Et fit
aliud qd accidit ex vehementia laboris deambulationis.
et signū eius est q mouet post famē vehementē sincopis
Et cura eius est vt in potu sumat vinū et aquam carnis
cū speciebus cōdientibus: et phibeat a somno: deinde in-

grediatur balneū. Et fit ex desiderys malis: et accidit
aut mulieri pregnantī: aut ei q in stō suo hz humores ma-
los. Et cura eius est vt detur pregnantī electuariuz de
xiloaloes: et diacitonitē nō laxatiū et comedat de carni-
bus gallie et cerebelli eduli et arietis affatis et euomat in
quibusdam horis vomitu leni: et comedat re modicaz de
cepa et allio et sinapi. Illi aut q dīderāt res malas: vt car-
bones et lutū: euomat: deinde sumat in potu infusionē alo-
es: et detur eis post illud trisera facta de scorzia ferriet se-
detur appetitus eius cū excitat cū corrosione ossium pul-
lorū colūborū affatoz et carne salita sicca prepaata facta
cuz ameos et spodio et nucemuscata: et albebil et carda-
momo: hec. n. sedant ea que diximus.

De colerica passione.

CAP. LXX.

Colerica passio fit ex puerfioe cibi in stō
et intestinis: et signa eius sūt an-
tecessio satietatis nauseatiue: et multitudo vē-
tositatis in ventre ante eā pries aliquot: et q
incipit cū dolore vmbilici et punctura eius: de-
inde venit solutio plima sine vomitu: aut cū vomitu pau-
co. Cura eius est vt bibat hora qua sentit puncturaz et
corrosionē aquā calidā in qua bullitū fuerit ciminiū mul-
totiens et requirat somnū et phibeat ab asellatiōe quan-
tū possibile: et infundat tortellas in vino veteri et come-
dat eas. Si autē sentit grauitatē in capite suo dormiat et
cū euigilat ingrediat balneū et plonget famē: deinde rede-
at ad cōsuetudinē suā paulatim. Et fit ex effusioe cole-
re rubee ad stōm et intestina cuz supfluitate et ē deterior
eaz et peior et magis deterres: et cū ea ē nausea vehemēs
valde et sitis assidua et bibat aquā frigidaz et sedat nau-
sea eius donec calefiat i stō: deinde euomat eā. Et qūq
est cū eayētris solutio. et qūq superfluit adeo donec facit
superuenire infirmo sincopim et cadit pulsus. Et cura
eius ē vt sumat in pncipio aq calide plurimus. vt euomat
cū facilitate et egrediat ab eo plurimū illius colere: cum
ergo puenit vomitus ad hoc q cadat virtus et supfluit:
tūc ligen vtraz adintoria et infrigidet stōm eius cū ni-
ue ponēdo eā sup ipm: et effundat supe extrema eius aqua
frigida: et da ei in potu rob granatoz puruz vna vice post
aliā: et qū euomit ipm reitera ipsuz et da ei in potu spodiū
et lutū alefburni et rosas siccas: et dissolue ea in aqua ma-
loz: et da ei i potu de aqua frigida: et qū euomit eā: reitera
donec videat vomitū alleuiari pax: et tūc fac eū forbe-
re aquā carnis assumptā ex pullis cōtritis: et funde super
eā pax aq citonioz et pax vini et puluerica desup tortel-
las tritas: et si euomit eas: reitera illud sup ipm donec re-
cipiat illud: et da ei in potu aquā agreste in qua infusi sunt
et pulli et cubugi: et pulli columbini affati cōtriti: et cū re-
cipit cibū: tūc da in potu vinū et cooperi eū vt dormiat: nā
vomitū sedat cum somno omnino.

De eructatione.

CAP. LXXI.

Eructuatio si multiplicet digestionem
corrupta: et qū minoratur:
inflat stōm: et qū minorat: cōfert ei masticatio
thuris et cimini: et qū multiplicat vtrā vomī-
tu ante cibū et electuariū diapiperconet cingi-
ber econdito et balneo.

De singultu.

CAP. LXXII.

Et aut pppter grossas vētositatē: aut pp re-
mordicantē os stōi et extendentes
ipm: aut pp apa i epate: aut pp solutionē et ena-
cuationē supfluant: et signa eius qd accidit a
mordicatione osi stōi sūt: q fit post comestio-
nē rei calide: aut vomitus colere rubee: aut viridis: aut ni-
gre. Et cura eius ē trancere aquā calidā aliquoties de-
inde sumat oleū amigdalaz: aut sumat de butiro recenti

Liber

paullatim: et si sedat bene: et si nō: administra vomitū dādo in potu sirupū acc. et aquā calidā: et euomat eū multo: tunc: deinde da ei oleū et sorbitōes leues factas ex amilo et oleo amigdal. et cūbaro.

Et qñ ē ex vērōsitate grossa: signū ē qñ fit post satietates nauſeatiua et accidit infantibꝝ plimuz post multitudinē suctionis mamille: et cōferūt ei ameos. gingiber calamētū et mastix singulariter et pōſite: et cōfert ei ſumere in puluere foliū ſiſimbriz ſiccū tritū: aut folia rute aut folia calamētū aut ſemen coꝝ: de vnoquoqꝫ quoꝝ ſumat puluē pōde: re. 3. y. cū vino puro: aut decoctiōe cimini et calamētū et diſſoluat in aqꝫ paruz thuris et deſ in potu et vaporeſ locue: et igrediatꝫ balneū calidū et traſciat aquā calidā nō ſupflue.

Et eius qñ fit ex apate epatis calido ſigna ſunt febris acuta et nauſea. **Et eius cura** ē ſtōmia baſilice et ſumere in potu aquā ordeī et aquā granatoꝝ: et emplatreſ epar ſandal. et aqꝫ ro. et aceto et cāphora: et ſumere in potu aquā ſolatri et endiuiē bulitā et colatā cū ſirupo ace.

Et fit ſingultus accideſ poſt diarias et debilitat et ſolutionē ventris et reliquas euacuatiōes: et plurimuz eius curationē nō hz: et ē ſignū malū. et curat ſm diſpoſitionē ſumēdo in potu lac ſemp et ſorbitiōes leues et vinū plurime cōmixtionis et aquam carnis.

De egritudinibus epatis.

CAP. LXXIII.

Egritudines epatis aut aſa calidum: aut vnu: et nō ſorſitan fit ſlegmaticū: aut opilatio: aut malitia cōplonis frigide aut calide: aut debilitas eius tantū: aut vērōſitas groſſa ſub eo et ycteritia et ydropiſis.

Et ſigna apatis calidi ſunt febris inſeparabilis et vehētia ſitis et vomitus colere: et qñqꝫ fit cuꝝ eo ſingultus et ycteritia et tuſſis ſicca in qua nō ē ſputū oīo: et caſus appetitus. **Et cura eius** ē vt cū ē icipies et vſqꝫ ad hebdomadā vñā ſtōmia cephal. in latere dextro: et emplatreſ epar ſandal. et cāphora et aqꝫ ro. et infrigideſ epar ſemp: et ſit contentus p cibo aqua ordeī et detur in potu aqua granatoꝝ ace. et aqua endiuiē et aqua ſolatri cū ſirupo ace. de cūbaro puro. **Cū ergo alleuiat feb.** ſint cibi ex berb. et agreſta cū pull. et dimittat vinū oīo vſqꝫ verificeſ ei ſanitas. **Apoſtema aut calin cōuertit** tripliciter: aut eniz reſolutionē eius ſanitas: et collectionē ipſius ſequit vomitū ſaniei et ſanguis et egeſtio vtriuſqꝫ: et comitat viritiez eius ydropiſis: et ſignū reſolutionis eius ē qd alleuiat infirmus poſt ſedationē feb. et geſcūt oīa accideſ et ſedanſ et redit corpus ad diſpoſitionē ſuā in colore et appetitu: et iſtud fit pp nām cū ē fortis. ſufficit. n. poſt ſtōmiā et curationē quā diximus cōfortatio eius tñ. **Cū ratio vō eius** ē vt poſt quietē vehētie feb. detur in potu aqꝫ endiuiē cū medulla caſſ. f. et emplatreſ epar cū cera et oleo alkeiri: et camomille: et bdellio et ſemie caul. et ſpica et mirra et ciperis et roſis. et cū vino aqua: citoniōꝝ et mirtis ſecūdū quātitatez et diminutionē caliditatis. **Collectiōis aut ſaniei ſignū** eſt in apate qd ſedaſ febris: et accidit tremor et vomitū ſaniei: et ſanguis: et egeſtio vtriuſqꝫ: et qes a granitate quā iueniebat eger: quāſi rei appenſe in latere dextro et furcula ipſi.

Et cura eius ē vt in potu ſumat aquā ordeī aut aquam cūbari aut ſirupo acetof. ſm quantitatem reſidui coloris: deinde poſt duas horas detur ei in potu de hac medicina. B. maſticis aureum. i. thuris ſanguinis draco. roſa. ru. tritax. ſpody an. aure. y. ſe. endiuiē. ſe. apy terre ſigill. an. aureū. i. ſumat in potu de ea. 3. y. cū ſirupo acetof. aut aqua mell. aut iulep. ſm qñ diximꝫ et emplatreſ epar ex terius cū gallia et ramic et ciperis et thure et ſpica et maſtic. et calamo aro. cū aqꝫ maloꝝ et aqua mirti: et aqua citoniōꝝ et cibeſ infirmus in hac hora cū eis q addūt in fortitudine

eius: ſicut pull. et edis et vitell. oīoꝝ et pax vini albi ſubtil. autē vuri ſignū eſt qñ appet tactui res dura ſub coſtis: et corripit col. et minorat appetit. **Et cura eius** ē vt in potu ſumat diacurcumā et arbanāſia et troſiceos de bdellio: quoꝝ cōfectio ē hec. B. roſax. tritax. 3. x. ſpice nar. 3. y. cen. 3. i. lacce 3. i. et 5. mirre. 3. i. coſti. 3. i. et 5. maſtic. 3. y. amigdal. amaf. 3. y. bdellu. 3. y. reſoluat bdelliū cū vino et cōficiant cuꝝ eo medicie: et ſiāt inde troſici: et ſumanſ de eis in potu. 3. y. cū aqua endiuiē ſi fuerit caliditas: et ſi nō: cuꝝ aqua mellis aut cū aqꝫ et vino: aut cū aqꝫ ſe. apy: et ſe. ſeni. et emplatreſ epar cū emplatriſ que diximus.

Opilationis aut ſignum ē grauitas quā innemitt infirmus in dextro latere ſine dolore: et nō ē feb. et puitas digeſtiōis et lenitas ventris. **Et cura eius** ē ſi cū ea fuerit caliditas ſirupus ace. cuꝝ aqꝫ endiuiē: et ſi fuerit cū ea frigiditas diacurcumā maior: cuꝝ aqꝫ radicū: et dimittat cibos groſſos viſcoſos ſic pulcos et pbe ludegi et panis aſinus et pcedes et caſeus et oīa dulcia q habent groſſitū: et comedat res cuꝝ qñ ſit abſterſio: ſic kiſch ordeī et fabas et deuitet rici et ppiet cū lacte: et multiplicet ſal et fermentū in pane ſuo.

Malitiam aut cōplexiōis epate q calida ē ſequitur feb. et ſitis et ſiccitas ventris multa et paruitas appetitus et aſperitas lingue abſqꝫ grauitate: et nō ē dolor ſub coſtis dextris et rubet aqua valde. **Et cura eius** ē aqua ordeī et aqꝫ citrol. et aqua cūcubiter: et ſit. ace. purus: et aqꝫ endiuiē et aqua ſolatri ppiet: et aſſiduatio emplaſtrationis epatis cuꝝ ſandal. et ro. et cāphora: et nō ſit cibariū niſi acetofuz: becibe cū ſucubegipiceos et iſſrigidata ex edis et lactētibꝫ vitulis: et berberis: agreſta et aqꝫ veri frigoris et dimiſſio vini omnino.

Malitia aut cōplexiōis frigide ē cū ſolutiōe ventris et molliē corpis et corruptiōe coloris et tu more faciei et puitate appetitus et digeſtionis grauitate et dolore ſub latere dextro. **Et cura eius** ē oē qd calefacit epar ex medicinis et cibis ſicut piper et calamētū: et gingiber cōditū et vinū vetus pur et frixa habētia ſemina: et emplaſtratio extrinſecus cū ciperis et ſpica et ſquinātō et mirra et coſto et vino odorifero ſtipico veteri.

Debilitatis vō eius ſignū eſt tñ egeſtio ſilis aqꝫ recētis carnis cū abluī cū paucitate appetit et extenuatiōe corpis. **Et curatio eius** ē emplaſtratio cū rebꝫ calidis ſtipicis ex eis q iā diximꝫ. ſicut ſit ciperi et maſtic. ſpice thuris nucis ciperiſ: gallia mu. vinū vetus pur: et almuſus: et de medicis ſumat illā q aggregat ſtipicitatē: et aliquātulū caloris ſicut hoc medicamē. B. maſtic. aureū. i. ſpice aureū. 5. ſeis apy: ameos an. aureū. i. thuris aur. y. ciperi ſuperioris ſquinātū an. aur. i. bibaf de eo. 3. y. cū vino veteri aut cū aqua radicū. **Et ſiāt cibi eius** ex granis granatoꝝ et paſſul. cuꝝ ſuis interioribꝫ q bñ maſticent. ipe. n. cōfortat epar et impinguat ipm et aqꝫ in decocta ſunt cimini et ydimētā: et pip et ſilia. **Et ex eis q cōferūt oī egritudinē** q accidit in epate ex malitia cōplexiōis aut alijs cū ppietate in eis mirabili ē vt ſumatur epar adibꝫ cūcubitus et teraſ optime et bibaf ex eo coctear. i. et aureū. cū vino veteri et ſi infirmꝫ beāt febre cuꝝ aqꝫ frigida ſolū. cōfert eniz iuuamētū marie ei q in epate ſuo hz egritudinē: et nos iā expti fuimꝫ ſufficiēter: et comedat paſſulas cū ſuis interioribꝫ poſtqꝫ bñ maſticauerit eas ſi vult vt impinguet et cōfortet epar.

Tentofitatis aut q ē ſub ipſo ſigna ſunt tenſio q ē ſub latere dextro q cōmouet cum digerit cibis et ſedatio p cōpreſſionē vehētiē ſup ipſus et extimāt ſtulti medici q opilatio vel apa: et cōfert ei purū vinū forte cū bibet ex eo res modica et minorat aqꝫ

miscetur cū ea vinū ⁊ cibi pauce inflatiōis ⁊ dimissio ista-
tior: sicut olez ⁊ pressio sup ipm ⁊ adherētia pāni cale-
facti: ⁊ vaporatio eius cūz milio ⁊ balneū ante cibum.

De ycteritia.

CAP. LXXIII.

Ycteritia qdem fit aut pp caliditatem
epatis multā p seips nata: aut
qm epas calefactū ē ex cibis aut medicis cali-
dis: aut apate: aut opilatiōe aut pp multitudi-
nē colere rubee: aut ppterca qz nā expellit eā
ad exteriora corpis. aut ex morione vermiū: aut aialium
venenosoz calidoz: aut pp debilitatē fell ab attractione
colere ru. aut pp opilationē meat⁹ quo attrahit colera ab
epate: aut pp opilationē meat⁹ q expellit cola ad intestia:
et illoz qdē qz epata f3 nāz sūt cala colores sūt citrini sp
et i albugine oculo: eoz sep est citrinitas et si accidit eis
inde maximū nocumētū: nisi cū illud supfluit i eis. Et
cura eoz est oē qd infrigidat epas sicut granata acetosa ⁊
multiplicatio potus aq orde i mane ⁊ potus a sanie ⁊ cu-
chari pprie in dieb⁹ estatis: ⁊ alleuatio ciboz calidoz ⁊
sitr medicinarz ⁊ potuū calidoz: si potant plimū cōmi-
scent cū aq: sūt cibi eoz acetosi ex eis q dixim⁹. Ca-
lesfactiōis aut multitudinis colere: signū est qd egredit cum
vomitu ⁊ solutiōe ⁊ ycteritia fm suā dispōnē. Et cura
ei⁹ ē cū decoctōe mirobol. aut cū aq casei ⁊ cū lacte aceto-
so: i q dissoluta fuerit scamōea. deīn reditio ad cibos exte-
riones. Ycteritia aut facta ex opilatiōe: aut ē ex opila-
tione in epate ipso: cuius signū ē qd cū ycteritia ē grauias
in latere dextro. Et cura eius ē cura opilatiōis q fit i mea-
tu quo attrahit colera ad fel. Aut ē ex opilatiōe meat⁹
ex quo expellitur ad intestina colera: cuius signum est: q
accidit ycteritia fortis velociter: cum grauitate parua in
epate: ⁊ albedine egestiōis: ⁊ amaritudine in ore ⁊ gutture
⁊ vomitu colere. Et cura eius ē si fuerit eoz caliditate
aq endiuie i q dissoluta ē medulla cass. f. ⁊ olez amigdal.
dulciū: si in opilatiōe caliditas: tūc aq apy: aut feniculi: aut
aq porri ē cōueniētiō: in hoc loco: qm opilatio in his duo-
bus meatib⁹. l. quo attrahit colera: ⁊ quo expellit: nō for-
sitan accidit nisi ex apate: qre indiget eo qd resoluat ipz.
dissoluat ergo medulla cass. f. in succo caul: ⁊ decoctōe ei⁹
⁊ distille desup oleum amigdal. amaraz: ⁊ detur in potu.
Et fel qdē tria h3 oificia: oificiū adherēs epati: ⁊ o-
ificiū ad intestina: ⁊ oificiū ad stōm. ⁊ opilatio accidit i tri-
bus dictis meatib⁹. In illa q accidit oificio adherēte epa-
ti: yrina ⁊ egestio sūt citrine ad albedinē declinēs pp pau-
citātē effusiōis colere ad intestina: ⁊ nō ē cū ea vomit⁹ co-
lere neqz amaritudo pp paucitātē effusiōis colere ad stōz
⁊ in illa q ē in oificio adherēte intestinis: yrina ⁊ egestio
sunt albe pp paucitātē effusiōis colere ad intestina. Et in
illa q ē in oificio adherēte stōz yrina ⁊ egestio sunt grosse
rubee sicut bolū pp multitudinē effusiōis colere ad inte-
stina. In illa aut q fit ab opilatiōe meat⁹ quo expellit cistis
fell colera ad intestina ppriū signū ē albedo egestionis ⁊
puitas tincture eius ⁊ difficultas exitus fecis eius ex ven-
tre cū fortitudine ycteritie: ⁊ nō ē in ista de vomitu colere
id qd ē in ea qd ē ex opilatiōe meat⁹ quo attrahit colera.
Et cura ei⁹ ē cura illa eadē: ⁊ offerūt ei pprie clisteria:
in qb⁹ ē acuitas postqz in potu sumpta sunt ea q diximus.
Ycteritia aut q fit ppterca q expellit eā nā ad exte-
ra corpis cū fortitudine: fit post febrē ⁊ in die cretico: ⁊ oz
vt iunet nā ad expellēdū ipm p itroitu in aquā calidā ⁊
sitr. acc. Illi aut qd ex moriu venenosoz aialiu calido-
rū: cura ē sumere in potu semp lac aut oleū amigdal. deīn

aquā granatoz ⁊ mucillaginē psily ⁊ aquā atarafacon et
poma acetosa. Debilitatis aut fell ab attractiōe signū
est qd ē cū ycteritia nausea et vomitus colere sine grauita-
te i epate. Et cura ei⁹ ē cura cōfortās epas: fel at ⁊ pforta-
tur p cōitātē quā h3 cū epate. Et cū oēs modi ycteritie
curent intrinsecus cū eis qb⁹ indiget: tunc curet qd rema-
net in exteriorib⁹ corpis ex eis cū balneo et suctione pna-
res aceti fortis et faciēdo alcohol cū aqua ro.

De ydropis.

CAP. LXXV.

Ydropis vo tres h3 modos: aut n. aggr-
gatur aq in ytre tñ: ⁊ ē ascli-
tes: aut mollificat totū corp⁹: ⁊ ē yposarca: aut
aggregat in ytre aq paz ⁊ vētositaris plim⁹ ⁊ ē
timpanites. Et yposarca qdē ē in qua molli-
catur totū corpus: ⁊ fit ex frigore epatis ⁊ est leuior eaz et
ppingoris curatiōis et sanatiōis: cui⁹ signa sūt albedo co-
loris yrine et solutio nāe: et inflatio palpebray. Et cu-
ra eius ē illud qd calefacit epas ex his q dixim⁹ in cap⁹ de
frigore epatis: et qd puocat yrinā cū fortitudine: ⁊ fert
ei sepelliri in arena calida et linire totū corpus ex luto et
stare et sudare in sole post calefactiones epatis. Et qm ē
hec ydropis successiōe potus aq frigide plurimus post col-
tū: aut exitū de balneo et post motū plimū. Luz ergo acci-
dit in hac egritudine dolor sub costis ex potu aque frigide
oz vt tūc in potu deē vinū puz et vaporē epas cum eis q
ipm calefaciūt. Cū aut ydropis pscuerat et plonga-
tūc curet cū eis q dixim⁹: et ē facillor sanatio. Et qm
accidit hec ydropis post solutiōē vētris longā: aut cur-
sum sanguis ex emoroydib⁹ et mēstruis: et qm est ita: tunc
cura eius ē illud qd dixim⁹ de cōfortatiōe epatis et calefa-
ctione eius et gradatione ad addēdū in cibo et odoriferis
et somno. Et vtēdū vino vt redeat sanguis et pfortē cor-
pus: ⁊ redeat ad dispositionē suā. Et qm accidit post
magnitudinē splenis secundū qd dicem⁹. Et cura eius
ē studiū in splene scdm qd dicem⁹. Et qm accidit etiā
pp frigus epatis: ex mēbris vicinis ei cum infrigidatē sic
stōus et intestinū leiuū et pulmo et diafragma et renes
Et accidit etiā a multitudine exitus sanguis ex mēstru-
is et ex retētiōe eius. Et cura eius ē illud qd dixim⁹ de ca-
lesfactiōe epatis et cōfortatiōe eius exterius et interius ⁊
qd puocat yrinā fm qd diximus.

Ascites etiā accidit cū apate calido i epate et febre
et rubedie aq et ē deterior eaz. Et cura ei⁹
est cōposita ex cura apatis calidi in epate cū cura ydropi-
sis. Curent ergo isti aq endiuie et sitr. aceto. qm: et cū
eo qd euacuat aquā: preter qd calefiat plimū: sic cū aq car-
damomi et infusiōe mirab. ⁊ trociscis de berberis. Et qm
qz fit ex apate duro et nō ē eoz febre neqz rubedine aq. Et
cura eius ē illud qd ex medicis dixim⁹ apertib⁹ opilatiōez
et resolutib⁹ apata eius: sicut diacurcuma et dialacca: et
cōfectio de costo. deīn ista postqz solutio facta fuerit cum
folys mecerion et ere adusto et euorbio et succo cucume-
ris asinini et mirab. citr. et yreos et serapino: administren-
tur ista fm quātitatē sedatiōis caliditatis et cōmotionis
eius: deīde itera puocātia yrinā qm: et ista qm: et si vis
da ei in potu ex kekeleni i oi hebdomada dosim vnā: et
in eo qd ē inter illud ex diacurcuma magna cū decoctiōe
se. apy: et se. fenic. Si aut igrossēt res icide sub vinbilico.

Timpanites fit ex aggregatione aq pauce: q de-
scendit in ytre et vētositaris plu-
rimē et fit post caliditātē in epate et ē aq rubea cū ea fm
plimū et antecedit eā inflatio asidua in ventre: et ē diffi-
cilis resolutiōis: et difficil cure. Cura fm dispositionē so-
lutione vētris leni cū facilitate ex eis q nō plimū calefa-
ciunt vice vna et cū aq granatoz et infrigidatione epatis
vice alia: et eoz eis q eructare faciunt: sicut est masticatio

thuris et cimini: et functio cū aceto sglitico et q̄ extrahūt
v̄etositatē inferius sicut hoc medicamē. B. cimini bau-
rach folia rure cōficiant cū melle: et supponat cūz coto in
die multoties: et fricetur v̄eter et emplastre tur: et nō come-
dat infantia omnino.

De egritudinibus splenis.

CAP. LXVI.

Egritudines splenis aut sūt debilitas
cū ab attractione melie:
aut magnitudo ipsi: et magnitudo eius aut fit
post febres aut cū febre: aut sine febre: aut ex
apate duro vebemēt: aut sine illo: aut ē inflatio
eius sola: obilitatis aut ei: ab attractiōe melie sūg sūt cor-
ruptio coloris: et puerisio ei: ad nigredinē et turbatio albu-
ginis oclor: cū casu appetit. Et cura ei: ē positiō v̄eto-
saz sup splenē sine icthiōe vice vna: et emplet cūz medica-
mine cōfortate splenē altera: et fricatio eius et motio ei:
et motio ipsius cū manu et equitatio et exercitium.

Magnitudo aut eius facta cūz febrib: appet ta-
ctui in latere sinistro. Et cura ei:
est troisci de rosas et sū. ace. et vt vaporē cū aceto forti sū
q̄ narrabo. Magnitudinis aut q̄ fit successione febris.
Cura eius ē troisci de agno casto: et sū. ace. plurimū radi-
cū et seminū et vaporatio cū aceto in quo bullita sunt ruta
et calamētū. Et fit magnitudo eius sine febre: et est aut
antiqua dura vebemēs: aut infra hoc illi aut q̄ nō ē dura
neq: antiqua sufficiūt troisci de agno casto sū q̄ narra-
uimus: et sū. vaporatio quā dixim: antique vō magne du-
re apparitio sensui manifesta ē. Et cura eius ē troisci
de capparis et aq̄ radicū et sū. ace. acetositati ptinēs pluri-
um seminū et vinū amarū forte et purū et dimissio aq̄ oio:
aut bibere ex ea minus q̄ possibile est: et emplastrare ipm
cū ēplastro de armoniacō: aut emplo de calce: aut emplo
de sulphure: et dimittere dulcia et cibos qui faciunt bibere
aqua: et comestio capparis cū aceto. sed eius camakac nō:
et confert oibus dolorib: eius nisi illis q̄ sunt ex inflatiōe
stomia basilice in sinistro latere et saluatelle. Inflatiōis
aut signū ē tensio sub latere sinistro cū apate nō duro: qd
fit planū qū sup ipm fit vebemēs p̄presso p̄ter qd dole-
at: qūq: puenit ex eo cū vebementer premis desup et u-
ctuatio aut rugitus. Et cura eius ē fumere puluerē na-
sturti et vinū vetus: et dimittere oia que inflant: et ponere
super ipsūz ventosas cum igne.

De fluxu ventris.

CAP. LXVII.

Luxū v̄etris fit aut cū sāguie et sāie: aut sū
cis: et ille q̄ ē sine sāguie: fit aut pp d-
bilitatē epis ab attractiōe aut pp debilitatē su-
am a digestiōe: aut qz currit ex eo colera acuta
ad intestina: aut pp velocitatē descēnsiōis cibi a
stō et intestinis: et illud fit aut pp multitudinē flātis in eis
aut pp repletionē eoz: et mollificationē ipoz: aut pp lubri-
citātē accidentē in eis: aut pp borthor in superficie eoz. Et
qūq: fit fluxus ventris etiā a multitudie effusiōis colere
nigre ad os stōi et a re effusa ex capite ad stōm: aut pp mul-
titudinē cibi: aut qz solutiū ē in nā sui: aut pp errorē ordi-
nis eius: aut pp motū post ipm: aut pp multitudinē potus
aq̄ sup ipsūz: aut pp paruitatē resolutiōis a corpe. Ille
aut q̄ fit cū sāguie et sāie fit aut pp dubellatū q̄ rūpīe
aut pp venā scissam: aut pp debilitatē epatis: aut pp exco-
riationē accidentē. Excoiatio aut fit in intestinis supe-
rioribus aut inferioribus aut in ano.

Accidens aut ex debilitate epatis ab attractiōe fit
absq: sāguie: et signū eius ē fluxus alb:
et viridis et qd mollescit corpus cum eo: et minorat sāguis
in venis eius et citrinat color et albificat. Et cura eius
sunt clarium operitū sicut diatrion pipereō: diacalamē
tū et vinū purū forte parue quātitatē et emplastra cōfor-

tantia epar et positiō v̄etosaz sup ipsūz vice vna: et ista em-
plastra alia: et cibi q̄ sunt velocis penetratiōis.

Fluxus aut facti a multitudine colere acute q̄ currit
ab epate signa sunt: q̄ fit post febres adurē-
tes: aut post acceptiōē medicinaz acutaz: aut vini puri.
et omnū que calefaciūt epar et mordicant ipsūz et faciunt
sequi cum prolongantur excoiatiōem. Et cura eius
est fumere in potu aquam sāuē ordeī: aut sāuē de granis
granatorum: aut troiscos de acetosa: et lac acetosum deco-
ctum cūz lapidibus et ferro ignito: et quando prolongatur
hec egritudo et cadit virtus: et videtur q̄ in ea non valeat
hoc medicamen: tunc cura est cibare egruz ex medicinis
leuib: pinguib: die multoties: dādo oī vice cocleari vñū.

Velocitas descensionis cibi a stomacho et in intesti-
nis: fit aut propter motum laboriosum
post cibum. Cura eius est somnus et quies post cibum.

Aut quia cibus in seipso facit illud necessarium: quo-
niam est lubricosus viscosus subtilis: aut pinguis: aut plu-
rime quantitatē: aut in ipso est virtus solutiva. Et cu-
ra omnis speciei huius est vt opponatur ei cūz contrario.
Aut velocitas descensionis cibi propter stomachū fit: et
intestina: et hoc fit ppter multitudinē flegmatis in eis: cu-
ius signū ē fluxus albus et multitudo spūi et paucitas nau-
see et sitis et vomitus flegmatis et eius exitus cū cibo: et ege-
stione cōmixti cū eis: et egestio in qua nō ē plurima altera-
tio. Et cura eius ē vomit: et p̄tere: deinde electuaria
aggregatiā stipicitatē et caliditatē ex eis q̄ dixim: in cura
stomachi et sū. cibi. Aut ppter mollicitē in stō et reple-
tionē eius: cuius signa sunt hec p̄ter qd cū eo nō ē vom-
itus flegmatis: neq: egestio. Et cura eius est exiccatio et
claria q̄ dixim: p̄ter vomitū et solutiones. Aut pp borthor
in eis: cuius signa sunt q̄ excitat post cibūz dolor in
stō et intestinis et in loco i quo si iueniebāt aut cibū: cūq: cib:
descēdit ab illo loco sedat ille dolor: et p̄mouet i loco alio
inferiore ab illo loco: deinde sedat: et nō cessat p̄mutari sū
hoc: et qd ē in egestiōe v̄inis subtile: cibi etiā cū sua dispo-
sitiōe et nō alterati oio: aut nō alterati plurima alteratio-
ne. Et cura eius ē cibi acetosi stipici: sicut ribes et gra-
nata acetosa et citonia p̄prie et sumach troisci de acetosa:
et puluis manu sumptus de granis granatoz: et puluis lu-
bricitatis intestinorum de seminibus similiter sumptus.
Aut pp lubricitatē accidentē in superficie stōi: et intesti-
nū: cuius signū ē exitus ciboz: nō alterato: aut parue al-
teratiōis: et illud qū sunt velocis exitus et descēnsiōis et p-
prie si mouet infirmū. Si aut infirmū nō mouet sūt tar-
dioris exit: et sentit grauitas cibi descēdētis subito p̄cei-
pitati ad isferiora sicut lapis cadens. Cura eius ē exicca-
tio cum electuario de filiquis: et electuario de thure: et ele-
ctuario de gallis: et dimissio aq̄ calide: et administratio aq̄
veri frigoris: et fumere puluerēz manib: a sauih bone frū-
xiōis et p̄pe a sāuē de granis granatoz et alcubere et sū. filia.

Facti ē q̄ cōmouet in eo appetitus: et inuenit cūz hoc
mordicatio i ore stōi: et acetositas in ore: et sedatio ei: apud
comestione aut apud potum puuz olei et nō sedat cū abis
nō v̄netuosus ea sedatiōe quā h̄s cū v̄netuosus. Et cura
ei: ē stōia basilice et solo cū decoctiōe epithimi et positiō v̄e-
tosaz cū igne sup splenē: et sū. seg ipm cūz medicis cōfor-
tantibus ipsūz: et assiduatio pulueris de epithimo: et in ma-
ne fumere aliquid sorbitionis v̄netuose.

Facti vō ex catarro capitis: signū ē qd fit post sōnus et
diuersitatē egōnis: deū retinet v̄eter dū p̄uen-
rat hō vigiliis. Et cura ei: ē abrasio capitis: fricatio ei:
cū pāno lanceo aspo: et linire ipz cū eis q̄ v̄ficāt ipz sic dixi-
mus i cura tussie: et q̄ dicim: i antidotario hui: libi: et sū. r-
nutatio et gargarism: et dimittere sōnū sū ceruicēz p̄reple-

tionē cibi et vomit⁹ p⁹ ex p⁹fectionē cum aqua calida.

Ille autē qui fit propter multitudinē cibi nō fit nisi q⁹ virtus appetitiua fortior est retētiua: cuius signum est vehementia appetitus absq⁹ mordicatio: ne in ore stomachi: cūq⁹ comedit fm appetitū grauat eū: quare soluitur natura. Et cura ei⁹ ē: vt cōmēsuret come: stio cū quātitate qua nō soluat nā: et si ledit ppter vehe: mentia appetitus accipiat cūq⁹ comedit ex luto ansiburio rem modicā aut ex cibo dulci vinctuoso bucellam ex car: ne pingui propie.

Ille autē qui fit p⁹ errore in ordine q⁹ pcedunt cibū rea velocis exitus: q⁹re ppter illud festinat exitus cibi. Cura est alteratio illi⁹ ordinis: illius qui fit propter multitudinē potus aque sup cibū. Cura ē mi: nozare aquā et cito currere ad somnū: et bibere vinū pmi: xum vt cesset sitis. Illius qui fit p⁹ paucitatē resolu: nis corpis: signū est multitudo carnis et paruitas appetit: cium et fricatio et sudatio in balneo.

De excoziatione tenasmo et fistula. CAP. LXXVIII.

Lurus autē q⁹ est cum sanie et sanguine aut fit ex dubellati que erumpi: tur: et illud fit ex percussione: et prouenit aut subi: to plurimū eius: aut paulatim: aut ppter venā ruptam: aut ppter debilitatē epatis a digōne: aut p⁹ excoziationē: et excozatio fit in intestinis supiorib⁹: aut inferiorib⁹: aut in ano. Illi autē q⁹ fit p⁹ dubellati q⁹ rupta est: signū est q⁹ antecessere febres: dolor et grauitas et apostema in quibūda membris vacuitatis ventris. Deinde sedatus fuit dolor et pulsatio: et remāsit grauitas. Deinde accidit ei tremor subito et alleniuata est illa grauitas et. Et cura eius est: si fuerit res plima q⁹ currit debilitans infir: mū: vt de⁹ in omni hora de aq⁹ carniū: et pap⁹ vini et tortel: le p⁹trite: et adhibeat ei bon⁹ odor: et nō cadat virt⁹: ita vt cum minozat eius egestio: de⁹ i potu aq⁹ mellis vice vna: et medicamen incarnatiū vlcē: intestinoz: vice alia do: nec cōsolidet. Ille vero q⁹ venit paulatim: fit etiā post exituras in mēbris q⁹ nō habet amplex meat⁹ equales: sic pectus et similia illi de his q⁹ nō pueniunt ad stōm et testi: na in meatu amplo: et signa ei⁹ sunt ista eadē predicta: et oz vt p⁹sidere⁹ ad q⁹ latus expellat nā illam sanie: et ad iūue⁹ si fuerit ad partē intestinoz: cum solutiūis lenib⁹ sicut aq⁹ mellis: et aqua cūchari si fuerit cūq⁹ eo caliditas: et si fuerit ad partē vrine cum semine apy et feniculi: et pauco: et filia: de illis que p⁹uocāt vrinā cum lenitate: ita vt cum mino: rat quantitas ei⁹: de⁹ in potu incarnatoria vice vna: et aq⁹ mellis vice alia fm q⁹ diximus.

Flurus autē ex debilitate epatis ad digōnē signū est q⁹ egestio est filis aq⁹ carnis recētis cū ablu: tur. et iā diximus curā et signa in debilitate epatis.

Excozatio alia ē mala: putrida: antiqua: et alia cūq⁹ qua nō est putrefactio: et alia q⁹ fit a co: lera: et alia que fit a flegmate falso: et alia q⁹ fit a colera ni. et de istis alia ē i intestinis supiorib⁹: et alia i inferioribus: et si: gna eius q⁹ est facta a colera sine putrefactioe in intestinis supiorib⁹ sūt pūctura i vētre: et egestio i qua sūt viscositas et mucillago: et dolor sup vmbilicū: et q⁹ descendit fex post dolore et pūcturā p vna horā: et cū illa in q⁹ ē d mucillagi: ne: et sanie: et sanguie q⁹ est vehemētis p⁹mixtiōis cūq⁹ fece descendit colera: et sūt cū ea tristitia et sitis. Et cura eius est semia lenientia et puluis q⁹ manu sumit d bolo: et aqua sanie ordeī: cum gūmi ara. et lac acetosū coctū cūq⁹ ferro et cibi faciētes glutinationē et stipici sicut virella ouoz et ri: xi impin guatū cū adipe renū edoz: et humac: agresta: et sa: uie algobedar: anabac: et oia q⁹ dixim⁹ in cura colerice ege: stiois. Illi autē q⁹ fit in intestinis inferiorib⁹: signa sunt: q⁹

dolor ē i inferiorib⁹ vmblici et seq⁹ exitus fecis pūctura: et ē nō vehemētis p⁹mixtiōis cū mucillagie et sāguie. Cura ei⁹ ē q⁹ dixim⁹ de clisterib⁹ sedātib⁹ faciētib⁹ glutinationē.

Excoziationis autē facit ex flāte falso signa sūt q⁹ fit post conicā et catarrū: et nō est cū ea i egestioe sanie plima: ne: q⁹ colera: neq⁹ rubedo: neq⁹ viriditas. imo flā et viscosita: tes: neq⁹ acuitas uest q⁹ pungat ea: et vētositas cū ea est plī: ma. Et cura ei⁹ ē scia acuta: et nasturtiū decoctū cūq⁹ aq⁹ et oleo: et curet caput cū eis q⁹ dixim⁹ i cura p⁹hibitionis ca: tarrū: et si fuerit in intestinis inferiorib⁹ ponant in clisteri res calefactōis pauce de illis q⁹ dicem⁹: et noia⁹ clistere seda: tiuū q⁹ nō in frigidat. Sacta autē a melia ē mala cronī: ca: et signa ei⁹ sūt pūctura assidua et egestio nigra: ex q⁹ ter: ra ebullit et odorā⁹ ex ea odor aceti: et hec excozatio si an: tiquat si sanat. Si vō nō antiq⁹ fuerit: tūc cura ei⁹ ē sume: re i potu scia lenia et calida: et deuiten⁹ i hac egritudine rea acetose: et den⁹ res faciētes glutinationē sicut vitella ouo: rum et rici cū adipe capiaz: et cū amigdal frizis et cū papa: uere. Et oēs excoziationes q⁹ sūt i intestinis inferiorib⁹ nō indigēt medicinis supis desup: sed clisterib⁹ illis autē q⁹ sūt i supiorib⁹ pap⁹ pferūt clisteria. Illa autē excozatio q⁹ ē cronica putrida sine sit flātica sine colica sine melica idiget clisterib⁹ acut⁹ ex eis q⁹ dicem⁹: et medicis q⁹ abster: gant vice vna: et ex eis que constipant alia.

Excoziationis autē q⁹ fit i ano et est tenasmo: signa sunt fre: quētia assellatiōis pauce sicut sputū. vbi g⁹ra. cū dolore le: dente ppe anū: et illud cū q⁹ egrediet egō nō est p⁹mixtū cūq⁹ fece: et iuuat hūtes eā suppositioe colliri plusq⁹ reliqs cu: rationibus: et ego dicam colliria tenasmon.

De colica.

CAP. LXXIX.

Colica passio fit aut ex retētiōe fecis: aut ex retētiōe vētosita: tis: et retētiō q⁹ fecis fit ex siccitate: et siccitas fit aut p⁹ siccitatē ciboz: ipsoz: aut p⁹uitatē q⁹ titatis eoz: aut multitudinē exit⁹ vrine: aut ve: hemētiā raritatis corpis: aut multitudinē laboris: aut ve: hemētiā calozis aeris: aut p⁹ vehemētiā caliditatis vētri: et q⁹q⁹ retētiō fecis ē p⁹ puitatē effusiōis colere ad testi: na: aut q⁹ sup ea est flā viscosū plimū iuestitū sup ea: et B ē illd q⁹ plimū fit: aut p⁹ siccitatē ipsoz: intestinoz: aut p⁹ apa eoz: aut p⁹ obstructiōne sētus eoz. Vētositatis at: retētiō fit: aut p⁹ multitudinē q⁹titatis ei⁹: et fit multitudo vētositatis: aut p⁹ cibos inflatiuos q⁹ quantitas ē multa: aut p⁹ supfluitatē cibi nimia: aut p⁹ debilitatez calitatis vētris: aut p⁹ coartationē vētositatis iter duas tunicas i: testinoz: aut p⁹ adberētiā flātis plurimi et lapidationem eius. salicūis partis post aliam: aut propter coleram ni. effusam ad ventrem: quare inflat ipsum.

Et retentio fecis p⁹ siccitatē ciboz: accidit p⁹ co: mestione gladiū et rici et alcafab et filia

Et cura ei⁹ ē vt sumat i potu sif. viol. aut inlepraut de: coctionē ficū: aut rob dulce: aut oleū sisaminū in q⁹ disso: lutū est de quebaro rubeo q⁹ tū ipm ē sup ignem: aut peni: diarum: et superponatur colliriū ex salgēma: et cibi sint vn: ctuosi dulces et mollificariū.

Illius autē q⁹ fit ex multitudie exuberantie vrine sig: nū q⁹ fit p⁹ multitudinē vrine. Et cu: ra ei⁹ ē comedere carnes passulaz et arictis et dactilos et si: samios scōs cū amilo: et butiz coctū et butiz crudū et pēdi: as: et assiduare acceptiōne medulle cassie. et sif. viol. et pru: na infusa in iulex: et similia de illis que mouent ventrem cum opilatione meatuum.

Illius vō q⁹ ē p⁹ vehemētiā calitatis vētris sig⁹ sūt vehe: mētia sitis: et siccitas feci vētri sp. Et cura ei⁹ ē acceptio fructū lubricatiū ifridatiū an cibū sic sūt p⁹ia sic būide: et vne et crisomila: et filia. de illis q⁹ ifridāt et buētāt vētrē.

Illius qui fit pp vebemētā caliditatis aeris: aut pp vebemētā laboris: aut pp multum dinē sudoris in balneo: aut alia: signa sūt q retinef se: et ericcat post cibos sicut post istos. Et cura eius est sumere cibos lubricatius vinctuosos multe quātītatis et fructus būidos et alterare aerē: et dimittere laborē: et iungere cor: pus cum cera et oleo et intrare aquā frigidā.

Illius vero q fit pp raritātē corpis signa sunt p: uitas fecio i oib⁹ dieb⁹ sanitatis et sic: citas ei⁹ p plima et multitudo famis: et vebemētia appeti: tus. Et cura ei⁹ ē assūptio ciboz grossoz vinctuosoz: et inungere manifestū corporis cum cera et oleo ro. et introi: tus in aquam frigidā.

Illius vero q fit pp siccitātē iestini signa sūt ex: tenuatio mirac vērū et subtilitas ei⁹: et vt nō inueniat siccitatis fecis cū et difficultas exitus fe: cis: et cū eis sitis. Et cura ei⁹ est pot⁹ olei añ cibū et itro⁹ i aquā calidā: et administratio vini dulcis et vinctuosoz.

Illius qui est ex flāte grosso aggregato i iestinis et stō: et illa q plimuz sit: signa sūt q fit post satietatē nauseatiā plimā: retinef se et vērōstas oio: et multiplicat: et fetet eructuatio desup: et multiplicat nauseat: et fortis sit dolor: et sudat sudore frido. Et cura ei⁹ est vt i hora qdē porisimi succurrat cū clisteri solutio leni. Si q sufficit bene est: et si nō: cum solutio medio: et si sufficit bñ est: et si nō: cū acuto solutio: et de⁹ elariū: dōa: et elariū diacitonitē solutio: et pille de margaritis: et pil: lule albe ipse. n. pille veloces sūt i soluēdo vētrem. In die at q nō sūt porisimi: caueat sibi a satietate nauseatiā: et assiduet comestione elary diacimini: et yraf i cibo suo al: buri anabati: et dimittat fructū būidos: et euomat cū aqua et melle cū replet cibo: et sit ei⁹ secūda mēsa ex ficub⁹ siccis nucib⁹ et fistis et penidys et nuce inda: et vinū ei⁹ sit vetus purz amaz: et decoctio ei⁹ sit ex caulib⁹ et aq⁹ salsa et sicla: et oib⁹ q soluūt vētrē: et dimittat sumac et lētes et granata cū granis suis: et agresta: et silia illis: et deuinet multitudinem pot⁹ aq⁹ fride ppeie et vinū acetosū et nouū: et assiduet ifusi: onē aloes cū oleo de cherua: et aq⁹ radiciū sz qd narrabo vt securus fiat a reditione si deus voluerit.

Illius qui fit ppter paucitātē effusiois colere ad ite: stina: et accidit ex ea difficultas exitus fecis si: gna sunt albedo egestiois cum difficultate exit⁹ ei⁹ et ista: tio vētris. Et cura ei⁹ est qd dixim⁹ in ycteritia ex opi: latione meatus i feriois: et vt ponat in cibo almyri: et sina: pis: et ficus imature: aut distillent in eo de lacte fici stille aliq: et sumat ante cibū oliuas aq⁹ et siclas cū sinapi et conte: rat medullā cartami cū ficibus: et sumat ide añ cibū.

Illa que est ex apate in iestinis fit ex apate calo tñ: et signa eius sunt sitis et febris et vomit⁹ colere: et ista: tio maxima in supiorib⁹ vētris: et pulsatio in vētre: et si sit fortior euomit ifirmus fecē: et fit anbelit⁹ ei⁹ fetidus: et qñ: qd est eructuatio eius fetida: et totū corpus silr: et est colica que noiaf yleos: cui⁹ expō est: domine miserere: et o quam parua ē eius cura si pfirmet: in initio aut rei opz vt flobotomef basilica: deide saphena: deide de⁹ aqua endinie: et aqua folioz aneti: aq⁹ folioz altee: cūscute būide: et aq⁹ foli: oruz malue in q dissoluta est medulla cassie fistule. et fun: das desuper oleū amigdalaz dulciū: et liniaf locus cum oleo anetino et camomillino: et forbeat ex iurib⁹ herbarū leniū: et ex decoctioe cicēris et aneti: et cōfotet cum odo: riferis: et aq⁹ pulloz: et clisterizef cū aq⁹ ordeī et altee et rob: et si fortior sit inflāmatio clisterizef cū aqua ordeī: et albu: mine oui: et mucilage pily et clisteri ifrigidante qd nar: rabo: et sumat in potu mucilage pily: et aquaz citroli: et silia de bis que exstinguit donec sedet inflāmatio: deinde redeat ad leniendū apostema cū lenitiuis: sicut sunt mu:

cilago fenugreci: et seminis lini et rob et altea et oleus sifa: minum et oleum amigdalinum.

Et fit etiā ab humorib⁹ malis adherētib⁹: et fit cū ea vomitus frequēs: et nō gescit qd est i cōcunitate vētris: et inueniunt punctura et dolor: et aq⁹ in supioribus vētris eius: et comouet post comestione: et nō sedat nisi cū vomitur: et sunt cū ea tristitia et frigus exte: mitatus qñq. Et cura ei⁹ est cura yleos et troscici stelle fm q diximus in cura stōi. Et fit et ex tortio de iestioz supioz et ericcatioe stercois i eis. Et cura eius est sif: viol. cū scamonea: et oleum amigdal.

Colica aut vētosa est sicut illa q accidit ex cibis ista: tiuis: cuius signa sūt q est rugit⁹ i vētre: aut augmētū qd nō sanat nisi cū desup vebemēter pñit: et dolor difficil ledēs i vmbilico: et eructuatio difficil plime quātītatis et retētio vētositatis: et si egerit ex ea aliqd nō egredif cū quātitate q sedet dolore vebemente: et qñq ē cum hoc lenitas. cū ergo lueneris vētrē lenē aut eqlem et dolore vebemētē: tūc colica erit vētosa fortis. Si q fue: rit post multū vsū fructuū et herbarū: tūc cura ei⁹ erit vt i potu de⁹ de elario diacimini cum aqua in qua bulita sūt cimini et carui. Si q sufficit bñ est: si nō: tunc de⁹ ei cō: fectio de granis lauri: et si fortior sit dolor in dispōne: tunc de⁹ ei philoniū: et de⁹ ei in potu vinū purz vet⁹ oū est icu: nus: et sit calefactū: et calefiat mirac ei⁹: et ligetur sup ipsū pānus: et prolonget somnū: et non comedat aliqd trib⁹ die: bus si potest illud tolerare: et si non pōt tolerare comedat bucellā pānis ifusi i vino veteri: et nō bibat aquā fridam: dolor nanq comouetur post potum eius: et si iam sedata fuerit: tunc ingrediatu tinam quando pmoetur dolor: et exeat quādo debilitatur. et iungatur vēter cum oleo qd exugit vētositatē ex eis que diximus. et suspēdat super eum ollula parua cum igne: et clisterizetur cū clisteri qd exugit vētositatem: et superpōat suppositoriū qd exugit vētositatem ex eis que dicemus: ita vt cum sedatur do: lor totus redeat ad cibū paulatim: et comedat ex iure ali: fede begiet deuinet aquam frigidā diebus multis: et po: nat in vino suo galliam et sit purum vinum suū: et caucat ab herbis et fructibus humidis: et granis inflatiuis: et p: cipue a piris et moris rubi: et cucurbitis et citrollis: et gri: somil. et silibus. et caueat plurimā comestione vini cola: ti et adusti: et similiter est cura eius que ex multitudie ci: bi est. Illa vero que fit ex coartatione vētositatis in: ter duas tunicas intestinozum. Signa sunt vebementia doloris: et q non egredif vētositas ex ea omnino: et q non rugit per compressionem factā desuper. et cōfert hu: ic cura tota: et precipue abstinetia a cibo et appensio vē: tofaz et vaporatio sup locū doloris et vinū purz. Illi: us q fit ex flāte qd paulatim resoluif et istat: signa sunt q sedatur dolor qñq et comouet post duas horas aut tres: et qñq comouet eam vaporatio. cum ergo vides dolore vebementē post vaporatiōem: tunc dimitte vaporatiō: nem: et pēpue infirmo vt plonget sonū et calefaciat mi: rach: et dimittat cibū die vna. deide vapozet et suspēdat ollula cū igne. Si q sedat dolor tūc illud ē cōueniēs: et si pmonet administret sonū et minozet cib⁹ vt et digeratur id flegma totū: et exicef et resoluaf paulatim: et nō rede at. Illi⁹ q fit ex melia que effundif ad vētrē et in: flat ipsū signa sunt acetositas eructuationis et istatio vē: tris subito cū dolore vebemēti. Et cura ei⁹ ē i hora poris: mi: q decoquāf cū forti aceto calamentū et ciperi: ruta: origanū: grana nigra: et fiat vaporatio cum eis: et trançi: at aquā calidā in qua decocta sunt cimini et carui: et clis: terizef cū clisterib⁹ ericcatiuis vētositatis. in hora aut in qua nō est paroxysmus fac cum assiduare potū decoctiois epithimi: et omniū que educūt melancoliā.

Et quādoq3

fit a multitudine serpentū et vmiū in vētre et trāstuerant in eo et inuolunt in stercore et generāt a cōtinuatione satietatis nau-
leatue et comestioe ciborū putrefactorū et sūt triū specie-
rum: lōgi q sunt i intestinis supiorib⁹ gracilib⁹: et lati q sūt
in intestinis grossis iferiorib⁹ et noiant semia cucurbite et
vines qui q sūt plimi i stestino recto qd sequit an⁹: et signi-
ficatio eorū est multiplicatio cibiet qn nō comedit: mor-
dicant: et accidunt a multitudine eorū i vētre accētia mala
timorosa. Et cura illoz ē eductio ipsoz cū eis q interfi-
ciūt ipsos ex medicinis amaris: lōgos vō interficit ab sin-
thium: latoz vō interficiunt scoba et lupini amari et narci-
scus et alebrenge et decoctio ei⁹ cum bibis. Illi vō q sunt
iano curā cū inuoluit lana i felle taurino et supponitur.

De egritudinibus renum.

CAP. LXXX.

Eritudines renū sunt apata: lapis: ca-
lidas: maties: debilitas
eruptio sanguis et difficultas vrine facta ex eis.
Lapidis vō i renib⁹ signū ē q dolor eius ē
siliis dolori colice: et illud qn nā cum eo strin-
git et cōmouet nausea: et luenit dolorē i ylys: et oz vt di-
stinguat inter ipm et colicā p vrinā. cū n. est i ea sicut are-
na: aut de p̄stetudie est egrī: vt mingat post hū dolorē la-
pidē: aut iam minxerit an illud p aliquot mēses vrinā ni-
gram cū q fuit dolor in catim. tūc ē lapis: et si nō fuerit ali-
quod hōz signū: tunc dolor post satietatē nauseatiua est
signū colice: et nausea cū colica plus est: et locus doloris i
ventre i colica est amplior: et ad anteriora declinior. In la-
pide autē q est i renib⁹ loc⁹ ei⁹ minor ad posteriora decli-
nior. Et dolor colice pmutat: dolor vero renū nō per-
mutat: et ite p si gnificatio lapidis renū est dolor in catim:
et ylys et emuctoris cum grauitate et opilatōe: ita vt qua-
si sit suspensum i eis aliqd. Et cura lapidis i renibus in
hora comestiois doloris est vt igredias eger tinā et inun-
gat dorsum et ylia cū oleo alcheiri tēperata inunctioe: et cō-
moueat alchatim: et equitet aial nō suauiter icedēs: aut la-
liat sup pedē vni: et descēdat de gradu i graduz donec de-
scēdat lapis in vrinā: et si nō sufficit b sumat i potu medi-
cinas frāgetes lapidē i renib⁹: et redeat ad regimē i re sua
qd est aliud ab isto: et emplastre catim: et ylia cū arterica:
et cartamo: et semie caul: corticibus radicis capparis deco-
ctis: et dabis eis post ea in potu medicinas frāgetes lapides
i renib⁹: et an eas et oleus amigdal. et aquā malua: et pre-
cipias ei vt saliat post illud: aut descēdat d gdu i gdu. et da-
ei i potu medullaz cassi. si. cū oleo amigdal. illud. n. lubri-
cum facit lapidē. Cum q egrediat lapis i vrinā et non se-
quit ipm mict⁹ sanguinis: tūc est icolumē: et plurimū illi⁹
fit cum lapis est lenis paruus. Et qnq sequit ipm mi-
ctus sanguinis. cui⁹ cura est vt def infirmo de medicami-
ne pferēte excoziatiōib⁹ renū et emuctorior: et flobotome-
tur basilica vsqquo sanet: et qnq pūit lapis i meatu vir-
ge: et illud fit qn est ei magnitudo: et accidit vt egredias in
latitudie: qre tūc ponat virga in aq calida: aut embrocet
cū aq et oleo calidis: et ifundat i meatu oleū viol. cum mu-
cillagine altee: et fricef locus i quo cōtinet lapis et expella-
tur ad interiora vice vna post aliā dōec egredias: q si do-
lor fortior fiat: et locus apostomef: et si egredias hac cura
tionē: tunc iferius scindat virga et extrahat. Custodia
vero a lapide ante generationes in renib⁹ est pp dimissio-
nē ciborū viscosorū sicut casei p̄prie et panis acimi et dulciū
grossorū: et assiduationē seminiū mūdificantiū renes: et si-
rupi acetosi plurimū seminiū et medicinas que frāgant lapi-
dem: et lenificatiōe ex eis que dicem⁹: et abstinentia a longo
somno sup collū et lōgitudine stricture cinguli et multitu-
dine equitationis et labore dorzi: et vtatur vomitu cūz est
repletio.

Apostema

antē in renibus sequunt in pncipio sui
febres permixte nō habentes paroxis-
mū cū orripilatiōe: et sentit infirm⁹ cū iacet quasi grauita-
tem suspensaz in catim suo. Et cura ei⁹ ē si caliditas fe-
bris que est cū eo fuerit vehemētis fortitudinis qd fortas-
se nō fit nisi raro: flobotomia basilice et dare i potu aquas
ordei et medicamē de semib⁹ frigidis: et sumere i potu aq
citroloz et aquā melonū indoz. Cū q feceris illud beb-
domada vna et lenif febris: et nō sanat ifirm⁹: tunc incipe
aliā curā. Et illa ē q fit qn cū eo nō est febris caliditas plu-
rima: et da ei i potu semia maturatiua ex eis q dicem⁹: sic
seis altee. semē lini et filia. et fac emplastrū alchatim cū se-
nugreco: et altea: et emplis maturatiuis ex eis q dicem⁹.
Cumq sedatur dolor totus et remanet grauitas: tūc p-
cipe infirmo vt saliat et vt descēdat a gradib⁹ cūz veloci-
tate: et moueat catim suū: et pteut ipm si nō icipit mingē-
re saniem. Si vero mingit ex cūfaberis ab hoc. Cum ergo
mingit saniem tunc incumbe super ipsum cūz seminibus
mundificātib⁹ vice vna et cōsolidatiūis vlcerū renum
vice altera donec sanetur. Apostema vō i renib⁹ cōuer-
titur ad vniū triū modoz: aut. n. exicatur et sanatur eger:
aut collectionē facit saniei et mingit eaz: aut fit apostema
durū qd est deterius eoz: et signa eius sūt q remanet gra-
uitas cum aliquanto dolore in catim et minoratur quat-
tas vrine et incipit venter inflari: et fit ydropicus secunda-
rie. Et cura eius difficilis est: curatur tamē fm dispositio-
nem cum assiduatione emplastrozū resolutiuozū su-
perpositozū alchatim et dorzo: et sumat in potu semia le-
nientia ex eis que dicem⁹.

Illius

autem que fit ex caliditate renum et est diaria
vrine signa sunt sicut fortis assidue: nō hūme-
cratur os cum ea hora aliqua: et mingit semp post potū aq
et vrina est alba subtilis qn sit aqua: et extenuatur corpus
et minorat caro ei⁹: et si nō succurrat puerit cito ad ethi-
cam. Cura ē i pncipio sue incepsiois vt sit i loco frigi-
do humidi aeris: et dormiat supin⁹ sup terras et sup lectos
fridos: et igredias ter i die i aquā fridā: et emplet inferiora
dorsi cū psillio p̄ssato cū aceto et sandal. et aq ro. et su-
mat i potu de trociscis diabetis: et aq granatoz acetosoz:
et sint cibi ei⁹ ex sumac: agista et silib⁹: et sumat i potu aquā
ordei cū oleo amigdal. et dimittat oē qd vrinam puocat et
forbeat sorbitionē factā ex amilo et olo amigdal. et cūcha-
ro: et teneat i ore pillas sitis sedātes: aut frustū masal aut
aliqd acetosum vt fedetur sitis eius.

Maciei

autem renum signa sunt dolor in dorso non
fortis cum extenuatione corporis et paruitas
desiderij coit⁹ et multitudo vrine et albedo. Et cura ei⁹
est regimen impinguans corpus et dilatatio in cibo et ene-
mata vinctuosa et comestio medullarum cum cūcharo et
oēs cibi et medicine q addunt i spermate ex eis q dicem⁹.

Debilitatis

autem renum signa sunt q dolore i dorso: pau-
citas appetitus coitus. Cura eius est flobotomia basi-
lice in latere in quo sentitur dolor. Si vero dolor ma-
gnus sentitur tunc fiat in latere dextro: dentur in po-
tu medicine cōferentes mictui sanguinis et emplastretur
alchatim cum medicinis infrigidantibus et confortanti-
bus renes sicut rosis et sandalis et acatbia: et ramich: et mir-
to: et eozum inunctio sit cum oleo rosa. et sisamio. San-
guinis autem eruptionis ex renibus signum est q mingit
subito infirmus sanguinem plurimum exuberantes: aut
post percussione super locum renum: aut propinquum
eius aut post comestione cibi acuti. Et cura eius est flo-
botomia ex basilica: deinde medicina cōferens mictui
sanguinis.

De retentione vrine.

CAP. LXXXI.

De fit ppter egritudinem in emūctorijs aut ppter egritudinē virge: egritudo aut ē lapis i meatu virge: aut caro nata: aut opilatio sanguinis aut saniei. Signa itaq; ei⁹ qd fit ex emūctorijs sūt gravitas i dorso: et repletio vesice ex yrina: cui⁹ cura est sumere i potu medicinas q fran-

gūt lapidē. Et signa ei⁹ q fit ex opilationē mear⁹ virge sūt repletio vesice et inflatio ei⁹: tēstō vt chorda et gravitas qdā i pectre et anca cū dolore vehemēti et tēstōe supflua. Et fit aut ppter lapidē obfessū: aut ppter apā: aut ppter cāne nata: aut ppter opilationē sanguis et saniei: et iaz diximus signa lapidis et curā ei⁹. Carnis autē orie signū est: q fit fin plimum post vlcera accidētia i B meatu: et nō pphibet totā yrina: sed modicū ei⁹. et qñq; est iceptio exitura silis veruce in B meatu. qd qd ex ea est i emūctorijs curationē nō bēt: et non medicat nisi cū tina et ex pillulis lenificatib⁹ ex eis q diximus in apate duro. et vt linia⁹ meat⁹ et dilate⁹: qre egredi- tur yrina cū facilitate et difficil fit exit⁹ yrīe i hac dispōne qñ spissat et idurat: sed qd est i meatu virge. qñq; egrediū cū eis q mingere faciūt. Opilatio autē sanguis et saniei fit post micuz sanguis et saniei. Et cura ei⁹ ē si fuerit in duob⁹ emūctorijs vt sumat i potu medicinas q frangūt la- pidē: et si fuerit i meatu virge euacuet et moueat cū faciē- tibus mingere. Apostematis autē i vesica signa sūt febris valde fortis caliditatis adustia et vehementia doloris et punctura i vesica. Cui⁹ cura ē flōia basilice et pot⁹ aque or- dei et embrocatio vesice cū aq tepida: et iunctio cum oleo viol. tepido. Et qñq; fit difficultas yrine ex lapide ca- dente i ore meat⁹ nō i meatu. et signū eius est q cūz piece- ris infirmū sup dorū suū et leuaueris pedes ei⁹ ad supiora et vehemēter cum cōmoueris egrediē⁹ yrina: et istud sine cessatōe fiat: ita donec egredi⁹ lapis: aut frange eum cūz medicinis q frangūt lapidē i vesica. Et qñq; fit difficul- tas yrine ex mollificatiōe lacerti vesice: cui⁹ signū est q habēs eā mingit cum facilitate: qñ sup vesicam fit ppiet- sio: et eius cura est iunctio eius cum oleo nardino: et costio: et castoreo. Et qñq; fit difficultas yrine post vehemēte retentionē yrine: et signū est q si fiat ppietio sup vesicam egredi⁹ yrina tūc. Et pferit quide⁹ plurib⁹ modis diffi- cultatis yrine itroir⁹ in aquā calidā i qua decocta sunt fo- lia caulū bumida: et cartamū: fenugrecū: et rubea tictorū: et empla pectē et alchatin cū eis: et pferūt quide⁹ medicine puocantes cum vesica est vacua: et nocēt vehemēter cū ē plena. De fluxu yrine inuolūtario. CA. LXXXII.

It autē ex multitudine humiditatis cū caliditate aut friditate: et cursus yrine cum caliditate. cura est hoc medicamē. B. se. coriandri assati in fusi in aceto vini die et nocte partem vnam emblicis: sticados: boli ar- glandium siccarum: charabe lentium excoctitarū par- tes equales cum coriandro sumat puluerem ex ea mane et sero pondere. 3. ij. et curetur cursus yrine cum frigore B medicamine. B. glandium siccarum. 3. l. thuris. 3. xxx. mirre. 3. vi. granorū machaleb. acori. ciperi. añ. 3. x. sumat puluis ex eo mane et sero. 3. ij. cum rob. et inungatur pectē cum oleo de ben aut cum oleo in quo decocta est ruta i q dirupit eum castoreum et euforbium. In diaria vero yrine que est diabetes iam diximus curā in antidotario et almasore. De distillatiōe yrīe. CAP. LXXXIII.

Acidit exitus yrine inuoluntarius paulatim: et est duarū specierum aut cum adustione aut sine adustio- ne: et est aut ex humiditate complexiōis: aut ex debilitate vesice: et confert illi que est sine adu- stione retētor yrine calidus et comedere ficus et vias pas- las et saggeneā confectam in trifera que sit in post pōdus

3. ij. trifere et medie 3. saggenee. et administretur illud vt qquo sanetur: et dimittat cibos frigidos et humidos post euacuationem corporis a flegmate. Illius autem que est cum adustione confert retētor yrine frigidus compo- situs cum eo qd glutinationem facit post euacuatōe cor- poris ex colera ru. et dimittat cibos calidos et siccos. Illius autem que fit ex debilitate vesice: cura est comedere electuaria aromatica calefacta et inungere pecten cū oleo nardino et oleo de costio: et emplastrare femur cum empla- stro facto ex spica et cinamomo et gallia cum cera dissolu- ta cum aliquo oleo.

De adustione yrine.

CAP. LXXXIII.

Quandoq; exit yrina sine distillatione non egreditur sine volun- tate: sed voluntarie cum adustione vehemen- ti: et est duarum specierū: aut cum sanie aut si- ne sanie. Illius que est cum sanie et est a renib⁹ et partibus eorum iam diximus curam. Illius autem que est a vesica dicemus in capitulo vlcetum vesice. Adu- stioni autem yrine facte sine sanie conferunt illa que sūt similia antelans facta ex semib⁹ et iulep. et sir. viol. et mu- cillago psilly: et rob. et aqua alkis: et cauere a salso: acetofo: et acuto: et coitu: et labore: et assidue introitum in aquaz te- pidam: et sorbeat oua forbilia leuia: et oleum amigdal. et co- medat ius galline pinguis cum kisch et cucurbita.

De lapide in vesica.

CAP. LXXXV.

Lapis in vesica fit infantibus plurimū et consistentibus in renibus: et si- gna lapidis in vesica sunt albedo yrine et subti- litas eius: et ex arenosa post conturbationem eius: et erectio virge: et q puer plurimū scalpit ipsā: et laborat cū ea: et retētor yrīe et difficultas exit⁹ ei⁹ cū dolore vehemēti et exit⁹ ani: et b⁹ sunt species diuerse sube: et ali⁹ ē q frāgīl cū medicinis: et ali⁹ ē q nō frāgīl. q ppter oz vt expiari ips cū medicinis lōgo tpe an scissi- onē: et ex eis q frāgunt ei⁹ est ois cib⁹ incisius sicut oliue imature et capparis humida: et ficus: et cicer nigrū: et al- corlis. et ex medicinis sūt costus: cassia lig. spica: pip. ciperi cori. radiē. capparis: amigdal. amar. cinis scorpionū adu- stoz: oleū de scorpionib⁹: sanguis hircinus: vitru adust⁹: cancri adust⁹: et medicine frangētes lapides ex eis que di- cem⁹. Et hoc medicamē frangens lapidem sua ppetate mirabili. B. cineris scorpionū adustoz: lapidis iudaici lapidis spōgie añ. partē vna aggregēt cribellata: sitq; do- sis. 3. i. keel cū vino albo subtili: aut cūz aqua mell. et tunc hec cura est fortior cū dat hec medicia: et sit cib⁹ ei⁹ ex eis q dixim⁹: et distille⁹ in foramē virge oleū de scorpionib⁹: et iungat. Si ergo medicat fuerit hac cura p mēsez et nō videris yrina puocari: et infirm⁹ nō iuenit alleviatio- nem: aut nō pgredd⁹ arena i yrina: tūc scias q lapis ē du- rus plan⁹ nō obediēs ad frāgendū: et dolor hui⁹ cum min- git est mior. tūc q curet cū ferro. et nō oz vt dimittat cum eo post mensem: quoniam producit egrum ad ethicā cūz assiduatōe doloris: et qñq; vulnerat vesicā cūz B. tunc g incipe ad extrahēdū ipm: et oz qñ cōmouet dolor vt ad- ministrē itroir⁹ cum aq calida: et emplastra vesicā et iun- ge ipsam cum eis q dixim⁹ in lapide renis vt alleviet dor- loz et nō pronocet egrum ad ethicam.

De scabie vesice.

CAP. LXXXVI.

Ius signū ē adustio yrīe cū reb⁹ silib⁹ furfuri i ea cū extenuatōe i corpe. et cura ei⁹ ē aq orde⁹ et balneū leue post aquā orde⁹: et p cibū lenē: et iura pinguis: et po- tus olei amigdal. et fac enema vesice cū muca- lagie gnoz citōioz: aut cū lacte mlieris et oleo ro. et oia q dixim⁹ i cura adustiois yrīe q ē sine sanie et sanguine.

De apostemate vesice.

CAP. LXXXVII.

Apostema

quod ea plurimum accidit est calidum: cuius signa sunt dolor vehemens cum punctura in vesica: et retentio urine cum febre calida adurenti: alienatio: et nigredo lingue. Cura ei est flosa et ois cura bursen: et linia tur vesica semper cum oleo viol. vsq. ad tres dies. Deinde cum oleo camodellio: et non emplastre cum reb. fridis: neq. cum rebus stipticis: imo emplastre cum sisamo scorticato et lacte dulci: pane simulagineo cum lacte. cum ergo sedat dolor: et pterit vna hebdomada emplet cum leuib. resoluentib. ex eis que dicem. sicut camodilla: semie lini: farina fabarum: pfecta cum rob. res in ipso post illud quertit: aut ad sanita: tem aut ad sanie: aut ad apa dux. Si ad sanie cura eius est qua dixim in cura renu: et qua dicem in vlcereb. vesice: et si quertit ad apa dux: tunc cura ei est illud quod dixim in vlcereb. nuc in apatib. duris in vesica: signa ei sunt quod sit p. apa calidum: et post percussionem et casu: et appet tactui apud comissura que est iter testiculos et anu cum est magnus: et difficilis est exit stercois et urine. Et cura ei est sumere in potu mellullam cassie: et oleum amigdal. super aqua semini puocati: et yrinam sicut melon. semie semie apy et capillineris: et forbere aqua caul. et aqua ciceris cum oleo amigdal. et emplet locus apatis si appet: et si non: emplet comissura: et vesica pectum cum emplis que dixim in cura renu: et cum emplio quod resoluat apa dux in vesica: et line ipm cum oleo calo: et inunge ipm semper: et fac ipm assiduare tina in decocta sunt radices capparis et camomilla: et radices viol. altee.

De vlcereb. in vesica et itra virga et renes. LXXXVIII.

Um vlcera

sunt in vesica egredi ante yrinam sanies: et in eis eger dolor cum mingit in loco vlcereb. cum autem sunt apud vesicam egredi sanies p. mixta yrie: et in eis est fetor. Cura ambob. si est siliere troscos al. kekigi: et aqua mellis vice aliq. et medicame solidatiunz vlcereb. in vesica vice alia: et vt inuicet in vesica colliriuz al. bu cum lacte cum dolor est vehemens: aut cum aq. mellis et si cum cum est sorditius plima: et pfer ei quod est in meatu ppe id quod inuicet in ipm plusq. id quod bibi. Et pfer quidez vnguentum solidatiunz ei cui vlcus puenit ad iteriora: B nanq. vnguentum pfer cum de foris: et eo lini vlcereb. co. cautitatis ytris. Vlcereb. autem renu signum est dolor in dorso: vesice vero in pectine: et difficultas yrine: et quod egredi ex vlcereb. in renib. est frustu carnis paru: et ex vlcereb. vesice cortices: et dolor in ea est vehemens: et dolor in renib. et sentit in ambob. laterib. sile grauitati: et hec est ofia inter vlcus renu et vesice: et quicquid est vlcus in meatu que est iter renes et vesica. Et cura boz vlceru est cura vna.

De diminutione coitus. CAP. LXXXIX.

It ppter

desiderij debilitate: aut propter mollificationem instrumenti. Et desiderij quod debilitas fit: aut propter debilitatem in corpore et paucitatem nutrimenti ei: aut absque debilitate: et cum est sine debilitate corporis: et cum sufficiencia cibi: est aut propter paruitatem spermatis: et p. funditatem eius: aut propter gete ei: et ipsi coagulati de: aut propter siccitatem instrui: aut propter frigus: aut propter longitudinem abstinentie a coitu: aut propter accides aiale: sicut est pauida sollicitudo: timor: tristitia: angustia: castitas. Et ista mollificatio fit aut propter cam aiale sicut extimatio et timore: et p. bibet illuz erigi: aut propter longitudinem abstinentie a coitu. mebru. n. ubi tunc et detumescit: aut propter puritatem sanguinis: aut propter puritatem vetositatis: aut propter aliqd. quod est de genere paralisis in nervis qui veniunt ad virga: et cum est debilitas desiderij coitus cum attritione corporis: et extenuatione et debilitate ei: et c. trinitate coloris et paucitate cibi. Tunc cura ei est p. sortita

re corp. cum regimie p. ualescentiu et additioe cibi et pot. et rebus odoriferis: et scono: et dimissioe coit. et si laborat q. libet labore: dimittat: quousq. corp. redeat ad sua disponsione cum gaudio et exercitio equi: tardor: et silia. Si aut corp. cum hoc fuerit forte et abundantis carnis et non diminute: tunc illud erit: aut propter paucitatem spermatis: aut propter gete spermatis et puritatem mordicationis ei. Et puritas spermatis est aut propter siccitatem in instrui spermatis et extenuatione in ipso: aut propter frigus. Signa ei quod est ex siccitate: et paucitas exit ipmatis apud coitum et puritas ei. Et cura ei est inuametur quod fit cum balneo: et itroitu aqua calida: et satiari cibis humidis. sicut herbis lacte et vino plime p. mixtiis: deinde dilatar i cibo p. p. hunc etate: sicut pisces recetes cum comedunt affati: et comedunt cum eis cepe crudum: et pulli: et gallina: et puli columbini p. gues: vinu plime comixtiis: et comedere dactilos ifusos in lacte: et bibat vinu dulce: et forbere vitellum et medicame de terreniabin quod addit in spermate est. Et qui est propter frigus tunc signum est quod sperma est plurimum apud coitum et subtile et difficilis exit. Et cura ei est cum eo quod calefacit: et assiduatio cingib. co. diti: et macropiperis p. diti: et p. sectio cala que addit in coitu et spermate. Et quicquid sit propter aggregationem ambaz intentionu. s. friditatis et siccitatis: et signa ei sunt paucitas spermatis: et difficultas exit ei: et paucitas carnis et sanguis. Et cura ei sunt oes cibi cum quibus sunt grossitudo et calefactio et inflatio sicut cicer et caro p. gues cum cepis et triticu coctum quicquid sit quod sit puls et cerebella cum se cum cibus. et pipe p. diti: et p. cerebella p. naz: autu: et diafo. maro qui assiduatur et secacul et hancie et cicer infusu in aq. et fabe cum comeduntur cum carne salita et altit. a. assa dulcis. Quietis vero spermatis et congelationis ei: et paucitas mordicationis ipsi: et signa ei sunt quod est cum casu desiderij: et egredi cum fit coit. sperma plurimum congelatum grossum. Et cura ei est o. quod dixim ex eis que calefaciunt sperma: sicut medicame calz addens in spermate: et clistere ipinguatium et calefactum et inunctiones calide et suppositoria cala. Et aut quod sit ex estimatione: sollicitudine: et angustia: et timore: et silio aiale: sicut castitas aut elongationes assiduatiis et dimissionis coitus. Cura est cum expulsiue illi p. sili ab aia. Mollificatio nis autem instrui que est cum extenuatione corporis totum et debilitate eius. Cura est cura vniuersalis qua dixim cum illo instrui: et vntio ei cum reb. calis que dixim. Et illi quod est propter puritatem inflatiis in inferioribus ventris. Signum est puritas erectionis cum puritatem inflatiis et virtute corporis. Cura ei est o. quod inflat sicut vna et fabe cum comedunt cum sale et altit et lac reces qui bibit cum cinamomo: et repleti ex cibo: et medicame coit. non calide ex illis que dicem. Illi vero qui est propter frigus in nervis virge: signum est quod sperma abundans et subtile: et facile egrediens et desiderium p. stas. Et erectio in ipsa est debilis. Et cura sunt clisteria calefacientia virgam et suppositoria calefacientia ipsam ex eis que dicemus.

De nocumeto quod fit ex multitudinem desiderij coitus et spermatis. CAP. LXXXX.

It illud

propter multitudinem sanguinis: cuius signa sunt virtus corporis et rubedo coloris et paucitas debilitatis super multitudinem coit. et pollutiis. Et cura ei est flosa et solo vetris et mioratio cibi et facere ipm decliare ad acetositate: et bibere aqua inuubarum et vti lerb. et agresta: et gnatis acetosis et comedere cibum congelatum et lactucas: et iticrio in aceto: et pot. sirupi acetosi: et administratio medicamie fridi mioratis sperma et emplatio dorso cum eis quibus ifrigidet et dormiat super ea. Et fit ex acuitate spermatis: et signum ei est: quod ipm debilitat hominem cum ipm egredi: et egredi cum velocitate et mordicatione et nocumeto et aduenit cum eo adu. stio in yria. Et cura ei res hunc etates et ifridates sic cucurbita. portul. lactu. blii. lac acetosum. et administratio huius

medicamentū frīdū quod dīximus: et introit in aquā frīdā et potare lac acetosū: et lac de quo extractū est butīrū ē. Et sic ex multitudine humiditātū pparatarum vī fiat sperma. Et signa sunt exuberātia spermatīs et subtilitas eius et albedo coloris et multitudo inflatiōis. Et cura eius est medicamē calidū minozans sperma et cibi et fugantes ventositatē sicut origanū: ruta: calamentū: electuariū diaciminū: et similia.

De erectione assidua.

CAP. LXXXI.

Uandoq; accidit erectio assidua nocens et pducens ad pām et egritudines assiduas. Cura ei est si est calitas flobotomia et q dīxim ex illis q minozant sperma qd est cū caliditate: et si adest albedo coloris et paucitas sanguis adhibeat medicamē calidū minozans sperma.

De egritudinib' matricis.

CAP. LXXXII.

Eis sunt retētio mēstruoz: cur sus corū: apha: vlcera: difficultas partus: difficultas ipregnatiōis: mola: pfocatio: ventositas grossa i ea: fistula disruptio: cācer. Et menstrua qdē retinēt: aut pp paucitātē sanguinis in corpore: aut grossitiē ei: aut ex multitudine puocatōis lactis: aut propter egritudinē i mīrice sicut apha. Si ex paucitate sanguis signa sunt extenuatio et citrinitas coloris: et q fit post egritudinē et tristitiā: et ieiuniū: et vigilias: et laborē: et habitatiōē i locis calis. Cura est dilatatio i cibo et potib' frīdis: et addētib' i mēstruis: et somn' et balneū. Uterus facte ex grossitiē sanguis et frigore ei: signa sunt mollities corporis et multitudo pinguedinis. Et cura eius est medicamē subtiliās et cibari aq ciceris nigri et albi cū aneto: cimio: oleo: et dimittere medicas stipticas et cibos acetosos et igrossatiuos: et vti medicinis puocantib' menstrua. s. leuioze pā: deinde media: deinde fortioze: et ventosis cruris an horā egritudinis duob' dieb': et flōia safe: ne est ex eis que puocat menstrua: s. flōia man' abscondit ea. et qnq; puocat menstrua pō vērōfay sup sumē et suppositoia puocantia menstrua ex eis q dīcemus et suffumigationes. De fluxu mēstruoz. CAP. LXXXIII.

It ex multitudine sanguis i corpore et acuitate eius et subtilitate: et fit et post difficultatē part': et pp emoroidas exites i mīrice et ex ragadyz ex vlcētib' malis antiqis: et pp pūssionē et ex dōtio hui' humoris in corpore: et appetit id i exitu ei' ex colore et substantia ei' et qūitate ipsi. Et cura ei' pma est cū eo qd extrahit ebimuz dñantē: deinde potū medicinar: restringētū sūm et pue niētū pplexiōi et etatit: siccātū corp' absq; calitate manifestā. Illi q fit ex multitudine sanguis. Signa sunt q corp' cū eo est forte: neq; dūbilitat et color est cū sua dīspōnē: neq; alterat: et nō oz vī restringat dū nō alteratur color et nō nocet: q si nocet: flōmē basilica: et stringat ra: dices mamillaz cū istita: et ponat sup pect' ventose cum igne: et supponat colliria retinētia menstrua et medicie q dīcem': ex illis q retinēt menstrua: et sedeat i aq frīda: et sit cibus ex stipticis et acetosis: et potus sit aq veris frigoris et abstineat a vino. Illi aut q fit pp subtilitates et acuitatem sanguinis sūt signa: debilitas corporis: et alteratio coloris et tenuitas ei' qd exī de sanguīe. Cura. regimē qd ē an B: pter q nō fiat flōia: et cōferr administratio ciboz: et potū acetosoz stipticoz: et infriatū: et igrossantiū sanguinē sicut granata acetosa: lētes: berberis: et silia illis: et ribes: flos salicis de torrēte: et agresta: citonia: et sumach: et opilatiua faciētia glutinationē sicut alfelubegi facti cū amilo: et cūcharo: et atriplices: aschanabegi: et sumere in potu restringētia menstrua cū infriatōe forti et dare i po

tu qdā rob que dīxim'. Illius q fit post difficultatem part' pferūt oia q igrossāt sanguinē ex his q dīxim': et sumere in potu trociscos de charabe: et trociscos valētes ad vlcera et ragadias i mīrice et reliquū regimē qd dīximus.

Illius qui

fit pp emoroidas i mīrice signa sunt qd vīt cū piodis alijs a periodis mēstruorum: cū repletū est corp'. Et cura ei' est flōia basilice: et sumere i potu trociscos de charabe et clistericare mīrice cum pferētib' emoroidib' i ea. Ex vlcētib' malis signa sūt fetoz eius qd currit magn': et q est virus subtile nō cōfir-matū. Cura ē flōia basilice: deinde clistericare mīrice cū aq mell' vice vna: et cū pferētib' vlcētib' matricis vice alia. Si ergo vlcus est recens: et qd currit ex eo est sanguis cum dolore pectinis: tunc medicet medicamē incarnatiuo: et si qd currit est fetidū virus et vlcus antiquū: tunc clistericet medicamē calido. Si pp pūssiones: cura ē flōia basilice et sumere in potu trociscos de charabe: et clistericare cum medicamine incarnatiuo vlcēz būidoz.

De vlcētib' mīricis vge vesice et testiculī. LXXXIII.

Am sunt

propinqui temporis et non est in eis humiditas: tūc aloes tritum cum puluericat in eis sanat ea: et tutia exicat ea vehementer. Am aut est i eis humiditas: confert cortex pini masele et ematibites: q si in eis est pfunditas: tunc misceat eis thus minutum: et si fuerit humida vehemētis būiditatis: tūc pfer eis medicamen sicuz factū de cancriz pūstis et cucurbita adusta et alumie adustoz qū sunt i mīrice et vesica: cōferr eis thus aloes: medicamē de chartis pūstis qū terunt sil: et singulr: et misceat cū succo arnoglossē: et q si filia illi et clistericet cum illis. Ragadyz aut matricis cōferūt que ragadyz anit: sūt emoroidib' accidētib' i mīrice conferrunt que emoroidibus ani ex epithimatis et ventositati grosse i matrice: que et vērōfati grosse i colica ex suppositoiz et alijs disruptiōi mīrice q et disruptiōi i intestinis et mirach et testiculis. Illi qd ē ex apha curā dicem' post.

De apostemate in matrice. CAP. LXXXIV.

Acidit

ex retentiōe mēstruoz: aut difficultate part': aut pūssione super matricē: aut tensione i ea. Signa. apatis calidi omnino signa sunt febris acuta sicut febris bīren: nigredo i lingua: dolor capitis et thimiaz catim et ilioz: difficultas vrine et egestiōis: frequētia pulsus et anbelitus. Et cura eoz simul est flōmia basilice. Ex difficultate partus et percussione principiū medicatiōis eozum est vñū. Et signū apostematis acuti totū est febris acuta dū nō videt mulier plurimū sanguinem. Et cura eius est flōia: et clistericet matricē cū mucillagine psilly: aut oleo ros: cū aqua arnoglossē: et regatur egra regimine patiētis bīren dādo in potu aquā ozdei et similia: et si dolor valde fortioz sit et retinēt egestiō et vrina: sedeat egra i decoctiōe camōille: se. lini et fenugre. et nō trāseat aq vmbilicū: neq; egra dimitat potare aquā et iungat locus cū oleo camōille: et oleo alkerti citrino: et si nō fuerit id tūc nō faciat id vsq; ad hebdomadā vñā. Et cōuertit apha acutū i mīrice aut ad sanitatē cū resolone: aut ad aggregandā sanitatē aut ad apha dūz. Signa collectiōis sūt qes pūsatōis: sedatio febris: et dimissio orripilatiōis i dispositiōnib' quibusdā. Et signa apatis duri sunt sedatio caliditatis febris cū residuo grauitatis et magnitudinis i pectie et thimiaz: ita q qdōq; apparet tactu: si fuerit magna difficultas egestiōis et vrine. Et cura collectionis est vt empletur loc' mīcis post diē. vii. a pncipio apatis acuti cū reb' lenificātib' et sedātib' dolorē: sicut camomilla: altea: se. lini: fenugreci: et fundat i mīrice ex mucillaginib' eoz: assuet sessionē i aqua calida: et vñctionē cum oleo repido

tandiu donec appareant signa collectionis saniei: deinde moueat: ita ut discedat a gradu cum facilitate: aut saliat: aut fiat pressio super locum apertum: tandiu donec egrediat sanies: et quoniam preceat: moueat: et sedat: grauitas et egritudine sanies: que in potu sumat semina puocantia yrinam et mundificat matricem tot diebus quousque miorer sanies: deinde medicet medicamine icarnatiui per clistere et per in potu troscisci de charabe icarnatiui: et ponat vnguentum icarnatiui: cuius virtus profunda super locum dolorosum.

Apostematis duri signa sunt ges caloris febris et acuitas ei: cum reliquus grauitati et magnitudo in pectore et sume: ita ut quicquid appetat tactui si fuerit plima: et difficultas egestiois et yrie: que oritur ut succurra cum lenificatiui et resoluendi velociter et non negligat: cum n. antiquat et non lenit: non est possibile et resolutio et fit cancer. Et cura ei est assidue supponere emplum loco obdellio et storace et armoniaco et relis quod dicem: ex medicinis et emplis que resoluunt apertum: et cum clisteribus et mucilagine fenugreci et mucillagie ferulacee: cum oleo anetino: et camomellino: et oleo de lilio et narcisco et storace ligda: et reliquis que dicem: ex illis: quibus clisteris: et m. p. p. apertum: et si pertransit spatium mensis non sedat: dolor oritur et remanet grauitas et magnitudo: tunc ita incurrit duritie que non resoluunt: que opus ut medicet egra cum tinis et inunctioe cum oleis lenibus. Si autem eum hac magnitudine antri dolor tunc ipsum laz factus est cancer. De cancro m. f. CAP. LXXXVI.

Em indurac apertum factum in m. f. et non resoluunt et remanet in ipso cum duritie caliditas pauca et dolor et pulsa: tunc non fortis: tunc apertum durum factus est cancer. Cura eius est assidue cure apertum duri tatus in principio: nam cum antiquat non sanat. Uter non tolerat cancrum emplum et clisteria et suppositoria et quibus sit caliditate tantum quantum est illis quibus medicat apertum: cum quo dolor peccatis non est: quod propter oritur ut curet cum oleo de cheiri: et oleo camomellino et adipe gallice et anatis in quibusdam disponibus: ita ut cum augmetur pulsatio curet cum oleo ro. et mucilagine psilly et cum emplis isfridantibus: tandiu donec sedatur pulsatio paulatim. Deinde reddi ad calefacientia cum facilitate et lenificatiua. nam si non feceris illud vlcera bit et cancer vlcera: et deterior quod est potest. Et signum vlcera: tunc ei est quod currit ex m. f. virus fetidum nigrum: tunc ergo medicare ipsam egritatem faciendum ipsam sedere in tina et clisteria ipsam cum lacte mulieris cum collirio albo et aliquotulo opij et croci ut sedet dolor: et da in potu medullam cassie. et oleum amigdali. super decoctione ficui et passulaz et iuiubaz et sebestee.

De mola matricis. CAP. LXXXVII.

Et hac egritudine inflat veter et magnificat sicut est dispositio in p. nante: et retinent menstrua: ita ut si dubites quoniam sit impregnatio: et plonga tpe: et differentia ista ad impregnationem est vebementia magnitudinis vetricis et molitia mamillarum: et quod pertransit hora in qua mouet embriom et non iuenit in ea oritur imo quicquid pmutat a loco suo per compressio nem vebementem: deinde parit post laborem vebementem frustum carnis cui non est forma: et quicquid egreditur ex ea vefositas grossa et humiditates plime tantum: et detumescit veter: et destruntur accidetia. et accidit mulieri huic dolor ex retentione spermatis cum mulier est plima spermatis p. nam: et est consueta viro: deinde abscindit ab ea: et illud sicut sicut digitum Salien in retentione menstruum. Et cura ei est ut in potu tri buas aquam radicem cum oleo de cherua et yerapigra: et medicinas fortes in puocatioe menstruum: et diamarte: et diacurcuma magnus: et tyriaca diatesera: et sit cibum aqua ciceris: et alfidabeg: et frixa: et ea que sunt in patellis: et da ei in potu ex pillulis fetidis solutius doses continuas: et suppone in matricem

colliria fortia in puocatioe menstruum: et bibat aquam rure et decoctionem fenugreci et dactilorum: fin quod diximus in puocatioe menstruum: et euaporet ventrem cum panno calido: et inungat cum oleo in quo decocta est ruta: et da in potu post illud medicinas que expellunt embriomem.

De pfecatione matricis. CAP. LXXXVIII.

Et egritudo accidit mulieri propter similitudinem epilepsie. Et differentia ista ad illam est quod mulieri in hac egritudine non deficit ratio sua: neque currit ex ore ei spiritus: et setit quiddam eleuari ex pectore vlcis: quo pueniat ad os stode: deinde cadit et supuenit ei sincopis: et cadit quasi mortua: tunc non sentit ei pulsus neque anhelitus: et quicquid pfocat et morit: et quicquid sanat post laborem et dispirationem: que oritur ut fricent pedes eius vebementer: et ligentur extrema: et ponat super lumen eius vefosa magna sine inci fide: et abstergat obstetrix ei suos digitos ex cochol: et fricet cum eis os matricis: et suffletur in nasum eius codisi: et vociferet in aure eius: et non facias ipsam odorare res odoriferas: imo line cum odoriferis sume eius. Et fit autem propter retentionem menstruum: aut propter retentionem spermatis. Cum ergo menstrua sunt currentia: et mulier est in partu: tunc cura ei est ut nubat. Si autem illud non pparat: imedicinas sumat in potu minozates sperma ex eis que diximus: et inungat obstetrix digitos suos ex quibusdam oleis odoriferis: et mittat eos in matricem et fricet eam: et supponat sifum bium cum oleo sambacino. Et si mulier ledit: tunc cura eius est inunctio cum oleo sambacino: et approxime naribus eius panus adustus et sulfur et vefose ponant super inguina: et fricent pedes et comprimant. In hora autem dimissionis paroxismi deni medicie que minorat sperma: et quicquid psegit ex disstructione anhelitus: et pulsus in hac egritudine in hora paroxismi quiddam per quod estimat quod egra iam sit mortua: quicquid remanet die et nocte: et duobus diebus fin illud: tunc ergo oritur ut assidue fricatio oris matricis et odoret res fetidas: et ponant res odorifere super matricem et vesica et sume donec conualescat. Cum autem illud ex retentione menstruum fuerit: oportet ut flobotome vena safena: et vefoten tur crura: et ponat vefose super inferiora ventris: et detur in potu ea que puocant menstrua ex eis que diximus. In dispositione autem paroxismi cura eadem est ut predicta.

De difficultate impregnationis. CAP. LXXXIX.

Et propter multitudinem adipis aut propter paruitatem virge: aut quod ligamentum capitis virge abbreviatum est spatium: que non impellit sperma ad interiora: aut quod mulier surgit velociter post coitum et ambulat et mouetur: quare cadit sperma: aut propter vefositatem grossam in matricem: aut quod matrix est frigida: aut lubrica: in qua humiditates plurime sunt superflue comixtionis in frigiditate et humiditate: aut propter malitiam complexionis in multitudine caliditatis et siccitatis: aut est complexio spermatis mala. Et fit propter emorroidas et vlcera mala existentia in ipsa: aut propter vuenientiam complexionis viri complexionis mulieris in malitia: aut opilationem meatum: et illud fit aut propter adipem: aut carnem ortam. Illius vero quod fit ex multitudine adipis signa sunt manifesta: at vero quandoque non est super pectus mulieris et spatulas eius et adiutoria ipsius et coras eius plurimum carnis et adipis sed reticulum est plurimum adipis. et signum illius est descensio ventris vltra mensuram: et frequentia anhelitus comouetur: et ledit qualibet ventositate: aut stercore aut ventositate aggregata in ventre et constrictio recipientis. Et cura eius est illud quod extenuat et destruit adipem ex eis que diximus in capitulo extenuationis pinguedinis: deinde suppositoria adiunata ad impregnationem: et sifum suffumigatioes

adiunantes ad istud. Cum autem est opilatio propter carnem que est sicut vesica in meatu aut collu strictu eius: tunc cura est timorosa: quoniam indiget medicinis consummentibus illas carnem: et non sit securitas quin commoveant post eas vice: mala in matrice que erunt difficilis sanatio. Illius autem que est propter paruitatem virge cura est eligere ex mulieribus paruis una et erigere caput eius cum coitus sit ad inferiora et eleuare ancas ad superiora quantum possibile est: et vehementia continuationis: et ut non moueat se apud cunones. Illius autem que fit ex abbreviatione ligamenti capitis virge: signum est quod caput virge est arcuatum curuatum ad partem inferiorem testiculorum. Et cura est: ut icidatur ligamentum illud paulatim: et ponatur super aliquod equale: et extendatur super illud et ligetur aut leniter cum aliquibus lenificantibus: et ligetur desuper: deinde extendatur eque et ligetur. Illa autem que fit propter velocitatem erectionis mulieris et velocitatem motus post coitum: quare cadit ex ea sperma: oportet ut dormiat post coitum ancis eleuatis et capite eleuato apud coitum et post ipsum per horam unam: et non preparatur subito ad surgendum: et ponatur super matricem ventose que sunt cum igne: et emplastratur cum emplastris calefacientibus: et clistericef cum eis que calefaciunt matricem ex eis que dicemus. Cum autem matrix est frigida: tunc signa eius sunt subtilitas menstruum et paruitas rubedinis sanguinis: et paucitas pilorum in pectine: et paucitas menstruum et elongatio temporis eorum. Et cura eius sunt calefacientia pessaria: et suffumigationes et epithimara que calefaciunt matricem: adiuvant ad partum ex eis que dicemus: et declinatio cibi ad ea que calefaciunt et accipio electuariorum calidorum. Illius vero que fit ex lubricitate matricis et debilitate ipsius signa sunt: embriosis abortus sit antequam magnificetur: et curantur ex matrice assidue humiditates plurime: quare oportet ut administretur vomitus cum eis que educunt flegma: deinde supponatur collirium ex steriioribus colloquintide et sarcocolle et recipiatur: deinde clistericef cum aliquibus odoriferis stipicis ex illis que confortant matricem de illis que dicemus: et ponatur super ipsam ex illis etiam: et sint cibi eius frixi et patellis preparari et administretur regimen exiccantiuum. Illius vero que fit propter grossam ventositatem in matrice signa sunt inflatio suminis semper et noceri a cibis inflantiis et abortus antequam magnificetur embriosis. Et cura eius est aqua radicum et oleum de cherua in hora in qua non est pregnatio: et omnia que exiccant ventositatem: et illa quibus matricis frigide curantur ex suffumigationibus et alijs. Illius vero qui fit propter superfluitatem caliditatis eius signa sunt extenuatio mulieris: multitudo pilorum in sumine et paucitas menstruum et grossitudo eorum et nigritudo eorum. Et cura eius est regimen impinguium quod equat complexionem eius cum cibis in frigidatibus vel temperatis usquequo impinguitur corpus et minoret ipsius inflammationem. Illius autem que fit ex siccitate matricis signa sunt extenuatio mulieris: paucitas menstruum et siccitas vulue assidua. Et cura eius est dilatio in cibo et assiduatio balnei et vinum plurime continuationis et assiduatio coitus et administratio oleorum: et adipum et pessaria lenientia. Illius autem que fit ex emorroidibus velce ribus malis nascentibus in matrice. Cura est id quod diximus antea: nam impinguiatio non fit nisi ex sanitate in melle. Illius autem que fit propter malitiam complexionis spermatis: ita ut sit vehemens caliditas aut vehemens frigiditas signa sunt signa complexionis corporis calidi et corporis frigidi et citrinitas spermatis et paucitas eius: et fetor odoris eius est significatio ex parte ab equalitate ad caliditatem: et exuberatio eius et subtilitas ipsius est significatio ex parte ab equalitate ad frigiditatem: et non puenit malitia complexionis spermatis ex siccitate et humiditate ad hoc ut probibeat generationem nisi contingat ut inueniat pariter et puenientem: et fiat fortis tunc. Et cura istorum est cum declinatione com-

plexionis calide ad frigiditatem et frigide ad caliditatem cum cibis et medicinis et regimine subtilitate: et ut opponatur viri calide complexionis mulieribus fride complexionis et conuerso. Et prohibet ad impregnationem et ut sit propter viri conueniens complexionis mulieris cum sit ambo siccis male complexionis. Et considerat impregnationem cum opponitur omni complexionis cum eo quod ipsi est contrarius: ei vero qui est equalis complexionis conuenit cum ea que est inequalis complexionis: et multiplicat eorum generatio cum aggregatio ipsorum: plures namque viros non generant ex muliere: et pmutat eam pro alia: cuius propter contraria est complexio illi: et generat: et sicut se habet res in mulieribus, consideret ergo id primum in capitulo cognitionis complexionum et fiat secundum suum esse: et ad impregnationem inuatur semen bencie quoniam potat: et radice eius quoniam comedit. Et ex rebus que supponuntur est amicus cum teris et misceat cum medulla ossis cervi aut vituli: et supponit cum lana ante horam coitus: et sicut coagulul leporis quoniam permisceat cum butiro cocto: aut sterus vulpis cum oleo ro. cum supponit cum lana. Et ex eis que faciunt illud cum proprietate sui est ut mulieri supponatur succus albulbuc cum lana, et sicut cum semen albulbuc masculi supponit post conceptionem parit mulier masculum: et quoniam supponitur semen femine parit feminam.

De sterilitate.

CAP. XC.

In sterilitate aut in viris aut in mulieribus absque aliqua causa quas diximus: imo per proprietatem que est in spermate: sicut est dispositio arboris non fructificantis. Et primi quidem dixerunt ad cognoscendum illud capitula prima que nos non dicemus amantes breuitatem.

De his que prohibent impregnationem. CAP. XCI.

Rohibet illud erectio mulieris post coitum velociter: saltus eius ad partem yliorum et saltus frequens et descensus a gradibus cum velocitate: et supponere alchitra et aqua rute ante coitum: et post ipsum suffumigatio in traiectorio ex nuce cipressi et serapio et mirra: et comestio ex ruta et cepa et oleribus acutis: et ut supponatur fel vaccini et frustum salis gemme et eleuatio pedum super parietes hora una: et ut bibat radices narcisci: et quod est superius algarab et folia eius: et quod est superius vitis cum bibitur simul: aut singulariter: et si bibit ista ante horam partum inuabunt ad partum.

De his que faciliem partum efficiunt educunt secundum et egredi faciunt fetum. CAP. XCII.

Acilis fit partum si assidue mulier introitum in tinam et balneum in die aliquoties ante horam partum per mensem: et non perlonget sessionem in ea: et inungat dorsum cum oleo de narcisco et de ben de lilio. et similiter quod est in feris totum ventris: et comedere ex iuribus pinguibus: et cum presens est hora partum non multiplicet pmutationem de latere ad latere. imo extendat pedes suos: deinde crigat super eos subito aliquoties: et tumefiat os matricis cum oleo sisamino aliquoties aut oleo de ben: aut de narcisco aut de lilio: aut fundat in ipsum mucillaginem se. lini aut mucillaginem altee si fuerit vehemens siccitatis et non videris humiditatem oleo. Et si difficilis fuerit scissionis secundum fundat eam obstetrix ynquibus suis aut cultello paruo: et si difficilis sit partus: sumat in potu trociscos de mirra et decoctionem fenugreci et dactylos cum ruta: et confortetur cum aqua carnis et soluat de gallia quantitas sexte. et a. partis in vino: et sumat ex eo in potu una vice post aliam: et suffumigetur cum mirra et oppoponaco aut castoreo et becerab per traiectorium: et eycit fetum et secundum et sternutatio cum codicif: et detur in potu mirra cum aqua rute: de qua detur antea. cum. 3. 5. aque rute. Si autem partus difficilis fiat: et

moriatur fetus: tunc da ei in potu trociscos d gumis que sunt in antidotario: ipsi. n. eyciunt partum statim: et suffu-
migetur mulier etiam cum eis: et sedeat mulier in aqua i
qua decoctum est calamentum campestre.

¶ Et eis q̄ facile efficiunt partu cū pprietate q̄ ē i ipsis ē ra-
dix borborariensis sicca q̄ ligat sup coram mulieris.

¶ De exitu matricis ani et ymbilici. CAP. XXIII.

Infert eis lesio in aquis stipticis sicut
aqua cucurbi quā dicturi sum⁹
et inungat cum oleo ro. et puluerizet desup me-
dica mē stiptici et in frigidetur: et post illud se-
dea nt in aqua de cucurbita et abuant cum ea:
cū aut matrig tam egressa est: tunc necessarium est cū B
vt ponant vctose: aut ollula sup pectine corā duobus in-
guinib⁹ et vt frequentetur cura.

¶ Cōfectio medicaminis stringentis ymbilicū cū egredi-
tur post partū sumat tenta et inuoluat sup ipsas pānus et
accipiat minutū thus et officiat cū albugine ouis: et li-
niat cū eo super ymbilicū et impleatur ipso.

¶ Medicaminis aut stiptici pfectio. R. karabi thus. ba-
laustias gallas antimonii: acatā et alumē cribellata et iū-
ganē et puluerizet sup anū et ymbilicū: et q̄q̄ addit i ipo-
cerusa fm mensuram vnius illorum.

¶ De signis pregnationis. CAP. XXIII.

E signis pgnatōis ē q̄ vulua post coi-
tū ē sicca i q̄ humiditas nō ē:
et q̄ mulieri accidit pigritia et tarditas et decli-
natio ad somnū: et coartatur os matricis post
illud adeo: vt in ipsa non egrediatur stilus.

¶ Ista ergo sunt signa q̄ nō faciūt errar. cū ergo pterierit
dies retinet mēstrua et pupilla mamille denigrat et com-
mouentur mala desideria et nausea et apparet malitia co-
loris et pannus.

¶ Signa masculi fetus et femine. CAP. XXV.

Bonitas coloris mulieris et paruitas ap-
petitus coit⁹ et pāni paucitas s̄
significatōes q̄ est masculus: Et multitudo
pāni et malitia coloris et multitudo maloz de-
siderioz: cū supfluitate significat pgnatōes fe-
mine. ¶ Inflatio pupille mamille dextre et nigredo ei⁹
significant masculum et sinistre feminam.

¶ Et cūct⁹ sanguinis ad foramen naris dextre p̄us s̄gt ma-
sculū: et cō feminā. Et leuitas motu s̄gt masculum.

¶ Et s̄lt⁹ grauitas motu significat fe. Et s̄lt⁹ grauitas in
latere dextro et rubedo maxillaz significant mas. et earū
nigredo significat fe.

¶ De egritudinibus ani. CAP. XXVI.

Egritudinibus ani sunt emor-
roides et fistu-
le et inflatio venaz et mollificatio ani et ragadie
et vermes parui: et exitus ani cum sit egestio.

¶ De emorroidibus alie sunt eminētes: alie
p̄funde. de eminētibus q̄dā sunt yeruce dure: et q̄dā sunt
molles: crudū emittentes humore et nominat morales: et
quedam sunt humide sanguinee.

¶ Et cura quidem eaz q̄ de morali⁹ humide sunt: est vt
capiant cū instrumēto emorroidaz et icidat radicit⁹: et si
fuerint plures numero nō incidant oēs vna vice: et py-
ciaf sup eas post icisionē alumē: acatā et balaustie et pul-
uis molēdini: postq̄ cūcurrerit res ex sanguine mag⁹ nisi
retineat sanguis ex seipso obediens. Si at accidat apata
inde et dolor difficilis. q̄d q̄d plurimū sit cū de eis icidit
plurimum et finitur et elaboratur subtiliter in finiēdo: et
non descendit sanguis qui currit post incisionem: quoniā
accidit in illa dispositione vt apostemat⁹ anus adeo:
vt retineantur vna et sterc⁹: et dolor fiat tūc oz vt fiat ses-

sio pp hanc egritudinē in aq̄ cala in qua decocta sūt fo-
lia altee: et in q̄ plecta sunt semen lini et folia caulium.

¶ Si vō sanguis q̄ ex eis currit si fuerit plim⁹: tūc flōmēf
basilica et et p̄let emplō d cepe: et ep̄lo vitelli oui q̄d di-
cem⁹: et fiat minoratio cibi et pot⁹: ne multiplicet vrina et
egestio tribus diebus donec sedetur apostema.

¶ Et q̄q̄q̄ curatur ille q̄ icisionē cū ferro abhorret ita vt
ligent cū pilis aut filo forti subtili. Et opz si ex ligatione
dolor cōmoueat: aut apā vt administret ea que dixim⁹.
Et curentur cū medicaminē acuto: ita vt puluerizet desu-
p vna vice post aliā vicē donec denigrēt: deīn emplēt cū
caulibus elixatis: et butiro donec cadant: et ferrum quidē
conuenientius est ei magis incolumē: medicamen enim
acutum non fortasse saluatur ex dolore vehemēti: aut
apostemate. ¶ Et meli⁹ q̄d cū vis icidere emorroidas
aut ligare et medicare eas cū medicaminē acuto vt p̄mit-
tas an illud floboromiā basilice: et q̄dā suffumigat emor-
roidas cū anacardis et assiduat illud vsquequo denigren-
tur et extenuentur et cadant.

¶ Cōfectio medicaminis eradiciētis emorroidas mirabilr
R. iusgami sicci nigri aurei. y. succi iusquiami albi aurei
iij. aluminis iamenti: colcadis an aurei. y. affi⁹ an. i. cera
se tātūdē. terat et misceat cū cera dissoluta. cum oleo ro:
et liniatur super pannum et ponatur desuper.

¶ De si fuerit emorroides iteri⁹ tūc admistret B colliriū
qm̄ eradicat eas cū fortitudine cui⁹ pfectio. R. arsenici ru.
et citri. aluminis iamenti: et alkali p̄tes eq̄les terat et officiat
cū aq̄ granatoz: et liniat cū eo loca eminētia et liniat i cir-
cuitu eaz cū cera p̄pata cū olo ro. et sedeat eger eleuatis
coris suis et expectet hora media. nā emorroidis dūmescit
et cadit et eradicatur radicitus. Et oportet vt curatio fiat.
hoc medicaminē in sole: aut iuxta ignem.

¶ Cōfectio medicaminis q̄d pōit sup anū p⁹ icisionē emor-
roidaz. R. acatie rubee pure: scorie plūbi ambroz an. au-
rei. iij. coriā dri sicci aur. y. terat et misceant cribellata: et
officiat cū aq̄ et liniat sup pānū et ponat sup anuz et ex eis
q̄b⁹ curat mox et emorroidis et abscedit ea: et facit ipa cade-
re cū facilitate i tpe lōgo ē vt suffumigēt eaz folys mirti
sp et sedeat eger i decoctōe eaz. extenuat. n. et denigrat.

¶ Et s̄lt⁹ suffumigatio cū corticib⁹ capparis et radicib⁹ ei⁹
pulpa colloquintide et mirra et nuce ciperissi: et ista valet
emorroidibus paruis.

¶ Ad emorroidas vō magnas fortes plenas pfirmatas si
valet: nisi icisio: aut medicamē acutū. at vō eis q̄ p̄funde
sūt: sūt sāguice: nō ē curatio nisi medicamē acutū de q̄
sup eas puluerizat: donec dnigrēt: deīn emplēt cū cau-
lib⁹ et butiro: et iteret istud donec finiat caro mala tota:
deīn curet cū puluere gñatiuo carnis donec extenuet et
psolidet. ¶ Sāguice at si nō sūt plene i q̄busdā baz dis-
pōnū et inflāt et dolore faciāt vehemētē: dimissio accedē-
di ad eas ē rector. ¶ Si at inflate sūt et replēt et dolore fa-
ciūt: oz vt liniat cū succo cepe aut felle tauri: aut vngue-
to viridi acuto: et tolere id donec currat ex eis sāguis. qz
sic sedat dolor: et p̄mittat an id flōmia basilice: ipsa. n. cō-
fert oib⁹ sp̄b⁹ emorroidaz: et cū emorroidis ē p̄fuda sāguī-
nea et caput ei⁹ ē itra anū: oz vt ponas vctosā circa anū et
extrahat: deide curet. ¶ Et p̄fert emorroidib⁹ abstine-
tia ciboꝝ q̄ gñant sāguinē crosū sicut lētes caro vaccia:
alnimacud: caro salita: fabe: case⁹: et medicie: et cibi acuti
casi gadurūt sāguinē et denigrāt eū. nā emorroides non
gñant nisi ex adustione et acuitate i sāguie. Sicut pip̄: al-
lia: cepe: et p̄dimēta cala: nā i illo i cui⁹ sāguie nā ē acuitas
emorroides necessario gñant. In hñtib⁹ vō sāguinē dū-
cē et carnes teneras humiditas nō fortasse gñat emorroi-
das: q̄re oz vt ille i q̄ icipit emorroidis p̄fuda: et sāguica flō-
met ex basilica et solutōe educat melācolia multotico et

dimittat cibos crossos et acutos et vinum nigrum crossum et oia que inspissant sanguinem.

De fistula ano et oib' loci q' effundit sag. C. XXVII

Fistulis q'da sunt penetrantes quoz si gnus e q' ex eis egredit ven tostitas et sbera: et de eis sunt si penetrates ex q' b' no egredit vetositas: neq' aliud et penetrates q'de no sanant nisi cu ligatõe et extractiõe cu falce. Deinde curant cu medicamine icarnatiuo: ipsuz q'ntz officii i vnguento basilicon: et q'ntz gnat ex ligatura sup ometu q' egreditur fex absq' voluntate quoad vice rit post illud: q're oz caueat ligatura q'd e fm huc moduz: et hoc q'de fit i eo i quo caput fistule loquiu e ab ano val de: in illa aut q' ano ppinquat no est timor: no penetrates aut oz vt curent cu medicamine acuto q'd dixim' p'cipue in caplo fistule q' e in lachrymali et medicamine q'd intro mittit i ea: deinde ifundat i ea butyr: recedat: deinde ifundat i ea medicame icarnatiuu q'd subtiliatu sit sicut aq' mell.

Ragadias at si e febris et e apa atiquu i gbusda dispo sitoib' p'fert flomia et vnguetu de cerusa. Si vo no e apa: neq' acuitas p'fert emplm de vitell' ouoz et inunctio cu oleo de nucleis crisomiloz i quo q'de ponit bdellium Et filr p'ferut ragadiys pectinis et marris et virge ea que p'ferut ragadiys ani et suffumigatio cu bdellio cui supiaci tur adeps et p'fert eis q' sunt veteres vt fricet donec cur rat ex eis sanguis plurimus: deinde curet cu basilicon.

Et p'ferut ragadiys et sp'eb' emoroidaz pillule de bdellio et suffumigatio spoly serpentis et cortices radicz cap paris et bdellium et serapinum.

Et p'fert et ragadiys adeps gallie et adeps anat' q' terit cu drag' et sedeat eger i aq' cala: cuu emplet cu eis.

Et p'fert eis vnguetu scilicet de litargiro et oleo et gummi gra noz alkedra cu ex eo inungit. Illi vo q' ledit eo q'd cur rit ex ragadiys p'fert sessio i aq' cucume et adberef ano co tu ver' antiquu ibibitu in aq' aneti siccatu p' illud et pul uis molendini et puluis viceoloz abraforum.

De disruptõe venaz in ano. CAP. XXVIII.

Disruptio q'de v'az e q' currit sanguis ex ano cu distillatõe aut ipul sione continua: et no oz vt abscondat iste sanguis du no debilitat et du pmanet nigricoloris. Si aut egredit cu impulsu et e dispositiõe aliq' et fa eit icurrere tremore cordis et debilitate amboz genicu loz et no retinet: oz vt i potu de f i illa hora trofici de ka rabe cu aq' sumac: et filoniū q'd ego dica cu aq' sumac et co medat cibū ditiū cu aq' sumac: aut cu agresta et assiduet an paroxysmū flomiaz basilice et dimissionē cibo: gacu unt sanguine et multiplicat ipsz et filia fm q'd dixim' q' mul tiplicat cursum sanguis. Et si currit cu piodis i horis et no debilitat corp' p' ipsz no oz vt abscondat. curru nāq' ei' a plib' fit euasio egritudib'. Cu at i sumo abūdat: tuc opz vt no sit negligētia i ipso: facit. n. incurrere ydropisim.

De mollificatione ani. CAP. XXIX.

Eea quidem fit exitus fecis sine voluntate. Si autez fuerit illud post ligationez fistularum: aut cu casu super dorsum: et mollificantur cum ea pe des: et accidit ei subito illd: tuc no e ei curatio.

Cum autem accidit illud ex percussione aut casu paula tim: tunc confert ei vt emplastrentur et inungantur spon diles inferiores que sunt ex spondilibus dorfi cum eis q' diximus in cura paralisis: et sedeat eger in aqua cucume in qua decocta sunt cum commixtis nux cipeffi: costus: spica nardi: mirra rosa: mirtus et capita granatoz et simi lia. Egressionē vo ani iam diximus in exitu marris.

De vermibus ani. CAP. C.

Aidam sunt magni et q'daz parui. Signa eoz sunt pruritus et comotio i ano et q'ntz sunt filles vermibus caset: quoz cura e sup ponere oleū doliuis albis et oleū ablutū quo usq' fiat albu q'd ponit i alyis oleis aut olz de nucleis crisomiloz: aut oleū de kerua aut aqua rute: aut aliqd de aloes aut fel vaccini: aut aqua calameti: aut aq' lupinoz: aut pulpa colloqntide et sale. Et sunt q'da eoz lo gi et lati. Et curant potu medicine educētis eos fz q' nar rabo: et oz i pms vt no cibe: i maturis: et toleret id donec laborer labore pueniēti sup fame. Deinde sorbeat aliqd la ctis ita vt cu fecerit illud dieb' aliqb' dissoluat medica me i lacte: et addat illa die i labore et fame: deia bibat ipz post id: et cu expulsi fuerit vermes tuc abhorreat p' id cu bu vinctuosu et creta et frumetu viscosu panē azimū: et ca seū humidū: et cibe tpe folius bucella panis cuz muri et sinapi: aut sumat aliqd ex oliuis amar' et maturis: aut cha mich capparis: prohibet enim redire eos.

Et signa vermibus in vetre sunt citritas coloris et velocitas comotiois famis: puitas toleratõe ei' et vebemētia mor di catōis: sincopis dolor i vetre tpe famis: scilicet bilis cleua tōis ipsoz et inuolutiōis eoz i illa hora: et aqua currens ex ore et egressio ei': aut ex inferiori regione: aut ex supiori cu labor adest aut feb. acuta. Cu g' accidit dolor i vetre veb mēs facit icurrere re filles epilie et sincopi et spasmo p' veb emētia sua. Si g' videris id i boie ex quo vermes egrediuntur: tunc facias q' est ex vermibus.

Incipe g' et line vetre cu pulpa colloqntide et aq' rute et felle vaccino. Et si dolor fuerit vebemēs valde et eger iā icurrit epiliāz p' vebemētia ei': tuc icipe et va ei i potu lac ita vt cu sedat dolor paulati line vetre ei' ex eis q' dix im': si ergo ceciderit tuc iā sufficit tibi: et si no cadunt: va ei i potu medicame extrahē eos: et si negligas tuc: q'nt ac cidit eis accidētia mala valde.

De hernia et ruptura et apatib' q' fiut i testicul. C. CI.

It propter egritudinē i mirach et est ruptura ancribatū fz vir tute: cui signa sunt: q' q' resupiat eger sup dō su suū et ponit manū suā sup eā redit ad locuz suū. Et curā q'de ei' medici p'termiserūt: et non sūt ea v'si: q'nt e i ea timor: et addit et no curat et medicat vt no addat hac curatõe: oz n. ne ille q' rupturā bz moueat post cibū oino et ppe p' potū vini aut aque: et deinter cibū oēs iflatiū: et ad sumū repleri ex cibo et potu: et medullas et olera et fruct' humidos: et pficiat totū q'd sibi necessariū ē an comestione deinde p' comestione adhereat resupiat onē: si fuerit sedēs: re mirach ei' strictū: et no festiet ad sur gedū cito: imo postq' strixerit ipsā et posuerit manū suā d' sup et cōpresserit ipsā ad iteriora: et no oz vt ponat sup eaz cu strixerit pilā: q'nt ipsa dilatat eā: imo inuolutiōez q'dra tā refrenatē eā: et empletur et cu empla rupture ex eis q' dicem': et assiduet stricturā. nā q'ntz sanat oio cu istis em plastris et strictura q'nt ruptura e pua: aut e in corpe humi do: assiduet ergo medicinas q' resoluūt iflatiōez ex eis q' di xim' i colica: et no coeat nisi cu strict' ē vltia p'strictiõe: et v'ter lenis vltie: et caueat sessionē i aq' cala et lōgitudinez effusionis aq' cale sup eā et luctamē et sale: et deābulatōez laborioza sup eā: et descēsum ex gradib' cuz velocitate: et onus graue et vociferatōez vebemētē. Ita. n. dilatat rup turā imo faciūt ipsam etiā accidere quandoq'.

Et fit i testiculo: et q'ntz fit absq' ruptura. f. ex dilatatiõe meat' q' ē i neribatu et magnificat cistis testiculoz: et illud ad vltimū aut est ruptura aut ē dilatatio hui' meat'. q're ad ipsz descēdit et cadit i ipsz aut girbu aut itestia: aut v'to stras: aut aq' aut apata q' eueniūticipiētia i testicul' et cisti eoz. Signū itaq' rupture ē q' q' tu pieceris egrū su

per collum suum et eleuaueris pedes eius: et compresseris dorsum eius: et posueris manū tuā super locū: et presseris spm: redibit deorsus aut totū aut pars ei: et cum rugitu et sine rugitu: aut cum facilitate: aut eus difficultate. Illud ergo qd redit cum rugitu plurimo est ventositas: et id qd redit cum rugitu minore illo est ex intestinis. Et illud qd redit sine rugitu plurimo et cū difficultate ē sīrbum: et sīrbū qd ē intestina redeūt cū difficultate. Et vētositas si ne difficultate. Et cura eorū sīl ē vt reducātur cū facilitate. Si aut non redeat cū cōpressionē: tūc sedeat eger in aqua ca. p. hora vñā post vacuitatē vētris et pma desup post illud. tunc si redierit bene erit. et si nō redierit addat in aqua calida donec redeat.

Cū ergo redierit emplastrabis cū emplō rupturē adhe-
rete et vētositatē effugāte et assidue stricturā et nō dissol-
natur in minore spacio decem dierum et administra de ci-
bo et regimine ea que diximus.

Cum autem magnitudo cistis testiculorū ē ex eo qd fun-
ditur in ipsa: tūc signa ei sūt grauitas et qd est apā splēdi-
dū cum paucitate vrine et magnificatur valde.

Et cura eius integra cū qua nunq̄ redit est vt cauterize-
tur et pforē et post pforatōē euacuet qd ē ea ē: pforē a
duab' partib' omīsure duorū ouorū cū capite slobotomi
et curret ex ea aqua sicut curret sanguis ex flōia. Qd si fue-
rit p̄fima et mag' valde: tūc nō oportet vt euacuet i die vna.
sed in duob' dieb' post q̄ egro datū fuerit aliqd q̄ pforē
te. fortasse. n. faciet accidere sincopim: dū aut nō caute-
rizat redit post dies et mēses et idiget pforatōē p' mēses.

Que at hui' gnīs minor ē cura sine pforatōē: s; cū me-
dīcinis q̄ exiccant aquā ex eis quas diximus i ydropisī.
apā calz i testiculīs ex calitate: cui signa sūt ru-
bedo color et calitas tact' vebemētia pulsatiōis.

Et sic Cura ei' ē flōia basilice ex latere apatis: et si abo sint
apost: tunc ex latere dextro. et ponant herbe desup ifrigi-
dātes et sedeat in aq̄ frida: et inuoluat sup ipm pān' ibibit
aceto et aq̄ ro. et liniat cū gbusdā epibimatis q̄ pueniūt
apati acuto: ita vt qd sedat pulsatio icipias in resolutione
apatis cū leniētib' resoluētib' in p̄mis: sicut cū farina fa-
baz et cicēris albi et camomilla pfectis cū mucillagie p̄s-
ly et mucillagie lini et cū careno: deinde cū eis q̄ sūt fortis
resolutōis et lenificatiōis si idiget illis: sicut bdelliū armo-
niacū et mirra et adēps subtilis et reliqua q̄ dicem' in cura
apati duri: et empla q̄ resoluūt apata crosia testiculorū.

Et sunt ex eis frīgida crosia et iam diximus curam eorū
in cura apostematis frigidī.

Apostema at virge fit et ex vētositate vaporosa i
q̄ ē calitas parua replere ipsā et i flāte
et redere ipsā vt chorda: et addere i lōgitudine et latitudine
ipsi. Et et ex apate molli: v; oīa ista ad p̄dictū ē q̄ i
flatio ex vētositate nō cedit tactui cum tangitur.

Sed apostema molle cedit cum tangitur.

Et cura apatis mollis fit hoc medicamine. R. folia vi-
tis recentia. xxx. numero: thuris aure. y. cere aut. y. terā-
tur et emplastratur cum eis virga.

Cura inflationis ex ventositate vaporosa que plurimū
accidit adolescentibus est slobotomia: vt liniatur virga
et testiculi cum ceroto huiusmodi. R. cere partem. i. olei
ro. partes tres: dissoluatur cera cū oleo et ponatur i mor-
tario et proyiciatur desuper ex aqua frīgida: et moueat sē-
per donec nō recipiat aquam et detur in potu ex aqua ne-
nufaris aut semine eius. Si autem nō fuerit calitas ma-
nifesta: tunc da ei in potu semen agni casti: aut rutaz quo-
niam est sanitas eius.

Ramici autem infantium cuius color est albus cō-
fert vt distilletur in foramen virge sambaz
cinū oleum: et empletur cum bdellio dissoluto cū vino et

ingenietur vt paru' sit flet' pueri et stringat ramey et mi-
nozeur ex lacte: et si fuerit ruptura emplastratur cū em-
plastro faciēte adherere: qm multoties operatur i ea.

De podagra et dolorib' iūcturaz CAP. CII.

Lurimum sunt ex humore crudo
cū p̄mixtū est aliqd cole-
re et fm min' ex sanguine indigesto: et qnq̄ ē cū
eis calitas vebemēs: et nō noīat podagra: nisi
q̄ est in iūcturis pedū: qd p̄pū est qd apā eo-
rū nō sit saniosum et nō facit collectōēz saniei: sicut reliq̄
apata. S; aut resoluūt aut incroscat: et sit lapis et rūpūtur
ex eo digitū: egrediūt ex eis res diuerse ex sicco et hūido

Et sig doloris iūcturaz ex calitate sit rubedo coloris lo-
ci et calitas tact'. Cura ei' ē flōia ex sinistra manu si ē
i dextro et cō. Et si ē in pede sinistro ex manu dextra: et si i
dextro ex manu sinistra: et nō o; vt dimittat flōia i hac
egritudine pp' ppingratez t̄pis slobotomie. S; o; vt si
at flōia cū icipit apā et dolor et pulsatio cū calitate i iū-
cturis fm qd dixim': et p̄cipue si ē apā quātitatē magne et
rubei coloris. Si nō est magne quātitatē: neq; vebemē-
tis caliditatis: sed est cū hoc caliditas: necessaria est flō-
botomia: v; ex extrahat sanguis minus: et sit p̄tent' post
illud eo qd educit colerā ex eis que p̄p̄ia sunt doloribus
iūcturaz calidis ex decoctionibus et pillulis quas dice-
mus cōuenientes dolori iūcturaz calido: et post id linia-
tur cum epibimatis que dicemus: et declinetur i apā
te magne quātitatē rubei coloris ad oē epibima in quo
sunt frigiditas et stipticitas que dicem' cūcipientia apati-
bus sanguineis et iūcturis et in apatibus: quorū caliditas ē
magis augmentata q̄ ipsoz rubedo et magnitudo: necessa-
riū ē declinare ad illa que ifrigidat: p̄ter qd stipticitatē
faciūt: aut si faciūt stipticitatē plurimam ex eis q̄ medici
noīant epibima apatū rubeorū et apatū colericorū: et sīl
fiat in cibo et assimilē cū sunt apā sanguinea: quorū signa
sunt ea q̄ dixim'. s. magnitudo quātitatē apatis et vebē-
mentia rubedinis coloris cum caliditate tactus.

Colericorū et caliditas est magna augmentata: s; quan-
titas diminuta: et eorū tēssio minor: et nō est eis multitudo
rubedinis: et fm plurimū sunt ista apata cala cōmixta ex
cola et sanguine: et sūt sig cōmixta: q̄re o; vt sit cura p̄mixta.

Sit cib' itaq; i apatib' sanguineis oē acetosus stipticus
sicut granata: agresta et ribes et sumac: et curatio s; illud et
i colerico oē qd incroscat sanguinē sicut id qd agelat et al-
mos et atrail et alchiel et ad sūmū declinatio ad id qd hu-
mectat cū ifrigidatōe sicut cucurbita: citrol: cucumeres:
olera frīgida et melones indi: sanic cū zucharo: et aqua or-
dei: cū flōmaueris et solutōēz feceris in apostemate cali-
do et emplastraueris cū eis que dixim': et declinauerit do-
lor et apostema: tunc apostemata sanguinea magne quā-
titatis indigebunt resolutione. Incipies ergo cum me-
dicinis leuis resolutionis: sicut est mucillago p̄sly mucil-
lago seminis lini: camomilla: altea adēps galline: anatis:
deinde cum eis que sunt p̄uenientiora et fortiora: sicut ea
in qbus sunt bdelliū et armoniacū: storax: mirra: et adī-
pes subtiles ex eis q̄ dicemus: et administrabis post illud
si indigueris illa que scindant veficas vclociter et extra-
bant illud qd est in eis ex illis que dicemus.

Apostema vō pauce tensionis colericū non indiget post
declinationē resolutionis et si indiget eis: indiget que sūt
pauce resolutionis. Sanguineum aut indiget illis fm quā-
titatē magnitudinis sue capacitatis et paritatem sue ca-
liditatis: et in ceptionēz ad tenebrositatē et ad puritiē. Sit
ergo tua operatio fm illud ne remaneat durities i eo ex
qua disrumpantur iūcture: et accidit et disruptio multo-
tiens ex supremo studio in ifrigidādo apata calia: et nō o;
qd vt maximū studiū adhibeat ad hoc et p̄p̄ie in eo qd

florū m?

signa

magis augmentata qd ipsoz rubedo et magnitudo: necessaria

magis

magis

magis

et ex p̄p̄ia sua Apostemata et magis
florū et quod rā apata calia: et nō o;
magis quā pauce et ad p̄p̄ie

ex eis est magni spaci et pauce caliditate. Sed dimitte in fractione eius cum vides ipsi iam erigi et stare et non additur.

Colerici vero in frigida quantu potes. non. ex eo times disruptioem. Et quicquid accidit disruptio etiam ex eo quod infirmus ultime studet in acceptioe medicinarum que sedant dolores iucturaz sicut hermodactili et letes: et ossa coibusta et ea que dicemur ex istis. Sit igitur administratio tua istorum in apatibus magne quantitate que non sunt vehemens caliditate. In apatibus vero colericis vtere eis post euacuationem colere fin quantitate multitudinis materiei et paucitatem eius et vehementia doloris fin quantitate magnitudinis eius et tensionis eius absque timore secundum quantitatem qua sedatur dolor integre.

Doloris autem iuncturarum facti ex humore crudo frigido signa sunt dolor et apostema absque rubedine in colore et sine caliditate in tactu: et est magnitudo quantitatis eius et tensionis ipsius et fin quantitate multitudinis materiei et paucitatem ipsius et vehementia doloris fin quantitate magnitudinis eius et tensionis ipsius.

Cura eius est ut intentio tua sit in principio vomitus cum eis quod educit flegma crassum: et solutio que fit cum pillulis de hermodactilis et pillulis de tapfia: et stomachicorum ad summum cum eis in quibus cadunt pulpa collogentide et cetaurea et succus cucumeris asinini et semen vitice et filia ex eis quod dicemus.

Cum igitur euacuaueris emplastrum ipsi cum eis quod sunt lenis calefactois sicut vitella ouorum et rob et medulla panis de simula et filia cum croco et lacte dulci et filia ex eis que dicemus.

Si autem fuerit vehemens frigiditas in tactu: tunc cura ipsi cum storace et sambaco et euforbio et castoreo cum puenit ad statum: et incipit declinare: tunc incipe in resolutione et stude in ea valde ut non fiat lapis: et non omnimode vna vice studeas resoluiere subito. Sed resolue ipsum dum non inueneris ipsum addere duritiem.

Cum autem videris ipsi iam indurari: tunc cessa a resolutione et administra lenientia: donec videas ipsum iam lenificatus deinde redi ad resolutionem: ista namque non possibile est ut remaneat ex eo aliquid quod fiat lapis: et caue ne administres in hoc modo medicinas quod noiant sedantes dolorem: nisi forte post euacuatores forte cum soluto et vomitu et subtilia ei cibum totum et caue in eo potum aque fri. In apatibus autem calis non.

Ex eis que nocent hominibus huiusmodi doloris iucturarum sunt labor pinguis porisimo calciameta stricta: ebrietates: repletio ptrafies quantitate cibi: vinum autem cibum et nocium nervis: et coit et nocet nervis et est magis adiuvans ad hoc ut fiat podagra: et digestio quam non complet fin quod os et coit et balneum et caueat a balneo iuxta horam poris: offert eis oibz exercitium temperatum post egritudine et flomiam et solutionem et euacuationem et vomitum.

Cautela autem a doloribus iuncturarum sit abstinentia a repletoe nauseatina et dilatatoe in comestione et potu et assiduando flomiam: et solutoem autem horam paroxi. et minorando cibum et dimittendo vinum in istis horis et alienando laborem illarum iuncturarum: et dimittendo coitum. et fricando iuncturas cum medicinis plime subtilitatis ex eis quas dicemus post.

Et quicquid eradicat dolores iucturaz et podagre eradicatoe aliqua medicine fortes in puocatoe vane vehemencia subtilitatis ex eis quod dicemus: et verum tamen os ut admistref ex his quod accidit ex humore crudo: aut ex humore cuius plimium est crudum: et dimittant in illis quibus accidunt cum eo apostemata calida inflamata: et illis qui accidunt dolores iuncturarum: de his recedat ab eo aut ptrafient terminum poris. preter quod ei eveniat malitia dispositio in paruitate cibi: aut supfluitate laboris aut similibus ex eis quibus alienat corpus: euacuet in hora poris ex humore quod suetus est.

Si fuerit apostema calidum cum flobotomia: aut cum

eo quod educit colera. Et si fuerit frigidum: cum eo quod educit humorem frigidum ex eis que diximus.

Et non obliuiscaris: quoniam quicquid pducit ad mortem subitam aut asina: signum illius est: quod incipit tremor cordis: aut strictura anhelitus. Et quicquid facit icurrere paralysim aut apoplexiam: signum illi est: quod incipit tremor cordis et aliquid ex ptribus sensuum: et quicquid aduenit id subito: quapp non dimittat quin euacuet cum sentit paroxysmus.

De sciatica et dolore iucture anche. CAP. CIII.

Ec est species vna doloris iucturarum. Sed quod est in iuctura profunda super quam est plurima caro super quam non appet signum apatis manifeste: diuersificat cura eius in quibusdam horis a reliquis doloribus iucturaz cura.

Cum igitur est dolor in anca et non mouet donec expredatur ad coram tunc est dolor anche purus.

Et qui extendit versus ad coram et lacertum cruris et pedem: tunc est sciatica: et quicquid est in vtroque latere. Si ergo accidit in sinistra est vehementior quam in dextra.

In dolore autem anche os ut consideret illud quod pcessit de regimine egrorum: cuius humoris necessaria sit aggregatio ex cibo et potu et motu eius: et significat ex eis humor: si demonstrat hoc in ancha et sentit aliquantulum calor aut frigus tunc verificat signum super qualitatem superfluitatis.

Si est frigus curat cum vomitu forti ultimo multoties: deinde clisteribus que educunt viscositatem. et facit excoria tores ex eis quod dicemus: et cum suppositoibus illis similibus: et cum suppositoibus quod calefaciunt cum supponunt: et emplastrum ancha cum sedantibus doloribus: sicut emplastrum de camomilla et altea et semine lini et ex eis quod narabo ut sedet dolor anche in principio rei sue: deinde emplastrum rubificatia facientia vesicas: si illa necessaria sunt et quicquid sedant dolores anche fridum cum vomitu et clisteribus educantibus viscositates: et inunctione cum oleo de euforbio et castoreo quod dicemus fin similitudine illorum: et ex pillulis calidiis: quod si difficilis fiat in dispositioe sanationis eius necessaria est iteratio cures: et facere huiusmodi patientis fame ut mouet huiusmodi eius: et emplastrum rubificatia quod sunt sic B.

Si sinapis quod terat et admisceat ei quantum ipsum est de fimo colubino et pncipaliter cum decocto ficium et dimittatur: ut vestietur et currat id quod est in vesicis ex aqua: deinde vaporum ipsi cum aqua calida: et si non sedatur reiteta illud.

Si vero verum fiat: et timeat quod disloceat caput iucture anche. Cum signum est quod assiduus est dolor: et rorat vltimum quicquid expiccat quicquid cauterizet: et os ut cauterizatio eius fiat cum cauterio minuto super quod sit circuli anuli quantitate doloris et cum quantitate quod capiat caput grauati anche: ut fiat in vna vice circulus magnus in cuius medio sint duo circuli: hoc non est quod est veri: et non dimittat solidari versus in tpe longo cum eo quod super posuit de cepe pfecto cum butiro ut currat totum quod est in iuctura et redeat iunctura ad dispositionem suam.

In illo autem quod ex calitate flomem basilica ex latere illi: et si fuerit in vtroque latere flomem vtroque basilice: et si sede tur basia: si non flomem sciatica curuature geniculi ex ipso latere et non dimittas iucturam illa dispoene anche cum emplastris frigidis: sed de super in hac dispoene et ea quod sunt lenis calefactois: et sunt sedantia dolores de his quod diximus sicut camomilla et se. lini. Et si huiusmodi sunt emorroides fluit res sanguine suppone eis ex colliris quod excoziatores faciunt sine calefactois: flomia post id de vena quod est in curuatura poplitum et vetosa crura et coras et ancha ipsa vetositas cum icisione profunda ut currat ex ea sanguis plim: et cum eger vti in dolore anche medicis calis aut euacuatores putreficit supfluitas: et sit egritudine difficilis sanatio valde: quoniam materia ipsa: et fit sicut res quod super igne cocra icrossat et iduratur: cum cura est ut ponat super ancha ventosa quam maxia: deinde administrentur clisteria acuta.

Emplo

Morbia

Caues fuit
p. Angia
u. p. fa m
p. de
m. b. y. d. b.

puocatoe vane
fuerit
v. de p. p. h
p. de p. h
m. b. y. d. b.

Sclatica fit aut cum caliditate aut frigiditate: consi-
dere ergo regimen et dispositio pedum: et cures frigida cum
eis que dixim de curatio anche ex vomitu cibo: solutio
clisterib: calefactio: exiccatio corporis: et exunctio pedis
toti cum oleo in quo sunt strita castoreum: cuforb. toto de co-
sto et oleo cucumeris afinini: oleo laurino cum quicquid possibi-
le est emplatur hoc emplum cuius confectio.

R. farina lupinorum amarorum: decoquitur cum aceto et mel-
le et administrat. **I**n caliditate flomies basilica in primis: de
ide succedat ei flomia sciaticae. Si ergo sedat bene: et si non
iterum flomia basilice: et admittent cibi minores san-
guinem et subtiliantes ipsum.

De dolore dorsi.

CAP. CIII.

It secundum plurimum ex frigore et
humore crudo: cuius
signa sunt assiduatio ei: et quod fit paulatim: et sedatio
ipsi cum bene ambulat et mouet parum. Et confert
ei vomitus et solo cum pil. scidias et pil. de hermo-
dactil et pil. d. raphia: et unctio cum oleo quod dixim. i. quod distrup-
ta sunt castoreo. et cuforbium: et similia.

Et fit quicquid ex labore. Cuius cura est tranquillitas et balne-
um et unctio dorsi cum oleo de keri et viol. p. mixt: et potus
vini comitionis bone: et sistr. et cum ex multitudine coitus

Et quicquid ex debilitate renium: aut ex egritudine in eis: aut
apatibus et alijs: signa ei sunt quod est in catina: et debilitas cum eo
coit. Cuius cura est id quod diximus in cura renium. Et fit
s. raro ex repletione vene magne posite super dorsum cum exten-
sione: cuius signum est dolor in toto dorso: cum pulsatione et caliditate in
ipso cum reliquis signis multitudinis sanguinis in corpore.

Et cura ei est flomia basilice: et potus aqua granatorum: et itroi-
tus in aqua frigida: et dormire super locum madidum.

De gibositate et ventositatibus.

CAP. CV.

Am completur curat: et fit aut per exitum extendere iterum cum quod
egrediantur spodiales dorsi: aut per ventositatem pro-
fusa. **E**t signa facit ex exitura sunt dolores pro-
cedentes in dorso cum febris acuta: sicut febres apata et ma-
gnitudo pulsus et vehementia caliditas et continuitas et adhe-
rentia: deinde post sedationem febris per spatium aliquod reman-
et dolor et grauitas in dorso: et incipit gibositas.

Et cura illi est positio repositus lenificatio ex eis quod si-
miles sunt illis quod duxit curat apata: linire cum oleo castoreo:
clisterizet eger cum oleo in quo decoctae sunt radices alteae: et
seminis lini: et sumat in potu medullas cast. f. cum oleo amig-
dal. et slobotome basilica ante curationem.

Sacra ex ventositate signa sunt quod accidit dolor dori
si sine febre. Et cura est potare pillulas de hermodactil et
oleum de kerua cum aqua seminum fugatiu ventositatis. et emplet
locum cum eis quod sunt fortis caliditas: sicut castoreum: et emplum quod
dixim ad ventositatem egnat: post quod embrocatur cum aqua in quo
cocta sunt similia: et sanus. seba: abrotanum: alchuel: et sus-
pedat ventose super locum quod vult egredi extra cum igne et linia-
tur cum medicinis rubificantibus.

De varicibus.

CAP. CVI.

Ste sunt vene crosse inuolute virides
apparentes super crus. et accidunt
plurimum portatibus in dorso onera et viatibus et cur-
sibus: quod cura est flomia basilice et iccio ipsa:
aut in unctio eorum quod si detumescant omnes per flomia
am loci vni et in unctioem super eas oleum est bene: et si non: flomies
ex duobus aut tribus aut pluribus illis: et quicquid eleuatur subtiliter
et est illud magis rectum postquam ligatur quod est super eas: fuerit ve-
na magna valde: et assidue post illud flomia basilice et
eductio si supra eas melacolie cum solutione: et dimissio mul-
titudinis cibi et ciborum crosorum et vini et precipue ni-

gri crosi et dactilorum prope et laboris pedum et ambulationis.
De elephantia. CAP. CVII

Stud accidit in pede et crure ita quod
quod confirmatur valde et
magnificatur et sunt ibi eminentie non habet curatio:
ne: in principio vero sui cum incipit crus et pes magni-
ficari et currunt apata quod est difficilis resolutio et
cronica: tunc aut fit ex sanguine crosso nigro per plurimum: aut
ex flegmate crosso vehementis crositici.

Signa quod est ex sanguine crosso sunt quod est cum eo calitas in ta-
ctu et tenebrositas in colore et aliquid ex eminentijs: Incipe
ergo cum flomia basilice lateris oppositi: deinde cum ventosa-
tione cruris et flomia curuature poplitis et solutione cum eis quod
educunt humorem nigrum vna vice post alias: deinde cibos
multi nutritiui et gratiosos melles: sicut sunt carnes vaccie
et quod venado capiunt: confectioes de melle: lectes: caules: me-
longene: almeleud: triticum coctum cum aqua sicut puls: pa-
nis azim: vinum crosium dulce: et sit prout cibis subtilibus
pauci nutritiui quod generant sanguinem subtile sicut carnes
pulloz: edoz: pulloz: coluboz: olera subtilia et viella
ouoz: sorbilia: vinum subtile albu: panis fermentat: bene pfe-
ctus et liniant pedes et crus ex eis quod dixim in podagra ex
rebus nutritiuis et ifrigidantibus et caueat deambulationem.

Et vero quod est ex flegmate vehemens crositici. Signa sunt
crositudo pedis et cruris sine rubedine coloris et sine ca-
lore tactu: imo quicquid est frigus et non habet eminencias. Et cura ei
est vomitus et paucitas cibi post id ut minoretur flegma:
et assidue vomitus post id omni hebdomada sel: et prope su-
per repletio: et vta trisera minore sumendo ex ea pod. 3. y.
et thuris. 3. s. et 3. y. et t. et misceatur torum et bibatur: et li-
niatur pedem cum alo: mirra: et acatia et vino puro stiptico et
aqua folioz cipiss: aut nucis ei: et ligetur cum pano: et strigatur
et minoretur labor eius.

**De decoratione et egritudinibus que sunt in manifesto
corpore.** CAP. CVIII.

Rimum eorum est de decoratione capillorum
et ipsorum ornamentum: et sunt aut de-
nigratio ipsorum aut eorum albificatio aut rubifica-
tio eorum et facere eos subalbidos: aut ipsorum cri-
spato: aut eorum applanato: aut abrasio eorum: aut
eorum euulsio vel extractio ne renascantur: aut facere eos
fortes: aut phibitio casus eorum: aut scissionis extremita-
tum eorum: aut canitici.

Et illi qui vult ne ei velociter adueniat canities o. dimi-
tere cibos humectantes: et sit prout frigus et eis qui patell. p.
parat: et assaturis et aqua ciceris et assidue vomitus cum reple-
tur et assidue acceptioes trisere minoris: quod est cum mirob. ni-
gris: et emblicis et belliricis: et medicis tardatis canities: et
mioret vinum: quoniam est ex eis qui faciunt canities festinare: et alte-
ret aqua cum melle. **E**t ad summum ex eis qui tardat cani-
ties oia qui faciunt declinare sanguine ad colas et ipsissat ipsi: et
vincunt flegma ex medicis et cibis: et caueat effusione aqua
ro. plurima super capillos: et sistr. caphoze: et multitudinem sus-
fumigatiois et iungatur cum oleis expellentibus canitem.

Denigratio vero eorum fit cum linimentis et oleis denigrantibus
ex eis qui dicuntur in antidotario: et os est ut vta vel iunc. re-
gimie quod dixim: et caueat aqua ro. plurima: et ablutiones
plurima cum aqua dulci et caphoze et precipue cum aqua ro. vel oleo
sabacino: et odoramentum anesrin et adbere et odore sulphu-
ris et fumi ei: et arsenici et argenti viui: et habitatioes in regio-
nibus fri. valde et humidis: ista. n. oia festinare faciunt canicie et
adiunant ad albedinem capillorum.

Albificatioes vero ista dixim eorum tota: et medicine quod nar-
ramus ad albificandos capillos in antidotario.

Rubificatioes aut eorum medicinas narrabo et similes quod eos
crispant et quod eos abradunt et quod auferunt non permittentes eos

venas et reliqua que diximus.

Eoꝝ vo applanatio et phibitio scissionis eoꝝ fit cu iunctioe assidua et multitudine effusionis aq: et assidua iunctioe cu oleo et aq: qd statim et multitudine ablutionis i balneo: et tione eoꝝ et racione eoꝝ et ligatioe fm eqlitate assidue.

Eoꝝ at casus q fit ex egritudine sicut alopitia et tiria: q curatio e vna: et oz vt euacuet corp: et caput i primis: deinde curet exteri: cum eis que conueniunt.

De fure in capite. CAP. CIX.
Et e dñans plim: atiqu: aut e ifra illu: sup sic qd e i curatio illu: si e supflu: abrafio capitis fm assiduatōe: et vt iungat oi nocte cu olo tepido: et abluat i mane cu aq: cala et frice: tur i balneo cu dragagali: aut cu mucillagine psily et mucillagine seminis citoniorum et altee albe.

Ille aut q dñans est antiqu: plim: idiget solutioe cu ali gbus pillulis: quas dixim: de illis in qb: ponunt aloes: et pulpa cologntide: deinde post id assiduet radei caput: et iungere: et balneū: et abluere ipz cu medicis q bnt forte ab sterfione fel: et cu eis q bnt viscositate itez: sicut medicamē forte i remouendo fures ex eis q dicim: et caucat ab oib: qb: inest vapor: et ascēfio q vaporē faciūt et eleuatōes ad caput: et ppe cepis: alleis: et porris: et silib: ex eis: et ex ill q iā dixim: i egritudib: capitis: et multiplicet cōmixtionē vini: et potatōes olei alicui sup expressionē vne.

De paruis pustulis in capite. CAP. CX.

Et ex gñe apatū i qb: e paruū foramē et valde subtile plenu humorositate subtili et humiditate viscosa pauca. Et ei appa ritio filis e appitōi egritudis q dñat: et accidit i cute capiti et ei qd foramē e latū et am foramē sabafati: et i foramē ei e humiditas simil mellis: fuit: et iste aut sūt recētes aut antiq: vnaq: eoꝝ aut est humida aut sicca ē. Cū sūt sicce: cura eoꝝ e filis cure furfur. Verūti oz vt pfortet et addat inuictōe cu cera et olo et mucilla: adhibet fricatioe cu sinapi et radei an iunctōes. Et cū nō e antiq: sufficit fricatio: cū vo e antiq: tūc eget vt frice et abradat donec recedat ab ea aspitas: et currat ex ea sāguis: deinde friceit cū oleis et adipib: et mucillaginib: et embroceit cū aq: ca: et vaporet donec rubeat loc: ei: deit liniaf cū oleis et adipib: et mucillaginib: et cera et adipe galline et anatis et dragagantis.

De humide vo q nō e antiq: suffic vn quētū rubeū sine fricatioe et olz ro: cū corticib: gnatoz et merdasengi cū aceto et antiq vo idiget vt fiat flōmia cephalice: aut ex venis q appent i capite: et vt friceit et radat p: quātitate sue necessitatis donec resoluat caro mala cocta: et currat ex ea sāguis plim: et ponat sup ipsā sāguisuge post fricatioe: deinde liniaf cū epithiate sabafati fort: exiccatiois. Et pferet ei assidue lintre cū psilotro abradere pilosysq: q exicetur decēter: deinde liniaf cū eis q dixim: i sabafati sicca.

De rectificatioe coloris. CAP. CXI.
Oruptio color: aut fit egritudine: aut successioe egritudinis vt in ptericia citria et nigra et i dualescentia: aut fit p corruptōes cōplonis. Et cura ei e curatio illaz egritudinū. Illius autem que fit in conualescentia cu ra est confortatio et cibatio.

In sanio fit palloꝝ ex sole: vto: frigore: et qñq: rubet facies valde: et icipit bfe eminētias: et qñq: e citrias absq: egritudine. Cura palloꝝis e assiduatō itrou: balnei: et iclati o sup vaporet aq: dulcis cale: et si tūc sufficit illud bene ē: et si nō: administra gumeram quam dicimus.

Rubedis aut q sup facie dñat et eminētiaz: oz ne curatardes: qñq: e mala: et pferet ei pētōfatio cruris et flōia yri:

usq: cephalice: et dilatatio eoꝝ qb: strictura fit i capill: vt in cute: et dimissio vociferatiois et dimissio ois q puocat sāguinē i facie ex lectione alicuius rei et retentione anbelitus: et longitudine iacendi super faciem.

Cura qd ei e flōmia frōsi post flōmia cephal: et extemitatis nati: et vt liniaf cū sapone: et dimittat donec ipm sugat: deit abluat cū aq: cala multoties: et apponāt sāguisuge post id sup locū eminētia bñt: et deuitet oia q multiplicat sāguinē vt vini: carnes: et pfectōes de melle ppe et vtaf balneo assidue et iclinatioe sup vaporet aq: cale: cū nō e pñs balneū aliq: tōes: et liniaf cū epithiate sabafati fort: cū bumectat ex ea aliqd: et abluat facie suā p balneū et iclatōz sup aquā calaz hora vna cū aq: frida: et caucat ne obuiet frigori et vto vebemēti cū facie sua: et cū illud acciderit ei succurrat ei cūdo ad balneum.

Citrinitatis aut sine egritudine pferet vt comedat oi die gallinā affatā piguē: et bibat vinū dulce et comedat fic: et gnata dulcia: et forbeat vitella onoz forbilis: et comedat cicer albū et sumat altitib: qbusdā horis et ex cibario in q sūt allia et pferūt ei scoriz ferri pfecta et assiduatio balnei et fricatio faciei et gumerā cū rubificatibus que dicam.

Pannus faciei. CAP. CXII.
St autem antiqu: et nō antiqu: niger et min: niger: cui qd pferet flōmia cephal: et decoctio epithima et dimissio ois q i facie sāguinē pñt ex eis q iā dixim: deit epithimare cū semie rafani et amigdal: ex corticatis: et faria fabaz: et semie melonis: et embroceat cum aqua croci hortulani et cum aqua mellis.

Antiqu: vo niger idiget medicis fortib: cū b: sicut semine eruce: terra argēti vini: pipe: baurach: et qñq: nō valet i co nisi epithima cū arsenico citrino: et qñq: necessarii ē i ipso semie almezcion: et pōere sāguisugas sup ipm: et stasifagria delect pannum et vestigia que simulantur.

De letiginib: et baras. CAP. CXIII.
Medam sūt nigre: et qdā rubec: et oēs sūt difficilis curatiois et ppe nigre. Et cura eoꝝ e sicut curatio pñi. Verūti opz vt fortior fiat: et multiplicet solutio vētris cū eis q educūt melacolia: et supponat gumerā loci pūctoꝝ tñ: cū medicinis fortibus et medicinis panni.

De vestigis variolaz. CAP. CXIII.
Vestigia variolaz idiget eis q ipinguat corp: et balnea assiduet donec delect cap: pfidatio: cū aut equāf liniaf cū litargirio albificato cū oleo ro: et radicib: can ne siccl: et seie melōis: et faria rizi et ossib: atigs cū aq: oidei. Et si vestigia declinia fuerit ad nigredinē: admistrabis epithima p balneū: aut p vaporetōes cū aq: ca: et addes i eis medicinas fortes: sic semie eruce: semie rafani et grana de benz: costū. Si vo sūt filies granis lupinoꝝ: tūc fac eis adberere leniētia: sic medicamē de dactil qd e b: pterāf dactili carnes cū medulla pās simulagiet: et fiat vt adberat desup: et pterāf sic plimi mell: cū semie liniet mucillagie ei: cū q pñat faria simile: et eplēt cū eis et embroceit cū aq: cala plurimum: et iungantur cum cera et oleo de keirit et adipe galline et anatis.

Uestigia pñssionis. CAP. CXV.
Am sunt rubea pferunt eis oia epithimata lenia remouentia panni: et cū sūt nigra aut violacea: cōfert epithima de arsenico citrino cum aqua coriādrimi: et poniendo epithima: super epithima multotiens et li niantur cum lapide piperis: et semine eruce post iclinationem supra aquam calidam.

Algozim. CAP. CXVI.

Radicant algoyim oia q̄ vlceraūt cutē velociter sicut vnguētū de anacardis: sapo. allia: et filia: linia: d̄sup donec vlcere: deide curet vlcera et eradicet cū lenitate tpe lōgo: aut abluat cū aq̄ et sale: deī d̄sup soluat gluten albotin cū pice humida: deī linia: d̄sup et dimittat trib⁹ dieb⁹: deide frice et scalpelle cū sapone et linia: donec videat qd̄ iā deletus ē: deinde curet cum vngueto solidatiuo. **Cap. CCVII.**

St res filio sabafati sicce: cui p̄fert assiduatio iunctiois: vt frice et vebe meter: deī linia: cū oleo et oib⁹ lenificatib⁹: et cōfert et vt frice cū acetositate citri: et linia: cū acatia et aceto et armoniaco aut cū mugatib⁹ et aceto: et p̄fert ei oleū de tritico et oleū de corticib⁹ nucū viridiū. Lū at antiquat et fit sabaphati idiget sāguisugis et fricatione et omni cura asphafati antique.

Morphea. CAP. CCVIII.
Lia est alba alia nigra: alba cū ē antiq̄: deterior ē nigra.

Et cura morphee dū nō ē antiq̄: ē vomit⁹ et abstinere a cibis humectatiuis: sudare in balneo: et assiduatio triferē minoris et zuchari ro. p̄fecti cum mastice et thure: et solutio cū medicis gbusdā i qb⁹ ē turbit et colloquintide pulpa: et fricare donec rubeat. Si ḡ sufficit bñ: et si nō: linia: cū cepe aut taspia: aut cū rubea ticture cū aceto forti. **Cap. CCIX.**

Nigre p̄fert flōmia et solouet cū eis q̄ educūt melias deide linia: cū oib⁹ epithimatis et fortib⁹ pāni. Et p̄hibz ipsā valde: aut destruit p̄ id si ipinguatio corpis fiat: et assiduatio balnei et vinū album subtile.

Baras. CAP. CCIX.
Lia est aspera et ē facilius sanati onis: lenis aut et antiq̄ p̄fida i carne valde et ē illa q̄ nō rubet p̄p̄ fricatōe et de q̄ nō egredit sāguis cū acus figit i ea: imo egredit ex ea humiditas aq̄sa: nisi vltimario fiat i figēdo sup̄ sup̄ficie corpis et difficilis sanatiois. Lū cura ē cura morphee albe. Verūt cū fortiorib⁹ epithimatis et medicis bibitis q̄s dicā: et tigi et alterat euz colore tincture: et fit filis coloris cutis et dicā cam.

Lepa. CAP. CCC.
Ec egritudo aut ē icipiēs: aut iā iua sit ex corpe aliqd̄: aut iaz peruenit ad vltimum finium eorum.

Signa icipiētis sūt raucedo voel: et strictura anbelit⁹ et turbatio albedis oculor⁹ et rubedo faciei et tubositas ei⁹: et paucitas pilor⁹ et subtilitas eor⁹. et castus eoru. Et i hui⁹ hora oz vt curet flōia oi mēse p̄ter qd̄ vltiatō fiat i eēctōe sāguis: et solutiōe vētris i oi hebdomada cū eis q̄ educūt colerā nī. p̄ter qd̄ illud fortiter fiat: et pueniat in alijs dieb⁹ ad balneū et caput purgiū cū oleo vio. et cucurbita et de nenufare et iunctōe cū eo et ad cibos leues et humidos et dulces velocis penetratiōis q̄ tenex faciūt corpe et ipigūat ipz: et ad potādū lac qd̄ ē ex aialib⁹ iuueni b⁹ sanis: et sorbeat sorbitōnes scās ex eo et zucharo albo et oleo amigdal. et ad vinū subtile albū cū cōmixtiōe aq̄ q̄ ē ad multitudinē q̄ ē maior et ad trāglilitatē et sōnū vsq̄ p̄no sit hora flōie: et medicamie scdo. Sanat. n. hac cura.

Lauat oēs cibos icrossiōes sāguinē et calefaciētes ipz de his q̄ diximus i cura melie: et sumat omnia que multiplcant pronocationem vine.

Lū ḡ egritudo inadit corpe et fortior fit raucedo: et facies tuberosa: et curuat digiti: et deturpat forma: et spasmā

iūcture et tuberosae fiunt iūcture: tunc hec cura quam diximus conuenit ei et non additur.

Et antiq̄ qd̄ iā pueniunt q̄ carnes vipe et tiriaca scā cū ea sanant: nō at nī ē expiētia i ea. **Cap. CCXI.**
Et dixerūt ē q̄ p̄fectio noiata alburachil sanat ex ea. **E**t ego qd̄ narrabo q̄ p̄paret vipa ad hāc egritudinē: et que preparatio sit eius in iure cum decoctione et que preparatio sit eius in vino: et que preparatio sit eius in medicina p̄fecta p̄pata ad hāc egritudinē p̄prie: q̄n aut vlcera corpe et currit vir⁹: et fetet corpe: tūc cura ei⁹ ē vt iūcture cauterizēt vt idurēt loca eaz: vt nō cadant mēbra tñ: et assidue flōmia basilice et duaz guidegi: vt non p̄foceat et cū tina vt linia: p̄cet et i spissēt anbelit⁹ et cū caput purgio et humectatōe quā dixim⁹: et plōge et tps ei⁹ et miorē corruptio vlcet ei⁹ et putrefactio et corrosio eor⁹: et vt permutet ad regionē aeris humidi valde: nō sup̄flui frigoris neq̄ caloris: et assidue vtatur potu lactis ouin⁹: quoniā p̄longat permanentiam eius.

Puritus et scabies. CAP. CCXI.

Lia est humida: alia ē sicca: et sicca qd̄ sit ex multitudine vsus salis: et alcaugamic et reliq̄ q̄ adurūt sāguinē ex cibis et medicis sicut allia: cepe vinū pur⁹: amara: calidū mel et filia: et ex paucitate balneor⁹: et multatōis pāno: et ablutiōis corpis assidue. Lū ḡ aq̄ ē citrina et alba et reliq̄ signa sūt i dispōne sanitatis corpis: sufficiūt i cura ei⁹ balneū et fricatio corpis cū fursure et faria ciceris cū baurac: et q̄n ē crossior abluat cū aq̄ dulci et p̄frice cū aceto et oleo ro. cū aq̄ apy exp̄ssi: aut aq̄ camomille: deide abluat itez cū aq̄ dulci cala et oleo ros. yngat: fiat id dieb⁹ aliq̄. Si at ē res crossior ista idiget epithimate sca biei sicce: q̄ si cū ea vīna nō ē citria: aut min⁹ q̄ citrina. s̄ ē in ea calitas: et appent i ea signa vsu colere rubee icē: se: necessariū ē q̄ fiat flōmia i p̄mis: deī purget cū decoctōe mirob. et epithimi sene et sumi terre ex eis q̄ dicim⁹ deide vtat balneo et oib⁹ q̄ dixim⁹: et vitet oēs cibos salso et acutos et dulces: et comedat ispidos et acetosos.

Humida vō idiget flōmia et solone vētris fm crossitudinē rei ei⁹: et idiget fortitudinē epithimati fm humiditātē suā: quātō ē humidior: tāto fortiori medicia idiget i deificatōe. Reliquū at regimē ei⁹ i cibis et medicis ē vñ.

Saro. CAP. CCCII.
Et ex calido vapore p̄limo accidere i corpe subito: cui cura ē flōmia et lenificatio vētrī cū aq̄ p̄unop: et sumat i potu aquā agreste et aquā granato: et acetosor⁹ et ribes et lac acetosum et eibet cū talfil: et cibis p̄gelatinis et stipricis et fridis et aq̄ agreste et lacte acetoso: et cōfert ei isusio grisomiloz acetosor⁹: et ē necessariū: vt i hora cōmotōis ei⁹: et euēt angustie et tristitie: vt ingrediat eger i aquā calaz: q̄n alleniat ab ea et tumescit corpe ei⁹: nā aer frigidus cōmouet eā cum ei associatur.

De asphati. CAP. CCCIII.

Non cōmouetur nisi i iuncturis ex multitudine sudoris et negligētia ablutiōis ei⁹: cū ḡ multiplicat sudor: oz vt abluat ipz ille cui assidua fit alafasi i die ad min⁹ sel cū aq̄ frida: et cū additur e recti et abluat loca i qb⁹ ē assueta alafasi: et p̄ illd̄ oz vt linia: ea cū aq̄ ro. et aliquātulū cāphore et aceto. id nā q̄ p̄hibz ipsā ḡnari: cū egredit curet cura asphafati.

Ueruce. CAP. CCCIII.

Am multiplicant i boie necessarii ē eēbe re sāguinē et soluere vētrē cū eis q̄ educūt meliā: et adhibere regimē qd̄ ḡnat flegma re

creno et humectet corpus et impinguer: sicut est dilatare in
cibus laudabilis humoris et paucis crositiei: et assiduatio
balnei calidi temperati: et multitudo ociositatis et vinum
subtile plurime commixtionis.

Cum autem sunt paucis tunc non curantur ipsemet nisi
cum eis que ipsas incidunt et ex eis quibus desolentur est
ut fricetur cum folijs capparis humide aut cum piloca-
ractus nabati humidis: est enim forte experimentum: aut
rascitur et liniantur cum vnguento anacardino: aut cum
sapone: aut cum medicamine acuto: quoniam facit eas
cadere: et delectat eas: aut liget radices earum cum capillis deinde ca-
dant: aut comburantur radices earum cum virgulis miri humide.
C Ragadie in facie labijs pedibus et palmis. **C. CCCV.**

Am non sunt fortes antique cura-
tur cum eis que lini-
untur et inunguntur super eas. quando vero
sunt fortes antique est necessarium ut in fir-
mo detur in potu oleum diebus aliquot et im-
pinguetur eis eius et multiplicetur commixtio in vino et
administretur aqua calida et detur in potu de oleo super
expressionem vire et super decoctionem passularum: de
quo sumatur omni die quantitas. 3. ij. cu. 3. 5. olei sifami
excocti et fricetur palma cum vna alba fricatione bo-
na: et sicut pedes: et offert ut ponat mēbri: et aqua calida donec in-
tumescat: deinde fricet cum dragato trito: et si suppuratio
fiat in carne donec currat ex ea sanguis: tunc curet cum vn-
guento quod noia anacardini: aut vnguento squillitico: et co-
fert ad ragadias ppe in labio: ut iungat labium: et fiat ut ad-
hercat ei pellis oui et canne super labium.

C Et quicquid curat cum adipe gallie cum gallis tritis sicut al-
cohol: et dragagatū: quod iungat in iunctio bona et in iunctio su-
per eas pellis oui: aut iungat cum cera auris.

C Apostemata cala. **CAP. CCCVI.**

Lia sunt sanguinea alia colerica: et coicat
eis sicut calitas loci. Verum ru-
bedo et extensio sunt in sanguine plus. Et curationi
eorum uest terminus: necessarius. n. est iceptio quod p-
hibeat eorum generationes: aut faciat ea minora quod sunt. Et il-
lud quod est in sanguine cum flomina ex latere suo. Sed colerica
eo cum solone colere ex eis quod si plima faciunt calefactiones si-
cut strup de prunis: et strup ro. p. dicitur et strup viol. et lac
acetosum: et aqua calida cum scamoni. Deinde cum epithimib: si locum:
si in sanguine cum illis quod ifrigidat et stipititates faciunt: sicut
sunt sandali rose: sicut memite: camphora: aqua ro. acetum.

C In colerico cum eis quod ifrigidatio et humectatio sicut
psiliū aquasatu cum aqua citrolo: et sicut rasura cucurbire
et citroli et portulaca trita et silia ex herbis frigidis: ita ut
cum stat aqua et non addit: sint necessaria illa quod resoluunt cum fa-
cilitate de quod aliquid miscet cum medicis pmissis: ita ut cum
generit pulsatio tota et dolor singulariter apponatur resolu-
tina. Sed colerica pax idigēt resolutionis: quoniam resolu-
unt p seipsa post statum ipsorum.

C Sanguinea idigēt ut adiuvet cum eis quod resoluunt fin debili-
tate tepor ipsorum: et pueniunt sanguinea ad vna triū re: aut
sanant cum resolutione cui signum est quod minora aqua cum omni
nutro pulsatio et doloris. Aut collectores faciunt saniet: cu-
lus signum est quod assiduatio est pulsatio et nulla excusationem
facit ifrigidatio: deinde sedat pulsatio: et lenitur aqua.

C Aut sit aqua duris: cui signum est quod sedat dolor: et minora
aquas addit ei durities. Indigēt itaque primum eis quod adiu-
uat mās ad resolutiones fin quantitate calitatis sue et sui te-
poris: et secundo indigent eis que iuvant materiam ut matu-
retur velociter et sanico congregetur. et aperiatur tertius
indigēt ut studiose consideret: quoniam ipsi quādoque sit
aquas duris quod non sanant: cui cura est lenificatio quicquid: et reso-
lutio ipsius quādoque: et non fiat operatio in ipso cum me-

dicinis que resoluunt et remanet ex eo aliquid quod in lapi-
de puerat. Sed cum vides idurari a resolutione dimitte reso-
lutina et cura ipsi lenitis deinde lenia: deinde reitera resolu-
tina donec resoluatur a postremo suo: huius est cura apat casti.
C Apostema autem frigidum est apostema molle: flegma-
ticum et durum: scrofula: et nodi et adememil et cancer: et
ignis alferisati et formica et vestigia vlcium et vulne-
rus et percussio et casus et herisipilla et restauratio et exi-
ture et summe eorum et cause difficultatis incarnationis
vlcium et reliqua que necessaria sunt in regimine viato-
rum et cura venenorum et animalium venenosorum non
diuiduntur addendo super illud quod est in almanfore. iun-
gantur ergo cum hoc libro.

C Apostemata frigida. **CAP. CCCVII.**

De est quatuor generum ex fleg-
mate subtili: aut
ex flegmate crosso: aut ex colera nigra: aut ex
ventositate: signa eius quod sit ex ventosita-
te sunt quod est lene molle lene sicut vter in-
flatus: quod cum ponuntur super ipsum digiti comprimi-
tur et non remanent vestigia. Et cura eius est vaporatio
cum farina ordeii calefacta: aut cum farina milij: aut cum
cinere: et melior est cinis quercus: deinde inungatur cum
aliquibus oleis calidis: sicut sambacino et de ben: si si sus-
ficit bene: et si non sufficit cum emplastris que sunt de ci-
nere quere: et cinere ligni vitis confecto cum aqua iunipe-
ri et cipressi et tamarisci et ligetur et caneat repleto cyvi-
no et cibo et aqua: et tolere et granis: et fac eum pati fames et
sitim. **C** Ex flegmate subtili signum est quod est molle.
Sed est cum eo aliquantulum spissitudine et est ei graui-
tas et communicat istis tribus albedo coloris: et omnibus
istis quatuor generibus horum apostematum comuni-
cat frigus in tactu.

C Et cura eius est similis cure apostematis vterosi. Et co-
fert ei quando fricatur oleo et sale: deinde ibibitur pan-
aqua ciceris quercus vel vitis et ponitur super ipsum: et li-
gatur cum panno. Et confert ei liniri ex omnibus empla-
stris que administrantur apostematibus calidis in fine eorum
et offert ei epithima de faufel quod dicemus.

C Ex flegmate crosso est albi coloris frigidi tactus. Sed
est cum eo durities: si ergo est magnum necessarium est
ut eger euomat et solvatur: deinde curetur secundum quod
dicimus in podagra frigida.

C Ex colera nigra est frigidi tactus. Sed est cum eo mul-
ta durities: et secundum quantitatem duritiei ipsius est
difficilis sanationis: et est ex ipso quod cum induratur non
sanatur: et in colore eius est tenebrositas: et si cum hoc su-
per ipsius apparent vene rubee: et est in ipso pulsatio: et ali-
quantulum caliditatis tunc est cancer: et non sanatur: et
oportet ut ei succurratur blandiendo: ne vlcere: et quā-
doque estimat solidus quod sit nodus et perforat ipsum: et
fluit sanguis. Et differentia inter nodum et cancerum est:
quia cancer pulsat: nodus vero non.

C Et eius cura purgatio est corporis cum catartico et sub-
tiliatio cibi cum eis que dicimus in fine apostematis ca-
lidi ex lenificatione quādoque et resolutione alia vice: cum
lenientibus et resolutionis que dicemus in antidotario: et
iam dicimus de eis aliquid in cura podagre.

C Cancer. **CAP. CCCVIII.**

Stud est apostema et quando
incipiendo et quādoque post alia apostemata ca-
lida: que indurantur quādoque est incipiens cum
cura succurritur ei quādoque stat et sanat.

C Et signa eius sunt quod incipit apostema simile auellone
et minus: deinde augmetur secundum dies cum durie

tie uehemēti et tenebrositate i colore: et rotūditate i figurā: et aliquātūlo calitatis i tactu: et qñ incipit magnificari: apparēt i eo uene virides et sūt ei radij et penetratio i cor pore. Et cura ei? ē cura quā dixim? i caplo melācolie et cura lep. et flōmia et assiduatiōe cor: q̄ educūt melācoliaz et pmutatiōe sanguis toti? corporis cū sāguine nouo subti li aquoso tempato p cibos humectātes laudabilis hūori et boni. Deforis aut nō ē spes i resolutiōe ei?. Et Uep cum nō ē i eo calitas n3 pulsatio: tūc nō nifi vt curet cor? ei?: vt nō augeat tñ. Et Si aut cū eo sunt calitas et pulsatio: tūc o3 vt blādiēdo succurrat ne vlceret ita vt infrideat et nō pmittat egrū dormire sup ipsuz: n3 calefaciat ipm.

Et cōfert ad id vt liniat ex mucillagine psily et cerusa pluria: aut aceto et luto. Et Si aut vlcerat: tūc vlc? ē tur pe malū valde habēs labia rubea et viridia et iuerfa ex q̄ currit sanies mala fetida: et si fuerit i loco pparato ei? ab scisōni oimode sicut mamillis et pedib? et extremitatib? oportebit vt icidat et i vltio auferat: et cauterizet post il lud cauterio p fundo: deinde cōsolidet. Et si nō ē i loco p parato i quo radicit? auferat: tunc curetur cū yngueto le niēte sicut dicemus ad cācrum vulneratum.

Scrophule. CAP. CXXXIX.

Sunt i collo f3 plurimū: et qñq̄ sūt i inguinibus et i oib? locis in qb? sunt glādes: et carū signū ē apā dux rotūdū albi coloris: qb mouet cū mōtes ipsuz: et qñq̄ sūt tres aut q̄ tuor siles nuci i cisti. Et Lū ergo cōprehendit eas a picipio: fac egr? pati famē et fac eū canere a cena et satietate nauseatina: et fac ipsuz vomere et solue eū eis q̄ educūt flegma crosius ex eis q̄ dixim? et eplastra locū cū resolutiōis sicut dyaglon et mirra: qñ soluit eū vior: et cō ficit i ipso farina fabaz et amigdalaz amaraz: et bdellū cū aggregat eū aceto vini atig: aut eū mucillagie fenugreci: et sterc? antiquū qb fit ex stercore antiquo capno ru beo: eū aggregat cū aq̄ caulis aut eū serapino: aut cum oximelle: oia ista resoluūt scrophulas. Et Si aut iā icrosā tur aut vlceratur: ē necesse vt extrahant: et nō remaneat ex eis aliqd. nā si remaneat aliqd redit: et nō ē ei cura: dei de curet loc? donec sanet et cōsolidet. Et fortasse magni fican? scrophule donec fiant sicut melon aut maiores et ca piunt caput et colluz.

Nodi. CAP. CXXXX.

Sunt plūmi modoz qb? oib? cōmunicat qb sepan? a carne corporis et mouēt cum mōtes eos sicut res i cisti et tolerat vt sup eos fiat pstrictio: et curatur eū extractiōe: o3 ergo vt sup eos scindat eū facilitate et subtilitate: nec in seipso findat: imo findat cutis ab eis: deinde exco riantur ita vt egrediantur cum cisti sua. si autē aliquan do findant cū diligentissime perquirunt extractio eius qb in ipsis est redit et si remanet ex eis aliquid redeit. Et de istis nodis ē q̄ ē sicut glās apparēs i manifesto pal me et pedis iter facile et raschetā: et super caput dura: eū p mis eā cōpressiōe uehemēti: fit plana: cur? cura ē vt pma tur aut cōterat eū ligno donec plana fiat: et ponat super ips? frustū pgamene eū aloce litio et mirra et acatia et glu tie piscis: et strigat sup ipsuz valde cū frusto sue magni tudinis de ligno aut d plūbo.

Adememil. CAP. CXXXXI.

Adememil est gen? apostemat? calidi: qb multiplicat i eo g mul tus vti? cibis gñantib? sanguine plurimū. mi noxet ergo cibū pprie carne: et pfectiōis de melle: et lac et vinū: et declinet cibū suū ad acetositate. fortasse enī faciūt saniei collectionē: et fit ex eis malitia maxia ledēs: aut iterficiēs. Lū ergo accidūt

post adememil plūma: aut post exiturā tremor in corde: aut nausea: aut sudor fridus: tūc illō signū ē malū et cura adememil ē vt i initio sue icceptionis regat cū eis qb? re gi? apā calm. Et Si aut ptranseat tres dies: et nō extenu entur sed pmaneat cor? pulsatio et febris ipsoz: tūc neces sariū est vt saniei collectionē faciāt. quare iunet vt veloz fiat cor? maturatio et aptio ex eis q̄ dixim? in illis q̄ aggre gāt sanie de qb? sunt semē almaru: aut lac aut sic? carno se cōrrite cū melle: aut massa tritici cū aliquāto baurac: et assiduet regimē ipsi? deinde extrahat qd in ipsis ē et cō solidet locus. Exitura. CAP. CXXXXII.

Aggregat mā ad locū vnum fit ex ea exitura magna valde: et multoties ac cidit in subascellis et i inguinib? et illa q̄ accidit in subascellis est sicca ledēs. Et illa q̄ ē in in guinib? est magna geta parūper: et qñq̄ nō fa cit collectionē saniei. Et Illa aut q̄ ē in subascellis fortas se nō euacuat a collectiōe. Et cōfert ei in pncipio rei flo botomia. Et Illi vō q̄ ē in inguinib? cōfert flōmia in basili ca ex manu opposita. Illi vō q̄ est in subascellis in safena pedis oppositi: aut basilica man? alteri? aut ambaz si fu erit res supflua: deinde pueniat ad illā q̄ ē in inguinibus inūgendo cū oleo tepido: resoluet. n. et delebit fm plūmū. Et Illa q̄ est in subascellis si non sedat ei? rubor et pulsatio ipsi? post flōmiā: tūc scias q̄ collectiōez faciet: ponat er go sup ipsaz illud qd saniei collectionē facit: deinde perfo ret cū maturat et curet: et nō o3 vt appropinquet habēs exi turaz in subascellis vino omnino: qñ timēt sup ipsuz ex eo accidentia mala.

De balchiati vesicis formica miliari igni persico. CAP. CXXXXIII.

Balchiati gdez est vlc? eūz bothor et crustis et cursu vir? et ē filia sabafati male: cui? cura est sabafati male fm q̄ dixim? ex flōmia et fricatiōe: donec to ta illa mala caro vlceret et appositioe sangui sugaz: deinde ex medicinis pdictis ad sabafati. Et cōfert ei proprie luti et acetū cū liniunt sup ipsam assidue et ex cortice qñ exiccant et frice? donec sanguine emittat: de inde iteret super ipsaz: ipsa enī nō cessat exiccare vnum cortice post aliū donec pertueniat ad carnē sanam: quare subtiliat cortex: tūc et segtur eū sanitas.

Ereūt in corpore vesice inter quas ē aq̄ subtilis filia eis q̄ accidūt ex adustione ignis: qñ cura ē flōmia si corpus est plenū: et de? egro assidue aq̄ puinoz et aq̄ granatoz acetosoz et taxil: et omnia q̄ extinguit sā guinē: et rūpan? vesice et curret ex eis totū qd est in eis: et liniatur cum cerusa plumbi lithargiro: mirto cum aqua ro. et aqua mirti humide.

Ereūt in corpore bothor parue: vna aut plures nume ro: et apostemat? locus apostemate paruo: et quandoq̄ finditur et incipit vulnerari et vadit de loco ad locum. Cuius cura est cum eis que educunt coleram et linire ipsam cum luto armeno dissoluto eūz aceto aut cum epibimate berispille cū aceto.

Egrediuntur bothor parue similes milio cum quib? est mordicatio uehemēs: et apostema et cursus virus et color bothor est albus: et qd est super eas et in circuitu earum de carne est rubeū. Lū quidem cōfert flobotomia et solutio ventris cum aqua fructuum: et eis que educunt coleram cum humiditatibus: sicut sunt mirobalani citrini: et sca mo. deinde liniatur locus cum gallis et cortice granatoz et carmesich: et sandalis: et luto armeno soluto cum ace to et aqua rosata: et aqua clara fm mensuraz qua nō mor dicet acetum: et conferunt ei troisci andiaron et meslon: et similia ex illis q̄ sunt fortis stipticitatis.

Quádoq3 i corpe egrediuntur bothoret icipiunt velo-
citer pueri ad B vt fiat cruste nigre aut
virides: aut fiat illd qd e i circuitu eoz rubeu: aut coloris
panonis: tunc id noiaf erispila et ignis persicus cu3 quo
est inflamatio vehemens valde: et oportet qd vt extrahat
sanguis cu flomia ex loco opposito eductide pluria: vdec
accidat sincopis: vbi gfa: et pueniat ad infirmu cum eis q
substant sanguine absq acuitate: imo humectant ipsuz:
et addit in aquositate ei: sicut aqua ordei: et aq melonis
indi et aqua cucurbitae affate: et mucillago psilly: et no def
in hac egritudine ea que incrossant sanguinem penitus.
Sanguis namq: cu eo e crossus in seipso: et ponant super
locu vlcis medicine fortis stipitricitatis cu aliquantulo
acuitatis: sicut sunt troscisci andaron cu ponit in eis calca-
dis: aut flos eris aut hoc medicame: qm e ppiuz ad hac
egritudine cuius coffectio. B. gallas imaturas q terantur
cu aceto aut liniaf ex albumine cu aceto: aut sumat alu-
men et quatuor est decima ei: floris eris et liniaf cu eo: cu3
vltus est malum et mouet et ambulat paulatiz. Si aut in-
cipit perambulare: tuc oportet vt pyciatur super ipsum
medicame acutum aut cauterizetur.

De herpere estioniemo. CAP. CCCCIII.

Erpes estioniemo cum accidit ab vlcere
maloro: aut bothor nigra: aut viri-
dis: aut ea q habet colore panonis icipiens am-
bulare et dilatar i velociter: tuc oportet vt festi-
netur ad cauterizandu ipsum: aut pyciat sup
ipsuz medicame acutum et liniaf in circuitu eius cu luto et
aceto. Cu ergo denigrat et mollescit nigredo: tuc ponatur
sup ipsuz sulphur coctitu coffectu cu butiro vna vice post
alia donec cadat nigredo: et iteret illud donec cadat caro
corrofa mala tota: deide abluat cu aceto et aqua et curet
cu medicamine generatiuo carnis: et no sit negligentia in
ipso: qz occupabit ex corpore locu plurimum.

De antrace. CAP. CCCCIV.

De aliud est rubeu: et aliud viride: et ali-
ud nigrum: et vnuq3q3 e malum:
et signa ei sunt bothor et apostema cu qb egre-
ditur inflamatio vehemens ledens valde ptra-
siens mēsurā in hoc: et fit qd e in circuitu ei ve-
lociter nigrum aut viride: et accidit cu eo vomitus et pulsus
cordis et sincopis et si supfluit iste interides cu eo e mori
feru cito fm plurimu: et no oportet vt flomia fiat cu hac
egritudine. Sz festinet et detur infirmo oia q cofozant
cor: cu in fridatione ex eis q dixim in caplo calefactionis
cordis: et pferut ad illud granata acetosa: et acetositas ci-
tri: et odorametu redolentiū fridoy. Si aut in aere fue-
rit pestilentia: tuc erit maluz: et pferunt ei illd qd sumit ex
cibus cu lētib excoctatis et aceto et cibus cogetatis: et oē
qd icrossat sanguine et pfortat cor et extinguit supfluitate
caliditatis: et pferut ei vt aggreget in circuitu ei nix plu-
rima: et hoc qd plurimu accidit i autūno et i fine estatis.

Intēde ergo in curatiōe ei cu medicinis cofozantibus
cor: cu in fridatione: locu aut scapella et ablue sanguines
ei: cu3 aq cala ne cogetet et no currat et sugat suctione le-
ni: vt egrediat paulatiz: et no liniaf epithimate frido im-
mo cu vides q ia accidit ab epithimate et aqua frida pul-
sus cordis addit: tuc icipe et ebzoa ipsuz cu aq cala: et ca-
lescat ipsuz: et pone sup locu cu ifirm e sedes in domo: et in
circuitu ei qd phibeat frigus puenire ad corp: et subleua
plurimu interides tue ad pferuadu virtute et ifridanduz
cor: loci vo ipsi curatio no est possibil: nisi post illud.

Cu ergo alleuiatur pulsus cordis: et delect: et vtus e fozt
tuc cohsidera: et si e pambulans: cura ipsu cu eis q dixim: et
si ia denigratu e: tuc cu eis q dixim etiam: et si indiget vt
cauterizetur cum incipiens malum: cauteriza ipsum:

deinde consolida.

De adustione ignis. CAP. CCCCXVI.

Onfert adustio ignis vnguetu de calce
et vngui ceruse: et magis vltimu3
q expti sum ad B e vngui albu: et cu e res ma-
gna et plima idiget flomia ex latere diuerso: aut opposito
deide curet cu vng albu: volo q itelligat p vnguentuz
albu: illd qd e factu d ceruisa et oleo ro. et cera et n d plib.

De panaritio. CAP. CCCCXVII.

Onfert buic vt igniaf oleu ne aduratur
taliter: et iprimat i ipso. Si ergo
sedat pulsatio: et sanaf: tuc illd sufficit: et si non
tuc ponat sup ipsu qd saniet faciat collecto3
Cu ergo colligit sanies et maturat pfozet
foramine paruo et expmat: deide curet illd: vt non capiat
radice vnguis toti: et curet cu medicamine gnatino car-
nis: et qm3 confert ei in pncipio vt liniaf cum erugie fer-
ri et aceto: et ponat in niue vsqquo obstupefat.

Cura vlcum vulnrum recentium et putridorum et

antiquorum. CAP. CCCCXVIII.

In curatiōe qd vulnris recentis
cu no e magne quanta-
tis et pfunditatis sufficit vt cohsigat extremi-
tates ei deceter et ligetur: et caueat ne oleum
cotingat ipsuz aut cadat iter labia ei: pil: qm illd phibet
incarnatione. Si aut pfundu fuerit: tuc necessarium
erit tibi: vt sup ips ponas vngui carnis gnatuuz: et suffe-
ras et liges: et si declinat labiu vulnris vnu et elongat ab
altero ad aliquā partiu tuc ligit ab illa pte: et declinetur
ad pre opposita: et si declinat labia eius ad duas ptes sit
et elogat vnu labiu vulnris ab alio: tuc ligit vtruz: et si
ex magnitudine vulnris cohsigat vt no cotingat ipsuz liga-
tura cu ipm deceter strigim: tuc oz vt suat in vno loco
aut i duob: aut i trib: sz quantitate qd no pmittat labia
vulnris distingi: et si fuerit i eo vir phibes ipm zglatina
ri erit necariu medicame exiccatiuu et absterfuu vir: et p
hibes currere ad ips vir aliud. Cu ergo pfozat bubo
vel vuln vel exitura oz pfozet ips i iferore loco ei: vt n
retineat i eo aliqd de sanie sz effudat totu qd e i hie: et co-
stige ipm i supiori pre ei: fozt qz iferori: ita vt effunda-
tur sanies cu facilitate: et miora cibū vulnerati i pms die-
bus ppie si no egredif ex eo sanguis plim: et fac ipm in-
clinare ad acetositate: et si rubet qd e i circuitu vulnris
et icipit apari: tuc flomia ips ex latere diuerso: ita vt postq
trāsierit tres dies: aut septiana vna: et i securitas fuerit
apatis: fac dilatato3 sup ips i cibo paulati: i pncipio vo fit:
et ppie: si no accurrerit ex vulnere sanguis plurim: et qm
vuln e i latere iacture aut i loco neruoso ppin q offiant
corde: tuc icipe pfozare ipm ne sanies corrupta mebrum
aut os aut chorda: et qm e in loco carnosio: tuc dimitte ips
donec pfirmet ei maturatio: et qm sup vuln ponit vngui
et calescat ips et rubeu facit: tuc icipe et pmuta ipm cu3
fridore eoz et qm detumescere ips facit: et facit ips albu:
tuc cura ipm cu vng calidior e paulati: et fiat incisio
semp fm lōgitudine corporis no i latitudine i oib locis
eqliter q eminetia no habet: in locis aut q sunt flexibilia
pcedat cu flexibilitate accidere i illo loco. Et cu vide-
ris sup yle pus aut albedine: tuc adde i acuitate vngue-
ti: et qm vides q currit ex eo vir et dolor e cu mordicatione:
tuc seda ex acuitate ei: aliqd: et phibe subtilitate ei.
Et i vlcib qd e difficilis sanatiois et malis: idiget ba-
bes ea flomia et solutione vtris: deide curatiōe cu3 vn-
gueto: et in illis que sunt putride carnis est necessarium
vt curatio fiat cum vnguento viridi: et quando sunt ve-
bementioris putrefactionis cum medicamine acuto: de-
ide cu butiro: vsq3 cadat cortex: deide curet vsq3 sanet

De fluxu sanguinis ex vulnere. CAP. CXXXIX.

Portet vt pparet locus ad superiora & stringatur & infrideat cū niue: & sumat sanguis dra. & aloes & sarcocolla & thrita sicut puluis: & sumat pili leporis aut gazel: aut tela arane: & fiat ide tēte que madesi

ant in albumine oui: & inuoluant i medicamine & ipleat i de vulnere: & puluerizet desuper hoc medicamen: & ligamine constringatur.
Et qñq; cōfert ei hoc medicamē cui? cōfectio. B. attramentū & sanguinē dra. & aloes & calces nō extinctā & albumen oui qd administrat cū pilis leporis: aut gazel: aut tela arane. Et si sanguis fluat ex vena incisa tunc signa eius sunt exuberantia ipsius: & multitudo eius: & tūc qdēz est necessariū aperire vulnus paulatim cū subtilitate: ita vt cōsequat orificium vene: & stringat cū filo lini subtili firmo: deinde curet ita vt stringat qd est supra vuln? cū ligatura donec absceat sanguis deinde puluerizet super vulnus ex medicamine: postq; conglutinant labia eius: & suunt & ponat desuper etiā ex medicamine & albugine oui & nō soluat dieb? trib?. Et si flux? sanguinis ē ex artaria est magis difficile cōstringere ipsuz: & signū est eius: qd sanguis ei? ipetuose egredit? vna vice: & absceat alia: tūc ergo ē necessariū vt stringat & cauterizet si ē magna: aut adhibeat ferrū quo incidat: & incidat: deinde curet loc?.

Fluxū vō sanguinis q est ex vena labiozū: absceat reterio niuis in ore. Sed flux? sanguinis q ē ex sanguisugis absceat cū super ipsuz inuiscat fabe medietas: & absceat ipsuz etiā vt puluerizetur desuper puluis molenidini: aut infrigidetur cum niue.

Cura algebre & dislocatiōis & fracture. CA. CXL.

Mior error cū accidit percussio & casus et dislocatio & fractura & cōtō: sio ē vt addatur dolor loci per cōpressionem factam desuper: aut per ligaturā strictā. Cū ergo accidit casus aut percussio & nō aduenit cum ea

dislocatio: tūc nō indiget cōpressionē: neq; extēsiōe omnino. Sed vngat subtiliter si nō est fractura: & emplastre tur emplastro algebre fedate dolore: & stringatur leniter ligādo & caneat ne fatiget mēbrū illud in laborādo.

Et si est fractura: tūc oportet vt vngat & tendatur & premas fm quātitatē qua eget vt redeat os ad locuz suuz cum maiore facilitate que possibīl ē ei: & signū qdē huius fracture est q; apparet eminētia ossis: & expulsio eius fistura vero & cōtō: sio in longitudine & latitudine in osse nō indiget ē vnctione: neq; eq̃tione.

Vlex dislocatiōi necessariū ē vt extēdat donec sit possibīl vt redeat ad locū suum. Vterū tamē oportet vt fiat in sumo cū facilitate & subtilitate: & cū minore quātitate doloris q nobis possibīl est: & minorē cibis egri in p̃mis diebus vsq; ad septimanā: donec securitas sit ab apostemate in loco. Cumq; securitas sit ab apostemate: tūc absoluat ei cibis paulatiz. Si aut tardat incarnatio fracture: & corpus est extenuatū cibis tūc frumēto cocto vsq; quo fit quasi puls: & pultrib? & cibis cōfissis: & capitib?: et qñ cōmouet ex strictura ligamēti dolor mollifica ipsum paulatiz & nō dimittas neq; tolere dolorē ei? q; facit in currere apostema & putrefactionē & corruptionē mēbrū: & qñ cōmouet sub ligatura purit? solue: & ebrioca cū aq; calida & dimitte hora vna dōec exuge: & reitera: & quando nō succurrit dislocatiōi dōec apostemē tūc nō extēdat: qñ nō fortasse saluabit a sp̃asmo: & oz vt chirurgici assidue caneat ne cadat sup locū nisi planū fiat dolor fortis: & cōp̃mas ad lat? aliud nisi ad illud ad qd oz vt cōp̃mas: & si fuerit vuln? cū ea dimitte orificiū vulneris discoopit: vt currat ex eo vir? nā si illud nō sit i ea apostemā. Et si i

fractura fuerit frustū ossis pūges cui? signū ē: q; videbis ipsuz cadere in carne sicut spinā altā eminētē: & qñ ptran sicut man? tua desuper fortior sit dolor & pulsatio: tūc oportet vt apiaf & extrahat frustū si fuerit separatū: aut separet si fuerit adherēs: dōec curetur cū ligatura & nō ligetur ante illud: qñ cōmouetur ide putrefactio mēbrū totius & leni durities q remanēt ex algebra cū cera & ad pib? & medullis & relis lenificatiuis ex eis q dicemus.

Et p̃fert casui & pcussioni & sedat dolorē: si resoluat mūmia in oleo & bibat posita sup vinū pauce quātitatis: aut sup aquā ciceris. Et cōfert ei cui accidit spūtū sanguis vt sumat in potu bolū armenū & troscicos de charabe et flōmetur ex latere diuerso: & cōfert ei q cadit super ventrē vt sumat in potu charabe & boli ar. & sanguinis drac. oīuz ana. 3. i. & opy. cheratē. i. cum bz fluxuz sanguinis aut vomitū: retinet enī ipsuz subito post flōmiam.

De animalibus pungentibus & mordentibus & de venenis. CAP. CCLI.

Onfert ei qui in potu sumit venenum vniuersaliter: vt dentur ei i potu aqua calida & oleū & euomat vna vice post aliā cum vtrisque: deinde bibat lac & oleū amigdalīnū & butir? proprie. illud. n. sedat de malitiā vlacuitate veneni: & cōsidere post illud que accidentia eueniunt in corpore: q; si accidit febris & rubedo faciei & malodor oris & fetor eius: & citrinitas coloris & oculorū denatur in potu res infridantes & extinguētēs: & si apparēt pigritia & somnus & cōgelatio & stupor: denf in potu regalide siē medicamē d'assa: & ei sūia. Et p̃fert ei q timet q; in potu sumat venenū: assidnatio comedēdi sic? & nūces: aut sumat omni mane de tiriaca de terra sigillata: q niam proprietās eius est facere illud. proprietās namq; huius medicine est: vt cū contingit venenum esse in cibo educat ipsum vomitū: & quando accidit ex potu veneni sincopis cui subueniri potest: & debilitas: & dissolutio virtutis: tūc ipsuz est ex eis venenis malis p̃trarijs cōploni cordis a tota substantia: & o quaz paruz cōfert i eo cura ni si sumat bezabar resistens ei: & ego quidē iam vidi q; resistit napello qui est ex venenis que sunt dēteriora: & quādoq; cōfert ei diamuscum recens: & tiriaca diacinosil: cet non viderim ei in expulsiōe napelli magnū inuamentum. in punctura vero vipere est mirabil valde. cū autem mortis sine pōctura animalīz ignozat? cuius sit: tunc stringatur qd est supra puncturā: & ponant desuper vteose & sugat: & scidat puli calidi & ponant desuper. de ide pōant d'sup ventose & sugat & vaporetur cū eis: & ponantur cancri contriti. Et si locus icipit peruenire ad corruptionem absceat locus. si fuerit in loco preparato incisioni aut cauterizetur. Incipiens enim peruenire ad corruptionem & putrefactionem est significatio q est punctura animalis perniciosi. Dum autem non incipit tendere ad corruptionem & putrefactionem: quamuis sit vehementis doloris: cum nondum sit ei velox perambulatio in corpore non est malum egro ex eo: & tunc est deterius cum cadit punctura iuxta cor. Aut vbi est arta-

ria magna. quod confert puncture vipere est tiriaca magna: & quandoq; confert ei metridatum magnū & medicamen de assa & butirum vetus et medicamen d'erbo & comestio alliozū & potus vini puri.

Illud vero aut scorpionū p̃ferit vaporatio et assa & allia et medicamē de assa: et tiriaca diatesarō: epithima cū euforb. & oleū antiquum.

Ad dordicatiōi aut puncturā confert tiriaca alciſa: rui. i. exercitialis & poma acetosa et folia eorum: & tarassacum. i. trocis. mel aggreſte et ablin

thiū nabatiū et scalpellatio i loco mordicatiōis et suctio.
aut mordicationi pfer balneū calm valde
et tina et sepeliri i arena et ciner calō: et accipe
puluerē de nigella: et semine apy: et medicamē de assa.

Vespe autem et apis puncture pfer epithima de bo
loarime. et aceto etiam et cāphora: et supponere
frustum grandinis in anno: et emplastrare cum maluis
et portulaca aut solatro. **Mordētia** aut si dentes suos
dimittat i loco morsure: oportet vt friceit cū oleo aliquo:
deide cinere lini: deide emplastre cū eo dōet egrediā.

Canis aut rabiosi morus ē maximū nocumētum: et
ei signa sunt rubedo oculor: et plectio lingue
extra: et itromissio caude iter crura: et spuma curreō ex ore
et rancido vocis: et abhorre re socios et notos: et inuadere
oēm cui obuiat: et fugiūt canes ab eo: et dicit q si liniat ex
sanguine currete ex moru ei panis nō comedit cū reliq
canes: et q si emplastre vuln? cūz massa et pyciat galline:
nō comedit iplaz: et supuenit egro timor aq aminus a xl.
dieb? vsq ad iij. menses. Cū ergo sentit infirm? q canis
q cū momordit ē rabiosus: tūc oportet vt ponat sup locū
morsus vētole et sugat: et ponat desup eruca elixata cōfe
cta cū butiro vaccino: et sumat i potu medicamē d cācris
et rege ipsuz regimine melācolicoz ex humectatione cor
poris et ductiōe melācolie: de medicinis q iterficiunt.

Ille aut q cātarides in potu sumit: iuuat potu lactis et
olei amigdal. et signū ei? ē qd mīngit sanguinem et
dolet vesica ei? deide curet cura vlcis vesice: et cōfert
ad potū medicamē de assa: et tiriaca diatesaron.

Et cōfert ei q bibit iusgamū albus lac pprie post vom
itū si succurritur ei velociter.

Et cōfert fungis et tuberib? pntiosos vomit? et medica
mē de assa: et medicamē diapipereō et sumere in potu
pip cū vino veteri: et vt vomat cū nitro falso et baurach.

Illu aut q bibit lac et adueniūt ei post ipsū mollificatio
et nausea et sudor fridus bibat acetū forte. deide su
mat ex assa: aut ex calamento sirupo acetoso. s. i. vna vice
post alia vice. **Et** ille cui psiliū facit accidere sile huic
euomat et sumat i potu post medicamē de assa: et tiriacam
diatesaron. **Et** similiter fiat si accidat homini b? acci
dētia a comestiōe coriā dri plurimi būidi. cui? signū ē qd
odorat sup corp? ei? odor coriā dri: et pferunt ei illa q dixi
mus conferre ei qui bibit psiliū.

Et quādo accidit ex comestiōe assature q inoluūt
cūz extrahit ex furno i aliq re: et nō per
mittit euaporat parū: vertigo sillis epile: euomat ergo:
deide sumat in potu rob fructuuz acetoso: deide def in
potu rob fructuuz stipticoz et minia: deide zuchaz ro. cū
xiloaloes ido: et mastice et qrat somnū et igrediat balneū.

Et pisces fridi cūz supuenit eis vn? dies aut duo: et sunt
assati faciūt sile illi: et cū dimittūt i loco būoroso fri
do et sunt suffocati: accidit enī ex eis illd qd accidit ex co
mestiōe fūgoz pntiosorū suffocantiū: et cura ei? ē: vt euo
mat: et sumat i potu vinū pup cū pipe: et curet cura fūgoz.

Et siliter nuces et auellane cū fuerit rācide et comedūt.
qūqz n. accidūt ex eis accidētia mala: qb? pfer rob
citoniōz et rob pomoz. Et lac habēs odorē lini putrefa
cti: est malū ē. quare oportet vt curet cūz vomitū: et def
post illud diaciminum: et diapipereon: et detur in potu
vinum purum et fomēretur stomach? cum oleo nardino.
Que accidētia mala qūz accidūt ex laxatiuis et vomiti
uis et qd beant purgare et qb? sit vtēdum. CXXII.

Euandoqz accidunt ex potu medicina
rum solutiuarum et vomere
faciētū malaz sicut mezereon et peridre et sa
brē: et specios lacticiniorum aliorū: et medicie

plures ignote: sicut elleborus niger: et gilbernechiet con
diti: et similia accidentia mala valde: quapropter oportet
vt sint cōtēti ex solutiuis eis q sunt faciliōra: sicut mirob.
et viol. et pruna: et sirupus ro. dictus: et sirupus viol. et que
sunt similia illis. Et sint cōtēti turbitet aloer: et epithio:
et polipodio: et pulpa collogntide et agarico et sene et fumo
terre cass. f. et tereniabin: et tamarindis et scamon. antio
chena bona: et deuite corascena qū est pntiosa: et eno
māt oia q necesse ē vomere: et sint cōtēti ex vomitiuis:
sirupo acetoso: et rassano: et semine anctiet eruca: et al
chatar: et medicamine hūte valde parūz conditi: cūz ne
cessarius est vomit? fortis: et nuce vomica et granis alra
char: alia menia que sunt vt existimo nux vomica et simili
bus ex ill? que experti fuerūt et tētauerunt. de quib? iam
diximus in hoc libro. **Et** deuitent vomituz et solutio
nem vētris cūz medicina ignota: et quādo accidit super
fluitas solutionis vētris da in potu medicinas in quib?
ponit aliquid opy: et iusquamiet fac egrum ingredi bal
neuz: et da ei ad potūz fauich de nabac: et fauich de al
gobera: et puluis de granis granatorum: et nō des in potu
medicinas in quibus est iusquamū et opium: nisi cūz iste
nō operant: et vbi vides solutionez in festare vebemēter:
et timetur q cadat virtus: cūz ergo indiges eis incipe et
da eas in potu. **Et** cura eius in quo superabundat vo
mitus est cura colirice passionis. **Et** nō des in potu ca
tarticum bis in die vna: et non soluas in vebemētia calo
ris: neq in vebemētia frigoris: quoniam nō fit securitas
quin solutio fortiter superfluat in parte frigoris et calo
ris: neq soluas in febribus fortis caliditatis: et cum de
bilitas virtutis adest. **Et** illos quib? ex consuetudine
vlcera in intestinis solent fieri: et quibus velociter adue
nit excoziatio: et illum cuius natura facilitatem ignoras
et difficultatem s? medicinam solutiua nō soluas. Que
rē ergo ab ipso quantūz ex medicinis solutiuis potare cō
suevit et quantum ex ea solvere solitus est: et quot assel
lationes habere: vt inde significetur mensura quam ne
cesse sit te in potu ei tribuere. **Et** si tibi necesse est: vt
alicui in potu medicinam solutiua incipiendo tribuas
scilicet qui nunquam antea medicinā sumpsit: in primis
da ei. l. leniorē medicinā: et que ex medicinis lenior sit:
aut ex forti quāritatē minorē: deide post illd adde in illa
donec cognoscas mēsurā ei equalē. **Et** scias q multi
hominū quoz nāc solutiue velociter obedūt medicinis:
sūt macilēti: pigues vō diuersi sūt ad B. CXXIII.

Aloes solutiue educit colerā et ē būiditares et ē d sub
limibus medicis solutiuis pgruū stōacho: sed
apit ozificia emorroidaz: q ergo emorroidas patit: et ei?
eget acceptiōe: ipz cū bdellio et draga. sumat: si ipz sumet
ei necariū fuerit: et post ipsū acceptiōe i aq cucume sede
at: sitqz dosis ex aloer ab aureo. i. vsq ad .ij. aure. ei? aut so
lutio ē tarda: quapp oz vt pscideret: et nō fiat post ipz ad
comedēdū pparatio. CXXIII.

Turbit ē medicina sublimis pue malitie: at vō qd al
bū ē recē: gumosū nō plima idiger rectifi
catiōe: et ipsū qd solutiue educit būiditates: et sū qd nō ē
pluric viscositatis: cui? dosis ē a .z. iij. vsq ad .iij. cū deco
quē: et si sumit s? modū suū: ē a .z. i. vsq ad aure. i.

Pulpa collogntide educit sū et extrahit ipsuz ex p
fundo corporis et ille q cōsuet? ē pati excozi
ationem: oportet vt misceat eam cum dragg. aut bdellio:
cuius dosis est a quarta. z. vniuz vsq ad .z. 5.

Agaricū autem educit melancoliā et flegma cros
sum cuius dosis ē .z. iij. et ē tarde solutiua.

Scamonea soluit colerā et būiditates forti virtū
te: et cū ex ea pōit cū aloer et mirobol.

rectificat ex eis et siliiter rectificat ipas rob citonioz et aq
ipsa citoniozū: et qū citonia ipsa cū ea ponūt in cōfectioni
bus: sicut electuariz de citonia et siliibus est velocioris
opationis et minoris malitie: cuius dosis sit a. viij. granis. et
s. viij. ad quartam. z. i.

Polipodium ꝑo educit melancoliā ⁊ flā falsum
⁊ sanat scissuras fortiter q̄ fiūt in
manib⁹ ⁊ ponit in decoctionib⁹ cum epibimō cuius vo-
lis sit a duab⁹ 3. vſq; ad .iij. 3.

Epithimi vo dosis sit a.3.liij.vsq; ad.vij.3. et nō idi
get rectificatiōe: et soluit melācoliam.

21 **Sirobol.** citri. soluit colera: et nigri indi soluiunt
melacolia: nigri vo i q^o e p^o ticitas nō
sunt cōueniētes ad solutiōē faciēdā: imo ad stomachi p^o
paratiōē: et nō oportet vt d^o mirob. bibat ad solutiōē. S^o
aq^o coq^o cū suc. et tereniabi: qūōd ossis sit a. s. r. vsq^o ad. x.

Gene aut̃ ⁊ fum⁹ terre p̃terūt pruritui ⁊ bothor ⁊ edū-
cūt colerā cum facilitate: sitq; dosiſ a. ʒ. iij. vsq;
ad. vi. ʒ. i decoctione cū accidit: ⁊ ſimiliter viole.

Aqua ꝑo casti colera cū facilitate educit:ō q̄ necesse ē calefactos ⁊ g medicinas nō tolerant calidas diebus multis i potu sumere. Que qd̄ purituri sferunt sicco ⁊ malis vlcerib⁹ siccis sicut sabafati ⁊ ipetigini ⁊ melācolie ⁊ lepre ⁊ egritudinib⁹ q̄ illis sunt siles: ipsa namq; colera educit ⁊ adusta simul.

¶ De febribus effimeris. CAP. CXLV.

Species febriu pme tres sunt: alie enis
sūt q̄ sūt in spirītib⁹: sicut feb.
effimera: ⁊ alie sūt q̄ sūt in mēbris radicalib⁹:
sicut febri⁹ ethica: ⁊ tertia fit ī humorib⁹: sicut
febri⁹ putrida. ¶ De febri⁹ et effimera signa
sunt: q̄ ipsa semp accidit ab alteratiōe eueniēte: sūt vigi-
lia ⁊ labore supfluo: aut fame: aut siti yebementi: aut ac-
ceptione medicie: aut acceptione ciborū calidoꝝ: aut ex
ira superflua: aut cogitatiōe yebemētī: aut caliditate aeris:
aut pp stationē in sole: aut pp frig⁹ aeris ī itinere: aut
natiōe in aq̄ frida: aut in aq̄ aluminosa: aut castru: aut p
cussione: aut ppter potū vini puri plurimi fortis: aut pp
satiētē nausētiā ⁊ multitudinē commotionis: aut pp
famē yebemētē: aut pp catarrhū: aut coꝝismā: aut fluxu
yētris: aut longitudinē moꝝe ī aere balnei: nō mutatur
ex ea color yrinē: n3 tingit⁹ ex ea plurimū: neq3 pulsus fit
velox: n3 frequēs yebemētē: n3 corporis tactus in ea est
adurens mordicās: neq3 anhelit⁹ yebemētē ꝑsecuti⁹
neq3 lingua ē yebemētis asperitatis ⁊ siccitatis: ⁊ non fit
quide3 in initio ipsius oripilatio: ⁊ post eius declinatio-
nem sudor: aut humorositas ꝑoculdubio.

¶ In eo igitur quod hac febricitat febre non est necarius nisi ut cum
fidere si declinatio deinde mittatur in balneum: et super
ipsius aqua tepida fundatur: et ipsius corpus temperate friv
etur: balneum vero non fit superius calidum nisi illis quod frigori
febrili superfluo: quod eis advenit i via.

C In illo aut cui aduenit ex labore ⁊ lassitudine ⁊ fatiga-
tione plurima: multiplica iuncturaz inunctione cu oleo aliq
⁊ super ipsum aqua effunde tepid⁹ in loco balnei nō cali-
do: deinde educ eū de balneo: ⁊ ciba ipsius ciba facili bñ-
do ⁊ pota ipsius vīo pmixto mixtione subtili ⁊ plōget sēnū.

¶ Ille vō cui hec febriē ex p̄ritiōe accidit: aut obuiatiōe
 ⁊ apostemat⁹ loc⁹ apostemate calido: balneū nō ingredia
 tur: s; flobotoma ipsius: ⁊ locū apostematis i; frida: ⁊ ad lo
 cū ap̄tis singulariter irēde ⁊ cura ipsius dōcē sedetur.

¶ Illū vō cui pec febrī ex potu vini puri plurimū accidit: balneū ingredi nō facias. Sz i potu aquā granatorū acetosā cū tribue t aquā agreste t silia illis ex rebus ifrigidantibus donec adest in eo febris integre: deide fac euz ingredi balneum cū facilitate t lenitate.

¶ Ille vo q ex lōgitudine stationis i sole febricitat aq̃ dulci recte balneetur sup̃ caput ipsi acetū de vino & aqua ro. po

C Illū autē qui ex ags termaz febricit in balneū semel mit
te: et ipsū cū oleo bene inſige: et ſup ipſum tepidam aquā
infunde: donec corpus ipſi creſcat et inſletur et rubeat.

3111 vero q̄ ppter cibi supfluitate febat: precipe vt som-
nuz plōget: ⁊ floboroma ipfuz si coloris ei⁹ rubedo vebe-
mens fit: neq3 tribuas ei aliqd duob⁹ dieb⁹ nī si fauch.

In illo ro q ex fame febricitō pſideres febris declina-
tionē: ſz in potu ſauich de ordeo ei cū zubaror: de aq niuis
tribue: ipſū cibis inſrigrandantib⁹ z huncetantibus ciba.
Illū autē q ex fluxu vētris febricit q ei ſuperuenit balneus
igredi fac: deide ipſū ciba fridio vētrē retinentib⁹. Illūz
autē qui ex catarro vel corriza febricit. ſlobotoma ocinde
viol. cōdintas z aqua ordei ei in potu tribue.

C Si pp lōgā morā i balneo febricitō domo vēti dormire
faciat i loco frido: 7 da ei i potu aquā cū niue: 7 sup ipsi^o
corp^o fā daloa 7 aquā ro. 7 cāphorā cū rosis. contritis pone.

Et plime qdē bz febrū finitū die t nocte t sū de his q vsq ad .iij. aut .iiij. extēdūt dies: cū aut tres p̄trāsūt di es: tūc tā egrediūt a gñe febr. effi. ¶ Qui q3 febris plimū nō fit nisi ex repletione t ex opilatiōe p̄ozz: t rubet cū ca facies t oculi: t ofert ei flōmā: t calitas hui⁹ febrī effime re quātitate nō p̄trāsīt. Cū ergo febrē effimerā i p̄mo die vides: veniū i scōa die cā inuenis acutā: t vrina tā tigris: t pulsus sit velox t anhelit⁹: t rubet facies t oculi: tūc effi ma q: ē d gñe hui⁹ febris. Incipe ergo succurrere flōmā do egrū t soluedo cū aq de fructib⁹: t si febris i die tercio addet caliditatem t pulsus t ābelit⁹ velocitatē t frequētiā tūc nō dubites qn sit bec febris. Incipe ergo cū flōmā t solutiōe cū aq de fructib⁹: t si ē rubedo māifesta t pulsus plen⁹ t corp⁹ carnosus t i tactu cū calitate humositas. Incipe cū flōmā: t si i colore nō ē rubedo plima: t corp⁹ ē extenuatū: lenē ac lacertosū: t pulsus frequēs ē t velox t lat⁹ t calitas mordicativa: t cutis obscura sicca ē tāgē corp⁹: tūc cū aq d fructib⁹ faciēda ē solutiō: deide i syrūpū acetosus puz ei i potu tribue: t ipsū i ea ex aq ozdei ciba cū aq duoz granatoz. Cū ergo allicit⁹: fac ipsū i gredi balnei: p̄ter qd sit calin t in ipso cūz fūfure tritici frica ipsū: t cū p̄ficariōes multiplica t ablutionē cū aq tepida. deide ipsū extrabe t fac cū doimire i denudatioz vt sit det: tūc n. cū b regimie cū a febre p̄tinua euadere facies.

S De febre putrida. CAP. CXLVI.
Ante separabilis et continua: dicitur tertiana:
quarta: flatica. Sinocha: causis: copo-
sita: et febris apatū. putrida: aut febris signa
sunt: quod incipit sine alteratione corporis extrinsecus
adueniente ex causis extrinsecis quod diximus in effimera. Sed eue-
niunt incipiendo: et cum eis omnis orripilatio aut tremor: nisi cum
sinocha que ex eis: quibusdam febribus apatū: et calitas earum
omnis est fortior calitate febribus effimera: et pulsus et abelitus
et urina sunt vehemens alterationis: unde vnicuique
sunt earum signa propria. CXLVII.

Signa tertiane p[ro]pria s[un]t q[uod] incipit cū orripilatione simi-
li p[un]cture ac: et nō plōgat sp[ati]ū orripilationis
n[on] deuti[us] i[n] ea dētes: et nō ē i[n] ea frig[or] ad calefactionē: vel
ad calit[er]atē declinat: et festinat ei[us] i[n]flāmatiō: q[ui]re magnifi-
cat[ur] pulsus et anhelit[ur]: et frequēs fit valde: et vebemēs fit i[n]
gectudo: calitas: sitis et angustia: et q[ui]z accidit uelienatio
et vomit[ur] colere et egestio ei[us]: et fit i[n] cōplexiōib[us]: et atib[us]: et
corporib[us] calidis: et q[uod] plurimū v[er]ū labore: et plurimum
abundat humoribus et cibis calidis generantibus colerā
et si fuerit cum istis signis aut quibusdam eorum: et i[n]q[ui]z fe-
bricitauerunt plures homines febre tertiana: tunc iudi-
ca q[uod] est feb. tertiana.

Cuius quidē cura ē solutio vētris cū aq̄ fructuū sūt sūt. p̄p̄rio: sūt. ro. puro: aut decoctioe leui: et fac illō in die n̄ p̄odi: et da ei post illō aquā ordeī: et aquā citroli: et ciba ips̄ sanie et aceto: et oleo amigdal. et aq̄ ei⁹ sit aq̄ herbarū frigidarū: et oīus q̄ extinguit calorem: et infidat. et sit studiū tuum ad extinguentū sūm quātitate vebemētie caliditatis et tepiditatis ei⁹. **S**i aut exiceat natura: tūc premitte aquā prunorū: anteq̄ cibes p̄ duas horas: et si soluit tūc aq̄ granatorū: muzorū: cōtritorū: cum granis suis et sua pulpa.

Si ergo nō erraueris B regimine: tūc resoluet feb. vsq̄ ad. iij. p̄oduz aut min⁹: et bec qdē febris plurimū stat in p̄odo q̄rto: et q̄nq̄ sepaē in ipso: et plurimū quo extendit ē vsq̄ ad p̄oduz. viij. Que aut p̄rāsīt. viij. p̄odos n̄ ē tertiana pura simplex: s; ē cōposita in qua est cōmixtio flatū et loquimur in ea.

De signis insepabilis tertiane. CAP. CXLVIII.
Signa tertiane insepabilis sūt signa febris tertiane p̄ter orripilationē et sudores: non. n. est cūz ea: nisi cūz ē crisi: et caliditas febris et alienatio in ea sunt vebemēties: et sunt cū ea asp̄itus lingue et citrinitas aut nigredo ipsi⁹: et cū lingua ē nigra ē malignior: et q̄n ē alba est melior: et leuior: et q̄n ē citrina ē inter illas i malitia.

Et differētia gdes iter febre tertianā et p̄tinuā: p̄tinuā q̄ sit ex sanguine et q̄n bec sit fortior in tertio: et nō sunt in ea rubedo supflua: et extensio i corpore et dispositio similis alimati et cōstrictio anhelit⁹: q̄n cū febre sanguinea sunt ista accidentia. Intende ergo in curatione ei⁹ ita vt des in potu infirmo syrupū de prunis in mane et aquas ordeī cūz eleuatiōe soli: et aquam citroli: aut aquā cucurbitae: aut aquā melonīs idē i meridie: et mucillagines p̄silly ap̄d sō mus. **E**t si nā fuerit obediēs et assellauerit oī die plus duabus vicib⁹: reduc diuersitatē: da ergo ei loco aq̄ prunorū aquā granatorū: muzorū: cōtritorū: cūz suis iteriorib⁹: et intēde i extinguentō quātū potes: et nō attēdas: neq̄ aut scultes illō qd̄ d̄ a stultis medicis: q̄ multitudo extictionis tardat crisis. ego. n. iā exptus suz ambas vias: et iueni hac viā icolumiore et securiore et minoris timoris: et q̄ mor tui sunt ex h̄itib⁹ hanc febrē cū hoc regimie multo pauciores sunt eis q̄ mortui sūt cū regimie p̄mo oīno. dimittere. n. extictionē et subtiliationē regiminis vt appropinquer crisis ē dimittere egrū ad mortē p̄culdubio: nisi ferparet ei supfluitas hūiditatis i corpore: aut iobediat medicō et bibat aquā. f. plurimā: aut comedat cibū quē desiderat plurimū: et si nō pluriū eoz cerebriū assat et stomach⁹ ita vt sp̄asmet: q̄re dissoluit ocul⁹ et mādibula: et accidit eis tortura ab assatiōe cerebri: et sp̄asmanē nerui: et nō p̄bi bet i hac febre q̄n i potu sumat eger aquam. f. cūz vult: et qd̄ appetit de fructib⁹ frigidis humidis.

De sincho. CAP. CXLIX.

Acipit cala sine tremore: et rubet cūz ea facies et oculi valde et p̄stringitur anhelit⁹: et tact⁹ ei⁹ sicut tactus balneati: et sūt regimie cū eis q̄ p̄cesserūt: regimie multiplicatiūz s̄guis: et est aū cōmōtiōe ei⁹ grauitas i corpore et additio i sōno et pulsus ē cūz ea magn⁹ et plen⁹ et vrina est rubea et sp̄issa. **E**t cura ei⁹ ē vt succurras ei i p̄ncipio rei: et anteq̄ v̄tus cadat valde cū flōmia: et dimitte s̄guinē currere: v̄dec egro supueniat sincopis: et si fuerit debil⁹: ciba ipsuz medulla panis cūz aq̄ granati muzi et aq̄ agreste: deide dimitte eū: et ad vltimū nō dimittas q̄n p̄cedat egressio s̄guinis vsq̄ ad sincopis: et post illō da ei i potu aquā granati muzi: et ciba ipsuz aq̄ ordeī: et rege ips̄ regimine h̄nriuz causon febrē. **S**z sit cū extictiōe minor et si tardat flōmia i dispōne sua: stude ad dādūz illi i potu aquā fridaz plurimā: et da ei in potu ex illa vsq̄quo satiet aut ifridet et tremat. Si ergo declinat iaz sufficit tibi

et si redit: et tu itera vsq̄quo declinet: et fiat febris leuis adherens: et tunc quidē rege ipsuz regimie febris flatice: hoc. n. regimie p̄fert i hac febre: et ego iā exptus suz et p̄ba ui ipsuz: et liberata ē p̄ ipsuz gens pluria q̄ erat iuxta mortē a timore magno. nō sis ergo piger i dādō i potu aquas f. cum vebemēs ē necessitas: n; dimittas eas nisi q̄n bec febris sincho ē ex apostemate i stomacho aut in epate: aut mīce: aut frib⁹: aut vesica: aut diafragma te et plimone: et p̄p̄rie i diafragma te et plimone et pectore.

Signa necessitatis dādū i potu aquā fridā. CAP. CL.

In stomacho vero et epate ē timor i dimissione tribuēdi i potu aquā. f. cū ipsa vebemētie ē necessaria magis q̄ sit timor in eo qd̄ ḡiat ex malitia sua. n̄ ergo dimittas ipsā tribuere i potu: cū vebemētie ē necessaria. **E**t signa vebemētie necessitat⁹ ei⁹ sunt vebemētia inflāmatiōis febris: et qd̄ pulsat cor et tremit post assiduatiōe febris s; illā dispōne difficilē duos bus dieb⁹ aut trib⁹: et nō extinguit ea extinguentia. et n̄ valēt i ea: cūz ergo pulsat cor cum B: tunc iā bullit s̄guis ebullitiōe et nō liberat ipsuz tūc nisi in potu ei⁹ def aq̄ frida: et def ex ea i potu subito tūn q̄ satiet. **R**es. n. fride fortes tunc nō pueniunt ad id qd̄ ē necessariū: nā si nō potāt istā aquam. f. superuenit eis sincopis post paululum et fin dunt vene i vētrib⁹ eoz: quāf emittit s̄guinē p̄ nares: et large expellit s̄guis: et moriuntur: et illō q̄n artarie p̄pe frāgunt. et q̄n bene sunt posite et fortes: q̄re non accidit eis B accidēs. **S**z p̄stringit eoz anhelit⁹ et p̄focant subito: q̄re oz vt fiat: q̄ten v̄ncat qd̄ accidit ex malitia sumē di i potu aquā vel hūc timorē magnū: f. tāsse. n. n̄ accidit ex ea nisi debilitas feb. et plōgatio sp̄aty ei⁹ et aduēt ap̄atis duri i viscerib⁹: et illō ē ex eis qd̄ expellit mors cita: et q̄nq̄ ē possibilē et vt succurrat cura hui⁹ febris cūz ea. **E**t ergo admīstraueris flōmiā et dderis i potu aquā. f. tūc rege febrē post illō sūm quātitate quā videris residue caltatis ei⁹ cum aqua granatorū: aut cūz aqua suchari rosati aut aqua ordeī: aut syrupo acetoso: aut troisci de rosas et similibus.

De flatica febre periodica. CAP. CL.

Incipit cū orripiliōe v̄i frigoris et tardat i calefactiōe: et ē orripiliō lōgi sp̄aty: et facit porisimū oī die: et fortasse n̄ calefit: et nō ē vebemētis inflāmatiōis: et ē cū ea vomit⁹ flatis: et hūiditas i ore et debilitas appetit⁹: et paucitas sit: et plimū accidit mulierib⁹: et flatitis et pueris et eunuchis: et i eis q̄ assiduāt cibos et regimie hūectātia: et q̄ multū v̄t fructib⁹ hūidis et mollescit corp⁹: et istā palpebre iseriores et albescit facies et citrinat. **E**t cura ē vomit⁹ cū sit. ace. et aq̄ cala i hori orripilationis: et vaporatio cū aqua ca. et cū videris q̄ flā ē crosi⁹: qd̄ scies ex crositie ei⁹ qd̄ egredit cū vomitu et difficultate ei⁹ et ex pigritia febris et lōgitudine sul teporis et sui porisimū: et difficultate calefactiōis ipsi⁹: tūc ciba est illis q̄ icidunt flā ante vomitū: et da ei in matutinis suchap. ro. et sit. ace. v̄z permanet in eo caliditas supflua. **E**t aut nō fuerit caliditas ei⁹ calitas supflua: tūc da ei troiscos de cupatorio et medicinas fortes ex puocantib⁹ vrinā sicut anisi: ameos: et semē apy: et administra balneum: et euacua corp⁹ cum catartico forti: et non dimittas i B toto q̄n cōfortes stōachū p̄pe cū mastice et olibāo et ci peris et silib⁹ p̄ciēdo ea cū illis quib⁹ curatio fit. **E**t hac .n. feb. debilitat stōach⁹.

Flatice p̄tue signa. CAP. CLII.

Am hac febre sūt oīa signa: q̄ sunt cūz flatigatica p̄ter qd̄ orripilatio nō ē cū ea. imo similitudo orripiliōis i corpore et caliditas ei⁹ ē addita et sudor in ea ē et n̄

fortasse est nisi cum totaliter sepatur: immo plurimum est sepatio. recessio huius febris et flatice piodice vtriusque quartane: et omnis febris plurimum tardat abscis: immo cum resolutione alicuius rei post aliam rem. Si autem est dispositio alicuius cum vomitu et solutio: vtriusque cura est sic cura flatice piodice. Verumtamen ut sit iterum tua in hac finem ea que calefaciunt cum cautela plene: et propter cum caput est de bile: et eger est ex illis in quibus consuetudine sunt egritudines: multoties. n. fit in eleuatione huius febris birsten fridus: et perueni ad confortandum stomachum cum zucchero ro. et trocis. de ros. et silibus: et si cap. fuerit debile et febris fuerit tarda tepida: tunc da ei in potu fortia in puocando urinam et euacuando flegma cum eis que sunt ut trocisci de eupatorio: et pilule in quibus est pulpa collogotide et aqua seminum et radicum: aqua mellis et cimini et diapipeds et non dimittas vomitum cum eis que incidunt. n. plorat plurimum cum regimine: et multoties quod puenit hec febris ad ydropisim et propter ad ypoarcan: cum ergo videris inceptione corruptionis complexio: tunc incipe succurrere ei cum eis que diximus in capitulo ydropisim et elige ex illis medicinis puenientiores eorum finem caliditate febris et tarditate eius.

De quartana periodica.

CAP.

CLIII.

Orripilatio difficultat vebemens consuetudinem pfunditate ossium: et debilitat pulsus in principio eius valde: ita quod si tu assiduus illi habes febre: non indiges cum eo significatio alia. licet. n. pulsus minores et conceptione omnium aliarum febrium: non tamen minores sicut in hac plurimum quod accidit post febres cum pmissis eorum poxismi. Inceptio de quo qua par accidit: plurimum quod accidit in autumno et in hyeme: et in eo in quo dicitur colera. et ventibus splenes crosos: et multum vitur cibis melancolicis: et caliditas eius cum calefit est infra caliditate tertiane et causonidie vere: caliditas sicce valde mordicis palmas. Et caliditas sanguine continue est acuta. Si est cum humorositate sicut dispositio vaporis cum aqua calida. Et caliditas flatice diuersa est sicut dispositio calitatis puenientis ad manum retro reprofata. Et quartane calitas est infra calitates tertiane. Si non est in scititate et aspitare infra illa. Et cura huius febris est semper si aqua cum ea est rubea et crosia: et quod accidit post febres calidas: cum flobotomia basilice ex latere sinistro: deinde soluere venter egri multis vicibus pueniis. Et si non est calitas febris vebementis fortitudinis cum decoctione epithimi finem modum suum: et si est fortis calitatis: tunc cura syrupo ace. et epithimo et aqua casei in qua infusus est epithim: et cum decoctione mirobol. nigroz: et infusio eorum: et si fuerit caliditas eius sicut fortior caliditas que est febris quartana: tunc aqua casei solam: et si fuerit post febres flegmaticas aut comixtas: tunc administra vomitum post infusionem subtilia cum quibus non est plurima calefactio: sicut siela cum parua quantitate sinapis et sis. ace. et rasan: et fac ipsi vomere: et da ei in potu quod antiquat et alleuiat orripilatio illam quod sudare facit: sicut cardamomum et medicamen de asa est melius ea et velocius ipso: et pone coram eo: et post ipsius duo vascula in quibus sit aqua bullita cum camomilla et sceba: et calamentum et cooperi eum cum pannis in hora poxismi. et orripilationis ut velox sit eius calefactio: et puocet sudor et mitte eum in huiusmodi hora in balneo iter oes duos dies: aut omni die: non in die poxismi. Si autem febris fuerit tepida: non subtilis regimine eius: sed da ei cibos leues: sic caro arietum: et assidua lenificatione eius nature: ita ut des ei semper aqua siela: et aqua caul. et sic infusus aqua mellis: et ius galli vetusti decoctum cum aqua et sale in quo piectum fuit aliquam tulum polipody: de quo sorbeat parum ante cibum suum: et iterum solutionem et flobotomia: si non videris ei plurimam diminutionem. ipsa enim non prologabitur finem hoc regimen.

Signa quartane continue.

CAP.

CLIIII.

Signa quartane periodice: verumtamen non est orripilatio: et fit fortis in quarto et reprecit in alijs diebus: et o quam par est ei enere: et ei quod fert flogia basilice propter deinde flogia sapientie: deinde puocatio vrie si fuerit pigre calitas: et sunt cum ea in ore leiras et humiditas plurima et solutio melancolie cum non fuerit istud et accidit post febrem acutam.

Febres que faciunt paroxysmum in. v. diebus. vi. et pl. CAP. CLV.

Quam parum cuenit paroxysmus pertransiens quartan: verumtamen ego iam vidi paroxysmos transientes multoties: et sunt iste febres oino ex humoribus crosis et est cura eorum sicut cura quartane.

Seb. composita. CAP. CLVI. febris compositarum sunt plures valde: et in omni compositione earum faciunt accidere periodos siles periodis febris simplicis: quod obrem non oportet ut confidas in cognoscenda febre ex periodis eius: immo finem accidetia eius propterea. quoniam. n. cuenit ex compositione duarum tertianarum paroxysmus omni die: et iste est periodus febris flatice. Si cum vides paroxysmum omni die cum accidentibus tertiane: scias quod sunt due tertiane: vni quare paroxysmum accidit cum recedit alia tertiana. Et plures febres compositae accidunt tes sunt ille qui sunt ex colera et flatu: et iste febres plures sunt et male: quare signa sunt pmixta ex signis tertiane et faciente paroxysmum omni die: quare in vna die erit calida propter vebementiam inflammationis: et alia die pigra et sepulta debilis caliditatis plures eleuationis: quod forsitan non calefacit nisi cum labore: et iterum in eo orripilatio post calefactionem semel aut bis: et istas cum hac febre facies: et corruptis viscera et debilitatur et ifridant stomachum et epas. Cura eius febris est ut admixtref in ea purgatio cum medicinis finem paucitate calitatis eius et multitudinis ipsius: et itedas in ea sicut cum syrupo acetoso puro et illo quod est cum seminibus: et sicut cum zucchero ro. Lungs dies ptransierit: tunc da eis trocis. de ros. cum zucchero ro. et mastice. et aqua feniculi: et trocis. de eupatorio et silibus ex eis que diximus.

De orripilatione sine feb. CAP. CLVII. accidit hec orripilatio postquam non calefit corpus: tunc incipe mundificare egrum ex flatu: et da ei medicinas fortes ad puocandum urinam et minora cibum et potum eius et fac eum sudare in balneo et pceperit moueat et laborz.

Quando accidit hec orripilatio postquam non calefit corpus: tunc incipe mundificare egrum ex flatu: et da ei medicinas fortes ad puocandum urinam et minora cibum et potum eius et fac eum sudare in balneo et pceperit moueat et laborz.

De febre ex pestilentia. CAP. CLVIII.

St gete calitas cum tagis: Verumtamen anberet ei tristitia et sitis et vomit: cum ergo videris nauseam frequenter cum febre tepida: tunc scias quod ipsa est febris pestilentialis: et propter quod communicat et multiplicat: et sunt pestilentie manifeste in aere circundante eos ex eis que dicemus: stude ergo tota intentione confortare cor istorum et temperare aerem continentem eos: et adhibe eis bini redolentia: et itromitte eos in domos odoriferas mudas: et sterne eas platis bini redolentibus et aspectu viridibus: et suffumiga eas cum sandalis et capphora: et asperge eas aqua ro. et aceto: et asperge ex eis super fructus luti antiqui super lateres domorum si sunt antiqui veteres: et pone super tepa aqua ro. et capphora: et sandal. cum pano mudo in eis infuso: et fac eos odorare res odoriferas sicut da ei in potu aquas f. veri frigoris valde: et rob granati acetosi et rob agreste: et acetositatez citri: et lac acetosus: et aqua mixtas cum aceto quod non psto est aliud: et ciba eos pullis assatis: et vitello onore: et da eis in potu vinum album bini odoriferum cui admixtum sit quantum est gnapthum eius aque dulcis.

Liber

De variolis et morbillis.

CAP. CLIX.

Ignis generationis variolarum sunt feb. acuta caliditatis et clausa et vehementia doloris dorsi et prurit. nati et timor in somno.

Si autem febris est vehementior caliditatis et angustia est maior tunc portendit morbillas.

Cura variolarum cum incipiunt signa est slobotomia: scilicet postea non sed attende: et si fuerit eger bonus in parvipendenda egritudine et non habuerit angustiam vehementem et variolae iam inceperit exire: tunc rege eum eis que festinare faciunt exitum variolarum: et non des ei in potu aliquid frigidum cum frigiditate plurima: ut non stet exitus variolarum et superveniat ei tarditas et difficultas.

Si autem videris variolas pigri exitus: tunc da ei decoctionem ficuum cum iurgis lactis et aliquantulum croci ut festinare faciat exitus illarum. **C**um ergo exierint oes: tunc adiuta eas ad maturandum cum regimine et vaporizatione cum vaporis aqua: si non ceperint pervenire ad maturationem et rege eos regimine habetum apostematata calida tribuendo in potu aquam orde: et alia secundum quantitates vehementie caliditatis: et non multum intendas ad solvendum naturam: et precipue in morbillo et in fine rei sue. Nam non forsitan saluabitur habens ipsum a ventre in fine rei sue: et quando tu facis vapores et maturas: tunc adiuta ad excicandum eas cum suffumigatione foliorum miri et foliorum ro. et fumo tamari: et decoque ista in abluere eas cum aquis eorum si tardatur eorum excicatio. **C**um ergo excicantur. si remanet in eis aliquid difficultis excicationis: degutta desuper aqua et sales: et cum confirmatur eorum excicatio: et complet: tunc degutta desuper oleum tepidum multoties: donec cadat cruste omnes. **E**t sicpe quando apparerit variolae et signa eius: et distilla in oculos aqua ro. in qua infusus sit aliquid sumac: et semi. rubei et quando in albedine oculi acciderit locus rubens et pruritus: aut albus in nigredine eius: et si non acciderit istud: et videris variolas paucas: tunc idigebis hoc.

Quod si inveneris prurit qui est in oculo non sedari per illud: imo reddidit fortior quod fuerit: tunc distilla in eum ex almuri et sale et vapora ipsius vapores aque calide.

Morbillus autem est maioris timoris quam variolae nisi in oculo. Intende ergo in illo cum

eis que educunt coleram cum facilitate absque calefactione: sicut aqua prunorum et granati et riri cum suis interioribus cum zucchero et aqua orde et aqua melonis indi et citruli: et cucurbite et mucillagine psylli. **S**i autem inveneris in infirmo post hanc medicinam advenire tristitiam et angustiam et fortasse cooperiet eum sincopis: tunc fac eum sorbere aqua frigida: et fac eum sedere in ea parum: et frica corpus eius et cooperi eum donec sedet quod in ipso est: et egredietur morbillus ad exteriora corporis: deinde redi eum exierit ad extinguendum: et serva naturam in fine rei: ut non sit causa ad solutionem negissimam: et si inveneris in infirmo resolutionem sanguinis ex locis morbilli: fac eum sedere in aqua frigida. **E**t scias quod est morbillus malus et rubens et violaceus huius egritudinis est malus et perniciosus: et variolae citrine dure propinquae inuolunt multae et rubee vehementis rubedinis et violaceae: et ille que ambulant ut fornicata: et que faciunt superficiem corporis sicut spasmoda omnes male sunt et mortales: et oportet et ut cum senseris variolas: ut precipias egro gargarizare cum aqua ro. etiam: ut minores quod egredit in gutture suo: et effunde in aures eius sicut membra cum aceto et aqua ut minores quod egredit in aure eius: et fac ipsum naribus sugere oleum mirrini: ut minores quod egreditur ex eis in naso: nam cum hoc feceris quiescit ex lectione magna. **E**t si conqueritur de punctura in plantis pedum et manuum assiduet positionem eorum in aqua calida: et non cibet eum in his duabus egritudinibus pullis: donec cadat cor-

tices: et recedat stris et malitia anhelitus: postquam ergo ceciderint cortices: tunc assiduatio balnei et regimen in pinguium corporis implebit foramina capitis: et medicine quae eradicant pannum delent vestigia eorum.

ExPLICIT libri divisionum practica.

Abubetri filij zacharie: filij arazi libri divisionum aridorum in quo ponitur ad unamquamque egritudinem medicina appropriata secundum divisionem earum.

Verba abubetri filij zacharie arazi.

Tri in hoc meo libro medicinas quarum necessitas est inseparabilis et posui illas quae ex eis sunt pclare et electae: et proieci totum in quo erat superfluitas et dilatatio: et fui contentus eo tantum quod me dico esse necessarium: et declaravi illud et abbreviaui: et posui illud per capitula.

p ^m	Medicine tincture capillorum.	23	Ad apsa flatum.
2	Ad alopitiam.	24	Ad serpentes idest lumbricos.
3	Ad furfures.	25	Ad scissuram arteriarum.
4	Ad salfati.	26	Ad vesicas an. di.
5	Ad scabiem humidam.	27	Ad adustiones ignis.
6	Ad scabiem siccam.	28	Ad incarnationem an. di.
7	Ad morfea albam.	29	Ad oculos.
8	Ad baras.	30	Ad aurium an. di.
9	Ad morfea nigram panum et lentiginem.	31	Ad dentium an. di.
10	Ad impetiginem.	32	Ad oris.
11	Ad delendum sanguinem mortuum.	33	Ad nasi.
12	Ad quod delent vestigia variolarum.	34	Ad tussis asmatis et seneci.
13	Ad clarificandam faciem.	35	Ad stomachi.
4	Ad meliam lepram et egritudines melicas.	36	Ad cordis.
15	Ad meliam et tior.	37	Ad epatis.
16	Ad vigilias.	38	Ad splenis.
17	Ad sodam.	39	Ad colice.
18	Ad tremorem.	40	Ad solutionis ventris.
19	Ad tortura.	41	Ad urinarum.
20	Ad paleum.	42	Ad lactis.
21	Ad epilepsiam.	43	Ad spermatis.
22	Ad coriziam.	44	Ad menstruoque et emorroidarum.
		45	Ad podagre.
		46	Ad algebra.

Verba abubetri.

Am quidem peruenimus ad expositionem resolutionis egritudinum que sunt a summate capituli usque ad pedes et reliquarum egritudinum: et eorum quibus indiget medicus in libro nostro magno in arte medicinae qui interpretatur alaunus: et in libro nostro qui est minor isto libro: et fui contentus in eo secundum tertium qui est almanzor quem posui. tractatus: et feci ipsum regi almanzor in domino corasceni: a cuius nomine nominavi librum: et in libro nostro edito de virtutibus quem feci ad hely: et in libro atybal muluchi quem feci ad hely dominum trabeitem: et in libro polorum qui est liber maior quem ego composui propter amplam expositionem quam ego explanavi in arte medicinae: et ad invicem naturarum: et quem didici de scientiis philosophie exceptis his que dicemus ex libris nostris cum ipsi euigilet inquisitor ad locum utilitatis: quia in intentione non sit comprehensa: quia defectus prohibet a comprehensione: iam igitur in nostro libro isto diximus quod in ipso intendimus de omnibus medicinis quarum rememorationem premisimus in eis que precesserunt de nominatione capitulorum et intentione eorum quatuordecim medicinarum

nō dixi in hoc libro nostro. queratur in antidotario huma
im. al. Joānity filij ysaac & illic iuenietur.

CMedicine ticture capilloz. **CAP. I.**

Infectio ticture denigrantis capillos.
B. gall. rosarū rubearū. libzā
iungantur oleo & frigan in frigorio donec sci
dantur & calcecaumenon: alumis: dragāti. ana.
3. xv. Salis gēme. 3. vii. cōterant sicut alcohol:
conficiant in aqua cala: & humectent tribus horis & tigan
tur cu3 eis & dimittant tribus horis ligati: & iuoluti folijs
sicile: deide lauentur in mane.

CAlia litargiri: calcis nō exticte. añ. ps. i. crete ptes. ij. con
ficient cu3 aqua & tigan cu3 eis: & dimittant qtuor hor.

CConfectio ticture dealbatis capillos: ster. yridis: enu
la sicca: meo: semē rafani: nefrin: sulfur: cortic. radices cap
paris aggregētur cū selle vaccio & acetovini: yngatur cu3
eis: postq suffumigatio fit cū sulfure: & iteret illud multo
tīs. Si albificētur assidue eoz iunctio cū olo sūbucino.

CAd faciendū capillos flauos. B. lupinoz: mirre. añ. 3. x.
stafisagrie: fecis vini al. añ. 3. ij. aggrega cu3 aq in qua isu
sus est cinis ligni vitis & line cū eis in nocte & sient flau.

CAd crispādū capillos: faria fenugreci: se. iusgami contri
tum: galle: sidra: calx: litargirū & linia cū eis.

CMedicamen faciens nasci capillos vbi volueris. B. ci
neris abtota. 3. x. vētris cantaridū. 3. ij. laudani. 3. ij. anel
lane combuste. 3. ij. terant cū oleo veteri & aromatizentur
cum aliqñtulo gallie: & fricetur locus & iungat cu3 eis oī
nocte & abluat cū euigilat: & qñ icipit vesicari: dimittatur
vno die: deide iteret donec nascantur.

CConfectio medicamis corumpentis pilos & subtiliātis
eos: sumantur oua formicarū: se. iusgami: alumen: psiliuz:
opiu3: liniatur post depilationē cū aceto sublimato & assi
duetur: qñ subtiliat eos adeo vt nō nascantur.

CConfectio medicamis pibentis capillos cadere: & pro
hibentis initū caluitie: gallie mirabola. nigr. folia mirti
decoquantur in vino: donec dissoluantur: postea in vna li
bra olei onfacini proyctat. 3. i. laudani: 3. i. masticis & de
coquat illud vinū postq colatū est donec ipsi scē paulatī
deide pyciat sup oleū aq pōdus sui. & decoquat donec cō
sumat aqua: & remaneat oleū & igrossetur. deide linia cū
eo in nocte: & lauetur in die cu3 decoctione mirti.

CMedicamen ad caluitiuz in nō suo tempore: laudani. 3.
i. enforby: gūme rute agrestis. añ. quarta. 3. i. mirte. 3. s. so
racis ligde quartā. 3. i. qñtum est totū bis ceroti confecti
cū oleo de keiri: & linia cū eo: & abluatur in die.

CConfectio medicamis ad capillos cadentes confortan
tis eos & prohibentis a casu suo. Reci. laudani. 3. ij. galla
rum mirre: & masticis: thuris. añ. 3. i. cordumēni. 3. ij. dissol
uantur cum oleo ros. & linia cū eis radices capillozū.
est enī mirabilr constringens & retinens.

CMedicie ad alopitia. **CAP. II.**

Sume maris. 3. x. baurac: cedarac: sulfu
ris: gūme rute agrestis: euforby
añ. 3. ij. stafisagrie: & cataridū. añ. 3. i. terant oīa:
deide fricef cap cū cepe dōec rubeat: & qñ mor
dicat iungat cū adipe vsū & linia cū olo antiq
& linia cū hoc medicamēte duabus vicibus aut tribus
cum vīo veteri post fricationē cū cepe donec rubeat: & qñ
mordicat iungatur cum adipe vsū: deide iteretur.

CMedicie ad fursures. **CAP. III.**

Infectio medicamis ad fursures fori
farie ciceris. 3. c. farie fenug.
baurac: panis & fursuris eius nitri cōtriti: sinā
pis. añ. 3. xv. altee. 3. x. conqassentur cu3 aceto
vini pauco: & aqua & fricef cū eis caput bñ & la
uetur oī hebdomada semel: & assidue iunctione3 cū oīo:

& abraisionem & balneum.

CMedicie ad sabafati. **CAP. III.**

Infectio ad sabafati recētē & i corpori
bñ teneris: alcāna: arist. litargi
rū: cortex gnatiterant & cribrent & linia cū
aceto vini & oleo rosato.

CConfectio epithiatis ad sabafati antiq: sal &
atramētū adusta: sulfur terra argēti viui: galle yene: litar
giz arist. terat totū & admistretur sicut pmu3.

CMedicie ad scabiē humidā. **CAP. V.**

Infectio ad scabiē būidā argentū vi
uū extictū: climia argēti sul
fur albū: folia oleādri: pdisi cali: litargiz misce
ant cū aceto vini & pauca aq & oleo ro. plūno et
dormiat sup ips & igrediat balneū & lauet cum
vīnem viridi: deide iungatur cu3 oleo ro. postq effundit
super ipm aqua cala: deide frida plurima.

CMedicie ad scabiē sicā. **CAP. VI.**

Infectio epithiatis bñ ad scabiē sicā:
floris eris attramti. añ. terā
tur & cribellētur: & terant cū aceto bñ: & ponāt
i vzeolo vitreato & dimittant i stercoe. xl. die
bus: & bñ & terat bñ & admistret ex eo qñtitas

3. ij. & liniatur cu3 aceto forti cōmixto.
CConfectio epithiatis ad scabiē sicā & purit: baurac: ve
narū: sal: mirre: costi dulcis: pdisi. añ. 3. ij. storacis liquide.
3. i. liniatur ex eo cum oleo ros. corpus totū & dimittatur
tribus horis: deide abluatur.

CConsec. pill. ad scabiē q sumant oī hebdomada seml aut
bis: mirab. citri. 3. xxx. aloes. 3. xv. scamo. 3. v. qñz dof. 3. ij.

CModus pfectiois alkefines ad scabiē & ad sabafati: & ē
trifera: mirab. citri. 3. x. fene fumī terre. añ. 3. xxx. kefishes
qñū aggreget ea & bibat ex ea oī die qñtū ē nux māe & fo.

CMedicie ad morpheā albā. **CAP. VII.**

Infectio ad morpheā alba3 tasia & ru
bea se. rafani pdisi: sinap. te
rant cū aceto forti & linia in sole.

CBaras. **CAP. VIII.**

Infectio epithiatis ad baras: tassie: bli
tis stafisagrie: vētris cantari
dum. ana. liniatur cum decoctione rubee facta
ex aceto vini.

CMedicie ad morpheam nigram ad pannum & lentigi
(nes. **CAP. IX.**

Infectio farie lupioz. 3. x. se. rafani se.
eruce: costi. amig. amare. sal.
armōiaci pipis. añ. 3. ij. armōiaci. 3. ij. & s. dissol
uat armōiacū cū adipe & iungat cū eo & fiat ex

eis forme auellanaz & dissoluat cu3 nece ē: & linia cū aq
acedarach i nocte bñ epithimādo & abluat i mane cū aq
se. melo. & fursuris: & violaz sicca. & vaporēf loc. añq3 epi
thimef cū aq ca. & icliet se ea dōec rubeat: & fit p balneū.

CConsec. epithiatis alteri? ad pānū ppriū exptū: linia cū
sarcocolla dissoluta cū aq aut selle vaccino.

CMedicie ad ipetiginē. **CAP. X.**

Infectio epithiatis ad ipetiginē sicā
in vltio siccitatis: oleū de cri
somil. 3. ij. in q dissoluat bdelly & picis. añ. 3. ij.
moueat cū aq i mōtario dōec sit sic vng & āne

CMedicie ad sanguinē mortuū ex pūssio
ne et algo. **CAP. XI.**

Infectio rubei: lapidis alkabal. ana. thur
is quarta ptis. i. fiant inde colli
ria: & linia cū nece ē: cū aq coriandri.

CMedicine que delent vestigia variolarū &
CAP. XII.

Infectio

Liber

L'ibellum

aditū: radices cane sicce: faria ciceris: ossa vetusta: terantur et liniantur cum eis in nocte: et abluiat cum eis in die in balneo.

Medicne ad clarificanduz faciē.

CA. XIII.

O'nfectio

gūere clarificatio faciē. amigdal' onleū draga. farine ciceris et fabaz cōficiat cū aq ord. et linia in nocte abluiat in mane cū aq fursuris. **Humera** clarificas faciē et rubificas eas expta: croc. rubea: thūs: mirra: masti. añ. aggregent cū aq bulbi et liniant: et fiat colliria: et liniant cū aq: et dimittat. iij. horis: deīn lauēt cū aq ca. et mltū vta in mane cicef. et aq ciceris ē: et su māt pōd. 3. y. plueri rfo. et 3. i. de croco aliquot dieb.

Decoc gumere rubificatis faciē. Sinap. albā. et arsenic. ru. pterat sil cū lacte et fiat faciei gūera cū eis. viij. dieb.

Medicne ad melancoliā lepram et egritudines melancolicas.

CAP. XIII.

O'nfectio

pill. valētū ad lepraz et meli. cā et egritudines melicas expta. **Epithimi**. 3. x. pulpe collognt. centauree 3. v. yerep. aga. salis idi. añ. 3. v. ell. ni. 3. iij. et ter. tiaz. sticados. 3. viij. polipody 3. x. dosis eius. 3. iij.

Decoc tio pill. educētū meliā pferētū egritudinib' melicolicie et tioris. **Epithimi**. 3. x. ell. ni. 3. v. magneti. 3. iij. salis idi. 3. v. sticados. 3. viij. dof. 3. iij.

Decoc tio epithimi educētis meliaz bona melie et ipeti. gini scabiei et morphee ni. **Mirab. nig.** 3. x. polipo. 3. v. se. ne. 3. viij. turbit. 3. qtuor. passulaz enucleatarū. 3. viij. ber. be eupat. 3. v. sticados: epithimi. añ. 3. x. decoqnt oia pter epithimū: dōec dissoluant: deīn pyciat sup ea epithimū et cōpleat decoctio ei' et colet et sumat ex ea in potu: post pill. quaz rememoratio pcessit: aut cū agarico et aloe et sa le indo et elleboro nigro.

Decoc tio medicamīs ad illū cui aduenit epilīa et cōmo. tio cerebri. **Sticad.** 3. x. aga. 3. y. et 5. sile. 3. iij. vio. sicca. 3. v. oficiant cū kemes et cōdat tñ qtuor sū. y. nuces aut tres. **Medic**ne ad meliā et timorē.

CA. XV.

M'arabol

3. x. x. kemes imaturi: scelabaz marui albi. ana. 3. v. epithimi. 3. x. sticad. 3. x. aga. 3. v. ell. ni. 3. v. gario. 3. y. mel. lisse. 3. iij. feleimisch. 3. v. cortic. citri. ligue boui. ne. añ. tātūdē nucis mus. gallie. añ. 3. i. aggregē tur post continuationē cū kemes et melle.

Modus pfectiōis letificatis ad timorē et tristitiaz et ipi. guar et facit colorē bonū et odorifex oris et sudoris odorē: et pferit pulsi cordis: et si assidue letificat aiam: ita vt cē. bat eā ad egritudinē silez baronati ex mltitudine risus et bonitate aie: cōmixtio. **Rosaz** rubearū. 3. vi. cipi. 3. v. gario. masti. spice: asari. añ. 3. iij. ciamo. croci. añ. 3. y. macis cardamo. beil nucis musc. añ. 3. i. terant et optie misceant et decoqnt libra eblicoz cū lib. viij. aq dōec reāeat 3. v. deīn colet et pyciat sup ipaz libra mell. et decoqnt dōec lispisset et pluerisset desup mixto: et moueat cū ligno salicis: aut li gno citri lato: donec pmissceat et sumat sic sumit trisera: et ponat i ipa sexta. 3. i. de musco: qñ ē mag' puenies: qdā vō boies ponūt in ea berēgemisch et mellisse et margaritaruz et folij idi. añ. 3. y. et in descriptione alia macis gario. nucis musc. ana. 3. y. et non sumatur nisi in hyeme.

Sciencia subeth et fornium.

CA. XVI.

S'eminis

aneti. 3. y. croci: mirre. añ. tertia. 3. i. iusq. 6. 3. i. mādragore. kerat. i. opy. gra. y. et 5. aggregent cū mucila. fenug. **Decoc** tio sonifera. **Se. lactu.** corticis papa. ueris: fabaz excorticata: se. portulace: kekegi

añ. 3. y. opy. gr. y. et 5. aggregēt cū mucill. psily. et dōf. i. **Medic**ne ad dolorē capitis.

CA. XVII.

O'nfectio

vere magne in loco pillaz co. biarz pferētis ad dolorē ca. pitis et epilias et viginē capitis ex replone et te. nebrofite visus ex būiditate et initiū aq: cō mixtio. **R. yerep.** 3. x. pulpe collogntide. 3. iij. et

tertia. scām. 3. y. et 5. turbit. sticados. añ. 3. v. et est dosis. x.

Decoc tio ebroce ad dolorē capitis cal. et vigiliis et bursen viol. sic. ordeū excorticatū sem cucurbite: se. lini. psiliū cō. tritū: cortices papaueris semē altee: sem lactuce: sem pot. tulace: rosa. decoqnt donec dissoluant: et rubea fiat aqua et fiat embroca cum ea.

Decoc tio embroce ad dolorē capitis firm et ventositates grossas in capite: camomilla: seba: si simbriū: sanfucus: be. rengesi: origanū: ordeū: folia lauri fiat vt pyme supra.

Decoc tio epitimatis ad dolorē capitis firm et emigraneā ex vōfite gila: et dolores auris firm. **R. castor.** euforby: opy: storacis ligde: pipis: folioz rute: calami: sinapis. añ. fiat trocisci: et embrocet: et dissoluant in oleo: et sit oleum costinū aut nardinū et dissoluat cū aliq de illis et distillen tur in aurē que est in latere doloris.

Decoc tio epithiatis ad emigraneā et dof. capit calz. **R. se. insga. se. lactuce:** si se: memithe ros. sandal. sanfel: radic. mādragore: opius fiat ex eis colliria et distillet ex eo in au rem cūz oleo ros. et aceto vini pauco.

Decoc tio caputpurgū ad dof. capitis et emigraneā calaz ad dolorē aurū cūz calitate et pulsatiōe. **R. opy:** caphore. añ. fiat ide colliria silia lēti et dissoluat. i. aut. y. in olo vio. et distillet in aurē et nasus et ē bonū expertū. **Caputpur giū** ad dof. capitis frz: fiat collia ex eufor. et castor. añ. et dis soluāt cū olo ro. i. q dōec ē costus et distillet ex eo i nasū.

Medicne ad tremorem.

CA. XVIII.

O'nfectio

pillaz pferētū tremori ppe mirabilr. **R. piretri:** casto. cal sic. ana. 3. iij. serapini: pulpe collognt. ana. 3. iij. yerep. 3. i. dosis. 3. i. et 5.

Modus pfectionis ad tremorē. **R. mirab. nigr.** 3. x. x. saune. 3. x. thuris. 3. viij. ciperi: acori. ana. 3. v. et ponant loco saune et erit magis vltima et melior.

Decoc tio trocisco. sedatiū siti et faciētū subeth et detrahūt alienationē et feb. et dolorē capitis. **R. se. lactuc. se. papa. se. cucur. excorticat:** se. portul. añ. 3. x. succi ligri. amili. draga. gā. opy. añ. 3. iij. terant et oficiant cū mucill. psily: et fiat ex eis trocisci. x. dof. ē trocise. i. et isti gde magi neq sūt pa tiētib' vigiliis et alieationē: et qñ sit fortior et supfluit: deē i potu aq coriādi būidiant cū aq lactu. aut citruli: aut cu curbite et silia. **Medic**ne ad torturā.

CA. XIX.

O'nfectio

caputpurgū ad torturā et pa. liss: et dolorē capitis: et egritu dies flaticas. **R. castor.** 3. i. dīsi pipis: ciclamis gilbene: pulpe collogn. baurac ru. eufor. fellis bouini expicati. ana. 3. iij. fiant colliria: et fiat ex eis caputpurgū cūz auricula muris: aut aq sanfuci.

Decoc tio pillaz fetidaz maior: q dant i potu ad paliss et torturā et podagrā fridā et antiq et icidūt būorē gūsz iun. cturaz: et stāt loco maioris yere: q p cōmixtio. **R. yerep.** 3. x. pulpe coll. 3. v. sebzaz. 3. i. cētauree mioris plātagis. añ. 3. v. eufor. 3. y. et 5. castor. ff. ase fetide: sapini: oppopocis: ta pste ide: sinap. pipis. añ. 3. i. dissoluat papinū et assa fetida cū aq ruthe ex gb' cōficiantur medicne: et fiant inde pil lule que erunt. x. doses. dosis. 3. iij. et tertia.

Medicne ad paraliss.

CA. XX.

O'nfectio

anacardi q ē tyriaca palis et torture et apople: et hec gdes medicia sanat corp' statis: et sudare facit: et itaq

vt coopiat vt sudet. **C**ōmixtio. **R.** 33. piretri. nigel. costi: pipis. macropipis. acori. añ. 3. x. mirre. folioz. rute. asse. gē. tiane. aristo. bacarū lauri. castor. tapfise. sinap. añ. 3. v. mell. anacardi. 3. v. 23. i. ioluaf. cū oleo de nucib. 2. pficiat. cūz melle. 2. de f. sic nabaca. 2. ipm. qdē stat loco alpherfelin in oib. egritudinib. fridis. 2. i. flamat corpus stat. 2. attrahit feb. bonū spāmo hūido. 2. grauedini lique qñ fricatur cū eo. 2. destructioni sensus membroz. quādo cū eo emplaf. 2. fricatur. 2. est magne bonitatis.

Cōfectio anacardi inioris ad mōpbeā 2. baras 2. canitiē 2. obliuionē. **R.** mirab. ni. belliricoz. emblicoz. añ. 3. xxx. oliban. yfopi. 33. pipis mell. anacardi. añ. 3. v. mellis opus. q. pficiat. dōf. ei. vt pmit. qñz addunt i ipo acori cipi. sp. ce. añ. 3. v. **C**ōmedicē ad epilias. **C.A.** XXXI.

Cōfectio ad epilias valde bona. **R.** pi. retri. sifseleos. qdē anuidē ro. manū. sticad. añ. 3. x. aga. 3. v. cordumēni recet. asse bone aristo. ro. afodilli. radicū ligrit. carpo balsami ligni pēonie. añ. 3. y. 2. expmā. aq. iquil le. 2. fundat sup. tñ. mel. qñtū ipfa ē. 2. cū co coq. et pficiat. ide medicē ē enī bona vltima. 2. pfert ei inuamētum vlti mū pere hermetis. 2. anacardinū minus. 2. yerap. cū eo assi due vtif fm qñtātē vtutis 2. etatis 2. temporis.

Cōmedicē ad coriçaz. **C.A.** XXXII.

Cōfectio formaz siliz auellanis ad cor. rigā. **R.** thuri. stora. liq. costi san. darace. añ. fiāt ide p̄dicte forme 2. suffumigentur exyna eaz in traictorio. qz abscondit fluxū nasi statiz.

Cōmedicē ad apostema flegmaticū. **C.A.** XXXIII.

Cōfectio **R.** ciperū alume. farinā orde. lentes frizaz. liniantur cūz aq. granatorum 2. aceto 2. ligetur.

Cōmedicē ad serpētes. i. lūbzicos lūgos. **C.A.** XXXIII.

Cōfectio medicamīs ad lōbzicos. citri ex corticati sirasch turbit se. nil ptes eglez lupinoz. po. i. cambil. po. 5. 2. bibat ante ipfaz lac capnū. i. y. dieb. in mane 2. fatigē in q̄rto die post bibat parū lactis. deide i. cipiāt bibere B medicamē disso. lutū cū aceto mixto cūz lacte qñtātē. 3. vi. 2. bibat cū est magna fames.

Cōmedicē ad scissurā arteriaz. **C.A.** XXXV.

Cōfectio medicamīs. flos erl. 2. albugo oui ponat. desup. qz retinet san. guinē. Alias cimīni. 2. calx yina ponat sup. ea.

Cōmedicē ad vesicas. **C.A.** XXXVI.

Cōfectio medicamīs. cerusa plūbi vsti. cathimia argēti. litargirū boluz ar. 2. cāpho. aggregen. cū mucillagie psily.

Cōmedicē ad adustionē ignis. **C.A.** XXXVII.

Cōfectio **R.** aq. solatri 2. aq. atarafacō. sup. q. pul. uericef. cāphora 2. opū. 2. sit in eis pa. rum olei ro. 2. liniant fm dies aliquot.

Cōmedicē consolidantes vlcera. et faciunt nasci carnē. **C.A.** XXXVIII.

Cōfectio **R.** tritū ibibat paucō ace. 2. olo. mistref. **C**ōmedicē oculoz. **C.A.** XXXIX.

Cōfectio colliry al. **R.** ceruse plūbi ablu. te. 3. x. sarcocolle. gffe. 3. y. amili. 3. y. draga. 3. i. opy. 3. 5. fiāt colliria. 2. admistrent.

Cōfectio colliry rubei lenis flos eris. qdē fit in miera erl. 3. y. colborat adusti. 3. y. eris vsti. 3. y. mirre. 55. añ. 3. i. pipe ris. 3. 5. fiāt ex eis colliria cum vino bono.

Cōfistula in lachrymali oculi. cura est cauteriū. q. si nō fit canteriū fac B medicamē. aloes. sarcocolle. sang. ora. mir. re. thuris. añ. 3. y. climie argēti. 3. x. balaustie. boli ar. añ. 3.

v. flos eris. 3. 4. et. 5. terantur et humectetur locus salina. 2. puluerietur desuper.

Cōfectio colliry viridis de flore eris ad scabiē 2. sebel. 2. al buginē. ad tenebrositatē 2. ad yngulaz. **R.** flos eris. 3. y. colcotar rub. adusti. 3. vi. arsenici rubei. 3. i. baurac spume maris. añ. 3. i. falis armoniaci. 3. 5. armoniaci mirre. 3. i. resol uatur armoniacum cū aq. rute. 2. fiant colliria.

Cōfectio colliry faciētis ad libar nasi carnē. faciētis in vlcereb. oculi 2. phibēs almusaragi et subtilians bothor. **R.** climie ablute. ceruse thutic. alcohol olibā. añ. 3. i. opy. tātundē fiāt ide colliria. 2. est bonū ad vlcera 2. almusara. gi. 2. ericcat ea. 2. fac nasci carnem 2. nō reānēt eis vstigia.

Cōfectio colliry de thure maturās vlcera. **R.** thuris. 3. x. armoniaci. sarcocolle. añ. 3. y. croci. 3. y. fiāt inde colliria cum mucillagine fenugreci.

Cōfec. colliry ad albuginē. **R.** massacume. 3. x. spume ma ris. 3. i. y. flos eris. 3. i. 2. 5. baurac. serapini. armoniaci. ana. 3. i. fiant colliria cum decoctione acori 2. fricentur in eo et fiat alcohol. deide puluerietur iste puluis.

Cōfec. pulueris ad albuginē. **R.** massacume. 3. y. spume maris. baurac. quccari. albosir. añ. 3. i. puluerietur cū eo.

Cōfec. mirabil. plueri. al. ad obtalmiā calaz 2. dol. super sarcocollā grossam fundatur lac 2. ericcat in sole. 2. terā tur ad oēs. 3. x. ex ea. 3. i. y. amili. 3. i. 2. 5. opy. et. 5. campboze 2. est cōueniēs ad vebementiā doloris 2. calozis.

Cōfectio pulueris magis abscedēs lippitudinē. 2. est bo. nus quādo nō furit sanies mltā. **R.** sarcocolle. 3. x. spume maris. 3. i. quccari. 3. y. terant 2. aggregentur.

Cōfectio plueris citrini fortis q. admistref. in fine obtal mie. **R.** sarcocolle. 3. x. fief. memithc. 3. y. lity. aloes. añ. 3. y. croci. 3. i. 2. 5. spume maris. 3. 5. aggregentur 2. terantur.

Cōfectio iefram. i. iefiriz. p̄nas amulfargi 2. faciēs nasci carnē. **R.** antimony. 3. x. flos eris de minera tātundē aca. tie. 3. y. sang. ora. aloes. añ. 3. i. terant et admistrentur.

Cōfectio colliry de fellib. ad pānū 2. ad iceptionē aq. et dilatationē pupille. qdē bonū 2. exptuz ericcef. fel yrci in vase eneo. de quo sumant. 3. x. colloqnti. iteriozis. 3. i. et. 5. serapini. 3. y. eufozbiū tantundē. fiāt ex eis colliria cūz aq. ruthe. aut aqua feniculi. 2. fiat alcohol cūz eo.

Cōfectio alcohol faciētis nasci palpebras. **R.** dactilorū adustoz. 3. y. fumi thuris. 3. i. y. carpo balsami. 3. i. y. spice i. de. 3. y. aguli. 3. x. fiat alcohol. 2. trāseat sup. palpebras.

Cōfectio colliry ad garab in oculo qdē distillef. in eo. **R.** aloes thuris. añ. 3. i. sarcocolle. balaustie. sang. ora. antimo ny. alumis. añ. 3. 5. flor. erl. q̄rtā. 3. fiāt ex eis collia 2. distil lentur in oculū in ipso lachrymali 2. post exp̄sionē ei.

Cōfectio colliry de mirra ad punctū sanguinis. **R.** cro ci. thuris. mirre. armoniaci. añ. 3. i. arsenici rub. 3. 5. fiāt col liria 2. distillentur in oculū cū aq. coriandri humidi.

Cōfectio colliry de calcāto ad yngulā. **R.** calcecaume. non. 3. v. flos eris. 3. y. calcāti falis armoniaci. baurac. ar. senici rubei. ana. 3. i. terantur 2. conficiantur. 2. dimittātur donec fiant vt flos eris. 2. fiant inde colliria. 2. administrentur sitq. arsenicū eius sublimatū. fricef. cū eo yngula. de. de puluerietur cum radice liquiritie.

Cōfectio colliry ad madicon ad vcnas rubeas que sunt in oculo ex obtalmia antiqua 2. sebel 2. yngula et alijs. **R.** yfifur. calcecumenō. arsenicū rubeū. quccarum tabarçet. ana. 3. i. mirre. croci. venarū. ana. quartā. 3. armoniaci. thuris. ana. 3. i. fiant inde colliria 2. administrentur.

Cōfectio alcohol confervantis sanitatē oculi tutbie. 3. x. fief. memithc. 3. y. aloes lity. añ. 3. i. campboze sextaz. 3. i. terantur cum aqua agreste. aut cūz aqua sumach. 2. eric centur 2. administrentur.

Cōfectio alcohol ad lachrymas tutbie. 3. x. coralli. mira bola. fricatoz. aloes. ana. 3. y. piperis. 3. 5. macropiperis. 3.

Liber

q. fiat alcohol et administrat.

Confectio alcohol acutis visum. R. tutbia nutrita cu aq. sanfuci tribus vicibus: qd fit hoc mo. ponderent de ea. 3. p. et codantur postq. pueniunt ad hoc tribus vicibus: deinde de ea. 3. p. ciniberis pipis: macropipis: celidonie: venaru. an. 3. i. salis ar. 3. 5. nutrianf cu aq. sanfuci aut cu aq. fenug. tribus vicibus: deinde exiccent et administrantur.

Confectio emplaz. et epithiatu ad oculos. Emplaz. ad cursum et guardenigi: cortices granatorum: et lentes excorticate conferunt.

Confectio emplaz. ad corosione lachrymalis: endivia teratur et sup. facie sua ponat. olim ros. et emplaz. cu ea.

Confectio emplaz. ad pcussione et vuln. i. oculo: ouu absq. coti. ce suo aq. coriad. et olz ro. et aggreget et ponat si ipz cu coto.

Confectio emplaz. ad dolorem vebementem in obtalmia coriadri: melli. croci. fe. lini: tortellas: vinu: terant et conficiant et emplaz. teratur cum eis palpebra.

Confectio epithiatu pibetis fluxu ex oculo: aloes acatia sief memithe liciu boli ar. et gummi arab. liniatur super fronte cum albumine oui.

Confectio epithimatis ad inflationem et ad apa in palpeb. rose sief memithe litiu: bolu ar. et gummi arab. liniatur super frontem cu albumine oui: et croci et vene et aloes et sandalis ru. et faufel: et aggregentur et terantur et liniantur cu aqua coriadri et endiuie et aqua rosata.

Confectio aurium. CAP. XXX.

Aurium. R. baurac: bolu ar. coria ferri: flos eri et aloes deinde abluat auris cu aq. et aceto tribus vicibus post inuoluetur liciu cu melle in medicamine et ponat in ea: et de medicamine fiat colliria: et cu nece fuerit distillet in ea sel cu aq. melli: deinde admistret liciu.

Confectio medicamis ad grauitate auditus et tinnitu vaporis vaporis sanfuci et absinthij et scaba: deinde distillet in ea hoc colliriū: pulpe collogn. 3. i. baurac. 3. i. tertia: castor. 3. 5. arist. rotu. 3. 5. succi absinthij tantu de: eufor. sexta. 3. i. costi. 3. 5. qrtā: fiat colliria et distillent cu oleo amigdalino amaro: sunt enis ad dolorem fridus et ventositatem et difficultate auditus: que pficiant cu selle vaccino: et fiat colliria.

Confectio dentium. CAP. XXXI.

Medicamen dentiu eradicatione facile facies: piretru radix collogtide et cortex eius: cortex radice caparis cortex mori: semē megeron et folia ei: vene: ar. senicu citrinu: lac sebra aut lignu eius: aggregetur et terant piretru et collogn. et relique medicie cu aceto in sole tribus diebus et moucant in die multis vicibus cu aceto: et dimittant p reliquiū diez i fufe i ipso et pyciant desup. asa et bdelliu et fiat ex eis troiscisci: cu nece fuerit: terantur et liniatur cu eis radix dentis in die aliquotiens: et hoc per aliquot dies: postq. scarpellatione factam in circuitu dentis: facit eni eradicatione facile.

Confectio medicamis de q. iplef dens corosius et fragit ipz semē megerio: lac sebra pficiat cu kitrā et ipleaf ide dens.

Confectio medicamis sedatis dolore gingiue et detis qd admistret cu giguia nō est apofa: neq. cala: pip. sinapis: piretru taphia qic. baurac: et fricef cu eis radix ei multoties bā tñ pus fricef cu pāno. deinde fricef cu B medicamine: deinde pyciat ex eo in aceto et teneat in ore. deinde vaporetur madibule et distillent in aure qd ē in illo latere. De colliro dol. capitis fridi: cui pfectio: castor. ase. storac. mirre arist. opy: pipis: qic. fe. iusqami. an. pficiant cu melle: aut kitrā: et liniat cu eo dens corosius: sic liniat cu tyriaca et suffumiget in traiectorio cu fe. iusq. et storacis: de quibus facte sunt forme siles quellanis: et teneat in ore olim calefactu in

q. decocte sunt radices altee: et strigat sup. re calas aliq. rito

Confectio tyriace ad dentes experta: asse. opy: mirre: ca stor. ana. conficiantur cum melle.

Confectio medicamis dol. detis cali qd est cu apate gingiue: semē portul. coriadri: sumac: lentiu excortica. sandal. citrini. ru. piretri: camphore. an. teneat acetu in ore cu aq. ro. et iuisce de hoc medicamine sup. gingiua post ptributione eius: et non deglutiat aquam eius: et administrantur ante ipsum flobotomia et ventose.

Confectio dentifricij mudificatis: et abscondetis eruginē B. sal. gēme et se. iusq. teste cane vel catin viridis cambil. Spume maris cali. ana. terant et fiat dentifriciu cu eis et caueat sibi a satietate nauseatina.

Confectio dentifricij strigētis gingiuas et dentes: pferes rubedini eorum: balaustie: spody: rose corrite: carmesic: alumen. an. fiat vt super gingiua adhereant.

Confectio dentifricij odore ozis facies redolere cortic. citri: cipis: spice aromatic: gariof. nucis mus. gallic: xilalo es crudi cinami: macis: beilbaugue: cubebe. ana. 3. i. musci kirarē. i. fiant ex eis pille cu aq. maloz et teneat in ore sup. cibū suū: et deglutiat ex eis duas aut tres.

Confectio medicaminis faciens stare dentes ne corrodatur: impleantur corallo et masticie.

Confectio medicamis ad corosione in gingiua qd dolor fit forl et denigrat: vt riusq. arsenici: gallaz: calcis: alumini. ana. terant et fundat desup. aliqd aceti fortis et coquat setur in mortario donec fiat sicut vnguentu: deinde dimittatur in eo donec exicetur: et teratur secundo et tertio donec fiat pluis: et sumatur ex eo qrtas granor. y. et 5. et minus et maius in die semel: et sumat sup. caput tente: et ponatur super egritudine et dimittatur vna hora: deinde sumat in ore olim ro. dōec sedet dolor: fiat istud. vi. dieb. cuq. rubet: ponatur in eo de medicamine generatiois carnis de pulueribus qui sunt in almanfore et alijs ex eis que generant carnem: est enis bonus et expertus.

Confectio ad fetore ozis. CAP. XXXII.

Recipe extremitatū mirti humide: cina. momi: embli. ciperis: spice: cortic. citri: folioz squināti: masticis. an. gallic: gariof. nucis mus. cubebe beilbaugue. q. ana. ps. 5. ag. gregentur cu passis enucleatis q. sint duplu totius: et sumat ex eo qd sit sic nux cu vino odorifero: aut cu mescines antiquo: et fit illud post vomitu et solonez vttris aliquotiens et abstineat a cibis viscosis: et pinguibus.

Confectio ad cola. ros. spodiū: amilum coriadri: sumac: lentes excortice. se. portul. alcāna de mecha: vene: piretri. ana. camphore pars. 5. guccari qrtum est medietas oium: teratur et teneatur in ore.

Confectio troiscopz de arsenico ad herpestiomenū: arsenici citrini: calcis. an. 3. p. flozis eris. 3. v. colcotar tantu de: aluminis: acatie: balaustie. ana. 3. iij. terant cu aceto p bebdomadā vna: et isorment ex eis troiscisci: sunt eni cōuenientes ad clisteria vlcera antiquoz putridoz et herpetiellio meno: et pyciat cu eis cu clisteria fiunt opiu: et qd teruntur in sole plus cum aceto: tunc sunt magis vltimi: et reponantur in loco: vbi nō sit ros: et in fece aceti vt nō debilitent.

Confectio medicaminis ad grauitatez lingue. Sal armoniacus: piretru: stafilagria: sinapis: piper: acorus. an. terat et fricef cu eis sub lingua: et supra ipsas in die multoties.

Confectio medicie ad vuluā cadentē: galle: balaust. sal. ar. an. et sufflet si ipaz: et ponat si cocleariu et elcuet cu ea.

Confectio med. ad sinantiā: armel: sinap. piretri: se. rafa ni: mirre: asenitri: salis ar. piperis: calamenti: stercozis canis albi sicci: stercozis humani sicci: cineris yridinis. ana. terantur et suffletur in gutture ex eis: et conficiatur cum melle: et fiat gargarismus ex eo sumpto quantus est galla

cuz aqua mellis et qñq; pycitur ex eis stercus canis et bo-
minis: et ponitur loco eius finus columbinus: et quādo sit
res fortior et nō descēdit in guttur aliqd; gargariet euz si-
napi trita et aq; et melle et ponant vētose sup locū doī.

¶ **Medicine nasi.**

CAP.

XXXIII.

Confectio medicaminis auferentis do-
lores nasi: mirra: gallia: colco-
tar cortic. granatoz: calamus arōaticus: gario.
nefrin: et terant et humectent nās euz licinio i-
fuso in vino odorifero: deide suffletur in euz: et
inuoluant liciniuz et itromittatur in nasum.

¶ **Confectio medicaminis alaissim:** collogn. ciclamen: nigel-
la: baurac: terant cū aceto tribus vicibus: et isozment col-
liria cū aliqñto fellis vaccini: et cū necesse fuerit dissoluat
vñū: et distillet post balneationē aut inclinationē sup aquā
calaz: et narib; fugat aer ad iteriōa cū tota fortitudine egro-
resupino: cumq; vebementem inuenerit mordicationem
distilletur in eo oleum rosatum.

¶ **Confectio medicaminis ad fluxuz sanguinis ex naribus**
aloes: thuris: balaustie calx: viua: colcotar: puluis molendi-
ni: gipsum galle: terantur euz alcohol: et suffletur in nās
et mittatur in nasum licinium.

¶ **Medicine tussis asmati et saniei.**

CAP.

XXXIII.

Confectio decoctiois yfopi maior ad tussim
cuz calitate et aspitare pe-
ctoris. B. ficus albas. x. numero: iuinbe. x. sebe-
sten. xxx. passularū sine iteriōibus. 3. x. se. altee
se. citonioz: yfopi: vio. siccarū. añ. 3. v. decoqñt
cū. iij. lib. aque donec remaneat lib. 5. de qua bibantur. 3.
ij. euz violaruz cōditaruz pōdere. 3. vj.

¶ **Confectio decoctiois maior yfopi:** ad tussim plurime hu-
miditatis disnias: saniez et humorez in pectore. B. ficus al-
bas. x. numero: vactiloz mūdator tantundez: fenugre.
3. v. radic. liquiritie. 3. x. capill. veneris. 3. vj. radicem apy
fenicu. se. ytriusq; se. v. tice. añ. 3. v. yfopi sicci. 3. x. calame-
ti: yreos: passy. añ. 3. v. decoquantur fm q; diximus: et su-
mantur in potu.

¶ **Modus cōfectiois ad tusses que indigēt sputo:** faciens
spuere ex stomacho humorez grossuz euz quo est sonitus
in pectore: aut saniez: et venter euz ea est lenis valde capil-
lus veneris. 3. v. amigdale amare. 3. v. yreos. 3. ij. cortic. ra-
dicis capparis: farina herbi. ana. 3. ij. se. apy. se. fenicu. ana.
tantundez: gentiane: aristolo. añ. 3. v. cōficiantur euz mel-
le dissimato. dosis a. 3. ij. vsq; ad tres.

¶ **Confectio similis illi ad cui est euz calitate vebemēti.**
capilloz vene. 3. x. se. melo. se. citruli. añ. 3. v. dosis. 3. ij.

¶ **Confectio ad asma educēs humorez grossos et saniem ex**
pectore. B. succi liquiritie: yfopi sicci. añ. 3. x. capill. ven. 3.
vj. se. v. tice: yreos: cordumeni: piperis: aristol. ro. baurac:
nasturti: carui campestris: amigdal. amar. ana. 3. v. cōfi-
ciantur euz melle qñtum ipsa sunt et detur in potu euz de-
coctione yfopi maiori.

¶ **Confectio trociscopz de papauere ad tussim siccam:** que
nō indiget vt spat et ad locum catarrhi. B. papaueris al. 3.
xxx. se. cucurbite: se. citrul. se. iusquiami al. añ. 3. xxx. amili
draga. gūmi ar. añ. 3. xv. cōficiantur euz mucilla. pñly: et fi-
ant ex eis trocisci et triū. 3. dosis. i. eoz euz sy. de papauere
aut euz aq; ordeī que est bona ad tussis que est cū calitate
et sputo citrino subtili et ad tussim calidā.

¶ **Confectio pill. de storace ad tussim que iquietat in nocte**
et fac euigilare absq; calitate. B. mirre: storac. liq. opy. añ.
fiant pille sicut cicer: et sumant. iij. in hora dormiēdi.

¶ **Confectio pill. que tenentur in ore.** Succu liquiri. piperis
cucari. ana. in formetur pill.

¶ **Confectio pill. quibus soluuntur habentes disniam fri-**
gidaz: pulpe collo. 3. i. tertia. aga. 3. 5. baurac: 3. i. succi lig

ri. 3. i. se. v. tice: yreos. añ. 3. 5. terant: et fiat pill. et ē dof. i.

¶ **Confectio pill. ad tussis que est cū febre:** succi ligri. viol.
añ. 3. i. agarici quarta. 3. i. fiant pillule.

¶ **Confectio pill. de papauere ad tussim siccā isstantē et p-**
bibet catarrū quādo est euz calitate: opy: amili: gūmi ara-
bici: succi ligri. papa. añ. fiat pille sicut cicer: dof. a. 3. ij. vsq;
ad. iij. et sūt pueniētes pueri g vomūt ex vebemētia tussis.

¶ **Confectio pill. ad tussis q; noiant lenes:** succi ligri. amili:
draga. amigdal. ex corticatarū: gūmi ara. añ. cūccari: tabar-
get: qñtū est medietas eoz: terant et cōficiant cū mucilla.
seminis citonioz et fiant pille cōpresse et teneantur in die
et nocte auferunt eniz asperitatem pectoris.

¶ **Confectio trociscopz qui in potu sumunt in pleuresi festi-**
nās maturationē et faciens facile sputū. Succu ligri. viol.
ana. 3. x. amili: dragag. se. altee: se. fenic. añ. 3. ij. cōficiant
cum mucillagine seminis lini et se. citonioz: et sumatur in
potu cum syrupo violato.

¶ **Confectio trociscopz de arsenico ad tussis plurime humi-**
ditatis et pñstis malā et asma: et dilatat anbelicū ilico cū sic
suffumigatio ex eis sup locū et bibit etiā aristol. mirre: sto-
racis liq; galbanū. añ. arsenici qñtuz ipsa: aggregent cū
butyro vaccino: et fiant inde pille sicut auellane: et fiat suf-
fumigatio cū vna earū per trajectoriz.

¶ **Confectio pill. q; potant oī hebdomada sel aut bis: et mū-**
dificant pectus ab asma: agari. 3. i. pulpe collogn. quar-
ta. 3. i. yfopi. 3. ij. succi ligritie: passy: sinapis. añ. tertia. 3. i.
dentur in potu euz aqua mellis et est dosis. i. et quādoq; su-
mitur ex eis in potu omni die. 3. i.

¶ **Confectio syrupi de papauere cōueniētis ad tussim siccā**
et pñstis: et cōfert sputo et catarro et tussis q; vigilare facit in
nocte et infestat. B. papa. al. et ni. añ. 3. c. se. lactu. qñtuz oīa:
se. iusquiami al. 3. xxx. cōqñtur euz quingētis. 3. aque dōec
fiat. 3. cc. deide colet et pyciat desup. 3. i. mucillaginis pñ-
ly: cū. 3. i. rob et decoquat donec lipisset et admistret.

¶ **Confectio emplī ad sofati. i. āpa in velamine separāte ite-**
stina sedātis dolorē et maturātis apostema valō: viole sic-
ce: camomilla: anetuz: sulfur vel sulfur altee: faria se. lini:
faria fenugre. faria ordeī decoquat in aq; donec dissoluā-
tur et effundant aq; deide cōficiatur cum oleo: et fiat ex eo
emplm euz est tepidū: et qñq; addunt in eo cinis cauliz
et adeps antiquus: euz nō est calitas plurima.

¶ **Confectio vnguēti leniētis sputū et lenificātis pect** et ad-
ministret in tussis sicca et pñstis. B. cere citrie. 3. x. olei de ke-
iri citrina. lib. i. storacis. 3. xv. adipis anatis. 3. x. aggregent
et inungatur euz eis pectus et latus.

¶ **Confectio trociscopz ad tussim siccā cū calitate vebemē-**
ti et siti. Succu ligri. viol. sic. añ. 3. x. se. citruli se. cucurbite:
terraniabin. añ. 3. v. cōficiant cū mucillagie: se. citonioz et
fiat troci. 3. ij. et sumant i potu cū aq; ord. et syr. viol.

¶ **Confectio troc. de terra sigil. ad sputū sanguis:** thuri: san-
dra. añ. 3. ij. et tertia. karabe. 3. v. ematit: terre sigil. añ. 3.
x. alumis. 3. ij. et 5. balaustie. 3. ij. et tertia: opy: ciamo. añ. 3.
ij. aggregent et terant: et fiat trocisc. 3. x. sitq; dosis. i. et suma-
tur in potu cū aq; albedarog: aut aq; portulace.

¶ **Confectio epithiatiz phibētis fluxū sang. ex matrice:** ve-
sica et naso: acatie: succi en fistideo: thuris: gallarum: balay
stie. croci: gūmi mirre: boli arme. opy. añ. fiat trocisci et li-
niant cū ē nece pect: stōacus et sumē in hora fluxus sang.
ex vesica et mface: et liniātur sup mēbra in gbus sunt vlcē-
ra magna sup fistulas et pessariet vulua de qua fluit san-
guis et eis liniantur sup pectinē et alkatim.

¶ **Medicine stōi.**

CAP.

XXXV.

Confectio trocisc. stelle sedantiū dolorē
stōi: et remouentiū acetosam
eructationē: et difficultatē anbelitus: et punctu-
rā et pñstrictionē vētris et inflationē et dolorē capi-

eis antecederem cu3 bibuntur: aut liniuntur cu3 eis frons dis-
soluitur cu3 aceto: et ad dolores auris: cu3 distillantur disso-
luti cu3 aqua sancti: aut succo calamit: et phibent corro-
sione dentit: cu3 replentur ex eis: et ipsi coferunt sputo san-
guinis et corice et tussi antecederem et vlcibus istestinoz:
mosui aialium venenosoz: febricomi: et sunt de libro
olimefia: q3 mixtio. Be. casto. mirre: cast. li. terre sigil. cor-
tic. radic. maderagore. an. 3. iij. croci: costi: piperis. an. 3. vi.
anisi: se. apy: se. keiri: silecos: se. iusga. albi: storac. ana. 3. iij.
tere medicinas siccas: et dissolue guinas in vino odorifero
de miz ad iunge eas reliquis medicinis et cofice cu3 aqua
et in forma ex eis trociscos vnum queq3. 3. i. et detur in potu
cu3 eo qd conuenit egritudine ex potibus.

Confectio trociscorum de ros. ad dolore stomaci et febris
hegmatas: in gbus est humor colericus: et ad islamatio-
nem anbelitus et malitia digonis. Be. ros. rub. tritari. 3. x.
spice aromatic: masti. an. 3. i. et 5. fiat trocisci dos. 3. ij.

Confectio trociscorum de ros. maior. conferentius dolori-
bus stomaci et malitie digestionis et islationis: et in ceptioni
ydropis: et febribus antiquis. Be. ro. 3. iij. xiloaloes: spice
mastic: casti. floris squinati: ciamomi: absinthij romani.
ana. 3. i. fiant trocisci cu3 vino veteri: et detur in potu cum
aqua radic. dos. 3. ij.

Confectio trocisci stelle ad dolore stomaci pfundum: spi-
ce mastic: cinamomi: thuris: squinati: castorei: mirre: pi-
peris: maderagore: se. iusgami absinthij vel apy: aloes. an.
3. x. fiant trocisci: dentur in potu. 3. ij. cum vino.

Confectio trociscorum ad eu qui euomit cu3 significa-
tionibus calitatis: rose: spody: cimini infusi. an. 3. i. sumac.
3. iij. coriandri infusi cu3 aceto et affati. 3. ij. sauc de granis
granator. 3. ij. cortic. fisticoz supioz. 3. 5. mastic. tantu. de-
inde fiant trocisci: et sumantur ad malitias digestionis ex
caliditate cum syrupo acetofo.

Modus confectionis ad eu qui euomit cum significatio-
nibus frigiditatis. Radic. squinati. 3. i. piperis. 3. 5. thuri-
ris: ciperi. an. 3. i. yfnee. 3. 5. ciniberis: cinamomi: cast. cala-
menti. an. quartam. 3. i. bdellij. 3. 5. ameos tantu. de: deide
iteriora passulaz terant cu3 aq: et expmant et decoquntur aq
donec fiat grossa: et conficiatur cum ea et bibatur de ea ad
magnitudinem nucis omni die.

Confectio trocisci de spica ad apostema durum in stoma-
co iuuatui valde: floris squinati: tapie: reubarbari: cala-
mi aromatici: spic. nardi. an. 3. iij. croci: mirre: opy: anisi: pi-
peris: costi. an. 3. i. bdellij subalbi. 3. ij. mastic. storac. liq.
de. an. 3. ij. armoniaci. 3. 5. isformentur trocisci: et dentur in
potu ad apostema stomaci: cu3 miza: aut cu3 triplicato et
ad apostema epatis cu3 syrup. acetofo. dos. aur. i.

Confectio diacimini bona ad frig? stomaci: et ad eructua-
tionem acetosam: vrositates spargit: lenit natura: aperit
opilationem epatis et calefacit ipsum et eradicat colicam.
Be. cimini carmeni. 3. c. cinij. 3. xx. piperis. 3. x. ameos. 3. ij.
folioz rutbe sicce: baurac. rubei. an. 3. xx. epithimi. 3. xxx.
coficientur cum melle et administrentur.

Confectio electuary solutui mudificatis stomacuz et ex-
pellentis ab eo superfluitates humiditatz remanentium
in eo ex fructibus humidis et cibis grossis. Be. turbitu vt
canna albi. 3. x. cinib. 3. ij. succari albi. 3. xv. aggregentur
omnia et cribellentur: dos. 3. ij. et plus vel minus fm ne-
cessitatis quantitate.

Confectio diabolani ad frigus stomaci et destructiones
appetitus: et ad festinandum penetrationes cibi in corpo-
re: et retinet fluxus ventris accidentem ex frigore stomaci
et epatis. Be. ciperi: calami: spic. keisim: ameos: anisi: nigel-
le: thuris: balaulie. an. conficiantur cu3 melle exquisitis
sime dispumato. dos. 3. ij.

Confectio fenolis valde ad obilitate stomaci et corruptio-

nem forme ad exuberationem mestruoz et sanguinem emor-
roydaru mirabol. nigroz emblicoz: carmesich: spic. squi-
nati: ciperi: ciniberis: ameos: piperis: olibani: scorie ferri
infuse in aceto vini hebdomad. a. i. postq3 cotrita est sicut
alcohol: et afate. an. 3. xv. conficiatur cu3 melle: et ipm qd3
abscidit sanguinem mestruoz: fluxu vetri et multitudine yrie.

Confectio de scorie ferri cum lacte acetofo ad debilita-
tem stomachi et extenuationem. Scorie ferri contrite si-
cut alcohol pugillus vnus nigelle: ameos: keisim: cimini:
fenugreci. ana. pugillus vnus. rutbe: apy: menthe fundan-
tur desuper lib. vj. lactis acetofo et dimittantur. y. diebus
deinde coles ex eo lib. i. et bibat summo mane: et comedat
post. iij. horas cibuz bonuz multum: et non appropinquet
aceto neq3 oleri neq3 salito: et bibat super ipsuz vini vete-
ris paruz: et bibat ex eo lacte quando sitit paulatiz: donec li-
tegre compleat duas libras diebus aliquot.

Confectio de scorie ferri cum vino faciens colorem bonu
et calefacit corpus. Semen apy: se. fenic. anisi: cimini: ame-
os: aniuem. i. radix berbe de qua fit assa fetida: origani:
keisim: carui: coriandri: piperis: macropiperis: cinamo. stu-
ris: spic. gaz. nucis mus. ciperi: se. rute: se. cruce: se. cepe. an.
aur. i. scorie ferri. 3. x. decoquantur cum sexcuplo sui vini:
donec remaneat medietas: et coletur et bibatur omni die
3. xxx. illius vini vsq3 ad xl. calefacit eni fortiter illuz cui
corpus iaz ifrigidatus est: et cuius color valde malus est.

Confectio medicaminis ad impinguandu corpus: cina-
momi: ciniberis: galange: cimini: ameos. ana. 3. v. nastur-
ty albi. 3. x. sarcocolle: cedoarie. an. 3. iij. feminis iusgami:
nuc. vende. ana. 3. vj. granoz impinguandi. 3. x. granoruz
de kerni. 3. xv. papaueris. 3. x. testiculoruz vulpis hermo-
dacil: been vtriusq3. ana. 3. x. salis aluminis. 3. x. scorie fer-
ri. 3. x. sumat ex eo puluere quantum tribus vicibus digi-
tus tenere potest: in mane et sero postq3 contritus est et cri-
bellatum: et sorbeat post sorbitiones factas ex farina cice-
ris et rigi et fabaruz et tritici: et amigdal. et lacte et quicaro: et
no comedat acetosus: neq3 salsum: neq3 laboret labore ve-
hementi super fluo: neq3 prolonget mora in balneo: et assi-
duet comedere super vinuz.

Confectio medicine extenuantis corpus pingue: lacce
sandarace. ana. 3. i. tertias duas. sancti fisci. 3. 5. attrame-
ti arist. ro. getiane. an. 3. qrtia: dos. sit tertia. 3. i. et studeat
in hoc ad puocadu yrinu: et tolerandu sitis.

Confectio emplastri confortantis stomacu: et epar et cale-
facientis ea: absinthij romani: costi: piperis: ciniberis. an.
3. v. olibani. 3. ij. mastic. 3. v. calami aromatici: gallie: squi-
nanti: gariofil. cinamomi. ana. 3. ij. mize facte ex vino ve-
teri et aqua citoniorum: quod aggreget ea post ipsoz co-
tritionem et liniatur desuper.

Confectio emplastri fortis resoluentis apostema durum
stomaci: et epatis et administretur vbi non est caliditas et
vbi apostema non est antiquum: semen lini: fenugreci: se.
caulium: carpobalsami. an. 3. x. cordumen: yreos: amigda-
le amare: costi: mirre: spic: ciperi. ana. 3. v. bdellij subalbi:
di. 3. vj. mastic. 3. i. storacis liquide. 3. ij. armoniaci: cere-
citrine: adipis anatis. an. 3. ij. oli camomillini. 3. xx. dissol-
uant gume in. xx. 3. vini. deinde aggreget et emplet cu3 eo.

Confectio emplastri ad apostema in eis: cu non est antiquu:
fenugreci: se. lini: aneti fisci: violaru sicca: camomille sic-
ce: altee sicce: masti. an. 3. v. spic. cipi: gnati: calami aro. an.
3. ij. croci. 3. ij. olei camomille. 3. xv. aggregent cu3 eo.

Confectio ad idez bona: decoquantur in oleo sisamino:
costus: ciper: spica de vnoquoq3 tribus vicibus: et sumatur
mucilago fenugreci: et semine lini: et decoquantur donec in-
spisset. et sumat de ea. 3. i. et ceroti facti cu3 hoc oleo ratu de
et masti. 3. v. aggregent et terant et empletur cu3 eis.

Medicine cordis. CAP. XXXVI.

ei absinthij. 3. iij. mirabolani citri. 3. v. rosarū rubearū. se. endiuie. citruli. ana. 3. ij. terraniabin. 3. x. succi ligritie. 3. ij. decoquat terraniabin donec fiat sicut mel et conficiatur cū eo et detur in potu ex eo a. 3. ij. vsq. ad. iij.

☞ **Cōfectio kelekegi** ad ydropisim cū qua non est calitas: folioz megerion tritoz: agarici: mirabol. citri. serapini. ana. 3. v. yreos. 3. ij. reubarbari succi eupatorij: spice: anisi ana. 3. ij. oficianē cū melle: dosi. a. 3. ij. vsq. ad. iij.

☞ **Cōfectio pillul. almegecion** ad asclitem: quādo nō ē caliditas neq. vētris solutio: megerion: calceumenon: stercois columbini. añ. euforbiuz quarta vnius illoz. conficiatur cūz iulep: dosi. 3. ij. et. 5. cum aqua passularū de corascenti: sitq. cibus eius carisca: aut cibus cum sumac: aut acetū cū oleo: aut cūz syrupo acetoso.

☞ **Cōfectio trocisc. acheresb** frigidorum ad dolorē epatis: acher scik. 3. v. seminis citruli ex corticari: seminis endiuie: seminis portulace: se. fenicu. añ. 3. ij. et. 5. succi liquiritie. 3. i. et. 5. ros. 3. i. fiant cūz aqua ros. et dentur in potu cūz syrupo acetoso et aqua endiuie et aqua solatri.

☞ **Cōfectio troc. acheriscik** calidop: acheriscik. 3. v. lacer: reubarb. succi eupat. anisi spice. masti. añ. 3. i. dent cū decocto radicū. ☞ **Medicine splenis. CAP. XXXVIII.**

Cōfectio trocisc. de capparib. ad sple. nē duruz et ventositatem. 8. cortic. radic. capparib. que sunt aleph: semen al sagradi. añ. 3. x. scolopendrie: cipi. añ. 3. i. aristol. folioz ruthe: armoniaci nasturty: acouini gelle. ana. 3. ij. resoluatur armoniacū cū aceto vini: et conficiantur cū eo cetera: sintq. trocisc. 3. ij. dosi. est. i.

☞ **Cōfectio trocisc. alcarmesic** ad splenez cū calitate et duritie: se. al sagradi: se. tamarisci: se. endiuie. añ. scolopendrie qrtā vni. fiat trocisc. añ. 3. ij. et sumant cū syrupo acetoso.

☞ **Trocisci yō de karabe** cū aq. de radicibus: et syr. ace. aut cūz aqua illa que de eo pura est: quando dubitatur de vētositatē sub splene conferunt.

☞ **Cōfec. epli** ad duritiē splenis: folioz rute. 3. x. baurac. 3. ij. calamiti sicci. 3. ij. armo. 3. v. dissoluant cū aceto vini.

☞ **Cōfectio pillularū expellentiūz** ytericiā fortiter: aloes scari. añ. 3. quartā. agari. 3. ij. tertias: succi eupatorij. 3. tertiam. fiant pillule cūz succo endiuie: et est dosi. i.

☞ **Cōfectio emplī** ad splenem cūz calitate: lignuz salicis et folia eius: et ipsius extremitates tamarisci: cortic. radicis capparib: extremitates mirri: et cyperi et acetū vini.

☞ **Medicine colice. CAP. XXXIX.**

Cōfectio pillularū soluentiū colicā velociter. 8. aloes. 3. x. scamo. 3. ij. et. 5. interioris colloquintide. 3. ij. tertiā. salis gemme. 3. ij. serapini. 3. ij. sebram tantundē et sunt. x. doses.

☞ **Cōfectio serabeen**: resoluens ventrē fortiter et educēs sup fluitates: scari. pipis: cin. cimini: folioz ruthe: baurac: galā. ciānt: gap. añ. 3. x. mell. 3. xl. dos. a. 3. ij. et. 5. vsq. ad. ij.

☞ **Cōfectio elary diacitōten** solutini: qd admistrat in colica: cū nausea fortior sit: et euomit eger id qd bibit. scari. 3. x. mastic. gario. gallie: cinci. piperis: macropiperis: nucis mus. cinami. añ. succi citonio: acetosoz: mellis apuz. añ. cōmisceantur et decoquantur donec inspissent: et conficiātur medicine cūz eis: dosi. a. 3. i. vsq. ad. i. et. 5.

☞ **Cōfectio pillularū** que sumuntur añ cibū et post: et exicant eiectionē cibi paulatiz: et destruant satietatē nauseā eluaz: et soluant ventres et resoluūt colicā: cinci. melano: piperis: macropipis gallie: gario. et neremisc. añ. 3. x. quccari tabarset. 3. x. dosi. 3. 5. et faciūt asellare a. y. sell. vsq. ad. v. oēm hoīem fm q̄titatē sue nature et virtutis.

☞ **Cōfectio clisteris** ad febricitates et patières birsen cum retient eoz nature. 8. sacraiat aq. sicle in qua bulliat. 3.

i. baurac et fundatur de super oleum viol. et fiat clister: et quādo nō est febris sumat pugillus fursuris succari rub. 3. x. baurac. 3. ij. et olei ssamini. 3. i.

☞ **Cōfectio pillularū** resoluens satietatē nauseatū et vētositatē et digerit: et puocat appetitū mastic. 3. x. cinamo: mi: gariofil. neremisc: piperis: macropipis. añ. 3. x. scamo. tantundē: succari tantundē fiat pille si cut cicer: ponderantes tertiā. 3. i. qd ē vtilis existit colicā assidue patiētib.

☞ **Cōfectio medicamis** ad colicā fridaz: cimini: anisi: ameos. ana. pugillus vnus. bulliat bene et in colatura resoluatur penidiop. 3. v. et medulle cassie fistu. 3. v. et fundat de su per oleū amigdalārū dulcius. 3. ij.

☞ **Cōfectio medicaminis**: qd datur cū dolor vebemēs cōmouet: et sedat dolorē qm̄ timef qd egro superueniat sin: copis pp vebementiā doloris: zinziberis: macropipis: sto raci ligde: croci: se. insgam. añ. castorei: opy. añ. 3. i. fiant pillule sicut cicer: dosi. ab aur. 5. vsq. ad aur. i.

☞ **Cōfectio trocisc. de viol.** qui sunt cū scari. 8. ferentes colice cū calitate: et vtilis in febribus antiquis cū indigēt solutione aut vomitu: aut infosati: et sunt in vltimo ifrigidates: viol. 3. x. scari. 3. ij. et. 5. mucillaginis psily: qd ea aggreg: fiant. x. trocisci: et sumatur vnus in potu cum. 3. v. succari: aut cūz. 3. i. iulep: aut teraniabin.

☞ **Modus cōfectionis** ad colicā mirabilis valde: cartami. 3. i. serapini. 3. x. conficiatur cūz penidiuz dosi. 3. v.

☞ **Cōfectio trocisc. de viol.** qui ifridant et potant in mane cū medulla: cassie. optimi ad eradicandū colicā que est cūz caliditate et siccitate: violārū siccarū. 3. x. turbit tantundē: succi ligritie. 3. v. fiat. x. trocisc. et sumant oī die: quā si. x. ficus citrine: et 3. x. passularū enucleatarū: decoquat in. ij. lib. aque: donec pueniat ad lib. i. coletur et dissoluatur. 3. x. medulle cassie. 3. i. et ex his trocisc. et dissillentur de super. 3. ij. olei amigd. dulcis: et potent in mane.

☞ **Cōfectio trocisc. de epitbimo** qui dant in potu cū aqua de radicibus ad eradicandū colicā et ventositates. 8. turbit epitbimi. añ. 3. x. serapini. 3. v. fiat ex eis trocisc. x. de inde radice apy: feniculi. añ. 3. x. se. ytriusq. ameos: zin. galange. ana. 3. v. decoq̄tur in lib. ij. aq. donec remaneat lib. i. colet et dissoluatur in ea ex istis trociscis: et pyciatur de su per aur. i. olei de kerna: et sumatur in potu: et quādoq. pro uocetur in decoctioe passulaz et ficui: et quādo datur in potu cū eo castoreū fm mēsurā que visa fuerit.

☞ **Modus cōfectionis** de bacis lauri spargētis ventositatē fortiter: qd datur ad bibendū in intestinoz et costaz dolore. 8. Ruthe sicle. 3. x. ameos: cimini: nigelle: sicelcos: kei: sim: origani: carui: petrof. amigdal. amar. piperis: calamēti: macropipis: dauici: acozi. añ. 3. ij. bacarū lauri: castor. se: rapini. añ. 3. ij. opponaci. 3. ij. cōficiātur cū melle de q̄ sumat q̄titas auellane cūz vino veteri. nō enī est ei par in dispargendo ventositatem.

☞ **Modus cōfectionis** spargētis vētositatē lenitiā vētrē et sedantis dolorē: et ē fortior in hac dispōne q̄ filonium: et ego nomio ipm filoniū. 8. pipis: ameos: folioz ruthe: calamēti: castor. cimi: bacarū lauri. añ. 3. i. opy: iulq. corti. mā drag. añ. 3. 5. scari. tertiā. 3. i. oficianē cū melle eiusdē q̄titiatis: et si vis: fiat ide trocisci sine melle: cū? dosi. cū non oficiat sit. 3. i. et q̄ oficiat sit a. 3. ij. vsq. iij.

☞ **Cōfec. medicamis**: qd supponit ad spargēdū vētositatē et educēs eā: et soluit: cimini: folioz rute viridis. añ. pugill. i. bothomari. 3. ij. oficiat cū melle et itromittat cū lana. ☞ **Cōfec. suppositozi** qd soluit vētrē. 8. terif. n. et pycif i cli steri solutio et noiat suppositoziū albū. 8. baurac panis. 3. x. collogn. iteriori: bdel. sapini. añ. 3. v. scari. 3. ij. et. 5. dissol uatur: et fiat collirium ex eis.

☞ **Cōfectio clisteris** solutui lenia. 8. sic? citrias. v. fursuris pugillum: altee ligate in panno pugillum vnum. folia

ficle deē decoquatur in duab⁹ libris aque donec pueni-
at ad .i. lb. colet^r ꝛ ꝑycia^r sup cam. 3. i. baurach. 2. 3. i. olei
filamini: ꝛ fiat clistere: cū aut vis ipm acuerit: ꝑyce in eo
de colirio albo aur. i.

Confectio clisteris solutui fortis. Colloqntide. 3. x. cen-
tauree minoris. 3. xv. buchomariens. 3. y. rute calamenti
bachati. parua: origani manipulus decoquantur: deinde
dissoluatur in ea. 3. iij. kitran ꝛ tantūde mellis. 2. 3. y. ca-
stori: serapini. 3. i. oppoponacis. 3. 5. suppositoꝝ albi aur.
i. ꝛ fundat^r desup. 3. 5. olei de kerua: ꝛ fiat clistere cū ē coli-
ca fortis ꝛ yleos: q^d si dolor fuerit fortis: ponatur in ipso
quātitas ciceris de opio.

Confectio medicie sedātis dolorē colice: ꝛ est filoniꝝ
qđ dispergit vřtositatē grossam: piperis: ameos: nigelle:
bacap^r lauri: cimini: castorei. añ. 3. i. opy se. lufgami man-
dragore. añ. 3. i. aggregent^r cū melle.

Confectio formap^r similiū auellanis sedātū dolorē: ca-
stori: ameos: cimini: nigelle. añ. opy quātū omnia. sit qđ
bet forma tertia. 3. ynius.

Confectio formap^r similiū auellanis: sedātū dolorē co-
lice difficilē vebemētē que est cū colera ꝛ punctura. se.
lactuce: se. portulace: opy. añ. cōficiatur cū mucillagine
psily: sitq^r forma quelibet tertia. 3. ynius.

Confectio clisteris dispargētis vřtositatē valde rura tri-
bus yciib⁹ decoquat^r in oleo ꝛ in. 3. xx. ex eo dissoluat^r ca-
stori: oppoponacis: serapini. añ. 3. 5. vsq^r ad .i. 3. ꝛ clisteri-
zetur cū eo: ꝛ si dolor fortis est: ponat^r in eo quantū ē gra-
num ciceris de opio.

Confectio olei quo yngit^r venter: ꝛ spargit vřtositates
olei rutacei. 3. x. cū quo dissoluatur castorei. 3. y. euforby.
3. i. ꝛ fiat inunctio cum eo.

Confectio troc. ad yleos conferentium vomitui supfluo
seminis apy: anisi. añ. 3. y. ꝛ 5. fiant trocisci: quoz pondus
sit ab aur. i. vsq^r ad .ij.

Confectio medicie ad vomitū leues. B. cācar nucis vo-
mice: nigelle: se. rafani aneti. añ. baurach salis idi: ana ps
media: dosis. 3. iij. ꝛ qđq^r addit^r in eo qđta. 3. de cōdifi.

Confectio medicamie temperati cōsequēs finē medici-
nap^r fortii ꝛ nō est timor in eo: cācar: cōdifi nucis vomice:
baurach. añ. fiat trocisci aur. i. doo^r ab aur. i. vsq^r ad .ij.

Confectio syrgi de granis granatoꝝ sedās vomitū. gra-
noꝝ granati acetosi lb. 5. sumach mundificati quarta lb.
ynius fundatur desup aque lb. iij. ꝛ coquat^r donec pue-
niat ad .ij. lb. ꝛ colet^r ꝛ sumat^r folia citri. x. folia mēte. x. ga-
riofil. aur. ij. gallic aur. i. thuris. 3. i. corticis fistici viridis.
3. iij. sumatur de eo in potu cū adest vomitus vebemēs:
cōturbās ꝛ colerica passio: ꝛ melius qđem est cum sumi-
tur cū aqua ro. ꝛ si nō iueniūt^r folia citri ꝛ mēte nisi sic
ca: ꝛ sumatur de vnoquoq^r eoz. 3. y.

Confectio trocisci ad vomitum vebementem doloro-
sum: qui est ꝑpter effusiones maloz humoz ad stoma-
chum: gariofi. 3. x. gallic. 3. i. cinami. 3. y. enule. 3. i. ꝛ 5. ma-
sticis. 3. i. ꝛ 5. opy: mandragore. añ. 3. i. ꝛ 5. resoluantur ꝛ
fiant decem trocisci: dosis est ynius: ꝛ administrentur in
colerica passione: quoniā sedāt vomitū ꝛ ꝑuocāt somnū
ꝛ stupefaciūt stomachi sensum: ita vt non opprimat ipm
illud qđ ei obuiat: ꝛ nominatur trocisci de enula.

Confectio trociscoꝝ ad colicam passionem superfluaꝝ:
ꝛ superfluitatem operationis catartici: qui confortāt ani-
mam ꝛ stringunt ventrem ꝛ retinent vomitum ꝛ faciūt
dormire: gallic croci gariofi. l. ciperi ana. 3. x. gallap^r: balau-
stie: camefic: corticis granatoꝝ thuri. añ. 3. x. opy: mādra-
goze ana. 3. v. fiant trocisci. 3. y.

Confectio epibimatis ad colicam passionem catartici
superfluitatem ꝛ tenasmon: gallia: acatia tortelle sanda-
li: ciperi et rose thuri mirra: liniatur cum aqua miri ꝛ ci-

tonioꝝum ꝛ vino.

Confectio trocisci de spodio qđ sunt fortes. Spody ros.

Confectio trocisci de spodio qđ sunt fortes. Spody ros.
sumach: seminis endiuie. añ. 3. i. tamarindi: seminis por-
tulace: seminis papaueris: seminis acetose. 3. i. ꝛ 5. balau-
stie: opy sandali. añ. 3. 5. camphore. vi. 3. ynius: conferunt
ad solutionem ventris cum caliditate supflua: qđ in potu
dantur cū aqua sauib: infundat^r sauib: ꝛ sumat^r aqđ ei⁹.

Confectio trocisci de spodio. rosarū rubeaz. 3. iij. semi-
nis lactuce: seminis citroli: cucurbite. añ. 3. 5. succi liquiri-
tie. 3. 5. spody. 3. v. dosis integra. 3. 5.

Confectio pulueris qui in ore ꝑycitur de granis gra-
natorum assatorum conueniens ad fluxum vētris: quā-
do prolongatur: trociscoꝝum ꝑpoquistidos: corticis me-
dianorum glandium: castaneorum: balaustie: capitū gra-
natoꝝ: assatoꝝ: ꝑyciatur super istas cōmixtiones qđtuz
ipse sunt pulueris granorum granatoꝝum: ꝛ commiscean-
tur cum istis ꝛ sumantur in potu. 3. iij. aut. iij. cum aqua
frigida aut cum rob citonioꝝum puro: quoniā est cōforta-
tius ꝛ expertus.

Confectio pulueris qui in ore ꝑycitur leuis ad solutio-
nem ventris cum tussi: granoz miri contritorum. 3. i. ca-
staneorum. 3. 5. papaueris sicut alcohol: filiquaz sceny:
spody gumi. añ. 3. 5. terantur dosis. 3. iij. cum aqua frigida
ꝛ ꝑrecipiatur vt in mane comedat vitella ouoz bene
elixatoꝝ: ꝛ sumat puluerem de papauere in ore.

Confectio mine cōstrictiue qui est syrupus de citonyis
aque citonioꝝum acetosoꝝ lb. i. vini veteris tantūdem. de-
coquatur donec spissitudinem habeat: ꝛ ꝑyciatur in eo
quasi aur. gallic.

Confectio elec. alcanzi: conueniētis constringentis val-
de ventrem: ꝑuocātis appetitum: ꝛ spargentis vřtosita-
tatem: granoz passularū cōtritorum sicut alcohol. lb. i.
granoz miri cōtritorum sicut alcohol. lb. 5. filiquarum
de spina: balaustie: thuris: fructus tamarisci. añ. 3. x. ame-
os. 3. xvi. aggregentur cum melle canne.

Confectio pulueris qui in ore ꝑycitur de bolo ad e ꝛ co-
riationem: psily assati. 3. xx. arnoglosse. 3. x. gumi: boli ar-
meni. añ. 3. xx. se. portulace se. sumiter. assari. añ. 3. x. aggregē-
tuz ista: ꝛ contritio boli nō vltime fiat: ꝛ nō separent^r ꝛ
humectent^r semina. ꝑpterea qđ adheret ei bolū: dosis. 3.
iij. in mane ꝛ tantūde in sero cum rob de citonyis puro.

Confectio trocisci de spodio qđ sunt fortes. Spody ros.
sumach: seminis endiuie. añ. 3. i. tamarindi: seminis por-
tulace: seminis papaueris: seminis acetose. 3. i. ꝛ 5. balau-
stie: opy sandali. añ. 3. 5. camphore. vi. 3. ynius: conferunt
ad solutionem ventris cum caliditate supflua: qđ in potu
dantur cū aqua sauib: infundat^r sauib: ꝛ sumat^r aqđ ei⁹.

Confectio trocisci de spodio. rosarū rubeaz. 3. iij. semi-
nis lactuce: seminis citroli: cucurbite. añ. 3. 5. succi liquiri-
tie. 3. 5. spody. 3. v. dosis integra. 3. 5.

Confectio pulueris qui in ore ꝑycitur de granis gra-
natorum assatorum conueniens ad fluxum vētris: quā-
do prolongatur: trociscoꝝum ꝑpoquistidos: corticis me-
dianorum glandium: castaneorum: balaustie: capitū gra-
natoꝝ: assatoꝝ: ꝑyciatur super istas cōmixtiones qđtuz
ipse sunt pulueris granorum granatoꝝum: ꝛ commiscean-
tur cum istis ꝛ sumantur in potu. 3. iij. aut. iij. cum aqua
frigida aut cum rob citonioꝝum puro: quoniā est cōforta-
tius ꝛ expertus.

Confectio trocisci ad tenasmon experti: seminis iusga-
mi: seminis aneti: seminis feniculi. añ. 3. v. ameos. 3. iij. ꝛ 5.
opy. 3. iij. seminis apy. 3. i. fiat trocisci: aur. i. detur. i. ꝛ ad-
ministretur cum non est caliditas.

Confectio trocisci ad tenasmon experti: seminis iusga-
mi: seminis aneti: seminis feniculi. añ. 3. v. ameos. 3. iij. ꝛ 5.
opy. 3. iij. seminis apy. 3. i. fiat trocisci: aur. i. detur. i. ꝛ ad-
ministretur cum non est caliditas.

Confectio trocisci ad tenasmon experti: seminis iusga-
mi: seminis aneti: seminis feniculi. añ. 3. v. ameos. 3. iij. ꝛ 5.
opy. 3. iij. seminis apy. 3. i. fiat trocisci: aur. i. detur. i. ꝛ ad-
ministretur cum non est caliditas.

castorei: opy: asari: storacis liquide. seminis iusgami albi: thuris. an. mellis quatum oia: doffis. 3. y.

Confectio pulueris q in ore pycitur: et noiatur gluten et admistrat cu supfluit catarticum et uehemens est: gallaru corticis granatoz. an. 3. i. thuris. 3. 5. tortellaz. 3. y. semis iusgami quarta. 3. vnus: admistret qm multiplicatur te: nasmon: et uehemens fit dolor et vigilie et potetur cu mi: na hoc est cum syrupo de citonyas.

CModus linciy quo vtunt quado dolor fit fortis et vigi lie et est alex. mirabilis: croci: mirre: lity: olibani: opy. ana p: tes one. fiat linciy et supponat: dicit alex. fiat linciy de pino nouo: torqueat bene et dissoluat opiu cu vino: et in eo coctiat alias medicinas et inuoluat linciy i medicami ne et vtatur. **C**Confectio enemati retentiu: rizi excoctica: timily medulle gladiis: lentis excoctate. ro. an. pugil. i. tres galle: et funde sup. y. lb. aque et coquat donec rede: at ad lb. i. coletur de ea. 3. y. et dissoluatur in ea de troc. le: nibus: fortibus et fundat de super olei ro. 3. 5. et vitellu: as: sati oui: et clisterizetur cum ea.

CConfectio trociscoz leniu: boliar. ceruse de plubo: gumi sanguis draco. acatie. an. fiat trocisci: pondere. 3. ly. et dis: soluatur vnus eoz et clisterizetur cum eo.

CConfectio trociscoz fortium pyciatur cum trociscis. ex: istis. 3. i. carte coctus: opy. tertia vnus.

CConfectio clisteris de arsenico: cu quo clisterizatur qua: do plogat moro excoctatois et putrefactionis. B. medi caminis herpeti estioni: qd est i caplo oris aut. y. opy. 3. 5. dissoluatur in decocto de lentis et balaustie cu aceto pau: co et aqua aut cu aqua sic post qua clisterizatur ante ipm cum aqua mellis: aut cu aqua et sale.

CConfectio trociscoz d alumie q admistratur qm fluxus ventris est valde sanguis plurimi: aut clisterizatur cu ea in: vulua etia pp istud: gallaz: aluminis: acatie: balaustie: cor: tici: granatoz: succi ypgostidos: ana. teratur et clisterizetur cu eis: et cu decocto mediani corticis gladiu balaustie et ro. **C**Confectio clisteris ad egestionem sanguis sine mucil: lagine itestinoz. B. gallas tres: rosa. 3. y. balaustia. cortic: granatoz. an. 3. y. lentiu excoctataz. 3. y. corticis media ni gladiu. 3. y. decoquatur: et in colatura eoz frietur. 3. i. acatie. et 3. i. 5. ypgostidos: et 3. y. boli: gumi tantu dem et clisterizetur cum ea.

CConfectio clisteris ad vlcera itestinoz et qbus est sanies grossa: et fetida: et qd sicut lotura. sumat mel et subtile tur cum aq et clisterizetur cu eo bis aut ter in die: et post ipz clisterizetur cu B clisteri. eupatoriu: succus barbe ireine: cortex median gladiu: rizi abluti: sitq de rizi plus: deco quat bene et in colatura eoz dissoluatur de hoc medicami ne: thuris. sanguis dra. ceruse de plubo litargiri albi ana 3. i. opy. ex tertia. 3. i. vsq ad 3. 5. teratur iste medicie cum vitellis duoz ouoz contritis: et dissoluatur in aq illa et cli: sterizetur cum ea.

CUnguentum laxatiu: cere. 3. y. olei cataputie. 3. ly. sal pi: stat. 3. y. bulliat in vino qusq cera liquef et ventri et vni: bilico iponas: et si supponat niniu laxat. **C**Al. cere cata: putie lactis titimalli. an. 3. y. opy. sal marini. 3. i. oleu qd. s. bulliat in vino: et super ventre pone vel suppone.

CAliud lactis anabule et titimalli succi laureole: cucume: ris agrestis: fel bouis succi elebori ana fiat emplm cu fa: rina ordei et stomacho suppone et similia multa de discre: tione ppria poteris butiusmodi satis optia pro loco et tem: pore inuenire.

CMedicine vrine. CAP. XII.

Confectio vinda ad ardorem et oss: ficultatez vrine et vlcera re: num: et cu est caliditas uehementior addat in: eis sumach: et abycia opiu. B. seminis melo:

nis excoctati. 3. y. se. citroli. 3. y. se. cucurbite dulcis se. portulace. se. iusgami al. boliar. se. apy. an. 3. y. aggregetur postq contrita fuerit: et fiant inde pillule: similes auella: nis: et dent in potu ex eis. 3. ly. cu syrupo violato.

CConfectio ad vlcera renu et vesice se. citroli excoctati. 3. y. amigdal. dulces: pini granoz alkekengi. an. 3. ly. se. apy. canab. boliar. gumi ar. sanguis dra. thuris: semis iusgami albi opy. an. 3. y. isformet trocisci poderates tertia. 3. y. vni.

CConfectio troc. vltimoz ad vlcera in renib et vesica cu qbus est confortatio et lenitas et incarnatio vlceris. i. sedat: tio doloris: et nolant troc. alkekengi: qm sunt loco eoz: sed sunt fortiores ad uehemetia vlceris et doloris cuz vrina mingit. se. citroli. 3. y. boliar. gumi ar. thuris: sanguis dra. se. papaneris al. amigdal. ama. excoctate succi ligri. dra. gragati amili. an. 3. y. se. apy. 3. y. granoz alkekengi. 3. ly. opy. 3. y. et def. i. cu no est acuitas cum syrupo violato: aut inlep. sintq troc. ex tribus. 3.

CConfectio colliry qd inicitur in vesica sedas dolorez: ceruse sarcocolle: thuris: gumi: amili: opy. sanguis draco. ana fiat ex eis colliria: et inicitur in ea in pms aqua mel: lis et detur ea que puocat vrinam: deinde dissoluatur hoc in lacte et inicitur in eam p siringam.

CConfectio puocaz vrina: se. apy. meu. fu. dauci. rubee q tingit. petrosellini: fauine: asari: ameos. se. feniculi: gallie colli. amigdalaz. ana. excoctataz ana. 3. y. se. melonis 3. y. cataridaz. 3. y. armoniaci aur. i. dissoluatur cu vino et fiat pillule. similes auellais: doffis. 3. ly. est. n. bona ad dif: ficultate vrine: mollitie in corpore: ydropisim yposarcas et egritudies in gbus necessaria est subtilitatio corporis: et quado est caliditas addat in ea se. melonis: et detur de ea 3. i. et plus vel minus.

CConfectio emplm quo emplastratur pectre et puocat vrina: se. fule: ruta calameum: berengessif. sanfucus spica: balsa: mita: altea: folia rasanapi: scoba: camomilla: anetum et canl. coquantur in aqua et sedeat eger in ea et fiat emplm cum fece suppectinem.

CConfectio epithimatis fortis ad difficultate vrine: pice: tri baurach: sinapis: et mastix. linitur cu melle in balneo: et dimittatur: donec multiplicetur sudor: et balneetur cu eo: antio: et alkati et pecten et ylia.

CConfectio que retinet vrina valde: gladiu. 3. l. thuri ma: sculi. 3. y. y. coriandri iusti in aceto: mirabol. ni. boliar. an. 3. y. fiat puluis: et sumat ex eo oi sero et mane. 3. ly.

CConfectio que retinet vrina: gladiu. 3. y. x. rof. mirtillozum an. 3. ly. acatie. 3. y. amili: gumi ar. boliar. an. 3. i. lentiu ex: coctataz. 3. y. **C**Confectio ad distillationem vrine sine ardore gladiu: thuri. an. 3. y. granoz mahaleb: ciperi: mir: the: galage: cinamitenule: acori. an. 3. y. teratur et sumant de puluere eorum. 3. ly.

CConfectio troc. diabeteis. Spody succi ligritie. an. 3. y. se. lactuce. 3. y. se. portulace. 3. y. y. rof. coriandri seci. an. 3. y. acatie: gumi. sandali citri: lentiu excoctataz: balaustie boliar. an. 3. y. capbore. 3. 5. fiant trocisci. 3. ly. et detur vn: in potu cum aq rosaz: et aqua granatoz acetosoz.

CConfectio emplastri ad diabetem: et dicitur qd est nomen viri: et dicitur qd est nome exuberationis vrine: et multi tudinis eius et comparatur circino qd incipit ab vno pun: cto et redit ad idem: seminis portulace: solatrum: caro porci: seminis melois: citroli: aut rasura cucurbite: quod: cingz presto fuerit: et emplastretrur cum eo et permuretur quando fuerit tepidum: sitq cibos eius: lentes excocti: cate: acetum agresta: et oia que ingrossant sanguinem.

CConfectio trocisco. ad diariam: malitiam complexio: nis: inflationem in stomacho calorem et tussim. Spo: dy. 3. y. carnis berberis. 3. y. boli armeni. 3. ly. thuris. 3. y. seminis portulace. 3. y. sandal. 3. y. ypgostidos. 3. y. cam:

phore. 3. i. lacce. 3. iij. terant et fiant troc. quoz glibet sit. 3. iij. et detur in potu vnus cu rob de papauere.

Confectio ad rupturā expti: acatie: cipssi nucis: sansuci rute sicce: granoz: lattri: gallariū mugat: gumi ar. añ. 3. x. teratur et cribellatur: et eliquet gluten pisciū cum aceto et aggregent cū eo oia: et fiat emplm et coquantur nucs cipssi cuq: et misceat in vino et bibat: et infantibus fiat emplastrum cum psilio.

Confectio troc. bonoz ad mictum sanguis: boliar. kara. be. añ. 3. x. acatie: balaustie: gumi yppogstidos. ana. 3. iij. se. apy: iusgami. añ. 3. ij. fiant. x. trocisci: et denf in potu cum robub stipticis: et detur. i.

Confectio emplm ad rupturā expti: nucis cipssi ptes. ij. ciperi sansuci: galla: acatie. thuris gumi ar. añ. ptes eqles dissoluat gummi in vino et aggreget cū eo et fiat emplm.

Confectio ad apostema duz in testiculis: farine fabaz. 3. x. cimini: farie ciceris: coriadii sicci. añ. 3. iij. bdely. 3. v. dissoluant cum rob. et fiat emplm testiculis.

Confectio olei de scorpiōibus: aristol. gentiane: cipi: coriadii radicis cappar. añ. 3. i. pyciat in lb. i. olei amigdal. ama. et dimittant hebdomada vna. deide colet: et ponat in eo scorpiōes. x. et stet sub sole trib hebdomadis: deide coletur: et administretur.

Confectio medicamis ad lapides in renib: semis melonis: carpobalsami: semis rafani: dauici: petrosellini. añ. cor. ticiis radicis cappar: corticis radici: oppoponacis: amigdalaz: ama. bacaz: lauri: ignati ciperi: spice: cassie lignee bdely: armoniaci: serapini: mirre piperis acori. añ. pars. 5. soluat bdellii: armoniaci: et serapini in vino subtili: aut in aq mellis: et aggregent pill. et denf in potu oi die a. 3. 5. vsq: ad. 3. i. cū aq se. apy et aq se. feniculi: et capilli veneri: et nutria: paties cū aq ciceris nigri et oleo amigdal. et qñq: cōfortat B medicamē: qñq: inoluat oleo balsami tali: vt humectet: deide cōficiat cum gumis et datur i potu oi die sexta. 3. vni de cinere scorpiōis: et pueris medietas sexte q par: adusti sunt fm quātitate qua terūt.

Confectio lactis. CAP. XLII.

Confectio medicie multiplicantis lac. B. se. baucie: napi: sulle: rafani: porri: cepe: feniculi: farine ciceri. añ. sumat ex eo puluis mane et sero comedat post ipm cicer isusuz i lacte et potet sup ipm lac.

Confectio medicamis abscondendis lac ex mamilla: farie fabaz. 3. x. se. albedarogi farine rute. añ. 3. v. liniant cum aqua albedarogi.

Confectio al. abscondens lac: se. albedarogi: se. agni casti: añ. 3. x. fauie: rute sicce. añ. 3. v. sumat puluis ex eo. 3. iij.

Cemplz abscondens lac qd multiplicatū ē i mamilla: se. albedarogi: farina orde: farina fabaz: mēta: calamētū: ruta. fiat emplm et emplastrum cum camomilla.

Confectio spermat. CAP. XLIII.

Confectio medicamis addētis i spma. te. B. se. baucie: napi: cepe: rafani granoz: pini: sparagi: granoz alkilkil granoz alzelē: secacul: satirion been ytriufq: tantū ē granoz assenati: ligue auis. añ. 3. x. zinzi berl macropiperi: ciamoi. añ. 3. xv. altit bone nasturty: piperis se. cruce. añ. 3. xv. olei nuc. indice: olei granoz alcor drātida oium equali. f. tñ in q inoluatur oia inolutōe bu morosa: cōficiat cū melle: sumatur ex eo. 3. v. mane et sero cū. 3. i. lactis cum tātūdem de zucharo.

Confectio ad minozādū spma: et destruedū erectōez virge. se. agni casti. 3. x. se. portul. tñ de folioz calamētū exicatoz: folioz rute. añ. 3. v. cimini cipi balaustie. añ. 3. ij. sumatur inde i puluere. 3. iij. et noiatur sector gñatōis.

Confectio abscondens spma cū est caliditas: se. lactuce. 3. x.

rof. 3. ij. se. portulac. psilly carni. añ. 3. iij. balaustie: foliorū nenufaris. añ. 3. ij. sumatur ex eo. 3. iij. cuq: quarta. 3. vniuo campore in hebdomada.

Confectio clisteris addētis i coitu et calefacientis renes: semi. cruce baucie: cinami. zinzi ber macropiperis: se. sulle: rafani: se. cepe et porri. añ. partē. i. ciceris contriti: tribulorum frumēti decocti cum aqua sicut puls: fenugreci: ana partes. ij. caput arietis pingue et frustrū natis ei me: dulla ipsius et testiculos ipsius: aggreget totū in vase cū. x. cepis et cooperiat aqua et dimittat in furno habente caput stricte opilatū: et approximet ius in cibo ex parte. i. et ex duab. 3. iuris: et ex vinctuoso. 3. i. et ex oleo de nuce in dica: et de granis alcadra. añ. 3. 5. et fiat eoz conuassatio bona: donec igrossetur per eam et clisterizetur cum eo in nocte cum deberet dormire: postq: est clisterizatus ante ipsum cum aqua sicle et baurac: et purgatus fuerit a feces: et fiat cum eo clistere in nocte a prima vigilia et in medio eius: et in fine ipsius: et regatur cū regimine in quo est grossitudo: et incipiat ille qui addit in coitu: ludere cū mulieribus: et dimittat mulieres: et bibat vinum faciēs delectationem: qñ multiplicat desiderium valde.

Confectio mēstruoz et emozoidaz. CAP. XLIII.

Confectio troc. de karabe abscondētū sanguinē mēstruoz nimis fluentez: et ad emozoidas. B. karabe: gumi nucis: lacte: balaustie: succi bābe ircie. añ. 3. v. thuris. 3. ij. opy. 3. iij. aggregentur cum mucillagie psilly: dosis. 3. ij. cū. 3. i. succi sumach.

Confectio ad emozoidas et lubricitatem intestinor: se. lini. 3. x. granoz nigelle. 3. v. bdely. 3. v. thuris masculi: ciperi: ameos: ana. 3. i. 2. 5. sandarace de tbei. 3. ij. et. 3. 5. terant et dentur in potu. 3. iij. cum aqua.

Confectio suppositozy ad abscondendum sanguinem emozoidaz: et ad exitum anitburis: balaustie: gallariū antimony acatie: aluminis fiant colliria: et supponantur: ad exitum vero ani teratur et puluerizentur sup anum et re: ducatur itus: et sedeat eger in decoctione mirri: medioz cortici claudium et corticum granatoz: et additur in collirico cerusa. **C**onfectio liciny puocantis sanguinē mēstruoz et emozoidaz: ciclamē: elleborus al. calamētuz: serap. euforbiū resoluantur cum aqua sauiue recentis et fiant suppositoria.

Confectio troc. de mirra allenians partum et puocans mēstrua: cinamomi mirre. añ. 3. ij. 2. 5. folioz rute epiccatop: calamēti: cordumēti: pulegy rubee ase serap. oppoponacis. 3. ij. fiant trocisci: pondere. 3. ij. et detur i potu vñ cum decoctione sauiue.

Confectio suppositozy ad apostema duz i matrice et do: lozem frigidum: thuris bdely iudaici: galbani. añ. 3. ij. croci oppoponacis armoiaci. añ. 3. i. mastic. castor storac. ligde olei de lilio adipis anatis: olei camomill. añ. 3. iij. leniatur gume cum vino et melle: et eliquetur ad eoz et aggregentur omnia et fiat suppositoria et admistrētur.

Confectio decoctōis i q sedeat ad doloze matricis. Sā. fucus: balsamita: seba: abrotanū: se. caulii: fenug. se. lini: camoille: mellilotū: decoquāt oia et sedeat in eis.

Confectio q puocat mēstrua: tertia. 3. vni euforby: terat bene: et supponat sexta. 3. i. i lana hora vna: et nō dimittat psim: qñ facit fluere sāguinē plurimū fortiter: cūq: multiplicatur fluxus sanguinis: tunc succurre ei cibādo cum rebus stipticis sicut vescit: et ponatur i eo lētes excocticate et ex carnib: caro alduragi: et si nō inueniūtur carnes alci bugi: pulloz et vini stiptici. **C**onfectio pessary ad sus: sumigādū qd calefacit et adiuvat ad ipgnādū: castor. stor. galbanū: eufobiū oppoponacis: carpobalsamū gñā albē costus: bdellii: spica resoluant cū vino: et fiat pessaria nov

De egritudinibus

etibus pluribus: et sumat in potu omni die diamart: deinde appropinquet socio: et suffumiget cum eis etiam multotiens.

Confectio troscisco. de gumis q dant in potu qñ difficilis est partus valde et moritur fetus: exbūt. n. fetum statum.

B. mirre oppoponacis: galbani: serap. ana. ase. pars. 5. dentur in potu. 3. iij. cū sacraiat decoctionis fenugreci: et dactiloz: et aqua rute: et suffumiget cū eis vna vice p' aliā.

Confectio vnguēti ad ragadias in mīse et ano et adustio: nem ignis: cere colate. 3. ij. olei rosati. 3. x. ceru se plūbi. 3. x. plūbi adusti cōditi. 3. ij. amili dragagati: opy. añ. 3. i. albu: ginis vni? oui calidi: aggregēt oīa sicut vnguentū: ē. n. bonū ad ragadias cū caliditate et ad ignis adustione et ad omnem acuitatem.

Confectio pill. de bdellio ad emoroidas: mirobolanozū nigroz. 3. x. serap. 3. ij. nasturti albi. 3. ij. bdellii pi: guis. 3. xvi. dissoluant gume cū aqua caulii et aggrega cū eis: et fiant pillule.

Confectio emplī sedāt dolorē emoroidaz: apostemosa: rum et apatū ani: meliloti: camomille decocte donec dis: soluat. añ. 3. i. croci. 3. i. vitelli oui elixati. 3. ij. opy: farie se: lini: mirre fenugreci: altee albe. añ. 3. v. aggregentur cum rob: et ponat sup facie eius oleū sisaminū: et fiat emplz cū eo: et cōficiat cum butiro et emplet cum eo: et qñq addū: tur in eo bdellii pigne: et pinguedo gibbi cameli.

Confectio emplī alterius. elixet cepe: et oficiat cū butiro et emplet cū eo: est. n. valde vltimū: et sit cepe album.

Confectio al. ad dol. matrici apate: se. lini. cōtriti: al: tee. añ. 3. v. vitelli oui elixati. croci. 3. ij. opy se. iusquiami. añ. 3. i. adipsi galline. 3. ij. rob cū quo aggregentur.

Confectio suppositozy sedantis dol. matricis. croci. olei camomille: adipsi anatis opy ana. supponatur cū lana.

Confectio medicamis emoroidaz: sedantis dolorē: olei de nucleis crisomiloz. 3. x. storacis ligde. 3. i. bdellii. 3. ij. dissoluatur in eo: et inūgant cum eo.

Confectio vnguēti boni. bdellii subalbid: piguedo gib: bi cameli: medulla cruris vaccini: nuclei crisomiloz: ex: corticati: storaz ligda: vitella duoz ouoz: liniantur cum oleo in quo decoctum est cepe et inungantur cum eo. est enim mirabile in leniendo.

Confectio podagre.

CAP. XLV.

Pithima ad podagrā cū caliditate. B. lupini arment: sandali ci: tri: faufel. ros. rubeaz: stef. memithe: radicem mād dragoze: apy: cāphoze ana fiāt troscisc: et li: niantur cū aceto pauco: et aqua ro. aut coriā dri aut edīuie: aut solatri: et qñq addat i eo cerusa et bolūar.

Confectio emplī resoluētis residuū podagre calide: mu: cilago psily: mucillago se. lini et fenugreci: et farina ambo: rii: et cerotū factuz cum oleo camomill. aggregentur et li: niantur cum eis.

Confectio epithimati ad podagrā frigidā: storacis ligde: castorei: mirre: aloes: acatie ana et liniant desup.

Confectio de hermodactil ad podagrā: hermodactiloz: alboz. 3. i. aloes. 3. ij. scari. quarta. 3. vni? se. apy sextaz. 3. vnius. et est dosis vna.

Confectio pill. de hermodactil ad podagrā fridā et dol. anche antiquiz: hermodactil: satirion: mezerion. añ. 3. 5. colognide iteriois: bdellii ana tertia. 3. vni? centauree minoris. 3. 5. enforby. castorei: oppoponacis: asse galbani añ. 3. vni? quartā. scari. 3. i. zinziberis piperis: sinapis: tapfie inde. añ. 3. vni? sextā. yerep. 3. i. et ipsa est potio vna fortis: et media est medietas eius aut tertia.

Confectio medicamis albeseth minor eradicans poda: grā flegmaticā: camepithoeos: aristol. gētiāe. su. meu. danci. petrosell. folioz rute: cucurbite rubee q: singif: asari: sauiue: ameos. añ. sumat i potu ex eo oī die. 3.

i. et nō comedat sex horis hyeme tota. **C**onfectio clisteri ad sciaticū fōi. corticē radicū cappari. cōticis radicū col: logntide: pulpe ipsius: cētauree minoris: almezcrion: her: modactili: satirion: nasturti: azabafem: fese nedē tapfie se: rafani: baucie: eruce ana pugill. i. coquāf cū aq et miscea: tur colatura eoz: muri nabati et oleuz de kerua: et fiat cli: stere de ea toties donec excoziatōem faciat: deinde cliste: risef B clistere. qd. B. calto. galbani: bdellii: storac. oppo: pōac. eufor. bezard: resoluāf in oleo costino et fiat clistere

Confectio colliri q suppositū excoziationem facit: et se: dat dolozes. pulpe colloquintide. ciclamē. baurac: armo: niac. fiant colliria lōga: et supponatur et pmutetur.

Confectio emplī ad anchā fortis: stupefaciētis dol. cala: mētū exiccatū: tapfia: sinapis corticis radicū cappis: lac: ficus cū q aggregēt et adūgať loco doloris qñq cadat.

Confectio emplī resoluētis duritiē et lapideitatē ex iū: cturis. fenugreci: amigdal. amara. armo niac. bdellii re: soluiatur cū oleo de alkāna: aut oleo d lilio et aggregētur et fiat emplm. **C** Et cū tu clisterizas clisteri acuto et cur: rit sanguis: tunc clisteriza ipsum cū adipe porcino et rizi qñ sedabit modicatio vehemēs: et clisterizeť ante ipm cū clisteri educeute fecem et mūdificatē intestina.

Confectio algebra.

CAP. XLVI.

Plastrū de algebra. B. mes. exco: zicatos acatiā mugath: bo: luz arme. fiat sicut alcohol et applicet loco ita vt ei adhercat.

Confectio emplatri liniētis duritiē cere ci: trine. 3. i. olei de lilio. 3. i. adipsi galline: aut anatis medul: le cruriz vaccine: mucillagis psily: se. lini. añ. 3. i. aggre: gentur et empletur cum eis.

Confectio medicamis sedantis dolorē quousq fiat algebra. i. restauratio in potu deni cū castis acciderit: mu: mie grana. y. et 5. in vino stiptico: aut oleo ro. sedat. n. do: lozem vsqquo fiat algebra.

Cunguentum egyptiacum.

Unguentum egyptiacum: floriz eris. 3. iij. mellis. 3. viij. aceti. 3. iij. tere p misce bulliat donec inspissetur: re: serua vsui et reponē.

CLibri diuisionum rasis finis.

Tabula caploz Libri de egritudinibus iuncturaz.

1. De mā doloris iūctura.	14. De curatione duritiē et lapideitatis.
2. De signis mēaz. d. i.	15. De cura ppa lapideitat.
3. De curavli passio. iūctu.	16. De medicis adurētib.
4. De dicta dolori. iūctu.	17. De dolor āch et artetice.
5. De medicis purgātib.	18. De cura vniuersali ad colera.
6. De medicis purgātib.	19. De curatōe sciaticē pas.
7. De medicis purgātib.	20. De pseruatione a dolor iuncturaz ex sāguie.
8. De medicis purgātib.	21. De pseruatione doloris iuncturaz ex colera.
9. De medicis pos sedātib.	22. De pseruatōe a dolorib.
10. De clisteris i vsu āche.	23. De pseruatōe a dolore āche et sciaticē.
11. De emplis et vnguentis resoluētibus et dolorē sedantibus.	24. De medicis simplicib.
12. De medicinis status in materia calida.	25. De ventosa et canterio q ponūtur sup ācham.
13. De medicis declatōis.	26. De gbusdā eplis sedātib.

Tractatus rassis de egritudinibus iuncturarum.

Item rasis volo i hoc capitulo dicere medicinas que sunt necessarie in doloribus iuncturarum scilicet medicinas laxativas que in libris non sunt dicte nec manifestate. Et in quolibet illarum distinguo qualiter debeant uti: ut nulla illarum sit posita nisi in loco suo.

De materia doloris iuncturarum.

CAP. I.

Materia etiam ex qua generatur dolor iuncturarum est p maior parte flegma crudum sine acidum et sepe de sanguine et raro de co. et rarius de melia et rarissime de humoribus commixtis. Et qui componuntur materie additur p maiori parte colera cum flegmate subtili mixta: et raro est de flegmate mixto cum melia et rarissime de oibus humis mixtis secundum proportionem suam in corpore. Et ego ostendam signa cuiusque manifeste.

De signis membrorum dolori iuncturarum.

CAP. II.

Item ergo quod debemus considerare: quoniam eger sanus erat cuiusmodi coloris erat locus et cuiusmodi contactus: et cuiusmodi est materia: scilicet de contactu: et cuiusmodi manerit est dolor: et quod ea facit gescere dolore et de dieta infirmus et de copione et de etate consuetudine et regione tpe et silibus. Et sufficit tibi cognoscere tres p duo signa aut tria. Et nos debemus ostendere et declarare istud capitulum magis quam aliud: quod est radix cure in membrum vel in materia.

Dico ergo quod significatio coloris erit secundum quod narro. Si color illius loci fuerit rubeus significatur quod materia est sanguinea: et si citrinus colerica. Et si fuerit magis albus quam color corporis significatur flegma subtile: et si fuerit declinans ad nigredinem significatur quod materia non simpliciter ex melia est: quoniam talis color est in fine apertus calidus: aut ex congelatione sanguinis. Sed si cum nigro colore fuerit membrum frigidum et non habet ipsum calorem significatur quod est ex melia.

Sed caue i cognitione coloris ut membrum non sit calidum ab aere vel balneo vel medicina ca. vel dormierit super latus vel in frigidum ex causis dryis: et remanserit super eum color alius cuiusmodi medicie. Si autem color fuerit similis coloris corporis erit propter duas causas: aut quod minus vicit aliquis humor: aut dolor non propter humores quantitate sed malitiam: aut propter multitudinem humoris: aut quia valde est profundus dolor in profundo membrum: intelligimus quod dolor puenit ex repletione et non ex malitia humoris: quod remanserit signa repletionis. sed propter profunditatem non appetit talis color in superficie corporis. Et tunc debemus scire hoc ex alijs capitulis.

Signa autem repletionis sunt ista: magnitudo pulsus: potest rostitas totius corporis: extensio membrorum: tarditas motus non cum debilitate sed quasi si portaret onus: et apparet in facie sudor et i oculis et i facie rubedo: et gravitas frontis: et hebetudo ingenij: et destructio appetitus: et dormire multum: et animum suavitatem ipsum dolor nimis utebatur cibis et potibus: et gete sine florbombia: et purgationes sine labore: sine coitu maxie quoniam his oibus visus fuerit postea abstinerit. Significatio contactus illius loci diuiditur in calorem et frigorem duritie et mollietie asperitate et lenitate plenitudine et extensione et edione. Si membrum tactu fuerit calidum est causa si fridum frida erit materia: tamen debemus considerare si quod narrabo: quoniam forte membrum erit lotum cum aqua i bora illa vel discooperit ad aerem fridum quare superficies eius apparet frida tactu: aut forte membrum erit ligatum: aut erit infirmus dormiens super ipsum: vel i claudis potius et retinet plurimum vaporis intus. Si autem medicus non respererit iterum post vaporis euaporationem inueniet ipsum tactu calidum: forte erit tangens palma distemperata quare non sentit qualita-

tem membri in caliditate et frigiditate.

Durities autem significatur quod materia est grossa et sicca: mollietas autem significatur quod materia sit humida subtilis. Cum dispositio membrum fuerit distemperata ex eis que accidunt extrinsecus. scilicet ex frigore vel calore: quoniam per frigus indurefcit membrum: calor calefacit et remollit. Et hoc debes intelligere in oibus alijs additis: quoniam ego non manifeste explanauero: asperitas autem significatur materia siccitate: et lenitas humiditate: quoniam membrum exaspascit per medicinam stipricam: et remollefcit per oleum vel unguentum extrinsecus suppositum. Aut huiusmodi plenitudo aut extensio significatur multitudinem materiam aut multitudinem vaporis: tunc debes considerare si cum plenitudine et extensione fuerit gravitas erit costrictio propter multitudinem humoris: quod si non fuerit cum eis gravitas erit propter multitudinem vaporis costrictio in eo. Dico et quod debes considerare dispositionem corporis in sanitate: quod quidam sunt corpora rugosa et spasmosa naturaliter sicut in senioribus. quod quidam sunt in contrariis.

Et fortasse credet aliquis quod tactus durus et extensio sint idem. Sed qui imaginatur fuerit tactum ventris inflatum et tactum lapidis sciet quoniam iter duorum et extensum est aliquid differentia: quoniam durum nocet tactui per expulsionem sine passione: extensum quidem nocet tactui per expulsionem et cum passione. Modi autem egritudinis sunt illi modi quos dicimus: punctio autem et percussio significant calorem materiam: sed cum percussio significatur humoris spissus et profundus i carne: quapp significatur materiam sanguineam: punctio autem significatur materiam colericam. Egritudo autem i qua sentit eger membrum quasi habetur et spasmet significatur materia friditate: ostendit quod est frida et quod est vehementer doloris: et non est in membrum calor: ostendit quoniam sit calida quoniam membrum calidum fuerit cum lenitate doloris. Et cum infirmus senserit membrum extensum i vtraque parte vel per circuitum et tactu inuenitur tpatum et cutis fuerit extensa: scias quod nocet membrum quantitas materiam: non qualitas: tunc scias quod corpus est plenum.

De modo autem cure considera si gescat membrum cum fridus et augmentet dolor cum calidis est ex causa calida.

De dieta autem infirmi scias quod cum infirmus ante accessionem fuerit usus dulcium cibis: et vino grosso et carne et ouis frictis et paruo labore et multum dormire: scias quod materia est multa et si fuerit usus calidus generatur colera et labore et vigilis et hoc scias quod materia est calida: et si usus fuerit gignitibus superflua multa sicut herbis et viridibus fructibus et gete scias quod materia est flegmatica et humores crudi. Dieta autem que facit homini sanguinem melancolicum raro potest facere dolorem iuncturarum: quia illa dieta igrossat sanguinem et reddit eum ineptum ad discursum sicut facit in corporibus laborantibus: et si aliqui contingit grauiter dissolui. quod est materia est vicina materiei canceri. De coptione autem infirmi scias quod si fuerit albi coloris admixti rubedini: et si fuerit bone carnis: subtilis cutis: et quando locum fricaueris rubescit statim significatur quod materia est sanguinea. Et si corpus fuerit pingue et albi coloris non mixti rubedini et corpus nudum pilis venis strictis: carne molli: occultarum iuncturarum graciliu ossium et gignit talis dispositio qualis est in corporibus mulierum significatur quod materia est flegmatica. Et si fuerit macerum citrinus coloris pilosum et cum grossis venis et manifestis iuncturam ostendit quod materia est colerica. Et si cum macilentia fuerit niger color: durities corporis: pilositas: asperitas cutis: significatur quod materia est melica quoniam hec egritudo iuncturarum raro contingit i huiusmodi talis dispositionem. Et similiter scias quod hec egritudo iuncturarum fere nunquam accidit pueris: sicut raro contingit mulieribus: et pro maiori parte accidit iuuenibus ex materia sanguinea: et flegmatica admixta cum colera: senibus autem contingit ex humoribus crudis: quoniam isti humores multiplicantur in senibus: propter debilitatem digestionis.

De regionibus autem scias quod in regionibus calidis mul-

ma² fza

Antea
2420

A gxxe
ma² ggho

Regio

De egritudinibus

triplicat colera et melia: i. regionibus frigidis flegma et sanguis
Et scias qd hyems congregat flegma et sanguines estas
et autumns colera et melia colia. Et qm dixim in istis ma-
terys simplr dicemus in eis coposite.

Signa aut mae sanguineae sunt rubedo coloris: calor et
extensio: pulsatio: grauitas et silt iunatia oia ad gñationes
sanguinis. Signa colere sunt fortis calor: euz modica
extensione: et paruitas corpis apatis. et paruitas rubedinis
coloris loci: et puctio et deriuatio colere ad corporis sup-
ficiem et alia iunantia ad generatione colere.

Signa materie flegmaticae sunt extensio sine pulsatoe
et puctio: sed qm res fixa in vno loco manens et paucitas
rubedinis: et calor mebrum paru et alia generantia flegma.

Si aut fuerit materia composita non de facili cognos-
cetur per signa simplicia.

De cura vlt passionu iucturaz.

CAP. III.

Am cognoscimus q materia

incipiamus minuire ex latere: et B pp duo
comoda: quoz vnu est mam declinare ad lo-
cus: et scdm est retardare fluxu ad locu apati.

Si ergo dolor fuerit in pede dextro debemus minuire
de manu dextra et basilica vel de gbusda ramis eius: si
debes ire ad alia venam.

Si aut no poteris minuire
ipsam neq alique de ramis eius minuire d mediana: qd
dam ramus de vena basilica et qdam ramus de vena ce-
phalica coniungunt: et fit ex cap conuentione vena mediana
minuire aut de cephalica no multu iuuat in B casu: qm
illa vena no deriuat nisi a pte supiori duaz partiū vne
coeane. deide illic ascendit spina et tendit ad manu: et pp
B euacuat sanguine capitis et colli citius: ex parte aut in-
feriori tardu. Basilica aut vena diuidit ab ista intra et ex
a clibano pectoris iter latera et venit ad manu sup parte
ascellaz. et ppea euacuat sanguine a partib isferiorib: ci-
tius. Et debem minuire sanguine scdm magnitudines
doloris et scdm vigores corpis et faciemus multos vicib:

qm ego pbui B et iueni pfecti et declinatio mam a loco et
i attrahedo qd currit ad ips: et ro et pcedit B: s3 si est loc
dicendi.

Si aut egritudo fuerit in manu: possum de-
clinare mam duob modis aut ad altera manum: aut ad
pedes oppositum. Et forte minues de duob locis: s. bra-
chio et pede: et pmo de minudo ex manu et postea d pede.

Et debes minuire sanguine scdm vtutem corpis et le-
cudu accidit apostematis: et scdm pulsatoem et extensio-
nem et calorem et ruborem: et multoties sufficit cura ista sola.

Et ego narrabo vobis qd ia vidi de qdaz muliere que
coquerebat et vociferabat de dolore in die et sero in dex-
tro asceta. cu magnu esset apa calidu rubci coloris cu ex-
tensione forti et pulsatoe: mulier aut erat pinguis et multu
sanguinolenta: q ante accessione vsa fuerat lacte et carni-
bus cuius virtus fortis erat: et minui ipsa i manu sinistra
de basilica et pede dextro de saphena eade hora: et d quo-
libet extraxi lb. 5. et post tres horas solui ligamē: et p itez
extraxi lb. 5. et post cibani etiā ipsam: et post tres horas ex-
traxi de saphena lb. 5. et tunc cessauit dolor et puctio. Et mu-
lier rogauit me q itez exberem de manu. fenserat enim
magnu iunamētu. Sed ego volui mam declinare iseri
pp duas cas: quaz vna no debeo dicere in hoc loco: et al-
tera est vltimo necessaria i talibus locis. Scias q ista
mulier patiebat dolores i sinistra manu s3 debiliores: et
pp B volui q ma declinare iseri. qm medicus dz cōsi-
derare hoc: et semp obseruare qm ego curaba quenda ho-
minē cui cōtingebat dolores iuncturaz ex ma sanguinea
et incipiebāt dolores in iunctura sunt inter asceta et rasceta
in dextra manu: et interrogau si accidebat dolores in ma-
nu alia et in pedib: et dixit mihi q similis dolor accide-

bat ei in manu sinistra. s. in eius iucturis et adhuc magis
fortis: et qm nūq in pedibus similr accidit: et tūc nolui mi-
nuere in manu sinistra oīno sed minui in pede dextro.

Quidā aut medicus pino curabat eū et minnebat eū in
manu dextra pp apostema calidu: qd habebat in iunctu-
ris man. s. man sinistra: et genuit dolor i manu illa. s3 deli-
naui in manu dextra cu apostemate calido maiore alte-
ro: et qm ego qm istud ab illo hoīe intellexit q ego scieba
plus de physica q alius: et hec erat vna de rationibus pp
qua tu debes declinare mam ad altera duaz partiū et ma-
xime qm fuerit dolor in dispoē tali q possit augmenta-
ri: et hoc in pncipio doloris: qm in tali dispoē debem ca-
uere a minutione et fricatione et alijs que attrahūt mam:

et debemus erigere deriuatoem mae ad alia partium:
qm in aliqua partiū fuerit mebru nobile ad qd ma curre-
re possit. vbi gratia. qdam homo patiebat in iuctura ma-
nus dextre et oportet minuire in vesica aut vel renibus
vel matrice est apostema calidu: dico q no debem mi-
nuere in tali dispoē ex manu: quonia si fecerimus B no
cebumus mebro apato: sed forte minuemus ex pede dex-
tro.

Cū intellexerimus q in parte dextra est apostema
sanguineu cuius piculum est maius q periculū manus
dextre: verbi gra in epate vel in rene dextro est apostema
calidum in iucturis manus dextre est dolor debilis: dico
q pmo medicandu est rei periculofiori.

Et ponat q
forte accidit in attrahendo mam due opatiōes: vbi gra
patiat mulier in iuncturis manus ppter qd oportet mi-
nuere: et cum hoc careat mēstruis: dico qd minuentu est
ex pede et no in manu: quoniam in minutione pedis sunt
duo iunamēta scilicet declinare mam a loco infirmo et
puocatio mēstruoz.

Sed materia nostra reuertat
ad illa mulieres quā prius diximus: dicendo q post mi-
nutione tertia tribus horis intermissis extraximus d sa-
phena lb. 5. et nocte illa dormiuit: no enī dormiuerat m-
tis noctibus: et non feci aliam curam nisi q exhibui die-
tam frigidā et subtilem: et tertia die minutionis fuit sana
ex manu lesa. Quapropter debemus incipere a minutio-
ne et post confortare mebru: cum vnguentis frigidis et si-
picijs que dicemus postea.

Sed in declinatione non
debemus ponere ita: et maxime si corpus fuerit plenum:
quonia forte materia ad mebru nobile cōuertetur et fiet
peius: et forte vnguenta et emplastra addent in dolorem et
hec fiet quādo fuerint posita sup locum dolorosus et ma-
teria fuerit multa: et non potuerunt medicine materiam
mouere a loco quonia clauduntur pori mebru et prohibe-
tur dissolutio: et sic emplastra et vnguenta inducūt et au-
mentant dolores per accidens. quapropter debemus
tueri quādo emplastra et vnguenta augmentant dolore
vel addūt in dolorem: ponemus illa non supra locū do-
lentes: sed retro supra locū vt inbibeant fluxum: et non
prohibeant dissolutionem. verbi gratia: quādo dolor fue-
rit in genu ponamus emplastra super coram: ita q finis
emplastri attingat principium loci dolorosi: et similiter in
omnibus passionibus iuncturarum. Si autem dolor no
crescit propter emplastra superposita non indigemus po-
nere iuxta locum patientem et debemus vti illis medi-
nis donec cesset dolor apostematis et eius calor et pulsa-
tio: et tunc cessabimus ab eis: et quoniam si voluerimus
magis vti eis igrossabitur materia et fiet dura et inepta
dissolutioni.

Sed si viderimus q ipsa paucē est ma-
terie et declinans ad superficiem corporis dimitemus
nature quonias per se curabit.

Sed si in contrarium fuerit vtetur mollificationis et
dissolutiōis et medicinis ex his copositis quonia in me-
bro remāsit pap caliditatis et spissitudo materie.

De dieta.

CAP. III.

basilica

media

cephalica

conuentione

venae

basilica

clibano

asceta

asceta

asceta

asceta

asceta

asceta

asceta

asceta

asceta

asceta

asceta

asceta

asceta

asceta

asceta

asceta

asceta

asceta

asceta

asceta

asceta

Afficiat nobis q̄ diximus in p̄caplo. Dicedū ē mō de dieta infirmi gñālī: s; i p̄mo tpe. s; in p̄ncipio sint cibaria ei⁹ subtilia ⁊ ipsissāia sāguinem ⁊ infriatāia: ⁊ caueat a carnib⁹ ⁊ vino ⁊ reb⁹ dulcib⁹ ⁊ acut⁹ ⁊ putrefactiuis: ⁊ deliet ad acia ⁊ stiprica: ⁊ bibat aquā fridā clarā cū oximelle acetoso: aut cū rob⁹ siccis fructuū macianoz⁹ vñ maloz⁹ granatoz⁹ vel coctioz⁹: aut acrumē pomici citri ⁊ agrestia: ⁊ quotidie sumat aliqd̄ istoz⁹ ⁊ dimittat motū ⁊ pprie iūcture ifirme: ⁊ dimittat coitū ⁊ balneum oino donec cesset fluxus humorū ⁊ q̄scat dolor: ⁊ tūc vrtur balneo ⁊ motu illi⁹ iūcture mediocriter. Et si dolor augmētā in tñ q̄ timeat de egri defectu pone aliqd̄ de medicinis sedātib⁹ dolorē: ⁊ yngamus cū mortificationis: ⁊ fiat in apatibus stōachi ⁊ matrici sit B cū magno timore ⁊ cautela. Si autē mā fuerit colerica i p̄ncipio icipiamus cū cione colere cū medicinis lassatiuis ⁊ eligemus cōueniētiorez scdm̄ vrtutē corporis ⁊ quantitātē caloris. Si autē corpus fuerit calidū ⁊ debile ⁊ temp⁹ est iūz laxabimus cū aq̄ prunoz⁹ ⁊ māna ⁊ syrupo ace. ⁊ rosarūz: ⁊ sero capno. Si autē corp⁹ fuerit forte laxabim⁹ cū mirobolāis citri. ⁊ aloē. ⁊ scamōea ⁊ vices laxandi erūt scdm̄ quantitātē mae. Et sicut minutio curat ifirmū sine alia cura. Ita purgatio colere: ⁊ postponam⁹ empla ⁊ vnguēta frida q̄ attineat humiditati parū vel cūz eis q̄ non multū desiccāt: ⁊ vtriusq̄ his donec cesset vebemētia doloris: ⁊ tūc dimittem⁹ curā aliā q̄ nō ē necessariū ponere desup dissolutiua: mā n. ista nō solet petrificari nec indurari. Dieta at ifirmi sit frida ⁊ humida sicut aq̄ ordet ⁊ cucurbitē ⁊ cucumeri: ⁊ triplex ⁊ h̄z: ⁊ conēat a calidis oinoz⁹ in dieb⁹ getis dabim⁹ aliq̄ q̄ attineat cōploni frigiditatis: sicut sy. acetosus ⁊ aqua ordet: ⁊ viscositas psily ⁊ succus mali granati: sit ei⁹ dieta frida ⁊ humida ⁊ stratus ei⁹ i q̄ iacuerit sit fridus: ⁊ si fuerit byems cooptat caput ⁊ totū corpus: ⁊ fugiat vigilas ⁊ cogitādoz⁹ ⁊ irā: ⁊ si fuerit necesse dare medicinas sedātes dolorē dabimus sine timore. Si autē fuerit flegmatica ⁊ humores crudi laxabimus: si debil⁹ fuerit cū semie vrtice ⁊ aq̄ mellis ⁊ cūz baurach. Et si ifirm⁹ fuerit fortis ⁊ mā multa ⁊ spissa laxabimus cū colloqntida cētaurea: zirūgēturbis: ⁊ testiculis vulpis: ⁊ erūt vices lassandi scdm̄ quantitātē mae: ⁊ vtemur vomitu cū oximelle ⁊ semie raffani ⁊ selgie ⁊ sinapis ⁊ sale ⁊ aqua mellis: aut cū medicis fortiorib⁹ istis sicut nux vomica: oleū. Et vomitus est valde bon⁹ cū coritudo fuerit in iūcturā iferiorib⁹ aut i ancha. Et i diebus in q̄bus nō vtimur vomitu vel potōe dabim⁹ diacu. ⁊ olatrio pipereon vel tiriacā d̄ q̄ttuoz⁹ sp̄b⁹: ⁊ syrūpū subtiliātes mām: ⁊ caueat minutionem sanguis maxie in egritudinib⁹ fridus: vt nō debilitet digestioz⁹ multiplicet supflua: ⁊ ponem⁹ sup mēbrū a p̄ncipio vsq̄ ifinē epla calefaciētia: s; i p̄ncipio erūt ossificatiua ⁊ i fine mollificatiua et dissolutiua fortit ⁊ debes cauē ne mā lapides i iūcturā: qm̄ ista mā ē obediēs lapideitati: ⁊ totū illō obem⁹ facere cū magna cautela: nō sicut faciūt multi medicoz⁹ q̄ ponūt fortes medicinas ad dissoluēdū. vñ subtile dissoluitur ⁊ remanet grossum ⁊ petrificat: sed debemus ponere vna vice mollificatiua ⁊ postea dissolutiua: ⁊ qm̄ vidēbimus q̄ apā minuit multū: respiciem⁹ vtrū durities p̄maneat sicut pus: ⁊ tūc nō ponemus dissolutiua: sed poti⁹ mollificatiua. Dieta at ifirmi sit vt comedat vna die sic ⁊ altera nō: vñ sōno absq̄ cibo: sed nō dz cibari vsq̄ ad repletionem nisi vt satisficiat appetitū ⁊ famē remoueat ⁊ digerant humores q̄ remāserūt in corpore: ⁊ nō dz satiari aq̄: sed quotidie bibat aquā mellis cūz sp̄b⁹ ⁊ medicinis q̄s dicā postea: qm̄ cessauerit fluxus mae: ⁊ vide-

mus q̄ apā nō augmētā: ⁊ corp⁹ purgatū est: tūc vrtatur exercitio: balneo calido ⁊ puocātib⁹ vrinā. Si autē mā fuerit scdm̄ p̄portionē humorū in corpore: ⁊ nō apparet mlt̄a victoria aliquoz⁹ nec in colore nec in tactu. tūc scias q̄ dolor est ex plenitudine: ⁊ tūc incipe curā p̄minutionem sanguinis ⁊ postea p̄ fluxū vētris cū medicis que p̄nt purgare diuerfos humores: sicut pillule cochie Salienti: ⁊ h̄z ⁊ debes ponere supra mēbrū aliquā medicinā donec purgetur corp⁹: ⁊ minuire de cibariis suis. s; facere parūz ⁊ subtile ⁊ nō idiget alio regimie p̄ter illud.

Si autē apā qd̄ est in iūcturā fuerit ex sanguie ⁊ colera aut ex sanguie ⁊ flegmate. tūc debes ipm̄ curare ex cōpositis: verbi gr̄a. ponamus q̄ apā sit in aliq̄ iūctura cum calore forti tactu ⁊ sine extēsiōe ⁊ pulsatiōe ⁊ rubedine multa: que solet esse in apate sanguineo ⁊ ponit⁹ dolor cū pulsatiōe: ⁊ aliq̄ cū punctiōe dico q̄ manifestū est ex sermōe nro q̄ illud apā est cōpositū de sanguie ⁊ colera ⁊ debem⁹ incipere a minutiōe ⁊ purgatiōe colere: ⁊ cōponere curas q̄s dixim⁹. d̄ melia at iā dixim⁹ q̄ nō accidit ex ea passio iūcturaz⁹: ⁊ pp̄ h̄ de ea dimittem⁹ sermōne. De medicinis purgantibus humorem mixtum ex sanguie ⁊ colera.

CAP. V.

Exrationē in dolore iūcturaz⁹ ex sanguie ⁊ colera qm̄ iūcture fuerit calide: ⁊ volueris soluere solone media accipe succi mali granati dulcis lb. 5. ⁊ iulep lb. 5. mirobolanoz⁹ citrinoz⁹ 3. v. cōmisce ⁊ mitte simul ⁊ mozent ibi vna die ⁊ vna nocte. postea cola ⁊ bibbe. Aliud debilius sed magis infriat. B. lb. 4. iulep. ⁊ appone. 3. x. mirobolanoz⁹ citrinoz⁹ ⁊ dimitte sic p̄ vnam diē ⁊ vna noctē: postea cola ⁊ appone ibi. 3. i. de mucillagine psily: ⁊ da patiēti. Aliud. accipe pruna sicca ⁊ passa numero. xxx. tamarindoz⁹ 3. xv. coque i trib⁹ libris aque donec remāeat libra media postea expme ⁊ cola ⁊ adde colature mirobolanoz⁹ citrinoz⁹ 3. x. ⁊ vna die ⁊ vna nocte dimitte: ⁊ itez cola ⁊ addit. 3. x. zuchāi sumat patiēs. Syrupus mirobolanoz⁹ citrinoz⁹ q̄ valet iūcturaz⁹ dolori ⁊ febris acutis ⁊ tertiane ⁊ purgat et coleram. B. mirobolāoz⁹ citrinoz⁹ 3. c. ⁊ abluc cū aq̄ cala reubar. 3. c. mitte cū aq̄ frida ita q̄ aq̄ supemiat duob⁹ digit⁹ postea i estate pone ad solē p̄ q̄ttuoz⁹ dies: dein accipe tātū dē aq̄ vt remaneat mirobolani: ⁊ itez mitte in aliā aquā ⁊ dimitte tandiu: donec amittant saporem suum ⁊ albeascent: deinde aggrega primā ⁊ secundāz aquā cum 3. centum manne albe coque ad ignem ⁊ remoue spumaz donec fiat sicut iulep: ⁊ si vis acue cum cum scafi. cuilibet libra appone. 3. vnam scafi. ⁊ supra quālibet lib. appone. 3. vna aque rosa. ⁊ vtere quando volueris.

Pill. ad dolorē iūcturarū calidum ⁊ sunt iohannicy. B. aloē succotrinī. 3. tertiam partem. zinziberis 3. i. mirobolanorum citrinorum 3. i. scafi. sextam partem. 3. i. estule quintam partem. 3. i. mastice septimam partem. 3. fac pillul. cum aqua citrinorū vel macianorū ⁊ sume totum semel. iste pillule purgant coleram rubeam ⁊ parum humoris aquosi ⁊ bene operantur in dolore calido iūcturarum. Pillule optime in p̄ncipio egritudinis. B. aloes 3. deces. zirungem mirobolanorum citrinorum an. 3. quinq; confice cum succo vne canine ⁊ sume qualibet vice. 3. i. ⁊ 5. vñ tres pillulas.

Item pillule al. B. scafi puluerizate. 3. quinq; mitte in aqua citrinorum 3. decem. dimitte donec desiccantur ⁊ mitte cū 3. x. zucha. ⁊ cubebe. 3. 5. ofice cū iulep. ⁊ fac pill. ad modū cicris: ⁊ sunt optime in qualibet dispōne ⁊ maxie cū stōus est ipeditus vel nō egerit: ⁊ sume in qualibet hora qua volueris. Electiō qd̄ purgat coleram ⁊ stōmachū confortat boni saporis ⁊ odoris. B. citrinorū frui-

*Carbis galici p̄p̄t
d̄ q̄ttuoz⁹ humores.*

De egritudinibus

statim incisoz. 3. lꝛ. pone in aceto p. diem. ⁊ noctem vna3.
postea extrahē ⁊ pista scam. 3. r. cubebe. 3. y. cardamomi.
3. y. spice nardi anis. i. ro. 3. y. confice cu3. xl. dragmis mel-
lis ⁊ aceto cum volueris pa. 3. y. valēt in hac causa trocif.
rof. scam. vel viol. scamoneati.

De medicinis que purgant flegma & crudos humores. CAP. VI.

Medicamen laxatiuum mundificans in
testina a fecib⁹ ⁊ a flegma
te salfoꝛ extrahit flegma a iuncturis. ℞. tur-
bit. s. x. ꝑ. ʒ. ʒ. iiij. zuchari. s. xx. r fac pillulas: ⁊ d-
a. ʒ. iiij. vsq ad .iiij. ¶ Sympus d turbith edu-
cit flegma de iuncturis ⁊ anchora fortiter: est aptum ⁊ op-
timū eis q odiumt medicinas. ℞. turbith. lb. i. mitte i tri-
bus libris aque frigide ⁊ movef trib⁹ diebus ad solē dei:
de cola. ⁊ deinde si saporem amiserit pyce ⁊ aquam sua.
fin aut appone alliam aquā ⁊ iteq appone ad soles donec
amittat saporeꝫ postea aggrega illas duas aquas ⁊ mitte
librā vnam zuchari. ⁊ coque donec fiat sicut inlep. educit
multotiens humoreꝫ flegmaticos: ⁊ si volueris citius fa-
cere coque ad ignē. qm non est debiliō: a pmo: sed postea
non erit ita clarus. ¶ Aliud laxatiuum ad doloreꝫ iunctura-
rum ex flegmate: purgat foſiteꝫ ⁊ educit sepe. ℞. zirun-
gē. s. i. ⁊ s. esule. ʒ. iiij. turbith. s. i. ⁊. s. zinsiberi septimam
partem. zuchari quatū omnes alie spēs.

C-Pill. que flegma iuncturaz purgant. R. turbitz .3. i. s. colloquintide.3. iij. bdely.3. iij. forma pill. et sunt mirabiles in attrahendo flegma crudū ab anchis.

E Medicamē qđ. ꝑ. sarcocolle ru. 3. li. 3. ſirunge nitri. añ. añ. ʒ. diſtēpera in. 3. i. olei nucū. ʒ. 3. i. decoctionis aneti ʒ. bibat na. purgat ſine nocumēto. dol. auferat anche oīno.

E Medicines ad dolorem anche generaliter sunt iste: col-
logitide: cetaurce minozis: succus cucumeris afinini: 3i
rūgē cfule: piretri: serapint: oppoōacis amoniaci ex istis
5i. et unū medicine ad dolorem anche ex flegmate.

E Medice ad dolorem anche & dolorem iuncturaz ej
flegmate. ꝑ corticis colloquintide. ʒ. v. passas sine armi
lis manu plenam: coque in tribus lib aque donec rema
neat tertia pars: ducit deces ycibus & magis flegma cr
dum & humidum.

Pill. fortes valde purgant flegma ex uncturiis & acida
 Be. zingib. 3. 5. f. ule. iij. partes. 5. turbit. ij. partes. 3. co
 lognitida quarta ptem. 3. euforby. iij. partē. 5. sumam v
 ce vna. sunt. n. fortes et loco istaz vimur pillulis fetidis
 & pillulis zingib. & alia pillul q̄ scripte sut in alio libris

Coeccocio que facit homines surgere de lecto qua vi-
mur in podagra ⁊ dol. anche ex flegmate ⁊ est mirabilis
⁊ corticis radices apy feniculi. añ. ʒ. ʒ. colloctidte cer-
taure me. amacos anisi sirungue fule. añ. ʒ. v. coquant
fij. lib. aq. v. fcoq. remeāt. i. ⁊ sumat quotidie ʒ. i. ⁊ inna-

C Pillule fortes que purgant flegma ⁊ remouent humo-
ancha ⁊ iuncturis. R. turbith. ʒ. x. collogetide. ʒ. x. ⁊ s. si-
ci cucumeris asfinis. ʒ. iij. centauree. ʒ. iij. euphorb. aui-
f. ʒ. v. sarco. serapint. ʒ. s. y. armon. oppopœacis. añ.
i. ʒ. carui sinapis nasturtij. añ. ʒ. iij. cōfice cū succo fenic-
vl porroz. datur forti. ʒ. iij. mltoties educit: rōbes eoy-
cum corpus est plenū crudis humorib⁹ ⁊ flegmate. In
li casu potes vt yeralogodon vel yeraruffini: sed ytil-
est vt ytaris yeraruf.

**De medicinis purgantibus humorem melancholicum
a iuncturis.** CAP. VI

 Elando facienis & murturaz odor
uenit ex melancolia vtere b
medicinis. R. epithimi noui. ʒ. v. pulueriza
q. ʒ. aque mellis. purgat multotiens.
CAlind. R. polipody. ʒ. xx. suchari. ʒ. i. pul

risa ⁊ bibe cum inlep. ¶ Aliud. mirobolanop in dozum.
3. xx. epi. 5. xv. mitte in libra vna aque frigide ⁊ moventur
ibi tribus diebus. postea expine ⁊ bibe cum. 3. x. suchari.
purgant enim melancoliam.

Decoctio epithimi purgat fortiter melancolias. ʒ. m.
 robolanoz indoz. ʒ. xx. polipody ficados. añ. ʒ. v. fene. ʒ.
 vii. coque tādū in tribus libris aque donec vna rema-
 neat. postea mitte. ʒ. x. epithimi: deide remoue ab igne ⁊
 dimitte sic ꝑ vna noctem postea expreme ⁊ cola: postea
 accipe. ʒ. iii. agarici. ʒ. iij. salis idi. ʒ. iij. ellebozi nigri aggre-
 gent simul cum oximelle ⁊ sune in fero: ⁊ decoctōem su-
 perius dictam in mane.

C-pill purgates melancoliā ex iūcturis. ℞. epi. 3. i. polipo-
dy. 3. i. agarici. 3. i. ⁊ duas tertias; ellebozi nigri . 3. quartaz
ageregetur ⁊ fac pillulas que vice vna sumātur.

C Et caue in purgãdo melancoliã: qz nõ debes semel purgare sed sepe. isti. n. humores nõ ducent in multa quantitate in vna purgatione. **C** Et nota qz purgatiõem hu. melancolici semp debet pcedere balneũ & digestiũ.

De his que purgant humorem mixtum ex flegmate et colera. CAP. VIII.

Diores iuncturaz pro maiori pre luf
ex flegmate admixto cole. quo

Lnia diera plurimozz boium & grossa ppter qu
humores grossi augmētant q ad iucturas di
currere nō possunt: nisi subtiliat ab aliquo ca
lore vt exercitijs vel vsu rerz calidaz: cuz ipsi de natura
sua sint cōpacti & inepti ad fluxuz: ppterea videmus in
illis q patiūtur dolores ex humoribz crudis tēpora getio
irer duas accessiōes esse bzeniora cū vigilāt vel laborāt
vel rebus vtūtur calidis. In alyso fit trium. ppter hoc
tri nō pferuātur ab accessiōe: qm q multiplicat isti bu
mores claudūt meat: qz q obstructi sunt aut corzū pū
biles sūt ad fluxuz: ppter hoc medicine que attrahū
flegma & colerā simul meliores sunt qz que coleram trā
vel flegma attrahūt: & medicine que istud operātur pnci
paliter sunt oēs spēs titimali & scamonea & turbiibz & col
logitidaz & aloē cū turbiibz attrahit hūiditates cū colera
chū & ducūt sine labore. B. scamonee. ʒ. i. & duas tertias
ʒ. turbiibz. ʒ. i. ʒ. rosaz. ʒ. i. ʒ. spice nardi. ʒ. i. cōfice cuz succo
coctanoz vel macianoz & faciat. ʒ. trociscos & bibat vni
trocisci cum dimidio & forte duos.

Decoctio purgans flegma ⁊ colera mediocriter. ꝑ. m. roboranoꝝ citrinor. ʒ. x. vsq. ad. xv. turbith. ʒ. v. vsq. ad. x. Loque in tribus libtis aque donec remaneat due tercie libe. ⁊ annone zucchari albi. ʒ. x. cola ⁊ bibe.

C-pillule purgantes flegma ⁊ colic⁹ fortiter. R. sca. ʒ. i. co
logitide ʒ. ii. aloes ʒ. ii. succi absinthij dragaganti masti
cia qñ ⁊ ʒ. ʒ. bibat ʒ. i. ʒ. sunt. n. electe optime.

De medicinis per os sedantibus dolores iunctura-
rum. CAP. IX

Nota q^d zurigen habet magna virtutem: sed destruit appetitū & desiccatur iūcturam: in magna quantitate sumitur: & ppter ea fuerit necesse de eo accipere in magna quantitate: accipiat postea medicinas confortantes stomachum. Quapp admiscemus semper anisi & zinziberis masticis: mollificamus iuncturas cum aqua calida: & pinguedinibus & oleis. Sed nota q^d istis nō debemus vti nisi cum magnus & vehemens fuerit dolor: vel timuerimus de effectu egri: q^d iste medicine inspissant sanguinem: & pbibent defecsum humorū ad iūcturas. Quapp nō debemus ei vti nisi cum dolor fuerit fortis & corpus vacuum: & tunc

Juncturarum

89

luna phorace

debem⁹ uti ad mortificadū paz⁹ et pibedū cursū: et ego scribam eas quas exptus suz sepe. medicamē ad potadū cum dolor fuerit fortis et ad alleuiadū: curunge et gubarum bibat cum aqua frigida.

¶ Aliud. bibat semen: et succus coriandri cū. 3. iij. que.

¶ Aliud. pone glandes die et nocte in aceto postea desicca et mole. et da. 3. iij.

¶ Aliud lentes ex corticatas semē coriandri glādes curungez añ. molle et bibe. 3. iij. ¶ Cibi eoz sint agresta: lētes in aceto et poma citrina acris et generalr oia inspissantia sanguinē. ¶ Et si vehemētia doloris duxerit nos ad dandū res mortificatiuas faciem⁹ hoc medicamē. R. se. lactuce. 3. x. iusgami albi. 3. x. aggrega cū succo lactuce et fac pillulas sicut cicer. ¶ Sed si dolor fuerit i pedib⁹ pone suppositoziū de opio et statiz dormiet. hoc ē faciēdū cū dolor fuerit ex cā calida. ¶ Si aut fuerit ex frida vtaris istis alijs curunge. 3. x. sene. 3. x. assari cingiberis cimini piperis logi spatate añ. 3. ij. Cōfice cū melle et sumat ex eo pondus aureorum. ij. cum tepida.

¶ Aliud. R. curunge. 3. x. mirre: cimini se. agni casti añ. 3. v. opy. 3. ij. confice cū melle et sumat. 3. iij. ¶ Et si mā fuerit cōposita cū pauca colera diafilō ē optimū ad hoc: si sit non nū. Libus eoz dē esse sicut carnes cocte et postea assate: panis coct⁹ cū semib⁹ calis et sitiz sustineat in quātū poterit. ¶ Aliud ad cessandū dolorē podagre frigide. R. curunge olibani añ. 3. x. cimini. 3. x. sume ex eo. 3. iij. et considera qd aliqui sit fortis dolor ex distensione mēbroz pp humores qd est cognoscere ex mēbz dispositōe. et tūc debes inungere ex olo camoillio et facere empla ex se. bismalue et malue et dyaleat⁹ pone sup iuncturas medicias cōstringentes.

¶ De clisterijs in vsu anche.

CAP. X.

Post purgationē maior cura sunt clisteria foris que attrahūt mām tali attractiōe qd vulnerāt intestina et exire faciūt sanguinē. et tūc cessat dolor eadez die: qd ego vidi i plus qd mille hominib⁹: et nunq⁹ vidi hominē qd vteret istis medicis qñ ex toto sanaret et alleuiaret nisi sit ita fortis qd indigeat adu⁹ stioz: ego de istis clisterijs aliquas māerics pulbras et exptas dicā. ¶ Clistere forte valde attrahēs flā crudū et aufert egritudinē. R. corticis radicū capparis corticis colloquintide centauree minozis cucumeris asinini corticis agarici añ. 3. v. coque i trib⁹ libris aq⁹ donec remaneat due cola et appone mel et oleum et fac clistere et sustineat quantum magis poterit: et añq⁹ fiat illud clistere pcedat clistere factū de herba qd dicit⁹ atelgas vel cū sale et aq⁹ et melle ad mūdificadū itestia ex fecib⁹. deide sequat⁹ clistere pdictū.

¶ Aliud. R. ellebori nigri: esule: colloquintide: nasturtij centauree camedreos: añ. M. i. coque in trib⁹ lib. vini et mitte 3. v. olei vetusti et fac clistere. Istud aut ē min⁹ forte et calidū et nō debes eo vti nisi in corporib⁹ flāticis et pinguib⁹. Alijs vō sufficet aqua antelgas et nitri et aqua salis.

¶ Aliud accipe nasturtiū anisū mitte i aq⁹ die et nocte et fac clistere cū fuerit calefacta. ē eniz optimum.

¶ Aliud accipe tres lib. aq⁹ et mitte lib. i. nitri et coopias et mitte ad solē duab⁹ septimanis et cū op⁹ fuerit fiat clistere

¶ Aliud. R. corticum colloquintide coque in aqua calida et mitte paz nitri et olei et fac clistere.

¶ De emplastris et vnguentis dissoluentibus et dolorēz sedantibus

CAP. XI.

Item diximus qd vnguēta qd phibent fluxū nō debes appōere sup iuncturas nisi cū corpus fuerit mūdum post pugationē. tūc debes ponere talē medicinā sup iuncturas ad cōfortadū mēbz: et claudendū poros vt nō recipiat multa supflua. et iā dixim⁹ con

ditiones istius cure: s; modo volo dicere curas pticulares.

¶ Unguentū phibēs mām et sedans dolorē et valet apatibus sanguineis et ifrigidat ea et cōfortat mēbz. R. spody: cāphore: memithe: acarie: añ. 3. i. opy. quartā. 3. cōfice cum aq⁹ solatri vel lactuce vel portulace et pone desuper.

¶ Aliud. R. memithe: sandaloz rubeoz et ro. corticis papaueris nigri añ. 3. x. opy. 3. i. fiat trocisci. et cū volueris dissolue vinū cum aqua rosata vel cāphora.

¶ Aliud vnguētū mirabile qd cōfortat mēbz et sedat dolorē. ¶ Accipe ossa cōbusta sicca ablue prius in aq⁹ postea sicca. 3. ij. curungez. 3. iij. amidi. 3. ij. ceruse. 3. ij. aggregent cum aqua et camphora.

¶ Aliud qd confortat magis et phibet fluxū et ifrigidat et debes eo vti cū mā fuerit multa. et cū timueris ne apā gūmēf. R. sandali rubei boliarmeni: memithe cortic. mali granati opy feruginis: añ. 3. ij. cōfice cū succo mirthe. est eniz vnguētū forte ad reprimēdū humorem.

¶ Aliud ad idē. R. acathie: galle viridis memithe triū sandaloz rosaz añ. cōfice cū aqua mirte et ynge.

¶ Aliud in frigidans cū apā fuerit in augmēto et est de mā furiosa in qualitate et nō in quātitate. R. amidi camphore añ. molle et cōfice cū aqua ro. et superpone.

¶ Aliud qd ifrigidat et sedat dolorē et expellit multū. mole cerusam cum lacte vaccino.

¶ Aliud qd facit sedare dolorē statiz et ē exptū. Accipe miccas panis albi et mitte in lacte vaccino et dimitte donec fiat ipm vnguētū et pone decimā ptē opy et mole cū lacte et superpone et cū calefactus fuerit remoue et appone aliud.

¶ Aliud. R. cera et oleum rosatū sed quater tñ sit de cera et cūlibet appone. 3. ij. gucha. et 3. ij. opy molle et totū pone desup et cooperi cū folijs lactucap. ¶ Medicamē valde forte et debes eo vti cum fuerit magna necessitas. R. opy: corticū radicū mādragore añ. 3. v. mole et cōfice cū aq⁹ portulace lactuce vl iusquiami et in forma grana et serua. et cū opus fuerit solue cū aqua lactuce vel portulace sed dolor quādo adeo fortis fuerit qd istis medicinis nō sedabitur. ynge diu cū aceto forti calido.

¶ De medicinis qbus debes vti cū apā fuerit in statu et calor fuerit fortis aliquātulum.

CAP. XII.

Elm apostema fuerit in statu et calor fuerit aliquātulum fortis. R. sandaloz rubeoz croci añ confice cū succo coriandri viridis.

¶ Aliud accipe memithe aloe añ. cōfice cū succo sanal. ¶ Al. farina ordeī camo. ro. añ. confice cum succo sanal. et apy.

¶ Aliud bolum armenuz aloem crocū ro. mentam confice cum aqua coriandri.

¶ De medicinis quibus debes vti in declinatione apostematis.

CAP. XIII.

Ec sunt medicinē qbus vteris in declinatione apostematis furfur. bismal: na: flores camomille pficiant⁹ cū aqua furfuris et ponant⁹ sup cartā de panno.

¶ Aliud farina tritici et semen lini cōficiantur cum aqua furfuris.

¶ Aliud farine fenugreci aneti succi seminis lini cōfice cū succo canlium.

¶ Aliud cere partē vnā olei aneti sextā partē. fac cerotum et appone camomillā puluericatā: sed si volueris facere magis forte appone oxungia galline vel anatis.

¶ Aliud diaquilon cūz oleo camomille est valde bonum. ¶ Aliud storax liquida laudanū mastix semē canliū aggregentur cū fecibus olei yri.

¶ Aliud valde forte mastix laudanū se. raffani. se. canliuz armoniaci cōfice cū fecibus olei yri et cūz volueris vti

ne patiens sanabat. Expertus sum illud sepe.

De medicinis que adurunt et eis non debemus uti nisi in fine egritudinis. CAP. XVI.

Elamus istis medicis utantur medici in pluribus egritudinibus chronicis: magis debet uti in egritudinibus iuncturarum post purgationem ad attrahendum illud quod est in profundo iuncturarum ad superficiem corporis: et per vehementiam adustionis istarum medicinarum attrahit materiam ad superficiem nimis forte: et ampullas locustarum in illis ampulis aggregat totum venenum. Unde fortius attrahit materiam: quod quanto magis debilitatur ipsa pars: tanto magis declinat ad ipsam materiam: et iste medicus sunt valde fortes: et eis non debes uti nisi post plenam purgationem.

Emplastrum attrahens materiam ex profundo iuncturarum et anche comburens. Nasciturum piceum capparis asinum. Coficiantur cum aqua cineris ligni ficus et pone ligaturam donec comburat: postea solue et si nigrescit locus suauiter pone donec ampulla uerit et aperiant ampullas: tunc laua locum cum aqua calida ut cesset dolor: et unge cum butiro ut non consolidentur vulnera. Nam quanto diutius fuerit aperta tanto melius erit.

Aliud forte feces vini aduste cataputiae cantarides nascentium: asinum. Coficiantur cum succo squille.

Aliud simplex: unge locum cum melle anacardio donec ampullas mel anacardi sic sit. pone in forti aceto anacardos ad ignem et mitte diu bulire et mel quod est in anacardis erit et inuenietur in aceto et visui conseruetur.

De dolore anche et artetice. CAP. XVII.

Ura ad dolorem anche et artetice quam propositum Galienus et ea laudauit valde. et dixit quod non est necessaria alia medicina et si appositur curat ita efficaciter quod si ad balneum delatus fuerit patiens in mula vel in lecto sine alicuius adiutorio: ad propositum reuertetur. Accipe fumiterre viridis in estate et coquassa bene cum sepo et pone super dolorem anche vel iuncturam: et dimitte duas horas ligaturam: et si sudauerit patiens in balneo emittet aquam et dissolue emplastrum: tunc necessaria est alia cura: si remanserit aliquid cum dolore fac eandem curam per .x. dies.

De cura visui ad dolorem anche. CAP. XVIII.

Igna autem materiam existens in ista iunctura non sunt diuersa a signis aliarum iuncturarum sed in modo cognoscendi et cura est aliqua diuersitas: et per hoc locutus sum de ea separatim. Dico ergo quod ista iunctura est profunda cooperata multa carne. Unde medicus non potest bene cognoscere nec ex calore nec ex colore loci. si autem apparuerit in eo aliquod signum manifestum significat quod materia est valde abundans. Verbi gratia quod si calor vel frigus apparuerit in tactu significat quod maior est in duplo quam appetit per profunditatem illius iuncture: sed per maiorem pre non manifestat nec in colore vel calore nec in tactu: et illud quod discurre ad illam iuncturam sunt bubones. flatulenti et quique claudunt ibi et tandem resoluntur. Quapropter multoties relaxantur ligamenta istius iuncture per humiditatem in tantum quod veterum resillit a scia: et hoc est malum malum quod potest accidere in hac egritudine. Lapiditas vero non contingit unquam: quod nec ego vidi nec aliquem magister videri vidisse audire. Cura huius egritudinis hoc est: si viderimus quod sanguis abundet in corpore minuiam de balneis filica de manu opposita anche infirme et extrahamus sanguinem sepe: si sanguis non abundauerit sed infirmus habet ex virtute et calore naturali tamen quod non in frigiditate per minutionem eius corpus minuiam: etiam quod maneris istius cure est perfecta et valde bona: postea dabimus vomitum vel fluxum ventris. prouocamus: vel clisteria fortia faciemus: et postea emplastrum fortia: et postea que adurunt si fuerit necesse: et si apparuerint signa flatulantis in corpore egri: tunc caue minutionem et vtere vomitu: deinde de fluxu postea ab alijs secundum ordinem: et non ponas super ampullas emplastrum nec vnguentum ante euacuationem corporis: sed si dolor augmentaretur ante purgationem corporis postea medicinas habentes calorem temperatum quod possunt sedare dolorem et non attrahere materiam: ut camomilla et semine lini et vnguentum cum oleo de alcana vel oleo aneti. Quia vnguenta et emplastrum et alia quae corpus fuerit plenum multum humoribus attrahunt humores ad iuncturas et nocent multum quoniam magis attrahunt quam dissolunt: et hec est causa quare non debemus apponere aliquod emplastrum frigidum in passione sciatica: quoniam sit ex causa causa. Emplastrum frigidum non idem in passione huius iuncture quoniam comburatur ex calore: quoniam nulla est medicina tam fortis quam possit expellere materiam a loco suo: sed idcirco maius malum: quod claudit poros: et retinet materiam: et facit accidere maiorem dolorem: et sollicitudo nostra non debet esse nisi circa attractionem eius quod est in profundo illius iuncture ad superficiem corporis. Quapropter vitimur emplastris oburentibus vel cum igne ipso si necesse fuerit: et postea cum corpus fuerit euacuatum per vomitum vitimur medicinis laxatiuis quae attrahunt flatum: et supfluitates mucilaginosas: ut cucumere asinino: colloquintida: centaurea et huiusmodi aqua aloes mirabilis: et ad hoc quoniam quique frequenter accipitur donec sit dissenteria: sed tamen aliquis fiat curat egritudine. Et sis memor ut non utaris medicina laxatiua ante vomitum in hac egritudine: quoniam multoties augmentat dolor per attractionem materiam inferius. Unde debes primo prouocare vomitum post repletionem a cibis diuisiuis quibus preparantur huiusmodi vomitum: et quoniam infirmus visus fuerit ad vomitum sepe tunc prouoca vomitum in mane cum medicinis leuibus: et debes iterponere aliquot dies inter vtriusque euacuationem ut quiescat corpus: et prepares illud ad euacuationem et maxime in fine egritudinis: quoniam tunc debes ponere spacium inter duas euacuationes longius: quoniam tunc visus est debilis: et si visus fuerit debilius adhuc magis longum spacium ponemus: et dabimus cibaria multi nutrimenti paucis supfluitatibus: sicut panis calidus bene fermentatus et bene coctus: et vitelli ouorum et carnes minorum animalium et vinum clarum temperatum in qualitate: quoniam ista egritudo est cronica: et in diebus quietis da medicinas quas in cura materiam flatulenti diuini: et eliges ex eis fortiores vel debiliores secundum fortitudinem vel debilitatem materiam: et caue a cibis multa supflua generantibus et ab ebrietate. Et sustineat famem quantum poterit et cibum sumat in tali quantitate in qua maior fiat restitutio quam facta fuerit deperditio. Et caueat ab ambulatioe et balneo et equitatioe et retentione vrine et stercois ne declinet supfluitates ad anchas et iter duas euacuationes vtriusque vomitu. Et quoniam intellexerim quod sufficiens fuerim visui medicinis laxatiuis faciemus clisteria sanguinea educantia et apponemus emplastrum comburentia et ponemus in balneo calido et ponemus vetulas super anchas cum igne.

De curatioe sciaticae passionis. XIX.

Infirmitas hec est dolor fortis in longitudine pedis ex anchas visus ad extremitates digitorum filis chorde extensum: forte non puenit ad pedem sed terminatur apud iuncturam anche: aut in medio iuncture cruris: aut apud genna: et fit ex repletiōe vene ad vtrumque pedem venientis ex parte inferiori quantum partium vene venientis a gibbo epatis: et forte erit repletiō eius ex puro sanguine sicut alterius sanguinis qui est in corpore: et fit forte ex sanguine grosso et nigro: et forte erit ex humoribus descendens ad inferiora corporis. Primum autem modus accidit in corporibus multi sanguinis qui videntur ambulatioe et equitatione et carnibus et vino et rebus alijs dulcibus: et sentit infirmus calorem intensum cum extensione doloris: et forte sentit calorem in loco per quem extendit illa vena: maiorem apud tactum et hoc est quod multum replet ista vena quare sepe calcant et sit putrefactio. Et cura istius passionis

De egritudinibus

Nōis ē minuire sanguinē ex vena anche vbiq; apparue-
rit ex pte sinistra: si aut nō apparuerit minue aliquē de ra-
mis q sunt in dorso pedū & in medietate extrinseca. s. in p-
te auricularis & medij digitorū pedū: qm̄ rami q sunt i ista
pte ramificant ex vena illa. illi aut q sunt in pte intrinse-
ca ramificant ex vena q dicitur saphena: & iste due vene. s.
saphena & anche vena: quānis ambe diuidant ex eadē ve-
na apud genu: tñ melius ē minuire ex vena anche aut ex
eius ramis q; ex saphena. Immo melius q; ex vena que
in genu ē: ex qua vena ista & saphena diuidunt. & pp̄ h me-
dici vnuēt minutide istius vene p experientiā: nos aut iam
cōsiderauim⁹ ex pti sumus multoties & inuenimus ipm̄
esse sicut dixim⁹ & laborauim⁹ multū ad inueniendū ratio-
nē in ipso: credimus q; iā inuēta ē: sed nō est locus eā di-
cendi: & debem⁹ ex ista vena minuire post minutiones de
causis ex manu pedi opposita & maxime qm̄ corp⁹ plenū
fuerit: postea subtiliam dietā & phibem⁹ motū & equita-
tionē: & iste modus nō indiget alia cura.

Secundus modus ē: vt minuas in principio de eadē ve-
na: postea damus medicinas laxatiuas q attrahūt mliāz:
sicut ē epith. polip. mirabolani indi agaricū & h̄s abstine-
ant a cibis generatib⁹ melācolia: sicut est panis opurus nō
bñ fermētatus & fabe & lentes & pās ordeaceus & carnes
vaccine & salite & salsa & vinū spissum & caules & h̄s. & ciba
eū cū his q generāt sanguinē subtilē sicut pulli edī & vinū
albū & vtaf balneo vt minus generet de spisso sanguine.

Tertius aut modus raro contingit: & eius signa sunt ista
mortificatio & frigus in pedibus: & alienat fāme & motu
& siti & sudore & grauaf cibo multo: & potatiōe multa aque
frigide: & vino limphato: & incipim⁹ curare euz vomitu &
medicina laxatiua q educit flegma sicut diximus in cura
anche: & dabim⁹ opimel & in dieb⁹ getis ppinabimus elā-
ria antiqua. sicut perarasi. & tiriaca. in. specie: aut lenio-
ra istis: & si aliqd ex egritudine remāserit cōburemus euz
igne. & vna p̄bilio fiat sup iuncturā anche: alia in coxa sit
per locū volētē: altera in crure sup locū volētē: & reliq;
sup dorsū pedis: qd quidā faciūt in digitis pedū subtus.

De p̄seruatiōe a dolorib⁹ iuncturaz ex sanguine. CCC.

Ause quib⁹ sunt dolor iuncturaz sunt. iij.
prima ē augmētatio humoꝝ. secūda
est fortitudo mēbroꝝ. pncipaliū potētū expel-
le re superflua. tertia ē debilitas mēbroꝝ reci-
plentiū: secūda aut istaz triū causaz. s. fortitu-
do mēbroꝝ. phiberi nō debet: s. dō cōseruari in sua dispo-
sitiōe. Tertia aut. s. debilitas mēbroꝝ nō dō curari nisi
post mundificationē corpis cū fueris securus ne supflūū
decurrat ad aliqd nobile mēbroꝝ: & bec ē radix cōseruatiō-
nis a dolore iuncturaz. Dicamus ergo q cōseruatiō
ab egritudine iuncturaz ex sangui. ē abstinentia a carnib⁹
a vino: & reb⁹ dulcib⁹: & cibis multi nutrimēti: & vsus aceti
& lentius: & agrestes cōponas sua cibaria ex his reb⁹: sicut
illud qd fit ex aceto & lentib⁹: & vt illud qd fit de carnib⁹
vituli cū aceto aut pullis euz agresta & similibus: & vtatur
fructib⁹ vt malo granato & dimittat ficus virides & vnas
dulces: & si infirmus nō pōt abstinere a carnib⁹ dabim⁹ ex
eis q minus nutriūt: sicut sunt galli: p̄dice: & edī cocti euz
aceto: & si voluerit vinū bibere bibat p̄p̄ tēperatū qd nō
sit nimis forte nec nimis antiquū: & si biberit aliquātuluz
forte: bibat postea sucū agrestē vlt acrumē pomi ci. & aquā
mellis cū aqua rosata: & caueat saturitatē: & si etiā accide-
rit statim euomat: & bec ē eius dieta in cibo & potu: sed in
somno & vigilijs & motu & quiete debet eē mediocris. san-
guis. n. multiplicat ex mltro somno & nimia quiete: & acuit
& calefit ex multitudine exercitij. quapp nō debet vti ali-
quib⁹ istoz. Coitus aut est pessimus oibus passioni-
bus in iuncturis: & si aliquando acciderit sit ante cibuz:

potum & caueat a balneo. Et cōsiderem⁹ quotidie pul-
sum & col. faciei & corporis: & si viderimus signū augmen-
tationis sanguinis ex multo cibo minuemus ex eo: & si fue-
rit ex multo somno & quiete reuocabimus eū ad motū &
vigiliās. Cum aut addibuerimus circa infirmū cōside-
rationē istā: & fuerit obediēs nō aggregabunt in corpore
eius superflua: & si superuenierit aliqua accessio debemus
cōsiderare i ipso temporibus accessionis. & si viderimus
signa repletionis minuemus si signa fuerint fortia. Si au-
tem signa fuerint pauca & debilia nō minuem⁹. Si ac-
cessio venerit cito minuem⁹ & cōfortabimur mēbroꝝ: & da-
bimus inspissantia sanguinē & phibentia fluxū eius vt ac-
cessio cito recedat & fiat lenis. Et ego curabā quēdam
homine ex passione calida iuncturaz: cui etiā solebat ve-
nire accessio fortis in fine veris: & p̄seruauit ip̄s ab acce-
sione annis tribus. in quarto autē anno contigit eū agere
iter: q nō potuit cauere a contrarijs: & postea vidi ipm̄: & di-
xi ei q si nō minueret sibi veniret sibi accessio: ipse vō cre-
debat se sanū esse ab egritudine: & ideo nō curauit: post pau-
cos aut dies sensit dolorē parū in nocte in genu q nō cu-
rauit. sed vinū bibit: cū aut peruenit in nocte arripuit euz
dolor fortis: & mane ego veniens extraxi de sanguine. lib.
5. & permisi sic duab⁹ dozib⁹ posui desuper & sandal. rube.
& acetū & aquā rosatā: & extraxi de sanguine iter. lib. 5. po-
stea addidi euz eo emplastro balastias: & nocte illa cessa-
uit p̄ maiori pte dolor: & alia die extraxi de sanguine lib. 5.
& olo cessauit dolor: & multoties sibi istud accidit.

De p̄seruatiōe a dolorib⁹ iuncturaz ex cola. CCC.

Pa p̄seruatiōe a passione iunctu-
rarū de colera: de-
bem⁹ prius cōsiderare vitijū humoꝝ: si ē ser-
uano qualitatē colere nālis: aut si ē magis acu-
tus & vehemētioris qualitatis. Si aut signa
que apparēt in iuncturis sint signa apostematis colere p-
prie scias q illud supflūū colericū est naturale: & si in iun-
tura fuerit maior dolor & calor fortis & nō apparuerit cor-
pus apostematis: & dolor fuerit fortis: scias q illud super-
fluum ē vehemētioris caliditatis q; co. naturalis. Cū
dixerūt qdā medici q quidā ē modus volo. iuncturaz
ex malitia cōplexionis tantū: nos iā fecimus libzū pro-
logum: & adhuc faciem⁹ inquirendo istas questionēs: dico
ergo q in tali loco debemus vti cōione: & alterare p̄p̄ōnē
sed in p̄ia dispositione debemus magis euacare q; in se-
cunda: & in dispēne secūda magis debemus alterare q; in
p̄ia dispositione. Quando vero nos seuerim⁹ q; mate-
ria descendit in iuncturis euacuabim⁹ co. max. in dispositio-
ne sanitatis p̄p̄e accessionē: & cauebimus ab eis q generāt
co. sicut a reb⁹ dulcibus & grossis sicut vinūz coctū: mel-
lichap: butirū oleū: nūces & filia: & gñāl sit ei⁹ dicta quā
nos dixim⁹ in pa. iuncturaz ex sanguine: sed magis hu-
mida: & ytemur aqua oz. cucur. cucu. portulace & p̄mitte-
mus eū vti reb⁹ acris: quānis enī acria desiccant: tñ
furiositate co. repimūt & mortificāt eius acūmē. & vtanē
balneo dulci magis q; in dolo. ex san. & aspiciemus quoti-
die eius pulsum & vrinā: & si viderim⁹ signa co. dabim⁹ me-
dicinā. Si aut materia fuerit acuta superflua & corpus
fuerit macrū nō ytemur euacuatiōe p̄i: nisi itellexerim⁹
q; hu. ille cū malitia eius est multus: & hoc declarabit ex
dispositiōe eius. s. iuncture. qm̄ quādo si appuerit aposte-
ma significat q; hu. operans nō est multus & econtrariō.
Si aut cib⁹ ei⁹ aq; ordeī euz viscositate p̄sili: & dabis
ei aquā cū vino: & abluē mēbrū cū aqua dulci tepida: & in
ea intrare permittat post comestione: & comedat parū in
die sed sepe. & dormiat multum: & nō laborez oīo: sed sit in
quiete & vtere maiori euacuatione co. purez quotidie po-
ne emplm̄ fri. sup epaz: dabimus bibere aquā de sanda

Vitis

Saturitas

Augmētatio
sanguinis

Cibus
q; & h̄o dī p̄p̄
n. c. q.

Augmētatio
sanguinis
p̄p̄e
n. c. q.

h̄m̄z situz esse mltū: ex dispo. mltū:
q; appuerit ap̄p̄e: & co. & c.

Acria facientē q; h̄m̄z & c. q; non sibi:
q; h̄m̄z de facient.

his et vinū caninā: et cū cessauerit acumen et calor: dabimus plus de cibo et vinū limbatum: et oietabim⁹ oietā illius q̄ vult impinguari: et cū corpus eius fuerit pingue et susceperit carnē tunc sanus erit.

De p̄seruațiōe a dolorib⁹ iūcturaz de flāte. 333II.

Si materia fuerit flā caueat a cibis mltis supfluitatis: ſicut a carnisbus arietinis ⁊ ouinis: ⁊ vino nouo ⁊ lacte ⁊ piceisbus fructib⁹ humidis ⁊ ſufficiat ei res aſſare ⁊ carnes minoz auiū ⁊ que ſunt pance. ſupfluitatis: ⁊ vtaſ ſalſio: ſubtilib⁹ iuuanti⁹ digeſtionē. ſ. que ſunt ex carui. cūmino origano ane. ⁊ ſinapi ⁊ b⁹. ⁊ vtatur electuarijs calidis ⁊ vino antiquo pauco ⁊ caueat a repletione cibi ⁊ potus: ſi aliquādo comedat multū. ꝑuoctet vomitū ⁊ ſudet in balneo multū añ cibū: ⁊ nō comedat poſt motū ſtatim ſed parū poſtea. ⁊ fricentur ei⁹ iuncture in balneo fricatione forti cum nitro: ⁊ nō dormiat in die oīo ſed dormiat nocte tota: quoniā ſi vigilauerit de nocte cor rumpetur digeſtio ⁊ multiplicabunt ſuperflua: cū intellexerimus qd in corpore multipli. ſuperflua dabimus medicinā extrahentem ea ſecundum neceſſitatem: et incipe ꝑope tempus acceſſionis. Et nulla medicina eſt ita iuuatua i ꝑſeruatiōe a dol. iūcturaz: ſic ꝑuocatio vrinet ⁊ medicine quas debemus dare ad remouendā iſtaꝝ paſ. ſunt yeraſep. ⁊ tyriaca quattuor ſpecierum ⁊ huiſmodi. qñ iſte ſepe abſtulerunt paſ. hominibus qui eas ſepe toleraſe voluerūt. ſed generaliter dico qd oēs maneries euacuationis vt vomitus: minutio: potio laxatiua: ꝑuocatio vrinet: ſudor: quādo fuerint ſuo vſe loco auferunt dolorē oīo niſi infirmus cū hoc fuerit vſus repletionē cibi ⁊ potus: quoniā ſi membra fuerint vacua ⁊ venter plenus fuerit: attrahat ſupfluitates magis q̄ ſolent attrahere. ¶ Quapropter ꝑrecepit galienus qd nullus medicorū ſuſciperet aliquē iſtorū qd ꝑaſiūt in iuncturis: cura niſi ſit ſapiēs ⁊ obediens medico. ſed ſi aliquando contingat accipere aliquē nōlentū obediēdorū medicina melior eſt vomitus. ꝑer iſtū enim euacuatur ſlegma: ⁊ conſumitur. ſed tamē nō debes frequenter eo vti ne ſtomachus debilitetur: ⁊ ſimiliter da medicinā ſleg. purgantē fortiter: ⁊ ſpecies ſlegmatis purgantes ſi infirmus nō poteſt ſe abſtinere a vino: ⁊ cibus ei⁹ nō bene digeritur abſq; eo apponem⁹ vinū ⁊ vuis paſ. ⁊ melle ⁊ ſc. apy. Dixit enim galienus qd illa porio valet nimis in paſſione iuncturarū: ⁊ qui ſolet pati in iuncturis quando parū bu. in eo augmentatur. debet vti euacuationē in diebus quietis: ⁊ fricare iuncturas cū ſale ⁊ oleo forti fricatione. hoc enim eſt valde vtile vt iuncture nō recipiant ſuperfluitates: ⁊ in diſſoluen. do qd eſt in eis fluxū: ⁊ ſi remanſerit aliquid poſt egritudinē mutabimus a villa in qua ſacer ad aliā villā calidiore. Et caue ſi aliquando feceris cauteriū ⁊ ꝑrobibueris mēbrū ne recipiat ſuperflūū vt euacues corpus paulatim ne ſuperfluitates que ſolent currere ad aliud membrum reuertantur ad aliquod membrū nobile. Ego. n. vidi plures moxi ſubito eo qd nō fuerat eūati poſt cauteriatiōē.

¶ De p̄seruatiōe a dol̄iūcture anche et sciatice. XXXIII:

Tera istius iuncture eade est cum cura
aliarū: sed vomitu in ista dō
magis vti et potiones laxatiue debēt esse: for
tiores et cauere a coitu. equitatio. et ambula
tione et maxime prope tempus accessiōis: et q̄
nō dormiat eger super leſam anchā. ¶ Modus autē scia
tice que contingit ex repletionē sanguinis debet curari si
cut curatur passio iuncturarū ex sanguine: et magis: q̄ nō
debet ambulare: nec onus magnū ferre: nec erigere a ter
ra lapidē. ¶ Modus autē qui contingit ex humiditate
q̄d venā illā proueniente: debet curari sicut curatur pas

fio iuncturaru ex flegmate. ¶ Ad medicamen nobile qđ su
mat eger vna die et dimittat vna die in omnibus diebus
anni excepto mēse iunij et iulij: et excepta medietate au
gusti: etumat ex eo aureū vnu cū .3. laque mellis postqđ
mane affellauerit: et si aliqua die nō affellauerit nō sumat
medicinā dōec affellauerit per clistere vel per aliqđ tale
et nō comedat post medicinā per decē horas: et debet cū
custodire sicut diximus in passione iuncturaz ex flegma
te. R. camedreos: centauree minoris añ. 3. viij. aristologie
.3. viij. gentiane .3. vi. petrosilij .3. iij. spice nardi: spice roma
ne añ. 3. lagarici 3. y. aggregentur cum melle.

¶ Aliud nobile et expertū. ꝑ. feminis apy. 3. x. petrosil. et
rubeæ tinctozū añ. 3. xv. assari aristologie ro. radiæ. cappa-
roz gentiane añ. 3. vii. agarici: curnge añ. 3. x. iu. iniperi ci
namomi añ. 3. x. aggrimen: et sumat quotidiē p totā hye-
mem aureū 3. i. hoc enim tempus melius est ei perfectius
istis medicinis. ¶ Medicamē dyatesaron expertū. ꝑ.
camedreos camepitos gentiane se. rute añ. sumat quoti-
die per brēmē aureū. i. x. dimittat in estate.

¶ Aliud qđ auferit dolore iuncturarū. Be. reubarbari. peo-
nie mirre. spice. nard. cañ. ʒ. xx. folij. ʒ. i. gariofilozū grana
xv. aristologie gentiane añ. ʒ. ʒo. sumat quotidie aureus. i.
post digestione cibi. ꝑ debet incipere i equinoctio autum-
nali. ʒ sumat per. ʒo. dies ꝑ interponat. xv. postea per. ʒo.
ꝑ iterū dimittat per. xv. tādū sic interponendo. xv. sume-
do. ʒo. donec sumat. ccc. ʒ. 60. vel. ʒ. ʒ. vicibus ꝑ dimittat ac
cipere a medietate lunij ꝑ totus illū ꝑ medietate augu-
stij. et nō comedat nisi post nouē horas. ¶ Cura. que fit ex
oleo vulpij quo vitimur in passione iuncturarꝫ sic fit. acci-
piatur caro vulpij et ponat in caldario magno pleno aq̃
et appone sal et anetiz. et bulliat donec caro dissoluatur:
et solummodo ossa remaneant. et aqua illa ponatur in tina
ꝑ intret eger et ponat in ea ꝑ duas horas. et postea exeat:
et in meridie aquā eandē intret sicut primo et in nocte si-
militer. ꝑ sic illud fiat in principio mensis tribus diebus

¶ Unguentū ad dolorē iuncturaz quo debes vti p rotam
bycmez. ℞. falis gēne: aluminis: tartari: añ. confice cum
oleo antiquo.

¶ Aliud. allumen: sal. oleum antiquum.

¶ De medicina simplicibus valentibus in istis casib⁹ vir-
tutibus suis. CAP. CCCIII.

Namuis ego declino parus ad has res
tamen bonus est scribere in li
bro nostro vt remaneat tractatus sine eis que
dixerūt antiqui. ¶ Dixit tortor. si scinderis pe
dez rane ⁊ ligaueris sup pedē podagrici p tres
dies curatur. ita q dextrū pedē rane ponas super dextrū
patientis ⁊ econuerso. ¶ Et dixit finicinus qui cōposuit
librū de lapidibz q magnes si fuerit ligatus i pede poda
grici curat. ¶ Et alius philosophus dixit si accipiat cal
canens aquile ⁊ ponatur ligatus super pedē egri curatur
ita q dexter sup dextrū ⁊ econuerso ⁊ iurauit q sit verum
⁊ dixit tortor q si ponatur pes testudinis super pedez poi
dagrici curatur.

¶ De ventosa q̄ ponit̄ sup anchā ⁊ cauterio. xxxv.

Accipiatur vetula cuius caput sit ad me
surā palmi ⁊ accendatur cum
igne ⁊ sit figura amplitudinis ad mesurā anche
⁊ claudatur os angustius bene. ⁊ ponatur super an
chā: ⁊ statim adherebit: ⁊ sic dimittatur ouibus
bovis: ⁊ post remoueat⁹ ⁊ abluatur loc⁹: ⁊ iterū superpo
natur donec vesicetur. ¶ Modus cauteriandi ancham
cauteriatur multis modis sed lenior este iste. Accipiat⁹
instrumentū ad modū coclearij ferrei ⁊ sit diametrū eius
sicut medietas palmi ⁊ fiant in circuitu eius quinq; emi

3 3

De egritudinibus

nentia ad formā ossū dactiloz: mittatur ad ignē donec
rubeat deinde ponat sup pizide anche: eger iaceat sup la
tus sanū: cautericez qnqz cauterijs vna positioe instrum
menti: postea ponant emplā de butiro vt vulnera pma
neant apta donec venenositas tota exierit: cū volueris
cautericare debēs egruz ponere tali mō qd acūne anche
appere possit. deinde fac sup ipz circūlū post cautericabis.
De gubfda emplis rvinguetis sedatibz dolores iūctura
rū tā calidos qz fri. r lenietibz durities eaz. CCCVI.

Plastrum

valens podagre sedat
dolore pūocat somnuz
B. amidi. 3. r. sandaloz rubroz. 3. v. acatie. 3.
iij. mirre croci opy aloz añ. 3. i. mole r pñice cū
aqua vne canine vel plantaginis mitte guttas
olei ro. r vtare a pñicio egritudis. Ad podagricos ca
lidos aliud exptū r ad forte dolore r ad apata sanguinea
repellit mām r cōfortat locū sedat dolore. B. se. nasturtij
farine ordeī pñily: misce panis bñi fermētati cādidi ssimi
aque ro. añ. cōfice cū succo plantaginis vñ portulacē r mit
te oleū rosarū cū albumie oui r pone desup qñ incipit ge
scere dolor adde quartā pñe vitelli oui r pap. croci. Ad
vehementiā doloris emplm mirabile. B. rob. de musto aq
plantaginis maluanisci albumis oui añ. 3. ij. confice r mitte
semē citoniorz farine fabaz: r farine oz. añ. 3. i. acatie lapi
dis armenici sandaloz citrinor: memithe aloz succotri
ni: croci añ. aureū. i. aggrega totū r mitte cere r olei rosati
añ. 3. 5. cōmisce crocū r vtare: r cūz cessauerit dolor adde
oliban r mirre añ. aureū. i. r duo vitella ouoz.

Emplm fornicarū ad dolore podagre calide r multoti
eno pbanū ipm r inueni mirabile. Accipe de terra formi
carū a loco limpido. 3. ij. farine ordeī. 3. i. foli. ro. 3. 5. farie
fabaz. 3. 5. malue mandragore añ. 3. vi. Loqz malua r mā
dragora in tribz libris aq vsqz ad medietatē. cola r cōfice
alias medicinas: puluerica: postea mitte in mortario r mi
sce cū co tria albumina ouoz r duo vitella r tres. 3. croci
pista totū bene r superpone: r nō ē necessariū aliud empla
strum nec alia cura.

Emplm de creta qd cōfortat mēbz r sedat dolore r de
bes co vti cū vehementissimus fuerit dolor. B. crete mol
lite r resolute. 3. i. amidi de ordeo facti cū aq rosaz vñ cūz
aque cucurbite. 3. 5. misce totū r pone in mortario r pista
bene r remolli cū albumine oui fac cerotuz r superpone.

Emplz pñily qd pdest caloz r dolori podagre: r debēs
eo vti in co:pozibz calidis. r tpe calido: mitte pñily in cal
dario r cooperi aq r coq diu postea repone in mortario r
appone micas panis remollitas in aceto mixtas cū aq ro
sarū. cōgrega r misce cū panco oleo r vtare.

Emplm bonū mirabile quo potes vti a pñicio egritu
dinis vsqz in finē valet nimis. Accipe fabas cūz corticibz
fuis r iunbas coq in aq: r postea cola r aquaz reponas in
caldario nouo. postea accipe se. maluanisci: se. citoniorz
se. portulacē: se. lactuce: se. papaueris albi añ. 3. ij. se. plan
taginis aneti r feniculi: folioz rosarū r semis caulii man
dragore sand. citrinor añ. 3. i. coq totum in aq plātaginis
ita qd cooperianf medicine donec remaneat medietas: r
cola r misce tantūde olei rosarū: coq quousqz consumaf
aq r remaneat oleū: postea pondera oleū r cūlibet pōde
ri. 3. ij. appone. 3. ij. cere albe r. 3. ij. de sepo de renibz vitu
li misce totū r vtare ex eo cū opus fuerit. r si podagra fue
rit ex frigida cā appone mirre croci añ. 3. i. r. 5. cūlibet. 3.
ij. r si fuerit ex calida pone acatie opy añ. 3. i. ē enim mira
bile: r si volueris ponere opū pone quartā pñe. 3. i. cāpbo
re: r si volueris solnere duritiē pone emplm simplex. 3. ij.
r pinguedis aquile bdellij dissoluti in lacte vel rob de mu
sto. 3. i. misce r pone sup duritiem.

Unguentū valens ad podagrā calidā r frigidā r sciati

cas r duritiē r ad apata dura. Accipe septē vespertilionēs
r pone in caldario r cooperi in aqua coque vsqz ad medie
tatē: postea cola: r pone tantūde olei ro. r frusta salicis: r
coq vsqz ad cōsumptionē olei r vtare: r in passionibz frigi
dis adde medicinas calidas: r ecōuerio scias qd illud vñ
guentū i causis calidis r frigidis valet nō ex qūitate sua:
sed quadā virtute occulta.

Emplm de semibz valēs i talibz causis. B. se. papaueris
albi. semis cucurbite: se. aneti r lini r maluanisci añ. 3. i. r
5. Loqz totū cū media libra aq vsqz ad medietatē: deinde
cola r appone oleū antiquū si fuerit hyems. si estas oleūz
rosaz secūdū pondus aque. deinde coquat ad ignē donec
cōsumaf aqua r remaneat oleū: deinde colet r mitte cerā
albā r pinguedinē renū vituli tertiā pñe r cūlibet. 3. pōe
3. i. acatie r. 3. i. aloz r. 3. i. croci pñice: r qñ volueris vti eo
in podagra calida: accipe aquā r mitte i ea. 3. i. cōche pul
uericā. lapidis ar. 3. i. farine ordeī. 3. i. se. bisulualue. 3. i. r
aurea duo: cere aureū. i. 5. cū aqua rosaz cōficiant r teran
tur. Et dixit mibi qdā pñificus monachus qd cū gda
socius eius eēt podagricus r fuisset multo tpe in cura ei
vidit in somnis Salienū: qd dixit ei. accipe colloquintidā r
puluericā cū bdellio cōfice cū aqua caulii r maiorane r
pone desup tepid. q altera die idē fecit r curatus ē ex po
dagra frigida. Aqua qua abluit mēbz ex frigida cā
podagricū. Accipe folia salicis r medietatē cūringes: fa
barū lupini añ. plenā manū cū aqua coque. r iunge pñū
r membz abluē. Diaquilon valens apostemati duro
r podagre. Accipe pñily aurea viginti iūsgami albi. r.
aur. fenagreci: seminis lini. añ. aurea viginti. se. cucurbite
seminis papaueris albi añ. aur. r. misce cū aqua calida: r
mancat i ea die r nocte: r postea accipe eius spūmā in ma
ne: r coque cū oleo r litargiro r bdellio añ. aurea viginti r
de oleo quantū sufficit. Loque quousqz illud fiat duruz r
vtare in duritiēbus r nodis.

Emplm ad apata dura melācolica r flātica r nodos po
dagre r spasmū qui ptingit in iuncturis: dissoluit nodos
et remouet spasmū. B. bdellij. 3. xxx. pone i olla terrea cū
aceto. 3. i. rob. permittē donec remolliat. deinde mitte. 3. 5.
mellis: pista donec fiat sicut medulla et tūc adde olibanū
oppoponā. armōiaci mirre. añ. aureū. i. postea pista i mor
tario deinde misce olei camomille. 3. ij. olei antiqui. 3. i. pin
guedinis galline et anferis. 3. i. pinguedinis aquile. 3. i. pin
guedinis vituli. 3. ij. cōfice et vtare rē.

Tabula capituloz bulis libi. f. de egritudibz puerorū.
1 De sabafati puerorū. 14 De pustulis oris.
2 De sanofitate eorum. 15 De vomitu.
3 De magnitudine capitis. 16 De fluxu ventris.
4 De istatide vētrī puerorū. 17 De constipatione.
5 De sternutatioe puerorū. 18 De tussi.
6 De vigilis puerorum. 19 De puritu et vesicis.
7 De epilepsia. 20 De lumbicis.
8 De matre puerorū. 21 De eminetia ymbilici.
9 De sanie aurium. 22 De crepatura puerorū.
10 De veneno fluēte ex aure 23 De lapide i vesica pue
11 De morbis oculorū. 24 De relaxatione puerorū.
12 De obliquitate visus.
13 De egritudinibz dentū.

Abubarrī filij zacharie araci. Libellus de egritudinibz
puerorū et earū cura q appellat practica puerorū.

De sabafati puerorū. CAP. I.
accidit pueris et forte acci
dit in facie et in capite et ge
neratio eius ē pp multitudinē sanguinis r
humiditatē cutis et signū eius ē vulnera
parua ex gbus exit humor g expandit i fa

cie et in capite: et cū eis accidit puritus q̄re puer plangit
vigilat: et querit: et incipe in cor cura corrigēdo cibū nu
tricio: deinde tōde caput pueri cū pilatro: deinde suppone
desup folia atriplicis: quoniam forte curatur per hoc tan
tū. quoniam ista folia sugunt venenum: aut pone desuper
istud vnguentum.

Unguentum valens ad sabafati que accidit in capitibus
puerorum. **Cap. II.** ceruse litargiriā. 3. v. lixiū de cinerib⁹ vitū
3. iij. olei ro. 3. i. cere. 3. 5. liquefiat cera cū oleo rosato: et te
rantur medicina: et conficiantur cū vitellis duob⁹ ouorum
affis. deinde vnge cū eo caput pueri.

De sanofitate puerorum.

CAP. II.

Assio que dicitur sanofitas mellē spe
cies sabafati: tūc sup vulne
ra apparēt quedā squame et scalpitur cutis cū
magno puritus: et exit ex eis qd ē quasi mel: et cu
ra eius est vt quotidie tondatur caput et abluat
tur cū aqua mentastri et maiorane et saturegie: deinde vnga
tur cum isto vnguento. Accipe litargiri ceruse añ. añ. u.
sulfuris et argenti viui aureū. i. olei rosati ptes duas: aceti
partē vnā misceantur et conficiantur cū oleo rosato et ace
to donec fiat vnguentus: et vnge cum eo sero et mane: et ca
put abluat cum illa aqua.

De magnitudine capitis puerorum.

CAP. III.

Accidit quibusdā pueris q̄ exeat cū ma
gno capite: et post exitū augmenta
tur vltra mensurā debitā. Et ego vidi puerū cu
ius caput adeo augmentabatur in longitudine et
latitudine q̄ corpus eius sufferre nō poterat et nō
cessauit augmentari quousq̄ mortuus ē puer. **De magni**
tudo autē capitis aut erit ex ventositate generata in ossi
bus capitis: aut ex aggregatione aque incluse in eo que nō
inuenit viā exitus: et incipe in cura eius purgādo caput nu
tricio cū peris magnis: et caueat ab omnibus cibis genera
tibus ventositatē et superflua grossa: deinde incipias in ei⁹
cura cū eis que mittuntur in naribus pueri: sicut de oleo
amigdalārū amararū: aut de oleo anetino aut de ben opti
mo: aut de aqua maiorane. et si sic sit curatus sufficit. Sin
autē pone sup caput emplastrū de olibano: sarcocolla sera
pino gūmi amigdalārū: si sanatus fuerit sic sufficit: sin autē
accipe alcū vel alūmabū et pista cū testa sua donec fiat q̄
si vnguentū. misce cū eo pap. olibani et pone super totū ca
put post rasuram: et permitte aliquot dieb⁹. Ista medicina
restringit caput et redire facit ad mensurā debitā: deinde
mitte in naribus eius fel lupi vel cerebri et parum mirre
vel ambre et fac hoc in quolibet mēse. Paruitas capitis si
fuerit naturalis nō curatur.

De inflatione ventris puerorum.

CAP. III.

Altroniens accidit eis cū magnitudine
capitis inflatio ventris: et cu
ra eius est q̄ accipiat mirrā et aloē et crocū et con
ficiantur cū aqua saraliārū: et pone sup caput et
si cum inflatione ventris in magnitudine capi
tis macrescit corpus. Accipe aniulē. 3. v. auellanarū. 3. vj.
amigdal. et feniculi aureū. i. terantur et extrahatur ab eis
oleū deinde mitte in naribus vsq̄ ad. 3. iij. et vnge caput et
mitte in naribus. et da bibere nutrici cū lacte.

De sternutatione puerorum.

CAP. V.

Sternutatio accidit i cerebro vt
in tūcis ei⁹:
et signum eius est q̄ oculi profundantur et su
peruenit febris. Cura eius est q̄ ponas super
cerebrum folia portulace aut rasuram cucur
bite cum oleo rosa. et farina ordei. aut vnge caput cū vi
tello oui et oleo.

De vigilis puerorum.

CAP. VI.

Infantie accidunt pueris in p̄ma eta
te ex corruptione
lactis. Et cura eius est vt mittatur in naribus
pueri oleum violatum cum croco aut oleū ane
tinum cū succo lactuce: et vnge caput et stoma
chum cum istis oleis: et sit sollicitudo nostra in correctio
ne lactis: et da sugere sirupum papaueris et vnge timpo
ra et frontem cum oleo opj et croco.

De epilepsia puerorum.

CAP. VII.

Epilepsia accidit duobus modis:
aut nascit̄ puer
cum ea: et est ex malitia complexionis natura
lis in cerebro humide aut frigide. Aut erit eis
accidentalis. Et signum naturalis est quoniam
cū ea nascitur. Signum accidentalis est quoniam aduenit
post partum. Et cura naturalis est observatio diete: quo
niam cum mutauerit etatem sanabitur ab ea: si autē nō
fuerit sanus sectabitur eum vsq̄ ad mortē. Et curatio ac
cidentalis est sollicitudo circa corruptōem lactis: vt caput
et corpus nutricis purgetur: et caueat ab omnib⁹ cibis ge
nerantibus flegma: et non lactetur puer nisi in ea quanti
te qua possit digerere vel minus: et mitte in naribus me
dicinas calidas: et odoret assam fetidam et rutam et v
nge cum oleis calidis et suspende peoniam in collo eius: et
liga ad collū eius lapidem sinaragdi: et nō accidet eis epi
lepsia et si durauerit post hoc da tiriacam magnam.

**Sequitur de quadam passione que dicitur mater pue
rorum.**

CAP. VIII.

Sequitur de quadam passione que di
citur mater puerorum: hec
infirmas accidit pueris in p̄ma etate frequē
ter: et signum eius est plangit magnus mul
tus timor in somno: et vigilia augmentatur ca
lor: et ex ore eius egreditur odor fetidus: et causa hui⁹ egri
tudinis est acceptio lactis plus q̄ possit digerere. Et cu
ra eius est quod i correctione lactis: et q̄ detur dyaplyris
diamusculum quotidie sexta pars. 3. cum lacte: et precipua
medicina est in hoc tiriaca magna.

De sanie aurium puerorum.

CAP. VIII.

Sequitur de humiditate fluēte in pue
ris ab auriculis: hec infir
mitas accidit pueris i p̄ma etate ex humidi
tate cerebri. Et cura eius est vt mittatur in
eius auriculis licinium bombacinum antiquū
et cum fuerit humore plenum extrahatur: et aliud in istis
mittatur: et forte cum hoc tantum curatur. sin autē: acci
pe alumen et dissolue cum vino et intinge in licinio et in
tromitte. humor enī desiccabitur. aut accipe crocū. et nit̄
contere cum aqua et aceto et intromitte.

De veneno fluente de aure.

CAP. X.

Sequitur de veneno: et hoc accidit pue
ris ex vesica vel plaga ac
cidente in auricula. sufficit eis itromittere mel
bullitum cum aqua: purgat enim venenum ab
auriculis: aut accipe folia mirre aut galle et di
stempere cum aceto et intromitte.

De morbis oculorum in pueris.

CAP. XI.

Sequitur de egritudinibus puerorum
in oculis: accidit pueris i
oculis diuersitas egritudinū: et ex eis est infla
tio et clausura palpebrarum: et forte hoc accidit
ex medicinis stipticis: quas mulieres ponūt su
per capita puerorum: sicut alkanna et huiusmodi: quoniam
superflua capitis conuertuntur ad oculos: et forte accidit
eis ex fluxu materie calide et frigide. Et cura hui⁹ egri
tudinis est quando rubor est in facie et calor in fronte: vt

De egritudinibus

accipias succus memithe et foliorum rosarum an. 3. i. croci mirrhe ana. 3. i. et 5. puluerica et confice cum aqua sarralliarum et lacte mulierum et superpone oculis et fronti quoti die renouando quousque aperiantur oculi et est expertus in pueris. Et si autem in oculis non fuerit rubedo nec calor in fronte. Accipe mirram et crocum et aloë et folia rosarum confice cum bono vino et super oculos pone. Et probatius ad hoc quod sepe probauit mitte in naribus parum ambre et distempera cum lacte mulieris. Si autem accidat eis aliarum egritudinum aliqua: sicut scabies et albedo et huiusmodi cures cum medicinis que dicuntur in etatibus adolescentium et iuueniu et alioz: sed tamen cum leuionibus.

De obliquitate visus.

Sequitur de egritudine quando quis oblique aspicit vel videt et hoc aut est quod apponatur de nocte candela ex parte contraria visui obliqui: et cum receptus vel erectus fuerit in lecto suspendantur cultre pulchre diuersorum colorum super lectum quousque corrigatur visus.

De morbis dentium.

Sequitur de egritudinibus que accidunt pueris circa natiuitatem dentium: dixit Galienus: quando dentes nascuntur cito natiuitas eorum leuior est: et minoris doloris: sed dentes erunt debiliores: et cum tardauerit eorum natiuitas erit dolor fortis: sed dentes erunt fortiores: et duri: et si origo fuerit in vere nascuntur statim et sine dolore: et e contrario: si fuerit in hyeme: sed gingiue non inflantur: et si fuerit in estate accidit eis paruum dolor: et accidit eis in hoc tempore plurimus apostema in maxillis et gingiuis: et glandule et puritus in auriculis: et fluxus sanguinis et veneni: et forte accidit quibusdam febris et fluxus ventris aut constipatio. Et cura eius est quando inflatur gingiua vel scalpatur parum cum digito et postea cum oleo vel pinguedine galline aut cerebro leporis: aut lacte canis: et pone super caput pueri aquam in qua decocta fuerit camomilla et anetum: et super eius mandibulas pone emplastra dissoluta: et si dolor augmentetur post hoc apud originem. Accipe alcanaz butirum: oleum laurinum misce totum: et pone super locum. Vel accipe butirum vacce et medullam cruris et pone de super: et si apparuerit capita dentium pone super caput totum et collum lanaz mundam et spargatur quotidie super lanam aqua tepida. Et si acciderit fluxus ventris medicabitur cum eis que dicemus.

De pustulis que accidunt in ore puerorum. CAP. XIII.

Velice que accidunt in prima etate quandoque accidunt ex corruptione lactis: vel ex acuminis: et illa vesicatio aut erit nimis acuta aut parum. Signum acutis: est rubedo et fortitudo doloris et fluxus saliu: et signum parum acutis est ut vesice declinent ad albedinem et sint parui doloris et humor qui ad os descendit sit multus. Cura vesicarum acutarum est corrigere lac nutricia cum cibo frigido et humido. Deinde masticare parum de lenticulis et ponat mulier in ore pueri: aut accipe parum amidi et distempera cum aqua rosarum et superpone et pone in ore pueri aquam macianorum vel malorum granatorum. Et si acuta fuerit et nimis colorica misce cum istis succum lactuce aut portulace aut yue canine. Et cura vesicarum parui acuminis et declinantia ad albedinem est ut accipias mirre croci an. 3. i. quibari duplum puluerica et mittantur in os: et si plage fuerint nigre aut putride medicabimur cum medicinis dictis in etatibus iuueniu.

De vomitu in pueris.

CAP. XV.

Accidit pueris in prima etate vomitus multis ex causis: aut propter lactis multitudinem magis quam digerere possit: aut propter corruptionem eius: et maxime si puer fuerit humidus et debilis stomachus.

chi. Et cura est ut veteres multitudinem lactis: et post considera si vomitu si sentit odor acetosus. et fuerint in eo humores albi. Accipe olivam sectam parte. 3. i. et rube sicce tertia parte. 3. i. puluerica: et misce cum siru. rosaz. et da pueri: aut accipiat mater parum cimini et sumach et mastice: et ponat in ore pueri. Aut detur pueri sirupus malorum granatorum cum menta. Aut quod sepe probauit: accipe ligni aloes et mastice. 5. 5. galle sextam partem. 3. i. Melle totum et confice cum sirupo rosarum et modico algalie et da pueri antequam sugat lac. et pone super stomachum hoc emplastrum mastice aloes acacia galla olibanum panis vsti an. confice cum oleo rosato: et sirupo rosarum: et pone super stomachum: est enim expertum ad vomitum et salinam puerorum. Et si in vomitu non fuerit odor acetosus sed acutus et calor declinet parum ad acumen: vel color ad palores: propina pueri parum de rob agreste vel citoniorum vel coctanorum: aut de istis. Troscisci valentes ad vomitum puerorum. Baro. spody an. 3. i. iij. galle. 3. y. seminis portulace seminis lapacy an. 3. i. et 5. carabe. conficiantur cum aqua agreste vel cum aqua malorum granatorum ad pondus. 3. i. et da trosciscum vnu pueri cum sirupo rosarum: et pone super stomachum istud emplastrum quod valet vomitui et fluxui ventris qui accidunt pueris. Bar. farine ordeirubi viridis: corticis mali granati an. confice cum aqua rosarum et pone super stomachum.

De fluxu ventris puerorum.

Malotiens accidit pueris propter nationem dentium sicut diximus. Vel propter frigus cum ligatur puer. Aut propter corruptionem lactis ex colera aut flegmate. Et signum colere est quod inuenitur in egestionem pueri citrinitas et acumen: et quod exit sine mora. Et signum frigoris et flegmatis est albedo in egestionem et tortio in ventre cum egerit et missi flatus viscosi exit statim. Et cura est ut detur pueri sirupus rosaz vel macianorum vel mali granati cum mento et accipiat de spodio in aqua posito ad bibendum: aut accipiat fermentum dissolutum in aqua et cola et mitte sextas partes. 3. spody et tres partes. 3. galle et 3. 5. croci et da bibere. Alio. accipe feni lapacy et violaz et misce cum vitello oui assati et da pueri. Aut da ex hac medicina experta. Bar. seminis lapacy: arilli vsti quatuor passaz an. 3. iij. glandium seminis papaueris albi an. 3. y. croci aurea quattuor puluerica et detur ex eo pueri cum rob de citonyis vel sirupo rosaz: et pone super stomachum emplastrum stipticum: et accipe aquam decoctionis sumach: et malassa cum farina ordeir: vel farina milii et suppone: si cessauerit fluxus bonum est. Sinaut accipe acacie ceruse an. 3. i. opy septimam partem. 3. i. et forma licinii et superpone et statim cessabit fluxus. Si autem fuerit ex frigore vel flate de pueri octaua ps. 3. galie cum succo coctanorum vel de ps. qrtia. 3. olivam. Emplum stipas ventris valet stolis puerorum. Accipe croci: mirra: cera: fice cum vino et pōe de super.

De constipatione puerorum. CAP. XVII.

Malotiens accidit pueris constipatione. Et cura est ut des nutricia parum cucumeris asinini: et inde alia die laccet puerum: aut accipe lacte vidis terre et fac cerotum: et pone de super: aut accipe mediam partem stercoris foricini et terre cum pinguedine renam yrei et fac licinium parum et suppone: et si acciderit pueri duorum mensium ut constipetur eius natura et alteretur in calore et non potest vomere. Accipe sar-

cocolle tertiam partem. 5. vnius. 2. da cū lacte matris et?
aut fac clistere cum oleo viol.

De tussi puerorum.

CAP. XVIII.

Tussis accidit pueris in prima etate. Lingue autem eorum non possunt claudere epiglottis: et sic in frigidatur pectus et eius instrumenta: et cura eius est cum eis que sunt sicut cibum et medicina. Ipsi enim non debent curari cū forti vel vehementi medicina. Sed accipe amigdalas dulces pista et confice cum aqua feniculi et coque cum ea: et propina puero sero et mane. Aut accipe aqua feniculi et misce cum lacte et da puero. Et si cū tussi fuerit asperitas et siccitas. accipe semen citoniorum et resolve cum aqua calida et extrabe viscositatem. coque super ignem cum penidys et oleo amigda. 2. da. et si fuerit calor misce succum mali granati dulcis.

Medicamen ad tussim puerorum cum calore. 8. papa ueris albi: dragantini. ana. 5. 5. feminis cucumeris. 3. i. Eo: fice cum aqua decoctionis sebesten.

Aliud ad tussim puerorum. 8. passas sine arillis fac bulire in vase ferreo: sed caue ne adurantur pista et misce tantūdem penidiorum: et da puero sero et mātē ad modū nucis.

Aliud ad tussim frigidam. Accipe mirram et misce cum melle et cū oleo amigda. 2. ppia. Et si pectus pueri fuerit plectorici accipe dragantum galbanum: ana. mitte in vitello oui assati: et da. Et si acciderit strictura anbeli accipe semen lini pista et confice cū melle. Aut accipe se. bombacis et confice cum vitello oui assati. Et si cū tussi fuerit fluxus ventris da sirupum mirri cum lacte coctū. Aut coque vaccillos cum farcib et lacte et ppia.

De puritu et vesicis puerorum.

CAP. XIX.

Puritus et vesice accidunt pueris i corpore ex acuitate vrie: et quidam accidunt diuersa vulnera in corporib' puerorum ex corruptione lactis i stomacho pueri vel in se. Ex illis autem vesicis quedā sunt albe quedā rubee: quedam nigree: et quedā vehementis doloris: et quedam parui. Et si nigree fuerint cū febre signifi cant mortē. Et cura generalis est vt primo incipiat in correctione lactis: et ponat puerū in caldario pleno aqua calida ad attrahendū superflua ab interioribus ad exteriora ad superficiē cutis vel corporis. et da puero medicinas ad expellendū superflua ab interioribus ad exteriora ad superficiē cutis sui corporis sicut est decoctio da: etilorum aut ficum cum aqua feniculi.

Et cū intellexeris qd omnes superfluitates sunt extra. balnea quotidie in aqua decoctionis foliorum rosarum et mirri et huiusmodi. Cum autem puer exierit ab aqua vngatur oleo rosato. et si vulnera fuerint sicca cum oleo violato. Si humida ex multitudine veneni pone desuper ceruicū mixtū cū cera et oleo rosato. Et si affuerit puritus et puer transferit sex vel septem menses ipsum balnea primo in aqua decoctionis violarum siccarum et oz. ex corticari: maluanis: fenugreci: feniculi: cucurbitē: sed non vnges aliquo vnguento: et da nutrici succū fumiter: remirabolanos: citri. et abstineat nutrix ab omnib' dulcibus et salsis adurentibus sanguinem: et si acciderint in crure aliqua vulnera post balneū superasperge puluere amidi spody alkanne: rosarū mirre et farinā ordei.

De lumbricis puerorum.

CAP. XX.

Non oportet nos dare medicinas fortes pueris ad potandū contra hanc passionem: sed eligemus ex eis que apponuntur extra.

Medicamen extrahens lumbricos ab intestinis. Accipe ciminiū pista cum felle tauri recentis et po-

ne ad vmbilicū.

Aliud. accipe lupinos asfinos. 3. i. alipiadi: et bacarum lauri. an. conficiantur cum felle tauri recentis et da quoti die ad bibendum. 3. i. aut aquam sebesten: aut oleum oli ne: aut comedat amigdalas dulces.

De inflatōe vel eminentia vmblici puerorum. XXXI.

Imblicia accidit pueris qd do multum plangunt: vel vociferant: aut ex tussi magna: aut forte accidit ex casu vel percussione. Et cura est vt accipias lupinos et perias pāni linei: et combure et confice cum vino: et interpone stupas et pone super vmbilicū. et si fuerit flexibilis cauterizetur in circuitu vmbilici: non in loco flexibili propter tenuitatem cutis. et si indigueris fortioribus medicinis pone medicinas quas dicemus in crepature capitulo.

De crepatura puerorum.

CAP. XXXII.

Am diximus superius quot modis accidit crepatura: sed modo non indigemus nisi medicinis pueris necessariis.

Emplastrum valens crepature puerorum. 8. aluminis aurcos. xv. galle aureos duos: terant et conficiantur cum vino quousqz inspissetur. et pone super locū et superpone spongiā intinctā in aceto mixto cū aqua et cum ceciderit aliud reponatur.

Aliud lente ponatur super pannum aliquem glutinum de coria: et super locum ponatur: et permitte quousqz ad herere: et si ceciderit aliud reponatur.

De lapide in vesicis puerorum.

CAP. XXXIII.

Apis qui generatur in vesicis puerorum facit stranguriam: dolorem magnum: et tenuitatem vrine: et puritum in virga: et forte erit virga semper erecta. Et cura eius est in balneis vt balneis puerū quotidie in aqua calida: et da ex ista medicina.

Medicamen prouocans vrinam: et frangens lapidem. 8. olubani vñchē ana. confice cum melle: et detur ad modum auellane mane et sero.

Medicamen expertum ad granitatem lapidis et diffcultatem vrine. Accipe septe3 nuce3 virides et pista cū cortice exteriori: et accipe manipulū vñm porro3 non lotorum: et extrabe succum ex vtroque in vase vitreo et colat da puero omni mane septe diebus: et quando ibit doz mitū vñge virgā et testiculos oleo antiquo vel oleo de ben.

De relaxatione puerorum.

CAP. XXXIII.

Relaxatio accidit pueris: vel i vno membro vel toto corpore: et prohibet ipsū ab ambulatione et motu: et prouenit propter viscosum humorem relaxantem neruos. Et cura eius est si non fuerit naturalis vt des nutrici sirupum factum de medicinis subtilibus. Et sit eius cibus siccus: sicut res assate et non comedat lac nec carnes duras: ouinas: nec pisces: nec vinum limphatum. et ante qd lactetur puer ponatur i balneo: et iunge eius iuncturas cum oleo de costo vel de castoreo: et utatur quotidie isto electuario.

Electuarium quod composuit Galienus cuidam puero qui patiebatur spasmus in toto corpore. Recipe mentastri rosa. cinamomi. masticis. su. meu. ameos. doronici. cedoarie. gariofilorum ana. aureū vñm. sandalorū. ligni aloes. an. 3. i. musci. 3. 5. vñge omnes medicinas balneo: et confice cum melle: et da quotidie quartam partē. 3. i. vel 5. et si spasmus fuerit in toto corpore: pone sup spondiles dozū emplū enforby. qd sic fit. Accipe cere. 3. i. enforby. 3. i. olei qd sufficit. et. Deo grās amen.

Liber

Liber Rasis de secretis in medicina qui liber afforis / morum appellatur.

Congregavi i. diuini oib' egritudi-
nuz: & oidi curas et
curas: nās ex canonib' antiquoz: & ex tra-
ctatibus & sermonibus fm possibilitatem
meam: & deum exoro: vt mihi tribuat com-
plementū & possibilitatem perfectiōis hu-
ius libri: vt ex eo utilitas proueniat. Jā cō-

pleuimus librum congregationū in artibus reruz ex-
per-
tarū. s. philosophie & phisice duozū in quibus sunt verba &
facta infinita. Nec etiam homines in eis complementuz
habere possunt. Sed intentio nostra est in hoc opere ostē-
dere utilitatem hominum. Et diuersificamur in hoc
ab antiquis qui occultauerunt res que sciri erant necessa-
rie: & viam scientie: & virtutis priuabant lumine. Et testis
huius rei est liber noster magnus scientia diuina qui ē li-
ber de spiritualibus: & noster liber de spiritu. Et sermo no-
ster in libro dietarum. qualiter. s. ab eis venia remouere-
tur in omni tempore. Et abbreviaui verbus vt ad res qd
facilius posset attingere. Et retributiones a deo expecto:
q mihi pstatit auxiliū. Sine ipso. n. nulla res hz effectum.

Inquit abubetri non est occultus ho-
mo sapiens: & in omni tempore
super fraudes: & occultationes viaruz scientie
artium antiquaruz: quas rationes cōgregaue-
runt cōpilatores: & inuenerunt vias tam occultas
q manifestas. Et hic noster liber est primus: & est secre-
tum: & est conueniens. Et non monstretur ei qui non me-
retur. Et in eo continetur ratio & complementū antiquo-
rum: & qdū dies & anni fuerint per hunc meum librum: vi-
uam & lucrabor: & non dubito quin hic meus liber sit res
secreta. Ego enīz proposui quedā secreta in eo dicere: & in
pronosticiis reruz futurarū: & in confidentijs & casibus qui
mihi acciderunt. Quas confidentias a sapientibus suis lu-
cratus aggregatas a libris eozū quas ipsi nō perfecte ma-
nifestauerunt. Et ex rebus quas in me ipso sum expertus
& acquisiui per meaz rationē. Et testis est mihi sermo me-
tus rationalis: & loquutus sum in medicinis & dietis cōgre-
gatis: volo ex eis tēperamentuz facere: & volo vt ab ac-
cidentibus sint remota verba mea. Et dico q hic meus
sermo est res breuis utilitatē magnā continens in sciētia
medicīne ex utilitatibus eozū que hominibus accidunt.
Et scias q ipse est totius utilitatis medulla & margari-
taklaritatis que a tenebris ad lucem lucebat. Quē libris
antiqui laudarent si viuerent: & ipsi diuini in sepe sermo-
nes absq alia superfluitate cum complemento & breuita-
te. Nūc loqui incipio cum virtute mea nimia & scientia oc-
cultā. **Sermo primus de pronosticiis reruz futuraruz.**
Secundus de experientijs & confidentijs. **Tertius**
de casibus qui mihi acciderūt. **Quartus de dietis me-**
dicinis & cibarijs. **Quintus** d. verbo ypocratis. **Sextus**
de scientijs & de intellectibus sine quibus rectus me-
dicus esse non potest.

Liber primus de pronosticiis reruz futuraruz. Capitu-
lum de nebulis.

Inquit Rasis cum in ciuitate fuerit mul-
titudine nebulę cum pluuia perma-
nente pronosticat algidri: puncturas rubeas et
vocat in arabico alchiteba. Que si sine apo-
stematibus fuerint significat & pestilentias et
lupos. Sed qualiter est cura earuz reruz: purgabitur ho-
mo ante tempus estiuuz cum rebus subtilibus & rob fru-
ctuz & odorabit odores delectabiles & comedet alkane-
bir. i. columbas siluestres que in domibus non nutriunt:
& aues volatiles. Et qd comederit & biberit sit tempe-

ratus cum rob lapacy: & cū agresta: & cū his rebus etia det.
aduenit absq pluuia & autumnus: q
Et si nebula precessit etia fuerit sicca pronosticā-

cabunt egritudines capitis tantuz: & pronosticatur epile-
psias & egritudines melancolicas. Et tūc balneamini bal-
neis calidis temperatis: & vtamini rebus somnū prouocā-
tibus. Et mollificet naturaz corporis: & continuamini cum
vino claro boni odoris qd sit temperatus. Et post cibum
odoret rosas & violas: & nenufar. & accipiat bolū armenū.

Quando fuerint vēti collaterales: & aliquibus alijs cor-
rumpunt complexionibus temperate: & melius in homi-
nib' volētib' reduci a contraria cōplexione: & crescūt egrit-
udies timoris & paliss: & torture faciei. Et cura haruz est
vna cū suffūgatōe thuris & cipi aut lubie & stozaci gume.

Quando in hieme fuerint pluuie multe: & in vere dura-
uerint hec preparantur gentes morti: & omnes illi qui sūt
debiles ex natura: & qui sunt complexionis humide. Et p-
paratur egritudo capitis & nausea & fluxus. Et via ena-
sionis huius rei est vt vtantur in duobus temporibus ci-
barys in quibus sit acetū: & potius cibis complexionis sic-
ce sicut arabicis. i. kalādris & alkenebis: & ad eod oze. i. ca-
lamibus: & caueat a laxatiuis. Et vtat reb' frigidis & sic-
cis sicut citoniorū & pirozū: et maneat i locis altis soli opo-
positis non parū spaciū: sed in illis locis imoret vitiū.

Quando arbores maturant & venenant: & vermes i eis
nascuntur non debent fructus eozū comedere: q sunt vene-
na mortalia. Et min' qd ex eo accidit ē q putrescit sāguis
& febris mortalis fit.

Quando videbitis tempus nebulosum in vere & in esta-
te durauerit cancatio a spasmo & amissioe memorie & ob-
litione. Et cura huius est inungere caput aut tempe-
ratū aut facere babcia temperata. & post hoc facere gar-
garisinū ex succo endiuie & aqua rosarū temperatis cū se-
caniabin suchari simplicis acri.

Qui accipit medicinas laxatiuas in autumno & fecerit
minutiones per vomitus: & natura eius temperari non
possit: si corpus cum B adhuc sanū non fuerit: caueat sta-
tim ne amplius vtatur.

Qui multū fuerit vsus minutione i autūno dicat ei qz
accidit ei timor & amissio luminis.

Pulsus cum est fortis & cum tentas est mollis: & muta-
tur facies & sudor: multus: & grauedo dorzi & oculi graues.
cura eius est in confidentijs.

Quā in firmus scilicet egritudinē sūi sui ex nausea & ami-
sit appetitū: et in ore vapores malos senserit: et i narib' fe-
torē vrine: et stercoz sciatis q hec febris est mortalis.

Quā hyems fuerit cala et ver fridū accidit capitibus ca-
tarrus: et timet hō ne ad mēbra veniat principalia. Et via
euasiois hec ē. separe māz cibis medicatibus: et cū medi-
cinis ad cibaria prinetib': et confortare cerebrū cū rebus
odoriferis temperatis in frigiditate et caliditate ad sicci-
tatem pertinentibus.

Cū facies fuerit facta dura et nigra: et fuerint in ea ve-
ne et in oculis rubedo ostendit sanguinē esse corruptū. Et
si forte pili cadūt et guttur inflat: ostendit lepe initiū. Pre-
paret ergo corpus ad curādū cū decoctionibus tamarin-
dorū et purnozū et alliarū rerū laxatiuarū.

Cōstipatiōe accite et sil egerere et tarde: et egritudinē
nā amittere: et egestiōe fetida exite dicatis: qz egritudo ē
mortal. et tū diu durat vita: et nihil isti pdest nisi ius au-
um vt non deficiat cum fluxus fuerit.

Cū qd fuerit i die crissi et oculi eius fuerint minorati et
nares tortas habuerit: sine dubio morif. et alie egritudi-
nes non sunt timorose qz fuerint multe.

Qui i die pzo egritudinis ipatiēs fuerit et suspirauerit
et fractus fuerit mēte amittet somnum superflue et mā-

gis spera mortem nisi fuerit melancolicus nāliter.

Cum palpebre oculorū amboꝝ mouentur ostendit q̃

būoz adeo ascendunt: et dico q̃ accidit eis emigranea.

Cum alia mēbra tremūt ostendit vapozē lūplūū i cor-

pore exsistēte: et sudor balnei cum remouet.

Cotū corpus saltare et tremere ostēdit vapozes grossos

in corpore et dicta: et balnea eos remouent.

CMembra inferiora saltū hīc demonstrat humores de-

scendisse ad eos et vtat vomitibus: et curatis dixit q̃ illud

demonstrat motū vel viam.

CUetositates i corpe absq̃ vaporib⁹ q̃ nō minuit et i cor-

pore mouēt nimīū: et dolor aut mor⁹ si multus fuerit dico

q̃ tēperamētū nō exsistit. Et cura corpis q̃uis multus sit

facit i sine qd̃ dixim⁹: et eōuerſo. non noui aliq̃ui hec

dixisset preter Galienum solū.

CQui ipatiens fuerit p̃ dormitiōē mēbroꝝ inferiorū ha-

bebit podagrā et opilationem in via spūs: et accidet ei h̃ p̃

pter malam curam quam habuit et accidet ei hoc propter

spiritus paucitatem.

Cum aliq̃ui alicui accidet dormitiō mēbroꝝ suozū dicat

ei q̃ morte hēbit subitanā vel poterit lat⁹ vnū amittere

pter ventositatē q̃ loca illa opilat. Et comedere cinamo-

inū cū oleo alſalforat illud remouet. alſforat. i. fisticus est

arbor cipressi similis.

Cum ascēderit vapor ad caput ex caliditate: et q̃ hēt ali-

ces vel p̃sequēter amittit vīū vel cadit in terrā: dicat ei

q̃ hēt corruptos humores q̃ in corpore ei⁹ mouent et apte-

tur statim ad soluendū eos ab itus cū vino temperato: et

exterius cū balneis temperatis et dietis equalib⁹.

CNō euadit hō q̃ mari vicinus exsistit et lacunis: et plongat i eta-

te a debilitate mēbroꝝ inferiorū: et amissione lumis: et post

hoc accidet bis q̃ in his locis nati sunt et a terra recedunt:

q̃dū vixerint: et vngant corp⁹ suū rebus odoriferis: et ex-

ercitē et nō vtat carnib⁹ grossis: et comedat aues cū agece

bze et mucharoga sparsis cū agresta et aqua rosaz: et colet

aquā cū bolo et choaboz: et faciat instm̃ ex auro et intigat

in aqua rosarum et in spica que est intrita cum agresta: et

ponat in oculis mane et sero postq̃ suffumigauerit facies

cum vapore aque calide. Non comedat pisces et accipiat

trociscos muscates factos cum secaniabin cūchari albi:

tempus vero autumnū in ripis mariū magis temperatus

exsistit: qd̃ est stabile. Sed p̃peret homo ad odorādū odo-

tres maneries vaporis. s. vaporem sanguineum tempe-

ratum: in quo viuit spiritus naturalis: et vaporem frigi-

dum: ex quo multa generatur egritudo vaporem calidū

ex quo bursen generatur. Vaporem autem temperatū vt

ostendit subtilitates spiritus in cogitando tam in tristitia

q̃ in corporum liberalitate vaporem non frigidum mon-

strat tristitia et ponderositas: et fractio et ira i somno: et ma-

la cogitatio: et vaporē calidū ostendit frigiditas extremi-

tatis: faciei macies et oris amaritudo: et oculorū ardor: et

desideriū acris et aque frigide: et maxime si in vrina ha-

bet tincturā croceā. Et cura hec est: vt accipiat accretosita-

tē citri acris partes vniā: et aque tamarindoz partē aliaz: et

aq̃ fabarū aliaz: et aq̃ endiuie p̃tes duas post decoctionē et

decolationē colature apponantur due partes cūchari ta-

barget: et ponantur ad ignē: vel non fiat sic: et admini-

stretur ex ipso. 3. ij. cum tanto aque: et cu. 3. i. sirupi pruno-

rum et iuiubaz: qd̃ fit cum succo pomorū acriorū: tempe-

rata vtatur dieta: et balneis temperatis: et bibat vinū tem-

peratus in aqua in qua sūt positi emblici: et sit aqua niuis:

et ex aqua ista accipiat pondus lib. i. et sit hec aqua in va-

se paruo: virtus huius sirupi est vrinam prouocare et cole-

ram extrahere et corpus purgare. Qd̃ antez vaporem ex-

pellit frigidū: est aqua maiorane et aqua foregomes: ex q̃

bua libra vna accipiat: et aque endiuie libra vna: et saluē

libra vna: misceantur: coquantur: et coquantur: et cūchari ta-

barget: et mellis ana partes: ponantur aque cū melle cū

charo: que in olla ad ignem leuē et misceantur multū cū

ligno vitis: et dum bulierint ponatur intus sticados recēs

vīq̃quo fiat sirupus: et ponatur in eo dauich. i. capb. et me-

dicatas vniū mechali musci rubet: et dentur ex eo. 3. ij. cu. 3.

duplo aque frigide: et post accipiat ieiun⁹ ex istis trociscis.

CRebulorū emblicorū ana partes duas cinamomi par-

tem vnam: gariofiloz aslari bdelly ana partem: mediaz:

terantur et conficiantur cum succo pomorum acriorū et fi-

CNon sunt egritudines p̃pter superflui- (ant trocisci.

tatē humorū amplius q̃ propter defectū humorū: et error

magistroꝝ vt hic est nimis testificatus: et hoc est p̃p̃ ex-

CQui somniat terribilia multa et cu. 3. euigi- (perentiā.

lat somnum obliuioni non tradit: et dicit omnia sic q̃ ex

eis nihil dimittit: et itegre dormit de nocte: plenus est hu-

moribus. properet ergo ad purgationem. Qui viderit hu-

iusmodi somnia: et cum excitatur obliuioni tradit: et cum

hoc bene non dormit: et pulsus ipsius est debilis: egritudo

ex defectu humorū ei prouenit. Dieta huius sint cibaria

subtilis substantie: et bona que corpus confortent: et fugi-

at euacuationē: et omne qd̃ cum exicauerit.

CQui ab alleis et porl abstinerit nocumēta maloz būo-

ru. euadit: et maxie si mel mirabolanoz rebulozū come-

derit: et electuariū de cinamomo successine.

CQui dolor fluxus sanguinis nariū euēit supflue gnta die

sue febris in die crisis euadit ab egritudine.

CQui dolor capitis durauerit sine aliq̃ cā quā ipse cognos-

cat: et fuerit nimius: stōm purget suū ab būozibus calis.

CQui quinquaginta annos transierit et dolores renū ha-

buerit: a dolore non potest euadere. antique enim egritu-

dines cum antiquis accidunt: durant in eis dum viuunt:

et hūc p̃dest egritudinē medicā albica quā noiaūm⁹ iaz.

CQui quinquaginta annos euascriit: et egritudo ei accide-

rit alkabitus cito moritur.

CSilr accidet iunē si ei fortis paralisis acciderit: et si fue-

rit p̃plexionis calide minuit. **C**Qui ipatiēs fuerit ex do-

lore pectoris: et absq̃ cognita causa ei⁹ fit: vnū est ex duo-

bis: vel grossa ventositas que pectus extendit: vel sūt hu-

mores putridi qui sub costis exsistunt: vel i pectore: vel tuf-

sis absq̃ dubio: ventositatem autem demonstrat motus

et humoris et remanentiam pondus.

Cui tussis et febris euenerit: et cito ea amittit dicatur ei qd opa accidit ei i iucturis dolores acuti fortes i renibus lapide portedunt et podus i ipsis et apostema et pucturas.

Cui egritudo cu vomitu cessauerit: et intestis hz egritudine et eis pdest anates comedere solas cuz medicina cognita. Et si egritudo in ipo cessauerit post duas horas vel tres egritudine i venis habet: sua aut medicina e eade cum pmissa. pns comedat sebesten: et anelanas. Et cura secudi comedere fisticos cu cassia.

C Lassitudo sine ea exercit egritudine futura portedit priuatiodes eionis rei solite sicut sanguinis vene tam nariu vel vrine vel fluxus vrine vel crno:roidaz vel aliaz rerum demostat egritudies.

C Plato i timco de reb futuris cognitis cu appuerint et i sanis et i egris: cu i egritudine appuerint: sanitate significat. Et quib est form. plixio: solito: et si sanis euenerit credo egritudine euenerit: et si egro ptingit: salute osidit. Et sic de siti cu boi accidit q ea hre no ptingit i sanitate res e ois dens egritudine: et radix doloris existit i cerebro. Et cum egritudo aduenerit: fortitudine nae anuclat: et sanitate et status ei ad salute euenerit: et fortior e. et idez accidit et pati sono irato: et fracto absq labore et pena. et ostedit egritudinem capiti veturu. Et cu hz egro i fine egritudis contigerit: exitu ab egritudine nuclabit. et ipatencia i sono primo ostedit q sono indiget. Et ipatencia mane post sono: et p somni mesura portendit egritudinem: et laxatione neruoz.

C In cui corde euenerit mebroz nimia mollificatio dicat ei q morit. Spis. n. patit paucitate: et accidit B accipiet medicina violata: vel cui sanguis a narib fluxerit supfluit: vel cui nausea ptinget supfluit: vel q nimio vit coitu vel q fluxu ventris patit: vtaf g cibarys cibum vel corpus augmetatib sicut vitellis onoz: et iure auu: et vino optio.

C Qui inflamatio i rugit vetric euenerit: timpanite significat pp egritudine epati. vtaf g cibarys cu ppatde ex cimini no et calis: et comedat alkatonas cuz medulla fisticosuz: et caueat ab herbis frigidis et humidis et fructibus.

C Qui qrit pp sudorem sub brachys: et si est superflue sefidus: hz hre no est solit: timeat de lepra. comedat gal kaneat et sunt alozpf. et laxet cu succo eius: et accipiat et eo lib. i. et aque fumiterre de aq maiorane postq bulierint: et colate fuerint: et bibat ex ea p vnu mesem: et nuq sumat carnes salitas: nec et qeqd fit de lacte: et cuz B vene ipsius cessabunt et heat balnea teporata: et exercitet.

C Qui pane acimur comedit grossas egritudines magnas bibit corda parua: et epata i eis q sunt timidi exercitio supfluo idiget ci barys vtaf teporatis et portib puenientib et aere equali.

C Qui spatulas amplas bites et brachia tenua comedat res subiles et fridas: et res friditati attinetes et sint i gete: et caueant a frigore et calore supfluis: et no comedat fruct etiam frigidos et humidos.

C Liber secundus de experimentis et confidentys.

C Omnis egritudis sicce canon cure ipsius est odores boni et aues et vna conuenientia.

M Aquit abubetri oes res nalter in B introitu existunt post inuentionem medicinaz et custodia: et pparationem eaz et intellectu docto et custodiaz planetaz: et lune: et temporis qd aptu e ad medicine cognitione: et administratione. Et dicemus verbu qd ppo. dixit i libris vbi dicit. Qui dixerunt q scientia habuerint medicine: et habuerit i se parte itelligentie et scientie et cognitionis festine: no reputet astronomia pre ee pua eoz qd indiget medicina. Et dixit astroth. Sapiens i libro sciencie sue de signis et lune effectib: quem libru alter non precessit in expositione libri: qz phi et sapientes alij pter astronomos conueniunt i hunc librum qd preparatio et cursus eoz que sunt i terra. Plane

tarum cursu accidit: et sermo eius est i luna.

C Et sient untales et astronomi: qz preparatio eoz q in terra sunt a luna accidit: et luna respectu solis sicut excelsi regis maior dñs est. Et mutatio tempoz ppter lune statione euclit cum retinet et no appet vel cu ipi appentia fuerit manifestata. Et hoc eis est manifestu q in mari versant: et qui vineas plantat.

C Et sient sapietes medicos q res ois tempoz et aeris et aquaz et psonuz et egritudinum ex motu planetaz mutant cum i longitudine et latitudine consistant.

C Deces est cu medicinas coque volueris q eas in aq clara boni saporis excoquas: et cuz lignis siccis et ramoz vitu: et ramoz raminis: et cum ramis rosarum: et cum arudinib siccis et cum herbis boni odoris oprie deficcatis. Et nuc itrem ministrare res qd dixim virtuosas et scire admirandas.

C Confectio ad febres adurentes mirabilis. B. mirabolanoz idoz citri. emblicoz oium an. mechal. i. cinamomi acuti: cinz beris recetis. an. mechal. s. staphisagrie bone mechal. i. ratur bene et exhibeat et soluat ambra in oleo fisticosum: et misceant cum eo relique medicine cum triplo sui de melle iunbaruz. dosis mechal. y. lib. i. et. s. cum sirupo pomorum dulcium.

C Medicina ad easd febres mirabilis. B. mirabolanoz idoz citri. emblicoz oium an. mechal. bedegart scis pa paueris: cassief. an. mechal. s. teraf et cribellen inuoluat in oleo pomoz: et pfaciant cu triplo sui de melle: cassief. dosis mechal. y. cu. z. y. sirupi maloz granatoz dulcium. dosis mechal. y. cu. z. y.

C Medicina mirabilis ad quartanas. B. sene assari oium an. mechal. i. cinamomi odoriferi mechal. i. y. semis endiue: felen gemisch: sifimbuz sebatele oinz an. mechal. s. coficant cu triplo sui de melle mirabol. kebuloz vel tama rindoz. potio est mechal. i. y. cum. z. i. sirupi secianabin facti in cicharo in quo fit muscus.

C Medicina qua laudant ad febres: et est breuis. B. ocs. i. corpus sene: assari: yreos: oium an. mechal. teraf bñ et cribellen: et pfaciant cu melle ceraugebini mechal. i. s. cu. z. y. secianabin de cicharo faciet de seie endiue.

C Oleu mirabile qd pferit istis reb: desiderys aliqz rep et tremori cordis: et melacolic: et excusat diamuscas. B. olei citri. boni odoris lib. i. olei nuc. lib. i. ponat i olla lim pida: et coquantur tadiu q succi cofumant et oleu remaneat: et deide ab igne amoueat: et misceat podus mekal. s. de musco boni odoris: et ex hoc oleo bibat patiens cu ne cessitas scubuerit a duab mekal ad medietate. z. i.

C Oleu pdicto sile mirabile. B. olei pomoz dulcius. lib. i. olei alkeiri palidi. li. s. ponant in olla vel caldaria: et custo dantur: et misceant cu eis be aque. s. maiorane: et ediuie cauear: oium. an. lib. i. mediz: postq bulierit: et colata fuerit coquantur totu quousq aqua psumatur: et oleus remaneat: et comisceatur mechal medius ambre: et misceatur et bibatur tantum quantum pceptimus ex premisso: et vngatur pectus ex oleo: et toracis oficium.

C Oleu occulte valde febrib effect mirabil. B. se. endi. et se. plataginis: et bedegart: et semis maiorane omniuz. an. mechal. s. cinamomi acuti mechal. i. et. s. terant et cribellen cum triplo de rob citri acris vel malozum granatoz acru et coficant potio mechal. y. cum. z. i. sirupi prunoz. Recipe seminis lactuce cucurbit papaueris portulace: bateke: ana. mechal. i. s. sandali citri: camphore albissime recentis: ana. mechal. duo. conficiantur cum triplo sui de melle sebesten: et sumat patiens quortidie mechal. i. et. s. cum sirupo violarum vel sirupo prunoz.

C Oleum ad emigraneam calidam. Recipe amigdalaru dulcium seminis papaueris lactuce cucurbit dulcis cum cumeris bateke: ana cum succo flozum nenuparis terantur decies post exprimantur: et administrentur.

Trocisci muscati pferetes epidimie et interioribz. R. 33. mechal duo. musci boni odoris. dauich. y. cuchiari ad pondus oium pficiantur cu sir. maiorane. et fiat trocisci mechal. i. dosis trocisc. i. cu sir. pomoz dulciu. 3. s. et succi endiuie bulliti et collati. 3. y. **A**d retentione yrine et bumoz i vesica. R. mirre cipi squinati cinamoi an. ptes eqles. et ptes superficiale glandiu partes. y. conficiantur cum oleo balsami. dosis mechal.

Ad vlceratōes oris. R. papiri pusti. cipi. yreos celestis. an. terantur et ponantur in vlcere et colluatur os cu aqua rosarum. in qua sit positus sumach.

Medicina expta apatibz corrodentibz et alijs. R. anagellaz. et est mī silua. et folioz aluala. et anataria. masticio. ciperi. seis spatule. an. par. i. lapis laçuli sani pte. 5. pficiatur cum triplo sui cu succo citri acris cocto et coagregato cu dāsisfaban. et ponat i apatibz et eradicat radices eoz. et remouet ipsoz venas. Et postqz apa eradicatū fuerit ponatur hoc medicamen. qd carnem generat.

Cōfectio medicine generatiue carnis. R. folioz farasie. i. canfoz. et folioz alkebul. et puluis papiri pusti. seis rosaz. an. par. eqles. terat et admisceant. et supponant folia eiusdem. vel plantaginis intincta melle.

Medicina q exbit secūdina et fetu mortuū. R. castorei. cinamoi. mirre. an. fiat forme gladii filis. et iuncto balsamo supponat. et si forte cu hoc secūdina nō exierit deē cu hoc dīsto sir. R. faeoliceicis nigri. endiuie. an. par. i. berberis. 3. s. coquant in tribz lib. aque vsqz quo remāeat vna coles. deē patienti qrtā pa libe vni. cu. 3. i. de radicibus berberis. et positio altamie in manibus et pedibus confert nimium prouocationi menstruum.

Ite ad apata corrodēia cui nō est par. R. endiuie. plātaginis. beceet. i. çarmach. an. par. i. bechar. farine fabarum. an. par. 5. pficiantur cu melle. et postqz carne corrupta remoueris supponat hic puluis. R. corali rubei. lapidis laçuli sani. an. par. i. radices pistacce bedegart faufel. an. par. y. et simul puluerisent et administrentur.

Emplastrū valēs ad idē. R. aloes boni. karabe egiptie. adepindi. san. draco. an. par. i. seis basiliconis garet. se. ba. silicōis maioris qd vocat burūgi. an. par. 5. fiat emplm et ponat sup locū lesū. postqz lot. fuerit cu aliquibz hūicibus vīm exiccandi. vt aqua plantaginis. vel mirre. vel vino stiptico. et similibus.

Emplastrū ad vlcera et crispilā. et est exptū. qd. R. nucū ciperi. folioz spice albe. i. rubei masculi. folioz silue capne iugami. an. pte. i. acatie bedegart affe. mirti. an. partē. i. pficiantur cu roze iuento sup folia acūdimi. vel succo ipsoz folioz. et aqua ro. et supponat. et si cu rubedine fuerit misceatur bolusarmenus cum predictis.

Medicina mirabilis nocumēto carens. et est breuis pferēs lapidi. R. cog. mirre. yreos. se. endiuie. ciperi. squinati. cinamomi. mechal. i. seis spatule. bateke capparis. sparagi. petros. an. mechal. i. 3. s. pficiantur cu melle. cassieis. et deē ex eo mechal. i. cu sir. cog. et çucharo. et 3. y. aque.

Medicina ad distillationē yrine et ad lapidē addens in spermate. R. galle. in alio galāge pte et cribellate et cē. feete cum butyro vaccino et melle dispumato. et detur cu aqua iuinbarum vel sebesten.

Ad febres occultas. R. bedegart. seis endiuie. plātagis. lactuce. bateke. an. mechal. i. se. mirre. sandali albi. an. mechal. i. cinamomi mechal. i. y. spody. mechal. 5. muschi camphore. an. qrtā partē mechal. i. pficiantur cu succo malozū gnatoz. vel pomozū. et dosis mechal. i. 5. totidē cu sir. viol.

Oleū 3 quartanas. R. assari sene cinamoi mechal. 5. se. maiorane herbeuēfiferigenmusc mechal. i. seis endiuie laetuce. portulace. plātagis. sandaloz alboz. an. mechal. 5. lapis laçuli lori multorics cu aq campbore. an. mechal. y.

cum sirupo pomozum dulcium.

Ad tipum febriū et rigore. R. radicio lilij. et cinamoi. polipody. an. par. i. 33. par. 5. pficiantur cu oleo balsami. vel fisticoz. et deē an perioduz mechal. i. 5. cum aqua calida.

Ad dolorē renū. et retentionē hūoz i eis. R. mirre. amomigranoz fisticoz. an. pte. i. cinamoi ad pōtus oīuz pficiantur cu melle de cog. detur mechal. i. 5. cum sirupo çucharino de radicibus.

Suffumigiū ad catarrū calidū. R. ros. mechal. y. faufel sandaloz alboz. ligni aloes. an. mechal. y. musci dauich. i. camphore dauich. y. pficiantur cu aq ros. i. q fuerit dissoluti mechal. i. anidi. et fiat trocisci ex qb suffumiget paties.

Aliud ad catarrū fridū. R. ros. sandali albi. çburis. ana mechal. i. ligni aloes mechal. y. costi mechal. 5. musci dauich. y. pficiantur cu succo amigdalaz dulciu. et cum storace malassent. fiat trocisci pui cu quibz suffumigatio fiat.

Suffumigiū 3 pestilētijs. R. bedegart. sandalos cu flore mirtici. an. mechal. i. ligni maiorāe. selegemisch. cipi. gario. 33. musci bōi. an. mechal. 5. s. fu dauic. y. pficiantur cu aq ro. in q dissoluta fuerit storacis ambre. an. mechal. 5.

Medicina palisi pferēs expta. R. castorei. 33. costi dulci. cog. acon. bacaruz lauriaz. an. mechal. am. musci mechal. 5. terantur et inuoluantur in oleo alkeiri alb. et conficiantur cum melle albo claro detur ad magnitudinem nucis.

Et ad paralysim calaz. R. lac ouū nouaz sanaz. q i ol la limpida ponat et misceat cu eo oleū nemusario et cucurbitaz dulciu. an. lib. i. coquant ad ignē leuē donec oleū cōsumet. et misceat cu eo lib. i. çuchari tereniabin al. et coqz qusqz ad coagulationē pueniat. et egro admistret qusqz sanitati integre sit restitutus. Et in babico frigidaz herbas habente ponatur. et oleis frigidis inungatur. **A**d spūtū sanguinis q ex apate stomachi. vel intestinoz accidit. R. bedegart. fuchaa. i. spina alba capilli. iueneris. se. memithe. ro. an. 5. y. çharabe. boliar. flozis squinati. rarisefachan rasine. amigō. an. 3. y. farie arnuclini ad pōd oīum conficiantur cum melle masticio detur ad quātitatē auellane.

Ad venēa. R. amoi. aristologie rotūde. baccharuz lauriaz. rasine. mthe. an. mechal. i. 5. et iungat cu oleo nuc. et pficiantur ex melle ficu. et suat qttidie ad magnitudinē nuc.

Ad tussis. R. succi ligf. cog. se. cucurbite. drag. al. bōi. an. mechal. y. m. penidioz ad pōd oīuz pficiantur cu. 3. i. mucil. se. citonioz scā in aqua ros. et 3. y. mellis iuinbarum.

Medicina ad fluxū expta. R. galle. faufel. i. auellana in da. se. acetose. farine gladii. an. pficiantur cum melle vel cu diacitoniton acri. et administretur.

Medicina pferēs epilicis exbēs putredinez a corpe. R. ellebori. cantar. i. catapucie. succi maiorāe. endiuie. an. lib. i. succi sticados. succi spine maffel. al. et rubei. pomoz dul. an. lib. 5. postqz bulierit et collata fuerit. et apposuerit endiuie. polipody. sene. aristologie. rosaz. pistate oīuz an. pte. i. bulliat totū i aq pdicta et misce succi maloz. granatoz. et mell. cassieis. et pēidioz. an. ptes eqles fumet vsqz fiat sir. et apponat multi ambre. an. mechal. 5. et ab igne remoueat dof. i. y. pars. lib. cu eqli pōdere succi fumiterre. et si possit bibere cum hoc succo detur cum aqua frigida.

Gargarisma apa gule remouēs et dolores. et facit anbellitū habilē. R. de rob pūoz pfectoz. cu vino mirtio. et dia. moron. et mellis ficu cōfecti cu terciabin. an. ptes eqleo. soluat i eis et qrtā pa akumis iamenti. et mell. cassieis. et medietas partis vni. fiat gargarisma. et detur ex eo. 3. s. et tantūdem acetositatis citri collate.

Medicina mirabilis expta ad coitū. R. granotū pince maioris infuse p diē et noctem lib. i. et molant i lapide molēdini. Et accipe cinamomi. seis eruce. pastiac. rapemulge. stipitū palme viridis. nō vt q comedunt. et lingue anis et granoz çelei. et secaul. et bubumen. costi culē. çinçiberis

renum passer. coire desideratium: osum an. 3. ii. penidio.
rum bonoz. 3. p. terat. bñ: et conficiant ad ignem: et mi-
sceant cū melle d. satirio: et cū tātūde mell. albi. et misceat
cū eis reliq. medicine vsq. q. fiat res elario filis: et misceat
mirti et ambre. an. 3. i. et remoueat ab igne. Si q. cale cō-
pionis fuerit def. ad magnitudinē anellane. Si fride i du-
plo cū sirupo mell. muscati: vel cū vino calido odorifero.
Alcofol eradicās albedinē i oculo extit. B. succi rubi al-
bi madactur. an. lib. 5. misceat cū eis mirabolanoz. an. 3.
iii. et fiat puluis subtilissim. et scias q. hoc est vltimū i al-
bedinem eradicanam.

Aliud ad puritū oculoꝝ et scabiē et pānū: et amissionē vi-
sus. B. granoꝝ puoꝝ maloꝝ granatoꝝ viridiū: flonūz co-
ctani: mli: boli armeni. se. ro. an. 3. ii. separatim p se pistet
et accipe lapidē reneg. et tutie. an. 3. i. et 5. limature auri po-
stic in aqua rosaz p duas hebdomadas: et ter i die mixte
et exacute: et pistate pueniēs sit: et misceat cūz reliq. medi-
cinis: et ponat oia i acetositate citri acris: et misceat cū mu-
cillagine citonioꝝ: et aq. rosaz: et misceat sic trib. dieb. de-
inde terat optime et ad vmbra exiceat: et misceatur musci
rubei dauic. i. et seis plātag. optime triti. 3. 5. administrent.

Aliud pferēs descēsi aque visū augmētās et pfortās. B.
mirabolanoꝝ. 3. i. nucleoz. tamarindi. 3. 5. sarcocolle: me-
chal. i. lapidis laquli. 3. i. aloes dauic. fiat puluis subtilissi-
mus: et ponat i cūlib. pōderib. mirabolanoꝝ. kebuloz: et
mellis maloꝝ dulciū granatoꝝ cū. ii. lib. succi endiuie: et i
tāto succi plātaginis. Postq. oia bulierint et collata fuerit
misceat puluis pōderib. cū succis noiatis: demū exiceat: et in
eisdē mellis pōderib. ite: et ponat: et succoꝝ et pōdicta msta
imbibitōe secūda cū aq. rosaz temperet: ad ignē ponant
leuē: quousq. misceat et buliant. In q. puluis iacinti ru-
bei optime pistati ponat. 3. 5. musci optimi dauic. y. deide
ab igne remoueat: et i vitro seruet: et administret stō: vel
cibozum digestionē celebrata.

Liber tertius de casibus qui ipsi rasi acciderunt.

In parte mei tps in philosophia et
vigilanti noctib. et sonus amiss. et feci res q.
mibi nō valuerūt: et nihil inueni qd rātū cō-
ferret q. oleū nenufario: qd in nasū trahē-
do aerē pieci et lactuce q. coctas et crudas
comedebā. Vltus tū debilitatē et minora-
tionē coit. i me generauerūt: et nō inueni qd pferret tantus
mibi quātū passer. comestio et ipsoꝝ brodiū cūz ouis et al-
muri: et cinamomo: et pipe: et pulloꝝ colūbaz ppatoy: et in
me vis et memoria fuit optime restituta.

Ad B oleū feci quo nullū meli inueni. B. olei granoꝝ
pme: olei albē olei alkeiri: olei pomoy dulciū. an. partes
vnā: fellū passer. cū volūtate hñt cocū diptē mediā. seis
alkeiri palidi: mechal. i. buliat oia ad ignē leuem. Cui ab
igne remouēdo muschi mechal. 5. misceat: cū q. genitalia
et pectus post balneum yngantur: prouocat virtutes et de-
lectationem vigorat.

Aliud in ciuitate celergeban: quidam vir desideria ha-
bens sine cā et timorem et cordis tremores accessit ad me.
Nam inter medicinas nihil inueni tantū contulisse: quā-
tum carnes ancipitris cocte cum succo maiorane: et vinus
album subtile: et inunxi corpus eius oleis odoriferis: et re-
stitutus est sanitati pzo: sus.

Contingens aliud. nō hñt antiqui debiles et ethici et ca-
rentes sanitate rem q. magis eis proficiat q. anius come-
stio: et turturū pulloꝝ columbaz passer. in vino odorife-
ro coctoy: et vinum bonum bibere.

Contingens aliud. rex albomet hali filius extraxit sangui-
nem in quātitate nimia: et erat tpe autūni et bibit vinus:
et post somnū sanguis exiuit ad quātitatē triū libraz: ad

quem de nocte fui vocat. et cū sincopiantē inueni: et oca-
li eius ppter extasim lenabā in altū. Et pcepi mibi affer-
ri quinq. pullos columbaz albarū quos pcepi optime p-
parari: et membra p se separi feci: et in quatuor libris vini
odoriferi eas coxi: quousq. carnes ab ossib. segregate fue-
runt: et multū in decoctione posui de gariofilis et cinamo-
mi: quā decoctionē colau postmodū: et eam posui i vase
rostrum habente: et regi ad bibendū ministravi: et an. so-
lis ortum loqui inceper: quā decoctionez triginta diebus
sumpsit: et virtus eius ad eum reuersa est: et sanguis i eo
fuit optime restauratus.

Contingens aliud. Casus accidit errifidēni regi. iuxta ce-
rebrū apax et cogicebat me et venerabā: extraxi ei sāgu-
nis lib. ii. vsq. quo sincopauit sincopi timorosa: et post-
modū cogitare cepi: et inunxi corpus eius ex algalia: et ex
ea posui ad nares. et lib. i. vini odoriferi temperavi cū cū-
li pondere sui ex iure pulloꝝ gallinaz et columboꝝ i quo
musculū postieram: et hoc in os ei misi successiue. Et cum a
sincopi fuit liberat. seruientes eius plorare ceperūt. Et q.
dam ex eis obliquo me respiciēs vultu: in mortē meā
conspirauerāt. Cum vō rex itegre restitutus esset mibi di-
xit q. dū i sincopi pmanebat de egritudine sua non vole-
bat q. plurimū: s. tota itēio sua circa me versabā timē-
ne astāres mibi mortē isferret. Credebat. n. ego ipsi hāc
nō adhiberem curā nisi esse crederē salubē: pcepi igitur
mibi vt nunq. eum corā aliquib. minui facerē nisi for-
tasse semē sole astarent. Et scias q. iste rex a magno bir-
sen euasit hac egritudine.

Contingens aliud de fluxu diurno. qdā amicus me
medicina paz instructa fluxu lōgo vexat. fuerat tpe cui
ples res et plures ostēdi. Et dixit tandē mibi q. nihil pfi-
ciebat. Unde vt curā egritudinis certificare p vnā noctē
secū mansi: et cognoui q. post sonū fortis vexabā a fluxu
xure et ppendi eam egritudinis eē humore calidū et acutū
a cerebro cadentē: qui qd cum in stō veniebat fluere co-
gebat. Cum vō patiens excitabatur fluxu carebat: et spu-
tum assiduū hēbat. pcepi ergo ei vt caput raderet: et vt
ipsum cum sinapi et musco fricaret fortiter: et sanitati su-
e postmodū restituit. nūq. capitis ei tedium fiebat.

Apoplexia accidit regi hamech filio hali: et i principio
curā conuenientē nō habuit: sed dimiserūt eū sicut erat: et
nullus ex eius magris ei aliud pcepit fieri nisi inungi cor-
pus reb. odoriferis et suffumigari: qd sufficiens ei non cre-
didit. sed feci ventosā collo eius apponi: et velociter ab il-
la egritudine exiuit: et est res in q. pudentia esse debet. Qu-
si hoi qui semineē pponis non sit et sit mollis corpis: hec
euenerit egritudo: in collo: vt pōdicimus vōtose. Et nihil
ex eis que alij pceperunt facere volui. sed in nasum ei
oleum nenufarinum proeci.

Perditiōe multorū multos euadere feci qui siccitate
et ardore stōi vexabant: cum oleo nenufarino et sirupo
eiusdē: quibus ad potandū dedi vinū albū limpatū cūz
aqua niuis temperatū. Et faciebaz eos comedere pullos
pingues: in quoz decoctionibus mucillagines seminis
citonioꝝ ponebā: et oleum nenufaris.

Quidā amicus meus bone rōnis qui mecū in libris Sa-
lieni studebat ardorem patiebatur in stomacho: q. ardor
augmentabatur amplius cūz cibaria a stomacho recede-
bant. Docui aut eum res quas faceret: et dixit mibi iā eas
fecisse: et pcepi ei vt reciperet. ii. 3. cūchari ros. et tan-
tūdem cūchari violati et pcepi hec optime permisceri:
quibus mechal. 5. ambre apposuit. et 3. i. olei nenufaris et
oleū in eo cōmiscui et eo fuit vsus: et ab egritudine eua-
sit iussu dei.

Contingens aliud. curani q. plures a febribus a sole pro-
uenientib. cum balneo temperatis et cum aqua frida q.

adeo erat frida q̄ patiens ex ea terrore habebat.

Cōtingens aliud. curauit hoies ab occultis mortiferis febribus cum rob̄ fructuū laxatiuoz: et cum bonis odoribus fridibus: et cum reb̄ temperatis: et in fridani eos et bu mēfecit: q̄ si hoc nō adhiberet cura: patiens succūberet.

Aliud p̄tingens alicui hoi in estate tempore calozis. accidit: q̄ cum iter aggredere febri eum acuta multū in / nasit. et caliditas in ipso fuit augmentata: et color eius in / cepit rubescere fieri: et complexio ipsi mutata fuit: et egri / tudo eius augmentata est: et spiritus ipsius erat valde ca / lidus ad modū ignis: et perpendi in ipso signa fluxus san / guinis: et tremorem cordis habebat. Et perpendi vt fluxū sanguinis pateretur. expectanti igitur per vnam horaz vel duas credēs eū aliquē fluxum habuissē: et nihil ei accide / bat: p̄cepi ei nares fricare fortiter et nō exiuit sanguis: et ca / liditas et ipatiētia: et dolores in ipso ceperūt augmētari. De / di gē ei decē lib. aq̄ fride: et calor ē tēpat: et vrinaz fecit i q̄ / ctidare nimis: et febri ei minui i cepit: durauit tñ i eo febr̄ / ādragita dieb̄. **E**t seruū quēdā q̄ nllus ei aquā porre / xit sicut porrecta fuit dñō p̄p̄ itētiōne quā erga eū hēbāt. / et seruū aū horā vesptinā decessit: et casus i mae acciderat. / **C**asus isti lz sup̄apostiti fuerāt: q̄ tñ dñs trāslatō hic / ibi ponit et in aliqb̄ dec ab illa sup̄fluit eos iō hic subdere / curauimus.

Dominus rex haamor filio baly minuit se i autūno: q̄ inebriato solutū fuit ligamē brachy: et sanguis fluxit multitudo ad quē i nocte ducit fuit: et iueni ipm̄ sincopican tē ita fortiter q̄ et aptis oculis palpebras non mouebat. tūc p̄cepi ungulari q̄nq; pullos colūbarū et q̄nq; pullos gallinaz: et scindere mēbratim: et coq̄re in trib̄ lib. vini odoriferi: et tādū bullire donec ossa separata eēt a car / nib̄: et apposui muscū: gariofil. cinamo. et colaturā p̄pinari p̄ vas cōiectozū: et paulopost redit ei virt̄: et memoria: et loquit̄ fuit: q̄ vñs fuit hac medicia trīgita dieb̄: dōec re / cuperauit sanguinē quem amiserat.

Contigit itēz dñō regi calidū ap̄a iuxta aurē. ego autēz erā sibi valde not̄ et familiaris: et p̄cepi fieri minutionem ad q̄ritatē. iij. lib. q̄ scidit i sincopim p̄ lōgā morā: et curauit ipm̄ absq; timore: vñz corp̄ ei cū algalia: et itromisi mul / tū: et ea in narib̄ suis: et accepi. i. lib. vini odoriferi. et i. iuris pulloz colūbarū: et pulloz gallinaz: et addidi muscū bonū rubeū: et p̄cepi i ipm̄ guttur: q̄ statim ē recordat̄. nō ē q̄ du / bium quin illa via euaserit a forti frenesi p̄ hanc medici / nam: scz minutionem.

Et cōtingit haamel filio baly apoplexia et medici p̄ntes p̄ceperūt appōi i narib̄ ardaticaz: et nō laudani. S3 p̄tētus fuit p̄dere v̄etosa i fontanella colli: q̄ est vtile oī bñti apo / plexiā q̄ nō fit ex frida p̄lone: et nō i digni in emigraneis acutis alia medicia nisi apponere oleū nenufarī. i. narib̄.

Quidā querebat de fluxu vētris p̄tinuo: et p̄cepi vti re / bus q̄b̄ aū fuerat vñs. S3 nō p̄fuerūt: et cū morā facere: cū ipso: vidi q̄ nō surgebat ad selā frequēter nisi p̄ longū sōnū. Deinde stipabāt nā ei dñm̄: q̄ fuit tūc ab eo vñr ac / cideret ei p̄ sōnū noctis q̄ rīdit q̄ sic. et itelleri q̄ hūor d / scēdebat a capite ad stōm̄: et mouebat stōz ad expellēda sup̄flua: et q̄n vigilabat spuebat sepe. vñ p̄pēdi q̄ ille hūor descēdebat i sōno: cui p̄cepi q̄ tōderet caput: et fricaret cū sinapi: et redoleret muscū: et ablat̄ ē fluxus cronicus.

Liberaui ēt q̄p̄les hoies a morte q̄ q̄rebāt de siccita / te stōi: et calozē: et cū receptiōe quāhari nenufarini: et ei sūru po: et vñ alio limphato cū tātūde aq̄ ifridate sup̄ niuē: et obā ē pullos coctos in fridatos: et aspos cūz viscositate citonioz et oleo nenufarino.

Et dēbā sociū q̄ q̄rebāt de arsurā stōi maxie i p̄ncipio digōnis accepi. 3. iij. q̄chari viol. et ro. amiscui et apposui

3. i. aloē. et 3. i. olei nenufarī. Et itēz amiscui et feci ipm̄ i eo q̄ curat̄ fuit curatiōe p̄pletā: et ip̄ fuit p̄tētus in effimera solo balneo dulcis aq̄ tepide. Deñ aq̄ fride cauēdo sp̄ ne pate ret oripilationē: et ip̄ fuit p̄tētus i sinocha sirupis fructuū laxatiuis: et in oī gñe febriū: vti in fridatiōe et hūectatiōe: et hec ē curatiō quā adhibui cuidāz q̄ aggressus fuit iter i estate: q̄ rediēs icidit febrē acutā fortis calozis valde: et q̄r to vñ die augmētata fe. est: et rubedo col. et appuerūt mala signa: et vapor q̄ ab eo resoluebat̄: erat valde calidū: et post horā icurrebat cardiacā. ego autē expectabā fluxū e nari: bua: vel fluxū vētris cum vidi q̄ hec oīa accētia sup̄ueie / bant et p̄manebāt in eadē mala dispōne p̄cepi q̄ scalpet i naso si forte sup̄ueiret fluxū: q̄ cū tardaret: et calor augmē / tare: p̄pinauit decē lib. aq̄ fride: et statim hūit rigore: et re / missus ē calor: et vrinauit: et sic p̄māsit febriis dieb̄: dōec et filr seruies eius qui cū eo iuerat: etiā hāc eādē passus est fe. S3 q̄ nō potauit aquā fridā eadē hora mortuū ē i eius / dē diei meridie. nō est ergo dubiū quin iste liberatus sit a morte per aque frigide potum.

Icit Rasis: cū essem sollicit̄ p̄limuz circa medicinā me oportebat vigilare: et tā / diu feci donec oīo sōno carui: et vñs fuit reb̄us diuersis q̄ mihi nihil p̄fuerūt: et nō iueni meli / q̄ apponere narib̄ oleū nenufarinū et lactucas comedere: q̄b̄ vñs fuit oī tpe iuuetutis mee: et sup̄ i tpe senectutis p̄p̄ coctas. q̄ vñs et tūc incurri debilitatē vi / sus et mollicie testiculoz: et nō iueni meli / q̄ cōedere passe res et pullos columbaz quousq; redit vñs: et iueni mira / bile ad hoc oleū: post q̄d nō est aliud i eius opatiōe. R. ol. pineaz. olei de ben. olei macianoz. dul. aū. sel. passer me / diā p̄tē bulliāt oīa bullitiōe vna sup̄ leuē ignē. p̄ adde. 3. 5. musci rubei et vñge virgā et testiculos: et vtere post bal / neū: B oleū calefacit et tēpat spūs. Quidā iuueis soci me / q̄ mecū erat hyerosolymis q̄stus erat mihi de cardiacā et tristitia et timore sine cā manifesta: cui p̄cepi vt esset cō / tent̄ carnib̄: et accipitis coctis cum basilicō gariofilato af / satis et aspsis aq̄ ro: et p̄cepi potare vinū albus loco aque: et odorare aromaticaz: et p̄ ipm̄ feci acgrere audaciā et for / titudinē: et sic curat̄ est a passiōe. Et scias q̄ nō p̄tē p̄forta ri virtus senis et qualescētū: et pauci sanguinis nisi p̄ vñs columbaz et turturū et passē: cum vino odorifero.

Liber quartus de dietis medicinis et cibariis.

Mne cibariū ex aialib̄ vñ ex nascētū bus nō enadit qn aliqd vilita / tis vel corruptionis hēat. Et nāles p̄hi se / creta eoz inestigauere q̄p̄limū: et nō atti / gerūt aliqd nisi debili inestigatiōe quo ad vitatē. Et sciētes i hac re vñu stabile obēet p̄ponere. Et ego q̄dē sicut et p̄hi cōsulo: vt

ex his reb̄ minus q̄ vñq; poterit accipiat. Et cōsulo vt ex eis q̄ vñat q̄b̄ p̄lone sue dissonātia n̄ existat. Et B antiq; laudauerūt sine B q̄ secreta sua detegerēt. **E**t scias q̄ oē q̄ occultā h3 virtutē aliqd forte in corpe vel vtilitatis vel corruptiōis opat̄: et ex q̄buscūq; vti nō d3. Et ex his oc cultis nesciūt hoies neq; itelligūt: neq; et p̄nt noiare. In / tellect̄. n. eoz occult̄. Sed dicta et medicatio re subtili et sp̄iali d3 fieri: q̄ odor et odoris vapor osidit absq; his que p̄ comestione et potū noscūt. Et ob B cōsulo vt ex medicis q̄ min⁹ accipiat. Et ego detexi hic vitatē. Expta. n. sunt ea q̄ i B loquēdi metodo apposui i B meo libro: quē equidē ad hūanā vtilitatē p̄posui: q̄ inter alias dignior existit. Et iō ciboz et medicinaz vñtutes īgnūi ampli⁹ i B vño vt ma / iorē possēt hoies vtilitatē h̄re: et nos hic vñboz mltitudiez abycimus. Et multa relinquimus: propterea q̄ homini esset difficile itelligere: et ob hoc libzū nostrum laudamus quia continet veritatem. Si ex reb̄us viuētib̄ quis

Cardium

robūbo
vñtutes
vñtutes

utetur recentibus cum suo sanguine maior et velocior ad utilitatem ferri diata: qui rebus subtilibus uti voluerit et calidior: sed tamen ad hoc accedere non poterit propter suam complexione et necessitate: et propter consuetudines non excusatur quoniam spectet: et abstineat tempore mortis ipsorum ut ipsorum virtus frangatur: que fortasse per unam diem debet dimitti: et sic convenientia ipsorum melior est. Et reges elegerunt aquilas et ancipites: lupos et canes: et reliqua rapaciter ad hoc videlicet ut si tantum delectentur. Vixit et utilitate ex captione habeat et salutem: et ut ipsorum carnes que dure sunt per motum frangantur: et et quod mors eorum existit proxima. Et ob hoc naturales preceperunt ut cum ex his rebus quis uti debeat prius virtus carnis eorum debilitetur per motum. Et si prius hoc eis vivitibus factum fuerit: et postea interfecte fuerit carnes ipsarum habiliores fient. Etiam dixit Hippo. Ex eis que carnes habiles ad comedendum faciunt est artum vel nitrum: vel niri frusta: vel rami ficu. hec enim omnia aperte preparant: et ex hoc precipimus ut coclearia ex ficu fiant. hec enim coclearia carnes reddunt habiles: et in libro cognationis cagigen abufamen. dixit Jobemor cum corpora non nisi per cibaria degant et vegetentur: deberent reges investigare res que appetitum prout carent et sufficienter comederent ex rebus vivis. Et debent res diversas comedere cum rebus saporiferis et boni odoris et bonas debent ollas habere: et cognari eorum debet medicus.

¶ Sermo in rebus que electe sunt ex rebus vivitibus quadrupedibus et avibus et ex domesticis et ex montanis melior: ex carnibus pilos habentibus: saporosior et aptior et temperatior est cum aceto et agresta. Et ex eis que coquuntur et assantur ad prunas. Et assate ad prunas ponderosiores sed alimuri eos parat. Sed a capitibus boves precavere debet et a canibus. philosophi enim dixerunt quod carnes pilose venena non evadunt naturaliter: et maxime capita eorum et caude: et ideo comedi non debent.

¶ Melior ex carnibus montanis et absque nocumento minor: et absque vetustate. Caro gacelis et caprioli existit. Parum tamen est sicca: cuius siccitas cum oleis humidis remouetur et in comestione eius virtus accidit mirabilis. Prodest paralisi fridere: et iteriora ipsius comedere est anstet: tenasimus enim generat. Et pedes eorum assidue comedere hoc idem efficit propter superfluum siccitatem: et hec membra comedi non debent.

¶ Caro edina est frigida et humida mirabilis: sed ea odor existit: et ideo comedi debent edam non magni: et apti sunt ad salutis custodiam.

¶ Arietina caro bona est cum non est antiqua. evasit malitia eius: cuius cornu crevit. Cum enim cornu ipsi nascitur humiditate amittit: et medulla ipsi visui non est apta. a proprietate enim habet obliuione facere: aries temperat est in estate. Temperatior enim calidior est et in estate tempore visus ex eo non est conveniens. Ex calore enim superfluo mania facit: et assati maxime: et in omni re alia evadit malitiam.

¶ Pulli gallinarum temperati ad friditatem declinae parum: digerunt velociter visui convenientes: sperma augmerates et sanguinem. Et Ap. phus dixit. habent virtutem calorem innatum vigorandi.

¶ Galline que nimium non sunt antique nec nimium pingues mirabilis cibus existit: et temperatior alyo existit: et pulli approximant: et earum medulle virtute habent generandi vertiginem: et dixerunt philosophi quod earum axungie iter ceteras obtinent principatum in mollificatione duricie: quod axungie anstet efficiunt: et gallinas comedere generat lumbicos.

¶ Galli veteres visui non convenientes humiditate priuati sunt: cum assellandus dant dubium est. Nitrositas enim que in eis existit: putredine generat. Et dixit Galienus in libro suo secretorum quod ossa gallo subeth efficiunt pro proprietatem cum comedunt vel excitant: et melius est ut dimittant.

¶ Pulli columbarum cibus mirabilis ad caliditatem declinat: et philosophi dixerunt quod in eis est virtus mirabilis: et preceperunt quod hi qui pauperes habent sanguinis: et quibus deficiunt virtutes: et calor innatus debet eos comedere: et ex proprietate dolori renum conferunt: sanguinem colant corruptum. Et hec due res sunt mirabiles. et habent proprietatem egritudine capitis croniam generandi: quare capita eorum cum interficiunt auferri debent: ut eorum malitia reprimatur.

¶ Perdices cibus bonus ad friditatem et siccitatem tendens. Ius earum boni odoris et boni saporis naturaliter temperatum: et ad comedendum sunt apte: quoniam cum oleribus comedunt. sed cum rapistro yameni. Et eorum virtus mirabilis: quam dixerunt philosophi est. quod humiditate exsiccant stomachi: et putredine extrahunt: et hoc non est dubitatio: maxime tamen si cum succo pomorum dulcium excoquantur. Et sic cocte evadunt malitiam: et earum virtus secunda est retentiva confortare virtutem.

¶ Salsanus cibus conveniens laudabilis subtilis pullis affinis quo ad usum. ethicos confortat qui ab egritudine bus ethici fiunt: et habent proprietatem vigorandi virtutes que digerunt humores corruptos in stomacho reparant.

¶ Alchadareg bonos efficit humores: et est conveniens cibus et subtilis: et est calidior alyo quibus et caliditati innata affinis existit. Et mala acetosa et coctana: et mala genata acris: et citri quodcumque ipsorum cum ipso misceat ipsius caliditatem reprimunt: et habent proprietatem augmentandi intellectum: et remouet damnum: quod medulla arietis operatur.

¶ Archibing: facilius a stomacho vincitur quam alie aves: que sunt per alchadareg: sed sunt humidiores in autumno. quare virtus in ipsa cognita est que sunt apposite cum comesta fuerit.

¶ Anates proprietatem habent solvendi humores in intestinis et purgant ea. Eorum epata proprietatem habent priuandi fluxum ex debilitate epatis accidentem.

¶ Turtures cibus conveniens bonos efficit humores caliditatem attrinent: et preterunt plus post pullos columbarum: et habent virtutem mirabilem: et augmentant sanguinem in oibus in quibus est paucus. Et dixit philosophus. proprietatem vigorant virtutem retentiva: et in hoc maxime preuolent.

¶ Arleiar et os quod sit merulus quis humida laudata bonos efficiens humores cito digerit: et dicit cratem spiritualis in libro suo que composuit: quod est melior cibus et convenientior eis in quibus melancolia incipit generari.

¶ Alchenebit. i. columbus filius levis est cibus et subtilis: et habet proprietatem ad fluxum: et ius ipsius prepat humores: et eos facit habiles ad solvendum: et est laudabilis cibus: quod ex egritudine deficiunt: et hoc dixit philosophus: quod carnes eius habent proprietatem remouendi tenasimum.

¶ Lac a quo butyrum non est tractum: et maxime recens et butyrum crudum intestina humefacit et lubricant: et ea ledunt. lac coleram incendit et ardore: recens somnum proutat: et vigore caliditatem innatam confortat.

¶ Oua meliora sunt oua gallinarum: earum que cum gallis viuunt: et dixit arcon: quod oua gallinarum virtutem augmentant: et maxime in virtute coeundi: humectant: et ethicis conferunt et sanis hominibus.

¶ Pisces meliores sunt fluuiales: et marini sunt illi qui habent asperam cutem: et non sunt mucilaginosi: et naturaliter albi sunt ad modum argenti. Et pisces nigri et rubei in quibus sunt pene diuerse: et qui habent colorem panonis: et in quibus macule sunt nigre: et palide naturaliter mali sunt: et ab eis est cauendum. Apostema enim generant in membris anterioribus et intestinis: et puncturas: et orzillationem generant: nocum mentum visui inferunt: malus sanguinem generant: et frigidos naturaliter humectant.

¶ Olera humores humectant non sunt cibus conveniens: et melior eis est endivia et acetosa: arcula et rapistrus et bolus iamenus et lactuce: et eorum comestio visum debilitat

et calorem innatum.

Cucurbita si ex eis nimis comedat tenasimus generat: sed si aceto et alijs preparatur melioratur.

Lenticule habet virtutē cancrum generandi: humido stomacho conferunt: cum nimis cocte fuerint: et si coacte fuerint cum oleo amigdalorum virtutes expulsiuā possunt.

Napi bonum visum efficiunt: et sunt cibis conueniens.

Rasani et eorum stipites in stomacho durant: quāplurimum. caput replent: gutturi vero conferunt.

Preparationes. Piper vrinam pparat: zinziber vētre humectat. Galanga stomachum confortat: aracos: frigiditatem et retentionem vrine cofert. Cinamomū virtutē habet bonū faciēdi odorē et bonū sapore: et confortat cor: et addit in spermā. Brana fabarū coctarū remouēt calorem gutturis: et remouēt damnum quod tubera et panis azim facit et pferunt tussi. Licera bonā faciūt vrinā: et bonū colorē: et maxie si cū carnib' comedūt et cū cinamomo cōplimūt.

Sicus cū comedunt recentes putredinē remouēt: et diu pter gratiā q' sicus putredinē efficiunt: et nō debent comedī ppter lactis sui venenositatem.

Une albe subtile leues cū cortex eis f'mouēt extremi tatibus conferunt et addunt in spermate.

Pira appetitum nō verū remouent: et intestinis nocēt et maxime longaono: et tenasimus efficiunt.

Pruia colerā f'mouēt et eā expellūt maxie p'ia palida: Mala: visus eoz' stomacho nocet: et maxie visus recētū q' cito nascūt: et ea q' estate nascūt: et autūno ozificiū possunt stomachi: et ip'z vigorāt: et acetosa acria obliuioes efficiūt.

Coctanū stomachū possunt: et epar: et visus eius putredines in intestinis generat.

Persica febrib' vrētib' pferūt in p'n: et succ' eoz' in fine fac febres putridas si mās habile ad exēdiū nō inuenit.

Iuibe ardore sanguinis extinguit: colerā expellunt humiditates tēperāt: et maxie recentes et maturē: dicit Ratin' q' est mirabilis eozum natura.

Citrū fore nūero ip'z iter herbas et flores bōi odoris. Et bz' vntē foliū ei' et cortex f'mouēdi venenū et possunt cor

Cucumer frigid' bon' stomacho meliores sarraceni q' gallici p'prietatē habent remouēdi colerā.

Mala g'nata dulcia: leuia bonos hūiores g'iant: expellūt hūiores putridos ab ozificio: mouent appetitū comedēdi. Et eoz' acetosa stomacho nociua sunt ex p'prietate.

Nuces et ouellane male stomacho et epati humores malos efficiunt in ieiunio.

Sistici p'prietatē habēt confortādi epar humores crosos expellūt. Et ex philosophis sunt qui dicūt q' qū cum musto sumpti fuerint hūiores a venis expellūt.

Brana pince cala et hūida sūt: opilatōes venarū aperiūt i pectorē: et vesica et renib': et hēt vntē mirabilē. Ingt cra ti. et cessit Alr. qd' g'na pince hūiditatē antiquā expellūt: et p'mouēt hūiditatē nālē et bec ē virt' mirabilis.

Une passe habet virtutē cognitā s'm doctores natura les: q' p'funt egritudinibus intestinozū euz' comeste fuerint: et intestina impingunt: et epar debile.

De sunt medicīne salue: cognite: mirobalani citrini. chebuli: belerici: emblici: fudiberbez: reubarbar: dragā tīgūmi arabicū: aloes: acatia: cassia fistula: Terenabin: cinamomū: amomū: g'nātū: calam' aromatic' cost' dar: sesaban: tralacta: mastix: fādaraca: charabe: lignū aloes: musc': cāphora: ambra: gariofil: sandali: spodiuz faufel: caruinanoti: serbet: nux: mus: bolus ar. neichaberi: lapis des ferri ruzubet bezari. thenet: lapis lazuli: lapis iacit'.

Sisimbrium: mēta: almarda: oux: fumus terre: fenige: misch: seleni: liliū albū: liliuz cel. nenufar celeste: et pallio diuz: aliothbinuz: rofe: violē: virgeria: ladiōn idest oculus bouis. yirga pastoris: infusquam'. Iste sunt tres res medi

cinaz: qbus nō euenit timor. Et si euz' cera vel sepo vel zucharo misceant' raro vel nūq' egro lesionē efficiūt magnā. Nunq' enim vidi vel audiui q' aliq' q' bis reb' mēdicaret magnā lesionē inferret egris. **S**es res q' cognite nō sunt: q's q's vult experiri audaciter cum eis medicari nō debet. Et quādo aliq' i antidotarijs cōfectiones iuenit: cū eis medicet cū reb' iuentis et cognitis: et i cibarijs sic faciat: et cū doctor hoc faciat fortunabit i suis operibus et habebit complementum rationis: et oia que natura humana abhorret et timet omnino dimittat. Et deū exoro vt super his mihi tribuat adiutorium.

Liber quintus de verbis ypocratis.

Acroitus ad tractatus quintum i salute q' nobis accidit:

ppter verbū ypocratis. Ingt abubetri medicina tota est dei et res venerabilis. Et grates deo reddimus eo q' nos fecit aptos in ea: vt veneratores ipsi: et cultores ipsi: et fecit nos imūes a sciētis vilibus: et fecit rusticos remotos ab ea ppter lōgitudinē tēporis et viciuz. Et q' iquisitores scie et trāsatores pauci inueniūt: et etiaz q' illa angusta: et etiaz illi qui sciam habēt apud se. nā apli' augmētāt eam respectu sui q' re spectu amicorū suoz. Et deo grates reddim': et laudes ei referim': et exorā' vt nobis sciētiaz augmētet et ipse dominus diues magnus pter quez nō est alius.

Inquit ypocras cū in die sexta acute egritudinis apparuerit apostema magnū vel liuidū post aurem: in decio septimo die patiens moritur.

Cui in iūcturis nascit' apostema: et habet tumore et scabiē in pedib' ab egritudine vsq' ad mēsem vnū euadet.

Quādo in narib' apostema natū fuerit ad lēticule sili tudinē et ē viride vel nigz moriē hō vsq' ad annum.

Qui dolore i ypocōdrys hūerit: et maxie sinist'ro: ista tio fuerit manifesta: et cito sumis: moriē vsq' ad .iij. diē.

Cuius alicui yctericia supuenerit: et vniuersaliter corp' occupauit: purget cū aq' achabile et sumit terre: et pōatur sup' et bibat vinū temperatum.

Cui apostema apparuerit nigrū vel liuidū in digito: pedis magni sinistri similiter scias eē apostema: et si anterio res fuerit infra tres dies aut septē moritur.

Si in corpore hominis fuerit alchafar idest bertoga: et sunt apostemata parua minuta rubea q' de facili resoluū tur: dicatis ei q' habebit egritudinē leonis. et cū apostēa nigrū apparuerit in lingua patiens febre cōtinuaz in die nō cretica: dicatis q' moritur: et est signum pronosticum q' memoriā amittit.

Corporis dolor et cordis tremor euz' q's a somno surgit repletionē humorū in corpore signat: et est signum pronosticum mortis subitanee.

Cui itra oculuz apparuerit apā ad ouellane magnitudi nē: et dolore nō sentit nec pōd': vsq' ad trigita dies moriē

Cui i sōno mltā loq' apostema hēbit. Cui dolor cū in pedib' euenerit vsq' ad mēses .iij. non moritur.

Si in febribus non adurentibus quis sitim nō patiat: et pedes eius frigidi extiterint: et ozis habuerit amaritudinem infra .xx. dies moritur.

Cui i pncipio nasci apostema nigz apparuerit v' accide rit cū forti dolore velociter ante duos mēses moriē.

Qui velociter olfatū amisit absq' catarro hēbit febre.

Cui dolor in genibus acciderit: et lassitudo euz' surgere voluerit dolor fortis fuerit paralisi capiet.

Dolor iūcturaz sine cā parua vitā p'nosticat.

Cui i ancha apostema calidum nimio ardore euenerit vsq' ad septē mēses moriē.

Cui i digito magno pedis dextri apostema apparuerit

ad nucia similitudine fedu ta i colore q in visu: cum ar
dore nimio fuerit vsq ad annu moritur.

¶ Lingue grauitas si iuueni acciderit post ipsius humidi
tatem morte pronosticat subitanam.

¶ Qui apostema in mollitie auris euenerit cu forti dolo
vsq ad tres menses moritur.

¶ Qui febres qrtane acciderit et fluxu sanguinis ex nari
bus passus fuerit i die no cetica ante tres dies morit.

¶ Qui i palma dolo: cu ardore vsq ad octo menses morit.

¶ Qui cu oculis aptis dormit epilepsia habebit.

¶ Qui a sono terribi surreperit: hoc multu ei accidit: vel
morit vel pecuniam amittit.

¶ Qui manus suas mouerit quasi aliquid acceptur et mou
tui ei apparuerint infra dies. xv. morit.

¶ Qui post septimanā pma febre habuerit feceritq res
qs no pscuit: sicut si se deteperit vel yerositate emiserit
vel verba enormia dixerit sine dubio moriet.

¶ Qui in aliqua egritudine memoriam amiserit habet si
gnum mali pronosticum.

¶ Qui i corpore serpigo luida cu ardore nimio acciderit:
et serpigo cuius coloris ad puritum corruit vsq ad sex
menses moritur.

¶ Qui apostema nigrū luidu vel rubeū euenerit moriet:
maxie si egritudine acutam passus est.

¶ Qui facies tota fuerit: et febre acuta huerit cito moriet.

¶ Qui articuli cito mortui fuerit: cito rationes amittit.

¶ Qui appetitu habuit supfluu: et i hois gbus comedere
consuevit humores venenosos habuit in stomacho: et si
augmentati fuerint moritur.

¶ Qui auditum amiserit superflue: surdus e effectus.

¶ Qui studere ptra volutate sui voluerit: et i studio no de
lectat: vel sonu vel ratione amittit: vel melancolia hebit.

¶ Qui cibaria appetierit: q in stomacho corripuntur pnci
palia membra habebit debilia.

¶ Sitis supflue q sustinet homo e nature sustinibilis.

¶ Same sustinere no e signu bonu fortitudinis nature.

¶ Qui naturam habet debilem in acquirendis reb altis
et magnis moritur.

¶ Corporis ponderositas ppter cibaria cibos supfluos et
potum supfluum sumit.

¶ Crudelitas male intelligetes generat habiles.

¶ Temperantia saluos et saluandos generat.

¶ Liber sextus de scientijs et intellectibus sine gbus re
ctus medicus esse no potest.

Inquit ab uberib. res i medicia exp
tas no potest qlibet homo in
telligere. ¶ Operari cu fiducia que i li
bris reperunt absq sapientia doctoris
res est casualis. ¶ Complexio boni ige
ny hominis: ex opere medicine: et philoso
phie et cogitatione puenit.

¶ Quāplures doctorum libros legere: et secreta eorum i
spicere nimium confert: quilibet eni philosophus aliquid
habet sibi conueniens.

¶ Sarchi tepus paruus est in cognitiōe herbe cuiuslibet
et ex terre nascētibus: sed cognitis est vtedu: ex gbus co
pia haberi potest: et quas non es expertus dimittas.

¶ No sunt culpadi doctores antiqui: q de rebus altiori
bus sunt locuti: et eoz facta dubitanda no sunt: et in his du
bitandum non est: quāuis causaz factoruz no ostēdissent.
Res. n. ratioabiles sūt: de qb locuti sūt philosophi. hois
nā no euadit erroze maxie in reb difficilibus.

¶ Qui ex scientia nali et philosophia adiut non fuerit: nec
ex canonib logicis: neq ex orizōtib sapie: et in rebus secu
laribus delectat: dubitabilis dz esse et maxie medicine.

¶ Cum galienus et aristoteles forasse in re aliqua no co

cordant: graue est eorum rationem concordare.

¶ Bestie frigide et hūide: eib eaz calide et hūide res.

¶ Temperantia rationum earū est cognitio.

¶ Viri spiritualis: et viri naturalis: et viri aialis no solū
in libro nostro sunt diuerse: verum etiam in intellectu.

¶ Quēadmodū in morib et facieb et mēbris hoies patri
bus et auis similes existūt: ita etiā in antiqs egritudinib

hereditat: et maxie i egritudinibus mēbroz pncipaluz.

¶ Cum infirmū curaueris cum rebus ad tēperantia per
tinētibus: cura et cum odoriferis: cum potueris cum his
egritudinem vince: et hoc est rationale.

¶ Ligamentum spiritus cu corpore cum est debile caue
as ne cum fortibus medicinis destruas.

¶ Spiritus vitalis sit destructio: cu ppter egritudines mē
broz non pncipaliū medicina quis vti violenta pnci
palia mēbra resolues: et complexioez eorum destrues.

¶ Libaria confortantia odoris boni tēperantie affinia vir
tutē nālē cōseruant et mēbra pncipalia confortant.

¶ Cum egrū curas: virtutem naturālē vigora: si eni vigo
raueris eam: egritudines quāplures remoues. Si vero
eam dimiseris medicinis quibus vteris eam destruis.

¶ Epar et stomachus medicinas citius rapiūt naturaliter
et cibaria: et si res incōuenientes recipiunt patiuntur.

¶ Dolores acuti calidi velocius frigidis corripunt pro
pter caloris acumen.

¶ Quando corpus egritudine inuassum fuerit: non cure
cum rebus pncipalia membra ledentibus: et si feceris
nocebis: cum conferre te credas.

¶ Spiritus naturā corporis sequitur: maxime si dolor in
membro extiterit pncipali: et cuz dolor hoc modo fuerit
confortetur spiritus cu odoribus: et in similibus placēt
bus: et hec cura corpori existit conueniens.

¶ Medicinas accipere que caput purgāt post cenam cu
dormiendi e tempus magis e conueniens: ab extremita
tibus enim melius educuntur humores: hac enim hora
interiora mēbra vigent fortitudine.

¶ Cum egritudo a cōplexione corporis diuersa fuerit: cu
rari no debet cu rebus cōplexioni contrarijs: maxime si
egritudo fuerit in membro pncipali.

¶ Egritudo cōplexioni mēbri similis: cu medicina cōple
xioni affini curari no debet: sed potius dimittas q cures
egritudinē cu mala cōplexiōe affini vt dictū est: meli est
enim cu medicina mēbro cōtraria eā curare.

¶ Ethicos cu reb vigoratib cōplexiōne cura: et a tēpera
tia non remotis.

¶ Cu pauciorib medicinis hūorem a corpore remonere
que cognite sunt: sani ē: q si cum plurib eum expellas.

¶ Singulares medicine no sūt dubitabiles: et cōuenire i
virtutib dubitat. Antiqui eni philosophi in compositis
medicis dubitabāt vt singulariū virtutes cognoscerēt.

¶ Cum his medicinis debemus operari: quozum virtu
tes scimus: et quazum operationes erga naturam noui
mus manifeste.

¶ Utile est medico nouisse q hūores hyeme et vere plu
res sunt: et estate et autumnō pauciores: facili ergo estate
et autūno curant egritudines.

¶ Egritudinem in membro radicali existere signum est
dissolutionis corporis.

¶ Cum humoris innaturalis effectū reprimis et naturam
getari dimittis conuenienti operari: q si cum vomitu et
fluxu euz curaueris. Omnis enim fluxus vel vomit de
bilitatē nature operat. Et hoc consiliū tibi affectuose
presto: cu humorem mēbri pncipale noueris si petere:
q si fortasse mēbri pncipale petierit omnino apo
stemata debiliū ex egritudine non reputant. mēbra
enim pncipalia eoz sūt debilia: et hec eoz mēbra debet

poti⁹ confortari q̄ putredinē apātis recipere: quanto apli⁹ apostema creyerit tanto eoz mēbra iteriora iuuant.
C Domines in sexto vel in q̄nto climate degentes debēt flobotomari poti⁹ q̄ qui in prio vel i septimo existunt: et min⁹ oium qui sūt in scdo tertio et quarto climate.
C Cū apostema i mēbro fuerit pncipali et dolore egrotās nō senserit: nec defectū p̄ndit: et maxie si ex sanguie vel colera fuerit ḡlatū: et raro huiusmodi egritudines p̄tūgūt.
C Frigida et hūida corpora nāliter pap ex cibis pro nutri mēto recipiūt: et q̄d expellunt est nimis. sed eoz fluentia sunt hūilia: et egritudines q̄s habēt difficiles ad curādū.
C Corpora calida et sicca ex cibarijs multum recipiunt p nutrimento: et multum appetūt: quozum ventres sūt sicci et eozum cure habiliores sunt.
C Ethici ex egritudinib⁹ cū cibaria necessaria desiderāt medicus ea sic p̄paret: vt eozum malitia auferatur et ap petenti ea ministrat.
C Doctores medicie egros d̄bēt solari et si signa mortl p̄pēdant. Corpora. n. hominū spirit⁹ eoz sequuntur.
C Spirit⁹ doctoris humilis adiutorium prestat egros et eius contrarius non prestat.
C Logici. et qui ex igenio pprio volūt indicare: et iuuenes q̄ res nō sūt experti interfectores existunt.
C Decet magis egrū interrogare: vt cāz egritudis iterio re cognoscat: et postmodū rōnale iudiciū p̄stare poterit.
C Decet magistrū vt ab alijs yrinarū indicia ingrat: et eoz verba audiat: nec verecūdes egrotūz interrogare: vt sciat an egritudo iter venas: vel extra existat vt p̄stāt.
C Dubitabilis est doctor qui indicat facile.
C Decet magistrū egri p̄suetudinē cognoscere i sanitate: vt cū res ipsi placētes in sanitate cognouerit: ei p̄mittat cum ab egritudine ereptus fuerit.
C Decet paraliticos vt corporibus suis naturalem calidi tatem appropinquant cū calefactura que nō est ignis caliditate: sed sit incorruptorū virginum.
C Domines a consuetudinibus remonere: si vsus fuerit antiquis dubitabile est.
C Quēadmodū res crude absq̄ ignis caliditate et humi ditate nō possunt excoqui: sic nec digestio celebrat absq̄ humiditate et innato calore.
C Nobis est cōueniens: vt humores i egritudinis pncipio relinquamus. Sed si valde distēperati naturā violate rint eos omnino remoueamus.
C Decet magistrū cū hūores cōtētos iter venas purgare voluerit vt medicamē cibo sile faciat: vt ad venas acce dat: et a nā si existat diuersa: q̄d si fecerit: hūores ad purgā dū aptos faciet: et si vi fortasse iseri voluerit nāz variat.
C Cū hūores purgare volueris mās p̄pares cū medicinis et cibarijs placētib⁹ q̄ cibaria nām medicine habeant.
C Nō est op⁹ balnei calidū in frigidare aut frigidū calefa cere: sed soluere et humectare et abstergere et sudare.
C Poti⁹ ope tiriace idigem⁹ cū sudore puocare volum⁹: et expellere et soluere tā i iuuenib⁹ q̄ i antiquis et debilib⁹ ab egritudine et maxie i iuuenib⁹ fortis nature.
C Facilius egritudines exteriores vere et estate curātur: et contra interiores.
C Nō sunt pauciores egritudines q̄ cū defectu accidunt: q̄ que cum supfluitate pcedūt: et hoc magistrōz error existit quia statim ad purgandum sunt prompti.
C Cū medicinā mistrauerit: et hūore purgauerit: cessa pur gatōe si vtar: corpi. n. nocet et egritudines ḡlabis.
C Ossa et mēbra hominū fride cōplexiōis et hūide sūt de bilia et egritudinib⁹ p̄parā: et facili⁹ curā recipiunt.
C Apostema puerorū expellas exteri⁹. Cateas. n. ne mā iteri⁹ dissoluat: et maxie si mām a matre reduxit.
C Contra ysum egri in oī medicina procedere nō ē cōue

niens: sic vt in die quodā acri frigido exponat⁹ et i die alio reliquas vento calido.
C Egritudines calide in antiquis timorosiore sunt q̄ in iuuenibus: et in eis facilius terminant⁹ vel ad bonū vt ad malum. Nutrimēta enī que ex cibarijs suscipiūt frigidi tati attinent: et de his non est timor nisi propter innate ca liditatis debilitatem.
C Egritudines frigide in antigs cure difficilioris existūt in iuuenibus ecōuerso faciliores.
C Balnea et medicie p̄sunt egritudinib⁹ sibi p̄trarijs.
C Domines qui cibarijs vsi sunt et debiles sūt post labo res statī cibū sumāt: et virtuosī ante cibū laborent.
C Qui cibarijs abstinet si laboret egrotat et hec egritudo est difficilis.
C Paralitici et spasmati in prio secūdo tertio quarto et se ptimo climate nō sūt nisi ex defectu caliditatis innate et ppter remotionē tēperatiē. Vel sūt huiusmodi pp sup fluitatē frigoris: et iō statiz purgari non debēt.
C Cum a capite et cerebro et extremitatibus purgare vo lueris pillulas in quantitate magnas informa: et post ce nam ante somnum ministra.
C Cum humores in stomacho fuerit superflui medicias redactas in puluerē ministra q̄ bene sit cribellatus.
C Cū mēbra pncipalia debilia vel egra fuerit: et tu vis me dicinā tribuere laxatiuā ante egritudinē cognoscas.
C Cum humores ab intestinis remouere volueris in icu nio medicinā ministra: et pillulas informa minutas et hu midas: et p̄cipe egro vt moueatur.
C Ait. cum pillulas formatas iueneris nemini ministres nisi prius in aqua calida humectaueris.
C Ait. omnis medicina laxatiua omnino purgat coleram cū qua caliditas innata et humiditas expellūt.
C Ait. q̄ mēbra pncipalia hūt debilia a medicinis abstine ant: et p̄paret vt nō sint violētē: et tēperamēto affines.
C Ait. ab egritudine cōuale scēs abstineat labore et cōp rationē sue egritudinis et cibarijs illis vti q̄bus vti con senuit anteq̄ infirmaretur.
C Decēs est magistrū vt a cura ppria non recedat ppter egritudinis diuturnitatem: nec a cura dici propter malūz irrationale quod acciderit.
C Egro erit conueniens: vt vnū tantūz medicum eligat: error enim vnius magnam infamiaz nō inducit. Et vni⁹ vtilitas quā in egro efficit collaudatur.
C Qui q̄plures medicorū interrogauerit in errorem incidit plurimum.
C Ait. apostemata antiquoz nō reputant⁹ pncipalia. n. eoz mēbra sunt debilia ad recipiēdū: et corrupti corpi⁹ si ppterea male materie diminuat⁹ natura.
C Ait. quamuis superfluos humores pueri et senes habe ant: non propter hoc purgari debent violenta medicina: debiles. n. naturas habent.
C Ait. ad eam tēperatiām egrum reducas si potes: quam ante egritudinē habere constituerat.
C Ait. nisi sanitatez alicui⁹ agnoueris recessus a sua tēpe ratiā nō cognosces: nec egrū perfecte curabis.
C Ait. multotiēs cōplexiōes ad tēperamētū credes redu ci q̄ ad egritudines poti⁹ reducunt.
C Ait. habitudinē bonā cū forti virtute si supflue soluere volueris errabis: et cū laxatiuis tēperate pcedes.
C Ait. si recte operari volueris vnicuiq̄ egritudinē curas ppriā exhibeas fm ingeniū tuū et intellectum.
C Ait. q̄d sub spera lune p̄tinet et vniuersūq̄ gradus lu ne diuersitatē minuit vel augetur vel aliqua mutatione mutat nūquā in eodē statu poterit pmanere.
C Ait. nihil enim extra naturā existit facile. Si enīz par uā egritudinē si p̄siderauerit fortassis cura erit difficillia

Antidotarium

- et si violenta egritudine recte perpenderis: forte magis cure appropinquabit quam faciat parua.
- A**it in egritudinibus non facile pferas iudicium. Non vrinam habearis nisi postquam egrum videris in presenti: et eum inter rogaueris et examinaueris.
- A**it in omni egritudine egrum interroga.
- A**it omnes febres nam excedit: sed in quibusdam fortiores sunt et hoc secundum humorum diuersitates: et ideo febres colerica a frigidityte superflua non debet extinguere: neque febres quiritana cum frigidityte humectante curetur.
- A**it cui apostema ad similitudinem rose que malo grana to est similis natum fuerit: et corpus ab hoc infirmum fuerit si exterius ad albedinem declinuerit nunquam membrum ad temperantiam reducetur.
- A**it dolores antiquos et debilitates membrorum filij a parentibus contrahere consueuerunt: sed fortasse in filijs vel diminuantur vel augmentantur.
- A**it qui egritudinem habet diurnam et vrinam eius fuerit similis vrine sanorum sanari non poterit.
- A**it medici complexionis temperata esse vt nec rebus secularibus intendat omnino nec expers eorum existat.
- A**it cum tempus corruptum fuerit propter veris humiditatem superfluam in estate procedunt egritudines. scilicet serpiginem et verriginem scabiem et apostemata: sed has euadit egritudines qui fluxum ventris habuerit.
- A**it patres et auios in sua generatione Iuuenes habuerunt membra principalia fortia sunt et eorum virtutes maiores sunt. Et his Iuuenes contraria accidunt. Si in patres et auios senes fuerint humiliores habent memoriam et rationes.
- A**it hominibus calide et humide complexionis cito tristitie eueniunt: sic in eis citius egritudines generantur.
- A**it quod odorabilia et res saporiferas abhoruerint habent humorum copiam putridorum.
- A**it in omni ciuitate in qua nubes esse consueuerunt capita in eis degenerationis a vaporibus repleti: ex quibus vaporibus catarrhi consueuerunt generari: in hoc tempore extremitates corumpunt.
- A**it cum in ciuitate in estate fuerit nebula in eo anno febres putride generantur.
- A**it ieiunius in estate corpus affligit et colore palidum efficit et melancoliam generat et visus debilitatem.
- A**it sanguis cito ad aerem coagulat terribilibus humoribus est.
- A**it in omni ciuitate a mari elongata homines degeneres habent corpora sicciora.
- A**it in omni terrarum genere corpora quatuor non sunt eadem cum sol existit in aliquo quarta circuli signorum. Cum enim frigus euenierit in quibusdam terris. In alijs estas eueniet. Et cum in quibusdam ver euenierit accidit in alia autumnus: et quemadmodum mutantur tempora: ita et mores et voluntates diuerse sunt: sicut cum hi qui egipto sunt habent ver: illi qui in india versant habent estatem. Et illi qui morantur sub equatore dicunt duas habere hyemes et duo vera et duas caliditates: et duos autumnos in omni anno: et ideo arbores eorum plures: et eorum fructus meliores et acutiores similiter.
- A**it mulieres que multum dormire consueuerunt supra dextrum latus vix pariunt feminam.
- S**i aliquis cum muliere coeat retro filij qui nascuntur si masculi sunt fieri sodomite. Si vero femine erunt valde icotinectes.
- A**it dubitabilis esse debet qui a societate feminarum oino non est remotus et in iuuenium societate gaudet.
- A**it non accidunt egritudines minus ex humorum paucitate quam ex ipsorum abundantia et in hoc est error doctorum qui statim pharmacia vti volunt.
- O**mnia venenosa et maxime ea que vaporosa sunt capiti cerebroque sunt nociua.
- A**it quemadmodum plante in longitudine latitudine et altitudine diuersificantur: ita voluntates et complexionis variantur.
- A**it diuersitas latitudinis terrarum complexionis et mores et cibaria diuersificantur usquequaque plura sunt a secundo in quarto et a quarto in secundo gradu. Et he diuersitates filios sunt diuersitatis que in his acciderunt ex eo quod quedam sunt horulacee: et quedam montane: et quedam nascuntur in campis.
- A**it. decet modicum vnguenta diuersificare secundum diuersitatem naturarum membrorum.
- A**it. melancolia in iuuenibus cum medicina forti purgari non debet: pauca enim est eorum corporibus et non bene adheret corpori. Et ob hoc si medicina violenta fuerit de principali natura membrorum totum remouet.
- A**it. bonum est doctori quod cum dietis egritudines remoueat vel curet: si potest et non cum medicinis.
- A**it si cum longo tempore medicina vel vomitu usus non fuerit et vomitum vel fluxum ventris ei acciderit non est priuandus.
- A**it parum diuersificantur ventositates in corporibus que absque vaporibus sunt.
- A**it vrine que sanitatem ostendunt in hominibus non commutantur in substantijs et coloribus.
- A**it complexionum calidas in sanitate in hominibus non est eadem in eorum multitudine in corporibus.
- A**it qui salutem vrinam egri non respicit in egritudine eam perfecte cognoscere non potest: ipsi cura vitati prius erat affinis.
- A**it debiles ex egritudine: et ex iuuenibus et antiquis cum habuerint apostemata non repercutiuntur cum medicinis violentis et fortibus: sed cum medicinis temperatis.
- A**it cum ratione hominis fuerit perturbatio cum frigore et siccitate vitari calidis rebus et humidis odoriferis que cerebrum per eius attractionem alterant interius: exterius liget patientem ne iuncturas exterius exponat aeri.
- A**ntiqui qui ex consuetudine quater in anno minui consueuerunt cum ad quadraginta annos ter in anno minuantur: et cum ad sexaginta bis: et cum ad septuaginta semel: et post hec a minutione caueat.
- A**it senes post annos sexaginta a minutione capitalis venae caueant: neque qui septuaginta quinq; annos habent minuantur a vena basilica.
- A**it qui in iuuetute multoties minui consueuerunt cum ad sexaginta annos pueniunt in frigiditate: et paralisi capiunt et maxime qui frigidi et humidi sunt natura.
- A**it principalium membrorum virtute maxime custodias: humiditates enim recipiunt et non expelluntur de facili: iteque vix minui.
- A**it usus magistrorum in causis egritudinum: et in eorum experimentis laudandus est.
- L**ibri aphorismorum rasis finis.
- A**ntidotarium rasis in quo continentur compositiones plurius medicinarum ad diuersas dispositiones et multorum oleorum.
- D**e aptatione medicinarum ad diuersas dispositiones vt possint sumi sine horribilitate. CAP. I.
- D**e aptitudine medicinarum vt sine horribilitate possint sumi scilicet rasis pilule mirobala norum que sunt compositae non volentibus sumere decoctionem. scilicet. c. mirobala. citrinos et conuulsatos submerge in aqua: ita vt cooperat aqua et expone soli septe diebus: deinde cola et aqua reserua: et super eosdem aliam aquam mitte: et per mitte tandem doceat fiat absque sapore: deinde repone vitraque aqua in vase vitreo et obtura os cum pano lineo: et per mitte doceat ispersit aqua in modum mellis. Postea serua tandem doceat pilule formari possint: et accipe ex eis. v. pillas: vel. iij. et solve cum sucharo. **S**i volueris remouere asperitatem cofice cum viscositate te pilule: purgant enim sine labore: et sine horribilitate sumuntur.
- M**edicamen ad epilepsiam datur pueris et delicatis. scilicet. succi squille penid. coque et mitte pigis nigri. et. gingiber.

Antidotarium

variola. *℞. paleaz. veter. inietat. in parietib. ⁊ ossu i mentozu in parietib. rad. cane sicce. ⁊ testas luti albi. am. diana. 3. r. lupini. 3. r. vi. sem. cucu. 3. i. r. i. 3. r. cap. ve. 3. r. aristol. lon. costi. ana. 3. r. cōfice cū aq. melonū. ⁊ facies vnge. ⁊ abluē post. vii. horas cum decoctioe violaz.*

*℞. Medica. valēs ad multa. albificat facies ⁊ rubedi nem inducit. ⁊ multū durat. ℞. farine fabaz. 3. r. farie oz. dei. 3. r. x. semen cucu. 3. r. v. amigdalaz. dulciū. 3. r. simule tritici. 3. r. v. stercom. passerum. 3. vii. lupini. 3. vi. confici antur cū aqua surfuris. ⁊ appone. ⁊ mane abluē cū deco ctione violarum ⁊ camomille. *℞. Dixit. d. si quis accipe ret sem. cucu. ⁊ pistaret cū tritico croco. ⁊ mirra. ⁊ pulpa melōis. ⁊ informauerit trocos erūt mirabiles i abluēdo feces vultus ⁊ mundificando corpus.**

℞. Medica. valēs ad crositudinem cutis faciei. ⁊ manus. ℞. cipe cere pinguedinis yrei ana lib. i. medul le cerui. 3. iij. mirre. 3. i. vitella ouorum. vii. liquefiat ce ra cū oleo violaz ⁊ cōfice alias species. ⁊ pone sup locū notū. Sed nota q. debemus vti istis medicinis precedē te balneo vel abluēdo cū aq. calida donec rubet.

℞. Medica. cōfortās radices capillorū mundificans caput ⁊ barbā ab humore corrupto. ℞. salis ysti pulveri sati tantūdem suchari conficiant cū oleo ⁊ caput inu gatur in balneo.

℞. Aliud faciens capillos odoriferos ⁊ confortans radi ces eorum. ℞. spice nardi sandali albi. costi. cardamō. fo ly. ana aureum vñ cōfice cum vino odorifero. deide ac cipe olā babētes ozificiū strictus in fundo perforatā quā linica intus supradicta cōfectōe. postea suffumigabis cū mirabolanis linobis sucharo. yngula cabalina vel san dala. ana. ⁊ cū fuerit desiccātū ex fumigio rad. ⁊ pulueriza bis. postea omnia cōfice cū vino odorifero ⁊ iterū linias sicut pri. ⁊ suffumiga stozaces siccas sādā albis ⁊ cāpho ra. ⁊ desiccātū vides. ⁊ ad vsum reseruabis. Ex quo parū resolues i vino ⁊ caput vnge.

*℞. Medica. facies oziri capillos statim. ⁊ ad eorum va lens fixurā. ℞. succi folioz salicis. lu cel mirte ana. 3. iij. ponatur in ola super ignē leuem. ⁊ tandū bulliat donec remaneat tertia pars. deide pulueriza. 3. i. laudani. ⁊ mit te cū eo oleū mirte ⁊ mitte totū in simul. de quo radices capilloz iniges. *℞. Dixit. d. q. si caput fuerit lotū cū aq. mirte confirmat capillos. ⁊ eozū prohibet casum.**

℞. Medica. denigrās capillos. ⁊ facit eos redolere cō fortās cerebrū. ℞. papaueris nigri. 3. ij. corticis nucum viridum. 3. iij. laudani. 3. ij. ligni aloes. 3. i. gariofiloz. ma sticis. nucis muscate. cipi. cinamomi. ana. 3. 5. mirab. em blicoz. 3. i. ⁊ 5. nucis cypressi. 3. iij. folioz oliue. 3. r. ⁊ 5. pulue rizent. ⁊ cōficiāt cū mucillagine maluanisci. ⁊ cū q. tūoz aureis alcāne rubee 3. ij. 3. p. abluē cū decoctōe corticis nu cu. ⁊ mirte. postea vngas. ⁊ suffumiga cū laudano ⁊ mo retur sic per noctē. mane vnge cū oleo mirte. ⁊ sic abluē caput. ⁊ hoc ē faciēdū aliquib. vicib. in lōgo spatio tpsis.

℞. Aliud denigrās capillos ⁊ facies pulcros. ⁊ sine nocumē to. ℞. galle frixe in oleo. 3. i. dragaganti. 3. i. tartari combu sti. 3. 5. nucis cypressi. 3. 5. dragantum. 3. 5. laudani. aureos iij. cicorum nigrozū combustoz aureos tres. baurach aureos septem. pulueriza. ⁊ confice cū tertia parte. ⁊ ad pondus omnium alcanne. ⁊ confice cū vino odorifero. ⁊ superpone capiti per noctē. ⁊ mane abluas cum iure ci ceruz nigroz. ⁊ iuenies capillos nigros qd nō ē faciēdū nisi i lōgo spatio tēporis. ē enī expm.

℞. Aliud denigrās capillos. ℞. succi corticis nucū viridiū 3. iij. glandiū. 3. vi. vini. 3. vii. bulliāt ad ignē donec rema neat tertia pars. ⁊ mitte calcanti. 3. i. olei oliue libras. 5. confice. ⁊ vnge.

℞. Aliud ad hoc. ℞. succi papaueri rubei. succi nucū viridiū

olei mirte ter tñ cōficiant ⁊ vnge.

℞. Aliud denigrās capillos. ℞. galle frixe i oleo. 3. i. alcāne 3. 5. eris cōbusti. 3. ij. saligēme. 3. ij. puluerizet ⁊ cōficiant cū aceto mixto cū aq. cala ⁊ suppone capiti. ⁊ desup pone folia atriplicis. mane abluas cū viscositate maluanisci aut psily. aut granorum coctanoz.

℞. Aliud denigrās capillos. ℞. litargiri calcis ana. pone in vi. libris aque. ⁊ expone soli. iij. diebus. ⁊ quotidiē moue as ter. deide inūge lanā ⁊ si nigrescit serua. sin autē mitte in aquā. vi. ptem litargiri ⁊ calcis. ⁊ pone ad soles p alios tres dies ⁊ cola. ⁊ sic facies dōec nigrescat lana. postea cū illa aqua confice alcanā. ⁊ appone capill.

℞. Aliud denigrās capillos qd est mirabile in hoc. ℞. mi rabol. n. galle. ana. 3. i. litargiri. aur. i. emb. 3. i. nitri aur. 5. aluminis aur. 5. eris combusti. aur. 5. sal. geme draganti. ana. aur. i. puluerizent. ⁊ pficiāt cū decoctione dactilo rum. ⁊ suppone capiti. ē. n. valde mirabilis.

℞. Aliud facies renasci capillos i supcillis ⁊ i barba. accipe plūbz. ⁊ fac ex eo mortariū. ⁊ pistellū. ⁊ pone itus oleū ro. ⁊ mirtinū. ⁊ pista tādiū donec mure i col. plūbz. fiat spissum. ⁊ inūge locū quo vis facit oziri capillos. ⁊ dimit te per noctem mane abluē.

℞. Aliud breue denigrās capillos. ℞. alcanne ossium da ctilorum. añ. confice cū decoctōe corticis fabaz. ⁊ galle.

℞. Aliud facies nasci capillos ⁊ pillos i supcillis. ⁊ i barba forte ⁊ denigrās ē. ℞. papaueris ru. folioz mirte capil. ve. spice nardi. ciperi. feniculi. apy. emblicoz. nucis cypssi ana. 3. i. decoquāt in. iij. lib. aq. dōec remaneat lib. i. col la. ⁊ colature addat. lib. i. mirte. ⁊ coque in caldario ple no vsq. ad cōsumptionē aq. deide accipe corticē pini lau dani. ana. tertiā partē. 3. puluerizēt subtilestine ⁊ mitte i oleo miscendo. vnge mane ⁊ fero.

℞. Aliud breue expm ad oziedū capillos. ℞. ossiū dactilo ruz laudani ana puluerizetur ⁊ confice cum oleo mirte. et vnge locum.

℞. Aliud denigrās capillos. ⁊ confortās casū illoz. ⁊ ē breue. ℞. nuc. cips. ⁊ decoq cū vno ⁊ aceto añ. ⁊ abluē ex eo capil.

℞. Ad destructiōez ortus capillorum omnino. remoue ca pillos d loco. postea vnge cū viscositate psily ⁊ aceto sepe aut cū opio ⁊ aceto aut cū tartaro ⁊ melle. qd ē expm.

℞. Aliud ad idē vnge cum sanguine rane vel testudinis.

*℞. Aliud ad fursura capilloz si caput fuerit calide cōple xiōis. accipe ciceres puluerizet. pfice cū aqua atriplicis. ⁊ caput i ea abluē. *℞. Aliud ad idē si caput fuerit frigide cōplexiōis abluē caput cū aq. collogntide cū aqua lupio ruz. aut cū aq. i q. resolutū fuerit nitru. ⁊ fel tauri.**

*℞. Ad idē accipe fursur lib. ij. remolliāt i aq. per diē ⁊ no cre. postea expme et cola. colature admisce. lib. i. aceti bu liat. ⁊ ex eo caput q. bluc. *℞. Aliud abluē caput cū aq. atriplicū ⁊ fenugreco ⁊ vnge cū oleo lily cel.**

℞. Aliud. ℞. lupini absinty ana. pulueriza. et confice cū aceto et caput abluē ⁊ c.

*℞. Compō multoz oleoz. CAP. III. **L**enz iuriulē sic fit. Acci. iuriuleni ⁊ folia multa iecimini misce insit. frica ma nu sepe vel cū ligno alio die cribra ⁊ folia sup cribrū remanebūt. iuriuleni iferi. cadēt pov stea appone alia folia et fac sicut pus p ordinez p. r. dies. postea pista iuriulē et extrabe ei. oleū cū aq. cala. Et si volueris claz. facere adde pap. salis puluerizati. hoc aut oleū est ca. et hūidū dissoluit. et hūefacit cutē ⁊ capillos. et aufert fissuras accidētes i manib. ⁊ pedib. valet ad pruritū siccū et ad spasmū. de inanitione et bibitum exp pellit lapidem a renibus. Sed nocet stomacho quoni am remollit eius vilos propter eius humiditatem et neruos eius relaxat. ⁊ debilitat opationem vritis rege*

tine: et digestis et cito quertis i colora: et inducit sitim.

¶ Si autem aliquis sumperit ex eo ad pondus .3. y. .3. q. de aqua aloes .2. y. .3. passul. ieiunus valebit ad asperitatem corporis: et ad pruritum accedentem ex sanguine et flegmate falso: et si addideris .3. i. penid. erit vtilius et valet senib. et frigidis a complexione: et cephalice: et iniectionis in nasum valet emigrante: et torture faciei et epilepsie: et si ex eo factus fuerit emplastrum cum cera citrina et ponat super apostema durum digeret et dissoluet.

¶ Oleum rosa. fit sicut diximus in iecimino. Sed amitteret virtutem: fit autem tribus modis: quorum primus est iste: Accipe olei olivae loti lib. i. et pone in vase vitreato: et pōe i eo quartam partem ro. viridit. et opilla caput vasis et suspende ad solē per tres dies: postea cola: et in vitro repōe et iste modus ē melior oibus alijs et subtilioris substantie.

¶ Secundus modus est iste: accipe oleū et ro. in eadez quantitate predicta: et suspende in puteus ita q. tangat ab aq. et dimitte sic per duos mēses: deinde cola et reserua.

¶ Tertius modus sume oleū et ro. in eadem quantitate et pone in vase vitreo itus melle illinito: et opilla caput vasis: et sub mitte in pfūdo terre: in loco ubi nō tāgatur ab aq. nec alia humiditate: et dimitte sic p. duos mēses: et oleum sic factum magis acquirit odorem a rosis q. prima olea.

¶ Laus ei. hoc oleū hz ponticitatem mediocrē: est etiā fridū: tamen eius frigiditas nō ē manifesta nec eius ponticitas. Et si aliquis sumperit ex eo in maiori quantitate q. debeat maxime si fuerit admixtum cū rebus molificantib. et constrictiuis sedat omnes dolores calidos. Et si fuerit sumptū per os valebit cōtra arsuram stomachi. Et similiter si ex eo stomachi fuerit vinctus. Et si supert fuerit cū psilio abluto: et pax ad ignem calefacto valet fluxui: et vulnerib. intestinum. Et si sumatur cū lacte caprino valet arsure vrine et vesice: et valet viceribus renū: et calori corū: et ē mirabilis in pas. obertica.

¶ Et si admixtū fuerit cū aceto: et infusū fuerit supra caput: valet cephalice ex calore solis: et fumositatib. febris: et frenesi non vere: et admixtum cum aceto: et ex eo corpus inunctum valet pruritu: et scabiei.

¶ Sed hoc non debet fieri nisi post purgationem corporis: et cū capiti accidit percussio cū fractura ossis i qua appareat tela capitis tep. erit in loco san. colūbe vel turturis: et sedabit dolorē et admixtū cū vitello oui decocto. Et sup. oculū iposito sedabit dolorē: et cerotū factū ex eo cum cera alba: et suppositū fissuris manū et pedū curabit eas. ¶ Silr fissuris labiorū et nasi cū succo plantaginis mixtū et ore abluto valet eius vulnerib. et vesicis valet etiā combustioni ignis.

¶ Oleū viol. fit sicut ro. valet ad pruritum corporis: et mēbra extendit spasmata: et lenit asperitatem: valet fissuris labiorū et nasi: et cephal. ex calore et frenesi: et mixtum cū lacte mulieris statim multo: valet frenesi nō vere et vigilijs: et iniectionis in auriculis p. se solū vel cū lacte mulieris valet: et p. siringas in virgam iniectionis valet arsure vrine: et mixtū cum ptisana: valet tussi sicce et asperitati pectoris et canne pulmonis mixtū cū cera alba et positū sup. cōbustionem ignis sedat dolores: et apostema et mixtū cū farina ordeī: et suppositū berisipille: vlt. pleuresi dolorē sedat.

¶ Oleū nenufarinū fit sicut oleū rosarū: valet ad cephal. ca. vaporib. cerebrū ascendētib. vigilijs: frenesi: mixtū cū cera alba: et oleo rosato: valet apostematib. stomachi et epatis calidis et vehemēti siti potatū cum psilio abluto valet vtherib. vesice et tñu clisterizatū et valz arsur. vrie.

¶ Oleū lily celestis fit sicut ro. ē aut calidū et hūidū valet ad dolorem stomachi: lana in eo intincta: et matrice missa valet tractiōi orificij mfcis: et ei. spasmo et apostematibus q. fiūt in ea: et valet cephalice ex frigore iectū in au-

riculis valet dolori percussis admixtū cū litargiro. Et cerusa: inducit cutez in vulnerib. senibus.

¶ Sit autem alio modo. B. storacis sicce costi campore: mastice .3. 5. croci auz. i. gar. cinamomi ana. 3. 5. cōquassentur: et ponantur in vase vitreo cū oleo abluto ad pōd. oinz et flores lily albi per diē vñā desiccati triginta numero pone in vmbra per tres mēses: et postea vtere.

¶ Oleum mirtinum. Accipe foliorum mirti humidi libras quattuor quassa et pone in vino die ac nocte: deinde cola: et pone in olla cum quattuor guttis olei olivae: et decoque super pūnas donec cōsumat vinū cola: et vter.

¶ Sit autem ex florib. eius sic: accipe ex eis quattuor. 3. et pone in lib. vna olei: et suspende ad solē duob. diebus cola: et vtere. ¶ Sit autem ex folijs tribus modis: quorum primus ē talis: accipe folia mirti viridis et pista: et extrabe succū: et misce cū tantūdem olei olivae: et decoque vsq. ad cōsumptionē succi. ¶ Secundus modus ē vt decoquant folia cū vino donec accipiat virtutē foliorum cola et misce cū tantūdem olei et decoque in vase duplici donec aqua consumatur. ¶ Tertius modus est vt accipiat folia mirti viridis: et mittant in oleū: et exponantur soli p. decē dies: et vtere: valet ad fluxibilitatem stomachi: et epatis: et enim valde poticū et frigidū. Sed illud ē melius i cuius gustu inuenit amaritudo et viriditas: et ei. dolor est sicut odor mirti: quo si corp. yngat prohibet sudorē: et cōfortat mēbra debilia: et fluxibilitatem iuncturaz: curat fissuras ani: et sicū valet cōbustioni cum cera alba: valet vulneribus omnibus ex qbus manat hūiditas: et positū sup. vulnera inducit carnem: et mixtum cum laudano et capiti superpositū facit ad ortū capilloz: eorum radices cōfortat: et ipsorū prohibet casū: et eos denigrat: iectus i aures i qbus ē venenum ipsum desiccatur.

¶ Oleum camomille sic fit. Accipe flores eius et mitte in oleum et suspende ad solē decē diebus: deinde cola et serua.

¶ Sit etiā alio modo accipe capita camomille viridis: et pista: et accipe succū et tantūdem olei: et decoque sup. ignē i vase duplici: donec succus cōsumat: et remaneat oleū: et in illo oleo. itez mitte succū. Et itez coque sicut prius: et hoc fac sepe donec fiat oleum forte odoriferū.

¶ Valet lassitudini: et cephalice ex melacolia: et generalit oibus doloribus: et ē cōueniens omnibus opilationibus et est valde subtile. Sed melius ē ex q. resolutur odor: sicut odor maloz macianoz.

¶ Oleū citri nō fit multis modis: Accipe olei zābac. lib. i. corticē triuz citrozum pone i oleo: et morētur p. tres dies: postea remone illos cortices: et appone alios: et sic facies donec tota virt. corticis mader i oleo. ¶ Sit et alio modo. Accipe citrum viride et rade eius corticem superiorem cū vitro vel ferro subtili: et pone in ola noua cū aqua rosata et oleo zābac: et decoque donec citrum albescat et mandetur eius vis oleo: tunc remoueat ab igne: et dimitte per diē: postea cola: colature adde succū cāphore: et vsui reserua. ¶ Sit etiam alio modo. Accipe citrum cū bene fuerit maturum: et rade corticem superiorem: et pone in vase suffumigato ambra: et pone in oleo et moue decem diebus: deinde cola et adde alias rasuras vase primo suffumigato: et repōe in vase stricti orificij clausi cum cera. ¶ Hoc oleum nobilissimum est et vntur eo reges et duces: valet ad egritudines senum: et ad tremorem accidentem in quartana et quotidiana: valet ad dolorem iuncturarum: quia eadem hora facit quiescere egrum: valet paralisi: et tremori capitis cardiaci et sciati ce: et dolori dorsū et iniectionem in naso valet epilepsie: et emigrante.

¶ Oleum macianorum sic fit: frica inter manus mala maciana cum iurulem.

Antidotarium

C Postea extrahet oleū a virtutibus aut accipe cortices virides et pone in oleo et suspende ad solē donec ius macia-
nozu mandet oleo confortat animā per suū bonū odorem
valet egritudinib⁹ melancolicis bibitis vel extra inunctum.

Oleum citoniorum fit duob⁹ modis: sicut fuit oleū ma-
cianoz valet emoptoyce pas. et cephalice: et catarro cali-
do et calido apostemati epatis et fluxui cronico qui fit ex
calore clisterizati valet vulnerib⁹ itestinoz manifeste.

Oleū costi accipe costi. 3. p. et pōe i vino p. vnus die: et
postea mitte libras quattuor olei: deinde coque donec cō-
sumat vinum cola et vtire: bibitū vel inunctum valet fri-
giditati stomachi et epatis: et tremori qui fit in accessib⁹
febrilium. pulcos reddit capillos.

Oleum masticis accipe masticis. 3. vi. tere. et coque cum
duabus gurtis olei abluti donec cōsumat tertia pars: et
conserua: valet ad dolorem matricis qui calefacit: et ad-
iuuat retentione mediocriter: valet fluxui cronico: et obli-
uitati epatis: et vulnerib⁹ intestinoz: et facit colore pulch-
rum et curat manuum fissuras et pedum.

Oleū basiliconis gariofilati. **A**ccipe basiliconis vi-
ridis. 3. li. et appone libā vna olei et clauda vas: et suspen-
de per viginti dies. Deinde cola: et reserua: et si vis facere
fortius muta basilicon in q̄libet septimana. Et si volue-
ris suspende ad solē: sed qd suspendit in puteo ē fortioris
odoris: et qd suspenditur ad solem est subtilius: valet cādi-
acis: et melancolicis. Confortat cor: et reddit audacem.

Oleum absinthij: accipe flores virides. lib. i. et pone i tri-
bus libris olei abluti: et suspende ad solē: hoc oleum ē val-
de mirabile: deinde valet bibitum opilationibus epatis.
valet ictericie: prouocat mēstrua: stomachum debile cō-
fortat iniectionem auribus interficit vermes factum ex eo
cerotū et superpositus stomacho debili confortat ipsum
valet suffocationi fungit: bibitum cum oximelle aperit
opilationes splenis et epatis.

Oleum zingem fit sicut oleū basilicōis valet cardia-
ce tremori et timori bibitū aut inunctum.

Oleū beris fit sicut ro. et est tempore cōplexionis subti-
le. valet fatigatōi lassitudi: et cephalice q̄ fit ex bu. mixt.

Oleū aneti fit sicut oleū camomille: valet dolorib⁹ ac-
cidentib⁹: ex v̄tositatē: et mollificat duritiē apostematis
vbicūq; fuerit siue in matrice: siue in alijs membris: va-
let lassitudinē: et dolori aurium qui fit ex v̄tositatibus.

Oleum nucis: calidū est et siccū: et virtus ei⁹ est sicut vir-
tus olei de ben. et extrahit post pistationē: et exp̄sionē
cut oleum de iuriulē: et est fortis dissolutionis: et valet do-
lori renū: et vesice. et fissuris ani. S. nociuū est stomacho.

Oleū laurini calidū est et siccū: et fit sic. accipe bacas lau-
ri maturas: et pista cū aq; dōec supnatet oleū: et aggrega
oleū: aut decoq; cū aq; dōec cōsumat aq; et remaneat oleū
et fortius ē illō qd est nouū viride min⁹ amara: et mollifi-
catuū et calefaciēs: et agit officia venarū: et valet dolori
mēbroz: ex frida cā: valet scabiei: puritū: ipetigini: que
fiunt ex flegmate salso valet alopicie tyrie. S. debet istō
cauere habēs caput calidum.

Oleū fenugreci: accipe fenugrecū. lib. i. olei. lib. viij. ci-
peri lib. ij. calami aromatici. lib. i. pone i oleo p. decem dies
quotidie moue ter et exp̄ie oleū: et reserua: valet vlceri-
bus faciei mūdificat maculas: facies mollificat valet du-
ritiē: et apostematib⁹ matricis: et difficultati part⁹ et apa-
tib⁹ calis et itestis et ano clisterizati: et valet fissurū pedū.

Oleum amigdarū amararū sic fit: accipe ex eis lib. i. et
sicca: et cōtere in mortario ligni donec fiat sicut medula et
funde desup. 3. 5. aq; buliētis et frica manibus: et si videris
oleū exiēs iter digitos sufficit. Sinaut adde aquā donec
exeat oleū s. caue ne apponas multū de aq; color eni ei⁹
fit sicut color lactis et corūpif. Ita qd nō pōt exire oleus.

Deinde exp̄ime in vase et aggrega illō qd supernat at
sime. Deinde infunde aliam aquam super massā quam ha-
bes in manibus: et permitte donec combibat aquā et fac
sicut pri⁹ donec habeas oleum sufficiētē. S. sicut extra-
hitur oleū de amigdalibus: et apostematibus: et suffocatio-
nibus et earum doloribus: et apertis opilationibus splenis: et
epatis: valet asmati: et dolori renū cum cera mixtum: et
superpositum pectori valet apostemati lapidi renū: et
splenis apostemati: extendit rugas faciei: acuit visus: au-
fert maculas corporis. mixtum cum niue: et positus super
caput valet vulneribus capitis et furfuribus.

Oleum amigdarum dulcium est bonum pectori: epa-
ti: pulmonē: lenit asperitatem et valet arsure yrine et dis-
soluit apostema dura et extendit spānum.

Oleum sinapis: pista sinapim: et mitte in aqua calida: et
misce cum eo parum olei: et dimitte per vñū diem et exp̄-
me per mantille donec exeat oleum et reserua. valz do-
loribus: et desiccāt humiditatem: valet alopicie et dolori iū-
cturarum: paralisi: tremori: morui scorpiōis: et posterior
pars capitis ex eo inuncta tollit obliuionem valde con-
fortat memoriam: dissoluit flegma: et calefacit nervos.

Oleū auellonarum extrahitur sicut oleum amigda-
rum et est temperatum subtile. valet contra venenum: et
morbus reptilium.

Oleum de fisticis fit sicut oleum amigdarum simili-
ter valet tussis: et dolori pectori et epatis: et fride p̄plexiōi.

Oleum persicorū similiter fit: valet emigrance et apo-
stematibus aurium. mirabiliter etiam valet in fissuris
aniet apostematibus.

Oleum alipidi: accipe lib. i. combure donec creper: et p-
mitte donec infrigidetur: et pista donec fiat sicut medul-
la. Deinde accipe fenugrecum: et pone in aquam per dies
vñū: et cola: et pone super ignem aquam illam: et cū bul-
licrit mitte in eam nigellam: et post duas vel tres munda-
tiones remoue et collige oleum suauiter: et iniectionem in
narib⁹: valet catarro: et emigrance et frigiditati cerebri: et dolori iū-
cturarum: et generaliter optimū ē i egritudinib⁹ fridis.

Oleum yrtice fit sicut oleum sinapis. laxat flegma va-
let dolori dozi bibitū aut inunctum.

Oleum insquami: accipe semen eius album siccū: no-
tūm malaxa cum aqua calida: et pone ad solem: et cum
desiccatum fuerit misce cum humido tandū donec ni-
grefcat et mollescat. Deinde exp̄ime per pānū lane sp̄is-
sum: et aggrega oleū suauiter. est autē frigidū et valet vi-
gilie et iniectionem in naso sedat cephalicā calidā et
dolorem matricis et aurium: qd si inungantur tempora in-
ducit somnum.

Oleum ouorum: accipe oua et coque et vitella pone i cal-
dario ferreo sup prunas donec cōburātur et oleus qd ma-
nat serua in vitro: valet dolori ani et eius passionē: et do-
lori aurium et dentium.

Oleum de semine cucurbitae fit sicut oleū de amigda-
lis: et similiter oleū de melonib⁹ et citrulis: et cucumerib⁹
valet cephalice calide calori capiti asperitati nasi inducit
sonū et bene vtitur eo in passionib⁹ lapidis arsure vesice
iniectionem per siringam valet.

Oleū frumti. Accipe frumētū et pōe sup marmore et ca-
lefac lamias ferreā crossā et pone desup: et exibat oleum.
valet impetiginibus.

Oleū nigelle silr fit: valet ipetiginib⁹ magl qd oleū fru-
mentū.

Oleum storacis sicce accipe storacis sicce. 3. quattuor
olei lib. ij. coque dōec ius mādet oleo: cola: valet dolori
iūcturarū ex frigida cā pap mortificat. qre sedat dolorē.

Oleum piretri sic sicut oleum costi. confortat stomachum calefacit membra frigida valet paralisi flexibilitati nervorum et iuncturaz dorso cum eo iuncto et posteriori parte colli an accessione febris qrtane et quotidiane. aufert tremore quo corpus iniectione valet mortificationi membrorum et reuocat calorem ad membra et puocat sudorem. iniectione in nare epileptici valet: et cephalice et emigrance frigide.

Oleum euforby. Recipe euforby. 3. i. puluerize et mita in lib. i. olei: et pone sup igne vel ad sole forte. valet ad rugitum aurium: et est mirabilis in sciatice passione: et ad dolo rem dorfi et ancarum: non debet per os sumi: ipsum enim vulnerat intestina.

Oleum formicarum volantium. Recipe mille et pone in oleo confortat coytum.

Oleum rute. Recipe succum foliorum rute lib. 5. olei lib. v. aque lib. ij. coquant donec consumatur succus et oleum remaneat cola: et serua valet friditati renu et vesice: et dorfi et paralisi vli et particulari: et flexibilitati nervorum. abscondit coytum dorso ex eo iuncto: et iniectione in naso valet vetositati.

Et scilicet ex eo cerotum possum si aputa apta attrahit venen: nullo qd fluit ex eis: valz colicis cu buti. clisterizatu.

Oleum saluice pista saluicam et pone in aqua: coque et pone oleum: et coque super igne: referua colatum: valet difficultati vrine: lapidi: dolo renu bibitum: vel inunctum vel iniectionem.

Oleum oleandri. Recipe succi oleandri. lib. i. rosarum lib. 5. olei onfacini. li. ij. coque donec consumatur succus. cola referua. valet scabiei et aufert eam omnino.

Oleum canabis sic sicut alia olea. calidum est et siccat. valet dolo nervorum. duritie matrici. dolo aurium. cerotum scilicet ex eo dissoluit aputa dura. valet vlcere capiti puerorum.

Oleum maiorane sic sicut aliud oleum valet lassitudini: et iniectione in balneo valet paralisi torture oris: et iniectionem naribus valet oibus ifirmitatibus frigidis iniectione in auribus sedat rugitum et tinitum dissoluit ventositatem: puocat menstrua: valet morsu scorpionis.

Oleum balaustie sic fit. mitte balaustias in oleo onfacino et suspende ad sole p. lx. dies cola et referua. frigidum est et stipricum. confortat membra debilia. valz emoptoica: emplastrum scilicet ex eo cu cera alba curat vulnera et vlcera.

Oleum mirobalanorum emblicorum: accipe ex eis li. i. coque cu tribus libris aqua donec remaneat tertia pars cola misce cu oleo onfacino. lib. ij. coque donec remaneat oleum cola et referua: aut si volueris ptere: et pone in oleo et suspende ad solem. frigidum est et ponticum confortat stomachum valet fissuris ani capillis ex eo inunctis prohibet eorum casum et confortat rad.

Oleum raphani. Accipe semine pul. malaxa cu aqua calida deinde pone in caldario aque calide: et coque donec superna tet oleum et collige. quanto antiquius tanto melius erit et calidius valet morphee et barace. mundificat cutem faciei. dissoluit fortiter. calefacit multum. valet paralisi et torture oris.

Oleum bndicti: accipe oleum antiquius: et lateres rubeos novos quos non tetigit aqua frange eos per frusta minuta quasi ad pondus. 3. i. et coque in igne donec fiant rubicundissimi post qdlibet frustum sigillatim intinge in oleo. Deinde conuasa: et imple ex eis vasa vitreata qd possunt sustinere fortitudinem ignis: deinde claude cum luto sapientie: et in furno suspende sicut suspenditur vas olei rosati nihil debet esse inter ipsum et ignem: et cum desiccatum fuerit lutum mitte sub vasa illa igne suauiter: et patulatum et qnto magis fuerint calefacta tanto maiora igne donec aqua fluat ab illis vasis: tunc incipias vigorare igne quotiesq videas fluere oleum valde rubrum

Et tunc ne igne tagat oleum: qd postea non extinguere: sed semper vicina igne: donec cesserit fluere oleum: et tunc mitte

donec in frigidum furnum: postea extrahere feces a vasis et apponere alios lateres: si vasa sint sana. sin autem accipe alia: et sic facias quousq habeas oleum sufficere: qd reponas in vase stricti ouificij: et claudas cera: hoc oleum est de secretis phisicorum. valet sicut oleum balsami. Sed est subtilius et calidius: et maioris utilitatis in egritudinibus frigidis: pforat. n. manum cito: et expadit lato spacio. valet lapidi: et egritudinibus vesice: puocat vrina. valet doloib fridibus. et pas. aurium facit. iterficit vermes in eis valet paralisi et torture oris inunctum aut bibitum. valet sciatice et dolo iuncturaz et dorfi.

Emplastrum factum ex eo et armodiaco dissoluit aputa splenis et duricies eius paruo spatio tpsis: et sicut aputa dura: iniectione naribus valet epilepsie. valz opilatoni narium. Calefacit cerebrum: valet obliuioni sedat dolo denu iniectione in matricem. menstrua puocat et educit embriorem siue vitum siue mortuum. dissoluit sanguinem congelatum: et ex eo alique gutte posite in sirupo ro. bibite pulmonem purgat ab humoribus: et crossis. valz anbelossis: et est mirabile aqua dcedeti ad oculum: valet venenis frigidis morsu scorpionis: et eis qd os pferunt opium et insquiamum.

Et si piscatores inuigant sua rethia ex eo congregabunt multitudinem piscium: et melius est qd eualde rubeus fortis odoris subtilis substantie: si ferrum itingatur in eo et igni appropinquetur statim accendetur.

Capitulum. iij. in quoponuntur medicine ad qdam dispositiones que sunt.

Febbris	Vulnera oris
Erenesis	Antrax.
Emigranea	Extractio secundine.
Debilis epatis.	Lapis.
Difficultas vrine.	Erissilla.

Semma istius capituli. Post electum instrumentorum bonitatem et prudentiam scientie operationis est consideranda dispositio stellarum: et lune et temporis: et uenietis complexionis: et sidera in hoc verba ypo. qd dicit. qd pcedit artes medicinarum et habuerit subtile ingenium: sciat qd astronomie ars si modica pars est in eis in quibus indiget medicina et post illud fit decoctio specierum q decoquantur aqua clara et dulci lignis vitis et salicis et ramorum rosarum et canarum et barbarum odoriferarum et modo incipiam.

Electuarium valens ad febres acutas et est mirabile experimentum. Recipe mirobalan. citri. kebul. ana. 3. y. seminis edimic. basiliconis. gariofil. ana. 3. i. cinamomi acuti 3. i. siberis noui ana. 3. i. sandali albi ambre. 3. 5. capthore. 3. 5. dissolue ambra cu oleo fistici: et ex eo vnge species: ofice cu tantumdem mellis iuuibe et ex eo des febricitans. 3. i. vsq ad. 3. i. 5. cu. y. 3. i. f. macianorum et sirupo facto ex zucchero.

Medicamentum ad hanc febrem mirabile. Recipe mirobalan. citrin. emblic. ana. 3. y. cinamomi gariofilorum sandali albi ana. 3. i. seminis rosarum: seminis cucumeris. seminis pauperis albi ana. 3. 5. vngantur cum oleo macianorum et confice cu tantumdem mellis: cassie fistule et deit ex eo. 3. y. cu. y. 3. i. sirupi malorum granatorum.

Electuarium ad febrem quartanam. Recipe assari calami aro. ana. 3. i. cinamo. opij. 3. ij. f. end. basiliconis gariofilorum. f. melois ana. 3. 5. coficiani cu ter tui syr. kebulorum. et deit ex tertia. 3. cu. 3. i. syr. acet. muscati. **M**edicamentum qd laudant ad hanc febrem breue. Recipe assari calami aromati ci. seminis. et radices lily. ce. cetarac. 3. i. sandali citri aneti capil. ye. ana. 3. 5. cina. 3. ij. ofice cu melle dispumato et detur. 3. 5. cu. 3. i. sirupi oximellis facti cu semine endiuie.

Oleum bonum ad hanc febrem valens tristitie cordiace et melancolie.

R. olei citroni. li. i. olei noui nucis lib. i. ponant in vno va

De preservatione

se et affigna olei quantitatem et appone aquas bullitionis gariofil. li. ij. et coletur et decoquat in vase duplici: donec sumet aqua et remaneat oleum tunc remoue ab igne et mitte in eo. 3. 5. musci: et de ex illo oleo a. 3. y. vsqz ad. ij. **E**lectuariū mirabile ad sinocham. B. se. endiuie se. plā taginis se. portulace se. cucumeris ana. 3. i. se. ro. sandali ci tri. se. lactuce berberis ana. 3. i. p. fice cū oxizacara et detur 3. ij. cum sirupo prunorum.

Electuariū pulcre cōpositionis ad phrenesim cum v. hemetia vigiliarum. B. se. lactuce. cucu. melo. papa. albi portul. iusquiami ana. 3. y. endiuie basiliconis ana. 3. i. 7. 5. sandal. citri. cāphore ana. 3. 5. cinamomi. 3. y. cōfice cū ter tū sir. de sebesten cū tantūdem iuiub. detur ex eo. 3. i. 7. 5. cū sirupo vio. et prunorum.

Oleum ad emigraneam acutā cum vehemētia vigilia rum. B. amig. se. papaueris al. se. cucu. se. lactuce. se. mel. cucu. ana. extrabe oleū et misce cū oleo nenufa. et vtere in infirmitatib⁹ capitis quoniam est laudabile.

Trocisci valentes ad debilitatem epatis ex cala cā. B. berberis. 3. x. antere. se. endiuie portulace ana. 3. y. sādā. citri. 3. 5. musci. 3. ij. zuchari. ad pōdus oīum fiant trocisci cum succo basil. aur. y. et detur vnus cū. 3. i. sir. macianoz et aque endi. bullite et colate. 3. i.

Medicamen ad difficultatem vrine. B. mirre squinā. ti ciperi cina. ana. 3. i. croci mediam partem farine glan. dium partes. y. et sume ex eo. 3. y.

Medicamen ad vulnera oris et cancerationem. B. eci. pe ciperi. mēte combulte lily ce. ana. pulueriza et pone sup. per vulnera et ablue cum aqua ro. et aqua in qua infusum fuerit sumach.

Medicamē mirabile ad vulnera oīa pestifera et ad an. tracē. B. anacardi anisi mastic. iūci. an. lapidē lazuli par. te. 5. cōfice cū tantūde succi citonior. acutū et pone sup. si. stula et canep. et oē vulnera malum qm abscondit radicem eorum et consumit materiam et cuz fuerit viride siue mū dum pone desuper.

Medic. ad gñandā carnē mirabile. B. folioz. cerasoz. folioz. iunipi. cipi. cineris iunci se. ro. ana. rad. lily ad pō. dus oīuz pulueriza et pone desup. et coop. fol. end. et ynges. oleo liquefacto vel butiro.

Medic. extrabens secundā et embriōne mortuū. B. ca. storci. cina. mirre an. fac tēta et intromitte si forte B. h. va. luerit da ei hūc sirupū. B. ciceris nigri aspi. manū plenaz berberis. 3. 5. endi. m. i. iuiub. 3. 5. aque lib. ij. coquant do. nec remaneat tertia pars et colet et de ex eo quarta lib. i. et yngantur pedes alcanna.

Medic. ad lapidem cui non est simile. B. mirre. rad. li. ly. ce. semi. end. squinanti cina. ana. 3. ij. cucu. rad. aspara. gi. rad. capparis ana. 3. i. gūmi prunorum gūmi amigda. amara. ana. confice cum melle et detur ex eo. 3. y. cum. 3. i. siru. endi. et 3. ij. aque.

Unguentum ad berisipilā et ad oē afa ca. B. sandali ru. bei memithe ana. 3. y. farine orde. 3. ij. cōfice cuz succo rad. canne et pone desuper.

Unguentū ad idē. B. nucis ciperi. 3. i. folioz. rubi. et folioz. vlec. capil. ve. vne canine se. ro. citrulli mente acarie ana. confice cum aqua folioz. viridum aut aqua ro. et pone desuper: si autē fuerit pestilentia adde. y. partes la. pidis armoniaci.

Electuariū ad febrem quartanam: qd ego composui et est magne vtilitat. B. recipe assari sene. calami aroma. gar. cinamo. semi. endi. semi. lactuce seminis plantaginis sandali albi basiliconis: ana. 3. 5. confice cum zucharo vio lato et oxizacara et ex eo contere lapidem lazuli post mul tam abluionem sepe sume. 3. 5. et misce cum. 3. i. campbo. re et da. 3. y. cum sirupo citoniorum.

Tractat⁹ Rasis de preservatōe ab egritudine lapidis.

Brit rasis de lapide q in renib⁹ vt vesica generat bre. tiem sermonem: et cōpendiosum faciem⁹ abstractū a pseruatōe naturali. S. 3. fm q. necessarium ē infirmo tñ: dicamus q. q. pmo de hoc diuidit in duos modos: q. rā primus ē ante generatōez lapidis. Et

secundus post. pmo istoz vnus ē et indiuisibilis. Et est de diēta q sit pseruatina a generatōe lapidis. Secundus aut diuidit in tres: quoz vn⁹ est ante accessione doloris.

Secundus in ipsa accessione.

Tertius post accessione. an vo est de regimine quo lapis lā factus fragil. in accessioe vo est de regimine quo dolō gescat et lapis labat ad vesicā p canales vrie. post accessi onē vo de diēta qua curari contingit a trāsitu lapidis per has vias quando curatur.

Dicendū igit in vnaquaqz istaz diuisionum fm qd ap. pareat: et fm sufficiens. Dicim⁹ q. q. conseruatio a genera. tione lapidis fit dimittendo cibaria et diētam generatā ipm et vt frequēter cibarys et medicinis et vniuersaliter regimine quibus mūdificent⁹ et subtilient⁹. qui vo nō ē pa. rat⁹ ad generatōem lapidis ei sufficit dimittere cibaria et diēta generantia lapidē: qui aut paratus ē ad hoc indiget cū h reb⁹ subtiliantibus et mūdificantibus et vt eis ne i suis renibus applicetur materia que possit lapidari et tdi get in frigidatione renum ne lapidatio festinetur in eis: et ne illa materia etiam si superueniret ad ventriculos re. num indureseat cito. et hoc si quidem loco dicenda sunt hec duo regimina breuiter et compendiose. ita q. vulgi: et phisici cōscent intelligendo et sciendo istud.

Dicamus igit q. ex eis adiunāt gñatōem lapidis sūt ci. baria crossa viscosa: et oē qd fit ex frumento azimo vt pa. nis azimus: et zipulle et triticum et farina cocta cū aqua: et maxime si facta fuerit cū lacte: et caseo qui nat⁹ est lapidē generare: et maxime siccus: et oīa crossa cōdimēta genera. tia humores crudos et pīces recētes crossi magni corpō. ris: et oua cocta frixa: et cerebra et pedes: et cutis assatoz.

Qua aut elixa mollia phibenda non sunt: et maxime si admisceat almuri: et acetum et ruta.

De fructib⁹ at phibēdi sūt crossi vt poma aut pōa ma. ciana pira et huiusmodi. ex his q i corpore gradant gene. rare humore crudum ē multū potare aquā et nimis tur. bidā et salsam et graues q tarde defecēdi: et aquā valde fri. gidā. oīa. n. ista faciunt lapidē: et maxime si cū hoc fuerit multa spissa: et comedere carnes maxime crossas adiunat ad generationem lapidis et somnus sup. dorsum diu et in. culcitris mollibus et multū laborare: et onus assidue por. tare sup. renes et coit⁹ assiduus maxime post repletionem et comestio post aliam comestionem: et vehemēs deābu. latio post multum cibum: et balneum post repletōez cibi oīa cibaria crossa dura viscosa oīa ista generant lapides. et vt si plōget h dicēda sūt ea q sūt apta ad vsū in hoc.

Dicamus igit q. panis frumētī: et maxime q factus est ex granis duris viscosis icōgruus est in diēta phibente gñatōem lapidis. S. 3. qz apud nos assuet⁹ ē: et si aliqd no. cumētū ex eo possibile est contingi non opz ipm pro alio mutare: qm tunc forte plus nocerem⁹ infirmo debilitan do virtutē: et corrupēdo cōplexionem plusqz corrigerē. mus. S. 3. oz panem accipe ex tritico leui pōdere et pauce viscositate: et duritiet: et addere i eo multū de fermēto et sale: et comedere cum cōdimentis que nos dicemus: hoc enim modo non nocet. **R**isi ē i congruum est pp vis. cositate. Et maxime si sit cum lacte. S. 3. vte et ciceres et lubia vtilia in hoc: et bona sunt: et maxime ciceres q sit medicina non cibaria in hoc. vites autem mediocres.

De carnibus vtende sunt carnes gallinarum iuuenum passerum coturnicū pdicum. anates autem et grues nō cōueniunt: bone et sunt carnes edoz: capraz iuuenū et arietū caro. Uaccine at nō pueniunt oīno et arietes agrestes neq; carnes lepor: et hoc est qd dicit.

De vinis aut puenies est album subtile. nigrū vō et spissum est dimittendum. qd aut fit de vuis passis et melle et amigdalīs amaris est valde vtile.

De oleribus at vtenda sunt apū endinia. cuscute. pappo. de eruca. ruta. menta. radix bantie bursofus valde sunt vtilia. Silr spargirapa autem incongrua: atripliceo vō et spinachia sunt bone.

De fructibus aut ficus: et maxime sicca que mūdificat qd aggregatum ē in vuis vine. amigdale etiam nō sunt male et maxime si paruz habuerint amaritudinis: et ante et postea si comedat vna sola amigdala amara.

Mel aut et suchaz apta sūt: suchaz puenientius: qmiam non ita calefacit sicut mel: et satis mūdificat: paucitas aut calefactōis cū abscessione et mūdificatiōe est pfectio regiminis in mūdificatione: et pseruatōe lapidis: si stici aut et passe bona sunt pgrue. dactili vō et crossi maturi icōgrui. imaturi at nō nocēt. Si igit in aliqua hora dimiserit eger dietam: maxime si vltus fuerit reb' icōgruis nō d3 assiduare: sed abstinere cito.

De simplicib' aut acetum forte quille est in pbibēdo gñatōem lapidis: et frangendo gñatum: spargi bursof. cuz aceto: et buisci muri puocat vinas: et pbibet gñationem lapidis. oculi comesti ante cibū pbibent lapidis gñationem maxime si post borā vna potauerit de oximelle aut ydromelle: sic autem sicce lauant renes et attrahūt arenam ex eis. Et silr facit acetū squille et capparis: et aqua ci ceris et potare quolibet mane aquam calām: et post balneum oximel nimis est vtile: et silr assiduare vomitum: et fluxum vētris: et cauere repletionem. qd est valde nociua in hac infirmitate: et silr balneum: et motus post cibū. in frigidatio renum fit vt iaceat sup terram frigidam: et ponere sup renes herbas fridas cum aceto: et aqua ros. et pilliū et talia: cum isto. n. regimine renes semp erūt fridū: et sic materia nō lapidabit cito in eis. Sed remanet humida aquosa. quapropter medicine faciles trahūt ipm: qd aut dicitur de regimine pseruationis a generatiōe lapidis sufficiens est. et vis earum ē in vtendo eis in oibus horis et de medicinis quas vident: postea que vtende sunt semp. Sed tñ pmo debiles earum post accessionem fortiores: ista. n. infirmitas h3 accessiones in maiori parte: et signa q annunciat eas sunt vt astipatio ventris: et dolor pungēs renes inseparabilis: et difficultas vrinē: et forte dolor descendit ad ignē: et maxime i dīcētū lapidis p vias vtraleas.

Liber introductorius parvus in medicinam Rasis. vba abubecri Nabumeti filij Zacharie arasis.

Aluator excelsus et gloriosus pdi re fecit res ex puatiōe ad descriptionem: et ex ignoratiā beluina ad intellectū: et ex nō eē ad esse: et misit motū si geret: et fecit notū ex ignoto: et ex existit ex ignoto: et exiit fecit oia sēsibilia et gñata: et totuz qd cōprehēdit vltus et cōtinent loca et diametri: et a quo deficiunt estimatiōes et cogitationes ex pfunditate scientie sue: et creatione creature sue cum subtilitate sue artis. Qia ergo ea pducuntia sunt ex eē sue sciētie: et directa vel distracta pp magnitudinē sue virtutis: et inclinata virtute sui dñij. Cū pūmū qd creauit saluator gloriosus et excelsus: fuerūt lumina illuminantia que sunt sube simplices: et virtutes spūales. Cū lumē at diuiditur in duas partes appropriatā et sēsibile. f. simpli-

cem et compositam. Sensibilis autem est cōpositū: et simplex est qd nō cōprehendunt sensus: et est appropriatum cum superiori mundo: et est materia animarum. et est super qd cadit nomen intelligentie: et intelligentia quidem est lumen ex lumine dei. Cū postqz g factum fuit B lumen simplex factum est vmbra. Quare creauit ex ea animam animalem. et postqz facta est anima: factus aer vmbra: et creauit ex ea aīaz naturalez que est natura seruens in aīa ab animali. Quare factū est in mundo corp' p cōparationē ad lumē: et facta ē ei vmbra. Cū creauit ergo ex ea nās. iij. que sunt calitas et friditas et humiditas et siccitas: et sunt electū rep corporaliū: et posuit saluator: cuius rememoratio sit gloriosa: ex eis agētes et patientes. Cū deīū creauit saluator cui' rememoratio sit ex celsa: ex istis naturis simplicibus: naturas compositas: et creauit ex naturis cōpositis: oia corpora celestia et corpora terrestria. Qd est qd cōposuit gloriosus et excelsus frigiditatem cū humiditate. Cōbinate sunt ergo et incrostate et facta est aqua. Sūt ergo aqua pma creatura p corporaliū et eltoz et terrestriū. Cū cōposuit calitatem cū siccitate: et fact' ignis. Cū deīū posuit saluator: cui' rememoratio sit excelsa: vniūq; nature elementū. et oī elto locū. Qd ē qd postqz factū ē eltum aque: et elin ignis: facta ē inter vtraq; cōtrarietas et elogatio. Quare ascendit ignis leuius sursum: et descendit aqua grauis deorsum. et fact' est inter duo elta aer. p quātitate dīetatis et elongatiōis. et ele metū tertium ex eltis mundi. et ei' cōplexio est calitas et humiditas: quonīa ipse ē ex nā ignis et natura aque tum fact' sit iter ea vtraq;. Cū postqz g fuit illd sic: mouit saluator aerē p virtutem suam. Fact' est ergo vētus sonās et mouet vētus aquas motu forti. donec cui allise sunt vnde ei': et spumauit spuma ei': et facta eius spuma tunice qru vna fuit supra aliam. Cōgelauit ergo causas p virtutē et facta ē terra. pōsūt g eam sedē vel quietū: animalū: et est elementum quartū: que est in nā sua frigidā et sicca: grauis: sicut ignis calis siccus leuius: et aer calis humid' subtilis: et aqua frigida et humida grauis fluxibilis. Deinde diuisit saluator excelsus et gloriosus aquā in duas diuisiones. diuisione supra terrā. Scitā sūt g elta. iij. ignis et aer et aq et terra. et silr vēti. iij. meridies et septētrio et subsolanus et fauonius. Sapiētia g est significatrix sapiētie sciētie eā et creatura significans creatore qui ē deus nisi ipse. Mū dus igit ē duo mundi: magnus et parus. Magnū g ē mū dus: et parus ē hō: qui ē deriuatus ex eo. Nōmē aut vltis tilis: cadit sup hīs tria agnomina. Formā et nām et alas: et nōmē corporis. ē cadēs sup hīs tres dimēssiones: lōgitudine et latitudine. et pfunditate: et nōmē bois. ē cadēs sup vltū rōnale et mortale. et silr angel' diffinitur hac diffinitione. Reliqz aut oīa alia terrestria diffiniunt per vitam et mortē pprie. of. n. in eis vltūz mortale. f. vltum in tpe: et mortuum in tpe: et iaz qdē of in eis rōale potētia. Et creauit deus hōiem: et composuit eum ex quatuor naturis dīa io in nā sua. et sunt sanguis. et fla. et cola citrina. et cola nigr. Cū flegmatis vō spēs sunt gñqz. fla salū cui' nā est tale: et siccitas qd est calidius eis: et flauolee cuius nā ē calitas et humiditas: et est minoris calitatis qz flegma salūz: et aliud acetosum qd ē frigidū et siccū: et aliud ē vitreum: cui' nā ē frigus et humiditas qd ē frigidū spēsbus flegmarū: et aliud ē ispidū qd est minoris frigoris et humiditatis. Cū spēs aut cole citrine sūt gñqz: colera rubra: et cola citrina: et cola vitella. et cola piassina: et cola eruginosa. Cola vō nigra est duob' modis: cola nigra nātie: et egredies a nā. Cū sed et sanguis duobus existit modis sanguis coctus cū cūctis reperat: et sanguis corruptus fuit. Cū deīa aut regalia sunt quor cerebz et cor et epar et testiculi. et vintico

Intelligentia

Aq pma creatura

Ignis

Aer

Terra

Duo mundi

flegma salu
dules
Acetosum
vitreum
ispidum

Colera
spes

Intera
regalia

De sectionibus

naturales sunt quatuor: attractiva: et frētina: digestiva: et ex-
pulsiva: et species egritudinis officialium sunt quatuor: egritu-
do que fit in creatura vel forma: et egritudo que fit in qua-
litate membrorum: et egritudo que fit in numero membrorum:
et egritudo que fit in situ membrorum. **C** Species autem egritudi-
nis que sunt in creatura sunt quinque: figura et quantitas: et
pforationes: et asperitas: et lenitas. **C** Membra autem corpora
alia sunt quibus seruiunt et regalia. Alia sunt officialia ser-
uientia. Regalia igitur quibus seruiunt spirituali anime et
uoluntati vite: et sunt minere virtutis spiritualis anime et
spiritus et intelligentie et officialia et loca eorum. **C** Membra
vero regalia intrinseca sunt septem: et superfluent in sublimi-
tate et principalitate. Ea vero quorum sublimitas et superfluitas
sunt note sunt cerebrum: et cor: et epa: et stomachus: et ppter
illud facta sunt famosa in sublimitate: quia sunt minere
virtutum spiritualium regentium corporis hominis: post illa in
cessitudine sunt duo testiculi: et renes: et vesica. Ista ergo
septem sunt diuisa secundum orbes stellarum et cetera eorum.
C Membra vero officialia que sunt sensus apparatus serui-
tes sunt nouem: et ipsa quidem superfluent in sublimitate: et
sunt sensus auditus: et eius sensatus sunt voces: et sensus
visus: et eius sensatum sunt colores: et sensus olfactus: et
eius sensatum sunt odores: et sensus gustus cuius sensatus
sunt sapores: et sensus tactus. **C** Et creauit deus hominem
ex quatuor naturis contrariis in natura sua: et sunt san-
guis et flegma et colera citrina et colera nigra. **C** Et creauit
deus ossa: et cartilagineas: et ligamenta: et pilos: et ungues:
et melancolia. **C** Omne membrum coagulatum terre
strepituum sensu est ex parte melancolie. Quod est quod
melancolia est generata ex terra: sedes eius est in splene: et do-
minium eius est in visu a latere sinistro corporis: fit per ea ta-
curnitas et cogitatio et fletus: et grauitas: et tarditas: et fi-
ctio: suspectus in successione: et ei inest ppietas ex
pellendi: et retinendi cibum: et excitandi appetitum. **C** Et crea-
uit deus carnem et sanguinem et venas: et nervos et renes
et testiculos et velamen cordis et pectoris et vniuersam: et epi-
glottis: et duas amigdalas: et linguas et epa ex suba sangui-
nis et sili. Quod quod est calidum humidum est diuisum ad sangui-
nem: et portioale eius sanguis quidem emanat ex epate: et locus
eius sunt vene et cor: et osium eius in superficie corporis: et an-
teriori capite: et illud quod sequitur aiam ex ppietate san-
guinis est risus: et gaudium: et virtus desiderii mulieris: et ex
uberatio coitus: et paucitas pilorum: et corpulentia et multi-
tudo soni: et ppietas eius in stō est velocitas digestiois
et facilitas penetratiois cibum: et cursus eius et alteratiois sub-
stantie eius ad substantiam sanguinis et carnis. **C** Et creauit
deus gloriosus et excelsus cerebrum: et pulmonem: et quod quod est
in corpore ex membris frigidis et humidis ex flatu. et di-
uisit ipsum in duas diuisiones: et posuit ei duo claua: et duo lo-
ca que sunt cerebrum: et pulmo: sicut aqua diuisit in mundo
in duas diuisiones: diuisione super faciem terre: et diuisione
in aere: quia diuiserunt nubes: et sili flatu aliud est quod ascendit
ex pulmone: et aliud quod descendit ex cerebro: sicut descen-
dit res ex aere propinquo terre: eius dominium est in
posteriore cerebro et pectore: et aggregatio sediminum
eius est in spondilibus dorsum: et in eo quod apparet. Quod autem
consequitur anima ex accidentibus eius est defectus: et
pigrina et grauitas: et tacurnitas: et tarditas: et illud sequi-
tur corpus ex accidentibus eius cum tussis et paucitas desi-
derii mulieris: et paralisis: et tremor: et ppietas nature eius in
stō est infrigidatio excitatiois facie ex acuitate ciborum et
potuum: et reliquarum materiarum superuenienti stō et corpori.
Quod est quod virtus expulsiva pforatur eo cum sit ei sili: si-
cut confortatur genus per genus: et cor par p cor par: locus
autem flatu est in pulmone. **C** Continuat ergo frigus eius

cum lenitate aeris cum sit diuinatū ei ab aere fin canales
pulmonis. Deinde mittit ipsum ad cor cum sit priuatus eius
eo et adiutus super illud et parat: ppter illud ad cor: et ex-
pellit ab eo calorem vaporum: fumorum: et excitatur ppter il-
lud virtus anhelitus: et calitas inata. **C** Et creauit deus ex-
celsus et gloriosus fel quod est calum et sili et ignem et deo-
mus colere citrine: et posuit ipsum annexum epati adiutans
epa super decoctione cibi: et posuit osium colere citrine i ver-
tice ppter lenitatem eius et ipsius subtilitatem: et eius
altitudinem et ipsius eleuationem. Eius autem expira-
tio est in vtrisque auribus: quod sunt ex diuisione eius: et ipsi
us nā: et ei est ex membris eo quod est calidum sili: et ipsa quod
de currit in corpore cum sanguine ppter combinationem eo-
rum et uenientiam nature eius in stō: est attractio cibi: et ad-
iutorium super digestionem: et sili iudicium eius in epate. **C** Illud
autem quod sequitur aiam ex accidentibus eius est caliditas
et lenitas: et furor: et subtilitas: et acuitas: et solertia: et auda-
cia: et accessio: et desiderium mulieris: et memoria: et velocitas
responsiois: et multitudo elocutiois in causis et motus: et il-
lud quod sequitur corpus ex accidentibus eius omne cui
apparet significationes caloris: et siccitas: et est ei in stō et
epate et intestinis ppietas adiutandi super digestionem.
C Lōpler est liber abubetri aqari introductorius.

De Sectionibus et cauteriis et ventosis Rasis.

Sciendum est quod antiqui in plu-
ribus locis plus
quod moderni cauteria faciebant. Moderi-
nos igitur versus unitates de capite primo:
post descendendo de membris singulis cau-
terizandis dicam. In omniura igitur san-
tafice cellule et ronalis fit cauterium duo-
bus modis: aliquid fit rotundum et fit ferro candentia: ali-
quid fit in modum crucis: et fit ferro frigidum: et caro visq ad
crancum perforat: et cum multo sanguine effluerit mittat
ferro cadens et imprimat fortiter in modum predictum: deducet
do in modum unctionis cutis. Sed hec ipse fortis ferri
candentis compertit solia habentibus forte caput ut sunt
capita rusticoz: hoc facto seruatur aperta rotunda. Item
capita rusticoz: alia immissio tentis et petus. Sicut autem hec po-
tunc p mania et maxime quod ex ventositate et fumo fit:
bz fieri p epilepsia p dolore oculorum: descendente ppietate
a superioribus ad ipsos pro dolore dentium pro dolore au-
rium: p omni dolore et passione faciei quando materia
descendit a superioribus deorsum.

Cauterium in occipitio. Item fit cauterium
in occipitio capituli
ferro rotundo calido et seruatur apertum ut cetera predicta:
maxime pro litargia: et etiam valet pro omnibus do-
loribus predictis superius.

Cauterium post aurem. Post aurem fit cauterium pro
tinnitu aurium inuenerato: pro fistula aurium: pro dolo-
re aurium: dentium et oculorum.

Sectorium per medium auris. Quandoque per medium
auris imittitur sectorium: quandoque vero per pulpam au-
ris et seruatur apertum pro causis predictis.

Sectorium pro dolore aurium. Sub mento quandoque
ponitur sectorium pro dolore dentium et pro dolore faciei
et pro ipsius deturpatione vel tortione.

Sectorium in collo iuxta venas organicas. In vtraque
parte colli iuxta venas organicas imittitur sectorium p
dolore faucium et colli et pro dolore frigidio: cum partium
quando materia per partes illas videtur ab inferioribus
ad superiora ascendere.

Sectorium ex transuerso thoracis. Pro dolore thoracis

Locus flegmatis in pulmone

Etiam per gnam: caput per gnam: et sili in f

cis vt attingit aliquando ex ictu antiquo: qđ cōperitur si locus compressus digitis interioris doleat: vel etiam si sit ex ipsius vitio fiunt sectoria ex transuerso thoracis inter duas costas in longum.

C Sectorium inter vmbilicum et fureulam. In medio inter vmbilicum et fureulam pectoris fit sectorium obliquum: aliud in recto a summo deorsum p. asmate p. vitio pulmonis et stōi p. dolore costarū p. pleuresi et p. pleumonia: et eodē loco fit cauteriū ppter causas predictas.

C Sectorium posterius. Posterius fit sectorium ppter epar et anterius pro vitio epatis: et p. sui duritie inueterata si rōne epatis frigidi incroscat illum magis in illa parte ne sequatur hydropisis ponas germādeam et corticē sambuci cū radice feniculi: et apy si caput non dolet et coquantur in vino et bibat vt laxetur fiant suppositoria.

C Sectoriū in sinistra parte. Eodē modo a sinistra parte anteri⁹ et posteri⁹ fit sectoriū ppe splenē p. splenis vitio et p. sui duritie inueterata. Itē in brachijs fit cauteriū rotundū ferro calō i quatuor locis fontium et i gubis dā i quinq; locis p. dolore humeri et arthetica collī. A parte exteriori fit cauteriū extra brachium ppe humerū mēsuratis quatuor digitis deorsum vt hic apparet.

C Cauteriū ppe cubitū. Item fit ad eadem vitia et ad dolorem superioris mandibule cauteriū ppe cubitū mēsuratis. iij. digitis a cubito vsus humerū in lacerto brachij.

C Cauteriū ppe raschetā. Sit etiam cauterium ppe raschetā manus exterioris p. dolore cubitoz p. dolore totius brachij: p. chiragra p. p. si a superiorib⁹ descēdit humor faciens chiragra p. illū fontē ad manum.

C Cauterius in medio brachij. Item in medio brachij fit cauteriū pro dolore ascelle et p. dolore inferioris mādibule et partū adiacentium ei.

C Cauterium inter vtrūq; Inter vtrūq; cubitum mensura quinq; digitorum. s. supra glandulas supra cubitum fiunt cauteria contra omne genus febbris erraticę: vt apy parer in sequentibus.

C Cauterium cōtra chiragras. Contra chiragram et cōtra manuum inflationem inueteratā fit cauteriū supra digitos manū inter duos digitos et pōt fieri p. omnes.

C Cauterium propter artheticeas. In tribus locis spine ppter artheticeas et eius dolorem collī posterioris fit cauterium inter spondilia dorsī: tamen ne ledatur quedam chorda que supiacet spōdilib⁹. Sciēdū at magnū imine re piculum si ledat: ideo in caroso fiat.

C Notabile. Nota hoc generale esse in omni loco fontium cauterizandum est per quem fluxus humorum transire videtur ad membrum aliquod siue deorsum siue sursum ad intercipiendum fluxum.

C Cauterium super ancham. Item cauterium fit triagulum supra ancham: vbi os rotundum coniungitur ossi concauo: vnum superius: secundum versus dextram partem inferius: tertium versus sinistram partem inferius vt inter hec tria comprehendatur iunctura ossium predictorum: fiunt autem hec ferro calido: et immisissis scuellis seruatur aperta: pro dolore sciatico p. sunt ex frigidis humoribus tamen: dolori vō facto ex calido humore nocet. Sed notandum qđ si illa duo ossa essent distincta ad iuncturam: incurabile eēt: et hoc sit generale in omnibus iuncturis duorum ossium.

C Cauteria supra genu. Sūt cauteria duo supra genu mēsuratis in digitis sursum: exterius vnum pro vitio p. dicte passionis p. p. si fiat ab exteriori parte. Interi⁹ sit aliud pro causa predicta p. p. partis interioris: et pro dolore pudendorum et scabie vesicę: pro vitio matricis in muliere. Et nota cauterium hoc multum valet ad conceptū tuādū p. p. cū abundat matrix frigida humoribus,

C Cauterium sub genu. Item fit cauterium sub genu mēsuratis. iij. digitis deorsum: et fit pro sciatica passione et arthetica genui: vnum exterius: aliud interius: tertium posterius: et p. diuersitate dolorum: variant etiam loca cauterioz: vt si dolor sit exterius cauterium fiat exterius: et ita de alijs. s. interius et posterius.

C Cauteria sub cauilla. Prope pedem fiunt cauteria mēsuratis. iij. digitis sub cauilla: fiunt autem hec vnum interius aliud exteri⁹: et ita de alijs sub cauilla p. arthetica superiorum partū. s. genu et scie p. dolore pedum: si fiat discursus humorum ad pedes a superioribus partibus.

C Cauteria ppe cauillā. Itē fiunt duo cauteria ppe cauillā p. dolore pedum et arthetica cauillaz.

C Cauteria intra pedem. Duo cauteria fiunt intra pedem et extra p. p. dicto vitio cauillaz et totius pedis: qualiter autem debent fieri supradicta figuris satis potest p. pendī mutato loco cauterioz.

C Cauterium ppe radicem digiti pedis. Item fit cauterium ppe radicem digiti pedis interi⁹: aliud exteri⁹ a parte opposita et fit p. causis predictis.

C Cauterium inter duos digitos pedum. Cauteria fiunt inter duos digitos pedum p. oēs p. arthetica ipsorū digitorum pedis et pro inflatione pedum: et pro alio quolibet dolore pedum.

C Cauterium sub planta pedis. Cauteria fiunt sub pede in media planta pedis pro omni dolore pedis ex humore frigido et calido p. vitio arthetice cauillarum geniculorum et scie et partium adiacentium.

C Cauteria sub genu. Magister Rasis fecit cauterizari quēdam artheticeum cui decrant viginti hebdomade de septem annis: et habebat genu inflatum per septem hebdomadas: pcepit itaq; magister Rasis vt fieret cauterium super genu paruiusimum et minori ferro qđ in sene et cum inciperet: posuit emplastrum supra genu de radice bionie et bisinalue coctis in aquis et tritis cum assingia: s. in duplo posuit de bionia et bisinalua et pcepit vt cauteret oēs fructus: omnia genera leguminum: caseum: alia: bouem et similia. emplastrum posuit vt humores dissoluti melius fluere.

C De ventosa inter scapulas. Ventositas colliculi: acene fretie: strofice: dyarie: matricis: vesicę: splenis: epatis: cutis: pectoris laterum: p. pocondriorum: extrahit p. ventosam sine scarificatione inter scapulas crebro posita: nūc a dextris: nūc a sinistris spine: nūc inferius nūc superius.

C Ventosa ad discrimina capitis. Antiqui ventositatem capitis extrahabant positā ventosis sine scarificatione: nunc ad discrimina capitis: nunc ad cōmissuram frontis: scie cellule et rationalis.

C Ventosa ad vmbilicum. Ventosa corrigit ineptas positiones membrorum: vt si matrix descēdat versus os penis: ponitur ventosa maior ad vmbilicū sine scarificatione.

C Ventosa p. matricem. Si matrix fuerit in alterutroque vertebri inclinata ponatur ventosa in opposito illo sine scarificatione.

C Ventosa ad renes. Si colon descendit seu exeat anus: siue intelligatur intestinum esse corrugatum et descēdisse deorsum: licet non exeat: ponitur ad renes ventosa valde frequenter sine scarificatione.

C Ventosa ppter vulnus. Plerūq; extractum intestini p. vulnus: retrahitur per ventosam iuxta vulnus positā: spacio tamen inter vulnus et ventosam vnius dimisso digiti vel amplius: et ad hanc intestini reductionē p. raro bodie vtuntur ventosa.

C Ventosa ad mamillas. Motus morboz auerit ventosa vt p. fluxum menstruorum ponat ventosa ad mamillas: sub eis que totam inferiorem partē mamille pos-

Synonima Rasis

fit amplecti: sic tamen q̄ inter se totam recipiat mam
nulla: h̄ plurimi n̄ scarificat: pauci s̄ raro faciūt.

Ventosa ppter fumum a stō. Cum fumus in febre vel
sine febre a stō ascendit ad caput: ponit q̄q̄ ventosa ad
ymbilicum: q̄q̄ ad os stomachi: ventosa amplectens
ymbilicum vomitum stringit: diaria quoq̄ q̄q̄ ibidem
posita: q̄q̄ ad os stomachi posita.

Ventosa contra dolorem oris stōi. Cōtra dolorem oris
stōi de ventositate: vel de inuiscatis ibidem humoribus
calidis vel frigidis ponit ventosa sine scarificatōe sepius
ad furculam pectoris q̄q̄q̄ rarius ad metafrenum.

Ventosa ad dolorem capitis. In febribus tertianis: cō-
tinuis dolere capite ex vapore inferioris corporis ad ip̄s
ascendentes ponuntur ventose ad stōm: aut ad ymbilicū
in carnositate corporum in multis locis: et ad suras tibiāz
ad plantas pedum quandoq̄.

Ventosa ppter ruborem et pustulas: Propter faciei ru-
borem et pustulas eiusdem rubras et oculos rubētes vt
calido humore dolentes: vel contra dolorem capitis de
colera vel magis de sanguine conferunt ventose cū scarifi-
catione in occipite: in supremo dorso inter scapulas et ad
cubitos ad raschetas manus extra: et sub mento.

Ventosa ppter asma. In asmate de sanguine peripleu-
monia: pleuresi: sinocha inflata: sinocha putrido scarifi-
catur cum ventosa inter scapulas precipue cum aude-
mus stōmare sicut in prima figura de v̄tosis apparet.

Ventosa contra pleuresim. Antiqui contra pleuresim
vt extrabant materiam ab interioribus ad exteriora v̄t-
tosabant cū scarificatione vel saltem sine illa locum do-
lentem: sed pauci sunt qui acquiescunt hodie timētes sy-
peradesse dolorem cum ventosa cum ex pleuresi doleat
ocutissime patientes.

Ventosa propter humores. Humores iterutanei fri-
gidi: sed magis calidi facientes dolorem vagū: vel magis
fixum: siue ex concussione hoc fiat siue non: extrahūt p
ventosam cum scarificatione per totam fere corporis su-
perficiem positam: et tunc ponitur et ad ipsum locum parie-
tem vel de proximo subitus siue sit dolor in iuncturis: si-
cet ad h̄ rari v̄tose: siue ex iūcturas ad q̄d sepiissime fit

Ventosa ad morpheam. Cum est ex attractione sangui-
nis ad superficies vt in particularibus extenuationibus
alba morphe: dormitionibus cōgelationibus membro-
rum ab intrinseca causa factis ponitur ad ipsum locū v̄t-
tosa sine scarificatione.

De sectionibus cauterys et ventosis Rasis finis.

Rasis Synonima.

Lasel punctus

in omnibus membris et precipue in oculis et
cito recedunt.

Algozodie. i. nodi qui fiunt in collo et gula
et subascellis et inguinibus.

Alguafedi. i. paucillius.

Alframa. i. cibus de agresta. Alfinis. i. psillium.

Alamstria est finis os et vetula que ad finem tendit.

Apv siluestris. i. petrosellini macedony.

Assero. i. brachium. Alsfura. i. radix vitis albe.

Almusaragi. i. vnea. Alaliteth. i. puluinar.

Alcorduma. i. turbia inda.

Alarum amomum et acorus adinuicem mutantur vnum
pro alio ponendo.

Alabstaf. i. redundatio. Alcorofri. i. carda capita.

Adbesia citrina. i. cibus qui fit quibus additur acetum et
parum zafarani.

Alimbicum. i. factium aque rosate.

Aderebu. i. corruptio stomachi.

Alguages. i. inquietudo quando. s. homo loquitur secum
et non potest dormire.

Alaafati. i. rubor pustulosus qui in fine apparet.

Alcuabco. i. piscis magnus salitus.

Acacia fit de succo cuiusdā fructus parue arboris qui v̄t
nec similis i alexadria. i. alcortacerach. i. magna arbor.

Altidules. i. asia dulcis.

Albindacati. i. auellana.

Alcababi. i. calcanei.

Alciat. i. aderis hortulani.

Ademenula. i. carbunculi.

Alcaris hoc est sicut caput et pedes agni cum aceto coquū-
tur et congelantur.

Alaragi. i. virga pastozis: persice vocatur bersectedary.

Alsaniani. i. dies caniculares in estate molesti.

Adalaerun. i. dies caniculares.

Adacolic. i. sulphurace vel mandragora.

Aliatam. i. edetara.

Algenat. i. paruorum scorpiorum post se trahentium con-
dam. i. rastellarum.

Aluenic. i. amcos.

Alacs scrotēsis in tertio loco.

Alcatim. i. renum.

Alcey. i. tamarisci masculi.

Aliculreu. i. scolopendria.

Alolofos. i. caudalis os caude.

Alue. i. palpitatio.

Alue fit zucharo sicut sisamundum mellis.

Aluinen. i. sulfucaca secundum quosdam sola est herba
de qua fit alcali.

Aluul. i. oculi qui sunt medij inter nigrum et varium.

Alzegi. i. atramentum.

Aluabada. i. cibus sicut feludem nisi q̄ in copurum buti-
rum crudum.

Allocuten. i. herba similis spatule fetide.

Alfamen. i. butirum coctum.

Alnuden. i. herba de qua fit asa fetida.

Albetozagi. i. basilicon cum latis folijs.

Almarastam hospitalis. Adbecm: est laurinum

Alfokir: species lepre. Algurisen: genus columbar.

Alguadi. i. humor egrediens de virga cum aliquis tangit
mulierem.

Alsenue lubne romana. Alzedarac. i. acetosa mōtana.

Alsinth. humida. i. succi. Alzaruecb. i. Lauripigmētū.

Alalmo. i. rubus qui facit moram.

Alzuch. i. fricatio cum corticibus.

Alasce. i. ysfopus otulanus. Alguafegues. i. alienatio.

Abub. i. ora mores.

Alsfidabegi. i. vinum vel cibus in quo est caro.

Alazabari. i. plumbū. Alustafar. i. dilatatio pupille.

Arillarum. i. semen vne.

Alcabes sunt vne panis adarimaci prius frixe in oleo et
posite in melle et frixe cum eo.

Alfemati sunt species vt piper.

Almosos hoc est sicut columba coquitur cū aceto in cui-
iure ponitur menta.

Aluminis iameni hoc est crisi.

Alchilac hic ponderat tria grana ordei.

Arpebe. i. boni odoris.

Alguabā. i. malus appetitus vt cum aliquis appetit car-
bones et lutum et his similia.

Atibi. i. res odorifere quibus fiunt suffumigationes.

Almezere. i. res acetositate habentes cum dulcedine
vt mala granata et muza.

Alrasula quando apparēt radices albe pilorum cum ita
extremitates sunt nigre q̄ tincture tardantur.

Alcoazti. i. flos salicis quo fiores vtuntur.

Aladune. i. pulvis multum spisse ex aqua et farina.

Almebecb. i. sunt parua asata caro.

- Alaces vel alsegnata. i. dulcia sicut co-
fectiones de melle.
Alginasim. i. stricture narium.
Albosina: tedium vel tristitia de pre-
terito et facit dormire.
Alrasia inflammatio.
Artanica. i. cillacilacus non est boco.
Aifen. i. panus q sic opilat os vasis
vt per ipsum exire vinum vel aqua
possit: et precipue si ea fuerit sangui-
fualcāfati. i. oblongum multū vtri-
q planū vt coopertura domus.
Alben refugenis. i. oximum cum flo-
ribus nigris.
Alituli. i. fructus tamarisci.
Alrasin. i. enula.
Alteicet. i. perdix masculi sexus.
Alazereo. i. armoniacum.
Agedeguil. i. vene que protendunt
a fundo stomachi et ab intestinis p-
q transmittitur succofitas ad epar.
Alesius vel alesius. i. psillium.
Alberu quidam dicunt q est fumus
adquin iustarum: et quidam dicunt
q sunt carbones.
Alcharachi. i. habens alas.
Alzocol vel amania spice celtice.
Alena parue pustule in ore.
Aenilb herba similis corule.
Alauregi. i. pulvis qui cadit o parie-
ribus salis.
Auricula muris. i. maiorana.
Alcesigeni. i. epaticum.
Almerenne qui sunt vt litus aroma-
ticum adure.
Adubua. i. lupi.
Alciene loc iter spatulas sub collo.
Albeil. i. locus vbi coniungitur col-
lum dorso.
Alfeman. i. species que sunt vt piper
et cinamum.
Attar. i. squinatum.
Abcugi. i. cuiusdam herbe.
Aromat quedam confectio.
Alcadas. i. rose.
Adob. i. lac.
Aqua casei serum casei.
Alactis caprini. i. feri.
Albeduen. i. incubus.
Albat. i. passio inguinis quando mi-
nuitur caro vel concantitas.
Almazol de lacte acetoso fit cum fa-
rina orde.
Alfa. i. triticum.
Alcola. i. pustule que in ore sunt.
Albasch. i. tribulus.
Almatar. i. marubium lunc.
Alcherenade lōnāsi omnibus.
Albealcida maior.
Apocrustica. i. repercussiva.
Alfedenegi. i. enurates.
Albotin. i. terbenitina.
Adoboc. i. lac acetosus de quo extra-
ctum est butirum.
Adebeez. i. satirio vel testiculi yulpis.
Alcol. i. pulvis ad oculos.
Alcoboma. i. ramer.
Affro. i. sinapis alba.
Aressed. i. nasturcy.
Aluminis iament. i. scissi.
Allois. i. centaurea.
Albellidozium. i. anacardi indi.
Apium montanū. i. petroselin. maldeo.
Alnoch. i. artarate.
Allesin. i. psillium.
Almasus. i. cassia.
Aratri confectio quedam.
Alschia. i. mandragora.
Albezard. i. galbanum.
Albengi. i. species solatri.
Albersandarin. i. virga pastoris.
Alia. i. polli.
Acardilon species fileleos.
Altanurait. i. cost baroff.
Alfarfingi. i. asparagus.
Abengi semen est.
Albel. i. accis.
Alfel. i. come accis.
Alfeme. i. lubrie romane.
Azaruech. i. auri pigmentum.
Almelea. i. almes.
Alsanergi. i. pulvis qui cadit de parie-
ribus salis.
Alobocat. i. ellia que labuntur.
Almeleffis. i. nasturtium.
Adarefeam. i. asfolibus.
Alseies. i. nasturtium babilonicum.
Albel. i. calcula maior.
Altnisse. i. abrotanum siluestre.
Alfelen. i. gesif id est est.
Allefuid herba. i. alkaraulalba.
Alizoc. i. armoniacum.
Almebeleb. i. vere.
Alchebec. i. citroli.
Alidibic. i. glutinum.
Alfericam. i. digitale q vtunt sutores.
Albered. i. perforamina.
Algaze species fungi.
Albaufegi faretio.
Almbamanti. i. auis frangentis os.
Albonfoli. i. squilla.
Allocoban. i. rupe.
Albarid. i. ypius vel fu. vziademoxon.
Alcenoeh. i. plumbum.
Alacoara. i. pes corui.
Alchigita. i. graues lacticiniorum.
Alcscudrion. i. scordeon.
Artetica. i. sulla.
Artaro. i. lentiscus.
Altir. i. asa.
Alenuz. i. alegibar id est q sunt vasa:
Algudemei firmitas que oritur i pal-
pebris intus et non permittit aperire
oculos et rubet.
Acarirab. i. pli lotus.
Alfenar. i. aloes.
Amomia. i. armoniacum.
Alfegekst. i. agnus castus.
Alkarapfe. i. apium.
Alch. i. alumen.
Alfocb. i. argentum.
Alnedum. i. anetum.
Alocas. i. amigdale.
Abelcsen. i. carpobalsamum.
Arenarimen. i. bolum vel lutum.
Araul. i. bedeguard.
Afarual. i. cipressus.
Almargen. i. corallus.
Albaia. i. cerusa.
Alasfar. i. cappari.
Algust. i. costus.
Andal. i. colloqui.
Alcamfor. i. camphora gumma est cu-
iusdam arboris.
Almuarcan. i. celidonium.
Algir. i. calx.
Algasit. i. eupatorium.
Alia. i. enula vel ala.
Adidalarchois. i. calceum non.
Almar. i. es vltum. id est flos cris.
Almartacha. id est litargirum.
Alarmus. id est lupinus.
Alnuse. id est passe sine granis.
Alleissnes. id est muscus.
Alkenkengia fl. accla.
Alboif. id est nasturtium.
Alguarda. id est rosa.
Angarut. id est sarcocolla.
Almea. id est vna sicca.
Alacnies. id est storacis.
Alkiscas. id est papaver.
Alfenid. id est penidy.
Albeladet. id est anacardi.
Astroculibe. id est grana pini.
Alked. id est citroli.
Almosofat sunt tamarindi.
Alseis. id est nasturtium babilonicus.
Alfagen. id est sanguis draconis.
Albabit. id est sulphur.
Alkibatha. id est terbenitina.
Alfarica. id est epilepsia.
Alferartagi. id est tapfia.
Alfabrachati. id est melope.
Alberadul. id est confectio anacardina.
Aduraraci. id est pernix.
Algumur. i. carnes que sunt sinzine.
Alchikilata. id est granata siluestria vt
campestris.
Aluricium nome est electuary.
Almaru. i. medicina ida q est filis ciamo.
Almurid. id est mcfaraice.
Alicra. id est literacula de stagnis.
Alatiska. id est ydropisis.
Almaru vel maru. id est scarlea incre-
mona dronca.
Almulnar. id est intestinum rectum.
Alcrobi. id est cetarac.
Atara. id est flores dactilorum.
Almafure. id est apostema colidum.
Alathatir. id est siringa.
Algenca. id est contractum.
Alchbir. id est ber.
Allectati. id est apoplexia.
Alkidano. id est lacerationes que in fa-
cie sunt cum vnguibus.
Azufet. i. genelli qui embicuraustem
Alkesiffa. id est ruta montana.
Alsaure radix vitis albe.

Alfreg. i. pres que fct i circuitu ani.
 Alceidedi. i. sumac quo ppar. cortia.
 Alboburelei. i. est spuma que gene-
 rat in circuitu carnem in mora.
 Artarie porotide. i. est separate.
 Alsula fcti. i. vinus coctum ad tertia.
 Aldis febris etbica minuta.
 Alfacan est tremor cordis.
 Adbacaramon. i. pulegiu ceruinum.
 Alzangati. i. cassia lignea nigra.
 Acasen. i. am.
 Abuse. i. auellana affata et nigra.
 Alibfulidus ante.
 Alifolidos. i. alkekēgi et besulidus.
 Artarides. i. grana iunipi vel cedri.
 Anacardis est albelador.
 Alsagassora est agnus castus.
 Alingesi est calamementum flumiale.
 Algemma est species mezereon.
 Artarbi bec est herba que nascit i
 locis desertis sine folijs et cuius sti-
 pes est ruber et assimilatur veretro
 canis.
 Abanexin. i. medicina inda.
 Autron. i. est eupatorium.
 Alkarmeti hoc. i. fractus.
 Alkel. i. est albacus. i. ramus.
 Alfucaron. i. est almarcad.
 Altroculibe. i. grana pini.
 Almeibucegi. i. est rob de musto. sci-
 licet tarreno.
 Acamel est aqua de fauis.
 Auesefucu. i. almuicum.
 Alkimeff. i. pass.
 Artanum. i. calamementum.
 Almeruen. i. partes que sūt super an-
 chas vsq ad renea.
 Alfoi. i. crocus hortulanus.
 Almur. i. caro cōtinēs radices dētiū.
 Alfed. i. emplastrum.
 Alramadi. i. cinternicus.
 Alnparagi. i. enna vicerum.
 Alsuloba. i. yngula. i. oculi.
 Algasigata. i. tenebrofitas.
 Alkalati. i. herpes estiomemus.
 Almesemuk. i. armurmar. i. clam.
 Aruicar. i. borace.
 Alnotiati. i. postrema pars capitis.
 Alkel. i. medium colli.
 Almaliafen. i. est iunctura que ē iter
 brachium et manum.
 Alkafasun. i. superior pars narium.
 Alkefeb. i. fistulum.
 Acrius. i. tortura.
 Alsicbe. i. fricatio dentium et gingi-
 varum. et labiorum interius.
 Alfāran. i. cordis motus cum saltu.

Elefer. i. balsamus.
 Berberis. Berbetis. i.
 Bisbea. i. polipodium v^l
 pulipudia.
 Batura cris. i. est tubel eris.
 Bedeneiambua. i. est quedam ma-

Synonima Rasis

neries basilicem parua.
 Bubul. i. est cepa siluestris.
 Buremeri. i. est medicina inda.
 Bedenac. i. est semen granatorum sil-
 uestrum et sunt grana.
 Beden. i. est radix alkari.
 Betilon. i. est assenila.
 Bengi. i. est insquiamus albus.
 Borurgi semen nigrum simile. i. pipe-
 ri qd venit de sem amarum pro quo
 poni potest deridericum amarum.
 Borbor. i. est pustule parue que sunt
 in pueris.
 Bezar lapis ē viridis omne qd est ex
 pellens venenum.
 Bondaliaten. i. est in modum auella-
 ne genus ponderis.
 Balar. i. est brasil.
 Bakata. i. est qd fit de tritico et lacte et
 zucharo.
 Botbor marien. i. est radix piretro si-
 millis. i. herba qd valet in suffumigis.
 Berongissis species abrotani.
 Blacte bizatic. i. est species que mul-
 te est subtilitatis epileptico atq mu-
 lieribus matricis prefocationem pa-
 tientibus proficiens.
 Bersendani. i. est virgapastoris.
 Baurac. i. est quodlibet genus falsu-
 ginis et de qdlibet sale itelligi potest.
 Bethados marine. i. est intensi mari-
 em herba est.
 Bolifinus. i. est fames vaccina.
 Budorogi. i. radix hbe filis zedoarie.
 Budarca. i. est auellana.
 Bathar pondus est.
 Burmatbi. i. est terreum vas vitrea-
 tum vt pix.
 Berid. i. est perforans.
 Benesimum. i. sambucus domesticus.
 Beonia. i. est camomilla.
 Buris. i. est affodilli.
 Baras genus est egritudinis: bec dif-
 ferentia inter morpheam et baras:
 quia cum pungitur morfea exiit san-
 guis: in baras nunq exiit.
 Baucie. i. est pastinacle.
 Barbaki. i. est meatus inguinis.
 Buzara zedoaria et p co ponim? sibil
 Bedegar spina alba vel odor rose.
 Bezead. i. galbanum.
 Birenium. scilicet lapis lebes vel lebe-
 tis vel birene.
 Beresta. i. est corallus.
 Buma. i. est pix.
 Buziden. i. testiculi vulpis et dī satirio
 Bage. i. est yfopus de spania.
 Barber. i. est pustule vel eminentia
 carnis fetida.
 Bucholie herba similis camomille.
 scilicet ocula fetida.
 Blac: bec est cum multe plante par-
 ue in oleo frixe in patella ynas super
 aliam locando melle iter omnes vi-
 as posito atq sic simul coquitur.
 Berongi. pro eo ponitur serapinum.

Batheca. i. est melo.
 Baucia siluestris. i. est daucus.

Berua. i. mirasol.

Cbe hēbimar. i. est cu-
 cumer asinus.
 Cacula. i. cardamomum.

Casburatalur. i. capillus veneris.
 Centurion. i. est centaurea.
 Carogued. i. est carui.
 Camedritus. i. est camedreos.
 Chemion armon. i. est ciminii a loco
 Lobrie a corolis vel panis fume vel ar-
 thenita. i. cielamen vel malū terre.
 Catarrus. i. est congelatio capitis.
 Calufar. i. est oleum indum.
 Caitata. i. est appetitus comedēdi lu-
 tum et linuka.
 Laurati. i. est frusta subtilia.
 Casudubir. i. calcatū cui? col. ē viridis
 et qd antiq fit colcothar calconidis.
 Coir. i. est humor croci.
 Calcalimua. i. est medicina inda.
 Ludilion. i. est buglossa.
 Luternum. i. est succus eupatory.
 Lamegab. i. est fructus tamarisci.
 Cantarzed. i. gūmi alcorfos et alcorfos
 sunt capita cardami que comedunt.
 Laugnamium. i. sale condita vt oliue.
 Laugnamib. i. est ea que nascuntur i
 gula et prefocant vt squinantia.
 Laubes vel zabro fit cum mīce panis
 ad macum in oleo frixe et in melle dī
 spumato posite parū percoquantur:
 postea dō sunt sera cūz imponuntur
 vt mel p foramina exēdo sepe ab
 eis et sic comedatur cabis. i. de pane.
 Lachabif cathais cum multe placent
 te de pasta parue in oleo frixe ponun-
 tur in patella vna super aliam locan-
 do cum melle inter positiones duas
 atq sic similiter coquantur.
 Candar gen? cardui qd vocat caueta
 Calef. i. est pannus faciei.
 Calicinis criuallatus et fit de quadaz
 herba falsa et vtuntur eo tinctores.
 Launcanudem. i. est aufidem cōditū.
 Launoch feberb. i. anetū sale cōditum
 Lalech. i. est squama ferri.
 Lucurma. i. est vena citrina que dicitur
 tur syringma qua vtūtur tinctores.
 Laugeruech. i. est fucita quozum que-
 dā cōdiunt sine sale quedā cū sale.
 Cordumeni. i. est carui agreste.
 Cartanum. i. est semen croci ortēsis.
 Lafatis. i. est tremor.
 Lureb. i. iunc? de nilo de qd acassia fit.
 Labil. i. est terra rubra que affertur
 media in media aut arena minuta et
 cū fricatur super manum ingreditur
 cutem: de qua fit ynguentum qd per-
 netrat manum.
 Lancule vocantur anche que mundat
 vinus et nascitur in mari qd est iuxta
 sibilam.

Synonima Rasis

Canatella idest cauda equina et grece vocatur ampurias.

Caris idem est quod algaris.

Cortex eris idest batitura eius.

Cortices eris idest flos eris.

Calidicon idest trociscus de arsenico factus.

Crete mustela.

Eanant caulis imperialis.

Eaua idest vinum debile album.

Erefinet idest antimonium.

Linemi carmen fiseleos.

Loch terra est iuxta locum ubi Alexander induxit og et magog.

Cola idest ulceratio oris cum pustulis paruis vel pustule que nascuntur in lingua.

Ciminu ciminu albu est collu et furcal grece vo fiseleos cuius propterea est dolo rez epis yteria et epilepsia et asma et matris prefocationem sanare.

Canuchal idest salmuria cappariorum.

Corizola herba est de qua fit scamonea et genus volubilis habens lac.

Chilus idest succositas facta in prima digestionem in stomaco.

Chimis idest massa humorum facta in epate ex succositate veniente a stomaco.

Cesnu simile est ferule semen habens album leucule simile.

Cherici idest flores similes floribus violarum relucens in nocte in die vero non.

Colb idest grana solis herba in hispania nascens: de qua multum gignit in obeda cuius semine canapi assimilatur. Iste eo fit albi et ad frangendum lapides multum valet.

Cachile herba est nomine salobra similis vermicularis acetosum habens et salum et fit in die alcali.

Colcodeia idest deriuatio vite.

Canguanach idest ea que sunt simplicia et composita et comedunt post cibum sicut cappariorum et oliue.

Cotila pondus est decem uncularum.

Canefis idest scarabei.

Caiffesse idest vespertilio.

Canababiri idest omnia que aceto et sale condita sunt ut cappariorum et oliue et reliqua ex quibus fiunt salse ut sinapi.

Carabitum idest frenesio.

Caras idest aliquid vult loqui et non potest nisi multum mouendo linguam et os.

Commatre idest picus.

Caratin idest lumbici terrestres.

Carnefic una species tamarisci.

Cuscute idest podagra lini.

Cacule idest cardamomum minus.

Carobalsami idest fructus balsami.

Caraps idest apium.

Curcuma radix que de transmarinis partibus affertur: et etiam est quedam confectio que est in serapione.

Condi herba est que assimilatur spatulis iuncturaru duricie proficiunt eius flores quidam sunt citri. Iste glauci in nocte et non in die relucens.

Charta inda de papyro.

Cheri idest balium.

Cozdumeni idest carui agreste.

Colcotar idest atramentum ru.

Celidonia dicitur herba birundinis vel vena citrina.

Calcantum idest vitriolum.

Calcauil idest ozimum montanum.

Corbizlogue idest granum simile cardamo affertur de selauonia.

Cantauron idest centaurea.

Cautim idest celidonia.

Catharis idest vereria.

Cusius herba: cuius sunt tres species.

Calab almes indum.

Cici idest ramus.

Curcassia idest radix.

Colt aliutificat.

Chel est herba in vere nascens que ramus habet longos: folia longa: cruda comeditur et vocatur gambal.

Cudaran est fucus niger cum quo fricatur muscus et dicunt quidam quod sit gummi glandium: sed mentiuntur: quia non est nisi gummi in radicibus xylocaracte inuentum.

Condisissia idest simula.

D idest mellica vel mala bruca.

Dul vocatur sopberi aque non est illa que in hispania tinguntur panni: immo est arbor super paruum stipitem eleuata: cuius folia solo caracte folijs similia sunt: cuiusque cortex vocatur a barbaris emallelep: ut reubarbaru rixide efficiens: hanc vero Diascorides kal vocat: cuius apozima bibitur gummi dolori confert.

Durameth idest sedoar et est tribus modis una decozascem: alia vero biosolymitana et alia hispana.

Donidar species est de bebel que nascitur in india et similatur cipresso.

Defenen idest adeps gibbi cameli.

Deotin idest terbentina.

Dasatragit idest acetosi.

Dende species est que granis resini similatur et alia est inde et alia sem: dende quandoque vocatur cataputic.

Denendem idest oleum nardinum.

Dirisin idest sustentatio.

Dalach idest fera: que sunt similes vrsis.

Delben: oleum: hoc oleum fit de illo semine quod dicitur piper album.

Denisen lapides virides quibus accuntur flobotomi et sunt de mecha.

Dauic idest pondus sex granorum ordeis.

Darfurfel idest piper longum.

Dabamarate diamarte.

Dragig anis est.

Dabis idest viscis.

Darzesan herba que in tyriaca ponitur.

Dauic: et est semen baucie siluestris montane cretensis.

Dubul idest herba que nascitur in mari et dicitur coza.

Disuris idest prinitus.

Diaconico idest electuarii de papauere.

Dic idest minuta.

Darfeaban idest pedetramen.

Darsem idest folium.

E idest alba rati.

Ebel idest semen iuniperi.

Eries idest pisces.

Endiua idest saratayl seuu.

Eleuzesia idest quando aliquis caput impetuose vertit retro vel ante: vel cum loquitur mouet ipsum: aut facit cripit ore: quando loquitur et profert idem verbum: neque scit quid dicat: vel cum aliquis loquitur sonum facit ut recodetur: vel aliquid facit quod extraneum videtur.

Embula quidem est quod est simile harundinis et embula dicitur foramen longum in fistula.

Esterguar idest aiude: herba de qua fit asa fetida.

Elcheis locus quod dorso cum vis iugis.

Elem idest tedium vel tristitia de futuro et facit vigilare.

Emboca idest infusio cum ab alto pyric.

Empinia idest saniositas.

Eldi omelic idest corona regis.

Emfestides idest ypoquistidos.

Embut est sperma alma floris faciens citrinum.

Elankid idest racemus.

Enacruchic vel amerachualacome al.

Eilbangu cardamomum.

Einfestidis idest herba hircina.

Ezeleurge fit de farina et aqua et mele in oleo frigida.

Ebel idest saune.

E idest genus tuberculorum.

Pisfir genus portulace.

Falsafa idest grana impiguita idest fulla vel semen trifolij et melius citrinum.

Ferezemisch idest ozimum gariofilatus.

Fu idest fistula.

Fesire idest vitis alba agrestis nigra et vocatur bautalam.

Felfesemet idest radix pipis et est lignum.

Feluzarazi idest fellelephantis.

Fenich idest lapis vel cam et est lapis corij preparator.

Fandengi idest bronzi seu semen nigrum.

Fuden idest cor.

Fuccha idest potius qui fit de ordeo et aqua.

Fusiricon medicamen ad scabiem.

Fufel idest piper vsuale.

Fucabileus genus arthanite species botoz marien.

Fetirat idest interpretationes.

Fesires semen et beui messesidar.

Fulfulimon idest ozimum montanum.

Foris squinantia idest superioris.

Synonima Rasis

Febana. idest peonia.
 Felucearaci. idest arbor lity.
 Fausel herba que assimilat nucimu.
 Feliselan. i. agnus castus. (scate.
 Faba egyptiaca. idest baptanus.
 Farmacia. idest catarticum.
 Fauricon. idest prassium.
 Fiden. i. pannus quo opilat os vasso:
 vt per ipsuz possit exire vinu vel aq
 et pcpue si fuerint sanguisuge ibi.
 Fause. idest ouellana inda.
 Pamaticon. idest almermur.
 Finicon. idest iusquamum nigrum.
 Fuscemus. i. arbor mane et ticta asia
 Fagus. idest centaurea minor.
 Ferselen. i. dans digestionem.
 Felueragi. idest litium.
 Porbion. idest euforbium.
 Pacabatra. i. squinantum.

Disie dicit abiscē
 q est genus
 tuberis.

Salsia. idest tyriacium.
 Salmenech. i. vna spēs
 ellī et fm quosdam est nux vomica.
 Deuseir. idest opponax.
 Salsina basilicon demonis.
 Selbur spica alba florē facies citrinū
 Sar. idest taurus.
 Sasse. idest eupatorium.
 Sesse quando oculi propter dormitio
 nem aperiri non possunt.
 Sranazelen. idest piper ethiopum.
 Sranum viride. i. semen lentisci fru
 ctus quidam est.
 Sedeguil. i. vias vel canaleos coa.
 Hazel. idest capricolus.
 Sarab. idest lachryme.
 Suauanse genus columbarum.
 Sesse. i. duricies palpebrarum.
 Salsania caro est paniculosa annexa
 palato sub via pendens cooperiens
 caput carne.
 Suasemabias. idest stellio.
 Suasmeniz folium nil.
 Sumozati confectōes ligde quas mu
 lieres faciūt ex gbus liniunt facies.
 Deusineti nuce sunt cuiusdam arbo
 ris equales facte in longitudie vsq
 ad mortem dolorem faciunt.
 Suasac. idest gabanum.
 Sarumthal. idest gariofilī.

Schoen similis ē
 caozle. i. g

ca maior sit et vocat ma
 garga.
 Doif. idest nasturcium.
 Dasse yfopus hispanie est.
 Dasec herba expāsa sup terrā mltos
 hūs ramos que dī cicer iperatoris:
 qz semen eius spumofum ē vt cicer.
 Dara. i. iuniperus.
 Dabel. i. columbit. i. gummi fistici.
 Derua. i. rch. idest species dactili.

Debel satina vel iuniperi.
 Darnel herba est.
 Dasec. idest fantonicum.
 Discimati constrictio.
 Damara. idest iobanitus.
 Delcalborom. idest terbentina.
 Deel cardamomum maius amomū
 racous ratarum ide pro alioponi
 tur in medicinis.
 Dellius. idest viscus.
 Dezereafen vitis alba: et fm quosdaz
 raphanus.
 Derbanguē cardamomum.
 Das semen anachabius.
 Dod. idest lignum aloes.
 Dasasrum rahan salarmonia.
 Dolus iudaicum succus plāte que di
 citur planta bircina.
 Destden lignū indū notum humenue
 Dabaras staphisagria. Camomi.
 Darnel fructus iuniperi.
 Dolcalibat. idest terbentina.
 Dofinatum. idest quarta pars libre.
 Darnem. i. idest amomum.
 Dortelesen xylobalsamum.
 Dabal atula. idest cubebe.
 Docomis. idest liquiritia.
 Dofus iamenicus. idest bertus.
 Dercalibar. idest momith.
 Dedriamon. idest inlepe.
 Dymemati. i. virga longa quam dese
 runt saraceni in capitibus suis.
 Derelaten. idest bestiomenum.
 Delkalibat bac labatim.

Bromel . i. aqua
 mellis.

Jelese. idest duricica pal
 pebre quādo vix elenat.
 Juiciz. i. siccomori fru
 ctus et sunt sicut sic agrestes acetose
 et dure in gb semē vt papauer sonat.
 Judae. i. polium maius.
 Jfidebati. i. raphea alba.
 Jstigar. i. falsa q fit ex anidē et aq et sa
 Jtula lapidis. i. gipsum. (le.
 Jbelice. i. cardamomum minus.
 Judebet. i. cibus qui vocatur rizi.
 Judebigi. i. cibus qui fit de micis par
 ue placēte sup qz cadit piguedo pul
 lozum columbarum cum assantur.
 Jagneris. idest electuaria nihil amari
 tudis habentia et boni saporis siue si
 sint solutius siue non.
 Jstimbrie. i. euz comedit hō non ledit
 Jafoc. idest sinciput. Cipsum.
 Jpoquistidos herba bircina.
 Jascas homo stās oculis apertis et nō
 mouens cos.
 Jschiroo vel schirofio. i. apostema la
 pideum. i. melanolicum.
 Jarierd scilicet semen assatim.
 Jati. idest falfasa.
 Jouiari. i. radix palme siluestris.
 Jliati. idest vatis.
 Jostarigut. idest nux muscata.

Zulmar. idest balaustia.

K

Aib. i.

lac acetosum.

Keisim. i. leuisticum.

Keisim hoc est simile ferule habens
 semen album lenticule simile.
 Keneuri dicit Diascorides q ē her
 ba in vere nascens que ramos habz
 lōgos et folia longa et comeditur cru
 da et vocatur caulis.

Kilus succositas.

Kilkul grana nasen. i. tremse albaria.

Kilix. i. salix de coterex.

Keiri flores quidā quoz similes vio
 lis i colore: aly sūt glauci in nocte tñ
 relucētes et nō i die vt odor violarū.

Karusis. idest semen tamarisci.

Keisie fustes sunt nigredini attine ra
 dicibus rubee simile.

Keite. idest herbis.

Kist. idest libra et dimidia.

Kildary. idest filix.

Kerse. idest cinamomum.

Kina. i. galbanus et ē gūmi pastinace.

Kalagie. i. cib' q fit ex pulmone corde
 et epate icisio minutim et cū oleo fri
 xis in quo post remotiōez pdictozuz
 ponit pap acetū et oua et zapharanū.

Kebikegi herba ē portulacae similis:
 sed cum frangitur emittit lac.

Kise cibus qui fit de simula ozdel.

Kekingi species est solatri.

Karabitis apostema calidum in vela
 mine cerebri.

Kirtubis est color sanguinis putrefa
 cti in facie.

Karbemen. idest puluis.

Karkit. idest tortelle.

Kiteran genus arboris que facit gū
 mi quo coepoz inungūtur et non pu
 trefiunt.

Kismes. idest passelle parue.

Kerna. idest pentadactyli.

Karfati cinamomum maius.

Kasur albaset.

Keikerie gumma est.

Kekilil elit elinalit mellilotum.

Klut. idest gummi.

Kekelengi. idest confectio inda.

Kosen. idest corticeo glandium.

Kimolea. i. mation mirtant in luto vi
 ridi quando ponitur in aceto.

Keisim campestris. idest fiseleos.

Keikenti. idest confectio perfica.

Kerkefebe. idest cubebe.

Kalus. idest permixtio.

Kindikiō. i. herba que similatur alke
 feseferen: et cū ea abstergitur nitrum.

Kitrān est quod emanat de cera cum
 cōburitur vel instar olei fraxini ex
 trahitur.

Kitrān est illud quo liniuntur naues
 et post quam sunt parate cum pice.

Kemonkaymen. idest filer mōranus
 vel fiseleos.

L **Scium** hoc de aqua in q coquuntur cortices berberis. Laus. i. amigdale amare. Legia genus titimalli est. i. laureola vel esula.

Leoizene hoc fit cum amigdale parū parū terere: aut i melle dispumato posite coquentur ex gbus parue pilule formantur et sic comeduntur.

Licri. idest bitri.

Lupuli. idest volubilis.

Luf berba est serpentaria.

Librie. idest pure.

Lucitum. idest bolium armenus.

Lacurac. idest terra sigillata.

Lapis iudaicus agapit.

Lac papaueris opium.

Lupinus faba egyptiaca.

Lingua anis fructus fraxini.

Lutū comedēdū liquiritia. i. lutū qd of ē ad comedendūz sapidū: semē al buz habens saporē magne māmīl le canis persica lingua.

Liturgia est ablutio.

Lubrieta. idest almea: alij dicunt qd fit currens et alij sicca.

Luben. idest rhus.

M **Agabare** i. ciba- ryo o la cre et carne mirababari et cōditis aut in sole fiūt sine igne et succa pof.

Mes. i. grana pua faseolis minora habētia oculū in medio sicut oculus faseoloz et vocat farrola. i. faseoli pui.

Masal hoc fit de lacte acetoso et farina ordeis: ē cibus qui post butiri ex tractionem remanet.

Malialeb fructus niger cuiusdaz arboris. idest nere.

Dematie vocatur maiorana habēs bastas vt basta aneti. i. mu. cuius corona sue assimilatur corone: semēve ro eius vt ciminum est: sapor autem est vt sapor fisticie quod bonum habens odorem.

Mumia res est que inuenitur in terris vbi mortuoz corpora aloē conduntur a quibus hūoz mortui cū aloē mixti resolui et simillapici marie.

Meizabara. idest fene.

Menederia. i. caraputic.

Mugath hoc dicitur ē radix grante agrestis: et dicitur esse radix nesez. i. tremule arboris.

Mezerion. i. leo terre qui a gbusdaz of esse laureola et a gbusdā anabula.

Merdasengi. i. pulvis de plūbo combusto: et fin quosdam litargium.

Muraba. idest conditum.

Mesartamefir. i. pulegiū cū vino.

Mellis storacis pure medulle.

Mina syrupus de succo cisonidiz et

potiorum et granatorum dulcium et acetosorum et vino factus.

Memirensiz. idest celidonia.

Musachnima illud de quo nitantur vasa et hz quosdā aqua viteraticoz.

Mugat. i. radix vnde fit asa.

Musaguarat. i. falsa. idest cibarium qui fit sine car.

Maradi. i. curuatura brachy.

Muragenat. i. cibus qui fit in cazola.

Mulachia. i. malua curta vel maior.

Mucha. i. pars que de oculo videtur.

Maroth. i. radix silis annidē: et tñ de.

Migradi. i. forfices. (billor.

Mirac. i. interior pellicula ventris.

Mixturum. idest mensura.

Mozisa vel moziatum. i. alimuri.

Mutilago. idest banositas.

Musaguariz. i. terra i qua sunt colles

Melachion. i. opium. (parul.

Mcimeran. idest celidonia.

Mesius liquor acetosus.

Midoat similiter liquor.

Mesi. i. lac acetosum coagulatum.

Mirac pellicule super sifac.

Magra. idest creta rubra.

Medum herba fetida.

Marinacur. i. marubium.

Masal fit de lacte acetoso et farina oz.

Madac bdellium. (dei.

Marcur. idest carmeec.

Mezen. i. locus qui ē cinctura iseri.

Maiorana grece of auricula muris.

Marsily faba lupina.

Meta. idest storax.

Merfuleu lingua. idest asparagi.

Macam. idest emplastrum.

Molachia multa ortiua.

Malmecm. i. farina creticorum.

Marebas. idest citrini a loco.

Mulche alkaf. idest bdellium.

Mezanella. i. camomilla.

Men. idest manna.

Melachion. idest opium.

Mastike. idest mastix.

Moz. idest mirba.

Meratinec. i. extenuatio cum fit vel eminentia ymbilici.

Meferace. i. vene gracies q sunt in

Miringua. i. rete cerebri. (Cepate.

Marosinos. i. species. y. betice et dicitur congelatio.

Malleid. i. lac vaccinum concussum de quo extractum est butyrum.

Mina. idest syrupus de citony.

Mel alumen storax liquida.

Mudimon. idest bdellium.

Markade. idest opium.

N **Abac** i. fructus sydre. i. iuu be siluestris vel yne siluestres scilicet labrusca

Naragil. i. nuce indice.

Nisabor. i. lutum comedende.

Nemen. idest sūmber.

Nesun. i. rosa se. i. sambucus siluestris

Neeresumci dicitur esse rosa asinina:

et dicitur qd est species indie.

Napbra. i. petroselleum album.

Nabati qd fit in septentrionali parte.

Nabacha istud ē eius magnus: cuius est granum vuc.

Nuces memithe. i. castaneole ad tempus dormire faciens et nascit sibilie.

Napi siluestris. i. rapistis.

Nabit in potu qui fit ex dactylis vel ficibus vel ex alio vel ab vuis.

Nucia. i. ea quibus post cibum vrimur vt citronia cauatiata et acetila.

Nuca. i. locus vbi collū iugit cranco.

Narcotica. i. stupefactina.

Nesfestengi. i. amilum.

Nerideri. i. spica romana.

Neregrana. i. cerasi siluestres.

Nenuca. i. ameos.

Nemebrest. i. sibilis.

Nesfestengi. i. scolopendria.

Nardium. idest oleum.

Nithabā. i. coriū sup qd iacent boies.

O **Rchi** i. artaria.

Ozali stameia de serico.

Ozimum citrinum basilicon maius.

Ozimu fluuiale balsamite aquatice.

Oleū onfacinū viride: vel oleū qd fit de oliuis immaturis viridibus.

Ocuim. idest acorus.

Oliatri. i. semen macedonici.

Oandachoca. idest nasturcium.

Oabelcara. idest cucurbita.

Osaragy virga pastoris.

Ostbar. i. origanum.

Oampbaricon herba que vocat gra.

Oaman malia marie. (meia.

Ocleruca. i. pentadactyli.

Osten. idest opium.

P **Beludes** pbeludz fit quando mel tandiu coquitur vt cū supra marmor olo inunctum proicitur vt

induretur: qd postea incisus frustati comedit et sic sunt penidy de melle.

Pumex vocat lapis con preparator et vocatur fenix ac lapis vulcani.

Pbibis. idest rapax.

Ptis. idest ariditas.

Petroselinia aut semen apy montani macedonici.

Pipa que holus est.

Pupilla oculi dicitur apium aque.

Q **uent** idest sulfur.

R **Orab** dactyli sūt ba midissimi qui nisi statim comedantur dissoluantur et fiunt qd

mel et non habent ossa.
 Robilie gummi est et dicunt quidam
 quod sunt cicercule.
 Rebite cicade marine.
 Rebi. i. aq. q. sup. lac acetosum eleuat.
 Reib. i. lac acetosum vel me.
 Refus. idest pentadactili.
 Rob. i. succus visq. ad spissitudinē de
 coctus vel tertiam partem.
 Raur. i. confectio de qua fit gallia.
 Roonati egritudo ē in q. bō sp. ridet.
 Rufatigi. idest es vsum.
 Ramepi. locus sub anchis.
 Raam sal armōiaca similis ē aneto.
 Rachaiabamen. i. fumus terre.
 Ralas. idest stagnum.
 Ret. i. iucus de nilo de quo fit acatia.
 Rebutet herba portulace similis: s3
 cum frangitur emittit lac.
 Rubine. idest sapientia abluta.
 Rean. idest mirtis.
 Ratmegi. idest colofonia.
 Radix arboris marine. i. arbanaſia.
 Rasan. idest penna vel penem.

Emericon

spēs
apy

campeſtris.
 Simar lactuca aſini.
 Sartbar. i. ferrum.
 Siſeleos. et est aniden romanū.
 Siſul. hoc fit qñ puluis iacitur in os:
 et poſtea vino vel aqua trāſglutitur.
 Segem. i. ſanguis draconis.
 Senegi. idest amilum.
 Sapa. i. de ſuccis fructuuz ad ſpſſitu
 dinē decoctis vel d. herbis q. ſiūt ex
 aq. aliq. bulliens miſceſ bis vel ter:
 multotiens ex ſuccaro vel melle.
 Satiriō teſticuli vulpia et d. aldebze.
 Sticados arabicum. i. camphozata.
 Secanabin. idest oximi.
 Sare. idest puſtule.
 Sirac. idest felix.
 Sanguieb. idest triticum fractuz cuz
 multa aqua coctum.
 Sabara. idest inſomnietas.
 Dicta. i. blita: et ē herba ſaporis euam
 eli. q. vilis.
 Saal. idest demon.
 Scrai. idest pira porcina.
 Sappati. idest puſtule faciei et capitis
 vel rubor faciei.
 Scea. i. ſticados arabicus.
 Siga. idest ſtorax liquida.
 Salen. idest ſanguis draconis.
 Salegea. idest capſia lignea.
 Sel. idest ſambucus.
 Sumſar. idest briſſus.
 Sibag. i. falſa que fit ex aceto et carui.
 Sekebzngigi. i. oppoſonacio.
 Saculi funduron. i. ſcolopendria.
 Sectaragi. idest capſia.
 Senchar. i. pes columbinus cuz quo
 tegitur oculus vel cera.
 Seiregi. idest fumus terre.

Synonima Rasis

Sief. i. trociſcus parvus de quibuſſi
 bet rebus ad oculos.
 Secaniabin. i. ſuccar. roſ. vel mel ro.
 Sumis. idest vizella.
 Sief memitbe: iſtud hoc mō fit. ſucc.
 memitbe i ſole deſiccatur. et ex eis iſoz
 mātur pillule vel magdaleōes pui.
 Sanic. idest ordeum vel triticum fra
 ctum in parua fruſta.
 Senes. i. lac acetosū coaglatū ſine ſa
 ſifoniū oleū ē. vñ fit oleū ſiſaminū.
 Sedenigi. idest ematibites.
 Sicos. idest congelatio.
 Suc. idest gallia muſcata.
 Sabappa. idest rubor faciei cum pa
 ſtilis et cutis puricie.
 Sumachia. i. cib. q. fit cū ſuco ſumac.
 Scrcinus. i. thozax vel oſſa pectoris.
 Sebel. idest vene rubee que ſunt i an
 gulis oculorum.
 S. ciecht. idest mandragora.
 Secubugi. idest acetosum et cuscuto.
 Sabani. idest panniculus qui eſt in
 ter grana granati.
 Sebran vocatur latie laureola et ara
 bice thbanagat et eſt interficiens.
 Siregi. idest oleum ſiſaminum.
 Subes. idest tabea.
 Sedengi. idest ſemen canapis.
 Sadaf. idest coclea marina.
 Secratarac. i. caſſia vel fumus terre.
 Sucutin. idest ſemperuina.
 Sucutie. idest teſticulus muris.
 Secacul ſigillum ſancte Marie: qui
 dam dicunt conſolida.
 Suſe. idest yſopus.
 Secedeb. idest ruta.
 Saboi. idest formicarum.
 Secanabin qd fit ex ſuccaro et aqua
 Sanſaran. i. abrotanum. (ro. tñ.
 Secabinci. idest ſerapini.
 Soloca. idest capſia lignea.
 Scamonea. idest diagredium.
 Serogen. idest hermodactili.
 Setberig. idest fumus terre.
 Satre. idest origanum.
 Salſifanoſa. idest ſpica.
 Seken ſebubati. i. arbor croci ortula
 Semini. i. butirum coctum. (ni.
 Singuloſa. idest abrotanum.
 Spica altrib. idest ſpica inda.
 Saraa. idest emplaſtra.
 Sarati. idest pleureſis.
 Satib. idest medicina.
 Seberegi. idest lac orde.
 Secntis. idest ſanguis draconis.
 Satabar. idest pitima.

Archon

i. ſature
gia.

Talea. i. caput palme.
 Taro. idest lentiscus.
 Taliſafar. idest macis.
 Tberid. idest mīce panis quibus ſu
 perfunditur ius aliquod.
 Tapil. i. ſubus eſt qui ſit de lentibus co

ctis cum aqua.
 Tanagat. idest lactarola.
 Tozarit. i. ypogſtidos ille ſpēs vini.
 Tarafacon ſpecies cicoree.
 Tuctameius. idest pulegium.
 Tirafaton. idest endivia.
 Tagandes. idest pīetrum.
 Tefiſien. idest ruta agreſtis.
 Tabasir. idest ſpodium.
 Tulufius. idest vinum coctum.

Varac

indi. idest ſo
lium.

Varices. i. vene tortuoſe
 in cruribus vel alibi.
 Vene citrine. idest radij
 celidonic.
 Uſnee lanugo q. in arborib. et i lapi
 dibus et in pietib. et bec d. epati ca.

Arur

idest ſorbe.

Zaramber. i. zedoaria.
 Zarore. idest ſorbe.
 Zubd. i. butirum coctuz.
 Zuſeferade. i. radij mandragore.
 Zarainit. i. maſmacora. i. ariſtologia
 Zobodie. idest ciperi. (longa.
 Zondebeuſt. idest caſtoreum.
 Zuſefe. idest iulube.
 C. Synonyma Rasis finiant.

Tabula de herbis medicis et elu
 ruz pucientibus mēbris corpis.

Erbe

discreſiam
capiti frida.

Peonia.
 Betonica.
 Rutba.
 Pulcaria vtraque.
 Maiozana.
 Origanum.
 Pulegium.
 Calamentum.
 Salvia domestica.
 Lilifragum.
 Eufragia.
 Secelei montani.
 Lucumer agreſte.
 Sanſucus.
 Primula veris.
 Verba paraleſis.
 Verba muſcata.
 Saturegia.
 C. Medicine ad idem.
 Xylobalsamum.
 Carpobalsamum.
 Lubebe.
 Ligni aloes.
 Macis.
 Mixi.
 C. Electuaria ad idem.
 Dyarodon iuly.
 Pulvis duplicatum cum muſco.
 Dyantos cum muſco.
 Diacaſtoreum.

Herbe 3 discrasia ca-
pitio calidam.

Solatrium.
Barba iouis.
Iusquiamum.
pp.
Lactuca.
Folia mirte.
Folia salicis.
Verba nol.
Crassula minor.
Portulaca.
Folia mandragore.
Folia cucu.
Folia cucumer.

Medicine ad idem.

Semen lactuce.
Semen papaveris albi.
Semen iusquiami.
Semen mandragore.
Semen solatri.
Semen barbe iouis.
Semen rosa.
Semen violatum.
Aqua rosata.
Oleum violatum.
Oleum rosatum.

Electuaria ad idem.

Zuccarum violatum.
Triasandal.

Herbe 3 discrasia pe-
ctoris fridaz.

Radix lily.
Ysop sicca et humida.
Licorea.
Yringozium.
Yreos.
Barba vir.
Mellilotum.
Marrubium al.
Enula campana.
Camomilla.
Altee radix.
Malua.
Origanum.
Pulegium.
Calamentum.

Medicine ad idem tam ad

ca. q. ad fraz discrasia pe-
ctoris.

Medicine ad idem tam ad

ca. q. ad fraz discrasia pe-
ctoris.

Medicine ad idem tam ad

ca. q. ad fraz discrasia pe-
ctoris.

Medicine ad idem tam ad

ca. q. ad fraz discrasia pe-
ctoris.

Medicine ad idem tam ad

ca. q. ad fraz discrasia pe-
ctoris.

Medicine ad idem tam ad

ca. q. ad fraz discrasia pe-
ctoris.

Medicine ad idem tam ad

ca. q. ad fraz discrasia pe-
ctoris.

Medicine ad idem tam ad

ca. q. ad fraz discrasia pe-
ctoris.

Drayris.

Dracalamentum.
Drapassum.
Drapenidion.

Herbe 3 discrasia

ca. pectoris.

Capilli veneris.
Cetarac.
Pollitricum.
Addiantos.
Marrubium.

Electuaria ad idem.

Dradragantum frigidus.
Drapp.
Drapenidion.

Electuaria ad idem.

Dradragantum frigidus.
Drapp.
Drapenidion.

Electuaria ad idem.

Dradragantum frigidus.
Drapp.
Drapenidion.

Electuaria ad idem.

Dradragantum frigidus.
Drapp.
Drapenidion.

Electuaria ad idem.

Dradragantum frigidus.
Drapp.
Drapenidion.

Electuaria ad idem.

Dradragantum frigidus.
Drapp.
Drapenidion.

Electuaria ad idem.

Dradragantum frigidus.
Drapp.
Drapenidion.

Electuaria ad idem.

Dradragantum frigidus.
Drapp.
Drapenidion.

Electuaria ad idem.

Dradragantum frigidus.
Drapp.
Drapenidion.

Electuaria ad idem.

Dradragantum frigidus.
Drapp.
Drapenidion.

Electuaria ad idem.

Dradragantum frigidus.
Drapp.
Drapenidion.

Electuaria ad idem.

Dradragantum frigidus.
Drapp.
Drapenidion.

Electuaria ad idem.

Dradragantum frigidus.
Drapp.
Drapenidion.

Electuaria ad idem.

Dradragantum frigidus.
Drapp.
Drapenidion.

Electuaria ad idem.

Dradragantum frigidus.
Drapp.
Drapenidion.

Electuaria ad idem.

Dradragantum frigidus.
Drapp.
Drapenidion.

Electuaria ad idem.

Dradragantum frigidus.
Drapp.
Drapenidion.

Electuaria ad idem.

Dradragantum frigidus.
Drapp.
Drapenidion.

Electuaria ad idem.

Dradragantum frigidus.
Drapp.
Drapenidion.

Spodium.

Rose.
Semen portulace et lactu
Scariole.

Electuaria ad idem.

Prunee.
Virole.
Flores ca.
Mellilotum.
Nenufar.

Electuaria ad idem.

Triasandal.
Zuccarum rosatum.
Zuccarum violatum.
Dyaboraginatum.

Electuaria ad idem.

Triasandal.
Zuccarum rosatum.
Zuccarum violatum.
Dyaboraginatum.

Electuaria ad idem.

Triasandal.
Zuccarum rosatum.
Zuccarum violatum.
Dyaboraginatum.

Electuaria ad idem.

Triasandal.
Zuccarum rosatum.
Zuccarum violatum.
Dyaboraginatum.

Electuaria ad idem.

Triasandal.
Zuccarum rosatum.
Zuccarum violatum.
Dyaboraginatum.

Electuaria ad idem.

Triasandal.
Zuccarum rosatum.
Zuccarum violatum.
Dyaboraginatum.

Electuaria ad idem.

Triasandal.
Zuccarum rosatum.
Zuccarum violatum.
Dyaboraginatum.

Electuaria ad idem.

Triasandal.
Zuccarum rosatum.
Zuccarum violatum.
Dyaboraginatum.

Electuaria ad idem.

Triasandal.
Zuccarum rosatum.
Zuccarum violatum.
Dyaboraginatum.

Electuaria ad idem.

Triasandal.
Zuccarum rosatum.
Zuccarum violatum.
Dyaboraginatum.

Electuaria ad idem.

Triasandal.
Zuccarum rosatum.
Zuccarum violatum.
Dyaboraginatum.

Electuaria ad idem.

Triasandal.
Zuccarum rosatum.
Zuccarum violatum.
Dyaboraginatum.

Electuaria ad idem.

Triasandal.
Zuccarum rosatum.
Zuccarum violatum.
Dyaboraginatum.

Electuaria ad idem.

Triasandal.
Zuccarum rosatum.
Zuccarum violatum.
Dyaboraginatum.

Electuaria ad idem.

Triasandal.
Zuccarum rosatum.
Zuccarum violatum.
Dyaboraginatum.

Electuaria ad idem.

Triasandal.
Zuccarum rosatum.
Zuccarum violatum.
Dyaboraginatum.

Electuaria ad idem.

Triasandal.
Zuccarum rosatum.
Zuccarum violatum.
Dyaboraginatum.

Electuaria ad idem.

Triasandal.
Zuccarum rosatum.
Zuccarum violatum.
Dyaboraginatum.

Electuaria ad idem.

Triasandal.
Zuccarum rosatum.
Zuccarum violatum.
Dyaboraginatum.

Electuaria ad idem.

Triasandal.
Zuccarum rosatum.
Zuccarum violatum.
Dyaboraginatum.

Sumiterre.

Affodilli.
Lingua botia.
Medicine ad idem.

Medicine ad idem.

Sene.
Tbini.
Epithimus.
Lapis lazuli.
Lapis armenus.
Flos boraginis.
Mellilotum.
Camomilla.
Utrunque sticados.
Maratrum anisum.

Medicine ad idem.

Diasene.
Diapapateris.
Diaboraginatis.
Diacalamentum.
Diaciminum.

Medicine ad idem.

Diasene.
Diapapateris.
Diaboraginatis.
Diacalamentum.
Diaciminum.

Medicine ad idem.

Diasene.
Diapapateris.
Diaboraginatis.
Diacalamentum.
Diaciminum.

Medicine ad idem.

Diasene.
Diapapateris.
Diaboraginatis.
Diacalamentum.
Diaciminum.

Medicine ad idem.

Diasene.
Diapapateris.
Diaboraginatis.
Diacalamentum.
Diaciminum.

Medicine ad idem.

Diasene.
Diapapateris.
Diaboraginatis.
Diacalamentum.
Diaciminum.

Medicine ad idem.

Diasene.
Diapapateris.
Diaboraginatis.
Diacalamentum.
Diaciminum.

Medicine ad idem.

Diasene.
Diapapateris.
Diaboraginatis.
Diacalamentum.
Diaciminum.

Medicine ad idem.

Diasene.
Diapapateris.
Diaboraginatis.
Diacalamentum.
Diaciminum.

Medicine ad idem.

Diasene.
Diapapateris.
Diaboraginatis.
Diacalamentum.
Diaciminum.

Medicine ad idem.

Diasene.
Diapapateris.
Diaboraginatis.
Diacalamentum.
Diaciminum.

Medicine ad idem.

Diasene.
Diapapateris.
Diaboraginatis.
Diacalamentum.
Diaciminum.

Medicine ad idem.

Diasene.
Diapapateris.
Diaboraginatis.
Diacalamentum.
Diaciminum.

Medicine ad idem.

Diasene.
Diapapateris.
Diaboraginatis.
Diacalamentum.
Diaciminum.

Medicine ad idem.

Diasene.
Diapapateris.
Diaboraginatis.
Diacalamentum.
Diaciminum.

Medicine ad idem.

Diasene.
Diapapateris.
Diaboraginatis.
Diacalamentum.
Diaciminum.

Medicine ad idem.

Diasene.
Diapapateris.
Diaboraginatis.
Diacalamentum.
Diaciminum.

Medicine ad idem.

Diasene.
Diapapateris.
Diaboraginatis.
Diacalamentum.
Diaciminum.

Medicine ad idem.

Diasene.
Diapapateris.
Diaboraginatis.
Diacalamentum.
Diaciminum.

Medicine ad idem.

Diasene.
Diapapateris.
Diaboraginatis.
Diacalamentum.
Diaciminum.

Tabula

Tabula antidotorum famosorum q
in hoc volumine continentur.

Electuarium

de galia. 9.
Alma. 71. ca.
Elarium de bacis lauri. 9. 71.
Eilonium. 9. 71.
Diaciminum. 9. 63. Anti. Di. 34.
Jerapigra. 9. 64.
Diamusculum. 9. 61. Anti. Di. 35.
Zyriaca diateleseron. 8. Alma. 3. ca.
libro de iuncturis. 23.
Zyriaca exercitatus. 8. 4.
Confectio anacardias. 9. 92. An. Di. 19.
Letificans. 9. 13. Anti. Di. 14.
Medicamen de nucibus. 8. 1.
Zyriaca de terra sigillata. 8. 1.
Metridatum. 8. Alman. 1.
Zyriaca de fusio. 8. 1.
Zyriaca de viperis. 8. 2.
Electuarium de assa. 10. Alma. 2. ca.
Dialibani. 9. 72. Anti. Di. 34.
Diacalammentum. 9. 72.
Electuarium canzi. 9. 72.
Electuarium de storace ibidem.
Electuarium de scorzia ferri. 9. 80.
Confectio alchemeris. 1. An. Di. ca. 6.
Zera magna. Anti. Di. 16.
Confectio anacar. mio. Anti. Di. 20.
Confectio fenonis. Anti. Di. 34.
Confectio de scorzia ferri. An. Di. 34.
Confectio de pyloaloe. Anti. Di. 35.
Confectio de emula. Anti. Di. 36.
Elariu de curcuma maior. An. Di. 36.
Medicamen de laca. An. Di. 36.
Confectio kelekenge. Anti. Di. 36.
Confectio serubegem. Anti. Di. 38.
Elz diacitonit solutis. An. Di. 38.
Confectio de bacis lauri. An. Di. 38.
Eilonium. Anti. Di. 38.
Electuarium de alcasi. Anti. Di. 39.
Confectio de storace. Anti. Di. 39.
Medicamen albeset. 44.
Pillule de reubarbar. 9. Alma.
69. Antido. Di. 36.
Pillule illiace. 9. Alman. 71.
Pillule bikichie. 9. Alman. 55.
Pillule de storace. 9. Al. 55. An. Di. 33.
Pillule cochie. 9. 1. Anti. Di. 16.
Pillule feride. 9. 7. Antido. Di. 18.
Pillule de bdellio. 9. 80. An. Di. 43.
Pillule ad podagra. Pillule de hermoda
cillis maiores. 9. Al. 90. An. Di. 44.
Pillule de papauere. Anti. Di. 33.
Pillule lenes. Antido. Di. 33.
Pillule de agarico. Antido. Di. 36.
Pillule de mezereon. Anti. Di. 36.
Pillule mirabo. 1. An. separo. cap. p.
de herbo. 8. Alman.
Troscisci
Troscisci de viperis. 8. Alman. 2.
Troscisci camphorati. 9. Alman. 61.
Troscisci muscati. 9. 61.
Troscisci de olibano. 9. 62.
Troscisci de rosis. 9. 63.

Troscisci de spica. 9. 64.
Troscisci de thure. 9. 65.
Troscisci de berberis. 9. 67. An. Di. 36.
Troscisci de reubar. 9. 67. An. Di. 36.
Troscisci de laca. 9. 67. Anti. Di. 36.
Troscisci de camphora. 9. 68. io. 3.
Troscisci de mezereon. 9. 69. An. Di. 36.
Troscisci de agno casto. 9. 70.
Troscisci de cappib. 9. 70. An. Di. 37.
Troscisci de spodio. 9. 72. io. 3.
Troscisci de balauftus. 9. 72.
Troscisci de karabe. An. Di. 43. 9. 72.
Troscisci de mirra. 9. 83.
Troscisci de rosis completi. 10. 6.
Troscisci de rosis parui. 10. 10.
Troscisci de spodio. 10. 10.
Troscisci de arsenico. Anti. Di. 31.
Troscisci de papauere. An. Di. 33.
Troscisci de arsenico. Anti. Di. 33.
Troscisci de terra sigillata. An. Di. 33.
Troscisci stelle. Antido. Di. 34.
Troscisci de rosis. Anti. Di. 34.
Troscisci de rof maiores. An. Di. 34.
Troscisci de spica. Antido. Di. 34.
Troscisci de musco. Anti. Di. 35.
Troscisci andaracharon. 8. 2.
Troscisci azerefeh. Antido. Di. 36.
Troscisci azerisich. Anti. Di. 36.
Troscisci alkarmesich. Anti. Di. 37.
Troscisci de viol cu scamo. An. Di. 38.
Troscisci alq de violis. Anti. Di. 38.
Troscisci de epitimo. 161.
Troscisci de camella. Anti. Di. 38.
Troscisci de spodio cu. f. acetose. An
tidotario Di. 39.
Troscisci de spodio. Anti. Di. 39.
Troscisci de alumine. Anti. Di. 39.
Troscisci de mirra. Antido. Di. 43.
Troscisci de gummis. Anti. Di. 43.
Troscisci de squilla. 8. Alman. 2.
citru. 9. 15. Antido.
Puluis
Gussuf de gnatis. 9. 72. An. Di. 39.
Gussuf de bolo. 9. 72. Anti. Di. 39.
Puluis albus. Antido. Di. 28.
Troscisci de thure. 9. Alman. 16.
Sief
Sief de plumbo. 9. 16.
Sief rubecum. 9. 19.
Sief viride. 9. 21.
Sief de calcanto. 9. 21.
Sief de fellibus. 9. 27.
Sief album. 9. 15.
Coliriu
Coliriu de cerusa. 9. 72.
Coliriu de mirab. 9. 23.
Coliriu de felibus. An. Di. 28.
Colirium de mirra. Anti. Di. 28.
Colirium de calcanto. Anti. Di. 28.
Colirium ad madicon. Anti. Di. 28.
Colirium album. Antido. Di. 28.
Colirium rubeum. Anti. Di. 161.
Colirium viride. Antido. Di. 161.
Colirium de ture. Antido. Di. 161.
Rob
de gnatis. 9. 62. An. Di. 28.
Syr de scorzia ferri. 9. 63.
Syr de turbit. li. de iuncturis. ca. 63.
Alma.

Bruscus.
Sparagus.
Pentafilon.
Electuarium ad idem.
Electuarium dulce.
Silo antropos.
Dianisum.
Diacalammentum.

Herbe contra discrasiaz calida
renum.

Utraque iasea.
Quinque nerua.
Rostri bonis.
Camelemta.
Memita.
Sanguinaria.
Virga pastoris.
Barba yrcina.
Plantago.
Mirta.
Celidonia agrestis.

Electuaria que faciunt ad ca
lidam discrasiaz

epatis sine stomaci: medicine sunt q
faciunt contra discrasiam ca. epatis
medicine contra discrasiam mebro
rum iuncturarum et herbe commu
nes calide et frigide discrasie.

Artemita.
Yreos.
Enulacam.
Radix lily.
Lactuca.
Portulaca.
Paritaria.
Lamomilla.
Mellilotum.
Radix feniculi.
Brasi.
Sparagus.
Pentafilon.
Bramen.

Medicine ad idem.
Sandal albi et rubet.
Semen rosarum.
Semen lactuce.
Calamum aromaticum.
Semen plantaginis.

Ad discrasiaz calidas me
broz et iun

cturarum.
Barba iouis.
Mercurialis.
Solatrum.

Herbe ad prouocandum emoe
roydas.

Herba thuris.
Menta.
Salvia.
Marrubium.
Savina.
Apium.
Serpentaria.
Moria.
Medicine ad idem.
Zbus album.

Smis.

108

0 4

De sexaginta animalibus

Et cū disciplinā in errore venatiōis recipit sciām ⁊ disciplinā sicut recipit canis.

Sermo.

III.

Taurus

subtilioris vocis ē q̄ semina donec castratur: ⁊ cornu vacce fortius ē cornu tauri ⁊ non est in corde os nisi bouis vel equi.

Sigs cerā liquefactā sup cornua vituli infuderit seq̄tur ipsum quocunq; voluerit absq; labore.

Bobus accidit morbus podagricus ⁊ signus est q̄ pedes eorum apostemant. Si cornua eorum inungant cera liquefacta aut oleo curantur.

Quedā spēs bonū est magnorū pascēs retrofuz p̄ timore cornuū. Alia spēs carnis vtr̄ ad modū luporū.

Boues p̄cognoscūt hyemē fortē ⁊ signus faciunt dñis suis: q̄ super latus dextrum incumbunt.

Et si semina q̄ spargunt cadāt sup cornua eorum nō p̄ficiunt in fructu: ⁊ erūt paruorū granorum.

Si liget bos imāctus fune lane remouetur illud.

Si yngatur radix arboris cū felle vacce non accedet ad eam formice.

Calcanē vacce ⁊ bulli calefacti cū oymelle bibi sple nē istatū curat: dentes ⁊ gingiuas laxas p̄firmat dolores dentium mitigat: si sit conficatio cum cinere illo.

Unguis manus vacce cōbustus: bibitus a muliere cui lac defecerit lac restituit: ⁊ roborat corpus lactanti.

Calcanetis bouis tritus cum vino ⁊ melle vermes necat: sunt vermes similes granis cucurbite in ventre.

Cinis cornu vacce mixtū cū aceto: si iungat ex eo morfea curat soli p̄posita: si imittat i nares fluxū restringit.

Rasure cornu tauri cū aq̄ sup̄te fluxū sang. restringit.

Ossa coxarum bouum combusta bibita curant fluxus sanguinis ⁊ menstrua restringunt.

Sel tauri mixtū cum melle sanat vlcera pessima.

Sel bouis mixtū cū vino ⁊ pulpa colloquintide ⁊ melle: si ex eo iungat fundamentū inducit fluxū ventris.

Si due gutte vel tres ex felle tauri imittant tauri tinitum patienti confert.

Sel tauri mixtū cū aqua colloquintide recentis: datus mulieri in partu laboranti cito partum educit.

Sel vacce nigre si ex eo collinat oculi debiles scripturam amilli nō percipientes confert.

Bellium in felle boni dissolutum mixto aceto sistule super infusum confert.

In felle boni inuenit q̄dā i modū lapidis i figura anti li: q̄d p̄bi vocāt alcherō tritū i narib⁹ p̄positū iuuat d̄bilitatis visus: ⁊ dilatat d̄i ei⁹ q̄b⁹ timef ne aq̄ descēdēs crescat in oculos ei⁹: aut si ex eo sumat q̄titas lēricule iuncta cū succo bletax: si imponat naribus caduco p̄fert ei.

Dixit trades. si defecerit alcherō sumatur loco eius. ⁊ i. s. de felle tauri nigri.

Sepum bouum ⁊ medulla eorū iuuant neruos motos a statu suo ⁊ molles faciunt si inungantur.

Et sanguis eius maturat apostemata: si ex eo calefacto cum sepo conficiat emplm. lenificat apostemata dura.

Stercora bouum curant fluxum sanguinis insufflata naribus: ⁊ bibita hydro. conferunt.

Stercora bouum recentia in modū emplatri superposita podagre conferunt. Et si eis adiungatur acetuz si imittatur in nares fluxum remouet.

Stercus bouis bibitum vel clisterizatum fluxui ventris prouenienti ex vlceribus intestinorum p̄stat.

Si stercus bouis follio inuoluat ⁊ calefiat in cinere calido: deinde ponat super varicem: plurimum confert.

Empl⁹ ex stercore bouis calefactū deficcātū cōfert aq̄ citrie: si in mortario ei admisceat acetū vini optimi ⁊ aq̄ terat optie: ⁊ fiat emplm: totū ventri superponatur.

Uirga tauri rub. deficcata trita potui data ad pondus vni⁹ aurei cū vīo optio a muliere remouet ab ea d̄sideriū.

Medulla tauri ad ignē liq̄fca: si apponat q̄t (coit?) q̄rta pars ei⁹ ex mirra rubea: tātū de olei laurini: ⁊ ex eo inungant manus ⁊ pedes mane ⁊ sero dissoluit p̄tractiones ⁊ lenificat extremitates.

Stercus bouum virtutem habet attractiuam ⁊ curat morsum vesparum ⁊ apum.

Et si inungatur ad solem corpus ydropici cū stercore bouum confert ei plurimū: si ex eo totū corpus p̄fricef.

Sermo.

III.

Dixerunt q̄ ouis ipiguat p̄pe ex potu ob B cibatur ex sale singulis nouē dieb⁹ in esta:

ter: ⁊ autūno pascit ex cucurbitis salis: q̄t iducit lac.

Que comederit lac post partū dilatat vbera: ⁊ si neget ei esus tribus diebus post fatiet impinguat cito.

Cereb⁹ eius q̄t cū eo collinat oculi aq̄ patietes p̄fert.

Stercus ouis si cū aceto fiat emplm verucas ⁊ vario las q̄ nomiant affare sanat: p̄mixtū cere liquefacte cum oleo roseo curat combustionem ignis.

Et si sanguis alicubi in loco p̄cussiois magne conglobatus fuerit supponat coriū ouis hora qua excoziat ouis est calū dissoluit sanguinē cōglobatū: ⁊ confert flagellatis iuuamēto magno: ⁊ fortassis curat per diem ⁊ noctem.

Cōfert et apati tardo eueniēt in radice auris vt si fiat emplm ex stercore ouis mixto cū sepo anseris aut gallie.

Uria ouis rubee aut nigre potata p̄fert multū ydrop.

Stercus et bibitū cū melle p̄fert ydrop. Carnose.

Stercus ouis bibitum ad pondus. ⁊ cū decoctione siue cum oymelle curat icteritiam.

Splen exterius inunctum stercore combusto attenuatur eius magnitudo.

Empl⁹ ex stercore ouis cū melle suppositū lētib⁹ verucis ⁊ carni supeminēt q̄ d̄r actur olet eas: ⁊ remouet for.

Et p̄mixtū cere ⁊ oleo ro. curat p̄bustionē ignis. Cmicā

Medulla agni ad ignē liq̄facta cū oleo nucis admixto succaro al. ⁊ distillat sup zambac pup ⁊ bibat totū dissoluit lapidē q̄ ē in vesica: p̄fert mingētū sanguinē crematio ne virge: dolore in renibus ⁊ vesicam patienti.

Sel ouis si cum eo inungantur loca corporis in quibus incidit corrosio carnis confert manifeste.

Si vis vt maturentur ficus in arboze sepeliatur ad radicem arboris cornu arietis ⁊ maturabuntur cito.

Si vis remouere morbi ouis iterficiēt eas. Accipe ventrē arietis: ⁊ coque cū vino ⁊ aqua ⁊ misce cum aqua ⁊ da ouibus in potu ⁊ remouebitur morbus.

Sermo.

V.

Epar Lapx decoctum cū aqua ⁊ sale comprimat se oculis apertis super vaporem huius aque cui visus deficit in nocte multum iuuat.

Sepum capre magis est constrictum sepo bouum.

Sepū ledīs ē melius oī sepo ob B cū sit ex eo clistere i aq̄ ordeī tosti: aut cū aq̄ farie toste ⁊ sumac cocti ⁊ liq̄factum cū cera p̄fert plurimū excoziationi intestinorum.

Sepū mōtanax capraz p̄fert pulmōi vlcerato coctus.

Cū volucris gñare masculū comedas du. (cū pultib⁹ os testiculos capri ascos ⁊ cocas ea die ⁊ gñabis: ⁊ si vni cū testiculū comederis nascit puer cum teste vno.

Et quando conficitur sepū cum stercore capraz coctū: ⁊ croco ⁊ ponatur super podagrā dissoluit dolorem.

Stercus caprarum combustum mixtū cū aceto ⁊ oymelle: si fricef allopicia curat: Collirio facto ex sepo caprarum siluestriū confert patientibus telam oculorum.

Sel capraz domesticarū idē opaf. (rāt allopiciā.

Ungues capraz p̄busti ⁊ triti cū aceto facto emplō cū

Cornu caprarum incineratum: si ex hoc omnes confri

centur dentes cōfirmat et gingiuis laxatas corroborat.

De equo. Sermo. VI.

Sudor equi mistus cum vino potatus a muliere pregnantē proicit fetum.

Post colli equi icibus aufert desiderium coitus.

Sudor bestie inflat faciem et inducit squinantiam.

Equa si fumū crucibuli extincti odorēt abortit: et est illud quod siliū euenit quibusdam pregnantibus. **Aristo.**

Machiatū fuit quodā equo ut coisset cum mīe sua et cum pcepit se ita fecisse pīcit se in flumīe intendēs ad hoc.

Stere equū sup̄rū ut fiat ide empl̄z cū aceto et sit obustū: aut incōbustus stringit fluxum sanguis: et qui odorat iacens a patiente fluxus sanguis: remouet.

Sudor equi cū eo toxicatū cultelli et sagitte: et postq̄ calefiūt rubei et potat de aqua illa: nō poterit trahi p̄ rē aliquā qn faciat fluxus qui interficiat rem illam.

Mulier q̄ nō concipit si sumat equinū lac ea ignorāte et statim coeat vir cum ea concipit.

Pullus equi positus ad hostiū domus nō ingrediunt eaz culices q̄diu ligatus fuerit ad hostiū. **Accipe** seia in squamiā trita cū lacte egno et liga in corio ceruino et nō tangat terrā: si suspendat ad mulierē q̄diu fuerit suspēsus super ea et dormierit non concipiet.

Dentes equi masculi non castrati positi sub capite illius qui in somnis opera gerit prohibent.

Dentes pulli equini vnius anni super puerum suspēsi cum egrediuntur dentes eius faciēt egressum sine dolore.

Pregnās equa si iceserit supra vestigia lupi inasceat.

Equus bonus sequens vestigia lupi obdormiet pedes equi ita q̄ non possint moueri.

De mulo vel mula. Sermo. VII.

Mulier si poterit assa fetida ad q̄titatez fabe infusa in yzina mule non cōcipiet. **Aristo.**

Si mulier suscipiat in vulua sudorē mule cū bōbace nō cō-

Si sumat coriū mule: et in eo ponat ster. **Cipiet** pēit.

Cus aurī eiusdē et suspēdat supra mulierē nō cōcipiet vñq̄.

Matrīx mule decocta cum carne asini aut alia: si cibe-

tur mulier ignorans nō concipiet vñq̄.

Unguis mule tentus a muliere p̄hibet conceptus.

Si fumiget domū cū vngue mule fugiūt mures ab ea.

Domo si sumat de medulla mule ad quantitatem. iij. aur. fit stupidus.

Duo testiculi gatti suscepti stricti in p̄te coriū muli: si suspēdat in mulierē nō cōcipiet q̄diu fuerit supra eam.

De asino. Sermo. VIII.

Epar asini assum comestum in ieiunio oī die si durauerit in hoc confert caducis.

Sili opant vngues eorū si oburant et bibat ex eis pondus. iij. aur. coriū et dimidiū singulis diebus.

Et si medulla asini aut sepo eius inungatur in locis calidis erit inuamentum manifestum.

Si fiat ex vnguib⁹ obustis epl̄z cū oīo: dissoluit scrofulas: curat et fissurā cutis puenietez ex friditate: triti puluericati inieci sup̄ apata apta pedū vel corporis curat ea.

Stere asini fit cum eo emplastrum combustum aut non combustus restringit fluxus sanguinis.

Si fumiget domū cū plimōe asini fugiūt ab ea ymes.

Stere asini calidus infusus in vino si iponant licinia bombacis: et ibi p̄mittant donec bene madesiant: si imitantur fluxum sanguinis patientis restringunt.

Emplm ex eo in fronte positus sanat fluxum.

Splen asini assus tritus in modū colliri si liq̄fiat cum sepo vrsino et oleo donec fiat in spissitudinē mellis: deinde ex eo supponat supercilio depillato nascunt pilli.

Laro asini siluestris valet ad dolorē spine et anchoris.

Medulla asini siluestris si iungatur ex ea curat poda-

gram: et aufert dolorem eius.

Stere asini siluestris tritū cū medulla ouis: si liniat ex eo frōs patietis fluxū sang. vehemētē: remouebit ab eo.

Stere asini siluestris tritum cum felle bouis: si ex eo inungantur capilli sui incrispantur.

Stere asini siluestris desiccatum cum vino bibitus valet ad mortuum scorpionis inuamento magno.

De camello. Sermo. IX.

Est in apone sua ca. et sic. **S.** Medulla camelli desiccata si potet ex ea cū aceto valz ad mōbū ca ducit: cū melica ē p̄fert cū singul mētib⁹ ex ea suat sel.

Spuma camelli mixta cū aqua et vino bibita ab ebrio reddit eum demoniacum.

Sigs potauerit de pulmone camelli exiccato trito ad pondus vnius aurei incurrit cecitatem oculorum ex eo.

Aristo. Machinatū fuit supra camellū donec ascendit matrē suā: et interficit camellus machinatorē post tēpus.

Dentes camelli cōferūt ad excoriationē itestinoz quādo fricant cū inuamēto manifesto: et quādo ponit ex eo supra emoroydas curat eas: p̄miscet etiā cū assagb. i. vñgueto et liuole cū aqua porroz nabati: si inungant cum eo emoroydes predictae aufert dolorem.

Lac camelli subtilius est omni lacte: et laudabilioris et subtilioris diete: unde extenuat supfluitates et soluit v̄trem et aperit opilati. p̄pter vehemētē calozē q̄ est in eo per nām et roborat epar et aperit opil. ei⁹ et subtiliat grossitiē splenis: et p̄fert ad ydrop. qn in potu sumit calm: p̄cipue qn ponit cū eo succap̄ alatur qd est spēs succari.

Uria camelli pulli cum lacte sepat dissoluit vētrē: Et si nō dissoluit oīz q̄ dissoluat p̄ medicinā laxatiuā.

De elephante. Sermo. X.

Laro ei⁹ pōderosa frida pinguis abominabilis.

Qui gustat ex ea cum aqua et sale cocta cum seminibus asquefim: sanat tussim antiquā: qn coquit et li-

quefit cum aceto et semine feni.

Si aut pgnās poterit ex iure illo p̄icit qd h̄z in v̄tero.

Sel eius qn imittit per nares ad pondus vnius alkisat cū rātūdē musci valet p̄tra caducū morbus.

Additamentū epatis sumptū et comestus cum aq̄ sumat et solys citrāguli valet plm cōtra dolorē epatis.

Stere elephantis si iungat cū eo coriū in quo sint pediculi apparetēs et dimittant donec desiccant: supra ips nō remanebūt pediculi: s̄z statim egredientur.

Seipum elephanti si cum eo inungatur patiens dolorē capitis curatur. **Arist.**

Cum potatur alkali. os elephantis ad pondus vnius. 3. tritus vel rasura bibitus ab eo quē p̄mo tangit lepra cum x. 3. aque mēastri mōtani cōfert ei.

Stere elephanti si fumiget cū eo domus aut loc⁹ in quo sunt culices necat eas.

De ceruo. Sermo. XI.

Laro eius calida est et lenis similiter sepi eius et medulla valet contra pulsationem et dolorem an-

charum et spinarum. Et confert ad temperationem fracturę: et lenificat eam.

Seipum cerui si cū eo fiat iunctio fugat vermes et h̄z.

Sāguis cerui si frigat cū oleo: si fiat ex eo clistere valz ad ylcera itestinoz et remouet fluxus antiquum.

Si potet cum vino valet cōtra sagittas venenatas.

Cerebra ei⁹ lenificat apostemata dura si sunt in musculis: et chordis que sunt in iuncturis.

Cerebz cerui meli⁹ ē ad h̄: et post ips cerebz vituloz.

Ex cerebro cerui et vitulorum fit pessariū mollificans apostemata matricis: et duritiem eius.

Et serpentes fugiunt fumus cornu cerui.

Et si suffumigat locus culicum cum cornu ceruino et p̄-

De sexaginta aialibus

gubus capre: fugiunt ab illo loco.

Cornu cerui decoctum cum aceto: si moneatur per os: remouet dolorem dentium: et consolidat gingiuis.

Si sumat pluis ei: et fiat dentifriciu emundat dentes.

Si combustum abluatur et bibatur ex eo ad podus. iij. aureo: et dimidiu stringit fluxus sanguis q est sine putre factioe: et contra vlcera intestinoy valet.

Et fluxum ventris antiquum.

Et contra dolores vesice et abscondit humiditates puenientes ex matrice: et valet contra yctericiam.

Cornu cerui combustu si potet cum modico melle: expellit vermes.

Virga cerui desiccata data homini patienti morbus vi perarum confert ei.

Virga cerui desiccata data boi patiēti difficultate mīgendi aut colicā: hoc mō vt abluat et potetur aqua abluitionis remouet difficultatem: et valet contra colicam.

De agacelli.

Sermo.

XII.

Carus frigidus et sicca. Aristo.

Caro algaçel ē generatiua emorroydaz ni si oficiat cū melle felle pipe et galaga: et cinamō.

Comedant carnes algaçel cum sinapi et alleis.

Stere faç crescere capillos: et meliorat eos pparatū cū

Si cum ea yngat homo virgā suam: de solo mirtio. inde coeat cum vxore sua diliget cum semper.

Lingua eius desiccata si cum ea suffumigat locus vel membrū in quo est sanguisuga cadit.

Calcaneus obust et trit si ex eo repleat loca fistule fert.

Sel et fesh testiculoy vulpis: et pip et fesh eruce. an. ad podus. i. aut. mell. 3. i. fiat ex B emplz: et ipm teneat mlier in lana si deumbat euz viro concipit.

Si fuerit fel ex masculo pcepit masculum.

Si ex femina: feminam.

De vrsio.

Sermo.

XIII.

Carus est in complone frigida miscosa difficile dige: stibilis illaudabilis.

Sepu ei fert 3 vtositatē flatis crudi et dolore dorsi.

Sepu ei liquefactu si euz eo inungat facies hois: erit itelligens discernēs qçqd instruitur et legitur.

Sepum et fel si cum eo inungat allopicia cum modico pipere inducit pilos.

Qui potauerit d felle ei ad pod. vi. 3. danic cū melle et aq cala valz 3 afina: 3 emorroydaz: et remouet.

Sanguis eius valet pilis nascentibus in oculis quādo depillantur: et inungitur cum eo locus eius.

Et qui ligauerit fel vrsi super femur dextrū coibit quatiens voluerit et non nocebit ei.

Oculus vrsi dexter siccatus suspensus super puerū: remouet ab eo timorem in somno.

De cane.

Sermo.

XIII.

Carus frigidus est et sicca. Dētes canini suspēsi sup yctericiā conferunt.

Et et si latrabat a cāib si suspēdat dens canin sup ips.

Dens canis nigri si teneatur in palma: nō latrabūt ad euz canes: ob hoc tenēt eos latrones et fures.

Mulier c'pus est difficilis: aut q in ytero fetū bz mortuū si de lacte catule cum modico melle: et modico vino eq'liter sumperit alleuiabit partus eius.

Stere canis sumptū dieb' gb' ascendit in mane canis bibitū strigit vētrē. ppe sterc' eoz q comederūt ossa.

Stercus canis desiccātū sumptū in. xxx. dieb' July et in ortu solis ad podus. Laur. potatū cū decoctioe gallaz aut cū aq maloy granatoy stringit nāz solutā: et est opimū ad ignantiā et apata gulle q iaz cocta sunt: qm veloci ter ea constringit. Et tritus euz succo coriandri: si inungātur apostemata rub. curat ea.

Stere auris canis: si cū eo iungat licinia bōbacia noui et ponant i crucibulo viridi: et extēdant cū gambac puro et accēdant: videbunt capita pscntū canina. 3.

Caput canis a frōte supius combustus tritus: si supfundat oleum ro. et bene teratur: et fiat empln ex hoc sup vlcera capitis desiccet ea.

Corū vge cāis: si sumat et i eo inoluat terra sup qd aligamixerit: et liget: difficile deiceps emitter vrinā et qdū B seruātū fuerit et ligatū nō poterit mingere.

Si sumat ex coagulo catuli parui et cōficiatur cum vino dissoluit laborantem colicam solutione leui: et alleuiatur ipsa hora qua potauerit ipsum.

Alcarde q fuerint in aurib' canuz si ex eis ifundant in vino: et de ei quē inebriare volueris inebriabitur.

Lapis morbus a cane: si infundat in vino et de vino illo sumperit homo facit clamare ipsum.

Si abluatur canis habens pruritus in aqua in qua decocti sunt lupini curatur.

Si abluat canis quē cōprehendit alcarden cum aqua marina: aut aqua et sale: deinde inungat euz aceto vini et cimino: extinguit alcarden.

De vulpe.

Sermo.

XV.

Carus cala viscosa difficilis digōnis vituperabilis nutritiōis: in autūno melior est.

Pulmo eius desiccatus tritus cribellat si potetur ad podus. 3. euz aqua vna passari aut euz aqua frigida cōfert ei qui difficilem bz spirationem.

Sepum vulpis liquefactum mitigat dolorem aurin: si in eis instilletur recenter: et etiam si fuerit salsum ē ad hoc magni iuuamenti.

Oleū in quo decoquitur vulpes confert podagricis et in nervis patientibus ex superflua humiditate.

Vulpes decollata decocta in cacabo eris totat cū corio suo nō siss: et cocta dōec dissoluat: et ponat in concha terrea: et statū patiēs sedeat in ea: vel supponat ei concha cōfert patiētib' in nervis et extremitatibus ex flegmate quonā dissoluit illud et est magni iuuamenti.

Antig soliti sūt ifundere vulpinū oleū in tinā aqua plenā et ponebant infirmuz in ea et morabat multū in aqua illa: et si morbus erat recens: remouebatur: et si antiquus leniabitur et lenificabitur.

Stercus vulpis tritum cum oleo ros. si yngatur virga alicuius cum eo augmentat coitum.

Sel sumptum ad podus. 3. vnus cōmisceatur et portet in vulua mulier continue in lana tribus diebus: deinde coeat vir cum ea in quarta concipiet masculum.

Duo testiculi vulpis triti mlier que sumperit pcepit.

De lepore.

Sermo.

XVI.

Carus lepore gnāt sāguinē grossus gnātū colere nigrē: desiccet et nō subtiliat et valet 3 dolore v

Si comedatur caro ei assa in furno aut sub patella fe: re operatur idem.

Si migant macule nig. ymbrose cū sāguie ei reouet.

Caput leporis combustum tritum cum aceto: si yngat ex eo allopicia confert.

Caput asinum et cerebruz comeditur: et inuat contra tremorem prouenientem ex infirmitatibus.

Epar leporis desiccatus si ex eo sumat epaticus podus 3. vnus inuat ipsum.

Stercus leporis liquefactum cum aceto si ex eo inungatur inperigo: curat eam.

Stere lepori ligatū ā mlierē si pcepit vng dū tēuerit.

Et si ex eo posuerit modicū i vulua remouet ab ea mēstrua: et desiccet matricē vehementer.

Qui būerit dolore vētrū: et posuerit ex dentib' leporis

in pre ubi dolor fuerit: aufert dolorem.

Leporis combusti integre cinis eius confert patientibus lapidem generatum in renibus.

Si potauerit mulier post purgationem suam coagulū leporis tribus diebus continere: phibet conceptiones.

Si imposuerit vulue post purgationem coagulū leporis: iuuat eam contra conceptionem.

Sel mistū cū melle albo valet ad albuginē oculorum.

De alboqao vel taxone. Sermo. XVII.

Laro ei⁹ cala ē et būida: cocta cū oleo iuuat podagricos et dolores iūcturas: ex fritate et subtilia foratica. Docta cū aq̄ posita i tina si itret eā podagric⁹ vlt paties circa iūcturas: iuuat ipm iuuamēto magno.

Qui voluerit transire per locum animalium aq̄ba: vt ab eo quiescant: vt ipsa fugiant ab eo: portet in manu sua radicem colloquintide.

Si sumat pilus cabo de pilis q̄ sunt circa collū masculi et būrat: terat cū pice: deinde iungatur euz eo anus sodo mitte patientis: remouetur ab eo vitium illud.

Sel si ex eo potetur ad pondus. 3. l. cū decoctione spice nardi valet contra timpanitem.

Sanguis valz 3 lepra: si iungat ex eo calō loca patiētia.

Dens suspensus sup brachius dextruz ab humero vsq̄ ad cubitum valet contra obliuionem.

Pes sinister et yngues eius positi et ligati in panno lini in brachio dextro alicuius non tradet obliuioni q̄quid audierit aut scierit.

Sel mas. ligatus super femur sinistruz non cessabit coire cum muliere quandiu ipsum tenuerit.

Manus ei⁹ dextra cū corio ei⁹. si abscindat eo vitio: et suspēdat sup aliquē si ille intraverit ad regē aut ad alium p aliquā necessitate: complebit necessitatem suam.

Man⁹ ei⁹ dextra cū sinistra boīs abscidat: et suspēdat supra aliquē quicumq̄ viderit eū diliget eū pter alkabo.

Medulla pedis sinistri trita valet in muliere que non diligit virum suum.

Si inyciat nates ei⁹ diliget eū plusq̄ alius pter alio.

De lupo. Sermo. XVIII.

Laro ei⁹ frida fetida sicca grossa. Ari. Odū qdē iter lupū et oues ē vebemēs: et illō ē radicātū i oib⁹ mēbris lupi ita q̄ si fiat de viscerib⁹ ouis corde: et de viscerib⁹ lupi alie: et pulsent be cum bis insurdabunt corde ouium siue arietis.

Iā pparabat coriū ei⁹ vt fieret ex eo timpana ad delectādū: q̄ pulsata insurdant alia timpana apud audietes.

Si mulier mixerit sup vrinā lupi nō accipiet vñq̄.

Si sumat virga lupi et node in noie eius quē volueris ligare: non poterit coire donec dissoluat nodus ille. Ari.

Nulla ligatio vebementior ista. Qui iduerit vestimētuz ex lana ouis quā comederit lup⁹ nō remouebitur a b eo punitus q̄diu induerit eam.

Lauda lupi suspensa supra p̄sepem nō poterit comedere carnem suam q̄diu ibi fuerit.

Epar misceat sp̄bus medicine elary qd̄ of oxifemea et valet contra dolorem epatis. S.

Epar lupi d̄siccātū et tritū nimis: si ex eo bibat coclear vñū cū vino dul. valz dolori ep̄is cuiuscunq̄ fuerit male p̄p̄onis: q̄ i ipo ē p̄petas ep̄i puenies infirmo. Dixit gur.

Epar ofert oib⁹ aialib⁹ volētib⁹ epar si cōcedat. p̄o batio ei⁹ est: qm̄ vñl̄ dolēs in epate si venetur aues magnas et comederit ex epate earum curatur.

Plino lupi: siccat⁹ trit⁹ cū cape coct⁹ cū lacte iūctio vlt vacino si ex eo sumat paties defectū anhelit⁹ ofert plm.

Caput lupi suspēdū i turri colūbuz nō accedet ad eū furones murilegus nec aliud aial nocivum columbis.

Calcanē⁹ femine lupe suspēdus in capite lāce: si cōgre-

gantur ptra ferentē lanceā boies ferētēs lanceas nō accedēt ad ipm q̄diu calcanēus fuerit sup lanceam.

Sel lupinū sumptū ad pōdus. i. dāuic. si pōat cū eo granū musci et pōat i aures vlt narib⁹ caduci sel i initio mēf. et sel i medio mēfis: ofert ei loco elary qd̄ of eē bylete.

Sel coctū cū olo ro. si cū eo iungat bō i supcilys: diligitur a mulierib⁹ cū deābulauerit in p̄pectu earum.

Testiculū lupi dextruz si q̄ sup̄sit cruentuz et misuerit oleū: et mulieri fornicarie ad iponēdū in vulua in lana deiderit: si imponat remouebit ab ea desiderium coitus.

Sanguis lupi confert surditati permixtus cū oleo nucum in aurem d̄istillatus.

Dentes canios et oculos et coriū lupi sigs ferat secū aduocat⁹ ei⁹ in cā obtinebit: et erit diues apud oēs gentes.

Virga lupi asla in furno et incisa si masticeat ex ea pars excitat statim coitum.

Dens canin⁹ lupi suspēdus sup aliquē nō timebit lupū.

Timpanum magnum ex corio lupi factum percussum in exercitu crepant alia timpana.

Laro lupi trita cū modico pipis ofecta cū melle desputato: si sumat ab eo: ḡ patit colicā ofert ei manifeste.

Coriū lupi si ex eo strigat v̄ter patiētis colicā valet.

Et si assuescat paties sedere sup coriū ipm ofert ei.

Stercus coctum cum vino albo subtili sumptum a patiente colicam confert ei nimium.

Et forte si steret⁹ illō suspēdat supra corā viri ligatū cū filo lane ouis quā momorderit lupi: valet ad idem.

Oculus dexter sic⁹ suspēdus a puez: remouet timores.

Et similr dens eius caninus et nerui et coriū eius.

Lauda ei⁹ sepulta i domo nō intrabūt i eaz musce.

De leopardo. Sermo. XIX.

Laro eius calida est et sicca: pinguedo grassa est cum acuitate: eius subtilitas apparet in eis qui patiunt⁹ intus pulsū timporuz et reuolutionem capitis: si affertur et recipiat patiens odorem eius.

Sepū leopardi mistū cū oleo laurio: si cū eo iungat scabiosus. c⁹ scabica scindit cutē q̄ noīat atrath: confert.

Sanguis leopardi confert tumori venaruz crurium si confrientur cum eo calido.

Sel leopardi sumptū ad pōdus dāuic cū scisso aq̄ decoctiois gariof. phibet gnationem iducit sterilitatem.

Sel recēs sup̄tū ē letifex venenū: nec h̄z illā acuitatez d̄siccātū et necat si ex eo sumat pōdus. i. aur. i ipa die iaz potauit rex p̄ncipē suū ex h̄ felle recēte ad pōd⁹. i. 3. i vio pu. et scurrit p̄nceps ille mōtē die seq̄nti cū dōmīuit. Ari.

Testiculus leopardi dexter si mulier annosa comederit eū: mensura sunt impedita restaurantur: et si assuescat eius esum mensura fient crebra.

Et si volueris curas eius potabis eam femine p̄sily recenti. Leopardus diligit vinuz: et venant⁹ ipm cum eo: q̄ cum biberit inebriatur et capitur.

Cerebrū leopardi mistū euz aqua eruce et modico gambac: et potet ipm valet contra dolorem vulue.

De furone. Sermo. XX.

Priapus furonis magnē est vtilitatis ei qui patitur dolorem in vesica: et ei qui guttatim cum difficultate migrit: et teratur ex eo. 3. l. et misceatur cū modico gariofilorum et potetur.

De mustella. Sermo. XXI.

Si mordeat aliquē et locus morsus sit subnigri coloris et angeatur ei dolor. Lura eius est vt fiat emplz ex alleis et folys fic⁹ tritis cū cinio.

Selle eius percūt si potetur: nisi subueniat eis p curā.

Cerebz: siccū bibitus cū aceto: curat morbus caducū.

Sanguis eius si cum eo iungatur apostema post aures: proueniens confert.

De sexaginta aialibus

Mustella cōbusta si sumat cinis eius cum aceto et cera liquefacta cum oleo lilioꝝ ad idē confert.

Mustella posita super morſū scorpionis ꝑfert nemiū.

Mustella si salsetur valet contra morbus caducū.

Cinis eius aperturis poroꝝ: valet contra podagras: si cōfricetur cum aceto.

Caro eius desiccata si potetur cum ruta valet contra morſum animalium oīꝝ reptiliꝝ.

Loria masculi confecta prius si inscribanꝫ in eis et suspēdatur super demoniacos et incantatos confert.

Calcaneus eius extractus ea viua: suspensus ad mulierem non impregnabitur quandiu ibi fuerit.

C De simia. Sermo. XXXII.

Caro eiꝫ frida austera generatū humoris pessimi nī si: qꝫ cor eius assus desiccatus potatus ad pondus .3. i. cū mellicrato antiquo corroboret cor et augmentat acuitatem et audaciam: et remouet pusillanimitatem et pulsum cordis et acuit intellectum et confert contra caducum morbum.

Et si supponatur capiti dormienti cor simie videbit in somniꝝ res siluestres metum inferentes.

C De critio. Sermo. XXXIII.

Caro eiꝫ dissoluta nimis sicca sili: si sicceꝫ caro eiꝫ et bibaꝫ cū oximelle valet cōtra ydropesiz carnosam et initū oīs ydropisiz et cōtra cōtractionē nernorū et contra paralysim et dolorem renū et contra fluxus humorum ad viscera.

Epar eius desiccatus ad soles calidū supra testas nouā confert quasi caro. yricus coctus aut assus valet contra lepram pīsim: et dolorem renū.

Et si fiat ex eo emplastrum valet contra neruꝝ contra cuiꝝ: et dolores puenientes in ventre ex ventrositate grossa: contra difficultatem digestionis.

Yricus falsus bullitus cū aqua donec separetur ab eo pinguedo: si cum eius adipe inungatur baculus et ponat in domo: congregabuntur ad ipsum pullices.

Et si fiat ex felle eiꝫ colliriū et imitat oculis ꝑferūt. cōtra leprā expīonē ad pīsim ex vlcere pulmonis. renes eius desiccati: si ex eo sumat pōdus. 3. i. a patiēte difficultatē vīne cū aqꝫ cicerū rubeoꝝ dissoluit statim.

Astiduitas comestiois eiꝫ generat guttationē vīne. est optimū ꝫ vitii puerorū et cōtra eos qꝫ mingūt in lectis.

Oculus eiꝫ dexter frigus ad pondus. 9. 3. i. ad pondus vi. granorū cum oleo alinule vel seminis lini: si ponatur in vase eneo ru. deinde colligēꝫ ex eo qui videre voluerit de nocte nihil occultabit ei in tenebris qꝫ videat: sic.

Sinister oculus frigus cū oleo et positꝫ in vasculo: qꝫ die. si volueris iſſerre somnū hoi. Accipe in sūmitate stilli ex ipso: et mitte in aurē et statim habebit somnū.

Ericius montanus siue marinus: si comburatur cinis eius subtilis emundat et attenuat. Et ꝑfici quidāꝫ vtuntur in vlcibus in quibus supereminēt carnes pessime.

Coriuz ericy siluestris combustum: mixtum cum pice li quidaꝫ: si cōfricetur cum eo allopicia curat eam.

Ericius combustus tritus si imponatur fistule iuuat.

Sanguis eius mixtus cum melle: si ex eo fiat gargarismus cū aqꝫ cala remouet grossitiē voci: et rauedine.

Sanguis eius cum decolaf sumptꝫ cū tantundem olei mixtꝫ: si inungat cū eo corpus viri ignoratis qd sit ligatur ab oībus mulieribus vsqꝫ ad mensem.

Et si absceidat caro eiꝫ absqꝫ decolatiōe: deini suspēdat sup beſtiā aut boīeꝫ: mictura difficilis ē miger statim.

Ericius montanus melior est domestico et habet spinas in modū acuiꝫ: et est consimilis in cura melioris est comestiois: et magis iuuat stomacū: et fortior est super molifica tionem ventris: et ad inducendam yrinam.

Omnis ericius combustus positus super plagas habet rem carnē superflua: remouet eam.

Dixit alchirton qꝫ allopicie est medicina: que fit ex cinere ericioꝝ marioꝝ: et gallis rubcis: et amigdalīs amar: ex vnoquoꝝ sumat ꝑterea totum cum aceto multum: si superponatur loco allopicie curat eam.

Et tanti iuuamenti est: si sumatur de cinere eius: aut de cinere corꝫ eius: aut capitis eius: aut interiorum eius cum sepo vrsi et iam currit aqua: absqꝫ sepo in iuuamēto postqꝫ fricat locus ille donec rubescit.

Et ericius marinus permixtus: non combustus cū medicinis iuuatiuis scabiet: confirmat eas in actu suo.

C De cancro. Sermo. XXXIII.

Cancer alius fluuialis et alius marinus.

Cancer fluuialis pprie ꝑferūt ꝫ morſum canis rabidi: minus marini. nā sumit de cinere corꝫ pondus. 3. i. qꝫ ꝑdere aur. i. 3. i. gentiane cū vino mirto: et cōpetentius tempus combustionis cancerꝫ est estiuū qd ortū canis dextri sole in leōe et luna in ariete in .xij. diebꝫ mensis aplis sumunt viui et ponunt in vase rubco eneo: et ponunt in furno donec redigant in cinerem.

C Fluuialis canceri decocti erit aqua decoctiois solutina ventris: promouens yrinam: et confert ꝑbificis: et habentibus apostemata pulmonis.

C Fluuialis tritꝫ aut marini si potet cū lacte asine cōfert ꝫ morſum araneꝫ citrinaz pessimaz: et scorpionū tritꝫ cū albederogi qd ē spēs basilicōis: et flos ē rub. si appropinqꝫ iterfic scordioꝝ. viui triti si scissuras puenientes i mēbris ꝫ strigūt. deini mutet singlis diebꝫ: valet ꝫ ꝫ.

C Fluuialis et cancer tritus positꝫ super apata dura dispergit ea: et extrahit cuspidēs sagittaz infixas corporibꝫ.

C cinis eius cum melle mixtꝫ curat scissuras manū vel pedū puenientes ex frigore: et scissuras natum.

C pes canceri in carta conuersionis a collo eius quibabec scrophulas curatur qd diu durat super eum.

Et si suspendatur ad radicem arboris fructifere: cuius fructus decidunt absqꝫ vento: non decident fructus.

Oculus cācri suspēsus supra patiēte dolorem oculi qd scere facit dolorem. suspensus super pueros fit cito exitꝫ ventium eorum: et valet ꝫ tertianam: in alijs ꝫbiter.

C De testudine. Sermo. XXXV.

Memorauit Sal. qꝫ testudinis virtus desiccatiua est nimis et sumptiua virtutis

membroꝝ humidorū: et iuuat contra aquaz citrinam qd terit tritura vehemēti et ponit desup confert valde.

Caro testudis apit apata: et ꝫ vt ꝫ misceat ei faria orō. et puluis molēdini: et curat vlcera accidentia in testiclis.

Si comburantur interiora testudinis: et eius cinis ponat sup vlcus: curat vlcera que accidunt in gutture.

Si accipiat cōcha eiꝫ et ꝫburat sup tegula vel alieꝫ olle coopertorium: et terat eiꝫ cinis. cum melle: et fiat ex eo vntio cum digito curat dolorem gutturis nec nocet.

Sz būiditas eiꝫ quā qdā nolant mucos testudis: si bibat ab aliqꝫ sola: aut cū mirra: aut cū aloē: ꝫfert opil. cꝫis.

Et si ꝫat cū ea thbus ꝫdec icrasseꝫ modicū erit meꝫ in natiā vlcēꝫ: et desiccatiā apatū aurii ꝫficatōe vehemēti et medicina iuuatiā fluxuū in oculis: si supponat fronti.

Et remēorauit Sal. qm vīus ē carne testudis feli gbus dā aldeis i plaga qꝫ puenerat ad neruū: et fuit neruꝫ ꝫritꝫ vlcetꝫ dixit: et accepte sūt carnes testudis et trite tritura vehemēti: et posite sunt sup plagā: et medici qꝫ fuerūt ante galienū puiderūt vt ꝫmiscerēt cū eo vel oleo aloē et mirra: et qꝫ volūt colligere mucos testudis purgāt vnāquāqꝫ testudinē cum stillo: qm exibat humiditas: et confert ꝫlis puenientibus in palpebris oculorū: ex cūribus a noua: et adberere facit cum alijs et nō nocet oculis.

Et hec humiditas si misceat cu thure aut aloë: et terat donec fiat sic mel: et ponat sup frōtē: et circa caput in modū ligature vñ corone infantibus quādo accidit eis ventus i capite qui caput magnū efficiat. Et sit huius cura donec restringat caput oīa ossa tumefacta: et redeat caput ad metā nature proprię.

Et remēorauit. S. q. testudo obusta: si eius cineris partes tres sumant: et eū eo pmissceant due ptes de galla et po vna de pipere: et terat illud nimis: deinde pulueretur supra cibū: aut sup vinū albū pstrictiū pferit fluxui sanguinis qñ nō fuerit eius vlcera putrida.

Et cinis oīum spērū testudinis cōbustaz pferit in cura ei qd idurat et pstringit ex apatibz puenientibus in parte auris: et maxime qñ sumitur eū aqua mellis.

De tortuca. Sermo. XXXVI.

Eius caro est tarde digōnis et generat coleras nigras et si decolet tortuca et colliriet aliq cu eius sanguie cecat. Et silr si sternutatioes fiat alicui cu sang. ei.

Sanguis tortuce agrestis quando bibitur valet cōtra morbum caducum.

Et qui colliriatur eū puluere tortuce incurrit cecitatē per albedinem que puenit in oculis.

Et quando proicitur tortuca in cacabum balnetq tūc in eo balneatur: oculi eius cecantur.

Et eo quod confert fissure vntis mulieris et vberuz ei et femozuz ei est. Si oburat cortuca: deinde terat cū albumie oui: aut lacte asine: et iungat vñter mlieri ex eo.

Si misceat fel agrestis eū tantūd mellis: et colliriet quicūqz eo tribus diebus in mane et in nocte ter: conferet hoc coadunationi aque in oculo.

Et fel tortuce confert squināticis vlcēribz malis puenientibus in ore puerorum.

Et si sit ex eo sternutatioes valet p morbi caducum.

Pes tortuce positus sup pedem podagrici: dexter sup dextrū et sinister sup sinistrū expellit podagraz.

Silr manus ei: si hoc mō dextra sup dextram.

Sinistra sup sinistrā ponat expellit ciragram. Qui posuerit dorsus ei euertit sup ollam: non bullit olla. Fel agrestis tortuce pmiyctuz lacti mulieris: si distillet in naribus vel auribus a quibus fluit sanguis confert.

De pisce sagittali. Sermo. XXXVII.

Eius qdā afferūt ab idia. Alij ab egypto et ex eis gnānt in mari alciyon. i. mare qd trāseunt

In pisce sagitte: multa sū inuānta in carne. Cebrei Arif. ei: et sāguie: et sepo: et felle: et testiculis et nodis caude eius.

Caro ipsius impinguat corp qñ sit ex ea acasea: et si salset et bibat ex eo pōdus vñius aurei. eū vase vini corroboret renes et virgam et puocat libidinem.

Sāguis ei: si cals sumat et iungat cū eo loc sordidat cū belliriciis et emblicis: reduc corp ad colorē ppiū: si pmissceat ei baurac et iungat cū eo macle faciei et lētigies et macle minutissime reouet eas et elaz colorē reddit.

Sepū ei expellit dolorē renū: et facit distillare spma.

Nodi aut dorsū ei si suspēdat nodus medi q operit renes supra dorsū viri iuuat vñgā et corroboret coitus.

Et si de testiculo eius dextro bibat ad pondus vñi alkilat cū aq rute fac distillare spma: et desiccet ipsum.

Et eius testiculus sinister si bibatur siccus ad pondus vñius alkilat cum aqua ciccerum rubeorum et cum vase vno vini purissimi: et duas extra. i. bis sex. de butyro vacino facit distillare spma: et puocat coitum: et calefacit renes: et corroboret virgam.

Et si piscis iste momorderit aliq: et febricitauerit prius mingat aut febricitet homo interficiet virum.

Et si febricitauerit vir pūq mingat piscis ille aut febricitet moriet ille piscis et morius euadet: et sumat piscis il

le: et coquatur: et ex eo procurent duo hoies q hnt odium vñ aduersus alius reducent ad pcordiā et ad amorem.

Piscis ille si suspendatur super pueros qui timent in somnis curat eos.

De lacerta. Sermo. XXXVIII.

Cor eius si suspēdat s muliere pphibet partum.

Et si comburatur eius corū: et permisceatur eū fece olei et iungat membruz abscindenduz eū ferro mortificat ita q non sentiat ipsum.

Et qui inunctus fuerit cum sepo lacerte: et plicerit se supra cocodrillos nō timebit illos et ludet cum eo.

In felle eius est iuuamentuz magnuz cōtra alopiā qñ ex eo fit sternutatorius eū radicibus bletaruz.

Si sumat de stercore eius ad pōdus. vi. aureoz. et sina pis ad pondus. iij. aureoz. et terant cum forti aceto: et iungat eū hoc allopiā. similiter ster eius furoris.

De cocodrillo. Sermo. XXXIX.

Corium eius si sumatur aut coriuz lupi claudi aut coriū simic: et circunde ferendo ipsū cū coaldea et superficies eius nunq cadet in ea grandis.

Si aliquem cocodrillus momorderit: si sumat sepum ipsius: et ponat sup locū moriū: statz curabitur.

Et equipollet sepuz cocodrilli sepo canis marini: quando decoquitur cum aqua et aceto et fit motio per os ex eo sedat dolorē dentium.

Eius decoctio iuuat contra moriū vermiū et muscarum et arancarum et buiusmodi.

De rana. Sermo. XXXX.

Rane parue combuste: permixto puluere carū cum pice liquefacta. si cū ea frice loc allopie do nec rubescat et post mōz desup iungat cū medicā pferit.

Si pulueretur cinis eius super locum a quo sanguis egreditur stagnatur sanguis.

Si in fluatur in nares restringit fluxum sanguis.

Caro eius sicca sumpta: et formice magne terant et conficiantur cum aqua squille.

Si quis potauerit ex ea dauic: incurret pruritus scabiē et maculas pessimas.

Si quis sumperit ranā q decolata est: et siccata: et potauerit ex ea ad pondus vñius aurei in pultibus aut in vino: cohibet eū ab accessu mulierū longo tempore.

Et si sumperit ex ea mulier in cibo aut potu impedit eius conceptionem.

Qui abscidet pedem rane ambulantis in aqua: deinde suspenderit illos duos pedes super podagricum ligatos in corio cerui: curabit ipsum.

Si quis sanguinem ranarum viridium sumperit: et cofecerit cū eo açarech: trita: et potauerit ex eo aliquis pondus vñius aurei. retinebitur eius vrina.

De gatto siluestri. Sermo. XXXXI.

Gatti agrestes ppinqui sunt in complexionē leporibus eius caro calida et mollis.

Eius sepi sumptuz simile est nature carnis ipsius.

Caro eius confert podagre cum iungitur ex ea.

Sel eius forte ē ad dissoluēdū oris torturā: et est vt accipiat de felle gatti nigri medietas. et misceat pōderi. iij. aureoz gambac: et fiat ex eo sternutatorius.

Et exbit fetuz mortuū a mifice: si fiat suffumigatio subtus mulierē cū stercore gatti nigri coloris.

Idē opat ei fel qñ misceat cū aq colloquintide humide si bumectet in lana: et teneat eā mulier pence se.

De mure. Sermo. XXXXII.

Eius caro ē cala moll pignis modicū i ea ē vt expul sua melie. et si cōdat mus assus dīccat salinā fluentes ab ore pueror: et si findatur mus: et supponatur moriū scorpionis sedat dolorē eius.

De seraginta aialibus

Et quando ponitur super verrucas eradicat eas.
Caput muris si suspendat ab eo q. querit de dolore capitis: suspendat in panno lini sedat ipsum.
Et si suspendat caput muris femic s. bolez caducū curat.
Stere ei positus cum sale et oleo super nates alie dissolvit venter. S. fert salopicia. si sterc. muris nimis terat: et faciat cum succo eruce pferre: et succo nasturey vel cepa rui vel alleoy. Et fiat ex eo emplastrum super ipsum locum.
Si muris obustor in olla pulvis pmissat cum oleo lau rino: fiat ex eo emplastrum super allopiciā: postq. fricat fuerit loc. cum alleis singulis dieb. B. faciendo nascent pilli.
Arsenicus citrinus ipastatū cum saria: deide cibeit cum eo mus morietur.
Litargiriū: scoria ferri: ellus q. facit vniūq. eoy. cū farina et pycitur muribus: si comederint: morient.
De yaroboth. Sermo. XXXIII.
Et q. submergitur yaroboth in aq. dōec moriat: et illa disper gatur in domo: timebit ois q. fuerit in domo illa.
De formicis. Sermo. XXXIII.
In die circa equoz diei ē terra in arena ē auz. in q. sunt formice filles canib. et sūt velociores oī creatura deit. q. sollicitudo est ēbendi arenā illā au rea de miero suis: et sol ē ibi vebemētissimi caloris a ma ne vsq. ad mediā diē vt nō remaneat ibi aliq. ex vebemē tia caloriz et fugiūt oēs a calore in meat. terre dōec linef eat calor solis: et veniūt indi cū camellis tpe abscondionis illaz formicaz: et portāt arenas: et appropinquāt camelli terti et itez duo masculi: et in medio eoy femia hñs filiū in terra idoz vt desideret filiū suū: et portāt arenas: et eg tāt camellos et veniūt ad terrā suā festināter ne cōsequē eos formice. Et rettulit mibi qdā q. vidit baldaci formi cā in autiano q. comedit oī diē libram carnis baldacensis tpe almuēdie regis. et formice claudunt loca meatuum añq. veniant nebulę et pluuie.
Et q. pōit sup. itroitu vespertilio nō egrediunt. ide. s. fa ciūt foramina aliūde: deide egrediunt nō ab illis hostijs.
Loz vespertilionis si sic pparet nō egrediunt.
Quādo iungit meat. ille cū alkitrā nō egrediunt in de. Et q. egrediunt nō possunt regredi.
Et q. subiungat cū radice colloq. tpe peribit ois for mica que suscepit odorē eius. si vngat radix arboris cum felle bouino: nō accedēt ad ipsaz formice.
Et si circuerit mēstruata areaz nō intrabūt formice.
Caulces et assa fetida q. pyciunt in meat. eaz peunt.
Et si inungat cū istis circa eas non exeunt.
Preparat ex formicis vng. ad erectiōem vge: fit. n. ex formicis nigris q. hñt alas et ponit in vase vitreo vitue: et i fundit sup. eas cambac bonū: et suspendit ad solē duob. diebus: deide colat: et pyciunt formice: et vngant cum co inguina sferius et vga: et sferiora peduz et est bonuz ad cor roborandum erectionez virge.
De aldea locustis. Sermo. XXXV.
Laro ei cala et sicca: dixit colius. Cum videris locu stas venietes in modū nubiu: fume eruat ma lā q. ē lupini et ifunde i aq. et aspgat aq. illa sup. locuz de q. timef. ne destruat ex segetib. et alijs: et cū senserit locu ste odorē eius euadent ab eis illa femina.
Et si suffumigetur aldea cum stercore bonum non ac cedent ad eam locuste.
Et dixerunt ex eo cū quo expellit deus locustas est: vt sumat. q. itas locustaz et comburat in igne: deide exeat fumus iuxta segetes et alia victualia: nō appropinquāt lo custe pte odore combusti: nec odor ille poterit ad eas puenire q. eas extinguat aut obuiat et iuenit eas sol et ex tinguat eas. Et dixerunt attende B. idē in scorpionib. et for

miciis: q. nō iueniet scorpiones et formicas odor eoy obui stoz q. n. peant. Et forte reliq. vermes B. mō se bñt: et quā do cū locustis fit suffumigiū soluit difficultas vrine. pue niēs ex hūiditatib. grossis: et idē opat in mulierib. et eu nuchis: s. fortius q. i moderatis. Cū sumit aliquid ex eis cū vino: iuuat plm. s. moris: vermiū: pferri locuste q. vo cant bariol q. nō hñt alas. Et s. q. narravit de eis dialeo rides: q. siccant et bibunt trite cū vino nō coctē: neq. sal seiuuant plm. oīa moris: vermiū.
De vppupa. Sermo. XXXVI.
Laro ei ē austera: et in puluere eius est virtus iuati ua contra morbum cancri: decolatur et scindit: et fit ex eis emplastrum super locum.
Lingua vppupe suspensa super obliuiofum reducit ad memoriaz ea que oblitus est.
Quā suffumigat q. cū pēna ei expellit ab eo vmes.
Si suspendat oculus ei s. leprosus: cessat lepra.
Lozium vppupe positum super eum qui patitur dolore capitis sedat dolorem.
Dixerūt si suspendat dens bois et ala vppupe dextra et suspendat capiti bois dormitiois n. excitabit dōec auferat.
De alkalkan. Sermo. XXXVII.
Laro eius frida austera obturat meatus corporis.
Libus eius inducit lepram.
Et si coxerit aliquis et olfecerit odorē decoctiois iuris eius timendū est ei de incurfu lepre.
Et dixit qdā pbo: q. cerebz ei cū datū fuerit i cibo ad pondus. i. aureoy. reddit boiem stupidū.
Lū volueris corrūpere vulnū mulieris. Accipe carnes alkalkan: et melāgias q. sēñ hñt. añ. i. malaxet: et dent in potu pōdus. i. aur. i. micis panis aut i iure calo corrūpet.
Si suspēdis coriū fellis ei supra oculū sanabis euz.
Si sumat coriū citrinū iecoris ei: mouet partū: et ppe tas stercoz ei: s. est in stercore columbaz.
De columbis. Sermo. XXXVIII.
Senex ex eis est calidus et siccus: et sicca: et digestiois co burit sanguinem. Pulli eoy sunt calidi et hu midis: et addunt in coitu: et calefaciunt renes et addunt in sanguine. Et si scindatur caput eius pter os ibi contra ctum et pyciatur de sanguine eoy supra telā cerebri ma gnā: prestat. Et si non inueniunt columbe. s. magne agrestes palūbe inueniant pyciatur ex sanguine earum super telam grossam. fit hec eadē operatio cum sanguine turturis.
Stere columboz est calidū et siccū combu stium: et spargit scrophulas gulle: cum mixta fuerit fari na ordeci et semē lini et acetum: valet contra tumorez coiz: qui dicūt rosa: cū tritū fuerit: et valet cōtra combustionez ignis mixtus cū vngueto vel oleo. Dixit cū melle: et se mine lini enellit pellē super excrefentez epati et contur bantem ipm que noīat ignis persicus.
Stercus expellit fetum facto ex eo suffumigio. S. ope ratur cum stercore palumborum agrestium: et nasturcio puro contra dolores antiquos velut vtrigo: et emigranea et dolor ancharum et rentum et colicus: et dolor podagric.
Luz sepellieris caput vespertilionis in loco columbaz non fugient a nidis suis nec a filijs.
Et si teratur panis cum costo et vino odorifero et ven tur in cibis columbinis: quas inuenient alias: sociabun tur eis et venient.
Et ad illud est vt coquantur ficus sicce in aqua: et cum remollite fuerit extrabantur terant et malaxent cū fari na ordeci non cribellata: et des eis in cibum.
De aucha. Sermo. XXXIX.
Dicit Aristo. q. hec auis ē in ariā: et d. q. ex pēnis al laruz ei sunt faretre: ad ferendas sagittas.
Ex vnguib. ei vasa ad potandū. Indigene vras

capit: ligat duos boues in curru oneratos lapidib⁹ & corā curru domū: pūq⁹ itret homo habeat aquā neēias cū venerit auis an boues cū vnguib⁹ vt ferat & nō pōt ferre nec vngues eēbere ita sunt ifixi: exire hō & facit ignem in alis eius: & cōburit vt volare nō possit postea capit.

Cuia aialia creata post equatore diei versus meridiē sunt maiorē corpore & mirabilius: sūt elephātes & alia cor nua in narib⁹ bñtia & alia monstruosa. **C**In felle aut an che est qdaz suba mirabilis ad cōferendūz caduco: cum fit ex eo sternutatoriuū ad pondus vnius denarij. prestat enim plusq⁹ ocillece.

CDe grue. Sermo. XL.
Laro ei⁹ gña nutrit melias. In iccoze ei⁹ ē vtilitas & dolorē renū: & opōnē vesice cū siccātū fuerit & tritum bibitūz ad pondus .3. i. cū aqua cicerūz.

CTesticulū valde pñunt ad albuginē oculorū: si findant: & apponā salgēma & post molant sicci: & apponā spuma maris & stercoz lacerte & quicaz: & ipōat oculis & contra pñusionē & plagā oculi abluē hoc totum.

CHel eius valz ad toturāz oris: & si pñciaf ex eo pōdus vnius .3. cum sambac in nares.

CDe nocticula. Sermo. XLI.

Laro eius frida & sicca grossa cerebz eius masculi si colliriet cū ea aliq⁹ aufert pñuitatē videndi de nocte: of q⁹ qñ decolat ei⁹ oculus remanet ap⁹ & ali⁹ clausus: si ponat clausus sub capite nō dormientis dormiet. si vō apertus vigilabit. **C**Jecur eius sicci datum i potu iduē colicā & difficultatē solonis & fritatē stōi. **A**ris.

CIn cōpōne onozū eius sunt diuerse nature: qñ ex medullis pñi qd posuerit: si sumitur & inungitur locus eradicantur pili & non renascentur.

CEt ex sedo ouo: si pōat i loco nudo a capillis iduē pilos.

CLor ei⁹ cū fuerit magnū postū supra sinistrā mamillā mulieris dormientis pñitebif q fecerit bonū vel malū.

CDe aqtoze vel alkaratē. Sermo. XLII.

Auis ista multa bz carnē modicūz bñtez abhominatōis est calā: nō est cibis ei⁹ potēs: s; pñortat coitū. Propriūz sepi eius est calefacere renes: & mouere luxuriam. Et reges precipiunt ipsam capi: qz volunt per ipsam addere in luxuriam.

CCerebz ei⁹ cū tātūde carnis piscis sagitte misceat malaxef cū melle colato: & tñ qñtūz hoc totū de butyro vacino laudabūt ex eo boies dñiles in coitu. Et fit additamentū in elenatiōe & motu. anes oēs venatiles: sūt aqtoz aglla & similia: carnes earūz grosse dicunt & neruose diure. Sepūz earūz calin & sicci plusq⁹ aliarū auūz: vel et bestiarum: & similiter fella.

CEt dixerunt q⁹ caro aqtoz valet contra dolores capitis qui dicitur egritudo oīi.

CHel ei⁹ doloze emigneū fortē pñctū i nares ad pondus vni⁹ gñi v⁹ duoz cū lacte mlieri nutritis masculū.

CCū acciderit aqtoz tela i oculo pñae lac mulierūz.

CDe carnib⁹ auūz v⁹ alioz v⁹ de gallo. Ser. XLIII.

Absq⁹ dubio carnes auūz sunt leuiorēz & sicciorēz q drupedi bus vō est terra: pñter aues q morant in stagnis vel locis aquosis: qz in illis est būditas grossior & abdominabilis vis mutabilitatis confundunt sanguinem plusq⁹ quā drupedia mali cibi.

CPulli gallinacei citi⁹ digerunt ab his vsualib⁹ & pluri mi coz gnānt bonū sanguinē & pñortāt appetitū.

CExtimauit **A**ris. q durauerit in comestione gallinarūz pullaz pñitūz iducat hereditatē emōroydaz: & podagre. Gallina iuēnif būdior pullo gallinaceo & maioris cibi.

CExtimauit. **S**. Sepūz gallinarūz addit in sensu. Cerebz earūz valet pñtra tremorē cerebz multūz.

CGallus vel gallia senex: si coq⁹ vñ⁹ eo: cū. iij. lib. aq⁹ posito sale trito dñec dissoluat & iacere i aq⁹ illa pñittat nocte vñ & bibat aq⁹ illa calā scā soluit vētrē: & valet pñtra colicaz. Et pñzie cū decoq⁹ cūz medulla seminis cimini agrestis & aneto cimini positis nabateis radicib⁹ & folijs.

CCū volueris exaltari sup aduersariū tuūz in causa accipe calcar galli pedis dextri: & fer tecūz & vinces.

CAudiui a quodā q⁹ gallus debet esse niger.

CEt si calcar sinistri pedis galli aliq⁹ tenuerit: & sit galli cōdētū triticū v⁹ ordeū n aliū dilige a mlierib⁹.

CSanguis galli vel galline si ponatur sup frontē tritus valet pñtra sanguinē fluentem a tela.

CCerebz galline bibitūz pñzie valet pñtra hoc & etiam pñtra morsum araneorum & bz.

CHel galline si quis posuerit super vīrga & statim coeat cūz vxore sua non diligit aliūz.

CSi ponatur super maculas factas in corpore aufert.

CSi misceat cepe tritum cūz sepo galline si fiat emplastrum delet maculas rubeas.

CSepū galline recēs valz doloze mñcis soluit apostema ei⁹ si supponat in modum emplastri.

CCum acceperis cristā galline & siccaueris & tritueris dederis i cibo ei⁹ q pñigit i lecto co nesciēte curabit.

CGallina alba cocta cum .x. cepe albis: & cum manu vñ de aliuile donec bene cocta sit & comedatur & bibat aq⁹ addit in appetitu coitus.

CStercus gallinarūz potatū cum oximelle vel aceto: valet contra fungos qui occidunt.

CBibitūz cūz aqua calida & melle: valet pñtra colicaz.

CSi fiat ex eo ad mōz vñ⁹ cū melle: & vñgaf ex eo mundat corticē: q aggregat super apā qd of ignis perficit.

CEt si fiat emplū sup oē apā in q fuerit pus cū stercoze galliaz citrino: & medullio oui & modico croci apit ea.

CSi vis vt nō cātet gallus vñge frontē ei⁹ cū oleo.

CSepūz galli mistūz cum sepo turturis: si detur quarta vñius .3. in cibo alicui accidet ei tinea.

CStercus galli tritūz cū aceto positūz sup allopiciā prestat: si pus fricef loc⁹ cū pñno & cepe donec rubeat.

CSepū galliaz & anse: valet doloze mñcis & fissuris accitib⁹ i facie & ad doloze auris: & fac facie lucidam.

CSanguis gallinarūz nigrarūz: aufert maculas fetidas & lentiginēs a facie & bz. Et maxime si misceatur ei lapis vaccinus tritus cūz baurach rubeo. **C**Et reddit faciez formosam & mundat eam & facit bonū colorē & mūdū.

CSi q voluerit vt gallina ponat oua mag⁹ terat gña nasturcy & masset cū cantabro: & vñno: & detur ei in cibo.

CDe pullis. Sermo. XLIII.

Pulli sūt carnis sbrilioris oīz auūz carnib⁹: & meli⁹ digerūt: & leuiorēz sūt sterc⁹ ifirmoz. **P**⁹ pulli gallinacei.

CEt of etiam q coturnices confortat digestiuam.

CAuis illa q dñ afabyhuc pñortat pñstricturā.

CAlia que dicitur cumē caro eius humidiorē efficit sanguinem subtiliorē q pñperdiceo.

CEt perdit subtiliorē generat sanguinēz meliorē post hāc galline nigre grossioris sunt sanguinis.

CLaro genges restringit ventrem.

CDe laudis cristatis. Sermo. XLV.

Libus baz olium cals pñstrictū. q aliq⁹ ex eis cōderit: op⁹ ē vt comedat cū aceto coriandro sicco sinapi.

CDe finozis. Sermo. XLVI.

Adinoris sunt callatis & siccitatis q pñficeret do: moz. **C**Propetas eaz ē: cū decoctē fuerint cū aq⁹ soluit vētrē & valet dñcolicam.

CDe assikakak. Sermo. XLVII.

Adulcum sunt citrini cōfesti assi & frāgūt lapidez in renib⁹. **C**Jdē fac cinis eo: si cremet &

De sexaginta aialibus

bibaf. **De alkemo.** Sermo. XLVIII.
Laro ei⁹ auftera male digonis nifi q⁹ valet 3 malas
 verofitates. **Si** mifceat fel ei⁹ cum gallio r
 tegat euz oleo facto ex oliuis viridibus r ponat fupra ca
 pillos efficit nigros: nigredine que tarde recedit.
Anis q⁹ d⁹ akenij vfuus e⁹ cedere apes. Si decolata fri
 xet cu⁹ olore vngat man⁹ alie⁹: r poftea pdat ipe manu in
 apib⁹ no ledeat. **De anferib⁹.** Sermo. XLIX.
Humidiores fut na oib⁹ auib⁹ r duriores ad oi
 geredu. **Si** oib⁹ epib⁹ meli⁹ e⁹ e⁹
 anfinu: q⁹ buidi⁹ r tenerioris carnis: r melioris fapor! p⁹
 Biccora gallina p⁹ ita epata. **Si** euz acciderit in aure
 p⁹uffio r difcobe⁹ cretia: fumat fepu anatis: colet guttatim
 apponat euz eo lac mulieris r fiat tepida: r apponat etia
 fuce⁹ bafiliconis: cui⁹ fem e⁹ rubeum.
De cornu. Sermo. L.
Sanguis cor⁹ subtiles effie capillos. Si fufpedat
 pes ei⁹ ad collu tuffiet pueri: pftat mltu.
Quado pilis rafis a capite tinxeris caput euz onis cor
 uoz efficit capillos nigros.
Si mifceat fel ei⁹ cu⁹ olo fco ex aliuius mltu: fi euz eo
 vngat cor⁹ totu foluit hoies ligatu ne coeat.
Quida fuffumigabat fe vt redderet capillos fuos al. r
 fci ff capilli ei⁹ albi. Accipiat fepu coru nigri r ruta rece
 te r mifceat cu⁹ olo: r vngat capillos: efficiuntur nigri.
De pica. Sermo. LI.
Laro ei⁹ cala abbomiabilis mltu: e⁹ i ea subtilitas.
Si ei⁹ valz pofitu i oclis iccedenti p⁹ nines.
Qua ei⁹ ficca trita pofita in oculis valet 3 albuginem.
De pafferibus domoz. Sermo. LII.
Laro ei⁹ cala plus ceteris pter languftas e⁹ ficcior.
Si eius fumptrum ad pondus dautic folutu
 in cabac ad pondus vnus auri.
Si inungatur ex eovirga testiculi r inguina addit vim
 coeundi r erigendi.
De vulture. Sermo. LIII.
Laro eius nernofa tarde digonis gnacina mali hu
 moris fepu ei⁹ diffoluit: fic fepu afini filueftis.
Si fufpedat crus eius ablata carne fupra crus vbi e⁹
 coriatio: aufere⁹ dolor r fanabitur.
Coriu canille fi ponat fupra podagricum dexter fupra
 dextruz. Sinifter fupra finiftru iumat m⁹ ftefte **Serna:**
 q⁹ mag⁹ e⁹ d⁹ p⁹erit: q⁹ pellis cala mltu fi ff ca fedeat po
 dagrici: r q⁹ hnt buiditates: valet eis.
De aranea. Sermo. LIV.
Si fumpferis aranea albam capietez mufcas: r
 ligaueris in pano linco r fufpede
 ris i brachio finiftro q⁹ tidiano laborati ex ftefte valet.
Et fi mifceat cu⁹ aliquo ceroto r fupra pannuz lineatur
 r imponatur fronti valet tertianario.
Si pofueris araneam vnam vnuaz in canna r pofueris
 fupra mufculum brachy prestat cotra febze flaticam.
Si fumpferis capiente mufcas r triueris: r in panno li
 neo pofueris: r acceperis euz manu finiftra: r pofueris fu
 per collum retro: curabit tertianam r quartanam.
Si bibaf cu⁹ vio puro hora. i. an⁹ accelfione feb. q⁹ d⁹ e⁹
 marenes: aufert ea. i. q⁹ tidiana r a flate icfo vel falfo.
Tela arenaneru a romanis dicitur anquia.
De homine. Sermo. LV.
Dens hominis mortui fufpenfus ab illo qui patitur
 dolorem dentium curat.
Os hois mortui combuftus donec fiat cinis tritu fi po
 nat cu⁹ aloce: fi ipleat ex eo fiftila: vbi cu⁹ fuerit pftabit.
Lombici in ventre iuuenti ficcati triti pofiti in collo al
 buginem patienti auferrunt.
Stercus hominis trituz euz rutba ficca fup⁹ apa cor

rodens carnem pofitus fanat: trituz cribzatus amaffatu
 cu⁹ melle pofitu intra gulla valet contra fignantiam.
Similiter fi ex eo ficco fine melle infuffietur in gulla:
 valet contra fignantiam.
Dens hois mortui r os brachy finiftri fi pofueris fub
 tus caput hois dormientis dormiet donec auferatur.
Capilli hois fufpenti a patiete emigrea aufert dolore.
Capilli hois remolliti i acero pofiti 3 mofu cas rabidi
Uria hois pofita fi mofu cas rabidi pftat ftati. **Pftat.**
Sanguis per ventofas fubtract⁹ vel narinuz pofit⁹ in co
 cha dimiffus. lxxx. dies. fiet forma hois. ponat in farina
 ordel. ix. dieb⁹. decole⁹ fanguis illi⁹ fumat r cu⁹ vino mo
 dico mifceat: datur cui vis viro vel mulieri diligit re.
Si ex illo fanguie pofueris in oculo: r vnxeris facie tua:
 cora regib⁹ valebis: recipietisq⁹ h⁹ ab eis q⁹ q⁹ fieris ipe.
Sanguis brachy hois amaffat⁹ cu⁹ faria fenu. **Trabis.**
 r buefact⁹ cu⁹ fucco rute recetis r melle: r ponat 3 pufu
 las corporis: r ppe femoz: r pufulis humidis valet.
De mliere. Sermo. LVI.
Menstruum mulieris pufq⁹ coq⁹cat a viro mi
 ftu cu⁹ fpmate viri pofitu i oculo patiet⁹ albugine fanabit.
Pannus menftruate fufpenfus in capite nauis: non in
 trabit ab illa parte vertigo venti.
Patieti dolore ex p⁹u fup os vulue: fumat panus men
 ftruate r coburatur: r para cineris ei⁹ fumat: r tantunde
 feminis cufcite ficce: r mifceatur cum aqua calida: r po
 natur fuper locum dolentem: aufere⁹ dolor.
Lac mulieris mltu cu⁹ melle r vio fragit lapides.
Cum aliqua peperit puez oculo: r variou: r lactaue
 rit euz: ftatim mulier nigra per fepte: dies affumet oculi
 colorem accedentes ad nigredinem.
Euz ftatim aliqua peperit: ftercus p⁹u pueri exiccatu
 trituz colirief ex eo albugo oculi prestat.
Pellicula q⁹ abfeindit in circucifione virge pueri exic
 cata trita mltu cu⁹ modico mufco data in potu incipiet
 laborare ex lepra ftat r no augetur.
Stercus hominis caliduz diftempatuz euz aceto infu
 fum in os beftie: ftatim aufert dolorem.
Si oderit mlier fides pedu i potu fuo viro diligit ea f⁹.
Similiter fi vir dederit mulieri diligitur ab ea.
Si volueris diligi ab aliquo: vel ab aliqua abfeide vn
 guo r combure r da in potu.
Sputum hominis prestat contra morfuz aialium par
 uoz: venenozo: r fic aranea r.
Si vis vt mulier non habeat rem euz allo q⁹ tecu: acci
 pe q⁹ cadit ex capillis ei⁹ r combure: r tere vebemeter: r
 pone fuper virgam.
Macle albe q⁹ ff fig⁹ lepre: pde ff eas fpm calz curaf.
Stercus pueroz ficcu tritu mltu cu⁹ falgema r mufco
 infufflatuz in oculo patietis beftie: albuginez curat. Et
 idem etia fine bis opatur e⁹ pbatum.
Urina pueri anq⁹ effundat fpm fi calefiat r apponat
 modicu bambac: r pofitu fup oculu in modu empl⁹ euz
 patif q⁹ ft apoftema aut rubedine mitigabit.
Primu m⁹ftu r⁹ginio fi iungant euz eo mamariuz ca
 pita alicuius virginis: non crefcent.
Et fi ponat m⁹ftu fup oculu dolente fedat dolozes.
Cu volueris vt ipigne⁹ mlier. Accipe fepu lacerte: r mi
 fce baurac: r ciminu: carmenicu: r farina tritici: r da in ci
 bo galline aliquot diebus donec impignetur r qui come
 derit de ea impinguabit vt vix in pelle p⁹ineatur.
Genugrecuz amaffatus euz aqua: fi i modum empl⁹ po
 natur fupra mamillas: lac non coagulabitur.
Si fuerit lac mulieris modicu: r volueris vt fiat mul
 tum da ei in potu oi die fem e⁹ pftu no tritu. i. i. cu⁹ vino.
Et fic e⁹ finis Tractatus Rasis de aialibus.

Prologus

113

Incipiunt aphorismi excellētissimi Raby Moyses, fm doctrinam Galieni medicorum principis.

A nomine Dei py et misericordis cum quo adiuvio me. Ait Moyses filius seruli dei israelitic cordubensis multas compilationes cōpilauit multi sapientū via aphorismorum: in diuersis spēbus sciētiar: et p ceteris sciētijs hac via indiget scientia medicine.

q licet nō sit difficilis quo ad intellectum: sicut sunt multe sciētie physice. nec quo ad cognitiōē subiectoꝝ sic ff ali que sciētie ydiomatū pfectoꝝ: et tñ difficillima q ad multā q medicū oportet scire et in memoria semp habere. nec tñ oia: sōlū specialia q in idiuuidinis pōtia sūt. ad oīum enī cōprehensionē sicut probatū est iā nō attigit scia ali enius. De at cōpilatiōes via aphoristica cōpilatē sūt facili cognitiōis et retētiōis sine dubio. et ad sciēdiū et retinēdiū mās necessarias sūt adiuvāt ad discēdiū. Et ob hāc cāz ypocrates pcpitū medicorū cōpilauit suū libꝝ diuulgatū de aphorismis. Et multi et alij medicorū cōpilauerūt p cūtenētes ei⁹ vestigia apbōs. vt ff aphorismi Ralhy. diuulgat⁹ aphorismi Suss et aphorismi Joānis. Ad. Da. maseeni et alioꝝ. et ē manifestū cūlibet puidēdū pūfio ne māifestat⁹ q cūq cōpilator cōpilauerit aphorismos i scia ali q nō cōpilauit eos velut sufficētes ad cōprehēdi dū oēs artis radices: sed velut valde vtilēs et sufficētes p ceteris cōpilatiōib⁹ ad cōprehēdi dū mās multas et di uersas: nec nō et ad eas i memoria retinēdiū. Et in sūma cō pilator q cūq cōpilauit aphorismos nō potuit p ipso oia q ff necessaria sūt scie. Nō ypocrates i aphorismis suis nec ebulay alfaraby i oibus his q cōpilauit via aphorismo rum: nec alij q minores illis fuere. Nec vō pmissi ad exu sationē boꝝ aphorismorum quos protuli in presenti libro eos cōformās nec dico me cōpilasse: sōlū elegisse: et collegi eos ex verbis Galieni de oib⁹ libris suis. et ex ei⁹ vbiis que dixit p viā cōplexiōis et expositiōis libꝝ ypocratis. Nec coarcto me i hīs aphorismis. sicut feci in libro q breuiari⁹ bicif ad pbādū vba Galieni i eis sicut coartauit me i prin cipio dicti libri. Et aphorismi q collegi p maiori pte sūt ex vbiis galienī: aut vbiis ei⁹ et ypocratis et oīm pte i expo sitiōe libꝝ ipsi⁹ ypocratis: et alij ipsoꝝ sunt ex verbis meis ad pbationē ipsoꝝ. S. vboꝝ. Et id qd compulit me ad hēst⁹ aphorismi itentio nō plene apparet nisi p ex g sitionē plurimū vboꝝ. S. in diuersis locis et sic collegi totā itentioē aphorismi curioꝝ et pbauit eū speciali cōprobatō ne. Et qm scio plures ex hominibus esse ignorantes q sciētes et plures iudos q benignolos: prouidi designare i fine cuiuslibet aphorismi quē protuli ptiulā verborum Galieni i q pbatur ipse aphorism⁹. Ut si qd dubitauerit de mā ipsi⁹ aut ei⁹ dispōnē recurrat ad illā ptiulā: et ce leriter ipam inueniet i ptiula ipsa: et ipsuz aphorismū totū ex verbis Galieni sine augmēto vel diminutiōe ali q aut multotiēs māz ipsi⁹. et si sit p alia vba: et ipsa mā ibidem inuēta cessat dubitatio q pcessit. Nec vō aliq ipugnare me de eo qd docet q hīs aphorismis dixit Galienus i tali ptiula et si ipse ibidem fecerit mētiōē de mā ipsi⁹ aphorismi i alia ptiula vel epilogauerit ipsuz in multis locis. Nā si mutauisses vel tacuisses ipsuz esse in aliquo ipsoꝝ locoꝝ tūc possem iuste ipugnari. Noiare eteniz lo ca oia sup sū est. et in illo aliqua vtilitas minime reperi tur. Ceterū placuerunt mihi eius sermonis circa ipsam mām sepi⁹ repilogatū in eius dictis in aliquo ipsoꝝ loco rum: et eos cōprobaui. Nec possuz ob hoc ipugnari ab eo q dicit mihi q designasti ipm aphorismuz in illa ptiu la et nō i alia. qz intētiō cuiuslibet cōpilatiōis aphorismos si aut dixi ē nō cōprehēdere oia. Ceterū si pponit qd i ali q

istoruz aphorismoz ipugnare me et dicit qre scripsisti hīs aphorismū p alys. Si cū scripsisti vt scia iā diuulgat⁹ est et cognit⁹ et sciētib⁹ hīs artē nec indigeret recordatione. et similiter posset dicere aliis in alio aphorismo: hoc qd pu tauisti ēē aliud: nō est aliud q ad me. Et similiter et posset dicere de alio aphorismo: scripsisti hoc quasi ignotum. nō est enim ignotum ab aliquo medicorum.

Cui ipugnatoꝝ talis datur responsio. Qui elegit hō ele git alys sed sibi ipsi. et ideo istos aphorismos elegi mihi q si p meoziali. et similiter p sūt cuiq mihi sili: aut mi bi inferiori in scia: nec elegi eos ei⁹ ē i gradu. S. aut sibi p ximo: qz nō est mihi dubi⁹ q plures ex his aphorismis sūt apō multos pter me et plene sciūtur ab eis. Similiter qd puto alienū ēē et ignotū a me nō est ignotuz alys. et qd puto mihi ēē ignotuz ab alys nō vtiq ignozat. Et l⁹ ex his genere i mihi imaginatio ali q in certitudie aliqua: et dispōnē i probatiōe aliquoꝝ nominū. nō imaginatur alius tales imaginatiōes oīno pfectus i arte. f. Et ego p o tili sup his aphorismis qdaz dicta q circūspexi et cā meo noie nominaui. et sili protuli aliquos aphorismos aliquo rum modernoz quos denominauit eoꝝ noie q eos lue nerunt. et eos aphorismos diuulsi p certū nūerū ptiularū vt sit eozum facili cognitiō et inuentio eius qd regitur in eis. et feci eas viginti quinq particulas.

C particula pma cōtinet aphorismos depēdētes a fou ma mebroꝝ hūani corpis vtutib⁹ et opatiōibus ipsoꝝ.

C particula 2. cōtinet aphorismos depēdētes ab hūozib⁹.

C particula 3. cōtinet aphorismos depēdētes a radicib⁹ et modis medicine artis.

C particula 4. cōtinet aphorismos depēdētes a pulsi bus et ipsoꝝ significationibus.

C particula 5. cōtinet aphorismos depēdētes ab vri nis et ipsoꝝ significationibus.

C particula sexta cōtinet aphorismos depēdētes a signi ficationibus egritudinum specialium.

C particula 7. cōtinet aphorismos depēdētes a cau sis egritudinum specialium.

C particula 8. cōtinet aphorismos depēdētes a cura tionibus egritudinū cōmuniter sumptarum.

C particula 9. cōtinet aphorismos depēdētes a cu rationibus egritudinū specialiter sumptarum.

C partic. 10. cōtinet aphorismos depēdētes a febribus.

C particula 11. cōtinet aphorismos depēdētes a tempib⁹ egritudinum et crisi bus.

C particula duodecima cōtinet aphorismos depēdētes a purgationib⁹ corpōis p exitū sanguinis factis.

C particula decimatercia cōtinet aphorismos depēden tes a purgatiōib⁹ corpōis factis p medicinas solubiles.

C particula decia qrtā cōtinet aphorismos depēdētes a purgatiōibus corpōis factis p medicinas vomitiuas.

C partic. 15. cōtinet aphorismos depēdētes a chirurgia.

C partic. 16. cōtinet aphorismos depēdētes a dolorib⁹ muliez.

C partic. 17. cōtinet aphorismos depēdētes a p silio sanitaris.

C partic. 18. cōtinet aphorismos depēdētes ab exercitio.

C partic. 19. cōtinet aphorismos depēdētes a balneo.

C partic. 20. cōtinet aphorismos depēdētes a cibis et potib⁹.

C partic. 21. cōtinet aphorismos depēdētes a medicinis sanis.

C partic. 22. cōtinet aphorismos depēdētes a medi cinis operatibus substantia sua.

C partic. 23. cōtinet aphorismos depēdētes a diffini tionibus egritudinum et nominū medicinalium que nō bene a medicis dignoscuntur.

C partic. 24. cōtinet aphorismos depēdētes a miracu lis repertis in medicinalibus libris.

C particula 25. cōtinet aphorismos depēdētes a di ctis Galieni dubijs.

Particula

Particula priā incipit p̄tines aphorismos depēdentes a forma mēbroz hūani corpis v̄tutib⁹ & opatiōib⁹ ip̄soz.

Lacus

qui lacerto iungit p̄v̄m sensus & mor⁹ a cerebro aut nūca iungit omni lacerto aut in capite ipsius: aut i eo qd̄ ē inter caput & mediu⁹. & hic locus medius est caput lacerti. v̄. iuuamentorum.

Lacert⁹ q̄ vocat⁹ dyasfragma caput ei⁹ est mediu⁹ ei⁹. & est locus nervus dyasfragmatis vbi cōiunguntur p̄tes ipsi⁹ nerui. & extremitates dyasfragmatis sūt fines circūdantes rotūditatem eius. xij. iuuamentorum.

Vene pulsátiles & nō pulsátiles que vicine sunt adiūce: & forte vena pulsátiles tāgit venā nō pulsátiles i totius corp⁹ accedūt ex p̄imis locis sibi. & semp̄ inuenies venā pulsátiles posita sub venā nō pulsátiles excepto solo cerebro: ad qd̄ vene pulsátiles accedūt ex sup̄i: vt sit mor⁹ spiritus ad sup̄iora velox: & vene nō pulsátiles descēdūt ad ipsū ex inferius capitis: vt fluxus nutrimenti. ad cerebrum celeriter fluat. ix. iuuamentorum.

Ad mēbra oīa accedūt vene pulsátiles & nō pulsátiles ex p̄pingorib⁹ locis sibi exceptis testiculis & māmellis inter omnia alia mēbra ad qua nō accedūt ex locis p̄pingoribus: sed a remotioribus: vt sanguis mora sui plōgat⁹ i eis: dco qd̄ sp̄ma & lac p̄fecta decoctiōe. xvi. iuuamentoz.

Accedūt ad ossa vene nō pulsátiles. v̄tū fugietes: & impossibile ē inueniri i corp⁹ aliq̄ue lacertoz abiq̄ vena nō pulsátiles & pulsátiles. & inueniri venā pulsátiles in aliquo locorum qn̄ sit euz ea vena nō pulsátiles. Sed ex venis nō pulsátiles sunt aliq̄ue septe: cū qbus nō inuenit vena pulsátiles. & sunt he prope cutis in manifesto corp⁹. v̄tū delictet in manibus pedibus. & collo.

Reticula orta ex venis pulsátiles & nervis p̄ticularibus: m̄iscet⁹ adiūce. Et ideo cū sp̄asmat gen⁹ nerui: cōpatiuntur sibi vene pulsátiles in dolore. decio pulsū.

Rotunda ligamēta ex chordis credit⁹ qui nō est sapiēs in anotomia cō neruos. & nos ad cognitionem cuiuslibet ip̄soz nō venimus: nisi exercitio qd̄ habuimus i anotomia. vi. ingenij.

Ex neruo aliquid non coniungitur cartilagini neq̄ ligamento neq̄ pinguedini neq̄ ossi: nisi solūmodo dētib⁹ inter oīa ossa quoq̄ radicib⁹ cōiūgit quidā neruus molli⁹. & s̄t nō iūgitur alicui glandulaz q̄ habent loco repletionis & sustentationis. sed glādulis qbus idem⁹ ad generationē humiditatis necessarie coniungitur quidā neruus parvus: quemadmodum coniunguntur sibi arterie & vene. decimo sexto iuuamentoz.

Chorda molli⁹ ē ligamēt⁹: & duris neruo: & quātitas magnitudis corp⁹ chordē: ē quāta magnitudo ligamēti & nerui simul. & in multis locis lacerti iūctio chordā decuple quātītatis corp⁹ nerui ipsi lacerto i capite cōiūgētis. Et oīs neruus est sensibilis: & omne ligamētū isensibile. & omnis chorda min⁹ sensibilis q̄ neruus: & quātītatem que sibi iūgit ex ligamento. p̄mo motū lacertoz.

In corpore sunt tria infra sibi filia i forma corp⁹. v̄tū est neruus. aliud ligamētū. aliud chorda. & chorda ē v̄tū capiti lacerti & est neruū. & ei⁹ p̄creatio est ex neruo & ligamēto: & oīs neruus ē rotūdus distincta rotūditate. nō sic sunt omnes chordē. q̄ qdā earū sunt rotūde: & qdā parum late. & plura ligamētorum lata sunt quemadmodum sunt pellicule prima particula Galieni supra opinionem Hypo. & Pla.

Pellicule omnes sūt in statu subtilitatis & molliciei. s̄ ligamēta fin magis sūt dura & grossa. Et aliqua ligamētoz sunt inter naturā nerui & cartilaginis. neq̄ pellicula neq̄ neruus neq̄ chorda in aliquo locoz ē fin duriciē

ligamenti adeo q̄ qui est ex neruis durior ad chorde duriciem non ascendit. Eadem particula.

Ista tria instrumenta neruus scilicet chorda & ligamētum oīa sūt alba & solida sanguine carentia: & ea dissoluta resoluūtur i fila in longum producta exceptis ligamētis multe duriciē que dissoluta in fila nullaten⁹ possunt solui. Eadem particula.

Lacertus ē instrumentū ad motū tantū & non est instrumentū ad sensum. & omnis motus voluntarius non fit nisi cū lacerto & sentit lacertus: sentitq̄ id qd̄ nō est lacertus: quoniam omne cui neruus cōiūgit sentit etiam si nō sit in eo motus voluntarius. eadem particula.

Ligamēta quib⁹ colligātur lacerti cū ossibus generāt pelliculas operientes lacertos: & mittūt reticula ex se interius & in carnem lacerti. Eadem particula.

Omnis chorda cōiūgit ossi magis: sed nō omnis lacertus terminat⁹ i chorda: q̄ lacertus mouēs linguaz: & mouens labia: & mouens oculos non inuenit in aliquo ip̄soz chorda: q̄ nō mouēt ossa. Et fin magis mēbra faciei mouēt voluntariē: ipsa ossa sunt immobilia non indigentia chordis. Eadem particula.

Qui habet venarum capita quibus decurrit cibus a p̄te concaui epatis ad partem gibbi strictat⁹ in opilationem epatis cito cadit. tertio ciboz.

Cōpositio corp⁹ i vitio extenuat⁹ ē cōposita ex mēbris inaequalis cōplexionis: sicut euz stomachus ē calidus valde: & cerebrū frigidus. & s̄t cū pulmo & totū pectus est frigidū: & stomachus calidus: & multoties ē hūidū & aridū. & similiter cū oīa mēbra sūt frida: & epas calidū. hoc est in membris oibus attendendū. tertio ciboz.

In esse magno cuiuslibet loci corp⁹ indigētis vt iungat⁹ capiti dicti ossis neruus vel chorda facit neru⁹ ip̄e vt chorda necio aliqd̄ horū trium: aut signū aut foramē aut inuolutionē delup⁹: & nō cōiūgit supra gibbositate ossis oī no discoopti aliq̄ istoz. Et oēs nerui chordē & vene positi in locis ossi signatorū: cōoperiūtur pelli culis fortibus: & p̄seruātur ab eis. secūdo iuuamentoz.

In venis pulsátiles & nō pulsátiles sanguis & spirit⁹ sunt calī. sed ille qui ē in venis pulsátiles sanguis ē modicus: & subtilis proximus nature sumi. Et ille qui est i venis nō pulsátiles sp̄s ē modicus: & nebulosus. & vene pulsátiles totius corp⁹ sunt penetrabiles ad venas non pulsátiles recipiētes abinūce sanguinem & spiritū per meatus inuisibiles & strictos. sexto iuuamentoz. Et dixit ipsa particula iuuamentoz. In pulsu vene pulsátiles m̄nistrant cordi cōstrictionem sui.

Subtilius qd̄ est i corp⁹ & leui⁹ est sp̄s. & secūdo post euz est fumositas. & tertio post p̄dicta est sanguis p̄fecta digestione digestus. tertio iuuamentoz.

Adēbra aliqua credunt⁹ i corp⁹ v̄tū esse q̄ i veritate s̄t duo sicut cerebrū. lingua. maxilla. pulmo. pectus. & matrix: & alia bis similia. q̄ i latere dextro cuiuslibet illoz humerus partit⁹ ē q̄lis ē numero eoz q̄ sunt in latere sinistro: & partes sunt eales i quātitate grossitudinis subtilitatis: & colore. & tota natura eoz nūq̄ p̄mutat⁹. sicut generis venarum pulsátiles & nō pulsátiles. & nerui q̄quid ex eis coniungitur vni lateri: s̄t simile ei qd̄ cōiūgit lateri reliquo. particula sexta de adiutorio creatoris.

Lingua quātis appareat vnum in aspectu ipsa in veritate sunt duo. q̄ vni medietati eius p̄ longitudinē cōiūgit⁹ vene pulsátiles. & nō pulsátiles: & neru⁹ sibi specialis: s̄t lacerto partis reliquē neq̄ penetrat eundem lacertus: vena nō pulsátiles neq̄ pulsátiles neq̄ neruus a dextro latere ad sinistru⁹ nec econtrario. xi. iuuamentoz.

Cum est necesse nobis facere lōgum iter cū paruo neruo vel nostri propositi est mouere lacertum forti motu.

fortificatur ille parvus nervus cum corpore grosso: et corpe ipsi nervi. et est ad file substantie nervi. et si videres cum crederes ipsum nervu rotundum: et crederes ipsum con-
iunctum ipsi nervo: et cum eo solidatu. nec est coniunctu
eide nervo: nec cu eo solidatu. et cu ingrossat nervus p ipaz
substantia: vides qd nervus qui expeditur post ea est rotun-
dus rotunditate magna. pzo motuuz lacerto.

¶ **Ait** 2° oples. Summarie collegi ex pmo. Si his quatuor
motibus q^{uod} voluntas cum mittit virtute aiale ad nervus ver-
sus lacertus suus volens p^{er} illu^m plicare aliq^{uod} mebr^{um} retra-
hitur ille lacertus circa sui pncipiū: et statim plicat mem-
brum. et similiter quas voluerit q^{uod} mebrus extēdat et eriga-
tur: extēdit voluntas illum lacertus cum lacerto sibi oppo-
sito et tēdunt simul. Et cum cessat opatio voluntatis uni-
versaliter nec mittit ad lacertus virtutes omnino reman-
et lacertus simul reb^{us} ceteris cōgelatis. et tendit p^{er} suas
ponderositatez nāles cuius eo eē cum adberet ad iferi^{um} tāq^{uam}
mebrum mortuus. et hic motus denoiatur ab eo lacerto.
nec est ex opatione eius lacerti. nec ē inter motus volun-
tarios numerat. sed mot^{us} extēnsionis ē voluntarius et est
motus in lacerto p^{er} latitudine. et iō cum voluntas voluerit
extēdere mebrū plicatur facit cessare virtutē aiale a la-
certo q^{uod} se retraxerat et mittit eādē virtutē ad lacertū sibi
oppositū: et statim plicat ille oppositus et extendit primus
q^{uod} plicauerat mebrum. q^{uod} nō remāet in eo v^{irtus} prohibēs.
et cum volumus summam tensionem operatur vir^{us} ani-
malis tensionem lacerti in summo.

C Omnis lacertus extendit aliquod mēbrum ⁊ extendit illud cum est plicatum. ⁊ similiter omnis lacertus plicat illud ⁊ plicat illud cū est extensum. ⁊ mēbrum plicatur p lacertum interiozem ⁊ extendit p exteriorem ⁊ iō si incidatur aliquis eoz cessabūt ipsi otio motus simul. quoniā non remanet retrahēs ⁊ extendens. sed tamē remanet ī vna positionem fm lacertum euadentem qui operatur ipsam positionem. Eadem particula.

Efigure inter media ⁊ vltima figuraz sunt semp figure
mēbroꝝ noſtroꝝ dum dormim⁹. ⁊ opatio lacerti nō ceſ-
ſat in eis: ſ; in dormiete ⁊ ebrietate aut forti labore aut
defectione oia mēbra corpis ſunt diſſoluta ſūma diſ-
ſolutione. ⁊ in ſanis lacertis eſt in figura media ⁊ mēbra
ſunt pfecte quieta. ſecūdo motuū lacertoz.

¶ Lacert⁹ q est in nate: et q est in vesica: et qui est i diafragmate glibet eoz: et rotundus. Is q e ppe vesica et prope nates no sunt pcreati ad expulsiōe supfluitatū sicut purpurierunt aliq. led pcreati sunt ad retētiōem earūz. et sunt retētiui pphibētes fluxū supfluitatūz extra tpa earūz. sed eūz stimulat eos voluntas cessant a retētiōe et a pphibitione: et expellit tūc supfluitates virus expulsū nālō: et adiuvat eā operatio lacerti q est supra vētrē et tensio diafragmatis spissa. Eadem particula.

Eius diafragma opatione lacerti retractiua vel coadiu-
natiua retrahit ingredit spiritus: & cū operatione lacerti
extēsiua extendit egredit spiritus: & cū retrahit lacert⁹
ventris tantum aut lacertus qui est infra costas tantum
egreditur spūs. Eadez particula.

E Diafragma solū opatur ingressus ⁊ egressum spūs. sed egressum spūs p̄ uolētā lacert⁹ q̄ est itra costas ⁊ q̄ a collo uēit ad pectus p̄ spatulas opaf. p̄io motuū lacertozū.

¶ Quilibet lacertorum defert eis sibi cōiunctū ac si deferret lapides. et dum existit fortis nō fatigat ab eo. et multoties nō sentit pōdus ei⁹ cū sensu modico. et cū debilis essent pondus eius et graui⁹ eius pōdere adeo qd decidat eius dissepationē a se et affectat mutare illō de figura in figurā. et hoc ē qd egrū puocat mutare figurā membrorum suorū in tps mīmo et non permittit eū tenere i figurā vna mēbra sua. i. mot. lacer.

E Operatio eius lacertorum tempe somni gescit. et operatio soli lacerti mouetis pectus remanet in statu suo. v. sciz.

E Non mireris de genere dormientium quod operantur multoties actiões voluntarias vt loq. clamare ambulare et voluere se de latere ad lat. quod vigilas opas actiões ad quod non intentuas adeo quod ambulat per viam predestinatam ad locum et ambulat oblitus et nescit quo tedit donec perficit totam viam. primo mortuum lacertorum.

Cum autem dicitur in affirmatiue omniū actionū volūtaria
rum quas operatur dormiēs et oblitus. Dilatauit se. S. in
ista particula verbis suis nec assignauit causā in ipsis nec
soluit dubitationē quā se soluere intromisit in cōfessus ē
pplexitate et dubitatione suā in ipsis motib⁹ diceō. quā
uis ignorez cām ipsaz et non celauit qd erat manifestum
Ego vō nūc dico qualiter cessat volūtas a dormiēte et obli
lito cum mouet motibus voluntarijs et assigno cāz in ipsis
sub cōpendio i. plogis seqntibus sicut patebit post euigil
antiā in ipsis. **Prilog⁹** p̄mus. mot⁹ volūtarij sequuntur
memoriā imaginatiōis vīsus: sicut cū mouet ad inspicie
dum aliquā ex stellis. et sequūtur aliquā imaginatiōes:
sicut cū hō p̄loūit mediātē imaginatiōē alicui⁹ p̄sonē et
sequūtur naturā sensus sicut mot⁹ hōis ē cū pungit a pu
lice. **Prilogus** secund⁹. oēs mot⁹ volūtarij oīum aīaliū
sequuntur imaginatiōes vel sensus. **Prilog⁹** terti⁹. sciē
dum ē qd virt⁹ imaginatiua agit opatiōē suā p̄fecte et cō
plete tpe sonni. et sūt forma imaginatiōis q̄ ē in imagi
natiōē alicui⁹ oblit⁹ agit opatiōē suā et si alicuius rei al
terius recorder. **Prilog⁹** q̄rtus. notoriū ē qd sensus i aīa
li tpe sonni nō cessat sicut p̄bauit. S. in p̄ia p̄ticula. sed est
diminut⁹ et sili⁹ vtuti alicui⁹ qd dissolut⁹ a forti labore ge
scit. et post hos plogos patebit tibi qd quicqd dixit. S. de
opatiōib⁹ dormiētū seq̄ vtutē imaginariā aut naturā
sensus qz dormiēs statiz qd claritas accedit ad ei⁹ oculos
aut audit magnus sonitus aut pungit aculeo aut occupat
corpus ipsi⁹ magno calore aut magno frigore aut fame
scit aut sicut euigilatur. et similiter cū dolet vnus lat⁹ vol
uit se ad aliū. et hi omnes mot⁹ sequunt⁹ naturā. et non vi
deatur tibi difficile de statu ebri⁹ aut apoplectici qd nō euig
ilant⁹ ab aliquo istoz qd tales infirmi sunt et non sanī et
in dormiēte nō cessant actiōes volūtarię oīes. sz sequūtur
sanā memoriā ipsi⁹. **Uñ** ambulatio dormiētis et oblit⁹ ei⁹
p̄positū suū seq̄ fōmā imaginariā imaginatiōis p̄mit⁹ ab eo
tempore quo vigilabat is qui nunc dormit aut tpe p̄po
siti eius qui nunc est oblitus.

¶ Actionū & locutionū quas opamur euz pposito tēpore
sanitatis nos ipsi recordamur cū eas pri^{us} egerim^{us}. sed nō
ē sic de actiōibus & locutiōibus ebrui^{orū} & mēte capri^{orū}
fortiter q^{ui} bi nō recordant eoz postq^{uam} sunt liberati ēt ff
eas ad eoz mēoriam reducam^{us}. Eadē pericula.

Cait Moyses. huius causa ē. q. virtus memorialis cū est columinis id qd necesse est cōseruari. rēcōmēdat cū pposito cōseruatūne vti. r. pseruatūna vti? pseruatōe magna pseruat id qd cū pposito sibi pēcōit a memoriali vti.

¶ Qui pferuat aliquid i maib' suis cu dormiunt significat
maifeste q' mor' retractiois remasit in lacertis digitoru
collectoz supra pnu corp'. 2. *retractio maxilla* tpe somni
fanop' significat vera opatione retractiois lacertoz ipa
riz 2 simile significat lacert' circudās expulsuū supflui
tatuū cu opatione sua valida p'fute i dormiētib' opat'. se
cundo motuū lacertozum.

Cerebrū h3 p mori retractōis ⁊ extēsiōis currētē cursu
pōderi p̄ssus ad mo⁹ mor⁹ arteriarū ⁊ cōdis. ⁊ B māifeste
appet i fātib⁹ ⁊ pueris ⁊ aiali cui⁹ cerebrū ē discōptū a
craneo q cum clauit in flatur cerebrum totū ⁊ decre
scit. ⁊ puta q cā hūi⁹ ē calō addit⁹ ex forti clamorē ⁊ illē
flam cerebrū ad sup⁹ ⁊ cā depōit ad inf⁹ ⁊ p extēsiōē

P 2

Galathea eximius
de volubilis
mexico

Saußg. at
in coffat

Opus de laus et gloria

And then

Am. 18. 18. 18. 18.

Quarta mappella

Particula

cerebri trahit aer p nases: p ei detractione pinit qd
i eo e supfluitat: fumo: vel alia: supfluitat: et expellitur
ab eo ei calore sp icolui remanente. particula vi. odoratu.

Pellicula cerebri subtilis adheret cerebro cu pinita
te et pellicula grossa et dura est discreta a pellicula subtili
nec inter eas e aliq counctio nisi in quatu penetrant ab
aliquibus vasis. et pellicula dura e pforata foraminib rectis
ad modu colatoru et illis foraminib euaporat et mudifi
catur fumositas pfecta mudificatioe pgressus et egressu
aeris. Sed os qd defendit cerebz ex ea pte q accedit fa
ciei et palato e coctauu. et anothomici vocat ipsuz colato
rium. na ei foramina sut recta queadmodu sut foramina
colatoru. Sz foramina ei sut icq liu meatu ad modu spo
gie vt aer nimis frigid cu attrahitur no igrediat ad ven
triculos cerebri recte. viij. iuuamentoz.

Inter os sumitatis pallati et pellicula cerebri duraz est
retbe ptextu ex arterijs et illud subigredif totuz cerebz
excepzo pap. et hoc retbe sunt plures tunice in aspectu si
miles plurib retib piscatoz: que. s. vnu sup aliud sunt ex
tesa vt sanguis mora sui i eis decoqitur et subtilisetur: et ad
vetriculos cerebri decoct trafeat et subtilis. ix. iuuamentoz.

Nucha corp molle qd egredif a cerebro p oes iunctu
ras spine circudatur cisde pelliculis quib circudatur ce
rebrum. et vna pellicula adheret reliq. et be circudatur si
fach inuoluto sup eis ex pte exteriori qsi tota pellicula for
ti et dura de genere nerui vt defendat ipsum fortitudine
virtutis et duritie sua. xij. iuuamentoz.

Sensus gustus et tactus in lingua est ab vno neruo tantu
et ille q pcedit ex pari tertio nerui cerebri. et accidit mul
toris q ledif sensus gustus et no ledif sensus tactus. ligue ab
ipsa lesioe. et cu bui est. qz sensus gustus eget virtutis iuu
amine maiori qz sensus tactus.

Quicqd nuce est ex pte superiori meli et nobili illo qd
est ex pte inferiori. quarto scientiaz.

Nobili instrumentoz verbi e lingua. et nobiliora instra
mentoz sunt guttur et lacert moues ipm et neru q ad ipsuz
lacertuz vntu a cerebro mittit. qroto scientiaz.

Inter vne tunc molle e et tractabile vt suscipiat hui
ditatez cristallina sic huiusmodi spogia et huiusmodi subtilis
et ipsa e albuginea fuit posita et diffusa supra huiusmodi
cristallina diuides id qd refultat a cornea et cristallina in
foraminib vne. Et tunica cornea lucet aqua speculuz
est extesa sup id qd e exteri de humiditate cristallina q
egreditur vitrea huiusmodi. x. iuuamentoz.

Incisio pelliculaz cerebri circudaturz sistr icisio ali
cuius ex corpe cerebri no nocet aiali in aliquo. sz cu pue
nit icisio ad vetres ei amittit tunc aial volutarios mor
poe. scdo anatomic vnuoz. Genera mor in corpe aialis q
sensus inuenit sut duo. s. mor volutari et motus cordis et
arteriaz et est tertiu gen motus existens in venis no pul
satilibus: qd non inuenit sensus nec e necesse vt hic de illo
mentio fiat. par. vi. de rigore et tremore.

Ait Moyses hic mor tertius de quo hic fit metio ille
quez. s. in tertia pbauit particula libri sui de virtutib na
turalib: et e qz vene no pulsates aliqu mouent ad attra
ctione nutrimenti. et aliqu mouetur motu trio ad expulsi
one alicui: qd est in ipsis per eand via. et ad pbationem
boz se circa bec in ipsa particula dilatauit.

Quia iueim q matrix vesica et chistis fellis oes attra
bunt et expellut quodlibet p vnu ppuu colluz: no e miru
si na expellit ad stom et yreas supfluitates corpi multas.
Et accit multoties pp longa fame q stomach cibum ab
epate ad se trahit illis venis qb trahimittit ab eo ad epar
cib q vene medie sut iter epar et ptes sto vniuersas.

Luz vero i stomach et p pib est cibuz multus ipz ad
epar mittit. et cu stomach inanius est et cibo eget attra

bit iterum venis ipsis. tertio virtutum.

Sressus pficitur p motu et getez et pedes sunt instrumē
ta getis et crura et cosse sunt instrumenta motus. tertio iuu
amentozum.

Pulmo est instrum spiritus et vocis. et oē aial quod no attra
bit aerez pos et nares caret pulmone et caret cellula dex
tra ex cellulis cordis ad locum pulmonis creata. xvi. iuu
amentozum.

Soma stōi est rotūda in longū pducta. et ex ea pte que
vicinatur spine e lata. et inferior pars ei in homine est la
tior supiori. et epar circudat et regit cuz suis penis. sicut cu
aliqu regit et circudat digitis. Et opposit e sibi splen ex
pte sinistra. et fund stomachi tendit ad partem dextraz. et
a pte superiori est spina et lacertis extensus supra ipsaz et
a parte anteriori est siphac quod ipsum cooperit et calefa
cit. liij. iuuamentozum.

Sifac e copositū ex duab tūcis solidis et subtilib vna
superposita alteri et ex arterijs et venis et pinguedie si mo
dica. Et in corpore aialis aliqd rarius et siccus sifac mini
me inuenitur. quarto iuuamentoz. Supra stomachū est si
fac circudans eius tunica carneā exteriorem et sifac collu
gatur ad spinam. et ex hoc format cibuz. et ex eo etiā for
matur pellicula cooperiens epar colligans et circudans
illud: et quasi pellis ipsum municiens. et ex eo etiāz formāe
pellicule splenis vesice renū et intestinoz. 4. iuuamentoz.

Stomac et intestina ex duob nutriunt. pnu e cib qui
in eos ingreditur et digeritur. secundum est id qd ab epar
te trahunt. quarto iuuamentozum.

Stomac postq replet cibis fz sufficite quātitate et
colligit in suis tunicis eos: qd ex eis meli e sibi attrahit: et
expellit a se id qd residuū e: queadmodu e fex fm nalez
quātitate. et sile intestinoz quodlibet opat. tertio virtutū.

Insipice et cognosce cibatiois ordines esse tres p tēpora
sui. Prim e additio corpi stomachi ex cibo quousq satiat
in descēsu cibi ad stom et mora sui in illo ad suscipiendam
digonem: quo tpe ad epar aliqd fluit cibi. secundus e addi
tio tunice intestinoz et substātie eparis ex cibo i transitu
cibi ad intestina i qbus pax morat et fluxu sui ex inde ad
epar ad digonē illo suscipiendā. et hoc tpe id cibi qd prio
corporei stōaci additū e solidat et pūgit sibi. Tertius est
cibatio mēbrozū oīuz cibo cōuerso sistr mēbris singulis i
transitu cibi ad ea mēbra i qb suscipit digonem. et hoc tpe
coniūgit et solidatur intestinis et epati id cibi quod addi
tum est eis tempore secundum. tertio virtutum.

Digestio q fit in stomacho est quedaz spēs de speciebus
mutationis et digō que fit in venis e spēs de spēs muta
tionis. Et eodem mō est digō q fit in quolibet mēbrozūz:
et post istā tertiā spēm mutatiōis est mutatio quarta que
dī silitudinaria. et nomē silitudis extra nomē nutrimenti
e: sz vn e eoz effectus. sexto morbozūz et accidentium.

Zirbus est ex mēbris qbus no idigem ad pseruationē
vite. et vtilitas ei in corpore est modica. sed ga in eo inue
niuntur arterie et vene opozet nos cauere ne aliqd ex eo
incidatur. q si forte egrediat parum sanguis liget pus
supra ipsum et postea incidatur. vi. ingeny.

Corpus splenis est molle et caernofuz ad silitudinem
spongie i quo sunt multe arterie ad calefaciendum ipsum
et digerendum grossuz hūozes que ipse attrahit et ad expel
lendu a se fumofas supfluitates in eo generatā maliciam
būozis in ipm occurrētis et grossitie sui. qroto iuuamentoz.

Ren dexter e eleuat adeo q i aliquo aialiū magnorū
supponit sibi renē sinistrū et vn i ipedit reliquū ad attra
ctionē et si recta diametro opponant. gnto iuuamentoz.

Ad vesicā et cistis fellis accedunt vene q eos nutriunt
ppter venas qbus attrahunt supfluitates. qz supfluitas
q ad eos accedit est sola et pura nullā habens admistiōez

Colobizid

Rete mirabile

Albuginea

Cornua

Albuginea

Albuginea

Albuginea

Albuginea

Albuginea

Albuginea

Albuginea

Albuginea

Albuginea

Albuginea

Albuginea

Albuginea

Albuginea

Albuginea

No omiz si na expellit ad
stomach et venas supfluitas
corpi multas

Secūda

115

et accedit ad collū chistis fellis spāliter arteria qdam vāa et neriū. et qlibet eorū in corpore chistis fellis per se diui ditur: et fit file in vesica quinto iuuamenti membrorum.

C Ad hūc est de genere nerui et dura. et facte sunt i mulier due matrices tēdentes ad vnu pncipiū. et illū ē collū mī cis et corp' mīcia exteri? circūdat pellicula q pūgit ipas duas matrices i loco vno ad quē cum puenerit ligat eas. et facte sūt filiter i muliere due māmille qruqz qlibet de feruit cuilibet pti matricis. Et vnu de mirabilib' q i crea turis reperiunt ē repertio eqūitatis numeri cellulaz ma tricis ad nūmex cellulaz māmillaz i qlibet aiali et nūe ri māmillaz ad nūmex filioz. xij. iuuamētōz.

C Inter vesicā et matricē nō ē aliq' oīa. s. vesica ē durior et est proximior generi nerui: et iō eius apata sunt quo ad pulsationē matricis apatibus duriora. xvi. pulsuum.

C Quattuor membra sūt q habet duas tunicas videlicet neriū stomac' oīa itestina et oēs arterie exceptis his spāl ite q sunt i pulmone. et sunt qtuor mēbra habētia vnicā tunicā et sunt chistis fellis vesica matric' et oēs vene non pulsantes exceptis his spāl ite que sunt i pulmone. pmo. et scōo virtutum naturalium. et vi. iuuamētū mēbrorum. Procreatio virge ē ex ossib' pectinis. s. ex supeminētib' quēadmodū sunt ligamēta et differt a ligamētis i cōcūi tate vt cito repleat tēdā et iduref. deide molliat et laxetur: hic neruius cōcauius si vis potes cū noiare neruium. vel alio noiē. s. virgā. et ei' plantatio distat ab ano et meat' spermatis est in eo ex parte inferiori productus in lōguz per mediū eius. xv. iuuamētōz.

C In pellicula āboz renū ē qdam neruius quēadmodūz neruius splenis epatis et chistis fellis. naz et ad hec omnia mēbra accedūt nerui parui cōiuncti pelliculis que sūt su per ea extēsa. Sed ad vesicā accedūt nerui magni ad B vt sit sensus eius subtilior et yelocior. et omnia pdicta mē bra muniūtur pelliculis procedētib' a sifac extēso su pra ventrem. xv. iuuamētōz.

C Vūiditates decurrētes et oppilātes corpa valde solida. gñant dolores magis i eis q i mēbris his dūz. qz illa ma gis tēdūt. et illā tēstionē segtur augmētatio dolor. et iō do lores vesice sunt fortiores dolorib' matricis et si iueniā tur ipa duo mēbra eqūlter hēre mām. xvi. iuuamētōz.

C Lacert' manuū pedū et faciei cū tēdit fit gibbosus pro pter duriciē ossiūz sub eo existētiā facies supeminētia in medio coadunatiōis sui: et dum dissoluūt et retrahit expla natur et accidit lacerto pectoris et vētris. cōtrariū bui' qd accidit lacerto manuū et pedūz. s. q cū h tēdit explanaē. qz reperit sub se corpa molliā: qb' cōpessis tpe tensionis abscondit gibbositas i locis cōcauis. et cūz laxatur fit gib bosus. quia apparet eius supereminētia et egreditur. pti mo motuum lacertozum.

C Motus vniūscuiusqz lacerti ad sui pncipiū ē vnus ex motib' lacerti videlicet retractiū vel coadunatiū et mo tus manuū v' capitis nō ē vn' mot' lacerti s. plures et plu riū lacertozum. quozum quilibet motum suum sine aliq' operatur. Eadem particula.

C Vir' q ē in spinate euz ex sanguie pducit mām vtilēz ad faciendū os et ad faciendūz nerui. et filiter ad faciendūz mēbra oīa siles ptes habētia dicūt v'us generatiua. quia generat et pducit mām que pū non inueniebāt. et noiāt et ipsa virtus imutatiua et cū virtus spermatis informat dictā mām et ex ea facit os talis quātitatē et talis forme: et filr oīa mēbra habētia similes ptes dicitur v'us infor matiua. et ipsa est q habet pncipiū intellectuāle post prin cipia nālā et v'us spermatis q augmētāt illud os pūm vel nerui pūz donec crescat et augmētēt dicūt v' au gmentatiua et v'us spermatis q nutrit mēbrū donec aug mentat et reparat id qd dissoluūt ex eo d' v'it' nutritiua

q pficitur qtuor v'utib'. s. appetitiua retētiua imutatiua. et expulsiua: imutatiua q dicūt digestiua non pficit nisi actiōe solidatiua et filitudinaria. ptiō v'utū nālūm.

C Donec fer' ē i matrice gñatiua et isformatiua dñatur: et v' tus nutritiua et augmentatiua deseruiūt eis. sed post pti quousqz puenit ad statū iunētutis virtus nutritiua et v' augmentatiua dñant. et gñatiua et isformatiua adiunant et deseruiūt eis. et p' statū iunētutis cessant augmētatiō et is formatiua: et remanet nutritiua vsqz ad fines vite. ptiō virtutum naturalium.

C Villi cuiuslibet itestinoz sūt rotūdi et p latū i corz tuni cis adiuicē suoluri vt ptenū itestinoz supra qd inuoluta sunt colligāt. nec sunt rez aliq' attractiui. Et villoz stōi aliq' extēsi sūt p lōgitudinē pp attractionē. et aliq' propter expulsionem p latitudinez sunt extēsi. tertio virtutum.

C Explicit particula prima.

C Incipit particula secunda continēs apborismos ab hu moribus dependentes.

Sanguis est qdā massa humoz oīz per dispositionē naturalem in epa te generatā et denoiatur a sanguine ppter suaz abundantiā sāguinis et ei' oīiūz sup aliquos hu mores. et ē id qd euacuatur p floboromā et sca rificationē. Et cū dicim' q i corpe sunt būozes qtuor. s. sanguis flā colera citrina et colera nigra: nō intelligimus tūc p sanguinē ipam massāz humoz qtuor: sed intelligi mus illuz q cōprehendit p imaginationē et būozib' alijs nō est mixt'. qzto expositiōis ei' in secunda epidimiaz.

C Sicut inuenit in lacte būditas aquosa quasi lauatura grosse pti i eo existētia ita inuenit in oib' būozib' buni ditas aquosa subtilis ineqūis qualitatis a gñitate natura li eius būozis cui' ē aqñitas. et deterior aqñitatis' est aqñi tas colere nigre: et min' mala ē aqñitas citric: et lōge min' mala ea est aqñitas flāris. et calidior et melior ē aquositas sanguinis pignosa. scōo expositiōis ei' i sexto epidimiaz.

C Colera citrina clara vel nō. et similiter que est caliditas dñantis adeo q est sicut vitelluz oīi generatur in venis et arterijs. Sed in ventre aliquando generatur colera vi ridis sicut color porri et sicut eris erugo indici coloris sub tilis. Particula sexta de colera nigra.

C Colera grossa rubea clara est quā qdā vocant fillem vi tello ouoz. Et fortasse vides eā plus būdā et min' rubeā. et illa est q noiatur proprie citrina. et forte vides ei' pmi tus flegma subtile aut būditatē aquosā. Et ē genus aliū colere cuius color est color porri. et multotiens qd gñat hec colera i stō pp cibos nō recipiētes i stomaco digestio nez sicut sunt fiela cepe et porri: et forte gñat hec colera in venis ppter calores nālem. et effūditur ab his aut ad sto macū aut ad intestina. Expositiōe eius i scōa pnosticoz.

C Egreditur p vomitū colera rubea sic calor arsenici ru bei. et d' colera arsenica: egredit ipa colera filis arseni co p secessum. ptiā expositiōis eius in. vi. epidimiarum.

C Omne būozē fridum q est i corpore nos vocam' flā. et hic būoz habet multos modos quoz vn' ē fridus valde q gñat dolores fortissimos. et assimilāt p aspectum vitro liqfacto. et hic modus vitre' b'z secus aliquid saporis ace tosi. Et alius modus est q cū ab humorib' emittitur per excreationē et spūta habet secum dulcedinem sensibilez et non est pure frigidus ppter sui dulcedinem. Est et tertius qui sentitur ab eo qui ipsum expuit acidū. et h' ē magis fridus q vitreus et fridior q dulcis. Est et alius modus falsus qui accidit aut ex cā putrefactiōis sue aut ex causa humiditatis aquosae false sibi cōmixte. scōo febriuz.

C Cum decoquitur cibus in epate superfluitas ipsius si milis spume supeminēti in multo d' colera citrina nālī et que residet in fundo feci similis dicitur colera nigra. et

Particula

hoc e veru cu corp e dispositu disp one nati. Cu aut est ex natura tuc colera citrina fit silis vitellis ouoru in colore et grossitie. hoc ideo qz tuc hui colera inflamat et adurif igneo calore. Et alie oes spes colere sunt qsi medie inter ipsas. secundo virtutum naturalium.

Splen et fel mudificat sanguines. et glibet eoz attrahit a sanguie d colera et melacolia ad se mesurata quantitate. qlitate q si irer per totu corp noceret ei et remaneret i co quicqd ex eis e nimis grossius et terreus. Et in suma qeqd no pot imitari ab eparte attrahit sibi splen et qd remanet postea ex eo tparte grossitiei et digoni trahit ad totu corp qz sanguis e neccius mebris plurib ob grossitie. et ita e iudi candus de colera citrina secudo virtutu naliu.

Sperum colere aliq est nalis q pdest aiali: et aliqua ex natura q no pdest. et ita e de flate. Qd eni dulce ex ipso e pdest aiali qz e nate: et qd e ex eo acidu vel salus n pdest acidu vo accipit aliqd ex scda digone q est in eparte. Salus vo e corruptu: qd no digerit a pria digoe q fit i stoa co huius aliq no fit naturalis. scdo virtutu naliu.

In staco fortassis colligit chim flatu vel coleric? et flegma est modis pluribus. est. n aliud acidum aliud salus aliud dulce et aliud insipidu. et est et aliud molle subtile. et aliud grossius viscosius. et aliud aptus ad dissolutione et diuisione. Et eode modo est de colera rubea et citrina q crescit et decrescit in rubedine et citrinitate. similiter est de spibus colere q in corporibus egrotantiu generatur. primo expositionis libri ciborum.

Colere citrine virt est calida et sicca. et colere nigre virtus frida e et sicca. et flatis frida et huida. et quilibet istoru humorum decurrit quadoq ad mebra purus et sol sine admixtione aliqua. et multoties decurrit admixti simul. secundo morborum et accidentium.

Dop humor aliq comiscetur adiuicet i possibile est in ueniri aliq istoz purz quin sit admixtus cu aliquo. nisi raro. primo morboz et accidentium.

Cu dicim huores flaticos intelligim p hoc oes huores quoz colectioni friditas et huiditas dñatur. et cu dicim huores melacolicos intelligim oes huores in qbus dominatur friditas et siccitas. de humorib flaticis et melancolicis reperitur plurimi apothismi q determinant quilibet huorum spaliter et per se. tertio sciarum.

Differentia iter colera nigra: oes chimos nigros egredietes multoties p vomitu et fluxu est qz in colera nigra sentit p gustuz et odoratu acerositas et poticitas manifesta aut vtrazq simul ad qua no accedit musce. et cu pycitur ex ea aliqd supra terraz accidit ex ea sicut accidit ex forti aceto i cui substatia e aliqua grossitudo. et hec gñat spaliter i corporib egrotantiu. et in oibus chimis nigris no sentit aliq sapor nec fugiunt ab eis musce. nec terra apullat ex eis. et si vocam aliq melacolia q generat in corpib sanis colera nigras no intelligim de illa q est superius noata. Particula sexta de colera nigra.

Melacolia que est silis amuree sanguis et ei feci et est valde grossa sicut fex ynuca cu adurif in febre adureti facit venire i terra apullas et si euz ea modicu sit acetositas. et huc consueui vocare huore melacolicuz p sanguine melancolicuz. et que est in istis terminis no debet vocari colera nigra. tertio scientiarum.

Egritudines accides ex melacolia sunt cancer elephanta scabies excoziatio cuti febril qrtana melacolia et grossities splenis. tertio expositionis ciborum.

Chimus huor grossius que ad modu est ille q apparet in vrina febricitatis ex multa idigestioe. et q descendit i vrina alicui sani nimis laboratis et comeditis cibaria dura difficilis digestionis assimilaf saniei. Et est inter eos differencia. qz ille huor grossius non fetet nec est viscosus: s

ei e i suba et colore silis. pto expositionis ciborum.

Operatio stoi cu sit vna non pot sufficere duab operacionib alyis dñantib in corpore infantis q sunt augmentu et nutrimetu cum attrahunt corpa eozum cibum ex stomacis eoz ante q eius digestio in ipsis confirmetur. et ideo in ipsis supfluitas augmentatur. Prima crisis.

Prophetas huoris colericis citrini e desiccare sicut desiccat aqua falsa vel aq marina. et hac de ca sifacia vcnarus ictERICI sunt sicca et si sit sine febre et pulsus eius e durus et parvus. xy. pulsuum.

Humor pugitiuus existens in stomaco cu est de gñe colere citrine ex ca leuitatis sue ascendit vsus os stoi. et euz humor pugitiuus existens in stomaco est porre aut acetosus aut salus descendit ad cocanitatem villorum stoi: nec ascendit nec supereminet in eius ore.

Descendit ad ptes ani humor ex huorib acutis q etiam si sit horribilis retinet et eius exitus phibet. et tuc reuertitur huor et ascendit sursum et generat in stomaco pucturam replet caput fumositatibus et eas impellit ad stom.

Et similiter accidit multoties ex ventositate reteta pe tenti exitum per inferiora que reuertitur et superiora petit. sexto morborum et accidentium.

Superfluitas cu decurrit ad aliq mebrozu et putrefit ibi augmentatur malicia et fumositas ei? et corrumpit qd accedit ad mebra: postea ex cibo etiam si bonus et vtilis sit cibis ipse. secundo morbozu et accidentium.

Quiccuq supfluitates in corpore resident putrefiunt putrefactione manifesta aliq in breui tpe et aliqua in longo. et cum pueniunt ad h statum pungunt colera pp sui putredine et mutaf qlitate eius: et fit tuc pugitiua et corosiuu. et ipsi colere expulso affectat hstis fellis ca expellit ad epar p collu suuz p qd retraxerat ipoz. tertio virtutum.

Freqns indigestio cibis siue bonis sit siue malis e magne virtuti ad generatione chimii mali. et ad generatidiez egritudinuz. chim? vo mal? generatur ex malo cibo pcor est malo chimio qui generatur est ex cibo bono. Particula sexta de cibo bono et malo.

Chimus maloz modi sunt duo. vn ex cibo subtili aliis ex cibo grosso. sed q e ex cibo subtili gñat egritudines acutas et alias quaplures egritudines. et cu decurrit ad aliq mebroz generat erisipila et apostea quod dicit formica et multas alias passiones. Et qui est ex cibo grosso generat dolorem renu. asma et sclerosiz epatio et splenis.

Chimi ipsi grossitiei cu misceat cola nigra gñat cacos excoziatione cutis febrim quartana melacolia et faciei deformitate et emoroydas. Partic. de bono cibo et malo.

Chimi dñantes qlitative et qlitative sunt qttuor scilicet fla colera citrina colera nigra et sanguinis aq. expositione eius in prima apothismozum.

Ex solo flate inter alios humores no generat colera nigra etiam si sibi caloris fortis et adurentis dominium misceat. Expositione eius in secunda ventorum.

Flegmatis gñatio est calore corporis. quia euz stomac ppter fortitudinem caloris non pot digere cibos quos cotinet fla in stomaco augmentatur. Expositione eius supra librum de doloribus mulierum.

Supfluitas nigra minor e oibus supfluitatibus. et supfluitas citrina est maior nigra. et superfluitas aquosa satis maior est bis duabus. quinto iuuamentorum.

Ex humore melancolico naturali cu proyct i terra aliqd no fit ebullitio neq ampula: et cu puenit ad huc statum fit extra nam per aduersionem quia exquirit ab extraneo calore. et tunc corruptus est ipse melancolicus humor. secundo virtutum naturalium.

ExPLICIT particula secunda.

Splen et fel

Aeg. dula
Acidus

ppos 2 7to 18

mtia ym in 2to
corpe excoziatio

mtue excoziatio

Incipit tertia pñes aphorismos dependentes a radicibus et modis medicine artis.

Etas omnib' melior et temperatio est etas adultorum. Expositio eius in humana natura.

Etas adultorum est que consistit inter quatuordecimum et vigesimum annum. Expositione eius in quinto aphorismo.

Etas senectutis et etas senis est frigida et sicca. et diuiditur senium a senectute termino cognito supfluitate humida. s. quam habet senium cum manifesta defectione actionum totius corporis. Particula sexta de pñis.

Corpus virozin pñis et mūdū a supfluitatib' et reb' ipsuz impellētib' inspirat et expirat spiritu bono. Corpus vero mulieris loca venarū cuius stricta sūt et impedita a pinguedine carne tenera et superfluitatibus flegmatis a quo nihil euaporat per cutim ipsius strictitate et densitate contrarium. xi. pulsuum.

Velox resolutio corporis purozin bona est eis bōitate magna ad aptandū quicquid egritudinis accidit corporib' eorum. et ad aptandum complexionēs suas permutatas et ad aptandum multas et grossas superfluitates suas. decimo quarto pulsuum.

Corporib' raris accidit egritudines quā cā est ex extrinseco sepe et egritudinū quā cā est ex hūoz supfluitatib' accidit eis raro. corporib' vero densis contrariuz. Particula. vi. de meliori formarum.

Cū ad aliqđ mēbrozin siue ex debilitate siue ex alia cā aliqđ sanguinis defluit siue sit modicu siue sit multu. accidit ex illo in mēbro ipso āpa calidum. et si corpus minime sit repletū. Particula. sexta de flōmā.

Cum augmentatur caro pinguedo vel chimi in corpore alicuius ultra solitam quantitatem et remanet virt' in suo primo statu accidit corpori necessitas debilitas mor'. qz motor remanet in suo statu primo. et sunt res q' virtutem aggrauant augmentate. Particula. vi. de multitudine.

Aptiora corpora ad receptionē spāsimi sūt corpora purozin pp debilitatē corporis nerui eis. et oīno sepe accidit eis hegritudo ex modica cā. et ei minus q' alijs est nocitia. expositione eius in prima epidimiaz.

Corpora rara sunt debilioza et magis durātia sana et cū egrotant facile pualescūt. corpora vero densa diuina. secundā expositione eius in tertia ciborum.

Virtutē pñis i senio impossibile est fortez esse. et medici q' putauerūt pueros habere virtutem debile in hac sententia errauerunt. Part. sexta de flobotomia.

Longioris vite hoies sūt indigentiaz suaruz cōplexio nuz sunt homines hūide cōplexionis. qñ hi sunt corporum magis sanorū et fortiori in lōgeuitate seny q' alij in eadem etate cōstituti. diuimodo studeāt purgare corpora sua a supfluitatib' per exercitiū et ingressione balnei ante cibuz et expulsiōne vrine et egestione tepore cōgruo et purgare capita p gargarizationē et masticationē qñq. qz supfluitates in corporibus dominoruz cōplexiois h' calide et humide generantur. vi. consily sanitatis.

Omnibus cōplexionib' peior est cōplexio sicca. qñ illō qđ accidit senibus ppter longitudinē teporis reperitur in istis ab eodē principio et sanitati illorum. quoz cōplexio declinat ad siccitatem vsus veneris est contrariuz et nociuus. vi. consily sanitatis.

Oportet te scire qñ q' habent corporum repletionem aut corruptionē hūorum aut subtilem sensum aut oīa h' simul. et eis accidit plaga in mēbro aliquo nō sunt securi gn sibi āpa fiat in loco plage. qñ locum plage non expediat consolidari. sed apponenda supra locum humida ca. apasimata dolorem remouentia vt apostema minime

generetur. sexto ingeny.

Ille cui corpus cordis siccū est siccitate incōpleta preuenit cito ad senectutē. nō viuit aliquibus annis. Cuius vero corpus cordis siccū est siccitate cōpleta cito deuenit ad pñisim. et post hoc deuenit ad illud cui corpus epatis est sic cū. Silt et post hoc deuenit ad illud cui corpus aliozin membrorum similiter est siccū. vii. ingeny.

Oportet te scire q' cū siccitas mēbrozin radicaliuz anti quatur sine dubio segtur cā friditas. qz mēbra nutrium tur ex chimo calido q' est sanguis. cū mēbra cibi absentia deficcant frigiditas ipsoz segtur siccitate. vii. ingeny.

Supfluitates corporis i hyeme sūt pauce qz frigus cōgelat eas et estate multe. qz calor liq' facit eas. et pauci inueniunt ex hominibus comedentes nō plurimū. et plurimū nō bibētes. expositione eius i pma vētoz.

Spermatis et sāguinis cōplexio qz estate et hyeme nō est vna sed diuersa fetus in his teporib' diuersant. caliditas enim estatis sperma calefacit et defecat. et frigiditas hyemis ipsum infrigidat et humectat. Expositione eius in tertia ventozum.

Uene qz viderūt aliq' generari in magnis vulneribus et similiter nos eas generari vidimus in capite et mēbris alijs. qñ magnitudinis et nūeri nō generant sepe sed aliquādo et valde raro. Arterias vero et neruos nō vidit aliquis sepe seu raro in vulneribus aliquibus generari. Particula sexta de spermate.

Signū geminoz cū ascēdit inchoat estas et cū descēdit inchoat hyēs. Sig' vopiscis cū ascēdit inchoat ver. et cū descēdit inchoat autumn'. Expositione eius in pñis vētoz.

Loca vacua existētia intra mēbra radicalia sunt pleā hūiditate q' humiditas est cibus necessari' mēbris. pñisimū prius. et ipsum per viciniratē attrahūt nō per venas. In migrotegni.

Inter iūcturas spine cū adiūctice separātur inuenitur q' dam hūiditas alba viscosa similis hūiditati infuse. ceteris iūcturis et supra nucem et hūiditas viscosa infusa sic humiditas infusa i ligamētis circūdarib' iūcturas spine et iūcturas oēs lingue gutturis et oīum mēbrozin q' necesse habēt motibus successiuis. tertio iūamētoz.

Chorda cuius creatio est ex lacerto est proprium instrumentū ad motuz et iūamētuz suuz est iūamento carnis cōposita. et aliq' lacerto. pñisimū ad vñā magnā chordaz. et aliq' mēbris et pedibus per eorum partes carneas coniunguntur. xij. iūamentozum.

Nares sunt pñisimū instrum' primi ordinis spiritus. bis vō liberato animali ab impedimētis et molestacionibus suis nō est ex ipso ordinis spūs instris. xi. iūamentozum.

Nō inuenit in corpore mēbrū aliqđ sigillatū adeo ab extēsiōne et dilatatione. et postmodū ad retractionē et ad recollectionē i pñis loco sic matrix et matrix colligat qui busdā ligamētis ad spinā ex latere vtroqz cū q' ligamētis dilatāt matrix et retrahit. Et qz ligamina ipsa sequūt matrix i dilatatiōe et recollectiōe sui pñisimū matrix illesa. et a fractione vtiqz liberat. xij. iūamentozum.

Cōplexio nerui fridior est cōplexiōe reliqnoz mēbrozin. et iō frigiditas in illū actionē suā cito ostēdit. et neruus q' qđ cōcipit ex ea pducit ad cerebrū. qñ ad locuz nerui et maxime vulnerati appropinquari fridū aliqđ vel apponi desuper non oportet. vi. ingeny.

Peiores ciuitates sunt que offendunt ab orientilibus vētis. et a vētis calidis et fridis pñisimū. Expositione eius in prima ventozum.

Mala cōplexio nocet substātie virtutis corporis necessarie. et cum est mala complexio valde destruit virtutes quācūqz. vi. morborum et accidentium.

Mala complexio ineq'lis reperit in toto corpore sicut

Particula

ypofarca. et in oibus febribus excepta febre ethica et reperitur etiam vno membro ut est tumor. et eadem flatibus vel apostema calidum. quia in quolibet huius generis apostemate reperitur mala complexio inequalis. Particula. vi. de mala complexione inequali.

Uigilie duo sunt modi. vnus fit ex occupatione alicuius operationis. et ex hoc non accidit virtuti aliquod nocuum. et alius fit absque causa extrinseca. et hic debilitat virtutem appetitiuam et digestiuam. necnon et omnes operationes naturales. iij. opatio eius in. vi. epidimiaz.

Quelibet valde mala complexio generata in corde. quia cumq; modo generata sit vel primaria generatione vel causa alterius. alterius membri ventris destruit virtutem spirituales et annihilat eam. Et similiter defectio virtutis animalis sequitur mala complexione cerebri. et suffocatio ipsius sequitur repletionem ipsius magnam et opilationem generatam in vvis penetrabilibus ad ventriculos ipsos. et vi. pulsuum.

Res virtutis est conseruanda. et conseruatio esse virtutis constat collectioe trium videlicet esse spiritus. esse membrorum radicalium. et esse carnis. quorum quodlibet suo simili conseruatur. Esse vero spiritus inspiratio et exspiratio quod fit cum pectore. et poris oibus currentibus secundum suam naturam tantum ferere corpus bonum. Et esse membrorum radicalium cibo duro et forti. Et esse carnis. Libo medio iter dux et molle. et ingenu.

Mutatio sanguis in bonum est cibus membrorum. et mutatio in malum est purulentia cum fetore. Et mutatio in medium inter bonum et malum est sanies. quia ex calore extra naturam et naturali simul sanies generatur. Expositione eius in secunda apothosinorum.

Licet membra corporis omnia attrahant cibum ad se non sunt ipsa equalia in virtute attractionis. et ideo est eorum in initio in diminutione sanguinis inequalis. Virtus vero attractionis in corde est fortior. et post ipsam in epate. quare cor nunquam admittit suum cibum et si deueniat membra ad ultimam sanguinis inanitionem. et ob hoc non est a nobis imaginandum cum videmus corpus exinanitum ex longa infirmitate quod status cordis et epatis ex inanitione sit sicut status ceterorum membrorum. Particula. vi. de pristi.

Est naturaliter in homine et in omni generatioe animalis quod cor attrahit quod sibi predestat et expellit sibi prius validiori et fortiori attractione et expulsiue. quoniam et par opat predicta fortius et validius quam stomachus et intestina et arterie pluresque vene. Et cum par est repletum et extensum et stomachus vacuum et in eo desiderium attractionis mutatur virtus attractionis ad stomachum et ab epate trahit. tertio virtutum.

Solamentum cibi non peruenit a stomacho ad epatem. ebullit et digeritur in corpore epatis et peruenit in sanguinem. et ideo dignoscuntur esse due superfluitates citrina et nigra quas attrahit chistis fellis et splen. et decurrit sanguis subtilis subtilitate in venam magnam ortam in gibbo epatis. que effudit ipsum in vtramque partem corporis videlicet superiorem et inferiorem in qua vena ipse sanguis permanens commiscetur cum multa superfluitate subtili aquosa necessaria ad velocitatem decursus ipsius sanguinis in venas existentes in epate propter carum multitudinem et stipititatem. et cum peruenit sanguis ad venam largam primam lateri dextro cordis ibi cognoscitur predicta superfluitas quaz fugit renece et effundunt eam in vesicam quarto iuuamentorum.

Epar nutritur sanguine rubeo et grosso. splen sanguine subtili et nigro. et pulmo sanguine digesto perfecta digestionem rubeo claro et subtili nature spiritus. quarto iuuamentorum.

Intestina oia in circuitu sunt circumdata venis numeris fugietibus. quaz ora penetrant cavitates ipsorum et recipiunt id quod melius est ex cibo. et arterie penetrant intestina. et ex cibo recipiunt quam preter. quarto iuuamentorum.

Renes cibant se ex sanguinis aqua quam attrahunt et superfluitate aquosam que ex ea remanet expellunt in vesicam nec fuit necesse renibus habere tertia venam sibi coniunctam ad sui cibationem sic habuit chistis fellis et vesica. quarto iuuamentorum.

In nullo membrorum corporis ad quod sanguis peruenit est digestio adeo perficitur in arteriis et venis sicut sanguis qui peruenit ad maxillas. quia hic sanguis transit per cor in ascensum et descensum sui et mouetur continue motu pectoris et calefit longa sui mora in eis via longitudinis. vii. iuuamentorum.

Super caliditas testiculi dextri viro et caliditas mistic dextre mulieris caliditate testiculi sinistri et mistic sinistre. quia membra lateris dextri quod cibatur sanguine puro calidiora sunt membris lateris sinistri. et ideo non neges membra lateris dextri masculos. et membra lateris sinistri feminas generare. quarto iuuamentorum.

Prima cippa arteriarum et venarum quod est societas inter matillas et matricies quod oritur sunt ad actum vnum discrepant a primis aliis arteriarum et venarum. hanc. n. aliquid incipiunt ex supinis diafragmatis et descendunt inferi. et aliquid incipiunt ex inferis et ascendunt superi. ut quod continetur in eis omnibus perueniat ad matricies tempore conceptus et perueniat ad matillas tempore lactationis. xii. iuuamentorum.

Dorum quorum motum vnus sequitur alium successione recta et circulari. primus est inanitio humiditatis membrorum. secundus appetitus naturalis membrorum inanitorum. tertius suctio venarum a stomacho. quartus sensus stomachi inanitoris humiditatis. et quintus appetitus alialis. et hic est vltimus et dicitur fames. quarto morborum et accidentium.

Dux quorum operationum vna sequitur aliam recta successione et sunt emissio aeris per spiritum. emissio aeris cum sonitu. emissio aeris sine sonitu. vox et verba. et ideo cum accidit malicia alii cui ipsarum operationum ledit exinde opatio quod ipsas sequitur et non quod ipsam precedit. quarto scientiarum.

Emissionem aeris per spiritum operatur lacertus. pectoris. operationem aeris cum sonitu operatur lacertus. quia est infra costas. emissionem aeris sine sonitu operatur lacertus. canis pulmonis. vocem operatur guttur et lacertus eius. et verbum complectitur per linguam et eam adiuuat dentes labia foramina narium supremam yuccam et palatum. quarto scientiarum.

Sedimentum album in vrina residens medium est inter sanies et humores naturales. et est res ex cibo quod operationes nature refugit apud conuersionem sui in sanguinem et non alteratur ab ea. et fit sanguis neque sanies cuius causa efficiens est permixta dispositioni extra naturam. Expositione eius in prima pronosticorum.

Ait Moyses. hoc videtur mihi et comprehenditur a mensuratione quod id quod natura non potest ex cibis conuertere in sanguinem in epate est ille grossus humor qui apparet in aliquibus vrinis. et illud quod natura non potest conuertere ex sanguine decurrente in membra. in cibum eorum est illud quod descendit et apparet in vrinis egrogorum et aliquorum sanorum.

Sanguis qui necessarius est ad membrorum nutritionem et ad conseruationem caloris naturalis cum augmentatur sui quantitas augmentatione multa. vel mutatur sui qualitas aut in rem acutam aut in rem pungitiam. aut in humores crudos et indigestos. aut permutatur qualitate ad augmentum corum. impit et corruptus in corde corruptus cor. et vniuersum totum corpus. et corruptus in membro remoto a corde corruptum membrum illud. et trahit ipsius corruptio de membro ad membrum quousque peruenit ad cor. Particula sexta de flobotomia.

Arterie que accedunt ad cerebrum expellunt superfluitatem in ipsis existentem in ventriculos cerebri et retinent sanguinem conseruatum ab ipsis. quarto iuuamentorum.

*Esagme mltit
Opren
Renis*

Dispositio naturalis est euz cutis nō est extensa et intercutim et carnem est vacuitas aliqua. et similiter cū repiūtur aliqua loca carnis totaliter vacua et spālter loca que sunt circa arterias pp eaz dilatadēm in eis. sed in apatibus calidis oia ista loca replent et extendit cuti. et cū vete rescunt apostemata decurrit aliquid ipsius mae ad pelligulas et sfacia et venas qusq. pueniat ad os qd est sub apate. Et in summa nullū mēbroz cui accidit apa calm qd inueterauit in illo in dispositione remanet naturali. Particula sexta de apostematibus.

In corpore sunt duo calores vnus naturalis cuius esse est in sanguine et alius mordicatus: et alius pungitiuus (b) cuius genere comprehendit febris: et hic dicit calor extraneus: et calor extra naturā: et calor etiā acquisitus. iij. expofitōe eius in sexto Epi.

Per easdem venas per quas transmittitur cibus a ventre ad membra omnia decurrūt multe superfluitates ab omnibus membris ad ventrem et intestina tempore assumptionis medicine solubilis et tempore crisis. Et multotiens accidit sanis tempore magne famis decursus sanguinis puri ad stomachum in sui cibum. Et flegma quod generatur in stomacho defertur ad epas per illud qd defert sibi cibum. Particula. vi. de cole. nig.

Ventositas aliquando coadunatur inferius et aliquando sub pelliculis inuoluentibus ossa vel inuoluentibus laeternū. et aliquando sub pellicula inuolvente aliquod mēbroz interiorum. vltimo ingeny.

In humore cristallino vitreo et albugineo et similiter in tunica cornea non reperiuntur vene aliquę. sz humor cristallinus nutritur ex sudore humoris vitrei pueniente ad eū p nūmā retinā habētē multas arterias et venas. et sicut cornea nutritur ex eo qd decurrit ad eā ex tunica yuca habētē etiā venas multas. x. in iumentorum.

Subintrant p ea loca i nūcā qbus egrediuntur nervi arterie et vene ad faciendū in ea id qd faciunt in oibus mēbris. tertio iumentorum.

Membzis indigentibus subtili sensu coniungitur nervus mollis: et mēbris idigētib' motu volūtario coniungitur nervus durus. et membris vtroq. indigentibus coniungitur nervus durus et nervus mollis. et membro indigenti multo sensu coniungitur plures vel vnus magnus nervus. et mēbro nō indigenti sensu nequaquā coniungitur nervus. xvi. iumentorum.

Non coniungitur cuti aliq. singularis nervus specialiter sibi adueniēs. sed coniungit sibi a membris sub ea existentibus minime particule particula: nervi qui coniunguntur ipsi membris vt liget cutim cū eis que sibi subsistūt mēbris et fit stat' sibi istri. et sēit per illō. xvi. iumentoz.

Sensus comprehendit totam cutem etiam si sibi specialis nervus coniungatur. et similiter sentiūt pellicule sfacia arterie vene matricēs intestina stomachus vesica et viscera omnia. xvi. iumentorum.

Non est mixt' si cuti que est sup lacerto cessat sensus et nō cessat motus lacerti. qz nervus qui extenditur et diuiditur p lacertum nullam hz lesionē: et ei qui ē diuisus ex eo extēns in cutē accidit lesio et cū excoat cuti a lacerto i pole ē ipz lacertū moueri et si sēit: sz ipole ē ipz sēit et nō moueri. qz ipsi lacerto parato suscipere sufficiētē quantitātē virtutis animalis accidit lesio magna et sentit effectiue nec pōt. et B ē qz motus ex agere ē sensus vō ex patiēte. iij. morboz et accidentium.

Iectigatio accidit in omnibus membris possibilib' dilatarī et ossa et cartilaginea nūq. dilatant. Et ideo frequēter accidit iectigatio in cute et forte accidit in lacerto qui est sub ea. et forte accidit in stomacho vesica matrice intestinis epate splene diafragmate et in corde proprie. quini.

to morborum et accidentium.

Virt' imutativa tñ qz in carne q nō absolute dī caro ē sicut in mēbris ceteris et relique tres virtutes sunt in ea debiliores qz in oibus alijs mēbris. Caro ipsa mollis fluidus materie: citi' alijs mēbris recipit. et scōario post carnē mollē facile recipit mās ipsas pulmo mollitie sui corporis vel defectōe ipsaz triū virtutū. et post pulmonē facile recipit flux' mae: et matric' pōne bona corporis sui largitat. v. vetriculoz et multi meatib' ei' qd dant mae ad ipsos vetriculos a sup' ad inferius expellunt. Particula sexta de flobotomia.

Cuiuslibet fort' mēbz virt' transmittitur ad membrū sibi proximum de membris debilib'. et sic fit in membro debili virt' quedam composita ex propria sua virtute et virtute transmissa. Expositione eius in prima ciborum. Sortaslis corpori existenti in quiete et ocio accidit febris ex hoc: et forte ipsi corpori accidit similiter desiccatio ex debilitate membrorum non nutritur se bono nutrimento et cum mēbra nō nutriūtur desiccāt corpus. Particula. vi. de somno et vigilia.

Day rex opilatōem faciētū i loco. v. materie: qz sūt in oibus apatibus humor qui sunt i arterijs et venis idē est status. qz cū virt' imutativa digestiua que est i ipsis mēbris apostemat' vel i ipsis venis humorem continētibus est firma et fortis immutat id qd est in apatibus in sanies bonā et albam temperate subē. et imutat id qd est in venis in sedimē laudabile qd residet in vrina. et hoc gen' saniofitat' non est tātum putredo sed pūnet in se digestiōe. cū vō virtus hec est debilis valde putrefactio sequitur absoluta et egrediuntur de apostematibus humiditates inaequales et resident in vrina febricitantium sedimēna illaudabilia. primo febrizum.

Multoties nā mūdificat totū corpus i egritudib' tpe assumptionis medicine solubilis aut vomice. et tpe egritudinis qd dī diaria et fit igressus et egressus supfluitatū per easdem venas quibus cibantur mēbra donec perueniāt pdicte supfluitates de mēbro in mēbz ad venas pcedētes ab intestinis et stō. et nō est mixt' si reuertit cibus a supflicie cuti māifeste ad corpis iteriōa. et sicut accedit ad stōz ab epate et splene p easdē venas quibus a stō ad membra ipsa decurrat. tertio virtutum.

Supfluitates cū ad vacuitates mēbroz pfluūt et ibidē more lōgitudie diuidunt' ex eis accidunt imutadōes dissimiles adeo qz i opatōe nascētiā multoties repiunt' corpora filia laridi arene tegule ligno carbonib' amurce ossi et feci et pter hoc multis alijs spēbus. ad Blauconem.

Virge collo matricis et coz receptaculis lacertus et nervus necessary coniungit ad vādū tpe vsus coit' sensum delectatōis magnū et pter mēbra hec alijs mēbris sicut generatōis vt sūt oēs matricēs et testiculi viroz quoz glibet hz receptaculū coniungit nervi parui similes nervo qui coniungit membris omnibus interioribus sicut est epas splen et renes. xiiij. iumentorum.

Sanguis euz effunditur ad partes membri vacuas generat apostema. et si membri calor innatus egreditur ab eqlitate sua naturali egressione multa putrescit sanguis ille sicut putrescit in corporibus mortuoz. et si fuerit virtus eius adhuc remanens nec egressus est in egressione magna fortificatur supra ipsum sanguinem et imutat ipz in sanguinē. et fm dispositōem boz duoz statuū circa digestiōe et putrefactōem saniei dispositio fit diuersa. Expositione eius in prima pronosticorum.

Cū replent' vene existētes in aliq lacerto: sanguie calso vel sepeliunt' ab illo apūnt' qz eaz oia defluitq sanguis ille i largitatē q ē i carne lacerti. et q ē ex lacertum calefit suba corpis lacerti iteri' et exterius ineqliter et vā caro ē

Particula

In huiusmodi passione fit in lacerto mala complexio ineq-
lis sentit lesionē. et dū vni⁹ caliditas toti lacerto sitq; ca-
lidas carnis interi⁹ et exteri⁹ equalis auferi tūc inequa-
litas et fit in lacerto mala ppo equalis et auferi sensus le-
sionis. et intelligas illud idem in membris omnib⁹. Par-
ticula. vi. de mala complexionē.

Siatur in corpe paulatim humor mal⁹ siliis veneno mor-
tus vel mortis: cui⁹ modica est actio in corpis mēbra. et cū
puenit ad pfectōz malitie appet subito actio ei⁹ et cito li-
terficat. et qz actio in causis mortiferis est eaz q̄litas non
quantitas: cōprehēdim⁹ fore simile in egritudinibus su-
rentibus cito interficientibus petere interiora si sup̄stet
set letale paulum vel a vipera morsus esset. tertia exposi-
tionis huius in. iij. particula.

Mēbra ad motū recipiūt flux⁹ et capite dfluētes ex mo-
tu g fit p vocē mēbris vocis accidit ignātia et ex motu p
manus accidit palissia. et ex motu p egrotatōem accidit do-
lor spine. et sile accidit alijs mēbris singulis motu sui. Ex-
positionis. vi. in. vi. epidimiarum.

Excellēti⁹ res quātitate et ppositōe egritudinū et magi
dubitabilis ē complexio mala: eo qz gen⁹ cōplonis ē res me-
lior quātitate in natura. viij. ingenij.

Porior cap. et gñatōe egritudinū ē ppario corpis ad re-
ceptiōz pesti. et pp b nō moriuntur oēs hoies tpe pestis.
nec oēs in ascēsu canicule egrotant. primo febrium.

Mutatio aeris multa egritudinē facit et cib⁹ mult⁹ vi-
tute aggrauas exercitioz balneoꝝ et sōni imoderatio oēs
he res nūciat iter res q̄ sūz nās et si gen⁹ eaz sit. rez si
nālū. qz ipse res iquātū sūt supabūdātē et virtutē aggra-
uat in id qd pter nam est trāscunt. in micropulsum.

Virtutes nāles dōbles dōbellā multoties a pūis causis
et virtutes fortes si debellāz nā supāt nisi a magna cāis. et
tō cū fortia corpa pmanēna lōgo tpe sana egrotat pūciūt
ppe destructōem. et cum egrotant corpa debilia q̄ mo-
lestantur a successiuis egritudinibus liberantur ab egrit-
tudine facile et euadunt.

Cuius ē sanitas pmanens et pstant fort⁹ cāe nō imutāt
corp⁹. senū vō neutroꝝ et oīus defectoꝝ cāe valde dōbles
imutāt corpa mag⁹ mutatoe. Et iō senū neutro trāsgre-
diētib⁹ gñatitē et q̄litatē cibi modica trāsgressiōe accidit
ex hoc magna lesio. et iuuenib⁹ lesio q̄ eis accidit ex cibi
multa trāsgressiōe ē parua. v. consily sanitatis.

Corruptio accidit aiali pmaro ex suo eē duob⁹ modis.
aut ex sui siccitate senescit et pūciūt ad mortē. aut ex vi-
solutoe sui et pūna dissolutōe q̄ calor nālis pūciūt tūc
ad pūptōz: accidit et sibi corruptio et alio mō q̄ segit sup
fluitates ortas ex cibis et porib⁹ assūpti q̄ qdē oēs sūt ex
suo eē. Item accidit eis corruptio ex cāis ex suū eē q̄rum
vna nō recedit ab eo et h est aer. et oē id qd tangit ipm. et i-
mutat eius complexionē vel diuidit pūnitatē eius. pri-
mo consily sanitatis.

Quēcūq; iuuenies nō posse egrotat nisi praro nō mutes
cū ab aliqua de suis egritudinib⁹ i toto ei⁹ pūlio. Et quē-
cūq; videbis successiue egritudinib⁹ egrotare debes idaga-
re cāz b⁹ et ea expellere. et sic sine dubio mutabis aliquas
ex ip̄s pūctudib⁹ maiorib⁹. Cōsidera et eū q̄ imutād⁹
de consuetudine in consuetudinem si illud potest sustine-
re vel nō. vi. consily sanitatis.

Boz q̄ ifirmant successiuis egrotatōib⁹ pp pestē in eo
rū existētē corpibus cā ē aliquod boz duoz: aut supflua
repletio: et tunc dīminue quod ingreditur corpus. aut hu-
mor malignus generatus in corpore: et tunc prohibe ea q̄
generant ipsum. et mollificare egestionem in vtroq; mini-
me pretermittas. vi. consily sanitatis.

Corp⁹ iā debilitatū pp lōgā ifirmatē vel pp eūonē vī
malū būorē idiget cibo leui facit digōnis bñte bonū et fa-

porosū odorē. qz bōn⁹ odor addit i corpe et adaptat ei⁹ cō-
plonē et calorē fortificat nālē. Expōne ei⁹ in. iij. cib.

Vetustas et ifirmatū quēadmodū si asina calcut⁹ emor-
roy de nariū mala vlcera et silia accētiū pueri et ifātib⁹ mī-
tories aliq̄ sanāt i. xl. dieb⁹ vel i. viij. mētib⁹ vī i. viij. ānis.
et aliq̄ sanāt pueris i pductōe piloz i genitalib⁹ et puellis
i tpe eruptiōis mēstruoz. Par. vi. de signis mortis.

Percussio vel lesio scā i lacertū tipoz iporat spasmū fe-
bre obstupefactōz mēstiaz magi q̄ i oib⁹ alijs lacertū pp
vicinitatē sui ad pncipiū nervi. et iō circūdat⁹ fuit lacert⁹
iste et sepult⁹ inter duo ossa. xl. iunamētoꝝ.

Cū dīstrūpiē tūca vnea nimia dīstrūptōe et fluit tē būidi-
tas albuginea et egredit⁹ ex eā pūciūtq; ad tunicā corneā: ac-
cidit ex bōne ifirmatē: qz vna ē casus tunice vneē. et
būiditatē cristallinā: aliqz decursus spūs et ei⁹ exit⁹ p il-
lud vuln⁹. iij. morboꝝ et accidentium.

Apata orta i mēbris nobilib⁹ interficiūt subito et apata
accētia i mēbris itrisco ignobilib⁹ interficiūt pp sui ma-
gnitudinē debilitatē vīutl ifirmi vel errozē i pūlio accē-
dētē. Expōitōe eius i prima pzonosticorum.

Corpora nostra qz nō pmanēt i statu vno: nō i quātitate
pp illū qd ipsa resoluit⁹: nō i q̄litate pp id qd alterat illa
ab extriseco: ordiata fuit i cōpe nfo ad reparatōz corruptō-
nis icidēt i q̄litate vīus nutritiua: ad repādā corrup-
tōne icidētē i q̄litate posita fuerūt duo gñā spūs: qz vnu
ē p motū pectoris: et aliud p motū pulsus. quinta exposi-
tōe eius in sexto epidimiarum.

Supfluitates frigide cū a capite defluāt ad stōm calm⁹
vel cū supfluitates cale defluāt ad stōz fridū bñi: difficil-
lis ē cura sicut pbatū ē: cū būiores fridi flatici defluūt
ad stōz calz bñi: difficil⁹ ē: cū vīerē ē dur⁹: et i eo vomit⁹
et difficultas b multo magi difficil⁹ ē cura. vi. consily sātati.

Dolor vehemēs ex siccitate ē difficil⁹ curatōis aut ipos-
bilis et multoties accidit b siccitas cū apate calido i epa-
te generato. xij. ingenij.

Nemine reperi patiētē spasmū ex apate calo i cerebro
liberatū eē nec audiui. Sz hi tres modi spasmī. vj. q acci-
dit ex repletōe membrorum nervosorum aut ex humore
morditio membra mordente: aut ex frigiditate forti p
quam est instar glacie in nervis recipiūt sepe curas duo:
decimo ingenij.

Cephalea generata ex caliditate vel frigiditate est for-
tis. et cephalea generata ex siccitate est debilis. ex humi-
ditate autēz nullo modo accidit dolor. multitudo vō bō-
morum in capite generat grauedinē nō cephaleaz nisi ex
eis accidant opilatōes et fm quantitatē opilatōis tūc
accidit cephalica. ij. mīermir.

Apostemata orta in radicibus aurium nō oportet te re-
primere in pncipio: quēadmodum alia apata multa. sz o-
te facere hūm medicari. scā medicaminibus attracti-
uis attrahentibus humore ledētē ex iteriozib⁹ corpo-
ris. et hoc scia supapposita p ip̄s medicaminibus opera-
tur: nec vnqz consilium eozum repressionem nisi perra-
ro: et cū modice rep̄ssius dolore absente et mūdificato to-
to corpore prius. ij. Mīermir.

Apostemata orta in radicibus aurium euz incipiunt re-
solui sponte noli mouere aliquo modo. Sed cōmitte tūc
totū negociū nature que si colligit saniez aperi tunc es
et euacua ipsoꝝ saniem aut resolue illa medicaminib⁹
et consume. tertio mīermir.

Cū mā acuta fuerit i oculū a capite icipimus ab eūone
corpis vīr p flōmiam vene et p solonem vētris et post bec
ab eūone capitis spālter p gargarismū vel attractiōem
māe ad partē hīā per appositōem scia et similiū. et ali-
qñ apim⁹ venas pulsatiles vī icidim⁹ eas q̄ ppe aures
vī. sz. tipora. et postmodū ips oclz medicāur. iij. mīermir.

Impossibile est generari in pectore et epate apha flegmatica. quia pectus est maioris et fortioris soliditati quam omnia alia ad que peruenit humor materia. et epas non solum est solidum: sed cum hoc imutat cibum et alterat eum a sua natura. et sicut non intrat corpus diafragmatis aliquando propter eius soliditatem flegma viscosum vel sanguis grossus et specialiter nervi pars terna eius. xvi. pulsuum.

Cum epas et stoma sunt debiles dicitur huius sine dubio ad destructionem parati. et ideo necessaria est eorum confortatio et nutritio. Quia vero intestinum cum debilis est virtus non sperat oriri inde malum: sed renes et splen cum sunt debiles sunt ex illis in quibus non est fiducia veniendi ad malum: sed fit ex eis lesio inter lesionem intestinorum et inter stomachi et epatis lesionem. xvi. ingeny.

In epate pectoris stoma et epatis vel alicuius membri colli vel capiti liga manus et pedes. et in apatibus pedum liga manus. tertio ingeny.

Epas et splen sunt membra magis parata et magis apta suscipere scilicet ex frequentatione ciborum grossorum viscosorum et similiter renas et ex scilicet humoribus membrorum ipsorum aliquid est idem solubilis et aliqua difficultas dissolutionis. xii. ingeny.

Curare studeas cura vigili ut non accidat epati. spleni et renibus scilicet. et multoties accidunt scilicet febres humoribus apha calidi et aliquid istorum trium membrorum cum frequenter cibos sumunt et humores grossos gignunt et viscosos. xii. ingeny.

Cum intestina grossa vlcera vel plagas facit cura ipso rui. quia grossa sunt et carnosa et eis existunt medicamina et morantur intestina. subtilia tarde curantur et intestinum ieiunum spaliter nunquam curam recipit cum accidit sibi plaga pro tenuitate sui corporis et subtilitate sensus et multitudine venarum eius et continuum transitum colere pure per illud in quo semper est pura. vi. ingeny.

Cortici qui est manifestus corporis spalitas quodammodo est quod in eo retinetur et persistit ex humiditatibus fluatibus ad cutem quod est grossus et terreus. et ex hoc accidunt scabies et infirmitas notata excozatio et lepra. ultima medicinarum.

Accidit pritis paulatim pro apostemata indissolubilia vel pro apata sensui non manifesta. in micropulsibus.

Non plagarum collectio saniei in apatibus calis ultra die viginti et in apatibus frigidis ultra sexagesimum. Expositione eius in prima pronosticorum.

Non potest penitus quando accidat cordi pestis cum adest ipsa mortis. et mors sequitur mala compositione cordis et omnium membrorum corporis compositione mala quantitate magna et maxime membrorum similia non sequitur mors cito. illa que est specialis membrorum organica sequitur mors subito quam fortis sinco. pro precedit. quinto scientiarum.

Impossibile est cum mutentur omnes arterie vel in cordis passionem ratione societatis sue ad membrum egrotum et membrum pro quo patitur cor propter alios membris sibi vicinis est pulmo et post pulmonem epas: et post epas diafragma et post diafragma pectus. xvi. pulsuum.

Cum hec omnes aggregantur sicut videlicet humorum subtilitas membrum raritas. aeris continentia calitas et medicine dispensatio virtutis vehementia et infirmi cito resoluitur apata quod subito aggregantur bis tria fit trium. Expositione eius in sexto pronosticorum.

Egrotantium mors accidit altero istorum modorum: aut accidit infirmo crisis mala perfecte malicie et moris ipso die aut resoluitur virtus infirmi paulatim paulatim et moris subito absque crisi. ii. crisis.

Sic Mories. necessarium est quod humor moris subita sine crisi impossibile est quod fiat in declinatione egritudinis nisi accidat ipsa propter peccatum quod accidit infirmo.

Quis egritudo que sedat absque purgatione manifesta aut exitura magne quantitatis in maligniorem dispositionem

quod fuit recidinat. tertio crisis.

Omnes modi quibus moris et moris sine crisi tres sunt. primus est moris que fit in primo paroxysmi febri. secundus est moris que fit in statu paroxysmi. et tertius est moris que fit in declinatione paroxysmi febri. et secundus alius accidit. ii. crisis.

Quoniam supfluitatibus corporis duo est duobus modis. aut per corpora circundantia ipsas que a se ipsas expellunt et excutiunt aut per egressionem supfluitatibus ipsarum fluatibus a corporibus que ipsas circundant debilibus non valentibus eas constringere nec retinere.

Caveas lenire ventrem in principio apostematum ani et circundantium membrorum: nec prouoces urinam in principio generationis apostematum in vesica virga et renibus: nec prouoces menstrua in principio generationis apostematis in matrice et eius concavitate. et non prouoces vomitum in principio apostematis stomachi vel meri. et cum guttur et supinum oris et lingua et quod in ore est incipit aperi caueas a gargarizatione. quia gargarismus in locis humorum copiarum soluti ventris in apostemate intestinum: et prouocandi vix ne in apostemate vesice: et vomitui in apostemate stomachi vel meri. ii. ingeny.

Appositio siccitatis in loco occipiti est vnum de potioribus in uaminibus ad prohibendum fluxum maceris ad oculos: et si feri non oportet nisi post vniuersalem euacuationem corporis totius. xii. ingeny.

Appositio siccitatis attrahit que sunt in profundo corporis et euellit apostemata multe duricie pro medicinis ceteris attractiuis: que facienda non est nisi sit totum corpus pus euacuatum. quia cum apponit siccitatem in membro corpore repleto maceris ad ipsum attrahit magis. et ideo cum apponit appone eam in parte remota a membro patiente. ut maceris ad oppositum sicut diximus attrahatur. xii. ingeny.

Memento quod medicamina resolutiua opata ad medelas membrum alicuius repleto corpore magis attrahunt ad membrum et replent quod euacuat. et ideo cum medicari apata calida et reliqua non confidas in dispensatione resolutiui: nisi postquam euacuaueris totum corpus. xii. ingeny.

Medicina resolutiua cum opata in primo resoluit id quod retinetur in membro: et attrahit ad locum resolutionis plus materie quam resoluerat. et id durate maceris in fluxu et descensum membrum patiente opanda sunt tunc prohibetia et repmertia ad fortificationem membrum euacuatione facta pus. vel attracta maceris ad diuersum. ii. ingeny.

Putatur aliqui quod illud quod est valde stipticum sit potius omnibus stipticum in restrictione et illud quod est valde resolutiuum sit inuatiu. potius omnibus resolutiuum quibus indiget ad resolutionem. et non intellexerat quod libet istarum duarum virtutum quanto magis est fortior tanto magis gignatur ex ea fortior dolor in membro apato. quia a stiptico pro sui stipticitate gignatur quod simile corruptioni siue restrictioni membrum subam recolligendo et restringendo nimia restrictione. a medicaminibus vero acutius que resoluit maxima resolutione gignatur in membro apato quod simile corruptioni. et ideo ver temperatus in qualibet istarum duarum virtutum est melius quam transcendens. quinto micmir.

Non refrigeres neque reprimas herisipilam nisi purgatum corpus sit pro solone ventris pus cum medicina purgate colas: quod si permittis refrigerationem et repulsionem an eione fit fortis expulsio a membro habente herisipilam ad membrum nobile nobilitati magne. xii. ingeny.

Hunc magni canonem excellenter pulchritudo est te habere semper in memoria tua. Et est commisce in medicina dispensata ad propositum et iterum aliquam multoties medicinas alias iconuenientes propositum et iterum illi que medicine si non conueniant ipsi propositum non debent dari ipsi vel sibi aliquatenus nec etiam aduersari. vii. micmir.

Particula

Cait Moyses, sicut immiscemus mastice que est medicina stiprica cum solutivis ad confortandem oris sibi et phibitione abhoiatōis medicinarum solubiliū et vomica: et sic immiscem⁹ dragag. ad phibitōem nocuisti colloq. i. testis

Cita resolo spūs et sincopis accidit sibi lilitate hūoz ei cuius hūozes sūt modici et sibi lites. Et si egritudo hec cum apate epis vel sibi fuerit nō curat aliq. mō. q. virt⁹ ei pp. apa qd cibū phibet ē pempta. xy. ingeny.

CImpossibile ē te hēre vna medicinā ad medelaz oīum corporū. q. diuersitas cōplonūz corporū et etatū regit diuersas medicinas. et pp. hāc cām oīz te habere duas medicinas paratas vna fortiorē oībus itranibz genus ei⁹. et aliam debiliore et ipsas iuxta necessitatē cū opus fuerit immiscere. tertio catagenis.

CSudor sit extra naturam. q. cum cursus corporis sit secundum actionem nature et naturalibus dominans vice rit ipsūz ad cutem ipsa humiditas non mundatur. Expositione eius in prima afforismorum.

CExplicit particula tertia.

CIncipit particula quarta continens afforismos de pulsibus et ipsorum significationibus.

Alsus est causa duorum inuaminiū. hōz primū melius et potius est conseruatio coloris naturalis. et secundum est generatio spiritus. tertio decimo pulsuum.

CSpēs pōderl noīati i generib⁹ pulsū ē mēsuratio tps dilatatois ad tps qerl qd ē p⁹ illū. et tps strictiois ad tps qerl qd ē p⁹ illud. q. qdōz hōz duoz tēpōz idubitatē bz ordinatois nālē fm vna quāqz etatē q. qdōz gubernat f3 nām. et quādoqz mutat a natura in megapulsibus.

CCognitio pōderl pphēdī i pulsū valde forti. et citra hūc nullo mō pphēdī potest pōdus aut cōprehēdī cōprehensione a veritate remota. vy. pulsuum.

CSignū qd significat fortitudinēz virtutis semper nec fallit est pulsus fortis equalis. et similiter est pulsus magnus. particula. vi. de fibotomia.

CNoviter geniti pueri pulsus ē spissus et veloc. senis vō ē parvus et tard⁹. et reliqz p. etatū pulsus ē medi⁹ iter vtrūqz iuxta ascensionis et descensionis sui gradū. f3 etatis iuuētutis potissime ē pulsus magn⁹ et fortis cui⁹ magnitudo et fortitudo diminuit fm degradatois: adeo q. fit i senectute pūus et debilis. Et a tpe natiuitatis vsqz ad statū iuuētutis addit pulsui magnitudo et fortitudo: iuxta ascensionis gradum. xi. pulsuum.

CPulsus tardus et debilis: parvus ē spēs tres cū pueniunt ad sui vltimū sunt valde timende: et hōz oīi sūt i pti nua dubitatio. et nō ē ita de magno et forti vltio. f3 veloc i vltio ē securior et salubrior tardo i vltio. xii. pulsuum.

CPulsus ineqlis i paroxysmis significat q. cā inequalitatis eius est certa mutatio egritudinis. vel n. mutat egritudo in mēbz ignobile et liberatur egritas. vel mutatur in mēbz nobile et destruitur. et non significat ex ineqlitate impari aliquod certum. quarto pulsuum.

CPulsus ineqlis parilitatis significat q. cā ineqlitatis ē certa mutatio. et contrariū huius significat q. cā ipsa est mutatio incerta. x. pulsuum.

CQdō spēs pulsus ineqlis vltra vna p. cūssione sequit⁹ malā cōplexione cordis inequalē aut pestē aduenientes stō: siue virtuti. x. pulsuum.

CVirtus debilis in seipsa raro facit pulsū ieqle fm plures p. cūssiones: et vltus fortis i seipsa aggrauata multitudie hūozū facit pulsū ieqle fm plures p. cūssiones. x. pulsuum.

CPrimus status virtutis debilis et parus facit pulsū valde debilem et valde paruum: secundus status virtutis debilis mutat pulsū in appositione digitorum supra arte-

riam positorum in mutatione que dicitur cauda forcia tornatilis velocitate secūda et status virtutis destructe et dissolute magis illa mutat pulsū in mutatois q. noīatur cauda forcia finitina. x. pulsuum.

CPulsus fortis p. cūssiois tactū fortiter pcutiēt et silt spēs pulsus duri f3 modū pulsus tremuli et spissi. viij. pulsū.

CNūqz iuenit pulsus valde magn⁹ vel valde fortis tardus. f3 tū multotiens inuenis pulsū valde magnum vel locem et non tardum. v. pulsuum.

CPulsus p. tiner hec oīa. f. multā fortitudinē et multā duriciā fm q. pōt repiri duricia cū multa magnitudine. but⁹ strictio ē mag⁹ māifesta et mag⁹ apparēs q. oīum alioz. f3 pulsus stricti strictio ē icognita et nescit nec sentit: mō aliquo pncipiū mor⁹ strictiois eius. primo pulsuum.

COmnis egritatio que vertit pulsū in spissitudinē. tū augmētatur elongat et fortificat adducit pulsū inequalitatem significantiem q. corpus arterie truncatūz est et reductū in minimas particulas non pūctas. i. micropulsū.

CInequalitas est corruptio parilitatis fm quācūqz speciem: et impossibile est inueniri pulsū inequalis parilitatis nisi raro. cum vero pestis est parua facit pulsū inequalis parilitatis: et cum magna pulsū inequalis imparilitatis. in pulsū paruo.

CEst alii p. cūssio callosa sua nālēz p. cūssio arteriarū fridior sua nālē vel cū. et similiter ē cordis. et accidit aliq. tēs q. corpus cordis ē fridū sua p. cūssio nālē. et suba rep. circūdata: rū a vērificat ei⁹ callosū vltē. et fit pulsus tē silt pulsū nālē. Et siltudies hāz egritudinū decipiūt et faciūt errat si solū ignorātes vep. et ptiissimos medicos. xv. pulsuum.

CDissoluta virt⁹ parui debile et spissi valde pulsū operatur. et rita vō et grauat facit pulsū inequalē et inordinatū: et vertit pulsū in eā inequalitatē que est fm vebemētiā et magnitudinem: et be p. p. p. sunt et maxime ineqlitates vtrūqz strite. et eius qdē que multum lesa est parui etiam que multum lesa sunt magni. in pulsū paruo.

CLoadunatur in stomachi ore multotiens humor malus qui mordet eum et infrigidat operatur: pulsū parui ineqlē. imparē. q. paruitas pulsus eueniens ex eo qd infrigidat est maior illa que mordet. et eqūitas pulsus eueniens ex eo qd mordet ē maior illa q. infrigidat. pma feb.

CMordicatio oris stomachi vomitus nausea singultus angustia et defectus. harum quilibet passionum facit pulsū spissum valde et debile: et quādoqz velocēz moderate. contritio vō stomachi absqz ipsarum causarūz ali qua facta. f3 que accidit a cibarys nullam habentib⁹ vna tē aggrauatib⁹ et molestatib⁹ q. tate sola. et silt q. fit gbus dā humidis p. cūssioib⁹ et stōz infrigidatib⁹ et nō mordētib⁹ ipsū pulsū rap. pūū tardū et debile opat. i. pulsū paruo.

CCū ē i arteria mala p. cūssio ineqlis humidioris vel calidioris ptiēsit pulsus maior et velocior. et cū est partis fridioris vel siccioris fit pulsus minor et tardior. x. pulsuum.

CIn p. oīus febrili ex putredine mor⁹ strictiois arterie ē valde veloc⁹ qd signū ē valde remotū a falso. et oīz te mag⁹ p. cūssio ē i b. signo i itroitu cognitionis q. i aliquo alio. et silt ē pulsus i augmēto et additōe. sed in te mpoze status motus et restrictiois et dilatatois est veloc. xv. pulsuum.

CQuotiescūqz iueneri i p. febris pulsū aut magnū: aut alienū a duritia nullo modo talis febris ē febris ethica. et cū pulsus ē fortis et magn⁹ absqz duricia manifestū signū est q. est febris: et cum inuenis pulsū debile paruum et arteriam duram tunc est febris ethica. xv. pulsuum.

CCum multa materia frida puenit ad cor tpe pncipiū accessiois febris venit egritans ad statum p. cūssiois mor ti. et hec significat mutatio pulsus q. tate magna ad tarditatē raritatē et paruitatē: que tria debilitas si sequatur i quātitate multa egritas moritur ipsa hora. xvi. pulsuum.

Cum pulsus arteriarum omnium est debilis virtus animalis est debilis i seipsa ex male complexionis corporis cordis causa ut cognitum est & si hoc accidat i aliquo membro corporis tunc illius membri solus complexio est mala. Et cum vnus eiusdem arterie pulsus aliquando e debilis: & aliquando fortis non est tunc virtus debilis in se ipsa sed tamen est ibi multa materia que aggrauat & strāgulat virtutem. xvi. pulsuum.

Uene membro egrotanti proxime sunt parate imitari mollicie & duricie: & vne remote a membro egrotante non sunt parate imitari in illud nisi p iterpositiōem cordis i ter ipsas & membrum egrotans. x. pulsuum.

Cum est in frigidatum corp⁹ cordis in seipso calefactus humectatum vel defecatum multum secundum dominium male complexionis in se dominantis facit pulsus debilem. qz pestis cecidit in cordis virtute. & cum est calefactus aut in frigidatus sanguis & spiritus qui continetur a capsula cordis vel est calefactus vel in frigidatum corp⁹ capsule cordis vel pulmonis & proceditur illa mala complexio vsqz ad cor nec dominatur i eius corpore: ex his fit immutatio pulsus alia ab ea que fit ex peste in cordis virtute cadente. xij. pulsuum.

Cum sanguis & spiritus contenti in corpore cordis aut a corpore capsule cordis vel pulmonis immutant suas complexionem in siccitatem aut humiditatem non mutatur causa necessaria ei⁹ ab eo qd prius erat. qz caliditas & frigiditas sunt que immutant causas. xij. pulsuum.

Pulsus vne in statu crisis est multotiens inaequalis. & maxime cum in crisi est maxim⁹ labor pulsus factus fluctuans spei est qd significat sudorem. pulsus autem dur⁹ non significat nisi vomitum & sudorem: & pulsus altus e signum commune omnibus speciebus euacuationis. & si similiter est pulsus fortis. Cum autem est pulsus magnus significat motum nature ad exteriora corporis: & non ad interiora: cū fluxu sanguinis nariū vel cū alia re. iij. crisis.

Cum augmentatur calor corporis primo immutat pulsus in magnitudine. & cum augmentatur magis addit magnitudini velocitatem: & cum plus illo augetur adiūgit velocitati spissitudinem: & cum in frigidatur corpus primo quod apparet in pulsu est tarditas: & secundo tarditate & raritas sequitur. & tertio sequitur paruitas raritatem. ix. pulsus.

Arterie cum circundantur ab aliquo quod eas impellit. & loca dilatationis earum impediuntur siue aliis humoribus siue apostema sunt pulsus inaequales in suis ictibus: & similiter cum multū sanguinis in arterias vel venas fluat sunt pulsus inaequales eadem inaequalitate. Et in summa quotienscunqz aliquid impellit arterias forti impulsione vel opilat eas sunt pulsus inaequales in ictibus suis. x. pulsuum.

Mollicies instrumenti adducit magnitudinem in pulsu & dominium frigiditatis in corpore adducit paruitatem. Et qz dispositio frigiditatis in corpore adducit paruitatem. & dispositio mollicie instrumenti magnitudinem fit tunc pulsus equalis. Et similiter contraria adducunt equalitatem virtutum causarum immutantium pulsus per eam equalem pulsus faciunt. & putatur tūc qz cui⁹ talis status est in ergotatōe sit in suo statu nali & nō est ita vt glibet pulsus nalis sit eqlis inter extrema nec quilibet pulsus equalis sit naturalis. ix. pulsuum.

Quoadmodū segtur pulsus fluctuantem cum epu⁹ pulsus vemiculosus sic segt vemiculosus cū cessant ei⁹ motus magni & remanet in eo vn⁹ motus pulsus vemiculosus: & est motus valde minimus similis motui vermicularum. & est in eo vera inaequalitas. tamen propter eius paruitatem nō comprehenditur a sensu inaequalitas eius. & talis

pulsus est magnus paruitate debilitate & spissitudine. nec inuenitur maior nec debili⁹ pulsus neqz spissior illo. & inuit velocitatem & non est velox. primo pulsuum.

Resolutionē virtutis in principio sui sequitur multotiens pulsus vemiculosus. & in fine sequitur eam vemiculosus. & defectionē virtutis absqz febre vel cum febre parua sequitur pulsus mutatus in debilitate & paruitate tarditatem & raritatem. primo in micropulsis.

Fit pulsus durus in febre effimera putrida & febre ethica cap⁹ aliqua cāz imutati⁹ pulsus: nō pp febre. Nā ppter tas febris in quātū febris nō tenet aliquē statū ex statib⁹ duricie pulsus: & secundum magis inuenitur pulsus durus in febre ethica. prima febrium.

Uidetur pulsus spasmatis qz vehemens sit & magnus: ipe tñ neqz paruus neqz debilis est: nō tñ in quātū apparet ē qdam vehemens & magnus. recipit. n. percussio eius que i equalis est & est quasi ex saliente sursum commotans tremulo similis. In pulsu paruo.

Quies interior non prohibet suam certam cognitionē aliq tēpore. s; tñ percipit hec cognitio in pulsu valde forti cum tangitur strictio tactu. v. pulsuum.

Non tangas arteriam in aliqua specierum pulsus stricto tactu ne impediās virtutem. quinto pulsuum.

Cum virtus est fortis & corpus arterie durum. & causa necessaria est multa fit pulsus tremulus. & cui⁹ aliqz istorum deficit tremulus pulsus non fit. decimo pulsuum.

Virtus debilis debilitate multa non facit pulsus debilem tantum: sed facit ipsum paruum. & propter eius paruitatem facit eum spissum. Et virtus fortis pulsus propter suam fortitudinem magnus si a causa necessaria nō mutatur. xij. pulsus.

Pulsus vemiculosi causa est virtus debilis. & pulsus fluctuantis est multa humiditas & aliquando instrumentum molle. x. pulsus.

Generale in quolibet pulsu inaequali accidente aut opilatione aut impulsione facta in stomacho: aut humoribus quantitatiue superantibus virtutem. aut mala complexionem inaequali que cordi accidit qz inaequalitas in vna percussione est fortior & durior qz in multis percussionibus. s; debilitas i pulsu figt qz ipi⁹ cā est mala cōplexio cordis. Et inaeqlitas i pulsu nō est pp debilitatez adiunctam alicui causarum quas nunc diximus. xij. pulsus.

In hidropisi vtrea per id qd aggregat in vtre de humiditate dilatant vene & in frigidant sitqz pulsus vrges ad duriciā paru⁹ & spissus maxie cū adest febris. S; hidropis carnosus bz humectare corporis mēbra dura oia & ma defacere. & sic pulsus fluctuātē operat. xij. pulsuum.

Neminē scio liberatū ab apate lateris cur⁹ pulsus e durus nimia duricie paru⁹ & spissus valde. xvi. pulsuum.

Nō attēdas motum arterie scdm eius triplicē dimēsiōne: quoadmodū motū corpis qdrati vel rotundis & similibus. Sed considera illius motum rotundum esse quoadmodū est motus pile. qz motus arterie manifestatur sensui perfecta rotunditate. vij. pulsus.

Nūqz inuenitur pulsus tardus valde & paruus virtute existente forti etiaz si causa necessaria sit diminuta nimia diminutione. ix. pulsus.

Pulsus duapz percussionū aliqz ē ex cōplexiōe mala valde: pua duritie arterie. & aliqz ē ex nimia duricie & virtute obili: vel ex grossitie aut multitudine hūop. x. pulsus.

Virtus in statu eqilitatis a motu pibita repletōe mltā aut opilatōe aut impulsione aliqua in stomacho facta pulsus campolum operatur. x. pulsus.

Pulsus incidentem operatur instrumenti mala complexio inaequalis.

Explicit quarta particula.

epulm xpm

defectio virtutis

ptis spasmatis

Tremulus

idq forte

hydrope

in pleura

duapz percussio

Particula

Incipit quinta particula de vrinis.

Portet in oibus febribus cum febris sit egritudo i venis ut sit plurimu illius in quo tendis consideratio i vrina. ideo qui habet lateris apostema oportet te pri^o considerare i eo qd exputur. deinde i vrina. qz no pt ee qn cu apate lateri sit feb. Si vo egritudo fuerit i ve tre no fuerit cu ea febris. te noz nisi vt consideres egone. si fuerit cu ea feb. tuc oz cu b vt consideres i vria. p crisis.

Postasibus residentibus in vrina in febribus putridis mellor est qd ex humore putrefacto fit qui digeritur a vena que circunciret quo fit in vria bipostasibus residens alba lenis. 2 equalia absqz odore malo. prima febrium.

Omnes partes vrine in colore 2 substantia equalis significant victoriam 2 dominium nature supra morbum. id qd congregat ventositatem in vrina est humor frigidus qui significat longitudinem morbi. Expositione ei⁹ in sexto afforismorum.

Mellor vrinis egrotantium est que similis est vrine perfecte sanis. 2 est vrina completa digestionem digesta cum equali substantia 2 colore declinante ad citrinum tinctum vel rubrum clarum. 3 potius ad citrinu tinctu qd ad rubru claru. veluti si aquam acciperes 2 ei aliquid aquositate sanguinis vel citrine colore pmisceres. septimo crisis.

Laudabilior spibus omnibus vinaru est illa q est pulchri coloris. 2 est in ea nebula alba lenis. 2 vrina 2 pcpue cum residet i fundo vasis. 2 cu nebula ipsa pender i medio est minor prima. 2 cu ipsa nebula eminet i superficie e rario. scda. 2 he trea spes signat digone. 2 spex aliqz oius vrie aliq signat idgon. 2 reliq signant destructioes. p crisis.

Postasibus laudabilis comprehenditur rebus duabus. vna ipsarum est vt no sit difumeta 2 diffusa sed coadunata. 2 alia vt ita sit oibus horis. qz vrina q est sine sedumie i vna hora deide i hora alia cu sedumie apparet significat digestionem egritudis non esse completam. primo crisis.

Postasibus laudabilis perfecte digestiois significat q natura superauit morbum. 2 incipit expellere humores causantem morbum. 2 post ista i bonitate est vrina que emittitur turbida. post cuius emissionem statim residet in ea residentia laudabilis. qd significat q natura incipit operari 2 in proximo operatio eius pficiet. Minor vo in bonitate isto secudo modo est que emittitur turbida. 2 postea clarescit. nec residet in ea residentia. 2 hoc significat q tempus digestionis est remotum. etiam si natura ceperit operari. primo crisis.

Residet necessario in vrinis eorum quibus accidit febris ex quiete. 2 ocio vel multitudinedibire residentia multa eorum vo quibus accidit febris ex cibi indigentia vel labore septius terminatur morbus absqz aliqua residentia in ipso vrinis. 2 sufficit ad significationem digestionis vt appareat nebula alba continua. in superficie vrie vel in medio pendens. primo crisis.

Sebus cum accidit ex humoribus crudis multum erit sedimen in vrina. 2 cu accidit ex humoribus colicis non erit oino aut erit paru. Expositione eius in pronostico.

Vrinis omnibus infirmorum peior est vrina subtilis 2 clara que pprie similis est aque 2 e vltima emissio. 2 hec est valde remota a digestionem. minus tamen mala est q emittitur subtilis 2 clara 2 statim fit turbida. 2 hoc significat q quauis nondum natura agere incepit tamen. in proximo citra istam secundam in malitia est que emittitur turbida. 2 permanet turbida. quod significat q materia incepit pati digestionem. 2 non intendit ad aliquam pro rogationem. primo crisis.

Emittitur in vrina in quadam passionum rebus amur. ea subtilis. similis afflicationi que emittitur in principio

egritudinis epatis que parum magis est sanguinea q illa. sexto scientiarum.

Urina pinguis cum colore inequali de genere colere significat calorem febrilem liquefacere pinguedinem. 2 vrina pinguis cum colore 2 substantia similis colori olei significat calorem febrilem liquefacere carnem. 2 hec significat destructionem. quia caliditas liquefaciens carnem fortior est caliditate que pinguedines liquefacit. i. expositionis eius in secunda epidimiarum.

Uelox penetratio 2 exitus vrine aque similis est egritudine que dicitur diabetes. 2 ipsa vrina quidem est in fine vltime elongationis a digestionem 2 deterior vrinis. 2 hec significat mortificationem quandam duarum virtutum naturalium imutatur. vs. 2 retentive. p. crisis.

Postasibus nigra significat aut caliditatem igneam aut frigiditatem multam per que mors accidit virtuti naturali. Et bipostasis plumbea accidit ex frigiditate multatantum. prima crisis.

Omnis vrina perueniens ad nigredinem est i fine malitie adeo q nemi vidit mingentem vrinu nigrum euadere. secundum autem nigrum significat destructionem maiorem. Nebula autem nigra in medio significat minorem destructionem q nebula in medio pendens. prima crisis.

Urina alba subtilis vrina habens in superficie nebula eminentem vel in fundo residentem nigram seu fuscam. 2 vrina habens corpora similia farro vel similia frustis longis sunt mortales. Et similiter vrina nimis fetens vna pinguis 2 vrina dicta olcagina omnes he sunt mortales. he. n. vrine significant morbum in natura sui esse magnum. Particula sexta in temporibus egritudinum.

Omnis color qui est in vrina excepto albo citrino 2 rubeo significat perniciem vel maliciam. Et similiter quicquid apparet in vrina exceptis his tribus bipostasis videlicet vel nebula pedet vel natanti ipsa i superficie laudabilibus significat maliciam vel mortem. primo crisis.

Cum egritudo est tardi motus proluxa de consuetudine est in ea fieri crisis per exitum pcpue si minxerit eger vrinam tenuem. crudam. tempore longo. Et si minxerit vrinam spissam plurimam in qua sit sedimen residens laudabile. tunc certum est q digeritur egritudo paulatim 2 cum exitura non accidit sibi crisis. tertio crisis.

Cum egreditur in vrina aliquid simile frustis ordet vel frustis lentis significat q hoc est ab epate. 2 cu frusta illa sunt similia carni significat q sit a renibus. 2 cum sint similitantia frustis longis significat q sint a vesica. 2 frusta assimilantia farro in quantitate 2 duritie non alba significant q liquefactio est in carne 2 in nervis. frusta nigra significant q liquefactio est in carne splenis. Et vrina pinguis significat liquefactionem pinguedinis. 2 vrina similis vrine iumentorum significat multitudinem grossi humoris. primo expositionis eius in sexto epidimiarum.

Ait Moyses. didici ex verbis Saleni in crisi sub copedio q melior vrinis egrotantium que mingunt illa q appet sedimen laudabile. 2 hec vrina laudabilis vocat p. qz natura perficit suam operationem 2 digerit mam morbi. Et hanc sequitur i bonitate vrina que emittit turbida 2 post emissionem clarescit qua residet laudabilis residentia. 2 hec significat q natura incepit operari 2 p. p. pficiet suam operationem. 2 hec est secunda. Tertio i bonitate est que emittit turbida 2 clarescit nec residet i ea residentia aliq. 2 hec significat q natura incepit operari nec puenit ad tep digestionis. 2 hanc sequi i bonitate que emittit turbida 2 remanet turbida. 2 he remotior e a digestionem q pcedens 2 est q. tra. sequitur qm que emittitur clara subtilis. deide fit turbida 2 hec signat q natura nondum incepit operari. 2 tamen i proximo incipiet. Et vrinis omnibus peior est que

In vrinis lateris p. p. v. v.

Vrina i. p. p. et colore p. p. p.

Laudabilior vrinis

Crisis

q. m. p. p. laudabilis

et p. p. v. v. m. p. p. p.

et p. p. v. v. m. p. p. p.

et p. p. v. v. m. p. p. p.

et p. p. v. v. m. p. p. p.

et p. p. v. v. m. p. p. p.

et p. p. v. v. m. p. p. p.

et p. p. v. v. m. p. p. p.

et p. p. v. v. m. p. p. p.

emittitur subtilis et remanet in sua subtilitate et hec significat privationem digonem totalem in instanti tpe et futuro.

Explicit particula quinta.

Incipit particula vi. de significationibus egritudinum specialium.

Significationes apoplexie coprehenduntur per dispositiones spiritus. si auferatur motus spiritualis totaliter est apoplexia maior et peior. et si inspiratio et exspiratio est dura et angustiosa passio quidem fortis est et metalis: non tamen potius filis. et si spiritus sit diversus non eiusdem ordinis aliquando gescens: passio quidem est fortis: sed non tenetur potius filis. Et si spiritus sit vnius ordinis passio est debilis qua si medicus omnia machinetur est possibilis cura ei.

Amisio spiritus fit aut ex defectu virtutis pectoris mouentis aut ex nimia frigiditate cerebri diutante. quarto afforitur. Desipientia ex sola caliditate absque materia corruptio est filis desipientie eminenti ex potestate vini: et illa que fit ex colera citra habet sollicitudinem et tristitiam: cuius iccio fit augmentum et mutetur in coleram nigram quasi maniam facit. vi. afforitur.

Sternutatio in egritudinibus longi excepti egritudinibus pectoris est signum bonum. quia significat digonem et vehementiam virtutis in cerebro existens. Ex potestate eius prima pronosticorum.

Proprium signum spiritus repletiois que fit secundum virtutem est grauedo: et spiritus repletiois que fit secundum vasa est tensio. Particula sexta de fibrotomia.

Accidit quod vene exteriores sunt plene extense: nec sunt interiores ita sicut fit vel ex caliditate vel bora balneationis cum aqua calida: et accidit quod vene exteriores sunt vacue et inanite interioresque replete sit ex forti frigore: et repletio venarum exteriorum non est signum multum sanguinis nisi duobus pactis. primus est equalitas coloris interioribus et exterioribus corporis. et secundum est calor extraneus qui non ambit corpus. ut est febris adurens. Particula sexta de multitudine.

Accidit nobis ex ebrietas mordacitatis quatuor species egritudinum a chimo qui mordet parum illo accidit pruritus. et a chimo qui mordet amplius illo accidit horripilatio. Et a chimo qui multum mordet accidit tremor. et a chimo qui mordet magis illo accidit scabies. Particula vii. de multitudine.

Alit Moyses attēde qualiter posuit orationem iter pruritum et rigorem et tremorem per gradum humoris mordacitatis tantum. addens ipsa particula additamentum ad probandum ea que dixit in particula sua de rigore et tremore. Et dico quod non est diversitas aliqua inter ea que dixit hic de tremore. et ea que dixit ibi de rigore. quia utriusque dictum est verum. nam per ipsum statum bene intentio eorum: quia non diversificatur fortitudo et debilitas humoris mordacitatis nisi per varietatem locorum eius. quoniam probatur in particula sua de rigore et tremore quod humor mordacitatis in statu opilationis est in cute tantum. et facies tremorem est in omnibus membris que sunt sub cute et hoc est verum. Comprehendimus igitur et nos ex eius dicto quod pruritus est in superficie cutis non in ea parte que coniungit carnem.

Accidit hominibus ex multitudine slegmatum dulcium multus somnus. et ex multitudine slegmatum acetosi fames. et ex dominio slegmatum salis sitis. et ex domino slegmatum crudi cessatio sitis. Particula sexta de multitudine.

Generatio saniet fit ex domino caloris naturalis super ipsos humores digerendos et imutandos. et tunc fiunt egritudines et dolor fortiores et acuitur febris et fortificatur. et cum egredietur calor remanet membrum incolume sicut erat. Cum vero cessat calor naturalis vel tepet nec potius penitus digerere illos humores propter suam debilitatem: non generatur in membrum sanica nec dolor ledens ipsum neque febris. sed putreficit et corrumpit adeo quod desiderat nimis eius abscessio in toto. et similis accidit ei a quo recedit febris si apparuerit

in eo signa experimentia mortis nec appuerit signa pronostica bona. Expositionis eius in tertia epidimiarum.

Melancholia composita cum frenesi significat infirmi verborum multitudo. quandoque quod est ex signis frenesis et taciturnitas multitudo: quicquid quod est ex signis melancholicis. in expositionis eius in tertia epidimiarum.

Evacuatio superfluitatis augmentata habet fieri aliquam istarum trium partium. aut solutione ventris. aut vrina aut sudore. Et cum natura sponte ad aliquam istarum trium partium declinat in evacuando superflua subtrahit se a duabus reliquis. Et ideo cum per sudorem crisis fieri de consipatur venter et retinet urinam necessario. et accidit egrotanti rigor et post rigorem sudor. Prima expositionis eius in sexta epidimiarum.

Deficatio lipitudinis que est in oculis. et sudoris qui est in facie ad similitudinem pulueris significat malum. Et similiter obscuritas visus in egritudinibus acutis significat mortificationem visibilis virtutis. Prima expositionis eius in sexto epidimiarum.

Signa si fuerint valde mala sintque accidentia vel egritudines: et facies egroti appareat pulchra nimis similis statui naturali hoc non significat malum. et si signa fuerint debilia sintque accidentia vel egritudines faciesque eius sit valde dissimilis statui naturali hoc significat malum. sexto expositionis eius in. vi. epidimiarum.

Nemo melancholicorum est expertus alicuius timoris non timendi: que egritudo cum fuerit pura quod timeat videtur sibi vniu: et cum egritudo est composita quod timeat videtur sibi duplex vel triplex. Et ex his aliqui sunt qui timeant quilibet rem secundum egritudinem sui fortem. Expositionis eius in sexto epidimiarum. Et dixit super ipsa particula Galienus. Virtus alalis segit compositioem corporis. et nomen melancholicum et timor in lingua greca idem significat.

Cum fluxus sanguinis narium tpe sanitatis fit sanguine malo oportet corpus reparari sanguine bono per cibos grossos venas replentes sicut est farrum. lac. caseus recens. carnes porcine agnine et edine. Et non cum fluxus sanguinis narium tempore sanitatis fit sanguine multo tu. expositionis eius in sexto epidimiarum.

Unum ex veris et magnis signis significatibus in egris corporibus fortitudinem est oculorum ipsorum apertio et clausio sicut in sui tempore sanitatis. quarta expositionis eius in sexto epidimiarum.

Colores lingue significant chimi dominium existentis in venis que sunt in partibus epatis renum et vesice. et lingua nigra est cui dominatur siccitas maxima et significat febrem adurentem. Expositionis eius in sexto epidimiarum.

Cibum vinctuosum et cibum dulcem saporat tantum quod est sanus: egri vero saporant vniuersa cibaria exceptis duobus secundum egritudinem suam. v. expositionis in sexto epidimiarum.

Sudor frons et colli et partium pectoris significat debilitatem virtutis alalis frequens idigestio. et esus corporis quod est aliqua putrefactio et panis grossus significat lubricos in ventre. vii. expositionis in sexto epidimiarum.

Inclinatur aliquis medicorum et putat sanguinem super abundare in corpore et non superabundat: et hoc accidit ex caliditate aeris aut ira aut febre: quemadmodum accidit mari dilatato et ipsum putat esse diminutum et non diminutus est. et hoc accidit ex frigiditate ipsum ad interiora corporis impellere sicut mari accidit fluctuanti. Prima expositionis humorum.

Colera nigra est valde mortifera cum apparet aut in sputo vomitu egestionem aut vria. et post ea colera citrina cum apparet pura et ceteri humores sunt minoris nocumendi cum apparent in aliquo istorum. secundo expositionis humorum.

Particula

C pustule cum apparerent in lingua siles granis pentadactili nigri significant egrum non vivere die secundo. Et cum apparerent in digitis manuum in quacunque febre apostema nigrum simile grano orobi cum nimio dolore significat egrum mori in quarto die. Particula sexta de signis mortis.

C Multoties egrediuntur cum vomitu vel egestionem cibi nigri quorum egressio quoadque significat bonum: sed colera nigra cum egreditur cum vomitu vel egestionem significat periculum: quia cum malitia est generata adustione eius. minus tamen periculosa est colera nigra que fit ex adustione multa fecis sanguinis. et periculosior est que generatur ex adustione colore ipsa. magis nocet membris ea plurima corrosione corrodes. Particula sexta de colera nigra.

C Is qui habet continuam experientiam in his duobus chimis facile cognoscit causam. quare egressio colore nigre a corpore est signum periculi. Is vero qui non expertus est admirat. et dicitur de egressio alicui nocui vel valde nocui a corpore signum destructionis nullo modo potest esse. Eadem particula.

C Cum egritudo est maior virtute mori sine dubio egrotas et hoc significat ex eo quod vides signa defectus dignos augmetari de die in diem. Et quanto magis prolongatur egritudo tanto magis mortalia signa apparerent. Particula. vi. de temporibus egritudinum.

C Impossibile est aliquo tempore appere signum significans dignos quando signum meliorat: et maxima bonitate. si sanguis exierit a corpore et sudor et exire apparet suo tempore et loco: sunt vitales et utiles non suo tempore apparentes.

C Signa dignos signant quod eger saluat et si significat quod necessario accidat sibi crisis. quia possibile est quod quicquid egritudo dissolvatur paulatim longitudo diei. primo crisis.

C Superfluitas cuiuslibet membri corporis significat dispositionem que est in membro cuius ipsa est superfluitas et ipsa digesta significat sanitatem sui et indigesta significat egritudinem. unde unumquodque horum trium generum significat digestionem sibi propriam. Egestio namque que est secundum dispositionem naturalem significat digestionem factam in ventre. et urina significat digestionem factam tantum in spiritibus instrumentis. prima crisis.

C Facere corpore supino et apto ore sine quibus non est stertio significat hec accidentia debilitate vel ebrietate vel dissolutione. secundo motuum lacertorum.

C Mania accensio ex humore mellico est minus mala ea que accidit ex adustione colore citrine. et ea que est ex adustione colore citrine est minus mala ea que est ex colera nigra. ex humore vero flegmatico nunquam mania fit.

C Ex humore supabundante in corpore cerebri quod puenit ex adustione colore accidit melia et pmutatio mentis cum cursu veloci et in statu febrium adurentium pmutaciones hecites pueniunt ex acutis fumositatibus que in cerebri ascendunt. iij. sciarum.

C Vis quod patiuntur scotomiam et vertiginem ex cerebro accidit oculorum obscuritas casus et revolutio ex re modica. et patientibus scotomiam et vertiginem ex ore stori cor dis tremor et fastidium accidit. et deinde prescripta accide tia accidunt eis. iij. scientiarum.

C Ex patientibus emigraneam aliqui sentiunt dolore ex cranio. et aliqui sentiunt ipsi in profundum capitis puenire totum. Et dolor in emigraneo puenit ad finem dividere duas partes capitis. et tunc dolor est ex vetustate sit cum dolore tunc pucta. Et cum ex superfluitatibus colicis sentit dolor mordicatus. Et cum ex multitudine humorum sentit cum eo grauedo. et cum pucta cum grauedine color et calitas illi multi humores non sunt acuti. tertio scientiarum.

C Morbus ligue est ex 7° pari parium nervi cerebri. et cum lesa est pars dextra et pars sinistra cerebri in loco generatio huius parisi septimi: omnis egritudo huius est in despatioe taciturnitas. et cum lesa est aliquid primum ipsi tunc accidit parietum dissolutio

onis aduentus que dissolutio ledit motum lingue secundum sui medius. ledit etiam membra alia quoadque que sunt sub caput. quarto scientiarum.

C Signa frenesis sunt. xvi. et sunt vigilia: somnus ingetas alienatio mentis que paulatim crescit: febris acuta continua: obliuio presentium: modica sitis. et eger incipit currere et furere: sputus malignus et spissus: pulsus parvus et defectivus cum duricia: decerptio pilorum a vestibus vel stipularum a parietibus. lingue grossities et nigredo: dolor posterioris partis capitis: siccitas lippitudinis oculorum et ex uno ipsorum emissio lachryme calide: fluxus gutta rum sanguinis a naribus: falsus auditus: lesio virtutis motive in corpore toto vel prope: et in figura decubitus iacet firmus prostratus: et cum difficultate responderet. et signa hec sunt aliquando omnia simul: et aliquando pro maiori parte. quinto scientiarum.

C Fluxus sanguinum cum est factus ex parte in qua est apostema est laudabilis. et factus ex parte contraria est illaudabilis. tertio crisis.

C Quicquid ex alialibus et platis crescit velociter ita velociter finit vitam suam. Exponis etiam secunda epidemias.

C Decurrit in aliquibus egritudinibus acutis humores mali in pulmones: quantitas quorum est modica nec generat apostema. et ipsis excrementibus per sputum putat qui non expertus est in scientia medicine quod egrotans patitur pleuresim vel peripneumoniam et non est ita. Expositio nis eius in. vi. epidemiarum.

C Tussis maligne causa est aut fluxus fluens a capite: aut vitus: aut apostema in aliquo instrumentorum spiritus et sanies collecta in pectore. tussisque secure causa est: mala complexio instrumentorum spiritus et fortitudinem sitis. et cum est debilis et per longa intervalia movet membra ad attractiones humiditatis subtilis temperate quantitas que sitim diminuit et calorem febris. Expositione eius in. vi. epidemiarum.

C Mala spiritus eius videlicet que operatur sicut digitus lacertus pectoris. et ea etiam quod operatur lacertus in fra costas existit est altera horum trium carum videlicet virtutis defectio constructio instrumentorum spiritus: calor dominans. s. cor et pulmonem. malum aut spiritum qui fit caloris dominio tantum. s. cor et pulmones cognoscimus per spiritum velocem fortem et spissum et emissionem aeris calidi et ebullientis per expirationem cum insufflatione. Et spiritum malum qui fit virtutis defectione tantum cognoscimus per spiritum non velocem neque spissum et exitu aeris liberum ab insufflatione oris et dispositione narium se constringentium extremitate sui: et que dicuntur folia duo cum aer attrahitur. et hoc est illud quod significat potissime virtutis defectionem. Malum vero spiritum qui fit in constrictione instrumentorum spiritualium tantum cognoscimus per dispositionem pectoris quod videtur extendi in magnam extensionem et spiritum velocem et spissum et emissionem aeris absque insufflatione. quarto sciarum.

C Tussis accidit ex mala complexione equali vel inequali que est in pulmone. et cum ipsa mala complexio est calida parum pondus spiritus immutat. et cum est calida multum generat desiderium attractionis aeris frigidi et potius frigidi: et cum prolongatur generat desiderium attractionis aeris calidi et potius calidi et cum est frigida multum et fortiter repletionem generat in pulmone. quarto scientiarum.

C Signum significans dispositionem picuresis est continuus dolor qui non diminuitur per appositionem cataplas

ap. m. p. m. 25.

col. m. p. m. 25.

gritudo. m. p. m. 25.

signum. m. p. m. 25.

egritudo. m. p. m. 25.

egritudo. m. p. m. 25.

egritudo. m. p. m. 25.

egritudo. m. p. m. 25.

egritudo. m. p. m. 25.

plasmatu. Et signū significā magnitudinē pleuresis et malicia ē augmentatio viscositatis sputi et pibitiois egressus ei viscositate et tenacitate sui in mēbris egris. Expositio eius in prima morboꝝ acutorum.

¶ Quicūq; ex sui nā similis est ydropico huic cito accidit ydropis. Et similiter quicūq; est similis pisco cito accidit pisis. Et quicūq; filis est melācolico ei cito accidit melācolia. et idē est iudiciū in qualibet egritudine. et simile ē in accidentib; anime. q; q est cito mobilis ad loquendū mala verba cito incidit in permixtionez mentis. v. expositio nis eius in sexto epidimiarum.

¶ Et dixit in tertia expositionis eius in tertia epidimiarū q; homini isenato mobili et valde veloci accidit pmiatio mentis ex modica causa. et ei qui est extra hō non accidit mētis permixtio nisi ex causa magna.

¶ Color albus viridis significat epas apostematū eē: et color viridis niger significat splenem apostematū esse. et color albus phisticus significat apostematum pulmonem. et colores hī sunt cum ipsa apostemata minime sunt accēsa. Expositionis humorum.

¶ Singultus significat malū in eo qui habet epatis apata. Et spasm; in patiente vigilas similiter. et tussis in ydropico supuenies significat mortē. Et sternutatio forte supueniens sponte ei qui singultus patitur significat dissolutio nē singultus. Particula sexta de signis mortis.

¶ Mala cōplexio cordis duobus modis est: aut in humiditatibus sibi necessarijs: aut in eius corpore duro. Et mala cōplexio existens in suis humiditatibus est euz iectigatio totius cordis et mala complexio ipsius cordis duri ē abiq; iectigatione sui. xv. pulsuum.

¶ Febris ethica multoties puenit propter apata epatis et stōi que nō curata sunt recto modo. quinto febrium.

¶ Incuruatio vnguiū pifim significat. cuius causa ē vlc; pulmonis. et denigratio lingue significat febres adurentes. et permutatio coloris corporis in speciem aliam a specie coloris permutati: cuius causa est splen: debilitatem epatis portendit. primo scientiarum.

¶ Signa malicie ascendentis supra hec cruciatio acetosa post cibi assūptionē. sputus multe quantitatē molle ardor in hipocundrys. gurgulatio que non accidit nisi post receptionē cibi p horā mal; spūs: tristitia: accidēs aīe sile accidenti qd accit melie melice. et dolor vētris fortis puenit i aliqb; ex ipsis vsq; ad spinā: qū aliquomūt cibuz post tēpus. aut sequēti die. neq; inueniūt remediū nisi p vomitū et secessum et digestionē bonā. tertio scientiarum.

¶ Retractio ypocūdry fursuz ē spāle signū apatis diafragmatis: qd statz appet ab ipsi pncipio. Et similiter cū cōfirmatur frenesis retractio est ypocūdry ad sui vltimū. et in hoc apostemate diafragmatis fit pulsus aliqui inequalis parvus: aliquādo inequalis velox. et aliquādo inequalis spissus tremulo similis. tertio scientiarum.

¶ Accidētia cōcomitātia apalateris q nō deserunt ipsū sunt quādoq; febres acuta: dolor pungitiuus in latere. spiritus parvus et spissus. pulsus dictus terra: et tussis q frequenter fit euz sputo: et aliquando fit sine sputo. et hec significat aut velocem mortem aut egritudinē longam. v. scientiarum.

¶ Signa apatis caloris in epate sunt octo. et sūt febres adurentes: sitis fortis: destructio appetit; ex toto: rubedo lingue in pncipio et postmodū nigredo ei: vomit; colere vitelline in pncipio et in fine eruginose: dolor lateris dextri. pcedēs ad furculā. et spālter cū retrahunt ypocūdrya fursuz. tussis parua: quādoq; sensus granedinis et puncture depēdētius in latere dextro: et querela patiētis multotiens de costis posterioribus: pcpue cū epas ex sui generatiōe ē cūm cū ipsis costis: et icarceratio egestiōis propter apostemata etiam si epas debile nō existat quinto scientiarum.

¶ Qui habent egritudinē dolorosam i meri dolores sentiunt iter scapulas: pro eo q meri supra os spine est protēsum. primo scientiarum.

¶ In apostemate epatis generato in pte gibbi: dolor et motus tussis magis accidit: q in eo qd generatur i parte cōcaui: adeo q sentit q furcula retrahit inferius. et in apate generato in pte cōcaui destructio appetit; fortitudo sitis vomitus colericus. et fastidiū accidunt magis q in eo qd generatur in parte gibbi. v. scientiarum.

¶ Aquositas sanguinis subtilis quādoq; emittit cum egestionē in egritudine epatis ex mala ppositione frida: q multotiens est sine febre: et cū prolongatur egritudo sequit ea febres: q sanguis epatis corrumpitur: et qui non attendit hō egritudinem nec expertus est vilipendit huiusmodi febrem vel putat egrotantem nō febricitare. i. scientiarum.

¶ Egritudo inducens dolorem capitis vel est in partibus omnibus que sunt extra cranium: vel est in omnibus partibus que sunt infra ipsum: vel est in aliqua partium capit; i. genere arterie tantum et vene: et in genere nervi: et in genere pellicule et i genere cutis: et est egritudo in substantia corporis cerebri: et scire loca egritudinis veraciter. res difficilis est et laboriosa ad quod nō peruenit nisi qui inspicit et vidit illud sepe. Secundo micmir.

¶ Dolor qui oritur ex seipso facile et cito decurrit ad locuz vicinum sue origini sicut accidit in doloribus habentibus summam fortitudinem et summum laborem: vt sunt dolor emicraniei et dolor galee et dolores nervorum tensoruz in longum vltima tensione: et cū dolor est in principio nervi et eius vltimo egrotans dolorem nervi sentit in interioribus corporis cum dolor est in pellicula sita sub cute que cum excoziatur inuenitur continua cum ea accidit dolor tensus et dormitans. secundo scientiarum.

¶ Cum dolor est in pelliculis ossa circumstantibus patiens sentit sensum doloris in interioribus corporis: et imaginatur q ipse dolor est in corporibus suorum ossiuz: et plures vocant perforatorem ossium hunc dolorem. et hoc secundum magis accidit ex labore. secundo scientiarum.

¶ Specialis dolor arterie et vene videtur domino huius q sit dolor corpori tēsus ad modū eborde. et dolor carnis longa tensione tensus nullatenus inuenitur. y. scientiarum.

¶ Sudorem frigiduz impossibile est venire a locis in quibus est acuta febris. Nam si ab his locis perveniret caleretur a calore febres. sed venit a locis que iam frigida sūt propter extractum iam naturalem calorem. vel propter vicinitatem sui ad extinctionem. et hoc significat aut mortem aut longam egritudinem. Sed tunc significat longā egritudinem cum in corpore multe superfluitates frigide dominantur. Expositione eius in quarto affozit.

¶ In pluribus longaz egritudinuz in frigidantur digiti. s; in febribus ethicis calefiunt propter modicam carnem in digitis ethicis. et demonstrat q febris iam est in mēbris radicalib; collocata. Expositione eius i secūda pnosticoz.

¶ Sapor sudorū sanorum est salis: et similiter est i egris: sed tamē parum permutatur eius salis et declinat in saporem humoris dominantis qui egritudinē generavit. J. Expositione eius in secundo epidimiarum.

¶ Imprime manū tuam supra ypocūdrya tensa in principio egritudinum suaruz: et cognosces per illud si in eis est apostema calidum. apostema durum: inflatio sanico: aut multum stercus: et egritudine ipsa cognita incipe dissolvere ipsam. Expositione eius in secundo epidimiarum.

¶ Destructionis appetitus forsan causa est humor aliquis in ore stomachi existens: et forsan est epatis natura. S; cū pestis huiusmodi est ex natura epatis accit ex destructione appetitus quoddam pessimum egrotanti desiderius. i. mortis q nō sapit. J. Expositione eius in tertio epidimiaz.

*Aspirans facies
in epate*

Dolor caput

*ut
lora
y. i. n. b
lura*

*Dolor pulli
pforator ossium*

Sudor frig

y. i. 31. 32

2914 44102

epate

epate

apetitus dyspepsia

Particula

Apostematibus omnibus laudabilis est quod magis apparet exterius: et post hoc quod habet caput acutus, et apertus oibus est prius quod est bis contrarius. Ex apertibus digestiuis laudabilis est cuius digestio equalis et non habet duriciem circumcirca. **E**xpositione eius in vi. epidimiaz.

Spasmus accides ex percussione vel ex medicie solubilis potius significat malum. et risus accides tetani patienti mortem significat ipsa hora. **P**articula. vi. de signis mortis.

Si quis patitur vlcus intestinum et accidet ei sitis fortis et apparet post aures eius pustule nigre similes granis orobi moritur. et crura ad que chinus defluit difficile curantur. **P**articula sexta de signis mortis.

Intestinum aliquod vulneratum ex colera nigra nullo modo potest curari: et vulneratum ex colera citrina difficile curatur. et similiter est status aliorum morborum interiorum. **P**articula sexta de colera nigra.

Egestio lenis continua bona est que non precedit nisi post ponit horam suam naturalem quantitas cuius secundum comparationem eius quod assumptum est de cibo. et cum congregantur omnes iste proprietates quatuor in egestione oportet tunc quod sit egestio cocta que digestionis cibi significat bonitatem. **P** Crisio.

Accidit rei cuius digestio et decoctio consumata est iam ut excipitur humiditas eius causa caliditatis fortis in membrum que sunt in circuitu stomachi et que sequuntur ipsas et sunt coram eo. et ut lenis descendat existens subtilior propter debilitatem virtutis facietis penetrare et datus cibum. **E**x autem lenis continua significat per seipsam sanitatem digestionis et fortitudinem eius et signat adhuc per accides quod penetratio cibi est secundum quod oportet significat iterum per hoc quoniam non est in aliquo membrorum que sequuntur ventrem caliditas superflua ex apate vno neque alia re. **P** Crisio.

Egestio lenis continua que egreditur in hora in qua egrediebatur in sanitate minor quam oportet secundum comparationem cibi assumpti significat illud quod aliquid ex eo retinetur in intestino orbo et intestino colono notato aut in aliqua ipsorum graciliu intestinum etiam illud quidem non bonum est imo malum. **P** Crisio.

Egestio que non est digesta est aspera non continua et subtilis etiam cibi illius cuius est superfluitas glitares. **P** Crisio.

Color viridis fereum incipit fieri color niger. et ideo mala est egritudo in qua apparet vomitus viridis egestio viridis vel vrina viridis: que colorum sequitur color niger in aliquo predictorum. **P** Crisio.

Egestio similis loture carniu recentium significat vere debilitatem virtutis epatis et egestio sanguinis grossi feci similis significat epas esse debile in sanguinis actione. primo Scientiarum.

Sanguis qui primo egreditur cum egestionem pinguis subtilis et cum prolongatur mora egreditur sanguis niger grossus de genere colere nigre: postea in fine egreditur colera nigra putrida. primo Scientiarum.

Superfluitates male que in epate et membris aliis continentur expelluntur quandoque fortitudine ipsorum epatis et membrorum: et egrediuntur egestionem tunc diversorum colorum et odorum malorum similiter et vrine. Et in his errant plures medici non experti et putant egrotum morti esse proximum: et be euacuaciones sepe fiunt post mortem egritudinis absque apparitione signorum digestionis. primo Scientiarum.

Aliquis egestio sanguinea et aliquibus vomitus sanguineus accidet: que admodum eius cuius manus vel pes incidit vel ei qui amisit exercitium vel ei cuius retinet sanguis emoroidarum vel ei cuius retinet sanguis menstruum vel sanguis ante et ab eis per egestionem vel vomitum egreditur verus sanguis sicut sanguis iugulationis. sanguis vero qui causa disruptionis apertu digestionis accidet et egreditur ab illis tam per superius quam per inferius est filio sanguis feci. primo Scientiarum.

Egestionem sanguineam ex egrotatione epatis subito emittuntur: et ex egrotatione intestinum non emittuntur subito. Sed primo egestionem colericam egeruntur: que multum mordent. et deinde egestionem ipsas colericas sequuntur rasure intestinum: et postmodum cum ipsis rasure emittitur sanguinis pars. sexto Scientiarum.

Egestio sanguis que egreditur ab epate retinetur per duos vel tres dies et redit postea prius qui primo fuerat: nec egreditur cum eo rasure. et hec duo significant non esse vlcera in intestinis. sexto Scientiarum.

Egestio cuius color est citrinus tinctus purus accidet quando effunditur de colera citrina ad ventrem res plurima puras egestio viridis significat quod permixta est ei colera que est ut erugo eris. Et nigra egestio significat quod permixta est ei colera nigra aut sanguis iam adustus illic. et si vides colere egestionem quasi trabentem ad offuscationem et plumbitatem eger non comedit aliquid cuius iste color significat illud frigus congelationem forte in membris interioribus adeo quod iam sunt in mortis termino constituta. primo Crisio.

Egestio pinguis vel vinctuosa preter quod eger comederit aliquid pingue significat liquefactionem membrorum. Et egestio viscosa si viscositas illa non est a cibo que eger sumperat significat membrorum radicalium liquefactionem. Sed vinctuosa vel pinguis non est nisi quando liquefit adeps viscosa vel quando liquefiunt membra dura. et ideo hec est plurimum deterior prima. primo Crisio.

Egestio supflui fetoris si fetor eius non est propter cibum significat putrefactionem vebementem. primo Crisio.

Egestio cum voce significat quod illud quod egreditur est ventositas grossa cum humiditate subtili et quod instrumenta ex quibus egreditur sunt coarctata et stricta. primo Crisio.

Egestio in qua est spuma fit secundum modum quo spuma accit in rebus exterioribus propter rem bulientes et propterea quod resistit ventositas grossa humiditati. et prima quidem habet duritiam propter rationem non fit nisi caliditate superflua liquefaciente corpus. et secunda generat a commotione inequali. primo Crisio.

Egestio inequalium colorum significat quod in corpore sunt egritudines inequales que requirunt longum tempus ad digestionem suam ideo difficiles sunt et male et ipsorum difficultas fortitudo et timor et secundum multitudinem sui. primo Crisio.

Accidentia virtutis retentive commixta adinuicem generant singultum. quod stomachus tempore singultus restringitur super cibo pessima restrictione expulsiua virtute mouere se tunc falso motu. vi. morborum et accidentium.

Egestio nigra generat aut ex duritia adustionis aut ex falsa putredine et ex decursu melacolicis humoris. **E**xpositione eius in quarto afforismorum.

Egestio nigra apparet in principio egritudinis significat pestem epatis accidisse et apparet post statum egritudinis multotiens significat bonum. precipue si appareat cum non egritudinis superfluitates expellit. **E**xpositione eius in quarto aphorismorum.

Amissio appetitus in principio egestionis sanguis cum colerici humores ab epate defluunt ad intestinum ipsum excoquantur et ad stomachum si non est signum malum. Sed cum prolongat egritudo et amittit appetitum est signum malum: quod hec significant mortificationem virtutis. **E**xpositione eius in sexto afforismorum.

Sanguis coelatur et colligatur in frusta similia sanguis in ge in vesica et similiter congelatur in intestinum stomacho et pectore in quibus membris est fortior quam in vesica et ex illo accidet egrotus sincopis citrinitas coloris pulsus parvus debilis et spissus et calescit eger et laxatur et hoc multotiens insipientem adducit ad admirationem qualiter a sanguine qui inter humores ceteros et amicus nature cum a suis vasculis egreditur accidunt hec accidentia mala et accidia hec

velut res

egro bona

egro non digesta

viridis niger

egro non digesta

viridis sanguis

egro non digesta

sequuntur irruptione et mortificatione membrorum. vi. sciētiāz.
Calculus non generatur nisi in renibus. vel vesica. et secū
 dum quosdam in intestino quod colon dicitur generatur.
 primo scientiarum.

Comprehenduntur egritudines multoties arte medi
 cine per signa cum existimatione et curantur egritudines
 ipse arte medicinali vera et si cū estimatōe. secūdo micromir.

Ait moyses. Jam cognoui verba medicorum dicentium
 esse virtutem animalem spirituales et virtutem natura
 lem. Sed ego dico nunc in hac dispositione omnes actus
 corporis humani esse actiones corporales. Et dico nūc q
 nobilior actuum corporaliū est actio inspirandi et expiran
 di et post hunc pulsus. et post istum sensus. Et nobilior sen
 suū est visus. deinde auditus. et post hunc sensus appetitus
 cibi et potus. et post hunc loquella. et post hanc est mens. vi
 delicet imaginatio et memoria. et post hec motus omnium
 membrorum secundum motū propriū. et hī gradus nobili
 tatis est secundū necessitate vite vel equalitate eius cu
 iusq. Et post hī propositionem est sciendū q natura est
 nomē equiuocū: quod de pluribus predicatur: ex quibus
 est virtus regens corpus animale: quam medici vocāt na
 turam. et hēc virtus etiam conseruat nobiliores actus cor
 porales. et sustinet semp salutem omnium actionū que cū
 grauatū aliqua causarum distinguit et compellit ipsa. et si
 vincitur ab ea coniungitur ipsa ignobiliori membrorum et
 inficit ignobiliorē actionē. Et si plus vincitur ab ea
 ficit id quod est nobilius: et retinetur cum nobiliori. Et se
 cundum hanc expositionem potes cognoscere egritudinē
 destructiuā a nō destructiuā et habere signa destructio
 nis fortis egritudinis et debilis p fortitudines nature et eius
 debilitatem. quia amissio inspirationis et expirationis vel
 eius cessatio est sine dubio destructiuā. et simile est de pul
 sit: et simile etiam de amissione visus vel eius cessatione et
 de amissione appetitus amissione loquellē et eius debilita
 te et p mixture mentis vel eius cessatio. Oia hēc sunt si
 gna destructionis vt dixi secundum qualitatem acciden
 tis virtutis ipsius. Et ideo fortis appoplexia et necessario
 destructiuā. debilis vero difficile curatur secundum q di
 citur ypcoras. quia in hī peste. appoplexia destruitur et ces
 sant nobiles actiones quas natura regit semp: et sunt inspi
 ratio et expiratio. mens loquella sensus et pulsus. Et certi
 tudo in omnibus his que diximus est vt amissio illius ac
 tionis vel eius cessatio sit ex causa debilitatis vniuersalis
 virtutis regentis corpus animalis nō ex causa soli instri
 gentis illam actionē. Nam bene scis q multi furiosi me
 lancolici viuūt lōgo tempore. quia sunt fortes corpore eo
 q permixtio corp. mentis est ex causa egritudinis cerebri
 tantū nō ex causa debilitatis virtutis regitue: quēadmo
 dū accidit egrotantibus tempore transitus: quoniam de
 bilitas visus generata ex causa egritudinis existentis in oculo
 vel debilitas auditus generata ex causa egritudinis in
 aure existentis nō est vt debilitas visus vel auditus q ge
 neratur tempore mortis ex causa amissionis virtutis vis
 regentis. Et idem est iudiciū in amissione loquellē et om
 nium actionum corporaliū. Et similiter est in figura faci
 ei tempore sanitatis hoc est signum fortitudinis nature: et
 cum est valde remota a statu sanitatis est signū q hēc ac
 cidit ex debilitate virtutis vniuersalis. Tu autem cōside
 ra hīs apborismū bona consideratione: quia colligitur ex
 pluribus partibus pronosticorum.

Inuenio in arte medicine quedam accidentia que cum
 apparent in sanis significant egritudines. et cum apparēt
 in egrotantibus significant sanitatem. et sunt somnus nimi
 us et profundus plus solito: qui cum accidit in sanis signi
 ficat egritudinem. et cum accidit in egrotantibus sanitatē.
 et nimius appetitus cibi cum accidit in sanis est locus dubia

tionis quia significat egritudinem. egrotis vero est signū
 laudabile et similiter sternutatio multa cum accidit ei de
 cuius sanitate nō dubitatur significat q capiti pestis aliq
 est futura. Et cum accidit ei qui est in malo statu egritu
 dinis significat q status eius imutatur in melius. Inue
 nio etiam in arte medicine multa habentia huiusmodi na
 turam. vi. expositionis eius in thimico.

Explicet particula sexta.

Incipit ptecula septima de causis egritudinū specialis.

Ause que argent et fortificant virtutis
 essentia sunt sex. prima ipsarū
 est vini potus moderatus. cibi assumptio mode
 rata. exercitiū moderatū. res que adaptat ma
 la pplexione cordis et arteriarū: siue stirpus sit
 siue medicina. ira vel gaudium et vigilia. humoris digestio
 facta p resolutionē et p purgationē vt in crisi. xij. pulsus.

Cause que virtutis essentiam diminuūt et defectāt sunt
 octo. prima ipsarum est ieiunium. secunda vigilie. tertia
 angustia. quarta fortis euacuatio cuiuscunq. speciei. quin
 ta dolor quicūq. sexta dolor stomachi spalis. septima im
 mutatio nature membrorum radicaliū: octaua imutatio natu
 re humorū corporis cuiuscunq. spēi. xij. pulsus.

Sincopis accidit quibusdā ex fortibus accidentib⁹ ani
 mi et maxime senibus et debilibus quibuscunq. qz pluri
 bus ipsorum cum affliguntur gaudent vel irascuntur acci
 dit sincopis: et forte accidit eis praua humidatio et humi
 dat corū corpora absq. causa necessaria humiditati. Par
 ti prima sexto ad Blauconem.

Pinguedo et caro tenera ex assidua angustia eliquatur et
 sanguis corrumpitur ex desiderio continuo et amore ac de
 siderio diuitiarum et dominationis ciuitatis et euigilatio
 ne memorie: et ipsorum corruptio est per malam digestio
 nem: que fit in stomacho et ventis ppter causas predictas
 sanguines corrumpentes. et liquefactio que vigilis fit inter
 causas hīs continetur. tertio expositionis humorū.

Causa fortitudinis membrorum dextre pti supra mebr⁹ si
 nistre est collocatio epatis i latere dextro et inclinatio cordis
 ad latus sinistru pua valde. Et cū inclinatio eius ē illa pa
 rā maior fuit mebra sinistra fortiora mebris exstrib⁹ in la
 tere dextro: et maxime si epas ē pūz et debile cū hoc statu
 vi. expositionis eius in. vi. epidimiarum.

Cae doloris sūt aut continuoz sepacio et imutatio subita
 quā abhorret mebr⁹ et designat. S. imutatio facta pau
 bilim impossibile est q faciat dolorem. et membris insens
 bilibus nequaquā accidit dolor. xij. ing.

Cū aliqua causaz dolorē faciētū nocet mouet vtus ex
 pulsua et conat expellere ipaz cāz. et multoties cū mouet
 forti motu ad expulsionē cā ipsius ex sanguine et spiritu qui
 simul deferunt ad mebr⁹ accidit apā. xij. ingeny.

Ait moyses. Sal. in tractatu cure sincopis cū venit ad as
 signādū cās ei nō assignauit eas oēs p viā artis distingū
 do genera et spēs suas p accitū sicut sūctudis siue fuit in
 egritudib⁹ alijs. et sicut distinguit febres in gb⁹ genera et spe
 cies assignauit: s. notauit cās sincopis mirabili noie dicēs
 q sincopis accit ex B. accit ex B. nec diuifit cās i spēs de
 terminatas: qd ē mirabile. S. tñ postq. modificauit suū di
 ctū dixit oēs cās sincopis eē qtuor: et vtinā scire cur nō cō
 prehēdat oēs cās sub nūero s. aliq. cap. tñ. verū tñ post
 q. notauit qtuor cās dixit. si placet addas his qtuor malā
 pplexionē membrorum. et i summa nō colligit ei⁹ itētiō ex dicto suo
 ibi: quāuis qegd dixerit idubitatē sit verū tñ ē iordiatū
 sic pdixim⁹. et cū hīs accides videlicet sincopis sit accides
 subitū nimis: et sit nūcius mortis et sibi eq. lis: ipsamq. pce
 des: qz medicū scire oēs cās sincopis a gb⁹ circūdat et eas
 semp meozie habere. qz si nouerit ei⁹ cās distincte et deter
 minate sciet q. lter curabilē sincopis cū accidit et q. lter ca

apz merluū pte BR fas stazus. et mēdū

Sal. xij. pteculi

Sincopis Danis. pteculi acutis

Sal. 202. qd dicitur q sincopis pteculi acutis

Sincopis ei nōis. pteculi acutis

Sal. 202. qd dicitur q sincopis pteculi acutis

cū habeat in se dominiū vtutis gñant in mēbris carnosiss
apata: in ossib⁹ puncturas. secūdo morboz⁹ ⁊ accidentium.

modi pñxi
¶ Permixtio mētis ⁊ oblitio q̄ accit⁹ i senectute ⁊ senio se
quunt⁹ friditate. ⁊ pñxiōes alie sequūt⁹ būores acutos ⁊
maxie colerā citrinā aut malā pñxiōe. nec alicui⁹ illaz⁹ cā
ē būor frid⁹ nisi pñxiōis q̄ dī melia melica. ⁊ olium pñxi
ōnū in statu febziū acutaz⁹ cāe sunt humositates acure
morditine q̄ ascēdūt ad caput. v. morbo. ⁊ accidentium.

¶ Color pelliculaz⁹ ē diuersus. qz pellicule sensus ē diuer
sus. vñ locus ipsi⁹ ē multi sensus ⁊ alius modici sensus. di
uersificat⁹ ē dolor pelliculaz⁹ alio mō. qz aliq̄ ipaz⁹ cū ten
ditur repit os ⁊ aliqua nō. secūdo scientiarum.

¶ Cā pulsatioz⁹ generā in apatib⁹ calis ē pñtia cuiusdam
magne arterie in loco apatis q̄ cum dilatā impellit apa ⁊
generat pulsationem. secūdo scientiarum.

epia
¶ Ex būore flātico grosso accit⁹ epilepsia. ex būore meli
co grosso retēto i meatib⁹ vētriculoz⁹ cerebri accit⁹ epile
psia. ⁊ cū būor melicus dñat⁹ ⁊ augmetat⁹ in corpe cerebri
melia melica oritur ex eodem. ly. scientiarum.

intia
¶ Cā duritiei veng⁹ ē altera istaz⁹ triū: aut siccitas aut ⁊ge
latio a frigore iducta aut tēso. ⁊ siccitas accit⁹ in febribus
adurētib⁹ cū plōga. cū malicia ⁊ pñxiōitate ⁊ in melia ⁊
in febrib⁹ quartanis aliqb⁹. Logelatio vō accit⁹ ex oi qd ge
nerat in corpe flā vitreū. ⁊ tensio accit⁹ in egritudib⁹ q̄ sūt
de genere spasmī. ⁊ in magnis apatib⁹ ⁊ in duritia ⁊ grossi
tie accit⁹ in corpe epatis ⁊ splenis. tertio pulsuum.

¶ Corpus attenuat⁹ qñqz ex ascaridib⁹ comedentib⁹ cibuz⁹
eius. Particula. vi. de triaca ad cefarem.

¶ Sternutatio qñqz ē vtilis via accit⁹ ad supfluitates
cōgregatas i pulmōe: ⁊ ē vtilis ad supfluitates ⁊gregatas
in stō. ⁊ oē ei⁹ ex qb⁹ accit⁹ singul⁹: nā excitat ⁊ expellit eas
ab his locis: ex isto mō sternutatio singul⁹ ē media: emua
dādo stōm a supfluitatib⁹ suis. v. morboz⁹ ⁊ accidentium.

deu
¶ Tēso nerui q̄ iūg⁹ radici dētiqz ē cā doloris ipsi⁹: ⁊ iō in
euulsione dētis dolor ipse cessat: qz neru⁹ q̄ pñgebat ossi ⁊
ligabat illud cessat: ⁊ sit locus tunc p̄ quē sūt ⁊ egrediē
q̄qd in eo erat supflui congregatum. v. miernir.

¶ Cā fractiois dētiū eoz⁹ corosiois ē humiditas ipoz⁹ ⁊
eoz⁹ adaptatio ⁊ fortificatio: ē ppter stipticas medicinas
cā imutatiois color ipoz⁹ in viriditate vñ colorē aliū ē hu
miditas maligna ad eos deflūat⁹ eoz⁹ curatio ē p medi
cinas desiccātes t̄pata siccitate: nec vt putarūt qdā medi
ci viciētes qz oib⁹ q̄ exiccatioē eger⁹ medicie valde siccātes
sūt potiores medicis debilib⁹ ad siccādū. eadē particula.

¶ Cū ē apatū mēbz⁹ neruū cū apate calido facile illud se
quē pñxiō mētis. qz tūc calor sol⁹ ascēdit ad caput ascē
su coniuncto ipsi neruū vel ascendit cū vento vaporoso ⁊
humoso. tertio scientiarum.

trior
¶ Tremoris cā ē debilitas vtutis ferētis ⁊ mouētis corp⁹
⁊ mēbz⁹ granitas nālis: ⁊ iō mēbz⁹ cū vtute debili igenia
rū mouet aliqd descendit ad iseri⁹ ⁊ accit⁹ inde pñbitio ⁊
tremut. ⁊ cū mēbz⁹ mouet aliqd vtute fortinō tremut ⁊ ex
vtute motina lēsa totalr nō accit⁹ tremor s⁹ dissolutio: ⁊ ap
paret manifeste b⁹ pñbitio in eo q̄ defert graue pond⁹ ⁊
nitit⁹ eleuare pedes ⁊ ābulare ⁊ pedes ei⁹ tremunt: ⁊ sili si
eleuat aliqd pōderosū tremut man⁹ ei⁹ ⁊ eodē mō q̄ terri
tus ē ⁊ vult ābulare ⁊ eleuare aliqd tremut pedes ei⁹ ⁊ ma
nus. qz tremor ⁊ dubitatio dñat⁹ vtutez. ⁊ iō accit⁹ tre
mor senibus ⁊ corporib⁹ defectis ⁊ ex egritudine attenua
tio. Parti. vi. de rigore ⁊ tremore.

¶ Spasm⁹ ex inanitiōe accit⁹ ⁊ ex repletioe. spasm⁹ at cū ac
cidit alicui ex vigilia labore cogitatioē angustā vñ febre
sicca ⁊ adurenti. hui⁹ cā ē siccitas ⁊ inanitiō. cū vō spasm⁹
accit⁹ alicui ex pñti sp̄i gete et ocio ⁊ vteti ampla diēta hui⁹
cā ē repletio. ⁊ sili epilepsia ē spasm⁹ ex repletioe qz fortiss
radix vñiusculiqz nerui dissoluta est ex būiditate grossa

⁊ viscosa. tñ nō ē pñti hīc spasm⁹ q̄ sit anteri⁹ vñ posterius
vel q̄ vñ capit ptem vtrāqz. tertio scientiarum.

¶ Cā tremoris ē res de nā ventit⁹ cui⁹ substantia grossa ē ⁊ sit
mosa q̄ ad cordia mēbra fluit. Et cā spasmī in egritudib⁹
lacertoz⁹ ē repletio. ⁊ in febrib⁹ plurimū adurētib⁹ ⁊ siccis
est inanitiō. quinto morboz⁹ ⁊ accidentium.

¶ Cā spasmī ē tēso nerui aut ex siccitate aut ex būiditate:
qz cū tēdis lacertus versus sui pñcipiū ⁊ retrahit inoluta
rie accidit inde spasm⁹. Particula. ē de rigore ⁊ tremore.

¶ Tremoris cā ē vñtositas grossa iclusa in loco solido cui⁹
nihil repit liberū q̄ nō pōt resolui aditu libero non repto:
pp soliditate corp⁹ ipaz⁹ circūdatiū ⁊ petēs semp eximis
mouet suū pñtēs tali motu. ⁊ cū gen⁹ cāe tremoris sit vñt⁹:
erit gen⁹ curationis eius vñt⁹. ⁊ ē qd diminiuit ⁊ calefacit
castoreum ē medicina spalis in ista egritudine cū bibis vel
supapponit q̄ medicina calefacit ⁊ desiccāt finali desicca
tione. Tremor igit⁹ secūdu hanc cōsiderationē ex cā frigi
da generat⁹. Particula. vi. de rigore ⁊ tremore.

¶ Doripilatio accidit ex humore malo calefacto in corpo
re p laborem vel per aliud etiā si febris inde minime pu
cet. Expositione eius in. vi. epidimiarum.

¶ Virtutis debilis q̄ ē cā tremoris nō ē vñā cā s⁹ sūt mul
te. sabūdātia cibi vt accit⁹ in turbatioe vētris solutioe ma
gna: ex pñtuo sanguis: ⁊ ieiunio: resolutio spūs vitalis
sic accit⁹ in sincopi magna friditas pñtēs poros nerui
adeo qz nō pōt penetrari inde ex vtute motina nisi debile
qd. ⁊ repletio q̄ aggrauat vtutem adeo qz debilitat⁹ in suo
motu. Et ideo reddunt⁹ cause curationis tremoris nō vñt⁹
speciei. Particula. vi. de rigore ⁊ tremore.

¶ Tremor ē frig⁹ subitū graue pp qd corp⁹ in dispōne nāli
positū redit ad dispōne ptra nāz: ⁊ res ē euident⁹ ⁊ manife
sta qz pestis ē frida siue cā ei⁹ sit būor frid⁹ q̄ mouet ⁊ de
currit in mēbra sensibilia. ⁊ in vtroqz statu debellat calor
nālis a repūgitina ⁊ fugit ab ea: cū icedit ⁊ iuenit poros
strictos ⁊ pñctos ⁊ opilatas vias suas ab ea opponente se
sibi tūc reuertit⁹ ad sui pñcipiū. ⁊ postea redit foras nec de
sinit talr agere donec vincat ⁊ calefaciat manifestū corp⁹
aut denicat⁹ ⁊ extinguat⁹ ⁊ mors sequat⁹. ⁊ i statu b⁹ regres
sus ē. pbatōis accit⁹ tremor ⁊ rigor ⁊ dñā itē tremore ⁊ ri
gore ē hec qz tremor sit ex pñbitioe icidēti itra vtutē vo
luntariā ⁊ pōd nāle. pñt cū voluerit qz vtutē aiale cessare a
motu cessat tremor. rigor vō nō ad volūtate nostraz. sit. n.
ex pñbitioe icidēti itra motū rei pūgitine opilatōes faci
ens vñā ⁊ meatib⁹ calori nāli. Parti. vi. de rigore ⁊ tremore.

¶ Frig⁹ mouet manifestū corp⁹ motu impulsu⁹ ⁊ mouet
illud igressu accessiois febris: nec mouet corp⁹ totalr dñ ri
gor ⁊ oripilatio ē accessio qd accit⁹ auti tātū: ei⁹ dispō i cute
ē sit rigoris ē dispō in corpe toto. par. vi. de rigore ⁊ tremore.
⁊ i ⁊ particula febrium. dixit oripilatio est minor rigor.
rigor minor frigore.

¶ Necessē ē i gñatiōe rigoris qz sit i corpe cā morditina: ⁊
moueat ille būor forti motu siue sit cā rigoris res frida vñ
cala. ⁊ iō rigor b⁹ icipe cū accessione febris sit i febrib⁹ hui
tanis ⁊ qñtanis pp motū illi būoris ad exitū ⁊ accit⁹ hui
sile sit cū accit⁹ fastidiū vñ ei cui⁹ ē corp⁹ repletū malis bu
morib⁹ vñ ei q̄ sedet ad solē vñ igrediē balneū vñ frequat
exercitiū. nā qñqz talia frequetaz statz sentit rigore ⁊ ex
bis aliq̄ sentiūt oripilationē. Eius par. d. rigor ⁊ tremore.

¶ Plures qb⁹ accit⁹ rigor sentiūt ipa boraqz calor remāsit i
teriorib⁹ corp⁹ ⁊ sensus frigoris ē tūc i exteriorib⁹ ⁊ nō i
terioribus mēbris. v. morboz⁹ ⁊ accidentium.

¶ Cā mali spūs q̄ egrū puocat mouere totū supiorē lacer
tū pectoris cū lacerto q̄ ē itra costas sunt he tres: aut aliq̄
ipsaz⁹ vtus. s. debilis coartatio ⁊ impulsio in via aeris ⁊ eius
vacuitate ⁊ magn⁹ calor in corde in pulmōe: cū vō oēs cāe
affuerit moris eger statim vel cū aliq̄ difficultate liberat⁹

Particula

et cu vna tati affuerit eger puenit aut ad destructioez aut ad liberationem cito. quarto scientiarum.

Cussus diuturna cessat aliqui p apa qd generat i testicu lis colligatia q e inter istra pectoris i istra gñatiois. expo sitione eius i. y. epidimiarum.

Cussus mltaz cu q egrotas paruz aut nihil expuit accidit his duabz rebz. videlicet hūoz grossicie i viscositate q de uiscari a mēbris nō possunt aut subtilitate hūoz q cu ele uatur ad mēbra eos eleuantia feueruntur dispersi et de scendunt inferius. quarto scientiarum.

C In exaltatioē vocis necesse ē aperiri os nimia vt ingre diaf mlt aer i aperiri gutt vt exeat vox sonora i ideo bi q habet parua guttura hnt puas voces i obiles que cu nō hēant pñsioem cito deficiunt q vero hnt guttura lōga hnt voces magnas i fortes. hz pueri i mlieres i cunubibz hnt vo ces debiles i subtiles pp sui guturis strictioem. particu la sexta de somno et vigilia.

C Subtilitas vocis i ei defectio accidit aut ex hūoz multi tudine vl eoz grossicie i viscositate opilatiū venas q sunt in pulmōe. iij. expositionis eius in. v. epidimiaz.

C Depressio i digestio cibi hz fieri q ē sub ore stōi i iō hz pars stōi ē cā fastidij cū ē in malo statu i precipue cū fasti dium minime ē ex cibo. v. scientiarum.

C Intēpantia venaz suscipientiū cibū a stō caloris domi nio i grossatio sanguis in eis opilatioē fuit cā egritudis i flatine. significat at egritudinē cē i venis ipis adustio q ē in eis appetit rez fridaz q ē in patiete i vomit cibi q i uenit in stō idigest. Et qd aly dicit q cā hz egritudinis ē apatio meatuū stōi q pūngunt itestis apate calido san guineoz sanguis est valde grossus i humoribz melicio est vicinus satis. tertio scientiarum.

C In apate epatis calido magno vel duro sentit paties do loze in furcula tensionē sequetē vene pūne ptis dextre i nō tensionē pellicularū. i in apate laterū dolor furcule pel licularz sequit tensionē. secundo scientiarum.

C Quotiescūqz senseris cibū nec accit tibi gurgulatio nec i flatio nec tremor nec singult. i in ueneris i stō rugitū que nō pfueras sentire aggranariqz stōus ab eo cibo i desi deras vt exoneret inde vl accidat cructatio i repit ali qñ cū eo angustia spūs. tūc sine dubio certus ē q stōus ex cā tremoris restringit supra cibū. iij. morboz i accidentiū.

C Qui hz epar debile color ei est albz cādidus i primio san guine que generat q i splenē hz debile calor eius ē lētigio sus ex humore melancolico q sanguini ē cōmixtus. expo sitionis eius. secundo epidimiarum.

C Solutiois yring q dñ sitis fortis cā pma ē mala ppo ca lida aut sicca aut pposita ex vtrazqz accidēs stō vl ei ozi. i secūda post stōz i ipsa mala ppo accidēs epar i eius con cavitati. i accidēs silt mēri i pulmōi q extendit se ad stōz i siltm auget. sexto scientiarum.

C In statu quibet somnū būectat i vigilia siccat. i somnus de nā sui nō calefacit neqz ifridat. hz cū repit in corpe calo re ex corruptioē humoz frigidaz ifrigidat corpus ppter sui humectationē ad caliditatē febris. i pp sui vegetatio nē circa calozē nālem. Si vō fuerit de genere colere de purat eos i ipos dimittit in corpe i sic ifridat corpe. iij. expositionis eius in. vi. epidimie.

C Cāe egre pmitit cū repiūt corpora a supfluitatibz mun da qd corpiū accit ex ipsaz malitia ē modicū eius dices sus a corpe ē veloz i cū repiūt corpe habere multos vl ma los humorez qz actio ē in eos sicut actio flāme ignis i li gna pinoz pinguiū vel sicut actio licij accens i sulfur. Sexto expositionis eius in. vi. epidimie.

C Purit accit ex hūozibz morditiū acutis acetosis vel falsis. Sexto expositionis eius in sexto epidimiarum.

C Non ē mix si is q frequētat coitū debilitat. qz totū cor

pus euacuat in eūone ipa cū euacuet p eū spūs i hūozes i ei addita ē delectatio q sola pncipalr. extinguit spūalem vtutē i debilitat eā nā fuerit qdam qbus supuenit fortis delectatio i mortui sunt ob hoc. par. vi. de spermate.

C Cā egestiois frequēter exercitio ē vna ex his tribz rebz aut debilitas in stōz pp cām male pponis quēadmodū notū ē aut hūozes morditiū mordētes in stōz i impediē tes ipm ad expulsiōē multitudine sensibilitatis nāliter vel pp vlcus. vi. morboz i accidentium.

C Cāe q corpus ad secessuz supfluitatū morditiūz frequē ter stimulāz qz sunt. videlicet vtus mālīs q cū cibis in corpa descēdit supfluitas morditiūz descēde a corpe ad lo ca vētris i supfluitas morditiūz generate in stōz aut in ventre. Sexto morboz i accidentium.

C Mēbroz exteriūz friditas i strigit vētre spz i mēbroz iteriūz friditas lenit vētre sempz forte hernia ipa addu cit. quinto expositionis eius in. vi. epidimie.

C Cū replet itestiniū qd dñ colon accidit ide accidētia ma la stō. dolor i pūctio. qz B itestiniū cū replet extēdit i ac cidit tūc dolor siphacōz circūdat stōz i itestiniū i stōus i frigidat i silt extēdit lacertus q extēsus ē supra stōz i in testiniū i stōus infirmat i silt extēdit lacertus q extēsus ē supra stōm i intestiniū ad extensionem itestini i patitur stōus ex hoc. par. vi. de clisteribus.

C Dolor cū dormitatioē pedū in egritudibz renū accit pp societate q ē inter renes i pedes p venas positas supra ipi nā quaz vna vena pcauat alia vena magna pulsatilis no minat. primo expositionis eius in. vi. epidimiarum.

C Cāe aspitatis mēbz lenis sunt tres. hūozes. scilicet acuti de flue tes ad cū excoziales i radētes ipm. medicine acute illud idē agēteaz ipm i corpa extranea sūt solidata vt fumus i puluis. Et cā q aspitare dissoluit ē piguis būiditas i lenis mādēfacies i būectas. secūdo morboz i accidentium.

C Accidit multoties q vniū accidēs puenit ex egritudine. i se cū dū puenit a pmo. i tertiu a secūdo. i quartū a tertio. viij. morboz i accidentium.

C Būiditas albuginea maior vel minor qz dñ nocet visui i grossior diminuit acie visus i spicit ea q sunt a lōge i nō discernit q sunt ppe i grossior valde sicut accit in decursu aq phibet visum. Et cū operit ab hz grossitate aliqd ei qd declinat a pupilla i aliqd nō operit i spicit ex ea pre qd li bet p se. nec pōt videre multas res silt i in medio pupille ē aliqd būiditatis grosse i in circuitu ei ē būiditas clarioz. inspicit oia ac si ea ispiceret p foramen. Et cū corpa grossa sunt sparsa i diuisa in loco hz appet patiēt q videat qua si mūscas euolare exteri. i multoties etiā imaginat tpe excitationis a somno qz similitudines figuraz. i hoc vt in plus accidit pueris i his quoz caput repletū ē vino vl alia re. quarto morboz i accidentium.

C Quēadmodū is i cui oculis descēdit aq imaginat q ea q sunt itra oculos suos sunt extra. ita accidit i lingua. qz vtus p quā fit gustus necessario adducit dispōnē q litatis exitis in ipsa lingua ad ea q sūt extra. i huius cā ē motus eius qd gustat ad ipsaz mās exteri exiē. i imaginat q i cibis sit acetositas vel falsedo. quarto morboz i accidentium.

C Ritus fit ad tactū pūi q sunt in subasellis i sunt i vo lis manuū i pedū. i silt fit ad visus rerū derisoriaz i eaz auditu. i ei non ē aliquacūqz causa nota. particula sexta de moribus inenitabilibus.

C Ait Moyses. hoc dictū ē vepz qz ritus ē de specialitatibz hominis. i est notorium qz omnis specialitas sequitur for mā speciei sicut inueniuntz sit ipsa specialitas de speciebus animalis vel minere i ideo nō assignat cā in talibz. nec est perquireda cā ritus neqz ceteraz specialitatum.

C Alal differt a plāta gradibz quinqz quos exquisitor rez

In his mltis
sue expmptis

vox debilis

propter
multos
humores

vox defectio

inflatio de

opit pnt

plures

epa debile

splen debile

Sitis forte

Somni effusio
de se

primus de

de coitu frequenti

inuenit in nā. Primus gradus ē quo aīal elōgat a plantis
vno sensu: ē aīal vñ tantū sensus habet. s. sensus tactus
Secūdu ē additio tactui sensus gustus. Tertius ē aīal ha-
bēs cū his duobus sensu odorat. Quartus ē additio his tribus
sensibus sensus auditus. Et quintus ē additio his oībus sensus vi-
sus qui sensus in talpa formatur et ignoratur si in illa com-
pletur: tertio de spermate.

Explicit septima particula.

Incipit octaua particula de curationibus egritudinum
cōmuniter assumptarum.

Diximus in quo sunt hūores mali subtile:
ciba cibo multo: et in q̄ contrariū: cō-
trariū. Cū autē vīrus ē debilis et ignorat cibi quā-
titas necessaria: mutatio cibi ad diminutiōem
securior mutatiōe ad additionē: q̄ potes cibū
attigere et nō potes eū diuiniere q̄ ad stomachū iā descendit.
Expositiōe eius in secunda acutiorum.

Digestiōe hūorū iter oīa adiuuāt q̄ calefaciunt tēpate:
quorū qdā sunt cibi: qdā potus: qdā distillatiōes: et qdā em-
plastra: et in hoc genere sunt fricatiōes et balnea tēperata.
Secunda expositiōe eius in prima epidimiarum.

Dūorū crudorū modi duo sunt. vnus subtilis et aquosus:
et alius grossus et viscosus mēbris collocatus. Subtilis autē et
aquosus oīa te euacuare cito anteq̄ calefiat a calore febris
et pūgēs redeat et rosiuū et grossus et viscosus anteq̄ fluat di-
gere te oīa. expositiōe eius in prima humorum.

Accidit q̄ quis patit̄ egritudines tres. vñ in fine pncipij
aliā in pncipio augmētī. et tertiā in fine ipsi: et eger morit̄: et
nō ex cā ipsi egritudis in fine pncipij vel eius q̄ i augmētī
pncipio. sed ex causis eius quā patitur in fine augmētī.
in temporibus egritudinum.

Oīa nos prius ingere et scire status vīrūtū triū pncipiorū:
videlicet cordis cerebri et epatis. qd̄ potius ē et meli⁹. et de-
inde status vīrūtū mēbrorū habētū oriū ab his arteria-
rū. s. nernorū et venarū. et postmodū status vīrūtū mēbrorū
aliorū et manutene eos sicut ē in tēporib⁹ egritudinum.

Egritudines in pncipio suarū fine sunt debiliores: et i statu
fortiores. et tēpib⁹ medijs inter illa et status iter fortitudi-
nis et debilitatē medicorū. circa vō status tēpora ē cū rebus
quietatūis. et in pncipio et in fine cū rebus egritudini con-
trarijs insitēdū. et p mensurā partiū oīa eē illud qd̄ ē tēpori-
bus medijs faciendū. In tēporibus egritudinum.

In morbis ad pegeredū durus nō succedit ilico sapiētis
actio: ad quā itendit: nec post lapsus tēporis et reiteratiōes
medicīne pluribus tēporibus propinate. Expositiōe eius
in secunda afforismorum.

Oporet te adeo disponere cōsiliū tuū et adiutorij vt nō
augmētēs egritudinē nec diminuas virtutē egroticā et ad
recipiēdū longa impulsione egritudinis pparata. et seruare
ista duo i vītrāq̄ parte sūt est difficile. q̄ et si diēta digestiōi
egritudinis sit vtilis: tñ inutilis ē virtuti. et forte nocumen-
tum eius maius ē iuuamētō. Libus vero et si vtilis ē virtu-
ti ē inutilis egritudini digestiōe egritudinis plangendo.
q̄re tū q̄ sunt magis necessaria et magis vtilia. debes semp
tequi. prima ad Hlaconem.

Non vacaueris in aliquo tempore a malitia regimie cū
nō prius scis quādo erit status egritudinis: et id ideo quoniā
si nō pspexeris egro i regimie a pncipio egritudinis secūdu
ppinquitatē status eius et elongatiōe suū: tu ledēs egrum
certe nocumētō magno. prima crisi.

Corruptio humorū cū accidit cū vīrute debili: talis egritudo
incurabilis ē oīo aut difficile curabilis et laboriosa et
tpe longo si inueneris medicū sapiētē tūc egritudo bñ
nō cū aliquo est curāda: imo patientis virtus nutriēda est
et vniūscīda quousq̄ cōfortet vt euacuatio nō noccat ei. et
si nocuerit sit nocumētū eius leue vt medicus egritudinē

ipsaz incipiat tunc curare. ix. ingenij.

Caueas quātū potes vt humores frigidos grossos et vi-
cosos nullo mō calefacias fortiter cū reb⁹ liq̄facientibus
ipsis. nā ex talib⁹ humorib⁹ eliquatio generant̄ ventosita-
tes que nō possunt resolui neq̄ spargi. Et cū bi humores
sunt intra duas tunicas intestinorū magis sunt nocui. sed
tales humores debēt curari cū his q̄ diuidūt et diminūt
abiq̄ forti caliditate. cū purgatio corporis h̄ fieri aut p ex-
tractionē sanguis: medicīnā solubile vītris vel vomica:
multa fricatiōe motū oēm aut p balneatiōe i balneis:
et spāliter cū iunctiōib⁹ calis dissolutiuis iunctis sup̄a cor-
pus aut p abstinentiā a cibo. tū aut eua corpora egrotū p ea q̄
conueniunt eis magis. vltima ingenij.

Oporet te occurrere cū euacuatiōe dū hūor ē furiosus
ante virtutis defectū: et caloris febrilis augmentū priuq̄
ad aliquod mēbrorū nobilis ipse fluat. et expositiōe eius
in primo afforismorum.

Corpa fortia sustinet euacuatiōe subitā. obiliq̄ necesse
te habet vt egrediat̄ ab eis si vīrus patit̄ supfluitas iucces-
sue. et i vīrute defectū euacuatio ē cōhibēda etiā si nō exie-
rit supfluitas tota. expositiōe eius in prima afforismorum.

Digestio egritudinis ē mutatio humorū a statu cōtra nās
in eū q̄ secūdu nā facta a mēbris radicaub⁹ cū sunt fa-
na. Cū vero sunt egra: q̄ egritudo collocata ē in ipsoz cor-
porū substantia pubitatio adest magna de egro q̄ nō possit
curari nisi pulis ad ea mēbra redeat virtus q̄ necessaria ē
eis. secūdo expositiōe eius in pma epidimiarum.

Humores ad interius cū declināt oīa te attrahere ad ex-
terius. et cōuerſo cū declinant ad posteri⁹ oīa te attrahere
anteriorē et cōuerſo cū declināt ad vñ laterū ad aliud at-
trahere te oīa. expositiōe eius in primo humorum.

Cū egritudo declinat ad pectus et stōm̄ restrictio manuū
et pedū humorē nociuū attrahit ad diuersum. Et silr sup-
fluitas cū declinat ad caput vī vīrē ad diuersū attrahit
medicīne morditiue manibus et pedibus applicare. expo-
sitiōe eius in prima humorum.

Oporet te euacuare hūores tēporib⁹ accessiōnū p supi-
flum sanguis narijs. s. vomitū vel silibus. tēporib⁹ vō ge-
tis p inferius vīnā vel assellatiōe vel silibus illis. secun-
do expositiōe humorum.

Qui diuturnis egritudinib⁹ affligunt̄ subtili indigēt cō-
silio. et horū multis iussit ad liberationē h̄ cōsiliū tan-
tum. vidi enī multos patētes dolore iuncturariū aimā et
epilepsiā fuisse liberatos pfecta liberationē cōsilio tali. Et
patētes diuturnā epilepsiā adiunatos eē h̄ cōsilio non
modico adiutorio. Et hoc cōsiliū ē frequetatio ciborū ex
quibus generatur subtilis chymus. Assuefactio fiborib⁹
mīe et abstinentia ab omni cibo in quo est egritudo. Par-
ticula. vi. de cōsilio subtili.

Libum nō modicabis tēpore quantitate et qualitate sui
natura eo ad curationem egritudinum est contenta. v. ex-
positiōe eius in. v. epidimiarum.

Multos egrotantiū virtutis et corporis fortitū notorū mo-
dorū curam iōga pibitiōe ciborū et exhibitiōe medicie si-
mul ab h̄s accidentē. Et aliquos modorū notorū virtutis
debilis quibus sine opib⁹ accidit curam pibitiōe ciborū et
fricatiōe multa manuū et pedū et fricatiōe etiā iucturariū
oīz spīne et restituta ē virtus egrotantiū et pfecte sūt libe-
rati. Et aliquib⁹ ipsoz feci cōtrariū vīrās eis ciborū absti-
nētiā et porrigēs eis cibos. Parti. vi. d examinatiōe medicī.

Quā pluribus hominibus affligit̄ et aliquib⁹ ipsoz aquam
frigida secure et indubitanter omnibus tēpib⁹ iue egritu-
dinis propinam. et quibusdā ipsoz dedi aquā ipam aliq̄ et
raro qd̄ medicī ali facere abstinēbāt. Cū aut febris patiē-
tis erat adurēs purā nec erat in parte vītris aliquod apa-
patiēti aquā frigida et sine dubio aliquo ministrabā. et cū

Particula

dam alij dabam nō secure sed cū dubio. Et dicebā pūit⁹ q⁹ hic egrotans si nō biberit aquam frigidam proculdu-
bio moriet. et si biberit de salute eius speratur. et p⁹ deū glī-
bet de cuius salute sperant p⁹ aque frigide potus a morbo
potu ipso liberatus est et ad salutem peruenit. Particula
secta de consuetudinibus.

Consiliū neruorū est mediū inter cōsiliū sanorū et egro-
tantū. et vigilie eis vtp⁹ plurimū sunt noctue. Dimissio autē
consuetudis ē valde timorosa. nō solū in cōsilio neruorū
et similitum sed in consilio infirmorum. v. ingeny.

Quantitatē aque frigide a febricitante bibente tpe for-
tis sitis oēs esse illas quā infirmus bibat absq⁹ aeris retra-
ctioe. et res frida p⁹hibet digestioē excepto secaniabin in
quo virtus est incisiva. Expositioe eius i prima acutorū.

Far ordeī iuuaminibus suis humectatione. s. et clarifica-
tione virtutem corroborat. et a malis humoribus mundi-
ficat spiritus instrumenta. que duo iuuamēta in nullo alio
aggregantur. Cum vero egrotans abhominatur far ordeī
nullus cibus ē adeo sibi vitilis post ipm quēadmodū pi-
sceo lapides habētes coquinati cū aqua porro aneto sale
oleo tempato. et in defectu ipsoz pisces alij proximi eoz
nature. Et oēs te ante cibū ipsius ex stirupio acetosis aliq⁹
sibi dare ita q⁹ ipsius mēbroz neruorūz aliq⁹ egrum nō
sit. primo acutorū morborū.

Secaniabin q⁹ datur egrotati ad mūdificatioēz aptio-
nē et p⁹parationē meatū sumēdū ē necessario ante aquas
ordeī p⁹ duas horas. q⁹ cū sil vel vno tpe accipiunt ex eis
in sōm motus oritur inequalis q⁹ nō cōueniant inter se.
Expositionis eius in tertia acutorū.

Constrictio egestionis egestionē adiuvat. q⁹ auget et for-
tificat ipsas contra naturā. et forte b⁹ est causa destructio-
nis. generant enim febres secundum species sui diuersas.
et apata manifesta et nō manifesta secundum sui diuersas
species. et facit furere dolores quēlibet ex grossis humori-
bus ortum. et debilitat virtutes naturales. et corrūpit ope-
rationes animales inducendo grauem somnum et mentis
permixtionem. Particula. vi. de clisteribus.

In corpore eius qui laborat labore forti intantur q⁹ per-
tinent ad lassitudinem et bibit potum copiosum post cibū
exercitium operatur. superfluitas colerica propter labo-
rem et superfluitas cruda et indigesta propter exercitium
extra tēpus congruum generatur et grauiamen maius isto
in illo accidit. cum ex his duobus multa superfluitas hu-
morū in corpore aggregatur. tertio expositionis eius
in prima epidimiarum.

Somnus est res nociua ei qui habet humores frigidos
multos. et ideo nocet in principio accessionis febris et ven-
tri apostemato. quia calor interiora corporis subintrat. et
subintrat cum eo sanguis. et ei cuius humores sunt crudi
pauci cū virtute debili somnus confert. Expositione eius
in prima humorū.

Somnus in principio apostematūz quem sequit⁹ febris
augmentat febrem. Expositione eius in. vi. epidimiarum.

Ira et tristitia sunt egritudines anime. sed in ira calor na-
turalis intēditur et dilatatur et colera generat⁹ et in tristitia
constringitur calor naturalis et humores frigidi et flegma-
tici generantur. quare indigeo ad humores frigidos et flā-
ticos calorem naturalem pusillum nō solum motibus cor-
poris sed motu anime excitare adyeciēdo motibus corpo-
ris iram vt calor naturalis dilatetur et humores ad exteri-
us currāt. Expositione eius in prima humorū.

Cogitare alacria et ea inspicere dilatāt animam et iocun-
dat et dilatāt naturalem calorem. Et similiter cogitare tri-
stia et ea inspicere animam et calorem naturalem coartat.
secundo expositionis humorū.

Somnus q⁹ semp humectat vitilis est egritudini in de-

clinationibus suis manifeste et vitilis siccitati ventris. rece-
ptus enim aer p⁹ attractionē sui caliditate ventrem siccit.
et somnus humectat eū. Particula. vi. de somno et vigilia.

Quiescere facit omnem sincopim prouenientem ex su-
bita euacuatione vinum cum aqua frigida temperatum
et precipue in euacuatione eoz q⁹ defluūt ad sōm vel ad lo-
ca proxima sibi nisi prohibeat hoc calidum apā existēs in
aliqua pte vētris aut fortis dolor capitis aut egritudo im-
mutās mentē. aut febres adurēs. aut egritudo idigesta. nā
in hīs statibus oibus prouenit ex potu vini magnum nocu-
mentum q⁹ difficile curatur. prima ad glauconem.

Quietant fortem dolorem apostemosum corporis ma-
nufacta sapa oleum et modicum cere dissolute ad ignē ap-
positaq⁹ cum lana pingui frigida in estate. tepida vero in
hyeme supra loca. et in his emplastra sunt similiter operā-
da secunda ad glauconem.

Oportet nos prouidere in specialitatibus naturarūz q⁹
nouū quosdam qui impediti in principio noctis amiserunt
horam principij somni et nō potuerunt dormire in residuo
noctis. et aliquos qui cum gustant far ordeī abhominatio-
nem subito patiuntur. et aliquos qui cum far ordeī bibunt
sentiunt in stomacho acetositatem. v. ingeny.

Doloris prouenientis ex vitiositate fumosa specialis cu-
ra est appositio magne sicie in igne. et putabis huiusmodi
modū cure esse modūz artis magicę sine sit egritudo
in intestinis siue in ceteris membris corporis. quia ipsa ho-
ra appositio sicie euanesceat dolor et sanitas pristina recu-
peratur. Et cum in loco est humor fumositatez ipsam ope-
rationē dolor certe reuertitur et tunc appone iterum siciam
supra locū doloris quousq⁹ dolor cesset et euacua postmo-
dum humorem ipsum. xy. ingeny.

Medicine facientes cessare dolorem et sunt quibus am-
miscēt ea que dormitare faciunt sensus et inducunt som-
num nō debent porrigi nec propinari nisi in magnis et for-
tibus doloribus et clamoribus vt forti colica calculo vigilis
angustiosa dissoluenti virtutēz tussis forti et inquietis que
affert patienti nocumentum sanguinis. s. sputum et fluxu a
capite fluētū forti et maligno que vtro sit minus male his
que predicimus sufficienter curantur cum medicinis nō
facientibus dormire. viij. mermir.

Cum ad quietandos dolores medicine in quibus intrāt
dormitancia colligantur oportet attendere circa tria. Pri-
mum est vt faciant dormire sensum. secunda est vt etiā
dispensationem ipsarū nō sequatur aliqua pestis que re-
maneret affixa membris. et tertium vt adiuetur membris
egrotans ab eis adiutorio magno vel per resolutionēz hu-
morū generantium egritudinem vel per eozum mundi-
ficationem vel per eozum nature immutationem et repa-
rationem. Et puto Silonē dispēssasse medicinam suāz post
inspectionem istoz triū que medicina ē antiquior et famo-
sior ceteris medicinis. ix. mermir.

Cū in egritudine ē accidēs forte quod nocet virtuti oēs
medicū curam egritudinis pretermittere et opponere se
accidenti cū disturbantibus et facientibus ipsūz a nocumē-
to cessare suo. egritudinē etiā si augmentent vt eger a de-
structione cui proximat verberetur. postmodū vero medi-
cus de nocumēto ipsius accidentis securus redeat ad cu-
ram egritudinis quam dimisit. xy. ingeny.

Accidentia virtuti nocentia quibus oēs medicū oppo-
nere se festinanter et pretermittere filiū egritudis et eius
etiā causas si quod p⁹hibet accidens inutile sit ad expellē-
dā egritudinē et eius cām sicut dolor vigilie et oēs euacuo-
is species cū augentur. et pre omnibus accidētibus. sincopis
est acutum. xy. ingeny.

Cum dolor mēbro infixus p⁹ immutationē purgationēz
vel attractionē ad partē oppositā nō recedit significat q⁹

Consuetudinis dimissio

far ordeī

pisces lapidosi

Apostosi sibi morbo

Secaniabin ad aquas

Constrictio egestionis

In corpore eius qui laborat

Somnus est res nociua

Somnus in principio

Ira et tristitia sunt

Cogitare alacria et ea

Somnus q⁹ semp

Accidentia virtuti

Cum dolor mēbro

Consuetudinis dimissio

far ordeī

pisces lapidosi

Apostosi sibi morbo

Secaniabin ad aquas

Constrictio egestionis

In corpore eius qui laborat

Materia fluente ad oia sumitates ad palatum vel ad
vtrāq; vniūā: ad nares attrahere pcura p medicinas mor-
ditinas oppositas naribus. ⁊ filī procura attrahere ad os
mān fluente ad oculos per gargarismū cū medicis mor-

Calefaciens plexionem que iam egressa est a suo proprio tempore ad frigiditatem ut ad suam reuertat temporemque secure et confidenter. Infridare vero quod iam calefactum est non est ita, sed facias hoc cum cautela custodia et timore.

ordines penitus

Particula

qz nisi ea que sunt circa membrum qd vis infrigidare sint fortia: creditur qd accidat ex rebus frigidis maximū nocu-
mentum. Eadem particula.

Medicinas supponēdas epati oz habere stipticitatem cū subtilitate: vt subtilitas ipsaz stipticitatē introducat sic sunt res aromaticæ. et ex eis melior est qz istas duas vir-
tutes. stipticitatem. s. aromaticitatem. In arte parua.

Stomachus et epas idigent reb' stipticis pte mēbris ce-
teris: quia hec membra duo sūt nobilia dispōne nobili: et
oz quodlibet ipsorū agere operationē sibi specialē pfecte
tempore sanitatis et tempore egritudinis. p. i. geny.

Febrem quotidianā impossibile est esse absqz egritudi-
ne stomachi: sicut impossibile est quartanam esse absqz egritu-
dine splenis. p. io ad glauconem.

Medicina composita ex pluribus simplicib' nō est vtilis
cūlibet egritudini: cui aliqua ipsaz simplicium est vtilis.
ipsa. n. simplex est vtilis tantū sibi: sed inuenta est eaz cō-
positio: vt vna medicina pferat pluribus egritudinibus: quarū
quolibet idiget aliqua simplici: etiam si medicina ipsa com-
posita sit vtilitatis parue. octauo micemir.

Cataplasmata humidū pferunt apostematibus pueniētib' ex
colera: et cataplasmata siccū pferunt apostematibus pue-
nientibus ex sanguine subili aquoso: et cataplasmata tēpera-
tum: et est suppositio corporis calidi tēperati: pferunt hūori-
bus grossis et viscosis eos subtilians et icidens. Expositio
eius i secunda acutorum morborum.

Egritudo dyabetes raro accit: ego nō vidi eaz vsqz ad
hec tempora nisi bis. vi. scientiarū.

Moyse. et similiter ego nō vidi eam i occidente contin-
gere: nec audiri ab aliquo antiquorum doctorū meorū qd
viderit eam. sed tñ hic i egypto vidi aliquos patientes hō
egritudinem infra decem annos plusqz viginti. et hoc signi-
ficat qd egritudo hec multotiens generatur i regionib' ca-
lidis: et forte accit in regione egypti saporositate aque nili
quam homines bibunt.

Prima pars diei similis ē veri. proxima estati. tempus
vesperinum autumnū: et vltima hyemi. et ideo egritudines
autinales acute et mortales: et hora vespertina fortifican-
tur magis et epacuuntur accessionibus suis. Expositio eius
i secunda humorum.

Melior ventis est qui deserit ex mari magno: et huic in
bonitate proximū est qui ex montibus deserit. et peior
qui ex latrinis paludibus vel locis madidis est delatus: et
medius inter hos est qui ab alijs locis deserit. Expositio
eius in tertia humorum.

Dec duo mēbra. s. oculus et os stōi nō sustinet suppositi-
onē rei pōderose deforis: et oculus minus sustinet hoc qz
stōis: adeo qd medicamur ipm cūz medicis nō ponderos
de his que liniunt super eū. secundo ad glauconē.

Curatio a qua nos incipere oportet: et qua adiuvamur ē
expulsio cause dissoluetis et destruentis virtutē. y. i. geny.

Greci cūz in cura egritudinis sunt stupefacti: permittūt
naturam cum egritudine preliare dicentes qd natura do-
cta a se nouit complexionēs membrorum: et vnicuiqz mē-
bro ministrat qd sibi simile est ex cibo. Et cibus est cura q
sufficit tempore sanitatis et tempore egritudinis. Particu-
la sexta de clisteri.

Ait filius cor. oē id qd vis mūdificatū esse siue supppo-
nas corpi siue ppines sit tepidū. Qd repercutiū et repri-
mitiū sit fridū vt aqua puteoz. Qd aperitiū sit calefa-
ctum: et solutiū vō sit pax magis calefactū mūdificati-
uo. Et cū itrudis ad gescēdū dolorē iterius aut exteri: fa-
cias medicinā tepidā. et cum dubitas de sincopi propines
medicinas cum aqua frigida.

Ait filius cor cum experientia omne stipticum habet in
se aliquid solutionis excepto mirto in qua nullo modo re-

peritur virtus aliqua solutius. et omne solubile habet i se
aliquid retentionis per stipticitatem.

ExPLICIT particula octaua.

Incipit particula nona continēs affozissimos depēdētes
a curationibus egritudinū specialiter assumptarū.

Amores frigidi et flegmatici: epilepsie
cura est mutatio etatū ab humido i siccū: et mu-
tatio regionū exercitiū: et dicta p m eandem
rōem ab humido i siccū: et purgatio cum me-
dicinis. Expositio eius i scda affozissimorum.

Cum vides fluxū sanguis nariū pscernere ex fluxu ipso
successiue fluēti nō negligas nōmare venā man' ex ea p-
te qua defluit: et stringere extremitates cū vitiis lineis et
supponere sitiā i hypocōdry: ex ea parte: maxie qua de-
fluit sanguis. et hoc totū fecim': et cessauit sanguis qui flue-
bat. sed ea que superapponunt naribus vel liniuntur frō-
ti ex doctrina doctorū veterū probauimus et iuuenim' oia
debilia. Particula sexta de flobotomia.

Cum alicuius cerebrum puenit purgari p fluxū fluētes
ab auribus. et ex ipso fluxu subito cessante accidit sibi stu-
por vel vertigo: ex incitatione dicti fluxus et attractioe ipi
ad aures cum medicinis aperitiuis videntur dominū hu-
ius status adiuari ex hoc statim. secundo expositio eius
i sexto epidimiarum.

Patientibus fortis dolores vt emigraneas et familia ex
grossitie sanguis vel frigore i interiorib' pdest por' vini pu-
ri post cibum vel cum cibo: et eos adiuar adiutorio mani-
festo: et cessat eoz dolor caliditate et subtilitate vini. Et idē
facit panis vino ifusus: et far cū vino: qz ex cōmixtiōe vini
puri cum cibo accēdit fumus calidus ad loca doloris: ex q
i pūb' oium mēbroz dolentiū equalis calitas generat: et
auget ipsa absqz fumositate que poros aperit ipsoz: et sub-
tiliat humores solidatos i ipsis: et generat fomū longū et
calefacit mēbra circūadiacētia membro dolenti: et dilatat
eorū poros: et resoluit ptenū sui qd dolorē pstat. et hec oia
naturaliter habet equalis caliditas generare. secundo ex-
positione eius i sexto epidimiarum.

In fluxu sanguis nariū q nō cessat p appositionē sitiē in
hypocōdry: oz te apponere sitiā in occipitiū cū aliq in-
frigidate caput. expositio eius in. vi. epidimiarum.

Mucillaginē narium aquosam et idigestā phibem' cum
rebus que odoratu trabuntur: et cum rebus que distillant
i aures. p. expositio eius humorum.

Corizē dñis oibus i sui principio sternutatio nocet: quia
tunc humores sunt crudi et indigesti. et similiter coitus. ex
forti nāqz motū augmentatur repletio capitis: et tunc mē-
bra capitis et pectoris idiget gere et ocio: et calitate tēpara.
ad digestiū motū augmentat repletio capitis: et tunc mēbra
capit' et pectoris idiget arte et ocio: et calitate tēpara ad dige-
stionem humorū crudorum: et cum sistit fluxus et resolunt
per sternutationem ipsi humores iaz digesti: et euacuant.
expositio eius i p humorū.

Conuscationes quas videt aliquis oculis sunt ex humori-
bus: quorum substantia et color sūt hūi humiditati albugi-
nec itra cristallinā et corneā collectis. prima humorū.

Dolores capitis allectiuntur per strictionem capitis. cūz
humores qui faciunt dolores caliditate indigent tempe-
rata. prima humorum.

Sternutationes sūt viles hūorib' aquosis: et inutiles hu-
morib' colericis mouētes et augētes eos. pma hūoz.

In cura vigilarum stringe manus et pedes egrē tempo-
re quo dormire consuevit: et cūz stimula et fatiga vt nō dor-
miat nec oculos claudat: s. eos sp. apertos teneat: et demū
ligatura strictio soluta: lucerna ablata. oī motū locutiōe et
strepitū phibita dimiste egrū dormitūz. somnū pūdo i

tertia expositionis humorum.

C In stupore accipio instrumentum oris sicut ad notatur buccale: et pono in eo aliquos cibos molles et liquidos et posito ore ipsius sumitati lingue patientis ad inferiora: depresso effundo in meri cibos quos dictum continet istis: Particula. vi. de moribus incurabilibus.

C Fortasse alicui qui iacet more supino tota nocte accidit ex superfluitatibus apoplexia. Particula quinta de moribus incurabilibus.

C Lurani puerum epilepticum et eum perfecte liberatum per mundificationem sui corporis cum sirupo acetoso squillitico: et non indigui cura alia nisi ipso. Particula sexta de pueris epileptico.

C Lesat sanguinis fluxus fluens ab aliqua nariu per apertione sitie super epar vel splene ex ea parte qua defluit. Et cum ab ytriusq; naribus defluit multus et furiosus, cessat per appositionem scitiarum simul latere in vitroq; septimo ad glauconem.

C Quod egritudines et pestes operationum sensuum absque apostemate accit ex mala complexione cerebri: que mala complexio aut est in ventriculis cerebri aut in arterijs et venis sparsis per totum cerebrum: et in humiditate diffusa supra ipsius corpus: et in ipso corpore proprio cerebri: et quod ipsam malam complexionem scire specietenus est difficile oportet me dicum ad hoc sciendum plurimum laborare. iij. scientiarum.

C Melancolia melancolica ex sanguine melancolico qui in venis est generatur et egritudo cerebri: forte est ex causa vniuersali: et forte est ex sanguine permutato tantum in cerebro aut ex humore melancolico in ipso fluo qui est ex combustionem colere citrine vel sanguinis grossi. Lur vero egritudo hec generatur ex sanguine melancolico qui occupat totum corpus incipit a flobotomia vene: et si tantum in cerebro ipsa sit egritudo. iij. scientiarum.

C Generalis cura frigiditatis apostematis cerebri videlicet litargie et calidi apostematis cerebri. si frenesis in sui principio est flobotomia et effusio olei rosati cum aceto supra caput ad expulsiōem humoris nocui cuiuscumque in eo existit: et quod barum egritudinum aliqua est cum vigilia et aliqua cum stupore inducenda est quies illi qui vigilat et excitatio et stimulario ei qui habet stuporem. xij. ingenij.

C Apostemate cerebri completo cum vigilijs vel stupore statim super caput eius qui habet vigilias infunde aquas decoctionis papaneris albi: et lini narium extremitate eius et faciem cum aliquo cerebri infundante: et in eo qui habet stuporem calefac humorem grossum. xij. ingenij.

C Cum he egritudines due: litargia scilicet et frenesis prolongantur: et ad statum perueniunt ad digestionem alicuius ipsarum calorem: et ad digestionem alicuius ipsarum sitas operamur. xij. ingenij.

C Cum augmentum litargie completur lini palatum eius cum medicinis fortiter morditiuis: et post hoc operare medicinas prouocantes sternutationes et appone supra caput medicinas simile operantes: sicut quandoque sinapium superapone. decimotertio ingenij.

C Cum cephalaea accidit ex vigilijs utatur patiens dormitione: et quiete tota die: et circa vespas intret balneum: et nutriatur cibus generantibus bonum sanguinem non calefacientibus ut est far ordeus et cibetur lactucis que generat sanguinem laudabilem non calentem et cibetur etiam caulibus qui extinguunt et siccant fumositates: et ex leguminibus comedat lentes: et bibat aquam: et cum stomachus humectatur aqua fugiat mala granata citolia et similia: et mane ingrediatur balneum: et infundat super caput suum aqua calidam pluribus vicibus ad resolutionem fumositatum: et aliqui patiuntur cephalaeam in declinatione morbi reliquie cum mouentur. ij. mirmir.

C Dolor oculi cuius est debilis cataplasmatum oculus semel vel bis in die cum spongia infusa in aqua decoctionis corone regie et fenugreci: et cum est fortis cataplasmatum dicto cataplasmate pluribus vicibus et logioribus horis. seipimo mirmir.

C Epilepsia et stupor principaliter proueniunt a cerebro et stuporis locus est ab operatione voluntaria. et locus somni ad excitandum difficilis est ab operatione sensitiva: sicut spasmi epilepsie locus est ab operatione voluntaria: et angustie locus est ab operatione sensitiva. quarto morborum et accidentium.

C Aut Moyses. Stupor est somnus: ad excitandum difficilis est ex perturbatione operationum: et cum spasmi epileptici et angustia est ex amissione operationum sicut vñ.

C Cephalaea cum accidit ex caliditate vel frigiditate est fortis: et cuius cephalaea accidit ex siccitate est debilis: ab humiditate vero nunquam accidit dolor: et multitudo humorum in capite grauedinem generat: et cephalaeas nisi forte accidat ex eis opilationes: et nunc cephalaea est secundum quantitatem opilationum. secundo mirmir.

C Oportet id quo auris curatur esse temperatum et tepidum: et nos quodque operamur ad responsores dolorum auris qui prouenit ex materia pinguitina lac mulierum et albumen oui separatim et per se. et quodque ea simul cuius alij medicinis sicut in oculorum dolore. iij. mirmir.

C Cognoui per experientiam quod non oportet tangi formam aurium cum aliquo tempore doloris. sed distillandum est in eam quicquid debet distillari calidum: adeo quod patiens possit illud ferre et manu suspensa mittenda medicina cum capite stili donec perueniat ad os petrosum. et hoc faciat multotiens quousque impleat foramen auris: et extergendum est quod in summo auris reperitur cum studio magno ut non tangatur auris nec aliqua pars ipsius: et hac magna doctrina cauetur quod cura auris studiose fiat. Eadem particula.

C Quodlibet cataplasma quo cataplasmatum homo interius vel exterius oportet se facere ante cibum: et in salina vel post assumptionem cibi per longum tempus. vñ mirmir.

C Aut Temimius fume nitis seni et est lapis albus rotundus et lucidus. tutie nidie elinie Misagone: nitrifaraoni ci: fini campoli corticis oui structionis: musci: vniuersiusque partem vnam: et fac inde puluerem: hic puluis extirpat albulam ab oculo absque punctura et lisione.

C Dabiratozibus terrarum calidarum accidit sepe optalmia: et occupati ab ea cito eripiuntur: et habitantibus terras frigiditas accidit optalmia raro. tamen est eis molesta et difficilis curationis: et ipsorum oculus exinde vlcatur. et eadem similitudo est attendenda inter optalmia hiemale et estiuale. Expositione eius in secunda medicina.

C In squinantia et omni egritudine que generatur infantibus: sentit patiens coartationem cum vult aliquid deglutire: ex quibus perniciosior est: in qua non apparet in fauce apostema: nec aliqua rubedo: et hoc apostema est in meri gutture: aut ipsorum lacertis tantum: et ex humoribus frigidis viscosis et crudis accidit squinantia. secunda expositione eius in secunda epidimiarum.

C Cum apostema squinantium magnum est non sit homo contentus tantum medicinis que interius fiunt: sed fiant etiam emplastra exterius infusioes aque calide: balnea. Et hec non operanda sunt nisi in declinatione morbi: et cibus dominorum huius egritudinis sint farinate medicinales: ut cum transiunt per loca dolentia sint eis loco emplastri. Expositione eius in secundo epidimiarum.

C Verbum est specialis motus in sanctorum spiritus: et ideo non oportet illum alicuius meri sanguis exitu vel pulmone: vel pectore: vel cana pulmonis clamare inspirare vel expirare fortiter. morbo manu non est ei iutilis. ytilior est tñ

ost dolor

Stupor

Cephalen

Aurif

Camply qd fud

pluis n Albul

obstulm

Squintus

Particula

elis motus pedum motu temperato ut p motum ipsum spui
costricco nullatenus adducat. prima humorum.

Ad aliam complonem inequales lacerti pectoris sequi
tur quadoq; modica tussis: quia ipsa complexio inequalis
est tussis causa que mordicat lacertum. et ipse mordicatus
mouetur cum desiderio ad expulsiōez eius qd nocet ei.
quinto morborum acutorum.

Medicine ad sputi sanguis cessationez sunt cōposite ex
medicis desiccatis abscq; punctura: et medicinis hūitib⁹
aliquā viscositate: et medicis stipticis. et finaliter ipsa me
dicina est generalis accessiōis sanguinis sputi. et cum sputū
sanguis puenit a pulmōe pectoris et a pulmōis aut gut
ture: misceamus tūc medicinis istis medicias subtiles: ca
lidas: et si sint valde cōtrarie hū egreditur: adducit hū
medicinas stipticas et faciunt eas currere et peruenire ad
locum necessariū. sed cum sputus sanguinis est a meri sto
macho ventre vel intestinis non est necessaria talis pmi
tio medicinarū. vii. mermir.

Comiscen⁹ quāq; cū medicis ad sanguis sputū et cūz me
dicinis ad tussim fortem et angustiosam medicine dormi
tatiue ut faciant dormire somno stuporoso: qd magnū iu
uamentū ē eis: qz sui frigiditate pphibent fluxū sanguis et
faciunt ipsum cessare. Et pphibent et corigam a loco a quo
accidit egritudo. vii. mermir.

Pristis ex humoribus malis: quoz sapor salis pphēdīf
per sputa patietis sicut sapor aque marie: est icurabilis: qz
anteq; reperirent humores ipsi p lōgū tps expostulat ad
digestionem sui vlcus pulmonis corrumpit et desiccatur
et corruptus corrumpit vicina loca sui adeo qz corrumpit
pulmonis substantiā totam.

Frigiditas nervosa mēbra pphibet ad dissoluendam super
fluitatez que est in ipsis: et exinde fit singultus. Expositio
ne eius in. vi. afforismorum.

Oportet in egritudinibus stomachi spāliter qz quātitas
ciborum sit temperata quātitate determinata: ut nō granet
eum: et os in egritudinibus epatis fieri illud idem. Exposi
tione eius in secundo epidimiarum.

Angustie que generant⁹ ex humoribus qui sunt minoris
malitie qz qui generant sincopim. et oscitationi que gene
ratur ex lentitudine lacerti maxillā mouentis ad resoluti
onem fumositatus: cōfert vinus cum aqua temperatū. quia
adaptat humores malos calefacit stomachū: adiuvat dige
stionem: et resoluit frigiditas fumositates: et potus vini con
fert horripilationi proueniēti ex humiditatisbus pūgiturū:
et non ei que ex febre vel apate calido generantur. Exposi
tione eius in secunda epidimiarum.

Aliquos patietes spasimū epilepticū ex cā oris stomachi p
pter magnū fastidiū. vel ppter potationē vini supflue cali
ditatis. siue ppter nīmū vīus venerēū extra tēpus suū. et
aliquos febricitates spasimatos subito ex malo hūore pun
gitino ad os stōi fluxo: vidi liberatos et statim qz euomue
runt. Et vidi aliq; aggrauatos malo cibo que sumperant
adeo qz puenerat ad stuporē liberatos et postqz euomue
runt. et postquā euomuerūt qd os stōi ipellebat. Et eructua
tio cala cito segitur oris stomachi lesione. v. sciarū.

Dominus egritudis iflatiue itestinoz vel mirachie ē ti
midus speras malū: et est a bono desperat⁹: et in summa sta
tus ei⁹ est ut paties meliam melicaz societate oris stōi ad
cerebrū. et taliū egritudo cū patiunt fastidiū augmetat. et
oēs sunt splenetici: et hoc operat humiditas pinguis q nūc
a splene ad os stōaci fluit. quinto scientiarum.

Et in cuius stomacho corrumpit cibusa sepe pfert vomit⁹
ante cibū et potatio vini dulcis: et vīus ciboz q nō cito cor
rumpit: et per iterualla tps vīus purgatiōis ventris cūz re
bus purgationē faciētib⁹ temperat: et mūdificanti⁹ ipz fz
qz est yerapigra qz si negligis hū malum humore redit pif

facilis cura eius. vi. consily sanitatis.

Cūz domina⁹ in stō mala pplexio calida vel ipsa ammix
ta cum hūiditate modica: et hec ē mala pplexio sine materia
curabimus eā cum aq frigida absq timore et dubitatione
aliq. quia membris vicinis loci stomachi nō nocet aqua fri
gida. quia in statu sunt temperato. septimo ingeny.

Patientē fastidiū cū multo secessu adeo qz debilitat vir
tus cūcū et stipticis successe. et qz appetitus cadit multo
tiēs secessus multitudie. tūc eidē sunt diacitonitō et filia
ministrada. Et cū cibis corruptus est in sūmitate ventris
patietis fastidiū cū retentiōe secessus siue cū eo febris sit:
siue non: ex fastidio ipso cāta pcura ipsius descēsus cūz vi
pereon et filibus. Si vero in inferiori extrabe ipsius cūz sup
positorio aut clisteri mellis et olei. Et si ibi sit punctura for
tis clisterica cum oleo et pinguedine anatis liquefacta: i d
fectu cuius ponat galline pinguedine que etiam si nō inue
nitur fiat clisterē cum sepo caprino oleo et cera lota. In fla
tio vero si fuerit ibi clisterica cū oleo in quo ruta et semina
ventostates expellentia sint decocta: ut cimimuz carui se
men apy et filia octano ingeny.

Cum dissolueris affellationē patientis fastidiū p suppo
sitorio vel clistere nutrias statim patientē aliquo qz nullo
mō sit stipticum. et hoc ē opare die secūdo: et pcpias pati
enti ut ingrediat balneū si oio liberatus est a fastidio. et si
ipsa nocte post balneū dormierit bono somno liberat⁹ est
pro certo perfecte. Et si post hoc sentiat patiens aliquatū
lum febris non oportet te timere propter hoc nec dubita
re: sed in crastino facias ipsum iterum ingredi balneum et
nutrias eum. vii. ingeny.

Patienti sincopiz ex causa colere citrie ad os stomachi
defluentis da bibere vinum citrinum aquosum: et in sincop
pi que fit ex multitudie humorū crudoz da bibere patie
ri vinus calidū aureum vel citrinus. oūmō pphibeat caput
forte. duodecimo ingeny.

Cū stōus patif ex humoribus malis ei meliores sūt me
dicie cōfecte ex aloē. sed oēs res stiptice siue cibi sint siue
potus. seu medicie obfunt ei magno nocementō: et oī stōi
madefacto ex hūorib⁹ hūidis nō nocent. nocent tñ fm sui
quantitate: qz operatio mediciaz ciborum et potuū stipti
corum est res qz vtilior est sibi. vii. mermir.

Uomit⁹ qz accit ex humiditate pingui de genere nāe me
diciarum exite in stomacho est fortis et difficilis: et ex illo
vōitu stōus ledif valde: cui⁹ lesio duplicat ipso debili exi
te: et eius cura potior est puocatio vomit⁹ ipsius male pin
guositate. et pfortatio stōi cū arom atib⁹ et semib⁹ bōi odo
ris et bis filibus: et queadmoduz oēs spēs fetide pturbant
aiam et faciunt ipsam abhominare: ita oēs spēs aromaticę
confortant stōm: et spāl⁹ que sunt ex rebus comestibilib⁹:
et res ipse vtilis sunt stomacho perturbato ex humiditate
pigni quacūq; nono mermir.

Patiētē singultū ex multitudie ciborum aut ex pūctiōe
humorū vomit⁹ liberat: et patiētē singultū ex friditate ca
lefactio: et sistr imutadēm factā a reb⁹ pungentib⁹ medicu
ne minuentes: et siccates liberat et resoluit. vii. mermir.

Patiētis bolismū restauram⁹ et tūc subito vel gradatiz
cū odoratu accit et mētastrī mōtani vel cineris et mēte ifu
soz i aceto: vel cū odoratu maloz et silium fructuū vī euz
odoratu frusti panis et pūctiōe alicui⁹ ex illo ad qd pati
ens pcellat: et appositōe carniuz porciāz afflatay vel cog
natay an nare: et i sūma appositōe ciboz oīuz hūitū odo
rem bonū: qz ipsi excitāt et augēt vītutē ei⁹ et pstrictiōe ma
nuū et pedū fortiter: et depilatōe pilloz pectoris et eēctiōe
capilloz capitis: et cū a sincopi excitat cūcū pane vino
ifuso: vel re alia roborate virtutē. Eadē particula.

Ex hūore malo icluso i tunici stomachi salso vel coleri
co: cum ebullit: accidit appetitus ciboz malozum: et scōp

Sputa sanguis

Medicinis

pristis

Angustie

potus

Vomit⁹ et pūctio

medicinis et pūctio

dineritate q̄litate & malignitate sp̄i hūoris dinerificatē
sp̄s rez q̄ appetunt. quarto morboz & accidentiū.

C Fastidium cum os stomachi est debile & venter strictus
est difficilis cure: q̄ q̄d dissoluit ventrē facit fastidium
& turbat aliam. & q̄d confortat os stōi retinet secessū: & me-
lius q̄d i fastidiosis iueni est vt ipsi cibentur herbis prepa-
tis cum oleo & muni. & postmodū accipiant parū de piris
citonyis & malis granatis ad que appetitus ipsoz decli-
nat magis. sexto consiliū sanitatis.

C In confortatiōe stomachi fastidiosis & siliū ēt si effi-
meraz patiant res confortantes stomachū apponēde sūt
supra ipsum valde calide effectiue: q̄ omne tepidū dissol-
uit stomachū & humectat. viij. ingenij.

C Et qui patitur fastidium & siliū ei q̄ patitur fortē ardore
i stomacho adeo q̄ credit i illo esse calidū apostema cero-
tum fridum de citonyo oleo p̄fert: cōsueuimus calefa-
cere olea duplici istrumēto: q̄ si aliter calefiat consump-
torum virtus. octauo ingenij.

C Aqua coadunatur i fra loca que sunt iter iestina & si fac-
q̄d extensū est supra ipsa. Expositiōis ei p̄ma epidimiaz.

C Didropisis carnosa cum adheret oportet te p̄mo adbi-
bere que expellunt flegma per secessum. & postea que ex-
pellunt illud per vomitū. deinde per gargarismū: q̄ gar-
garismus purgat caput a flegmate. & cum flegma est diffu-
sum per totum corpus purgamus ipsū ynuerfali purga-
tione. Et dant i b̄s egritudine medicie icisue & calefactine
ad purgatiōē corporis per resolutionē cum vrine emul-
sione. Expositiōe eius in prima humorum.

C Oportet nos purgare corpora patientiū ictericiā omni
modo quo possumus adeo q̄ purgamus ea per superius
inferius: & per palatum, ynam, & nares. Expositiōe ei
in prima humorum.

C Adiuuatur ictericus coloribus citrinis: q̄ citrinitatē dis-
solvunt: & is qui sanguinis sp̄itū creat non adiuuatur de-
monstratione colorū rubroz: q̄ sanguinē mittūt: & omnis
humor purgat demonstratione colorū siliū colorū ipsi:
& ad interiora corporis ipellunt demonstrationē strariorū
colorū eius. secundo expositiōis humorum.

C Multoties curauimus sclerosim epatis i p̄ncipio sui. et
illā cum prolongata est curare nō potuimus: nec vidim⁹
eam aliquē curauisse. & patientes sclerosi aliq̄ peruene-
runt ad ydropē & moriunt temporis mora longa. & aliqui
moriunt celeriter fluxu ventris. sc̄do ad glauconē.

C In cura ydropisis puenientis ex apate duro vētris: nec
tria facere nos oꝝ p̄mo laborare circa curā apostematis
duri q̄d est in ventre. secundo operari emplastra resoluē-
tia humiditatem: & tertio ministrare medicinas promouē-
tes ynam. secundo ad glauconem.

C Desudatio sanguis est ex apertione venaz paruarū vel
purgatiōe aquositatis sanguis sicut accit sp̄aliter i debili-
tate epatis & renū: q̄ patienti b̄s egritudine multotiens
accidit q̄ mingit vel emittit aquositatē sanguis per seces-
sum. vi. morboz & accidentium.

C Lā oīum speciey ydropisis est epas cū nō mutat in san-
guinē id q̄d puenit ad eū ex cibo ppter malā p̄lonez fri-
dam dominātes i eo. & fortassis b̄s mala complexio frida
dominatur i aliquo istrumēto: cibū vel i aliquo istrū
spiritus: que extendit se ad vicina membra quousq̄ pue-
niat friditas per societatem venarum ad corpus epatis: &
generat i corpore ipso egritudine que est causa ydropisis.
Et sū cum augmentatur fluxus sanguis yndecūq̄: infri-
gidatur epas: accidit ydropis. v. scientiarum.

C Lū epas ppter sui sclerosim nō pōt i sanguinē cibū omu-
tare: accit ydropis ppter sclerosim splenis: q̄ egritudinib⁹
bus oībus splenis patit epas. vi. scientiarum.

C Curatur opilatio epatis euz aperitiūis rebus, & repletio

epatis curatur per exercitium ante cibum: nec phibetur i
his ambulare modicum post cibum. & quicquid cōfert ad
aperiendū opilationes: p̄fert ad operandū digestiōē: & i-
ter oīa sirupus acetosus pipereon: & dieta tenuis sunt me-
liora ad aptandū operationem digestiōis: & curandū epas
tis opilationem. vi. consiliū sanitatis.

C Ad apostemata epatis & stomachi eligimus absinthiaz:
q̄ cū suspicamur epas & stōm eē i malo statu: statim deco-
gimus absinthiū cū oleo: & ponim⁹ sup ista duo mēbra: q̄ si
nō iuenim⁹ absinthiū ponim⁹ oleū citonyo: & oleū mastici
& oleū nardinū. Et si febris pua sit cū eisde. xi. ingenij.

C Et q̄ habet i epate apā siliū moderatū p̄fecto modera-
mine adhibendū. & nullus cib⁹ est sibi magis aptus q̄ far-
ordec: q̄ mūdificat absq̄ p̄ctura: nec aliqua medicia est
sibi magis apta q̄ secaniabin euz aqua frida: nec accedas
ad patientē cum aqua maloz granatoz nec pomoz nec
reliquoz stipticoz ne forte p̄stringant oza venarū. p̄bi-
beatur colera a purgatiōe. xij. ingenij.

C Epatis apostema cum est i gibbo: & volueris patientem
purgare yrinā puocantib⁹ purga eum. & cum est i concauo
cum soluentibus ventrē miscens crocū africanū semē vr-
tice: & quicq̄d temperate vētrē laxat. & hoc secure & p̄fide-
ter fac cum apostema declinat. Et ego decoxi euz farre oz
dei polipodii & eleborū nigrū. & i p̄ncipio tales clisteri-
candi sunt cum aqua melle & baurach seu yno: & i declina-
tione egritudinis cum fortioribus: mentastro. sc̄collogntis
da & centaurea minor. xij. ingenij.

C Epas debile semp ē adiuuādū cū adapiētib⁹ opilationē
& mūdificatiōē & resoluētib⁹ rēperata resolutiōē: vt terbeti-
na q̄ mūdificat oza arteriaz & venaz discrepantiū sibi ad-
iunice vt sint apta & nō opilata: q̄ opilatio generat putre-
dinē. & oꝝ q̄ medicia disp̄sata ad epas fit nimis frida:
sed sit eius friditas temperata. viij. micmir.

C Intube siliūstis & ortēsis p̄lo vincit a friditate modi-
ca: & habent cū hoc aliquā amaritudinē: & sunt ambe stipti-
ce. & q̄ h̄nt istas duas qualitates sunt de meliorib⁹ medi-
cinis quibus curat complexio epatis calida: & nō nocent
multum ipsi male p̄plexiōi frigide: quēadmodū obsit ei
res frigide & humide sine stipticitate & amaritudinē: & ipe
herbe frigide temperate p̄fortant epas per suam stiptici-
tatem: & mūdificant per amaritudinē: & p̄ferunt male cō-
plexioni epatis euz materia: & admiscei eis mel prouocat
& faciunt descendere ipsas hūiditates aquosas: & alias hu-
miditates. Eadem particula.

C Admiscēde sunt medicie lenitiue virtutis debilis cum
medicis calefacientib⁹: & apponunt be medicine lenitiue
& hoc magis q̄ i sclerosi alioz membrorum: q̄ corpus epas
tis est quasi q̄dā humiditas coagulata: cuius virtus cito
dissoluit subtilitate multa sui. Eadez particula.

C Serum est saporis cui amaritudo dominatur fortiter.
& hoc p̄e ceteris medicinis epas mūdificat & aperit ar-
ctas vias eius sine manifesta calefactione & infrigidatiōe.
Eadem particula.

C In apatib⁹ stomachi & epatis omisce medicinas stipticas
& aromaticas. nec i his sis p̄tēt solūmō lenitina aut laxa-
tiua. q̄ quotiescūq̄ feceris hoc deducit patiens ad dubi-
tationē & p̄pe destructionē. Eadem particula.

C Apostematibus gibbositate epatis nō nocēt stiptica v̄l
morditiua: nocent tñ apostematib⁹ cōcauitatis epatis: q̄
rerum que assumunt imutant virtutes anteq̄ perueniāt
ad epas gibbositates. tunc stipticum non remanet stipti-
cum vt erat: nec morditiuū in mordicatiōe sua: nec visco-
sum in sui viscositate. xij. ingenij.

C Cum apostematū est splen & i corpore supfluitas humo-
ris melancolici adest ad mūdificationē corporis & supflui-
tate ipsa oportet te medicinis resolutiuis & euellentib⁹ in

aceto pipereon

Siro-
p. d. h.
ad p. h.
oleo

Ap. Epas

S. p. h. m. u. m. l. a

Ap. r. gibbo

S. p. h. m. u. m. l. a

S. p. h. m. u. m. l. a

Intuba

S. p. h. m. u. m. l. a

S. p. h. m. u. m. l. a

Particula

peruatiōe virtutū suarū medicinas stipticas amiscere: et cū mundū ē corp⁹ noli amiscere ipsis medicinis stipticum aliqđ. et si imiscas sit valde modicū q̄titate. xi. ingeny.

Melior medicis ad grossitiē splenis ē emplm qđ sit de radicib⁹ cappari absinthio aceto et melle: et caue emplisā re pectus cum stipticis medicinis. xi. ingeny.

Ad grossitiē splenis cū qua ē sclerosis medicina resolutiua cū aceto mixta et supra locū splenis frequēter appositā cū aliqua particula carnea lacerti est mirabilis opōnis et armoniacū cū aceto multotiens sufficit ad curandū apōstema splenis et sclerosi sui. vltimo ingeny.

Accidit ex egritudib⁹ splenis species melacolie cibus dicta: que multotiens incitat desiderii ciborum fortium: et specialiter cum ad stomachū defluit superfluitas pure acetositas. et multotiens post cibū pmouet grauedinē fastidium et abhominatiōē: cum appetitus ex ea alia ē corruptus. sexto scientiarum.

Non euacuatur superfluitas congregata in splene nisi vna via. scilz per secesum. quia non potest expellere qđ i se est ad renes. et ideo cum apōstematū est mouemus eū ad expulsiōem superfluitatis in ipso existētis per secesum. duodecimo ingeny.

Cura apōstema lateris per diminutiōē cataplasmatiōem et solutiōē vētris: et noli dare far ordei tēpore status egritudinis ipsi: ne forte impediāt crisi. Expositiōe eius in prima morborū acutoz.

Apā lateris cum cataplasmas oz te ponere sub cataplasmate lanā vel pānū plicatū aut auriclare parū vt sit apōstema cataplasmati i costis absqz ipulsiōe aliqua et lesione. Expositiōe ei⁹ in secdo morborū acutoz.

Tunc cōfert apōstematū lateris fumositas cataplasmatibus humidis cū est dur⁹: et nihil expulit ex eisdem. Expositiōe eius in secundo morborū acutoz.

Prohibe minutiōē cum apōstema est ex humore colerico melancolico vel flātico et taliter prohibe illam cum apā lateris est ex sanguine et est tps nimis calidum. et humor in corpe dominans est colera. qz humor sanguineus i coleram mutatur: qđ comprehenditur: qñ paties post spūtum sanguinis colericum spūtum spuit. Expositiōe eius in secundo humorum.

Quodcūqz producit apōstema in parte neruea diafragmatis producit magna apōstematā accidentia in pellicula que est sub costis. xvi. pulsuum.

Dūbeletis que accidunt i interiorib⁹ corpis et specialiter i ventre medicis pfecte cū aromatis pferunt valde: qz resoluunt et liquefaciunt humiditates in eis collectas. Et laudabilior medicis est tyriaca magna eis. et post eas medicis quibus mentastrū fluuiāle miscet. vltimo ingeny.

Omib⁹ dūbeletis qđ i interiorib⁹ corpis accidūt pē medicis alijs pferunt medicis subtiliātes et desiccātes: et si militer potas modicus vini subtilis. vii. miernir.

Ait Moyses. iter medicas subtiliātes et desiccātes est acetū: et est fridū: et capillus veneris: et medicina temperata iter caliditātē et friditātē. sed oēs alie medicis cognite qz frequenter veniunt i opatiōē sunt cale et sicce. et oz medi cum esse memorē ad curatiōē dūbelatoz qđ accidūt i interioribus corpis: medicis subtiliātiū et desiccātiū qđ o signauit. Si eis: et dō signo gradus earū i calitate et siccitate nunc ipsarū. s. medicarū calidarū et siccarū i prio gradu frequenter veniētiū i opatiōē sunt quattuor. Et sunt

Eupatoriū squinantū tamariscus et pbiticus. Et ipsarum calidarū et siccarū i secundo gradu sunt octo. s. Enigeda. balsamus. aristol. yreos. Cucumer siluestris. Reubarbarus. affodilli. et Chieri. et ipsarū calidarū et siccarū i tertio gradu sunt. xx. videlicet. Ebulus. gentiana. daucus. darsani. eupe ricon. popus. nux romana. amoniū. cubebe. sanfucus. pipe

rellamenta. fistimbrū. ruta. cassia lignea. serapinū. mēra. strum. nigella. et assaz. Et medicinarū subtiliātiū et desiccātiū a modernis inuentarum calidarū et siccarum frequenter veniētiū in opatiōem sunt tres: videlicet sericus. an iudem. et calamētum. Que medicis sunt in summa. xxxv. tu vero cum necesse fuerit operare eas vel simplices vel compositas prout videbitur tibi.

Vulnera intestinoz absqz apate facile curant cū stipticis: et habentia apā vel carnositate difficile curantur: quia quotidie augmentat: et apata aquosa i pellicula circūdate epā potius qz i membris alijs generant. expositiōe eius i sexto affozismorum.

Cum altez duoz fistacium intestinoz vulnera totaliter vulneribus suis: et reliquū remanet illesum paties ab egritudine liberatur. quinto inuamentoz.

Emplastra et cataplasmata que antiq iuenerūt ad curationē colice facte ex flegmate vitreo ab intestino colon cōtento oportet te i patiente frequentare: qz cum frequēter operaris ipsas curas egritudinē et a malis accitib⁹ liberat patientem. Et cū ea sel vel bis tātūm oparis nocet patienti nocumento magno: qz per illud sui tensio augmetat. Particula sexta de clisteribus.

In dolore intestinoz accite cū febre opare cataplasma cū milio. et si nō cessauerit dolor recurre ad receptionē seminū resoluētiū vērositates. decoques ea i oleo subtiliz partiū: et cola: et i colatura liquefac pinguedinē anatis et clisterica. et si nō potes hēre pinguedinē anatis pone pinguedinē gallie sine sale qđ nō sit nimis vetusta. et si nō iuenit ad das i illo oleo pap castorei et clisterica. xij. ingeny.

Species vermiū vētris sūt tres filices vermiū. acuti generantur circa anum: et filices semib⁹ incurbite i intestinis grossis: et filices serpentibus i intestinis subtilibus. Et cū ipsi eleuantur ad stomachū generant doloz i eoz generantur i ventre vermes ex humore malo et morditio. prima expositiōe eius. i secunda epidimiarum.

Renes cū sunt fortes humiditate pinguas generat i venis ex liquefactōe humorū et tēpore ibi attrahūt a vēis et trāmittūt illā piguedinē ad vesicā et emittit p vrinā: et cū renes sunt debiles ad ipsi attractōem accit ex ea pinguitate altez istoz duoz: aut vene ipellunt eā ad vētrē: aut spargunt eū et fundūt p totum corpus: et ex hoc ydropis generatur. vi. morboz et accidentium.

Cum digerit apōstema generatū in altero renū min git patiens sanietm scietem quē ad modum est secessus: et tunc de vlcere renis timetur. quare omni cautela sis cautus i curatione dicti apōstematū: vt ipsius cicatricatio cito fiat: quia nisi celeriter adducatur redit difficilis ei⁹ cura. sexto scientiarum.

Dum opatiō renū cessat vrina non venit ad vesicā: et tunc vesica vacua est: et nihil vrine i ea iclusa aliquatenus reperitur. sexto morboz et accidentium.

Egritudines ani curant difficile ppter cās quattuor. Et sunt multa sensibilitas mēbri: fluxus fluēs supfluitatum morditiūz per ipsum: parua mora medicarū appositariū supra ipsum: et complexio sui cala et humida. et ad curatiōem ipsarum sunt necessarie medicis refrigeratiue et desiccatiue: et medicis refrigeratiue et desiccatiue secundum magis sunt stiptice. et omne stipticū mordet: et ipe anus nō sustiet mordicatiōem. et ideo meliores medicis ipsius sūt metalla lota que cala non sunt. nono miernir.

Scabies et cutis excoziatio sūt egritudines melice gnate i cutē: cācer vō et elephātia sūt egritudines melice gnate i carne et venis: et ex sanguine multo. Elephātie vero gnatio est ex sanguine melancolico cum tempozis prolongatione: cui mixta est colera nigra dominans: et accidit inde egro debilitas morus: origo ylcera: et immutatio colo

2. ris. Particula sexta de apostematibus.

Incisa Augmentat in corpore humiditas mucilaginea intatus q̄
paties emittit ea per vias: et ex ipsa circa iuncturas apa
ta familia apostematibus ydropis patientibus generat: **q̄**
que apata vacillare fecerit aliquos medicorum: adeo q̄
aperuerit ea credentes esse in eis saniem: nec inuenerunt
eam: sed inuenerunt totam carne circa iuncturas exsertim
mucilaginem plenā vii erosionis eius i. vi. epidimio

phjsi **C** Dis tribus statibus prissis. Illi qui est artui feris est simi
lis: et ei qui est ex calore: et ei qui est ex egritudine sincopis
confert lac: aqua ordei: et ferru coctū cum aceto eo modo
quo decoquuntur aqua ordei ad penetrationē membrorum
conferre aia niam. Quia mollis et amolli frangit. uisita

Pro. Multitudo carnis ⁊ pinguedinis est valde nocua: fa-
cit corpus turpe: impedit opatiōes: ⁊ retardat motus: ⁊ ideo
oꝝ multitudinē carnis ⁊ pinguedinis habētes ire frequen-
ter p mare: ⁊ ambulare sub sole: ⁊ specialiter esse sub sole ī
mari: qꝫ aer marinus dissoluit humiditates: ⁊ oꝝ ipsos ci-
bari cibis modici nutrimenti sicut herbis habētibus ex-
cedentē caliditatē: vt sunt cepe: allia: pisces saliti: ⁊ cibari
cibis sfortantibus ⁊ non humectantibus: quēadmodum
sūt carnes macilētē: ac oꝝ ipsos a balneatiōe aque calide:
excepta balneatiōe aque ī balneo pꝑaueri: ⁊ oꝝ ipsos sitim
sufferre aliquātulū: ⁊ oī mō quo possint debēt sua corpora
idurare: Particula sexta de attenuatiōe corporis pinguiū

¶ **N**ō te faciat timere operationem chirurgi egritudo magna quia non debes putare magnam egritudinem fortis: neque parvam debilis: sed debes attendere et videre dubietatem ipsius fortitudinem. scilicet de debilitatem suam: quia scissura in qua descendit siphac: que est iuxta stomachum est egritudo fortis: et non manifestatur sensui magna: et scissura ad quam descendunt intestina: egritudo est debilis et sensui manifestatur magna: et de alijs egritudinibus intelliges idem.

¶ **Particula sexta de examinatione medici.**

COmnes medicine quae bibunt podagrici ad eorum egri-
tudinem vt prohibeant fluxum humorum descendentiū
ad pedes suos: et ipse nō purgant humores i membris do-
lorosis contētos, sūt de peioribus medicinis sibi. quia hu-
mores cum nō currunt ad locum: circūdant supra corpus
totum: et forte faciunt suffocationem. et hoc sepe vidi. et iō
consulo patienti huiusmodi dolores vt nullo modo bibat
tales medicas: sed tñ bibat tyriacā. nā vidi multos patie-
tes hō dolorem qui biberunt istā cōfectionē: sunt ab ipse
eartitudine liberati. Particula sexta de tyriacā ad cefale-

Comniuz medicinarū reſolutiūz complexio eſt calida: ⁊ ex operatione hō cōplōis cum eſt nimis calida procedit moridicatio. Et ideo oportet te cauere ab operatione medicinarū habentiū multā caliditatē in medicaminib⁹ quib⁹ cupis reſoluere i membro: maxie ſi mēbri⁹ egro: tans eſt appare⁹ ⁊ manifeſtū. nā cū opat⁹ fueris ſiſes me: / dicinas adiungis mēbro cū eius egritudine moridicatio: ⁊ generatur i eo non modicus dolor. ⁊ omnis dolor icitat ⁊ attrahit materiā. Sed medicina habēs caliditatē ⁊ parat⁹ nō generat i hō mēbro dolorē ēt ſi membrū apparens ſit fridum: ⁊ cū eſt in iteriozibus corporis ⁊ idiger magna reſolutione opare medicinā fortis calitatis. In microteani

¶ Medicinas formice corrosiue nō humectantias vñ al-
terius formice speciei opozet esse refrigerantias cu3 ali-
qua siccitate. Et primo sumitates vitii3 teneritates ede-
rubi 1/2 linguam arietinam supra locu3 egrū appone. et de-
inde misce ipsi3 lenticulas parum mellis subtilis et farinā
ordei: et appone secundo ad algauleonem.

C'Rubec 2 forme non corrosive medicinas has super-
apponere: videlicet lactuca virgata pastoris lenticulas aque
nenufar psidium portulacam, intubam semperuiam si-
militer 2 solatrum: secundo ad Glauconem.

C Elephantiā ⁊ apostema melancolicū ī eorū initio possūt curari per frequentē euacuationē humoris melancolici: ⁊ per dietā ī egrotante sanguinē laudabilem generatē: quia dicta ī huiusmodi egritudine est qđ melius operatur. Nā iuuenim⁹ elephantiā ī terra egypti qđ plures homines inuadē: repperit malā dietā ⁊ calozis domini⁹ regionis: ⁊ iuuenim⁹ eam ī aliamā multos occupare pp̄. salsamenta gibus vtuntur: minus tñ qđ ī terra egypti. In p̄fā vō cuius provincie hoibus lac assiduus est cibus: nullū cor doretū ab ipsa caritudine inuenimus. secundo ad Glauconē.

Cibi patientium elephantiū ē caprum secūdu magis
sint far ozele/ā q̄ cafei: et ex herbis sunt malue: attri-
blitis: cucurbita: et ex piscibus qui pascūnt circa lapides
et omnes aues: p̄ter degentes in aquis: et comestio carnis
tyria: et patientibus elephantiū est mirabilis medicina:
et oportet vt comedat eas abscessis capitib⁹ et caudis: et mū-
dificat ventribus earum excozias et coctas cum mul-
ta aqua modico aleo: aneto: et porris: vsq̄ incipiat elieri

C Ex punctura scorpionis cuius venenum incidit i nervi arteriam: vel venam: accidunt patienti accidentia fortia valde: qz venenum scorpionis facile pervenit ad corporis interiora, & penetrat totam cutem, tertio scientiarum.

¶ Eorum qui succuerunt exercere coitum: et postea defecerunt eis: vidi multos in eos corpora frigidescere: ad mortem dare effect: quibusdā eorum accidit timor sine cā: memoria prava: et casus i peste: quemadmodū accidit patientibus melā colliā melanolicā: oīa hec sequuntur corruptionē spermatie rectē et generat malos fumos. sexto sciaturū.

Cum oleis turas desitatur cutis olei aneti viridis: et olei semis vuc dissoluit lassitudinē pfecta dissolutiōe: et humectat ē si fortis sit lassitudo. et filr oleum granatorz pini ad lassitudinē confert. tertio cōsily sanitatis.

Confectigatōez cordis vidim⁹ multos sanos iuvenes ⁊ senes
subito inuasisse: q̄ p̄ aliq̄ nō est diminuta sanitas: ⁊ oib⁹ p̄
fuit minutio vene ⁊ cibis subtilis. q̄nto sciētiar.

Cum laudo ad plenū refrigerationē meborz: gbus deflu-
it sanguis cū rebus refridatiuis ⁊ stipticis appositis eē: qz
impellūt sanguinē ad iteriora: ⁊ replet venas. nam scio qd
dam qui sua pectora refridarūt ppter sanguinē: quē spue-
bant a pulmonē: quosdā alios q stomachos suos exēri-
infridarunt ppter vomitū sanguineū. ⁊ alios q capita sua
infrigidant ppter fluxum sanguinis e naribus: que refri-
datio nocuit eis valde sed tunc est refrigeratio faciendā:
postq sanguis se ad aliū locū inclinauit vel ad pte cō-
trariā tractus fuit. quinto ingeny.

C Dolore i pritiõe nerui est neceffe curari cū emplo ꝑfe-
cto ex farina fabaz melle aceto ꝑ pice liqda decoctis ꝑfe-
cta decoctiõe ⁊ annosito info calido summa loci. vi. igeni.

Patientes fyncopantē multa repletionē spūs. propter corporis raritatē cibandi sunt cibis nō cito dissoluētibus: vt pane farre: & fructibus stipticis quorū difficilis est cor- ruptio. Et aliqui sunt cibandi pane & vitellis ouorū & testi- culis galloꝝ. & precipimus tibi vt facias igrōssare humo- res & densare cutem. quinto igitur.

Cum generat vlcis iuxta latus magne vene pulsatis
vel nō pulsatis: caro mollis cibo apostemat: et apparet
tota illa vena i membro rubea et extensa. et dolet cum tan
gi: caro ipsa. xij. ingenu.

¶ **C**uz caro mollis incipit apostemari incipias a cessatōe do-
loris p̄ superappositionem lane i oleo maderactae calido.
Sed qz res calide corpe repleto attrahit oportet te incipere
a minutis vena vel scarificatōe alteri mēbi nō egrotā-
tis sibi oppositi B̄ mō. si egritudo fuerit i manu facias sca-
rificatōe i tibia. z conuerso. Si vō fueris negligēs cir-
ca eūnē corpōis crescit apostema carnis mollis, quous-
qz ad sanie venit. r̄ig. ingeny.

Elephanta in
K22a vjvpi

Alcornoque

1875

$$\delta \pi_2 \bar{\mu}_1 \bar{\mu}_2 \bar{\mu}_3 \bar{\mu}_4$$

(cont) dis-azio

longitudinis 24

Donc plus 3.0

Refugeant in her

Бігрі

Apr 7 1824 ... 11;

Particula

Venenosus aialis morsus et punctio curat medicinis attractivis alterativis et imutativis: medicie vero alterative sunt que alterant eius qualitate: et medicie imutative que substantiam eius imutant: et attractivae que venenous attrahunt fortiter sine calefactione ut sunt scie et cornua camara: aliqui sunt qui ore proprio sugunt: et venenous attrahunt a membro puncto. xij. ingeny.

Medicinis lenitivis apatis duri ex his que icidunt est aliquid imiscendum et aceti est vtile ad hoc. et cum eo bene curantur chorde et ligamenta: et est ipsum operandum semper. Sed cum aceti multum apponitur in coactione attrahit humores subtiles et subtiliores: et eorum residuum convertit in lapidositatem. et cum longo tempore purgaverit hoc substantie nervi et ledit eum: ideo non est eo utendum in principio egrotudinis: neque tempore longo. ultimo ingeny.

Cancer in principio sue generationis curat cum medicinis metallicis lotio et effusione corporis per secessum. sed cum creviscit manifesta est causa eius augmentus sui omni modo quo possumus prohibemus. ultimo ingeny.

Incipimus cura podagre et doloris iacturam ab effusione chimi nocivi. et postea curam manuum et pedes adhibendo ipsis medicinas reprimetas et prohibentes sed iuncturam scie nullo modo reprimas neque refrigeras: locus eius est coactionis: et crescit repletio in concavo loco tamen post purgationem mitigandus est dolor cum calefactione: nec calefactione neque refrigeras multum statim post purgationem que ad modum facis in fine post perfectionem purgationis. x. micmir.

In dolore scie magis predestinatus vomitus et secessus: et attrahit humores ad superiora. et semper eo utere post cibum: et ad provocationem vomitus primo prima medicinas vomicas molliores et leniores: et cum humores colligati sunt ad invicem et ipsorum difficultas est cura et operationis medicorum qui in principio dederunt medicinas acutas et indurantes materias et coquentes. scia tunc prodest mirabiliter assellatio per clisteria laxativa acuta quibus ad eum colloquintida et similia immiscuntur. Eadem particula.

Dixit Zeminus in introductorio suo talia verba in cura scissure que est ineterata. fume nucis ciperessi exag. duo foliorum ciperessi exag. lacacie novelle. 3. duas. v. exag. vnu et ea confice cum cola piscis liquefacta et calida ipsa extende super pannum lineum: et suppone scissure post egressum a balneo ieiunio stomacho: et iaceat egrotans supinus donec ficeetur emplastro: et diebus quadraginta remaneat sic ligatum. et quotidie bibat duas partes nucis ciperessi et vna partem frondium eius tritas et cribellatas et quibus bibat die quolibet podus drag. ij. cum yncia aque miri et zuchari.

Et dixit gargarismus factus ex succo frondium grifomilorum decoto. confert apostematum vniuersale gutturis et amigdalis: et resoluit omne quod accidit ori carni dentium vel vniuersale ex calido apostemate et tollit illud.

Cura fractionis ossis post necessariam operationem manuum est dietatio patientis: et est dieta multum subtilis: et purgatio multa ventris in principio cum aliqua medicinarum. et in ora generationis porci sarcoides est nutritio cum cibariis viscosis boni chimi plurimi nutrimenti: et medicinarum appositio exterius viscosarum tenacium sustentium substantiam ipsorum parum calidarum et temperate siccat. vi. ingeny.

Noli operari contra residuum apostematis calidi non est durum calidas medicinas. quia penetrant potius quam resoluant. Et cum illud residuum apostematis calidi est durum medicinas fortes secure et confidenter contra ipsam duriciem operare. xij. ingeny.

Sufficit in apostematibus manuum et pedum appositio spongie desuper cum aqua frigida et modico aceti vel vini ponticini apostematibus vero epatis non apponit aliquid frigidum sed decoquant citonia in vino: et locum apostematis cataplas-

met ex illis tepidis in principio sui. et sile conferunt apatis bus ipsa oleum citoniarum: oleum miri: oleum massicie: oleum nardi et oleum absinthii cum desuper frigida non apponunt. Et in medicaminibus apostematibus oculorum et oris nullo modo intret aliquod oleum. et in auribus distilletur oleum rosatum atiquando cum aceto. xij. ingeny.

Ait Moyses. Aristoteles dixit i vltima none pteculi li. b. i. aiali. affosimoz valde bonum i opatione medicie: nec vidi sal. in his que dixit facere mentionem sen aliquam recordationem de eo. Et verba Aristotelis sunt hec. Multoties pl. b. puerorum spasm accidit: quum cibum bonum est per copiam lactis pinguis quod sugunt a nutritibus suis carnis fertilis. et ipsi egrotudinis causa est lactis bibiti multitudo.

Explicat particula nona.

Incipit particula decima continens affosimos de febribus. **E**bres augmentant et exacuant: et cum cibo rum digestio que fit in stomacho et epate non complet. et ideo oportet te esse sollicitum in similibus febribus circa digestionem ciborum confortando cum rebus siccis mentibus ipsa. xi. ingeny.

Non festines dare febricitantibus potum frigide aque. sed diligenter inspicias si in aliquo membro nobiliori est flamma vel flegma eripilatum vel apostema molle aut durum vel opilatione aliqua in membro vel membrum copiosis frigide: quia nulli humorum febricitantium in principio aqua frigida est vtilis: post manifestationem vero signorum digestionis humorum putridorum vel digestionem flegmonis sanguinei potus aque frigide est illis vtilis: et patienti eripilam puram potus ipse semper est medicina. nono ingeny.

In febribus putridis tria te attendere oportet. virtutem. scilicet quod est primum et vltimum: et postmodum cum putredinis: et vltimo febris proprias. Si vero cum medicinis inuenieris res prestantes his tribus fit medela per res ipsas: et si non prestant eis adhereas circa aliquid quod manuteneat virtutem et eam sustinet. curat causa sola cum calor febris est debilis cum ad operientibus opilatione et inbibentibus putredine: et si parua sit causa ipsa et festinanter extinguitur calor febris etiam si extinguenda ipsas augeant opilationem quando febris habet quantitatem magnitudinis adeo quod ipsam non patitur eger et ipsum occidit cito: hoc raro fit. x. ingeny.

Si naturam febrium notitia haberemus ad plenitudinem mandaremus pluribus febricitantibus in aqua frigida extra balneum balneare: et contulit hoc quibusdam. Sed quia non cognoscimus febrium naturas vere et perfecte: si error caderet extra locum summum magni adduceret nocumtum. fugimus hoc in curia. x. ingeny.

Cum propter necessitatem sibi obortum febricitantem vel purgare eum vel mitigare eius dolorem cum emplastro vel cataplasmate non oportet porrigere sibi far ordem aqua ei antequam facias que sunt dicta. Expositione eius in prima acutorum.

Cum aliquis inueniatur hoc carnis et pinguis corporis estatis tempore in statu febris absque apostemate ventris balneat se in aqua frigida et natat in ea: confert sibi. et nos mandamus fieri hoc secure. decimo ingeny.

Causa longitudinis accessionis febris et eius breuitatis si ipsius febris species sit simplex est status humoris qui putrescit et impellit status virtutis expulsiue: et status meatuum et pororum membrum continens illum humorem: quoniam multitudo humoris vel eius grossitas vel viscositas adducit longitudinem accessionis: et hoc triu facit breuitatem. Et si debilitas virtutis expulsiue adducit breuitatem et stricticitas meatuum et pororum adducit longitudinem accessionis. Et largitas eorum breuitatem: et aliquid aggregant oes cause longitudinis simul: et omnes cause breuitatis simul. secundo febrium.

Longitudinis
causae
breuitatis

C Febris q̄ generat̄ ex putredie hūoz bz in se signū spāle nō deſerēs cā: eſt velocitas p̄ſtrictōis arterie: et hoc ap̄paret manifeſte tpe augmenti acceſſiōis: nec etiā abſcon- ditus eſt tpe p̄ncipiū et tpe ſtatu: tpe vō p̄ncipiū febris eſt pulſus parua: et tpe ſtatu magnus. prima febrū.

C Quicūq; febris accidit ex repletiōe ſuperuenit ſibi o- yaria ſufficit ſibi illud et ſi nō ſit o- yaria ſz repletiōis cor- poris q̄ritatē. Et q̄ talib; p̄curauerūt minutōz vel adiun- xerit purgatoz ſupponit piculo cito eos. p̄ ad Hlaucōē.

C Nō feſtines minuire febricitantē de ſui crebra p̄ſuetu- dine patiētē faſtidia: vel hūitē p̄ctiōez ſeu p̄ſtrictōem in ore ſtōit̄ ſi ſit repletū ſanguie corp; ei: niſi poſtq̄ os ſto- maci ei fuerit reaptatū: et tūc purga corp; nā vidi multo- tiens aliquos bz ſtatu quos medici purgauerūt an̄ con- ſortatoz ſtōit̄: et quofdā ex eis deſtruxerūt penit̄. et quof- dā ad deſtrictōis terminos adduxerūt. p̄ ad Hlaucōē.

C Aliqd hūoz putridoz q̄ ſunt i vêtre vel venis magnis fumo ſile ad p̄cauitatē cordis p̄cedit: ſz ex ap̄atib; in qui- niſt̄ cuiuſcūq; carnis mollis ap̄atē calor ſolus currit ad cor: et calefacit loca p̄ria: nec calefacere deſinit donec p̄- ueniat ad cor: et calefacit ip̄s nec p̄uenit ad cor: aliqd ex ſu- moſitate ei: hūozis putrefacti: q̄ hūoz ille eſt reſtrict; et iō p̄ o- f febris putrida. et vō eſſimera noīa. ſcōa febrū.

C Frigiditas extremitatū in febre acuta bz p̄uenire aut ex magno ap̄ate viſcep̄ aut ex forti doloze vêtre: aut ex ſubtilitate ſpūs et ſincopē: aut ex ſtrictōe caloris nālis ex- tinctiōi p̄miſit̄ aut ex eiſdē necatōe et ſtrāgulatōe a ma- terijs multis. Et extremitates dñr aures nares manuz et pedū plāte. Exponē eius in .7. afforūmoz.

C Frigiditas extremitatū in p̄ncipio acceſſiōis febris pe- riodice nō eſt ſignū mortis: ſz eſt ſignū reſtrictiōis ſanguis: et caloris ad interiora q̄ p̄ corpus poſtmodū aſpergunt. Ex- poſitiōe eius in ſecunda p̄noſtichozum.

C Frigiditas extremitatū et viriditas eaz cum febre acu- ta ſignificat mortem caloris naturalis: et eius extinctōez. Exponē eius in tertio epidimiarum.

C Sudor frigidus in febre acuta ſignificat mortem. Par- ticula ſexta de ſignis mortis.

C Putredo ſit equalis in venis oībus: ſit etiā in potiorib; et nobiliozib; bz: et ſunt venę que ſunt iter ignia et ſubaf- fellas. et bz putredo neceſſario eſt radix febris iclus: cui; aut putredo eſt in vno mēbro in quo eſt apoſtema: vel nō radix ipſius febris et eius locus eſt ipm memb; et hic lo- cus eſt febris ſicut caminum igni. xi. ingeny.

C Oportet te ſcire res q̄ ſunt cura feb; et que ſunt cura pu- tredis: et que ſunt cura cauſe putredinis: q̄ quidē eſt opila- tio. Nā res quib; hec tria curant̄ nō ſemp ſunt ſimiles: ſed diſſimiles. Et iō prudētē attēdas q̄ iſtoz triū mai- eſt nocumēto et curare ſtudeas illud magis. xi. ingeny.

C Opz te p̄ſecte ſcire: q̄ mēſuratio iter febre putredinez et cāz putredis et ſi ſint oīa māiſeſta eſt q̄dā res ſecreta la- borioſa et diſſiciliſſidigēs ſubtili igenio et ordiata ſcia. Et magis illa laborioſa eſt mēſuratio q̄ iter iſta eſt et vntē. xi. i.

C Quicūq; patiunt̄ febre bz i corpe multā ſu- geny. p̄ſuitatē hūozis idigeſt; et ſtōus ipoz debilitatus eſt ex fa- ſtidio nece eſt q̄ corpa iſten et alicui ipoz color fiat al- bus et alicui niger et alicuius plūbe et pulſus ipoz p̄uis iēq̄lis: bz nō ſunt ex vena aliq̄ minuedit̄ nec fluxu ven- tris aliq̄ten et uandit̄ ſi indigent ipſis. Et pp aliqd boz accidit eis ſincopis: peruti purgatio p̄ fortez frictiōem adeo q̄ adducat fatigatiōez corpi eſt ſibi bona: q̄ comp- mit carnē que fricatio tempore ſomni ceſſat: q̄ ſomnus digerit vigilie diſſoluūt. Is aut cui hec egritudo accidit ex hūozibus duobus illis indiget tēperare. xi. ingeny.

C Species febrū interpolataz ſenſibilit̄ recedētū ſit tres videlicet: tertiana: quotidiana: et q̄rtana: tertiana ge-

nerat̄ ex colera citrina cū putrefit: quotidiana generat̄ ex hūozib; ſlegmati magis iclinatis cū putrefiūt: et q̄rtana generat̄ ex hūozib; melacolicis putrefactis: et bz mo- z febre generas decurrit p̄ totū corp; p̄dicte tres ſpe- cies ſunt interpolate manifeſte reſeſſiōis. ſcōa febrū.

C Febris p̄tinue ſūrin q̄bz hūoz putridus febre generas itra venas et reter; et ſit ex ſpēbz p̄dictis triū hūoz ex q̄- bus ea q̄ nō recedit et augmētā die 3: eſt q̄ aſſimilat̄ ter- tiana: et tertiana p̄tinua: et ea q̄ nō recedit nec interpola- tur: ſz tñ quotidiē accedit vno mō eſt quotidiana p̄tinua nec manifeſta: ei; reſeſſus. Et ſilr eſt q̄rtana cōtinua q̄ augmētā in 4: et hoc accidit raro. ſcōa febrū.

C Febris cōtinua: cuius motus eſt grauis et extendit̄ vſq; ad q̄drageſimū huerat̄ iter febris acutas: q̄a febris non ceſſat ceſſatōe completa. ſecundo de dieb; creticis.

C Unū ex magis ſignis febrū putridaz eſt q̄litas caloris in eis q̄ ſemp mordicat et pūgit: quēadmodū agit iterpolā- oculū: nec repit̄ i eis aliq̄ mō et in pñ: ſuap acceſſionū q̄ hora nō eſt diſſuſus calor. Cū aut planta man; morā trape- rit ſupra corp; caloris illi. inſipiditas punctio et leſio cre- ſcit: nec vñq; i eaz pñ: vñq; digeſta repit̄: ſed a digōne pe- nit̄ aliena: vel forte repit̄ abſcōditā multa abſcōſiōe di- geſtio ei. Febris vō nō putride ſignū eſt abſentia ſpiſſitu- dinis pulſus et ſpiſſitudinis caloris: etiam huius quidem eſt tantum ſpeciale ſibi. prima febrū.

C Immutat̄ ſanguis q̄litate et efficiē coleric; vel melā- colic; et accidit ex illo cū putrefit febris vñq; ſpē tertie vel dī ſpē q̄rtane: nec diſſerūt abiūicē i aliquo: niſi q̄a iſta eſt furioſa: illa q̄ eſt ex mutatiōe ſanguis nō: q̄ aut magis deſclinat ad furioſitatē et eſt mioris malitie et leſiōis ad ta- ctū et ex ſanguie: et q̄ magis eſt morditina et pūgitina ad ta- ctū et ex colere citric; vel coſe nigre putredie: febris vō cu- ſus calor inuenit̄ debilis i pñ: appōnis man; ſupra corp; et deide plāta manus morā ibi faciēte ſentiē mordax cre- ſcēs paulatī paulatī: cū iēq̄litate ac ſi penetraret ex fora- mib; colatoz ſine cribri et ex ſtate putrefcō: q̄a ſui groſſi- tie et viſcoſitate iēq̄l̄r reſoluit̄ i corpe tal hūoz. et febrū.

C Circuit; febris ſtate eſt 4. horaz et circuit; tertie. 4. s. et circuitus q̄rtane. 7. z. et hoc māiſeſtū eſt: q̄a febris ſtatica q̄ quotidiē accedit a pñ. p̄me acceſſiōis vſq; ad pñ. ſe- cunde durat. 2. 4. horis et eodē mō nūerādū eſt in tertiana et q̄rtana: et ſi forte i circuitu febris ſtaticę inuenis febre circuit; horaz. 8. ſic durat acceſſio horis. 6. et geſcit horis. 11. ſcies q̄ eger patit̄ tres febrez ſtaticas: q̄a. 8. hore ſunt tertia p̄ circuitu febris ſtaticę et ſilr cū inuenis circuitū. 16. horaz ſcies q̄ patit̄ tres tertianas: q̄a. 16. hore ſūt ter- tia p̄ circuitus feb. tertie et ſilr cū inuenis circuitū. 18. horaz ſcies q̄ patit̄ q̄rtuor q̄rtanas. nā. 18. hore ſunt q̄r- ta p̄ circuitu q̄rtane. Particula. 6. de circuitib; febrū.

C Nō redit p̄ſus i aliq̄ febrū ad ſtatu ſuū nālē: et ſi iter p̄mā acceſſiōe et ſecundā ſit magna mora: quēadmodū ſit i tertiana et q̄rtana. in bz. n. febrū ſignū fixū febris nō recedit a venis niſi i febre ephimera: i q̄ ſignū feb. depit et diſturbat̄ cū ei; ceſſatiōe. p̄mo ad Hlaucōē.

C Corripit̄ circuitū ſtatica circuit; febris et variat̄ ouabus ex- cāis: aut pp p̄uerſiōe hūoz gñantiū febre de nā i nām: aut pp p̄ctm icidēs i p̄ſilio: et putat̄ q̄nq; q̄ febris nō beat exiſtere circuitū ſtaticā et ipſa bz cā. et cā b; eſt q̄ multi circuit; poſiti: quoz medic; ignorat̄ p̄pōnem. ſcōa febrū.

C Illos paroxiſmos q̄ a pñ. vſq; ad ſui vltimū videntur currere in ipſoz iuaſiōe ante ſui certā horā medici dñi ſu- ſtuetudie nomināt̄ anticipatēz q̄ ſunt dñy eos nomināt̄ poſtpōnētes. anticipatēs vō poſtmi et poſtpōnētes nō ſi- gnificāt augmētū egritudis neq; deſclinatōez: ſz eā tēpo- ra cognōſcūt poſtmiq; augmēto et diminutōe. vel aug- mēto et diminutōe negtie accitiū ſui. p̄mo criſis.

Febris putrida

Febris citrina

Febris tertiana

Febris quotidiana

Febris ephimera

Febris p̄tinua

de feb. adu. et h. g.
p. 101.

Particula

3ma pura

etiam m. i. x.
y. f. u. o. z.

quodlibet

etiam

etiam
etiam
etiam
etiam
etiam

etiam pura
etiam pura

Signa febris tertiae pure et statis cognoscuntur ex his quae accidunt egrotanti sunt. xi. Primum est rigor fortis i febris pncipio quo sentit qd cutis aculeis sit plena et pugatur ab eis. secundum sitis et inflamatio qd non plorat. et tertium fortitudo pulsus o tpe suo. qrtu stat accessio pncipii. primus. qntu distans calor equalis p totu corp. sextu repetio multi caloris acuti cu p man apponit supra corp q postmodu debilitat et vincit a manu ipsa. septimu exit vaporis calis a poris cu bibis aq. octanu vomit colere citre. qntu fluxus vetricis colicus et vris supra qua cola dnat. et qntu bectria fil. nonu sudor vaporosus calis et eqilis in corpe toto. decimu post hec oia cessatio et radicatío febris pplete. vnde decimu mora poris non trasies. i. z. horas. 2. crisis.

Signa febris qrtae qd ex ipa febre cognoscuntur i vniuerso sunt qtuor. quoz pnu et sublatio olum signoz. tertiae pure. imo ipso. i. uento p. vniu multoties i febre ipa. scz hec feb. raro p se icipit sed tñ accidit post icipit aliaz februm. tertiu pulsus in pnc febris et si eger sit adolecescens est quoadmodu illius qui est in senio constitutus. quartu eius ichoatio cu rigore debili q postmodu augmentat in accessioe qualibz et rigore ipo sentit forte frigus fm qntitate fortitudine rigoris itant q ex fortitudine ipsa sentit q ossa contundantur. secundo crisis.

Signa febris quottidiae sunt manifesta et cognita. i. sunt septem. quoz pnu est febris hec non icipit in dieb. pms cu rigore. imo postea. et non accidit hnti nisi ifrigidatio exte mitatu et. et eius qd appet de corpe ipsius. non tñ est vt verus rigor. scdm pulsus equalitas et corruptio sui ordio in pnc. poris mox feb. tertiu non sentit eger inflamatores vehe mentes. et est sitis minor in hac febre q in alijs oibus febribz. quartu eger forte non sudat in pms dieb. cu idigone vrie. qntu fortasse non accidit hec febris nisi cu lesione oris stoi et epatis. sextu magnificatio inflamatois eius qd est sub ypocodrys magis eo qd erat fm nās. septimu apparitio coloris egri inter citrinu et album medu etia statu poris imo puenio iam ad fines. secundo crisis.

Signu pnuaz. ma pprehendit iter venas. et non e cu eis rigor neq sudor. et febris que generat ex apate sanguico nominato flegmon est bona et salubris. magis assimilat febrim die accidenti ex apate carnis mollis que est in emuncto ryz et alijs locis. secundo crisis.

Cu coadunant vno tpe res multe icipi sanguine et be re cu stomia. deinde diminuit hūores et subtilia eos. et vltimo emolli qd iduratu et api cutē de piaz. xi. geny.

In qualibz spe tertiane cu apparuerit signa digonis se cure festina porrigere paz. de absinthio. qd bz i se laudabilem actione multimode. Et etia hec medicina pre ceteris curat egritudines que in ore stomaci ex imordicatioe colere generantur. pma ad Hlaucnem.

Inchoat tertiana cu rigore fortis. quartana vo nullo tpe recole vidisse incipe cuz rigore. sed tñ mortificat rigoz in ea et efficit difficilis p longitudine diez. et sepius generat ex reliquis februm pcedentiuz. et maxime febris q coposita nominat. pma ad Hlaucnem.

Signu tertiane pure recessus est in septe circuitibus. et cu hoc p omnibz alijs febris salubris est et dubitabilis minus. Lu vo e non ha nec est pura p trarij. Et ego vidi semel qd hec febris icipit in quodam puero in pncipio autu ni. et non dimisit cu vlg ad ver. pma ad Hlaucnem.

Signu in q accidit coadunatio caloris et frigoris sit et reperit fortis calor cu rigore frigidus causa e flegma vitreū in corpe multu. et hūoz de genere colere corpi dñantes q mouet sensibilia mēbra et non remāet in eo aliq pncula in q repiat calor tātu. sz sentit tunc in interioribz corpi caloz et friditas fil. qd id qd calefacit et ifrigidat in pnculas minimas e visus. Particula. 6. de mala pnone.

Rigoris q non gescit donec pueniat ppe statū. vno sunt modi. quoz vnus e q gescit cu appropinquat status accessiois feb. et e debilis et non fortis. et accidit ex putrefactioe flegmatis fortis friditatis. qd vocat vitreū. et ali. modus q non gescit nisi cu appropinquat status totius egritudinis. na febris qrtane non cognoscit pfectio status quousq non icipit rigor diminui. et rigor qui icipit cu maxima fortitudine et stat gescit an tps status est in febre tertiana. pma expositiois eius in sexto epidimiaz.

Tertiae pure lōgior accessio est. i. z. horaz. nocte vo plogat accessio in horas. 20. vel. 24. et angmetat ei. plon gatio nims adeo q plogat eius accessio circa. 40. horas et diminuit ei. ges vlg ad horas. 8. et hec oia ex bis q de cais lōgitudis accessiois dea sūt colligunt. 2. februm.

Lum eger duas febres tertianas bz aut duas qrtanas. tñ due tertiae poris imo oie faciunt. et due febres qrtae faciunt poris imo tertianum. et estimat q due tertiane sint vna febris. cu poris imo sit omni diez estimat de duas bz qrtanas q ipse sint tertiana vna. scdo crisis.

No est posse febres adurentes ex retēdo colere generari. sed ipsaz generatio e ex dominio caloris q est in vasis acuti et accessi calore aeris cibis talidiz labori aut moribus aie. i. z. expōis ei. in pma epidimiaz.

Opz te pus icipere nam febris qd e fortis caloris accessi et adures crisis eius erit p fluxu. et cu est caloris debilis similis igni sepulto febre ipsaz plogari nec e. et p exituras multoties sit ei. crisis. pmo ad Hlaucnem.

Sebres adurentes forte sūt ex ea epis et stoi. sunt ex ea apatis pulmōis qut ex ea hūoz colericor q putrefiunt et dissipant p totu corpus et pueniunt pp cam sue putrefactiois ad nimiu calore simile ebullienti. sz scientiaz.

In febre acuta adurenti occurrit ad stom supfluitas calida et acuta. qd cu no generat sitis. hoc p signis malis alijs est signu malū. significat. n. qd vire. sensitiua qd in stōiaz destructa e et pempta. pma expōis ei. i. pma epidimiaz.

Ex hūore acuto et adurenti q febre generat ipso possibile est apa in auribz generari. et ex hūore ipo valde frido et grolso apa i iferioribz corpi generant. et ex hūore ipo iter statum vtrūqz mediu sub auribus apata generant. secunda expositiois eius in secunda epidimiaz.

Varietas vomit q accidit i febre adurenti. significat q in venis q sunt vnite in testinis et lateri deano epatis sūt hūores crudi. Et vria subtilis q accidit i febre ipsa significat q i venis exstibus in gibbositate epis sunt hūores crudi et multi. scda expōis eius in 3. epidimiaz.

Altra accitua feb. adurentis sunt duo. videlicet sitis et nia q non recedit nec cessat. et calor accessus q cu tāgit sensibile bz ardore. 3. expōis eius in 3. epidimiaz.

Lum in febre adurenti valde fortioes tres virtutes fortes sunt. signa digonis manifeste apparentia secure et pfideter aqua frigidā patienti. ita tamē q eger non sit in senio constitutus. i. z. ingeny.

Generatio feb. adurentis sit ex putredine colere citrine in stomaco. et spālter in ore ei. aut in xanitate epatis. non tamē in quolibz alio mēbro. Et specialius accitū febris adurentis est aduētus eius crisis per fluxu sanguinis et naribus. ga sanguis ebullit et ascedit superi. et disrumpit venas. Expōis eius in pma epidimiaz.

Sebres adurentes generant aut ex colera citria aut ex flegmate falso. Expō eius in 3. morboz acutoz.

Egrotas cu desiderat attractioes aeris fridi pp accessioe fortiois sentit in iferioribus membris et regit multa opimēta pp frigus qd i exterioribz sentit. significat B egritudinē e mortale maxie cu in pnc. accessiois hō accidit illud. 3. expōis eius in scdo epidimiaz.

Cu aer e fridus et egrotas adurit nimia aduētiōe pimi

nue spem tuā de eo: et si nullo mō apparēt i eo signa digō-
niseritq; vrus eius debilis ē ipole q; euadat. xi. ingeny.

C Nos clisterizamus cū oleo et aqua tātūz i febrib; adu-
rentibus accessis: ut disrupamus sui calorem adurentem
et accensum. Particula sexta de clisteribus.

C In febrib; flegmaticis rigoris causa ē alia q; cā febris
et causa febris est id qd est ex flegmate putrefactū: et cau-
sa rigoris ē residuū flegmatis nō putrefactū: i febre ter-
tiana colā citria ē cā rigore generās atq; febrē. z. febriū.

C Egritudinū fluctuatiū p circuitū fluctuatiōis causa ē
membroz status supfluitates generatiū expellētium
attrahētium et suscipientium putrescentia dictaz super-
fluitatū et i flāmatio sui. secūdo febriū.

C Egritudinū nō hūitū circuitūz febris pūne nō est
cā egritudo spālis alicuius mēbri de membris corpis: s; s;
sunt hūiores q; pūnent i oib; arterijs et venis: et maxie in
maiorib; eis q; calefiūt accēdunt et ebulliūt: aut putredo
eoz aut res alia vt feb. effumera: sic generāt vna febris
vltis iclusa a pū: egritudis vsq; ad finē. z. febriū.

C Quiescit feb. hora sepatis febris a corpē ab ei; poris
mōz decliat febris hora tota qē post statū porisimū vsq;
ad pūcipiū paroxysmū sequentis ipm. pmo crisis.

C Curauī quōdā a febre qrtana cū potū tyriace. verūtū
cuacuabā pus eoz corpa: et postea dabā eis abstinēty sue
cū demū istud electuariū. v. tyriaca an tps febris p ou-
as horas: et sic liberabā patientē bībitōe h; medicie bina
vel trina. Particula sexta de tyriaca ad cesarem.

C Prīmū mēbroz qd calefit i febrib; ethicis: quaz cā ē
ab extrinseco est cor. et post ipm calefit epar et stōm: et post
stōm mēbra alia q; pūit cor calefacere calefiūt: et accidit i
de febris ethica. et appō medicinz: fridaz in pū: appari-
tiōis signoz febris h; sup mēbroz qd pmo calefit qd ē ac-
cēsiū feb. ē valde vtilis: s; filr ethica febris pueniēs ex
febrib; adurētib; curat reb; fridatis opatis iteri; et appo-
sitis exteri; supra mēbroz egrū. Particula 6^a de ptisi.

C Spāle signū qd nō fallit vniūscuiusq; febris ethice est:
accessio caloris corpis: et sui fortificatio absq; impulsōe sta-
tim post receptōz cibi p hora: et pulsus magni latq; oīuz
febriū ethicaz calor est debilis subtilis equalis: et con-
tinuus a pūcipio sui inity vsq; ad finē eius. Et mains si-
gnū febriū ethicaz est: qā semper iueniēs arterias cali-
diores venis alijs sibi vicinis. pma febriū.

C Febris illa qd pestilentialis ē qd est afflatio de genere
illoz q; liquefiunt: et hoc accessio febris pestilentialis aliquo
tpe nō dimittit. 3^a expōis eius i 3^a epidimiaz.

C Febris ethice sepe accidit cū p pestis descendit ad cor.
et post ipz i descensu ipsius ad epar: et deinde ad stōm. acci-
dit ē p malā pōlōne calām et sicca oīantē in pulmone
vel pectore vel meseratis: accidit ē feb. ethica p pestē
descēdētē i aliqd iestiniū vel matricē vel renes: et trāseū
tem ad corp; cordis. Ex peste aut pma descendētē in dia-
fragma febre ethicā adducētē nūq; vidit ethicū ipz cura-
tū: qā eger morit anq; pueniat ad ptisiz. io. ingeny.

C Aliq; patiunt febris ethicas et euadūt: cūz febris hec in
carnē vel aliquo de gñe carnis accidit: et cū h; feb. accidit
radicalib; mēbris ipole ē ab illa aliqñē libari. io. ingeny.

C Omnes febres ethice sub genere feb. corp; liquefaciē-
tis pūnent: et differūt iter se: qā qd liquefit ex carne in fe-
bre ethica resoluit p corpis poros: et qd eliquat ex corpo-
re in oīo febris liquefaciētis i ventres fluit et decurrit et
egredit per secessum. Et cū hec febris liquefaciens plō-
gat: et patiens nō moritur: icidit in ptisim.

C Maior cura q; curat feb. iclusa: et potior ē flobotomia
facta fm tenore vtrius: et potius aque fride post digōnem
cū feb. hec fit ex febrib; accitibus ex putredine. Et vidit
multos adurētes febrē patiētes potū aq; fride post pple-

tas digōnē hūoz suoz bībitōis tpe esse libatos. s. ingeny.

C Curatiōis feb. que dī sinobus tramites oēs cessant p
emissionē flobotomie i pū. quare medicus i spiciēs nō ce-
lebrat in patiēte: q; suo cōsilio se cōmittit: crescitq; febris
hec et auget. nā si ichoat cū fridis destruit: qā icludit po-
ros: replōnē retinēt itra corpus et phibent resōlōnē: et si
calore extingunt et pōlōnē adaptēt. Et si ichoat cūz cali-
dis calā auget calorem febris: etiā si euacuēt totū corp;
vnde q; pmo i hac febre neglexerit flōmiam puenit vlti-
mo ad h; perplexitatem. 9. ingeny.

C In omnib; spēbus febris sinocē festina minuire ex ve-
na cordis: adeo q; paties deueniat sinocopi vicinūz virtū-
te hoc tolerātē: et si paties h; egritudinez nō minuat ab
aliqua venā icidit in magnum timorē: deuenit ad fina-
lem dubitatōz: q; qñq; per multum fluxū sanguis nariū:
vel sudorem plm liberatur. 9. ingeny.

C Sinochi spēs due sunt: vna accidit ex opilōne frida in
poris corpis ex q; nō accidit cū ea putredo hūoz: hec fe-
bris dicta sinochus ē de genere effimera: et alia accidit ex
humoz putredie cū ipoz opilōne que est de genere feb.
putride: et qlibz hūoz duaz spēs p se durat p multos di-
es. Et ipsaz duaz spēs vna ē cū accessio decrescit a pū-
cipio egritudis vsq; ad finē: et alia que i eodē statu durat
a pū: vsq; ad statū declinatōis: et tertia que augmentat a
pū: suo: et hoc totū accidit fm quātitate adusti: et eius qd
resoluitur ex adustione. 9. ingeny.

C Flobotomare venā et exbere sanguinē fm vtrius teno-
rem multitudinē et paucitātē opilationū i effimera pue-
niente ex opilatōibus in qua declinatio retardat: adeo q;
credūt ipsaz nō cē effimera est necesse. Et quanto plures
opilones sunt i illatō illa feb. fortior est et breuior: et si
signa repletōis nō sint pgregata i illa. Diminuta vō sup-
fluitate humosa ppter paucitātē humoz postmodū apia-
tur poris. Et post minutōes patiētes cura cū secaniabin
i ciba cū aqua farris ordeiz: et die 3^a si videris modicū esse
qd remāsit ex febre: nō sunt tibi signa putredis in vria;
neq; i pulsifac eū ingredi balneū an tps accessiōis p tres
vel quatuor horas. s. ingeny.

C Febris generat ex fastidio i quo cib; in fumositatē mu-
tatur et nō ex fastidio i quo cib; mutat in acetositatē. Cū
vō patiēti febrē hāc supuenit afflatio: et qd emittit ē pu-
trefactū. tūc patiētem in balneū itroduc post declinatio-
nez pme accessiōis. et ciba eū: et stude ipsius stomacū con-
fortare. Et cū vides afflatōz pteritā et pūntēz augmē-
tari adeo q; debilitatur virtus: melius est vt illum ciba
et nō ipsum in balneum itroducas. s. ingeny.

C Febricitantib; ex causa repletōis opilatōis apostema-
tis aut putrefactōis hūoz cib; pū reb; alijs est nociuus
etiā in declinatioe accessiōis sue: et febricitantib; ex vigilis
cogitatōib; angustia hūit alijs afflictionibus aie abstinē-
tia a cibis est plm nociua q; cibādi sunt omni hora acces-
sionis et spāliter in sui declinatōe. io. ingeny.

C Temp; cibādi egrotātēz pueniēs i febrib; iclusis est
hora getis: et est hora in q; sentit aliqñā alleuiatōz et spā-
liter hora q; cōsuevit cibū sumere tpe sanitatis. xi. ingeny.

C Purga supfluitates putridas patiētū febrem iclusam
medicis puocantib; vrinā vel puocantib; fluxū vetricis
vel sudorez cū supfluitates ipse spōre circa stōm mouen-
tur: purga eas cū puocantibus vomitu: et cūz in stomacho
nō mouent ab ipsis debeas abstinere cautus existēs cir-
ca medicas ipsas qd itendis facere aliq; purgatōem oī-
ctaz vel nō calefaciāt: aut calefaciāt par. iz. ingeny.

C Cū epar et stōus sunt apatici: cibatio an accessionē valde
obest: et facile iterficet egrotātē et cū epar aut stōus sūt de-
biles absq; apate talis cibatio valde pdest. xi. ingeny.

C Explicit particula. io.

Sinobus. flām

fin noui

Cita noui

non curia

effimera ex opilone

balneū qd pūntēz

tpz cibādi et feb.

Tud. se. p. pūntēz

Spūz pūntēz apati

Et cristo icognita est que nō bz manifestam eūonem nec manifestā exiturā. Et cristo subita est illa quā signū pno sticum nō pcedit. pmo de diebus creticis.

Egritudo acuta est q̄ veloci motu mouet: et bz i se dubi tatōez: et egritudo pacuta est que determiat in quarto: et q̄ est valde acuta: nō tū pacuta determiat in septimo. Et q̄ absolute dī acuta est q̄ puenit vsq; ad quartūdecimū et ē vere acuta: s; q̄ determiat post decimūquartū diē vsq; ad vigesimū dī acuta aliq̄ noie: nec ē acuta nisi noie solo. Vocat̄ ē acuta q̄ accidit ex recidinatōe. p̄ de dieb; creti.

Morbi tēpora longa vel breuiā bis tribus declarant. nā egritudo. anni tpe: et eo qd a corpe exit: nā egritudi nis: ga egritudo generata ex colera nigra sic quartana: et ex flegmate sicut appoplexia: dolor renū artetica et statica declarāt lōgū p̄m et remotio festinatōez: et febris adu rens pleuresis et pterpleumōia declarāt breue p̄m et sta tum p̄m. Et egritudo quanto magis est cū accitibus acutis tāto magis breue p̄m et statū p̄m declarat p̄ pore anni: ga egritudo generata in estate breue p̄m et p̄ ximam determiatōez: et in hyeme generata longum p̄m et remotā determiatōem declarat. Et eo qd exit a corpe sicut sputū vria egestio et sudor: ga si cōtinuo cū egritu dine appareant signa digōnis egritudo est breuis: et si vl timo appareant est longa. pmo crisis.

Crisis icompleta est cū multa decurrit hūiditas i mē brū parū adeo qd cā nō pōt cape mēbz ipm. et tūc reuer tū supfluitas ipa ad locū suū vel recurrit ad mēbz no bile et occidit. pma expōnis eius i 6. epidimiaz.

Dies creticis p̄ q̄ternariū numez cōputant vsq; ad. 20. et sunt q̄rtus septimus vndecimus decimusquart; deci musquint; et vigesimus: et post vigesimū p̄ septenariū vsq; ad q̄dragitā: et post. 40. p̄putant p̄ vigenariū vsq; ad cen tū vigiti: et post centū vigiti cōputant bis p̄ circuit mēstū scdm qd cōputauisti p̄ circuit diez: et post mēses p̄ circui tus āno p̄. 6. expōnis eius i secūda epidimiaz.

In egritudib; trāscēdētib; .40. diē fieri crism p̄ sudo re vel p̄ aliq̄ spērū eūonis est ipolē: s; cap̄ cessatio ē pau lati digōnibus aut exituris. expōne ei i 4. afforismoz.

In febrib; cōtinuis cōputa die scdm sui cursū successi uum: et i febrib; interpolatis cōputa porisimos periodicos tantū. Nā qd opat̄ dies septimus i febrib; cōtinuis opat̄ paroxisimus piodicus septimus i febrib; interpolatis: deci mus tertius. i. dies i tertiana pura: et decimus nonus dies i quartana pura. Expōne eius in 3. p̄nolicoz.

Perfecta et p̄pleta crisis p̄prehēdit p̄ significatōes sex quā p̄ma est vt sit cum purgatōe post apparitōez signo rum coctōis. secūda vt purgatio ip̄a non sit cū apate. ter tia vt purget chimos nocuos corpi dominantes cāntes morbi. quarta vt sit purgatio ip̄a recta ex latere morbi. gnta vt sit in die cretico. 6. vt sit cūz gete et corporis leui tate. Expō eius in p̄ma afforismoz. v3. et quoz sit crisis et quozum facta est et.

ExPLICIT particula. xi.

Incipit particula. i2. cōtinens afforismos depēdētes a purgatōibus corporis per exitū sanguis factis.

Lobotomia fore necessariaz bec tria portendunt. v3. egritudo magna absentia accidetis magni fu turi egritudis ac etatis senilis et puerilis et for titudo vtutis. Particula 6. de flōmia.

Doc generale p̄ceptū attēde in oibus quos pponis flo botomare i veris p̄m et est vt ab eo qd flobotomandus est queras si i eius corpe est aliq̄ debile mēbz. Et si bz ali qd mēbz bz declina repletōez sui corporis ad ip̄z mē bzum et extrabe mām ipsius repletōis p̄ locū ipm. Et si i eo nō fuerit aliq̄ mēbz tale flobotoma ip̄us ex quo

cunq; loco malueris. Particula sexta de flōmia.

Dabētē venas amplas et grossas et habitudinē macilē tam et colorē nō albū et carnē nō lenē ad flobotomandū p̄pera sine timore. in eo vō cuius status est p̄trari? flobo tomia dubia est et timorosa. Eadem particula.

Non minuas puez aū decimūquartū annū: neq; senes post septuagesimū. Et nō attēdas tū nūez ānoz: s; attē das eoz bitudinē: ga iuenies aliquos sexagēarios flobo tomia nullaten? patietes et aliquos septuagenarios qd patiunt eā: quoz sanguis mult? ē et vtus fortis: et ab eis d co rū sanguis nō est euandū nisi p̄az et si sanguis eoz sit sic illoz qd i iuuetute p̄sistūt. Particula 6. de flōmia.

Status et accitua in qd nō es primādus ad flōmiā et si signa sanguis demōstrēt: bec sunt: spasmus āgustia for tis: dolor fortis: tps caloriz fortis: tps frigoriz fortis: re gio valde cala: regio valde frida et sicca nimis: corp? capi tis lenis hūidū et rap? resolutōis facilis: grossities i corpe dñans: macies i corpore dñans: etas puerilis: etas senilis corp? timidū et i suctū flōmie: corp? cui? os flōi dolet aut est debile ex fastidio aut punctura maloz humoz et cor pus dyaria occupatū: s; cū egrotas est replet? repletionē multa i aliquo p̄dictoz statū et si i suctus sit flōmie et bas sibi modicū sanguis cū dubitatōe et timore. Status aut bi sunt ex bis qd defectōi vtutis spūalis iherēt. Et a p̄ ma particula. 6. ad Glauconē bec p̄cepta collegi.

In corpore qd crudis humorib; est repletum est dubia flobotomia valde: ga vtutez debilitat et dissoluit adeo qd corp? nō redit ad suū statū quādoq; et maxime cum fe bris adest. Particula sexta de flōmia.

Corp? i quo ē modicū sanguis boni et hūiores sūt crudi multūmoueri cū aliq̄ vel i gredi balneū nō o3. flōmia. n. expellit sanguinē bonū ip̄z: attrahit malū i venis p̄mis epis aggregatū et ip̄z in totū corp? diffundit: et medicia so lubilis sup oīm b? egritudis i ducet tortōez mordicatio nē et sincopiz: et nō eūat aliq̄ qd sit alicui? q̄ritatis: et hu mores ipsi p̄ sui grossitie p̄cedunt et opilant meatūs: qd re hūiores ipsi subtiliandi sunt et icidendi: cū eo qd calefa ctōe multa minime catēfacit. quarto p̄sily.

Nō semp cūz repiunt signa repletionis i sanis ē necia flō mia: s; alicui sufficit absticere a cibis: et alicui dimiuere ci bos: et alicui lenire ventrē: et alicui bfe sellas: aut frequēta re balneū: aut exercitati tū: aut multū fricare se cuilibz scōz modū sue repletionis et fm qd pōt sustinere et fm p̄suctu dinē sui: et sufficiat p̄ exctōe sanguis ista tibi. 4. igeny.

Globotomia mēsurare celeriter te op3 qd bz modicum sanguis medicare cum pus vt eius humores boni efficiā tur: et deide flobotoma sibi venā: et post flobotomia ciba cū: et ite p̄ si necesse fuerit potes flobotomare eundem: et bec cūra p̄ncipaliter o3 fieri eis in quoz sanguis est fex vel suba residens grossa. gnto igeny.

Cū acciderit alicui aptio o3is venaz aut multitudo mē strui aut lenitas egestiois i tēpore quo faciēda est flōmia: attēdas hōz fortitudinē et modū expulsiōis: et si videris sufficere bz eūonem p̄mitte nām operari ip̄as totā eua cuatōez: quā si minus sufficientē videris tu ipe euacua p flobotomiam quantū fuerit necesse. 9. igeny.

In eo cui necessaria est flōmia et supuenit sibi fastidiū: op3 te differre flōmiā quousq; cib? digera et a corpe sup fluitas exeat eius. Et cūz est necaria sibi purgatio alia qd flōmia postponere ip̄as nullaten? te op3. 9. igeny.

Cum chimi i corpore equalr dñant sunt purgadi: et hoc facere itelligi flōmia specialr: et ois purgatio sanguis q̄li tercūq; conficiat sicut menstrua emozoyde. et sily exer citia fricatōes balnea et ciboz abstinentia per accides fa ciunt idem. Expōne eius quarta afforismoz.

Non op3 te p̄hibere flobotomia yene neq; in die neq;

Particula

In nocte cum cognoueris in corpore sanguine plin ferue-
re: sed euacua ipsius celeriter pūquā ad membrorum nobi-
lium aliqđ ipse fluat. Particula sexta de flōmia.

C Multoties sanguis ad aliqđ membrorum multus et subito
defluit: et anqđ putrefiat mortificat mēbz ipm totūz p-
hibz actōes eius: et nocuentū magnū exide generat: sic
est appoplexia que generat ex multo et subito fluxu san-
guis ad cerebrū defluet. Et tu cum significa multi san-
guinis sū cū fortitudine virtutū triū aialis. s. spū alis et nobi-
lis: et tūc ad flōmā ppera sine timore. Eadē pticula.

C Cū febris generat ex multo sanguine fortiter calo et fer-
uētū in corpore pūne: festina patiētē flobotomare: et eua-
cua ab eo multā sanguis qđ tatez adeo vt eger deuemat
ad sincopim fortitudine virtutis pūmitus regit. et ego reco-
lo 2. 3. vel 4. die iceptōis febris hoc euacuasse fere san-
guinis libras quinq. Eadē particula.

C Patiētis vrus cū ē debilis: et patiēs idigert ab eo mul-
titudine sanguis et hāz ipfuz exē p plures vices pmo die
secūdo et tertio: et post totale euonem ipfuz subtili cibo
ciba. Et opz te cauere a multa euone i horaynā nisi neci-
tas te facere illam cogat. Eadē particula.

C Euacuare sanguine cū pponis cōple eā i die ppositi: et
cū pponis ipm attrahere ad dñā partē attractōez ipfuz
noli cōplere pmo die: sed eā reitēra secūdo die et tertio: et
in vtroqz statu regre fortitudine patiētis. Eadē pticula.

C Regre mutatōez coloris fluxu sanguis a vācū flobotoma-
tomat i eo q patit āpa: et regre furiositate sui exi: si ces-
savit: et p oibus his regre statu mutatōis pulsus quē si vi-
deris mutatū i magnitudine aut eqūitate sui exi: sanguis
nis fac cessare: et si ipm mutatū i spēperis i debilitatez qđ
ex ide seq. dicere nō est necesse mibi. Eadē particula.

C Egritudo cū ē fortis et difficilis: et vrus egri fortis hūc
q exercuit artē medicie et laborauit circa ipfuz nō dz ex-
tractōez sanguis phibere nec ab ea cessare et si repletio
nē signa egritudis nō oñdāt: s. tātūmō egritudis fortitu-
dinē et difficultatē sui. Cū vō egritudo fortis ē et difficilis
cū fluxibz vētris vel vomitibz: et ipfuz causa ē multitudo
alioz humoz qz sanguis ipos hūores ad dñā ptē i virtu-
tis reuolutōez attrahere nos debemus. 4. igitur.

C Eritus sanguis semp idiget vute fortis q cōpetat qđi-
tati euacuatois. nā i febre adurētū que generat ex pūbi-
tione resolutōis cū vrus est fortis q rebz alijs ē nobilior.
exi: p euacuatoez est valde securus et ab oi dubietate re-
mot: et i reliqz egritudibz euacuatio ē dubitabilis: et pa-
tiēs ex ea facile icidit i multa mala. 9. igitur.

C Patientē podagrā arteticā epilepsia melācoliam anti-
quū spūū sanguis et hūtem ipfuz egritudinē i bitu: et illū
cū opilo ignātia pīplemonia pleuresia apostema epia et
optalmia fortis sepe accidit: et eoz pñ flobotomandū sū
festinaui flōmare eū a quo sanguis fluere pūneuit ex ore
venaz q restrict: erat: et sūr mulierē a qua mēstruus san-
guis currere cōsueuit q retinebat. Et sūr illū a q sanguis
e naribz exire pūneuit et retiebat. flōmia. nā i egritudibus
his certe secūra ē et fidelis vute considerata eoz pūm-
etate. Particula. 6. de flobotomia.

C Patientes doloz apostemofum opz te flobotomare
vqz ad sincopis: dūmodo aliqđ qđ illud pūbeat nō iter
sit. illum vō ex his quē sentire cognoueris tēsonē et pū-
ctōez i pectore spina vel renibz flobotoma i basilica: et il-
lum q in capite vel collo tēsonē vel punctōez sentit flo-
botoma i cephalica. Et illū q sentit doloz equalr in cor-
pore flobotoma i mediana. 4. consily sanitatis.

C A patiēte scissurā nerui p latitudines qui est i dubio de
spasmo maxie cū generat apostema i loco scissurē sangui-
nē sine misericordia plus qz ab alijs eēbere te opz et ipm
postea subtili cibo ciba et gerē impa ei ac neca locus pun-

ctum cum oleo calo. et sūr loca adiacentia sibi vqz ad ra-
dicē nerui eius et vqz ad spinā et collū. 6. igitur.

C Qui minuit sibi pp febre hēcē bz hoc facere tpe decli-
tōis accessōis sūc sūc d die sūc de nocte fiat: caucat tñ
a minutōe cibo exāte i sūc: et chilis i eo et venis pūmis exā-
tibz idigestis vel nō cōplete digestis: et q doloz bz abiqz
febre penit: meli: tps minutōis sibi: et tps fortis doloris.
et q nō bz doloz meli: tps minutōis ē pñ: diei post qz a
sono surrexit p spaciū vni: hore. Part. 6. de flōmia.

C In minutōe febricitatis cui necia ē ipa nō attēdas nūe-
rū pteritoz diez egritudis qñi vel qñi: s. qñcūqz egrū
minutōe i spēperis idigere et si sit dies. 20. ab initio egrī-
tudis minuas illū statim cum cognoscas egritudinē ma-
gnam esse virtutē egri fortis: et cursum etatis et tēporis cō-
decentem. Particula. 6. de flōmia.

C In patiētibz egritudinē aliquā in membris q sunt sub
furcula flobotomia est melior i basilica subascellari: et in
patiētibus cam in membris que sunt supra furculam in
vena spatulari. 3. magne anathomie.

C Opz te facere flōmā i egritudibz mēbroz q sūr supra
epar i venis man: et i egritudibz mēbroz q sūr sub epe i
venis genu et i saphena. p expōnis i 6. epidimiaz.

C Aza cū generat i latere pulmone diafragnate splene
vel flōmia basilice vtilis ē manifeste: et cū ē āpa i mē-
bris inferioribz illis quē admodū sunt mēbra iuncta scie
vesice matrici vtilis ē flōmia venaz genu: et eoz q sūr su-
pra canillā. Et cū ē āpa i renibz q mēbra media sunt iter
mēbra q scripta sunt supi. vtilis est flōmia venaz man:
pp vicinitatē generatōis ipfuz āpatis ad manus. ita tñ q
corp totū sanguine sit repletū: et cū plongat āpa renū et
veterascit vtilis est flōmia venaz genu et eaz q supra ca-
nillā sunt. Particula. 6. de flobotomia.

C Cū egritudo sciaticae cā ē sanguis multus: noli ichoare
ab aliqđ an sanguis euone: nec et sis pntē euone sanguis
a pede: s. ex iterioribus brachy euacua illū. io. muermir.

C Extracto sanguine a pede die vno p minutōez vene sa-
phene. et cū ē itra genu scio egritudinē q d sciatica cu-
rata fuisse. Et hoc sanū ē cū egritudis ipfuz cā ē repleo: nō
tñ pferri cū scarificatio q fit ibi. Particula. 6. de flōmia.

C Cū vis fluxū sanguis q ab ore venaz pūit retiere. flō-
ma venas manū: et cū vis sanguines ab ore ipfuz fluere
flōma venas pedū. et sic ip in puocatōe mēstruo: flōma
eas. Cū vō vis sanguine retinere quē mulier emittit ave-
nis mīcis pforat: ex aliqđ corrosiōe sui. v. replōne flōma
vēas manū: et si sit ex mēstruo sanguis ille. In flōmia.

C In initio āpatis epis pectoris et pulmonis flōma basili-
cam man: dextre: que si nō appeat mediastinaz: q si non
appareat cephalicaz: et i initio āpatis mēbroz supioz mi-
nue cephalicaz que si nō appareat mediastinā icide: si nō
appareat basilica: et i fine āpatis gutturis flobotoma ve-
nas que sunt sub lingua. 13. igitur.

C Cū egrotauerit splenimue venā q est iter medium et
minimū manus sinistre: et id qđ itendis euacuare nō eua-
cues subito: sed iter dies duos. In flobotomia.

C Cū egritudo est i occipito: flōma manū vel frontē et in
āpatibz renū et mīcis flōma venā q ē i genu: et si ibi omo
de fieri pōt flōmia fiat i ea q ē i canillā oca saphena. Et
in egritudibz splēis minutōez fac i manu sinistra. 13. igitur.

C Minutio veng ex latere in quo est āpa est valde vtilis
patiētē: scā in latere opposito nō pferit adeo: post tem-
pus longū sui vtilitas manifestat: et sūr flōmia cephalice
ex pte egritudis i fortibz doloribus oculoz mitigat dolo-
rem oculoz ipa hore et plurimum confert eis.

C In dño fluxus sanguis et naribz q nō cessat operata flo-
botomia vene et apposita sitia i vētre ad ifrigidatōez ca-
pitio recurrere noli: sed appone sitiaz in loco occipit in

Apoxynda

In febre adurē

In febre adurē

In febre adurē

In febre adurē

In febre adurē

In febre adurē

In febre adurē

In febre adurē

In febre adurē

In febre adurē

In febre adurē

In febre adurē

In febre adurē

In febre adurē

In febre adurē

In febre adurē

parte posteriori capitis ut attrahat ad diuersus. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

Uene pulsatiles q sunt i tiporib? q snt post aures flo- in inf in egritudib? capitis? veterib? egritudib? oculor? cu ea egritudis e ma calida subtilis: r spalt cu eger in pa- miculis sentit qnt puctura? r exteisiones dolori: remanetq pactura i cetro illi? loci: vep? qz in flomia venaz pulsatiliu q modici e iuuameti pabitatione magna cadit de fluxu sanguis pnuo: vel gnatione apatis i eis fugerit medici flomia eas magnas. 13. r puas. In icisione aut vene pul- sus p latitudines i ptes duas nulla dubitatio cadit: qz po ipi qlibz retrahit ad pre suas. Particula. 6. de flomia.

Cu coadunat multus sanguis grosse vel alterius male- ritatis in venis opz te minuioes pmo facere: r secunda- rio dare mam solubile purgate huores in sanguie existe- tes. pmo expone eius in sexto epidimiaz.

Signa spalia melacolie melacolice? egritudinuz simi- lia cu demosttrat q sanguis q est in oibus venis effectus est melacolicus minue medianā. Et si sanguis q egredit nō est melacolicus fac ipm cessare statim: si videtis ipm melacolicu epe ex eo qnt putabis sufficere corpi egro- tatio: r e ex meliorib? condib?. Particula sciaz: bec est.

Domini quartane in sui pn: nō porrigas aliqd de for- tibus medicinis nec euacuas ab ipso pncipio eoz corpo- ra: nisi forte videris sanguine multum supabundare. Et euz flubotomas regre sanguine que si videris nigrum r grossum secure potes euacuare: r si videris ipsum rubeu subtilē facias ipsum cessare. pma ad blaucōne.

Mulieres qb? accidit hydropisis ex retēde mēstruo- ru: r snt ei cui accidit hoc ex retēde sanguis ex ore ve- na: vel fluxu sanguis e narib? fluere pueritēstia minue- re anq? vrus deficiat r anullef. 7. expōis ei? in 6. epididi.

Apponat scia in occipito ut attrahat materia exstēs ad partē posteriores que ad oculos descēdit: flomef ve- na frontis ut attrahat materia exstēs in posteriori pre- cerebri ad partē anteriore. pmo humoz.

Eum cuius sanguis melacolicus e grossus r mult? mi- nuere pmo melius est: r postmodū purgare melacoliā ei? cu vō i cui? corpe dominant huores crudi purgati- usq? generet in eo egritudo: cu cautela tñ: r cu genera in eo febris nullo? accedas ad purgatōez. In flomia.

Cu curaueris duricie splenis: r remanet egritudo scari- fica locū r appone scia de super. Et iter ea q specialr vti- lia sunt duricie splenis est minutio vene q est supra aurē sinistra: r appō de eode sanguie egresso r fricatio cum eo dem supra splenē egrotatis. 9. memir.

Cu gñat apa in pectore vel cerebro vel e pāniculis nō debemus apponere scia in ipsius pn? sz postq? phibue- rimus mae occursum: r purgauerimus totū corpus: r tūc appō scie satis pferat. appositā vō scia corpe repleto sup- fluitatē attrahit a toto corpe r ducit ea ad cerebrū vl ad pect? vel ad pulmonē vl ad pre alia i q e egritudo. xi. ige.

Cu causa efficiēs tensionis est sanguis multitudo que admodū accidit i mēbris apatis statū patiēre minuire te opz: qui si timuerit minuitē: eritq? eius virt? debilis at- trabe sanguinē p tractū mutante. 12. igeny.

Explicit particula. 12.

Incipit particula. 13. cōtinens affozismos depēdētes a purgatōib? corporis p medicinas solubiles.

Medice solubiles nocent stō r ori ei? specialr qd ē sensibile ma- gis. r iō necesse est medicis solubilibus aliqis medicinas aromaticas amisceri. Expositioe eius in secūdo morboz acutoz.

Corruptio potio medicinaliā cōponit ex vna q sol- uit statim cu descēdit in corpe: r ex alia q post longaz mo- ram. Expōne eius in secūdo morboz acutoz.

Alit morfes lacticia r scamonea soluit statiz cu repe- riunt: r gūme solubiles post moras r sunt oppoponacum galbanū serapinū assa fetida r armoniacum.

Semia aromatica frāgūt nocumētum medicie solubi- lis: nec phibet ei? opatōez: sz adiunat ea: ga coz v? sub- tiliat r diuidit huores grossos r apit vias: r pparat ipsas ad fluxus. Expōne eius in scdo morboz acutoz.

Medicia solubilis cu trāsit p meri r os stōi i eis ipsius aliqd iniscat: r forte aliqd ei? in stō remāet qd magnū ge- nerat nocumētū. Et iō post assumptōez ei? membra bec lauari necē ē cu aq ordeiz r farre ei? 2. acutoz.

Alit morfes necē ē q? hūmēbra laueni post opatōez me- dicine: an cibū euz iure galli ad hoc vt cib? nō admisceat illi residuo qd remāsit in villis stōi ex medicia. Et oz vt lauatio fiat euz aliquo viscoso mūdificato r mollificato.

Et iō Hypo. r Hal. elegere in hoc far ordeiz viderūt esse vtile ad vñz pdictū vt de eo modici porrigat qd sit suf- ficiēs ad lauādū tantū: r si aliq nostrū hoc faceret: statū euomeref medicia tota sit. vñ melius mihi videt q reci- piat modicū de iuleb calo. r similr receptio farris ordeiz post medicie opatōez est paz vñtata i regiōib? oibus qz circūiui? ē abhomiabilis. nā stōus cito deuenit ad abho- minatōez post purgatōez. Et melius mihi vñt porrigat modicū aq calē in q bulira sint radix altee r semē ei? euz aniso vel dorfino r silib? ad hoc vt sil colligā viscositate mūdificatōez aromaticitate r sapozositate: q colet supra zuccaz: r si addat semē myrribi pūngit viscositas r aro- maticitas: r de medicis cordis: r cu h egredit a stō offe- rat ius galli. r si patiat sitipōat loco semis mirribi pñtū.

Euacuatio p medicinas solubiles vel vomicas nō semp- est vtilis: qz hū euacuatioe nō indiget nisi ille cui ipsa ē ne- cessaria valde: r ipsa fiat per longa temporis interualla.

Expōne eius in quarto affozismoz.

Euacuare corpe? medicia solubili vel vomica cu itēdis: pma te ad subtiliatōem humoz grossoz r viscosoz: r diuisione eoz r poioz aperitōez qb? curadi sunt humo- res ipsi: r cu vis eos ducere p secessus mollifica vētre pti- nue: r cu p vomitū vis ducere illos vomitū icitare prius multotiēs te opz. Expōne ei? i 2. affozismoz.

Purgare coleram citrinaz est facile: r purgare flegma: r specialr grossum r viscosum. r similiter coleram nigrā est difficile. vltima affozismoz.

Omnes huores crudi sunt tardi mor? pp eoz grossitiē r friditate: r cu mouent a medicina precedūt r claudūt oēs meatus strictos. r iō humorib? crudis exstib? nō de- bēt ipsi a medicina solubili icitari. 4. 2. fily.

Ad purgatōez colere nigre est necessaria medicina for- tior ea: q necia est ad purgatōez colere citric pp grauita- tem r fortitudinē sui. Expōis ei? in 4. affozismoz.

Aliq hoium sunt pnti purgatōe corporis semel in an- no i veris pn? r aliq idigēt scda purgatione i autūno. Cū aut in corpore coadunati sunt humores mali: purga ipos cum medicinis purgantibus humorem dominantez. Et cu in eo est humoz multa quantitas adunata purga eos per minutionem. 6. consily sanitatis.

Ad purgatōez corporis ab his q sunt ibi huoribus: r pur- gatione capitis simul ab eo q est ibi fluxuqne cia est medi- cina cōposita ex medicis diuersaz virtutū: quē ad modū sunt pillule qz nos cōpilauimus ex aloē scamonea collo- gntida agarico bdellio r gūmi arabico q expellant mul- tas spēs ex spēbus supfluitatū: r si postmodū indigueris medicis exstib? melacoliā opare eas. 5. igeny.

Corpori accidit plexio mala r venaz debilitas ex ali- quo humoz singulariter cum purgat? r ventris fluxus q sponte fit his casibus tribus constat. pma ipsarū est de- bilitas virtutis. secunda operatio oris venarū. tertia bu-

que gūta soluit

Scia mētra mētra pñtū

hūmēbra laueni

exordeiz

statū mouere

statū ordeiz

statū vñtata

statū colligā

statū viscositas

statū mūdificatōez

statū mūdificatōez

Wall

Particula

ort

Splen

statū aloē

statū pñtū

Particula

motum punctura tertio medicinarum.

Cum ppinabis medicinā solubilem pūm qd egreditur est illud ad cuius exitū itendisti: deinde vīte medicine effrenitate subillioz de hūiorib⁹ q remāserūt egreditur: deinde grossior et vltimo sanguis. Et subtilior iter hūiores est colera et post eā flegma. Et melācolia ē grossior iter humores. sanguis vō nō emittit nisi vltimo postq̄ medicina vīcit nām et debilitauit eius vtutes. 3. medicinarum.

Virt⁹ medicine effrenitat⁹ cū in ore veniat ad stōm tenditū ipsi⁹ remanet multa vtus que pūgit dilatat com mouet et cōpellit eas cōmōtione p̄tinua ad expulsione m ei⁹ qd ē ei⁹ et ipsoz vtutē defectat. 3. medicinarum.

Medicina solubiliū assumptaz et nō opantiūz actōes suas aliqua opaf malūz aliq̄ puerit⁹ i cibū. tūc vō opaf malūcū a corpe vtutē quādā recipit q̄ attrahit et solone augmētat sui et soluit: ac si p̄pā vtutē solueret⁹ cū ipa nō expellit tūc in cibū puerit⁹ medicina. 3. medicinarum.

Quidā medici famosi quos noui cū dederūt medicinas solubiles et medicine ipse eaz vtutē nō soluebat stupefacti sunt et nesciebāt qd facere deberēt: et cū vocat⁹ fui ali quē illoz q medicinas sumpserāt in aduū balneare se in tra balneū. ali quē stōmaulicū vomitū puocauit: et ali cui medicinas stipticas dedit cū p̄ feci q vtres ipoz ista tim soluti sunt. Particula 6. de examinatioe medici.

Necessariū ē balneū aī receptōes potōis p̄ vīuz duos vel tres cōtinuos: q balneū liquefacit humores et locuz corpis si qd iduratus est et rēsus mollificat et relaxat qd paraf corpus: vt quod debz per ipsum fluere cito fluat. 5. expositionis eius in 6. epidimiarum.

Egritudo q̄ est i colera vel flegmate multotiens curat⁹ vnica potōe ea qdē que accidit ex melancolia quē admodū cancer et lepra nō curat⁹ p̄ vīa potōes: sed idiget. 2. 3. 4. et 5. Expōne eius in p̄ma affozimoz.

Melācolia cū i corpore dilaf eius purgatio melior est p̄tinuis vicib⁹ et cōtinuis diebus p̄ iferius tpe sanitatis et tpe ifirmitatis. 3. expōne eius i secūda epidimiaz.

Medicine solubilis assumptioz et minutionis celebratio: nō valde confert ei q in consilio suo iordinare pcedit cor piose potū sumedo: q ex malo suo consilio multi humores cito i eius corpore aggregant. et ideo ad curā ei⁹ p̄mare medicū nō opz. Particula 6. de stōmia.

Non oportet te cū venter soluit ad cessatōes fluxus aī borā congruā icedere: nec etiaz si sponte cessauit ante horam ipsam constrictōes sui aliquatenus tolerare: sed opz te ip̄picere et videre qualitates et quātitatē status humorum corporum omnium: q si quod ipsoz residuū remanet duram egritudinem generat et molestat. p̄mo expositionis eius in 6. epidimiarū.

Cognosce q medicina solubilis quā dedisti alicui cōtuli t q corp⁹ est mūdificatū ab hūiore quē euacuare iten debas si illud qd emittit ip̄p̄eris mutatū esse: dūmodo mutatio ipsa nō sit rasura itestinoz: aut aliqd de genere sanguis vel aliqd fetidū: aut aliqd purū. Nam egressio humoz puroz fit ex multitudine calozis extra nāz: et fetidū ex putrefactioe: et egressus melācolie que nō egredit⁹ per medicinā fit ex dominio adustiois. Eadē expōne.

Sunt aliq ad purgandū difficilez et aliq q multuz purgant ex debili medicina: cum egrotas non patit febrem fortem et noueris eius naturam: da sibi subtilem medicīnāz. Expōne eius i scda morboz acutoz.

Virt⁹ corporis cū purgat⁹ redit debilis. et iō nō pōt cibū multū tolerare nec imutare ipsum. Libus igit post purgationē est diminuēdus et gradatim postea est augēdus. et sit cib⁹ q facile digerat. Expōne ei⁹ i 2. acutoz.

Cum accidit febris valde fortis caue tibi a propinatōe medicine solubilis ex purgatōe p̄ minutionē specialiter:

qz in purgatione que fit per minutionem aliqd duby cadit. Epōne eius secūda morboz acutoz.

Noli itendere ad cessatōes fluxus q alicui confert nec per cibū hntem virtutē restrictiū debile: nec per medicinā etiā restrictiū: qz si humor malus restrictus ē sur suz ascēdit: et multotiens generat febze seu apā i epate vel in alijs mēbris. 2. expōnis eius i 6. epidimiaz.

Oportet te timere cum p̄p̄osueris dare medicinā solubilem fortitudinē tempoz accessus: aut diez crīsum: qz virtus medicine corumpit cū hūiores tendunt ad supiora corpis: et ad p̄trariā partem eius per quā dē euacuare. secundo expōsitionis humorum.

Nō possuz numerare quot yctericos liberaui p fluxus ventris tantū. i. siltz quot leprosoz et patietes longas et antiquas egritudines liberaui tātūmodo fluxu ipo. Particula sexta de examinatioe medici boni.

Plures letantur cum multū purgant tempore breui: et iuxta quātitates eius quod euacuātū est ab ipsoz corporibus die p̄mo sequentibus diebus constringitur egestio cor. quinto consilij sanitatis.

Cum volumus purgare pueros ppinamus nutribus eoz aliquā medicinā solubiliū vt virtus illius medicine remaneat in lacte eaz: hoc manifestum est generali ter in omni aialū quoz dā. n. venter est solutus aliquando ex potu lactis capraz comeditūz ramos scamonee seu lacticinioz: et quidā eoz q comederūt coturnices ex elleboro que ipse aues sumpserāt mēbroz passū sunt tentionē. 5. expōnis eius i sexto epidimiaz.

Euz oportet te clisterizare cuius virtus est fortis et supponere liciniū ei q debilis ē vtutis. 3. morboz acutoz.

Quidā antiquozum p̄ceperunt vt si quis pateret colicā acciperet lapillūz salis et euz supponeret sibi: quia sal cito extrahit egestionē: illud idem nitru euz supponit operatur. Particula sexta de colica.

Clistere factuz ex duabus partibus picis ligde et ex tribus partibus olei cōfert mirabiliter colice passioi stoma co existēte fortis: cauendū est tñ ab bz clisteri: et ab omni clisteri in quo medicamina fortia ponuntur. stoma co debili exstātibz vō stōm debile clisteriza cū medicina lenitiuis. ipse. n. cū nō adunet stoma co debilitatē aliquā nec mutat de egritudine in egritudine patientē: euz sit clistere ex fortib⁹ medicis magnitudie sui forte puenit ad stōmācū et ascendit in tignā. Particula 6. de colica.

Cū sunt humiditates pūgtiue in itestinis necessariū est p̄mo clistere cū aliquo qd eas mundificet: sicut est aq mellis et aqua ozdei et hūiditatibus ipso egressio necessaria est clistere cū aliquo punctōez mitigante icollāte et solidare. 6. expōnis ei⁹ i 6. epidimiaz.

Sacimus clistere cū aqua salis i cuius itestinis sunt vulnera putrefacta vt abluat quicquid est putrefactum: et extrahat cortices non paucos: et cum mundificatus est locus clisterizamus euz medicinis adaptantibus purgationem. Expōne eius in p̄ma humor.

In quo corpe caro lenis et rara excolonia facilis. et siltz in quo corpe est p̄guedoz vel macies dīanagōes spēs purgatōis sunt dubie et timorose. Sz ipsi purgadi sūt cū olea tēperata fricatōe clisterib⁹ lenib⁹ distillarōib⁹ emplis suppositoib⁹ et balneis: hos quoz status talis est dispones fm q significat ipse status. p̄mo ad Blauconē.

Cōfert multotiens matricib⁹ viceratis clistere ex lacte cocto cū lapidib⁹ vel ferro: et fert et clistere ipm hntib⁹ emorroydas vel vlcera in ano. iō. medicinarum.

Cum qui passus est morbum cronicū et vsus est diēta neutroz tpe longo euz te oportet clisterizare pp incarceratam egestionē sui holi clisterizare acuto clisteri. sed clisteriza cū cū oleo tantuz. quinto consilij.

(uz nō mē mē)
epidimiaz

pn nō soluit
fuerit

Balneu m fūm

loz. gallus et mē
mēz et mē p̄p̄atē
mē

Et nō
vīcit

fecit ex p̄p̄atē

feb. 3. nā

Coly p̄p̄atē
mē

7. feb. 3. nā
mē

An hūia p̄p̄atē
clisterizadi

C Procura solvere ventrem eius qui patitur febrem in clusam putrida: et si non soluitur venter eius ipsius cum aqua melle et oleo clisterica. 10. 1. geny.

C Listeria patientium vlcera intestinoz sunt composita ex rebus stipticis mudificationis digestiuis dormitatiuis et mitigatiuis et icolatiuis: et apponende sunt aliq ipsoz vel oes fm egritudinis qritatem: et boz clisterioz ma sit aq faris ordeci et modicu vini stiptici. 9. 1. mernir.

C Tradidit ebullit fili coar maruen filio suo doctrinaz mediciaz solubiliu qua oz medicu sp bfe in meoria q talis epcane tibi a porrectioe mediciaz fortis solonis et pmitte sp digone: aptioez potoz ablutione meatuu et lenitate egestiois: et nuc demu euacua mam et cu vrget te necessitas ventre solvere tpe frigois appone solubilib ali qd qd liqfacit humores vt sunt salis spes et piper loguz: et estus tpe cu fuerit tibi nece solvere ventrem noli apponere aliqd liqfaciens solubilibus medicis. Et in vtroqz statuz te medicis ipsis solubilib aliqd qd pfortet stoz immiscere vt est mastix anisuz et absinthius: et oz et te apponere medicinis ipsis aliquid qd ab intestinis et epate medicinaz solubiliu pphibeat lesionem vt sunt amigdale fistici et eaz oleu succis liquiritie et similia.

C Et dictu sui est oia solubilia qto magi lauant tato magis dimittit eoz solutio: et sile est cu ebullunt et quato magis terunt tato citi aliq iterficiunt et aliq citius solunt. q si sunt secure citius puocat vrina. Et de oibus stipticis est diuim: qto magis lauant vel decoquunt tato magis minuit eoz stipticitas. Et sile qto magis terunt additur eis stipticitas et retinent vrina.

C Et dictu sui est recordare q cuiusda iuuenis patientis febre liqfaciente carne adeo q emisit pinguedine p secessuz cura melioze potioz e in aqua frida sui descensus. Recordare et q euz q sumpsit medicina solubile in aere frigido ppter grossos humores quos bebat ex quo accidit sibi languor et angustia et dolor stoi et intestinoz pro eo q medicina ipsa nullatenus eu soluebat gressus sui in balneu: et descensus sui i cocha calaz soluit humores ei ad exitu faciliores reddidit et dolores eius et angustias cessare fecit. Recordare et q sumpsit mediciaz solubile pp subtile humores qd bebat i aere frido ex quo augmetat e fluxus ei: et p itroitu sui in balneu et p descensus sui in pcha calaz restrict est ipse fluxus: in pni balneu liqfacit humores et dissoluit in 2: calitas balnei ad exterius traxit eos.

C Et dictu sui de o medicina solubili pqua purgare caput intendit fac pillulas grossas et illas pillas duras porrige eunti dormitus: et aqua calida in qua buliant vne passe donec ascendant superius: et semp imisce modicus alleoz medicinis purgantibus caput.

C Et dictu sui e mediciaz fortiter solubiliu aliq no ope rantur in aliquo in quo aliq medicinaru minoris vtutis q ipse opant. Et cu porrigis alicui medicinaz et non operatur noli addere ex ea aliqd. Sz va alia et si habeat in noze virtute: aut p mltos dies post pma medicina vl sta tim: nec vnq post medicina solubile porrigas statiz cibum et ante medicina ipsaz porrigas cibum subtile: et postea per dies aliquos iuxta qritate fortitudinis medicie.

C Et ois sui e mediciaz diuretica seu solubiliu pfectio vel receptio cu vino e erronea: qz generat maximam dubitatione opantib illi: tales cogitantes pfortare membra: no pfortat eas augent potius venenositate ipsaz medicinaz: et no recordant nae mebroz pncipaliu que no sustinet medicinas fortes qru fortitudine mozo succedit.

C Ait moyses hoc veru est eu eno est p medicinas solubiles venenofas vel fortes venenofas sic sunt colloquida et turbit et fortes vt sunt catapucia: sz medicine secure et precipue agaricus qui est medicina inuasa p venena con-

ferunt multu qn sumunt cu vino: et ego hoc suz opatus ali quoties ad purgatione capitis et vidi illud multuz opari: et pteris medicinis cerebz mudificauit: et recipies iuenit alleuatione maximam et dilatationem anime. Et ideo cu porrigis medicinas spice in spalibus suis.

C Preparatio colloquintide est nucle fisticaz et post eu nucleus amigdalaz: et hoc scimus longa experientia: et preparatio electuaria sunt flores nenufar. et si addat eis ois amigdalinu melioze est preparatio ipsa.

C Dumoz pugitinoz declinantu ad istina euacuatio: facienda e p iferius p clistere. s. puenies: et iter res alias aq ordeci est potioz et puenietioz ad pdicta. 12. 1. geny.

C Dixit Temimius in itroductorio suo. Lac ebullit et tepore ebullitiois posituz in co sem nasturcy no tritu quousq egrediatu mucilago eius in eo curat egritudies generatas ex potu medicinaru solubiliu siue pillule fuerit siue decoctioes cu sumit ipm lac tepiduz: icolat eniz istina et lauat a sto et intestinis reliquias medicine.

C Ait moyses hoc veru e sz oz q illud lac sit caprinu et cu acciderit recipiet medicina sitis fortis et accensio in sto et intestinis psiliu cu aq et syrupo ros. multu pdest.

C Dixit Temimius in itroductorio suo cepe ptusuz et appositu naribus cu sumit medicina solubilis tollit abbo minatione et phibet vomitu spalitate sui.

C Explicit particula. 13.

C Incipit pricula. 14. cotines affozissimos dependentes a purgationibus corporis per medicinas vomicas.

Legma qd defluit ad istina aut gnat ibi supfluitas cole citrie lauat

et ebit cu secessuz: et cui gnat in sto mstru flatio: antiqui medici pceperunt exercere voutus post cibum semel in mense: et qd eoz maderit B fieri

ri bis in mense. Et ois concordat q cibi q an vomitus recipiunt sint saporis acuti cu vrute mudificatiua et extersiu: vt mudificet totu fla i sto et et ne ipsi malicia ledat corp: et medicie extersiu ois sunt pugitine citrina colas gnantes et corpi nocetes cu dant in cibo. xv. iunametoz.

C Quodcuq corpus bz in exterioribus humores acutos et pugitinos no dz vomitu exercere ne supfluitas que e ex ad iterius reuertat: imo dz cuitare tractu humoz pungen tiaz ad iterius sic tractus humoz crudoz q snt iuxta epas ad exteri cuitatur. 4. cosily sanitatis.

C Dumoz melicu semp opz te purgare per iferi: et nu qz p vomitu. expone eius in 4. affozis.

C Et dixit in expone in 4. affozis. humor acut subtilis supiora petes byemis tpe vomitu no purgetur.

C Et q patit sincopiz ex humorib os stoi pungentib ppi na aqua calaz feruet: vel amixta cu aliq oleoz: et vt euomat mada ei si forte vomit retardat calefac stoz ipsi us cu aq calaz et platas manu et pedu. Et si cu B no pt vomere ppi na sibi oleu calm meli qd potes iuenire: et hoc oleu multoties no puocat vomitu sz mollificat egone: et ex B accidit vtilitas dno huius status. pmo ad Blauc.

C Humores collicos diantes vsus stom purga pvditu post exercitiu ante cibum: et vsus voutus pfert ei cui ppo ad caliditate et siccitate a sui pn e declinuis. 6. psily sanitatis.

C Qui bz in sto fla viscosus residens et est ex euomentib fa cile vtilis e vomit sibi cu secantiabin de radicib: et si est flegma subtile nec e viscosus cu aq farris ordeci tm vl aq mellis tm. Illud vo qd ex eis recipit ad cibadu. 7. geny.

C In quo vis puocare vomitu post cibum ppi na sibi p comestione aliqd cerebz in multo decoctu oleoz: qd hoc corpus ad vomitu valde mouet. 3. ciboz.

C Cepe narcisci e de medicis vomicie: et id cuz volo i aliquo ad purgatione corpi a supfluitatib cibi voutu puo

*Expone ad caput
1. p. 133*

Primo Colocynthis

an osti

lac ebullit

cepe p. 133

videt p. 133

1. p. 133

1. p. 133

1. p. 133

1. p. 133

oleu melle frid

1. p. 133

*Turbidus
Calidus
Catapucia*

An me in vo p. 133

*Agaricus e medicina inuasa
p venena con-*

Particula

care do sibi ex cepis ipis duas vel tres comedere ante cibum. Expone. In. in. epidimiaz.

Qui est ex vomitibus facile ad mudificationem corporis sui a supfluitatibus cibi exerceat vomitum ante cibum. q est ex vomitibus difficulter ad mudificationem corporis sui a flatibus cibi obeat vomitum exercere. expone ei. i. doloib. mu.

Dicit multoties exerceat vomitum ad mudificationem. Alio. ne humoris grossi et viscosi ad stom. decurrentis. et aliquid illoz q quotidie vomitus exerceat vomitus mime pbi det hui solimodo semel vel bis vomitus celebrari. i. illis tñ pbi det. expone eius in humana natura.

Cu in stomacho sunt humores pungitui ibide gnati vel illuc decurrentes qui pducunt fere ad sinopis patietem. exerce in illo vomitu cu aq tepide potu. i. z. geny.

Mouere corp. motu violento post potu vomitus icitat q motus turbat humores ad supius quemadmodum in nauigantibus accidit. expone eius in. 4. affozis.

Res vomitu puocates non sunt sumede subito. i. z. gdati vt mora facietes i sto didat et subtiliet. Et vltio ipe res vomice supre i gnatitate maioru enant p vomitu qd i sto. et venis pms ppe ips politis pnter. Expone ei. i. buana na.

Explicet particula. i. 4.

Incipit parti. i. 5. pntes affozis. depedentes a cyrurgia. **V**lcera putrida spetia et dilatantia se circucirca idiget curari fortissimis medicis. et multoties bec vlcera non curant nisi cauterio ignis. i. catagenis.

Queda vlcex carbones dñr. et carbo e vlc. loco. accit tñq vltio ignis. et apa vndiqz circulari ma lignu. malignitate febzis cito accidit. et dubitatio magis. qre sup aduflione. i. medicina forte ex medicis adurentib. ptere te oz. i. si locu apati pñctū epñ qd colligat pimat et expellat qegd ab apate resoluñ atqz fluit. i. catagenis.

Membrius vetriculatus et decauz cauterizari nullatenus est necessos in corpe no e membrus aliqd quin fit vetriculatus et edcauz. exceptis manibus pedib. et neruis. Expone eius in scdo medicinaruz.

Habetibus sanie iter pectus et pulmonē no ppetit cauterizari nisi laborē multo epimate atqz magno. et adsit in eis despatio de creatu. expone eius in. 6. affozis.

Aut moyses attēde q. si pcepit cauterizari nisi cu adest despatio. i. i. b. bis q dixit i. z. mediciaz mime dicit.

Cauterizatio cu ferro cadeti. vel medicis adurentib. debet fieri in locis qd ad sunt egritudines fortes ex fluxu multoz humor. vel ipsoz malitia quemadmodum sunt vlcera mala. expone eius in. 6. epidi.

No oz cito pforari ventrē ydropici. i. 3. b. oz fieri cum e augmetata humiditas itantuz q vtute aggrauat et defecit. et oz cito cauterizari pectus patietis vlcus pulmōis ante qz vlc. putrefiat. 7. expone eius in. 6. epidi.

Cuz aperueris aliquē locuz et euacuaueris inde qegd e ibi ex sanie caueas tñc et semp ne apponas sup euz oleuz vel aqua. et cuz egos lauare plagā laua illā cuz aq mellis vel cuz aceto temperato. vel cuz vino soloyel cu vino co mixto cum melle. secundo ad Blaucones.

Ulcerata fortissima in gbus e putredo idiget fortissimis medicis qruz vtus e fortis adeo. quemadmodum e ignis vtus sic est terra frācigēda vitreoluz vtūqz auripigmē. tuz et calx q medicine adurunt velut ignis. i. bis vlcib. pluries adhibem. igne cu ipe medicie deficiunt ab opōni b. suis vires suas in ipsis vlcib. amittētes. et pdece medicie pperūt egritudini cognite p carbonē ignis cu s lo. cuz cōticio q recipit putredinē apponunt. Et no oz aliqd illaz mediciaz apponere circucirca. z. ad Blauco.

Medicine que competunt locis putridis sunt bec. farina orobi cu aceto mixta. farina sagine mixta cu melle. farina fabaz. acetuz mel et aliqui troiscop. defecantuz et sal. Tu autē elige tibi ex his et similib. iuxta pñonē vni.

uscuiusqz et mēbri scdo ad Blauco.

Mēbz putriduz aut mortuuz cuz icidius cu cautela B facias et timore opatis pus medicinis supius notatis pñ nām egrotatis et mēbro. Et cuz icidius mēbz coque radi. cē sic multoties ego feci. z. ad Blauco.

Cancer est egritudo quā multoties curauimus et sana. uimus. Szkum apa hoc diuturnitate tps multuz creuit nullus curare potuit illud nisi cuz ferri icisione facta cit. cum circa loca apatis euellēti radices eius et ptingēti ad locuz sanū. In. e. icidie dubitatio magna cadit cuz sunt in apate vene grosse et maxie pulsatiles de fluxu sanguis magno et cu mēbro nobili e vicinū. z. ad Blau.

Incisio arteriaz q post aures sunt pfer hūitibus scoto miā vtiginē et spēs magnoz dolor. capitis sic est emigra. nea et galea. forte no pfer cio cu fumositate egritudi. nes gnantes ascēdūt sup. ad cerebz ad rethe cerebri. i. palias vēas pñatiles exteri. nullaten. apparētes. 3. sciaz.

Plaga cuz accit loco corpi i quo sunt chorde nerui v. vene aut loco carne carenti et hūi plura ossa hui. dñs est in dubio. qz vicinus est ad habēduz multos dolores spaz mūz et mēntis pñxtionē. 4. geny.

Cura mēbrius sensibile curatioe a dolore et nocumento plm elōgata. et mēbra pñi sensus cura medicis fortib. si curatioe forti idigeat egritudo. 4. geny.

Dolore forte q nēcio segtur pñctionē q accit alicui ner uoz ppter plm sensuz neruo pcura tuo igenio mitigare vt apa in loco nullaten. gñet. et tene locuz aptuz et stude qstuz potes vt mime coniungat. imo api pelles magis et flōma patientē si patif vtus eius. Et si hoc fuerit ex būo. ribus malis purga humores malos cuz medicia purgan te dñante humore malū. et ynge locū pñctiois cuz olco multuz veteri callo. et caue pperari cu aq. putrefac. n. ner uuz et destruit egrotatē. 6. geny.

Curare cācz cuz ferro cuz icidies purga p būore nigrūz p secessuz. et deñi icide locū totū adeo qz nihil radicio ei. remācat i loco. et pmitte sāguinē currere nec ad retinēdū ips festia. et vēas q s locū circuit. ei. sūt pme qusqz exeat sanguis grossus. et vltio cura vlc. vltima geny.

Scrofa e apa dūz qd accit in carne molli. b. vo apatis accitis in carne molli creata ad iuuamē plm. sicut que creata est ad gnationē humiditatis saluialis et similituz q bus pñctē sunt arterie. et vene curatioe e sic curatio oñz apatū duroz. et ei. qd cōcreatur in carne molli gnāra ad iplēdū loca vacua et regēdū venas curatioe p extirpatio nē mēbri totalr mali. qd icidie ferri fiat. quemadmodū fit i cācro. vel putrefactionē sui. vltima geny.

Egitur sepe in exteriorib. corpi gnāre rebuz trib. cu ranē resolute. i. putrefactionē ferri icidie mellita vero vna istaz tātūm eget. et illa in iterioz. cui. inueniunt res similes farine cognate cu aq. eget incisione et putrefa ctioe et pinguis. qz no pōt putrefieri. nec dissolui curari nō pōt aliquatenus nisi ferro. vltima geny.

Cum pponis aliquid corporis icidere cuz ferro tria at tendas. pñū vt tua opatio in minimo tps cōpleat. scd vt nō sit pñtia doloris. tertiu vt sequat securitas boni in fine q securitas trib. cōstat. pñū vt sis secur. q op. tūz firmiter cōpleat. scdm vt si non cōpleat voluntas tua nō accidat illi malo aliud malū ex loco alio. tertiu vt sis securus q egritudo nō recidiat. Et cu ipsis. in bis q di xi scias q aliqb. tpius curatio ferri e vtilis. et aliqb. tē. porib. curatio mediciaz est vtilis. vltia geny.

Vene tibiaz et testiculoz cuz ingrossant. eleuāde sunt et eradica. et similitur in naso cuz est caro supflua. inci denda est ipsa cu tunica interior. et quādoqz icidif cu toto

duas cepas mēbz ante cibum

Carbōes

Carbōes

Carbōes

Carbōes

Carbōes

Carbōes

nas. vltima ingeny.

Cura vngule generate in oculo vix est parua fit cū medicinis mūdificatiōis sicut sunt medicie scabiei: et cū est magna et dura eius curatio fit cū ferro.

Cura scindenda est in ptes: et sū pūredo collecta i oculo: s; egritudinis q̄ sanies corneae dī cū est cū medicinis resolutiōis nō desiccatiōis foriter q̄ purgare ipsa multū et residuū cōgelare. Et nos purgamus bāc putredinē cū aptiōe tunice corneae i loco cōneae. purgam⁹ et cū motiōe vt descēdat ad iferi⁹ putredo ipsa. vltima ingeny.

CIn cura egritudinū dolorē habētū apponunt p̄ medicinē hūide et cale pap: et post illas apponant medicie leni tūc sunt que tēsiōe mēbroz dissolūt. 7. catagenis.

CMedicine calide et mūdificatiōes flegmaz ferūt valde vultis descēdētib⁹ forit descēdēt nō habētib⁹ apā: et vult las ipsas p̄ueuimus icidere cū declināt in albedinē: et cū in eis vestigiū sanguis mīme repitur. 6. micrmir.

CIn oculis: q̄ sunt maioris sensibilitatis mēbris totius corpis opz te cū necesse fuerit stillare medicias supiori palpebra valde hūiliter eleuata: et debet eē medicie rōe hūide nāc opz remore a pūctiōe: et antiq̄ inegerant ipsas esse vtile albumē ouī vtilitate magna. 13. ingeny.

CMedicine hūide et currentes nō sunt stabiles nisi ligen tur. Et iō necesse ē vt ponam⁹ in cura scabiei medicamīa sic ea ligamē tūc itō toti oculo nec oculis patif ligamen qd nō soluit dieb⁹ plib⁹ sic fit i fistula cū curat. 5. micrmir.

CAqua postq̄ descēdit in pupillā oculi opz ipsam retineri tpe lōgo cū i nstro ferro acui simili in loco in quo morari dō vt collocet cū ipso pmo antidotary.

CTotus oculus incuruat et cōstringitur interius ex spasmō q̄ sibi accidit cū scindit tunica corneae egredit inde hūiditas subtilitatis modice alba et currēs: hūiditas. s. illa q̄ appet cū diffundit et ex it ex foramine qd fit in oculo qū curat aqua cū acu. iō. iuuamentoz.

CMelior medicis plage nerui est illa que desiccatur: et bz parū calitatis vel cuius calitas est absconsa. et cū hoc desiccatur oia que attrahunt hūmiditatē ab iterioribus ad exteriora sunt vtilia plage nerui. 3. catagenis.

CPlagis corpis nerui apponim⁹ sulphur qd nō ē coctus igne mixtū oleo tādiū quousq̄ sit spissus vt lutus balnei: et corporib⁹ puerorū apponimus cū terbētina. Et corporibus siccis cū euforbio. Et idē facim⁹ de luto letici mixto cū euforbio oleo impastato: et corporibus duris apponimus serapinū qūq̄ cū oleo qūq̄ cū terbētina mixtum: et similiter opponaciū quādoq̄ apponimus etiā calcē lotam cū oleo mixtaz. 6. ingeny.

CCū i plagis ē neru⁹ mālifestus et discōptus nō pperes cū aliq̄ mediciaz fortius supi⁹ noiataz: s; tibi suffic calx lora cū olo subtili: quā mediciaz calefac et appone. 6. ige.

CCus apitur apostema magnū in q̄cūq̄ loco corpis oriū et ab eo sanies multa subito effluerit et molestū: q̄ subito egredit spūs ad cuius egressus segtur virtutis defect⁹ et sincopis: putredo enī est obturatio oris arteriarū: et in euōne saniei totius spūs multus subito ex it cū ea. Expo sitione eius in 6. afforismoz.

CEuacuatio aque cōcluse in vētre ydropisiz ytreā patie tis fit vel cū medicis dissolutiōis vel cū pforatione sifac cū ferro: hūiditatis collecte qd dī bernia intestinoz euacuatio fit cū emboto itus imis: et in hac hernia qūq̄ icidit qdā pō sifac: et similiter vult icidit: et ad icisionez eaz nō festines nisi postq̄ magnū tps ptercūt et subtile multū facte sunt: et tūc eas icide. vltima ingeny.

CPrepara semp mētē tuā in plagis vētris vt facias par tē plagas habentē reliq̄ altiorē: si plaga ē i pre dextra scilicet na egruz ad latus sinistrū: et si est in sinistro facias ipz inclinare ad dextrā post sutionē plagarū et iolutionē fa-

scie factā sic dō fieri supra locū. 6. ingeny.

CEx oibus vlcēribus hūidis q̄ sunt in vētre dō te extra bere sanguinē a loco aut parū aut multū: q̄ cū operaris sic et facis exire ide sanguinē apostema qd facit et apostema loco: circūadiacētū erūt parua. 4. ingeny.

CSanguis multus q̄ a plagis defluit ppter eruptionē venarū cessat cū cauterio facto medicinis forit virtutē habētibus sic est vltus cauterij facti cū igne vel cū bio q̄ strigunt et solidat: vel cū pmutatiōe ipsi⁹ ad loca vicina: vel cū attractiōe ipsius ad pte dīā vel cū ifrigidatiōe totius corporis maxime mēbris vbi ē plaga ipsa: et multoties cessat cū potū aq̄ fride vel cū aceto tempato vel cū vino stipico et pōtico. Et cū oib⁹ frigidis et stipicis quando exte rius ifundunt. 5. ingeny.

CSanguis qui a vena pulsati fluit duplī retinet: aut cū forti cōstrictiōe aut cū ferri icisione arteriā in ptes duas separate cui⁹ pars q̄libet retrahatur et recolligat ad locū suum et carne sepeliat. Et aliquando opz hoc fieri in vena nō pulsati cū est magna aut cū est in mēbro nobili in gbus rōnabiliter administrēt duo precepta. ligatio. s. radicis vene a parte cordis vel epatis: et incisio ipsam separans in partes duas. 5. ingeny.

CMēbris corrodētia qd icidit ex peste sui vel mēbris putridi qd icidit ex putredie ad ipz fluere a quo sanguis fluxus fuit: radices te coq̄re opz cū igne vel medicis stipicis adurētib⁹ sic vitreolū et spēs ei⁹ sūt. 5. ingeny.

CUlc⁹ cū ē antiquū ex eo sanguinē multū vel pap exbere nos opz: cū mēbz egrotās virefcit linefcit aut nigrescit scarificam⁹ et exbim⁹ ide sanguinē et apponim⁹ supra locū spōgiā sicca: et illū cū medicis desiccantib⁹ medicamur et si fuerit necesse sanguinē exbimus iterato. 4. ingeny.

CCū vides os vlcēris a colore mutari et durū fieri dō te illud icidere et eradicare vsq̄ ad carnē sanā: et cum vides mutationē ipsaz angmētātā lōga angmētatiōe pcura illud eradicare medicinis tēpore lōgo. 4. ingeny.

CSistulā ex qua lōgo tpe fluxus fuit: et postmodū ab ea fluxus fm p̄ueuēdinē nō emanat apire tūc tibi medico est necesse. et expōnis eius in 6. epidī.

CCū egritudo ē maligna et fortis fac clistere cū aq̄ cinerū et aq̄ mellis: et q̄to egritudo debili⁹ est tāto minus appone de melle et clisteria: et fac et clistere cū vino et melle. Aq̄ mellis vō mūdificat illo magis: et demū cū loc⁹ ē mūdus fac clistere cū vīo solū: et deide yng loco appone vtilē supra yng spōgiā nouā vino madefactā et liga eā supra locū: et cū ligas icipe a pre iferiori et ad superiora vsq̄ ad os vlcēris ptende et stringe adeo vt accidat ide dolor ac singlis dieb⁹ trib⁹ solue ligaturā semel: et supra os egritudinis appone puā peciā cū ynguēto os mali cooperientē. Cū at egritudo ē in iferiorib⁹ et os in supiorib⁹ et illa q̄ apponēda sūt apponi nō pnt icide in iferiori loco vt exeat qd ē ibi. et expōnis eius in 6. epidī.

CCū ingenio nro venā vel arteriā ex gbus mltus sanguis ex it p latū icidimus: eripimus hui⁹ dīm a timore et si cū nullaten⁹ solidemus. Et cū neruū cui punctura accit p latū icidim⁹ dīm hui⁹ egritudis eripim⁹ sū p incisionez ipaz a spasmō vel pmutatiōe mētis vel ab ytroq̄. Cū vō acciderit alicui magnaz iuncturaz cū vulnere sepatio dimittim⁹ curā sepatiōis ipsi⁹ et curationi dicti vulneris adberemus qūq̄ vulnus ad suā perueniat cicatricē. In redditiōe. n. sepatiōis ipsi⁹ cū vulnere de spasmō dubitatio magna cadit: et iō ipaz reddere euitam⁹. 13. ingeny.

CDec medicina p̄hibet sanguinē fluere et si exeat ex venis organis colli. Sume olibanū vel farinā ei⁹ et aloes ac misce cū ouī albumie qūq̄ fiat spissus sic mel. et hui⁹ medicie imisce pilos lepori et pōe eā s venā p̄bustā et plagā totā ac liga s foriter adeo qd ex ligatura n̄ afferaat dōlā

Stans fignus a plaga

Ulc⁹ mēbz

os vlcēris mēbz

Ulc⁹ mēbz

de lyma

Particula

qz nihil est adeo validū ad faciendū currere sanguinē: sic dolor: post dies aut tres ligaturā solue illas: et noli reoue-
re medicinā ēt si mordeat plagā: s; de eadē aliqd s; appo-
ne ad mollificationē funiculi ligature: et liga sic ligasti p.
q; si funiculus ceciderit fac ipm iterum et liga silt: et quicq;
caro crescat noli diuertere ab hac cura. s; geny.

Cū vides q; medicie nō habēt vires pp; dissolone toti
putredinis: imo putredo pualuit supra ipas icide nascentiā
et ea icide i altiori et eminētiori loco: vt putredo ab ea
fluat: et adhbe q; strigūt absq; mordicatōe: et si iueneris
aliquid putrefcū mēbz iph; os te icidere pellē ipaz posita
i subasellis et i guinib; q; ē foliū vniū iuctū carnib;. s; mol
lib; i ascōdito positis: et iciso ipsa os ē p latitudinē et nō
p lōgitudinē: et post icisionē faria olibani imple loca: s; i ge.

Cū iniscate sūt būiditates vni mēbz: p silū os te pur
gare mēbz ipm et apponere supra būiditates ipas mēbz
aliquo medicinas repellētes qd fluit ad ipm: et purgatio sit
cū icissōe vel medicis dissolutiuis: maxie si times q; i lo
cis q; sūt itra illa mēbz p silia aliqd sit retētū. i microte.

Cū apata sanguinea accētia absq; cā extriseca cū scarificas
affers dñō magnā lesionē maxie si b fiat in pñ: idēz sit
in apate cognito p carbōes ignis declinatē in liuiditatē
yl viriditatē yl nigredinē p sui scarificationē. z ad s; la.

Cū apati qd rubea noiāt in pñ: repulsio pferit: et cū cessat
eius calor et ebullitio vtilis est sibi scarificatio et empla
tio cū eplo qd sit cū faria ordē calefca. z ad s; lauco.

CLoca putrida dissolone difficilis ex dñō būorū gros
sor: et viscosor: iulicor: in mēbz scarificare i pfundū
nos os: silt ipis apatib; apponim; emplz pfectū ex ficu
b; et ppetit eis. c; dscriptio talis ē. Sume ficus et coq; eas
donec ipaz aq; redeat sic mel: et misce eā qñq; cū faria os
dei qñq; cū pane fco ex fursure subtili. z ad s; lau.

Cū apatib; scarificationē nō pfundā repi piaz habere
vilitatē et modicā bonitatē: scarificatio vō pfunda et i lo
gū pducta purgat purgatiōe multa in tñ q; suo dñō sin
coplz affert: q; scarificatio cura eget. Et scarificatio inter
bas duas scarificatiōes mediāq; libera ab ambab; pesti
bus: ideo ipsam opandaz insperi in oibus apatibus: ex
ceptis illis quoz digestio et dissolutio est tarda qbus con
tinet scarificatio pfunda. z ad s; lauconē.

Cū nāt i corpb; supfluitates due penit; vna subtilis q;
dissoluit i corpe dissolone abscofa: et alia gsa. et latus qd
collr in corpe: subtilis vō cū repit in vlcere of fumositas
mala: et gsa cū i vlcere repit of putredo gsa: et vlc; ē mol
le vel parū durū ex supabundātia alicui; istaz supfluita
tū qñq; in pfundo vlceris cōtēta: z i geny.

Cūlcus pfundū eget semp; medicina desiccatiua: et medi
cina creas carnē necio desiccatiua i p gradu: q; media ē
in siccatiōe et mūdificatiōe sic ē olibanū farina ordē fari
na fabaz farina ozobradix yreos radix oppoponacis et
tutiaz vinū vlcerib; oib; ē medicina cōpetēs. z i geny.

Cū medicinas pfolidatiua os ē desiccatiua poti; q; q; gnāt
carnē et nō os ē aliqd in ea qd mūdificat sic ē in ea q; car
nē gnāt: q; pfolidatiua os ē retētina: et medicina corrosiua
os ē magis desiccatiua q; medicina pfolidatiua corrosiua
hec desiccāt supius pfolidat ac eam idurat et desiccāt et fa
cit ipsaz vt coriū sicut est galla viridis cortice mali gra
nati cerasuz balaustiaz et similia. z i geny.

Cū caro supflua gnāta i vlcere eget medicina desiccatiua
plz vt ipaz mūdificet et comodat sic ē viride eris. z i geny.

Cū quibūsdā sternutatio sic iducat: ipera vt eger os suuz
aq; ipleat et caput ad posterū qñt pot; iclinet: et de medici
na cui; dscriptio est talis suscipiat. Sume nigellā et tere
ipsam ad modum farine et cum oleo veteri misce et ea sil
percute et in nasum instilla modicū ipsius: et vt aliqd me
dicine ipsius ad iteriora attrahat pcpie vt acēt attrahat;

qñtū pot; Particula 6. de odoratu.

C dictū ē mibi a quodā q; bebat vlc; in cora vet; sanatio
ni resistēs q; ipse accedēs ad quēdā bonū medicū. medi
cus flōmavit eū dē i manu: et vidēs sanguinē ipz ē nigrū
et grossū extraxit p die parū sāguis: et fec; silt die 2: et 4:
et deide purgavit cū medicina purgātē cibū: postmodū
vō redyt ad curationē vlceris et sanauit eū. par. 6. de cola

Cū placet tibi icidere et eger ē timidus fūgas (nigra
te velle tangere aut fricare loca vicina egritudinis: et tūc
icide locū egroto nō existēte cōscio hui; rei. 3. antidota.

Cū separatio ossis nasci sanatur et cōsolidat diebus. xma
ille fursule pectoris et ossis frōtis diebus. xx. et būeri die
bus. xxx. pedis vero et brachy diebus. xl. coxe vō diebus
quingenta. 4. expōnis eius in cibis.

Cū ossa iuuenū cōsolidant; pus q; ossa pueror: q; pueri in
digent cibis et augmētantibus et reparatibus illud qd ex
cis est dissolutū: bocq; dixit Asclepi; pma expōnis supra
particulā ypo. de reductione ossis.

Cū nō conare ad locū suū reducere ossa fracta postq; fra
ctura pteryt dies quatuor. Et si b feceris: dolorē plm egro
affers. 3. expōnis asclepi; s; pticulā ypo de reductōe ossis.

Cū fractura ossis fac fasciā itinctā i vino stiptico nigro:
et maxie i estate q; cū oparis bis oleū vel cerotū i estate
membis putrefactio generat. 6. geny.

Cū ruptura et plaga os egrū ligaturā sentire in loco egrit
udinis magis: et in extremitatib; suis minus: s; ligatura
p quā volumus mēbz tenue ipingui; os esse supra mē
bz tenue molle: et supra mēbra sana dura vt sanguis pos
sit ad mēbz tenue penetrare. 3. antidotary.

Cū vis solidare manū aut pedē fac istm silē illi mēbz
itra qd mēbz ipm pmaneat: sit istm p dch; put soni
tatis tpe psona icedere psequit: q; ex boib; alig forma la
ta se q; tridie calciāt: et alig forma stricta. 3. antidotary.

Cū fractura pedis idiget forma tali: vt ex motu ipsi; mē
bz nō allidat: et opz te attēdere q; ex forma accidunt: et si
nocumēta plura sunt inuamētis: nō opare eā. 3. antidot.

Cū opz nos in pñ: ifasciare sub forma: et icipere a loco egrit
udinis iferius et tēdere supius: q; p bec reticemus cursū
hūoz in mēbz pparatōz ad apā: et postea facim; formaz
et ligamus supra eā ad hoc vt nō moueat icipiete a supio
ri loco egritudis: et p tēdetōe iferius vt sanguis putridus
a mēbz exeat egroto et pueniat ad extremitates sui; p
istā ligaturā scōaz apponim; medicinas strigētes ad susti
nēdū q; sunt retro post cas et regēdū. Et regētia et retinen
tia mēbz sunt quatuor: fasciā ligans mēbz forma ligamēta
et medicamēta strigētia. 3. antidotary.

Cū fac formā in loco mēbz subtilis adeo vt adequet mē
bz grosso et liga ipaz formā ligaminibus retinētib; ipaz
eqles et erectā vt nō pmuret nec redeat ipsa ligatio mol
lis. Et pecia cū qua membruz inuoluū sit lata triū vel q;
tuor digitorum. 3. antidotary.

C Explicit particula. 15.

C Incipit particula decimasexta. cōtinens affozissimos ve
pendentes a doloribus mulier;

M Alitia q; ē a pstrictōe sāguis nō māifesta
tur i p mēse: s; i 2 mēse postea crescit pesti
festatōe abscofa: et i 3 mēse postea crescit pesti
q; sāguinē q; p mēse dscēdit caput mīr; et cū illo
replet qd dscēdit: nec ē sibi loc; vbi possit morari ascēdit
sursū. et illd cā ē pesti magne. expōne ei; dōlōib; mīserū.

C Ad puocationē sanguis mēstrui os te cōsilū dare sub
tile dieb; quatuor vel quinq; ante descensum sanguis: et post
modū flōma pedes et minisra pot; medicinales: aquas
s; mellis et aquā mentastri fluuialis et mōtanti: aut aquas
medicinas magis fortius illis sanine. et pulegie: et alie
ex ipsis aut medicamina ipa: et melior bona exhibitionis.

adde q; ipm

Summum pñi
qñq; carbo

puna loca

Emplz ex ficub;

Summum qñq; d;
arbat

Emplz mēbz dñō
et corpb;

Vina mēbz vlc;
3. 5

Solidat mēbz

vlceris

Emplz mēbz pñi

hura nati
pñi mēbz
mēbz

Vina q; mēbz vlc;
i pñi pñi pñi

medicamentū p̄dictorū ad sanguinē pducēdū est in exitu mlieris a balneo postq̄ genuit & hūidare cessauit: & porus vere sanguinē puocat ipsa hora. p̄arti. 6. de flōmia.

Sanguis retinetur debilitate virtutis trahentis venarum matricis opilatione vel cōstrictione sui. Expositiōe eius in doloribus mulierum.

Ait Moyses attēde q̄ noiauit cās retētiōis sanguinis mēstrui rōne istū tū quo tpe sanguis recipitur: & nō noiauit hic causas cessatiōis sanguis mēstrui q̄ritatiue p̄p̄bens quā hora multūz diminiuit & nō inenitur.

Ex retētiōe sanguis accidunt hec accētia oīa mala vel ipsorū aliqua: & sunt grauedo corpis amissio appetitū: horripilatio dolor spine colli superciliū posterioris p̄tis capitis & radiciū oculorū febriū adurens.

Urina mixti coloris nigri. & rubei et descensus lactis a māmiliis: & grolitudo in subassellis: & retentio ipsius sanguis prolongatur. Omnibus vero mulieribus quib⁹ sanguis fluit s̄m fluxus laudabilē nō accidit aliqua egritudine predicta. 6. sciarum.

Enuacuatione sanguinis multa sequitur malus color: & fornicatio in calcaneo: & i corpore toto: & digestio mala. sexto scientiarum.

Ex enuacuatione cognita quā corpus muliebri totū mundificat: accidit multoties mlierib⁹ egritudo. & spāliter illis que sūt carnis mollis & corpis delicati: & res q̄ erit cū enūone ipsa q̄z est sanies rubea: & q̄z est sanies aqua ad citrinitatē declinans. Cūz vō vides illas sicut sanguinē flo botomie pquire hec fiat ex corrosione que multoties collo matricis acciderē p̄uenit. 6. sciarum.

Aliquoꝝ viroz nā declinat in muliebri nām: quoꝝ caro delicata est & mollis tanq̄ corpis mulieris: & aliquarū mulierū quaz man⁹ grosse sunt & durā nā declinat in naturā viroz: & in muliere habētē nām viroz p̄pinata sibi medicina menstrua puocans nō pōt muliebria puocare scdā expōis eius. in 6. epidimiaz.

Superfluitates coadunatas in corpib⁹ mulierū ex ocio: & vacatiōe exercitiū q̄bus sunt nā expellit ad venas cum matrice p̄iunctas ibiq̄ aggregant: & matrici v̄tute sua et attrahit eas. Exponē eius in doloribus mulierum.

Omnes arterie & vene toti⁹ corpis tā i viris q̄ i mulieribus sunt vnus stat⁹: nō solū numero: sed forma creatio nis: & instiū ad gnātiōez creatā et sūt in viris & mulierib⁹ sint silia diuersificanti loci positiōe tū: & hoc manifestat per anastomiaz: q̄ in viris sunt extra: & in feminis intra. vnde si ea que sunt intra in feminis essent extra iueneretur matrici sicut bursa testiculorū: & testes iuxta matricē positi redirent in buras: & collū matricis iueneret tanq̄ virga. scdō Galie. de spermate.

Sic accipite supra māmillas mlieris cito curat egritudine matricis enūone ei⁹ multa. s. q̄ fit subito: Et sicut ipe apposite supra inguina & coxas mulieris eius cuius matrici restructa est: & sursum ascendit: vel se ad aliq̄ latēz declinat egritudine curat: cū appōne ante nāsuz rerū plurimū fetidariū: & appōne ante matricē medicināz aromatarūq̄ remolliūt eā calitate sui. p̄ma ad Glaucōnē.

Sicias sepe apponim⁹ supra pecten & inguina: cū mone re mēstruū sāguinē volum⁹: & cū itēdim⁹ inustare. i. 3. ige.

Eglobotomia man⁹ in apatib⁹ matricis ipe dit mēstruū: & scdā tibi ab illa: s. flōmia supra cauillā: & hoc ante tēpus mēstruorū diebus tribus v̄l quatuor. Et in tempore alio facere illam noli. Particula 6. de flōmia.

Quecūq̄ mulier h̄z mēstrua: s. raro & debile exercitiū: opatur nō appetit coitū: q̄ mūdicat a supfluitatib⁹ cor pus eius: & supfluitates sunt q̄ mīrice mouēt & cā fluctuat ad coitū appetendū. Exponē eius in doloribus mulierū.

Lacerto & ossib⁹ spine dolores accidunt cū ex fluxu san-

guinis multo siccant & tēdunt & matrici spasmus accidit cū ex multo exitu sanguis desiccatur. Et suffocatio mīrice accidit cū sursum ascendit & tēdit: & ad tēsiōez ipsius tēdunt dyasfragma & venter. Exponē ei⁹ in dolorib⁹ mīrice.

Suffocatio matricis accidit cū matrici & vene q̄ sūt circa ipsas ex sanguine retento replent: & ligamina matricis tendunt ex illo: & matrici salit sursum & ipellit dyasfragma: adeo q̄ p̄stringit spūs & ipellit et stōz & fortiter ledit ipsas. Exponē eius in doloribus mulierū: & correxit in vltima: scientiarū. Et dixit in hac egritudine. Causa huius egritudinis est retentio spermatis feminini: & corruptio eius ibi: & in demōstratiōe ipsius se multū dilatauit.

Vidi mulierē quādā q̄ remāsit longo tpe vidua cui ex accētib⁹ accidit suffocatio matricis: & dicebat obstetrix q̄ matrici ipsius coadunauerat se sursum: & p̄cepi ei supponi qd cōsuetū est in hoc fieri: & accidit sibi ex calefactiōe medicināz subitus imissas: & imissione manus cū medicinis iterius spasmus dolor mixtus cūz delectatiōe sic accidit in hora coitus: & ex ipsa cū res grossa exiuit mlier genit ab oibus illis accētib⁹ malis. 6. sciaz.

Sanguis q̄ erit a muliere p̄gnante nō est necē q̄ exeat a venis existētib⁹ in inferiori p̄cauitate vulue cū ore q̄z secūdina est appēsa: s. eius exitus est a venis que sunt in collo matricis. Exponē eius in p̄ssiois. Et dixit in vltima scientiarū. Sanguis exiens a p̄gnate est ex scissione venarū que sunt in collo matricis.

Per icremētūz velocē corpōz mulieris significat q̄ in eoz corpōrib⁹ est calor domināns cū humiditate iūct⁹. & istud cognoscit p̄ exēcutia a corpōrib⁹ eaz mēse quo libet ex sanguine: q̄n sanguis multitudinē sequitur calor multus. Exponē eius in doloribus mulierū.

Multoties exit matrici in aliquibus mulieribus p̄gnatibus & cadit extra: earū partus est difficilis: & hoc opat⁹ v̄tus expulsiva: & maxie cū ligamia ei⁹ interiora q̄b⁹ mīrix cū spina ligat⁹ sunt debilia p̄ nām. 3. v̄tutum.

Apostema qd cognoscit p̄ cancrū orit⁹ multoties i matricibus mulieris cū eaz corpa ex sanguine nō mundant. Et cū mūdario eaz est sic decet mulier remanet in fortitudine sua: & n. nihil egritudinū aliq̄ tpe gnat. & ad glauc.

Appetit⁹ ciborū malorū accidit ei cui supfluitates male iter tunicas stomaci cōtinent s̄m q̄ accidit mulierib⁹ malos hūores habētibus tpe p̄ceptis que multa desiderat. s. acia pōtica oīa cala lutū carbōes: & hoc durat eis multoties vsq̄ ad mēsem tertiū: & cessat in quarto mēse: q̄ pars illaz supfluitatū emittitur p̄ vomitū: & pars eaz digerit diuturnitate tempōz p̄pter modicū cibū quem mulier sumit accēte qd accidit sibi: amissio. s. appetit⁹: & fetus recipit tūc cibū q̄ritatiue: quā de cā minuit repletiō corpis mulieris: & omne id qd est in ipso ex humorib⁹ malis. 4. morborū & accidētūz.

Egritudo appetitus rei male q̄ est in muliere accidit ei p̄pter os stōi qd est egrū: & oēs egritudines mlierib⁹ accidentēz appetit⁹. s. caninus: & defectio appetit⁹: & appetitus reꝝ malorū sunt egritudines stōi. 5. sciarum.

Masculi frequenter p̄cipiunt in latere dextro matricis: femineq̄ i sinistro: & raro accit⁹ hūiz. 6. sciarum.

Causa abortus q̄ fit sepe post scdōz tertiū vel q̄rtū mēsez cōceptus ē lenitas flegmatis coadunata in ore venarū & arteriarū: exitiū itra matricē: q̄b⁹ ligata est secūdina que ligationē ipsaz relaxat: & iō nō possunt p̄gnātes tenere fetū s̄z abrupunt & fetus cito exit. 6. sciarū.

Hora ip̄gnatiōis pulsus ē maioris & fortioris ictus: et oīa alia remanēt suo statu. Par. 6. p̄ua de pulsib⁹.

Signat⁹ sensu nālī q̄ os mīrice cū ē p̄clusus & coadunatū fortiter fet⁹ viuūt: & cū ē aptū s̄m q̄ritatē & q̄ritatē mortuus ipse fetus. Particula 6. de colera nigra.

Exponē ei⁹ in dolorib⁹ mīrice.

Exponē ei⁹ in dolorib⁹ mulierū.

Exponē ei⁹ in dolorib⁹ mulierū.

Exponē ei⁹ in dolorib⁹ mulierū.

Exponē ei⁹ in dolorib⁹ mulierū.

Exponē ei⁹ in dolorib⁹ mulierū.

Exponē ei⁹ in dolorib⁹ mulierū.

Exponē ei⁹ in dolorib⁹ mulierū.

Exponē ei⁹ in dolorib⁹ mulierū.

Exponē ei⁹ in dolorib⁹ mulierū.

Exponē ei⁹ in dolorib⁹ mulierū.

Particula

Tempus formationis fetus est dieb. xxxv. xl. vel. xlv. Et motio eius tps est duplū tps formationis: tps exitus ei⁹ ē triplū tps motiois. Exponis eius in 4.º cibor.

In hora difficilis partus ex sanguine retento: ex multo et forti conamine mulieris parturiētis mēbra partus mulieris ipsius multoties apostemātur. secūdo expositiois eius in secūdo epidimiariuz.

Totus sanguinē malū q coadunatus est in diebº concepitiois in muliere purgare partus tpe te oportet: et potior curatio eius est purgatio sanguis eiusdem per admistractionem cibi lenis: ut sanguis cito puocetur: illud in quo coadunat cibatio: et lenitas est far ordci in quo est inci sio et subtilitas modica: et ista adiunāt ad puocationē sanguis grossi. 6.º exponis eius in 2.º epid.

Nutricio lac cū retinet vel ē modicu significat egritudinē: cū lac est multū significat q māmilla: nā est tpa et fortis in opōnibus suis. Exponē ei⁹ in doloribº mulierū.

Accipiente cū lac excretus est debilis: pp sui debilitatē nō pōt trahere ad se sanguinē q ascēdens ad māmillas fit ex eo lac: cū māmilla est supfluitas absconsa fetus est fortis. 6.º exponis eius in 2.º epid.

Lac misis puenit filio: q substantia ei⁹ est substantia sanguis ex quo creatus est: cū corruptū ē lac matris eligat lac aliud qd pueniat sibi. Exponē eius in cibis.

Coadunatio sanguis in māmilla significat manā futurā. Exponis eius in 2.º epid.

Explicit particula. 16.º

Incipit particula. 17.º. cōtinēs affozissimos dependentes a cōseruatione sanitatis per exercitium.

In custodia sanitatis qes ē mala: sic motio temperata bda: et nulli eoz q post abū malā digones quotidie euitarū accidit egritudo: et sic exercitiū an cibis est res melior in cōseruatione sanitatis: sic post cibū ei⁹ re pēlor. par. 6.º. de bonitate cibi.

Dixit ypo. in 6.º epidimie. per seueratā sanitatis est per abstinentiā saturitatis: et per ocu omissionē. Et dixit Galienus in pma expositionis eius particule. Domini cūm: cūq habitudinis abstinentia a receptione cibi plurimi bona omni tpe et omni hora.

Sanitas est res quedā qua oēs boies idigent: s; nō oēs boies ministrat corpi eoz qd cōuenit sibi: vel sui gibbositatē vel multo negotio occupati: vel opibus ipediti que opanda nō sunt. Particula 6.º. de bonitate cibi.

Nō qz te abstinerē a motu corpis: sic abstinet aliqui sapientū q sunt semp inclinati supra lectides die noctuq: s; o; te mouere corp: et mēbra oia motu equali: ut actiones suā mēbrū qdlibet opetur: qz mēbris oibus intrinsecis et extrinsecis istud pfert. Particula. 6.º. de somno et vigilia.

In cōsilio sanitatis vniuscuiusq duo attendere te oportet. Primū est reparare id qd dissoluit a corpore: cum re sibi simili et puenibili cōploni sue. Et pprimū mūdificare penitus supfluitates in corpore gnātas. hēc enī duo retardat tertiū. s; senectutis aduētū. pma cōsily sani.

Ad pfuationē caloris nāligitū adiutorū ponere magis qz rebus alijs te opz: et res que faciūt ad ipsius calor cōseruationē sunt species exercitij temperati anime et corporis simul. pmo cōsily sani.

In cōsilio sanitatis cuiuslibet de his qnq moderantia ē habēda. Primum eoz est exercitiū: deinde cibis potus somnus: et coitus si cōpetit vsus eius. 6.º expositionis eius in 6.º epidimiariuz.

Usus coitus intrat aliqutū in cōsilio sanitatis: et est vt tpe quo fit: hō nō sentiat ex ipso dissolūsed sentiat corpus suū attenuatū magis qz fuerit ante ipm vsū. Et hora que fit ē vt hō nō sit replet⁹ cibis multū nec vacu⁹ m

tū: nec sit ifridatus nec multū calefact⁹. Et idē stat⁹ ē in siccitate et būlditate. Et si peccet opator aliqui sit peccatū pui. Et cū vsus ei⁹ erit corpe repleto vel corpe supcalefacto vel humectato est mioris malitie qz ei⁹ vsus in eorum contrarijs. In microtegni.

Usus venereus est vtilis ei⁹ in cuius corpore superfluitas sumosa supra nām ex mala complone calida domiat: qz superfluitatē ipsaz siccit et ifridat. 6.º exponis eius in 6.º epidimiariuz.

In cōseruatione sanitatis exercitiū moderatū ē pmitus opanduz postmodū vo cibis: et deinde potus est sumēdus et ad somnū est vltimo accedēdus. 2.º cōsily sani.

Oz cibuz accipi post exitū a balneo: vel post exercitiū moderatū cōpore a frequentia flatus et anbelitus gescēte. Et caue ne sumatur cibis ante predicta. qz nō accedit ad mēbra nisi digestus: et cibis sumptus tpe frequentie flatus et anbelitus replet caput: multoties supra os stōi natat. Exponē eius in 3.º acutorum.

Post finē exercitij tempati quod qz facit sumēdus est cibis bonus vt est dñi dormiat: et postmodū ad coitū accedat si coitus pfert illi. 2.º cōsily sani.

Spma multū calz et pūgitū in aliqb gñatū qd est ex grauibº rebº eos stimulat ad expulsiōē sui: et cū illd expellit p vsus venereus stōi illoz dissoluit: et silt dissoluit torū corp⁹ ipsoz: et ad defectū pueniūt et siccant: colores eoz mutant et oculi xanāf. cū vo abstinet a venereo vsu grauiā capita ipsoz murmurat de stō: et accit eis nō cūntū ex coit⁹ abstinentia: que ad modū accit eis vsus ei⁹.

Lōsiliū at eoz ē vt euitet oia q gnāt spma: et cōcedat cibos et medicinas spma extinguetes: ac ad hēc at assidue ludog fit cū pila pua vel magna: et elenēt lapides itre balneū: et in exitu suo a balneo fricet supra spinam corporis sui aliqb refrigeratiū oleoz. Et cū desiderant expellere spma cōcedat die illo bonū cibū: et cenatibº ipsis cum ooz mire volū faccedat ad vsū coit⁹: et postmōz dormiat. Et mane die sequēti cū surgūt a sono: fricet corpa sua cūz manutergis quousqz pellis eoz rubefiat: et deinde tpa oleo iungat: et sic paululuz remanētes comedat panē bñ coctū et bñ fermētātū vino tempato ifusus: et postmoduz sua negocia debent operari. 6.º cōsily.

Cōsilo vt nullus cōcedat cibos q būores gnāt malos: et si cito digerant: qz ipossibile est qn coadunet in venis suis eo ignozate humor maluz qz corrupit ex re debili: et febrem generat furiosam. 2.º cibor.

Uias et meat⁹ cibi epis aptos cē et vacuos opōnis vere ē et secure nō solū i egris vepz et i sanis. 3.º cibor.

Bonū cōsiliū ē vtile aie qz gnāt mores laudabiles: et est vtile corpori: generat sanitatē: et maxie ei⁹ q multatur cōsilio bono a pncipio sui ortus. pmo cōsily sani.

Mores corrupunt ex frequēti vsu cibo: potuū: exercitij prauoz: et silt corrupunt ex rebus prauis visis seipius et auditis. pmo cōsily sani.

Potior rebus i cōsilio vniuscuiusqz vt dixim⁹ est obseruatio nūeri boiaz cibatiois sue. Nā qdā sunt q comedūt comestione suā i die semel vel bis iuxta cōplonem suaz: et qdam sunt comedētes eam tribus vicibº. Et caue quātum potes vt egestio nō retineatur: sed inclina ipsam ad modicā lenitatem. 6.º cōsily sanitatis.

Cōsilo oibº sapiētibº vt nō sit eoz cōsiliū sic cōsiliū plurimoz: qz cōsiliū ē sic cōsiliū bñroz q petunt tñ re sapioroz: s; oz quēlibz pbare cibos et pot⁹: et quos iuenit nō ciuos ei⁹ effugiat. Et silt opz euz pbare vsuz venereum si nocet sibi: et deinde quo tpe nō nocet sibi: et in cis sit ei⁹ cōsiliū fm rōnē ad hēc eis que ppetunt sibi et fugiēs ea q sibi nocēt. Illi enī q vtunt hō cōsilio paruz idiget modū eis duz sunt sani. 6.º cōsily sanitatis.

Et qui eget cibi copia da in inanecibum liquidu vt est far ordez in sero cibuz duruz sic est panis et caro. Spes vo cibi durisunt tres. v3. seminu terra nascentiu et aialiu quedam. Expone eius in pma ciborum.

Sar orde bene coctum in bonitate chimi est pce cibis oibus cibis bonus. Particula ei de bonitate chimi.

Cosuetuz cosiliuz cibi et potus in obseruatione sanitatis res bona est et secuta. Et obseruatio predicti cosily est res melior q3 mutatio ipsius subito in meli. Et sunt aliqua specialia naturis similia singulor3 et sunt aliqua specialia no similia naturis eoz. Particula eius de cosuetudie.

Uidi plures hoies q licet in eoz cosilio no cosiliari fuerint cosilio bono multu erat sani cu aceto squillitico et sy rupo squillitico. Particula 6. de cosilio subtili.

Pisces lapides habetes cito digeruntur et eoz sui cita digestioe sunt satis boni in custodia sanitatis et huanis corporibus competetes qm generat sanguine in substantia et laudabilenno subtilenec grossum. 3. ciboz.

No pmittant pueri vinu gustare nisi post lapsuz tps logi. eis nocet plurimo nocumeto: q3 dissoluit corpora eoz et calefacit ea plus q3 sit necesse et replet capita eoz et corrumpit vires aie eoz. pmo cosily sanitatis.

Bibere vinuz q3 titatiue plus q3 volutas dat no est bonum: qm pducit boiem ad iracundiaz et verba mala: et vocat homines no suis noibus et turbat imagiatione et aiaz et corrumpit vim ronis. pmo cosily.

Cosiliu sanitatis oium senuz est fricatio facta euz oleo mane du surgunt a fomno: postmodu ambulatio vel egratio suatis et balneatio cum aqua dulci calida et bibitio vini et comestio oium que calefaciunt et specialiter q3 calefaciunt euz humectatioe. pmo cosily sanitatis.

Sic pueris vinu est plm nocituz ita senib3 est no modicu inuatiu. Et ex vinis illud est bonu eis cui multus est calor: et est declinas magis ad subtilitate: et ipsi color est rubens clarus: et est illud q3 dicit ab Ypo. vinu rachia. i. subtile boni coloris. 5. cosily sanitatis.

Panis senuz est panis bñ factus: et no conenit lac oib3 senibus: sed ei qui ipm digerit digestioe pfecta ex quo in hypocudrys suis istatio no affert. 5. cosily sani.

Datur senibus ad comedenduz quod digestum est ex ficibus viridibus pce fructib3 oibus in estate: et in hyeme ex ficibus siccis. 5. cosily sani.

Superfluitates flegmaticas aquosas coadunatas et augmeratas in corporib3 senib3 te educere p yrinā pie quolibet: no euz medicis s3 cum admistratioe apy et melis: et mollifica eoz ventres cum oleo spālter q3 bibant ante cibi assumptione: et similiter clisterica illos euz oleo tati: vel ministra eis herbas cu mur3 aut pruna cocta cu melle ante cibos. 5. cosily sanitatis.

Libos et potus lenietes egestionē in comestioe senuz eibis aly3 pponere te op3 sic sunt vina dulcia et herbe molles acceptae euz oleo et mur3 post comestioe sua da eis cibaria pōtica vt os stomaci s3 forte. 6. cosily sani.

Singula aialia ex qbus cibadi sunt senes et vñi corporu defectoz et p diem et nocte ea dimitte: et postmodu coquina carnes ipsaz: et fac ex eis cibaria bñ cocta et ministra eis. Et iunenib3 et vñis corporu fortiu et operatibus fortia opa cogna carnes ipsor3 recetes coquens eas bñ vel affata vel elixatas. 4. expōis eius in cibis.

Seny tres sunt ptes. pma est parua pars seny in q bo mo tractat et facit negocia sua in ciuitatib3 necaria. Secūda est in qua necesse est seni vt assilietur sicut dixim. Et tertia est cōplemētū seny: qui huic accedit no pōt stinere balneationē die quolibet nec coadunat in ei3 corpore res cala pungitiua. pmo cosily sani.

Effugere aduētum seny nemo pōt sed pōt ipsius aduētum retardare: et est assilium senum in cibis humidis: balneatioe frequēti: dormitioe in lecto leni: et iuitatioe oius que defecāt et que ifridāt. In pñi.

Op3 te scire q multoz corpa purgant fluxu sanguis nariū: q eis accidit i certis circuitib3 boiaz et corpa quoz dā alioz fluxu sanguis venaz q sunt sub3: et alioz quoz rūdā corpa vomitu spōte sibi iducto vel no spōte: ac alio tū corpa stōmia scarificatioe vel solubilibus medicinis: q3 purgatioe s3 uetas cu dimittūt icidūt in egritudies: q3 eoz assiliu est assiliu prauū: ex ipo adunant i eoz corporib3 hūiores mali q no exētes passellatioes sine icatitioes vel cu icatitioe: et remanētes in eoz corporib3 gnāt egritudies. Et cu vñi hāz purgationū mutāt eoz assiliū diminuetes suos cibos: et crescentes sūū exercitiū ab egritudinibus preseruantur: et mutatio a s3 uetudine sua tuc vtilis est. Particula sexta de consuetudine.

No assulo vt seni de aliq3 ex aloē vt perepig. et si duob3 dieb3 ipsi egestio sit retēta: et suffic nobis ad lenitioes egōis ipsi volubilis pua vel oleū cu medulla cartami cu farre ord. aut mixtura scā ex ficub3 siccis cu medulla cartami et aliq3 tulo terbetine ad modū vñi atuellane vt ouaz: q3 b leniūt yētrē abiq3 lesioe et mudificāt ipsa re: b3 nociuis: sili ei epar splenē renes vesicā et plmōes et fac q3 q3 yna medicina vt no redeat in consuetudinē medicame vel corpus eius vilipendat. gnto assily.

Qui sp3 querit ex sola rōne plimi doloris nerui in ore stōi ex tūc cura ei3 et itra artē assily sani. et vt die q3 libet ipe auxiliē cu assuptioe ciboz aliq3 cola i stōz descēdat: et oz assiliu ei3 eē in ifridatioe et h3 ectatioe: et cu ex ea aliq3 currit in stōz purgam3 illū cu vōitu faciētes ips3 stare iclinatū: et ifra tps logū vñi medicis absinthio. s3 medicamie perepigre et iunctioe s3 stōz exteri3 olo citonior. s3 nardio et sili3 olo stipticia s3 ipticatē hñtib3 pua. 6. assily.

Cu cibuz corrupti in stō et descēdit et corruptu. Sani. ēb q3 ē meli i statu sanitatis: et euz no descēdit opamur vt descēdat cu aliq3 q3 faciat illū descēdere abiq3 puctura et abiq3 lesioe sicut est diaciminuz et medicina scā ex ficibus siccis euz medulla cartami et oia q sumunt cu medulla cartami et epibimo et sili3 sibi s3 ferunt boi ad cib3 corrupti reliqas educēdas. 6. assily sani.

Salient assiluit oib3 sumētib3 tyriacā sanitatis cosilio vt ea sumāt p3 cibi digōne et exituz sui a stō: et accipiat ex ea q3 tūc q3 faba egyptiaca cu duob3 coclearis aq. Et si ea idiger q3 tūc ē auellana misceat cu trib3 coclearis aq. et no accipiat in estate nec ipsaz d3 sumere iunenis aliq3 nec q3 bz plonē calas. et si eget ea necitate maxia sumāt ex ea p3 et pueri caueāt sibi p3 ab assuptioe cibi ipsi. et dixit. Quidā ppolit siliū suū sumet aliq3 tyriace: qm vir tus pueri imutare nequit: et ipa imutata dissoluit corpora pueri: et emisit mltā assellatioes et mortu3 ē puer eodē sero: et sili3 assiluit defectis et senib3 vt cu ipaz sumūt cōmifecāt ea cu vino no cu aq. Par. 6. de tyriaca ad cesarem.

ExPLICIT particula. 17.

Incipit pñi. is. pñies affozis. depēdētes ab exercitio. **E**xercitiū exercitio eget: ei vo q exercitio no appropiat i salua no suffic assily bōitas sola nisi addiderit illi assumptioes medicinaruz sanaruz. Par. 6. de cibis.

Melior spēs exercitij corporis ē illa q affert gaudiū et letitiā: sic venatio et ludus euz pila pua: exercitiū at aie affert vñtū q3 titatē adeo q plures hoies amiserūt egritudies gaudiū tñ quo gaudiū sunt: et ples aliq egritudines amiserūt reb3 aly3 tristituz. s3 q ipaz aias tetigerūt et liberati sunt ab eis dē. Par. 6. de ludo euz pila parua.

Seny assily

aug dñi

aloe et yna vñi

leniūt yētrē

immutat

medulla

puer

senib3

multi gaudiū

sanati

Particula

COpz te spz recurrere ad exercitiū aīe potius q̄ ad exercitiū corpis: q̄ aīa h̄z dñius supra corpus opare oēs species exercitū sic q̄ cū ipso domino exercitū gaudiū et leticia aggreget: et hoc facili⁹ acgrunt ex ludo q̄ sit cūz pila puz quā ludētes pyciūt de manu ad manū. Eadē p̄ticta.

CBonitas exercitū cū pila parua excedit bonitate oīz sp̄rum exercitū: q̄ mouet oīa mēbraz forte mouet alī quā et nō oīa: et ex exercitatioe sui debilit seu suauiter seu satis fortiter nō acgrit aliq̄ ex sp̄bz piculoz seu pestiuz: q̄ mltiōies ex alijs sp̄bz exercitū acgrunt. Eadē p̄ticta.

CExercitium quotidianum a superfluitatibus in carne existentibus et in membris carne durioribus corpus mū dat. expōne eius in 3. acutoz.

CIn corpe ei⁹ qui est in gēte et omisit exercitiū coadunā tur hūores grossi et subriles: grossi vō gnānt ex ocio et gēte et subriles et aquosi gnānt ex purgatiōe q̄ non adest ab exercitio derelicto. 3. expōne eius in 3. epid.

CNon oportet fieri exercitiū aliquo tempore ppe malam digonem. 3. consily sanitatis.

CExercitium lueniēs corp⁹ plenū flāte vel quolibz alio humore gnat horum dñio aut epilepsiaz aut appoplezia aut aliaz p̄ter hec q̄ liquefacit superfluitates et ad exitum mouet illas. expōne eius in 3. affosil.

CIn corpore eius qui in ocio est sp̄z gnānt duo gña repletiōis simul: repletiō quo ad vasa. 3. repletiō quo ad virtutem. expōne eius in humana natura.

CExercitia fortia deficiāt et durāt corpora et retardāt illa ad sensum et ad intellectum: et ideo athlete et onera portātes et lapides eleuātes sunt aliquantulum mēte capti. particula de somno et vigilia.

CCorpora caloris debilis nullatenus exercitio egēt: sufficit tamē eis ambulatio et fricatio cum oleo leniter et balneatio post cibū. 6. consily sani.

COportet senes mouere corpora sua: q̄ eoz friditas calore idiget tempore: et nullū senē oportet ee in ocio et gēte cōpleta vt in ille moueat: nec oportet ipz facere exercitium forte: q̄ exercitium forte ifrigidat eoz calorem debilem et extinguit. 5. consily sanitatis.

CMotus corporis qui spiritus hōis immutat in fortitudinem velocitatem et spissitudinem maiores q̄ fuerit ante exercitium noiatur. 2. consily.

CMeliores hōe exercitū sūt ille q̄ sūt post cibi digonē in sero sumpti digonēz. 3. eius in vētre et oibus veniēt si deide cibū aliū supsit: et signū hui⁹ ē citrinitas vrie q̄ ē in statu tempore: tūc. v3. cū supfluitates p̄te in vesica et in intestinis inferioribz sunt p̄ulse ab eis. 2. consily sani.

COpz te pperare ad extergēdū et fricadū corp⁹ an exercitiū et postmodū exercitiū ichoē ascendendo gradatim quousq̄ pueniat ad fines exercitū: et est tps quo fit color eius bonus: et corpus luenit paratū ad motū: et lueniunt motus ei⁹ eq̄les et sudor eius ē currens: cūz nō pmutat ali quod istoz exercitiū subtrahit. 2. consily sanitatis.

CPost cōplemētū exercitū volūtatis nostre ē necesse corpus cū oleo fricare tempore fricatiōe: deide mittere euz qui fecit i balneū et lauare: et nō pati ipz facere in balneo morā et post balneū cibare eū. 2. consily sanitatis.

CIn q̄rtana debili et nō forti nō ē res nociua si bui⁹ dñs opetur aliquod exercitioz q̄ facere p̄uenit: et faciat hoc in diebus sue interpolatiōis. pmo ad Blauco.

Explicit particula. is.

Incipit. is. cōtinēs affosimos depēdētes a balneo.

Balneum nō cōsumit nisi que cuti viciant: iteriora. n. in solidis mēbris exstia ad exterius balneo nō emittūt. expōne eius in 3. affosimoz.

Balneus est ytile oibus sp̄bz accitatis cū

ifridatiōe: sic p̄ticta senū: et cū calitate sic febribus et hīcis q̄ pure sunt sine putredine: et de balneo est miraculus. est enī bonū siccitati calide et siccitati fride: et generat sitim nō habēt: et extinguit sitiz hūi. particula 6. de p̄ticta.

Balneū ē ytile hūi b̄bz affellatiōez: q̄ trahit hūores ad cutē: et nō itret balneū qui h̄z corpus repletū: v3. q̄ h̄z egestione scarceratā. expōne ei⁹ in 3. morboz acutoz.

Nō itret balneū q̄ patit fluxū sanguis q̄ h̄z abdominationē: et q̄ h̄z sctm colericū: et si ipm opatur virtus ipsius cadit et accidit sibi sincopis: et sicut caueat sibi ab introitu balnei q̄ virtutē debilit h̄z. expōne eius in 3. acutoz.

Balneū factū post febriū digonē h̄plet ipam digonem et febre dissoluit: et o3 q̄ caueat an digonē et maxie caueatur ab illis q̄ h̄nt febres ex flegmate falso putrido: q̄ sctā nō dissoluit a cute: sic dissoluit colera: et calor ei⁹ nō extinguit neq̄ cessat sic colere calor. expōne ei⁹ in 3. acutoz.

Uius balnei i febribz chimoz post digonē chimoz curat febres ipsas: et ē bonus febril ebice oibz horis: et nō caueas tūc ab eo i febribz h̄z cūz nō est multus debilis virtus egriz: cūz obuias febril ebice ex putredine nō itroducas ipz in balneū: nisi pus sint digesti chim. pti. 6. de p̄ticta.

Cuiuslibz effimere dños opz itrare balneuz: excepta illa effimera q̄ cā defatiōis cutis vel epis glādulaz existēt: tūz in igninibus et subassellis gñatur: et si pncipio eivt in aere balnei diu moram trahat nō nocet hoc sibi aliquo modo: et oēs quibus accidit hec febris absq̄ his duabus causibus abbreviēt eozum moram in aere balnei et mini stre eis aqua iuxta velle eoz. p ad Blauco.

Dñis tertiane pure iniūgēda est balneatio cū aqua dulci bibēda: q̄ mouet et euacuat aliquā partē colere: et ē eis ytilis cūz qualitate sua vilitate magna: q̄ balneatio cū aqua hac remollit corpus ifrigidat et corroborat illud: et est necesse q̄ sit volūtas tua cū dñis febris hui⁹ itraturus ē balneū emollire corp⁹ ei⁹ et humectare. 5. ad Blauco.

P̄ticta et oēs quibus siccitas dñatur nō egēt balneo nisi calido aere suo. Aqua vero cōce valde tempata cōfert eis: et maxime que est in cōca magna: et oportet egrotātes esse diu in aqua qualitatē temperate et sapide valde: q̄ mouet nām ad sui dilatatiōem ampliatiōē et extēsiōē vndiq̄: et natura obuiat ipsi rei veniēt cūz sapore: et volūtatis tue sit apud ipm egruz vt in balneo calefiat tempata caliditate et post exitū suū a balneo frica ipm oleo ad cōclusionē poroz cutis sue vt hūiditas cōclusa remaneat itra corpus: et ppter hanc cām ex aere in pncipio nō cūmetū sibi minime gñatur. pmo i geny.

Opz dñum quarūcūq̄ supfluitatū fumofaz calefactū ex frigido sibi adueniēt itrare balneuz: nisi febris sit ex fluxibus aut coriça: et ipm igredi balneum non patiaris ante digestiōē ipsius fluxus v3 coriçe. Sed calefactio ex solis ardore cōuenit itroitus balnei et si fluxum beāt vel coriça: et post balneū infunde sup caput ipsoz oleuz rosa. friduz: sic an balneuz fecisti. 8. i geny.

Oibus dñis febris et hīce: et maxime illi q̄ ad p̄sumatiōem peruenit: itroitus in aquā frigidā absq̄ balneo nocet: et cōfert euz balneo: q̄ balneuz icipit calefacere et parat ipm aqua frida balneari. 10. i geny.

Balneum factum post apparitionem signozum digestiōis manifeste competit ei cui⁹ febris est parua et virtutes eius nō sunt valde fortes. 11. i geny.

Circa balneationē eoz oīum q̄ habēt febres putridas tria sunt attendēda. p̄imum est vt nō accadat rigor: vel horripilatio in itroitu balnei. Scdm vt nullus mēbz pncipale sit debile. Tertius vt in p̄mis venis nō sit humor crudoz q̄stias multa restricta. 2. i geny.

Melior horis itroitus balnei in oibus febriz itroptatis est cūz dīccedit aliquid febris: et ē hora qua calor in

pila pua

ex hūi fūmā

ex hūi fūmā

hōia dñi mēlia

ex hūi fūmā

De digiti et hūi
pila. v3. B

eipit dissolui et balneus tunc conservat corpus et preparat ipsum ad cibum: et caue tibi semper in his febribus ut aqua frigida non intretur in cocam. y. ingeny.

¶ Aliquis huius sumere aliquantulum cibi aut balneum est bonum: et oibus copionez valde sicca habentibus balneum post cibum est bonum. vi. consilij sanitatis.

¶ Oius eorum quos iueneris habere fastidium pro cibum regere te oportet quod iueneris scire in loco epatis dolores grauedine et tentione vel aliquid horum remoue a balneo post cibum et perura apire opilationes suas et veta eis semper cibaria grossa. sexto consilij sanitatis.

¶ Explicat particula. xix.

¶ Incipit particula. xx. continens afforismos dependentes a cibis et potibus.

¶ **A**ttentio nostra pro est cibi opera et est cibum digerere digone completa: et intentio pro est cibum bonum creare ex eo siles. v. oibus mebris. particula. vi. de bonitate chimii.

¶ Scia virtutem ciborum esse per seia virtutem medicamentorum: quod cibum necius est tpe sanitatis et tpe egritudinis. p. ciborum.

¶ Adinuat ad expellendum ciborum assumptorum malicia defectio cibi: cibum reprobis assumptis pro exercitium proferunt et somnum longus post cibum. tertio ciborum.

¶ Nulliber huius facit vel difficil digestio ciborum quod sumit. et si vel ipsalitate sube ipsorum vel na eorum aut aliquid accidet quod accidit eis. y. ciborum.

¶ Non oibus medicorum intentio in cibis est in digone ipsorum: imo in sapore. et cum aliquis ciborum est abhoiabilis cui abhoiatio vetat digonez sui quod medicum adaptat de cibis ipsi et aptat ipsi ad digone. s. eorum intentio est adaptare ciborum saporem et si corripat digestionem. y. ciborum.

¶ Cibum lenis facit et cito digerit in stomacho: et velociter reuertitur in sanguinem et tpe veniens reddit siles cuius mebris cibum huius se ex ipso duntaxat est difficil receptiois predictorum oium et remotus ab illis. ii. ciborum.

¶ Non est nobis necius pro fame plere nos cibis repletio gulosa sicut canes faciunt: nec siles pro sitis coplere bibitoz frida subitotice ille cui corpus calefactum est et bibit totum quod repit in ciato cum gulositate. s. ois nos curare maiora his re trahere. s. man. nras a plib. quod apponunt nobis: retrahere eas a rebus dulcibus et delicis quibus vtunt gulosi. particula. vi. de vitiis indidui.

¶ Neutris et defectibus cibis in nocte multoties misstram. Et ipsi non valent cibum digerere cibam eos paulati in pluribus horis: et dant eis pium potum quantitate. v. cibum ipsum adaptat: et non faciat ipsum nature. y. ingeny.

¶ Neutros oes defectus cibare vis appone mēte tua et quantitate cibi pro: et non grauet eos: et scdo: vt cito digerant. et tertio: vt descēdat: quod si admistres sibi ad edēduz ex carnibus animalium ambulatiū ingula ea anq ipsi cibet p vnu se ro tpe biemis: quod carnes quod residēt vno sero facili digerūt et tpe estant carnes ipse sint ex animalibus ingularis et aurore: quod comedat post solis occasum. y. ingeny.

¶ Cibum pro putridum malum generat venēa mortifera. expositio eius in. y. acutorum. 200. 23. m. 4.

¶ Cibum bonum reddit malum virtute medicinali quod est in ipso: s. virtute sua cibali bonum est oibus pro corporibus nris. expositio eius in. y. ciborum.

¶ Vir debilis non potest. s. digonez multi cibi et si sit bonum et io opz te mēsurare cibi quantitate fm virtutē corpis: et ei debilitat: et in opz oibus corpis cibi elige quantitate. expositio eius in. y. ciborum.

¶ Alii ciborum quod coadunat virtutes medicinales siles virtuti scamonē medulle colognide et est egroratoz remolliat: et vētre soluit: et virtutes eorum coposite sūt: et coadunat ex nā cibis: et nā medicis et aliis ciborum sūt absq medicis quod

non opat aliqd istar opationū in corpore: et nil aliud faciūt q cibare. et pauci ciborum iueniūt tales. et illi qui sic repiuntur sunt proprie cibi. y. ciborum.

¶ Ex peponibus gnari humorē grossū terrenū ē ipse et si digesti sint digone completa sicut ex lētib vel carne vaccia humorē aquū mollē ē ipse et crearet ex comestioe cucu mezz digestoz. et digone bōa coadunat in venis humorē grossus fridus qui in sanguine non nisi cum difficultate mutat cum credit bonitati digonis sue: et suo effectu aliquantum non curat: et si est vnus melior proceptoz sanitatis: et egritudinis tpe obseruandum. y. ciborum.

¶ Paste panis de subtili fursure sufficit pro fermenti: et sile paste subtili qui in igne modicu d3 morari pro fermenti sufficit: et paste panis valde purus non sufficit quantitas fermenti parua. y. ciborum.

¶ Melior propter cibum si approximati exercitio: et senibiles et ille qui est bñ coctus in camio sic decet in qui est fermenti quod tas mlti: et panis azim nulli huius fert. v. ciborum.

¶ Amili et est pro virtuti panis loti. et amili cibatur corpus et batoc modica: et non calefacit corpus sic calefacit panis loti: quoniam ois spes panis calefacit corpus. v. ciborum.

¶ Na nra h3 dñiis. s. oes carnes vsq ipsar vltimā: excoptat aliqd. pcul exntib: et mutat eas: et facit ide bonū sanguinē. radices vsq siles et siles huius non mutat. et si mutat quod mutat modicu et cum opat oibus plimias: et illud modicu non ē sanguis bonus: et residuum ipsorum emittit per secessum. v. virtutum naturalium.

¶ Carnibus quod drupedi meliores sūt carnes porcē. et pro has carnes edic: et post edias carnes vitulic: et pro vitulias arietie molles viscosas et mucose. Et pcpim: vt quicq intēdit cibare se cibis boni chimia cibo carniū quod drupedi alioz debeat cauere. particula. v. de bonitate chimii.

¶ Carnes volatiliū ex sui bōitate leuitat iueneres calorem in corpore dñante generat colerā multā. Expositio eius in sexto epidimiarum.

¶ Alu corroboret corpora magi illo quod ē cognatū. et pro illud elixari. et elixari corroboret magis quod alie spes oes cognatōis. ii. y. expositiois ciborum.

¶ Accidit corpori ex oibus carnibus quod comedūt assis vel suffris cibis sicce dñans. Et ex oibus carnibus elixari cum aqua cibum huius. et ex oibus carnibus cognati in olla: et ppari cum spēs vel appositioe ipsar spērū sup ipsas cibum medius iter oes duos status. ii. y. ciborum.

¶ In testiculē grossities mala quod creant cum ipsis. et hoc itel ligēdu ē de testiculē animalium quod drupedi. quod testes galloz ipsi quator sūt plim saporosi. et cibum eorum est cibum bonum: et cerebelū animalium quicq sūt siles mala. ii. y. ciborum.

¶ Ex animalibus siluestribus et sūt quicq pascūt in montibus: et locis desertis cibum gnar non h3 supfluitatē. et io ois nēcio quod cor poru pcreet ex carnibus animalium siluestriū cē mai: et sat melius quod id quod ex carnibus domesticorum animalium concreatur tertio ciborum.

¶ Vinū tepatū totū corpus calefacit mēbra pforāg humorē teperas: et calorem excitās nālē. Expōe eius in vltia affor.

¶ Vinū tepatū aequit remollit stōz: et obilitat ipz: et gnar in testis vērōsitate friditate aqua hūiditate vinū forte gnar pulsatoz et tipoz: et grauitatē in capite et siti sui calitate. Expositio eius in. y. acutorum.

¶ Vinū forte excoget et dissoluit sūositatez quod tpe ebrietat caput replet. vi. expōis eius in. y. epidimiarum.

¶ Reb alio melior res potior ad virtutē extinctā obilitat et ad illā quod cecidit et potius vini. et sile ad illū cui corpus est tota frigidatū. et ad illā cui calor corporis ē mutat. Expōitōis eius in. vi. epidimiarum.

¶ Vina dulcia nigra replēt venas sanguine grosso nigro: et vinū albu subtile diuidit chimos grossos: et purgat sanguine

Cibum lenis

Cibum putridus

Cibum bonus

Aligesima

137

Aligesima

Aligesima

Aligesima

Aligesima

Aligesima

Aligesima

Aligesima

Aligesima

Aligesima

Aligesima

Aligesima

Aligesima

Aligesima

Aligesima

Aligesima

Aligesima

Aligesima

Aligesima

Aligesima

Aligesima

Aligesima

Aligesima

Aligesima

Aligesima

Aligesima

Particula

Item p. vinas. et vinas aurea sunt tepata que generant chi-
mū i suba tepatū. Particula. vi. de consilio sanitatis.

Uinū sibile ē bonū ad gñandū chīmū bonū: et ad adiū-
uandū digōnē. et vinū fortis caloris claz et splēdidū. et silrvi-
nū qd iclinat ad albedinē est bonū ad puocandum vri-
nam. itq. consiliū sanitatis.

Qui volūt hēre leuitatē non est necē eis nisi bibere vi-
nū subtile claz et albū puz stipitū qd pōt puz aque sus-
ferre. hoc. n. est vinum p. vinas alijs melius cūz febris ab-
est. vij. ingenij.

Uinū est meli⁹ reb⁹ alijs hñti egritudine i epate absq⁹
apate vel absq⁹ mala cōplone cala. qz cibāt excoct cor-
boz: et dñat putredinē: expellit illam: et si affuerit i eo
mala cōplo frigida et hu. curat ea. vij. miernir.

Por⁹ aque fride ante cibū epati nocet: et forte nocet la-
certo eius. Expositōe eius in humana natura.

Oib⁹ ags peior est qd ex nūe vel glacie resoluta. qz sub-
tile i aqua pluuiē est resolutū et coagulatiū est grossū ma-
lū ei⁹: et ad bonitatē aque pluuiē nunq⁹ redit. Expositōe
eius in. y. aquarum.

Ois aq⁹ spissa et grossa ē valde frigida: et ipsi⁹ digestio et de-
scens rari sunt et tardi. et ois aq⁹ turbida et corruat appē-
titū cibī: et ea corruptio hūoz: et pūcture stōi i estate: et i
hieme est noctua humozib⁹ sui friditate: et os stōi pungit
Expositōe eius in. y. ventoz.

Aqua p. veloz puerisio sige sui bonitatē nō maliciā. et aq⁹
pluuiālis putrefacta nō redit ad sui bonitatē: et iō os nos
expectare donec discedat ab ipsa odor mal⁹: ac tepanda
ē postea cū melle vel vīo. et cognatōe cauere ab ipsa nul-
laten⁹ te oz. Ipsa. n. aq⁹ optie decocta saluginosa q̄litate
assumit. Expositōe eius in. y. ventoz. et. y. alimentorum
capitulo trigesimo in fine.

Aqua mala turbida vel fetēs mo rāf i stō et facit aliud.
et cocta amittit malitiā suā p coctōez: et aptat ea ad potū:
et deñ sua opa cito facit: et manifestat h p̄ticula ei⁹ terrea
q̄ fīdet. et ē necesse vt fiat coctio i vltia hora diei: et dimit-
tat sero toto: et colet et postea bibat. q̄ta expositōe eius i
sexto epidimiarum.

Ag⁹ mellor ē cui⁹ nō est sapor nec odor: et hec aq⁹ ē suani-
or gustui q̄ aq⁹ alie. et ois aq⁹ currens ad ptes oriēti. s. terra
purā q̄ cito calefit et cito ifridatur est ag⁹ mellor in oi era-
te. y. consiliū sanitatis.

Lac cibāt defectoz corp⁹: et subleuat ea et corrigit hu-
mores malos: et adaptat ipsos hūozes: et lenit vētre: et cafe-
us fīdet i meatib⁹ epatis: et opilat illos. et ob hāc cāz oīo
hidropis valde nocet. vi. expōis ei⁹ i. y. epidimiaz.

Dixit in q̄ta particula de cibis la cibāt magisq⁹ fru-
mentuz. et dixit in libro suo de bonitate chimī: lac est cib⁹
mellor omnibus cibis.

Aqua guttati descēdēs nō mutat i q̄litate aliā gñis pu-
tredis. et cū nō potes habere aquā guttati descēdētē suffi-
cit tibi aqua fontium. qz sufficit cum aqua est pura: et cla-
ra. septimo micrmir.

Dñiuz in lacte camelio et asinino ē humiditas aquea: et
i lacte pecudū ē caseata. et i lacte vaccinoso butirofa. et lac
capnū ē mediū iter stat⁹ trāsgrediētes tepamētuz ad lac
alioz aialū mēsuratū. et opus suū i hūano corp⁹ ē mediū
et meli⁹ i bōitate chimī qd ē ex aialib⁹ pignib⁹ corp⁹ sa-
nis cū bibis hora q̄ mūgī. et qdā boiuz miscēt cū eo mel
et parū salis: vt mime caseat. parti. vi. de bōitate chimī.

Lac lz sit grossū magi eo ē case⁹ grossus: et ex reb⁹ in-
grossantib⁹ grossitudie multa comestus dur⁹. et vñū qdā
lac cui⁹ maior po ē caseata fatigatur pecudū et vaccaz ē
gross⁹ oi lacte. et subtili⁹ oi lacte ē cui dñatur pars aquea
sicut ē lac asininū. et illud sūptū cū melle et sale nō nocet
volenti p̄lium subtile: quem oportet ab omni lacte alio

abstinere. Eadem particula:

Lac vaccinū ē gross⁹ et pingui⁹ oi lacte. et lac camelinū
ē hūidi⁹ et min⁹ pigue oi lacte. et post lac camelinū ē lac eg-
nū. post qd ē lac asininū: et lac caprinū ē tepatū iter grossi-
tiē et subtilitatis. et lac pecudū ē gross⁹ ipso. i. y. ciborum.

Quodlibet lac veniet et cōpetit p̄tib⁹ pectoris et pulmo-
nis: et nō cōpetit capiti et si caput sit valde forte nec cōpe-
tit laterib⁹ ad q̄ vētositas cito currit. i. y. ciboz.

Mellor spēs casei ē case⁹ recēs fact⁹ ex lacte i q̄ ē gros-
sities sua. et hic case⁹ ē saporosior oib⁹ spēs casei et nō no-
cet stō. et descēdit citius q̄ alie spēs casei. et non ē mal⁹ ci-
bus nec generat sanguinem malū. i. y. ciborum.

Cibi valde subtile sūt herbe et maior po fructuū arbo-
rū habētū cortices duos. et hi cibi dñitāt corp⁹. et q̄ eis
frequēter vtitur minuit vitā sibi. y. expōis ei⁹ i. y. epidi-

In herbia nō ē bonitas chimī. et lactica ē herba refrige-
ratina absq⁹ malitia: et rapa ē iter bonitatē et malitiā. et p
hāc ē atriple. et post ipsam spinachia postulaca et blitis.
Particula. vi. de bonitate chimī.

Lucumeres et pepones cū nō descēdūt cito corruunt i
vētre. et chim⁹ generat⁹ ex eis redit p̄xim⁹ venenis mor-
tiferis. Particula. vi. de bonitate chimī.

Res subtile sūt allea et cepa nasturtii porri et sinapis. et
p. h. petroselin⁹. feniculus. metast⁹. mōtanū et flumiale. sa-
dar. pulegiū. pipinella. fīscelcos: et oēs spēs terre nasturtii
aromatice comeste recēta. Et post h. crucea: apū aqueū:
apiū ortulanū alexadrinū. ozimū. radix caul et rub⁹. Par-
ticula. vi. de p̄lio subtili.

Semē papaueris albi ē sat min⁹ fridū herba sua: ita qz
ex ea aliqd pycif i pasta cū sit ide panis et reb⁹ plurib⁹ cō-
miscet. qz nō ē i eo malitia. et semē ipz grauidinē capitis
generat et dormitiōē. et si sams generat corp⁹ chimūz
grossū viscosum. Eadem particula.

In oib⁹ fructib⁹ arboz aliq⁹ ē malitia p̄ter q̄ i castanea
qm ipsa cū sui grossitie si bñ digerit nō generat chimūz
malū: et oēs fruct⁹ humidī sūt mali chimī. et cū corruunt
i stō gñant ex eis mortifera venena. et sic et vna sūt mino-
ris malitie: et sic et sicce cū nucib⁹ vlt amigdalif chimī bo-
ni. Particula. vi. de bonitate chimī.

Sic virides bñ mature ex cibis ē cib⁹ medi⁹: et de ipsis
nō dñ qz chimū subtiliē et grossent: et qdā ex pomis vel
piris coctis comedif ē minozis malitie illo qd comedif
ex eis crudis. Particula. vi. de consilio subtili.

Mora cū nō descēdit cito corruunt i stō corruptōe qdā
mō mirabili nō assimilati corruunt ex pepōib⁹ vlt cucur-
bit⁹ p̄create dñ nō descēdūt. Lucurbit et q̄quā sint mā-
noris malitie qz fruct⁹ estui. et cū cito a stō nō descēdunt
corruunt corruptōe magna. y. ciborum.

Oēs fruct⁹ digōnis difficil⁹ cū ex eis comedif plurimā
generat sodā: et pustulatōez ozis stō: et pūcturā. Et va-
cili imaturi grossis et crudis humozib⁹ corp⁹ replēt: et ex
eis accidit horripilatio et rigor longo tpe durans et opila-
tio epatis. y. ciborum.

Salienus dixit i prima particula micrmir. dactilus bñ
specialitatē corrumperet caput et generat dolorē in eo.

Olive corrobōrat stōz apū appetitū: et acutose sūt
alijs meliores. et nūces cū nuciculis digerunt et cibāt
minus illis et plus cōpetit stō qz nuciculis maxie come-
ste cum ficibus siccis. y. ciborum.

Une passe tarde putrefiūt et suba eaz valde cōpetit epi-
de sui spālitate et curat malā cōplonē ipsi⁹ et nutrit ea et oi-
gerit humores crudos. et adaptat humoz maloz cōplo-
nē. Dec at isunt sibi potissime dñctas egritudies et simi-
les illis. y. miernir.

Cib⁹ inter subtile et grossū medi⁹ ē p̄xim⁹ sanguini. et o
spēs panis ē panis bon⁹ et caro fāsianoz perdicū colubaz

et turturum et similia. et omnes pisces viscositate odore malo: et abhominatio carentes: et oua tremetia. Particula. vi. de bonitate chimii.

C Libi in quibus aliquid virtutis medicinalis manifeste si uest nec vtiur cibis q̄ntitas multa melior ē aq̄ ordeī bñ facta. et p̄ hāc far ordeī: et p̄ B farz cū acetū modico. et ipsūz idē farzū absq̄ acetō: et ex cibis bonis ē panis fact⁹ i focu lari: pisces oēs q̄ ibabitat petras: et oēs aues mōtane: et p̄ bec galline et fastiani. et caue tibi ab aialib⁹ veteribus: et illis que partui sunt vicina. viij. ingenij.

C Libi q̄ generāt chimū grossūz viscosūz nutriūt multuz. Et si digerūt in stō et pate digōne bona generāt sanguinē bonū: et nō cōpetunt nisi ei qui ante suam comestionez exercet se exercitio forti. et q̄ vult sanitatē sui corpis et nō grossitiē abstineat a cibis gñantib⁹ chimū grossū: nec eis debeat proximare etiam si faciant bonum chimūz. Particula. vi. de bonitate chimii.

C Libi grossi viscosi sūt spēs panis male opati in arte sua v3. q̄ non ē bñ fermētat⁹ vel h3 modicū salis. vel cui⁹ coctio ē mior. vel cui⁹ ipastatio ē mior. et oēs spēs casei: et oua assa et cocta dura: et spēs pisciū magnoz corpe bñtuz carne durā et viscosā fūgi et boleti et grana pini magni ac dactili palme: et cibi grossi nō viscosi vt sunt lēticule caules glādes et castane. Particula. vi. de bonitate chimii.

C Op3 oēs hoies a cibo mali chimii oī tpe abstinere. et illi q̄ iestate forti exercitio vtunt obuiet desiccatoī et calefactōi suoz corpoz medicis q̄ accipiūt an cibū: vt sūt mora pruna: cerasa: cucumeres: pepones: crisomilla: pfica: et refrigeratū: et cucurbita. hō vō delicat⁹ cui⁹ p̄siliū ē bonū ē refrigerādus: et humectādus ppter sui exercitiū aliter v3. cum introitu sui in balneum: et cum cibis boni chimii cum acetō coquinatis et similibus sibi. Particula sexta d̄ bonitate chimii.

C Ex cibo digōnis difficil⁹: et ē cib⁹ grossus viscosus sicut cib⁹ carnis porcie: et panis dur⁹ q̄ semp ab eo cibo vtiū nisi exercitio se appropinquet: accidit sibi cito egritudo repleti onis sicut q̄ opat exercitiū et frequenter vtiū herbis: et aq̄ ordeī accidit corpi ei⁹ corruptio ex q̄ puenit cito pritis.

C Modici qd recipit ex cibo cui⁹ suba ē hūida dissoluit a corpe cito parat⁹: et facile digerit⁹: et cor⁹ deū idiger alio cibo nouo. et cib⁹ sic⁹ terren⁹ cibāt cor⁹ cibatiōe multa diu morat⁹ tarde dissoluit⁹: tarde parat⁹: et nō cito digerit⁹: nec cito in sanguinē mutatur. v. cibozum.

C Op3 temetips⁹ p̄sulere i oib⁹ cibis gñalr: qz q̄ ex ipsis ē acut⁹ multū aut amar⁹ cibāt cor⁹ papz. Et ex oib⁹ sapore carētib⁹ cibatio accēs corpi ē multa: et ex oib⁹ dulcib⁹ pl⁹ eis accedit corpi: et maxie si cū dulcedine ē res grossa viscosa: sine hi saporez sint nālri sicut illi q̄ sūt facti arte cognatōis: assatōis: suffritōis: vel necatōis i aq̄: et siles illis secundo cibozum.

C Pigue viscosū sicut ē sepū statī qd comedīt et stō appliat fatiat et replet vētrē comedīt: postmodū vō minuit destruit appetitū. q̄ bñ cibū sumit cū potest minime frequentare. iij. cibozum.

C Dulce pur⁹ cibāt absq̄ dubio: et acetosū nō cibāt: et mediu cōpositū ex bis duob⁹ cibāt nālri minus tñ q̄ cib⁹ dulcis. Et de saporez alyz idē itellige. qz oēs nō cibāt excopto sapore dulci: et sapor pinguis est de genere dulcis et cibāt. iij. medicinarum.

C Alt⁹ Moyses dixit p̄ Maruen fili⁹ Zor i li: ciboz que cōplauit ciudā regi Dispanie tū dicramie p̄petat⁹ cibozū q̄rūdā pbitas curiū spālitat⁹ sit: et ipoz aliqz q̄ placuerunt mibi bis affozissimis collegi.

C Brodiū gallinaz elipataz cōplonē adaptat⁹: et ē medicina vtilis et cib⁹ elephatōis i pñ sui et pignat corpa defectoz et neutroz. et pulli colūbaz bñt spālitatē generandū

emigraneā: et maxie corz colla. et turtures augēt imaginatōez p̄firmāt memoriā: et fortificāt sēsus. et p̄dices rēnēt egestionē. et elixate cū pelle soluit egestionē: et silt gallie et galli sunt vtilis ad laxādum ventrem.

C Aues passerres. s. p̄petūt dissoloni paralisi et ozostōi faciei et spēs bidropisla. et augmētāt sp̄ma colūbe q̄ i domo pascunt et cito crescūt: augēt calorē nālri: et brodiū cuciarde: et dissoluit colicā: et coturnices sunt vicine nature auinz et sunt subtilis sube que competūt sanis et neutris: et frāgunt calculū et prouocant vrinam.

C Carnes edine sui plima bonitate fere p̄cellūt oēs alias carnes q̄ drupedū. et carnes capoli bñt spālitatē corzoboradi aiaz: et aq̄ carnis ei⁹ elenadi virtutē q̄ cecidit: et curā di sincopim accidentem ex purgatōe multa.

C Testiculi galloz cibāt cibatiōe multa. et ē cib⁹ melior q̄ cibatiō defecti et neutri. et oēs testiculi aialiū sūt cali et bñ midit adiuuantes sp̄ma adiuutorio manifesto.

C Oua colūbaz adiuuāt coitū adiuutorio bono. et oia oua adiuuāt coitū maxime cognata cū cepis et rapis.

C Lac qd libet gñalr vētrē soluit: et lac camelini corzoborat stōm et epaz: vne passe ipigūat epaz et vtilis sunt ei spālitatē quā h3. et acerbe vne corzoborat stōz spālitatē q̄ eis iest: et adaptat cōplonē corpoz calidoz nālri: et extinguit vomitum extinctione miraculosa cum est de colera citrina. auctoritate filij Zoar.

C Malum sui odore corzoborat cor et cerebz. et ei⁹ odor ē vtil⁹ priscil et melle melice. s3 cibatio ei⁹ ē peior oī cibatiōe fructuum. qz sui spālitatē gñat vētrōsitatē i neruo et lacerato q̄ nō dissoluit nisi cum difficultate.

C Explicit particula vigesima. **C** Incipit particula vigesima prima continens affozissimos dependentes a medicinis sanis.

Rratio cū cibis qb⁹ sūt vtutes medicinales ē melior curatōe cū medicis qb⁹ sūt vtutes cibales: et cuita medicinas facere puras. Si vō aliq̄ ex cāis te p̄tigat facit illā nō li cōmiscere sibi ad ei⁹ adaptatōez nisi qd ei cōueniat i q̄ sit vtus cibalis. Expōne eius i. ij. ciboz.

C Ingeniauerūt se medici accipe medicinas sanas sbrillatias qz mediciaz vtus ap̄t micat⁹ strictos: et clarificat chimos viscosos i venis apphēsos: et subtiliat hūiditates grossas q̄ qd ē medicina q̄ ea frequēter vtiū aq̄sūz sūguinē suū et colericū et nigz mutat tpe diuturno. qz q̄ ex eis medicis ē mior calefacit calefactōe pluria: et exccat. Particula. vi. de bonitate chimii.

C Vinū stipticū ē bonū oib⁹ spēs cūonū qz p̄hibet eas. et melior vinis hñtib⁹ egritudinem calaz ē vinū albu aqueum subtile qd nō h3 saporis vel odor⁹ qualitātē quā tale vinū non h3 malitiā aque neqz vini. Expōne eius i. tertio acutorum morboz.

C Vinum bonitate sui digerit humores quoz digestio ē icōpleta vrinam et sudorem puocat et adiuuat somnum. quarto consilij sanitatis.

C Aqua mala cogit sui friditate. ipsa. n. sui friditate morat⁹ i bipocūdryz tpe lōgo: et gñat gurgulatōz et i statōez et minuit vtutē stōi et eā defectat: ac ē cā digōnis prauē nec adiuuat cibū ad exitū adiuutorio multo. ij. ige.

C Bonitas sp̄eruz vini h3 ē pestib⁹ q̄ ex aq̄ p̄tigat: et cum bñat sanguinē bonū cōplonēz adaptat⁹: excoq̄ q̄ clusa sūt i stō: et venis auget vtutes. mēbroz diffūdiū supfluitates p̄corz: et eas icitat ad secessum. viij. inge.

C Aqua nō cessat missim nec adiuuat ad creatōez sp̄uti. s3 puocat siti mutat⁹ i coliaz debilitat corpa cū bibit vētrē vacuo: auget opilatōez epaz et splenis. maxie cū eis ē icēdiū gñat gurgulatōez natat i stō retiet secessū nō puocat vrinā et tarde ad mēbra d̄scēdit: qz cruda ē et nō cocta mix.

T. m. 208
p. 138
passeres
Wap. h. l.
Colombus
alio

ref. p. 138
at. 138
oua carna

vine passe
al. 138
138

Vini stiptici

Sp̄eruz vini h3

Aq̄ ruda

p. 138

fructus
herbes

p. 138

p. 138
138

p. 138
138

Brodiū
gallinaz
elipataz

p. 138
138

13

Particula

res plurimas q̄ sic sunt. sū. medicinarum.

¶ Medice mundificatiue absq̄ punctione sunt bec farina fabarum: aqua farris: oidei semen lini subfrizum: coagulatum quod sit ex ficibus siccis: et fappa est virtutis mundificatiue et clarificatiue: et est remota a re acuta: et magis mundificatiue istis sunt terbentina olibanum et mel dispensatum: et fortius mundificatiue istis sunt farina orobi radix ieros: et radix oppoponaci. vñ. mermir.

¶ Medice facientes cessare dolorē veteres: sine causa doloris sit humor: siue vetustitas frida vel cala cū q̄cūq̄ ista sit humor: sūt cale sicut est calitas corporis: vel sicut caliditas que ē i p gradu: et est cum eo subtilitas sube in tantum q̄ alleuiat diminiuit digerit: et purgat id qd est digestum: et compellit a poris: ac id eo non oportet: vt sit in eis stipticitas penitus.

¶ Medici nomināt medicinas lenitinas illas que remolliunt corpora dura idurata ex frigiditate: et maxie cū ē i ipsis corporibus inspuratitas et clusa sicut ē i apate duro qd medicinae nō calefaciūt forti calefactōe: et nō sunt valde siccatiue ne dissoluāt qd ē collectū i sui pñ: et ipsarū calitate ip̄ ē fortior cōplone corporis dissolucns eius duricie: sicut ē armoniacū bdellium: figia pfecta: ouoz vitella et adipēs. v. medicinarum.

¶ Ad generandū putredinē: et sanie medicis melior ē illa q̄ cala est et humida silis cōplexioni corporis humani: et melior ad lauādū ē aqua tepida: vel aqua cū oleo mixta: et melior ad instillādū ē oleū tēperate calitatis: et melior ad emplastrandū farina frumenti cū aqua et oleo mixta. v. medicinarum.

¶ Medice oēs que vrinā puocant forti p uocatiōe sunt calitatis forti sicut semina specierum apy: et feniculi gladioli dauci sileleos. humi gladioli: et azar: et medicie frāgetes calculū sunt calitatis debilis: q̄ calitate debili necesario icidit ip̄s: q̄ calitate forti: et siccitate calculus agregat quēadmodū radices sparagi: radices bulfi: yua: lapis iudaic: vitru vstū: et acerū gallinū. v. mermir.

¶ Medice cōpetētes ad gñationē lacti: puocatiōe sanguis mēstrui: et puocatiōe vrinę sūt oēs cale et sicce: ineq̄ lis tñ vtutū calitatis et siccitatis: q̄ que calefaciūt calitate tepata: et nō siccant cōpetunt ad generatōē lactis: et que magis calefaciūt: et nō siccant siccitate forti puocant sanguinē mēstruū: et que ex his cōpositę sunt puocāt vrinā magis: nec puocāt sanguinē mēstruū: nec generāt lac: et B genus appropriatū est eis. et ppter ea diuretice nominantur. v. medicinarum.

¶ Sic Moyses. q̄ conat rōnes scire qd scire non ē necesse: deducit ad modicitatē inspectōis re: et quas scire ē necesse Et p hoc sūlo sciedas ee nās medicinarū q̄ sepe veniūt i opatōe: et vbiq̄: quāz nōia sunt cognita: et itrat corp. Et ego sup his oib⁹ teneo me cum filio cyferi: ex certitudine quā dixit i libro suo p dicta. B. et alioz: et sup aliqb⁹ ex me tallis teneo me cum Aueenna.

¶ Medice tēpate itra calitatē et friditatē: et sicce i. y. gradu sūt tres: et sūt cortices citri macio: et lēticule: et ip̄e tēpate et sicce i p gradu sūt tres: et sunt coriādz semia sparagi et oleū: et ip̄e tēpate et humide i p gradu sunt tres: et sūt sebesten māna et cassia fistula: et auz et tēpatū itra duo dūa: et ē subtile. omnium summa decem.

¶ Medice cale et sicce i p gradu pbate i opatiōib⁹ suis sunt. xxv. et sunt risū: anzarutū: ficados: corona regia: q̄ nātū: camomilla: fericu: tamarisc: caul: caul saracen: coriādz: volubilis: suchaz: cipus: vernix: sen ephisticus: puhea: cardomeme: lupin: cnist: tamar: cupatorū: agarie: lapis iudaicus: et iacintus.

¶ Et q̄ opant sepe ex calis i p gradu: et siccis i. y. sunt medicie octo: et sūt ab sint bñi: orobi: cuscuta: spica: sercasus

peonia: fumus terre: et osimum.

¶ Et calide in p gradu: et tempate intra siccitatē et humiditātē: vel satis parū sicce sūt medicie. vñ. et sunt semē lini: frumētū: landanū: mebelebū: flozay: māna: et pinus.

¶ Medice cale et humide in p gradu q̄ frequēter veniunt i opatōez sūt. ix. et sunt cicer: faseolus: amigdale: ligua bouis: musa: attriple: sisamus: iuiaba: et iringi.

¶ Medice fride et sicce in p gradu q̄ operant sepe sunt. xxv. et sūt mirt: lanugo arbor: acacia: emblic: mirabol: lan: citrin: mirabolā: chebulan: mirabolā: idus: cor: rasene: faba: glans: castanea: bedeguarde: corall: rosa: zafrola: acetosa: tribul: pir: bipogstidos: mocū: nebach: et est spēs zarole: rub: ordeū: mox: malū: sciocba: citoniū: granatū acetosum: acetū: cauerlen: salix: smaraldus: perla: argentum: et lapis ematites.

¶ Medice fride et humide in p gradu sunt. ix. et sunt pūna: spinachia: viola: scariola: menfar: cerasa: blitis: sicla: et malua: cuius caliditas est tepida: et frigiditas modica: et humiditas temperata. et melius quod ex ea est: est succus radices eius.

¶ Medice cale et sicce i. y. gradu q̄ opāt sepe sūt. xxviij. et sunt vitica: osimū: gariofilis: abies: balsam: nux muscata: yua: aristologia: sedoaria: asfaltū rubeum: lacca: rapa: mastix: muscus: ambia: lignū aloes: felēge: reubarbarus: spica: narcise: cheir: cec seminū: scolopendron: bernoda: etilus: prassū: aloes: et ramus: mel: auellane: daucus: boray: lapis lazuli: alumen: sal: et coagula.

¶ Medice cale in. y. gradu: et sicce in p vel in pñ: secūdi gradus sūt sex. et sunt nux: crocus: balaustia: olibanuz: lilium: et ficus sicca.

¶ Medice cale et humide in. y. gradu sunt. vi. et sunt sebestē: cruca: grana colcolis: lingua auis: mugetū: et vargil idest nux indica.

¶ Medice frigide et sicce i. y. gradu sunt. xy. et sunt verberis: balaustia dragagantiū: lingua arietina: memithe: simach: campanus: galla: solatrum: gummi arabicum: ribesum: et psilium: et est temperatum inter humiditatem et siccitatem.

¶ Medice frigide et humide in. y. gradu sūt. xi. et sūt blitis: pepones: cucumeres: citrull: melon: saracen: lentica: et aque fungi: grifomilla lactuca et persica.

¶ Medice calide et sicce in. y. gradu que opant sepe sūt. ix. et sunt assa fetida: oppoponacu: armoniacus: bdellū: ferapinum: scamonea: galbanum: anisum: cicuta: cuminum: carina: semen feniculi: nigella: anetum: sandoncum: alleum: sarbar: mentastrū: cepe: squil le: ruta: sercasum: sapor: opū: checcabze que sicca est in p gradu. et auicēna dicit qd est calida in pnamicha: sauina: daucus: gladiolus: epithimū: polipodium: caput purgiū: colloquintida: grana indicelleborum: bipericon: mirra: grana bani: grana balsamici: sopus: azarum: cor sepbum: crocum: nemiram: cantozium: cardumen: mumiā: dar segni: sernebz: dicit pbi lingē: amomum: oziganum: solica: costus: gariofilis: galanga: dozimēgi: cubebe: menta: fistibrium: et castoreum qd est siccum in. y. gradu.

¶ Medice calide et humide in. y. gradu sunt due. et sūt ziziber: et cepe. Et medicie cale in. y. gradu et humide i p sunt due et sunt gembuti idest grana zelini siue piper nigrum et prassia.

¶ Medice frigide et sicce in. y. gradu sunt. ix. et sunt ius quiamus: bungit: mandragore: camphora: spodiū: fenfel: sandalita: marindit: sanguis draconis: et dicitur catarrus ue musken.

¶ Medice frigide et humide i. y. gradu sunt. iij. et sunt portulaca: semperuina: fungi: et virga pastoris i qua ē acuitas et est bona apostematib⁹: calidior: incidit apostema:

medicina

apoz

lamine

putredine

medicina

frigiditas

medicina

medicina

medicina

medicina

ta: in egypto dicitur codas.

Medicine cale & sicce in .iiij. gradu q̄ sepe veniunt in ope-
ratōem sunt quatuordecim: & sunt piper: pip longū qd̄ est
minoris siccitatis: sinapis: piperituz: pediculus elephātis:
cōdes: laureola: nasturtiū: satbaregi maudane: melerion:
euforbiū: porrum cuius sunt species: & cepe cuius sunt
species & habet humiditatem.

Papauera sunt frida & sicca .liij. gradu. & sūt sōnū puo-
cātia. Sūma medicinarū q̄rū necesse ē scire i plurib⁹ opa-
tiōib⁹ ducentum sexagintaquinq̄.

Ex medicinis q̄ nō itrat corp⁹ & opant sepe exterius tē-
perare iter caliditate & frigiditate sunt q̄tuor: & sunt cera li-
targitū atalmia & liciū: Atalmia & liciū sunt sicce in .ij. gra-
du. & litargiz siccū ē modicū: & cera tēpata est iter siccita-
tē & humiditātē. Et fride i p̄ & sicce in .ij. gradu sunt ceru-
sa abluta: & plūbū ē frigidū & humidū in .ij. gradu. Sūma
oīz decē & q̄ nō itrat corp⁹ & sūt calide & sicce in .ij. gra-
du sunt sex: & sunt piz colofonia vitreolū cui⁹ sunt spēs &
modicū ex eo itrat corp⁹. Auripigmētū cuius sunt speci-
es: sal armoniacum & os vstium ex quo modicum intrat
corpus & fella animalium.

Sūma olum medicinarū veniētū sepe in opatōez exte-
rius quāz necesse est scire gradum sunt viginti.

Colera nālīs que noīat citrina venit in opatiōez medi-
cine: & colera q̄ dicē viridis est minoris caliditatis colā ci-
trina: & cā viriditatis ipsius est humiditas dominans su-
pra ipsam. color vero citrinus cum comburitur redditur
niger. & medicinarum.

Fel bovinū est fortius oī felle q̄ drupedū. & p⁹ bovinū
fel vrsinū: & post vrsinū fel caprinū: & post capnū fel porci-
nū: & porcīnū fel ē satis debili⁹ istis. & medicinarum.

Fella voluc⁹ oīa sūt acuta calida & sicca & fortia valde.
& fella galloz & gallinaz sunt illis fortiora. & iō i medicie
opibus min⁹ intrant. & medicinarum.

Sedū est miraculū magnū. qz dū tāgit corp⁹ fridū soli-
dat secū: & celudit ei⁹ poros: & cū tāgit corp⁹ calm dissol-
uit ipsum. vi. ingeny.

Cerotiū scī ex trib⁹ pti⁹ olei: & duab⁹ cere deductū cū
aq̄ frida & modico aceti & ifridatū actuali ifrigidat: & bu-
meccat mēbz qd̄ vis ifrigidare. & cū calefit. s. corp⁹ remo-
ue ipm & fac aliud. Et filr succi fridi cū aqua ordeī: & ace-
to in qbus itincta est aliq̄ petia de pāno subtili lineo: & in-
frigidat ea. & ingeny.

Cataplasmā scī cū milio est siccū & leue: & fumositas q̄
procedit ex illo non est pungitiua aliquatenus nec noci-
ua. xij. ingeny.

Emplm scī ex farina frumētī aqua: & oleo coctis cocti-
one temperata est aperitiuū magis q̄ emplm scī ex pa-
ne: & emplm scī ex pane cocto in aqua & oleo suffocato. q̄
premodis decoctōe multa coquunt pl⁹ illo est dissoluti-
uū rōe salis & fermētī q̄ sūt i pane. Et emplm scī ex fari-
na ordeī aqua decoctōis radicis altee & oleo decoctis si-
mul plurima coctione distillatiuum est magis isto. secun-
do ad Blauconem.

Dixit cōplutus in introductorio suo. Sirup⁹ rasē cum
melle apum factus aromatibus: & musco dicitur sirupus
regum: & est bonus senibus & humidis ad ipsozum humi-
ditatem superfluam dissoluendam. Et est bonus dolori-
bus iuncturarum ex frigido: corroborat stomachum &
cor: euigilat appetitum & augeat coitum. Et dixit in codez
libro q̄ felica expellit venenum scorpionum & aliorū ani-
maliz. & ē bona his bonitate cognita: & constringit matri-
ces mulierum cum sibi mulier cam supponit: vel sedet i
aqua decoctionis ipsius. Dixitq̄ in codez libro q̄ blacte
bisantie sūt bone mulieri facto ex eis suffumigio sibi aut
date ei ad bibendum contra suffocationez matricis: & cō-

tra epilepsiam pōderis exagy min⁹ cum sirupo pomoz:
& similiter miua muscata est bona suffocationi matricis:
& tremori cordis.

ExPLICIT particula vigesima prima.

Incipit particula vigesima secunda de medicinis ope-
rantibus a substantia sua.

Auenio medicinas operantes cū vti-
b⁹ suis: & opātes cū tota sūa sūa
sicut i pntib⁹ dico. Par. vi. d. tyriaca. ad cesarē.

Capita foricina cōbusta & cū melle ipastata
& apposita. s. locū alopitie gīant i ea capillos: &
filr finus foricū tritus cū aceto ē vtilis alopitie. & filr est
ei vtilis veltis vipere trita cum melle apposita supra lo-
cum. Eadem particula.

Cerebrum cameli desiccātū & datū i potu cū aceto epi-
lenticō confert ei. & simile mustelle cerebrum operatur.
Eadem particula.

Cerebz vespertilionis cum melle est bonū aque i ocu-
lum descendenti. Et idē operat⁹ cerebz pecudis & colliri-
um: qd̄ fit ex felle istrici cū melle cōmixtū est bonū aq̄ in
oculum descendenti. & fel nisi cum oleo irino ē bonū de-
bilitati visus. Eadem particula.

Cerebrum pecudis ex quo liniuntur: & fricantur gingi-
ue infantium festinant: & sine dolore producunt dentes i
eis: & cornū damme combustum tritum & mixtū cum vi-
no dolori dentium confert cūz ex illo aliquid apponitur
eis. Eadem particula.

Cornu thauri limatū: & cum aq̄ bibitum coerces fluxus
sanguinis e naribus. Et idē operantur ossa coxarū ipsi-
us. Eadem particula.

Cauilla vacce cōbusta: & cum melle bibita purgat asca-
rides a veneno. Eadem particula.

Clermes luti triti: & dati i potu dño ietericie purgat cor-
pus ipsius eadez hora: & sarabionis bulici in oleo ex quo
aliquid guttatim in auriculas fuerit infusum faciūt cessa-
re eius dolorem ipsa hora.

Cauilla vacce combusta & bibita cum sirupo acetoso at-
tenuat splencm grossum: & incitat coitū. Eadē particula.

Pinguedo anatis eliquata: & cum oleo rosato mixta cō-
fert apostematibus inflammatis: & corium cete combu-
stum confert apostematibus grossis: & cācer flumy pista-
tus: & supra grossum apostema appositus dissoluit illud.
Eadem particula.

Lac vaccinum confert vulneribus intestinozum: & ca-
stozē confert corpori rigido manifeste. Eadē particula.

Pinguedo cocodrilli apposita loco morsus cocodrilli
ipsa hora appositōis sanat egrū. Et filr mustellaz capita
pistata: & apposita. s. locū morsus vipe extinguit dolorē ipsi-
us paulatim paulatim.

Ex vapore rsultato a lapide marcasite calefacto. s. quē
irrotatū est acetuz cui vapor i mēbz hīs apa dūz obuiat
vidi in dissolutōe ipsius miraculū. s. si operatū fuisset ar-
temagica. Eadem particula.

Radix pconie ligata & appensa collo pueri epilēti cū-
rat eum: & hoc ab experito cognouit: & asia ferida i hoc pcon-
ie similis inuenit: ipsa etiam est bona apostemati yun-
larum: nigellum frizum ligatum in petia leni calidum
& odoratum a patiente corizaz confert ei. Et ex filio feri-
cimaris tinctis ex argibuen quibus strāgulata est vipe-
ra iuolatis collo patientis apostema scrofe vel aliq̄ alio
rum apostematum que oriuntur in collo: vidi miraculū
miraculoz taliter competunt eis. vi. medicinarum.

Stercus canis cibati ossibus qd̄ coloris est albi durum
absq̄ malo odore siccātum tritum & datū in potu domi-
nis suffocationis & apostematum gutturis cū aliqua me-
dicinarum eis competentium confert eis: & datū in po-

f 4

perles mactanzis albi, rumpit in vltro
fignatū sunt cū. qst mactanzis
a doctore rumpit & expit

Particula

tu dno dissinterie epatice cum lacte qd est coctum lapide aut ferro candenti confert ei. Et confert hoc similiter vlceribus veteribus commixtum cum aqua medicinarum suarum: et commixtum cum medicinis dissolutiis: et confert apostematibus duris. x. medicinarum.

Simus pueri qui cibatus e dieb' trib' pane facto in forculari lupinis et vino modice temperato: et se replet de abstinent qro die accept' et desiccatur trit' et ipastat' cu mel: et appensus collo ei' cui accidit apostema gutturis: et si e in periculo sanat illud. x. ingeny.

Simus lupi cibati ossibus cuius color est albus datus i potu hnti colicu dolore facit ad cessatidez ipsi' doloris: et forte ipsum morbum no affirmatu sanat: et forte sui aduetus in illo qui consuevit illud habere erit debilis cu acciderit et appensus in patiente ipso confert ei utilitate manifestata. x. medicinarum.

Simus capre cum farina ordei mixtus et impastatus cu aceto dissoluit apostemata dura: et apostema genu et duri cerni splenis: et non curantur cum hoc corpora humida: si aut sunt mulieres pueri et etiam eunuchi. Et sim' bonis quo hidropici fricantur frequenter est eis bonus bonitate magna: et impastatus cum aceto dissoluit apostemata dura. x. medicinarum.

Simus pecudis siccatu: et mixtus cum aceto curat porcos: et carnem superfluam: et plagas ex adustione ignis factas et formicam in qua gressus formicarum sentitur. decimo medicinarum.

Simus columbarum tritus et cribellatus quo fricantur membra dlu egra calefactione indigentia est eis bonus: et similiter est bonus doloribus frigidis diuturnis sicut est podagra: emigranea: et sorda: et dolorib' vetricis: spine renium et iuncturarum. x. medicinarum.

Cognosco virum quedam qui fuit nostri tempore dante ossa humana combusta in potu aliquibus ipsis penitus ignorantibus: quid esset id quod offerebatur eis: et hoc quidem faciebat: vt ex bibitione ipsa non formidarent: et hic vir curabat cum his ossibus plures homines occupatos morbo epileptico: et iuncturarum dolore. secundo medicinarum.

Simus gallinaceus siccatu: et datus in potu cum aceto patienti suffocationem ex fungis: pducit in illo vomitus humorum grossorum viscosorum: et euacuat eum. decimo medicinarum.

Canceri flumy combusti in olla eris rubei ex cinere quo rum parte vna recepta gentiane parte media: et olivani parte decima partis: et dati in potu morbo a cane rabido cum aque quantitate cocleary vnius magni: sunt ei boni bonitate miraculosa: et similiter cinis predictorum cancrorum solus ei utilis est satis: et non est ei utilis cinis cancrorum maris.

Pulmo vulpis desiccatus et bibitus sanat asma: vltima medicinarum.

Frequens bibitio brody cuciardaruz: et bibitus ex cor poribus suis curat colicam passionem. vltima medicinarum.

Uermes luti longi qui inueniuntur in terra cum foditur: aut laboratur pistati et superappositi neruo inciso iuuant ipsa boza sibi iunamine miraculosa: et similiter bibiti cum sappaprouocant vrinam: vltima medicinarum.

In aceto est specialitas que non inuenitur in sibi simili bus incisioni cuius colligitur dissolutio et retentio fluxu rum: hoc est ex aliqua causa nature sue calide: et est in eo parua remolucio: et aceti natura est frigida debilitet: primo miernir.

Splen asini siluestris vel equi siluestris siccatu tritus et in potu datus spleneticis ponderis trium diagma rum cum quinqz yncyis vini temperati competit illi. Se

primo miernir.

Air Ebulule pater Maruen fili' Zor specialitates multas probauit ipse filius Zor experimentator: cuius filius retulit eas mihi cum miraculis in persequutione bonitatum sui: et probatione. Et licet alijs aliquam quantitate earum dixerit. tamen quia ipse fuit qui probauit eas: et scripsit eas in libro quem compilauit de cibis: et misit cuidam regi Hispanie librum ipsum: quarum aliquas quantitate cum dictamine dixit insper: vt eas dicam nomine suo et sunt.

Pondus granorum nouem smaraldi triti et cribrati datum in potu cum aqua ante cibum curat assellationes venenofas: et appensus supra habentem assellationes vel lenitates intestinorum curat ipsum: et smaraldus appensus corroborat stomachum: et est utilis epilepticis: et retentus et delatus in annulo corroborat stomachum in ore corroborat dentes et stomachum deferenti ipsum et expellit vomitum: et est bonus sincopi: et sententia smaragdi est si cut sententia tyriace: qz non est commiscendum cum cibo: sed debz esse distantia temporis itra ipsos ad minus per horas nouem.

Inspectio in oculu asini siluestris adiunat sanitates visus. etiaz est utilis descensui aque in oculum: et dixit qz hoc est sanum: et nulla dubitatio est in eo.

Comestio capitis leporis eius. v3. qd comedi potest ex capite est utilis patienti tremorem: et inueni per experientia qz est utilis dormitatori et paralisi: et qz cib' ex carnibus leporis calculum frangit.

Inueni per experientiam qz bibitio aque vbi cocta est mastix est securitas egritudinum epatis et stollis potus aque vbi cocta sunt semina melonis et securitas calculi: et colliriatio ex auro confortat visum et coquinatu semine i vase auri vel aux mixtu cum cognato generaliter corroborat corpus. Et cataplasma oculorum ex floribus rosarum tenet rarum securitas est in optalmia.

Colliriatio sca ex sirupo ro. zucharino confortat visum et curat aqua in oculu descendente: certe hoc sanu e et pbatum: et ego operor hoc ad confortationem visus.

Inueni i gariofilis tritis et cribellati: et ipositi in pra capitis sero quolibet hiemis tpe securitate corizap: et hoc macis operat in oibus partibus eius: et quibet species mestri est minor i bonitate gariofilis: et similiter cortex citri est minor mace.

Frequens fricatio supra spinam ex oleo amigdalino dulci tepido est securitas incuruationis que accidit senibus: et hoc per experientiam est verum: et cibatio ex rapis cocti visui confert.

Cibariu scilicet ex capitibus auium passerum et maxime masculorum: et cibariu ex rapis coctis cu carnibus vel sine carnibus: et filtr cibariu ex pastinacis: et filtr cibariu ex pullis colubaru surgentibus in volatu: et filtr bibitio ex aqua cicex: qd libet. n. hoz cibariorum solu adiunat coitu: et maxime cu congregantur in cibario vno.

Et dixit qz colube turriu pferunt paralisi: dormitatori coplexionis: et tremori: et odor spūs colubaz in aerē resolutus est securitas egritudinū pdictarū: et lauacru ex aq dulci tepida est securitas emorroidarum.

Indumentu scilicet ex pellibus leporum corroborat corpora senū et iuuenum: et scilicet ex pellibus agnina corroborat corpora iuuenum: et appropinatio ad pelles gattorum generat primum et consumptionem.

Cibariu scilicet ex radicibus vel caulibus curat ranciditatem cibariu ex citonyssa affis post cibū stringit et locum dat corp' et cibariu cortici citri confortat corz grana citri conferunt venenis: et cortex luminum pferunt venenis: et idē faciunt frondes arboris eius.

affine

Coline

simus capre

simus lupo

colubis fructus

simus gallinaceus

cancer rabido

asina

lucerna

simus lupo

asini

simus

Citonia affis

Veneris affis

obsequium eorum: et in ege panis lupi.
 da ad quibus dicitur: et in ege dicit.
 magis in dicit illi in ege in eo
 et in ege.

Particula

Chimus est humiditas que reperitur in corpore animalis. et bilis est humiditas que reperitur in fructibus cum comeduntur vel constringuntur. **E**xpositio eius in primo libro. **C**humiditatis arborum due sunt species. una que est per constrictionem. et alia est per fluxum fluentem. prima est duobus modis aut sicut accidit de vis granatis citonys et his similibus cum stringuntur. aut sicut accidit ex frondibus cum teruntur et comprimuntur. et has humiditatis species antiqui nominant ebilos. Et secunda est tribus modis. aut est subtilis sicut suba aque. et dicitur lacrima. aut substantia lacrimae sicut illa que fluit a ramis cum funduntur et nominantur lacus. aut est grossior lacte. Et nominatur gumi. secundo expositio eius supra librum per thimel. **C**Erumentum subtile est illud supra quod dominatur melle. nulla frumenti. grossum supra quod dominatur furfur. secundo ad Blauconem. **D**ifferentia inter sudorem et odorem est hec. quia sudor est humiditas subtilis ex humoribus generata. et odor est fumositas ab humoribus substantia resoluta. **E**xpositio eius in resolutione humorum. **C**ibum non dicitur digestus cum descendit in stomachum et redit in particulas minimas molitione sui in eo. sed digestus dicitur cum redit similis spiritui corporis quod est ab illo cibandum. particula sexta de consuetudine. **C**oleram rubeam vel citrinam consueverunt medici nominare semel vel pluries verbis publicis coleram absque consuetudine nominis denotatis colore ipsius. et cum voluerunt nominare aliquam ex speciebus colerarum aliamque nomen coloris cum ipsa adiungerunt. ultimo ciborum. **C**Medbra corporis et humores cum corrumpuntur non dicimus putrida. putredinem vero vocamus corruptionem illam cui odor fetidus est consuetus. quinto medicinarum. **S**piritus aeris ingressus in guttur et cannam pulmonis. et spiritus est ea que per dilatationem et constrictionem arteriarum est actio in corpore toto. tertio morborum et accidentium. **E**gritudo existens in iuncturis omnibus dicitur proprie dolor iuncturarum et que est in iunctura scie tantum dicitur passio scie. et que est in pede dicitur podagra. et egritudo que diffundit se ad iuncturas omnes accidit ex chimis in iuncturis augmentatis extendentibus nervos qui circumdant ipsas. et quod effunditur ad iuncturas multotiens est chimus grossus. decimo micrmir. **E**gritudines dicte civiles sunt que habitatoribus aliquius terre multotiens accidunt aliquo tempore vel instanti ex terre aere aqua vel cibis quibus habitatores ipsi utuntur expositione eius in prima ventorum et aquarum. **E**gritudines pestilenciales sunt que generaliter accidunt annorum aliquo hominibus aliquius terre ex mutatione aeris ipsius aquarum vel ciborum aut ex mutatione omnium bonum trium. eadem particula. **P**tisis est subalis humiditatis corporis consumptio et desiccatio quam morbus sequitur. et ptisis accidit ex vlcere pulmonis vel ex mala complexione vel ex causa alia. sed ptisis proprie nominatur desiccatio humiditatis corporis que ex pulmone vlcere gignatur. secundo expositio eius in prima epidemia. **M**atrix dicitur nervus similiter membrum muliebri et virile nervus dicitur. quia quodlibet horum membrorum assimilatur nervo in tensione dilatatione retractione albedine et sanguine abstinentia. et membra huius sunt composita ex nervo ligamento et choro. primo expositionis eius in sexto epidemia. **C**um in corpore dicitur siccitas sola dicitur ptisis simplex siue sit ex cibi defectu voluntaria siue non. et cum dicitur siccitati adiungitur frigiditas dicitur ptisis composita et hec accidit senibus vel ei qui incidit in simile morbum. et cum dicitur siccitati adiungitur caliditas dicitur ptisis composita et hec accidit in febribus dependens a membris corporis. et hoc

complexio est in corde inclusa dicitur ptisis vera. in particula sexta de ptisi.

Ait moyses cum attendis ea que dixit. Sed rigore tremore orpilatione et spasmo apparebit tibi quod nomen tremoris et rigoris sunt duo nomina ynuoca. Et medici de sui consuetudine nominant tremorem id quod causatur defectu virtutis sicut accidit deferenti importabile pondus. et abundantiam supra locum altum habenti timorem. et ex egritudine magna defectio. et nominant rigorem id quod causatur a peste in nervo firma ex contrariis rebus.

Operationum voluntariorum totalis amissio dicitur dissolutio vel mollificatio. turbatio vero earum dicitur dormitatio. et cursus ipsarum diversus dicitur spasmus. quinto morborum et accidentium.

Et dicitur in particula quia dicitur pulsus amissio sensus et motus est species dissolutionis.

Dormitatio est res composita ex tarditate sensus et tarditate motus. Et accidit dormitatio ex frigiditate aeris impellente nervos. et accidit ex contactu cuiusdam aialis maris. et cum primo membra dormitantur. et postmodum insensibilia et imobilia redduntur huius nomenclature species dissolutio nominatur. quarto morborum et accidentium.

Guttur est canna pulmonis. et cum nominio instrumentum vocis intelligo cannam pulmonis. guttur et sifac quod est intra guttur et intra cannam pulmonis guttur et sifac solidum est et grossum. septimo micrmir.

Ait Moyses. Qui exposuerunt libros Galieni in nominibus aliquibus erraverunt. quorum oportet me recordari. quidam ipsorum tunicas membrorum interiorum nominaverunt in iunctura membrorum sifacia. et dixerunt esse sifac stomachi et sifac meri interni et externi. et multiplicaverunt hec nomina in libro illo. Similiter dixerunt tunicas oculorum sifacia et notaue re pelliculam tertiam ex pelliculis nuche sifac. Nec igitur dicta non faciant te errare.

Medici consueverunt dicere pulsus spissum qui in principio accessionis febris est valde pius et inequalis. Et dicere calorem spissus accessione et fortificatione sui qui per conceptionem horripilationis frigiditate extremitatum et inclinationem ad somnum in corpore toto nullatenus equalis sunt.

Cum apponitis digitos supra arterias. et deinde eleuas eos. et iterum cum apponitis ipsos et iuenis motum pulsus diminutum. huiusmodi pulsus deficiente appellatur. Et cum apponitis digitos. supra arterias et motum iuenis manifestum. et quiescentem apponitis iuenis motum ad diminutionem redere. quousque totaliter cessat hic status dicitur pulsus finit. et huiusmodi est turbatio operationum. id est pulsus.

Pulsus debilis et pius motum cuius finis in appositione digitorum supra arterias iuenis minore primo aliquantulum. et tertium minore secundo similiter eadem mensura. et quartum minore tertio similiter et sic de singulis dicitur cauda soricina. Qui cum perseverat in paruitate que sibi accidit et non mouetur ab ea talis pulsus dicitur cauda soricina stabilis. et cum non cessat diminuiere quousque talis pulsus dicitur cauda soricina finita. et cum de paruitate que sibi accidit non cessat paulatim crescere donec perveniet ad magnitudinem aliquam. et est equalis primi pulsus vel equalis talis pulsus dicitur cauda soricina tormacia. primo pulsus.

Pulsus qui iuenit in medio sui grossus et in extremitatibus subtilis dicitur inclinatus et arcuatus. primo pulsus.

Febris inclusa et febris continua sunt duo nomina ynuoca quia sive febris inclusa et dicitur febris continua. et dicitur febris adures per plurimum calorem suum. secundo crisis.

Ubi dicitur Galienus. et probavit quod composita febris due sunt species. videlicet una que componitur ex febris alyis intelligit ipse quod febris composita ex febris alyis et colerica est illa que incipit diversis morbis. et composita ex febris alyis que incipit una hora. secundo febrim.

Generationē apatilis lacerti costarū febris sequitur: et spiritus spissus et parvus et huiusmodi egritudo est similis apostemati lateris quod caret sputo. Et differentia inter ipsas egritudines est ista: quoniam dominus huius egritudinis non habet tussim: et in pulsu eius non est duricia neque febris acuta ut est febris apostematis lateris. et malicia spiritus in hac egritudine est minor quam in egritudine lateris. et aliqua horarum dum comprimuntur supra locum egruz extra sentiunt dolorem. et cum digeritur hoc apostema dissolvitur sanies que est in loco: et cum exierit exterius ad cutem tunc indiget apertione. quinto scientiarum.

Cataplasma est quodcumque corpus externum calefacit. et sunt species eius quinque: humidum siccum pungitium medium inter hec et tempus. humidum ut vter vel vesica aqua cala repletis et similia. siccum ut tonalie calefacte ad ignem. siccum ut milium torrefactum. pungitium ut sal calefactus in sacculo positum orobum vel similia. Orobū autē virtute sua sufficit ad dissolutionem humorum grossorum digestionem et dissolutionem ipsorum. medium ut ordeum et orobum pistata et cocta cum aceto forti tempore minime illo qui bibi et in sacculis posita et similiter furfur tempus ut appropinatio corporis infantis pueruli carnosius aut catuli canis et similia ad corpus aialis. Expositione eius et scda morborum acutiorum.

Ericatio tempus est que cum calefieri corpus incipit prohibetur. septimo ingeny.

Terre orientales sunt que sunt posite in summitatibus montium supra quos sol licet tota die. Item civitates orientales sunt que possunt videri orientales: et ipsarum pars occidentalis est cooperta et orientalis discooperta. et terre occidentales sunt pertractatissimas. Expositione eius in secunda ventorum.

Quodcumque vlcus cutis non pforat et serpit nomen formicam. et quodcumque vlcus cutis pforat: et carnes serpit nomen non corrodens. sexto expositionis affozismorum.

Coagulatio sanguinis multa est sanguis tactui manifestus. particula sexta de apostematibus.

Fistula est vacuitas stricta in longum producta que coadunatur in descensu supfluitatum in ipsam postmodum separatur. particula sexta de apostematibus.

Cutis subtiliata valde que dicitur in subtilitate ipsa pmaet: et non consolidat se carni dicitur hec egritudo fistula et forte de res absconsa. scdo ad Blauconem.

Carbo est apostema calidum cuius generatio est ex sanguine cui accidit ebullitio adeo quod cutis coaruit. et hoc vlcus antecedit ampulla similis ampulle facte ex combustione ignis: et sequitur illud febris acuta que supra patientem celeriter dicitur. Particula sexta de apatibus.

Et in prima particula febris vlcus notatur carbo ex sanguine inclinato ad colera nigra valde calido gnae.

Cum membrum humiditatis fluat ex ore venarum in preter carnem eius vel lacerti vacuas sicut spogia humiditatis saturatur dicitur apa. et cum humiditates ipse patride corrodunt aliquam particulam carnis et alterius. et locum ubi pueredo colligitur concavus dicitur nascentia. Et cum humiditates nascentie intra quandam pelliculam dyasfragmati similes includunt dicitur dubel. que humiditates cum sunt in cute tantum furunculi nominantur et sunt calidi. peiores tamen sunt qui intra corpus sunt. et tunc furunculi et dubel similes que ab invicem non differunt nisi duricia tantum. Particula sexta de apostematibus.

Dixit Galienus in prima particula sexte expositionis epidimiarum nomen dubel secundum Hippocratem cadit supra omnia apostemata. et secundum Galienum in locis pluribus similiter nomen ipsum cadit supra omnia apostemata. et in medicis verbis suis habet de omnibus apatibus predicare.

Dumbelet et baruli ymo generantur et non differunt nisi si multitudino humorum tantum. et in barulis est

cum purgatione corporis procedendum. hic autem humor qui barulos generat cum est caliditatis parve accidit ex coaruitus tantum. et cum est caliditatis magne accidit ex illo scabies. et cum est multe grossitudinis et multe frigiditatis ex illo accidit baruli lati. secundo expositionis eius in sexto epidimiarum.

Rubea est egritudo que generatur ex superfluitatibus fluxis ad membrum compositis ex sanguine et colera citrina calidioris caliditatis sua naturali. vel ex sanguine calido et bulienti subtilis substantie fluxu in membris. et sclirosis apostema durum. scilicet egritudo generata ex humore grosso et viscoso resudanti in membro cui accidit. et eius species sunt due. una cuius non est sensus et ipsi impossibilis est cura. Et alia cuius sensus est debilis et ipsi difficilis est sanitas: et apostema quod dicitur sanecagane. et est status ad mortem accedens: generatur ex sanguine valde grosso in loco profundato ubi spiritus pergit. et ipsius curatio est purgatio sanguinis profundati in membro cum scarificatione profunda vel cum incisione loci ut exeat sanguis potius quam exire ab alio apostemate est necesse. secundo ad Blauconem.

Cum apostema nominatur rubea in frigidatur et induitur reddit dissolutio eius difficilis. et nominatur id rubea dura. Et cum ipsum componitur cum apostemate molli dicitur rubea mollis. xiiij. ingeny.

Loquutionis nostre est nominare quodlibet apostema quod venit ad duriciem et doloris insensibilitatem sclirosis. et huiusmodi apostemata omnia vnde quaque sanantur. vltima ingeny.

Cum mala complexio membri vlcerati non est stabilis vlcus est digestionis difficilis ex humiditatis coaruit. entibus ad ipsum multis vel acutis. et dicitur vlcus hoc vlcus indigestum. et cum stabilis est mala complexio membri ipsius et dominatur supra membrum egritudo intantum quod ex ipsius complexione mala corrumpitur membrum nominatur vlcus hoc vlcus malignum. et vlcus quod est malignum malignitatem multa et forti vlcus fortissimum appellatur. prima et quarta catagenis.

Sclirosis species due sunt. prima generatur ex flegmate grosso et secunda generatur ex amurca et fece sanguinis: et ambo apostemata sunt magis dura absque dolore. et cognoscitur secunda species per colorem sui nigrum. particula sexta de apostematibus.

Cancer est apostema quod generatur ex colera nigra. cuius due sunt species. una generatur ex colera nigra pungitius et corrosiva in carne effusa que totam carnem que est circa se vlcerat. et dicitur cancer vlcerosus: et alia generatur ex colera nigra temperata. et cancer sine vlcere nominatur. Eadem particula.

Omnium apostematum cancrorum generatio est a superfluitatibus melancolicis et he superfluitates ad inferiora corporis cum declinant et expelluntur ex ore venarum que sunt in ano vel ex ore venarum vulue per virescentem expulsivam naturalem que est in eis talis expulsio sanguinis emoroidarum purgatio nominatur. et cum impelluntur ad crura generantur ex eis varices. Et cum impelluntur ad cutem totius corporis generatur ex eis lepra. secundo catagenis.

Coadunantur in corpore ex corruptione multa vlcus humorum vel colera nigra vel colera sicut viridescit que serpit et invadit membra circa se existens et tantum quod corrodit membrum sanum positum iuxta membrum egrum. et hec egritudo nominatur corrodens. Particula sexta de apostematibus.

Corrodens dicitur vlcus quod corrodit interius. et mesera dicitur vlcus quod corrodit exterius. et mesera etiam dicitur lana

Particula

humida et non lana lufosa. Expone ei⁹ in tertio humor.
C Idropifis carnofa dicitur idropifis: et dicitur leucoflegmantia. et species ytreca dicitur codunatio aque. quinto scientiarum.
C Et dicitur i expofitione fua i q^{ta} affozifmoz. Idropifis ti pani e illa qua nominat Idropas idropē fccam.
C Inflatio e coadunatio flegmati fubtilis et egritudo nominata ganeagae e pncipiū mortis mēbroz radicaliū pter offa. Et cū hec egritudo e cū corruptiōe offiū d^r fecacules. p^ricula fexta de apoftematib⁹.
C Differētia iter iflationē et apoftema hec ē. q^z cū appōis digiti fupra iflationē nō fe inclinat cutis et cutz pcutis audis fonitū ficut fonitū ripani. et apoftema molle cū tāgis inclinat fe et defcēdit vltima ingeny.
C Alopecia et tiria e egritudo vna fed eaz noia fūt fequalia rōe figure loci. q^z d^r tyria egritudo capitis cui abra dunt capilli. et redit loc⁹ tunc fimilis tyrie a pelle fua expoliare. primo miernir.
C Accidit cuti capitis quedā egritudo de genere apoftematis i quo fiūt minuta foramina humiditate fubtili et vifcofa plena et vocat^r tinea. et accidit cuti capitis qdam egritudo huic fimilis cui⁹ foramina fūt maiora et latiora foraminib⁹ tinea plena hūiditate fimili fauo mellis et nominatur fauos primo miernir.
C Tinea e vlcus minutū qd accidit cuti capitis ex q fluit fumofitas nō fubtilis vt aqua. nec fpiffa vt mel fluēs ab vlcere fauofa q ex flegmate falfo boraceo generat^r. Particula fexta de apoftematibus.
C Carni molli q ē i igninib⁹ fubaffellis et collo cū apoftemata accidit calida et glādes loci idurāt et crefcunt hec egritudo nominat^r fcrofa. Eadē particula.
C Duricies tefticuloz d^r hernia carnofa ficut hūiditas aquea collecta. et pellicula iuxta tefticulos pofta dicitur hernia aquofa: fed hernia tobalie et hernia inteftinorum funt nomina inuenta a modernis medicis. ipfi enim appellant omnia apoftemata que funt iuxta tefticulos hernias. Eadem particula.
C Ex hūozib⁹ generis colere citrine i capite regnātib⁹ generat^r angultia et p^rmixtio mētis: et ex humozib⁹ frigidis flegmaticis accidit ftupor et litargia. et ex hūozib⁹ meliois inter ipfos timor fubit^r cū ftupore iūct^r generat^r. Et h egritudo e pufilla p^rmixtio mentis.
C Eger non d^r habere obftupefactionē nifi q ftimulatus a fomno difficile euigilat. Et eger cū mor⁹ ab aliquo nō difficile excitatur a fomno huiufmodi fomnus longus et non obftupefactio appellatur. et ex frigiditate cerebri accidunt ifta duo. Expofitione ei⁹ i fecūdo affozifmozum.
C Frenetifis frigida q d^r litargia generat^r ex frigiditate cū humiditate mixta cerebro domināt^r: et cōgelatio generatur ex frigiditate fccitati mixta que i cerebro dominat^r et vigilia generat^r ex cerebri caliditate tantū. vel ex cerebri caliditate cū materia iuncta. Expofitione eius in fecūda affozifmozum.
C Et dicitur in particula parua de pulfib⁹. Egritudo dicta obliuio accidit ex apoftemate flegmatico qd in diafragmate cerebri generatur.
C Appoplexia e cū fpirit⁹ aialis currere ad caput nequit vel ex genere de egritudine apoftematis i cerebro generati vel ex repletiōe vētriculoz cerebri humiditate flegmatica. et fecūdu quātitatē accidētē huic egritudini e ei⁹ groffitudo et fortitudo. Expofitione eius in fecūdo affozifmozum.
C Aliqui antiquozum infpicientes appoplexiam e egritudinem deirum demonum nominauerunt. et aliqui eaz lunam. Lunam autem dixerunt quia in circulatione lune accidere confuevit. Et Plato impofuit ipfi morbo no

men demonū quia capiti accidit et manifeftē nocet loco dei. f. cerebro. quarta expofitionis eius i libro p^rthyme
C Mania e p^rmixtio mētis cōtinua abfq⁹ febre. et frenetifis e p^rmixtio mētis cōtinua cū febre. tertio expofitionis eius in tertio epidimiarum.
C Melancolia egritudo melancolica et melancolia melancolica nominatur. Expofitionis eius in fexto epidimiarum.
C Amiffio imaginationis necatio et congelatio dicitur. Et operatio ipfa lefa mediocriter p^rmixtio mentis et cōgelatio dicitur. Et amiffio rationis fcientie amiffio noiat^r et operatio ipfa mediocriter lefa mētis p^rmixtio appellat^r. tertio morboz et accidentium.
C Specie melancolie melancolicę cui⁹ pncipiū ē a ftomaco aliqui antiquozum nominant egritudinem cutis ventris in flatuiam et afcēdēte fimiliter in flatuiam. tertio scientiarum.
C Egritudo quam medici nominant galeam et cheude ē quedam ex egritudinibus capitis fcilicet foda vetus difficilis curationis que in principio fui leniter nocet. et cutz egritudo ipfa prolongatur accidit domino ipfius accidetia fortia adeo q non poffit audire verborum voces nec videre magnam lucem neq⁹ magnam mutationem et ftare defiderat in obfcuro propter fortem dolorē fūum. tertio iuuamentozum.
C P^rmixtio mentis que accidit ex frenetifis quod ē apoftema calidum ortum in cerebro aut in ei⁹ pelliculis nō accidit fubito fed fuccēffiu: nec ceftat in hora declinationis febris. Et p^rmixtio mētis que accidit in febrib⁹ adurentibus. et que generantur rōe alioz mēbrozū accidit fubito et ceftat cū egritudines ipfe ceftant. et p^rmixtio mentis que oritur ex apoftemate dyafragmatis e ft proxima p^rmixtioni accidenti ex frenetifis: et non ceftat ipfa rpe ftatus. quinto fcietiarum.
C Ex multitudine humoris flegmatici groffi frigidi abfq⁹ putredine in cerebro genera^r fpecies vna obftupefactionis fine febre que necatio et cōgelatio dicit^r. et ex putredine dicti humoris febris accidit que egritudo dicit^r litargia. decimotertio ingeny.
C Aqua cū in oculū fe diffudit et deinde inter cristallinā et fiphac corneū adunat^r coadunatio aque in oculo a medicis nominatur. x. iuuamentozum.
C Pellicula cognita cōiunctiua cum apoftematur apoftema e fanguineo nominatur egritudo hec obralmia q nocet plurimū vifui corrupēs ipfum in ftatu fuo via accidentalī. fed cū in ea generatur rofea vel vngula vifus obfcuratur per accidens yueam concludēdo. q^rto morboz et accidentium.
C Cum corroditur aliqua pars corneę et egreditur aliquid tunice yueę hec egritudo dicitur acūm e corneę ficut cristallus: et putredo cum e ft in tunica cornea nominatur fagnes corneę. et cum corpus pingue vifcofum oritur in corpore palpebre ex parte interiori talis egritudo dicit^r auracus: et cum color palpebrarum redit rubeus et pili cadūt talis egritudo dicitur ftabies. Et cū caro palpebrarū fuperioris anguli oculi amittitur lacrima nominat^r. quart^o miernir.
C Fiftula que fit i angulo fuperiori oculi e egritudo q dicit^r ftabies: et apparitiōes que accidūt vifui oculi groffities et duricia nō nominatur. quinto miernir.
C Surditas e egritudo que nō audit verba fuaia aliq⁹ tenuis i principio et audit debilit^r vocē fortē que egritudo. i. p^rocelfu lōgi t^rpis puenit ad priuationē auditus. tertio miernir.
C Caro fup^rflua generata i nāfo apoftema dicitur fiftula et polipus. Eadē particula.

Nomen pustule cadit supra oē vlcus oitū in spbac qđ ē intus in ore cuius caliditas ē ignea: ipsa multoties generat i infantib' ex malo lacte. nec noīaf pustula nisi illa que putredine caret. qđ si acciderit in eo putredo aliqua ex diuturnitate tpsis bec egritudo corrodens a medicis appellatur sexto miernir.

Canna pulmōis dī guttur et nomē gutturis ē attributū spālter illi loco vbi termināf nasus meri et guttur pter radicē lingule. et i canna pulmōis ē lacert' q dignoscit p vniūā: et vniūa ē nomē plura significās gutturis. s. partes duas. prima particula Halli. de voce.

Squinātia ē apostema qđ orit' i collo cui' spēs tres sūt vna sit itra collū in arcu et' ē principium canne. et nihil apostematis apparet exterius. alia sit extra et non sentit eger suffocātōm et bec ē salubrior oib' alyis. tertia capit colli arcū iteri' et exteri' q peior ē oib'. et eger sentit suffocātōnē in hac et in illa in qua nihil. apostematis exterius apparet. quarto scientiarum.

Ois spēs asmatīs q subito accidit ē calida et pulsus dominor' asmatīs calidi ē sp ineqūlis. secūdo pulsus.

Cōstrictiōnē spūs q accidit alicui sicut est illa q accidit ei q cōstrict' ē sensibiler cōstrictiōe forti medici de eorū cōsuetudine nomināt asma et statū erectū: qm stat' pēctoris domini hui' egritudinis ē erect' cū expirat. et egritudinis cā ē cōstrictiō accidēs pectori: aut ex apate qđ ē in illis mēbris: aut ex humorib' viscosis fluxis inter pēct' et pulmonē: aut ex hūiorib' grossis et viscosis fluxis in partes cāne pulmonis. vii. miernir.

Egritudo q nominat' angustia spūs ē egritudo q gñat ex hūiditatis grossis et viscosis i cāna pulmōis iūscat' et Borne nō cadit nisi spālter sup egritudinē istā. eadez pti.

Corruptio cibor' i stōi q lītate extraneā et nō i eā q ē naturalis dī mala digestiō: et cessatio virtutis cōtētiue stōi noīaf fastidiū: cū vero stomach' nō colligit cibū aliq mō: nec ipe i eo icludif cōclusiōe bona: assiduitas h' rei adducit egritudinē q itestioz lēitas appellat'. iij. mor. et acci.

Appetit' malor' cibor' cū auget' dī appetit' canin'. et B fit cū humor malus acetosus et pūgitū' ē in stōi. Et ipsuz corpus stomachi corruptum ē corruptione multa. quarto morborum et accidentium.

Cū opaf stōs expulsione rei nociue p os ad qđ supfluitas ipa declinat. et spālter cūz B tot' stōs opaf p os vtrūqz suū vomitū faciēs insimul et secessū nominat' bec pcurbatio vētris. sexto morbor' et accidentiū.

Fastidiū ē qđ accidit ex cibo iordiate assūpto pūs vel posteri' quātitate multa vel q lītate mala. v. sciētiar.

Stomacatio dī cessatio apertit' cibi absqz stōi apate Et i hac egritudine sentit post cibū grauedo. angustia. et torio: quā nō nisi difficulter corp' tolerat. et simili ter stōa catio dī qđ habet corp' turbare post cibū et spālter cū vomitus prouocatiōe. octauo miernir.

Egritudo dicta bolism' ē sincopis q accidit ex frigiditate magna ori stōi domināte. i. pculia pua d' pulsibus.

De oēs egritudines stōi videlicet diaria cessatio apertit' cibi sine apate. fastidiū vomit' et bolism' sincopis. i. q egritudo accidit defectiōe virtutis sensibilis ex ore stōi pūctiōe curāf cū stipticis medicinis: qb' medicie calide et sicce multoties cōmiserūt. viii. miernir.

Egritudo noīata a medicis egritudo epatica ē illa cui' domin' vocat' epatic' et ē egritudo male cōplexiōis epatis absqz apate sicut egritudo stōi stomachatio noīaf: cui' stōus absqz apate ifirmat'. et B ē icognitū: mala plexio aliqñ ē i corp' p pūo epatis: et aliqñ i arterijs et vēis circūdatib' epar: et aliqñ ē mala cōplexio i vīs circūdatib' ipsas arterias et venas. Eadem particula.

Medicī dīcūt i dictis suis spleneticos illo s quoqz sple-

ni duricies et lapidossitas absqz apostemate accidit et egritudo que dicit' dissinteria vera ē vlc' intestinoz. et hoc vlcus vel est sine putredine vel cū putredine. et qđ ē cū putredine medici de eorum consuetudine nomināt vlcus serpens et etiam corrodēs quod lana humida ab eis dī et non lana lutosa. ix. miernir.

Liēteria ē cibi nō mutati exit' frequēs et diaria ē egritudinis lenis exit' frequēs. iij. expositiōis ei' i pma epidi.

Ulcera cū accidūt itestino recto noīaf egritudo h' dissinteria ex qua generat' domino ipsi' pūctura fortis. et dī sideriū surgēdi ad sellā et nō exit nisi modicū qđ. et pmo egrediū flegma et saniofitas. et cū tps elongat' egrediū itestioz ratura. sexto scientiarum.

Cū accidit puls intestinis apostēa duz aut opilatio ex fece dura itm q patiēs euomit assellationē. Egritudo h' dī vlcus. et pauci ex his q patiū hāc egritudinē liberāf: et tūc egrotant omnia itestina et stomach' et nō possūt retinere q sūt i corporib' eor' ēt hora vna. et egritudo bec cū ē cū pūctura noīaf liēteria et egritudo ventris. et patro nno eius dī vētrofius. vi. scientiarū.

Egōnes sanguine sunt ille que pprie ex itestinoz vlcere fiunt. vi. scientiarum.

Egritudo q nominat' laxatio vrine dī ab aliq' diabete et ab aliq' sitis fortis. qz domin' hui' plurimā hēt sitim et potū plurimū bibit ac migit cito quod bibit. et bec egritudo orit' ex renib' et vesica sicut liēteria orit' ex stomacho et intestinis. Eade particula.

Pūgitūū cibi intransitū stōm qđ in eo nō digerit' imo ab eo et intestinis expellit' ad exteriora egestiō nominat' parti. vi. de vicijs indiuidui.

Os matricis et collū sūt duo noīa vniūoca qz caput colli matricis qđ ē ante matricē in quā virga ingreditur dicitur os matricis et os mfcis dicitur collum matricis. ex pōis eius in quinto afforif.

Supfluitatū cōfluentū ad loca q ipsas recipiūt i pleu' rest' et tussi aliqua quātitas trāsmittit' ad vētrē iferiorē et itestina et expellit' ide p secessus lenes opante hoc virtute expulsua cū tremore forti aliq' remanet ibi. et aliq' ad exteriora cutis mādaf. v. mor. et acci.

Substātia spūs similis nō corripit' p p duas cās. vna ē qz ipa substātia generat spūs. sanguinē: et calorē p q opat' tōes mēbri cuiuslibet corpis sūt sicut cā sui: et alia est qz i mēbris ipis dicta substātia reperitur.

Mola dī caro q generat' i matrice mulieris et cā mulier generat absqz figura. vltima ingeny.

Medicine itratēs iteriora corpis dīcūt a medicis medicine egritudinib' cōpetētes. primo miernir.

Medicine cōpetētes sunt ille q cōpetūt plurib' egritudinib': ēt si collecte sūt ex medicinis cōtrarijs: nō tñ i q lītate et virtute earum pūmī gradus: sed in virtute secundū quinto catagenis.

Medicina porrosa et medicina rara vñū vocat': et ē medicia q calefacit capita nō itēse: et desiccāt min' qz calefacit: cui' substātia subeillis ē sicut camomilla et vifc' aperit' poros et rarefacit cutē corpis. et iō h'mōi medicine vocant' porose et rarefactiue: Medicine vero aperitiue dñr ille q ora venarū aperitūt iferi' et sūt calide et cū sba grossa vt allea cepe absinthiū et sel tauri. v. medicinarum.

Medicina lauatiua clarificatiua vel mūdificatiua poroz et foraminum dicitur illa que manifeste extergit lutum quod est in locis porosis et perforatis. sicut mel. farina lupinorum. farina fabarum ordei orobi et alioz de numero granorum. Et similiter omnis medicina boracea subtilis est aperitiua: que multitudine et paucitate tantum differunt inter se. v. medicinarum.

Medicine calide et hūide corripūt rem cui obuiāt: et

Particula

is dicuntur medicine putrefactivae. et similiter omnes medicine
talidae et sicce quod substatia grossa quibus inest modica puctio
vel austio modica absque dolore dicuntur medicie putrefa
ctive quia liquescunt et comedunt carnem: et operantur in ipsa quod ope
rat putredo: ut sunt auripimetum. consolidatio auri. et ver
meci pini. et res que lupos occidunt. v. medicinarum.

C Tunc regio sui nices communis: et nucicule sunt an-
elane que alio nomine bunduche appellantur. Et saginā an-
tiqui nominant schiele: et milium est species sagine. Par-
ticula sexta de bonitate cibi.

T differit grassities et sepi humiditate et siccitate: quia grassities est humida plurimū vt oleū quod est ingrossatum et desiccatum ratione vetustatis sue et sepiū est siccum plurimū, et ideo cum liquescat sepiū et dimittit ipm congelatur statim. tertio ciborum.

C Lac qđ acēsit ipis mora post subtractionē butiri sui
 ē lac acre: et oia cocta plurimū dicūt oia dura: et non
 sunt bene cocta oia mollia nūcupā: et sūt modicū co-
 cta ad ignē trifidō calefacta dicūt oia forbilis in cibo:

Aqua mellis, d̄y dromel: ⁊ potus eius bonus ē ⁊ vti-
lis: sicut potus vini albi: cuius substantia est subtilis simi-
lis aque. tertio ciborum.

Nomina lactis. Illud lac qđ motu habuit intra vias ⁊ ab eo butirū extractū ē dī Mūchit. dī ē ⁊ alio nomine dūc. ⁊ illud acceptū ⁊ ebullitū donec igrōssat: modico salis in eo positio absq; eius appositio ad solē dī far. Et acceptū ⁊ dimissū ad solē quonq; crescit ipsū acetositas dī masile. Et ipsū coagulātū vel per coagula sibi appositū: vel p̄ dimissionem sui dieb⁹ aliquib; quonq; coagule tur nominatur ⁊ Raibū. Et arabes cum lac est grossi⁹ nomināt illud raibū: ⁊ nomine alio mesache. Et si dimittat adeo q; acetositas sua crescat appellatur charestis. Et cū bullitum est me fache intantū q; exiccat ⁊ igrōssatur nominatur recocta. Sumpta sunt bec nomina ex electi one quam fecit rāsi⁹ ad siliū relmitti.

¶ Mlō dō emugit ab aiali p^r tpe: alig^o dieb⁹ post partū
dē lac: z cū partes pinguoſe aque caſei ſepate p^r ebullitio
nē coadunāſ. dē lur ſeu ſubdū. Et ſubdū ſale ſibi appoſi
to: z bullitū intāq^u aq^uoſitas ſui deficit nomināſ bu
ſtirum. Sumpta ſunt ex electione eadem.

Antiqui nominant mutationē subſtantiā mām Ipēm nō ſibi ſimile corruptionē: ſicut ē mutatio vini qđ mutat^r reddit acetum ⁊ ſicut ē corruptio qđ accidit plurib⁹ trabib⁹ qđ corrumpit ⁊ redecit ſicut pulvis ⁊ cinis. ⁊ medici ⁊ maior pars vulgi dicūt corruptionē rē pmutatā ⁊ corruptā: ſi ſui ſubſtantiā qđ ferore: ⁊ non accidit niſi ſubſtantijs que inclinate ſunt poti⁹ ad irrorādū ⁊ bumectādū. ſecundo expoſitionis Hal. ſupra libzū primei.

¶ Explicit particula. xxiiij.

¶ Incipit particula, xxxiij. continēs apborismos depēden-
tes a miraculis repertis in libris medicorū.

A It moyses. Iohannis⁹ trāstulit libzū muliez. ⁊ eū exposuit Galien⁹. i. iū libro plu-
ra tūeni sup̄stulit q̄ scripsit ali⁹ a iohānitio. ⁊ ex-
posuit ali⁹ a Gal. ⁊ sūt mirabilia. E q̄ vñ est

diſit poſſibiꝝ ſupra terras ſicilie accidit eclipsiſ ſo-
lis magnꝝ ꝛ illo aꝛo mulieres terraz regionis ipſiꝝ filios
diformes habetes duo capita generarũt. Et accidit gbus
daz mulieribꝝ emiſſio meſtrũ tũ vomitu per os ſumũ.

¶ Et de illis superfluis et matrix mittebat sanguine me-
struum ad subtiles venas oris que aperiebantur. et hoc
loco mēstrui succedebat.

C Sal. inquisiuit egrū cui crīsis non accidit quā ei promi-
sit ⁊ iuueniēs domū egroti frigidā ⁊ calefaciēs ipsi⁹ ac rez
igne crīsis patiēti accidit per sudorē. Particula sexta de
examinatione medici.

Cinifco apostemate orto in pectore cuiusdā pueri quod
ad fanie venerat os vñ pectoris est repertū putridum:
quo a loco extracto cor discoaptum ē ⁊ sensu se manife-
stavit: ꝑ postmodū puer fanis⁹ est sanitate completa pec-
tore solidato. septimo magne anathomie.

Audi mirabile magni & est. vidi quendam virum cuius
vñ ventriculorū cerebri perforat⁹ fuit: quem dominus eri
puit postmodū & sanauit. & si vna hora ambo ventriculi
pro re cerebri cū perforati fuissent non vixisset puncto
vno. octavo lunamentorum.

¶ Ratio becincitauit me minuire arterias. in iunctu fu
it mibi per somniū q̄ apparuit mibi duabꝫ vicibꝫ vt flo
botomare mibi arteria manꝫ dextre posita iter pollicem
i idicē: quā cū feci v dimissi sanguinē currere intantū q̄
spōte sanguis cessauit. put mādatū ē mibi i fornīs inue
ni sanguinē ipm minꝫ liba vna. Et oculos a pueritia diu
turnus mibi in locoybi epar diafragmati iungi p flo
botomiā ipsā cessauit. particula sexta de flbotomia.

¶ Quoddā corpꝝ exentiū cū vria familiū capillis fur-
catis quāqꝫ longiꝫ palmo vno generatꝫ ex biōre grosio vi
scofo calcificato ꝫ siccato i venis quēdammodū fiunt ven-
nominatē ciuiles generate in tibys aliquozꝫ hominū ter-
raz tebeme: qꝫrū sba ē de genere sbe necru: ē forma ear-
rū similis forme lūbricoꝝ generatoꝝ i vêtre ꝫ color ip̃a
rū ē similis colorū iפוֹזוֹ, vi. scientiaz.

TEst species alia purgationis preter purgationes que di-
cte sunt: et hec purgatio non accidit nisi raro: et nos vidi-
mus quoddam apostema quod pulmoni accidit per vrinam
purgari: et quoddam apostema quod accidit pectori per se-
cessu purgari. sexto scientiarum.

¶ Quidā q̄ portabat ep̄ar porcīnū d̄ villa vna ad aliā ne-
cessitate yr̄gere ipsū posuit ep̄ar supra herbā q̄ndā: iuit
ad emittēdū fecē: ⁊ reuerfus iuenit ep̄ar supra herbā ī sa-
niē dissolutū. Et accipies de herbā ipsa dabat eā ad bibē-
dū hōib⁹: ⁊ bibētes adeo soluebā: p̄ ipsā q̄ moriebā: et
multos interfecit cū ea: q̄d cū ad noticiā regis p̄uicē p̄e-
niser cepit eū rex: ⁊ supplicis magnis tradidit ipsū: vt re-
uelaret quis docuit eū herbā ipsā: ⁊ si quos ipse docue-
rit eā: manifestaret. Et rīso accepto ab eo q̄ nullus eum
docuisset: nec ipse alios: q̄ docuerit herbā predictam: ⁊ re-
citante sicut accidit sibi ab ep̄are porcino: ⁊ dicente ē q̄
de herbā ipsa est copios: ⁊ vbiq̄ locorū ozitur: mandauit
rex: yelari sibi oculos: ⁊ fecit ipsū furca suspēdī. par. vi.
de medicinis solubilibus.

Cum aperiuntur pubeleci in eis inueniuntur species di
uerse: quaz aliq̃ ē similis luto. yrine. affellationi. melli.
mucilagini. lapidi. yngule. ⁊ carni. ⁊ inueniunt etiam i eis
animalia familia animalib⁹ ex putredine generatis. Par
ticula sexta de apostematibus.

Cūq; fluit a capite supfluitas qdā i plonē ⁊ expulmōe
i testiculos rōe societatis nālīs q ē iter iſtra pectoris ⁊ in
iſtra generatiōis. Expositiōe ei⁹ in mima epidimiarum.

C Salien⁹ in quarto expositiōis sue supra secundam epidēmiarū dixit. Sanguis q̄ ex venis fluxit ad cutē mutat colorē loci sicut ē color melōgiane.

¶ Sili⁹ rodoan enigulaunt supra verba isti⁹ loci dices signi-
ficat p⁹ yba bec q⁹ Sal. cognouit molōgianiā t⁹ nō noiauit
cā alibi. Et dixit Adyores. ego credo veritatē. f. p⁹ Salie
nus nō vidit eā. t⁹ ideo nō fecit de ea mētiōne q⁹ forte no-
minauit colores duos. nigrū. t⁹ ruberū pro quib⁹ exposi-
to: exposuit melongianam.

¶ Globotomia et si non perferat quoadque domino tremoris

osio ydropisus et his similibus et cōferat eis quādoq; vti-
lis tamē est illi cui specialiter incipit egritudo ex conclu-
sione sanguinis consueti exire ab ore venarū que sunt in
ano. et cui egritudo incipit ex conclusionē sanguinis mē-
strui aliqua ratio ob cuius multitudinē dubitat ne ca-
lor nālis extinguat; quarto expositionis i. q. epidimiaz.
¶ Sunt corpa debilia q̄ sanguinē multū habēt. et corpora
grossa et pigra q̄ sanguinē modicū habēt. Et dixit Salie.
fuit quedā mulier cui retētus ē sanguis mēstru⁹ p octo
mēses q̄ deuenit ad magnā extenuationē: cui venas vi-
dēs repletas sub nigro colore flobotomauit eā. et extra-
xit eā pmo librā vnam: et mediā sūguis nigri sicut ē pig-
liquida: et die 2° lib. i. et die tertio vncias. viij. q̄ sanata fu-
it redyq; corp⁹ ei⁹ ad suū statū nāles tpe breuit: tertio ex-
positionis eius in sexto epidimiarum.
¶ Puer cū pmo spmatisat pferutare quē si iuenis hēre
testiculū dextrū maiore sinistro: scias q̄ generat mascu-
los: et si sinistru maiorez dextro generat feminas. et idem
intelligas de statu māmilla: puelle cū pmo incipit sper-
matizari. quarto expositionis ei⁹ in sexto epidimiaz.
¶ Puir? iussu singultus sternutatio: et silia cessant cum
bō ea tolerat et abstinet se ab his. et maxie si parua et dū-
bia sunt illa. prima expositionis humorum.
¶ Oculi eius qui nullo tpe vidit obthalmiā cū pmo inspi-
cit eā humiditate replent: et cū prolongatur in inspectio-
ne ipsius accidit eis obthalmia. Et similiter vidit aliqū
migrere egerere eos apire: vñ alas eleuare: et huiusmōi res
prouocat ipz sile opari. Par: vi. d. motib⁹ inuitabilibus.
¶ Quidā sedēdo dormiūt: qdā dormiūt ābulādo: et au-
diens hoc nō credebā quousq; mibi ābulāti accit dormi-
tio pextū militariū fere i q̄ dormitiōe vñs ē mibi hēre
somnia: nec euigilanti me nisi postq̄ allidi pedē meus ad
petraz: secundo motuum lacertorum.
¶ Quidā cū esset in ciuitate rome amissa rōe die. xij. cre-
debat eē in ciuitate atheniēsē. et cū intrabat balneū crede-
bat eē in itinere et ire ad ciuitatē atheniēsē: et nō erat alie-
nus dictio vel factis suis aliter. Et post decimūtertū di-
ez supueniēte sibi forti fluxu sūguinis et sudore sanat⁹ est
subito et restituit⁹ sanitatē alicui⁹ q̄ sibi acciderāt minime
recordatus est. secundo motuū lacertorum.
¶ Quidā feru⁹ furore plen⁹ apposit⁹ corp⁹ suū supra ter-
rā et retinēs spiritū suū palpitauit: postmodū et mortuus
ē. Et dixit quidā fuit qui non loquit⁹ ē p annū vñū et am-
plius et hoc voluntarie fecit. secūdo motuū lacertorum.
¶ Muliere quadā habēte i vtero aliquā quātitatē mē-
strui pmo exiit sanguis: deinde sanies subtilis et putrida: et
cū pcessit i tpe cōcept⁹ passa ē aborsū: et postea die quoli-
bet exibat ab ea aliquid secūdine q̄ erat it⁹ putrefacta. et in
fine cū exiit qd remanserāt ex secūdina: crediderūt ob-
stetrices: et oēs q̄ aderāt ibi ex medicis pter me q̄ mulier
mūdificata eēt mūdificatiōe cōpleta: cui⁹ exgūni pulsus
et isperi p pulsū ipsū i matrice aliquid remāsisse: cui⁹ exiit
necessari⁹ erat ad mūdificatiōē corporis mulieris. qd
manifestauit mulieri p dicit⁹ et marito suo. Et cū ipsa ad vi-
ez decimū sextū a die aborsus puenit passa ē aborsus se-
t⁹ alteri⁹ putrefacti. Particula sexta de exaltatiōe medici.
¶ Quidā mulieri accit egritudo stōi fortis i tñ q̄ appeti-
t⁹ ciborū cessauit: et deuenit ppe mortē pp sui debilitatē
forte ex modica cibi assūptiōe: et eā medicati sūt medici i
opatiōib⁹ medicine expi nec curarūt eā. et ego pcepi eis
dem vt absinthij sirupū darent sibi que statū q̄ ipsū siru-
pū bibit fortificat⁹ ē stomach⁹ ei⁹: et cibū petiit ipsa hora.
¶ Particula sexta de tyriaca ad cesarem.
¶ Supra apostēa cuiusdā pueri cui⁹ optiōe puer deside-
rabat: qz i illo erat vitilitas: ex tyriaca aliquid fuit posituū tā
quā vnguētū qd penetrat⁹ cutē loci citi⁹ penetratiōe fer-

ri. et qd iclū erat i eo putredis tūc exiit. Eadez particula.
¶ Dictū ē d regina Egypti q̄ ipsa interfecit seipsā p apposi-
tōne man⁹ sue supra tyriā q̄ ipsa hora appositōis mortua
ē: et hoc volūtarie fecit. qz rex q̄ inuaserat regnū ei⁹ et mul-
tas ei⁹ regni terras ceperat nitebat eā capere d psona. Et
dixit Salien⁹. ego vidi hāc tyriā i Alexandria quā interfi-
ci feci sine mora: qz iustitiani cū dānabat magnatem ali-
quē ad mortē afferebat ipsa tyria et pcurabat vt morde-
ret pectus dammati qui statim q̄ mortuus erat. morieba-
tur. Eadem particula.
¶ Per quēdā ex antiquo sciūt q̄ cupiēs generare filiū for-
mosū fecit depingi i pariete camere figurā pueri formo-
si prout meli⁹ pingi poterat: et mādauit vxori sue vt cocū-
te ipso cū ea sp̄ ispiceret i figurā ipsā nec diuiteret ocu-
los suos ad alias partes aliquo mō: quod faciēs habuit
filiū formosū quēdā sicut erat figura illa: qui suo nō erat
similis genitori. Eadem particula.
¶ Tyria cū panē comedit panis claudit vias dētū suoz
adeo q̄ nō p̄t mordere nec nocere. et q̄ nescit fraudē et igē-
uz eas tyrias venātiū ex illo vtiq; admirāf. eadē particula.
¶ Peste accidēte semel i terris ethyopū et ysq; terras gre-
corū p̄tigēte igēiauit se ypocras suare habitatiōes terre
sue icolucis a peste ipsa. et pcepit ipsi habitatorib⁹ vt ignē
imitterēt circūcirca terrā ipsā ex mltis lignis et florib⁹ et
frōdib⁹ arborū fragratū: pcepit et eis vt supra carbonēs
pōrēt mltas spēs aromati⁹ et oleoz aromati. et B faciēs
tes sūt a peste q̄ erat illis p̄xima liberati. Eadez particula.
¶ Unū ex mirabilib⁹ q̄ nā i aialib⁹ opat⁹ ē hoc. vñs femi-
na generat aialī quo nō apparet aliq̄ figura mēbroz aia-
lis. et cū illō generat i tñ lingit illō cū ligua sua quicq; ipsi
us aialis sūt mēbra oia manifesta. eadē particula.
¶ Aialia femina icisio et subtractis testiculis suis nō ap-
petūt coitū nec patiūt masculos in se coitū exercere. qz
vñs femina peryt i illis. Et i terra atheniēsē nra et ter-
ris alijs subtractis testib⁹ feminis porcorū: et corpa im-
pignāf. et ipsa caro saporosior reddit oī carne porcina fe-
minina. femie at qz i castratiōe sui aperiēde sūt i ypocū-
dris duob⁹ castratio ipsaz ē cū timore faciēda. Prima
particula Hall. de spermate.
¶ Mulier spermatizat cōiunctione sui ad virū et i som-
niis vtiq; sicut vir spermatizat. loco p̄allegato.
¶ Salien⁹ i vltia particula sciaz ondit q̄ mlier i actiōe ve-
nerca plurimū delectat⁹ p illā q̄ remāsit vidua tpe lōgo.
¶ Blades corpus nutriunt sicut plura seminum et grano-
rum quibus fit panis: et aliquo tpe boies tantū glandib⁹
cibantur. particula sexta de cibis.
¶ Quidā quē agnouit accidit ex comestione multa fungo-
rū nō bene decoctoz sensus angustie oris stomachi graue-
dinis et strictionis: et deinde sincopis et sudor frigidus. et
post penas multas ipse sumēs res diuidētes hūiores gros-
sos sicut ē secaniabin cū aq̄ decoctiōis radicū diureticaz
sanat⁹ ē et a morte liberat⁹. secundo ciborum.
¶ Noui quēdā ifatē cui⁹ primo nutrix mortua ē et cum
alia que habebat malos humores i corpe ex malis cibis
qb⁹ cibata fuerat rōe famis que accidit hominib⁹ terre
sue ad nutriendū suscepit: et ex malo nutrimento qd ifans
suscepit a nutrice secunda corpe suū ē repletū vlcereb⁹.
et similiter corpe ipsi⁹ nutricis repletū ē vlcereb⁹. simili-
b⁹ vlcereb⁹ in fantis predicti. tertio ciborum.
¶ Et facta sūt i intestinis duo sifacia et ambo sunt similia
adiuuātia virtutē expulsiuā q̄ oēm pestē expellit. et vidi
m⁹ sepe quā plurimos boies quoz magna ps intestinoz
putrefacta ē itū q̄ siphac iteri⁹ siphacib⁹ intestinoz amil-
luz ē qd ad sanitatē redierūt et vixerūt. Et si non fuisset q̄
intestinū habuit aliō siphac absq; illo qd putrefactū exi-
tit nunquā vixisset. quarto iuuamentorum.

ibura

Impugnatio

Pest

Vñs

Costitudo semel

Sancti gna

Sancti mela

Particula

¶ Uidi quoddā mirabile qđ nullus vidit ⁊ est hoc. qñiaz vñi puero accidit percussio ex capite cuiusdam ferri subtri-
lis iuxta pupillā oculi: ⁊ exiuit ⁊ fluxit a foramine humi-
ditas aquea ⁊ diminuta est pupilla ipsa ⁊ tunica tota cor-
nea est coartata: qui puer cum curatus fuit vidit bene p-
co qđ illa bñditas que fluxit subito coadunata ē successi-
ue. quarto morborum ⁊ accidentium.

¶ Quidāz que scorpio pupugit dicebat se a niue ⁊ glacie
esse percussus: cuius corpus totū erat fridum ⁊ a sudore fri-
gido occupatum. ⁊ curatus cum medicinis quibus pñcti
a scorpione curantur post penam magnam exiit libera-
tus. tertio scientiarum.

¶ Dicim⁹ hic egritudines quas vidimus raro: ⁊ sunt he.
Quidā vir rustic⁹ subito expuit sanie subtilē: ⁊ die quoli-
bet semp expuebat ex hñor illo: ⁊ postea vltio expuit pu-
tredinē ⁊ post mēses aliquos expuit modicū sanguis: ⁊
post corpus eius incepit eliquari ⁊ tandem debilitate v-
tutis eius mortuus est. quarto scientiarum.

¶ Ait Moyses. ego vidi quendā tuscienē ⁊ emittētē par-
tem pulmonis qui putrefactus est. Et vidi quendā aliū qđ
longo tēpore tuscienē expuit modicū quid: postmodū ex-
puit simile grandinibus paruis: ⁊ non cessauit sic spuerē
donec vixit. quarto scientiarum.

¶ Tetigi arterias cuiusdam cui semel obuiam ī arte mē-
dicine cogniti ⁊ inueni in ipo oēm spēm mortuus inequa-
lem sine febre: qđ nihil mali in spiritu suo sentiebat: ⁊ dixi
ei video hanc inequalitatem esse ex angustia ⁊ coarta-
tione venarum pulmonis: vel humoribus grossis ⁊ visco-
sis: vel apostemate generato: ⁊ indigesto opilātib⁹ illas.
Qui respondit mihi si hoc esset ipsum habet statū asma-
tis in spiritu oporteret. Et ego ei dixi qđ status asmat⁹ ē
cum coadunatur humor grossus ⁊ viscosus in partib⁹ cā-
ne pulmonis: ⁊ non coadunatur in arterijs. q̄to sciarū.

¶ Emissio vrine que dicit diabetica sitis fortis ē egrit-
udo que nō inuenit nisi raro: ⁊ ipsam non vidi tpe vite
mee nisi bis tantum. hec verba sunt Halieni propria.

¶ Ait Moyses. ego nō vidi hanc egritudinē aliquo tēpo-
re in terris occidentis nec aliqđ ex doctoribus meis in-
bi fecit mentionē de ipsa. S3 hic ī terris Egypti vidi do-
minos huius egritudinis in viginti ātis fere viros vigi-
ti ⁊ tres mulieres ⁊ iuitani me ad videndū hoc. qđ h egrit-
udo raro accidit in terris frigidis. ⁊ sepe fit in terris cali-
dis. Et cum hoc est calor magnus dominas supra renes:
sicut apparet ex verbis Halieni in sexto sciarū.

¶ In etate senili vidi sepe motū arteriarū: q̄scere ⁊ cessa-
re. ⁊ postmodū eaz virtutem recipere vivere ⁊ a morbo
ad salutem redire. xiiij. pulsus.

¶ Vniūsmodi negociū ⁊ sibi simile edocet vnūquemqđ
qđ in nullo cui obuiat aliis debeat fidem dare. ⁊ est.
Ego Halienus circueiens ciuitates vidi quadam vice
virum quendam in apotheca vna stantem ante duos
medicos inuitantem illos ad emptionē mellis vasīs qđ
manibus suis tenebat: insuper ⁊ dātem eis licentiam de
melle ipso gustando ad sciendū bonitatem ipsius. ⁊ cū gu-
starent mel cepērunt cū viro ipso d̄ precio mellis tracta-
re: nec ad emptionē mellis cū eo peruenire potuerunt ī-
mo recessit dictus vir. ⁊ post lapsus temporis parui mor-
tui sunt ipsi medici duo.

¶ Caro porcina est similis carni humane: ⁊ ego vidi sepe
p̄ditores fercula operātes. v̄des carnes humanas post-
qđ suffrite erant pro carnib⁹ porcinis. Et qđā ex verbi ho-
minibus dixit mihi qđ ipsi comedentes in quibusdāz fun-
dicijs comederunt carnes similes carnibus porcinis. ⁊ in-
ter ossa carnū inuenerunt digitū vnū. ⁊ rex postqđ nouit
qđ p̄ditores predicti homines iugulabant ⁊ coquinabāt
carnes ipsorum interfecit illos. decimo medicinarū.

¶ Ait Moyses. in sūma medicinaliū librorū nūc inuēto-
rum ē qđā liber intitulatus liber Sal. ⁊ hic liber p̄hibet
sepulturā hominū ante horas viginti q̄tuor. ⁊ hūc librū
trāstulit patriarcha cuius libri res nō ē canilliosa hñi ei qđ
nō est exercitatus ī verbis galieni. ⁊ sicut mihi videtur
ipsum cōpilauit qđāz medicus grecus cui⁹ nomen erat
galienus qđ fuit post Halienum principē: cuius libri sunt
noti: ⁊ cum peruenit hic liber ad manus patriarche trāstu-
lit ipsum de greco ad linguam arabicā credens eum esse
Halie. cogniti p̄ eo qđ erat abbreviatus nimis sicut sunt
gradus Joānis in libris quos p̄duxit. Et in summa qđ
que cōtinet dictus liber sunt medicinalia vidi dicentes
esse aphorismos mirabiles qui cōtinētur in illo.

¶ Dixit in illo libro accit hñi suffocatio qđ durat diebus
sex. ⁊ die septimo non cognoscit nec comedit nec bibit ⁊
reddunt eius arterie dure motu spirit⁹ nō ablato. ⁊ post
hoc dixit species medicationis appoplecticorum.

¶ Et dixit in illo. augmētā colera nigra in corde ⁊ igros-
satur sanguis: mittit spiritus in venas quousqđ recedit
vita: ⁊ accidit huic discoloratio toti⁹ corporis qđ significatur
recessus vite. sed status pillos existētium supra digitos
manus est sicut status horripilatorū quoz pilī sūt erecti.
⁊ cūz hoc significatur qđ viuūt: ⁊ non cum alio.

¶ Et dixit in eodē libro accit repletio ex qđ amittit p̄sua
totius corporis: ⁊ non mouetur cor ⁊ inuenitur ille sicut
mortuus. sed loca venarū magnāz inueniūt rotūda
plena: ⁊ est ipse figure pulchre ⁊ tactus calidi. ⁊ cum ipsi
cis huius quācumqđ venā vides tortuosam vel non tor-
tuosam rotundam propterea te ad aperiendū ipsam in
longum: ⁊ dimitte sanguinem fluere ex vena. ⁊ ipsa bota
vinificatur egrotans.

¶ Et dixit in eodem libro: accidit ex casu a loco alto vel
clamore magno vñ imoratioe lōga sub aqđ sincopis alicui
quadraginta octo horis: ⁊ ē sicut mortuus: in cuius facie
surgit puluis ⁊ viriditas: ⁊ vngues eius fiunt virides. po-
stea dixit ibi signa qbus ostēditur qđ viuūt. ⁊ curationem
eius fm suam opinionem dedit.

¶ Et ait ī eodem libro. qđ sepeliuit mortuum qui mortuus
est absqđ febre: ⁊ absqđ egritudine cōtinua ante septuagē-
taduas horas post mortem ipsius ipse iterfecit euz. quia
forte sepeliuit eum viuū. ⁊ postea dōit ibi signa quib⁹
cognoscit qđ sit viuus: ⁊ curatio vini est ex ipso.

¶ Et dixit in eodē libro. Qui omisit comestione panis
p̄ lōgum tēpus: ⁊ postmodum panem comedit subito. vñ
qđ omisit vñm venerem longo tēpore: ⁊ postea redit ad
ipsum: vel qui moratus est diu in cripta obscura: ⁊ postea
exiit ad lucem solis subito accidit eistatus similis mor-
tuo ⁊ mori certe. ⁊ post hñōiauit signa ⁊ curatiōes ei⁹.

¶ Et dixit in eodem libro. accidit ex potioe venenosa pū-
ctione asaliū venenosorum: vel bibitione reꝝ dormi-
tantiū status similis mortuo. ⁊ similiter accidit ex pluri-
mo vsu cōmestione ⁊ bibitionis rerum humidaz: ⁊ dor-
mitione postmodū ī latere sinistro granitas somni ⁊ vñ
detur mortuus. ⁊ postea dixit signa ⁊ curam.

¶ Halienus cū noiauit medicorū in insipitiā tēpore sui qui
bus nō respōdebat. hec eos docebat cū pueniebāt simul
in loco egrotantiū pro eo qđ facti erāt magni ⁊ augmētā-
ti supra rem nō sanam dixit verba hec. medici ⁊ philoso-
phi cum aere auꝝ mētati non sunt pparati ad disciplinaz
sicut parati fuerūt ad disciplinā moysi ⁊ christi. locy p̄-
dictorum. decimo tertio megapulsus.

¶ Ait Moyses. demonstratū ē sibi demonstratiōe recta qđ
verba christiana apparuerūt ⁊ manifestata sunt ⁊ diffu-
sa ante Halienū. verūtamen non applicauerunt ad oēs ter-
ras grecorū generaliter tēpore galieni.

¶ Incisio p̄funda cū cadit ī pannis epatis potest curari.

Eximio Pulvis

Spēs mōtū vñs:
Junio febr

Eximio Pulvis

Eximio Pulvis

Non fides milib⁹ ē obuiat

Caro humana porcina

non fides milib⁹ ē obuiat
ra. 18

145

1870

you find

24 June 1865

Long - Fall

At a full
page 15

Infant

147

En

T Salienus in septimo ingenij dixit. mutatio ad caliditatē vel frigiditē ē facilis curatiois ⁊ facilis liberatiois. ⁊ mutatio ad humiditatē vel siccitatē ē difficilis curatiois ⁊ difficilis liberatiois. B ē dictū ppiū cī ubi. Et postea dixit in eadē pñcia cū incepit loq de stomacho. mala cōplexio būda ē facilis curatiois ⁊ facilis liberatiois p̄ oib⁹ sp̄ib⁹ male

Particula

complexio cū ē sola vel cū ē cū caliditate et frigiditate pposita. hoc dictū ppiū ē eius ibi. Et si aliquis dixerit qd ppiū dictū ē generale et vltimū ē spāle de stō: ita videtur: igitur ppiū dictū nō est vere generale et istud ē locus dubij. et in dictis hō est inspiciendum.

CIn quarta micrimir dixit. Subtile albumis oui lauat et clarificat hūiditates oculi et subtilizat illud grossitiei qd accidit oculo. hoc ē ppiū dictū suū. et postea dixit in eadem particula verba hec. albumē oui amittit clarificationem. Inspiciendum est hō dictis.

CIn particula de cibis laudauit lac camellinū potius qd lac asininū. et in quinta cōsiliū sanitatis laudauit lac asininū. et illud preposuit omni lacti.

CSalic. in p̄ticula de cibis bono et malo laudauit carnes porcīnā p̄e oī carne quadrupedū et post carnē hāc edinas et post hāc vitulinā et post hāc arietinā. et i p̄ticula de cibis dixit hoc dictū ppiū. Libus qd difficile dissoluūt et ē oīa cibis grossius sicut cib⁹ carnis porcine et panis filr fermentatus cito adducit egritudinē repletōis. ecce laudauit carnē porcīnā p̄e oī carne bona. et postmodū posuit eā sub genere cibi grossi. Debet hoc inspicī.

CSalienus probauit in plurib⁹ locis qd mae apatū calidorū in principio sui fluxus et tempore augmenti et status sui sunt extrahēde p oppositū et diuersum. Et statu repleto et humore nō fluente in mēbrū inueterato ibi. et in lapidem cōuerso extrahēde sunt p idē mēbrū repletū si fuerit possibīle. vlt p mēbra proxima magis sibi. Et de hac radice factis Salienus et Hypocras sunt loquuti. et hoc sanū est. et si p̄a hanc radicē ars medicine totaliter est fundata: et ipsi vitilitas experimēto monstrat. Et p hanc radicem valde vitilem precipit Salienus flobotomari in fortib⁹ egritudinibus oculorū squinantia et similib⁹ venaz cephalicam in principio. et ipsi egritudinibus plongatis et apostematib⁹ in lapide cōuersis seu retētis cū mēbro et pfirmatis Salienus precipit in egritudinibus oculorū flobotomari venā superioris anguli oculi vel venaz frōtis: seu venaz qd post aureas sunt: et in apatib⁹ gutturis et vnu laz flobotomari venas qd sunt sub lingua et hoc manifeste sanū ē. Et in expositione sua in sexto affozismorū dicit hoc dictus proprium.

CIn egritudib⁹ positio supra epas ad attractionē sanguis p oppositū necessaria ē flobotomia in manibus: et in egritudib⁹ positio infra epas necessaria ē flobotomia in venis interiorib⁹ genuū: aut que sunt supra calcaneū. Et in p̄ticula de stōia recitauit illud idē dicens. In epilepsia vertigie sine vigilia ē necessaria flobotomia specialiter in pede.

CAit Moyfes hoc contradicit principalibus dictis eius. et ei quod pertinet ad modum. et nō video modum huius. Et forte in hoc opere facta erāt que translationis tempore sunt subtracta.

Adurens febris

CSalienus in prima expositione supra primā epidimiarū dixit. Febris adurens nō generat ex inflammatione colere citrine i quolibet mēbro: s; generat ex putredie colere citrine i stomacho: spāliter i ore ei⁹ aut i epatis pcanitate. Et postea dixit in secūda expositione supra dictā p̄ticulaz Febris adurens accidit ex putredine colere citrine in venis: et specialiter in venis qd sunt prope epas stōm et pulmōnem. Debet hoc inspicī.

CSalienus in particula sua de clisteribus dixit. Tibi mali sūt sicut caules et filles ei ex frigidis herbis et siccis. et in septima mediciaz simpliciu dixit. Acuitas caulio et ei⁹ punctio nō ē manifesta in sapore cuius ē amaritudo. et virtus ipsius ē vitilis vlcereb⁹ duris: et quicqd dixit de opatiōib⁹ eius significat caulē habere caliditatē nō forte. Et filius Euferi et alij dixerūt qd caliditas et siccitas caulio ē i pmo gradu. Et Salienus et dixit in p̄ticula sua de chimi bonitate et malitia. Nō inuenio caulē refrigeratū. et sic mibi v̄

dissoluūt dubiū hoc: qd succositas sua ē illa qd hō caliditatē predictā qd cū sibi subtrahit substantia caulio remāet frigida. et oportebat Salienū hoc pbare sicut probauit eas in primo febris dicēs. et in cibis calidis sicut sunt cepe allca porri caules nasturtium et oñum.

CSalienus in sexto expositionis sup secūdo epidimiarū dixit talia verba. Ex mae humoris ascēdētis ad partes superiores corporis in capite vlcera generant. et tūc oī te purgare ex loco proximo cū vomitu et nō cū flobotomia.

CAit Moyfes. hoc cauillauit me cauillatione p̄ima qd est absq; manifesta demonstratiōe modorū scientie medicine. **C**Salienus in quarta morborū et accidentium dixit p̄prie verba ista. Omne malū quod accidit alicui sensui quozū: cūq; sensus ipse recipit ex peste accidente nervo: quo statim eius est dum est sanus.

CAit Moyfes. si omne nocumētū qd sensui accidit fit ex peste accidēte nervo ipsius sensus vellet scire quare aq; qd descēdit in oculū et cicatrix vlcis cōcavi corneae iuxta pupillā nocet sensui visus. et vocuit me Sal. in p̄ma ipsi p̄ticule. Sensus molestat vel rōne instri p̄m qd fit opatio vel rōe vitutis ipsi instri. et hoc totū ē sanū. et si p̄trarius itelle xisset dixisset: nervo qd est cū sensus peste aliqua accidente nervus ipse sentit ex peste ipsa: et quod dixit eēt verū. v̄ B inspicī. **C**Sal. in expositione sua in secūda v̄etoz et aquaz dixit. nō oī te apponere ignē alicui mēbro: corpis nisi manib⁹ pedib⁹ et lumbis. et in expositione supra sexto epidimiarū dixit. dominis vlcis pulmōis apponere ignē cito in eoz pectore te oī: hec sunt p̄prie verba sua. igit desin xit id quod superius dixit. Inspiciatur.

CIn secūda scientiarū dixit Sal. verba ista propria. Pulsatio nō sequit oīa que dicta sunt. sed sequit ea in gbus ē arteria sensibilis cū ē mēbrū eoz sensibilis: et ē apā qd dicitur flegmō quātitate magni firmiter: et cū coadunāt hec eger sentit dolorē ex pulsatione: et si in mēbro egroto non sit arteria sensibilis: hoc ē dictū eius proprium.

CAit Moyfes. cū inspicis in hō verbis apparet tibi cauillatio verborum. qd ipse posuit pacta quattuor. et sunt hec. apostema calidum et quantitas eius magna. et locus eius membrum sensibilis ac arteria sensibilis in eodem. et dicit euz hec pacta aggregantur eger sentit pulsationē. et postea dixit etiam si non sit in mēbro egroto sensibilis arteria. ergo ipse ex pactis predictis cassauit vnum quod est p̄prie cum pulsatione et est repertio materie sensibilis. Et ratio quam ego sentio ex inde ē. quia cum translatus fuit liber de vna lingua ad aliam cassatum extitit verbum aliquod quod corrumpit intentionem eius. Et p̄prietas verborum Salieni est dum hec pacta quattuor coadunantur in mēbro apostemato accidit sensibilis pulsationis etiā si nō sit arteria sensibilis in corpore apostematis s; iuxta ipm esse debet. debet hoc inspicī.

CMedicorum aliqui p̄ter me cogitauerunt verba Salieni in causis doloris: et inuenerunt in pluribus locis euz fecisse ipsius causam vnam. et est separatio continuitatis. Qui dixit separatio cōtinuitatis est in p̄leos calido et p̄leos frigido quod p̄leos frigidum est cū cōiunctione et sine dubio euz coadunantur partes in mēbro vno p̄tes alie separant. reddunt ergo oīa hec ad separationem cōtinuitatis. et de hac radice Salienus in quarto morborū et accidentium et in libris alijs ē locutus. et postmodū in p̄ticula de mala p̄plexione inequali ostendit qd mala p̄plexio inequalis est vna causaz doloris. et hoc est sanū. igitur cā doloris est duplex. s. mala p̄plexio inequalis vel separatio cōtinuitatis. et hac ratione fundauit verba sua. et sine dubio si vidit in p̄silio p̄mo et postmodū appuit sibi qd res ē sicut dixit in vltimo. s. qd doloris cāe sunt due res.

CSal. i p̄ticula d̄ p̄silio pueri epileptici blasphemato puero

putate sui q̄ sumebat herbas & fructus aliquos ex cōsuetis
& dicta vt sapiens tenere aliquatenus nō valebat noianit
oēs herbas permissas sibi comedere dicens. Oportet ip̄s
sumere ex porris & apio hortulano & mōtano & postmodū
nominauit res subtrahendas sibi totali subtractione di-
cens. Subtrahenda sunt sibi ea & sibi similia. & sunt oīa q̄
ascendūt cū caliditate & acuitate superius & implēt caput
fumositatib⁹ quēadmodū vinū. sinapis. apiū allea. & cepe
Baut cauillat me q̄ spēs mādauit sibi cōedere: et postea
inhibuit sibi eas penit⁹ & mādauit sibi porros comedere &
vetanit cepas: & ista tria implent cerebrū fumositatib⁹ eqli-
ter sicut eqliiter ista cibant. ¶ Aut moyses. non oīa q̄ sunt
nobis nota sunt iter q̄ febris dicitur cōputant: q̄ Salie.
qñ venit ad dandū cās febriū interpolataz & continuariū
Et ex ip̄is tepidīs habentū circuitū vñū & nō habentūz
circuitū. Et incipit dare cās vnicuiq̄ ip̄az q̄tior dixit: id
cui inuenio ē manifestū. Et inuenit B dictū in p̄tula de
briū. Ubi cās ip̄az & cōdunatiōis circuitū cū difficulta-
te dedit & fecit mutationē de cōsilio vno in aliud & tandē
firmavit: & stetit in p̄silio vltimo: & in demonstratiōe ip̄az
Salie dilatauit se: & credidit expulisse cauillatiōes: & illō
q̄ dixit credidit dicere bñ & cū inspexi in verbis eius cūz
cogitatu bono vidi cauillatiōes q̄ ē in ip̄is: & cauillatiōes
creuere supra mēneq̄ aliquo mō potui habere inde iten-
tionē: quoz verborū proprietas hic ostēdā: & deinde ostē-
daz cauillatiōes ip̄as supra me augmentatas. Sal. in p̄mo
febriū dixit humores cū putrescūt i vētre & venis magnis
fluūt p̄tinue & corrūpūt putredie sui oē cui obuiāt: & hoc ē
primū & p̄tū verborū suoz apparetium p̄mo sibi. Et
postmodū in secūda p̄tula febriū dixit: febres dimitten-
tes manifesti recessus sunt ille q̄ generant ex humore q̄
currit p̄ totū corp⁹. & febres cōtinue sunt ille in q̄b⁹ humor
putridus febrecū generas itra venas p̄tine. & hoc ē dictum
p̄tū eius secundum. Et post hoc in eadem particula cūz
redyt ad p̄mum cōsiliū suū dixit. Si inspicio bene
causas inuenies q̄ generatio accessionum in aliquibus fe-
bribus circularibus est mirabilior ista quam dixi. & ē simi-
lūdo necessaria in dictis meis: quaz nunc refero in duo-
bus statibus simul: Hoc est dictum eius p̄p̄iū. Et post-
modum dixit in ista particula cum retinuit se in secundo
cōsilio dādo cās circuitū. Mēbrū expellit supfluitatē
suam de tēpore ad tēpore cognitū que putrescit & exp̄gi-
tur: & dando causas longitudinis accessionis & breuitatis ei⁹
iuxta hoc cōsiliū vltimū dixit quoddā dictum p̄p̄iūz
& est tale. Et nō ē accessiōis mēsurā fortis cognitio cāe. ex
qua facit sunt alique accessiōes febriū: quaz aliqua dimit-
tit & aliqua nō dimittit. q̄ cū ē accessio prima breuis stat⁹
ip̄a redit ante inceptiōē secunde accessiōis sine dubio &
est mutās & fluens in totum corpus: & tūc tēpus q̄ ē in-
ter dimensionē prime accessionis & inītiūz secūde ē tēpus
quietis & inundationis febriū: & cū p̄cedit secūda accessio
& fit ip̄a ante completiū p̄me accessiōis nō remanet in
medio ip̄az tēpus aliquod quo purget corpus a febre.
Hoc est quartum dictum eius p̄p̄iū.

¶ Igitur cognoscitur ex dicto eius p̄p̄iūz q̄ humor & cor-
rumpit p̄mo ē intra venas: & tēpus quietis ē tēpus q̄
est inter corruptionē vnius partis illius cāe & inter corru-
ptionē eius q̄ est sibi vicinum iuxta exemplūz q̄ dedit
in ep̄dimerio. Et ip̄a febriū accessio ē ex hūore corrupto
intra venas sicut dixit: & scitur ex suo secūdo dicto. q̄ ē di-
missio febriū sensibilib⁹: cūz humor ē corrupt⁹ extra venas
& ē mutans & fluens in totū corpus. Et scitur ex dicto suo
tertio in quo sup̄fedit q̄ mēbrū expellit supfluitatē suam
extra se & corrūpūt ibi donec ingredit in ip̄m quod ē in-
gredienūz & incinerat quod ē incinerandū quod ē acces-
sio febriū: & postmodū dimittit donec ip̄ellit ad dictūz lo-

cū supfluitas alia. & scit ex dicto suo q̄to q̄ febris p̄tina
est cū coniungitur vna accessio cū alia. Debet hoc inspicere.
¶ Hoc q̄ dico in sequenti afforismo nō ē ex dubio Salie.
Sed sicut inspicio scire debet illud viri circūspecti vt attē-
dant p̄ illud in quo statu sūt q̄ aerē sequūt & sicut sunt eo-
rum lumina ceca. Sal. n. vir valde veridicus nō p̄tentus
logica quā Aristoteles fecit: fecit librum de p̄batione: & le-
ctis libris Aristotelis p̄fice & metaphisice: dubitauit su-
per his que dixit Aristoteles in illis: sup̄ que p̄batiōes ali-
quas nō adduxit. sicut sunt sillogismi rōnales & cū suo sta-
tu b̄s inquisiuit oīa signa & causas iuuamēti testiculorū &
iuuamēti illoz veraciter approbavit. Sup̄ quo iuuamē-
to Arist. nō posuit mēte suā & nesciuit hoc. Et letatus ē
Salie. satis & elongauit suū dictū & dilaniavit Arist. sicut
dilaniatur debile ex aialibus ab aiali forti & icepit magni-
facere & nobilitare testiculos quantitatiue: adeo q̄ fecit
eos nobiliores corde cū mēsurā qua eos mēsurauit. Et
propria verba que ipse dixit in propria p̄tula de sp̄mate
sunt hec. Radix & p̄ncipiū vite ē cor. & radix & p̄ncipiū
bone vite sūt testiculi. Sicut ergo bona vita est melior q̄
vita sic testiculi sunt nobiliores & meliores corde. ¶ Vos
ergo viri q̄ estis primi i inspectionē attendite si pōt viuerē
aial bona vita corde cuiuslo sibi. & pōt cū testiculis suis co-
ire: & si fit in illo virtus masculina aliqua opationū vite in
eo minime diminuta. Et si euulsis testiculis & subtrac-
tis aiali vt accidit in castratis aial remanet viuū: testiculi
sunt nobiliores corde. & in sūma in verbis ip̄is rāta ē dimi-
natio q̄ nos eas verba magis diminuerē nō oīz.

¶ Salienus in quinta morborū & accidētū dixit. video ac-
cidentia epilepsie forte facta ex multis reb⁹ b̄uozis flāticis
& cerebri vētriculis inclusis. & ideo aduētus eius ē subito.
& forte ex frigate corporū ip̄a sūt. Nec sunt verba p̄p̄ia
ip̄ius ibi. Et i tertia sciētiarū dixit. Spēs epilepsie: sunt
tres. vna egritudo ip̄az fit ex corpe cerebri: aut ex ore stōi
& tertia ē egritudo q̄ ascendit de mēbro ad mēbrū quousq̄
p̄uenit ad cerebrū. Et de hac tertia specie dixit. Res que
ascēdit ē silis aeri frigidus. & est vel q̄litas diffusa ascēdēs
mēbratim: aut ē qualitas alienius venti venenosi. hec sūt
p̄p̄ia verba eius. & locus dubij ē manifestus: & ē q̄ epile-
psia ē ex mala p̄lone in cerebro conclusa absq̄ mā peni-
tus: q̄ negauerat & dixit q̄ nullo modo potest esse istud.
inspicienda sunt verba ista.

¶ Salienus in aliquib⁹ locis dixit. Viri sunt mulierib⁹ ca-
lidiores & sicciores. & supra B oēs radices medicinalis scie
sunt fundate. Et ad probationē & ostēsiōē huius Salie. se
in secūda de spermate dilatauit. Et dixit Sal. in exposi-
tione sua sup̄ librum Hippocratis de dolorib⁹ mulierū. Ue-
lor augmentū mulierū significat q̄ in corpibus eaz ē ca-
lor dominans cū humiditate iunctus. Et cognoscitur hoc
ex eo quod fit ex corpibus earū mēse quolibet sanguis
menstrui. quia sanguis multitudinē sequitur calor mul-
tus. hec sunt verba p̄p̄ia eius. Et mēbra radicalia mulie-
ris cū sunt frīdiora & humidiora mēbris viri & sanguis in
muliere fit magn⁹ hoc cauillat me. insuper & vene viri sūt
magne & late. p̄terea res prima ē generalis supra mēsu-
rā sexus feminini ad sexū masculinū & nō pōt multitudo
supfluitatū mulieris esse signum multi sanguinis. Vide-
tamen mihi q̄ verba illa inuenit quidā qui fuit antep̄m
Sal. & exposuit ipsam p̄tulam Hippocratis quaz exposuit
Iohannicus: & credidit q̄ sua expositio esset sana. ipse ve-
ro fuit absens a verbis Aristotelis. qui dixit super hoc in
viii. libri animalium & sunt hec. Caliditas que reperitur
in muliere est debilis. & aliqui dicunt contrariū huius p̄-
tantes q̄ sanguis in muliere plus sit q̄ in viro. & hac rōne
credūt q̄ mulier sit maioris caliditatis q̄ vir. & B ex ip̄is
sanguis menstrui cōprehēdunt. sanguis vero ē calid⁹: & in

Handwritten notes:
- *Ep̄dimerio*
- *Ep̄dimerio*
- *Ep̄dimerio*

Particula

quo est de sanguine magis ē calidus magis. et putantes qd
hū accides accidat ex sanguine multo et calore. et putantes qd
sanguis habeat formā vnā quibus sufficit qd sit hume
ctatius et sit coloris sanguinis et nesciūt qd sanguis purus
est bonus humor: et sanguis mēstruus est impurus: et nō est bo
nus humor. hec sunt verba Aristoteli. ibi. et hoc dictū ē sanus
in his et omnibus que dixit.

Salienus in quocūq; loco loquutus ē de lacte siue men
tionē fecit de eo dixit substantias tres ēē in lacte videlicet
aqueam partē caseatā et pinguiorē. et dixit in libro suo de
bonitate chimii. In lacte camellio et asinino aquea hūdi
tas dominant: in lacte pecudū caseata. et in lacte vaccino
ps pinguiora. hec sunt ppria verba eius ibi. Et idē ostēdit
in cibis dicēs. Pars pinguiora. s. butirū ē dominās in lacte
vaccino. et in libro suo de piliis subtili dixit. i. illo lacte domi
nat ps caseata fortiter sicut ē lac vaccinū. hec sunt verba
ppria eius ibi. et locus dubij ē cognitū quē primis verbis
dixit in lacte vaccino butirū ē dominās. et in vltimis vbi
dixit qd casus ē dominās in lacte illo. hoc debet inspicī.

Salienus in decimo medicinae simplicium cū incepit loq
de aquositate lactis. dixit virtus aq huius lactis q remāet
a butirō et caseo ē mūdificatiua et lauatiua. lauāt. n. vētres
et expellit ab eo supfluitates putridas cū bibiūt aut cum sit
ex ea clistere. et opat hoc absq; punctura: imo habet simpli
citer in sedatiōe puncture opus bonū. hec sunt ppria vba
sua ibi. et tertia ciborū de aqua lactis dixit. Nō mireris de
lacte postq; sua ppria aquositas consumit si nō infundit
supra ipsā aqua alia itē q; medici nō fugiebāt hoc ab ope
ratiōibus suis rōe hūiditatis lactis q; fugiebāt rōe acuita
tis siue qua laxat ventres. B ē ppriū eius. et est locus dubij
agnitus q; in verbis primis vetauit acuitates eius: et in toto
cassauit ipsas. et in vltimis verbis dixit in lacte ē acuitas q
laxat ventrem. debet hoc inspicī.

Salienus in prima virtutū nāliū dixit. Qēs virtutes
immutatiue ex pre sunt virtutis naturalis et accidunt ex sub
stantia corporis duarū tunicarū sōi. Duarū tunicarū in
testinorum et duarū matricis secundum ipsorū statum. hec
sunt pprie verba sua. et in eadē pīcula similiter dixit. Vē
fica ē corpus plurimū sensibile. durus duabus tunicis for
tibus cōpositum. hoc est propriū eius ibi. Et in tertia hui
libri dixit. Necessariū fuit qd esset instrumentū etiā si ha
beat tunicam vnā sicut vesica fel et matris et vene nō pul
satiles et qd haberet duo genera villosū similiter ad sui ex
tensionem p longitudinē et latitudinē hec verba ppria
eius sunt. Et locus dubij est qd dixit qd matris et vesica sūt
vnius tunice et hoc sanum est. Et ostēdit in inuamēto mē
brozum et in prima virtutū vnūquodq; habere duas tuni
cas: quod habeo p non vero. Et credo qd istud accidit cul
pa transferentis vel etiā eius qui librum scripsit. Et si ali
quis dicat qd vna tunica est ppria vesice quemadmodū
dixit Salienus. Et tunica superior ē ex pellicula coopēte
membrū quodlibet ē similiter cauillosum. qd quodlibet
duarū tunicarū habet supra se vnā pelliculā. et de eo nō dici
tur qd sit triū tunicarum: debet hoc inspicī.

Salienus in prima morborū et accidentiū blasphemauit
homines q noiant febrē quadā vice egritudine: et alia vice
febrē: apostema sequentē noiant accidens. Et dixit hoc
malū semp est egritudo: et sequunt egritudines alie egritu
dines. sicut apata febres sequunt. Et i prima ad glauconē
dixit hec vba ppria. Febres ex hūorū putredie fluctuantes
cognoscunt ista noie. s. noie febres: et nō sūt ipse accidentia
alia egritudinū sed ipse pprie sunt egritudines. Inspice
quemadmodū febrē cōtrarijs nominibus nominauit.

Salienus i secūda ciborū de cortice citri dixit hec verba
ppria. Cum operatur via medicine est vtilis habenti in
digestionem sicut ei sunt vtilia alia plura habentia quali

tatem calidam et acutam. et in. vii. medicinarum simplicium
dixit hec ppria verba. Cortex citri nō est frigidus imo tē
peratus vel a tēperamento parum remotus. Et locus du
bij est qd primis verbis dixit ipsum esse calidum et acutū. et
verbis vltimis dixit cum esse temperatum.

Salienus in vltima medicinarū vbi locutus ē de melle et
locutus ē de colera cui color ē citrinus et de illa cuius co
lor est rubens. que colera citrina habet species alias duas
pter istas dixit hec verba ppria. Species alias oēs nos
videmus duz purgant a corpe absq; colera porrea nisi qñ
egritudo ē fortis. sed colera rubra colera citrina et colera
porrea sepe exeunt cum vomitu et assellatiōibus sine egrit
tudine. et hoc ē ppriū sanū ex libris antiquorū. et locus du
bij ē hic. qd pepigit in colera porrea que nō exit nisi i egrit
udinibus fortibus. et postea dixit qd porrea exit absq; egrit
tudine. Et si insperemus p dictū eius qd in egritudine for
ti nō inuenit colera porrea nec exit nec apparet erit B ca
uillosum in redditiōe sue cause. et in sūma iste est locus du
bij. In quo debet inspicī.

Salienus in decimasexta inuamēti mēbroz dixit. Non
cōiungitur cuti aliquis singularis nervus spāl sibi veniens
sed cōiungit sibi a mēbris sub ea existētib; minime pīcule
particulaz nervi q ipsi cōiungitur vt ligent cutē cū eis q
sibi subsistūt mēbris et fiat sibi status instrumentū et sentiat
per eum. hec sunt pprie verba eius. Et in vltima sciētia
rum dixit. Medici ignorāt qd ex nervo elongato et diuiso
in cutem manus totā sensus venit ad ipsam: et in ipsa radi
cem habet. et lacertus qui mouet lacertus manus hz radi
cem aliam pter illas. hec sūt pprie verba ei. et locus dubij
est plurimū manifestus. qd i inuamēto mēbroz dixit. Ner
uus cutis est nervus qui diuidit ex lacerto mouente ma
num. vellem scire si hoc est propriū manui inter mēbra
omnia quare nō dixit illud.

Alit Moyses. Ego habeo sanū qd dixit in inuamēto mē
broz. s. extremitatis cutis cessat sensus: et motus eius non
cessat. et cā huius nō ē nervus diuisus in lacertū illius mē
bro opantis motū. s. particule minime nervi eiusdē. sicut
dixit in inuamēto ad cuius particulas minimas et subtiles
diuisas in cutē pestis descendit. Et ideo cessat sensus cutis et
nō cessat virtus eius. qd pestis nō ē ppter neruum veniē
tem ad lacertum. Et hec causa currit supra radices quas
nos vocuit Salienus: et est. cessatio rami nō nocet radici. et
cessatio radices ramū cessare facit.

Salienus in prima morborū et accidentiū dixit. Ex humo
ribus aliqui cōmiscētur adinuicē. et impossibile ē inueniri
aliquē ipsorū quin sit cū alio nisi raro. hec sunt pprie ver
ba sua. Et i secūdo morborū et accidentiū dixit. Quorūlibet
horū humorū aliqui multotiens fluūt in mēbra puri pro
prie et nō mixti et possibile ē q fluunt mixti. Ita sunt pprie
verba eius ibi. et locus dubij ē notus. qd in prima dicit hū
rum aliquis purus et proprius raro inuenitur. et in secūda
dixit. Multotiens inuenitur purus infusione sui. et possibi
le est qd fluit mixtus. et illud quod semp inuenimus ē sicut
dixit in prima. Debet hoc inspicī.

Salienus in particula de colera nigra dixit. Multoties
egrediunt cū vomitu vel egestionē chimii nigri quo egres
so qñq; significat bonū. sed colera nigra cū egredit cum
vomitu vel egestionē significat periculum. hec sunt ppria
verba eius ibi. et ostēdit dictū suū demōstratiōe plurimā: qd
apparitiō huius humoris ē signū perniciosū. Et medici
insipientes credūt qd exitus huius humoris mali sit inua
tiua res: et nō ē ita. Et expositiōe sua supra quarta affozismi
dixit. Colera nigra et glibet humor niger malus. multoties
significat bonū maxime cū appet nā supfluitates egritu
dinis expellere. hec sunt ppria verba eius: et locus dubij
ē cognitū: quoniam pepigit verbis vltimis qd appetit colere

nigre expulsi p nām quādo supfluitates egritudis expel-
lunt significat laudabilitatē. Et primis verbis dedit sen-
tentiā generalē q colera nigra cū exit significat destructio-
nē: et videt mibi q illud quod dixit in libro suo de colera
nigra est sanū. Et quod dixit in expositione afforismoz. sa-
nū est in humoribus nigris omnibus et nō in colera nigra
Hoc inspiciendum est plurimum.

¶ Salienus in secūdo psonū dixit. Humoribz uenietioz
et laudabilior naturaliter ē sanguis: et colera nigra est sicut
amurca et sicut fex sanguis: et ideo redit frigidior et grossior
sanguis. et colera citrina ē satis calidior et siccior sanguis. et
flegma ē frigidius et humidius omnibus q sunt i corpore
aīalis. et cā agnitiois huius ē sensus tactus. hec sunt pprie
verba sua. Et in secūda morboz et accidētū dixit. Res q
fluit sine dubio demōstrat caliditatē et humiditatē penit
excepto q oz ēē humida potentialiter. Et medici antiq et
philosophi fecerūt mentionē de virtute humiditatis: q
rū virtus ē huius status: et pbaūm cās huius virtutis in li-
bro in quo nominauimus causas medicinarum. et in alijs
libris et q necessaria sunt in libro suo in quo sumus noiaui-
mus ibi. Et sunt q colere citrine virtus ē cala et sicca et co-
lera nigra frigida et sicca. et colera sanguinea calida et humi-
da. et flegmatica frigida et humida. Hec sunt pprie verba
eius et q necēssaria sunt in libro suo in secūda psonum dicit
colera citrina ē calida et sicca effectiue. et in morbis et acci-
dentibus dicit q calida est et sicca potentialit. Et simile de
ceteris humoribus quattuor cognoscitur sicut de colera
citrina. Debet hoc inspicī.

¶ Salienus in expositōe pculē Jpocratis de humana nā
dixit hec verba propria. Ego ostēdi in libro cōplexionū q
ver ē tempātū. et hypocras dicit hic q ē calidū et humidū.
et res ē sicut Jpocras dicit. Et Salie. in expositione prime
pticulē Jpocratis de vētis terris et ago dicit q ver est cali-
dū et humidū et hoc ē sanū. et est tēpatū cōiunctione sui ad
corpus humanū. At Moyses vtrūq dicit qd supius di-
xit est sanum. sed vltimū confirmat.

¶ Salie. in. vii. ingeny vbi inceptit loq de statu viri cui nōz
medici desiccant et reducerūt ipm virum ad pristū dixit
Medici vidētēs q stomachus illius nullo tēpore digere
bat dabāt ei bibere sicū sumac et apponebāt stō suo exte-
rius medicinas oēs quas antea noiaui et reducerūt ipz ad
statū illius cui totalis humiditas corpis ē amissa itantūz
q sicut mortuus redyt. Ego vero cū iēpi curare ipz dedi
ei ponnē vias omnia humida. hec sunt pprie verba sua
Et cū inceptit dicere cōsiliū huius viri dixit. Nos curam
virum hunc quē medici desiccant q via caloris et frigo-
ris liber erat et nullum horum duorum eius corpori domi-
nabatur totaliter nec stomacho suo: et siccitatem et subtili-
tatē multā in corpe ipse habebat. Hec sunt ppe verba sua
ibi. et locus duby ē valde manifestus. q primis verbis di-
xit q erat desiccatus multū et redactus vt mortuū. et in vlti-
mis dicit q ē tēperatus inter caliditatē et frigiditatē. imo
corp⁹ eius ē oīo fridū. qz i eo caloris nālis mā ē amissa. Et
in eadē pticulā de isto viro dixit. Impossibile est q rema-
neat siccitas in statu suo vno et calor et frigus abscoī sint.
et q ipsoz actio minime ēē possit. qz mēbra cū nō nutriūt
cito in frigidant. hec sunt ppria dicta eius ibi. et hoc sanū ē
et post verba ista q dixit de viro isto videlicet q erat a cali-
ditate et frigiditate liber adiungit verbis ipsis dicta ista.
Nos curam siccitatem in isto tantūmodo dominātē ex cali-
ditate sola diu duratē excepto q ipaz siccitatem frigoris
quātitas nullaten⁹ ē secuta moratura cū illa. Et B vltimū
verboz suoz ibi ē qd dubiū plimū augmētāuit. Quō pōt
ēē vt iste q est desiccatus et redactus vt mortuus frigidita-
tes nō habeat manifestā: et vt siccitatis ipi⁹ frigiditas peni-
tus nō sequat: et q redyt in cinerē sit viuus. Insup ex dicto

suo mirabilis isto isurgit. qz ipse redactus in siccitatē plu-
rimā ex amissione cibi nō nutritur: et membra cum nō nu-
triantur breui tempore in frigidatū. et in sūma ista verba
galienī vltima sunt sana.

¶ Salienus in pticulā pma de pulsib⁹ dixit. Pestis magna
facit pulsus inequalē imparē. hec sunt verba ppria eius.
Et in. xiii. parte magne de pulsib⁹ dixit. Pulsus inequalis
impar significat q cā iequalitatis eius ē egritudis icerta
mutatio. v. l. n. egritudo mutat ad mēbz ignobile et paties
liberat vel mutat ad mēbz nobile et moriē eger. Pulsus
igitur inequalis impar nō significat aliqd certū nūc. Hoc
ē ppriū verboz suoz. et locus duby ē manifestus. qz in pri-
mis verbis indicauit q pulsus inequalis impar significat
magnā pestē: et i verbis vltimis dicit neq significat bonū
neq significat malū et hoc dictū solū. Pulsus inequalis
impar significat q pestis nūc inuēta magna nescit ad quēz
dictoz statū reducat. Debet hoc inspicī.

¶ Salienus in pticulā de tēporib⁹ egritudinūz vbi inceptit
ostendere q oīs egritudo a qua qd valet qd tūoz bz tpa
s. pncipiū augmētū statū et declinationē. et q aliquaz egi-
tudinū nā ē pncipiū ppter sui puitatē sicut credit: tñ sū
dubio pncipiū habent quod est breuissimū. Dixit inue-
nimus egritudinē valde fortem vt est apoplexia cuius p-
ncipium et augmentum est in minimo tēporis. et sū est epi-
leptia. hec sunt ppria eius verba et nulla dubitatio est i eis
Et in prima de crisi vbi inceptit ostendere q nature egi-
tudinū significant longitudinē vel breuitatē tēporū egi-
tudinū dixit secundūz hūc statū oz te significare in oibus
egritudinibus tempora ipsaz. quia febris adurens aposte-
ma lateris: et apostema pulmonis pncipiū eaz ē breue. Et
epileptia: dolor mulieris: dolor iuncturaz: et dolor renūz
ipsaz pncipiū ē longū. hec sunt eius ppria verba ibi: et lo-
cus duby ē. qz in vltimis verbis dicit epileptiā habere lō-
gum pncipiū si voluerit vt p hoc dictū intelligat pncipiū
accessionis epileptie breuius tēpus illo scibile nequaquāz
ēē pōt: sicut ipse dixit in libro predicto de tēporib⁹ egritu-
dinū. Et si voluerit vt pncipiū illud intelligat cā q gene-
rat epileptiā hoc dictū nullo mō ē sanū in statu temporū
egritudinū. Ego vero dico q in epileptia de qua fit mētio
in crisi scriptoz qui libzū scripsit in radice peccauit.

¶ Salie. in quarta medicinaz simplicū dixit. Medicine
solubiles ferro et lapidi igne candēt et similib⁹ sibi: sūt ille
medicē q recipiūt illud quod attrahit ex corruptione quā
expellit calor existēs i cōpescit ē terra frācigena vitreo-
lum viride: et vitreolū rubēū: et argentū viuū: et oēs hī me-
dicine sunt grossēcū virtute calida que stōm comburūt et
quod est circa ventrē. hoc ē ppriū eius ibi. Et dixit in. ix.
ipsius pticulē cū locutus est de argento viuū: nescio p dis-
cussiones quas feci bis et pbatōnē. Si accidit cūz bibiē
nescio qd opatur dū apponit exterius supra corpus. hoc ē
ppriū eius in argento viuū velle scire rōnē q iustificat ar-
gentum viuū in quarto gradu. qz occidit cū adustioe si-
cut species vitreoli et bis similia.

¶ Salie. dixit in. xi. ingeny hec verba ppria. Melius qd di-
xi ē vt flōmē venanō in febrib⁹ acutis tantū: s3 in oibus
febris accidentib⁹ ex putredine humorum.

¶ At Moyses. dubitat qd in opatiōe sua facere moratio-
nē in oib⁹ febrib⁹ putridis. qz Sal. inhibuit in particula de
flōmia et alibi minutiōez in febre flātica pura in q humo-
res sunt crudi et idigesti. et alr inhibuit minutionē in febre
quartana purā si accidat ex dominio sanguinis. Et sicut
mibi videt dissolutio hui⁹ duby ē. qz intellexit p dēz suū in
oib⁹ febrib⁹ putridis. i. in qualibet febre putrida: cuius nō
humor singularis s3 multiplex ē eruptus et redit res: et i q
libet febre ex putredie sanguinis accidente: quia cūz fleg-
ma vel melancolia putrefit cū sanguis vitilis ē flōbotōia.

Vitreoli
et vitreoli

Argentū viuū
et argentū viuū
et argentū viuū

Solue

Particula

Et cū putrefit flegma vel melācolia tantū flobotomia est prohibenda. Quare oportuit eum dicere hoc propriū. et in omnibus febribus accidentibus ex quibilibet humoribus putridis.

Galenus in sexto medicinarum simplicium vbi loquitur de origine vrtice et de inuamētis seminis huius herbe dixit. Et habet cū hoc virtutem inflatūā ratione cuius redacta sunt prouocatiue appetitus coitus: maxime cū bibitur semē huius herbe cū sapa bec sunt ppria verba eius. Et cū incipit loqui de virtutibus herbe huius dixit. Inflatio quā diximus eam generare oritur ex adextris cū stomacho cū digerit. bec sunt ppria verba eius. et ideo nō effectiue sed potētiāliter inflatiua. **A**it Moyses. Nō video penitētium hoc aut qd intelligi aliter p dictū ipm. Et cauillatio bec sicut mibi videt ē ad illū q libru trāstulit reducenda. Locus duby ē qz ex dicto suo fecit vrticā inflatiua potētiāliter et nō actualiter. et verba bec et oia alia aliter nō sūt et ideo nulla medicīa pot actualiter dici inflatiua. Et Gal. probauit alibi oē quod medicina dici nō nominatur medicina nisi a calido vel frigido potētiā: et nō a calido vel frigido actu. et calor nostri corpis potētiāliter exit et manifestatur per actū. Debet hoc inspicī.

Galenus in expositione supra particulā pthimici pbauit qz epar solū cibū in sanguinē mutat et nō corpora a sanguine circūdata. et dixit qz mēbroz nostri corporis quodlibet cibaf sanguine quez cibum conuertit in similitudinē corporis sui etiam si nullo tēpore inueniatur in eo sanguis vt est os cartillago neruus ligamētum chorda et pellicula et membra ipsa conuertunt sanguinē in sui naturam quālibet potest esse vt corpus nerui quod est albū et ex speciebus pellicule generet sanguinē et nō cibetur donec cibū in naturam suam mutat et dixerat. Sufficit qz epar solus est quod cibum in sanguinez mutat. Et verba sua ppria sana sunt vsqz nunc. et cum in particula illa dictum suum exquī sui non inuenitur complementum dictorum verborum in suo originali.

Galenus in tertio sciētiaz vbi loquit de dolore emigraneo dixit. Cum generatio eius est ex ventositate sentit paties dolorē extensiuū: et cū ex multitudine humorū: sentit cum ipso grauedinē: et dixit in particula de flobia verba ista ppria. Signū ppriū spēi repletionis: que est quo ad virtutē ē grauedor: alterius spēi repletionis q ē quo ad vasa ē extensio. Et hic locus duby: qz dixit in pmiis verbis sensus grauedis cū dolore emigraneo significat humorū multitudinē. et in verbis vltimis dixit. extensio significat repletionē quo ad vasa: et bec repletio accidit ex multitudine humorū sine dubio. Et illud qd videt mibi in hoc ē qz significatio: quā dixit in libro suo de flobia supra duas spēs repletionis: ē cū sentit alig grauedinē vel extēsiōē absqz dolore: qz aut i mēbro vno aut in toto corpore. Et in quo mēbro sentit dolor fortis sicut ē emigran. tūc ē doloris sensus cū grauedie: et significat multitudinē humorū nō malitiā iporū tātū sed et cās malitie eorūde: et hoc ē qd nocet mēbro adeo qz mutat illud et nō multū. Et si alig dixerit qz hoc ē ppriū capiti qd pbaf ex dictis Gal. in secunda mīrmir q verba ppria sūt ista. Ex multitudine hūoz accidit grauedo in capite nō sōda nisi accidat ex eis opilatio. et ē valde molesta huius rōnis assignatio. Quia ex dominio multitudinis humorū tantū: que repletio ē quo ad vasa accidit grauedo capiti et cuilibet mēbro: et toti corpori extēsiō et si grauedo tantum. Debet hoc inspicī.

Galenus in v. ingeny cū incepit ostendere sicut auraf q ex puit sanguinē a pulmōe dixit. Precipim⁹ vt eger nō inspīret forti inspiratiōe: sed vtaf sessione et ocio cōtinue: et fiat sibi flobotomia ex vena genu: bec sūt ppria verba sua: Et

dixit in expositiōe sua in prima humorū verba ista ppria. Nō oī illuz a cuius meri sanguis exit: vel pulmōe. vel pectore. vel canna pulmōis: clamare: vel inspirare: et expirare fortiter. Motus vero manū nō ē ei nociuus. Utilior tñ ē ei motus pedū motu tēperato: ex quo nō accidat restrictio spiritui: et locus duby ē manifestus: qz in pmiis verbis precipit vt eger sedeat: et in ocio pūno pstat et in verbis sequētib⁹ precipit vt moueatur eger motu temperato.

Galenus in secunda medicinarū vbi loquit de psilio dixit. semē in hoc terre nascēte ē melius: est frigidū in secundo gradu et mediū iter humiditatē et siccitatē et tēperatū: bec sunt ppria verba sua ibi. Et in q. ad glauconē vbi loquit de formica comestua dixit ppe ista vba. Cū tibi opari hac egritudine lactucas. virgāz pastozis. lenticulas aque nenufar. psiliū. portulacā. sempuuiam. et his similia q sūt frigida et humida. Et locus duby ē qz dixit in vltimis verbis psilium ē frigidū et humidū: et numerauit ipsū cū lactucis. portulacis lenticulis aque nenufaris quoz statum omniū dixit esse frigidum et humidum: et in primis verbis dixit ipsum esse temperatum inter humiditatem et siccitatem. Debet hoc inspicī.

Galenus in xij. ingeny vbi loquitur de curationibus apostematū splenis et epatis mēsurauit medicinas mēbroz ipsorū verbis propriis: et sunt bec: Duo membra indigent medicinis similibus sibi adinuicem in specie: quaru vna pmutat fortiter et alia pmutat debiliter. Splen vero eger fortioribus medicinis quantitate superfluitatis grossi: nutritur supra cibū epatis: bec sunt pprie verba sua ibi. Et dixit in quarto inuamentorum. Lognosce a me sumas ciborum quos dicam tibi horum trium mēbrozū et ē. Epar cibaf sanguine rubeo grosso: Splen sanguine nigro subtili: et pulmo sanguine digesto plurimūz claro et subtili pūmo nature spiritus. Ista sūt pprie verba sua: et locus duby est: quia in ingenio curationis dixit. Libus splenis ē grossior cibo epatis: et in inuamento mēbrozū dixit. Libus splenis est subtilior cibo epatis. Et illud quod nobis probauit in inuamento mēbrozū est sanum: Mensurauit enim ibi inter cibum subtilem epatis splenis et pulmonis: dicēs. Libus epatis est grossius rōne substantie sue. Et cibus pulmonis est subtilis: et cibus splenis medius est inter vtrūqz subtilior isto cibo epatis: et grossior pulmonis cibo. Et postmodum mensurauit colorem sanguinis q cibū est horum trium mēbrozū: dicēs.

Sanguis quo cibaf pulmo ē rubens clarus. et sanguis q cibaf splē ē niger. et sanguis quo cibaf epar ē medius inter vtrūqz: min⁹ rube⁹ sanguis pulmōis: et min⁹ niger sanguine splenis. et vt mibi videt galie. h totū discussit vt obliuioni minime tradere. In ingenio at cibū largo mō accepit sic accipit a populo. et sicut ipse dixit q panis et sicla sunt cibi. et nō est dubiū q illud qd primo splen sibi attrahit mutat et eo cibaf: et illud quo cibaf ē grossius illo qd ad se attrahit corpus epatis: et quo cibaf. et bec ē intētiō galieni in ingeny. Debet hoc inspicī.

Galenus dixit in secunda megapulsus verba bec ppria. Ligua grecorū ē dulcior: suauior: docibilior: apertior: et apertior generi humano q lingue alie oēs. Cognitis. n. liguis alig gentiū cognosces veraciter q ipsaf: aliqua ē silis clamozi porcorū: aliqua vocib⁹ ranarū: et aliqua vocib⁹ graculorū q turpes inueniunt cū proferunt motu lingue labiorū et toti oris: aliqui. n. ex ipsis cū loquuntur emittunt voces multoties ab intrinsecis a corpore gutturis: sicut ē vox stercentiū: et alig torquet os et sibilant: alig mugiūt et clamāt cū tota voce: et alig nō emittunt vocē oīo: et aliqui apertunt os apertione forti cum emissionē lingue exterius: et aliqui nequaquā apertunt os apertōe forti: quoque lingua ad morū tarda videtur ac si esset grauata et ligata.

Cait moyses. Sunt verba hec Salieni de lingua grecorū quā appropinquauit humano generi p̄e linguis alijs oibz. Raf. et alij dubitarūt et conati sunt ostēdere q̄ oēs lingue sūt pacificę: et q̄libet ipsaz ignorāti eā et nō cito in ea ē grauis et feruilla. et ad hoc itēderūt oēs q̄ vīsi sūt obuiare verbis predictis. Et sicut mibi videt sanū ē quod dixit de lingua grecorū: quoniam prolatio elemētōrum et motus instro- rū verborū sequit naturā climātū habitatorūz formam et quātitatē mēbroz inhabitantium ea tam interius q̄ exte- rius. Et Ebunafar alfaraby dixit hoc dictū in libro elemē- torūz. Sicut homines clymatis medij cōpletiores sūt fen- su forma et figura p̄e alijs omnibus hominibus. s. meliori forma et figura. Ad illorū compositionem mēbroz et tempe- ratori cōplexione q̄ homines aliorū climatum in vlti- mis positōz. vt eoz qui sunt in vltimo septētrionis et me- ridiei. ita prolatio elemētōz ab hominibz dicti clymatis medij et motus instrumentorūz verborūz dū loquū- tur sunt temperatiores et lingue humane proximiores q̄ prolatio elemētōz et motus instrumentorūz verborūz hominū positōrum in clymatum vltimo a medio elonga- torum. et motus instrumentorūz quam nominauit Salienus intellexit ipse nō solum grecorū linguaz sed ipsam et sibi similem: quemadmodum sunt lingua greca: lingua arabi- ca: hebreā: chaldeā: et persica: que lingue sunt hominū cly- matum complexionem temperatam habentū. Et quicūq̄ nouit linguam arabicam et hebreāz cognoscit q̄ vtraq̄ est vna sine dubio. et lingua chaldeā est p̄ima ipsi proxi- mitate qua sunt proximi: et greca est proxima chaldeę sed aliquātulo differūt. s. tribus elemētis vel q̄tūor: et lingua persica est remota ab eis: et prolatio sūt elemētōz multa remotōe. et nō faciat te errare loquela hominū in climate medio bodie cū loquela turpi valde loquentiū. q̄ mutati sūt ad ea loca a locis vltimis. et sicut iuenerit alijs hebre- us vel arabs in septētrione aut meridie et loqueret ibi cū lingua sua qua nutritus fuit in terra sua.

Cait moyses scitur ex dictis philosophorūz q̄ aīe accidit sanitas et egritudo: sic corp̄e egritudo aīe et sanitas de q̄- bus agitur habet fieri ex credentiā et moribus sine dubio q̄ p̄prie sunt hominū. Dico igit in sanas credentias et mores p̄uocō plurima mutatiōe speciez suarū egritudines hu- manas: ex sūma quāz egritudinū ē egritudo quedaz cōis a qua nullus eripit. nisi aliquibus temporibus longis: que egritudo variatur in hominibus augmento et diminutiōe sicut variantur omnes egritudines corporales et aīales. Et hec egritudo de qua in presenti loquor est q̄ quilibet hō credit animam suam esse doctaz plusq̄ sit et vult et deside- rat omnia que credit cōplere absq̄ studio et labore. Et iue- nio hanc egritudinē cōmunē apprehendisse aliquos ex vi- gilantibus et scientibus aliquā scientiā p̄biscā: vel aliquā artem mechanicā. aut scientiāz ex scientiis posituius: ē q̄b? aliquis loquit ex scientiā quā nouit. et ex scientiis alijs de q̄bus nihil scit aut p̄p̄ expertus ē in eis. et dicit verba sua supra illas scientias sicut supra scientiā quā nouit et maxie si supuenerit sibi aliqua felicitas ex felicitatibus reputa- tis. Un factus ē oīs dux. aut alius magnus. Verba dixe- rit: et audita fuerit: et nullus sp̄ugnauerit sibi: et quātūcūq̄ augeat hec felicitas et fortificat. Intātū augetur egritudo ipsa quoniam p̄ueniat ad lacertos: et redit et icedit ip̄e cū tpe et rōe sui status predicti: q̄b sibi placet dicere dicit: et ad q̄- stiones obiectas sibi rāder cū rebz quas vult: et nō vult p̄fi- teri q̄ sunt res quas ignorat: et iā egritudo hec domiata ē in aliquibz: q̄ nō p̄tēti statu h̄s icipiunt dicere et p̄bare q̄ sci- entie quas ignorāt sūt inutiles: nec aliquid discere eas ē ne- cessē: et nō ē sciētia qua vti debeat aliquis toto tpe suo: nisi scientiā quā ipsi sciunt: et nō alia: siue p̄biscā siue posituiua sit. Et plures p̄p̄lauērūt p̄traria supra scientias quas igno-

rant. Et in sūma egritudo h̄s accidēs amplū satis: et euz ra- tionabilr īspiciis in dictis h̄s apparebit tibi quātitas egrit- tudinis sue: et si p̄rimus ē casui vel salutē. Et Salieno me- dico applicuit aliqd egritudinis huius: sicut applicuit homi- nibz ignaris scientie sue: q̄ quidez sciūt in medicia sarię: et magis q̄ alijs ali? de q̄b? famā audiunt aut oca vidim? et licet in inuentionē magnā in anotomia: et de operatiōibz mēbroz: iuuamēto et creatione eoz: illud apparuit sibi q̄b nō alij: et de statu pulsus p̄bauit remq̄ p̄bata nō fuit tpe Arist. absq̄ dubio: et in medicina cui totaīr appositū men- tem suam sanius dixit q̄ Arist. in libris suis. Et hoc nō est dubiū scientibus veritates: et sicut sciūt sciētiam medicie: credidit scire alias scientias p̄biscas omnes in quibus paruos fuit: et inuitauit se ad dicēdū in Logica p̄biscā et Metaphisica quedaz dicta hominibus huius temporis impugnantia Aristotelem: sicut etiam illud satis plene ap- paret in libris quos p̄p̄lauit de motus tempore possibilis et motore p̄mo: et de opinione ypoctatis et platonis: et de sp̄- mate: et in libro de p̄batione: cuius sciaz plurimū p̄meda- uit: et sine ea in medicina nullū credidit ēē perfectū: in quo libro modos posibles et cōtingētes valde viles et necessa- rios medicie: et fere sciētys omnibz ad p̄bationē dimiuit: et cassauit: asserens eos ēē inutiles et nō necessarios ad p̄ba- tionē et modos manifestos: et sunt q̄ luceniunt ad p̄batiōes nō necessarios tantū retinuit cogitans ipsos ad p̄batiōes: necessarios ēē: et dixit q̄ exercitatio Arist. et alioz euz mo- dis possibilibz et p̄tingentibz fuit amissio tēporis: hoc totūz euigilauit ebunafar alfaraby: et vidi supra hoc q̄ p̄p̄ius ē ebunafar dicētis in expositiōe modi magni cū cepit expo- nere planiciē quā explanauit o modis possibilibz: nō ē res sic credit Sal. medic? q̄ dixit in libro suo quē noiauit libzū p̄batiōis. In spectro ad possibile et modos posibles cāros p̄ illud ē supflua: et cōuenientiōr īspectio hoibz ē ad modos posibles et maxime in medicia: et Sal. dicit oīz medicum studere tēpore longo supra libzū suū intitulatū de p̄batio- ne credēs q̄ cōpilatio dicti libzū sit satis vtilis medico cir- ca particulas tractādas artis sue. Et modi q̄bus operatur medicus in scia egritudinū et cāz vniuersaliūz ipsaz sunt illigb? oīz medicū curare: et sūt modi posibles: et nulla for- marū modoz alioz ē necessaria: nisi raro: et sūt fere proxi- me extra artē medicie. Et ideo nō oportuit ipm loqui in predicto libro: nisi de formis modoz possibilibz tantum: quas cassauit in eodē libro: et nō de formis inuētorūz: quas retinuit ad p̄bationē: q̄ forme que inueniunt nō sunt ad probandū parare: quoniam p̄bationes nō sunt ex h̄s mate- riis: sed sunt ex formis possibilibus tantum. Expleta sunt verba ebunafar: et ideo vbi Arist. cepit p̄bare modos con- tingētes posibles et manifestos: dixit ebunafar in expositi- tione verborū illoz verba hec p̄p̄ia. Duius porta ē magni iuuamēti satis magisq̄ possibile puz: quoniam oēs artes me- canice operant cū porta hac: et maxime circa p̄tracationē singularium futurorū: si sint vel nō sint in medicinali arte: laboratoria: marina: cōsilijs ciuitatū: eloquentys et siliibz illis: q̄b? necesse ē vt sint scia et libri p̄ueniētes his: et totū hoc spectat ad modos. Expleta sūt vba ebunafar. Logita itaq̄ et admirare in verbis Sal. sic nixus ē laudare logicā in omnibus libris suis: et ostendit cām pestis medicorū tpe suo fuisse puitatem et diminutionem eoz in sciētia lo- gice: et cām sapientie sue fuisse suū exercitiū in logica: q̄b? medicus ad sciendū logicam necessario inuitatur. Ac ipse Sal. cōpilato libro de p̄batione retinuit oīo formas gene- raliter et specialiter modoz possibilium et cōtingentium vniū tantū arti medicie: imo vilipēdit eū qui operat hoc plu- rimū. Et dicit q̄ hoc nō ē necessariū penitus. et nullus di- bitat q̄ Sal. legerit libros Arist. in logica: et q̄ sciuerit lo- gicā plusq̄ alijs q̄ minor fuit eo i sciētia. sed rōe egritudi-

Egritudo mē huius

Libro galeni de phisicis sicut dicitur in libro de p̄batione

Egritudo mē huius

logica eius

inuenta post nullitatez & sigillata sit sic sigillata ē: possibile ē
ipsi inuētoz suo ipsam mām pdere & mutare sū naturā oī-
um q̄ ex ipsa pposita sunt: & facere eis nām instabile subī-
to sicut eam subito adinuenit. Et iō mox credit oēs natu-
ras generatiōis & corruptiōis & mutationē eaz a statu suo
esse ex porta possibili: & credit numerari deū cum poten-
tia supra oīa que fecit. Et ad eū spectat voluntas. q̄ si vo-
luerit dimittere mundi statū vt est in perpetuū hoc face-
re potest. & si voluerit destruere totū & remanere solus q̄
exaltet: possibile esset sibi eo potēte supra oīa ista. Et si vo-
luerit mundū elemēta & singularia oīa dimittere in natu-
ra sua: aut mutare generationē aliquā singulariū suorum
absq; cursu naturali erit possibile sibi: & oīa miracula sunt
vt b̄s: & depēdēt a porta nouitatis mūdi. Et dico miraculū
ē illud: cuius gētiatio est 3 nāz & p̄suetudinē. cui spēs sunt: que
vna ē p̄ gradus spāles & statū spāles sp̄ sine statib; p̄fectio: &
alia est per diuersificationem rei subito in rem alia: sicut
versio virge in serpentē terre in pediculos: aque in sangui-
nem: aeris in ignem: & manus benedicte in manum lepro-
sam: que omnia facta sunt subito. & forte nā bulus que ac-
cidit aliquo tpe non inuenitur in hac inuentione quēta: sic
manina que cum dura erat molebat: & fiebat inde panis
cum calefacta erat a sole: dissoluebat & fluebat. & oīa que
inueniunt i bibliotheca similia māne virtutibus sunt ex
porta possibili inuenta possibilia origine mundi. Et ex p̄-
lio dicētis mūdū eē veterē oīaq; credunt a nobis possibi-
lia. & dicit q̄ mūdus cū singularib; suis a deo creat⁹ est vt
est: & statit statu suo cū deo fm inuentionē sui put deus vo-
luit: sicut egrorās cū egritudine q̄ nō recedit ab egrorante.
& vt dices cu ascensu solis: & ymbra cū p̄ntia surgentis & si-
milis illis. Et dicit dñs p̄sily huius q̄ motus est sine gene-
rationē & corruptiōe. & iō celū dicit vt & mām primā ex q̄
creatio fit esse sine generationē & corruptiōe & impmutabi-
le. Dicit et q̄ oīa mutantia nām hanc re: generabilia &
corruptibilia cuiuscūq; spēs sunt impossibilia. & iō q̄ fit su-
bito est impossibile sibi: q̄ nō inuenitur i natura vt aliquid
subito fiat: nec futurū aliquid in natura huius materie in-
uenit: nec permutat⁹ status eius ad statū alios. & hoc pba-
tum est: & q̄ intelligit ea que spectāt ad p̄siliū hoc. & nō cre-
dit q̄ de⁹ beat voluntatē nouā: & electionē in inuētis possi-
bilibus a quib; dependet potentia sua: vt possit nobis da-
re aliquotiens pluuiam: aut eam aliquotiens retinere fm
velle suū. Sed dicit q̄ descensus pluuię in hac natura ge-
ta sequit⁹ preparationē fumositatū aque & aeris q̄ operat⁹
inuentionē & retentiōē sui: que oīa sequunt⁹ p̄parationē ma-
terie i qua potētia deus b̄s. & sic difficilia in mā ipse de fa-
cili facere nō potest. & que p̄hibent eoz inuentionē nō pōt
facere inueniri i materia nō existente creata. & sic eius ē in-
uentio conueniens sibi i p̄petuū & in seculū seculi. Iā ma-
nifesta est tibi rō consily credentis mūdū esse veterem &
ratio eius qui credit mūdū nouū. Sed hic Galien⁹ extra
artes medicine nesciens veritatem insipiens & verbosus
dicit & clamat multotiens: & dubius est i hoc statu nouita-
tis mundi: & isciū vtrum sit vetus vel nouus: vtrā senti-
rem qualiter fuit dubius i radice hac ponēs totā inuētiō-
nem sui in eloquio suo supra palpebrarum pilos & superci-
liorum radice vetustatis mundi: & nescit si est ver⁹ vel nō
quis dicens q̄ oīa que sunt difficilia in mā sunt impossibi-
lia deo cuz potētia minime numerato. & si vellet deus bec
oīa millesies milies. Et dixit q̄ nō est voluntas sufficiēs ni-
si que cōuenit materie: & q̄ deus ē p̄ncipiū creatiōis: & oīs
creaturaz: sicut ait Moys. & dñs p̄ncipij. i. cause material:
ex qua creatio fit. hoc dictū ē Gal. igit credit vetustatem
materie cum senectute dei: & ipsa sunt principia creatiōis
oīum que creauit. & hoc dictū spectat ad vetustatē mūdi
q̄ credit Gal. & res b̄s dubia est i eo. Et oportebat ipz ou-

bitare si creatio equi ex cinere subito esset possibilis sicut
Moyses credit: aut impossibilis sicut dicit ille q̄ p̄firma-
uit sniam vetustatis mundi: & q̄ dubitauit i radice & tulit
sententiā i ramo: est signū manifestū supra insipientiā su-
am conuenientiā status rami ad radicē: & taliter est dictum
suum q̄ sunt ex rebus res p̄prie impossibiles apud deum:
& dictum hoc est de vetustate materie.

Et mirabile ē dictū suū q̄ deus sciuit q̄ piloz sup̄cilioz
nō elōgatio erat res apta pilis ipsis: & ex dicto suo ē q̄ de⁹
vult vt sit res possibilis: & ex possibili nō eligit nisi meli⁹.
Vtrā sentire bul⁹ scientiā voluntatē & electionez: q̄s ipse
asserit esse i deo: & fecit i inuēto res possibles apud deum:
& super bec duo fundamēta edificauit dictū suū hoc: & de-
dit sniam i ipso ex p̄silio vetustatis & nouitatis mūdi cōsi-
lio. Et iā p̄bauit tibi q̄ rōne p̄sily eius qui credit vetustatē
mundi nō remanet deo voluntas: nec electio nec cōplet in-
inuentis possibile futurū vt eligat vel remoueat. Iā spectat
dictū suū verbis b̄s ad p̄siliū nouitatis mūdi: & essentiam
māe noue. Et attēde sicut miscuit verbis suis res spectan-
tes ad p̄siliū nouitatis mūdi cū reb; spectatib; ad consi-
lium vetustatis mundi. & putauit oīa bec esse credentiam
vnā: & p̄siliū vnū: & si mūdus ē ver⁹ aut nou⁹: sibi ē dubiū.
Et oīa q̄ dixit i verbis b̄s cauillata aperta sunt ei. & est cre-
dentia spālis: & tulit sniam i ipso: & hoc est signū supra insi-
pientiā suam in radicibus & ramis verborum suorum: su-
pra negligentia inspectionis eius quod dixit: & bec fuit vo-
luntas mea tantū in istis afforismis: & nō alia: nec inuitam
me repugnare ei qui credit vetustatē mundi vel dubitat
supra ipm: aut isamare eū. Sed stimulauit me ad volūta-
tem hanc numerus verborū p̄plentiū regem.

Ait Moys. iam dixi i primo afforismo egritudines hūa-
nas. In hoc tū afforismo volūtatis mee est ostendere tibi
bonam ostēsiōē i inspectiōe & credentia tua: & est q̄ actū
q̄ dicit se vidisse sensibilibiter illud q̄ asserit ad p̄firmatio-
nem cōsily sui sperans se illud viderum: & si ipse beat bō
perfecte legalitatis: veritatis: firme loquutionis: & bonoz
morum: attēde ea que tibi dicit: & si vult vt credas opinio-
nem & credentiā quā credit pone dubitationē i reb; quas
dixit tibi se vidisse: & nō turbes mentē tuam cum nouis q̄
dicit: sed ispicce i ipsa opinione & credentia: sicut ispiciedus
est absq; inclinationē tui ad ea q̄ dicit se vidisse oculis p̄pri-
is: siue referēs sit singularis p̄sona: siue populus ex gētib;
dicti consily: q̄ voluntas ducit hominē ad operandū ma-
lum: & maxime tpe ripe: & hoc probemū proposui vt euigi-
les in dictis Galieni huiusmodi sapientis & principis: cui⁹
consilium in membris principalibus sciui q̄ sūt tria. i. cor:
cerebrum: & epar: que tria sunt inceptiua: & aliquid ex eis
virtutem aliquā nō recipit a membro alio aliquatenus. &
credētia Aristo. & sequentiū ipm est sicut sciuit q̄ mēbz
principale tantū est cor: & cor mittit virtutē vnicuiq; mē-
broz corpis cū q̄ virtute operat⁹ membrū opationē suam
speciales. & iō cor fm Aristo. mittit virtutē cerebro: & cum
virtute ipsa operatur cerebrū opationē suā speciale. dā-
do membris omnibus sensum & motus. & operādo ad huc
imaginationē rōnem & memoriā: que opatiōes inueniunt
tur in cerebro cū dicta virtute quā a corde recipit. Et sicut
membz quodlibet corporis operat⁹ opationē suā spālē cū
dicta virtute quā recipit a corde. Et opio bec Aris. ē sana
qm̄ aiali viuo exīte vita p̄pleta opatiōes ipse a membris
sicut dictū ē operat⁹. Et iā aliquis loquit⁹ ē i hoc p̄ter me
illud quod erat sufficiēs. Et Galie. cuius consilium est q̄
virtutis sensibilis & motiue: & similiter imaginationis rō-
nis & memorię primū p̄ncipiū est cerebrū: & q̄ cerebz nō
habet societate aliquā cuz corde virtute sibi trāsmisā ab
eodē vt p̄ ipsam virtutē sentiat & moneat festinus ad rixā
cum Aristo. supra p̄siliū ad confirmationē dicti p̄sily sui

Afforismi

digit i secunda particula libri sui supra expositione Ipcra-
tis et platonis dictus hō possibile est cor constringi findi et
euelli totaliter absqz pforatione pcanitatis ex pcanitatis
pectoris: put moris est fieri hoc multotiens i sacrificio: et
aial ispirat clamat fortiter: et fugit: et nō morit quousqz san-
guis fluat multus: et hoc ē ppiū dictum eius. O viri sapiē-
tes i inspectiōe admiremini q̄liter possumus tenere eum
veridicum i hō nouis ipse. n. dixit in quita scientiarū. ver-
ba hec que vera sunt: et sunt. Nō potest esse penitus qn ac-
cidat cor di pestis cum ad est tempus mortis: et mors seq̄
malā p̄sonem cordis: et oīum membrorū corporis cōple-
xiōne malam quantitate magna: et maxime membrorum
consimilium nō sequitur mors subito: et illā que specialis
est membris organici sequitur mors subito.

Et Galienus vult a nobis vt credamus sibi in his dictis
duobz: quoz primum est. qd mā male p̄sonis fluit ad cor
dis substantiā: qd est membz organici: et mutat ei cō-
plexiōne naturā: et cum apostemat illud aial subito mor-
riat. Et illud qd est vltimū vt ex p̄strictiōe cordis scissio-
ne euellit: et iactus sui ad locū alium aial viuit: clamat:
currit: et inspirat: et nō moritur quousqz sanguis exit mul-
tus sequitur. Ego vero dico postqz mors sequitur exitum
sanguinis multi si stricta tenerent capita venarū et quibus
sanguis exit manibus per longas horas esset possibile aial
remanere viuū absqz corde: et est mirabile hoc.

Qd hō attende qd accit viro q n̄n̄itur fouere credentiam
suam i eo qd est necessariū tibi euigila supra illud: et si illd
qd dixit Gal. sanum est et est i eo cā qd corumpat iuste con-
siliū Aris. dicentis. principium sensus et motus esse et veni-
re a corde. Ego vō dico supra hoc qd corrupta radice a qua
virtus aliqua procedit alicui ipsa virtus trāsmissa pōt re-
manere i eo aliquo tpe: et cessat cessante illo qd illam extē-
dit: sicut fonte aque subito obturato aqua trāsmissa a fon-
te remanet in riuo suo que satiat et emollit qd est iuxta se
positū donec cessat aqua. Insuper tu vides aliqz ex mor-
tis: quoz corpus remanet calidū quadā hora fm calidi-
tate viuorū: et si cessauerint corda ipsoz: qz caliditas quā
repperant a corde erat ante cessatiōe cordis que cessat
postea: et dissoluitur cessante illo qd iam extendit. Et simi-
li mō mouent aliqua ex membris aialis post incisionē ca-
pitū sui rōe virtutis in neruo icluse quousqz cessat penit.
Et sic dico qd pncipiū qd mandauit cor cerebro remansit i
cervico qdā hora modi: a post extractionē cordis quousqz
exit virtus ipsa. et nō puidim supra hoc dictū nisi ppter
infamiam que est a veritate remota et nō alia de cā. Et q̄-
liter extrahatur cor et nō perforat aliqua pars pectoris ē
qd finditur loc⁹ aialis i vltimo colli. et ingeniā hō i eo. Et
extrahit corpus cordis a sua capsula cōiuncta cum pecto-
re et dorso: quā dimittit: hoc opari est valde difficile post
mortē aialis: et viuente aiali sicut dixit Gal. est res valde
remota a veritate: imo est pceptum factum ad consili-
um suum fouendum: et aliud non est.

Expliciunt afforismi rabi Moyfi.

Incipiunt afforismi Joannis damasceni.

Iberet te deus fili amantissime a
deuio erroris: et i via cō-
seruet p̄peritatis atqz meū velle de te mi-
hi dignet posse pcedere: teqz in eodē agile
facere: sic desiderū tuū lunctū meo pple-
at i te. Nouerit dilectio tua fili mi: qz peti-
tiōne tuā de afforismis medicine scriben-
dis ppter nihil aliud prolongauit: nisi qz verebar ne aliqz
fastidires tui desiderij meā lōganimitatē velle tentare: et
considerando cognoscere: iam nunc vero quantū inde co-
gnoueris sufficere videatur. Quia cū maiores nostros
perissimos viros quēqz fastidiosum noueris sepe arguis

se nō egre tibi ferēdū est. Letex ipse presentisse potes me
semp vtilitatem tuā quesuisse: et nunqz te deferendo plus
aliū coluisse. Deus omnipotens dirigat mentē tuam in
bene placito suo ad vtilitatē seruorum tuorum. Ecce iam
afforismos quos me scribere rogasti tue dilectioni mado.

Certe i medicina imēsa profunditas est. Operari atē
fm libros absqz perfecta rōne et solerti ingenio molestus ē.
Ingeniū autē naturale adiuvat artē et nām regentem.
Sūū autē Sūa. Abundatē autē libros peritoz vetēz rele-
gere: et secreta eoz diligēter discutere iuuat oēs sapiētē et.

Vita breuis est ad cognoscendum vires omnium terre
nascentium. Tu autē ea que palam sunt: et i quibz oēs con-
ueniunt et maxie q̄ probasti tene. Que vō i dubio sunt et in
quibus dissentiant omittē. Illud vō nō debet nos cō-
mouere qd in sapientum dictis habetur.

Quedā sunt que non videntur nobis ad plēnū rō attestar-
i. sed potius credulos habere. Illud quippe quo medica-
mur subtilis substantia est. neqz enī humana natura erro-
ris periculum incurere nō pōt: p̄sertim in subtilibus.

Qui deditis oīo secularibz negotijs. alias. delitij: negli-
git fundamentū medicine philosophie: et artiū doctrinam
nō ei fides adhibenda est: et maxime i ea vbi Gal. et Aris-
t. concordant: vbi discordant difficile verum inueni.

Animal secūdu frigidū et humidū nutrit fm calidum et
humidū viuit. virtus siue virtutes naturales uel spūales
varia nota habentes vna eadē que est. s. virtus. Sed scōz
diuersa i subiectis mēbris officia diuersis vocabulis nun-
cupantur. Complexio naturalis fm vicinītatē quidez
est separabilis: actu tñ est inseparabilis. Quēadmodū taz
vicia ai qz figure corporis ab auis et a parentibus cadit. et
hereditatur: ita quoqz morbis diuturni: et maxime si fue-
rit in principali membro.

Medicina que temperamēto vicia est et odorifera si ci-
bus quoqz fieri possit optimus est. Colligatio corporis aie
fm ordis naturalis psonatiā facta est vt subsistat. Un-
de cauendū est ne des ei forte medicinā que fortiter mu-
tet eam: vt ea q̄ est i tertia pte. Complexio corporis aia-
ti ad figurā nerui cōsona est. Nō igitē temerarius sis i me-
dicina forti que eā dissoluat: et aperiendo corpus in aliam
complexionem mutet.

Medicina stiprica et odorifera: et temperamēto propin-
qua custodit et pfortat principalia membra: et virtutē natu-
ralē. hō tibi sit semper vtendum vt cōfortes naturam. Si
n. naturā confortaueris morbz medicando iuuat curari.
Si vero eam neglexeris: et neglectam deficere permise-
ris: nihil prodest.

Epar et stōus sunt posita inter efficacia nāe vt nutriat si-
cut instrumēta: qz si accidenti aliquo amiserint cōplexio-
nez et minuit cursū nature. Calidi morbi plus frigidis
sunt mortiferi ppter ignei motus velocitatem. Quan-
do corpori aliqd acciderit: nō ei dandū est qd noceat pnci-
palibus mēbris. qd si feceris inde nocius eris: magnū iu-
uare nō videris. Vitiū ai sequitur complexionē corpo-
ris: cum igitur corpus patitur: et maxie principalia mēbra.
medicinam maxie aie exhibere minime negligas. vii. vz.
gaudeat vt odoratu visu: auditu: qd nō nulla medicie ps ē.

Medicina qdam et maxime que faciunt in sūmo capi-
tis post cenā: et qñ itur dormitū dande sūt vt nā ad iterio-
ra intēta ab altissimis mēbris attrahēdo sensus alleuiet.
Sist autē vbi morbus iā p̄ualuerit: maxie in principa-
libus mēbris. Nulli medicine mēbz cōmittendū est ali-
quod nisi ei que ad cōplexiōne eius aut ex parte aut ex to-
to: pertineat ad similitudinē medicine nutrientis membriz
que medicina si nutritibilis quoqz fuerit vtilis est.

Medicia Sūa ad cōtrariū deponendū est: et nō fm com-
plexiōne eandē. Infirmis defectis nulla medicina aut

cibaria danda sunt nisi ea que facile possit natura pati: et prout temperamenti et quantitate et qualitate sit.

Medicamina pauca tibi tenenda sunt nisi quorum iuuamēto sepius exptus credere possis: totina et multitudine notitia incomprehensibilis est. Ne cum per singula volueris inquire do discurrere multiplicitate diuersitatis sensuum distractus in nullo poteris fidē habere. Rerum proprietates dubia ē. Nam nanq; multi olim experientes arbitrati sunt facere a proprietate qd pleriq; faciebāt natura. Unde vidēdū est si proprietatis purgatione negligat naturā que notior est.

Humores in hieme nā plus dispergit et vere itus: estate aut et autūno min⁹: tunc itaq; oz vt medicemur qñ potior est. Erequietatio morbi in principali mēbro dissolutio nem corpis pñciat humores calefaciendo: et dissoluēdo: et nām pfortādo salubrius purgant q̄ per katarticum aut per vomitū: quoz neutru sine detrimēto sit nature. Si tamē eos calefaciendo dissolutos ad principalia mēbra dfluere nō pñciat: q̄ si timeat ad quodlibet aliud igenium recurrēdū est. Cauēdū ē ne ab egritudine cōualecētib⁹ inatū apā ad iteriora medicamēto redire cogatur ppter principalium membrorum defectionē. Sed aliter dissolutū expellatur qd leni fieri pōt q̄ tantū addi: nec qd sibi sufficiat ad distributionē minuendozū principalium mēbrorum.

Habituales in qnto aut sexto climate plus mluere sanguini expedit q̄ in septimo: aut i pñti: i secūdo: aut i tertio. Apostema i mēbro pñcipali sine dolore nām i regimē diuississe significat: maxie si ex co. ru. aut ex sanguine est qd rarum est. Corpa naturaliter frida et humida pap: i vētre recipiunt: min⁹ vo reddūt: vētres quoq; coz plurimuz liquidi sūt: i firmitas diuturna. Calidis enim et siccis contrarium conuenit.

Ab infirmitate surgentib⁹ cibaria sibi nocina petētib⁹ nō negāda sunt sed igitādū i qualitatē sibi vtilē mutādo.

Oportet aut te infirmo salute pmittere semp: nec vnq; illū a spe deponere: et si ipse desperes. Complexio enī coz poris animi affectui semper inheret.

Ingenius naturalē medici cum paruo artis fundamēto adiunat nām: in naturale pñm. Medicoz illiteratoz simpliciu: adolecētū luxui subiacētū: vtpm homicide.

Oportet etiā egrotum de oibus vnde egritudo nasci solet tā exteriorib⁹ q̄ iteriorib⁹ ingri: et fm potiorē pte iudi.

Storioso superbiā et ad naturale multiloquiū care. si sapias pñnas: nec te egrū iterrogare poia pudeat. vñ n. vbi morbus intra vñas existit fallax est.

Si iterrogat⁹ semp velociter respondeas: dubitādus es.

Circa infirmū pñtutus sui sani qualitatē et ai affectioez puenit cognoscas. ea vo que illū noueris amasse p ceteris aut pcupiscere ad memoriā renocādo laudare. Et si licitū sit ante oculos presentare: aut se mox facile habiturū constāter pmittere: et sic i coz spe illū aiare nō desinas.

Multū iuuat paraliticos ad coz latera nālē calozē apponere: nō tñ igneū: s; adolecētis puelle. Una medicāz i iuuamēto eq̄liū: et sapore odoriferior et leuior eligēda est.

Mutare consuetudinē nociuum et pessimū est et maxie Quomodo nulla cōueniētia sit iter aquā et ca. veterē lozem nālem. Ita nō est purgādū nisi medicā qñ sit lōge a temperamēto.

Timēdū est. n. ne horrēs eam natura reyciat: et non misceat humorib⁹ nec corroborata nociuum expellere possit. Oportet ergo vt ad purgādū in terclusos humores i similitudinē sibi quertatur medicā: p ingeniu vt nā eam recipiat apte et receptam p venas de portet: et sic pfortata facile inimicū suū excludat. Nam si i qualitate fortior fuerit deficit nā. nam contrariatur ei.

Ante purgationē vo p aliquos dies humores cōmouendi sūt: et dissoluēdi cū medicā cibali et cibo medicinali: et sic cum presentis diei abstinentia sunt purgadi.

Balnea nō sūt necessaria nobis ad refrigerādū calidū: aut calefaciēdū fridū. Sed vt dissoluāt et sudare faciāt: desiccēt: et humectēt. Lyrīa magna necessaria est vt dissoluāt: et dispergat et mūdet. Sed pueris adolecētibus et senib⁹ et defectis parum dandū est inde. Morbi exte riores vere et estate magis sūt curādi. Interiores vo pñti. Morbi ex penuria quantitatis vel qualitatis non minus q̄ de plenitudine nimia nascūt. vnde medici mul ti i temeraria purgatione delinquent plerunq;.

Medicā data si victa nā nō eos quos q̄rim⁹ expulerit humores: remāet i corpe: et i humor mutata q̄litate mor bus inde itendit generare. Corpora frida et humida ossa: et nernios iualidos habēt: vñ sana egritudine i egra sanitati habiliora sūt. Apostema i pueris cū sūma diligentia et cautela curandū ē. neq; n. itrozsum violēta medicāna redigendū est: nec nā i modū valida ex humoris quē habet adhuc a mīce copia rep̄ssa succubat. Morbido corpi nō forte contrarium vel eadē die post nimiu aeris cal. dā dum est et econtrario.

Acute egritudines plus i senib⁹ q̄ i iuuenib⁹ timēde sūt. ci tius. n. i bonū malumue firmanē. cibaria q̄ppe q̄ recipiūt mutat nā eoz i similitudinē frigiditatis. vñ celerius ad san itatē renocant. Timēde vo sūt: q̄ defect⁹ calozia natura.

lis acutē egritudinis sustinere nō potest. Fridi morbi i senioribus difficilior: i iunioribus facili⁹ curant. Bal nea et temperata potio iuuat cāz et pñtiū cause.

In nimio exercitio positos an cibū pap gescere ociosos aut pa rum exerceri oz. Labor et exercitiū qdaz dolor ē. vñ in eo positi nō dolēt de plurib⁹ morbis. Illaboriosi etenim sunt ad pparationē illius laboris nisi cum dolor morbi laborē exerceat.

Iuuenib⁹ spermatis emissio raro ex fridita te accidit. Iuuenib⁹ epilepsia et spasm⁹ in primo et scdo et tertio et quarto climate ex naturalis calozis inopia et tem peramēti defectio est: vnde sanitas eoz ex calore et tem peramēto pñtare oz: magis euenit raro ex nimia friditate sub qualitate vel quāritate multiplici tēperamēti.

Un purgādo puidēda est medicā calidissima nō ad vltimam subtilitatem perducenda.

Cū q̄s vult caput purgare: aut cerebrū: aut infra sensuū pillulis maiorib⁹. i. grossioribus: et post cenā eūti dormitū datis faciendū est.

Ad nimias hūiditates in stō subtilē puluere damus. Si cui pñcipalia membra defecta habent: aut debilitata katarticum necessariū fuerit clistere faciamus.

Abundātia stōi pillulis paruis et recentibus humidis ieiuno stō datis purganda est: et his qui biberunt deambulando pmouendū est.

Pillule veteres et desiccate prius q̄ dent humectande sūt p noctē i aq̄ cala. Qd katarticu nēcio co. ru. pmo uet.

Qui. xl. annoz aut plū sūt i medicina eoz nō est i sisten duz q̄ co. ru. purget. Quia ipsa p se facit et humectatio coz poris fundamētū est.

Principalia membra nāliter defecta habētibus cauendū est ne acutā medicā sed ad v cinitatē temperamenti redactā accipiant. Due species si simul mixte bibite sint necessario tanq̄ si separati: vñ q̄ lacertos et carnem generādo suū naturales reddit effe ctū.

Conualecētes fm infirmitatem suam: debēt quidē tractari: nō tamē ex toto permittant haberi put an te consueuerunt sani.

Oportet medicā fieri ad simi litudinē operātis nature: et si dura aut tarda fuerit: et nō fm qd videat iuuamentum absq; ratione. Absq; rōne q dem fallax est.

Eger diu fideli medicoz cōmittēdus ē: cuius error a recti distātia rarus est. Qd si plurimos consu lit i singuloz errorē plerūq; cadit.

Apostema i senibus nō retrosum medicamē cogat. Videndū est. n. ne natu ra deficiat ad dispergendū illud: et qd expulsione totas vi res psumpserit: extrahendū quippe est. Sed nō cum forti

87 fin

Afforismi

medicina ne nā eū eo exiēs corpus exianat. Mediocri-
ter igit est extrahendū: est nempe qđ deperdit in senibus
multū ad differentiā illius qđ restaurat. Silt. 2. i pueris.
vis nāq; medicine fortior est natura eorum.

¶ Infirm⁹ ad solitū statū ex qđ egritudine ceciderit tantū
reuocand⁹ ē: nō aut ad temperamentū i omni substantia.

¶ Cuius qualitatē p̄p̄onis non nouimus sani cuius ifirmi-
tatem an grauis sit: nec ne nō bene p̄pendimus ifirmi. vñ
medicina icerta queq; subsequit. reddere. n. sanum ad cō-
plexionē temperamēti morib⁹ est ad sui sani q̄lritatis ope-
rationē. Nam virtus est causa motionis.

¶ Un⁹ i purgando corpore si forte sit ipsum p̄mouēdum ē
forti medicina 2 illi manifesta.

¶ Singulis ifirmitatibus p̄p̄ia fieri medicamina ad inge-
niz: 2 ad arbitriū medici p̄fectiōi p̄p̄inquum est.

¶ Nulla res sub lunari globo vel circulo posita quocunq;
gradu mutet. circulus vltra reuocabit. i eternū ad illū q̄-
lritatis vel q̄lritatis in quo fuerit in ipso circuli motu.

¶ Nulla medicina leuis est in cōtemplatione 2 operatione:
ea enim que leuis videtur grauior: que autem grauis le-
uior: si attentius eam inspeperis comprehendes. Non igit
tur leuiter vel absq; ratiois consideratione determinan-
dum est. Credere experimēto sine ratione fallax est.

¶ Nulla egritudo ē qđ nō habeat opus iterrogari infirmū.

¶ Omni se. calor extra naturam est. Sed inter fortem et
leuiem differt fin suam mām: quapropter ei que ex co. ru.
est fortiter: que vero ex co. nigra lēte resistamus oportet.
Quodcūq; membrū suscepit detrimētū aliquod seu na-
turali morbo seu quouis exteriori accidētī nō vlti⁹ p̄rio-
ri statui p̄fecte reddi potest.

¶ Morbū diuturnū: 2 defectionē mēbroz hereditatē qđ
fili⁹: sed differētē aut minorē si alter parentū fuerit san⁹.

¶ Nulli etiā credendum est studioso medico: nisi etatis: et

¶ In morbo diuturno cuius yrina yrie sani si. (probat.
milis fuerit. 2 in yna eadēq; qualitate p̄manserit nō eua-
det egritudinem.

¶ Medicus medicus qualitatē est: 2 ne nimis mundū
admiret. neq; ex toto aspernetur oportet.

¶ In tempore veris si ex multa humectatione fiat muta-
tio aeris. estate nascuntur variolae apostemata frenesis et
febres: nec solutione purgatiua curant.

¶ Mulier in dextra parte cōcipiens raro feminaz pariet.

¶ Katartico dato p̄gnatū: deficiūt p̄ncipalia mēbra nati
omnibus diebus vite sue.

¶ Quō nascūt morbi ex humoz q̄lritate vel q̄lritatis abū-
dātia. Similiter est ex defectione: propterea vero medi-
cū purgādo 2 exinaniedo errare p̄tingit.

¶ Olfatus 2 maxime si saliat fumus i caput celerius qđ bi-
bitur cerebrum iuuat.

¶ Ex mutatiōe stellarum i longitudinē 2 latitudinē vitia
2 consuetudines non mutantur.

¶ Ex diuersitate spaciōum regionuz: variantur quoq; cō-
plexiones 2 vitia: nāe etiāq; cibaria atq; medicie: adeo vt
ea qđ sunt i. y. ascendant in. iij. 2 eōuerso: velut herba oz-
tulana: 2 agrestia seu saluatica: 2 domestica differunt.

¶ Emplastrā atq; ynguēta fin vicinitatem qualitatis cō-
plexiōis in similitudinē illius membri cui apponūt.

¶ Co. ni. in iuuenibus forti medicina purgare noli. Eozuz
nāq; quantitas parua: 2 equalitas defecta. neq; eniz cor-
pori coherentia sunt.

¶ Si poterit medicus medicari cum diēta absq; portioe
prospera enuenient. Si quis p̄ multum tempus neq; vom-
tum neq; solutionem habuit: 2 eueniat illi subito impetu
videndum est ne restringere festines.

¶ Sum⁹ i corpe aliō ē qđ v̄tositas: 2 pauci nouerūt discer-
re. Urina sanitatē significans in oī homine nō est. (nere.

equalis: nec in quantitate nec in qualitate: nec i liquore.

¶ Cuius yrinam non p̄noueris sani: in eius medicina nō
appropriabis virtutem egroti.

¶ In cōualescētib⁹ ap̄a sic medicare vt nō egrediat⁹ itus.
sed foras non fortiter quidem: sed leniter extrahatur. Si
militer quoq; in pueris: sed in senibus.

¶ Si dementia ex frigiditate 2 siccitate p̄cedens ad cerebz
incutens sit. fumū odoriferum ca. 2 bu. tam itus qđ foras
ei adhibemus: 2 ad excitandum calorem. ad iras quoq; i-
terdum patientem prouocamus.

¶ Compositio p̄plexionis sanitatē significans in oī homi-
ne nō est equalis: nec i quantitate: nec in qualitate.

¶ Quibus in iuuentute quater in anno tantū flobotoma
ri consuetudo fuerit biuis. xl. annorum. erunt ad ter in. l.
aut. lx. semel conferendum est. Ulterius vero ex toto di-
mittendum est.

¶ Senes a. xl. āno cephalicā venā a. l. medianā post. lx. ba-
silicam incidere desinant.

¶ Qui in iuuentute constituti multum: 2 frequēter sangui-
ne minuti fuerint post. ānos. lx. calor eoz: i fridum 2 siccū
conuertetur: maxime si fuerit frigide nature.

¶ Custodia virtutis p̄ncipalia mēbra cōfortat: 2 a mēbris
tuef. p̄ncipalia vō mēbra confortata virtutes quoq;
vices reddēdo p̄fortant: 2 a morbis defendunt.

¶ Nati a iuuenibus partiatibus p̄ncipalia mēbra for-
tiora 2 sana naturaliter habent 2 eonuerso.

¶ Sicut ignis ad ea que sunt ca. 2 bu. semper intendit: ita
2 morbus ad huiusmodi complexionem.

¶ Qui aromatum abbovent odorem: nec saporitā sentiūt
dietam: vicium est corrupte complexionis illorum.

¶ In omni regione quibuscunq; ex ventis nubes p̄creari
videntur ex illis habitantium capita fumo replētur: 2 sic
corrice nascunt: 2 sensus aggrauantur.

¶ In quacunq; puincia quocunq; āno muscule superabun-
dauerūt: putredies quoq; morboz superabundabunt in
corporibus habitatorum.

¶ Jeiunare in estate corpus desiccatur: colorē citrinat: melā
colā p̄creat: nec nō visum ad defectum perturbat.

¶ Sanguinē mor vt exierit i aerē p̄gelare: terre abūdātiā
designat: 2 quāto magis d̄riatur tāto magis d̄riū p̄tingit.

¶ Omnis prouincia que longius est a mari remota nō in
meridiem p̄tensa: habitantiū cor. sunt sicciora.

¶ Non est eadem natura temporis in omni regiōe qđ sol
est i qđrāgulo circulo q̄ppe extat bic estas: 2 hyems alibi:
ver qđ i alio loco: 2 autūnus i alio: ad quaz diuersitatū si
multitudinē differunt: 2 p̄plexiones: 2 vitia: 2 p̄suetudines ha-
bitatoz. qđ. n. ver est i egypto 2 estas: i india vō 2 apud ha-
bitantes: sub equali die sunt due hyemes 2 due estates: 2
duo vera: 2 duo autūni i anno sūt. vnde illis fruct⁹ abūdā-
tes p̄creat arbores memoria ē subtilis: 2 alia h̄ multa.

¶ Deficiente virtute deficiunt p̄ncipalia mēbra 2 mor-
bis afficiuntur: neq; illam defendere possunt.

¶ Ubi plurimi p̄cordant: 2 rō attestat: 2 experimētū com-
probat illud ante oculos pone: d̄rio vero contrarium.

¶ Medicinā quedā 2 maxime que faciunt in sūmo ca-
pitis post cēnam: 2 qđ itur dormitū dande sunt: vt nā sic i-
tenta circa interiora ab altissimis mēbris attrahēdo sē-
sus alleviet. 2 sic vbi morbus p̄ualnerit hoc ē obseruādūz
maxime i p̄ncipalibus mēbris.

¶ In nullā medicine aliquod p̄mittendū est morbū qđ ad
complexionem eius aut ex toto: aut ex parte non p̄tineat:
vel ad similitudinē cibi mēbra nutrientis que medicina
si sic fuerit nutritibilis quoq; vitilis est.

¶ Accipe nūc filij charissime postlatos a te afforismos qđ
sp̄ fidus p̄manēs s̄z eoz auctoritatē operare p̄fidēter. Ad
qđ put potui sudās ob tuā discretionē sollicitē laboraui.

¶ Nam te diligentem sapientiaz noui pre omnia.

¶ Preterea valde ceptum opus non negligere hortor per quod me nimis letificasti. Et qz librum Hal. gloriofissimi trasulisti: cuius titulum ei placuit vocari metategni: qui liber e vbi maxima est proprietas medicorum. ¶ Nunc aut o eo gras ago: qz te hō primū translatorē iueni.

¶ Explicunt affozissimi Joannis damasceni.

¶ Gloriofissimi medici Ypocratis, pronosticorum liber q dicitur liber secretorum.

Dixit Ypocras cū in sōnis apparet apostema nigrū i posteriori parte auris morietur infirmus. xviij. die. et cum in iuncturis idropis exierit apostema aut i pede liberabitur post mēse a die q appuit. ¶ Sup nasum autem si appuerit pustula sicut pannus lineus mūdus aut nigra morietur in fine anni a die apparitionis.

¶ Et qñ febrilis habuerit dolorē sub ipocūdris sinistris: et apparet in loco apā: et delituerit subito morietur idie qñta. ¶ Et si pustula nigra col. aut pauonis coloris in poplite sinistri pedis: scias q est pestilentia.

¶ Si paties alienat⁹ fuerit añ tertiu diez morietur ante. viij. die. ¶ Et si exitura pustula nigre in lingua fuerit febrilis in die non cretico pronosticat mortem.

¶ Alienatio cito post dolorē totius corporis et cardiaca statim post somnū significat abundantiā bu. in corpe et pronosticant mortem subitanam.

¶ Cum exierit in palpebra patientis apā qñ auellana sine dolore et grauitate morietur in. xxix. die.

¶ Cum exierit in sūmitate nasi apostema nigrū subito cuz forti dolore: morietur in tribus mensibus.

¶ Qui caret odoratu sine reumate se. pronosticat.

¶ Dolores iuncturaz i iuuetute breuitatē vite significat.

¶ Tremor genuum post somnū cum remanentia virtutis pronosticat paralysim.

¶ Cum in ancha apparuerit apostema acutum morietur in tribus mensibus.

¶ Grauitas lingue post eius leuitatem in iuuentute significat mortem subitanam.

¶ Cum in auris cartilagine exierit apostema fortis doloris morietur in tribus mensibus.

¶ Qui patitur effimeram: et fluxerit sanguis ab eius nari: bus morietur trigessimotertio die.

¶ Qui dormierit oculis apertis absqz consuetudine epilepsiam significat.

¶ Quando febrilis huc illuc manibus quesierit et viderit mortuos quinto decimo die morietur.

¶ In quo febriliter appuerint dispōnes isuete si discoopit pudenda absqz pudore et loquif yba turpia morietur oio.

¶ Alienatio in omni egritudine pessimum.

¶ Permanētia sensuū non significat euasione omnino.

¶ In cui⁹ crur⁹ appuerit pustula cerulei coloris et flāmei olo morietur primo mense. Et si fuerit sine ardore et pruritu i septem mensibus morietur.

¶ Pustule nigre et virides mortale maxie si fiāt cū febre. ¶ Tortura mandibule vel obliquatus visus in febre acuta significat mortem statim.

¶ Cuius oculi fuerint oblig cito alienationē significat.

¶ Cui⁹ sensus odorat⁹ subtilior sit isueto surdū pronosticat.

¶ Qui appetit comedere in horis nō assuetis humores in eius stomacho pronosticat: qui si fuerint sparsi vel congregati inferunt mortem.

¶ Qui multum studuerit in libris philozophozū pronosticat vigiliam maniam vel melancoliam.

¶ Qui loquif subito turpia: et appetit cibaria nociua debilitatem significat membrorum principalium.

litatem significat membrorum principalium.

¶ Qui multū sufferunt fortis sunt complexionis.

¶ Acuitas malitiā significat intelligentie: sed temperātia magis est conueniens.

¶ Qui transferit sin anū et acciderit eis dolor renū non curatur: sed q magis pñt: sūt medicie a virtute occulta opātes qui si trasierint pñū et acciderit eis frenesis morietur.

¶ Cum acciderit febris cū tussi et subito tussis recesserit pronosticat apostema in aliqua iuncturarum.

¶ Iuuenis cui acciderit pleuresis magna morietur.

¶ In cuius corpore acciderit sepe dormitio mēbroz significat ipm mori subito pp paucitatem spūm in corpore.

¶ Qui piger est ad motū pronosticat dolorem iuncturaz.

¶ Cuius sudor asellarum fetet pronosticat lepram.

¶ Quicūqz iuuenis habens febrē cū dolore capitis incurrens cardiaca morietur quasi subito per tres vel quattuor dies post principium febris.

¶ Finis.

¶ Magnifico Pricio Hieronymo donato liberaliū artū doctori excellētissimo Alexander de appellatis patauus post Com. S. plurimā dicit.

Um summa humane spēi pfectio i itelligēdo pñt stat. eo. n. itelligēdi calle pfectiōi entiu magi ac magis assilari pñt: ob hoc pipatheticozū pñm hūc maxie felice appellauerūt q maxie sciētū pñm pñlarior eēt. Un quāto maiori sciētariū habitu pñlget: tāto alt⁹ ac sublimi⁹ eleuat⁹ ac intellectuali copulatiōe maxie felicitat. Ast bi pauci sūt: qz equus amant iupiter. Reliquos vō qz nō mō plebeos: vep etiā epicureos appellare possem⁹. Corpalia pñmoda delectabiliaqz sensuū obiecta blādis munusculis alliciūt. vñ quāto pñmodiora delectabiliora sūt: tāto fort⁹ pñtentib⁹ obstant. Ast q pugnā hāc vicerit: nō mō laurea corda ac triūphali curru meruit insigniri: sed diuio et honore et laudibus efferri. Quale oēs te i pñsentiaz eē et admirari et pñplaudere debēt. Qui nō tñ speculatiuaqz sciētiaz merita laurea contē⁹: sed politicas leges pñtificūqz decreta summo studio pñseruari nō desinis: nec eo qdē adduct⁹ es vt inde tibi diuitie ac familie nomē adolerēt aut corpis iuuentutē ornaret. ¶ Dec. n. oia cū eis locupletissim⁹ sis: te potius ab optato remouere: qz in pñe aliquā ipellere debebāt. ¶ Et vt ea felicitate pñuaris: q tñ h nomie meruit appellari. Quū co igif pla sciētiaz gñā pñgras: Libellū hunc Ypocratis chy quē ocellū paucūqz notū eē cognouim⁹: cui tū sciētie ipñ⁹ series tū auctoris nomē tñ et grauitatis et venustatis iserūt: vt libellū ipñ diuinū appellare nō pudeat. Hūc igif tū vt honestissimo desiderio tuo satisfaciā: tūz pp tua erga me bñmerita: singularēqz beniuolentiā legēdū ac regendū mittim⁹. Vep libelli exemplar vetustate et raruz et deletū quo emēdatus potui castigauimus. Et si qd est qd min⁹ dignū ac indiligēt⁹ emendatum videretur. id tua solita doctrina ac solertia corrigere non pigebit. Vale et me cōmendatum habeto.

¶ Prologus Vali in librum Ypocratis.

Dixit Ypocras medicoz optim⁹. cuius modi medic⁹ ē q astronomiā israt: ē. n. tāqz cec⁹ viā baclo examinā: huc illuc qz misabiliter cespitās: p qlibet boni mali ne appentia fantastica et iam vt fatuus trepidās et exultās. Null⁹ hō se mittere deberet i manus illius: qz non est medicus perfect⁹ nec nomie medici meretur decorari. Lognoui ergo qz opus erat sciendi astronomiam: et asperi in libro hypocratis: et inueni librum paruum sed optimuz quem qui bene sciuerit efficietur magnus: et est valde necessarius omni bus medicis.

Handwritten note in the right margin.

Liber pronosticationis

Incipit libellus diuinus quem Hypocras medicorum eximius de esse egrotorum secundum lune existentiam ac dispositiones edidit.

De hora et crisi recubentium secundum lunam.

Hypocras dixit quod primum aspice lunam quam plena luminis: et tunc crescit sanguis et medulla in omni homine et bestis omnibus secundum augmentum: et in mari et in cunctis rebus mundanis. Cum igitur infirmus cadit in lecto oportet est ei videre si luna exeat de combustione. tunc enim crescit infirmitas quousque venerit ad oppositiōis gradum: et quam iterat in oppositiōe vide si fuerit cum malo planeta aut in malo loco: et si aspererit diem domus mortis: et per hoc poteris scire utrum habeat mori an non: et si habebit longam infirmitatem aut non. Nunc videamus naturam omnium signorum iuxta presentiam lune in eis.

De luna in ariete.

Am infirmitas cuius acciderit cum luna fuerit in ariete cum sole erit infirmitas in capite et propter calorem solis et dolebit ei pulsus capitis: habet quoque febres calidas et non vadit caliditas ab eo: patitur quoque anxietatem et vigiliat: in pectore nimium calorem patitur et dolorem in pulmone: et habet vehementissimum pulsum. Necessesse est ergo ei ut minuat sibi sanguis de vena cordis: et os uti rebus frigidis in potu et cibis et minuat utique calorem: et hec infirmitas deuenit infirmitas nisi pueniat medicina et periculum est mortis. Si cum ea fuerit mars aut saturnus morietur ex hac infirmitate infra septem dies a die cum luna fuerit cum sole per. 4. aspectum et plus: hoc est si luna addat suo lumini. Si luna fuerit in ariete et si fortuna aspererit eam extra quadratum vel oppositum. Si fuerit saturnus cum ea ista infirmitas erit in capite: et ducet eum extra mentem et insanit. et tunc crescit nunc minuitur: et est filius illi qui videre non potest. et si astronomias nescis non poteris eius indicare infirmitatem. Et si luna fuerit in diminutione graduum vel luminis quam reuertit ad primum aspectum saturni. id est quam cum dimisit: et per alium aspectum eum aspererit terminat infirmitas in bonum siue in malum: quod si inspererit aliam infortunatam morietur: et si non aspererit meliorabitur: et quam luna dimiserit istos aspectus de quibus diximus per os terminare et inuenit ioues vel venere per aliquem aspectum antequam veniat ad combustionem infirmitas stabit supra eum donec luna venerit in aspectum vel oppositiōem solis: et si istos non inuenit et mercurius inuenit morietur: et si inuenit marte meliorabitur: et hec infirmitas erit ab aliquo flegmate albo. Et quam infirmus primo sentit infirmitatem et fuit luna addens suo lumine et gradibus et mars et sol in ariete erit infirmitas in capite et insanit et nascitur apia in capite de flegmate albo: et exit sanguis de naribus: et os uti frigidis: et est opus ei facere medicinam unde apia remoueat. Et si luna fuerit cum mercurio in loco solis euadet infirmus: sed prius erit in magno periculo. Ideoque mercurius cordat cum marte in uno negotio: sed mars non facit sicut saturnus. sed morietur quam saturnus est in loco solis. Sed si fuerit iupiter cum eadem vel mercurius vel venus habebit infirmitatem diuersam. Si aspererit eam mars vel saturnus aliquo aspectu opus est ut des ei leuem medicinam et leuem dietam: quousque sedeat: quousque se volitet: et pone eum sedere in aliquo loco ut possit per totum videre: et balneo utatur: et fac eum sedere plane et dormire: et da ei bibere aquam frigidam: et da ei manducare quid vis: quod si sic est aspectus: non est ei opus da re medicinam secundum physicas nisi sicut volet.

De luna in tauro.

Tando icidit infirmitas et luna est in tauro et aspice eam mars ab oppositiōe vel quadrato illa infirmitas est ex sanguine et sentit caliditatem et siccitatem: et dolet in nocte

et non potest dormire: et habet voluntatem bibendi vinum aut res frigidas: et est necessarium ei minuire sanguinem et dare ei medicinam que reddat eum frigidum et humidum. Si fuerit in isto aspectu saturnus cum luna aut venerit ad eum: et non inuenit fortunam morietur infra. id est. diem a die quam incepit ei primo infirmitas. Et si fuerit luna addens in suo lumine et gradibus: et inspererit eam mars ex trino vel ex quadrato et luna venerit ad saturnum et mercurius cum ea hec infirmitas ex frigiditate et siccitate erit: et erit totius fractus et disruptus: et vix et pauca loqui poterit: et stomachus eius non potest digerere: et interius calorem non habebit: et medicina laxatiua erit ei necessaria: quod ista frigiditas est de colore alba. Aspice ergo lunam quam venerit ad oppositum loci in quo fuerat: et cum ibi fuerit habebit magnum periculum et labor: et morietur si non inuenit cum luna fortunam aliquam in uno signo: et si inuenit eam ea fortuna euadet usque ad. 8. dies. Sed quam acciderit alicui infirmitas et luna fuerit in tauro et mars et sol ibidem cum ea: habet ista infirmitatem in nocte in pectore: et lingua sibi erit obusta: et habet magnus calorem in ore et in oculis citrinitatem: vadit et ad sellam et balbutit et habet febres ex sanguine et sitim nimiam patitur: est ei opus medicina laxatiua et sanguinis minutione et manducet gregem vult: et bibat de frigido: et caneat a calido. Et aspice quam luna fuerit in trino aspectu ad solem: si minuat infirmitas viuet: et si crescat morietur quam erit luna in oppositiōe solis. Sed si inuenit iouem vel venere non morietur: et si ei fortuna morietur.

De luna in geminis.

Luna fuerit in geminis quam alicui acciderit infirmitas et aspererit eam mars aut saturnus ex quarto vel septimo: est illa infirmitas: ideo quod perdit somnum: aut quod habuit aliam quam tristitiam: vel quod habuit nimiam cogitationem de aliquo negotio: quod amisit aliquid de rebus suis: et dolebit totum corpus: et durabit hec infirmitas per centum dies et plus: postea vero habebit calorem in corpore: sed cum iacet in nocte se multum extendit: et dolorem habebit in capite. Et si non fuerit cum luna una ex fortunis morietur usque ad dies triginta. Cum autem luna fuerit in geminis addens in suo lumine et gradibus et mars aspererit eam ex quarto vel septimo: erit hec infirmitas ex colera rubra: et habet febres: et pulsus est vehementis. Minuat itaque sibi ita sanguinem et frigidus utatur cibis. Si fuerit saturnus in isto aspectu: et nulla fuerit fortuna cum luna morietur quam luna venerit ad oppositiōem illius in quo erat quam incepit infirmitas. Et si aliqua fortuna eam aspererit euadet: sed in magno periculo erit. Si fuerit luna in geminis et saturnus in ea: hec infirmitas ex humiditate est: et frigiditas eius erit in capite: et ideo diligenter aduertat ne minuas tali infirmo sanguinem: et ne utatur rebus frigidis et humidis: sed da habet infirmitatem patienti res puenienter temperatas. Et aspice quam luna venerit in oppositiōem ipsius solis: si inuenit aliquam fortunam aspicientem viuet debilitatus: si autem nullam fortunam inuenit morietur infirmus. Si vero in geminis fuerit luna ipsa et aspererit eam alia fortuna ex bono aspectu: superuiuet infirmus. Sed ei infirmitas in alia infirmitate mutabit. Si quam dimiserit ista fortuna et non inuenit aliam fortunam quousque venerit in alia oppositiōe loci in quo erat non poterit scire medicus quam infirmitatem habebit. Si tunc euadet ab infirmitate sua cum luna fuerit in oppositiōe predicta. Si autem luna sit in geminis et cum ea sol et mars et ceciderit aliquis in infirmitatem: hec infirmitas erit magna: et vnus ei oculus lachrymabit. Veniet quoque in frenesim et inest ei magnus timor: et apparent ante faciem eius diuerse figure et imagines horribiles: et eius pulsus non inuenietur: et pulsus capitis dolet ei. Tunc igitur ne minuas ei sanguinem et da ei cibum leuem et non multum: fac eum iacere in loco competeret temperato. Aspice igitur quam luna fuerit ad aspectum

quartū loci in quo primo erat: tūc morietur infirmus. Si luna fuerit ifortunata: si vō fortunata tunc viuet. ¶ Sed qñ luna fuerit cum sole & Marte: & asperit eam fortuna ex bōo aspectu: & luna sit addens suo lumini & gradib⁹: cū luna venerit ad quartū aspectū loci in quo prius fuit: vī de ne des ei potionem aliquā: sed etiam vtatur leui cibo & balneo: & sedeat in loco alto & eminenti.

¶ De luna in cancro.

S Luna fuerit i cancro qñ aliq in infirmū /
tate inciderit: & asperit eam sa-
turnus ex quarto vel septio eius ifirmitas erit:
qz frigus intensū cum inuaserat post exitū bal-
nei ipso non sentiente: & nō sentit odorem aliquēz. dolebit
quoqz ei pectus & tussim patitur: & parūz habet calozis: pul-
sus quoqz in eo exiguus reperitur aut nullus: dolent ei et
lumbi & stōus: & ē ei medicina pñecessaria ad mundificā-
dum pectus & ad tussim reprimendāz. ¶ Si vō nō fuerit
cum luna & etiā nō asperit eam aliqua fortuna bono aspe-
ctu donec venerit ad quartū aspectū loci i quo fuerat qñ
incepit eūz ifirmitas molestari: aut ad oppositū illius: tūc
habet mori binc vsqz ad decē dies infallāter. Sed si aspe-
xit eā fortuna aspectu bono: tunc remanebit in vita: sed
magnā habebit fatigationē. ¶ Si ē luna fuerit in cancro
& mars eam asperit ex aspectu quarto: vel ē ex opposi-
to ille quem ifirmitas cepit primū nimīū vomit: vel alie
eūones: & malum stōm habet valde: & est ei multum ne-
cessaria medicina frigida & stōi sui restrictiua: & si nō aspe-
xit eam aliqua alia fortuna cōueniens & bona in ipso lo-
co infirmus morietur anteqz ad quartū aspectum veniat.
¶ Si vō luna i cancro & cursu suo sit vacua: hec debilitas
sue ifirmitas orta fuit ex nimio potu ex quo vene imple-
te sunt sanguine: & se nimīū distendūt. Dabet quoqz dolo-
rem nō modicū i nocte: hēt ē voluntatē sedendi i altum:
pñinuoqz appetit stare discoptus: & nō vult audire loquen-
tem iuxta se aliquē. vtaf quoqz rebus frigidis: temperati-
tū que cum in frigidēt. Quādo aut luna venerit ad oppo-
sitū cancri tunc ifirmus euadet: si eam fortuna bona aspe-
xit. Sed si ipsa inuenerit martem aut solē ifirmitas hec
puertit ad febres calidas: & pulsus eius non cōmīscet sed
semp vnus est ei. Igitur minutio ei foret necessaria: qd pe-
ritus medicus moderare sciet & doret fm ifirmitatē. Si
fuerit vt diximus i loco vbi fuerit ad quartū gradum vel
oppositū: Si ē inueneris a. 90. vsqz ad oppositū habet tūc
ad infirmū: qz habebit malū in nocte: & clamabit & nimīū
fatigabitur: sed quādo venerit ad aspectū trinuū ifirmus
euadet. Sed si inuenerit aliquā fortunā in illo bonā: nec
enim residua ifirmitas in aliam ifirmitatē puertetur et
euadet qñ luna fuerit reuerfa ad locū suum in quo fuerat
qñ ifirmitas eum inuaserat. Et si aduersantē sibi fortunā
inuenerit infirm⁹ morietur. ¶ Sed si fortuna eaz asperit
aliquo aspectu bono remanebit infirmus viuus & euadet.
¶ Si aut luna in cancro fuerit & saturnus cum ea vna cū
Joue morbuū hēbit p spaciū triū dierum: & tandē pualebit
& viuet. Si aut luna in cancro fuerit & saturn⁹ & mars ve-
nūsqz cum ea & aliquis inceperit ifirmari: hec ifirmitas cō-
surget ex nimia fatigatiōe itineris: & post suū aduentū ex
itinere nimīū se cum muliere exercuit: voluitqz se hincin-
dere: & multū factus est debilis: & propterea nequaquā mīue-
re ei debeas. Sed fac vt vtaf carne assa & pullis: & maxie
vt vtaf cibo ofortatuo: & caueas ne ei des res frigidas: et
cum exierit de loco illo & venerit ad oppositiōē & nō inue-
nerit aliquē planetā infirmus euadet qñ veniet ad oppo-
sitiōē loci in quo erat. & si fortunā bonā inuenerit valde
breui in tpe euadet. Et si inuenerit malā fortunā crescet in-
firmitas & qñprimū morietur. ¶ Si aut luna in cancro sit: &
saturnus & mars & mercurius eūz ea: & ifirmitas aliquēz

inuaserit: ifirmitas talis procedit ex nimio labore scribe-
di & legendi: & puenit ē ex supfluitate colere nigre. Talis
vī debet medicina vtiqz temperata colera nigram diui-
dente. Qñ aut fuerit egressa de loco illo & inuenerit fortu-
nam euadet cum luna venerit ad quartū aspectū illi⁹ for-
tune. Sed si inuenerit aliquē planetā bonū euadet: quā-
do venerit ad oppositiōē loci in quo fuerat qñ infirm⁹
tas eum inuaserat. Sed si inuenerit infortunā durabit ta-
lis ifirmitas quousqz venerit ad locū in quo fuerat prio-
r tandem euadet. Sed si inuenerit infortunā ppter ma-
lum aspectū: tunc qñ luna se reuoluet ad oppositiōēz ta-
lis infirmus efficitur vefanus: furiosus: & mēte captus. Si
vō fortunam aliquā inuenerit infirmus cadet in aliam
ifirmitatem sed tamen euadet.

¶ De luna in leone.

Cum luna fuerit in signo leonis & aspe-
xit eam saturnus ex quar-
to vel oppositiōe: & aliquis inciderit in ifirmi-
tate ifirmitas hec erit ex flegmate albo: & hē-
bit dolorem itensum in capite: ita qd estus veniunt: & habe-
bit febres multas: & nimīū durabit hec ifirmitas: & ma-
ior erit interi⁹ qz exterius: & erit qñmaxime stipticus: & si pe-
nitus nullā fortunā asperit morietur qñprimū ad quartū
leonis aspectū applicuerit de loco computando i quo fue-
rat qñ eum ifirmitas inuaserat. Sed si fortunā aliquā
in asperit euadet. ¶ Si vō luna in leone fuerit & eaz aspe-
xit mars ex quarto vel septimo: & aliquis inciderit tali-
quā ifirmitatem: talis ifirmitas erit ex abundātia san-
guinis: & calorem nimium patietur & eum due febres for-
tes inuadent: viter res frigidas & siccas. Et si asperit eā
fortuna bono aspectu euadet post fatigationē magnā. Sz
si fortuna bono aspectu eum nō asperit absqz dubio mo-
riet qñ veniet ad oppositiōē loci in quo fuerat qñ eū
ifirmitas illa ceperat. ¶ Cum itez luna sit in leone & aspe-
xit eam mars aut sol ex aspectu opposito hēbit calorem
maximū interi⁹ in pectore: & hēbit & pedes & manus in
tensissime & excellēter frigidus & dolorem in capite: opus
est ei vti minutio sanguinis: si potes quādo luna est in il-
lo signo. Sed si in illo nō potes minuire: dimitte eū dōec
veniat in medietatē sui luminis ynge sibi pedes vinctos
que tollat sibi frigiditatē. ¶ Sed si mars vel sol sit cum
ea i vno signo: erit hec ifirmitas ex dolore cordis. Quā-
do vō luna venerit ad quartū aspectū loci in quo fuerat
euadet. Qñ vō luna recedet de vno ex locis quos dixi & i-
uenerit iouem in itinere ad venerē anteqz venerit ad qñ-
tum aspectum: opus est componere ei balnea & i alto loco
sedere. Si vō saturnū inuenerit conuertit hec ifirmitas
i vitium vesice: euadet quoqz cum luna venerit ad locum
in quo fuerat primū. Et qñ luna inuenerit solem aut martē
& fuerit cum ea saturn⁹ aut mercurius: erit ifirmitas sicut
diximus ex dolore cordis: & erit longa. & timendū est quo-
qz ne veniat i mētis obliuionē. Vtaf quoqz rebus fridis &
caueat a calo & ne iaceat in loco lucido. Aspice qñ venerit
lūa ad quartū aspectū loci i quo fuerat: & si hec ifirmitas
crescit morietur: si minuat euadet donec luna pergat tā-
tum quartū & vsqz ad locum qñ venerit in oppositiōē. Sz
si fuerit i fortuna nō euadet donec luna tantū pgar qñtum
est vsqz ad locum i quo fuerat qñ ifirmitas eum cepit.

¶ De luna in virgine.

Cum luna fuerit i virgine & saturn⁹ aspe-
xit eam ex quarto vel septi-
mo qñ ifirmitas ei accit habebit dolorem sto-
machi: & vtriusque tele sustinetis itestina: iterius
hēbit apostema de flegmate albo. iterius quoqz calozē pa-
tiet: & debilis pulsus est ei: & nemo pōt astrologice de in-
fimo cogitare. Vtaf quoqz rebus fridis & competēter tem-

Liber pronosticationis

peratis et opus est ut sanetur apostemate: ita quod non aperiat. Et ista infirmitas est longa. Si vero fortuna ea aspererit eam, det post multos dies: et si infortuna eam aspererit morietur ad dies. 40. Cum luna fuerit i virgine et aspererit eam mars aut sol ex quadrato vel septio erit infirmitas cum magno calore iterius: et nimium ascendit ad sellam: et pycit sanguine et venenu et pulsus est ei fortis: et quicquid non iuenit: anxietate quoque patitur: habet et malum stom. Est igitur medicina ei necessaria: et stomatici et fortissimi. Utatur quoque rebus lenibus: medicina et leuis ei datur. Sed si non aspererit eam fortuna aliqua morietur usque ad 30. dies. et si aspererit eam fortuna aliqua uiuet. Cum luna fuerit i virgine et cursu infirmitas vacua erit: nam stons erit debilis. habet quoque fluxum ventris: et qui facit yrinam pungit eum vesica: huius quoque colore viride et vir facit yrinam. Si si fuerit cum ea mars vel mercurius seu sol erit infirmitas magna: et vir loquitur opus est ei medicina que paulatim fluxum ventris restringat: habet quoque magnam periculum qui luna venerit ad loci oppositionem i quo fuerat: et si aspererit eam fortuna uiuet: si non morietur. et si fuerit sic et iueneris saturnum cum luna vel mercurium aut venerit aut iouem: bec infirmitas erit minus longa: et habet dolorem capitis et non euadet donec luna venerit ad locum i quo fuerat quando infirmitas cepit.

De luna in libra.

Cum luna fuerit i libra et venerit ad quadratum aspectus et saturnus aspererit eam ex quadrato vel oppositione erit bec infirmitas ex nimia potestate: et maior infirmitas quam luna erit i diminutione luminis et graduum et tempora ei dolent: pectus quoque strictum ei sit et huius flegma album in pulmone et sternutat multum. huius quoque febres leues: opus est ei medicina temperata et cibo temperato et leni utatur. Si vero aspererit eam mars ex malo aspectu morietur. et si non aspererit uiuet: qui luna venerit ad oppositionem loci i quo putum fuit. Si autem fuerit luna i libra et aspererit eam mars ex quadrato vel oppositione bec infirmitas erit de sanguine et habet magnas febres et pulsus sunt vehemens: et nocte videt pessimas visiones: et non potest dormire: et huius apostema ex flegmate albo: et est ei necessaria minutio: et est opus medicina temperata. Sed si non aspererit eam aliqua fortuna morietur usque ad 23. dies. sed si aspererit eam aliqua fortuna euadet cum luna venerit ad oppositionem loci i quo fuerat. Cum luna fuerit i libra peregrina est et infirmitas est ex dolore pedum et manuum iterius huius calor et oculi los graues quasi violentos: et balbutit cum loquitur: et medicina est ei de necessaria et dieta frida et humida et minutio sanguinis. Cum autem luna exiuerit de loco illo et iuenerit fortunam aut fuerit cum ea euadet cum luna venerit ad oppositionem: si autem morietur. Cum autem luna fuerit i libra et fuerit mars et sol i oppositione ei: erit infirmitas i capite valde magna: sed si fuerit mercurius cum luna erit dolor i capite: et oculi ei lachrymantur: et minutio est ei necessaria et medicina laxatiua: et si luna iuenerit iouem aut venerit qui egredietur de loco illo euadet alioquin morietur.

De luna i scorpione.

Luna cum fuerit i scorpio et aspererit eam saturnus ex quadrato vel oppositione erit ista infirmitas ex sanguine putrido aut de veneno. et si fuerit luna i diminutione sui luminis et sui gradus: et non aspererit eam fortuna morietur. Et si fuerit addens luminis et gradui et fortuna aspererit eam uiuet. Cum autem luna fuerit i scorpio et mars i scorpio eam et iupiter aspererit eam ex quadrato vel oppositione habet febrem et valde necessaria est ei medicina laxatiua et temperata dum exiuerit luna de loco illo et iungit se ioui et euadet. Cum autem luna i scorpione

peregrina est infirmitas erit quando primum incipit esse leuis et p nullo huius vadit et mutat se in malum: postea vero patitur i vesica et pustula ei nascitur in naribus. Cum autem luna venerit i septimum aspectum loci i quo fuerat patitur febres multas. Et cum luna fuerit ad quartum aspectum loci et non iuenerit fortunam morietur. Sin autem iuenerit fortunam nascitur ei apostema i aliquo illorum et uiuet. et est opus ei medicina ad illam infirmitatem ut aperiat i balneo nec in loco calido vel frido morietur. Cum autem luna i scorpio fuerit et cum ea mars et saturnus iste infirmus habet febres calidas et alias fridas et renascitur flegma: et facit ut die vadat ad sellam et non minus ei sanguine. Qui vero luna egredietur de loco illo et aspererit eam fortuna euadet usque ad dies. 14. Si autem non aspererit durabit usque ad diem. 70.

De luna i sagittario.

Cum autem luna fuerit i sagittario et aspererit eam saturnus ex quadrato vel oppositione erit infirmitas ex flegmate et habet odorem i eorum pedes quoque erit ei fridi: durabitque bec infirmitas quousque luna iungit eum saturno bis. Si iuenerit fortunam non durabit amplius quousque luna venerit i oppositionem loci i quo fuerat. Cum autem luna fuerit i sagittario et aspererit eam mars ex quadrato vel oppositione: et addiderit i suo lumine et gradu est bec infirmitas quam medicus scire non potest nisi astronomia habuerit quod modo dicitur quod dolet ei caput: et tota persona modo aliter quam ita ei accitit quam nimium fuit in balneo: et nimium introiuit in pectus suum et i caput: vomit quoque multum et affellat: opus est ei medicina: et utatur dieta et leui sirupo preter acetosum. Qui vero luna exiuerit de loco illo et iuenerit saturnum morietur: sed si iuenerit fortunam uiuet: sed maximam habet fatigationem. Cum luna fuerit i sagittario et ioue vel venere et erit infirmitas ex tussis et dolore i pectore habet: et qui exiuerit de loco et aspererit sagittarium ex quadrato euadet: et est ei medicina mollificatiua necessaria: caueat autem balnea ne intret.

De luna i capricorno.

Ia capricorno luna cum fuerit et aspererit eam saturnus ex quadrato vel oppositione et fuerit i lumine diminutione et gradus: est infirmitas ex nimia fatigatione sudoris et frigus cum accipit et nimis est clausus: et sternutat multum: et stons quoque et pectus ei dolent: huius quoque febres ex sanguine: utatur rebus temperatis et sirupo temperato. Qui autem luna aspererit fortunam euadet: sed habet magnas fatigationes: si vero fortuna non aspererit morietur usque ad 30. dies. Cum autem luna fuerit i capricorno et aspererit eam mars ex quadrato vel ex septimo: erit bec infirmitas ex vomitu et multo calore: et huius ventris fluxus et ardet stons et iurat: et habet magnam febrem et sudat multum et pulsus non iuenit spiritus vnius manerie: opus est ei medicina frida. Si autem luna aspererit fortunam euadet: et si non aspererit morietur usque ad dies sex. Cum autem luna i capricorno fuerit et mars et sol cum ea erit infirmitas ex nimia fatigatione et calefactione ad ignem: et accipit eam febris ex colera citrina: caueat a balneo et se non ifundat i aqua frida. Sed si exierit inde luna euadet usque ad dies septem.

De luna i aquario.

Luna cum fuerit i aquario addens i lumine et gradibus et aspererit eam saturnus ex quadrato vel septimo erit infirmitas ex nimio labore et parit sanguinem: et ista infirmitas quicquid crescit quicquid minuitur: canendum est de eo: aspice qui venerit ad oppositionem si melioratur uiuet. Sin autem morietur usque ad 4. dies. Cum autem luna i aquario fuerit peregrina primam habebit malum et dolebit interius: huius quoque febres calidas et durabit multum: et habebit magnam

Capsula eburnea

153

infirmatatem siue anxietatem: sed qñ luna fuerit cum sole habebit se melius. aspice lunam qñ egreditur de sole. si inuenerit fortunam anteq̃ venerit ad locum in quo cepit infirmari infirmus euadet. sin aut inuenerit moriet. ¶ Cũ aut luna fuerit in aquario: et saturnus vel mercurius. alias mars cum ea est infirmitas ex colera nigra. S; si luna erit addens luminis et gradibus et inuenerit eam fortuna ante. q̃ sit in oppositione loci in quo erat euadet. si aut fortuna non inuenerit moriet infirmus. ¶ Cũ aut luna fuerit in aq̃rio addens in suo lumine et gradibus saturnus aspexerit ex q̃ drato vel oppositione est infirmitas ex frigore qđ eũ accipit: et h; dolorem in capite et ventre: et opus est ei medicina calida que frigus expellat: et si aspexerit fortunam euadet: sed venenodi: et nerui dolebit ei. ¶ De luna in piscibus.

Cum luna fuerit in pisce addens suo lumine et gradibus saturnus aspexerit eam ex q̃ drato vel ex septimo ē bec infirmitas ex terrore qđ eũ suscipit: et h; in capite dolore et in ventre: et ei opus medicina calida q̃ frigus expellat. et si aspexerit fortunam viuere: et postq̃ euadet tñ nudi dole bunt ei. ¶ Cũ vñ luna fuerit in pisce addens luminis et gradibus: et aspexerit eam mars ex q̃ drato vel oppositione erit infirmitas ex nimio cibo et nimio sanguine et colera: et opus est ei vt minuat sanguinem et maiorem dolorem habebit in nocte q̃ in die. sed si nō aspexerit eam fortunam in loco illo in quo accepit eum infirmitas moriet. Si aut aspexerit euadet qñ venerit ad locum illũ in q̃ cepit infirmitas. ¶ Cũ aut luna in pisce ē: et venus et iupiter cū ea: infirmat qđ sudant et bibunt aqua et habebit dolorem in oculis: et habebit febres cū frigore: et postea cū calore. opus ē ei medicina laxatiua et caloris expulsiua: et cū luna venerit ad oppōnē illi euadet. ¶ Cũ luna ē in pisce et mars cū ea: erit infirmitas ex nimio calore: et opus ē ei vt minuat sanguinem. et si fortunam eam aspexerit viuere. sin aut moriet. ¶ Explicit libellus diuinus yppocratis chyr: quē de esse egrorum fin diuersam lune dispositionem edidit. Emendatū per magistrum Alexandrū de appellatis. artū doctorē.

¶ Liber pronosticorū yppocratis dictus capsula eburnea.

Pervenit ad nos qđ cū yppocras mori ti appropinquaret pcepit virtutes iste scripture poneret in capsula eburnea: et pōeret capsula cū eo in sepulchro suo ne aliquis eam detegeret. ¶ Cum ergo voluit cesar videre sepulchrū yppo. peruenit ad ipsum: et aspexit ipsum. erat aut valde abietum. precepit ergo ipsum renouari et fabricari et corp⁹ eius si integrum inueniret deferri sibi cūq̃ foderetur sepulcrus inuenta est in eo bec capsula eburnea: et in ea iste virtutes. delata est ergo cesari qui in ea aspiciens miseros amicos suos: et fidelis tradidit.

Quando in facie infirmi fuerit ap̃a cui nō inuenit ratas: et fuerit manus sinistra posita super pect⁹ suus scias qđ moriet vsq̃ ad .23. dies: et p̃cipue qñ in egritudine sue principio palpat sepe nares suas. ¶ Cũ fuerit in vtriusq̃ genib⁹ ap̃a magnū cū vebemētia sitis scias qđ moriet vsq̃ ad octauū diē: et p̃cipue qñ in egritudine sue principio sudauerit sudore multo. ¶ Cũ fuerit super venā q̃ ē super ceruicē q̃ generat somnū pustula pua super ip̃as sicut forma pulueris scias qđ infirm⁹ moriet. S; . die a die q̃ infirm⁹ ē: et signū ē qđ sit in pñ sue egritudinis sitis vebemēs. ¶ Cũ fuerit super linguas pustula sicut nauarati et ē aurea q̃ dicitur musca canina aut sicut grana pentadactili scias qđ moriet in die illo: et signus est qđ desiderat in principio sue egritudinis res calidas in suis nās. ¶ Cũ fuerit super aliquos digitos pustula nigra parua similis borobo et dolebit scias qđ morietur in duobus dieb⁹ ab egritudine sua. Et signū eris

qđ fuit in generatione sua gravis corp⁹. ¶ Quando fuerit in pollice manus sinistre pustula pua similis fabe fusci vel palidi coloris que non dolet scias qđ in sexto die morietur a principio egritudinis. Et signus est qđ in principio egritudinis affellauit affellationib⁹ multis valde. ¶ Quando in digito medio sinistri pedis fuerit pustula cui⁹ color ē sicut terfidois aurificis scias qđ habēs eam moriet. .xv. die a principio egritudinis. Et signum est qđ desiderat in principio egritudinis res habentes acrimoniam desiderio vebementi. ¶ Cũ fuerit ungues digitorū fusci vel palidi coloris et in frōre fuerit pustula sanguinea scias qđ moriet in .2. die a principio egritudinis. et signū illi ē: qđ erit mltē sternutatōis in principio inceptōis sue egritudinis et multarū oscitationū. ¶ Cũ fuerit in pollicib⁹ duorū pedū purit⁹ vebemēs et fuerit color ceruicis fuscus valde scias qđ moriet. .v. die egritudinis aut occasū solis: et signū ē qđ mingit in principio sue egritudinis vrinā multā exuberantē. ¶ Cũ fuerit super palpebram infirmi tres pustule: quarū vna sit nigra et alia fusci coloris et palidi et alia subalbedini et ciliis scias qđ habēs eam morietur. .xxv. die a principio egritudinis sue: et signū ē qđ in principio erit sputi multi. ¶ Quando fuerit super palpebram vnius oculorū pustula sicut auellana leuis fusci coloris: scias qđ moriet secūda die sue egritudinis. sig⁹ qđ in principio sue egritudinis dormit somnū multū et granē. ¶ Cũ fluat ex narib⁹ infirmi sanguis trahēs ad subalbedinē et ruffedinē et appet in manu ei⁹ dextra pustula alba qđ nō dolet scias qđ morietur tertia die a principio sue egritudinis. et signū ē qđ si desiderat cibū oīo. ¶ Cũ apparebit in corā infirmi sinistra rube do vebemens qđ nō dolet scias qđ moriet in .2. die sue egritudinis: et signū ē qđ in principio inceptōis sue egritudinis habuit puritum vebementē et desiderat comedere bolera. ¶ Cũ fuerit post aurem sinistrā pustula nigra scias qđ moriet. .xxviij. die sue egritudinis: et signus ē qđ desiderat potare aquā fridā desiderio vebementi. ¶ Et si fuerit dura grana alba sillis grano frumētis scias qđ moriet. .xx. die a principio sue egritudinis illa hora in q̃ apparuit pustula: et signū ē qđ mingit in principio sue egritudinis vrinā multas. ¶ Cũ fuerit post aurem dextrā pustula rubea ea sillis cōbustioni ignis scias qđ moriet. .vii. die a principio sue egritudinis: et signū ē qđ vomit in principio egritudinis sue vomitū multum. ¶ Cũ fuerit sub mēto pustula rubea in magnitudine fabe egiptiace scias qđ moriet. .sz. die ab inceptōe sue egritudinis et signū ē qđ sputit in sue egritudinis principio sputū multum. ¶ Cũ accit dolor alicui in p̃putio et in pellicula q̃ coopit caput virge deide appet in cubito pustula fusci coloris scias qđ moriet. .v. die egritudinis: et signū ē qđ desiderat vrinā bibere in inceptōe sue egritudinis. ¶ Cũ fuerit super lat⁹ dextrā pustula nō dolēs fusci coloris: scias qđ moriet. .ix. die egritudinis aut ortū solis: et signū ē qđ in egritudine sua facit multas oscitationes. ¶ Quando fuerit in titilico sinistro pustula fusci coloris in magnitudine citony: scias qđ moriet. .xv. die egritudinis: et signū ē qđ accidit in inceptōe egritudinis somn⁹ multus et gravis. ¶ Cũ fuerint super calcaneū pustule nigre multe scias qđ moriet. .xxij. die egritudinis et signū est qđ desiderat in principio aerē frigidum: et cibos frigidos desiderio vebementi. ¶ Quando fuerit supra pect⁹ sinistrā pustula subalbida scias qđ moriet. .liij. die egritudinis: et signū est qđ accidit in principio egritudinis puritus vebemens in oculis: et nō sufficit scalpe oculos suos. ¶ Cũ fuerit in medio capitis pustula nigra sicut nux nigra lenis qđ nō dolet moriet. .xl. die a principio egritudinis: et signus ē qđ accit ei in principio egritudinis desiderium melonū et exuberatiuū ne. ¶ Quando sub ceruice fuerit pustula parua et in palpebra inferiori oculi sinistri pustula et alba: scias qđ moriet. .xi. die egritudinis sue: et signū ē qđ accidit ei in inceptōe egritudinis desiderium dulcium vebemens. ¶ Finis.

De natura humana

Hippocratis de humana natura vel de elementis liber.

Alicuique autem placuit audire dicentes de natura humana videri quod quantum ipsa ad medicinam pertinet: huiusmodi quidem non est ueniens quod audiat hunc sermonem. Non enim est totum aeris huiusmodi dicendo esse neque ignis neque aqua neque terra neque aliquid aliud. Namque hoc non manifestum est existens in hominibus: sed volentibus

hoc dicere permitto. **V**ideri autem mihi non recte cognoscere quod sit quod huiusmodi dicunt: quidem eadem omnes videntur. dicunt autem non eadem. Sed intentionis quidem rationem eadem faciunt. dicunt enim quodammodo quod est et hoc est et vnum quodammodo et huiusmodi: sed vnum non eadem. autem dicunt. non ipsorum huiusmodi quidem eadem afferens aerem esse huiusmodi et omnia alia autem ignis alius autem aqua alia: vero terra: affert vnum quodammodo suo sermone testimonio et argumenta quod nihil sunt. **Q**uidem igitur eadem intentione omnes videntur. dicunt autem non eadem manifestum est his quod cognoscunt ipsa. Sciet autem vti quod alia huiusmodi maxime adueniens ipsis contradicere. **I**dem enim. huiusmodi sibi inuicem dicunt eisdem audientibus. **N**amque. non infra se sequenter idem homo accedit in eodem sermone. Sed quandoque quidem iste optinet: quandoque vero ille: quandoque autem contingit lingua labens ad populum et iustum est vel populus cognoscere recte dicentem prebere sermonem suum semper videntem cum rebus siquidem ea que sunt cognoscit et recte asserit. **S**ed mihi quidem videtur huiusmodi homines dicere se ipsos in omnibus ipsis sermonum ab inscia. **M**ellissimi autem et parmenidii sermones dirigere. **D**e his quidem igitur sufficiant mihi ea que dicta sunt. **D**edico vero aliqui dicunt quod homo quidem sanguis solum est: aliqui vero horum aiunt coleram esse homines: quidam vero flegma. Rationem non facientes. Et isti omnes can dem quidem esse aiunt quod vniuersumque eorum nominare voluerunt: hoc vnum existens permixtum finem formam et potentiam coactum a calido et frigido et fieri dulce et amarum et album et nigrum et omnimodum: mihi autem non videtur hoc sic habere. **P**lurimi quidem igitur talia quedam et adhuc proxima horum asserunt.

Capitulum secundum.

Homo autem si vnum esset huiusmodi vti quod diceret: non enim est a quo dolo: at vnum existens: si igitur et dolo: necesse est et quod sanatur vnum essentia aut multa. **M**ulta enim sunt in corpore que quando ab iniuriez preter naturam calefiunt et in frigidantur et desiccantur et humectantur egritudines generant. **Q**uia multe sunt quidem species egritudinum: multa autem et medicatio ipsarum est. **D**ignior autem ego dicere sanguinem solum esse hominem et non aliud ostendere ipsum non paruitatem formam: neque fieri omnimode: sed aut hoc secundum tempus aliquid anni: aut etatis hominis: in quo sanguis existens videtur solum in homine. conueniens est enim aliquod tempus esse in quo videtur ipsum in eodem esse: hoc autem dico et de eo qui dicit hominem flegma esse: et de eo qui dicit coleram. **E**go quidem de morbo quocumque dixerim finem legem: finem naturam si hoc sunt similia et iuvene existente et sene et tempore et frigido et calido existente: et argumenta prebebo: et necessitates nuntiabo: per quas singulum augeat et diminuitur in corpore. **P**rimum quidem igitur necesse est generationem fieri non ab vno. Quomodo enim vnum existens vnum generabit nisi alicui miscetur: deinde nisi eiusdem generis sint que miscetur: et eandem habeant potentiam non generant: neque in hoc nobis cõferunt. **E**t ite: nisi calidum frigido et siccum humido: moderate se habeat ad iniuriam: et equaliter: sed alte: alteri multum preeminet: et fortissimum et firmissimum generatio non vti quod fieri quare quod conueniens est ab vno aliquid generari. **Q**uod

autem neque a pluribus generatur nisi cõtingat bene se habere aplexione que est ad iniuriam. **N**ecesse est igitur natura tali existere et alio: et ea que est huiusmodi humor non esse vnum: sed vnum quodammodo eorum quod preterunt in generatione habere aliquam potentiam in corpore: quodammodo vniuntur: et ite: necesse est vnum quodammodo eorum: videlicet in sui naturam fieri corpore huiusmodi: humidum ad humidum: siccum ad siccum: calidum ad calidum: frigidum ad frigidum. **T**alis autem et aialium natura est et alio: omnia sunt autem sicut omnia: existit. non ipsis ab ipsis predictis omnibus et sunt secundum predicta in huiusmodi: cõfinitur singulum huiusmodi: et accessit. **C**orpus vero huiusmodi in se sanguinem: flava: colera rubea et nigra: colera: et hec est natura corporis: per huiusmodi et sanum est. **S**anum quidem igitur est: quod moderate se habet: hec aplexioni que est ad iniuriam: et potest multitudine: et maxime quod mixta fuerit: dolet autem quod aliquid horum minus aut plus fuerit in corpore: aut discedat et non mixtum fuerit omnibus. **N**ecesse est enim. quod aliquid horum discedit: statim vni discedit in se non solum egregie egrotat: quodammodo suppositum super repletum labore et dolore prebere. **E**t enim. quod aliquid horum extra corpus effluit: plus facit euagationem et transmutationem et expulsionem ab aliis necesse est duplicem laborem prebere: quodammodo predicta: vni differunt: et quodammodo supabundat. dicit autem vti quodammodo dixerit hominem asserere esse sup hoc existens huiusmodi. **D**ico autem esse sanguinem et flava et colera rubea et nigra. **E**t horum quodammodo primum secundum legem natura determinata dico: nullus eorum idem nomen esse: deinde de huiusmodi naturas diuisas esse: colera flata. **Q**uoniam. hec vni: neque sanguinem: colere: neque colera flata. **Q**uoniam. hec vni: assimilata erunt ad iniuriam: **C**orpus neque colores siles videntur neque manu tangenti siles videntur: neque frigida siles sunt: neque siccæ: neque humida. necesse est igitur ex his differunt ad iniuriam: huiusmodi forma et potestiam ipsa non esse vnum. **S**i quidem ignis et aqua non idem sunt: scilicet vti quodammodo huiusmodi hec omnia non idem sunt. sed vnum quodammodo ipsis: huiusmodi et vti quodammodo: si enim cuiusdam homini videris farmacum quod flegma agat: euomet tibi flava. **E**t si videris farmacum colagogum: euomet tibi colera. **S**ecundum hoc autem et eo. si purgabitur: si videris farmacum quod colera nigra agat: et si percussis partem aliquam ipsius corporis: ita quod vulnus fiat: fluet exinde sanguis. **E**t hec omnia facit tibi tota die et nocte: et hyeme et estate: quousque potes fuerit spiritum attrahere in se: et iterum remittere. et non potens fuerit si in aliquo eorum que constitit primabitur constitit: huiusmodi quodammodo enim constitit. **P**rimum autem manifestum est: quod homo huiusmodi in se hec omnia semper quousque viuunt deinde facta sunt ex huiusmodi habente: hec omnia postea in figuram in homine habente hec omnia quousque ego dico et demonstro. **Q**ui autem dicit quod vnum est homo videtur mihi hac intentione vti: aspiciet eos quod bibunt pharmacum: et destruit in superflua purgatione: hos quidem colera vomit: alios vero flava hoc singulum ipsis cogitauerunt esse hominem. quia cum purgaretur videbant ipsi mori: et dicentes sanguinem esse huiusmodi eadem intentione vti: aspiciet huiusmodi ingulatos et sanguinem fluere ex corpore: hac exprimat esse aialium huiusmodi. et testimonium huiusmodi vti in suis rationibus. **E**t primum quodammodo in superfluis purgationibus: nullum mortuum est sola colera purgat: et quare aliqui bibunt farmacum quod colera vomit deinde flava. **P**ostea et colera coacti vomunt colera nigra: finietes autem et sanguinem vomunt pur: hec autem patiuntur: et a farmacum agere flava. **P**rimum quidem huiusmodi flava vomunt: deinde colera rubea: postea nigra. **S**inietes autem sanguinem pur: et in moriuntur. **F**armacum enim. cum ingreditur corpus primum quodammodo agit quodammodo eorum quod sunt in corpore si secundum naturam maxime fuerit: demum autem et alia attrahit et purgat. **Q**uodammodo dum vegetabilia et semina. quodammodo in terram venerit attrahit vnum quodammodo secundum naturam quodammodo in terra. **I**tem autem et ascensum et amarum et dulce et salum et omnia. **P**rimum quidem igitur plurimum huiusmodi attrahit in se quodammodo vti quodammodo maxime fuerit sibi secundum naturam demum attrahit et alia. **T**ale autem quidem et farmacum faciunt in

corpe quodque utique colera agunt: primum quidem imixta purgantur colera: deinde mixta. ¶ Farmaca flatis et primum quidem imixta flata agunt: deinde mixta et iterfectis sanguis fluit. ¶ Primum quidem calidissimus et valde rubeus deinde fluit magis flegmaticus et colericus. augetur autem in homine flegma quidem in hyeme: hoc enim in hyeme maxime secundum naturam coram que sunt in corpore frigidissimum est: argumenta autem horum quod flegma quidem frigidissimum: si volueris tangere flegma et coleram et sanguinem: flegma inuenies frigidissimum existere: et etiam viscosum est: et violentia maxime ducitur: post coleram nigram: quecumque autem violentia veniunt calidiora sunt coacta a violentia. attamen vero et ad hec omnia frigidus est flegma: videtur a sui natura: quod hyeme replet corpus flegmate scies utique si homines spumant flegmaticum: hyeme et tumores albidissimi sunt maxime secundum hoc tempus et alie egritudines flegmaticae: vere autem flegma quidem est fortissimum in corpore: et sanguis augetur: et frigora excunt et aque superueniunt. ¶ Sanguis autem secundum hoc augetur ab ymbribus et calidis diebus et secundum naturam enim ipsorum hec sunt maxime annus humidum autem est et calidum. scies autem his homines vere et estate: occupantur maxime a dissenteris et ex naribus sanguis fluit ipsis et calidissimi sunt et rubet estate vero sanguis potes est ad hec: colera excitantur in corpore et descendit usque ad autumnus. ¶ In autumno autem sanguis modicus fit: contrarius enim ipsius autumnus naturaliter fit. ¶ Colera autem estate continet corpus et autumno. ¶ Cognoscens autem his homines sponte hoc tempore coleram vomunt et in accessionibus medicinarum colere purgantur. ¶ Manifestum autem et in febribus et in coloribus hominum: flegma autem estate infirmius est ipsius seipso: contrarium enim est tempus nature ipsius siccum namque est et calidum. ¶ Sanguis autem in autumno fit minus in homine. ¶ Siccus enim aut autumnus et infrigidare utique incipit hominem. ¶ Nigra autem colera autumno multa est et fortissima. ¶ Quando autem hyeme aduenit colera infrigidata modica fit et flegma augetur iterum a multitudine eorundem et a longitudine nocius habet: qui igitur hec omnia semper corpus hominis: a tempore autem circum immittente quandoque quidem plura sunt ipsis ipsa quandoque minora singula secundum partem et secundum naturam: quemadmodum annus totius participat omnibus: et calidis et frigidis et siccis et humidis. ¶ Neque enim utique manet illo tempore aliquid hominum sine omnibus que sunt in hoc mundo. ¶ Sed si aliquis defecerit omnia perirent: ab huiusmodi enim necessitate omnia ceterum et nutriuntur adinuicem. ita autem et si quidem ab homine deficiant ex his cognatis non utique possent vivere homo. dominatur enim in anno quandoque hyeme maxime: quandoque autem vere. quandoque vero estas: quandoque vero autumni. ¶ Sit autem et in homine quandoque quidem dominatur flegma: quandoque autem sanguis: quandoque vero colera. ¶ Primum quidem rubea deinde nigra dicta: testimonium autem manifestius si volens eidez homini dare id farmacum ter in anno vomet tibi: hyeme quidem flegmaticae: vere autem humidissime. Estate autem colericæ: autumno nigerrime: debent igitur his ita se habentibus quecumque quidem egritudinum hyeme augentur: estate finire. ¶ Quecumque vero estate augentur hyeme finire. ¶ Quecumque ipsarum in periodo dierum non permittantur: periodum autem dierum iterum dicemus. ¶ Quecumque autem vere superueniunt egritudines expectare conuenit in autumno permutationem esse egritudinis. ¶ Quecumque vero autumnales egritudines harum permutationem necesse est esse. ¶ Quod autem secundum hec tempore

excedit morbus scire oportet quod annus ipse fit: et medicum sic oportet curans facere: ad egritudines: ut singula harum dominatur in corpore secundum quod tempus quod est secundum naturam ipsius. Maxime autem congruit scire et hoc cum illis quod egritudines ex repletionem sunt: has euacuatio sanat. ¶ Quecumque vero egritudines ab euacuatione sunt: repletio sanat. ¶ Quecumque ab ocio egritudines generantur labor sanat. ¶ Uniuersaliter autem scire oportet medicum.

¶ Hypocratis de aere et aqua et regionibus liber.

Alisquis ad medicine statum accedere curat necesse est prius anni tempora et que in eis generantur attentius requirat. ¶ Que quidem non solum dissimilia adinuicem sepe distare videntur: verum etiam et singula se in se variando subimet alterantur: in annis namque sua tempora

eorundem complexionibus suum temperamentum custodientibus qui morbi nascuntur non ab eisdem degenerare: sed similes et concreari videntur. ¶ Contra vero tempora inter se dissonantia et a se aliena dissolui que dissimiles procreant egritudines: hyems vero est frigida et humida. verum vero calidum et humidum. Estas vero calida et sicca. autumnus vero frigidus est et siccus: que causant utrumque si decreverint secundum magnitudinem eiusdem complexionis ac paruitatem in tantum: ut neutrum nature sue familiare existat tempus: quod in eis temporibus que diuersa sunt accidere solet. ¶ Est etiam quando hyems frigidior est sed humiditatem suam in sua retinet qualitate. ¶ Est quando estas calidior est et siccior. hec ideo contingunt quia a ventis tam calidis quam frigidis: siue uniuersales siue locales sint corpori mala tempora mutantur. ¶ Oportet autem te esse attentum circa virtutes aquarum: ut pote que diuerse in pondere et sapore sint: de hac enim qui bibunt eorum veteres calidi ac tumidi sunt: corpora macra: cubiti et spatule tenues. Sicut facies quod maximam carnem ad splendorem confluere cogitur: unde malus sanguis procreatur. ¶ Illa vero bibentes multa superabundant comestione. esuries enim illis perseverat atque crescit: sitis quoque similiter: superiora ventri cum media instantur. quapropter fortibus catartici utendum est illis hac egritudine hyeme et estate continentur accidit aqua illis citrina et iterum: estate vero dissenteria: dysenteria longa quartana laborant qui morbi naturas pervertunt et mutant: et in aquam cadunt citrinam et pereunt. ¶ Iuvenes illorum pulmonis dolore aliisque passionibus eorum mentes perturbantibus affliguntur. ¶ Senes acuta febre et ardenti: ex ventri constrictione accidente verantur. ¶ Mulieribus apostemata de genere flegmatis albi innascuntur: neque concipiunt neque pariunt nisi cum magna difficultate atque molestia corpora eorum magna et crosse: quanto plus profunduntur in longitudine: tanto graciliora sunt: menstrua non secundum quod oportet proficiunt. ¶ Pueri ernia: viri castrorum vulneribus infestantur. Sed et qui huiusmodi nature sunt eis impossibile est vitam extendi. Sed intempestiva senecta praeapuntur. ¶ Mulieres sibi granide videntur: cum vero partus aduenerit tempore vteri fetu inanes tumore relaxantur: huiusmodi passione decepta matris quecumque aque citrine coadunatio intumuerit laborat. ¶ Ad hanc itaque quam prediximus aquam pertinens est: et ea quod calida terra surgit: aut a ferro metallo: vel ere siue argento: vel auro: vel sulphure: aut allumine: vel pice vel nitro: quas omnes ab ingenti consistat exire calore huius ergo aquarum vel terrarum generi nulla omnino species inuoluta vel salubris: sed dure omnes habentur atque bibentibus stranguriam nimiamque important solutionem.

De aere ⁊ aqua

¶ Verum ea que in altis locis aque siue puluerulentis monticulis aliarum optima ⁊ saluberrima saporata talis: neq; multa vini commixtione indigens est: hyeme calida: estate frigida: similiter quoq; ⁊ ille que a profundiusculo exurgunt fonte quarum etiā melior est ea que ab ortu solis ⁊ maxime estiuo tempore decurrit alba perspicua atq; proculdubio odorifera est. ¶ Que vō est lenta ⁊ grauis currente: ea sicca atq; bibentibus nisi opus fuerit mini me est inuatiua. quibusdā enim naturis ⁊ egritudinibus profutura videtur. ¶ Deprehendimus vero hoc ex lapidibus qui in pueris nascunt: sed propterea quia vrina clara ⁊ subtilis ē emittit: qd vō crosius ⁊ turbidū remanet: ⁊ lapis efficit: lac ē sic malū ē lapidē in vesica lactātis facit. Maxie at si calidissimū colorib; rubels ptinēs ē: vētrē. n. ⁊ vesicam calefacit ⁊ vrinā incendit: ⁊ lapides facit. quia propter huiusmodi infantes vinum subtile bibere inuat quod nec vās scindit nec excoctiō dīrumpit. ¶ In mulieribus autem non crescit lapis quia ea quibus mingunt loca parua sunt larga lata: nec fortiter fricant vel scalpūt ea: nec tractando manibus eūz illis sicut masculi ludunt: neq; enim ad eorum ora que intra vuluaz latent longius remota tangere possunt. ¶ Ceterum masculi mictoriū in summo est virge. ¶ In feminis vero longius est os velli ce. ¶ De temporibus vero expedit contemplationē tuaz adhibeas vt āni habitudo si salutifera sit videlz aut egrot cognoscas. Si enim ortus stellarum prout debet fuerit ⁊ occasus in autumno aque multe. ¶ In hyeme vero pauce neq; serenum: neq; frigidum plus opportuno. Vere q; q; ⁊ estate aquarum contemperantia annum sanum atq; saluberrimūz necesse est esse. ¶ Si vero signa secundum q; debent in ortu ⁊ occasu non fuerint opportuna: hyems vero sicca ⁊ borealis. Ver autem pluuiosum: ⁊ australe febres acutas: atq; lyenterias in estate necesse est venire: q; videlicet intrans autumnus vel estas terras vernalis pluuiē: nō in estate infusam inuenit sic quoq; austrinus duplī care necesse fuerit. propterea quia terra infusa sit ⁊ a solis ardore calida: vētres igitur granes molles humidi. vnde ⁊ multa egestionē abundant. Cerebra autem tenera fiunt in hac itaq; qualitate dum aer habetur mordet carnem ⁊ corpus: acutissime febres tunc ingruunt vel irruunt ⁊ maxime his qui flegmatici sunt. Lpenteria vero mulieribus ⁊ quibuscūq; viris naturalis cōplexio humida est. Si aut canicularē tempus pluuiale fuerit multum ⁊ hyemale vētiq; super iannas irruunt morbi extinguuntur atq; autumnus speratur futurus salubris multotiens pueri ⁊ mulieres cōmoriuntur sed ⁊ sensum pauci quorū qui euadūt in quartanam febrem: a quartana vero in aquam citrināz deueniunt. ¶ Qd si ecōtra hyems austrina nimisq; pluuiosa fuerit. Ver autem siccum ⁊ boreum: mulieres pregnantē in vere abortiunt si tunc eis tempus pariendi fuerit. ¶ Si quoq; fet; emiserit anichilatos atq; defectos emittunt: qui autem continuo mouentur: aut viuunt semp anichilati atq; defecti: hominum lyenteria: oculorumq; dolorum. Alij catarrum de capite in auriculam patiuntur: sed delicatis ⁊ mulieribus lyenteriaz: in delicatis nāq; a capite in ventrem descendit eis flegma. ¶ Eis autem qui colerici sunt fumus ascendit ad cerebrum ⁊ circumtegit illud. ¶ Mulieres eorum semper egrote multisuis mensuris redundantur nūq; pinguescunt que videlicet nō illis naturaliter sed ex morbo contingit: sed cum concipiunt plurime abortiunt. nati vero eorum plurimūz spāsmo ⁊ anbelitu. morboq; yleos afficiuntur. ¶ Dūc autem locum viri inhabitantes lienteria et colerica dysinteria ephydemon id est febris longa ⁊ ventus ac emorroyz affligit: pleuresia vero aut peripleumdiā: aut caufon: morbine acuti: propterea quia ventres liquidos habent oculi eorum cacesia ife

stantur: nec tamen forti vel longa nisi quando super illos vniversalis accidit morbus moto videlicet austro aerem q; mutante eorum capita nebula ⁊ fumo implentur. ¶ Et si deniq; ad quinquaginta peruenierint annos in eos a capite reuma ipsi que in epilepsiam cadunt que cui aduenierit totum corpus possidebit: ⁊ maxime si caput subito calore vel frigore percutiatur: quisquis vero locus frigidiorz vētorū locis oppositus est siue ortui pertinens siue occasui illi venti sui locales venti sunt a calidis autem obregitur: aque itaq; siue sicce graues digeri plurimūz dulces sūt: habitatores duri ⁊ fortes s; cor; crura gracilibus tortisq; sunt pertinentia: ventrium vero inferiora habent durissima: superiora vero lenia ⁊ mollia atq; currentia plurimūz q; de colera nō de flegmate capita sana durissima: sed ⁊ ipsi plurimi rumpuntur: vnde ⁊ ernia bonerantur plurimum vero in pleuresim morboq; acutos necesse est incidāt q; ventres cōstricti sunt siq; ex quocūq; morbo in empima ducuntur eius rei causa est tetanus corporis ⁊ conspatis ventris in quibus etiam vene rumpunt ex frigiditate siue aque multum comedunt nec tamen multūz bibunt quia vtriq; sufficere nequeunt nō illis obthalmia facile euenit: sed si euenerit oculi concrepantur. ¶ Iuuenes eorum cū ad annorum triginta etatem peruenierint multum in estate sanguinis per nares fluxum: que multum patiuntur nō nulli in epilepsiam cadunt si tamen ceciderint fortissima est: alio diutius viuunt quia quecūq; exeunt super corpus eorum nō infunduntur neq; dolent habitus rudis animiq; minime modesti sunt qui vtiq; locales morbi nūq; in huiusmodi morbi loci incolis adueniūt nisi quādo vniversalis affuerint. mulieres ibidem steriles ex frigiditate aque ⁊ siccitate cum tarda digestionē: neq; enim mēstrua illis pro opportuno sed parua ⁊ mala adueniūt que cū cōceperint difficiles ex malignitate aque parturiūt: neq; n. plurimo abortiunt. que autē pariunt filios lac habere nequeunt: sed hoc propter congelationem ac frigiditatem aq; ⁊ asperitatem: spāsmus quoq; accidit illis: dolor quoq; pulmonis atq; consumptio quod grece epileptos nominatur ⁊ maxime in parturiendo. ⁊ ex eiusdem partus difficultate: quia videlicet nervi ⁊ vene que in pulmone sunt dīrumpuntur: pueri earū ⁊ puellę ex aqua citrina laborant: pueri quidem in testiculis: sed eūz adoleuerit euanescent ac dīsoluitur pueri tandem poliuntur.

De ventis calidis ⁊ frigidis ⁊ vrbibus q; eis site sunt eadem intentione continentur. Itaq; de omni vrbe quecūq; est inter estiuum ortum ⁊ hyemalez sita. et quacūq; huic contra posita sic ē accipere omnis vrbs que in ortu solis posita est securior est q; que in septētrione est vel in calidi venti flatu sedet: in illa enī calor ⁊ frigus minora ⁊ sicciora. ¶ Morb; q; mior ⁊ leuior: necnō ⁊ aq; que secundum solis est ortūz clara leuis ⁊ humida nempe aer ibi nūq; crosius habetur quia nimium a solis presentia prohibetur quod ex hoc datur intelligi: quia aer humidior in mane crosior ⁊ spissior reperitur: ea vero que appo sita est i solis occasu: humiditate semper habet aeris. Da bitarium facies pulchre ac lenes colores splendidi perlucētes nisi his quodlibet aliud accidens obstat. ¶ Ma sculozū voces sunt clare ⁊ acute b; vero facile irascunt nec obtemperantur germina nascentia loci meliora alijs atq; salubriora. ¶ Aque salugini pertinētes male sūt ac nocive: aque fontū secundum ortum solis existentium omnium sunt meliores: secundo vero omnium eorum que iter estiualem ⁊ hyemalem ortum sunt: quorum etiam meliores sunt orientis ortui pertinentes. Postea vero que inter occasūz estiuale ⁊ hyemale existunt: sed hāz oliz peiores meridiane sunt inter hyemale ortū ⁊ hyemalem occasum

existentiū: ille vō q̄ in septentrionis pte: sunt alijs meliores. Quaz illas que currunt quicquid sanus fuerit et fortis bibere sine timore potest: de quibus nimirum sicui egrotati bibere opus fuerit illa que sue egritudini conueniat est eligenda quod si ita fecerit nō deuiat a salute: ventres durum habentes aqua saporata leuis et clara iuuat. Adolentem vero vinctuosum atq; slegmaticum dura ac tarda digerit omnis aqua que cito digeritur ventrem facit molles et humidum: tarda autem et dura calefacit atq; cōstringit. prauē autem intelligunt palamq; delinquant: qui p aquā falsam ventrem mollire ex sue scientie paruitate extimāt. illa enim contra solutionem est que dura est et tarde digeritur: ventrem desiccāt postq; humidum reddunt.

¶ Aquę pluuiāles leues saporate ac lucidissime sunt. pmo nāq; sol ab aquis qd subtilius et leuius ē attrahēdo assumit: qd inde deprehēdimus: qd id qd grane et falsū fuit in suo modo remanere videmus: s; sol qd leuius et subtilius ē nō solū de fluminib; attrahit: sed etiā de marib; et qbuscūq; locis humidis: humiditas nāq; in reb; humidis inuenit: necnō et in oib; qd humiditas subit: ac leuius ē a sole desiccari sic cōprobat: si qd. n. sedeat ad soles opertus et vestimētis sudat equalit. ¶ Si vō in ymbria ē in equalit qd ē lōginquus a sole et remotus: vnde et aq; pluuiāles putrēt malūq; odorē exalant: qz enī ex multis cōgregate sunt ago: et ideo leuius res alijs putrefcere solēt: ac mutari: cū aut sol accipit eas et in altū suspēdit frigesūt et aeri cōmiscēt: turbidū vō suū qd nigredinē reddit sorsūz in nube iūgūt: qd vō leuius ē purgatur atq; dulcescit. Quia a sole decoquit sicut et oē cū coquit saporitū dulce efficit. ¶ Vāc ergo humiditate sic a sole dispersa in aere atq; suspēsa: sed etiā eā in vnū coadunatā vti ex diuersis pib; cōcurrētes collidūt: dissoluētē q; corrūit: et rursus maxie cū ea tractet: secundū qd oz sunt qd videlicet plurimū nūquā fit nisi cū nubiū greg; a vētis in vnū perfecte ē coadunatus: atq; alijs ventis pcurrentibus interceptis dispergit: et ides cum subsequēs nubes illas premit: et humiditas cadit. Cum nubib; grossis nigrescentib; spissis: atq; grauatiss: obuiā ventī veniētes cōfligendo comprimunt: humiditas cadit sicq; ac pluuia crebra descendit. De itaq; oēs aq; putribiles qdē sunt: s; non debēt habere odorē: qz si contingit odor: bibentes brācosi sunt atq; tussim: vocisq; sustinent grauitatē: de aque si coquantur nihil prodest. ¶ Aqua vero glacialis atq; niua: illa omnis mala est: postquā enim semel fuerint congelate nūq; in pristinā cōuertunt nām: qquid. n. aque saporitū ē et leue clarūq; fuerit ac purū id gelu adueniēte totū recessit: qd vō turbidūz pmissit: qd sic poteris pbare: si. n. aquā in vase ad mēsurā posita sub celo pgelari dimiseris cūq; congelata fuerit in sole: vel quolibet alio calido loco liquefacta eadē remeteris mēsurā: multo minus inuenies esse. ¶ Si aut de gelu et niue: ex qd nimirū oib; significatur: qd sol aq; subtilitatem ac leuitatē accipit et dispergit gelu sup eā nihil pōt. grossū vō nō dissoluūt aut de loco suo remouet. ¶ Omnis aq; d niue et silib; peior ē oib; a q; multiplicat bibentib; stranguaria: et in vesica petra: atq; in subrenalib; dolorē et in coris et erniā in testiculis gignit: et maxime ea q; de magnis fluminib; aliorū lacuū stagna recipiētib; vel ex multis et diuersis riuīs fluentib; ē silr et ea q; de altis locis currūt: nō enīz oēs silles sunt: ē enīz saporita et dulcis et falsa hyemalis: et q; de calidis currit locis. baruz ergo cū alie alijs cōmiscēt modovincit fortior modo: mi nor secundū ventos. De c. n. septentrionali cōfortat ventos. illa vero meridiano: qdē si in vase morā fecerit: fecē qz necesse ē vt faciat: et arenā: bibentes aut h; quos diximus morbis efficiunt. ¶ Quib; vō venter mollis ē et lenis: neq; vesica multū calida: neq; in collo iuncta: bi sine difficultate mingūt neq; quicquā turbidū in vesica relinquunt: et

quoz vesica inferiora h; calidissima: necesse ē vt collū habeat tortū: qz ergo illa in calore nām excessit: eius inde col lum intumescit. quapp et vīna nō egredif: sed in inferioribus retēta cōburif. ¶ Et qd itaq; leue est et subtile mictu emittit: qd turbidū et crossū ē ibidē congelatur. Sed cōgelatio illa in pmo qdē anno fit parua. postea vō capit augmentū. cūq; abundātius mingūt: quodcūq; grossū et vesica retinet. et sic ibi inuiscatū in lapidē cōuertit. Cū ergo mingere volūt: in os vesice lapis descēdēs obstruif: et vīna refragat: tūc vō dolor augmētā: quāobres iunenū virge puriūt. Unde ipsi scalpūt: et excoiāt eas: cāz illā ibidē esse putātes: vis aut hui; rei varia ē. ¶ Si qd vero ignorā sibi adeat vrbem: illius situm inquirat: oportet ergo quomodo videlicet erga ventos. et ortum solis posita habeat: nō enim in omnibus hoc equaliter est. septentrionalis nāq; contra naturam meridianam est. atq; situs orientalis nō sicut occidentalis est. Sed illi ciuitati que contra solis ortum ac septentrionalis situm ventum habet et aquam saporitam parū inter alia supradicta loca ab aeris mutatione nocetur: contra vero cuiuscūq; humiditates et aquas salināres bibunt atq; paludestres: nec aperta est secundū orientem nec liberum habet odorem eis multūz est aeris nociua mutatio. ¶ Et etiā maximū est studium adhibēdi bonitati aquarū vel malignitati earum. ¶ Si paludestris videlicet aut stagna aut mollis aut grossa aut ne ab orientis locis decurrat: siue petrosa siue falsa sit: aut digeri dura. ¶ S; nec i teris negligētā beat: si sicca sit et laqsa v; hūida et aqsa aut pœana aut arcta v; edita et emittens. ¶ Similiter autem est et inhabitantium dieta: vtrū illis amabilis vel saporosus sit potus ne an cibis an gressu an exercitium vel labor vel manducare. De his autem omnibus inquirendum est. Sciendum nāq; quia si quis hec omnia vel horum plurima que diximus cognouerit. ¶ Si i aliquod oppidum ingrediatur: quod nunq; ante adiuerit v; scierit quicquam ex eo nihil illud latebit: taz de ciuili morbo: qz de corporum habitatorūz naturis: et cuiusmodi sint morbum itaq; curare poterit: neq; in subtilitatem opportune curationis errabit: neq; enīz hec ignorans quicquāz curare. vel arbitrio poterit operari: postq; quoz aliquod temporū transierit accidentia vlla et accidentalia loci in locis in hyeme et estate vētura predicet: necnon et singulos morbos qui singulis hominibus acciderē debeant ex eorum dieta: nisi vero morbi ex aeris pauitate procederent: nō quidem vniuersaliter sed particulariter ingererent. ¶ Cum igitur medicus temperantiam aeris temporūq; discordiā prenouerit. sciētia sua semper vtilis: et ad sanitatis ingenium cōuenit morbi: ea vō que de re altissima tractauimus recta tenent et credūt norint astronomiam nō minimam partem esse medicine q; quippe homines premonet mutationes partis temporūz. ¶ Itemque ciuitas que contraposta est calidis ventis. s; que inter ortum et occasum equinoctialis medium tenet: ea semper ab eis incutitur: aque vero illius multe et calide sunt: aque false calefiunt in estate et refrigerant in hyeme. ¶ Dabitantium capita humida et slegmatica vētres semper salubres defectio semper possidet corpora multo cibo vel potu: sufficere propter corporum defectionem nō possunt: et ideo multum recipiunt potum: quia eius multus ē ascensus: que quidem ciuitas temporis vernalis est similis in temperamento caloris et frigoris. Egritudo in ea multo ac inualidior est. Similiter autem et omnis ciuitas inuentos parum caloris sita habentes.

¶ De diuersitate aquarū que est inter bonitatem et maliciā et diuersitate terrarū. ¶ Et etiam dicturi sumus que aquarū sunt meliores: vel salubriores

De aere et aqua

q̄ peiores plusne nocine et q̄qd iuuaminis: vel nocumēti eas p̄mittet: q̄ videlz scia mlt̄a ē: ad cōp̄e s̄tatis iḡētiū.
C Aque igitur turbulente stagnātes salmāres et palustres: estate calide sunt: et grosse: austeri odoris proprie quia non currunt: sed permanēt pluuiā superueniēte: atq; sole splēdore perpetuo eas comburente. Itaq; necessario fiūt male: et absq; colore coleram rubeas generant.

C De q̄dē i hyeme frigide cōgelate atq; turbide sūt: ex n̄uibz et capz cōgelatōe: q̄re flārice deueniūt. Branchos et colerā p̄creātes: dolor quoq; accit oculis ex caloribz et siccitatis incorpōibz dominatōe. senibz catarrus: ex defectio ne neruoz et cōsumptōe: q̄dā vō moriunt: alij aut latera deficcantur dextra.

C Si n̄. hyems cala p̄cesserit: et austrina. neq; a nā corpora induruerint et vene. Uer aut subsequē siccu: et septētrionalē: cū itaq; id sup̄flui q̄d bz cerebz cū reumate: et tussis: deberet dissolui: tūc potius cōgelatū reddidit: atq; coagulatū: postea vō intrante estate cū suo calore sic magna mutatio fiat: p̄dicte accidūt egritudines. S; et illi ciuitati q̄ p̄tra solis ortu: ac septētrionis v̄tū siccu habet: et aqua sapozita: p̄p̄ inter alia sup̄radicta: et ab aeris mutatiōe nocere: p̄tra vō et cuiuscūq; habitātes salmāres aquas bibūt: atq; palustres: neq; possit ē secūdū orientē neq; liberū bz odorē: eis multū est aeris mutatio nocina.

C Si vō estas sicca nimisq; calida fuerit: morbi cito enascūt. Si vō pluuiosissima extendent. quacūq; n̄. morbi occasiōe aduenierit: illū i putredinē necesse ē p̄certi: quos equidē morbos mollicies ventris quā greci vocāt: et aqua citrina: semp cōsequit: q̄ nutriti sūt nō cito vel leuiter: nec grauius deficcantur.

C Si vero estas nimis pluuiosa fuerit. et austrina et autūnus similiter: hyemē egram est necesse esse futuraz. flegmatici ergo et qui quadraginta annorum sunt in canson. Colerici in pleuresim ac periplemoniam cadent.

C Q̄ si estas sicca: et austrina: autūnus vō s̄l̄r pluuialis sit atq; septentrionalis: in hyeme dolores capitis: facillimeq; cerebri: atq; tussis: raucitas quoq; accit: et reuma. q̄bulasq; vero et p̄tisia.

C Si autē septētrionalis sit: neq; diebus canicule pluat: neq; arturi euadūt flegmatici et confortantur. Similiter autem et qui humide nature sūt: atq; mulieres. Colerici vero est valde nociuum: q̄ eorum siccitas suscipit incremētū: accit itaq; illis accidētia febriq; acuta ac diuturna.
C Alijs vō colera nigra: q̄d n̄. ē ex colore rubeo subtili: et aq; sō incidit: q̄d vō crosus relinquit. s̄l̄r quoq; et de sanguine: q̄ propter hec prenotata passio contingit: in flegmaticis autem contra est.

C Iuuenū corpa nō mollia s; sunt sicca et sp̄tisa. Itaq; q̄ ea q̄ diximus bñ p̄scrutādo nouerit pendere poterit p̄nunciare qui morbi sunt v̄turi: ex tēporis mutatione. Cōsiderādo ipsaz et mutationis essentiā: et rursus maxime q̄ fortior sit et superans in qua videlicet medicus nō vltro dare catartici os. neq; cōq̄re anteq; decē dies vel plures transacti sint: fortior aut plusq; nociua ea mutatio: q̄ solis est mutatio estina: mutabilior hyemali et autumnali. Dec vero duabus de cāis. Cōsiderandū quoq; et arturi ortū et occasus pleiadū: bis nāq; tēporibz morbi plangant: sed q̄dā magis: alij vero minus: alij aut mutantur in alium.

C Dicēdū quoq; ē a nobis de asie et europa distātia: quotq; diuersitates adinūcē habēt: in oibz aut rebz nāe: et in forma in q̄ etiā nō p̄p̄ distare noscunt: de q̄ re: q̄ multa sunt q̄ referim: ad eas q̄ plime sunt: et ad fortiores resolutiones sermōnē redigere volo. Asia europa valde p̄traria ē in oibz nascentiū hominūq; naturis.

C In illa quoq; quecūq; meliora q̄ in ista sunt: atq; precipua. hominū vō q̄litas m̄suetior: atq; modestior ē: nec nō

et aie vires excellētiōres ibi q̄ vsquā locoq; sint. quoq; itaq; oibz bona ipsorū p̄plo cā ē. illi. n̄. loci regio in medio solis ortu est. vnde inhabitantes neq; calore. neq; frigore superabundant: quod vero multitudo ibi rerū ac magnitudo maior: q̄ vbiuis locorū est inde venit q̄ forte est id quod a natura est. quia complexio equalis est: non tamen omnis asie terra equalis est complexionis: sed varia est.

C Que vō ciuitas inter calidū et frigidū: ibi media locata ē citis cōplexio tēperata: arbores ingētes et excelsē: et aq; sapozite: et apte siue de celo descēdētes: siue de terre fontibz surgētes: neq; nimio exardēt calore neq; multa exardent.

C Semina quoq; et plante ibidē multiplicant: (siccitate. nec nō et ab ipsa terra vltro generat: boies etiā sup̄ arborū fructibz vescunt: q̄ de locis suis ad alia sibi magis congrua trāsp̄lantat: atq; venerare faciūt. pectora sua castrāt et armētā: ideo q̄ nimis geta sunt: bonū q̄q; habēt alimen tū: boies ipsi beniuoli nobiles habitu. carnosī corpis atq; magni. formosi p̄p̄ dissiles magnitudie voce: et pulchritudine. nā loci et regiōis illius cōtēperatā: tēporū vicine ver nalis cōplexiōis cōsiles sūt: qui ergo bulus nāe sunt sollicitudini apti. atq; labori non inuitē: sed volūtatis affectu.

C Et sciēdū q̄ ex tēpamēto abūdāt aialia: et corz forme variant. Egyptus q̄dē de nuberibz: sufficit hec nostra i b̄ sentētia p̄nentiā ad dextrā hyemalis ortus vsq; ad illuz trāstū: q̄ michonitus noīaf europē filis est. Ubi n̄. multa tēporum mutatio ē illa regio agrestis: et inequalis longos montes et altos habens. multamq; arborum varietatem. Ubi vō parua mutatio. illic inequalis regio est. Si q̄ aut hominū q̄litate et habitu timeat quosdā eoz excelsos montibz nimisq; aquosis filēs esse reperient q̄litate: alios aut subtilibz: parūq; aquosis. p̄t vō palustri terre mltūq; herberies alios sicce ac grosse.

C Adhuc quoq; si tēpora iter se variāt. et corz forme diuerse efficiunt: d̄ gēte vō illa q̄ p̄p̄ inter se distat v̄t dixim: restat vt de illis inter quos multū diuersitatis ē nā ac s̄l̄itudine sicut ē loquemur: ab his igit q̄ capita longa habēt exordū capiam: q̄ alij nullis filēs sunt.

C Causa ergo lōgitudis capitiū primo a mulieribz ē habita idēst p̄suetudo: deide vō nā p̄suetudinē ē p̄secuta. q̄d ideo factū ē vt illi boies aiosi ēē atq; audaces insinuant: con s̄uetudo aut h̄ adoleuit: q̄ videlicet mox vt nascebat in fans illū accipiebāt: eis quoq; caput in lōgitudines aptabant: sicq; ligabāt ingeniātes vt rotūditatē admitteret. q̄ res eoz capita i lōgitudinē aduxit: q̄ videlicet ipsaz nāz ad hoc cogit: postea vō longioris tēpis mora: v̄sum in nām cauillando inseruit. Jā nūc itaq; nō ē cā longorū capitiū cō s̄uetudo: sed sola natura est. Quia vō sperma ab oibz membris corpis descēdit: sanū q̄d ē a sanis: firmū q̄d ē ab egris currens: et rursus q̄d ē sic operationes fiunt vt calui caluoz: varij oculos varios. strabo quoq; generat strabonem. Cur ergo q̄ longum caput habet similiter nō p̄creet longū: sed iā parua ē capitiū longitudo ad p̄scorū cōparationē: eo q̄ nūc p̄suetudo remota ē: et ipa gēs ē alijs p̄mixta. Qui vero habitāt i terra p̄hepbinos: eoz regio paludestris et calayn filios procreāt multos fortes. cibaria ex paludibz habent. mansiones calamis et viminis in ipsis paludibz molunt: quapp ex ipsis pauci ad alias trāseūt regiōes: trabes itaq; summis et imis: cōstruētes minuēdo semp icqualitates loci machinant: bibūt aut aquas calidas: nō curretes putrefactas a sole ac pluuiarū nimietate: sed et hoc mare q̄d p̄he phynos dicitur: stans est nunquam currens preterq; quidem in illud flumina decurrunt: quod si currat: parum ac pigrum est: atq; subtile: quia maximum chaos illuc cōcurrento: per pluuiam descendit: quare forme habitantium p̄hepbynos iter hominū formas p̄dicales s; i crassis q̄dē crasse i corporeis corporec. Juncure q̄q; illoz et vne i car

Et regionibus. y.

156

ne latentes: nō apparēt: colore qdē citrino filis sunt aquā citrinā habētib: hui' itaq; regiois vērī aultrini sūt: habēt ēt quēdā aliū locale flatiū vebemētē: r corrūpētē caliditatem exalantem. incole piccon dicunt.

Septētrionalis vō nō eis iūflat: qz eos plene ptingere minime pōt: qz si iūflat: iūflat defecte. Dec itaq; nostra ē hīa: de diuersitate nāq; atq; formaz i asia habitantiū.

Iracundie at cor: r audacie parul-
tate subiūgēduz ē: min⁹
bellatores sūt qz illi q europa colūt qz geriores atq; modestiores: cui' rei cā tēpora sunt q in ca-
lore qdē vel frigus nō multū pmutant: sed fm
silitudinē atq; vicinitatē. neq; n. cor: animos pūrbāt: vī
corpora plene de pplone in pplonē pmutāt: quāobrē non
facile irascunt. Mutatio nāq; aeris cā ē cōmōtionis hoīs
ad irā neq; illū gēscere pmittit. hac gde de cā asiani geti
sunt atq; modesti: s; ēt aliq; pūctudo ē. vniuerse nāq; asie
nō suis dominant: qdaz g asiani nō alijs obsequunt quē
admodū helleni r trabi sibi metipso fortasse dominātes
nullis obrēperādo discunt. pdesse: q vtiq; fortiores aiosio
res r audaciores oib: sunt: q pūgnatozib: oppūgnātes sibi
met capiūt predā vī r ruffe dedecus cōportāt. inueniunt
ēt asiani diuersi: qdam. n. iusti: alij iniusti diuersitatis tem-
porū sicut dīcīm: cā: g. n. nubia tenēt eleni. sedaces sūt at-
q; molles pigri pūgnare: ex tēperātia tēporum.

Et in europa qdā gens traco: r trachi tī plusq; quelibet
alia gens sibi cōsiles sunt. Sīlī vō egiptū in calore. turchi
vigēt in frigore. terra turchoz viridis ē r petrosa ac mol-
lis: tēpora vō cor: ac forme ab oī gente diuersē: sibi qz con-
siles sunt: regio misera sub polo ē in montib: vī septētrio
iūflat: r ad quā sol cū occidit estino tpe appropinquat pūo
qdē tpe paruoz calore calefaciēs cā: ad hāc aut vērī ex ca-
lidis pūb: spirātes minime puenire possunt nisi minores
atq; frigidiores valeāt: a pte vō poli frigidi purgēt pp ni-
ues geluq; r aquaz multitudinē: sine qbus illa montana
nō sunt: vnde r inhabitata deseruntur.

Aer illius regiois multoties in die nebula occupat: qpp
hominū forme crosse sunt r carnosae: ita vt neq; iuncture
i eis appareāt. humidi r molles r iualidi vētres humidis-
simi nimisq; curretes: quos qdē desiccari ipse ēi huius
regiōe nā nostra r aerea: atq; tēpora habēt: q. n. corpora
humide atq; frigide sūt pplonis ex eis pāz dissoluit: pfer-
tim si in humida sunt r frigida pariter regiōe: ceterūq; ci-
baria in vētre aut in mēbris prout expedit nō occurrūt: qz
colere rubee ad id operis deficiūt: sicq; corpora cor: gra-
uissima necesse sūt: s; r i figuris vtriusq; sexus masculus
videlicet masculo: femina vō femine filis sunt eadē cā: qz
cor: tēpora vicina sunt: nullo modoq; spma corrūpi: nisi
abundātie siue morbi accidēs incurrat: bi itaq; grassi sūt
r lati: qz infantulos suos pānis sicut egiptū nō iuolūt: qd
ideo fit vt sup equos fixis natib: latiq; prostrare possint.
masculi r. n. illoz semp in currib: deportant. vsq; vūz ad
equitandū puentū fuerit tēpus: sit aut paulatiz cor: de lo-
co in locū incessus: nāq; vō latorū iā dictū est esse.

Turchoz at gēo rubez bz colore: neq; n. sup eos sol cū
suo ascendit calore. Albedo vō cū a frigore itēdiū in rubo-
rē mutat. hec aut nā nō multū ē: pcreatina filioz. neq; n.
masculina voluntas in coitū sit: quare r minus generāt: q
vō femine raro pariūt: hoc ē matri: spma attrahere nō
pōt: in quo etiā subtilius intueri oz: menstrua enī illis nō
oportune: s; pāz post qz lōgū tēpus adueniunt. vis. n. ma-
tricū: ex mltā eis corrupta ē r crassie: ociose nāq; ac delica-
te gentes ex nulla inquietantē motione: vētres vō cor: frigi-
di r humidi sunt in qua re magnā significatōez deprebē
dimne: qz clientes r famulas frequētius mox vt masculo
colerint: grauidas pcepisse inuenim⁹. qd profecto ex mul-

ta exercitū cōmōtionē corporūq; attenuatiōe euenit mul-
ti etiā ibrachis castris filis sunt: neq; coire pōt. feminas
quoq; feminei corpis exercitū atq; locutiōis modo imi-
tantes. Quibusq; vene de post auriculas incidunt eis:
vltā proisus ab oī generatiōe orbant. Illa vō altera gens
que europa tenet: multū adinuicē magnitudie longitudi-
ne atq; forma pro suoz temporū varietate differūt: quoq;
quidē tēpor: varietas magna ac valida ē. ac crebra in ca-
lore nimio vel hyeme forti: multa vō pluuia postmodū vō
nebula subsequēte crebris vētis. Tac ergo diuersitate p-
petua spermatis quoq; coagulatio: atq; procreatiōes di-
uerse fiunt: alio nāq; mō coagulā i estate: alio vō i hyeme
alio vō pluuia: effluētia: alio vō in nebula vī pluuia pua.
Itaq; g europa plus abinuicē differūt: qz g asiaz colunt.
Differūt qdē in vultu: qz forme nimirū in ipsa spmatū cō-
ceptione: pp diuersitatē ipsoz diuerse figurantur.

Et quēadmodū in forma corporee differūt figure: ita q;
qz necesse ē eos differre animi qualitate. sūt enī iracūdis-
simi vuri inculti atq; agrestissimi. Hoc aut ex multa com-
mutatione parua quoq; stabilitate: sic habitatores euro-
pe fortiores ai qz g asie sūt. ocium gpe ac pigritia ex aeris
eq̄litate puenit: p quā iequale est aie r corporis: laboris r
exercitū tolerantia prestat. Quies aut r requies timorē r
ignauia. labor vō r exagitatiō aiositate mīstrat: qz europes
et milita gaudēt: r pug: cuiq; subyici: vel hūiliari r spūeres
Differunt hac primo varietate: secūdo vero qz eiūsdē eu-
rop. terre pars altera est r magna: illa vō parua. Dic autē
profunditas: hic quoq; planicies. rursus r in temporibus
mutatio parua.

Simili vō modo in parulis. Uniuersalr aut quecunq;
sicca r altissima multūq; aquosam habitāt regionē tēpo-
ra quoq; mltū habēt diuersa: necesse ē quoq; hos formas
habere diuersas: ad laborē: duriciē animoz firmā asperā
r angustā: q vō loca pūnda incolunt: r petrosa eos calidi
plusq; frigidi venti iūflāt aquas tepidas bibūt corpa cor:
nō magna nec bī pposita: s; lata sunt r carnosae: pilli nigri:
sūt quoq; colores albi flārici. colerici autē nequaquā pa-
tientes sunt laboris nisi fortassis cōuetudie fiant. neq; n.
nāliter hoc habēt. Qui aut flumia habēt in que pluuiales
r alie cōfluant aque: bi magis incolimes sunt illis ac me-
liores: q vō nō: sed post sibi fontes sunt: pingresq; paludes
sue salsa: fluit vnda bibētis in vsū: oēs hos multe r va-
rie faciunt distare figure. sunt quoq; citrini: vēter eis lar-
gus multū quoq; r splenis habetur.

Qui vero in alta habitāt regione: equalis odore atq; aq;
sacrarū forme: r corpa bona magna: cōsiles vsu: atq; nā bo-
ni temperamenti audaces.

Quelibet vō terra macra atq; subtilis i aquosa r aspera
aeris cōplexio intēperata illi asperi sunt forma r tetanosi:
colore quasi citrini: r nigri iracūdi rigidi. Ubi nimia mu-
tatio: multa qz diuersitas habitantiū forme r aie: atq; na-
ture multū sūt diuersē. variant enī r nāe ex varietate tē-
porū. deide regionū: e quibus cibis ē postea vero aquarū
inueniunt r forme hominū varie secūdū qualitātē nāe re-
gionis. vbi enī ē terra grassa r humida p se r aquosa: ea q;
dē calida ē i estate: frida vō in hyeme tēpora bona: r sibi cō-
ueniētia: habēt habitantes crosse nā fortes humidos in
labore: illis exercitū minime pūratēs: ai segnis r ociosi:
in artificijs: geny vuri r grauis: n sūt aut acuti siue subtili.

Quib: vō regio leuis ē r pūnda: pūndis aut i hyeme. r
a sole incendit in estate r bi corpis asperi sūt r tenuis ad
laborē fortis: ad imodica irā veloces: nihil illis pter suū vī
aspirati ai viciniōres qz modestie siue quieti in artificiali
igenio subtiles: audaces: atq; pūgnātes: s; r regiōis nascē-
tia: hūic nāe sūt vicina. Et sciēdū qd nāe: r forme mltū cō-
trarie sunt: atq; diuersē. De his autē que dīcīm: ita est

De farmacijs. V.

si quoque querat: que de naturis restant illa contemplare ab his et non errabis a veritate.

C Hippocratis de farmacijs libellus.

De farmacijs

farmacia purgant: et quoniam alia purgat quam quod consuevit purgare: et aut quod suppurgauit: et quod et conuenientia facit: quare non ut contingit farmacie debent dari. Arbitrari. n. o. z. ci. bos nutrientes nos farmacias esse minus autem illis. Domines. n. hos recte quidem appetentes sani sunt: non recte vero laborant supradictur aut purgantur sicut a puris medicinis. manifestum igitur est et hos farmacias minus et tardius puris farmacijs. Verum bi tardiores et conuenienter nobis sunt quotidiie intrantes in corpus. Vane autem et negligenter traditi ibi perturbant homines et egrotare faciunt quodammodo et puras et acutas si absque passione et absque causa tradat aliquis non debet operari aliquid cōferens. Oportet igitur primus tradere colericis quidem quod coleram purget. Negmaticis autem quod flegma: hydropicis quod aquam: melancolicis vero quod nigra colera. Si vero extra huius purgaueris uenientia vero non purgas: quod vero non ueniunt purgas: quare ad utraque peccare est. Quia igitur debes alicui medicinam tradere superius siue inferius iterrogare ipsum o. z. si utique bibit medicinam: et utrum venter in inferioribus farmacijs acutus est: et obedit cito aut durus: et si acutus et bene solubilis fuerit: mollioribus et minoribus farmacijs idiget: si vero durus fuerit fortioribus eget. Idem autem modus et ad superiora: si vero nunquam dicat neque superius neque inferius purgatum fuisse: aut potasse farmacia: scire o. z. si ad ingrediētia sano existenti bene solubilis erat venter ad inferiora: aut bene uomens ad superiora: et si ad repletionem quandam factus diaria supuenit ipsi: huiusmodi o. z. inquiri quomodo possis recte consulere: malum. n. est accidens tradentes farmacia homini iterficere. Quicquidque dem igitur a febribus uehementibus occupat neque o. z. his medicinis purgatiuas tradere: et utique post febres: si vero non in quattuor et decem diebus colere. n. carnes existētes ipsorum et venter accipiat farmacia et nil purgat et febres fit maior et color mutat et pterici sunt: mota. n. corpora et non purgata neque comedere volunt neque bibere sed oia horret: et ut frequenter pereunt. Si vero accipiat farmacia et ante meridiem nil purgata: meridiem vero purgato post febrem sanus fit. Si vero hunc diem circū fiat et sit purgato post febrem sanus fit. Si vero post febrem occupet ipsum destruit: non uenit fortibus passionibus farmacias purgatiuas offerre: sed si quod o. z. clisteria te parit quotiescunque volueris uti: periculosius. n. est. Secundum autem eandem rationem et in estiuo tempore a canis ortu dies. 50. obferuare o. z. tradere farmacia sed clisterijs uti. idem. n. periculum.

C Zacharie Barbaro Venetorum oratori Andreas. B. p. S. D.

Emini mihi videri de zacharia barbare si apud Syrtu Pont. Max. gra et auctoritate plurimam potes. Quia non tam tenuibus fortune adminiculis: quam firmis virtutis presidys clarus es et illustris. Quis enim est qui tantum tuum in optimo modum in potestate continentia in urbanitate grauitate oia denique tua prouider dicta: sapienter acta: acute respōsa non admiret? Neque sicut de attico legimus? Romā humanitatis cognomine deportasti: et tua quidem non ut ille: aliena patria. Nimirum in te oia Gracisci Barbari patri virtutis lumina elucescunt. cui certe multum latina lingua de tot tantisque ab eo libris primis compositis: primis uerbis. A quo minime degenerat Vermolani filius te tanto patre non indignus: in quo tamque propagine deducta: auita te paternaeque sapientie fructus florent et crescant. Quae Todorius Saga: sicut iuuenio equales superasset: ita senex senex su-

peraturū esse indicabat. Quod mihi videtur iam assequi etiam non senex: perstiterim edito Tiberio a se translato. quod meo quidem iudicio cui vis senis quam doctissimo non in postremis laudibus poneret. Quod ob res tuas tanti filij patris filij oibus tamen corporis et fortune quam animi bonis ornatus: merito appellaris fortunatus et sapiens.

C Syllio. pont. max. andreas Bientius patavinus. S. D.

Epe atqz

inter philosophos perit: stoicos et peripateticos disputatum est: an veram aliquam futuram reze presentione nobis formia afferre possit: nec ne. Nam Epicuri hac de re: sicut de plerisque alijs sententia iam dudum explosa est. Qui cum nihil oio somnys credi oportere dicat: id tamen nullo argumento nulla ratione probet. Sunt et nonnulli alij qui autem ex insomnijs quedam vera cadere posse et ea quidem potius casu ac fortuito contingere quam illa cur ita euenerint: vlla ratione explicari posse. Quorum opinio sane probabilior esset: si magis ratione niti quam ad libidinē loqui viderentur. Quapropter magis cum Hippocrate Socrate: Platone et Aristotele sentientiū esse arbitror: ut philosophorum principes ac optimi humanarum diuinarumque reze perscrutatores: cum experitis et longa rei experientia: tum etiam argumentis et ratione demonstrant: atque confirmant posse animus a societate et contagione corporis sono seuocatum presentia cernere et futura prouidere. Dominis namque animi ea parte que sensus: que motus: que appetitus pedita est: non esse oio ab actione corporis seuigata. Facere. n. corpus dormiens: vigere autem et vigilare animū atque in mediū sese maxime colligere: quod duz corpori vigilanti inseruit plures in partes diuisus apud se consistere non videtur: quippe quod sensus cuique auditui. s. visui tactui itineri parte ac tota denique intelligentiam suam corporis actionibus attribuat. Cum vero corpus quiescit et nihil sentit: tunc ipsius moueri sentire: tunc in oia corporis partes serpendo ei sedes et domicilia disponere: eius oia subinde munera transfigere. Intueor namque visibilia audit audibilia: incedit tangit: dolet: letatur. Quot porro corporis administrationes sint: breui conspiciat atque diiudicat sibi quod oia per cuiusque sui partem atque affectum: spectui subiciunt. Quia ea animi pars: que appetitum et feritatem quandam atque agrestem immanitatem in se habet a philosophis nostri temporis concupiscibilis appellata: si nimio potu et immoderato pastu obstupefacta fuerit: stupra: incestus nefarios et detestabiles cum cognatis et beluis etiam concubitus videt. Sile etiam altera que trito nomine nunc irascibilis pars nuncupatur in qua existit irarum ardor: si ut superior affecta fuerit: trucidare cedere cruentari multaque facere impie tetre cum dementia et crudelitate videtur. At vero tertia illa pars que mentis et rationis particeps est: proptereaque ab eisdem philosophis intellectiua dicta: si homo quidem sanus et habitu integer moderatoque victu se quieti tradiderit: tranquillas res atque veraces in somnijs maxime perspicit. Quandoquidem animus noster sensibus liber et ab oia curarum impeditio vacuus: iacētē corpore dei cognitione tenetur. Ideoque siue per se siue infusus et celitus missus futura prenosceret existimaret. Nam quidam etiam insignes philosophi aerem animorum immortalium plenū esse testantur. Ex eo quod spiritus corpora nostra intrantes nobis diuinationem quandam prebere longa assertioe approbatiorque ostendunt. Cuius opinionis longe ante fuisse Homerū puto verissimū reze auctorem: qui et dios idest et Jone et celo tonare esse dixerit. At qui an hec vera sint nec ne ipsi inter se differuerit. Neque enim nostrū est velle tantorum virozum opinionibus iudicium interponere. Inter omnes tamen constat: antiquius quod sonia occulta et ab ipsa natura inuoluta non nisi post euentū cognoscere. Atque id si manifesto non appuisset: falsa putarent: iecirco exortos esse

coniectores somniorum: qui coniectura persequerent ea
et explanarent. Quod hominum genus apud antiquos i ma-
gno precio erat: existimabaturque non mediocrem sapien-
tie partem tenere quod somnia maximum in rebus agendis
momentum habere opinio esset. Que quod multis olim bo-
na vel mala casura significarint: non opus est in presentia
historiarum exempla in medium asferre: que pene in nu-
mera sunt: et plura quam presens nostra hec parua lucubratio
exigat. Satis enim veterum auctoritate et antiquorum mo-
numentis comprobatur est: quod plurimos ex somnijs mo-
nitos vel preclara facinora gessisse vel magna impenden-
tia mala vitasse. De visioib^{us} aut siue admonitioib^{us} et oracul^{is}
que a grecis chrematismi appellantur: que si quiete dari videtur:
cum antiquorum tum etiam virorum nostre etatis sapientum
neminem ambigere cognoui. Si quidem et sacre nostre re-
ligionis viris sanctis et beatis visiones semper vere appa-
ruerunt. Et ad hodiernum tempus vt apparent: ita sequi-
tur atque recomprobantur: quod a ratione alienum non est. Nam
quos deus propter eorum probitate diligit: et a quibus se ca-
stissime ac integerrime coli animaduertit: his se loco et
tempore secreto: quasi id numinis non omnibus sicut impuris aut
sceleratis manifestum esse vult: ostendit: preterita memorat:
presentia docet: futura aperit: secreta et arcana demonstrat
atque explicat. Quod non credere est deum deique sacrosanctas
religionis aspernari. Sed enim hec que celitus quodam mo-
do ac diuino instinctu afflatus per quietem cognoscuntur:
nulla ne minima quidem preceptiois parte habere possunt:
quippe cum raro apparent: atque non nisi certissima conse-
quantur: vt nulla indigeant explanatione. Somnia autem
quoniam certa animi concitatione ac soluto liberoque motu fi-
unt: neque eorum cause aut exitus satis euidenti ratione
probantur: eo coniectura potius quam obseruatione et notatis
signis explicantur. Cum alius alio tempore: alio loco: alio mo-
do enunciant: ac semper variis diuersis obiecta veri cer-
nendi difficultatibus: vt incertis certa dare precepta ardu-
um et difficillimum sit. Que vero somnia a grecis enypnia si-
ue phantasmata que a nostris visa appellantur que p len-
tium motum sunt valere corpore aut egrotare aut aliqui-
bus corporis partibus vel inopia affectis aut satietate ef-
fluente: quorum vterque modus animi ac corporis bonum
habitum ledere solent: hec vnde cur hoc magis quam illo mo-
do proficiantur: ratio reddi potest. Quod istorum effectus cau-
sas probant: et a causis vicissim euenta cognoscuntur. Atque
igitur hec cum ad naturam cuiusque atque affectum reuocantur
et coniectura et obseruatione percipiuntur: cum vero ratione
explicari possunt: videntur certe posse merito artis prece-
ptionem exigere. Cuius explanationis et scientia ad nullos ma-
gis pertinet quam medicos: quibus multe possunt dari ex in-
somnia bone aut male valitudinis significatio: nequa-
quam obscuritate involute nature: sed e quibus facile aut cor-
poris integritas: aut morborum vel varietas vel aduentus
vel discessus intelligatur. Hanc igitur insomniarum cognitio-
nem diuinus et singularis vir Hippocrates ac omnium me-
dicorum facile prestantissimus: quod arti sue maxime neces-
sarias esse arbitraretur: instituit eam sicut reliqua mede-
di facultatis precepta magna ex parte adinuenerit adinuen-
ta excollerit atque perfecit: nequaquam intactam omittit.
Itaque insomniarum indicia et signa: quibus vel boni habi-
tus cognoscantur aut instantes egrotationes. Item que
malis futuris cauendis remedia essent: queque valitudini
seruande precepta forent: omnia ipse paucis complexus
est. et in hunc libellum contulit: qui de insomnijs scribitur. In
quo cum multa meo quidem iudicio continerentur et cogni-
tione digna et ad valitudinem cuiusque maxime conducentia: vo-
lui cum exercendi ingenij causa querere: et tibi Pont. Max.
mittere: vt illum iudico: qui naturalium rerum et superce-

lestium scientia coram habere excellensissimus. Simul et
vt debito meo satisfacta. Nam cum hoc e bibliotheca tua
sumperim omnium celeberrima: que litteratis omnibus
et doctis viris summo solatio ac studiorum incremento est: et i
quam a curis tanquam in portum me conferre scripsit: et totos
denique dies partim legendo partim scribendo consumere
soleo. Idcirco videbar mihi esse ai ingrati et inmemoris nisi
quemadmodum villicus delectabile quid e villa et hortis do-
mino res urbanas fastidienti offert. ita ego tibi animus a
negocijs et imperij administratione relaxanti aliquid e biblio-
theca excerptum offerrem tuo studio: tuo docto ocio et sin-
gulari sapientia dignum. Nam licet nobis nulla facultas sit
tibi pro meritis gratie referre: tamen delectat nos quan-
doque tibi his mediocribus exercitationibus ai nostri gra-
titudinem ostendere.

Hippocrates de insomnijs.

Et insomnijs ea nobis bona sunt que
ad vltimas noctis par-
tem intelligentie representant res eo quo inter-
diu agebantur modo: aut de illis deliberationes
atque consilia. Sanitatem enim signant. quod diurnis in con-
silijs animus permanet nulla impletione: nulla expiatione
nulla alia denique re externa aut aduentitia superat. Que
vero his contraria ac inter se repugnantia sunt: si vehemen-
ter: vehementer: si modice: infirma in corpore perturbatio
esse testantur. An igitur a negocijs abstinere oporteat necne: ius-
dicium non fero. Verum tamen corpus ideo purgandum esse
consulo: quod ex materia quapiam superante contigit secretio
animi et intelligentia perturbans. Et si vehementer discre-
pent: prodest vomitu mouere: et in quintum diem modicos
et leues cibos sumere. Exin cum deambulationibus multis
et acribus: tum mediocribus exercitationibus vtendum.
Sin minus: vomitus: ocium: et tertia pars cibis demenda.
Rursusque eadem victus ratione quintum usque diem vtere:
adiecta deambulationibus et vocis exercitatione. Deinde po-
stea duo immortalibus supplicandis. Sol luna celum stelle
ex consuetudine pure lucide splendide conspectui subiecte i
bonis sunt: indicantes quippe omni ex parte corpus bene va-
lere. Quare hic habitus presenti victu conservandus est.
Si quid vero contra apparuerit: morbum corpori a validis
validioribus: ab infirmis leuiores istare manifestissimum est. At-
que si stellarum externus circuitus: solis medius: lune: g can-
sis adiacet: extingui quid aut ledi aut occultari aut omni-
no impediri visus fuerit: eidem circuitus parti morbum sup-
uenire: tenuiore quidem: si ab aere vel nube stellarum ali-
quod afficiat: si ab aqua seu grandine: vehementiore. Signo nam-
que est humiditatis et pituite excretionem in interiores circu-
ferentiam icidisse. Huic igitur expedit i vestimentis sudo-
ris quam maxime euocandi causa. primo quidem sensum. Deinde
vehementer currere: post vero exercitationem multis subinde
deambulationibus: vt prandio intermittendo. Ac tertia de-
miu cibis ablata parte: in quintum diem parum assumere. tum
si maior offensa appareat: fouere. Siquidem ea de re corpus
per superficiem expurgari confert: quod in exteriori circumsferen-
tia detrimetur inest. Preterea cibis siccis acerbis: austere:
meracis: et exercitationibus maxime siccis vti. At vero si quid
eiusmodi pati luna videatur: intus euulsionem fieri: pro-
dest ab acribus: salsis: lenibusque cibis vomitum excitare:
magna vi currere: vocem exercere: prandium intermitte-
re. vtiq; cibi detractio et victus moderatio habita. De-
inde vomitu iterum facto in quintum diem modicum cibum ad-
hibere. Ubi autem sereno celo circuitus a siccitate affligi la-
borare superari videtur: egrotationis periculum est. Igitur opus
est laboribus demere victum humidioribus lenibus: ma-
iore quiete: somno multo: donec consistat vti. Si ignem quod
et incensum stellis illis repugnans conspiciat: bilis excretio

Simile

De insomnijs .Y.

nota est. Si victe demus occultentur: periculū ē ex egro-
tatione mori. Si in fugam aut vertuntur: aut verse celeri-
ter fugiunt alijs deinceps insequentibus: future nisi ho-
mo curetur: sanie metus est. His itaq; omnibus veratro
in primis cuius: victum moderari conuenit: aliter victus
ab aqua repeti nō alienum est: vinum nequaquā gustare p-
terq; tenuissimum lene dilutum. Item ab acerbis siccat-
tibus: salis calefacientibus abstinere: necnō exercitatio-
nibus naturalibus & cursibus in vestimento vti q̄pluri-
mis absit frictio: lucta: saltatio: & vehemens exagitatio: mol-
liter cubet: desideat preter q̄ a naturalib; laborib;. Post
cenam deambulet. Bonum etiam est foueri scdm fomen-
ta subinde vomere. Ad trigessimū diem ne impleat. Im-
pletus bis in mense vomitum a dulcibus humidis & leni-
bus prouocet. Que aliūde alio nulla necessitate aut vi vr-
gente vagantur: animum sollicitudine & cura affici docēt.
Huic nempe prodest ex toto conquiescere: & animum ad
spectacula risum precipue mouentia vertere. Si min⁹ ad
id saltē qd per biduum aut triduum spectando mens ex-
bilaretur. Post sistet. si id non proderit: egrotationez esse
metuendā. Omnino stelle que e circūferentia pure & splē-
dide delabī ac orientis partem petere videntur: bone va-
litudinis testimonia sunt: propterea q̄ quicquid vel i cor-
pore est separatuz vel in alio excretum: vel in carne pul-
lana: id probe omne ab occidui circuitu: cui recte adheret
excidit. Que vero ex illis nigre & obscure siue ad occidui
siue in mare siue in terram siue paulo supra deferri viden-
tur morbos denunciant. Que supra grauedines: que i ma-
re: malos alui habitus: que in terrā: tubercula in carne ma-
xime nascentia. His confert tertiam portionem cibis de-
mere: excitatoq; vomitu in quintum diem victum tem-
perare. alio deinceps quinto die cuiuslibet generis cibuz
adhibere. Tum iterum facto vomitu ad eundem superi-
orem victum redire. His deniq; celestibus insidere quic-
quid tibi videbitur purum & humidum: bonam valitudi-
nem ostendit. Quoniam id ab ethere descendisse in homi-
nem. Tale autem animo representari: quale homines in-
trauerit. Econtrario nigrum quodlibet impurum & mini-
me illustre: mali morbi: nō ab impletionē certe aut exina-
nitione: sed ab externa causa instantis indicium habetur.
Huic ergo conducit multa vi currere: vt q̄ minima corpo-
ris liquefactis: ac spiritu spississimo yltus aduentitiū ma-
lum propellat: protinusq; sm cursum acerbis deambula-
tionibus vtendum: victus autem in quartum diem mol-
lis & lenis adhibeatur. Quodlibet tibi adeo purum dari
visum: secunde valitudinis signuz est q̄ ingredientia cor-
pus pura sint. Cuiuscūq; horum contrarij inspectio extite-
rit: non est bonum. Morbum enim corpus inuasisse con-
stat. Ideoq; hunc sicut priorem curari opus est. Aquam le-
nem sereno celo siue vehementi quidē madefactione aut
gravi tempestate plure videri bonum: temperatum nā
q̄ & purum e celo spiritum intrasse demonstrat. Econtra-
rio magnā impure aque vim cuz procella & grandine plu-
re: morbu ab aduentitio spiritu notat. Similiterq; hūc te-
nui victu & cibis omni mō perq; paucis vti oportere. Sic
qui celestium astrorum signa cognoscendi iudicio predi-
cuerit: debebit ex illis cum sibi suisq; valitudini victus ge-
nere prospicere: tum etiaz dyo supplicare. Pro bonis qui-
dem. Soli ioui celestij: ioui terrestri: Mercurio terrestri.
Mercurio: apollini. Pro contrarijs autem. Dys malozū
auerforibus terre & heroibus: vt omnia grauiā & aduersa
a nobis auertant. Insuper etiam ex somno propinquā qd
acriter intueri: aut audire: tuto incedere: secure & sine ylla
formidine currere. Item terram planam beneq; cultam
arbores florentes & fructuosos & mites: fluuios pro more
aqua limpida: nequaquā iusto pleniores minoresq; fluētes

fontes itidē & puteos in somno ante oculos obuersari. his
omnibus indicijs cum corpus bene habere: tum vō omnes
circuitus & victus atq; excrementa pro natura esse cogno-
scuntur. Quicquid istorum contrarium apparet: mali de-
trimenti est. Nam auditum ledi: circa caput esse noxam
docet. Igitur matutine. quinetiam sm cenam aptissime
erunt deambulationes addito superioris victus genere.
Lurum offensa vomitu contellenda est: pleniorē lucta
vtendum: seruata eadem in cibis ratione. Aspera corpus
impurum esse dicit. res amat plures post exercitacionem
deambulationes. Arborum sterilitate humāi corporis p-
nities ostendit. Siquides sine folijs arbores: ab humidis
& frigidis detrimentum: cum folijs autem: sed sine fructu
a calidiorē & sicciorē: vtiliter victus ratione hec refrigerantur
& humefiunt: illa siccantur & calefiunt. Fluuij nō pro natu-
ra fluentes sanguinis circuitum significant: largius quippe
excessum: minus defectum. Commodum igitur est victu
hoc implere: illud tenuare. Si impuri fluuij: perturbatio-
nem significant. purgantur autem a cursibus & deambu-
lationibus multo spiritu citati. Nocturne fontium & pu-
teorum imagines: ventos circa vesicam esse indicio sunt.
Res igitur vrinam mouentes ad purgationez aptissime
sunt. Mare turbatum: malis malū subesse testimonio est.
Auxilio sunt res alui soluētes leues & molles. Terra vel
domus mouens: sano aduersam valitudinem. Egro sani-
tatem & instantis mutationem pollicetur. Valēti ideo vi-
ctum mutare perutile est: q̄ totum a presenti corpore assi-
citur. Egrotanti autem in eodem persistendum: quia ab in-
stante corpus mutatur. Terrā vel a mari vel ab alia qua-
piam aquarum multitudine inundari. egrotationem mul-
te: que in corpore inest: humiditatis expectandam esse te-
stat. Quare vomitus: prandy intermissio exercitacione
siccī victus pernecessary sunt. Deinde ex modicis & parū
assumendo: ad consuetudinem reuertendum. Utq; nec id
in bonis est in somno terram nigram aut crematā videre.
Quandoquidem in vehementem & mortiferum morbus
incidere periculosissimum est. Siccitatis enim exuperā-
tiam carni instantem deprehendit. Laboribus ergo. Itē
cibis quicquid siccī calidi acris & vrinā mouētis: demen-
dum. victus esse debet p̄stane decoctū ius: res deniq; om-
nes molles leues & modice quidem: potui vinum dilutum
album copiosius dandum est. Balneo frequentiore & cali-
do vtendū. Sed vero minime ieiunio: emolliatur: conge-
scat: frigus: solem caueat. Telluri mercurio heroibus di-
uinam rem faciat. In palude siue mari siue fluminib; na-
tare videri: non bonum. Quia humidi excessum testatur.
oportet hunc imperare victui & se exercere: febricitanti au-
tem bonum qd calidus ab humidis extinguitur. Quicqd
neq; maius minusue: sed ex consuetudine & pro sui natura
esse apparuerit: pro bono valitudinis habetur. Vestē can-
didam siue pulcherrimos calceos indui: bonū. Qd ex mē-
bris maius: nō bonum. vtiq; qd minus: oportet victus ra-
tione hoc augeri: illud minui. Nigra omniō morbida at-
q; periculosa sunt. Utiliter emolliantur & humefiūt. No-
ua mutationem predicunt: puros & in albis vestimentis
mortuos videre: bonū. Item ab illis aliquid puri accipe-
re in bonis est. Nam & corporis & rerum ingredientiz in-
tegritatem declarant. Ex mortuis quippe nutrimenta in-
crementa & semina proficiuntur: propterea q̄ hec si pu-
ra in corpus serpunt: sanitatis sunt. Rursum nudatos vel
pullatos vel sordidos vele domo quicquid capientes auferē-
tesue conspici non apium. Morbus ideo arguit: quia res
corpus ingredientis noxie sunt. Confugendum ergo ad
cursus atq; deambulationes: ac vomitu facto: alimentum
molle & leue adhibendum. Corpora quecumq; in somnijs
deformia in conspectum veniunt: hominēq; terrent: inso-

O somnitas
curio somnitas

liti cibi satietatem: excrementum: choleram: denique morbum periculosum exponunt. Necesse itaque erit vomitum mouere: et in quintum diem cibi tenuissimis et modicis minimis acerbis siccis aut calidis: presertimque laboribus naturalibus: preterquam secundum cenarum deambulationibus. Inter balneis: sed vero calidis ac quiete vitia: a sole preterea et frigore cauendum est. In somno videri quid assueti potius aut cibi sumere: alimenti inopiam ac animi languorem probat. atque carnes validissime quidem maximi excessus: infirmissime autem minoris. Ut enim quod assumitur bonum: cito est quod apparet. Cibus ideo demendum est quod alimenti exuperantem id testimonium sit. Similiter etiam panis caseo et melle confecti in somno edi si videantur: eiusdem signi sunt. Aqua pura epota: bonus: relique vero omnes nocte. quicquid assueti homo spectare videtur: animi desiderium testatur. Quodcumque vero fugit perterritus: sanguine a siccitate infestante detegit. Utilissime ergo corpus refrigeratur et humescit. Pugnare: vulnerari: cruciari: vinciri: corpori secretionem circuitus inimicam contingisse signo sunt. Optimus igitur est attenuare: deambulare: cibi facilibus vitia. Tum si vomitum intra quinque dies sibi temperandum. Quinctiam ex vitis errores: vagationes: ascensus mali et graues contingunt. Stultorum tractatus: armati hostis: diuersi generis monstra: egrationis sine infanie argumenta sunt. Perneccessary igitur sic errantibus sunt cibi modici leues et molles. Tum porro simul: preterquam post cenam: exercitationes. Necnon ad quintum diem cum vomitu victus paulatim temperatus sit. Insuper a calidis balneis: desideria: frigore: sole cauenduz: Nec qui seruare voluerit: prout viceratio dicitur: a nobis quantum per homines deo iuvante fieri potuit: excogitata inuentag: his semper in vita bene valere poterit.

Andreas. B. p. Ni. Supalatio. S. D.

Ab es iam Supalatio Ypocratem de insomnijs a me expressum. Quas quidem provinciam ut susceperem. non prius adduci potui quam tua: Aloisij podocathari viri optimi et vtriusque nostrum amicissimi motus adhortatione atque auctoritate. Quapropter ita me deo amet si me vobis non plurimum debere fateor: qui me semper ad virtutem et laudis studia adhortari incitareque non desistis. Atqui sic vobis promitto et in me suscipio: studebo quidem semper et pro viribus laborabo quantumque vestri de me opinioni suscepto respondere. optimisque consilijs vestris et admonitionibus parere. Siquidem me a vobis non secus atque parentibus diligi et amari iamdudum perspexi atque expertus sum. Ut autem mi Supalatio: quid animi mei erat: intelligas: institueram more grecorum paucis hunc libellum interpretari: quod scribendi genus illi paraphrasin appellant. Sed cum res postea videretur magni esse negotij: multe doctrine: et longioris temporis: malui parue editioni mee consulere ac amicorum voluntati satisfacere librum iam efflagitantius. Hoc igitur negotium vobis doctoribus permitto: qui medendi artem cum scientia: tum etiam visu et exercitatione habetis consumatissimam: que cum alij scientijs instructa esse debet: tum precipue astrologie cognitione: que admodum hoc in libello Ypocrates demonstrare videtur et testari. Cum internas corporis partes lune: medias solis: externas stellis tribuat: non sine magna profecto astrologorum nature scientia et peritia. Quam quidem lune sidus cum inter omnia nobis proximum sit: maxime in corpora nostra dominari censet. Unde prudenter ea a vobis in medendo tantopere observatur. Sol autem quo magis a luna distat: eo minus nobis obesse valet. Quod enim vi exuperat: id intercedere minuit. Similiter etiam stelle quoniam a nobis longissime abunt: aut

multum corpora infestare possunt: quibus tamen omnibus astris presertimque elementis que in deorum nominibus inclusa sunt: multum Ypocrates mea quidem sententia tribuere videtur: cum iubeat supplicare soli ioui celesti: ioui terrestri: minerue terrestri: mercurio: apollini: terre: heroibus: que omnia si contemplari licet ac aliquantum remouere sensus ab imperiti et ignari vulgi opinionibus: reperientur habere in se naturalem rationem certe non indignam: sed vero medico et philosopho maxime conuenientem. Nam sol pro mundo accipi potest: qui cum sidera solem lunam ignem aera aqua terram: tum communem omnium naturam rerumque vniuersitatem in se continet. Quod autem purus candidusque et ab omni reliquorum quatuor corporum collusione vacuus est: a poetis olympi appellatur: quod totus lampi id est splendet. Deinde a nonnullis philosophis quintum elementum esse videtur: ab eisdemque eius ardor nequaquam agitareretur ab alio neque externo pulsi: sed per se ipse ac sua sponte semper et continenter moueretur: entelechia appellatur: estque et habetur illorum opinionione omnium rerum que natura administrat: semina: tot et sator et parer atque educatoz et altor. Ioui celesti vel benigne et temperate eius stelle. que grece pheon dicitur: que inter saturni horridum sidus et martis ardens media existit: illustris ac splendida. vel etheri quod idem celum vocatur vltima et altissima ac extrema hora et determinatio mundi omnia cingit circūplectitur et coercet: ex quo solis stellarum omniumque siderum naturales flammæ existunt. Cuius quidem calidum et igneum: qua natura est bilis: quod in corpore scitur et agitur motu suo: aliturque et crescit: tamen sensus et vita remanet. Ioui terrestri siue orcosideque diuiti nominato Iouis fratri cui terrena vis dedicata est: qui grece Pluton dicitur: quod omnia recidant in terras et ozian: tur et terris: Sine Neptuno eiusdemque fratri. Aquarum elementum cuius humore et vaporibus magna quoque ex parte tam stelle natura flammæque humana corpora aluntur et nutriuntur. Dic igitur si deesset: cum sibi propter nature similitudinem piruitam vendiceret: a grecis flegma appellatur: que corpori magno nutrimento est: noster quoque spiritus igneus simul discederet: necesse esset. Minerue terrestri. id est aeri terre et aque proximo vel lune que a sole illuminata ipsidem quibus ipse spacijs cum vagetur circaque terra voluatur grauiditates et partus affert maturitatesque gignendi: natis etiam incrementum et vberitatem: atque propter varia eius officia et potestates: diuersis vitæ Diana Luna Lucina vocatur nominibus. Mercurio Mercurij stelle: que infra martis Pyroidea accensam temperatio est diciturque a grecis Stillbon. vel aeri sublimiori etherique vitio cuius tenuitate et calore temperatus vitalem et salutarem spiritum prebet animantibus: sine cuius aspiratione nemo posset viuere. ipse namque vna cum animantibus viuunt vna audit vna sonat vna dormit. Aer denique ut verbum ex quo declinatur: significare videtur. Quod enim spiro et aelle status dicuntur: tota est ista nostra animalis spirabilis: que natura. Neque enim vllus in corpore humor est qui magis vitalis sit quam sanguis propterea quod moderatas aeris caliditatem humiditatemque sibi attrahit: ut non immerito cum liquor princeps habeatur. primam ex corporis partibus sedem cor. sibi vendicauerit: in quo vita sensus et intelligentia existit nonnullorum philosophantium sententia. Preterea enim aeris temperatione reliqua elementa. duo enim siue tertio medio et tanquam nodo vinculoque difficulter cohererent: inter se emolliuntur: depositaque quodque vehementi sue nature vitæ tanquam tenacissimo glutino iunguntur. Sic quoque omnia gignunt procreant que videntur in hoc mirabili mundo tam speciosa tam pulchra tamque necessaria. Id igitur cum inter hec medius sit et tanquam precipua causa et au-

Sol Olympi
cur 82

Antelechia d2

Pluton

neptun

Pyroidea

Stillbon

Mercurio

De insomnijs .Y.

Mercurij

qz Proserpina
Orta

Sol solus

pitula

cto: vt ad procreandū copulentur cōstringantur: q̄ a poe-
tis nuncijs deorum. i. elementorum sub **Mercurij** quasi
medij currentis nomine habetur. Nostrum. n. nō ē ī pre-
sentia astronomorum rationes referre. Apollini. i. soli cui
id nominis inditum est auctore platone q̄ circūz celū ver-
tatur et terras modo accedens modo recedens: qui quidē
efficit vt frigida calefiant: mortua reuiuiscant: omnia flo-
reant et in suo queq; genere pubescant: maturent et perfi-
ciantur. Terre. i. animantium matri et alitrici: quippe que
gravidata seminibus omnia pariat et feta alat et augeat: p-
fertimq; omnia aiantibus prouida ad victum suppeditet
necessaria. eandem opem appellant: q̄ ope fiat melior: p-
serpinam q̄ ex ea proserpant fruges: vestā q̄ vestia ber-
bis. Deoibus. i. animis siue spiritibus qui antiquorū opi-
nionē huic aeri terre vicino iminentes putarent non par-
tiam in nobis potestatem habere. ydem a veteribus reli-
giosis demones dicebantur: qui medij essent inter deos q̄
sūmum locum teneant et homines qui infimum. Ex his igitur
quantum pro tenui ingenio meo iudicare possum: vi-
detur mihi **Dipocrates** vnum tantū deum sentire: cuius
diuersis nominibus appellare. Nō **Platonem** similiter et
Xenophontem ac **Stoicos** sensisse legimus qui dicebant et
mundum deum esse et celū et astra et terras et animos: nec
referre eundem esse iouem eundem **Martē** eundē **Vul-**
canum. Atq; propter causas potestatesq; diuersas: multa
dari cognomina: non tamen propter tot res etiam tot de-
os eum esse cogere. Quid enim attingere: cū vna sit forma:
plura esse nomina. Sed uero rebus naturalibus deorum
figuras tribui ob vtilitatem magnitudinem que ab illis
in res concretas et creatas redundare videbantur: omnia
tamen principi deo vt auctori et datori debere referri acce-
pta. Quam quidem vnicam cām ac primā notionēz mul-
to ante **Pomereus** intellexisse iudicatur. Cum appellaue-
rit **Iouem** dominatorem rerum et omnia motu regentes
presentem prepotentemq; patrem diuum hominūq;. Nō
idē **Valerius** **foranus** auctore **Uarrone** his versib; testat.
Iupiter omnipotens regum rex ipse deusq;
"Progenitor genitrixq; deum deus vnus et omnis. Ex quo
merito ortum est vt dicantur **Iouis** omnia plena. Quēad-
modum vero a commentitijs et fictis deis ratio traheret
ad phycas res bene atq; vtiliter inuentas. me certe do-
cuerunt greci doctores in **Pomereum** scribentes qui vt sa-
pientissimi ac rerum naturalium doctissimi phycas ra-
tiones que in fabulis non in elegantes in sunt: prudenter
exponunt docte enodant: ornate enucleāt: q̄ si qui fuerit:
quos non paucos fore cēleo qui exstimaauerint **Dipocra-**
tem fm communem vulgi opinionem locutum esse: sciāt
modo isti doctissimos illos viros mltā quādoq; voce ex-
primere cum eorum animus et mens longe rectius senti-
at et iudicet: q̄ si fecisset **Socrates** nō epogo ytenno mor-
tuis esset. Neq; **protagoras** similiter: si id seruasset: i eri-
lium ab arbeniensibus electus fuisset: vt autēz aliquid eti-
am qz qui sic opinantur: concedatur. sol in celo dicitur: qz
solus ex omnibus sideribus est tantus: vt cum exortus sit
obscuratis omnibus solus appareat: vel q̄ solus vnus sit
et non plures. **Apollines** in terris coluntur: quorum cum
vnus vulcani filius: alter corybantis natus in creta. tertius
Ioue natus et **latona** sit. quartus in arcadia. Lūq; om-
nes alius alys in locis diuersa ob munera colantur: ita di-
uersis appellantur nominib; vtpote **medicus** **delphicus**
delius **Tyrnthus** **Daphneus** **Nomius** vel vt alij putāt
nomino: q̄ **archades** ab eo nomus hoc est **leges** accepisset
Nec prohibet quicq; **Iouem** celestem **Iouem** terrestrem
dici. Cum plures ioues fuerint: ex quibus alter patre celo
alter etbere patre natus: tertius cretensis **Saturni** filius
cuius in illa insula sepulchrum ostenditur. qui igitur iter-

ris natus: terrestris: qui in celo et parentibus immortalibus
celestis merito nuncupetur. Item **Minerue** et **Mercurij**
plures fuerunt: qui similiter pro locis officijs. ac opinioni-
bus que de illorum ortu inualuerunt: vocantur et colunt.
Terra terre dea tellus est: que a nōnullis ceres quasi ge-
res dicitur. **Deos** viri excellentes qui immortalitatem
consecuti sunt: ac inter deos asciti ob ipsorum merita et
ga humanū genus: sicut **Hercules** **Lafior** et **Polux** et **Escu-**
lapius: qui cum mortales fuissent: mortalium curam ha-
bere ac pro eis apud reliqua numinq; intercedere putabā-
tur. **Dec** et multa alia de dyis ignarū et superstitiosum vul-
gus opinatur et fingit: que non modo in illa maiestate ac
beatitudine esse sentire neppas haberetur: sed etiam au-
dire aures abhorrerent. Sunt enim ista omnia imperite
plebis deliramenta ac anicularum fabelle: a quibus si nō
verbis at animo et sententia **Dipocratem** diligentem na-
ture preuestigatorem vehementer dissentire atq; disce-
pare censeo: qui vt philosophus verūz auctor et non fabula-
rum vnum solum primum deum eumq; primam causam
huicq; omnia tā celestia q̄ humana subiecta esse arbitra-
ri videtur. Reliqua enim omnia cum explicantur ad ra-
tionēq; retiocantur rerum magis q̄ deorum fictorum na-
tura cognoscitur. Quidēz eo verisimilius videtur: quo
magis religioni nostre accedit que deum vnum optimūz
maximum **Christum** omnium rectorem et dominatorem
sentit colit et sapit. Sed quoniam cepi secus agere q̄ ini-
tio dixeram. **Negaram** enim exponere reliqua vobis in-
terpretanda relinquo. Ego vero quantum potui: vobis stu-
dij hunc libellum latinum q̄ gemendatissimū tradere. In
quo siquid fortasse claudicare videbitur: id tribue **Deme-**
try **Larcocanditis** **atheniensis** preceptoris nostri absentie
qui eius acri et diligēti iudicio grecis in litteris propter lo-
corum intervalum vti nequeo. Qui quidem alter **Demo-**
sthenes fuisset **Theodori** gage iudicio: cuius itidē opinio-
nis **Bessarionem** **cardinalem** **nicensē** fuisse senex ille do-
ctissimus mihi iucunde narrare solebat. si ei ciuitatis sue
athenarum fortuna et imperio florentis tempore nasci cō-
tigisset. Quidēz possumus: id vobis libenter damus. plu-
ra tamen in posterum si nobis vita suppetat et ocium sup-
sit: daturi vt vobis amicis: omnibusq; bulis facultatis stu-
diosius nequaq; opera nostra et industria vnq; defuisse vi-
sa fuerit. **Ctesium** interpretatus sum terrestrem: quia id
congrue deriuari posse censui a pocthonos mutatis cras-
sis in tenues more ionum quorūz lingua vtiur **Dipocra-**
tes. Deinde q̄ cum in somnia partim celestia partim ter-
restria videantur. cumq; **Ioui** celesti dicat sacrificandum
esse: merito vtiq; sacrificandūz foret deo q̄ui terre domi-
natur: qui a poetis **inipiter** **infernus** et **stygus** appellatur
idemq; terrestris. De quo cū itelligeret **Dipocrates** mea
quidem opinione distinguendi causa **Iouem** superum ap-
pellant celestem: inferum vero **Ctesium**. Alias enim id
epitheton superfluum esset. Cum vni tantūz **Ioui** cogno-
mina illa tribuantur: pater rex **Poliens** **philius** **Detere**
Domogni **Dice** **sius** **phigius** **Xenius** **Ctesius** et **Epicar-**
pūs: vt refert **Dion** **Chrysostomus**. Quidēz hoc non placet
Ctesius dicatur opitulus q̄ opes et diuitias et possessiones
prebeat: que tamen in terris sunt et ex terris proficiunt:
tur: que **Ioui** inferno hoc est diu dicatē sunt. **Minerua**
itidē **Ctesia** que a me accipitur pro lūa q̄ sub terris apud
inferos **Proserpia** dicitur que fructus et fruges alit et pre-
bet: si phycā ratio non placet: nominetur opitula: q̄ diui-
tias: vt fabule tradunt: inuendi sciendiq; industria prester.

C Explicunt insomnia Dipocratis.

Libellus Zoar de curatione lapidis.

Annon quem scripsit aliguacir abuale
 402 filius abmeleth filij 402. im
 peratori sarracenorum baly filio iosephi fi
 ly tescipbin. de curatiōe lapidis accidentia
 a quibus cōuenientius est cauere et a quo
 rum narratiōe cautela ē adhibēda timor ē
 qui est in eis debilis: nāq; eorum proster
 nit virtutem et soluit iter homines et suas salutes. Et ipsi q
 dem nō sunt sicut accidentia in quorum curatiōe iterneit
 latitudo. Et ego quidē multoties eo presente dixi qd acci
 dens hoc est sicut inimicus. Et o3 lz det inducias: vt absci
 datur in ipsis suis inducijs propter suam debilitatē in re
 sistēdo. Non ergo sit cōtētiō debilitatō ipsūm: cum
 eo illud quod acquirit ei mios acquirit preparatiōes. Et
 cañ. cōferens i aggregatiōe esse huius accidētis: per cuius
 assiduatiōē cōfido qd securabit ab eo esse iste: dūz temp
 qd estatis perseuerat vsq; quo pertranseat temporis plu
 rimū autūni: et descēdat pluuia multa: tūc acceptio vncie
 vni. 2. 5. d. sirupo acetoso facto cū aceto qd expēsiōis vne
 pure et medietas. 3. d. sirupo violato cū gncs vncys aq; cūz
 quā bulliēt corticē radicē fenicli. 3. i. 2. 5. et cubebe cōtrite. 3.
 .i. donec cōsumpta fuerit aque pars quinta et collata ē con
 uenientius: sumat hoc duobus diebus in oibus quindecim
 diebus: et acceptio aque ciceris fm qd dixi bona est: et bñdi
 cta. Et si inueniat in aqua ciceris acuitas in cōplone pro
 pter calorem aeris interpolet cam: et misceat cūz ea in de
 coctione eius acetū qd destruat eius caliditatē et roborēt
 ipsius incisōne et eius absterfōne: et ad vltimū qñ iuenit
 i acuitate psonis qd requirat studium in frigidando. Su
 mat hūc sirupū sine medicinis decoctis in qua quas nar
 rati. Et vtat sirupo acetoso: sirupo endiuicē: et sirupo ne
 nufaris: et ponat i omnibus temporibus aqua cibariorum
 facto: et aq; ciceris nigri nisi apud vebemētā caloris aer
 ris. decoquat ergo cū aceto: qd decoquit cūz aqua ciceris.
 Et sit cum aceto cucurbita: multiplicet origanum. Cū er
 go aduenerit autūnus et non intelligo per autūnū illud de
 quo absolute dicitur hoc nōmē: qñ totum autūnū cū na
 tura est ex natura temporis estatis calida: sed nō intelligo
 per ipm qñ conuertit complexio aeris gradatiz ad frigus
 et associat ad illud: et humectet aer p discessiōē pluuie su
 mat cōfectiōe quā feci ei nūc quattuor. 3. cum decocti
 one ciceris nigri cōdita cum sale et pauco piperis die vno
 et interpolet diē quattuor vicibus: aut quasi illi. Cum er
 go vebemēs sit frigus aeris et expigil hyems accipiat de ty
 riaca magna omnibus. x. diebus. aut quasi illis. 3. i. cū tan
 ta aqua calefacta quāta capit os semel pmixto ei sirupo d
 cortice triti. Et qñ possibile est vt vtatur cibario facto ex
 hōse yrtice. Et ei cibarium holericum decenter factum
 cum carne hedi qd sumat in principio sue comestiōis. hoc
 ergo regimen sufficit ad auferendas cās huius accidētis.
 et de illis que oportet ipm in cibo sumere est lepus postq
 consumat hyems et descensus pluuie et nūc die aliquo in
 dieb. At vero adolescēs. est multo melior qñ aries bñm
 in istis dieb. duobus temporibus predictis proptie. Et de
 illis quibus o3 conseruari sanitas ab omnibus accidenti
 bus: que de pprietate caloris est vt faciat accidere: aut vt
 accidant ea eius in tempore autūni: est vt sumat in mense
 mady circa finem eius: et in principio iunij istud ozdei ex
 corticati et contriti: et floris nenufaris. et oculor. yacce mū
 datoriz ex suis interioribus. omniū añ. 3. viij. seminis sca
 riōle et volubilis expiccate: et medulle seminis croci ozula
 ni et medulle seminis melonis omniū añ. 3. iij. floris yio
 le: et capilli venci: et cortices radicē apy recētis omniū añ.
 3. ij. reubarbari electi recentis quartam. 3. vnius terantur
 que sunt terenda et infundantur omnia nocte in mensura

libre aque feruentis et in mane ponatur super ignē lenē.
 Cumq; inceperint bullire confricetur manibus calida et
 colentur et confricentur manibus in colatura de condito
 rosato et cūcharo. 3. xij. et de medulla cassie. mūdare a su
 is interiorib. et suis tunicis. 3. iij. et coletur et misceatur cū
 ea tertia vntie de sirupo iulep ex cūcharo et sumatur māt
 alto et quiescat die assumptionis eius et secūda. Et ei qd
 est descriptio ad lapidem. Illud vō qd aufert esse lapidis
 et prohibet eius generationem est: esse contentum in cibo
 pane fermentato spongioso cum farina fuit mollita in p
 ximo cum anibus laudabilibus sicut pullis et perdicibus:
 et interpolatione lepore et sparago cūz possibile est: et ciba
 rium holericum ex yrticis cum sicla. est benedictū et non
 repleatur comestione multum: imo dimittat de saturita
 te sua paz. et nō laboret post comestione penitus. Et si ē
 necessarium qd frangat illud qd generatum est ex ea et ex
 trahat illud sumat de hac confectione. B. corticē radicē. spa
 ragi expiccati et corticē. radicis feniculi expiccati itez. et poly.
 et scolopēdrie: et cubebe omniū. añ. 3. v. vel epani. i. pulmo
 nary: et gūmi pūmoz: et lapidis iudaici contriti sup cotem.
 et cassie et ciperi de barac et bdelly vary et amosom omniū
 añ. 3. ij. terantur singulariter et cribellentur et conficiantur
 cū sirupo de cūcharo: et sumat ex ea ex. 3. ij. vsq; ad B. qd ē
 quasi illud cum aqua calida in qua bullitū fuit parum fe
 niculi. Et sunt ei ad vōsitates et dolores capitis et stri
 cturam anbelitus: et dolorem brachiorum. ad vōsitates
 vero repellendas sufficit regimen qd ego pcecepi ei ad ge
 nerationem eorum prohibendaz penitus. et a vero ex qui
 bus generantur sunt permixtio in cibo et intromissio cibi
 super residuum cibi: et labor post comestione: et hec ē res
 aqua prohibui ipsum multoties: et dixi vt non esset eius
 motus et labor post comestione. illud autem quo vtē
 dum est apud vebementiam doloris. nam dolor predict
 non occidit nisi a generatione lapidis stantis in aliq me
 tuum vrine: et qd ego determinau ei prohibet eius gene
 rationem si ei alligetur: ita vt nunq; de eo conqueratur: et
 non occidet aliquid ex eo si alligatio ceciderit: et iteratio
 mundificationis renum. verū tamen non est possibile nisi
 imperium mandati auditum administratum in huiusmo
 di dispositione. est istud. B. fenugreci. 3. iij. seminis apy
 et seminis dauci amborum añ. duas tertias. 3. vnius. bulliat
 totum in. viij. vncys aque donec redeant ad medietatem
 deinde confricetur manibus donec aliquantulum visco
 sum fiat. Et in colatura fricetur manibus de condito vio
 lato ex cūcharo. 3. vna et semis fricatione vltima: et colef
 et labreatur in hyeme super medietatem. 3. vnius de tyria
 ca magna et in estate et suo similis de temporibus aeris cali
 di sine tyriaca penitus: et vaporetur locus totus cum hoc
 oleo. Olei anctini tres. 3. sumantur in quo liquefiat adi
 pis galline. 3. i. deinde submergatur in eo lana succida et
 vaporetur cum ea tepefacta locus multis vicibus post po
 tum medicine precedentis. deinde administratur sternu
 tationum bis aut totiens: dolor vero capitis cum inueni
 tur: tūc si fuerat in tempore caloris sumat istud qd narro.
 Conditi rosati ex cūcharo. 3. xij. medulle cassie. mū
 dare a suis interioribus et suis tunicis. 3. vi. fricetur ambo in
 quinq; vncys aque calide colentur et addatur colato. siru
 pi violati de cūcharo. 3. i. 2. 5. sumatur in mane et yngatur
 frons et anterior pars capitis cum oleo rosato concusso cū
 tertia parte sui ex aceto forti et in frigidetur. Et sit effusio
 eius super caput cum vase strictiore ab altitudine mensu
 re palmi: quoniam est melius et velocius iuuamenti. Si
 autem accidat in tempore frigoris sumat hanc medicinā
 agarici vere albedinis. 3. i. et tertia raneteni. sexta. 3. vnius.
 terantur ambo et conficiantur cū sirupo acetoso de cūcha
 ro. Et sumat super illa duo istud qd ego narro. cassie. cō.

fructus
 lapidis

406. 2. cap. 5

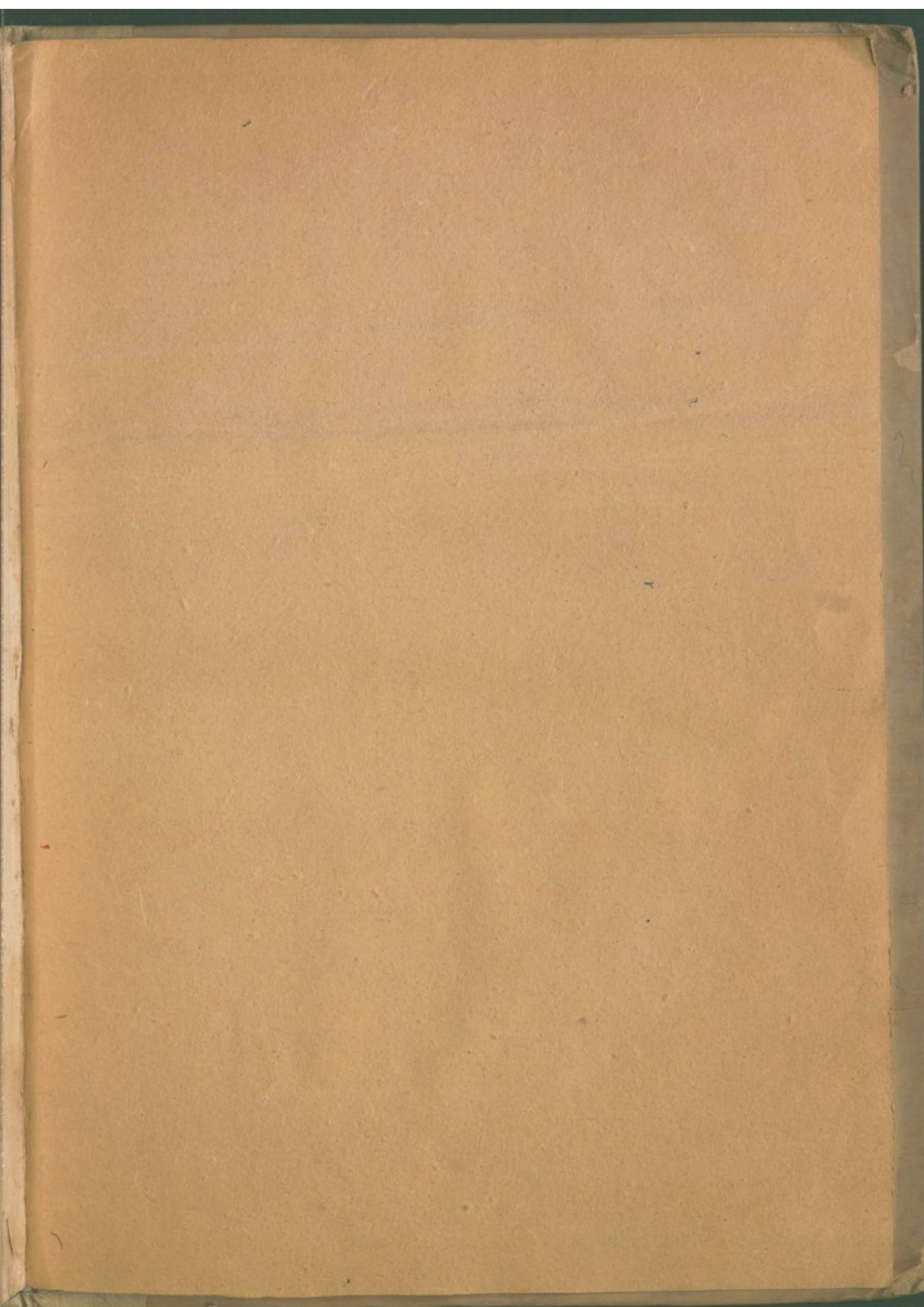
Registrum

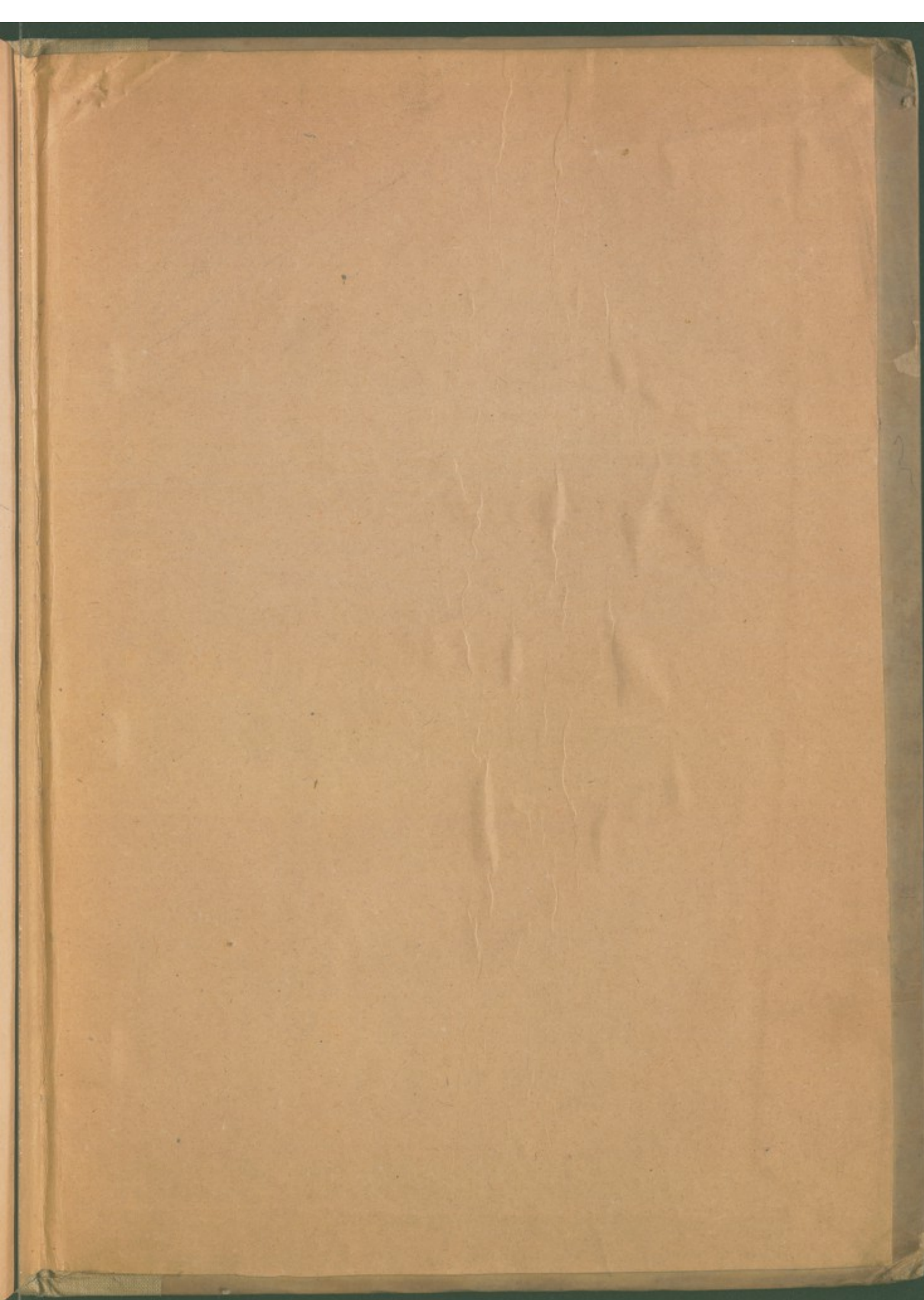
trite et anisi vniuscuiusq. .3. l. crueant i sex vncijs aque do
nec consumatur ex ea mensura tertie: coletur et misceat
in ea sirupi acetosi. .3. l. et .5. et sorbeat. Et bulliant camo
mille melliloti vniuscuiusq. manipuli quattuor in aqua
que cooperiat ea donec vehemens fiat eius calefactio. de
inde inclinetur frons et tempora super illum vaporem ascen
dentem ex ea. Cum ergo repuerit aqua in qua bullitum fu
it illud quod dixi submergat i ea pannus lenis et vaporem
cum eo vbi inuenitur dolor i capite. Stricte vero anbe
litus non est causa nisi additio carnis et dimissio exercitij
in ieiunio: et cum conseruatione illius eleuatur. Et illud
vero quod accidit de dolore brachij et membris inungatur
cum inuenias illud cum oleo anetino quod destruit illud.
Et ei est iterum descriptio suffus ad lapidem. R. gummi
pauonum et cubebe et lapidis iudaici. omnium an. .3. liij.
cortice radice sparagi et ebani ambou. an. .3. ij. feminis dau
ci. .3. 5. terantur et cribellentur et adiungatur eis media yn
cia cichari. bibatur de eo omni die a duabus. 3. vsq. ad cir
cuitum eius cum aqua in qua misceatur sirupus acetosus
Et sit cibus. i. panis albus rasea ex lepore et feniculus et ci
barium olei cum ex vrtice. Et est ei descriptio infusionis i
alia ad illud. R. cortice radice apij. et cortice radice feniculi
omnium an. .3. ij. cortice radice sparagi. .3. iij. cubebe et rubee
tincture omnium an. .3. i. terantur omnia et bulliant in sex
vncijs aque donec misuatur medietas eius: et coletur et mi
sceatur cum ea de sirupo acetoso squillitico. .3. l. et media et
bibatur. Sinis Zoar de curatione lapidis.

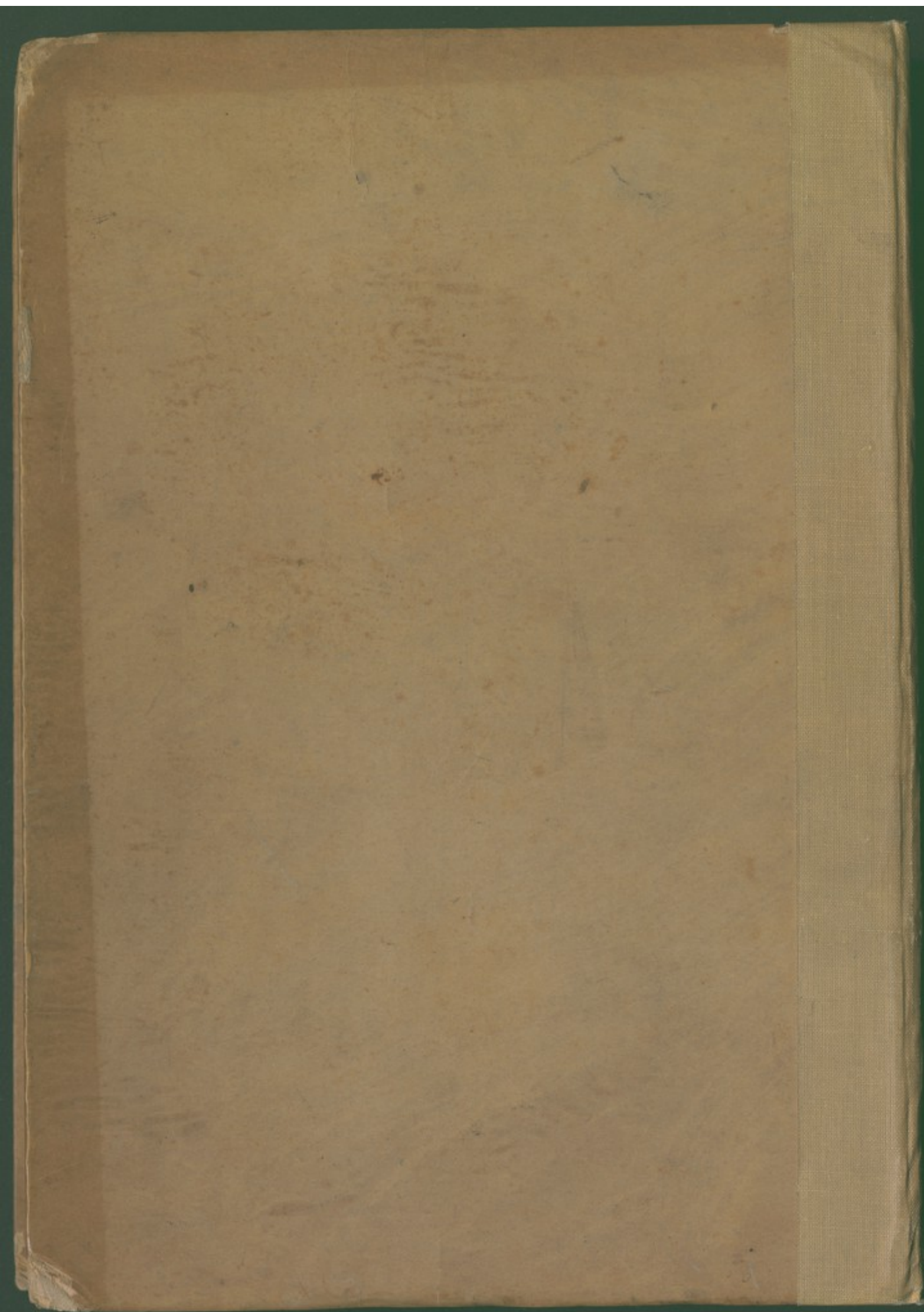
Explicit hoc opus mandato et expensis nobilis viri do
mini Octauiani Scoti Litis Medoetensis. per Bone
tium Locatellum Bergomensem. 1497. die septimo me
sis Octobris.

^a C Liber rasis C Alubetri aragi C De forma ossu ciem mouent.	^b C Dolor fortis membrum: cum et si tamen cum sunt in senio	^p C Incipiunt fortificatur ille et accedit ad C Incipit 3 ^a
^b C De significatōe C Significationū C Saba. ca. 2. epar. Aque vero	ⁱ cum extremitate C Et cura eius ē durum i stomacho misceatur cum ea	^q plasmatum. Et sequuntur cum habeant inuenit in nā.
^c C Solatru friduz aquam calidam autem aliqua secca vt ab inimico	^k moritur fetus per colum suum C Sciatia vero C Eradicant	^r C Febris que nuc ipem tuam Et crisis parte posteriori
^d Et si scotomiam exite: et fortiter C De bis que C De sedanda	^l non dixi in hoc vt cooperiatur cum aqua mellis C Cosectio troci.	^s cipit dissolui et turturum et C Sicus sicce ta: et in egypto
^e contingat dicem locum est fortiter dū et ne paniculus lignee: melāopigis	^m debemus vti ad sic paties sanabaf lis et yuaz caninā cie et in capite	^t et silt incisio paruitate sui nigre expulse C Ait moyses
^f alys infridantib ambulus est: ipsaz C Sumas resina autem dolor	ⁿ et calores innatus potius confortari ris quantum est tūe et digestiue	^v infirmatē sine corpe quecūq existentiū: ille ne latentes: nō
^g aut in qua C Fistule vero et ventris solone: C postq. autem	^o Canatellia idest C Lirius hoc de C Verbe contra Syrupus de	^{sinis} Sinis.

Roses.

1497

